לשכת מבקר העירייה

דוח מבקר העירייה

לשנת 2024

מרץ 2025

עיריית ערד
דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

לכבוד

יאיר מעיין – ראש עיריית ערד

הריני מתכבד להגיש את דוח מבקר העירייה לשנת 2024. מטרת דוח זה היא לשימוש פנים עירוני, כולל לתיקון ליקויים.
מבקר העירייה פועל מכוח פקודת העיריות המגדירה את מעמדו, תפקידו, ודרכי עבודתו. בין שאר המטלות המוגדרות בפקודה נמנות גם הפעולות הבאות:

א. לבדוק אם פעולות העירייה נעשו כדין בידי המוסמך לעשותם, תוך שמירה על טוהר המידות ועקרונות היעילות והחיסכון.

ב. לבדוק את פעולות עובדי העירייה.

ג. לבדוק את מערך הבקרה בעירייה המבטיח פעולה על פי הוראות כל דין, טוהר מידות ועקרונות יעילות וחיסכון.

ד. לבקר את הנהלת חשבונות העירייה ואת דרכי החזקת הכסף והרכוש של העירייה.

הביקורת תחול גם על המועצה הדתית שבתחום העירייה וגם לגבי כל גוף בו תמיכת העירייה היא בגובה עשירית ומעלה מתקציב הגוף וכן בגופים בהם העירייה משתתפת במינוי הנהלתם.
נושאי הביקורת נבחרו:

א. על פי שיקול דעתו של המבקר.

ב. על פי דרישת ראש הרשות לבדיקת עניין פלוני.

ג. על פי דרישת הוועדה לענייני ביקורת (עד שני נושאים בשנה).

בדיקת הרישומים במערכות המחשוב של העירייה וכן מסמכים אחרים, נעשו לפי שיטות ובהיקף שמצאתי לנכון תחת מגבלות הזמן שהוקדש לביקורת זו בתוכנית הביקורת השנתית, ובהעדר משאבים לביצוע סקר סיכונם מקיף (לא בוצע מעולם סקר סיכונים על ידי הנהלת העירייה) ומטבען אינן מיועדות לגלות את כל הליקויים בבקרה הפנימית או אי סדרים אחרים.

ההמלצות הכלולות בדוח הביקורת הן פועל יוצא של ממצאי הביקורת כפי שמוצגים בדוח הביקורת. חלק מההמלצות אינו כולל הערכה של עלות מול תועלת. הערכה זו צרכה להיעשות על ידי צוות תיקון הליקויים של העירייה.

מטבע הדברים מצטמצמות הערותיי בציון הליקויים ובהצעת דרכים לשיפור ההתנהלות, ואין הן מתייחסות לצדדים החיוביים של ביצוע העבודה. ברצוני להודות לכל הגורמים שעימם הייתי בקשר על שיתוף הפעולה.

בכבוד רב,

שי אהרונוף – רו"ח, מבקר העירייה

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

תוכן העניינים

פרק	נושא	עמוד
1	מערך הבקרה בעירייה.	4-84
2	אגף ביטחון – מוכנות מקלטים ציבוריים למצבי חירום.	85-150
3	אגף הכנסות – סוגיות בטיפול בחייבים ובזכאים.	151-219
4	אגף חינוך – מערך הסייעות והמלוות בהסעות החינוך המיוחד.	220-275
5	העירייה כארגון בר קיימא.	276-339
6	התנהלות וועדת המכרזים.	340-429
7	יישום חוקי עזר בנושא בעלי חיים.	430-483
8	החברה הכלכלית לערד בע"מ – ניהול פרויקט תשתיות רובע 12 – שלב א'	484-539
9	מעקב מפורט אחר תיקון ליקויים דוח המבקר לשנת 2022	540-761
10	מעקב אחר תיקון ליקויים שנים קודמות (2012-2021)	762-1091
11	מעקב אחר תיקון ליקויים מדוחות מבקר המדינה.	1092-1098
12	המקור החוקי לעבודת המבקר, מעמדו ואופן פעולתו.	1099-1104

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

פרק 1 - ביקורת בנושא מערך הבקרה בעירייה

תוכן העניינים

נושא	עמוד
1 . כללי – רקע	5
2. מטרות הביקורת	6
3. היקף הביקורת	6
4. תאור כללי של מהלך הביקורת	6
5. עיקרי הממצאים	7-11
6. פרוט הממצאים	
6.1 מטרת ביקורת מספר 1	12-42
6.2 מטרת ביקורת מספר 2	43-55
6.3 מטרת ביקורת מספר 3	56-81
7. תמצית מנהלים	82-84

עיריית ערד
דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

1. כללי

לאורך השנים הוצגו בדוחות מבקר העירייה, ממצאים שונים במסגרת הערכה מתמשכת של הבקרות, ממצאים המעידים על מערך בקרה חסר ; לדוגמא, מיעוט בבקרות, אי ניהול סיכונים ואי הגדרת קוד אתי, אשר נועדו בין השאר להבטיח (ככל הניתן) כי הארגון פועל בהתאם למצופה ממנו/ בהתאם למדיניות הנהלת הארגון, ובכך בין השאר להקטין את הסיכון למעילות והונאות. האחריות של המבקר היא להעריך את האפקטיביות של מערכי הבקרה (אותם צרכה להגדיר הנהלת העירייה בעוד עובדי העירייה אחראים ליישמם), ובכך לתרום לרלוונטיות שלהם.

ציטוט מדוח מבקר המדינה משנת 2022 בנושא מניעת מעילות והונאות ברשויות המקומיות :

סיכון מעילות והונאות הוא סיכון מובנה בפעילותו של כל ארגון. בעשורים האחרונים התפתח בעולם הידע המקצועי בנושא מניעת מעילות והונאות, התגבשו עקרונות לאסדרתו וקווים מנחים לשיפור סביבת הבקרה וניהול הסיכונים. ואולם, בביקורת נמצאו ליקויים באסדרה של משרד הפנים. הדבר בא לידי ביטוי בהיעדר הנחיות פעולה במכלול ההיבטים הנוגעים למניעת מעילות והונאות בנוגע לרמה הכלל-ארגונית ובנוגע לסביבת הבקרה, בחוסר בדיווח והפקות לקחים ובמיעוט של ביקורות הממוקדות בתחום זה.

...

כנאמנות של הציבור, הרשויות המקומיות מחויבות לנהל את ענייניהן הכספיים ואת נכסיהן בזהירות ולפעול לשמור על שלמות הנכסים ועל כספי הציבור[4]. מניעת מעילות והונאות היא ביטוי לחובה זו, ויש בה כדי להבטיח את המינהל התקין ואת טוהר המידות. בשל ריבוי הרשויות המקומיות, פיזורן ברחבי הארץ והיקפי הפעילות הכספית שלהן, מורכב לפקח על תפקודן ולאכוף את ההנחיות החלות עליהן ומכאן גדל הסיכון למעילות והונאות.

...

סיכון מעילות והונאות הוא סיכון מובנה בפעילותו של כל ארגון. מעילות מתרחשות בכל המגזרים - הציבורי, הפרטי והמגזר השלישי - ובכל ענפי התעשייה והשירותים. אף ארגון אינו חסין לחלוטין מפני מעילה, ועבירות מעין אלו יכולות להתבצע בכל מיני מחלקות בארגון[16].

סוף ציטוט מדוח מבקר המדינה משנת 2022 בנושא מניעת מעילות והונאות ברשויות המקומיות.

לאור תחלופת רוב השדרה הניהולית של העירייה במהלך שנת 2024 (מנכ"ל, גזברית, מנהלי רוב אגפים – האחראים להגדרת הבקרות) ולאור החוסרים במערך הבקרה שעלו בביקורות בשנים קודמות, בחרתי לבצע ביקורת כוללת בתחום הבקרות ברמה העירונית, ובחינת עומק באגפי ההכנסות וההון האנושי וכן במדור השכר.

2. מטרות הביקורת

1. בחינת מערך הבקרה הכולל בעירייה.
2. בחינה מפורטת של מערך הבקרה באגף ההכנסות.
3. בחינה מפורטת של מערך הבקרה באגף ההון האנושי ומדור שכר.

3. היקף הביקורת

1. הביקורת בחנה את מערך הבקרות, ניהול הסיכונים וקידום האתיקה בעירייה.
2. הביקורת בחנה את פעולות אגף ההכנסות, אגף ההון האנושי ומדור השכר בתחום הבקרות להבטחת התנהלות ראויה, יישום המדיניות העירונית והשגת המטרות שהוגדרו.
3. הביקורת לא בחנה מקרים נקודתיים של מעילות והונאות.
4. לא נבחנו בדוח זה בקרות וסיכונים בנושאי ניהול הנוכחות (במסגרת אגף ההון האנושי) הנחות בארנונה (במסגרת אגף ההכנסות) וכן סיכונים ובקרות שבתחומי האגפים האחרים כגון : ניהול פרויקטים, ניהול מצאי, תשלומים לספקים וכד׳.

4. תיאור כללי של מהלך הביקורת

הביקורת כללה בין השאר :

1. בחינת מדיניות העירייה בתחום הבקרה.
2. תהליכי עבודה באגפים השונים והדרכים למניעת טעויות, מעילות והונאות.
3. סקירת מאמרים, מחקרים ודוחות בנושא בקרות וכן דוח מבקר המדינה בנושא מניעת מעילות והונאות ברשויות המקומיות.
4. סקירת אתרי אינטרנט העוסקים בתחום סיכונים, בקרות ואתיקה.
5. ראיונות עם :

א. עו״ד ניסן בן חמו – ראש העירייה לשעבר (כאשר כיהן בתפקידו עד רבעון 1 שנת 2024).

ב. גברת נתלי זליחה – מנהלת אגף ההכנסות (כיהנה עד רבעון 3 שנת 2024).

ג. גברת אורנה בן יהודה – מנהלת אגף ההון האנושי.

ד. מר אסף שמילוביץ – מנהל מחלקת המחשוב בעירייה (כיהן בתפקידו עד רבעון 3 שנת 2024).

ה. עובדי אגפי ההכנסות וההון האנושי.

5. עיקרי הממצאים

מטרת ביקורת מספר 1 – בחינת מערך הבקרה הכולל בעירייה.

5.1 נמצא כי בעיריית ערד לא מתקיימת אף בקרה נפוצה למניעת מעילות והונאות בהתאם לאפיון איגוד חוקרי ההונאות הבין לאומי ACFE, למעט ביקורת רואי החשבון על דוחות כספיים (בפועל, דרישות משרד הפנים מרואה החשבון המבקר הינן חסרות מבחינת בחינת הבקרות לעומת לדוגמה דרישות ה- SOX ומכאן סביר כי הביקורת מטעם משרד הפנים מהווה בקרה מונעת פחות חזקה):

כך, לא גובש קוד אתי.

כך, לא הוגדר מערך בקרה מוסדר.

כך, לא קיים "קו חם" המאפשר לעובדים/תושבים למסור מידע פנימי על מעילות ואי סדרים.

כך, לא קיימת מדיניות כוללת כנגד מעילות.

כך, לא בוצעה הערכת סיכוני מעילות והונאות.

הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	**גבוהה מאוד**

5.2 הנהלת העירייה לא הגדירה מערך בקרה מוסדר בשום תחום פעילות עירוני (קיימת מערכת ניהול מוקד פניות אך היא לא אופיינה ונבנתה על מנת לאפשר הפקת תובנות לצרכי ההנהלה), מכאן להנהלת העירייה אין כמעט מידע מובנה לגבי הפעילות בפועל, האם וכיצד היא מקדמת את מטרות העירייה ועד כמה תואמת את כוונת ההנהלה.

הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	**גבוהה מאוד**

5.3 נמצא כי בעיירת ערד לא מתקיימת אף אחת מאבני היסוד של מודל COSO – המודל המוביל לעיצוב ויישום בקרות בכלל ומניעת מעילות והונאות בפרט :

כך, סביבת הבקרה אינה מיטבית, לעירייה אין קוד אתי, לרוב אין מדיניות ברורה ונושא רווחת עובד טעונה שיפור וכן אין כל תוכנית לניהול סיכוני מעילות והונאות.

כך, לא מקיימים כל זיהוי, הערכת וניהול סיכונים, ובכללם סיכוני מעילות והונאות.

כך, לא מיושמת מדיניות על מנת להבטיח כי המטרות והיעדים מושגים בפועל (ככל ואלה הוגדרו) ולא קיימים כמעט נהלים הפורטים את המדיניות לתהליך עבודה סדור.
כך, אין תוכנית סדורה לקיום בקרות מגלות ומונעות מעילות והונאות.
כך, אין תשתית לאיסוף וניתוח נתונים לצורך קבלת החלטות ולא הוטמע חזון. אין מנגנון לדיווח על מעילות והונאות.
כך, לא קיימת מערכת לניטור שוטף על הפעילות, לא הוגדרו שיטות דיווח על מנת להבטיח כי ההנהלה מודעת למה שקורה בשטח ובכלל זה סיכוני מעילות והונאות.

הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	**גבוהה מאוד**

5.4 במהלך סוף שנת 2023 ושנת 2024, רוב השדרה הניהולית הפסיקה את עבודתה בעירייה (עקב יציאה לפנסיה או התפטרות מסיבות שונות), ובכלל זה מנכ"ל העירייה, גזברית העירייה, מהנדסת העירייה, מנהלי אגפים שונים (שפ"ע, שירותים חברתיים, הכנסות, בקרה ותקציב, חינוך), מנהלת חשבונות ראשית ואחרים, לשיטת הביקורת עובדה זו מחייבת את הנהלת העירייה החדשה להגדיר מדיניות ומערך בקרה מובנים ולהטמיע אותם לכלל העובדים בארגון ובפרט למנהלים החדשים.

הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	**גבוהה מאוד**

5.5 במהלך השנים 2021-2023 יושם הליך של בניית אגפי עירייה (שהתנהלה עד לשנים אלה ביחידות של מחלקות), מצד אחד התהליך טרם הושלם ומצד שני כמעט כל שדרת ההנהלה שיזמה וביצעה אותו אינה עובדת בעירייה נכון לתאריך סיום הביקורת. הנהלת העירייה החדשה טרם קיימה חשיבה ודיון בנושא השלמת הליך האיגוף.

הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	**גבוהה**	**גבוהה מאוד**

5.6 הנהלת העירייה החדשה לא פרסמה ולא פועלת להטמיע את המדיניות שלה בכלל ובנושא התרבות הארגונית והבקרות בפרט.

הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	**גבוהה**	**גבוהה מאוד**

5.7 לא קיימת תוכנית סדורה ומתוקצבת לשיפור רווחת העובד בעירייה ובכלל זה הטמעת תרבות ארגונית רצויה (אתיקה, טוהר מידות, שירותיות, מניעת מעילות והונאות וכד'),

דבר הבא לכדי ביטוי בין השאר בתחלופת עובדים גבוהה לאורך השנים, ובדרוג הסיכונים בנושאי כח אדם בין המקומות הגבוהים בעירייה.

הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	**גבוהה**	**גבוהה מאוד**

5.8 בניגוד לפרקטיקה הרווחת בעולם העסקי ואף לחובה בחברות ממשלתיות, ובניגוד להמלצת מבקר המדינה לכלל הנהלות הרשויות המקומיות, עיריית ערד אינה מיישמת פרקטיקה של זיהוי וניהול סיכונים, בכך מפסידה העירייה כלי מהותי לשיפור תפקוד העירייה, ייעול תקציבי, צמצום חשיפה לנזקים וכן למניעת מעילות והונאות.

הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	**גבוהה מאוד**

5.9 בניגוד למפורט בדוח מבקר המדינה לשנת 2022 בנושא מניעת מעילות והונאות, עיריית ערד לא מקיימת פעולות בקרה ומניעה כלל ארגוניות :

כך, לא מבצעים רוטציה בין בעלי תפקידים.

כך, לא מבוצעות בדיקות פתע ביחידות העירייה.

כך, לא מקיימים בדיקות רקע לספקים.

הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	**גבוהה מאוד**

5.10 הנהלת העירייה לא הגדירה את סוג ואיכות המידע הנדרש לה לשם קבלת החלטות בהתאם לכללי מנהל תקין.

הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	**גבוהה מאוד**

<u>מטרת ביקורת מספר 2 – בחינה מפורטת של מערך הבקרה באגף ההכנסות.</u>

5.11 הנהלת העירייה החדשה (ראש העיר החל בתפקידו ברבעון הראשון של 2024) טרם הגדירה מדיניות עירונית בכלל ומדיניות באגף ההכנסות בפרט, זאת למרות שתפיסת העולם של ההנהלה החדשה שונה מזו של ההנהלה הקודמת.

הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

5.12 במהלך שנת 2023 מונתה עובדת אגף לתפקיד בקר (הקמת ותפעול מערך בקרה באגף), לאחר זמן קצר התפטרה העובדת, אך מעזיבתה לא נעשה כל ניסיון לאייש את משרת הבקר.

הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

5.13 בניגוד למשימות שהוגדרו עוד בתוכנית העבודה לשנת 2022, גם בשנת 2024 לא נבנו כלים ניהוליים לבקרה באמצעות תוכנת BI.

הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

<u>מטרת ביקורת מספר 3 – בחינה מפורטת של מערך הבקרה בתחום משאבי אנוש ושכר.</u>

5.14 נמצא כי במכרז ל"אספקת תוכנות ושירותי תמיכה לניהול שכר ומשאבי אנוש נוכחות ובקרת מעסיקים" משנת 2024, פורטו הגדרות לקיום מערך בקרה ואבטחת מידע בתחום ההון האנושי, השכר והנוכחות - תקין.

5.15 בניגוד להמלצת מבקר המדינה בדוח למניעת מעילות והנאות ברשויות המקומיות משנת 2022, בעיריית ערד אין נהלים המגדירים תהליכי עבודה ובקרה בתחום השכר, לשם צמצום הסיכון למעילות ולביצוע טעויות.

הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

5.16 מדור השכר בעירייה מורכב מעובדת אחת הנדרשת להתמחות גבוהה בתחום חשבות השכר ברשות מקומית, בנוסף, באגף בקרה ותקציב יש עובדת נוספת המשמשת כמחליפה לחשבת השכר במקרה בו היא בחופשה. בשנת 2024 יצאו שתי העובדות לחופשת לידה באותה התקופה, לכן שכרה עירייה שירותי חישוב שכר במיקור חוץ אשר התקשו לענות על כלל צרכי העירייה בתחום.

הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

5.17 בניגוד למפורט בדוח מבקר המדינה לשנת 2022 בנושא מניעת מעילות והונאות, עיריית ערד לא מבצעת בדיקות רקע לכלל המתמודדים במכרזי העירייה לתפקידים העוסקים בכספים, משאבים ונכסים :

כך, לא מבצעים בדיקות מהימנות.

כך, לא מבצעים בדיקות העדר רישום פלילי.

כך, לא מקיימים בדיקות רקע כללי לעובדים (רשתות חברתיות, מעסיקים קודמים וכד').

הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

5.18 בניגוד לרשויות אחרות לא קיימת יחידת בקרת שכר בעירייה (בעבר נשכר שירותים במיקור חוץ לצורך בדיקות מסוימות).

הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

5.19 בעוד שהתקשרות והעברת המידע בין אגף ההון האנושי למדור השכר מתנהלים כראוי, קיימים כשלים בתקשורת והעברת מידע בין האגף לשאר יחידות העירייה, בין השאר :

כך, לא מתקיימים סקרי שביעות רצון עובדים בכל תקופה.

כך, לא מתקיימים סקרי הערכת עובדים באופן מחזורי (למעט עובדים חדשים בשנתיים הראשונות לעבודתם בעירייה).

כך, האגף לא מעודכן על חוזים עם ספקים במיקור חוץ המספקים שירותים לעירייה, לבחינת קיום יחסי עובד מעביד.

כך, אין מנגנון לשימור ידע עובדים פורשים/עוזבים.

כך, אין הגדרה לדיווח לאגף על עובד המחסיר ימי עבודה/עובד חולה.

העברת המידע הרלוונטי כדוגמת המפורט מעלה, יכול לאפשר לאגף ההון האנושי לשפר את תדמית העירייה כמעסיק, את שביעות רצון העובדים ואת קבלת ההחלטות וההתנהלות בהתבסס על נתונים אלה.

הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

6. פרוט הממצאים

6.1 מטרת סקירה מספר 1 – בחינת מערך הבקרה הכולל בעירייה.

6.1.1 כללי

מערך בקרה הוא כלל הפעולות ושיטות העבודה שמטרתן לוודא כי הארגון פועל בהתאם למצופה ממנו/ בהתאם למדיניות הנהלת הארגון, ובכך בין השאר להקטין את הסיכון למעילות והונאות.

ציטוט מדוח מבקר המדינה משנת 2022 בנושא מניעת מעילות והונאות ברשויות המקומיות :

כנאמנות של הציבור, הרשויות המקומיות מחויבות לנהל את ענייניהן הכספיים ואת נכסיהן בזהירות ולפעול לשמור על שלמות הנכסים ועל כספי הציבור[4]. מניעת מעילות והונאות היא ביטוי לחובה זו, ויש בה כדי להבטיח את המינהל התקין ואת טוהר המידות.

...

סיכון מעילות והונאות הוא סיכון מובנה בפעילותו של כל ארגון. בעשורים האחרונים התפתח בעולם הידע המקצועי בנושא מניעת מעילות והונאות, התגבשו עקרונות לאסדרתו וקווים מנחים לשיפור סביבת הבקרה וניהול הסיכונים. ואולם, בביקורת נמצאו ליקויים באסדרה של משרד הפנים. הדבר בא לידי ביטוי בהיעדר הנחיות פעולה במכלול ההיבטים הנוגעים למניעת מעילות והונאות בנוגע לרמה הכלל-ארגונית ובנוגע לסביבת הבקרה, בחוסר בדיווח והפקות לקחים ובמיעוט של ביקורות הממוקדות בתחום זה.

...

כדי לספק שירותים מגוונים ומורכבים, רשויות מקומיות נעזרות בגופים אחרים, כגון ספקים, יועצים וארגוני מגזר שלישי. גם פרקטיקה זו מגבירה את הסיכון. ריבוי התפקידים של הרשויות המקומיות, המורכבות של משימותיהן והיקף המשאבים הנדרשים לכך, וכן הממשקים שיש להן בתוך הארגון ומחוצה לו, מחזקים את הצורך שהרשויות המקומיות ינקטו פעולות יזומות למניעת הונאות ומעילות.

...

פעולות ובקרות למניעת מעילות והונאות

לפי איגוד חוקרי ההונאות הבין-לאומי ACFE[32], הבקרה והפעולה הנפוצה ביותר למניעת מעילות היא ביקורת רואי חשבון על דוחות כספיים (83%), ואחריה, בסדר יורד: גיבוש קוד אתי (81%), בקרה פנימית (74%), "קו חם" – מתן אפשרות לעובדי הארגון למסור מידע פנימי על מעילות של עובדים אחרים (64%), מדיניות ארגונית כוללת נגד מעילות (56%), הכשרת עובדים לזיהוי מעילות (55%), הקמת מחלקה, פונקציה או צוות נגד מעילות (44%) והערכת סיכוני מעילות (41%). יצוין כי באותו ארגון יכולות להתקיים כמה בקרות בעת ובעונה אחת.

סוף ציטוט מדוח מבקר המדינה משנת 2022 בנושא מניעת מעילות והונאות ברשויות המקומיות.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

- ממצא : נמצא כי בעיירת ערד מתקיימת הבקרה הנפוצה ביותר למניעת מעילות והונאות בהתאם לאפיון איגוד חוקרי ההונאות הבין לאומי ACFE, שהיא ביקורת רואי החשבון על דוחות כספיים. במקרה של רשויות מקומיות ובכללן עיריית ערד, רואה החשבון המבקר נשכר/מועסק על ידי משרד הפנים ומקיים את הביקורת על פי הוראות המשרד.

- ממצא : נמצא כי בעיריית ערד לא מתקיימת אף בקרה נפוצה למניעת מעילות והונאות בהתאם לאפיון איגוד חוקרי ההונאות הבין לאומי ACFE, למעט ביקורת רואי החשבון על דוחות כספיים (בפועל, דרישות משרד הפנים מרואה החשבון המבקר הינן חסרות מבחינת בחינת הבקרות לעומת לדוגמה דרישות ה- SOX ומכאן סביר כי הביקורת מטעם משרד הפנים מהווה בקרה מונעת פחות חזקה):

כך, לא גובש קוד אתי.

כך, לא הוגדר מערך בקרה מוסדר.

כך, לא קיים "קו חם" המאפשר לעובדים/תושבים למסור מידע פנימי על מעילות ואי סדרים.

כך, לא קיימת מדיניות כוללת כנגד מעילות.

כך, לא בוצעה הערכת סיכוני מעילות והונאות.

- המלצה : מומלץ לקיים בעירייה לפחות חלק מהפעולות והבקרות הנפוצות שפורטו על ידי איגוד חוקי ההונאות הבין לאומי ACFE, לשם הקטנת הסיכון למעילות והונאות (קוד אתי, מערך בקרה מוסדר, "קו חם", מדיניות כוללת, הערכת סיכונים בכלל וסיכונים למעילות בפרט).

- הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	**גבוהה מאוד**

עיריית ערד
דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

6.1.2 <u>מערך הבקרה</u>

כאמור, מערך בקרה הוא כלל הפעולות ושיטות העבודה שמטרתן לוודא כי הארגון פועל בהתאם למצופה ממנו/ בהתאם למדיניות הנהלת הארגון, ובכך בין השאר למנוע מעילות והונאות.
פעולות הארגון מורכבת מרבדים שונים, החל מחזון, מטרות על, יעדים אסטרטגיים, ניטור וכלה ברבדי התפעול היומיומיים הנוגעים בהתייעלות הביצוע ושלמות ההכנסות וההוצאות.

תפקיד מועצת המנהלים/מועצת הרשות : לספק הכוונה ופיקוח / מדיניות.
תפקיד ההנהלה : ההנהלה אחראית לבקרות הפנימיות (הגדרה, נהלים, ניטור).
תפקיד העובדים : לפעול בהתאם לתהליכים המוגדרים במערך הבקרות הפנימיות.

<u>מגבלות של בקרות פנימיות</u>
מספקות ביטחון סביר אך לא מלא, בנושאים הבאים :

1. שיקול דעת , גם מנהלים בארגונים מנוהלים טוב, יכולים לקבל החלטות לא טובות.
2. השבחת תהליכים, אנשים עם אחריות לבקרות יכולים לא לבצע אותן ביעילות.
3. עקיפת הנהלה, מנהל יכול בכוונת מכוון לבצע תהליכים למטרות לא ראויות, בניגוד לחוק ללא ידיעת ההנהלה.
4. קנוניה, שני אנשים ויותר יכלים לשתף פעולה על מנת לעקוף בקרות.
5. עלות מול תועלת, מנהלים נוטים לקבל את הסיכון כאשר עלות הבקרות גבוהה מהתועלת.

<u>סוגי בקרות פנימיות</u>

1. **מונעת**- בקרות המונעות מאירועים לא רצויים להתרחש, לדוגמא :
   - הפרדת תפקידים.
   - סיסמאות לתוכנות מחשב.
   - הרשאות.
   - אבטחה פיזית.
2. **מגלה** - בקרות המגלות אירועים לא רצויים שכבר התרחשו, לדוגמא :
   - דוחות חריגים.
   - סקירות תפוקות.
   - מלאים פיזיים.
   - ביקורת.
3. **מכוונת** - בקרות הגורמות או מעודדות התממשות אירוע רצוי, לדוגמא :
   - מדיניות.

- עקרונות התנהלות - נוהלים.
- הכשרות.
- תוכניות לתגמול ומוטיבציה.

4. **מפצה** - בקרות המפצות לפחות באופן חלקי על חוסר, או בקרה יקרה במיוחד, לדוגמא :
   - ביטוח.
   - פיקוח במקרים בהם הפרדת תפקידים אינה אפשרית.
   - ניהול שינויי תקציב.

לסיכום, מערך הבקרה נועד להבטיח ככל הניתן כי העבודה בפועל מבוצעת בהתאם למדיניות הארגון ולקידום מטרותיו.

<u>שלוש סיבות עיקריות לכשל של במערך הבקרה :</u>

- אנשים.
- תהליכים.
- טכנולוגיה.

על הבקרה להיות מתוכננת ומיושמת כראוי, כמו כן יש לנטר את התוצאות, לבחון ולעדכן את הבקרות באופן שוטף.

דוגמה לחוסר בבקרות מכוונות (מדיניות, תוכניות עבודה, נהלים) ובקרות מגלות (ניטור ודוחות חריגים), ואי ניהול סיכונים בנושא מימוש החזון העירוני (החזון שהוגדר עד שנת 2024) :

<u>ציטוט מדוח מבקר העירייה לשנת 2019 בנושא מימוש החזון העירוני נדבך התיירות :</u>

תוכנית הביקורת של לשכת מבקר העירייה מבוססת סקר סיכונים.

סיכון מוגדר כאיום על התממשות מטרות הארגון.

מאחר ובחזון העירייה (המכתיב את מטרות העל של הארגון) פורטו 4 מטרות על בנושא התיירות, נבחר נושא ביקורת זה לאור הסיכון הגבוה באי התממשותן...

מעבר למוגדר בחזון, לא הועברה לביקורת תוכנית אסטרטגית בנושא התיירות המגדירה כיצד להגיע למימוש הנקודות שכן נבחרו, כולל מדדי ביצוע והצלחה.

- **ממצא : מעבר להגדרות החזון ומטרות העל, לא קיימת בעירייה תוכנית אסטרטגית סדורה למימוש החזון, בצורה של תוכנית עבודה מעשית הכוללת יעדים ברורים, ומדדי הצלחה.**

  <u>תגובת המבוקר : תכניות העבודה השנתיות הנכתבות במחלקת התיירות מקושרות לחזון העירוני ולתקציב העומד לרשות המחלקה.</u>

התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : התגובה לא סותרת את הממצא, תוכנית עבודה שנתית אינה תוכנית אסטרטגית סדורה ממנה נגזרת תוכנית עבודה רב שנתית אליהן מתייחס הממצא.

- **המלצה : מומלץ לבנות תוכניות אסטרטגיות ליישום החזון העירוני, תוכניות מעשיות הכוללות יעדים ומדדי הצלחה, אחרת אין כל דרך להבין האם וכמה מתקרבים למימוש החזון.**

סוף ציטוט מדוח מבקר העירייה לשנת 2019

ממצאים דומים עלו בדוחות ביקורת בנושאי מימוש החזון גם בשנים הבאות (בשנת 2020 נדבך הדמוגרפיה, בשנת 2021 נדבך החינוך, בשנת 2022 נדבך חווית שירות לתושב, בשנת 2023 נדבך עצמאות כלכלית). כאמור, החזון מגדיר את מטרות העל של הארגון ומכאן אי התממשותן מהווה סיכון מהותי לעירייה (סיכון בהגדרתו הוא אי התממשות מטרות הארגון), קל וחומר בנושאים פחות מהותיים, עד לאמצע שנת 2022 ברוב מחלקות העירייה לא נבנתה תוכנית עבודה כולל יעדים ומטרות, משנת 2022 החלה העירייה בגיבוש תוכניות עבודה מקושרות תקציב, אך לא נבנה מערך בקרה המוודא את איכות וכמות העבודה ועד כמה היא מקדמת את מימוש המטרות.

מומלץ לנצל את תוכניות העבודה המקושרות תקציב שגובשו בעירייה משנת 2022, על מנת לייסד מערך בקרה לשימוש הנהלת העירייה.

- ✖ **ממצא : הנהלת העירייה לא הגדירה מערך בקרה מוסדר בשום תחום פעילות עירוני (קיימת מערכת ניהול מוקד פניות אך היא לא אופיינה ונבנתה על מנת לאפשר הפקת תובנות לצרכי ההנהלה), מכאן להנהלת העירייה אין כמעט מידע מובנה לגבי הפעילות בפועל, האם וכיצד היא מקדמת את מטרות העירייה ועד כמה תואמת את כוונת ההנהלה.**

- **המלצה : מומלץ להגדיר ולתקצב מערך בקרה המבטיח כי פעולות העירייה מקדמות את המטרות ואת כוונות הנהלת העירייה, לדוגמה על ידי בניית בסיס מידע מתאים, מינוי רפרנטים לנושא הבקרה, ניטור הנהלה לגבי עמידה ביעדים ואיכות השירות וכד'.**

- **הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :**

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	**גבוהה מאוד**

עיריית ערד
דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

מודל COSO לבקרה פנימית :

- מודל בקרה פנימית שפורסם לראשונה בשנת 1992 ע"י ארגון :

Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission

- מודל מוביל לעיצוב ויישום של בקרה פנימית ולהערכת אפקטיביות הבקרה הפנימית.
- במאי 2023, פורסם המודל החדש שמאפשר לפתח ולתחזק ביעילות מערכת בקרה פנימית שתגדיל את הסבירות להשגת יעדי הארגון והתאמתו לשינויים בסביבה העסקית והתפעולית.

מרכיבי ועקרונות הבקרה הפנימית לפי מודל COSO :

1. **סביבת הבקרה**

אתיקה, מבנה ארגוני, מדיניות הנהלה, תהליכי ונוהלי משאבי אנוש – הכל זה אנשים.

2. **הערכת סיכונים**

ניהול סיכונים, הגדרת מטרות בהתאם לפעילות, הגדרת מערכת לזיהוי ניתוח וניהול סיכונים.

3. **פעולות בקרה**

יישום מדיניות על מנת להבטיח כי המטרות מושגות בפועל, נהלים.

4. **מידע ותקשורת**

מה שמאפשר לארגון לנהל ולנתח נתונים לצורך קבלת החלטות.

5. **פעולות ניטור**

ניטור שוטף על הפעילות, הערכות נפרדות, שיטות דיווח. עדכונים ותיקונים בזמן אמת, על מנת לאפשר למערכת להתמודד עם שינויים.

ציטוט מדוח מבקר המדינה משנת 2022 בנושא מניעת מעילות והונאות ברשויות המקומיות :

מודל COSO למניעת מעילות והונאות מציע מסגרת פעולה רחבה, שלפיה האחריות חלה הן על הדרג התפעולי הן על מועצת המנהלים וההנהלה. כך יוצר המודל אחריות מערכתית כלל-ארגונית. כיוון שהאסדרה החלה על הרשויות המקומיות לוקה בחסר, כפי שפורט בפרק לעיל, נבחנו פעולות 21 הרשויות המקומיות שנבדקו לאור הגישה המוצגת במודל COSO ועל בסיס הספרות המקצועית בנושא מניעת מעילות והונאות, מסמכים שחיברו ארגונים בין-לאומיים כמו האו"ם ו-INTOSAI, רגולציה שיישמו מדינות שונות, כגון בריטניה ואוסטרליה, והסדרים החלים על השלטון המרכזי ועל גופים פיננסיים בישראל.

...

סוף ציטוט מדוח מבקר המדינה משנת 2022 בנושא מניעת מעילות והונאות ברשויות המקומיות.

- **ממצא : נמצא כי בעיירת ערד לא מתקיימת אף אחת מאבני היסוד של מודל COSO – המודל המוביל לעיצוב ויישום בקרות בכלל ומניעת מעילות והונאות בפרט :**

כך, סביבת הבקרה אינה מיטבית, לעירייה אין קוד אתי, לרוב אין מדיניות ברורה ונושא רווחת עובד טעונה שיפור וכן אין כל תוכנית לניהול סיכוני מעילות והונאות.
כך, לא מקיימים כל זיהוי, הערכת וניהול סיכונים ובכללם סיכוני מעילות והונאות.
כך, לא מיושמת מדיניות על מנת להבטיח כי המטרות והיעדים מושגים בפועל (ככל ואלה הוגדרו), לא קיימים כמעט נהלים הפורטים את המדיניות לתהליך עבודה סדור.
כך, אין תוכנית סדורה לקיום בקרות מגלות ומונעות מעילות והונאות.
כך, אין תשתית לאיסוף וניתוח נתונים לצורך קבלת החלטות ולא הוטמע חזון. אין מנגנון לדיווח על מעילות והונאות.
כך, לא קיימת מערכת לניטור שוטף על הפעילות, לא הוגדרו שיטות דיווח על מנת להבטיח כי ההנהלה מודעת למה שקורה בשטח ובכלל זה סיכוני מעילות והונאות.

- **המלצה : מומלץ לאמץ את מודל COSO לעיצוב ויישום בקרות בעירייה, ולפעול ליישומו והטמעתו לכלל העובדים, ובכלל זה :**
  - **לפעול לחיזוק סביבת הבקרה (הנהלה מחויבת ליושרה וערכים אתיים, מועצת העיר פועלת באופן עצמאי ומפקחת על מערכת הבקרה, הגדרת מבנה ארגוני ליישום שיטות העבודה שנבחרו, השקעה בעובדים ליצירת המשכיות ארגונית, קביעת מדדי ביצוע והערכת ביצועים, תוך הגדרת אחראים כלל פעילות).**
  - **לבצע הערכת סיכונים (שיקוף החלטות הנהלה כולל רמת הסיכון שהוגדרה ובהתאם ייצור יעדים תפעוליים, וכספיים, עמידה בחוקים ורגולציה, הערכת חשיבות הסיכונים שזוהו והגדרת התגובה להם, בחינת פוטנציאל ההונאה בהערכת הסיכון, זיהוי שינויים שעלולים להשפיע באופן מהותי על מערכת הבקרה הפנימית, כולל שינויים במודל הפעילות ובמנהיגות הארגון).**
  - **להגדיר פעולות בקרה (פיתוח בקרות להפחתת סיכונים והשגת יעדים כולל במערכות הטכנולוגיות, מדידת ביצועים ותיקונים כאשר מתגלים כשלים ותקלות, כולל הערכה מחדש של מדיניות ונהלים).**
  - **לוודא כי הארגון משתמש במידע רלוונטי ואיכותי לתמיכה בבקרות, ומיישם העברת מידע בארגון במגוון כלים ובאופן שוטף על איכות תפקוד הבקרות.**
  - **לקיים פעולות מעקב וניטור (קביעת סטנדרטים בנושא הניטור היקף ותדירות נדרשים, העברת כשלים באופן שוטף לגורמים האחראים לתיקון הבקרות).**

- **הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :**

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	**גבוהה מאוד**

עיריית ערד
דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

6.1.3 סביבת הבקרה בעירייה

1. אתיקה

ציטוט מדוח מבקר העירייה לשנת 2018 בפרק הביקורת בנושא טוהר מידות ואתיקה:

בעיריית ערד לא הוגדר קוד אתי לנבחרים או לעובדים, בנוסף מיעוט נוהלי העבודה והחוסר באמנת שירות עירונית, וכן התנהלות לא מיטבית של צוות תיקון הליקויים העירוני, מקיימים חולשה מהותית ומכאן סיכון גבוה להתנהלות לא ראויה.
על פי מבקר המדינה, העדרם של תקנות, נהלים ושיטות ברורים ויעילים, וגם אדישות בדבר השמירה הקפדנית על קיומם, ביחוד בתחום המנהלי והנהלת הכספים והחשבונות, פותחים פתח לפני עובד ציבור לעבירה ולמעילה באמון שהושם בו. הביקורת מביאה לקביעת נהלים והנהגת שיטות עבודה , שמטרתם העיקרית מניעת התהוותן של פגיעות בטוהר המידות (ראה דוגמא מעשית בדוח זה בפרק מספר 7 – ביצוע פרויקט הנגשת רובע האומנים למתחם ישפרו).

מכאן, ככל שהעירייה תאמץ קוד אתי ותפעל באופן אקטיבי להטמעתו, תוך פיקוח וניטור וכן באמצעות שינוי מהותי של פעילות צוות תיקון הליקויים העירוני כך שימלא את ייעודו, יקטן הסיכון של התנהלות עירונית לא מיטבית, מעילות והונאות.

סוף ציטוט מדוח מבקר העירייה לשנת 2018

נכון לתאריך סיום הביקורת (דצמבר 2024), עדיין לא הוגדר קוד אתי בעירייה.

2. מבנה ארגוני

בסוף שנת 2019 סיכמה עיריית ערד עם משרד הפנים על "תוכנית המראה", מטרת ההסדר:

1.1. שיפור בהיקף וטיב השירותים המוניציפאליים ברשות המקומית כמהלך בר קיימא שיוכיח את עצמו לאורך זמן.

1.2. קידום ושיפור איכות הניהול ברשות המקומית, קידום מחויבות ארגונית לתוצאות, הקפדה על כללי מנהל תקין, שיפור תהליכי ודפוסי עבודה ואימוץ תרבות לשיפור מתמיד.

1.3. יצירת מעטפת אסטרטגית ליצירת עוגנים כלכליים, ארגוניים ותהליכיים לחיזוק יכולותיה הכלכליות של הרשות המקומית בהספקת שירותים מוניציפאליים (לפרק הזמן הבינוני והארוך).

...

5.3. **מבנה ארגוני:** במסגרת תהליכי פיתוח ארגוני שיתקיימו תופעל על ידי האגף לניהול ההון האנושי ובשיתוף הרשות המקומית בחינת עומק של המבנה הארגוני הקיים וההצעות לביצוע ההתאמות במבנה הארגוני לנוכח האתגרים של הרשות המקומית, התכנית האסטרטגית שהוצגה ובחינה פרטנית של התאמת בעלי התפקידים לאתגרים ולמשימות שהוגדרו במסגרת התכנית. במסגרת זו תיבחן האפשרות לתוספת של תקנים לתקופה קצובה או לתקופה קבועה במערכים השונים שיימצאו חיוניים למימוש התכנית האסטרטגית.

סוף ציטוט מתוכנית ההמראה משנת 2019.

במסגרת תוכנית ההמראה עליה חתמה העירייה בשנת 2019, בוצע מעבר ממבנה ארגוני של מחלקות למבנה ארגוני של אגפים, הוגדרו 8 אגפים , ועד שנת 2023 אוישו כלל משרות מנהלי האגפים.

<u>המבנה הארגוני כמפורסם באתר האינטרנט העירוני (נכון לדצמבר 2024) :</u>

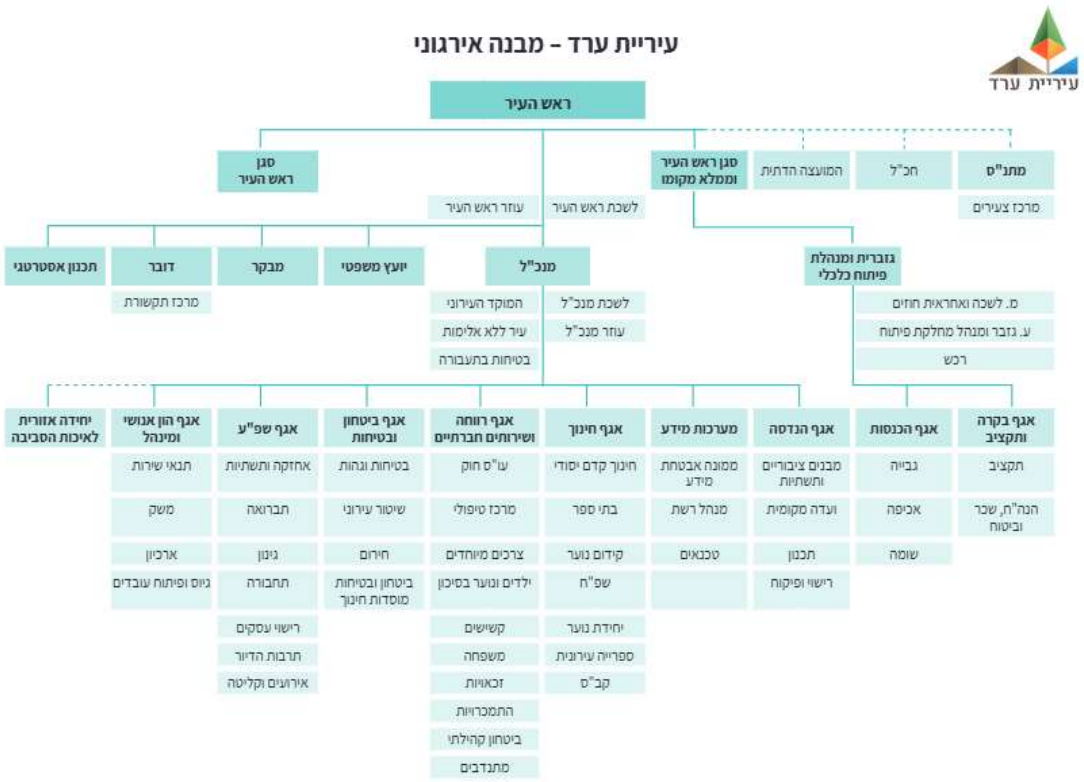

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

- **ממצא : נמצא כי המבנה הארגוני המפורסם באתר העירייה אינו תואם את המבנה הארגוני בפועל, נכון לתאריך סיום הביקורת (דצמבר 2024), באתר מופיעות לדוגמה משרת דובר ומחלקת תכנון אסטרטגי, כאשר בפועל לא קיימות פונקציות אלה בעירייה ולהבנת הביקורת אין כל כוונה לאייש אותן.**

- **המלצה : מומלץ לוודא כי אתר העירייה בכלל ופרסום המבנה הארגוני בפרט רלוונטי למציאות ולשינויים שבוצעו בעירייה לאחר חילופי השלטון בתחילת שנת 2024.**

- **הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :**

נמוכה מאוד	נמוכה	**בינונית**	גבוהה	גבוהה מאוד

<u>איוש משרות מנהלי האגפים בהתאם לתוכנית ההמראה:</u>

1. אגף שפ"ע (תפקיד חדש בעירייה החל מאוקטובר 2021, מנהל האגף התפטר בסוף 2024).
2. אגף הון אנושי ומינהל.
3. אגף ביטחון ובטיחות.
4. אגף רווחה ושירותים חברתיים 2023 (מנהלת האגף נכנסה לתפקידה באוקטובר 2023, לאחר שקודמתה פרשה לפנסיה).
5. אגף חינוך – (מנהלת האגף התפטרה במהלך שנת 2024).
6. אגף הנדסה (מנהלת האגף התפטרה במהלך שנת 2024).
7. אגף הכנסות (מנהלת האגף התפטרה במהלך שנת 2024), נכון לתאריך סיום הביקורת לא מאויש.
8. אגף בקרה ותקציב (מנהלת האגף התפטרה במהלך שנת 2024), נכון לתאריך סיום הביקורת לא מאויש.

- **ממצא : במהלך סוף שנת 2023 ושנת 2024, רוב השדרה הניהולית הפסיקה את עבודתה בעירייה (עקב יציאה לפנסיה או התפטרות מסיבות שונות), ובכלל זה מנכ"ל העירייה, גזברית העירייה, מהנדסת העירייה, מנהלי אגפים שונים (שפ"ע, שירותים חברתיים, הכנסות, בקרה ותקציב, חינוך), מנהלת חשבונות ראשית ואחרים, לשיטת הביקורת עובדה זו מחייבת את הנהלת העירייה החדשה להגדיר מדיניות ומערך בקרה מובנים ולהטמיע אותם לכלל העובדים בארגון ובפרט למנהלים החדשים.**

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

- **המלצה : מומלץ להטמיע הליך חפיפה סדור למנהלים שנקלטים בעירייה, ולבנות מערך בקרה ונהלים עדכניים המשקפים את מדיניות ההנהלה ומסדירים את אופן ההתנהלות הראוי.**

- **הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :**

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	**גבוהה מאוד**

<u>ציטוט מדוח מבקר העירייה לשנת 2022 בנושא מחלקת האחזקה :</u>

- **ממצא : בהתאם למנהל תקין, מהתיעוד שברשות העירייה עולה כי ההחלטה על הקמת אגף שפ"ע התבססה על תהליך מובנה בהובלת יועץ ארגוני, וכי משרד הפנים הכיר ברציונל של הקמת האגף ואישר אותו במסגרת תוכנית ההמראה משנת 2019 – תקין.**

- **ממצא : נמצא כי התיעוד שברשות הנהלת העירייה מתהליך היעוץ הארגוני אינו שלם, וחסר תיעוד בצורת דוח המתאר את כלל פעולות הייעוץ ואת כלל הסיבות למסקנות המפורטות של התהליך (לא קיים תיעוד כלל בארכיב הממוחשב של העירייה). יתרה מכך, לא קיים ברשות מנהל המחלקה החדש ו/או מנהל האגף תיעוד כאמור לעניין הקמת אגף שפ"ע. אי שמירת תיעוד באופן מוסדר מהווה סיכון מהותי לאובדן ידע ובזבוז משאבים על רכישתו מחדש, במיוחד לאור שינויים בכח האדם.**

- **המלצה : מומלץ להטמיע את תוצאות האבחון הארגוני גם ברמת מנהלי המחלקות וגם ברמת העובדים, על מנת לספק להם את ההבנה לאן רוצים להגיע ועל מנת לרתום אותם לתהליך. המלצות בנושא הארכיב פורטו בדוח המבקר לשנת 2015, העירייה לא השכילה להגדיר ולקיים ארכיון ראוי גם בשנת 2022.**

- **הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :**

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	**גבוהה**	גבוהה מאוד

<u>...</u>

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

- **ממצא : בהתאם לתוכנית ההמראה , נקלט בעירייה מנהל אגף שפ"ע, ובהתאם למנהל תקין, תנאי העסקתו אושרו על ידי משרד הפנים כנדרש – תקין.**

- **ממצא : נמצא כי מחד לא קיימת בעירייה תוכנית סדורה לחפיפה וליווי מקצועי למנהלים שנקלטים בעירייה ומאידך, לא קיימים בעירייה כמעט נהלים שמטרתם לממש את מדיניות העירייה בכל נושאי הפעילות וכן את אופן הפעילות הראוי, דבר המצריך את המנהלים ללמוד את ההתנהלות והאחריות תוך כדי ניהול השוטף, כמיטב יכולתם והבנתם.**

- **המלצה : מומלץ להטמיע הליך חפיפה סדור למנהלים שנקלטים בעירייה, ולבנות נהלים עדכניים המשקפים את מדיניות ההנהלה בתחום ומסדירים את אופן ההתנהלות הראוי.**

- **הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :**

סוף ציטוט מדוח מבקר העירייה לשנת 2022 בנושא מחלקת האחזקה.

ציטוט מדוח מבקר העירייה לשנת 2022 בנושא מחלקת הגינון :

במהלך שנת 2022 כחלק מתהליך האיגוף נדרשו כלל האגפים ומחלקות העירייה לבנות תוכנית עבודה מקושרת תקציב (אם כי בשלב זה התוכנית הותאמה לתקציב שאושר ולא באופן הראוי של בניית תוכנית בהתאם לצרכים בפועל, ותקצוב הצרכים על פי עדיפות).

להלן עיקרי תוכנית העבודה של מחלקת הגינון לשנת 2022 :

יעד שנתי	משימות
שפ"פים אבישור- השלמת 7 גינות	ביצוע עבודות פיתוח וגינון 10-4
פרויקט העירה "כיכר העיר	פיקוח וניהול הקמת מתחם ישיבה ומנוחה בכיכר העיר מרכז מסחרי על פי תכנון אדריכלי, מועד סיום מתוכנן באפריל
הקמת גנים ציבוריים	שצ"פ רחוב אגם , גן יסמין , גן כניסה יהודה 42
שדרוג גינון ציבוריות	רחובות מיתר ,שופר , חלילית וכיכר גיתית
שדרוג גנים לפי החלטת הנהלה	מבצע לוט, גן "כפרוצקה", גן כיפה , מעבר ציבורי בן רחוב יהודה לבן יאיר, גן חלמיש
אחזקת גינות ציבוריות	התקנה והחלפה של ריהוט, רחוב פירוק והתקנת הצללות אחזקת גינות ציבוריות, הסדר גינון, אירועים עירוניים גיזום עצים נטיעות

- **ממצא : במסגרת הצגת תוכניות העבודה לשנת 2022 של כלל אגפי ומחלקות העירייה, לא הוצגה תוכנית עבודה מקושרת תקציב של אגף השפ"ע, אלא רק תוכניות עבודה של שלושת המחלקות המרכיבות את האגף.**

- **המלצה : מומלץ לבנות ולתקצב תוכנית עבודה אגפית לפרויקטים משותפים (איחוד מחסנים לדוגמא) ולפעולות הנדרשות לפעילות האגף (יעוץ, משרדים, מחשוב וכד').**

- **הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :**

נמוכה מאוד	נמוכה	**בינונית**	נמוכה	גבוהה מאוד

סוף ציטוט מדוח מבקר העירייה לשנת 2022 בנושא מחלקת הגינון.

בשנת 2024 לא קיים שינוי מהותי מהמתואר בדוח מבקר העירייה לשנת 2022 המפורט מעלה.

הנהלת העירייה עד שנת 2023, התחלפה לאחר הבחירות (כולל ראש העירייה), בנוסף לעזיבת רוב מנהלי האגפים (לרוב ללא חפיפה עם המנהל העוזב), כמו גם עזיבת מנכ"ל העירייה וגזברית העירייה, בפועל, למעט מנהלת אגף ההון האנושי לא נותרו בעירייה הגורמים אשר יזמו והובילו את הליך האיגוף, הליך שלשיטת הביקורת טרם הסתיים (אומנם מונו מנהלי אגפים, אך טרם הושלם הליך בניית המחלקות ובעלי התפקידים בכל האגפים, לדוגמה תפקידי בקרה טרם הוגדרו ואוישו).

- **ממצא : במהלך השנים 2021-2023 יושם הליך של בניית אגפי עירייה (שהתנהלה עד לשנים אלה ביחידות של מחלקות), מצד אחד התהליך טרם הושלם ומצד שני כמעט כל שדרת ההנהלה שיזמה וביצעה אותו אינה עובדת בעירייה נכון לתאריך סיום הביקורת. הנהלת העירייה החדשה טרם קיימה חשיבה ודיון בנושא השלמת הליך האיגוף.**

- **המלצה : מומלץ לקיים חשיבה ודיון בעניין הליך איגוף העירייה ולבחור את אופן המשך הפעולה בנושא (האם להשאיר את האגפים הקיימים, האם וכיצד יש להשלים את ההליך, כולל הגדרת אחריות ובניית תפקידים הכפופים למנהל האגף כדוגמת תפקידי בקרה ותמחור כספי).**

- **הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :**

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	**גבוהה**	גבוהה מאוד

3. מדיניות הנהלה

לא קיימת מדיניות סדורה, ובהתאם אין כל הטמעה סדורה של מדיניות העירייה החדשה.

- **ממצא : הנהלת העירייה החדשה לא פרסמה ולא פועלת להטמיע את המדיניות שלה בכלל ובנושא התרבות הארגונית והבקרות בפרט.**

- **המלצה : מומלץ להגדיר ולהטמיע מדיניות בכלל ובנושא התרבות הארגונית בפרט, כולל דרכים ליישומה.**

- **הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :**

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	**גבוהה**	גבוהה מאוד

4. תהליכי ונהלי משאבי אנוש

כאמור, מנהלת אגף ההון האנושי היא מהמנהלים הבודדים שנשארו בתפקידם בשנת 2024 לכן מומלץ להסתמך על הידע הארגוני שברשותה לשיפור סביבת הבקרה בעירייה.

ציטוט מדוח סקירה בנושא משאבי אנוש – גיוס שחיקה ועזיבת עובדים, משנת 2023 :

במסגרת סקר הסיכונים שנערך על ידי לשכת מבקר העירייה בשנת 2021 (באופן של העברת שאלון לניקוד למנהלי ונבחרי העירייה), עולה כי מתוך 30 הסיכונים הגבוהים ביותר בעירייה נמצאים 7 סיכונים הקשורים לנושא גיוס, שימור, ואיוש ההון האנושי בעירייה.

להלן פרוט ודרוג הסיכונים הקשורים למשאבי אנוש :

מיקום בסקר סיכונים 2021	**תיאור הסיכון**	**מיקום בסקר סיכונים שנת 2019**
1	סיכוני מחלקת משאבי אנוש - אי הצלחה בגיוס כח אדם איכותי לאור השכר הקשיח והנמוך יחסית בעירייה, ועקב פרסום לא מיטבי בכלל האמצעים הרלוונטיים.	*סיכון חדש עדכון סקר 2021*

2	סיכונים רוחביים - שחיקת עובדים וחוסר במנגנוני תגמול - עודף משימות מול יכולת ביצוע (עיקר העיסוק בכיבוי שריפות דבר המונע טיפול מסודר ויעיל ברוב הנושאים)	*8*
4	סיכונים רוחביים - אובדן ידע אנושי בתחלופת עובדים.	*47*
5	סיכוני מחלקת חינוך - קושי בקליטת עובדים מצטיינים (מורים ופסיכולוגים) והשארתם בעיר.	*5*
28	מחלקת מחשוב - הון אנושי מועט ללא גיבוי דבר שיכול להביא לאובדן ידע במקרה של תחלופת עובדים.	*35*
29	סיכוני מחלקת משאבי אנוש - אי עמידה בלוחות הזמנים לשינוי ארגוני ומעבר לאגפים.	*סיכון חדש עדכון סקר 2021*
30	סיכוני מחלקת הנדסה - כשל בתכנון פרויקטים מבני ציבור (עקב חוסר בכח אדם מקצועי במחלקה בנושא תכנון).	*29*

...

מסקנות הביקורת :

1. על העירייה ליצור מיתוג של העירייה כמעסיק טוב.
2. מיתוג כמעסיק טוב אינו רלוונטי ללא תוכן אמיתי, מכאן חובה לקיים חווית עובד בכל התחנות שלו בארגון (מקליטה ועד עזיבה כמפורט מעלה) כולל קידום רווחת עובדים, נושא שפחות מפותח בעירייה כפי שעלה בייעוץ הארגוני (בהתאם לתוצאות הייעוץ הארגוני, העירייה הקימה פורומים לדיון בבעיות והחלה לקדם פתרונות מסוימים, לשיטת הביקורת חלקיים ולא מלאים).
3. יש לקיים הכשרת מנהלים ...
4. יש לספק הכוונה למנהלים במחלקות בהן שיעור העזיבה גבוה, הן פתרונות באופן של כלים ניהוליים או התערבות והן מבחינת פתרונות שכר ותנאי העסקה.
5. יש לנצל ההזדמנויות של הסביבה בה העירייה פועלת על מנת למשוך אנשים טובים.

סוף ציטוט מדוח סקירה בנושא משאבי אנוש – גיוס שחיקה ועזיבת עובדים, משנת 2023.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

ציטוט מדוח מבקר המדינה משנת 2022 בנושא מניעת מעילות והונאות ברשויות המקומיות :

תוכנית הדרכה

הדרכת עובדים היא אמצעי לשינוי בתרבות הארגונית ולחיזוק הידע בתחום מניעת מעילות והונאות בארגון. ההדרכה מאפשרת לעובדי הארגון לדעת כיצד לזהות חשד למעילה או הונאה כדי לדווח עליה, לאתר אותה או למנוע אותה. נוסף על כך, קיום ההדרכות בנושא מעילות והונאות מגביר את המודעות של העובדים לנושא.

...

נמצא כי אין לרשויות המקומיות שנבדקו תוכנית הדרכה כלל-ארגונית וייעודית בנושא מניעת מעילות והונאות.

סוף ציטוט מדוח מבקר המדינה לשנת 2022.

- **ממצא : לא קיימת תוכנית סדורה ומתוקצבת לשיפור רווחת העובד בעירייה ובכלל זה הטמעת תרבות ארגונית רצויה (אתיקה, טוהר מידות, שירותיות, מניעת מעילות והונאות וכד'), דבר הבא לכדי ביטוי בין השאר בתחלופת עובדים גבוהה לאורך השנים, ובדרוג הסיכונים בנושאי כח אדם בין המקומות הגבוהים בעירייה.**

- **המלצה : מומלץ להגדיר ולתקצב תוכנית סדורה לשיפור רווחת העובד בעירייה (כולל פיתוח ושימור עובדים), וכן להטמעת תרבות ארגונית רצויה.**

- **הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :**

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

5. תוכנית לניהול סיכוני מעילות והונאות

כאמור, לא קיימת בעירייה תוכנית בנושא, יתרה מכך מבקר המדינה ממליץ על מינוי גורם אחראי מתכלל למניעת מעילות והונאות, תפקיד שלא קיים בעיריית ערד.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

ציטוט מדוח מבקר המדינה משנת 2022 בנושא מניעת מעילות והונאות ברשויות המקומיות :

מינוי גורם אחראי למניעת מעילות והונאות

מינוי גורם אחראי בארגון לעניין מניעת מעילות והונאות מאפשר לטפל בנושא באופן מערכתי ומרוכז, לתאם בין הגורמים השונים ולתכלל את הפעילות הכלל-ארגונית. אותו גורם יכול להיות ממונה מטעם ההנהלה על יישום תוכנית ארגונית למניעת מעילות והונאות[98].

במדריך INTOSAI צוין כי יש לקבוע לכל גוף ציבורי ישות או עובד אשר יהיו אחראים למנוע שחיתות בארגון. חלק מתפקידו של אותו גורם ממונה יהיה להיות איש הקשר לנושא שחיתות בארגון, לרכז את מערך ההדרכה למניעת שחיתות ולבחון מקרים הנחשדים כשחיתות. עוד מוצע במדריך שלגורם האחראי לשחיתות יינתן כתב מינוי וכי המינוי יזכה לתהודה רחבה בארגון[99].

באוגוסט 2020 פרסם קבינט ממשלת בריטניה[100] תקן[101] העוסק בהתמודדות עם מעילות, שוחד ושחיתות. בתקן נקבע כי בכל ארגון ממשלתי יש להגדיר בעלי תפקידים אשר יישאו באחריות להתמודד עם סיכונים אלה.

בישראל לא חלה על הרשויות המקומיות חובה למנות גורם כזה, ומשרד הפנים לא אפיין תפקיד זה.

עיריית פתח תקווה היא היחידה מבין 21 הרשויות שנבדקו אשר מינתה גורם אחראי ברשות לנושא מניעת מעילות והונאות. כתב המינוי לעובד האחראי למניעת מעילת והונאות בעיריית פתח תקווה ניתן בחודש אוגוסט 2021, במהלך תקופת הביקורת, אולם לא פורטו תפקידיו בעירייה.

משרד מבקר המדינה ממליץ למשרד הפנים ולרשויות המקומיות לקיים עבודת מטה כדי לבחון באילו סוגי רשויות יש למנות גורם אחראי מבין עובדי העירייה או כתקן נפרד, וכן לבחון אילו כישורים ומאפיינים נדרשים לתפקיד ומה מיקומו במבנה הארגוני של הרשויות, ולפרסם בהמשך לכך לרשויות קווים מנחים והנחיות בנושא, לרבות בעניין כתב המינוי ותחומי התפקיד.

סוף ציטוט מדוח מבקר המדינה לשנת 2022.

לסיכום :

לפחות מבחינה פורמלית סביבת הבקרה בעירייה אינה מיטבית, לשיטת הביקורת על הנהלת העירייה החדשה ללמוד את הכשלים במצב הקיים ולבנות תוכנית מוסדרת לשיפור הסביבה.

להערכת הביקורת, מבחינת תרבות ארגונית שאינה מעוגנת במדיניות כתובה או קוד אתי, המצב סביר ברוב האגפים, אך לאור תחלופת רוב מהנהלים, והתחלופה הגבוהה של חלק מהעובדים לאורך השנים, על הנהלת העירייה, לכל הפחות לשמר את הקיים ולוודא כי קיימת תוכנית פעולה להטמעת הערכים אותם היא רוצה לקדם (לדוגמה : "תמיד כן, מהר ובחיוך").

עיריית ערד
דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

6.1.4 ניהול סיכונים

העירייה לא ביצעה מעולם סקר סיכונים מקיף (הביקורת מבצעת סקרי סיכונים לצרכי הביקורת בלבד), מכאן אין כל ניהול סיכונים בעירייה ותיעדוף הקצאת משאבים בהתאם לרמות הסיכון.

ציטוט מדוח מבקר המדינה משנת 2022 בנושא מניעת מעילות והונאות ברשויות המקומיות:

סקר סיכונים הוא תהליך מובנה אשר תכליתו לאתר את הסיכונים העלולים לפגוע במימוש מטרותיו של הארגון ולהעריכם. בסקר סיכונים פועלים לזהות את הסיכונים הקיימים בתהליכי העבודה השונים בארגון באמצעות איסוף המידע הנדרש מבעלי התפקידים, בדיקת מידע ואסמכתאות; מיפוי הסיכונים באופן מתודולוגי ודירוגם לפי רמת ההשלכה הפוטנציאלית שלהם על תפקוד הארגון. לרוב, את סקרי הסיכונים מבצעים הן המבקר הפנימי של הגוף, ככלי מקדים לבחירת נושאים לביקורת, הן הנהלת הגוף, ככלי ניהולי.

...

נמצא כי מבין 21 הרשויות המקומיות שנבדקו, רק הנהלות עיריות אילת ובאר שבע הכינו סקר סיכונים על העירייה וגזרו ממנו תוכניות עבודה להפחתת חלק מהסיכונים שעלו בו. לדוגמה, בעיריית באר שבע נמצא בסקר הסיכונים כי קיימת תופעה של אי דווח מלא על נוכחות עובדים ובתוכנית העבודה גובשו כווני פעולה להתמודדות עם תופעה זו. יש לציין כי הליך הכנת סקר הסיכונים בוצע בשנת 2013, ומאז לא עודכן הסקר.

עיריית תל אביב-יפו החלה בשנת 2020 תהליך לניהול סיכונים תאגידי הדומה לנדרש בהצעת החוק. ההליך צפוי להסתיים בשנת 2022.

משרד מבקר המדינה ממליץ להנהלות של הרשויות המקומיות לערוך סקרי סיכונים ולגזור מהם תוכניות עבודה רב-שנתיות לצמצום הסיכונים אשר עולים מהם.

...

נמצא כי בכל הרשויות המקומיות שנבדקו לא התקיים במועצת העירייה דיון עקרוני בנוגע לביצוע סקר סיכונים ובנוגע לפעולותיה של הרשות המקומית להתמודדות עם סיכוני מעילה והונאה.

משרד מבקר המדינה ממליץ לרשויות המקומיות שנבדקו להעלות לסדר יומה של המועצה מפעם לפעם את הנושא מניעת מעילות והונאות, הסיכונים של הרשות בנושא ומנגנוני הרשות לטיפול בסיכון, נוסף על פעילותה של ועדת הביקורת ודיוני המועצה בדוחות ביקורת.

סוף ציטוט מדוח מבקר המדינה לשנת 2022.

ציטוט מדוח מבקר העירייה לשנת 2019 מפרק הביקורת בנושא "תאגידים עירוניים – ניהול רשומות, תיעוד ודיווח:

ניהול סיכונים - מתוך אתר רשות החברות הממשלתיות:

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

ניהול סיכונים בחברות הממשלתיות, רקע כללי על ניהול סיכונים

פעילות החברות כרוכה בנטילת סיכונים, ביניהם – סיכונים תפעוליים, סיכוני אי-ציות, סיכונים פיננסיים, סיכונים אסטרטגיים וסיכונים אחרים הקשורים לחברה. מדיניות ניהול הסיכונים הינה נדבך חשוב בבחירת מכלול הפעולות והאמצעים שעל חברה ממשלתית לנקוט על מנת שתוכל לעמוד ביעדים ובמטרות שנקבעו לה, הן על-ידי גורמים חיצוניים הן על-ידי גורמים פנימיים בחברה. יצירת מערך ניהול סיכונים אשר יוטמע בכל התהליכים בחברה, כחלק אינטגרלי מהתהליכים אלו, צפוי להפחית את רמת הסיכון לה חשופה החברה ולמנוע או לצמצם את התממשותם.

ניהול סיכונים יכול לתת בידי ההנהלה והדירקטוריון אמצעי לזיהוי אירועים העלולים לגרום נזק לארגון, להגדיר את רמת הסיכון בהתאם ליעדי החברה ומטרותיה, לרבות יעדים ממלכתיים כפי שהוגדרו בחקיקה, בתקנות או בהחלטות ממשלה ורשויות מדינה אחרות המוסמכות לכך, ובהתאם ליעדים העסקיים והאסטרטגיים שקבעה לעצמה החברה.

ניהול סיכונים אפקטיבי יסייע לתהליך קבלת החלטות טוב יותר, וכפועל יוצא מכך לשיפור ברמת הניהול בחברה.

חוזר רשות החברות, יוני 2009 - ניהול סיכונים בחברות ממשלתיות: חוזר מס' 1/2009

רשות החברות הממשלתיות פרסמה בחודש יוני 2009 חוזר מס' 1/2009 בנושא "ניהול סיכונים בחברות ממשלתיות", במטרה למסד תהליך מסודר לניהול סיכונים להם חשופות החברות ובמטרה ליצור מנגנוני בקרה.

1. היבטים עסקיים וניהוליים

החוזר מטיל על הדירקטוריון אחריות כדלקמן:

- לערוך סקר סיכונים מקיף, אשר יכלול את כל סוגי הסיכונים הרלוונטיים לחברה, תרחישי סיכון אפשריים, אומדן מידת הנזק והסבירות להתממשותו.
- בנוסף, הסקר יכלול הערכת ניהול הסיכונים של החברה לרבות הערכת התהליכים והיכולת לניהול הסיכונים תוך זיהוי פערים פוטנציאליים.
- יש לעדכן את הסקר אחת לתקופה כפי שייקבע על ידי הדירקטוריון (ובכל מקרה לא יאוחר משלוש שנים מיום ביצוע סקר סיכונים מקיף) ולבחון עדכון בקרות אירועים חריגים ומהותיים (כגון מעילות והונאות).
- להתוות ולאשר מדיניות ניהול סיכונים על ידי הנהלת החברה ולפקח על ביצועה.
- להתוות מדיניות בקרה שוטפת.
- למנות מנהל סיכונים, בהתאם לסיווגה של החברה הממשלתית.
- לבחון אחת לשנה את מערך ניהול הסיכונים לרבות בדיקת התאמה תכנית עבודה לניהול סיכונים, סיכונים מהותיים שהתממשו, סיכונים שנותרו בסיכון גבוה לאחר יישום תכנית ניהול סיכונים, ובחינת הסתברות למימוש הסיכון.

- על החברה לעגן בנהלים את תחומי אחריות, הסמכות והדיווח של הגורמים השונים המעורבים בניהול הסיכונים בהתאם למדיניות הדירקטוריון. כמו כן הנהלים יקבעו כללים לדיווחים מיידים, שוטפים ותקופתיים.

הגדרת תפקידי מנהל הסיכונים וסמכויותיו

- מנהל הסיכונים יפתח כלים לאופן הזיהוי, ההערכה, הניטור, הבקרה וההפחתה של הסיכונים, ויציג אותם להנהלת החברה ולדירקטוריון מעת לעת ולפחות אחת לרבעון.
- באחריות מנהל הסיכונים לעקוב ולדווח אחר ניהול בקרת הסיכונים בחברה, כפי שנקבע על ידי הדירקטוריון והנהלת החברה.
- לפי חוק הביקורת הפנימית, מבקר פנימי לא יוכל לכהן בתפקיד מנהל הסיכונים.
- בדיקת ניהול הסיכונים בחברה בהתאם לחוזר של הרשות תהיה חלק מתוכנית העבודה השנתית של המבקר הפנימי.

- **גילוי בדו"ח הדירקטוריון**

- יש לתת גילוי קצר ותמציתי בדו"ח הדירקטוריון השנתי לסיכונים המהותיים של החברה. גורמי הסיכון המהותיים יוצגו בטבלה על פי טיבם וידורגו בקטגוריות ראשיות ועל פי מידת השפעתם, ככל שניתן, לגבי כל גורם סיכון, לדעת הדירקטוריון על החברה השפעה גדולה, בינונית, קטנה."

חוק החברות ותקנותיו

חוק החברות אינו כולל התייחסות ספציפית לניהול סיכוני החברה. עם זאת, החוק קובע מהם תפקידי הדירקטוריון ואת חובות הזהירות והאמונים של כל דירקטור. מכל אלה ניתן לגזור את חובת הדירקטוריון והדירקטורים לטפל בסיכוני החברה.

חוק החברות הממשלתיות ותקנותיו

חוק החברות הממשלתיות ותקנותיו אינם כוללים התייחסות ספציפית לניהול סיכוני החברה. עם זאת, החוק קובע מהם תפקידי הדירקטוריון ואת חובות הזהירות והאמונים של כל דירקטור. מכל אלה ניתן לגזור את חובת הדירקטוריון והדירקטורים לטפל בסיכוני החברה.

פסיקה של בתי המשפט

לא ידוע על פסיקה של בתי משפט בנושא זה. עם זאת בית המשפט קבע כי כאשר דנים בנושא מהותי כלשהו יש לדון גם בסיכונים הכרוכים בו.

סוף ציטוט מתוך אתר רשות החברות הממשלתיות.

- **ממצא : בניגוד למקובל בעולם העסקי ואף בחברות ממשלתיות, וכן בניגוד לחובת הדירקטוריון והדירקטורים לטפל בסיכוני החברה, החכ"ל אינה מקיימת הליך ניהול סיכונים ובכך לא נותנת בידי ההנהלה והדירקטוריון אמצעי לזיהוי אירועים העלולים**

לגרום נזק לארגון, להגדיר את רמת הסיכון בהתאם ליעדי החברה ומטרותיה, ובהתאם ליעדים העסקיים והאסטרטגיים שקבעה לעצמה החברה.

תגובת המבוקר : בכל דיון בנושא השייך לחכ"ל החכ"ל מציגה גם את הסיכונים האפשריים גם המהותיים וגם העסקיים באמצעות תוכניות עסקיות ובהצגת הנושאים בישיבות הדירקטוריון. יש לציין כי חברי הדירקטוריון מעלים סוגיות ושאלות לפני הישיבות ובמהלכן באופן שוטף והחברה נדרשת לתת מענה מלא .

התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : התגובה לא סותרת את הממצא. מערך ניהול סיכונים צריך לנהל באופן כולל, סיכונים ברמת הפרויקט המתוארים בתגובה אינם ניהול סיכונים כולל.

- **המלצה : מומלץ לקיים הליך ניהול סיכונים אפקטיבי בחכ"ל , הכולל בין השאר עריכת סקר סיכונים מקיף, ומינוי מנהל סיכונים, על מנת לסייע לתהליך קבלת החלטות טוב יותר, וכפועל יוצא מכך לשיפור ברמת הניהול בחברה.**

סוף ציטוט מדוח מבקר העירייה לשנת 2019 מפרק הביקורת בנושא "תאגידים עירוניים – ניהול רשומות, תיעוד ודיווח".

הנהלות העירייה לאורך השנים לא ביצעו סקר סיכונים לכלל פעולות העירייה ובכך הפסידו כלי ניהולי משמעותי ואפקטיבי לניתור הסיכונים הקיימים בפעילות העירייה.

לא בוצע זיהוי וניתוח הסיכונים בתהליכי עבודה, דירוג עוצמת הסיכונים בהתאם לנזקים האפשריים האינהרנטיים ולסיכויי התממשותם, על מנת לשפר את התפקוד של העירייה ולהביא לצמצום חשיפה, ייעול תקציבי וכן למניעת מעילות והונאות.

כאמור, בפועל, גם כיום עיריית ערד אינה מיישמת פרקטיקה של זיהוי וניהול סיכונים (נכון לסיום תאריך ביקורת זו - דצמבר 2024).

מומלץ לבצע סקר סיכונים לעירייה (שאינו סקר סיכונים לביקורת) ולנהל את הסיכונים לשם הגדלת ההסתברות למימוש מטרות העירייה.

- **ממצא : בניגוד לפרקטיקה הרווחת בעולם העסקי ואף לחובה בחברות ממשלתיות, ובניגוד להמלצת מבקר המדינה לכלל הנהלות הרשויות המקומיות, עיריית ערד אינה מיישמת פרקטיקה של זיהוי וניהול סיכונים, בכך מפסידה**

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

העירייה כלי מהותי לשיפור תפקוד העירייה, ייעול תקציבי, צמצום חשיפה לנזקים וכן למניעת מעילות והונאות.

- **המלצה : מומלץ להגדיר ולתקצב הליך זיהוי וניהול סיכונים אפקטיבי בעירייה הכולל בין השאר : עריכת סקר סיכונים מקיף, מינוי מנהל סיכונים, לצורך סיוע בתהליך קבלת החלטות וכפועל יוצא מכך לשיפור ברמת ניהול העירייה והשגת מטרותיה.**

- **הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :**

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	**גבוהה מאוד**

6.1.5 <u>פעולות בקרה כלל ארגוניות</u>

כאמור, לא קיימת מדיניות סדורה, ובהתאם אין נהלים הפורטים את המדיניות להתנהלות הרצויה/מצופה מעובדי העירייה.

נהלי עבודה מאפשרים לרשות המקומית להפעיל את סמכותה בשקיפות, מחילים את עקרונות השוויוניות, האחידות והעקביות בפעילות העירונית וכוללים מנגנוני בקרה ודיווח של תהליכי העבודה ופיקוח עליהם.
נוהל כתוב מגדיר בין היתר, את מדיניות הארגון ומטרותיו, את השיטה לביצוע התהליכים אשר לשמם נכתבו, את בעלי התפקידים אשר לוקחים בו חלק, את תחומי האחריות של כל אחד מהם, את דרכי הביצוע של תהליכים על כל שלביהם, הגורם האחראי לביצוע בכל שלב והגורם בעל סמכות הפיקוח והבקרה.

- **ממצא : מעט נהלי העבודה הקיימים בעירייה ברובם לא מעודכנים ולא נכתבו נהלי עבודה חדשים הפורטים את מדיניות ההנהלה להתנהלות בפועל.**

- **המלצה : מומלץ להגדיר ולהטמיע נהלים בכלל ובנושא התרבות הארגונית בפרט, ליישום מדיניות הנהלת העירייה.**

- **הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :**

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

<u>ציטוט מדוח מבקר המדינה משנת 2022 בנושא מניעת מעילות והונאות ברשויות המקומיות :</u>

פעולות בקרה ומניעה כלל-ארגוניות

רוטציה בין בעלי תפקידים

אחת הדרכים למנוע מעילות בארגונים היא לקיים רוטציה בין בעלי תפקיד העוסקים בפעילות כספית מהותית לארגון, וזאת כדי שהעובדים ידעו שתקופת כהונתם בתפקיד קצובה בזמן, ואחריה ימלא עובד אחר את תפקידם ויוכל להציף תקלות ולגלות את המעילה.

בדיקות פתע

בדיקות פתע הן אחד הכלים היעילים למניעת מעילות והונאות. לעריכת בדיקות פתע יש השפעה פסיכולוגית רבת-משמעות משום שהעובדים יודעים שבכל רגע נתון עלולות להיחשף מעילה או הונאה[138].

בדיקות רקע לספקים

אחת הדרכים לבצע מעילה או הונאה בארגונים היא קשירת קשר בין גורם בתוך הארגון לגורם מחוץ לו שיש לו קשרים כלכליים עם הארגון. ארגון שישכיל לצמצם למינימום האפשרי את קשרים אלה יוכל לצמצם סיכונים למעילות ולהונאות.

בפקודת העיריות [נוסח חדש] (להלן - פקודת העיריות)[142] נקבע: "פקיד או עובד של עירייה לא יהיה נוגע או מעונין, במישרין או בעקיפין, על ידי עצמו או על ידי בן-זוגו או שותפו או סוכנו, בשום חוזה שנעשה עם העירייה ובשום עבודה המבוצעת למענה". תכליתה של הוראה זו היא להבטיח כי אין ניגוד עניינים בין ספק של העירייה לעובד שלה.

ביטוח מפני נזקי מעילות והונאות

אחת הדרכים להתמודד עם נזקים ממעילה או הונאה היא רכישה של פוליסת ביטוח המכסה את נזקי הרשות בעטיה של מעילה או הונאה. רשויות בעלות פוליסה ביטוח מסוג זה יכולות לתבוע את חברת הביטוח בעת קרות מקרה הביטוח.

סוף ציטוט מודח מבקר המדינה לשנת 2022.

בעירייה לא ננקטות פעולות בקרה כאמור למעט בקרה מפצה בצורה של ביטוח נאמנות (לא כולל הפסד סייבר), הפוליסה מכסה את העירייה מפני נזק כספי ישיר הנגרם כתוצאה ממעילה של עובד מתוך כוונה לגרום לעירייה נזק. גובה הפוליסה הוגדר עד חצי מיליון ₪ (בחינת הפוליסה התאמתה לצרכי העירייה והרלוונטיות שלה אינה בהיקף ביקורת זה).

- **ממצא : בניגוד למפורט בדוח מבקר המדינה לשנת 2022 בנושא מניעת מעילות והונאות, עיריית ערד לא מקיימת פעולות בקרה ומניעה כלל ארגוניות :**
  כך, לא מבצעים רוטציה בין בעלי תפקידים.
  כך, לא מבוצעות בדיקות פתע ביחידות העירייה.
  כך, לא מקיימים בדיקות רקע לספקים.

- **המלצה : מומלץ לפעול בהתאם לדוח מבקר המדינה ולקיים פעולות בקרה ומניעה כלל ארגוניות, ובכללן : רוטציה בין בעלי תפקידים, בדיקות פתע, בדיקות רקע לספקים.**

- **הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :**

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	**גבוהה מאוד**

6.1.6 מידע ותקשורת

תקשורת מיטבית בין גורמים פנים וחוץ ארגוניים, ופעולות לבניית ושמירת בסיסי מידע, מאפשרות לארגון להתנהל בהתאם למנהל תקין בכך שמתבסס על נתונים לצורך קבלת החלטות. בפועל, ההנהלה לא הגדירה את הצרכים שלה מבחינת מידע הנדרש לה לשם קבלת החלטות.

ציטוט מדוח מבקר העירייה לשנת 2020 בנושא מימוש החזון העירוני נדבך הדמוגרפיה :

נמצא כי העירייה לא התנהלה בהתאם למנהל תקין המחייב עבודת מטה מסודרת, תוך שקילת כל הנתונים הרלוונטיים וקבלת החלטות בהתאם, לא קיים כל תיעוד לנתונים שנאספו ומפוקחים בשוטף, על מנת לאפשר קבלת החלטות מושכלת, הן בבחירת מטרות ויעדי ביניים והן מבחינת ניהול/הקטנת הסיכון המהותי שזוהה בנושא הדמוגרפי.

- **ממצא : הליקויים שהוצגו בדוח מבקר העירייה לשנת 2016 בנושא הדמוגרפי בתוכנית האסטרטגית, לא תוקנו גם בשנת 2020 (בשנת 2018 החליט צוות תיקון הליקויים להפסיק מעקב בליקויים אלה מאחר ולכאורה תוקנו), כך :**

א. אין לעירייה משנה סדורה ומדידה בתחום הדמוגרפי לשינוי המגמה/או לכל הפחות להאט אותה.

ב. מעבר לכותרת בחזון אין כל תוכנית אסטרטגית לניהול העובדה שערד מהווה מרכז מטרופולוני בנושאי שירותים ועסקים לפזורה הבדואית באזור (בהערכה מספר תושבי הפזורה הסמוכים לערד, מגיע למספר תושבי ערד).

ג. אין התייחסות לעובדה שכל תוספת של אוכלוסייה לעיר תורמת לגידול גרעון העירייה. לאור מצבה הכלכלי של העירייה חשוב להבין את יכולת הקליטה של אוכלוסייה חדשה מבחינה תקציבית.

לסיכום, בניגוד למנהל תקין, אין כל תיעוד לאופן בחירת מטרות העל בחזון העירוני , וכפועל יוצא אין כל תוכניות עבודה מסודרות הכוללות יעדים מדידים, המאפשרים ניטור ובקרה על יישום המטרות, תוך בחינה כוללנית של ההשפעות הדמוגרפיות על נושאים כמו דיור, תקציב העירייה, תעסוקה וכד'.

- **המלצה : מומלץ לקיים עבודת מטה מסודרת ומתועדת לבחירת מטרות החזון העירוני בתחום הדמוגרפי, וכהמשך ישיר מעבודה זו לבנות תוכניות עבודה כולל יעדים מדידים, ומנגנון בקרה וניטור על יישומם.**

- **ממצא : למרות שהסיכון הדמוגרפי (עזיבת אוכלוסייה חזקה וכניסת אוכלוסייה מוחלשת), דורג בסקר הסיכונים שערכה הביקורת בשנת 2020 במקום השלישי (בשנת 2019 דורג הסיכון במקום השני), מכלל הסיכונים העירוניים, אין בידי העירייה כל תיעוד לניהול הסיכון על ידי גורם מתכלל, זיהוי בעיות השורש ובניית**

תוכנית לטיפול בהן. ומכאן בפועל, אין כל תוכנית סדורה להקטנת הסיכון העירוני המהותי...

- המלצה : מומלץ לנהל את הסיכון הדמוגרפי בהתבסס על נתונים, זיהוי בעיות ומציאת פתרונות מתאימים להקטנת הסיכון (עזיבת אוכלוסייה בכלל וחזקה בפרט).

סוף ציטוט מדוח מבקר העירייה לשנת 2019

ציטוט מדוח סקירה בנושא יישום מדיניות שירות לתושב וניהול סיכונים בתחום משנת 2024 :

מסקנות הסקירה :

1. ליקוי בממשקים בין מחלקות/אגפי העיריה לבין המוקד וטיפול בפניות תושבים על ידי מספר גורמים בעירייה, ללא תיעוד וללא בקרה וללא יכולת ניתוח איכות השירות שניתן, פוגם ביכולת העירייה לעקוב אחר יישום מדיניותה ושמירה על רמת שירות גבוהה בהתאם לצרכי התושבים, בפרט לנוכח העובדה, כי לא מתקיימת כל בקרה על עמידה בתקן SLA הנדרש במשך הטיפול בפניות.

2. ברי כי בנסיבות אלה, נדרש כי המוקד העירוני הוא שיוגדר כגורם היחיד והבלעדי האמון על קבלת הפניות, ריכוזן וניתובן אל מחלקות העירייה להמשך טיפול.

...

1. היעדר נוהל והנהגת שגרת עבודה לעבודה הפנימית של המוקד העירוני בנושא הפקת דוחות עיתים בשוטף, מונעת ממנהלת המוקד למדוד את רמת השירות והמקצועיות של גורמי השירות בעירייה, מונעת זיהוי בעיות כשלים בזמן אמת ומונעת אפשרות לפקח על רמת השירות ולנטר בזמן אמת, פניות שלא הועברו לטיפול המחלקה הנכונה וכן עיכובים בטיפול בפניות מצד המחלקות/האגפים. הסוקרת סבורה כי נדרש כבשגרה, להפיק דוחות יומיים, בכל בוקר, לשם עריכת בקרה ופיקוח נאותים כאמור.

2. היעדר תיעוד ישיבות הנהלה ו/או ישיבות עם מנהלי מחלקות/אגפים, מונע את נתיב הבקרה אחר יישום החלטות ו/או הפקת לקחים ואינו מאפשר ניהול נכון של תחום השירות המיטבי בעיריה.

סוף ציטוט מדוח סקירה 2024.

דוגמא נוספת, במהלך שנת 2022 הוחלט לבחון שימוש בתוכנת BI (בינה עסקית), בניסיון להבין איזה נתונים רלוונטיים להנהלה על מנת לבנות ניתוח נתונים מתאים ואופן הצגה נגיש, התברר כי לשיטת ההנהלה הקודמת (לפני השינוי בבחירות) אין כמעט צורך במידע ממערכת כזו.

- ממצא : הנהלת העירייה לא הגדירה את סוג ואיכות המידע הנדרש לה לשם קבלת החלטות בהתאם לכללי מנהל תקין.

- המלצה : מומלץ להגדיר ולתקצב מערך ניהול מידע ותקשורת פנים וחוץ ארגונית המבטיח את היכולת לפעול על פי מנהל תקין, במובן של קבלת החלטות מבוססות נתונים. לדוגמה הגדרת מערכת בינה עסקית שתציג להנהלה מגמות ונתונים לשם קבלת החלטות בנושאים שונים.

- הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	**גבוהה מאוד**

6.1.7 <u>פעולות ניטור</u>

הגדרת המילה ניטור על פי האקדמיה ללשון העברית :
השגחה ומעקב רצופים או מחזוריים באמצעות מכשירים כגון של מדדי תפקוד הגוף, של איכות המים והאוויר או של רמת קרינה (בלועזית : מוֹנִיטוֹרִינְג).

כחלק ממערך בקרה נדרש ניטור שוטף על הפעילות (כולל מבחן התוצאה האם המשימה בוצעה או לא), הערכות נפרדות (השפעת המדידה של הביצוע לאחר סיום המשימה), שיטות דיווח, עדכונים ותיקונים בזמן אמת (ראה דוגמה מטה), על מנת לאפשר למערכת להתמודד עם שינויים.

<u>ציטוט מדוח מבקר העירייה לשנת 2022 בנושא אגף שפ"ע – מחלקת גנים ונוף :</u>
בהמשך לבקשת הגזברית לאור החריגה בעלויות המים מנהל המחלקה ביצע ניתוח צריכות המים לניתוח הפער.
להלן נתוני הניתוח:

סה"כ צריכה 1-8/21	סה"כ צריכה 1-8/20	הפרש קוב	סכום מים כולל מע'מ 1-8/2021	סה"כ מים כולל מע'מ 1-8/2020	הפרש ₪
263,316.90	205,286.33	58,031	₪ 2,036,283.95	₪ 1,561,754	474,530

ניתוח זה כלל השוואת צריכות וסכומי המים בין חודשים ינואר עד אוגוסט כולל לשנים 2020-2021, הניתוח העלה כי בין חודשים אלו יש פער של צריכת 58 אלפי קו"ב וסכום של 474 אלפי ₪ בחיוב המים. רוב ההפרשים הגדולים בצריכות המים בין השנים, הן במדי מים של גנים כגון : גנים ציבוריים, פארקים, טיילות וכדומה. ההסבר העיקרי שניתן בניתוח, הוא פיצוצים בצנרת מים באתרים השונים, שגרמו לעלייה בצריכה.

<u>...</u>
הביקורת מצאה, כי לא מתקיים מעקב כנדרש על קריאות המים של מדי המים של הגינון. מתוך ניתוח צריכות המים, מובן כי לא נקראו חשבונות המים מספר חודשים. מעקב תקין היה מאתר מוקדם יותר את חריגת המים בשנת 2021 ואולי היה ניתן לטפל מוקדם יותר בחריגות אלו (לדוגמא איתור ותיקון נזילות, איתור בזבוז מים וכו). כמו כן, לא הוגש לביקורת תיעוד להליך בקרה ומעקב על קריאות וחשבונות או על פניות המוקד. הביקורת ממליצה לכתוב נוהל מעקב אחר צריכת המים, שישלב מעקב בכמה אופנים - ניתוח דוחות, ישיבות קבועות מדי תקופה ומעקב על פניות מוקד, בהקשר של פניות בנושא פריצות מים.

הביקורת מדרגת את רמת הסיכון כגבוהה, מכוון שמעקב שכזה יוכל להקטין את הוצאות המים בתקציב הגינון ולהפנות את המשאבים "שבוזבזו" על שדרוג תשתיות מים ומערכות מים.

- ❌ ממצא: לא מתקיים מעקב ובקרה מספקים בזמן אמת לנושא צריכות מים.

- המלצה: מומלץ להגדיר נוהל למעקב וניתוח צריכת המים , לקיים ישיבות קבועות מדי תקופה לדיון במגמות וביצוע מעקב על פניות מוקד בהקשר של פניות בנושא פיצוצי מים.

- הערכת הביקורת את רמת הסיכון בממצא :

- ❌ ממצא: חלק ניכר ממדי המים אינו מחובר עדיין למערכות מתקדמות עם קריאה מרחוק ולכן לא ניתן לעקוב ולקבל התרעה בזמן אמת על צריכת מים חריגה.

- המלצה: מומלץ להכין תוכנית לשדרוג מערך מדי המים לחיבור דיגיטלי לקריאה מרחוק, ולבחון שימוש במערכות מים מתקדמות בנושא השקיית גינון.

- הערכת הביקורת את רמת הסיכון בממצא :

- ❌ ממצא: בהתאם להסברי מנהל מחלקת הגינון, חלק מהסיבות לגידול בצריכת המים הן תשתיות ישנות, ונדליזים, ונזקי חיות בר. בתוכנית העבודה מקושרת התקציב ביקשה המחלקה 310,000 ₪ לשיקום תשתיות השקיה, התקציב שאושר עמוד על 160,000 ₪ בלבד.

- המלצה: מומלץ לבחון את המשמעויות הכלכליות של תקצוב שיקום התשתיות בגובה של 50% מבקשת המחלקה, על מנת להבין את המשמעות הכספית של אי שיקום התשתיות מבחינת עלויות חשבון המים.

- הערכת הביקורת את רמת הסיכון בממצא :

- ❌ ממצא: מחד לא קיים מערך בקרה מלא להתרעה בזמן אמת על צריכות חריגות של מים, מאידך העירייה לא פעלה לשכור גוף מומחה לביצוע סקר פחת מים (ההפרש בין המים עליהם

שילמה הרשות לבין המים בהם השתמשו בפועל, וסבירות הוצאות המים בהתאם לצרכי העירייה).

- **המלצה: מומלץ לבחון שכירת גוף מומחה לעריכת סקר פחת מים, על מנת לזהות חריגות בצריכה בזמן אמת וכן זיהוי נקודות חשודות בהן מים לא מגיעים לשימוש העירייה אך העירייה מחויבת בגינם.**

- **הערכת הביקורת את רמת הסיכון בממצא :**

סוף ציטוט מדוח מבקר העירייה לשנת 2022 בנושא אגף שפ"ע – מחלקת גנים ונוף.

לאור אמור בכל הסעיפים מעלה כולל הדוגמה האחרונה מהדוח בנושא אגף שפ"ע – מחלקת גנים ונוף, בפועל, לא קיימת פעילות ניטור מוגדרת ומובנית ברוב פעילות העירייה. הגדרת פעולות ניטור ראוי שתבוצע לאחר הגדרת מדיניות ובניית מערך בקרה בהתאם לניהול הסיכונים שזוהו ככאלה העלולים לפגוע במימוש מטרות הארגון.

<u>סיכום</u> :

עקרונות הבקרה הפנימית כמעט ולא מתקיימים בעירייה, לא הוגדרה מדיניות, לא מתקיים ניהול סיכונים ואין כל מערך בקרה מובנה, כולל ניהול ידע וניטור. לאור תחלופת הנהלת העיר ורוב השדרה הניהולית, מתקיימת הזדמנות נדירה להתחיל לבסס את העקרונות לעיל, זאת במטרה להבטיח כי הפעילות בעירייה אכן מקדמת את מטרות העירייה בהתאם למדיניות העירייה, תוך מניעת הונאות ומעילות וכי החלטות מתקבלות על בסיס נתונים ראוי כנדרש במנהל תקין.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

6.2 מטרת סקירה מספר 2 –

בחינה מפורטת של מערך הבקרה באגף ההכנסות.

6.2.1 כללי

ציטוט מדוח מבקר העירייה לשנת 2012 , פרק בנושא מחלקת הגביה (כיום אגף ההכנסות):

כל רשות מקומית נסמכת על גביית הארנונה בתקציבה השוטף, הארנונה היא אחד ממקורות ההכנסה המרכזיים של הרשות המקומית, לשם כך ניתנו לרשות בדינים השונים את היכולת לקבוע צו ארנונה, לחייב את התושבים ואת העסקים המקומיים בהתאם לצו הארנונה, לגבות ואף לאכוף את החוב במקרה של אי תשלום.

מחלקת הגביה בעירייה היא אחת מהחוליות המרכזיות בפעילות העירייה, גם מבחינת האינטראקציה עם התושבים והן מבחינת עמידה בתקציב, גביית מיסי הארנונה מאפשרים לרשות לעמוד בתקציב השנתי ולספק לתושבים את השירותים הטובים ביותר שניתן לספק במסגרתו...

פעילות המחלקה מנוהלת בהתאם לנוהגים שונים והוראות עבודה כתובות בנושאים אחדים, בכל שבוע נערכת ישיבת מחלקה בה מעודכנים העובדים בנושאים שונים כולל הגדרות מחודשות לדרכי פעולה.

- **ממצא : אין מערך נהלים כתובים למחלקת הגביה בעירייה.**

- **המלצה : מומלץ להקים מערך נהלים מסודר במחלקה, כולל הסמכת מנהלי המחלקה באופן כתיבת וניהול מערך נהלים.**

מערך הגביה ככלל מערך הניהול הכספי של העירייה מנוהל באמצעות תוכנת "הקונטרה".
תוכנת הקונטרה נמצאת בשימוש העירייה משנת 2004 (אין עיריות נוספות בתחומי המדינה שמשתמשות בתוכנה זו).

- **ממצא : אין כל הגבלת הרשאות בתוכנת ניהול הגביה , המונעת גישה של עובדים לנתוני המערכת של קרובי משפחה ואף לחשבון האישי שלהם.**
  תגובת המבוקר : הממצא מקובל, ויטופל מול מחלקת המחשוב.

- **ממצא : אין כל ניטור או בקרה לזיהוי מקרים בהם עובדי המחלקה מטפלים בחשבונות הקרובים אליהם (קיים איסור בעל פה בנושא).**

עיריית ערד
דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

תגובת המבוקר : הממצא מקובל, החל משנת 2013 תבוצע בקרה רבעונית בנושא.

- **המלצה : מומלץ לקיים הרשאות מתאימות בתוכנת הגביה.**

- **המלצה : מומלץ לבנות מערך של דוחות בקרה לזיהוי פעולות חריגות ופעולות בחשבונות של קרובי העובדים.**

סוף ציטוט מדוח מבקר העירייה לשנת 2012.

נכון לדוח סקירה משנת 2022, הוחלפה תוכנת הגבייה (לקראת סוף שנת 2020), ונכתבו נהלים אחדים, אך המצב רחוק מלהיות מיטבי, עדיין לא קיימים נהלים לכלל פעולות המחלקה, חלק מהנהלים הקיימים לא מוכרים לעובדים ועיקר העבודה מתבצעת בהתאם לנהוג זה שנים רבות. מבחינת דוחות בקרה של התוכנה, ברובם טרם הוגדרו, וככל שקיימים דוחות בקרה אלה אינם מהווים כלי בקרה מקיף וראוי.

ציטוט מדוח סקירה בנושא יישום מדיניות שירות לתושב וניהול סיכונים בתחום משנת 2024 :

תוכנית עבודה רב שנתית מקושרת תקציב

בפני הסוקרת הוצגו תוכניות עבודה מקושרות תקציב של אגף ההכנסות לשנים 2022 ו-2023.

ממצאים :

1. *נמצא, כי לא נערך מעקב באגף ההכנסות של תקציב מול ביצוע וכן לא נערך מעקב אחר ביצוע תוכניות עבודה משנים עברו. הסוקרת פנתה אל מנהלת אגף ההכנסות וביקשה לקבל מסמך קיים לבחינת יישום תוכנית העבודה לשנים 2022 ו-2023, ברם נמסר לה כי לא קיים מסמך כזה וכי נדרש לייצרו במיוחד. מכאן, שלמעשה תוכנית העבודה משנה לשנה, אינה נסמכת על קודמתה באשר לסעיפים אשר טרם בוצעו ונדרש לבצעם.*

2. *מסקירת סעיף 'שירות לתושב' בתוכניות העבודה של אגף ההכנסות לשנים 2022 ו- 2023, ניכר כי רוב המשימות זהות, כמו גם היעד השנתי וצמצום זמני ההמתנה זהים וכיוצ"ב, כך שניכר כי לא בוצעה תוכנית העבודה לשנת 2022 וזו חוזרת על עצמה שוב ושוב.*

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

<u>מסקנות הסקירה :</u>

1. **מטרת תוכניות עבודה מקושרות תקציב, להתוות יעדים לביצוע , בזמנים מוגדרים ובמגבלת תקציבית והכל במטרה לשפר את ביצוע האגף וביתר שאת, בתחום השירות לתושב. ניכר כי יעדי האגף שהוצבו, אינם מבוצעים וכי לא נערך כל מעקב בהנהלת העירייה, אחר ביצוע תוכניות העבודה.**

2. **היעדר בקרה על יישום תוכניות העבודה כאמור, פוגם בהכרח ביכולת הנהלת העירייה ליישם את חזונה ולשפר את איכות השירות הניתן לתושב באגף ההכנסות, כאשר לא ברור האם בוצעה באגף ההכנסות, תוכנית העבודה בתחום השירות לתושב במלואה, אם בכלל.**

הערכת הסקירה את רמת סיכון הממצאים :

סוף ציטוט מדוח סקירה 2024.

<u>ציטוט מדוח מבקר העירייה לשנת 2022 , פרק בנושא הועדה לתכנון ובניה בעיריית ערד – סבירות פעולות והחלטות הוועדה והממשקים עם מחלקות העירייה :</u>

- **ממצא : נמצא כי מתקיים דיווח ממוחשב אוטומטי בשינוי בגודל נכס שבוצע על ידי הוועדה, ואף מופק דוח מרכז בכל חודש של כלל המקרים. למרות זאת במדגם הביקורת נמצאו מקרים בהם לא בוצעה הגדלה בחיוב הארנונה בהתאם.**

- **המלצה : יש להגדיר בגזברות העירייה מערך בקרה כולל תיעוד מתאים, למקרים בהם גידול בשטח נכס אינו מביא להגדלת החיוב בארנונה.**

- **הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :**

- **ממצא : נמצא כי מחלקת הגבייה אינה מחייבת בארנונה מרפסות מתקפלות. העדר החיוב הינו בהמשך לעמדת הוועדה לפיה מרפסות מתקפלות אינן צריכות**

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

להיות מחויבות בתשלום ארנונה אולם לעמדה זו לא הומצאו תימוכין משפטיים בפני הביקורת.

- **המלצה : יש לבחון משפטית את שאלת חיוב המרפסות התלויות בארנונה.**

- **הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :**

סוף ציטוט מדוח מבקר העירייה לשנת 2022 , פרק בנושא הועדה לתכנון ובניה בעיריית ערד – סבירות פעולות והחלטות הוועדה והממשקים עם מחלקות העירייה.

במסגרת דוח המבקר לשנת 2024 (דוח זה), קיים פרק ביקורת בנושא אגף ההכנסות – סוגיות בטיפול בחייבים וזכאים, מהדוח עולה כי המצב בשנת 2024 אינו שונה מהותית מזה המתואר בדוח הביקורת משנת 2012 ומדוחות הסקירה משנים 2024,2022. אומנם היו ניסיונות להקמת יחידת בקרה באגף, אך עם התפטרות העובדת שמונתה לתפקיד לא חודש הניסיון, פעילות העובדת בתחום נמשכה זמן קצר ובפועל לא נבנה מערך בקרה מתפקד.

- **ממצא : נמצא כי מונתה עובדת לתפקיד בקרה באגף מתוך ההבנה כי יש צורך בהקמת מערך בקרה וניטור, אך לאחר זמן קצר ממינויה התפטרה מעבודתה ולא חודש הניסיון למנות עובד אחר לתפקיד.**

- **המלצה : מומלץ לאייש את תפקיד הבקר באגף ההכנסות, לשם הקמת מערך בקרה וניטור שוטף על פעילות האגף.**

- **הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :**

6.2.2 בחינת מרכיבי ועקרונות הבקרה הפנימית לפי מודל COSO באגף הכנסות

1. סביבת הבקרה

מדיניות

ציטוט מדוח מבקר העירייה זה (הדוח לשנת 2024), מהפרק העוסק בביקורת אגף הכנסות – סוגיות בטיפול בחייבים וזכאים :

על פי נוהל אכיפה עירוני שהועבר לביקורת (ככלל נוהל פורט את המדיניות לתהליך עבודה), שעודכן לאחרונה בתאריך 23/1/2023, הוגדרו בין השאר :

מדיניות ומטרה

מדיניות העירייה ומחלקת הגביה הינה למצות את פוטנציאל הגביה מחייבים, להעמיק ולהגדיל את הכנסות העירייה תוך הקטנת מצבת החובות ומניעת התיישנותם ו/או השיהוי בגבייתם והכל תוך חתירה להסדרת החובות באמצעים שונים (אכיפה, הסכמי פשרה, תשלומים וכיו"ב) ומתן שירות יעיל ואדיב לתושבים.

מטרת נוהל זה הינה לקבוע את השיטה, הסמכויות והאחריות בתהליך אכיפת הגביה .

סוף ציטוט מנוהל האכיפה העירוני משנת 2023.

- **ממצא : נמצא כי קיים נוהל אכיפה עירוני, ככלל נוהל הוא יישום של מדיניות הארגון, המדיניות של העירייה אף מפורטת בנוהל כך : "למצות את פוטנציאל הגבייה מחייבים להעמיק ולהגדיל את הכנסות העירייה תוך הקטנת מצבת החובות ומניעת התיישנותם ו/או השיהוי בגבייתם והכל תוך חתירה להסדרת החובות באמצעים שונים (אכיפה, הסכמי פשרה, תשלומים וכיו"ב) ומתן שירות יעיל ואדיב לתושבים" – תקין.**

סוף ציטוט מדוח מבקר העירייה זה (הדוח לשנת 2024), מהפרק העוסק בביקורת אגף הכנסות – סוגיות בטיפול בחייבים וזכאים.

- **ממצא : הנהלת העירייה החדשה (ראש העיר החל בתפקידו ברבעון הראשון של 2024) טרם הגדירה מדיניות עירונית בכלל ומדיניות באגף ההכנסות בפרט, זאת למרות שתפיסת העולם של ההנהלה החדשה שונה מזו של ההנהלה הקודמת.**

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

- **המלצה : מומלץ לקבוע מדיניות עדכנית לאגף ההכנסות, בהתאם להשקפת העולם של הנהלת העיר החדשה וקליטת מנהל אגף הכנסות חדש, בהתאם יש לבנות מערך בקרה ולהטמיע אותם בקרב עובדי האגף.**

- **הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :**

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	**גבוהה**	גבוהה מאוד

<u>מבנה ארגוני</u>

תחת מנהלת האגף יש סגנית מנהלת מחלקה, מזכירה וארבעה מדורים – אכיפה, הנחות, שומה, קבלת קהל (כאמור, תהליך האיגוף לא הסתיים, מאחר ותחת אגף אמורות להיות מחלקות), כמו כן יש קופאיות. כאמור, במהלך שנת 2023 בוצע ניסיון להקמת יחידת בקרה באגף, אך העובדת שמונתה לתפקיד התפטרה לאחר זמן קצר ממינויה, מאז לא פעלו לאיוש התפקיד.

נכון לתאריך סיום הביקורת (דצמבר 2024), טרם אויש תפקיד מנהל האגף לאחר שהמנהלת הקודמת עזבה את תפקידה במהלך חודש אוקטובר 2024.

אין יחידת בקרה באגף ו/או בגזברות העירייה (למעט בקרה תקציבית שהוגדרה כחלק מתפקיד סגן גזבר ומנהל אגף בקרה ותקציב – גם תפקיד זה לא מאויש זה מספר חודשים).

- ✖ **ממצא : נמצא כי תהליך בניית אגף ההכנסות טרם הושלם, למעט מינוי מנהלת אגף לא בוצע כל קידום של עובדי האגף לדרגת מחלקות לדוגמה.**

- **המלצה : מומלץ להגדיר ולסיים את תהליך האיגוף של מחלקת הגביה לשעבר (כיום אגף הכנסות), לקדם מנהלי מדורים למנהלי מחלקות, ולבנות תקן כח אדם בהתאם לצרכים.**

- **הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :**

נמוכה מאוד	נמוכה	**בינונית**	גבוהה	גבוהה מאוד

- **ממצא : במהלך שנת 2023 מונתה עובדת אגף לתפקיד בקר (הקמת ותפעול מערך בקרה באגף), לאחר זמן קצר התפטרה העובדת, אך מעזיבתה לא נעשה כל ניסיון לאייש את משרת הבקר.**

- **המלצה : מומלץ לקלוט בקר לאגף ההכנסות, לצורך הקמת, תפעול וניטור מערך הבקרות באגף.**

- **הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :**

2. הערכת סיכונים

לא קיים הליך זיהוי וניהול סיכונים באגף, דוגמה :

<u>ציטוט מדוח מבקר העירייה זה (הדוח לשנת 2024), מהפרק העוסק בביקורת אגף הכנסות – סוגיות בטיפול בחייבים וזכאים :</u>

- **ממצא : בבחינת נתוני גובה חוב לפי טווחים, ומקרים לכל טווח לא ניתן לזהות כל מגמה לאורך השנים, נתון מעיד נוסף לאי יישום תוכנית גביה סדורה בנושא חייבים (לדוגמה אם היו מתמקדים בחייבים גדולים סביר כי היה שינוי בסכום החוב ומספר החייבים, כאשר החוב היה נגבה או נמחק בשל חוסר יכולת לגבות).**

- **המלצה : מומלץ לקיים ניטור אחר מגמות שינוי יתרות החייבים הן מבחינת סכום והן מבחינת מספר מקרים, על מנת לוודא כי תוכנית הגבייה משיגה את התוצאות אליהן התכוונו בהגדרתה.**

- **הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :**

סוף ציטוט מדוח מבקר העירייה זה (הדוח לשנת 2024), מהפרק העוסק בביקורת אגף הכנסות – סוגיות בטיפול בחייבים וזכאים.

עיריית ערד
דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

3. פעולות בקרה

כאמור, מערך בקרה הוא כלל הפעולות ושיטות העבודה שמטרתן לוודא כי הארגון פועל בהתאם למצופה ממנו/ בהתאם למדיניות הנהלת הארגון, ובכך בין השאר למנוע מעילות והונאות. במהלך שנת 2023 מונתה עובדת לצורך הקמת מערך הבקרה, אך היא התפטרה לפני שהצליחה לבנות מערך כאמור.

<u>ציטוט מתוכנית העבודה לשנת 2022 :</u>

יעד שנתי	משימות	תפוקות
הורדת טווח הטעות של העובדות ב-50 אחוז	הקמת מערך בקרה מומחשב לאיתור פעולות לא תקינות	דוח חריגות
	יום בקרה מרוכז אחת לשבוע	איתור ליקויים , תיקונם והסברה לעובד לצורך צמצום טעויות עתידי
	כתיבת 3 נהלים	ביצוע עבודת הצוות באופן אחיד וחוקי

סוף ציטוט מתוכנית העבודה של האגף לשנת 2022.

בפועל, נכון לשנת 2024 האגף לא עמד במשימות ואין תפוקות משמעותיות למעט באופן חלקי בנושא כתיבת נהלים.

- ❌ **ממצא : בניגוד למשימות שהוגדרו עוד בתוכנית העבודה לשנת 2022, גם בשנת 2024 לא הוקם מערך בקרה ממוחשב לאיתור פעולות לא תקינות ולא מתקיים יום בקרה מרוכז אחת לשבוע, "לאיתור ליקויים, תיקונים והסברה לעובד לצורך צמצום טעויות עתידי".**

<u>תגובת המבוקר : האגף פעל לקבלת דוחות בדחיפה מהועדה המקומית לתכנון ובניה. לדוגמא: תיקי פיקוח, התרי בניה בקשות להיתר והם יבדקו ע"י מדור שומה לכשיגיע מנהל מחלקה. לבינתיים, ביצוע סקר נכסים מבצע את עבודת איתור חריגות הבניה. כמו כן, מתקבלים דוחות שומה נוספים (בדחיפה ממע' מטרו) אודות נכסים ללא חיוב, הקטנות חיוב וכו' וגם הם נבדקים באופן מדגמי ע"י ס. מנהלת מח' גבייה.</u>

התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : התגובה לא סותרת את הממצא, לא נטען כי אין כלל בקרות, אלא שתוכנית העבודה לשנת 2022 טרם יושמה במלואה בשנת 2024.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

- **המלצה : מומלץ לבחון רלוונטיות משימות תוכנית העבודה לשנת 2022 (התוכנית האחרונה שהועבר לביקורת), וליישם את מה שימצא רלוונטי וטרם יושם.**

- **הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :**

לאור המצב בשנת 2024 כמפורט על הנהלת העירייה להגדיר ציפיות (מטרות, יעדים ומדדי ביצוע) ומדיניות ברורה גם בנושא טוהר המידות, בפועל אלה לא הוגדרו, ולא הוטמעו באגף. כפועל יוצא מאי הגדרת הציפיות והמדיניות, לא ניתן להגדיר מערך בקרה מתאים.

<u>ציטוט מדוח מבקר העירייה זה (הדוח לשנת 2024), מהפרק העוסק בביקורת אגף הכנסות – סוגיות בטיפול בחייבים וזכאים :</u>

לסיכום, המצב המתואר באגף ההכנסות משקף את אי הצלחת העירייה לפעול ולהטמיע הליך של תוכניות עבודה מקושרות תקציב (אחת ממטרות תוכנית ההמראה עליה חתמה העירייה בשנת 2019 כמפורט מעלה בציטוט מדוח המבקר לשנת 2023).

- ✖ **ממצא : בניגוד לסעיף 4.9 לתוכנית ההמראה, המגדיר כי במסגרת תוכנית עבודה מקושרת תקציב - "עבור כל יחידה יוגדר התקציב ומדדי הביצוע העיתיים שייבחנו מדי חודש", בפועל, לא קיים תיעוד באגף ההכנסות לתוכניות עבודה מקושרות תקציב לשנים 2023-2024, ולא תיעוד לבחינת יעדים חודשיים באגף ההכנסות.**

- **המלצה : מומלץ להגדיר יעדים ומדדי ביצוע חודשיים, כמפורט בתוכנית ההמראה, זאת על מנת לבחון את עמידת המחלקות בתוכנית העבודה מקושרת התקציב השנתית שהיה על האגפים לבנות.**

- **הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :**

- ✖ **ממצא : בניגוד לסעיף 4.10 לתוכנית ההמראה, המגדיר כי במסגרת תוכנית אסטרטגית מקושרת תקציב - "עבור כל אחת מהפעילויות שיוגדרו כאסטרטגיות, יוגדר לוח זמנים לביצוע, אבני דרך לביצוע ומקור מימון לכל אחד משלבי הביצוע. בנוסף בכל אחד משלבי הפעילות יוגדר במונחים כספיים התרומה של הפעילות**

לחיזוק יכולותיה הכספיות של הרשות המקומית לאורך זמן כאשר יכולת כלכלית זו תתורגם בהמשך לשיפור השירותים המוניציפליים", בפועל, לא הומצא לביקורת תיעוד לקיום הגדרת פעולות אסטרטגיות לקידום יכולת שיפור הביצועים הכספיים והשירותים המוניציפליים, הגדרת לוחות זמנים לביצוע, אבני דרך ומקור מימון לכל שלב ביצוע, לפעילות אגף ההכנסות לכלל השנים שנבדקו (2022-2024).

- **המלצה : מומלץ להגדיר תוכנית אסטרטגית ופעילויות המסוגלות לחולל שינוי בהתנהלות אגף ההכנסות, לקידום יכולת שיפור הביצועים הכספיים, כולל לוחות זמנים לביצוע, אבני דרך ומקור מימון לכל שלב בביצוע, כמפורט בתוכנית ההמראה של העירייה.**

- **הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :**

סוף ציטוט מדוח מבקר העירייה זה (הדוח לשנת 2024), מהפרק העוסק בביקורת אגף הכנסות – סוגיות בטיפול בחייבים וזכאים.

כאמור, קיים נוהל אכיפה עירוני, אך נוהל זה לא עודכן בהתאם להשקפת/מדיניות הנהלת העיר החדשה.

4. מידע ותקשורת

כאמור, לא קיימת יחידת בקרה , קיימים דוחות שונים שנבנו ביחד עם אנשי תוכנת הגביה (מטרו), בחלקם לפחות לא בשימוש – אין הגדרה של בקרות באופן סדור וקבוע.

<u>ציטוט מתוכנית העבודה לשנת 2022 :</u>

יעד שנתי	משימות	תפוקות
בניית כלים ניהולי"ם	הכנת תשתית BI	יכולת מדידה ובקרה

סוף ציטוט מתוכנית העבודה של האגף לשנת 2022.

- **ממצא : בניגוד למשימות שהוגדרו עוד בתוכנית העבודה לשנת 2022, גם בשנת 2024 לא נבנו כלים ניהוליים לבקרה באמצעות תוכנת BI.**

- **המלצה : מומלץ לבחון רלוונטיות מערכת BI לשימוש האגף, ולהגדיר את הנתונים עליהם תתבסס.**

- **הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :**

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	**גבוהה**	גבוהה מאוד

5. פעולות ניטור

לא קיימת תוכנית עבודה סדורה לניטור שוטף (כאמור יחידת הבקרה לא מאוישת, ובניית דוחות חריגים לא הסתיימה), לדוגמה נמצא כי קיימים משתמשים עם הרשאות גורפות למערכת הגבייה, כולל כאלה שלא אמורים לקבל הרשאה כלל ועובדים שעזבו, תיקון הגדרת המורשים בוצע רק באופן חלקי ולקח חודשים רבים זאת ללא כל הצדקה. בהתנהלות ראויה, דוח הרשאות היה נסקר באופן שוטף ומעודכן מיידית עם פרישת עובד, או חסימת עובד שאינו מורשה.

- **ממצא : בניגוד להליך ניטור מיטבי, בו הרשאות עובדים למערכת הגביה תעודכן מיידית עם עזיבת עובד או בהחלפת תפקיד, לעירייה לקח חודשים רבים לעדכון רשימת המורשים ואין כל תבנית סדורה לעדכון הרשימה בשוטף גם בשנת 2024.**

<u>תגובת המבוקר : הרשאות עובדים למערכת הגבייה נעשה ע"י חתימת מנהל אגף הכנסות או ס. מנהלת מח' הגבייה ע"ג טופס ההרשאות ולאחריהן אישור של מנמ"ר הרשות. בזמן ההסבה נפתחו הרשאות ללא טפסים אלו ובמשך השנים 2022-2023 נעשתה עבודה לסגירת הרשאות למי שאינו משתמש / לא צריך גישה. לאחר מכן לא ידוע לי על הרשאות שנפתחו ללא אישור זה והאחריות לסגירת הרשאות בסיום העסקה של עובד הן באחריות מנמ"ר הרשות.</u>

התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : התגובה לא סותרת את הממצא, אלא מחזקת אותו, בפועל ובהתאם לתגובת המבוקר, אין מנגנון המבטיח ניטור של רשימת המורשים בשוטף (אחריות מנמ"ר אינה ניטור).

- **המלצה : מומלץ להגדיר תהליך עבודה שיבטיח כי במקרה של עזיבת עובד או החלפת תפקיד, הרשאות העובד למודול הגביה יתעדכנו בטווח המהיר ביותר שאפשרי.**

- **הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :**

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	**גבוהה**	גבוהה מאוד

6.2.3 סטטוס בקרות שונות נכון לתאריך סיום הביקורת

1. **בקרה מונעת**- בקרות המונעות מאירועים לא רצויים להתרחש לדוגמא :

הפרדת תפקידים	סיסמאות לתוכנות מחשב	הרשאות
מתקיים	מתקיים (*)	מתקיים(**)

(*) לא מעודכן באופן שוטף

(**) בעיית גיבוי לארכיב נייר מדור שומה.

2. **בקרה מגלה** - בקרות המגלות אירועים לא רצויים שכבר התרחשו לדוגמא :

דוחות חריגים	סקר נכסים	ביקורת
מתקיים(*)	לא מתקיים (**)	מתקיים(***)

(*) מתקיים ברמה מינימלית ולא באופן מוסדר.

(**) לא מבוצע כדרישת משרד הפנים בכל 5 שנים, סקרים חלקיים שבוצעו הביאו לגידול בשטחי החיוב, מכאן התגלם הסיכון לאובדן כספים עקב אי ביצוע סקרים.

הערת המבוקר : ב 15.2.2023 נחתם הסכם עבודה עם חב' פלס לביצוע סקר נכסים. לאחר תהליכי ההתנעה ותחילת עבודה קצרה, החלה מלחמת "חרבות ברזל" אשר עצרה את תהליך העבודה בשטח, ולאחר מכן בחירות וכינון מועצה חדשה עיכבו את המשך העבודה. החל מ 1.4.2024 הוחזרה העבודה לשגרה וחב' פלס מבצעת מדידת נכסים בשטחי הרשות בהתאם לחלוקת העבודה שנמסר לה.

(***) בשוטף קיימת ביקורת רואה החשבון מטעם משרד הפנים, וביקורת מבקר העירייה.

3. **בקרה מכוונת** - בקרות הגורמות או מעודדות התממשות אירוע רצוי לדוגמא :

מדיניות	עקרונות התנהלות	הכשרות	תוכניות לתגמול ומוטיבציה
לא מתקיים	**לא מתקיים(*)**	**לא מתקיים(*)**	**לא מתקיים**

(*) יש מספר נוהלים, אך אלה לא מוטעמים באופן שוטף, כך שלפחות בחלק מהמדורים לא פועלים על פיהם.

4. **בקרה מפצה** - בקרות המפצות לפחות באופן חלקי על חוסר, או בקרה יקרה במיוחד. לדוגמא :

ביטוח	פיקוח במקרים בהם הפרדת תפקידים אינה קיימת
מתקיים(*)	**לא מתקיים (**)**

(*) קיים ביטוח נאמנות עובדים.

(**) לאור המלצת הביקורת משתדלים כי אישור הנחות בארנונה, יבוצע לפחות על ידי שני אנשים וכן בעבר בקרה של סגנית מנהלת המחלקה בנושא טיפול בחשבונות קרובי משפחה של העובדים, אך לא באופן סדור ובקרות מלאות, האגף לא קידם אף יוזמה נוספת בנושא.
<u>הערת המבוקר : טיפול בחשבונות קרובי משפחה של עובדים הופסק עם מעבר לתוכנת מטרו מאחר ואין להם את היכולת לחסום גישה זו.</u>

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

6.3 מטרת סקירה מספר 3 –

בחינה מפורטת של מערך הבקרה בתחום משאבי אנוש ושכר.

6.3.1 כללי

ציטוט מדוח מבקר העירייה לשנת 2021 מהפרק העוסק בביקורת משאבי אנוש ושכר :

הוצאות השכר בעירייה מהוות חלק מהותי מתקציב העירייה, בפרט בעיריית ערד בה כמדיניות רבת שנים, לא מוציאים משימות לביצוע במיקור חוץ. ההנחה של קברניטי העירייה לאורך השנים היא שכל חברה שתפעל ברחבי העיר בתחומי מיקור חוץ המקובלים ברשויות מקומיות (ניקיון, הנה"ח, תברואה, גינון וכד') תעסיק את תושבי העיר בעיקר, ומכאן הבחירה להעסיקם ישירות בתנאים של עובד רשות מקומית (תנאים העדיפים בדרך כלל על תנאים של עובד בחברה במיקור חוץ).

...

הוצאות השכר גדלו לאורך השנים בשיעור של 5-7 אחוזים, עם זאת, גם הוצאות העירייה גדלו, כך שהוצאות השכר לאורך השנים שנבחנו משקפות עקביות בשיעור הוצאות השכר מכלל התקציב (טווח של 44%-42% מכלל תקציב העירייה).
מהשוואה רב שנתית של התפלגות נתוני השכר, לא נמצאו חריגים מהותיים בשינויים ברכיבי השכר השונים, כך שנראה כי תחום השכר מתנהל ככלל בעקיבות לאורך השנים הנבדקות.

...

- **ממצא : לא זוהו שינויים או מגמות חריגים בניתוח שכר רב שנתי ברמת המאקרו. ככלל תקציב הוצאות השכר מהתקציב הרגיל של העירייה שמר על שיעור קבוע למדי לאורך השנים, כמו כן הגידול בהוצאות השכר מקביל לגידול בתקציב העירייה והגידול במשרות נובע ברובו מרפורמות שונות ולא מקליטת עובדים ללא בקרה או צורך, מכאן הביקורת סוברת כי התנהלות העירייה בנושא ברמת המאקרו הינה ראויה, תוך שמירה על מסגרת התקציב ועל יכולות העירייה לשלם את השכר באופן שוטף – תקין.**

...

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

- **ממצא : נמצא כי מתקיימת הפרדת תפקידים נאותה בין מדור שכר למחלקת משאבי האנוש, כך שלאף אחד מהגורמים אין הרשאה לסגירת כל הליך השכר– תקין.**

- **ממצא : בסה"כ מתקיימת הפרדת תפקידים טובה בין מחלקת השכר ומחלקת כוח אדם, כאשר רוב נתוני השכר מועברים באופן ממוכן למחלקת השכר. בנוסף מתקיימות מספר רב של בקרות , על מנת לוודא תקינות תלושי השכר, אך אלה לא בקרות מובנות ומלאות, טרם הוטמעה תוכנית כוללת ומובנה לבקרה או תוכנה של ניתוח ובקרת שכר.**

- **המלצה : ישנם דוחות נוספים/תוכנת בקרה כפי שפורטו לעיל ,שניתן לעשות בהם שימוש לשיפור הבקרה, מומלץ להגדיר תוכנית מובנה וכוללת של בקרות (גם באמצעות כלים ממוחשבים) , כמו כן יש לקיים תיעוד מסודר לגבי הבקרות המבוצעות.**

- **הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :**

...

בעוד נושא הפרדת התפקידים תקין כאמור, נושא הבקרות הינו חסר ולא קיימים כמעט דוחות ממוחשבים לזיהוי חריגים, או דוחות בקרה בהצלבה עם מערכת השכר, או מערכות המחשוב של העירייה (לדוגמא הצלבת לוג שימוש עם הצלבת נוכחות בעבודה).

- **ממצא : בעירייה לא הוגדר ולא קיים מערך בקרה ממוחשב בנושא הנוכחות, לדוגמא זיהוי חריגים שונים, או הצלבת נתונים עם תוכנות אחרות לזיהוי מקרים בהם יש שימוש במערכת שלא בהתאמה לדיווחי הנוכחות.**

תגובת המבוקר : קיים ונבדק מידי חודש דו"ח המכיל את כל נתוני הנוכחות הכולל העסקה בסופי שבוע על פי אחוז תשלום השעות הנוספות. וכן כולל עובדים הקיימים במערכת כפעילים ואין להם נתוני נוכחות, עם זאת במסגרת השנה הקרובה מתוכננת בנית מערך בקרה ממוחשב.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

- **המלצה : מומלץ לקבוע מערך בקרה ממוחשב מוסדר, על מנת לזהות מקרים חריגים ושימושים חריגים במערכות העירייה.**

- **הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :**

סוף ציטוט מדוח מבקר העירייה לשנת 2021 מהפרק העוסק בביקורת משאבי אנוש ושכר.

המתואר מעלה לא השתנה מהותית בשנת 2024 מבחינת מערך הבקרה, במהלך השנה בוצע מכרז חדש ל"אספקת תוכנות ושירותי תמיכה לניהול שכר ומשאבי אנוש נוכחות ובקרת מעסיקים".

<u>להלן רשימת הדוחות שפורטו בהצעת המכרז כאשר על המציעים היה להצהיר אם הם קיימים במערכות המוצעות לעירייה במסגרת המכרז :</u>

דוח משרות לכלל העיריה בהתפלגות מחלקה, אגף, מנהל
דוח משרות שנוספו
משרות שמירת הריון, חל"ד, הארכת חל"ד
דוח מפורט למחלקה, אגף, מנהל
דוח מפורט למנהל, אגף, מחלקה
חישוב ממוצע מסרה למורה
דוח אישור לתקופת עבודה
דוח יתרת ימי מחלה
מסך ו/או דוח לדיווח נוכחות לעובדי הוראה
דוח רשימת שעוני נוכחות
דוח אגפים

פירוט ביטוחים פנסיוניים וקופות גמל לפורש טרם הפרישה.
דוחות הפקדה היסטוריים לקופות פעילות ולא פעילות, כולל נתוני שכר קובע, אחוז הפקדה, סכום הפקדה כללי ומפוצל לפי עובד, מעבוד ועוד.
תמצית זכויות לעובד בדוח קופות גמל / ביטוחים פנסיוניים לפורש.
הנפקת דוחות לשיפוי בגין מעבר מפנסיה תקציבית לפנסיה צוברת.
פירוט ביטוחים פנסיוניים וקופות גמל לפורש טרם הפרישה.
דוחות הפקדה היסטוריים לקופות פעילות ולא פעילות, כולל נתוני שכר קובע, אחוז הפקדה, סכום הפקדה כללי ומפוצל לפי עובד, מעבוד ועוד.
דוחות לביצוע בדיקת התאמה בין הפקודה להנהלת חשבונות לבין : (1) דו"ח עלויות שכר, (2) נתונים בטפסי 102 למס הכנסה וביטוח לאומי, (3) דוחות מוטבים
בקרת דוח ניכויים והפרשות לקופות גמל

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

דו"ח השוואת עלויות מעביד לעומת חודש קודם הדו"ח מציג פערים באמצעות בדיקת גידול/קיטון מעל אחוז/סכום מוגדר ברכיב מסוים
דו"ח שינויים כגון ביתרת ימי חופשה, ימי מחלה, דרגה, ותק, היקף שעות העבודה, שינוי במרכיבי שכר, פרטי ח-ן בנק ודוחות נוספים על פי איפיון שיסוכם עם העירייה ללא מגבלה
בקרת התאמה בין נתוני מערכת השכר ומערכת הנוכחות
דו"חות חריגים לשליפת רשומות חריגות כגון :בקרת סכומי שכר חריגים לעומת ממוצע חודשי/חודש קודם : שכר בסיס הפרשי, שכר ברוטו הפרשי, שכר נטו הפרשי
דו"ח בדיקת כפילות נתונים : שמות, ת.ז., מספרי עובד, כתובת, מספר חשבון בנק, עובד בעל 2 דרגות (כפילות בעובד), לרבות שדה המאפשר לסמן נבדק ונמצא תקין, בכדי שלא יצוץ בפעם הבאה.
דוחות סבירות נתונים ותאריכים לדוגמא : תאריך לידה קרוב לתאריך העסקה, ת.ז. פיקטיבית/לא תקינה, עובדים מתחת לגיל 18, ותק גבוה מגיל, גמול ב' לפני גמול א'
דו"ח : פרטים חסרים אצל עובדים לדוגמא פרטי חשבון בנק
בדיקת קיומם של תשלומים לעובדים שעזבו לאורך תקופת גמר החשבון
איתור תנועות שכר לעובדים אשר סיימו את עבודתם
דו"ח ברוטו/נטו והפרשי רטרו
דו"ח ברוטו/נטו שלילי הפרשי
בדיקת סמל נסיעות אל מול שכר – על מנת למנוע מצב שבו עובד שלא עבד יקבל קצובת נסיעות ו/או עובד המתגורר במרחב המוניציפאלי של הרשות לא יקבל נסיעות חוץ.

דו"חות בקרה של נתוני שכר חריגים, כגון : מקבלי השכר הגבוה ביותר, בעלי השעות הנוספות הרבות ביותר וכו'
בקרה בדבר תשלום שכר לעובדים שפרשו/סיימו העסקתם
בקרה שעובד אשר קיבל סמל של משרה מלאה עבד משרה מלאה

בקרה שעובד לא קיבל שכר לפני תאריך העסקתו
דו"ח בקרת עדכון ותק – דו"ח חריגים המציף קפיצה לא סבירה בוותק
דו"ח בקרה שעובד לא קיבל שכר לאחר תאריך הפסקת העסקתו למעט פנסיה תקציבית
דו"ח בקרה לקיום כפילות בשכר וסמל בחודש עבור עובד
דו"ח בקרה לשינוי חריג בעדכון סמל שכר
דו"ח בקרה לאיתור עובדים המקבלים שכר, אך אינם מופיעים ברשימות אחרות של הארגון, כגון : רשימת מקבלי מתנות לחג, מערכת הנוכחות וכדי
דוחות בקרה בדבר סמלי שכר שאינם סבירים ביחס לאותו העובד כגון שווי שימוש והחזר הוצאות, עובד מנהלה ותוספת שטח
דו"ח בקרה בדבר עובדים הרשומים במערכת שלא משולם להם שכר
דו"ח בקרה בדבר עובדים ללא דיווח או שדיווח קופות גמל/קרן השתלמות שלהם הוא שלילי

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

דו״ח בקרה בדבר שינויים בשכר הבסיס – איתור שינויים בשכר הבסיס ובתעריפים
דו״ח בקרה בדבר תשלומים רטרואקטיביים שניתנו לעובדים
דו״ח בקרה: תשלומים חריגים, כגון: תשלום דמי מעונות לעובד ללא ילדים
דו״ח בקרה לאיתור עובדים שבוצעו שינויים במספר חשבון הבנק שלהם
דוח בקרה להוספה או גריעת עובדים – עובדים שהוספו, נגרעו או בסטטוס לא פעיל, בשכר לאורך זמן על פי קביעת העירייה
דוח בקרה בדבר הוספת קודי שכר – דיווח על רכיבים (קודים) שנוספו לשכר לאורך זמן
דוח בקרה בדבר שינויים בשיטת מיסוי – איתור כל שינוי בשיטת חישוב המיסים וההפרשות בשכר
דוח בקרה בדבר הפעלה מחדש של סעיפי (קודי) שכר מבוטלים – איתור כל רכיב שכר שלא נעשה בו שימוש לאורך זמן והופעל מחדש
דו״ח בקרה בדבר בקרת תנועות (בדיקת תנועות לעובדי המחלקה)
דו״ח 126 כולל שיגור ע״י הספק לאחר אישור הרשות וכן דו״ח בקרה בדבר עובדים דו״ח חסרי 101, 106, 126

דו״ח בקרה בדבר עובדים שדיווחו נוכחות ביום שישי או שבת או חג
דו״ח בקרה בדבר עובדים עם ניצול ימי חופשה גבוה מהותית ממכסת ימי החופשה שלהם על פי הגדרות העירייה
דו״ח חריגים הכולל שעות כניסה או יציאה חריגות בדיווח השעות
דו״ח חריגים: עובדים שאינם מדווחים נוכחות
דו״ח חריגים: בדיקת דיווחי נוכחות כפולים
דוחות חריגים: עובד שדיווח נוכחות בזמן שהיה בחופשה
דוחות חריגים: בדיקת עובדים אשר מבצעים מספר רב של שעות נוספות בהתאם לטווח שתגדיר העירייה מפעם לפעם
דוח לבדיקת החזרי הוצאות לעובד דורש נתוני דיווח הוצאות של העובד
בדיקות מדגמיות לאיתור חריגים בתנועות הנוכחות: עובדים שאינם מדווחים נוכחות, דיווחים חסרים, רשומות כפולות ועוד
דו״ח בקרה לביצוע בדיקות מדגמיות לאיתור חריגים בתנועות הנוכחות: עובדים שאינם מדווחים נוכחות, דיווחים חסרים, רשומות כפולות ועוד
דוחות בקרה בדבר בדיקות יתרות חופשה – בדיקת קיומן של יתרות חופשה שליליות/גבוהות והשוואתן למכסות החופשה

דו״ח בקרה בדבר המרת שעות נוספות לימי חופשה, האם נעשתה על פי הערך המתאים: 125%, 150%.
דו״ח בקרה בדבר עובדים שמקבלים החזר נסיעות מעבר לתקרה המותרת להם
דו״ח בקרה בדבר תשלומים חריגים, כגון: תשלום החזר נסיעות ואחזקת רכב לאותו עובד ו/או תשלום אחזקת רכב לעובד עם רכב צמוד.
דוחות בקרה בדבר נכונות חישוב שעות נוספות וסבירותם בהתאם לימי העבודה בכל חודש
דוחות בקרה בדבר תנועות (בדיקת תנועות לעובדי המחלקה)
דו״ח ניהולי שעות נוספות וכוננויות
דו״ח בקרה להצלבה בין רשימת העובדים אשר מקבלים רכב צמוד מהעירייה למול השכר (בדיקה כי לעובד נזקפה הטבה בשכר ושאינו מקבל אחזקת רכב)

דו״ח בקרה לבדיקת זכאות ליציאה להשתלמות - הצלבה בין קובץ העובדים שבגינם מחוייבת העירייה ליציאה להשתלמויות על בסיס הסכם הקיבוצי אליו הם שייכים אל מול דירוגם
דו״ח ביקורת בדבר עובדים שהמשיכו לדווח נוכחות לאחר מועד סיום העסקתם
דו״ח ביקורת בדבר הצלבת נתונים בין רישום שעות נוספות לעובד במערכת הנוכחות לבין רישום שעות הנוספות במערכת השכר
דו״ח ביקורת: בדיקת תלושי שכר ונוכחות של קרובי משפחה של עובדי מחלקות אגף משאבי אנוש
דו״ח בקרה בדבר עובדים ששולמו להם כספים לאחר תום תקופת ההעסקה
דו״ח בקרה לאיתור עובדים פיקטיביים - איתור תשלומים ששולמו לעובדים.
דוחות בקרה לתשלומים חריגים - איתור עובדים להם משולמים סכומים חריגים (גבוה ונמוך)
דוחות בקרה לאיתור חריגה מתעריפי שעות נוספות - חריגים בהם נעשה שימוש לחישוב שכר ש״נ
דוחות בקרה בדבר הוספה או גריעת עובדים - עובדים שנקלטו לעבודה, נגרעו או בסטאטוס לא פעיל, בשכר לאורך זמן
דו״ח בקרה בדבר הפעלה מחדש של סעיפי/קודי שכר מבוטלים - איתור כל רכיב שכר שלא נעשה בו שימוש לאורך זמן והופעל מחדש
דו״ח והתראה יזומה על ידי המערכת במייל וב SMS כאשר לעובדים שונים אותו חשבון בנק
דו״ח והתראה יזומה על ידי המערכת במייל וב SMS כאשר חסרים פרטים בחשבונות הבנק
דו״ח והתראה יזומה על ידי המערכת במייל וב SMS במקרים בהם קיים חשש לתשלום כפול לעובד
דו״ח בקרת חבויות מעבידים
שידור למוסד לביטוח לאומי של קובץ רבעוני AK גמלאים בפנסיה מוקדמת
דווח לביטוח לאומי על מרצים המצעים הרצאות יותר מ 7 פעמים בשנה
דוח קופות גמל מעל משרה + רכיבים לא פנסיוניים - מורים
קופות גמל החזר הוצאות + עבודה נוספת - חוזים אישיים
קופות גמל החזר הוצאות + עבודה נוספת - דירוג דרגה
קופות גמל החזר הוצאות + עבודה נוספת - נבחרים

סוף פרוט הדוחות שהתבקשו בהצעת המרכז.

לשכת השירות שכר שזכתה בהליך המכרזי בשנת 2024, היא אותה לשכת השירות שכבר מספקת שירותים לעירייה בתחום בשנים האחרונות. בהתאם למסמכי המכרז שהגישה החברה, כל הדוחות שנדרשו על ידי העירייה קיימים במערכת המוצעת. מניסיון העבר לא כל דוחות הבקרה שהוגדרו בחוזה הקודם סופקו לעירייה בזמנים סבירים, אם בכלל, הביקורת ממליצה לאכוף את החוזה החדש ביתר שאת על מנת לספק לאגף את היכולת לבצע בקרה כנדרש (במכרז קיים ״נספח ב׳ – הסכם רמת שירות SLA הכולל חיוב בקנסות במידה ולא עומדים ברמת השירות).

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

- **ממצא : נמצא כי במכרז משנת 2024 ל"אספקת תוכנות ושירותי תמיכה לניהול שכר ומשאבי אנוש נוכחות ובקרת מעסיקים", נדרשו המציעים להצהיר אלו דוחות בקרה קיימים במערכת מתוך רשימה מפורטת של דוחות ואילו הם מתחייבים לפתח, מגיש ההצעה הזוכה, הצהיר כי כל הדוחות שנדרשו כבר קיימים במערכת – תקין.**

- **ממצא : מניסיון העבר של אגף ההון האנושי עם ספק תוכנות השכר והנוכחות, לא תמיד פותחו דוחות בקרה ואחרים כבקשת האגף (לא בזמנים שהוגדרו ולעיתים כלל לא), האגף לא השכיל לאכוף את העניין כך שיקבל שירות כבקשתו.**

- **המלצה : יש לאכוף את התחייבות הספקים לפיתוח דוחות במערכות הממוחשבות, בהתאם להגדרות החוזה, ככל וקיים קושי באגפי העירייה לקיים בקרות על ביצוע החוזים מומלץ לחשוב על פתרון דוגמת גורם בקרה מתכלל או נציג גזברות שיבצע בקרה על קיום החוזים והתשלומים בגינם.**

- **הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :**

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	**גבוהה**	גבוהה מאוד

<u>בנוסף נכלל במסגרת מסמכי המכרז סעיף כללי בנושא בקרה :</u>

5.8. **בקרה ותיעוד גישה**

5.8.1. ספקים חיצוניים אשר מחזיקים/מנהלים מאגרי מידע בעלי רמת אבטחת מידע בינונית-גבוהה ומערכות מאגרי מידע, אחראים לקיום מנגנון בקרה במאגרים ובמערכות שברשותם.

5.8.2. מנגנון הבקרה יאפשר תיעוד אוטומטי וביקורת על הגישה למערכות המאגר אשר תכלול את הנתונים הבאים: זהות המשתמש, התאריך והשעה של ניסיון הגישה, רכיב המערכת שאליו בוצע ניסיון הגישה, סוג הגישה, היקפה, ואם הגישה אושרה או נדחתה.

5.8.3. מנגנון הבקרה לא יאפשר, ככל יכולתו, ביטול או שינוי של הפעלתו, יאתר שינויים או ביטולים בהפעלתו ויפיץ התראות לגורמים האחראים: מנהל יחידת המחשוב של העירייה, ממונה אבטחת מידע וסייבר, מנכ"ל העירייה, מנהלי מאגרי המידע ויועץ אבטחת מידע וסייבר.

5.8.4. הספק החיצוני יקבע נוהל בדיקה שגרתי של נתוני התיעוד ויערוך דוח של הבעיות שהתגלו והצעדים שננקטו.

5.8.5. הספק החיצוני ישמור את נתוני התיעוד של מנגנון הבקרה באופן מאובטח למשך 24 חודשים לכל הפחות.

5.8.6. הספק החיצוני יידע את בעלי ההרשאות שלו למאגר בדבר קיום מנגנון הבקרה.

עיריית ערד
דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

- **ממצא : נמצא כי במכרז ל"אספקת תוכנות ושירותי תמיכה לניהול שכר ומשאבי אנוש נוכחות ובקרת מעסיקים" משנת 2024, פורטו הגדרות לקיום מערך בקרה ואבטחת מידע בתחום ההון האנושי, השכר והנוכחות - תקין.**

ציטוט מדוח מבקר העירייה לשנת 2020 מפרק הביקורת בנושא עמידת מחלקות העירייה בהוראות חוק ותקנות הגנת המידע :

העירייה אינה מקיימת בקרה נאותה על ספקים במיקור חוץ/מחזיקים של מוצר/שירות הכרוך במתן גישה למאגרי המידע:

א. לא נבחנו סיכוני אבטחת המידע ולא נקבעו סייגים ותנאים ברורים לשם כך בהסכם ההתקשרות עם כל ספק/מחזיק.

ב. דבר זה נחשב קריטי למניעת סיכונים בשרשרת האספקה ונהוג ליישמו בפרקטיקה הטובה באמצעות ההסכם מול הספקים, כולל בממשק אינטרנטי או בענן דיגיטלי – חומרה/ציוד קצה, רשת/תקשורת, מערכות הפעלה והגנה, אחסון, פיתוח תוכנה/יישומים, עיבוד ובסיסי נתונים, תחזוקה ותמיכה טכנית, מערכות תחשיב שכר/דיווח שעות או הנה"ח, מצלמות אבטחה/טמ"ס.

סעיף 15 לתקנות מגדיר בין השאר :

(א) בעל מאגר המתקשר עם גורם חיצוני לצורך קבלת שירות, הכרוך במתן גישה למאגר המידע –

(1) יבחן, לפני ביצוע ההתקשרות עם הגורם החיצוני המסוים כאמור, את סיכוני אבטחת המידע הכרוכים בהתקשרות;

(2) יקבע במפורש בהסכם עם הגורם החיצוני (בתקנה זו – ההסכם) את כל אלה, בשים לב לסיכונים לפי פסקה (1):..."

- **ממצא : בניגוד להוראות סעיף 15 לתקנות, העירייה אינה מקיימת בקרה נאותה על ספקים במיקור חוץ/מחזיקים של מוצר/שירות הכרוך במתן גישה למאגרי המידע.**

- **המלצה : מומלץ לשם מניעת סיכונים בשרשרת האספקה, לקבוע סייגים ברורים בהסכם ההתקשרות על כל ספק/מחזיק, ולאכוף אותם בפועל.**

עיריית ערד
דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

סוף ציטוט מדוח מבקר העירייה לשנת 2020 מפרק הביקורת בנושא עמידת מחלקות העירייה בהוראות חוק ותקנות הגנת המידע.

מבדיקת העניין מול מנמ"ר העירייה החדש (החל עבודתו בעירייה ברבעון 4 של שנת 2024) עולה כי לא היה מעורב בהכנת המכרז ל"אספקת תוכנות ושירותי תמיכה לניהול שכר ומשאבי אנוש נוכחות ובקרת מעסיקים" שנערך בשנת 2024 (בוצע על ידי המנמ"ר הקודם), אך בישיבות ההתנעה שיערכו לאחר חתימת החוזה (צפי תחילת שנת 2025), בכוונת המנמ"ר לדרוש את יישום הסעיף ולבצע בדיקות לעמידת הספק בנדרש ממנו (לרוב מבוצע על ידי חברה חיצונית בהזמנה של העירייה).

עיריית ערד
דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

6.3.2 <u>בחינת מרכיבי ועקרונות הבקרה הפנימית לפי מודל COSO באגף ההון האנושי ומדור שכר</u>

1. סביבת הבקרה

לא קיימת מדיניות מוגדרת (כתובה) של האגף.

- **ממצא : הנהלת העירייה החדשה (ראש העיר החל בתפקידו ברבעון הראשון של 2024) טרם הגדירה מדיניות עירונית בכלל ומדיניות באגף ההון האנושי בפרט, זאת למרות שתפיסת העולם של ההנהלה החדשה שונה מזו של ההנהלה הקודמת.**

- **המלצה : מומלץ לקבוע מדיניות עדכנית לאגף ההון האנושי, בהתאם להשקפת העולם של הנהלת העיר החדשה, בהתאם יש לבנות מערך בקרה ולהטמיע אותם בקרב עובדי האגף.**

- **הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :**

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

<u>מבנה ארגוני</u>

מחלקת משאבי אנוש :

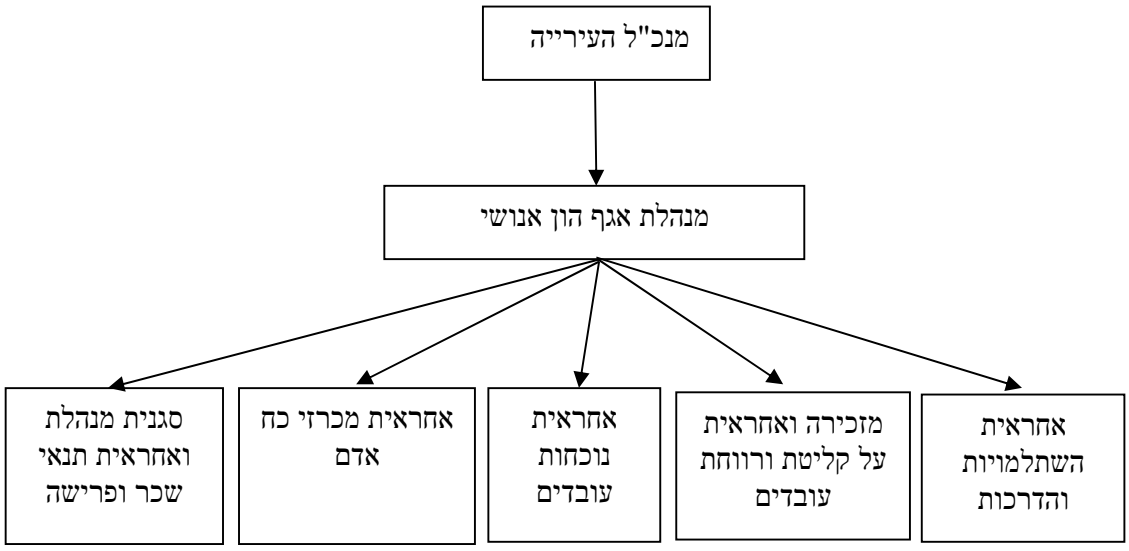

גם באגף זה טרם הושלם תהליך האיגוף.

מדור שכר :

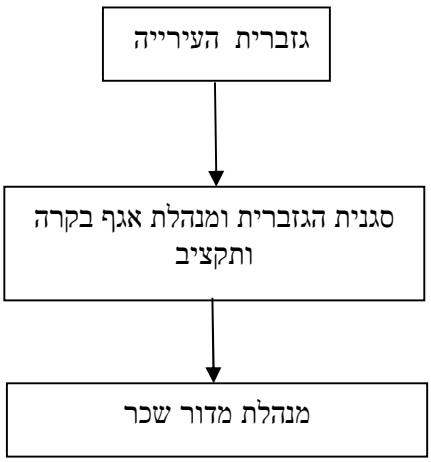

תפקיד חשב השכר בעירייה מצריך ידע ייחודי מעבר לחומר הנלמד בקורס חשבי שכר (בעירייה הסכמי שכר מיוחדים, הסכמי שכר שנחתמים עם ההסתדרות לדרוגים שונים באופן שוטף וכד').

<u>ציטוט מדוח מבקר המדינה משנת 2022 בנושא מניעת מעילות והונאות ברשויות המקומיות :</u>

סביבת הבקרה

נהלים

תשלומי שכר הם הוצאה מהותית ברשויות המקומיות. מורכבותם של הסכמי השכר והאופן שיש ליישמם במקרים השונים הם אתגר למחלקות השכר ברשויות. יש מקרים שבמתכוון או שלא במתכוון מתרחשות שגיאות בחישובי השכר ברשות. טעויות בחישוב השכר עלולות להסב נזק כספי לקופה הציבורית בין אם מדובר בתשלום יתר לעובד או בתשלום חסר, לפיכך חשוב מאוד למזער את הסיכון לביצוע טעויות בחישובי השכר באמצעות הנחיות עבודה או נהלים ברורים המגדירים תהליכי עבודה ובקרה. קיומם של נהלים ברורים, המעוגנים בנוהלי העבודה של הרשות בכל הקשור לתהליך התשלום, עשוי להבהיר תהליך מורכב זה לכל הנוגעים בדבר ולצמצם את החשיפה של הרשות לסיכון למעילות ולביצוע טעויות.

ארבע הרשויות דיווחו כי אין להן נהלים לתהליך תשלום השכר לעובדים.

סוף ציטוט מדוח מבקר המדינה משנת 2022 בנושא מניעת מעילות והונאות ברשויות המקומיות.

עיריית ערד
דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

- **ממצא : בניגוד להמלצת מבקר המדינה בדוח למניעת מעילות והנאות ברשויות המקומיות משנת 2022, בעיריית ערד אין נהלים המגדירים תהליכי עבודה ובקרה בתחום השכר, לשם צמצום הסיכון למעילות ולביצוע טעויות.**

- **המלצה : מומלץ לבנות מערך בקרה ונהלים ברורים בתחום השכר.**

- **הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :**

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	**גבוהה**	גבוהה מאוד

מדור השכר בעירייה מורכב מעובדת אחת זה שנים רבות, למרות הגידול במספר העובדים לאורך השנים לא גדל תקן העובדים במדור. בשנת 2024 יצאו לחל"ד הן מנהלת המדור והן עובדת האגף שמחליפה את מקומה כאשר היא בחופשה והעירייה נאלצה לשכור שירותי מיקור חוץ בתחום.
בפועל, בזמן בו פעל ספק מיקור החוץ בתחום השכר התלוננו עובדים שונים על טעויות בתלושי השכר (בעיקר מילואימניקים) ואי קבלת שירות בזמן סביר, מכאן התקיים הסיכון של מיעוט עובדים המתמחים בתחום.
הביקורת ממליצה לבחון את הצורך בהגדלת העובדים בתחום השכר בעירייה, בין אם על ידי הכשרת עובדים נוספים באגף, או הגדלת התקן ובין אם בשכירת ליווי במיקור חוץ במינון נמוך בשוטף ובמינון גבוה בהעדר מנהלת המדור מסיבה כלשהי, זאת על מנת למנוע את הכשלים שהתרחשו בשנת 2024.

- **ממצא : מדור השכר בעירייה מורכב מעובדת אחת הנדרשת להתמחות גבוהה בתחום חשבות השכר ברשות מקומית, בנוסף, באגף בקרה ותקציב יש עובדת נוספת המשמשת כמחליפה לחשבת השכר במקרה בו היא בחופשה. בשנת 2024 יצאו שתי העובדות לחופשת לידה באותה התקופה, לכן שכרה עירייה שירותי חישוב שכר במיקור חוץ אשר התקשו לענות על כלל צרכי העירייה בתחום.**

- **המלצה : מומלץ לשקול שכירת ליווי חשבות שכר במיקור חוץ בשוטף ככח עזר לחשבת היחידה, ובמיוחד במקרים בהם חשבת השכר בחופשה ארוכה, לחלופין הגדלת תקן במדור ו/או הכשרה של עובדים נוספים באגף.**

- **הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :**

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	**גבוהה**	גבוהה מאוד

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

<u>סקרי שביעות רצון והערכת עובדים – כולל מניעת הטרדות מיניות והתעמרות בעבודה</u>

בעירייה לא מבוצעים סקרי שביעות רצון ואין מנגנון של הערכת עובדים (למעט עובדים בתקופת ניסיון של השנתיים הראשונות).

<u>ציטוט מדוח מבקר העירייה לשנת 2023 מהפרק העוסק במניעת הטרדות מיניות והתעמרות בעבודה</u>

<u>:</u>

- **ממצא: למרות תחלופה של כ-25% מעובדי העירייה בכל שנה בשנים האחרונות, העירייה לא מנהל הליך סדור להבנת הסיבות לעזיבת עובדים (ובכלל זה נושא של הטרדות מיניות והתעמרות בעבודה), מכאן אין בידי העירייה נתונים לזיהוי מגמות ומציאת פתרונות בתחום ההון האנושי מבעוד מועד.**

- **המלצה : מומלץ להגדיר הליך מובנה לכל עובד עוזב, על מנת להקים בסיס נתונים לזיהוי מגמות ובעיות בתחום שימור ההון האנושי, ולאחר הבנת הבעיות לפעול לפתרון מתאים.**

- **הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :**

<u>...</u>

- **ממצא: בניגוד לסעיף 2 בתקנות למניעת הטרדה מינית (חובות מעסיק) , תשנ"ח 1998, עיריית ערד:**
לא מביאה לידיעת העובדים והמנהלים את האיסור להטרדה מינית (למעט בחוברת לעובד/ת, הניתנת לכל עובד חדש בעירייה).
לא מביאה לידיעת העובדים והמנהלים את חובות העירייה לפי החוק והתקנות.
ולא מקיימת (לפחות בשלוש השנים האחרונות) פעולות הסברה והדרכה על חשבון שעות העבודה.

- **המלצה : על העירייה כמעסיק לפעול להטמיע את נושא מניעת הטרדה מינית בדרכים שונות כאמצעי מנע להטרדות המיניות, וכמפורט בתקנות.**

- **הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :**

...

נתונים נבחרים מניתוח השאלונים (נבחר להציג התפלגות כללית, וכן ספציפית של מטה הגזברות, אגף ההכנסות ואגף התקציב (הרוב המוחלט נשים – עבודת משרד – להלן הגזברות) לעומת אגף שפ"ע (הרוב המוחלט גברים - עובדי שטח):

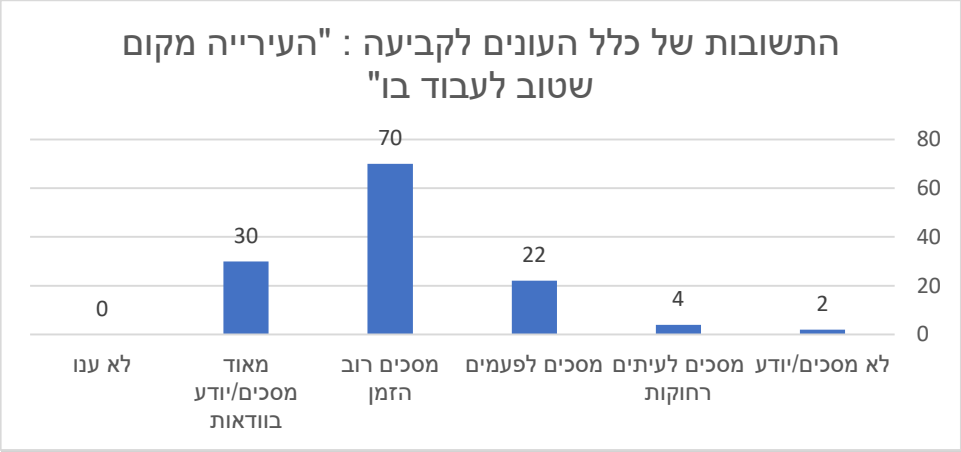

מסקנה : מעל 70% מהעובדים מסכימים רוב הזמן או מסכימים מאוד כי העירייה הוא מקום שטוב לעבוד בו.

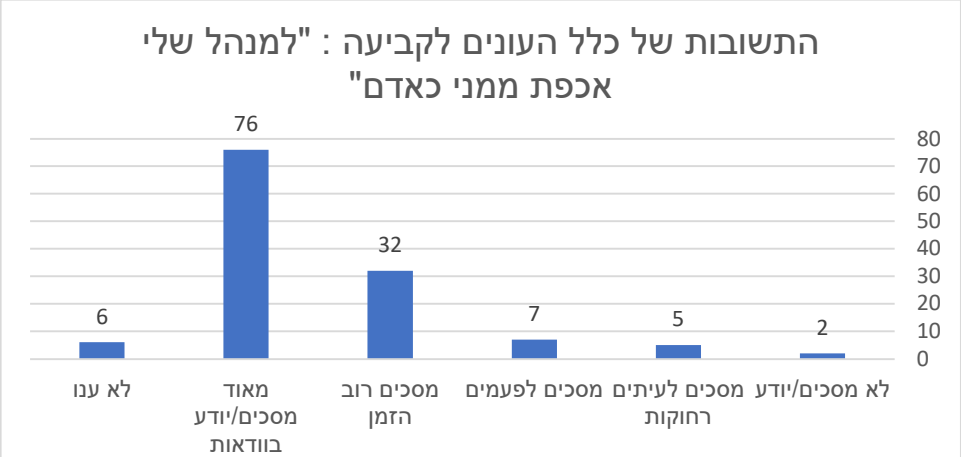

מסקנה : בשיעור הכללי ובאגף שפע מעל 85% מסכימים רוב הזמן או מסכימים מאוד כי למנהל שלהם אכפת מהם כאדם, בעוד שבגזברות השיעור עומד על כ-75%.

...

- ❌ **ממצא: הנהלת עיריית ערד לא עסקה כלל בנושא מניעת התעמרות בעבודה :**
- **כך, לא נקבעה מדיניות של אפס סובלנות לעניין התעמרות בעבודה.**

- **כך, לא נכתב תקנון או נוהל בנושא , ובפועל אין כל הטמעה שלו בקרב העובדים.**
- **כך, לא בוצעה כל הכשרה למנהלים, למניעת התעמרות והדגשת חשיבות הנושא.**
- **כך, אין כל בדיקה לגבי עובדים חדשים ואין כל איסוף נתונים לגבי התעמרות בעבודה בפועל.**

- **המלצה : מומלץ להגדיר מדיניות ולהסדיר את נושא מניעת התעמרות בעבודה בעירייה. הן בקביעת מדיניות של אפס סובלנות, הן במינוי ממונה ובהגדרת תקנון/נוהל ומנגנון לטיפול בתלונות, והן בהכשרת מנהלים והן בהטמעת העניין לכלל העובדים.**

- **הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :**

- **ממצא: העירייה לא מודדת ולא הגדירה יעדים למנהלים בנושא טיב סביבת העבודה בעירייה בכלל, ומניעת התעמרות בפרט.**

- **המלצה : מומלץ לבחון הגדרת יעדים ושיטת מדידה של סביבת העבודה בכל יחידה, באופן כולל, ובעניין מניעת התעמרות בפרט.**

- **הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :**

סוף ציטוט מדוח מבקר העירייה לשנת 2023 מהפרק העוסק במניעת הטרדות מיניות והתעמרות בעבודה.

המתואר מעלה מדוח המבקר לשנת 2023 נותר ללא שינוי מהותי אף בשנת 2024.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

<u>גיוס עובדים</u>

בעיריית ערד לא מבוצעות בדיקות רקע למועמדים לעבודה, למעט אלה המחויבות בחוק (כדוגמת אי הרשעה בעבירות מין לגברים שאמורים לעבוד עם ובסביבת ילדים וכד').

<u>ציטוט מדוח סקירה משנת 2022, משאבי אנוש גיוס ושחיקה ועזיבת עובדים :</u>

במובן של בחירה נכונה של מועמדים, ככל ותוגדר מדיניות של אי התפשרות על איכות העובדים, כולל בחינת היכולות שלהם במתן שירות, והתאמתם לתרבות הארגונית שרוצים לקדם, אזי סביר כי העירייה תתקדם בכיוון הנכון למימוש החזון.

<u>ציטוט מדוח מבקר העירייה לשנת 2022 בפרק הדן במימוש החזון העירוני – חוויה מיטבית לתושב :</u>

- **ממצא: נמצא כי בתהליך הקליטה של עובדי המוקד העירוני בפרט ועובדי העירייה בכלל, אין כל אבחון לעניין מידת הידע ויכולת השירותיות של העובד.**

- **המלצה: מומלץ כחלק מתהליך מכרז כח אדם במוקד בפרט ובעירייה בכלל, לשלב הערכה לגבי רמת השירותיות של המועמד, מאחר וליבת החזון של העירייה היא חווית שירות לתושב, ניסיון ושירותיות מהותיים לארגון ולהצלחת העובד לספק את החוויה.**

- **הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :**

סוף ציטוט מדוח מבקר העירייה לשנת 2022.

- **מסקנות הביקורת : לשם קידום מימוש ליבת החזון העירוני – חוויה מיטבית לתושב, על העירייה לקלוט עובדים שמתן שירות אינו זר לאופיים, מכאן יש לקיים מנגנון אבחון לעניין שירותיות העובד, לפני הכרזה על הזוכה בוועדת הבחינה למשרה. כמו כן לשם ביסוס נתונים לשם קבלת החלטות עתידיות על פוטנציאל השירותיות של העובדים, יש לקיים הערכות לכלל העובדים (בין השאר על רמת השירותיות).**

סוף ציטוט מדוח סקירה משנת 2022, בנושא משאבי אנוש גיוס ושחיקה ועזיבת עובדים.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

ציטוט מדוח מבקר המדינה משנת 2022 בנושא מניעת מעילות והונאות ברשויות המקומיות :

סוגיות בגיוס עובדים

- בפרק זה יודגם פער באסדרה החלה על הרשויות המקומיות בתחום גיוס עובדים, בהקשר של בדיקות רקע לעובדים לפני גיוסם, כדי לצמצם סיכוני מעילות.

אחד התנאים להתרחשותה של מעילה הוא המרכיב האנושי - הצורך של העובד בכסף וההצדקה שהוא נותן לביצוע המעילה. לכן, התייחסות למאפייני האישיות של העובדים ולעברם

במסגרת הליכי גיוסם עשויה לסייע במניעת מעילות והונאות[80]. בפרט נכון הדבר כאשר מדובר בגיוס עובדים שעיסוקם כרוך בניהול כספים ומשאבים.

היעדר רישום פלילי

...

עם כניסתו לתוקף של חוק המידע הפלילי, היועצים המשפטיים ברשויות המקומיות יהיו רשאים להרחיב את מספר המשרות שהעסקת אדם או התקשרות עימו יהיו טעונות שקילה של העבר הפלילי.

לנוכח הסיכון למעילות ולהונאות בשורה של משרות שיש להן זיקה לניהול כספי הרשות ונכסיה, מומלץ לרשויות המקומיות למפות את המשרות הרלוונטיות לסיכון מעילה והונאה ולקבוע מדיניות בנושא על מנת ליישמה בעת כניסת החוק לתוקף. מומלץ למשרד הפנים לפעול בשיתוף היועצים המשפטיים ברשויות המקומיות לגיבוש שיקולים מנחים שיש להביא בחשבון בהחלטות על המשרות שהעסקת אדם או התקשרות עימו יהיו טעונות שקילה של העבר הפלילי, לשם מתן מענה מיטבי על סיכון האמור, וזאת בלי לפגוע בעקרונות יסוד של שוויון הזדמנויות וחופש העיסוק מעבר לנדרש, בכלל הרשויות המקומיות.

...

מבחני מיון

הרשויות המקומיות נדרשות לבצע הליכי גיוס עובדים בהתאם לתקנות העיריות (מכרזים לקבלת עובדים ברשויות המקומיות), התש"ם-1979 (להלן - תקנות קבלת עובדים). בתקנות קבלת עובדים נקבע כי רשות מקומית רשאית לבחון מועמדים למשרותיה במכוני מיון וכי היא חייבת לעשות כן כשהיא מגייסת עובדים למשרה בדרגה גבוהה[1], כהגדרתה בתקנות אלה.

[1] משרה בדרגה גבוהה מוגדרת בתקנות קבלת עובדים משרה שדרגתה המרבית היא 11 עד 14 בדירוג המינהלי או דרגה מקבילה לה בכל אחד מהדירוגים המקצועיים האחרים הנוהגים ברשויות המקומיות. הדרגה המרבית נגזרת מגודל הרשות.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

בתקנות קבלת עובדים נקבע כי מבחני המיון ישמשו לבדיקת הסגולות, הכישורים, הידיעות והניסיון הדרושים למילוי המשרה שבגינה נערך המכרז. התקנות אינן מחייבות כי המבחן יתייחס לרמת המהימנות של העובד, גם לא של עובדים אשר תפקידם כולל עיסוק בכספי הרשות ובנכסיה.

נוסף על כך, כיוון שהרשות אינה מחויבת לבחון במכוני מיון מועמדים למשרות שאינן בדרגה גבוהה, בפועל אין היא מחויבת לבחון עובדים שתפקידם כולל עיסוק בכספי הרשות ובנכסיה אם אין הם מוגדרים עובדים בדרגה גבוהה.

יוצא אפוא כי ההסדרה הנוכחית לעניין גיוסי עובדים ברשויות המקומיות אינה נותנת מענה מלא לעניין בחינת המהימנות של המועמדים לעבודה ברשויות מקומיות אשר במסגרת תפקידם עוסקים בכספי הרשות ובנכסיה.

משרד מבקר המדינה ממליץ למשרד הפנים לשקול לחדד את הדרישות במבחני המיון למועמדים לתפקידים ברשויות מקומיות, כך שיכללו מבחני מהימנות, ולשקול לחייב ביצוע מבחני מיון עבור מועמדים לעבודה ברשות המקומית לתפקיד הכולל עיסוק בכספי הרשות, במשאביה ובנכסיה.

סוף ציטוט מדוח מבקר המדינה משנת 2022 בנושא מניעת מעילות והונאות ברשויות המקומיות.

- **ממצא : בהתאם לתקנות העיריות, העירייה מקיימת בחינות מהימנות מסוימות במכרזים לקליטת עובדים בכירים – תקין.**

בניגוד להמלצת מבקר המדינה העירייה לא מבצעת בדיקות רקע למתמודדים במכרזי העירייה לכלל התפקידים העוסקים בכספים, משאבים ונכסים.

- **ממצא : בניגוד למפורט בדוח מבקר המדינה לשנת 2022 בנושא מניעת מעילות והונאות, עיריית ערד לא מבצעת בדיקות רקע לכלל המתמודדים במכרזי העירייה לתפקידים העוסקים בכספים, משאבים ונכסים :**
  כך, לא מבצעים בדיקות מהימנות.
  כך, לא מבצעים בדיקות העדר רישום פלילי.
  כך, לא מקיימים בדיקות רקע כללי לעובדים (רשתות חברתיות, מעסיקים קודמים וכד').

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

- **המלצה : מומלץ לפעול בהתאם לדוח מבקר המדינה ולקיים בדיקות רקע לכלל המתמודדים במכרזי כח האדם ובפרט לתפקידים העוסקים בכספים, משאבים ונכסים עירוניים.**

- **הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :**

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	**גבוהה מאוד**

2. הערכת סיכונים

לא קיים הליך זיהוי וניהול סיכונים באגף.

דוגמאות לסיכונים :

סיכוני ציות - קליטת עובדים שאינם עומדים בדרישות התפקיד, בהליך לא ראוי, יישום הסכמי שכר לא כדין, אישור תשלומי שכר בניגוד לחוק שעות עבודה ומנוחה וכד'

סיכונים כספיים – תשלום שכר לעובדים שלא הופיעו לעבודה או לעובדים שעזבו, תשלומים ביתר שלא בהתאם למאפייני העובד וכד'.

סיכונים תפעוליים – מבנה הרשאות שלא מבטיח הפרדת תפקידים, ניהול שגוי של היעדרות העובד, תקלות ביישום הסכמים למספר רב של עובדים וכד'.

סיכוני מעילה והונאה – תשלום לעובדים פיקטיביים, המשך תשלום לעובד שעזב לאחר שינוי חשבון הבנק לזה של המועל, הענקת תשלומים חד פעמיים ללא תימוכין וכד'.

נראה כי רשימת דוחות הבקרה שפורטו במכרז לתוכנת השכר בשנת 2024 מספקת מערך בקרה לרוב הסיכונים המתוארים, ככל והדוחות יופעלו וינוטרו, ניתן להעריך כי הסיכונים יפחתו.

3. פעולות בקרה

כאמור, מערך בקרה הוא כלל הפעולות ושיטות העבודה שמטרתן לוודא כי הארגון פועל בהתאם למצופה ממנו/ בהתאם למדיניות הנהלת הארגון, ובכך בין השאר למנוע מעילות והונאות.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

ציטוט מדוח מבקר המדינה משנת 2022 בנושא מניעת מעילות והונאות ברשויות המקומיות :

מניעת מעילות והונאות הקשורות בניהול ההון האנושי

ניהול ההון האנושי ברשות המקומית כולל מגוון תהליכים שלכמה מהם יש זיקה למניעת מעילות והונאות.

כן היחידות האחראיות על הליכי גיוס העובדים וקליטתם ועל הליכי פרישתם, מרכזות נתונים על העובדים, כמו חשבון הבנק של העובד, וקובעות זכאויות המשפיעות על השכר, כגון ותק, דרגה, נוכחות וניצול ימי חופשה.

בפרק זה יוצגו ממצאים על ביצוע פעולות ובקרות מונעות ומאתרות הקשורות בניהול ההון האנושי בארבע הרשויות שנבדקו לעומק. עיקר הסיכון טמון בשינוי ברישומים של העובדים, שינוי העלול להביא להעברת כספים לעובד פיקטיבי, או לשינוי ברישומים המשפיעים על השכר המשולם לעובדים. כמו כן יוצגו סוגיות הנוגעות לדיווחי נוכחות ולקרבת משפחה.

סביבת הבקרה למניעת מעילות והונאות

נהלים: נהלים הכתובים כהלכה מקיפים את השיטה לביצוע תהליכים ברשות, את הגדרת בעלי התפקידים המשתתפים בכל תהליך ואת הגדרת תחומי האחריות של כל אחד מבעלי התפקידים ברשות. בכוחם של נהלים הכתובים כהלכה למנוע נזקים וטעויות בארגון. ניהול ההון האנושי מושתת על מסד נורמטיבי מגוון ורחב המקיף חקיקה ראשית, חקיקת משנה, תקנות, חוזרי מנכ"ל משרד הפנים, פסיקה ומדיניות הארגון, וקיומן של הוראות דין מרובות מעלה את הצורך בנהלים לקביעת תהליכי ביצוע אחידים ולחיזוקם. הרשויות השיבו שיש להן נהלים העוסקים בתהליכים שונים הנוגעים לניהול ההון האנושי. פירוט יובא להלן בממצאים שיוצגו בנוגע לכל אחד מהתהליכים.

הרשאות מחשב: ארבע הרשויות דיווחו כי יש עובדים שניתנו להם הרשאות לטפל בכל הנתונים של עובדי הרשות; קרי: יש להם הרשאה להקים במערכות המחשוב כרטיסי עובדים חדשים, לבצע שינויים בשכר עובדים, לעדכן את פרטי חשבון הבנק של העובדים ולמחוק עובדים שנגרעו ועזבו.

...

רוטציות: ארבע הרשויות דיווחו כי הן לא נוהגות לקיים רוטציות בין תפקידים בתחום ניהול ההון האנושי. עיריית **חיפה** ציינה כי הלכה למעשה, עובדים התניידו עקב תחלופת בעלי תפקיד במינהל.

...

מניעת מעילות והונאות הקשורות בתשלומי שכר

מעילות בתחום השכר נפוצות מאוד בארגונים בשל מורכבות חישוב השכר, היקף המועסקים והיקף הכספים. למשל, לנוכח השינויים התכופים ברכיבי השכר החודשיים, כמו תשלום דמי הבראה, כוננויות ושעות נוספות, לעיתים מתגלה קושי לאתר ממצאים חריגים, כמו תשלומים שאינם עומדים בהוראות החוק ובחוקת העבודה או המעוררים חשד למעילה. נוסף על כך, הכנת המשכורות נעשית בדרך כלל בלחץ של זמן, וכך נמנעת בקרה יסודית לפני ביצוע התשלומים[194].

שימוש בכלים ממוחשבים לביצוע בקרות אנליטיות מאפשר לבצע בדיקה מלאה ולא מדגמית של כל מרכיבי השכר, מדי חודש בחודשו, באמצעות זיהוי של כל שינוי שנעשה וניתוחו. בקרות נוספות היכולות לסייע במניעת מעילות הן שמירה על עקרון הפרדת תפקידים וחיוב ששני גורמים יאשרו ביצוע של חלק מהתהליכים המזכים בשכר.

...

קיומה של מחלקת בקרת שכר

במקצת הרשויות המקומיות יחידת השכר היא חלק מיחידת הכספים, ובאחרות היא כפופה ליחידת משאבי אנוש. כך בעיריות **באר שבע**, **חיפה** יחידות השכר כפופות לראש מינהל או לראש אגף משאבי אנוש, בעיריית **פתח תקווה** היא כפופה לגזבר ובעיריית **ראשון לציון** היא כפופה למינהל הכספים.

לוח 31: **מצב הביצוע של פעולות ובקרות בארבע הרשויות בנושא סביבת הבקרה**

	פעולות או בקרות עליהן דיווחו הרשויות	באר שבע	חיפה	פתח תקווה	ראשון לציון
סביבת הבקרה	יש נוהל לתהליך חישוב שכר לעובדים	✗	✗	✗	✗
	יש נוהלי עבודה לממשקים הנדרשים מול מחלקת משאבי אנוש	✗	✓	✗	✓
	ברשות יש יחידת בקרה על תשלומי שכר	✗	✗	✓	✓
	ישנו ממשק ממוחשב אוטומטי בין מערכות המידע של מחלקת משאבי אנוש ובין מערך ניהול העובדים במערכת השכר	✗	✓	✓	✓
	במערכות המיחשוב ברשות יש בקרות ממוחשבות מובנות לאיתור חריגים בתחום השכר	✓	✗	✓	✓
	תשלומי שכר מבוצעים באמצעות העברת פקודת תשלום למערכת הסליקה הבנקאית	✓	✓	✓	✓

על פי דיווחי הרשויות המקומיות, בעיבוד משרד מבקר המדינה.

...

לוח 34: **מצב הביצוע של פעולות ובקרות בארבע הרשויות בנושא הזנת זכאויות של חשבי השכר לעצמם, לקרוביהם או לעמיתיהם לעבודה**

	פעולות או בקרות	באר שבע	חיפה	פתח תקווה	ראשון לציון
הזנת זכאויות של חשבי השכר לעצמם, לקרוביהם או לעמיתיהם לעבודה	יש מניעה לכך שחשבי שכר יזינו זכאויות לעצמם ולקרובי משפחתם המועסקים בעירייה	✗	✗	✓*	✓*
	יש מניעה כי חשבי שכר יזינו זכאויות שכר לחשבים אחרים העוסקים בביצוע תשלומי שכר	✗**	✗**	✗	✗
	יש מידור הרשאות, כך שכל חשב שכר אחראי להזין זכאויות לעובדים מסוימים בלבד	✗	✗	✗	✓

על פי דיווחי הרשויות המקומיות, בעיבוד משרד מבקר המדינה.

* אולם הנתונים על קרבה משפחתית אינם מוטמעים במערכות המחשב.

** אולם העיריות הנהיגו בקרות מפצות.

...

לוח 35: **מצב הביצוע של פעולות ובקרות בארבע הרשויות בנושא ביצוע ובדיקת שינויים בתשלומים לעובדים שנגרעו או עזבו**

	פעולות או בקרות	באר שבע	חיפה	פתח תקווה	ראשון לציון
ביצוע ובדיקת שינויים בתשלומים לעובדים שנגרעו או עזבו	יש מניעה שחשבי שכר יזינו זכאויות או ישנו פרטים לעובדים שעזבו את הרשות	✗	✗	✗	✗
	מבוצעת השוואה חודשית כדי לוודא כי כל העובדים שסיימו העסקתם אכן נגרעו ממערכת השכר	✗	✓	✗	✗
	תלוש השכר האחרון של עובד שנגרע נבדק	✓	✓	✓	✓
	הרשות שולחת לעובד שנגרע את תלוש השכר האחרון שלו	✓	✓	✓	✓

על פי דיווחי הרשויות המקומיות, בעיבוד משרד מבקר המדינה.

לוח 36: **מצב הביצוע של פעולות ובקרות בארבע הרשויות בנושא ביצוע שינויים בתשלומי שכר לעובדים חדשים**

	פעולות או בקרות עליהן דיווחו הרשויות	באר שבע	חיפה	פתח תקווה	ראשון לציון
ביצוע שינויים בתשלומי שכר לעובדים חדשים	נבדקות כפילויות בנתונים, כמו מספרי זהות, שמות ומספרי חשבון בנק	✗	✓	✓	✓
	יש בקרה תקופתית בכדי לוודא את נכונות פרטי העובדים במערכת השכר	✗	✓	✓	✓
	תלוש השכר הראשון של עובד חדש נבדק	✗	✓	✓	✓

על פי דיווחי הרשויות המקומיות, בעיבוד משרד מבקר המדינה.

סוף ציטוט מדוח מבקר המדינה משנת 2022 בנושא מניעת מעילות והונאות ברשויות המקומיות.

- **ממצא : בניגוד לרשויות אחרות לא קיימת יחידת בקרת שכר בעירייה (בעבר נשכר שירותים במיקור חוץ לצורך בדיקות מסוימות).**
- **המלצה : מומלץ לבחון הקמת יחידת בקרת שכר בעירייה.**
- **הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :**

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

4. מידע ותקשורת

ככלל הממשקים בין מדור השכר לאגף ההון האנושי מתנהלים כראוי, מכאן יש העברת מידע ותקשורת טובים.

העברת מידע בין המחלקות והעובדים לאגף בנושאים שונים אינה מיטבית, לדוגמה :

- לא מתקיימים סקרי שביעות רצון עובדים בכל תקופה.
- לא מתקיימים סקרי הערכת עובדים באופן מחזורי (למעט עובדים חדשים בשנתיים הראשונות לעבודתם בעירייה.

- האגף לא מעודכן על חוזים עם ספקים במיקור חוץ המספקים שירותים לעירייה, לבחינת קיום יחסי עובד מעביד.
- אין מנגנון לשימור ידע עובדים פורשים/עוזבים.
- אין הגדרה לדיווח לאגף על עובד המחסיר ימי עבודה/עובד חולה.

- **ממצא : בעוד שהתקשרות והעברת המידע בין אגף ההון האנושי למדור השכר מתנהלים כראוי, קיימים כשלים בתקשורת והעברת מידע בין האגף לשאר יחידות העירייה, בין השאר :**
  כך, לא מתקיימים סקרי שביעות רצון עובדים בכל תקופה.
  כך, לא מתקיימים סקרי הערכת עובדים באופן מחזורי (למעט עובדים חדשים בשנתיים הראשונות לעבודתם בעירייה).
  כך, האגף לא מעודכן על חוזים עם ספקים במיקור חוץ המספקים שירותים לעירייה, לבחינת קיום יחסי עובד מעביד.
  כך, אין מנגנון לשימור ידע עובדים פורשים/עוזבים.
  כך, אין הגדרה לדיווח לאגף על עובד המחסיר ימי עבודה/עובד חולה.
  העברת המידע הרלוונטי כדוגמת המפורט מעלה, יכול לאפשר לאגף ההון האנושי לשפר את תדמית העירייה כמעסיק, את שביעות רצון העובדים ואת קבלת ההחלטות וההתנהלות בהתבסס על נתונים אלה.

- **המלצה : מומלץ לבחון הגדרת העברת נתונים ותקשורת בין אגף ההון האנושי לבין שאר יחידות העירייה לצורך שיפור תדמית העירייה כמעסיק ולהעלאת שביעות רצון העובדים.**

- **הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :**

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

5. פעולות ניטור

כמעט ולא קיימות פעולות להתראה בזמן אמת על חריגות ואי עמידה בנהלים, תיקונים בשכר מבוצעים בדרך כלל בדיעבד וברוב המקרים לאחר שהעובד מתלונן על בעיה.

6.3.3 <u>סטטוס בקרות שונות נכון לתאריך סיום הביקורת</u>

1. **בקרה מונעת**- בקרות המונעות מאירועים לא רצויים להתרחש לדוגמא :

הפרדת תפקידים	סיסמאות לתוכנות מחשב	הרשאות
מתקיים	מתקיים	מתקיים(*)

(*) בעיית גיבוי לארכיב נייר משאבי אנוש ראה דוח מבקר העירייה לשנת 2015.

2. **בקרה מגלה** - בקרות המגלות אירועים לא רצויים שכבר התרחשו לדוגמא :

דוחות חריגים	התאמות מול רישומים הנה"ח	ביקורת
מתקיים(*)	לא מתקיים (**)	מתקיים(***)

(*) מתקיים ברמה מינימלית אך לא באופן מוסדר.

(**) לא מבוצע.

(***) בשוטף קיימת ביקורת רואה החשבון מטעם משרד הפנים, וביקורת מבקר העירייה.

3. **בקרה מכוונת** - בקרות הגורמות או מעודדות התממשות אירוע רצוי לדוגמא :

מדיניות	עקרונות התנהלות	הכשרות	תוכניות לתגמול ומוטיבציה
לא מתקיים	לא מתקיים(*)	מתקיים(**)	לא מתקיים

(*) יש מספר נוהלים, אך אלה לא מוטעמים באופן שוטף, כך שלפחות בחלק מהמדורים לא פועלים על פיהם.

(**) בהתאם לזמינות העובדים ולהכשרות המוצעות, אין תוכנית סדורה מוגבלת בזמנים לנושא ההכשרות לעובדי עירייה בכלל ולעובדי אגף ההון האנושי בפרט.

4. **בקרה מפצה** - בקרות המפצות לפחות באופן חלקי על חוסר, או בקרה יקרה במיוחד. לדוגמא :

ביטוח	פיקוח במקרים בהם הפרדת תפקידים אינה קיימת
מתקיים(*)	לא מתקיים (**)

(*) קיים ביטוח נאמנות עובדים.

(**) לאור מחסור בכח אדם אין בקרות מובנות על תהליכים המתבצעים על ידי עובד מתמחה (כל עובד באגף מתמחה בנושא אחר), יש תבניות פעולה אחדות כגון אישור אחראי נוכחות על ידי עובדת אחרת באגף, אך אין הסדרה של כלל הדרישות בנוהל כתוב.

7. <u>תמצית מנהלים</u>

האחריות של המבקר היא להעריך את האפקטיביות של מערכי הבקרה (אותם צרכה להגדיר הנהלת העירייה בעוד עובדי העירייה אחראים ליישמם), ובכך לתרום לרלוונטיות שלהם.

נמצא כי עקרונות הבקרה הפנימית כמעט ולא מתקיימים בעירייה, לא הוגדרה מדיניות, לא מתקיים ניהול סיכונים ואין כל מערך בקרה מובנה, כולל ניהול ידע וניטור. לאור תחלופת הנהלת העיר ורוב השדרה הניהולית, מתקיימת הזדמנות נדירה להתחיל לבסס את העקרונות לעיל, זאת במטרה להבטיח כי הפעילות בעירייה אכן מקדמת את מטרות העירייה בהתאם למדיניות העירייה, תוך מניעת הונאות ומעילות וכי החלטות מתקבלות על בסיס נתונים ראוי כנדרש במנהל תקין.

להערכת הביקורת, מבחינת תרבות ארגונית שאינה מעוגנת במדיניות כתובה או קוד אתי, המצב סביר ברוב האגפים, אך לאור תחלופת רוב מהנהלים, והתחלופה הגבוהה של חלק מהעובדים לאורך השנים, על הנהלת העירייה לכל הפחות לשמר את הקיים ולוודא כי קיימת תוכנית פעולה להטמעת הערכים אותם היא רוצה לקדם (לדוגמה : תמיד כן, מהר ובחיוך).

<u>מטרת ביקורת מספר 1 – בחינת מערך הבקרה הכולל בעירייה.</u>

7.1 מומלץ לקיים בעירייה לפחות חלק מהפעולות והבקרות הנפוצות שפורטו על ידי איגוד חוקי ההונאות הבין לאומי ACFE, לשם הקטנת הסיכון למעילות והונאות (קוד אתי, מערך בקרה מוסדר, "קו חם", מדיניות כוללת, הערכת סיכונים בכלל וסיכונים למעילות בפרט).

7.2 מומלץ להגדיר ולתקצב מערך בקרה המבטיח כי פעולות העירייה מקדמות את המטרות ואת כוונות הנהלת העירייה, לדוגמה על ידי בניית בסיס מידע מתאים, מינוי רפרנטים לנושא הבקרה, ניטור הנהלה לגבי עמידה ביעדים ואיכות השירות וכד'.

7.3 מומלץ לאמץ את מודל COSO לעיצוב ויישום בקרות בעירייה, ולפעול ליישומו והטמעתו לכלל העובדים, ובכלל זה :

- **לפעול לחיזוק סביבת הבקרה (הנהלה מחויבת ליושרה וערכים אתיים, מועצת העיר פועלת באופן עצמאי ומפקחת על מערכת הבקרה, הגדרת מבנה ארגוני ליישום שיטות העבודה שנבחרו, השקעה בעובדים ליצירת המשכיות ארגונית, קביעת מדדי ביצוע והערכת ביצועים, תוך הגדרת אחראים כלל פעילות).**
- **לבצע הערכת סיכונים (שיקוף החלטות הנהלה כולל רמת הסיכון שהוגדרה ובהתאם ייצור יעדים תפעוליים, וכספיים, עמידה בחוקים ורגולציה, הערכת חשיבות הסיכונים שזוהו והגדרת התגובה להם, בחינת פוטנציאל ההונאה**

בהערכת הסיכון, זיהוי שינויים שעלולים להשפיע באופן מהותי על מערכת הבקרה הפנימית, כולל שינויים במודל הפעילות ובמנהיגות הארגון).

- **להגדיר פעולות בקרה (פיתוח בקרות להפחתת סיכונים והשגת יעדים כולל במערכות הטכנולוגיות, מדידת ביצועים ותיקונים כאשר מתגלים כשלים ותקלות, כולל הערכה מחדש של מדיניות ונהלים).**
- **לוודא כי הארגון משתמש במידע רלוונטי ואיכותי לתמיכה בבקרות, ומיישם העברת מידע בארגון במגוון כלים ובאופן שוטף על איכות תפקוד הבקרות.**
- **לקיים פעולות מעקב וניטור (קביעת סטנדרטים בנושא הניטור היקף ותדירות נדרשים, העברת כשלים באופן שוטף לגורמים האחראים לתיקון הבקרות).**

7.4 מומלץ להטמיע הליך חפיפה סדור למנהלים שנקלטים בעירייה, ולבנות מערך בקרה ונהלים עדכניים המשקפים את מדיניות ההנהלה ומסדירים את אופן ההתנהלות הראוי.

7.5 מומלץ לקיים חשיבה ודיון בעניין הליך איגוף העירייה ולבחור את אופן המשך הפעולה בנושא (האם להשאיר את האגפים הקיימים, האם וכיצד יש להשלים את ההליך, כולל הגדרת אחריות ובניית תפקידים הכפופים למנהל האגף כדוגמת תפקידי בקרה ותמחור כספי).

7.6 מומלץ להגדיר ולהטמיע מדיניות בכלל ובנושא התרבות הארגונית בפרט, כולל דרכים ליישומה.

7.7 מומלץ להגדיר ולתקצב תוכנית סדורה לשיפור רווחת העובד בעירייה (כולל פיתוח ושימור עובדים), וכן להטמעת תרבות ארגונית רצויה.

7.8 מומלץ להגדיר ולתקצב הליך זיהוי וניהול סיכונים אפקטיבי בעירייה הכולל בין השאר : עריכת סקר סיכונים מקיף, מינוי מנהל סיכונים, לצורך סיוע בתהליך קבלת החלטות וכפועל יוצא מכך לשיפור ברמת ניהול העירייה והשגת מטרותיה.

7.9 מומלץ לפעול בהתאם לדוח מבקר המדינה ולקיים פעולות בקרה ומניעה כלל ארגוניות, ובכללן : רוטציה בין בעלי תפקידים, בדיקות פתע, בדיקות רקע לספקים.

7.10 מומלץ להגדיר ולתקצב מערך ניהול מידע ותקשורת פנים וחוץ ארגונית המבטיח את היכולת לפעול על פי מנהל תקין, במובן של קבלת החלטות מבוססות נתונים. לדוגמה הגדרת מערכת בינה עסקית שתציג להנהלה מגמות ונתונים לשם קבלת החלטות בנושאים שונים.

<u>מטרת ביקורת מספר 2 – בחינה מפורטת של מערך הבקרה באגף ההכנסות.</u>

7.11 מומלץ לקבוע מדיניות עדכנית לאגף ההכנסות, בהתאם להשקפת העולם של הנהלת העיר החדשה וקליטת מנהל אגף הכנסות חדש, בהתאם יש לבנות מערך בקרה ולהטמיע אותם בקרב עובדי האגף.

7.12 מומלץ לקלוט בקר לאגף ההכנסות, לצורך הקמת, תפעול וניטור מערך הבקרות באגף.

7.13 מומלץ לבחון רלוונטיות מערכת BI לשימוש האגף, ולהגדיר את הנתונים עליהם תתבסס.

<u>מטרת ביקורת מספר 3 – בחינה מפורטת של מערך הבקרה בתחום משאבי אנוש ושכר.</u>

7.14 תקין

7.15 מומלץ לבנות מערך בקרה ונהלים ברורים בתחום השכר.

7.16 מומלץ לשקול שכירת ליווי חשבות שכר במיקור חוץ בשוטף ככח עזר לחשבת היחידה, ובמיוחד במקרים בהם חשבת השכר בחופשה ארוכה, לחלופין הגדלת תקן במדור ו/או הכשרה של עובדים נוספים באגף.

7.17 מומלץ לפעול בהתאם לדוח מבקר המדינה ולקיים בדיקות רקע לכלל המתמודדים במכרזי כח האדם ובפרט לתפקידים העוסקים בכספים, משאבים ונכסים עירוניים.

7.18 מומלץ לבחון הקמת יחידת בקרת שכר בעירייה.

7.19 מומלץ לבחון הגדרת העברת נתונים ותקשורת בין אגף ההון האנושי לבין שאר יחידות העירייה לצורך שיפור תדמית העירייה כמעסיק ולהעלאת שביעות רצון העובדים.

פרק 2 - ביקורת בנושא
מוכנות מקלטים ציבוריים למצבי חירום

תוכן העניינים

נושא	עמוד
1 . כללי – רקע	86
2. מטרות הביקורת	87
3. היקף הביקורת	87
4. תאור כללי של מהלך הביקורת	87
5. עיקרי הממצאים	88-93
6. פרוט הממצאים	
6.1 מטרת ביקורת מספר 1	94-123
6.2 מטרת ביקורת מספר 2	124-138
6.3 מטרת ביקורת מספר 3	139-145
7. תמצית מנהלים	146-148
8. נספח א'	149-150

עיריית ערד
דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

1. <u>כללי – רקע</u>

כחלק ממוכנות המרחב האזרחי לחירום, נחקק חוק ההתגוננות האזרחית, תשי"א -1951 (להלן: "**חוק הג"א**"). חוק אשר מנחה על הקמת שירות להתגוננות אזרחית אשר יארגן וינהל את כל תחומי ההתגוננות האזרחית במדינה. פיקוד העורף משמש כרשות המוסמכת כמשמעותה בחוק ההתגוננות האזרחית, התשי"א-1951, (להלן: "**חוק הג"א**"). עוד מסדיר חוק הג"א את האחריות על הקמה ותחזוקה של מקלטים ציבוריים ופרטיים. וכן, את סמכויות הרשות המקומית לאכיפת הוראות החוק.

החובה לתחזק מקלט ציבורי ולשמור עליו במצב המאפשר את השימוש בו בכל עת כמחסה מפני התקפה, מוטלת על פי החוק על הרשות המקומית. חוק הג"א מגדיר בסעיף 12 (א) את אחריות הרשות:

"12. (א) רשות מוסמכת רשאית להורות לכל רשות מקומית שבתחום פעולתה של הרשות המוסמכת –

(1) להתקין מקלטים ציבוריים במספר, במקום ובזמן שייקבעו על ידי הרשות המוסמכת ולהחזיקם במצב המאפשר את השימוש בהם בכל עת שיהיה צורך בכך;

(2) להבטיח את התקנתם של מקלטים ואת החזקתם התקינה על ידי בעלי בתים ובעלי מפעלים, בהתאם לדיני ההתגוננות האזרחית".

בעיריית ערד (להלן: "**העירייה**") קיימים כ - 70 מקלטים ציבוריים הפזורים ברחבי העיר כאשר האחריות על תחזוקתם והפעלתם מוטלת על אגף הבטחון והבטיחות.

לאור העובדה כי הביקורת האחרונה בנושא ביטחון בוצעה בשנת 2015, לאור מלחמת חרבות ברזל במסגרתה נדרשו התושבים להגיע למקלטים מספר פעמים ולאור תחלופת הנהלת העירייה בבחירות לרשויות המקומיות בתחילת 2024 ושינוי המדיניות בהקצאת מקלטים ציבוריים ברחבי העיר, החלטתי לקיים ביקורת בנושא מוכנות מקלטים ציבוריים לשעת חירום בשנה זו.

הביקורת בוצעה על ידי מבקר במיקור חוץ, בהנחיית וליווי עובדי לשכת מבקר העירייה.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

2. <u>מטרות הביקורת</u>

1. בחינת ניהול נכסי עירייה – מקלטים.
2. בחינת מערך התחזוקה השוטפת של המקלטים.
3. בחינת תלונות על מקלטים סגורים באזעקות חודש דצמבר 2024.

3. <u>היקף הביקורת</u>

1. הביקורת התמקדה בשנים 2023-2024 (מלחמת חרבות ברזל).
2. לא נכלל בהיקף הביקורת:
   - מקלטים בבתים משותפים.
   - מקלטים במוסדות העירייה (לדוגמה מוסדות חינוך לגביהם יש הליך אישור מול משרד החינוך).
3. היקף הביקורת לא כלל, בחינת תוכניות ואופן הנגשת המקלטים.

4. <u>תיאור כללי של מהלך הביקורת</u>

הביקורת כללה בין השאר:

1. סקירת חקיקה, תקנות וחוזרי מנכ"ל משרד החינוך לנושאים שנבדקו.
2. בחינת תוכניות עבודה לשנים 2023-2024.
3. סקירת מאמרים ודוחות מבקרים אחרים בנושא.
4. סיור במקלטים ברחבי העיר.
5. ראיונות עם:
   א. מר ליאור הירש – מנהל אגף ביטחון ובטיחות.
   ב. מר אנטון בורץ - אחראי מקלטים ציבוריים.
   ג. גברת אורטל לוי פינטו - מזכירת אגף ביטחון ובטיחות.
   ד. גברת שירי כהן - אחראית המקלטים וחרום באגף ביטחון ובטיחות.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

5. עיקר הממצאים

<u>מטרת ביקורת מספר 1 - בחינת ניהול נכסי עירייה – מקלטים.</u>

5.1 נמצא כי תפקיד "אחראי תחום מקלטים ברשות המקומית" כמוגדר באוגדן העיסוקים של משרד הפנים, לא אויש בעיריית ערד. תחומי האחריות של הנושא בתפקיד הם :

1. **בקרה ומעקב אחר כשירות המקלטים הציבוריים ברשות המקומית.**
2. **אחזקה ושיפוץ מקלטים ציבוריים.**
3. **פיקוח על תקינות ומוכנות הפעלת המקלטים הציבוריים/משותפים פרטיים לשעת חירום.**

הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	**גבוהה**	גבוהה מאוד

5.2 נמצא כי אין התאמה מלאה בין רשימות המקלטים הציבוריים המנוהלות באגף הביטחון ואצל אחראית הנכסים בעירייה.

הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	**גבוהה מאוד**

5.3 נמצא כי לא קיים מיפוי בעירייה של מקלטים בבתים משותפים ואין כל מידע לגבי סוג המקלט, גודלו וכשירותו.

הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	**גבוהה מאוד**

5.4 נמצא כי טבלת מיפוי המקלטים של אחראית הנכסים כוללת מקלטים ללא ציון איש הקשר של העמותה אשר עושה שימוש במקלט. כמו כן לא מצוין תאריך תחילה וסיום של ההקצאה לצורך ביצוע מעקב אחר זהות המחזיק במקלט בפועל. סימן המעיד כי אחראית הנכסים (האחראית על הקצאות המבנים בעירייה) לא מעודכנת במחזיקים במקלטים בזמן אמת ומכאן שהשימוש במקלטים אלה הינו בניגוד לדין.

<u>תגובת אחראית הנכסים : מקלטים נמסרים לגורמים שונים ללא ידוע מראש, זאת למרות מספר התראות כתובות שהועברו בעניין.</u>

הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	**גבוהה**	גבוהה מאוד

5.5 נמצא כי אין הליך מוסדר של מסירת מקלט לגורמים שונים בעירייה, רשימות שהועברו לאגף הביטחון ממחזיק תיק הנכסים בעירייה לגבי גורמים שונים המחזיקים במקלטים, לא תואמות את רישומי אחראית הנכסים בעירייה להקצאות מבנים כפי המפורסם באתר העירייה.

תגובת אחראית הנכסים : לאור השינויים הרבים ללא דיווח מסודר ומראש, ספר ההקצאות המפורסם באתר העירייה טרם עודכן, בנוסף שיעור המשרה עומד על 25%. שיעור משרה לא הגיוני לכמות הנכסים והטיפול בהם. יש לציין שבתום ההקצאה העמותות כן חותמות על טופס מיוחד לשימוש במקלט.

הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	**גבוהה מאוד**

5.6 נמצא כי אין ברשות אגף הביטחון הסכמים שנחתמו עם גורמים הפועלים במקלטים הציבוריים (הסכמים כאמור לא הועברו לביקורת גם על ידי אחראית הנכסים), כך שאגף הביטחון אינו מודע לסיכומים מול המשתמשים במקלט.

תגובת אחראית הנכסים : כאמור, מקלטים נמסרים לגורמים שונים ללא ידוע מראש, זאת למרות מספר התראות כתובות שהועברו בעניין.

הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	**גבוהה מאוד**

5.7 בניגוד למנהל תקין ולמצב החירום עקב מלחמת חרבות ברזל, וועדת הביטחון לא התכנסה כלל בשנת 2024 ולא הוגדרה מדיניות מסודרת של הנהלת העיר הנבחרת החדשה בתחום הביטחון בכלל ומוכנות מקלטים לשעת חירום בפרט (הנהלת העירייה התחלפה בתחילת שנת 2024 לאחר הבחירות לרשויות המקומיות).

הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	**גבוהה מאוד**

5.8 נמצא כי בניגוד להנחיה באוגדן משרד הפנים המורה על עריכת נהלי הפעלה למצבי חירום ושגרה (באחריות ממונה הביטחון), לא קיימים באגף ביטחון ובטיחות בעירייה נהלי הפעלה המסדירים את אופן הטיפול, הפיקוח והבקרה על המקלטים הציבוריים בעיר ובכלל זה:

- **נוהל פתיחה וסגירה של מקלטים.**

תגובת מנהל אגף ביטחון ובטיחות : קיים נוהל עדכני לפתיחת מקלטים בהתאם לחלוקת תפקידים וגזרות.

- **נוהל מתן רשות שימוש במקלטים ציבוריים דו תכליתיים.**
- **נוהל תחזוקת מקלטים.**

תגובת מנהל אגף ביטחון ובטיחות : העירייה פועלת בהתאם למנחה של פקע"ר לתחזוקת מקלטים ולשימוש דו תכליתי במקלטים ברשויות המקומיות ואין צורך לכתוב נוהל כפול.

- **נוהל בקרת מקלטים.**

תגובת מנהל אגף ביטחון ובטיחות : כנ"ל.

התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : תגובת המבוקר לא סותרת את הממצא אלא מחזקת אותו, הנוהל הקיים "נוהל חירום בהישמע אזעקה ברחבי העיר" אינו כתוב בפורמט של נוהל עירוני ולא חתום על ידי נציג הנהלת העירייה (בנוסף, לא כולל רשימת מקלטים ולא עוסק בהיבטים שונים בהם נתקלו העובדים באזעקות האחרונות לדוגמה במקרה של מקלט נעול). מנחה המקלטים של פיקוד העורף אינו מהווה תחליף לנהלים עירוניים פנימיים המגדירים את תחומי האחריות של כל אחד מהעובדים, על פי כח האדם הקיים ברשות ובהתאם לצרכים של הרשות.

הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	**גבוהה**	גבוהה מאוד

5.9 נמצא כי לאגף הביטחון והבטיחות אין כלים לאכיפת מקרים בהם גורם חוץ משתמש במקלט בניגוד להנחיות פיקוד העורף, כגון כאשר הוכנס ציוד התופס מעל 20% משטח המקלט, אי תיקון ליקויים שעלו בבקרות, נעילת מקלט בזמן חירום וכד'.

הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	**גבוהה**	גבוהה מאוד

5.10 נמצא כי העירייה לא בנתה תוכניות רב שנתיות לזמן חירום ולא נערכת לגידול באוכלוסייה עקב מעבר משפחות ברוכות ילדים לשכונות וותיקות, ולגידול בשוהים בעיר עקב קידום התוכנית לאפשר הקמת צימר בכל בית פרטי בעיר (בחלק מהשכונות הוותיקות אין בבתים הפרטיים ממ"ד ולכן ככל ועולה הצורך אלה משתמשים במקלטים הציבוריים).

הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	**גבוהה**	גבוהה מאוד

5.11 נמצא כי מקלט שהותאם לחולים מונשמים בתרחישי עלטה (הפסקות חשמל נרחבות וממושכות) על ידי אגף הביטחון והבטיחות, נמסר לגורם חוץ עירוני ללא ידיעת האגף תוך כדי הרס התשתיות שהוכנו במקום וגניבת הציוד לצרכי החולים, גם המקלט החלופי שהוגדר לצורך חולים אלה נמסר לאחר תקופה קצרה (לאחר תחילת ההתאמות) לגורם חיצוני שביטל את ההתאמות, הנזק לקופה הציבורית מהתנהלות זו כ-186,000 ₪ (הסכום כולל הן ההתאמה לתרחיש והן ההתאמה ליעוד החדש) והסיכון לבריאות ציבור המונשמים נותר ברמה גבוהה מאוד לאור זאת שכיום אין מקלט המסוגל לקלוט חולים אלה (המתואר קרה במהלך מלחמת חרבות ברזל).

הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	**גבוהה**	גבוהה מאוד

5.12 נמצא כי במסגרת תקציב הג"א לשנים 2023-2024 הוקצו 300,000 ₪ לשיפוץ מקלטים ציבוריים, אך סכום זה לא נתמך בתוכנית עבודה מפורטת ובבחינת צרכים בשטח, עלות השיפוץ של כל אחד מהמקלטים, מועד השיפוץ והאחראים לביצוע. בפועל, הסכום שדווח בתקציב הג"א לא הוצא בפועל על שיפוצים במקלטים.

הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	**גבוהה**	גבוהה מאוד

מטרת ביקורת מספר 2 - בחינת מערך התחזוקה השוטפת של המקלטים.

5.13 בניגוד למוגדר בחוק ההתגוננות האזרחית והנחיות פיקוד העורף, לא מבוצע בעירייה פיקוח על מקלטים משותפים (בנייה רוויה) ומרחבים מוגנים מוסדיים (מקלטים במתחמי עסקים).

הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	**גבוהה**	גבוהה מאוד

5.14 בניגוד לאופן התנהלות ראוי, לא הוגדרו ממשקי עבודה בין הנהלת העירייה, אחראית הנכסים ואגף הביטחון בכל הנוגע לשקיפות והעברת מידע בדבר שינויים במחזיקים במקלטים וההסכמים מולם, העדר שיתוף פעולה בין הגורמים הרלוונטיים אינו מאפשר ניהול אפקטיבי של מערך המקלטים בעיר, גורם לפגיעה ביכולת הפיקוח של הרשות אחר השימושים שנעשים במקלטים ועמידת המשתמשים בהסכם עם הרשות וגרם לבזבוז כספי ציבור ופגיעה במוכנות לחירום (תרחיש עלטה לדוגמה).

תגובת מנהל אגף ביטחון ובטיחות: הבעיה נובעת בעיקר מחלוקת מקלטים מעכשיו לעכשיו ע"י הנהלת העיר ללא מעורבות של הגורמים המקצועיים, תהליך ההקצאה קורה לאחר מסירת המקלטים

הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	**גבוהה**	גבוהה מאוד

5.15 נמצא כי מצד אחד בקר המקלטים שבאחריותו לבצע ביקורת שוטפת במקלטים אינו מבין בנושאי תחזוקה, מצד שני הוגדר כי מחלקת האחזקה פטורה מאחריות ולא מעורבת בתחזוקת המקלטים שבהקצאה/שכירות, מכאן קיים סיכון לאי זיהוי בעיות תחזוקה לאורך זמן (בין אם מסיבת בלאי ובין אם מסיבת שינויים המבוצעים על ידי המחזיקים בנכס), דבר העלול להביא להוצאות תיקון גדולות.

הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	**גבוהה**	גבוהה מאוד

5.16 נמצא כי עבודת בקר המקלטים שבאחריותו לבצע ביקורת שוטפת במקלטים לא מדווחת לאחראית הנכסים העירונית, שתפקידה להיות הגורם המקשר עם מחזיק הנכס העירוני, כולל אכיפת ההסכמים מולו.

הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	**גבוהה**	**גבוהה מאוד**

5.17 בבדיקת שטח של המקלטים, על מנת לבחון האם עומדים בהוראות פיקוד העורף לגבי מקלטים דו תכליתיים ובנוהל השכרת מקלטים לשימוש דו תכליתי, נמצא כי רק מקלט אחד מתוך שבעה, עמד בכלל ההנחיות המחייבות :

כך, נמצאו מקלטים ללא שילוט כמוגדר.

כך, נמצאו מקלטים בהם הציוד והרהיטים תופסים יותר מ-20% משטח המקלט.

כך נמצאו מקלטים ללא מטף כיבוי אש.

תגובת מנהל אגף ביטחון ובטיחות: מאחר והמקלטים נשארו פתוחים לאורך זמן רב ומספר אירועי הוונדליזם גדל מאוד, הוחלט כי המטפים ותיקי עזרה ראשונה יאוחסנו במחסני החירום ויחלקו למקלטים כאשר ישנו מצב של שהייה ממושכת במקלטים.

כך, נמצא מקלט המשמש כגן ילדים בניגוד להנחיות משרד החינוך.

תגובת מנהל אגף ביטחון ובטיחות: בניגוד לנוהל משרד החינוך אך באישורו מתקיימים גני ילדים בתוך מקלטים.

כך, נמצא מקלט ללא מערכת סינון אויר.

תגובת מנהל אגף ביטחון ובטיחות: מקלטים אלו נבנו ללא מערכות ותשתיות סינון אוויר כמו שנדרש במקלטים חדשים.

כך, נמצאו מקלטים שמספרם בשילוט אינו תואם את מספרם במיפוי העירייה.

הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	**גבוהה**	**גבוהה מאוד**

מטרת ביקורת מספר 3 - בחינת תלונות על מקלטים סגורים באזעקות חודש דצמבר 2024.

5.18 בניגוד למנהל תקין לא קיים בעירייה תיעוד לעניין החלטת הנהלת העירייה לרכוש מערכת לפתיחת מקלטים מרחוק (עלות כמיליון ₪) ולא התקיים דיון בנושא עם מנהל אגף הביטחון שהנושא תחת אחריותו. לא נערכה תוכנית מסודרת הבוחנת את יתרונות וחסרונות המערכת לפתיחת דלתות המקלטים כגון, מה מידת יעילותה במניעת ונדליזם, עלות אחזקה, תיקונים ועוד.

הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	**גבוהה מאוד**

5.19 במהלך חודש דצמבר 2024 בו היו אזעקות ברחבי העיר לאור התקפות החותים, נפתחו במוקד 106 כ-50 תלונות בנושא מקלטים סגורים (מעל 30 מקלטים שונים), בנוסף לתלונות רבות בדפי הפייסבוק של העירייה, דבר המעיד על בעיית תקשורת בזמן חירום לפחות מול חלק מהתושבים.

הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	**גבוהה**	גבוהה מאוד

5.20 במבחן התוצאה במהלך חודש דצמבר 2024, התרחשו מספר מקרים בהם תושבים לא יכלו להיכנס למקלט בזמן אזעקה, מאחר והמקלט היה נעול , ברוב המקרים הסיבה היתה החלפת מנעול או הוספת נעילה על ידי הגורמים שקיבלו את זכות השימוש במקלט, זאת ללא אישור וללא יידוע אגף הביטחון בעירייה. בפועל, הגורמים שביצעו את העבירה ממשיכים להשתמש במקלט בשוטף, ללא כל סנקציות מהעירייה.

הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	**גבוהה מאוד**

עיריית ערד
דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

6. פרוט הממצאים

6.1 מטרת ביקורת מספר 1 –
בחינת ניהול נכסי עירייה – מקלטים.

6.1.1 כללי

ציטוט מדוח מבקר העירייה לשנת 2020 , מפרק הביקורת בנושא ניהול נכסי העירייה:

נכסי המקרקעין של העירייה כוללים, קרקעות, מוסדות ציבור, מוסדות חינוך, תשתיות, מקלטים, משרדים, מחסנים וכיוצאה באלה, בשווי של מאות מיליוני שקלים. ניהול נכסים לא מיטבי עלול לגרום לעירייה נזקים כספיים גבוהים (השתלטות, אי תשלום שכירות, ביטוח חסר שלא משפה את העירייה בשווי מתאים אם הנכס נהרס וכד'). מכאן, מתקיים סיכון כספי גבוה לעירייה, המחייב את העירייה לנהל את נושא הנכסים בקפדנות.

יתרה מכך החוק מגדיר במפורש את החובות של העירייה בנושא נכסים:

בפקודת העיריות - פרק עשירי: נכסי העיריה ועסקיה הוגדר בין השאר:

סימן א': נכסי העיריה

187. רישום מקרקעין

כל מקרקעין שהם קנינה של עיריה יירשמו בספרי האחוזה על שם העיריה.

...

סעיף 197 לפקודת העיריות [נוסח חדש] - חובת מכרזים:

לא תתקשר עירייה בחוזה להעברת מקרקעין או טובין, להזמנת טובין או לביצוע עבודה אלא על פי מכרז פומבי.

נושא ניהול נכסי המקרקעין של העירייה נבדק בדוח מבקר העירייה לשנת 2013, רוב ממצאי הדוח לא תוקנו על ידי העירייה עד למועד ביקורת זה.

להלן סטטוס תיקון ליקויים דוח מבקר העירייה משנת 2013, כפי שפורטו בדוח מבקר העירייה לשנת 2109:

מספר סידורי		מחלקה		שנת	סטטוס ב-2019

ב-2019 (מספר בדוח 2018)	הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים	אחראית	נושא הפרק בדוח הביקורת	הדוח בה הוצג הממצא	תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב
26 (63)	עיריית ערד לא ערכה סקר נכסים שנים רבות. אין ברשות העירייה רשימה מוחלטת וסופית של נכסי העירייה.	גזברות	ניהול נכסי המקרקעין של העירייה.	2013	לא תוקן
27 (64)	בניגוד למוגדר בתקנות הרשויות המקומיות (ניהול פנקסי זכויות במקרקעין), תשכ"ז 1967 – נמצא כי הרשימות הקיימות במערכת ניהול הנכסים של העירייה, אינן מעודכנות ואינן מנוהלות כמחויב בתקנות.	גזברות	ניהול נכסי המקרקעין של העירייה.	2013	לא תוקן
28 (65)	נמצא כי אחראית הנכסים בעירייה פועלת ללא כל סמכויות וכי היא עוסקת בנושא הקצאות המבנים בלבד. נמצא כי לעשרות נכסים המוקצים לגופים שונים, מאפשרים המשך פעולה ללא חוזה חתום, זה מספר שנים.	גזברות	ניהול נכסי המקרקעין של העירייה.	2013	לא תוקן
29 (67)	אין ברשות העירייה תכנון תקציבי למימון תוכנית אחזקה רב שנתית מסודרת לנכסי העירייה.	גזברות	ניהול נכסי המקרקעין של העירייה.	2013	לא תוקן

...

עיריית ערד
דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

בפועל, לא בוצע סקר נכסים בעירייה עד למועד סיום הביקורת (ינואר 2021), בעירייה קיימות מספר רשימות של נכסים עירוניים, גם בתוכנות ניהול מידע שונות (כגון : ארנונה, הנדסה), אין התאמה בין הרשימות.
כמו כן רואה החשבון מטעם משרד הפנים שמבקר את הדוח השנתי של העירייה, הפסיק משנת 2018 לעדכן את רשימת הנכסים שהוכנה על ידו בשנים עברו (מעין טופס יא׳/רכוש קבוע/פחת של מס הכנסה), העירייה לא המשיכה בניהול הרשימה לצרכיה.

- **ממצא : העירייה לא ערכה סקר נכסים שנים רבות, גורמים שונים בעירייה מנהלים רשימות נכסים עירוניים (לצרכים שונים), נמצא כי הרשימות לא תואמות, בפועל, אין כל נוהל מסודר לעדכון הרשימה לדוגמא במקרה של בניית נכס עירוני (מוסד חינוך, מוסד ציבור וכד׳), המאושר על ידי הוועדה לתכנון ובניה (תעודת גמר), לא הוסדר אופן הדיווח למחלקת הארנונה שאמורה לנהל רשימה של כלל הנכסים בתחום השיפוט של העיר, ובכללם את נכסי העירייה, או דיווח לאחראית הביטוחים לשם עדכון פוליסת ביטוח המבנים.**

- **המלצה : מומלץ לקיים סקר נכסים ועל פי תוצאותיו לבנות רשימת נכסים מלאה ואחידה לשימוש כל מחלקות העירייה, כמו כן מומלץ לקבוע נוהל מסודר לעדכון הרשימה והמחלקות הרלוונטיות בשינויים כגון סיום בניית נכס עירוני.**

סוף ציטוט מדוח מבקר העירייה לשנת 2020 , מפרק הביקורת בנושא ניהול נכסי העירייה.

נכון לסוף שנת 2024 עדיין לא הושלם סקר נכסים עירוני, ובכללם המקלטים העירוניים.

<u>סוגי מקלטים</u>
תקנות ההתגוננות האזרחית (מפרטים לבניית מקלטים), תש״ן-1990 (להלן : ״**תקנות הג״א**״) מגדירות מספר סוגי מקלטים, הנחיות לבנייתם והרכיבים אותם הם צריכים לכלול.

להלן פירוט המרחבים המוגנים הקיימים על פי אתר האינטרנט של פיקוד העורף המבהיר את הוראות תקנות הג״א :

- **מרחב מוגן דירתי** (להלן : ״**ממ״ד**״) - ממ״ד הוא חדר ייעודי בתוך הדירה, שנועד לספק מענה למצבי חירום כמו ירי רקטות וטילים. מרחב מוגן דירתי מיועד לשרת את דיירי הדירה בלבד אולם לא ניתן לבצע בו שינויים שאינם מותרים בתקנות ועלולים לפגוע ביעילותו כגון : פירוק דלתות או חלונות. מכיוון שהממ״ד הוא חלק בלתי נפרד ממקום המגורים, נעשה בו שימוש יום-יומי שמבטיח אחזקה שוטפת וסדירה, כך שבעת הצורך יהיה מוכן לשימוש.

- **מרחב מוגן קומתי** (להלן: "**ממ"ק**")- מרחב מוגן שקיים בבניינים רבי קומות ומשרת עד 4 יחידות דיור באותה הקומה. האחריות על תחזוקת המקלט הינה של הדיירים באמצעות ועד הבית.
- **מרחב מוגן מוסדי** (להלן: "**ממ"מ**") - מרחב מוגן המוקם בכל מבנה שאינו למגורים כמו מרכזים מסחריים, מפעלים ובנייני משרדים. על פי חוק הג"א האחריות על התקנת ממ"מ הינה של בעלי העסקים וכוללת את תחזוקתו השוטפת. זאת בעוד לרשות קיימות סמכויות אכיפה.
- **מקלט פרטי משותף (להלן: "מקלט משותף")** - מקלט פרטי שנועד לשרת את כל דיירי הבניין או את דיירי המבנים הסמוכים לו, שבעבורם נבנה. המקלט נמצא בתחתית הבניין או בסמוך למבנים. מקלט משותף בבית מגורים הוא רכושם של הדיירים והם אלו המופקדים על הטיפול בו. בהתאם לחוק הג"א, האחריות לתחזוקת המקלט המשותף בבניין ועל השמירה עליו במצב המאפשר את השימוש בו בכל עת, חלה על בעלי הדירות באמצעות ועד הבית. עם זאת, החוק מקנה לרשות המקומית סמכויות אכיפה במקרה שהדיירים אינם מקפידים על תחזוקת המקלט כנדרש.
- **מקלט ציבורי (לרבות מקלטים במוסדות החינוך) (להלן: "מקלט ציבורי")** - מקלט אשר נועד לתת מענה לאוכלוסייה חסרת פתרון מיגון באזור שבו הוא נבנה. המקלט בנוי באופן עילי או באופן תת-קרקעי או משולב, בעל גישה ויציאות חירום למפלס הקרקע. החובה לתחזק מקלט ציבורי ולשמור עליו במצב המאפשר את השימוש בו בכל עת כמחסה מפני התקפה, מוטלת על פי החוק על הרשות המקומית. הגורם האמון על הפיקוח על טיפול הרשות במקלטים הנו פיקוד העורף אשר בין היתר מנחה את הרשות כיצד לפעול.

<u>להלן תרשים המתאר את האחריות על התחזוקה של כל אחד מסוגי המקלטים:</u>

כאמור, הרשות המקומית מחויבת בתחזוקת המקלטים הציבוריים באופן שיאפשר שימוש בהם בעת הצורך. לצורך כך על הרשות לפעול לתחזוקתם של המקלטים בהתאם להנחיות שמפרט פיקוד

עיריית ערד
דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

העורף. חוברת "מנחה לתחזוקת מקלטים ולשימוש דו תכליתי במקלטים ברשויות המקומיות" של פיקוד העורף מיולי 2019, מפרטת את הבדיקות אותן נדרשת הרשות לבצע במקלטים, תדירות הבדיקות ועורך הבדיקות **(ראה נספח א')**.

כמו כן, אף כי הרשות אינה אחראית באופן ישיר על תחזוקת המקלטים הפרטיים והמוסדיים, היא אחראית על הבטחת ביצוע פעולות האחזקה על ידי בעלי הנכסים. כאמור בסעיף 12(א)2 בחוק הג"א: "**רשות מוסמכת רשאית להורות לכל רשות מקומית שבתחום פעולתה של הרשות המוסמכת – ..... (2) להבטיח את התקנתם של מקלטים ואת החזקתם התקינה על ידי בעלי בתים ובעלי מפעלים, בהתאם לדיני ההתגוננות האזרחית".**

חוברת "המנחה לתחזוקת מקלטים ולשימוש דו תכליתי במקלטים ברשויות המקומיות " של פיקוד העורף מנחה את הרשות כיצד לפקח על תחזוקת מקלטים אלו וכן מפרטת את פעולות האכיפה של הרשות, ציטוט לדוגמה:

סוגיות משפטיות

הליכים משפטיים נגד סרבנים - הטיפול בסרבנים יהיה באחריות הרשות המקומית באמצעות אזהרה, קנס או הליך משפטי.

כניסה לרכוש פרטי – בהתאם לסעיף 20ו(ב) לחוק הג"א ראש הרשות, או מי שהוסמך לכך על ידו, רשאים להיכנס לכל מקום בכל עת סבירה (לאחר מתן הודעה מראש) לשם ביצוע הפעולות בסמכותם.

אוגדן בעלי תפקידים של משרד הפנים מגדיר בין היתר את תפקיד "אחראי תחום מקלטים ברשות המקומית" (להלן: "**אחראי מקלטים**") מכח חוק ההתגוננות האזרחית, תשי"א-1951, בהתאם לאוגדן:

תיאור התפקיד
ייעוד:
אחזקה, טיפול ושמירת כשירות להפעלת המקלטים ברשות המקומית במצבי חירום.
תחומי אחריות:
1. בקרה ומעקב אחר כשירות המקלטים הציבוריים ברשות המקומית.
2. אחזקה ושיפוץ מקלטים ציבוריים.
3. פיקוח על תקינות ומוכנות הפעלת המקלטים ציבוריים / משותפים פרטיים לשעת חירום.

תנאים מקדימים למינוי:		
ידע והשכלה:	בעל תעודת 12 שנות לימוד.	
	קורסים והכשרות מקצועיות:	סיים בהצלחה קורס ממוני הג"א – תוך שנה מיום קבלת התפקיד.
	תעודות ורישיונות	רישיון נהיגה דרגה B בתוקף
	שפות:	שליטה בשפה העברית, שפות נוספות בהתאם לצורך.
	תנאי כשירות נוספים:	לא נדרש
	יישומי מחשב:	היכרות עם תוכנת האופיס.
רישום מקצועי:	לא נדרש	
ניסיון מקצועי:	ניסיון מקצועי של שנתיים בתחום העיסוק של התפקיד או בתחומי האחזקה.	
ניסיון ניהולי:	לא נדרש	

באגף מועסק עובד שתפקידו אחראי מקלטים ציבוריים בהיקף של 19% משרה, כולל תפקיד אחראי על האצטדיון העירוני.

אופן התנהלות העובד בנושא מקלטים לא הוגדר בכתב והמשרה לא הוגדרה בהתאם לאוגדן העיסוקים של משרד הפנים בנושא "אחראי מקלטים".

- **ממצא : נמצא כי תפקיד "אחראי תחום מקלטים ברשות המקומית" כמוגדר באוגדן העיסוקים של משרד הפנים, לא אויש בעיריית ערד. תחומי האחריות של הנושא בתפקיד הם :**
  1. **בקרה ומעקב אחר כשירות המקלטים הציבוריים ברשות המקומית.**
  2. **אחזקה ושיפוץ מקלטים ציבוריים.**
  3. **פיקוח על תקינות ומוכנות הפעלת המקלטים הציבוריים/משותפים פרטיים לשעת חירום.**

- **המלצה : מומלץ לבחון איוש תפקיד "אחראי תחום מקלטים ברשות המקומית" כהגדרתו באוגדן העיסוקים של משרד הפנים וזאת באחוז משרה והכשרה מתאימים.**

- **הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :**

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	**גבוהה**	גבוהה מאוד

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

בשנים עברו היה עובד עירייה שביצע ביקורות שוטפות במקלטים בבתים משותפים וככל ואלה לא היו מוכנים לשעת חירום היה מוציא הנחיה על מנת להביא למצב שימלא את ייעדו בשעת חירום (פינוי מטלטלין, הסדרת מערכות חשמל ומים וכד'). בשנים האחרונות לא אושר לאגף הביטחון כח אדם לטיפול בעניין ולכן לא מבוצעים סקרים תקופתיים במקלטים שאינם ציבוריים.

הערת המבוקר :

- *בעבר העובד היה אחראי על מקלטים ציבוריים בלבד ללא שום נגיעה למקלטים משותפים.*
- *לגבי מקלטים משותפים, הועברה בקשה למנכ"ל להקצאת כוח אדם לטובת מיפוי ופיקוח על מקלטים משותפים אך זו לא נתקבלה.*

- **ממצא : בניגוד לשנים עברו, ולהגדרת תפקיד "אחראי תחום מקלטים ברשות המקומית" באוגדן העיסוקים של משרד הפנים, כיום אין בעירייה עובד שאחד מתפקידיו הוא לבצע סקרים תקופתיים במקלטים שאינם ציבוריים (לדוגמה - מקלטים בבתים משותפים), זאת על מנת לוודא כי מתאימים לשימוש בזמן חירום וככל ואינם עומדים בקריטריונים להוציא צווי עשה לבעלים על מנת להביא את המקלטים למצב ראוי.**

- **המלצה : מומלץ לבחון הקצאת כח אדם לצורך סקרים תקופתיים במקלטים שאינם ציבוריים, זאת על מנת לוודא כי אלה יהיו מוכנים לשימוש בזמן חירום.**

- **הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :**

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	**גבוהה**	גבוהה מאוד

ממצא : נמצא כי כאשר הוכרז מצב חירום מיוחד בעורף במהלך מלחמת חרבות ברזל, העירייה ניצלה את ההזדמנות ופעלה לאפשר כניסה למקלטים בבתים משותפים (לדוגמה – פריצת מקלטים נעולים או פינוי מטלטלין ממקלטים) – תקין.

6.1.2 <u>בחינת קיום מיפוי מקלטים ציבוריים עדכני</u>

כאמור, אין בידי העירייה תוצאות סקר נכסים מהשנים האחרונות.

אוגדן לממונה חירום וביטחון ברשות המקומית של המינהל שירותי חירום וביטחון במשרד הפנים, ממאי 2023 (להלן: "**אוגדן ממונה בטחון**") נועד לסייע לממונה חירום וביטחון ברשות המקומית, בעבודתו השוטפת, בשגרה ובשעת חירום.
על פי סעיף 2(א) 8 ל"אוגדן ממונה הביטחון" באחריות הרשות לבצע מיפוי של מיגון התושבים ולבצע עדכון תקופתי: "**מיפוי ועדכון תקופתי של מיפוי המיגון של התושבים והשירותים החיוניים במרחב הרשות ותכנון ניצול מיטבי של המיגון לטובת השירותים החיוניים, מרכזי הקליטה ושיפור מצב המיגון של התושב**".

אוגדן בעלי תפקידים של משרד הפנים מגדיר בין היתר את תפקיד "אחראי תחום מקלטים ברשות המקומית" (להלן: "**אחראי מקלטים**") על פי הגדרת התפקיד, בין השאר אחראי המקלטים "**אחראי על מיפוי תמונת מצב של סטטוס מקלטים קיימים ברשות**".

לביקורת הועבר מיפוי המקלטים הציבוריים של הרשות (להלן: "**מיפוי מקלטים**"), מהאחראית על נכסי העירייה.
עוד הפיקה הביקורת את רשימת המקלטים מתוך מערכת patrolit (להלן: "**מיפוי מקלטים מערכת**"), מערכת patrolit הינה מערכת לניהול תחזוקת מבנים המאפשרת ניהול כלל המבנים של הרשות, סוגי ציוד ומיקומו, בניית מבדקים לביצוע ביקורות תקופתיות במבנים ועוד, המערכת מופעלת על ידי אגף ביטחון ובטיחות בעירייה.

הביקורת ערכה השוואה בין שני המיפויים הקיימים (קובץ אחראית נכסים למול קובץ פטרולית של אגף הביטחון) ובדקה האם מקלטים שמופיעים במיפוי המערכת נמצאים גם במיפוי אחראית נכסי העירייה. נמצא כי אין התאמה מלאה בין הרשימות.

- ❌ **ממצא: נמצא כי אין התאמה מלאה בין רשימות המקלטים הציבוריים המנוהלות באגף הביטחון ואצל אחראית הנכסים בעירייה.**

- **המלצה: יש להפיק רשימה אחת מוסכמת ומלאה של כלל המקלטים הציבוריים שבאחריות העירייה, תוך חקירת אי ההתאמות בין הרשימה באגף הביטחון לרשימה של אחראית הנכסים בעירייה.**

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

- **הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :**

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	**גבוהה מאוד**

ממצא : נמצא כי במערכת הממוחשבת של העירייה קיים מיפוי מקלטים ציבוריים על מפת GIS, פרוט המקלטים מופיע גם בגרסת המערכת המפורסמת לציבור (הביקורת לא ביצעה השוואה לרשימת המקלטים) – תקין.

-
ממצא: נמצא כי לא קיים מיפוי בעירייה של מקלטים בבתים משותפים ואין כל מידע לגבי סוג המקלט, גודלו וכשירותו.

- **המלצה מומלץ לבצע מיפוי של מקלטים בבתים משותפים על מנת לזהות בעיות וחוסרים לאיומי החירום השונים.**

- **הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :**

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	**גבוהה מאוד**

-
ממצא: נמצא כי טבלת מיפוי המקלטים של אחראית הנכסים כוללת מקלטים ללא ציון איש הקשר של העמותה אשר עושה שימוש במקלט. כמו כן לא מצוין תאריך תחילה וסיום של ההקצאה לצורך ביצוע מעקב אחר זהות המחזיק במקלט בפועל. סימן המעיד כי אחראית הנכסים (האחראית על הקצאות המבנים בעירייה) לא מעודכנת במחזיקים במקלטים בזמן אמת ומכאן שהשימוש במקלטים אלה הינו בניגוד לדין.
<u>תגובת אחראית הנכסים : מקלטים נמסרים לגורמים שונים ללא ידוע מראש, זאת למרות מספר התראות כתובות שהועברו בעניין.</u>

- **המלצה : יש לעדכן את טבלאות המיפוי של אחראית הנכסים בזמן אמת כך שיכללו פרטי איש קשר של כל מקלט דו תכליתי, מועד תחילת ההקצאה ומועד סיומה. אין לאפשר שימוש במקלט ללא הסכם מסודר מול העירייה (נוהל הקצאות או שכירות) כמו כן יש לבצע התאמה בין מספרי המקלטים בפועל למספרי המקלטים במיפוי.**

- **הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :**

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	**גבוהה**	**גבוהה מאוד**

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

לפי דוח "תיק ביקורת מקלטים ציבוריים – ערד" של פיקוד העורף מתאריך 5/1/2021 (הדוח האחרון המצוי בידי אגף הביטחון והבטיחות), נבדקו עד שנת 2020, 66 מקלטים ציבוריים בעיר (כלל המקלטים על פי נתוני פיקוד העורף).

<u>להלן תוצאות דוח "תיק ביקורת מקלטים ציבוריים – ערד" נכון לשנת 2020 :</u>

סיכום כשירות מקלטים

ציון ממוצע רשותי

83

התפלגות כשירות מקלטים ברשות

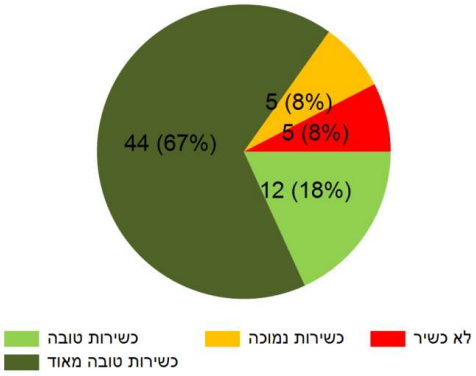

<u>דוגמה לבדיקת מקלט :</u>

פירוט סעיפי הביקורת:

נושא	ציון	הערות
שילוט וסימון מוביל למקלט	לא קיים/ לא שמיש - 1	אין
ציון דרכי גישה למקלט	מצב מצוין - 5	
שילוט אחזקה	מצב מצוין - 5	
שלמות מעברי גישה ומדרגות	מצב מצוין - 5	
שלמות קירות המקלט	מצב מצוין - 5	
שלמות הרצפה והתקרה	מצב מצוין - 5	
סיוד וצביעה	מצב טוב דורש שיפור/ - 4 טיפול קל	דורש שיפור
סימון ושילוט פנים המקלט	מצב מצוין - 5	
נקיון המקלט	מצב מצוין - 5	
תקינות דלתות ההדף והגומיות	מצב מצוין - 5	
תקינות חלונות ההדף והגומיות	מצב מצוין - 5	
תקינות צינורות האיוורור והגומיות	מצב מצוין - 5	
תקינות סולמות חירום	מצב מצוין - 5	
תקינות המעקות	מצב מצוין - 5	
בור ניקוז	מצב מצוין - 5	

6.1.3 בחינת קיום חוזים מול משתמשים במקלטים דו תכליתיים

מקלט דו-תכליתי הוא מקלט שמעבר לתכליתו העיקרית בחירום, משמש בשגרה בתחומים אחרים כגון בית כנסת או מועדון נוער.

ציטוט מאוגדן לממונה חירום וביטחון ברשות המקומית של המינהל שירותי חירום וביטחון במשרד הפנים, ממאי 2023 :

פרק ב - שימוש דו-תכליתי במקלטים

פיקוד העורף מעודד שימוש דו-תכליתי במקלטים כדי לשפר את תחזוקת המקלט. המבקש לעשות שימוש דו-תכליתי במקלט חייב בהגשת בקשה לאישור הרשות המקומית והגורם המוסמך בפיקוד העורף - מהנדס המחוז שבתחומו נמצא המקלט.

סוף ציטוט מאוגדן לממונה חירום וביטחון ברשות המקומית של המינהל שירותי חירום וביטחון במשרד הפנים, ממאי 2023.

שימוש דו תכליתי ניתן לביצוע במקלטים משותפים, מקלטים מוסדיים ומקלטים ציבוריים. על מנת לאפשר שימוש דו תכליתי במקלט ציבורי, נדרש אישור הרשות המקומית. במקלט משותף בבניין, נדרשת הסכמה של רוב הדיירים או החלטה חוקית של הוועד המשותף בבניין ברוב קולות על פי התקנון המשותף בהתאם לחוק מקרקעין, וכן אישור הרשות המקומית.

נוהל השכרת מקלטים לשימוש דו תכליתי של פיקוד העורף, ממרץ 2011 (להלן: "**נוהל השכרת מקלט דו תכליתי**") מסדיר את נושא השכרת המקלטים על ידי הרשויות המקומיות.

נוהל הקצאת קרקעות ומבנים ללא תמורה או תמורה סמלית של משרד הפנים (להלן: "**נוהל הקצאות**") מסדיר הקצאה של קרקע או מבנה אשר נמצא בבעלות הרשות, לגופים הפועלים בתחומה בנושאים כגון: חינוך, דת, בריאות רווחה. מטרת הנוהל הינה לקדם מנהל תקין, יעילות, שקיפות ושמירה על עקרון השוויון בעת הקצאת קרקע עירונית.
הנוהל מפרט את אופן ביצוע ההקצאה הכולל:

- הקמה של ועדת הקצאות אשר תדון בבקשות להקצאת קרקע.
- קביעת קריטריונים על ידי הרשות לצורך אישור הקצאה.
- הגשת בקשה על ידי מבקש ההקצאה בצרוף מסמכים רלוונטיים הכוללים בין היתר: תעודה על רישום הגוף המבקש, מסמכי היסוד של הגוף המבקש, דוח כספי, אישור ניהול תקין ועוד.
- עריכת הסכם בין הרשות המקומית לגוף המקבל.
- אישור ההסכם במועצת העיר.

- ריכוז מידע על הקצאת הקרקע ברשות בספר ההקצאות אשר יהיה פתוח לעיון הציבור.

להלן תרשים המתאר את תהליך ההקצאה הרצוי על פי נוהל ההקצאות:

כמו כן, על פי נוהל השכרת מקלטים לשימוש דו תכליתי של פיקוד העורף, נדרש המשתמש במקלט לחתום על התחייבות בהנחיות פיקוד העורף כפי הניתן לראות להלן:

תאריך:_____

לכבוד

פקע"ר/רמ"ד מיקלוט

מהנדס מחוז, מר' _____

פיקוד העורף

הנידון: **בקשה לשימוש תו- תכליתי במקלט- התחייבות**

1. אני/ו מבקש/ים לאשר לי/ו להשתמש במקלט/ מרחב מוגן _____ בכתובת (רח' ומס', יישוב (ופרטים נוספים לגבי מרחב מוגן)) _____ לצורך (סוג השימוש) _____.
2. לצורך אישורכם לשימוש דו- תכליתי במקלט הנ"ל, הנני מתחייב כי:
   א. המקלט לא ישמש כחדר שירותים, מטבח, אמבטיה, מחסן וכו'.
   ב. לא יאוחסן במקלט ציוד בעל תפוסה מעל ל-20% משטחו. הציוד לא יהיה קבוע וניתן לפנותו תוך 4 שעות מזמן הכרזת מצב "הכן".
   ג. לא יאוחסנו חומרים דליקים, רעילים ומסוכנים במקלט.
   ד. לא יבוצע כל שינוי במקלט ללא אישור רשות מוסמכת- להלן מהנדס המחוז.
   ה. המקלט לא ישמש לצורך אחר מהזכור בסעיף 1 לעיל ללא אישור רשות מוסמכת.
3. ידוע לי/ לנו כי הרשות המוסמכת או הרשות המקומית רשאיות לבטל אישור זה בכל עת ויהיה עליי/ עלינו להחזיר את המקלט לקדמותו תוך 30 יום מיום ביטול אישור זה.

בברכה,

המבקש/ים:

שם: _____

ת.ז. _____

חתימה

האחריות על ביצוע פעולות אלו בעירייה נתונה לאחראית הנכסים אשר תפקידה לבחון את הבקשות להקצאות, להביא אותם בפני הועדה, לקבל חוות דעת של הגורמים המקצועיים ברשות, להחתים

עיריית ערד
דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

את המבקש על הסכם שימוש / חכירה, החתמתו על הצהרת פיקוד העורף כפי שמופיעה לעיל, עדכון ספר ההקצאות וכן, עדכון מחלקת הבטחון.

נכון לסיום הביקורת (תחילת שנת 2025) בפועל, כמעט כל המקלטים הציבוריים בסטטוס של מקלט דו תכליתי (בין אם בשכירות, הקצאה או בשימוש העירייה לצרכי חינוך, תרבות וכד').

לביקורת הועבר על ידי אחראית המקלטים וחרום (עובדת אגף ביטחון ובטיחות) רשימה של הקצאות שאושרו לשם מסירת מפתחות, הרשימה כך נמסר לביקורת, הועברה למחלקה על ידי מחזיק תיק נכסים בעירייה (נבחר ציבור שאינו עובד עירייה).
הרשימה כוללת את הפרטים הבאים אודות 18 מקלטים: מס' תיק, כתובת, ייעוד המבנה, מספר מקלט עילי/תת קרקעי, שם העמותה, מס' עמותה/חברה/ מס ביה"ס/איגוד, מטרת השימוש, האם בוצעה החלפת משלם בחברת חשמל, איש קשר ועוד.
הביקורת ערכה השוואה בין מדגם מקלטים המופיעים רשימה זו לבין ספר ההקצאות של הרשות כפי שהוא מפורסם לעיון הציבור באתר הרשות (להלן: "**ספר הקצאות**" להלן טבלה המציגה את הממצאים:

מס"ד	כתובות המקלט	שם העמותה לפי רשימת מחזיק תיק הנכסים	האם מופיע בספר הקצאות	האם הקצאה בכפוף לחכירה לפי פרוגרמה 2025
1	הפלמ"ח 40	ארגון מאור שלמה לתורה ולחסד	✗	לא מופיע בספר
2	הפלמ"ח 50	מפעלי הגבורה שבחסד	✗	לא
3	ערבה 15	העמותה לקידום שוויון כלכלי וצדק חברתי בישראל	✗	כן
4	שלווה 11	אוצר ערכי היהדות	✗	כן
5	נחל 15	ישיבת משיבי החיים	✗	לא
6	אפיק 42	מכון עמקה של הלכה	✗	כן
7	עפרוני 27	מוסדות התורה והחסד ימין אבות	✗	כן
8	דוכיפת 42א	היכל התורה והחסד חסידי גור	מופיע על שם גוף אחר	כן
9	הצבי 19	בית כנסת. אין שם עמותה	✗	לא מופיע בספר

10	מזרח 6	בית כנסת. אין שם עמותה	✗	כן
11	ערבה 10א	בית כנסת. אין שם עמותה	✗	כן
12	ערבה 15	בית כנסת. אין שם עמותה	✗	כן
13	ערבה 38	בית כנסת. אין שם עמותה	✗	כן
14	דוכיפת 14/ עיט 19	בית כנסת. אין שם עמותה	✗	כן

מכאן, אין התאמה בין הרשימה שהועברה לאגף חירום וביטחון על ידי מחזיק תיק הנכסים בעירייה (נבחר ציבור), לבין פרסומי העירייה בנושא הקצאות מבנים, כפי המפורט באתר העירייה. אי ההתאמה מעידה על כשל בהליך העבודה ומסירת המקלטים לגורמים שונים ללא הליך עירוני מסודר. מראיון עם עובדי אגף הביטחון והבטיחות עולה כי אינם מיודעים מראש על העברת מקלט לגורם חוץ עירוני, ולעיתים מגלים את נוכחות הגורם רק בביקורת שגרתית במקלט.

<u>ציטוט מפרוטוקול ישיבת מועצת העיר שלא מן המניין מתאריך 25/8/2024 :</u>

הצעת החלטה: מועצת העיר מחליטה על פינוי המקלטים ברחובות עפרוני 27, הפלמ"ח 50 ודוכיפת 42 א' לאלתר. המקלטים יוקצו לפעילות ציבורית רך ורק על פי נוהל הקצאות כנדרש בחוק ולאחר אישור קב"ט העירייה ופיקוד העורף שהמקלטים עומדים בדרישות התקן בעת מלחמה ותתאפשר לדיירי השכונות כניסה חופשית למקלטים אלו.

נערכה הצבעה :

בעד	**נגד**	**נמנעים**
עו"ד ניסן בן חמו רווית ביליס ד"ר דיאנה גיטיס		

הצעה החלטה נגדית מפי ראש העיר: מועצת העיר מאמצת את המלצת פיקוד העורף לפעול לכך שמקלטים בעיר יהיו דו שימושיים ובכך יתוחזקו ברמה טובה יותר ימנע וונדליזם וגניבות ציוד מהמקלטים.

נערכה הצבעה :

בעד	**נגד**	**נמנעים**
יאיר מעין משה קווס גיא בריוזה משה רייכמן מרדכי שנור יצחק גורדון שמחה ברוידא		

החלטה: מועצת העיר מאמצת את המלצת פיקוד העורף לפעול לכך שמקלטים בעיר יהיו דו שימושיים ובכך יתוחזקו ברמה טובה יותר ימנע וונדליזם וגניבות ציוד מהמקלטים.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

החלטת מועצת העיר המצוטטת מעלה מעידה על מדיניות בהתאם להמלצות פיקוד העורף, כאמור, פיקוד העורף מחייב חתימה על בקשה לשימוש במקלט, נמצא כי הצהרות אלה ככל ונתחמו על ידי הגורמים שקיבלו מקלטים מנציגי העירייה, לא הגיעו לידי אגף ביטחון ובטיחות.

- **ממצא: נמצא כי אין הליך מוסדר של מסירת מקלט לגורמים שונים בעירייה, רשימות שהועברו לאגף הביטחון ממחזיק תיק הנכסים בעירייה (נבחר ציבור שאינו עובד עירייה) לגבי גורמים שונים המחזיקים במקלטים, לא תואמות את רישומי אחראית הנכסים בעירייה להקצאות מבנים כפי המפורסם באתר העירייה.**

תגובת אחראית הנכסים : לאור השינויים הרבים ללא דיווח מסודר ומראש, ספר ההקצאות המפורסם באתר העירייה טרם עודכן, בנוסף שיעור המשרה עומד על 25%. שיעור משרה לא הגיוני לכמות הנכסים והטיפול בהם. יש לציין שבתום ההקצאה העמותות כן חותמות על טופס מיוחד לשימוש במקלט.

- **המלצה : יש להגדיר הליך מסודר להעברת מקלט לגורם חוץ עירוני, תהליך בו יהיו מעורבים מתחילתו הן אגף הביטחון, הן אגף שפ"ע והן אחראית הנכסים בעירייה, אין לאפשר כניסת גורמים חיצוניים לרכוש עירייה ללא הליך סדור, כולל כל ההתחייבויות לשמירה על רכוש העירייה ועל הגדרות פיקוד העורף ואגף הביטחון.**

- **הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :**

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	**גבוהה מאוד**

- **ממצא: נמצא כי אין ברשות אגף הביטחון הסכמים שנחתמו עם גורמים הפועלים במקלטים הציבוריים (הסכמים כאמור לא הועברו לביקורת גם על ידי אחראית הנכסים), כך שאגף הביטחון אינו מודע לסיכומים מול המשתמשים במקלט.**

תגובת אחראית הנכסים : כאמור, מקלטים נמסרים לגורמים שונים ללא ידוע מראש, זאת למרות מספר התראות כתובות שהועברו בעניין.

- **המלצה : במסגרת הגדרת הליך מוסדר לנושא העברת מקלט לגורם חוץ עירוני, יש לידע את אגף הביטחון בסיכומים לגבי אופן תפעול המקלט, על מנת שיוכל לבקר ולאכוף את השימוש בו, את שמירת כשירות המקלט לצרכי חירום וכן על מנת להבטיח את כלל צרכי הביטחון העירוניים וניהול מיטבי של המקלטים.**

- **הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :**

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	**גבוהה מאוד**

עיריית ערד
דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

6.1.4 קיום מדיניות, נהלים ובקרות באגף

מדיניות

הרשות המקומית מהווה גורם מרכזי ומשמעותי בטיפול באירועי ביטחון בשגרה ובחירום, בשל היותה הממשק העיקרי עם האוכלוסייה ונקודת המפגש של כלל ארגוני החירום. לאור תפקידה זה על הרשות לבצע את כל ההכנות הנדרשות והערכות להתמודדות עם מצבי חרום.

חוברת הדרכת נבחרים ברשויות המקומיות, ועדת חירום וביטחון, משרד הפנים ינואר 2024 (להלן: "**מדריך ועדת חירום**") קובעת כי באחריות ועדות העירייה לקבוע בין היתר את המדיניות.

ציטוט ממדריך ועדת חירום:

עפ"י החוק והחלטות הממשלה, ניהול ובקרה בפעילות הרשות ירוכז ע"י וועדות מקצועיות, בתחום החירום וביטחון על כל רשות לקיים שלוש ועדות חובה: ועדת ביטחון, ועדת מל"ח (מקומית), ועדת פס"ח (פינוי, סעד, חללים). כאשר בראש ועדת המל"ח (משק לשעת חירום) יעמוד ראש הרשות כיו"ר הועדה, לוועדות הרכב משתנה הכולל נציגים מארגונים שונים במרחב וברשות ופעילים מקומיים רלוונטיים ואינן מושפעות בהכרח מההרכב הפוליטי של המועצה.

...

ועדות אלו יעסקו בהיבטים שונים של מוכנות הרשות בשגרה, ויפעלו לקידום הערכות זו, ובחירום יובילו את קביעת המדיניות וההנחיות למטה החירום העירוני בכל הקשור לאספקת השירותים והמוצרים החיוניים לתושבי הרשות ובהתאם לממשקי העבודה מול ועדת המל"ח המחוזית.

סוף ציטוט ממדריך ועדת חירום.

וועדת ביטחון היא וועדה שחובה להקימה על פי החוק, סעיף 149ב. לפקודת העיריות (נוסח חדש).

חובת כינוס הוועדה

סעיף 166 (אא) לפקודת העיריות [נוסח חדש] – הנוהל בעבודת הועדות - מגדיר:

ועדה שחובה להקימה לפי כל דין תכונס לפחות אחת לשלושה חדשים; לא כונסה ועדה כאמור, יורה ראש העירייה לכנסה, והוא יקבע את סדר היום של ישיבת הועדה; לא נכח יושב ראש הועדה בישיבה, או סרב לנהלה, ינהלה זקן חברי הועדה.

ועדת הביטחון של עיריית ערד לא התכנסה כלל בשנת 2024, זאת למרות המלחמה (חרבות ברזל) , ועדת מל"ח התכנסה פעם אחת בשנת 2024.

- ממצא : **בניגוד למנהל תקין ולמצב החירום עקב מלחמת חרבות ברזל, וועדת הביטחון לא התכנסה כלל בשנת 2024 ולא הוגדרה מדיניות מסודרת של הנהלת העיר הנבחרת החדשה בתחום הביטחון בכלל ומוכנות מקלטים לשעת חירום בפרט (הנהלת העירייה התחלפה בתחילת שנת 2024 לאחר הבחירות לרשויות המקומיות).**

- **המלצה : מומלץ לכנס את ועדת הביטחון ולהגדיר מדיניות ביטחון ומוכנות מקלטים.**

- **הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :**

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	**גבוהה מאוד**

- **ממצא : בניגוד לסעיף 166 (אא) לפקודת העיריות [נוסח חדש], לא התכנסו ועדות הביטחון ומל"ח לכל הפחות פעם אחת ברבעון 3 בשנת 2024 (לא התכנסה כלל).**

- **המלצה : יש להקפיד על כינוס הוועדות בהתאם להגדרת החוק, ככל ולא מתכנסים כנדרש יש לקיים מנגנון התראה, ולפעול לפתרון כמוגדר בחוק.**

- **הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :**

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	**גבוהה**	גבוהה מאוד

<u>נהלים</u>

אוגדן ממונה בטחון מפרט את תחום האחריות של הממונה. בין היתר נקבע בסעיף 2(א)2 כי הינו אמון על כתיבת נהלי חרום עבור הרשות לזמני שיגרה וחירום: **"כתיבת נהלי הפעלה לרשות המקומית למצבי חירום בשגרה, אסונות טבע ומלחמה בהתאם לתרחישי הייחוס השונים והנחיות הגורמים המקצועיים, לרבות הכנת תכנית סיוע הדדי בין רשויות מקומיות".**

הביקורת בחנה קיום נהלי הפעלה המשמשים את עובדי המחלקה בעבודתם.

- **ממצא : נמצא כי בניגוד להנחיה באוגדן משרד הפנים המורה על עריכת נהלי הפעלה למצבי חירום ושגרה (באחריות ממונה הביטחון), לא קיימים באגף ביטחון ובטיחות בעירייה נהלי הפעלה המסדירים את אופן הטיפול, הפיקוח והבקרה על המקלטים הציבוריים בעיר ובכלל זה:**
  - **נוהל פתיחה וסגירה של מקלטים.**

<u>תגובת מנהל אגף ביטחון ובטיחות : קיים נוהל עדכני לפתיחת מקלטים בהתאם לחלוקת תפקידים וגזרות.</u>

  - **נוהל מתן רשות שימוש במקלטים ציבוריים דו תכליתיים.**
  - **נוהל תחזוקת מקלטים.**

עיריית ערד
דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

<u>תגובת מנהל אגף ביטחון ובטיחות : העירייה פועלת בהתאם למנחה של פקע"ר לתחזוקת מקלטים ולשימוש דו תכליתי במקלטים ברשויות המקומיות ואין צורך לכתוב נוהל כפול.</u>

- **נוהל בקרת מקלטים.**

<u>תגובת מנהל אגף ביטחון ובטיחות : כנ"ל.</u>

התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : תגובת המבוקר לא סותרת את הממצא אלא מחזקת אותו, הנוהל הקיים "נוהל חירום בהישמע אזעקה ברחבי העיר" אינו כתוב בפורמט של נוהל עירוני ולא חתום על ידי נציג הנהלת העירייה (בנוסף, לא כולל רשימת מקלטים ולא עוסק בהיבטים שונים בהם נתקלו העובדים באזעקות האחרונות לדוגמה במקרה של מקלט נעול). מנחה המקלטים של פיקוד העורף אינו מהווה תחליף לנהלים עירוניים פנימיים המגדירים את תחומי האחריות של כל אחד מהעובדים, על פי כח האדם הקיים ברשות ובהתאם לצרכים של הרשות.

- **המלצה : מומלץ לבנות נהלי הפעלה לעירייה למצבי חירום בכלל ולעניין תפעול מערך המקלטים בפרט.**

<u>הערת מנהל אגף ביטחון ובטיחות : ברשות קיימים נהלים למעבר משגרה לחירום ובהם נהלים לפתיחת מקלטים, אספקת ציוד למקלטים כגון מטפים, תיק עזרה ראשונה וכדומה.</u>

- **הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :**

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	**גבוהה**	גבוהה מאוד

<u>בקרות האגף</u>

הגדרת תפקיד אחראי מקלטים באוגדן משרד הפנים קובעת כי באחריות האחראי לוודא ביצוע בקרה במקלטים. סעיף 2(ז) : "**ביצוע בקרות ובדיקות לוודא תקינות וכשירות המקלטים כולל: תקינות תשתיות וגישה, מערכת פתיחה, ציוד מיגון, שילוט וכל ציוד רלוונטי נוסף נדרש, בהתאם לנוהלי פיקוד העורף**".

כאמור, באגף מועסק עובד מעין אחראי מקלטים (להלן : "**בקר מקלטים**"). במסגרת תפקידו נדרש בקר המקלטים לערוך ביקורת אחר תחזוקת המקלטים הציבוריים אחת לשלושה חודשים. מועדי הבקרה בכל אחד מהמקלטים מוגדרים על ידי מנהל האגף במערכת ה- patrolit.

עיריית ערד
דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

<u>להלן תרשים המתאר את אופן ביצוע הבקרה:</u>

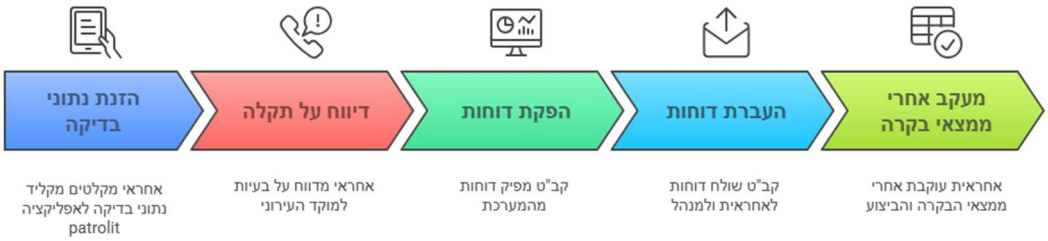

הביקורת הפיקה קובץ הכולל את כלל הבקרות שנערכו על ידי אחראי מקלטים ציבורים ממערכת patrolit (להלן: "**המערכת**") בין חודש ינואר 2023 לחודש אוקטובר 2024 (להלן: "**קובץ בקרה**").

הקובץ כולל את שם המקלט, כתובתו, תמונת המקלט, וממצאי הבדיקה כפי הניתן לראות להלן:

עובד שם אתר תאריך מילוי	אנטון בורץ דוכיפת 25 א' 15/1/2023 10:28	מסלול כתובת תאריך משכון	דוכיפת 25 ערד
טופס בדיקת מקלט ציבורי			
אגף חירום וביטחון **דו"ח בדיקת מקלט**			
שנת בדיקה	2021		
שם המקלט	דוכיפת 25		
מספר נכס	מ4		
שטח	85		
כתובת	דוכיפת 25 ערד		
מיקום	31.2684051,35.2128146		
תמונות מקלט			
סוג מקלט	עילי		
מרכיבים			
מעקה בטיחות בגג (לא בבניין מגורים)	אין		
בלוני גז	אין		
שלט צהוב (מס' מקלט)	יש		
תאורה חיצונית	יש		
תקינות תאורה	תקין		
מעברי גישה ומדרגות	תקין		
לוח חשמל	יש		
תקינות	תקין		
מצב הלוח	חדש		
תאורה + שקעים	יש		
תקינות	עובד		
בטיחות	מוגן		
ממסר פחת (יש לבדוק בלחיצה)	יש		
תקינות ממסר	תקין		
שלט יציאה	יש		
ריצוף	יש		
סוג ריצוף	ריצוף		
זרימת מים - ברזים	יש		
כיורים	יש		
שירותים	יש		
תקינות שירותים	תקין		
משאבת ביוב	אין		
בור ניקוז	אין		
מיכל מים	אין		
מזגן	יש		
ונטה	יש		
תקינות ונטות	תקין		

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

הביקורת ביקשה לבחון את אופן ביצוע הבקרה על ידי אחראי המקלטים. לצורך כך נבחנו הבקרות אשר נערכו ביום 15.1.23. להלן טבלה המציגה את הממצאים:

מס"ד	כתובת המקלט	שעת הביקורת	האם ישנה תמונה	האם קיים פירוט מרכיבי הבדיקה
1	דוכיפת 25	10:26	✓	✓
2	דוכיפת 61	10:29	✓	✓
3	הדס 6	10:32	✓	✓
4	תעשייה 4 שוק עירוני	10:37	✓	✓
5	קולנוע אורון	10:41	✓	מקלט בשיפוץ
6	קנאים 39א	10:42	✓	פלישה למקלט
7	קנאים 35א	10:44	✓	✓
8	פלמ"ח 40	10:46	✓	מקלט בשיפוץ
9	פלג 32	10:48	✓	✓
10	פלג 13	10:51	✓	✓
11	ערבה 38	10:54	✓	✓
12	ערבה 15	10:58	✓	✓
13	עפרוני 27	11:01	✓	✓
14	עיט 13	11:04	✓	✓
15	לשם 5	11:08	✓	✓
16	מזרח 10	11:10	✓	✓
17	מזרח 6	11:14	✓	✓
18	חן 33	11:17	✓	✓
19	נוגה 9	11:19	✓	✓
20	נורית 14	11:23	✓	✓
21	נורית 8א	11:26	✓	✓
22	חן 8א	11:29	✓	✓
23	יובל 40	11:32	✓	✓

נמצא כי כלל הבקרות שנערכו בתאריך 15.1.23 ארכו כשעה אחת בלבד בה לפי הדיווח נבדקו 23 מקלטים. זמן ממוצע בפועל של כ-3 דקות למקלט כולל מעבר ממקלט למקלט אינו סביר.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

<u>הערת מנהל אגף ביטחון ובטיחות : מאחר ובמרבית המקלטים אין קליטה סלולרית, העובד רושם את ממצאי הביקורת על נייר ולאחר מכן מעביר למערכת הפטרולית כולל תמונות שצולמו ופתיחת הודעות מוקד לטיפול בתקלות ע"י מחלקות העירייה הרלוונטיות.</u>

- **ממצא: נמצא כי כלל הבקרות שנערכו בתאריך 15.1.23 ארכו כשעה אחת בלבד לפי רישומי מערכת פטרולית, בה לפי הדיווח נבדקו 23 מקלטים, זאת היות ובמקלטים לא קיימת קליטה סלולארית. בקר המקלטים רושם את ממצאי הביקורת על נייר ולאחר מכן מעביר למערכת הפטרולית כולל תמונות שצולמו ופתיחת הודעות מוקד לטיפול בתקלות ע"י מחלקות העירייה הרלוונטיות. התנהלות זו אינה מאפשרת לבקר את מועדי בקרת המקלטים כפי שבוצעו הלכה למעשה ופרק הזמן שיוחד לכל מקלט.**

- **המלצה : מומלץ כי בקר המקלטים ידווח באופן ממוכן במערכת הפטרולית בזמן אמת בסיום הבדיקה, במקלט או ביציאה ממנו, כך שיהיה ניתן לפקח על מועד ומשך הבדיקה.**

- **הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :**

נמוכה מאוד	נמוכה	**בינונית**	גבוהה	גבוהה מאוד

מהשוואת טופס הבדיקה להנחיות פיקוד העורף לעניין בדיקות שיש לבצע (**ראה נספח א'**) עולה כי הבדיקה שעורכת הרשות כוללת את רוב האלמנטים הנדרשים על פי פיקוד העורף. על פי חוברת "המנחה לתחזוקת מקלטים ולשימוש דו תכליתי במקלטים ברשויות המקומיות" של פיקוד העורף, בדיקות של מערכת החשמל, צנרת, ובדיקות נוספות יש לערוך על ידי בעלי מקצוע בתחום כגון חשמלאים, אינסטלטורים, מסגרים וכדומה. עוד נמצא כי לא קיים תיעוד לבדיקות של אמצעי התקשורת, עמידה בהנחיות פיקוד העורף הכוללת שינויים מבניים ותוספות בניה, אחוז התפוסה של הריהוט והציוד והעדר חומרים מסוכנים בסביבת המקלט.

<u>הערת מנהל אגף ביטחון ובטיחות:</u>

1. *<u>אין במקלטים הציבוריים מערכות תקשורת הקשורות לחירום.</u>*
2. *<u>בקר המקלטים פותח הודעת מוקד לגורם הרלוונטי לטיפול במקלטים בהם קיים אי סדר או נפח ציוד רב הפוגע במוכנות המקלט כמו חנות יד שנייה או גמ"ח תחפושות.</u>*

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

התייחסות הביקורת להערת המבוקר : הביקורת התייחסה לשינויים מבנים ותוספות בנייה שהינם שינויים מהותיים מעבר לחנויות יד שנייה או גמ"ח תחפושות, בדיקות אלו לא מדווחות במערכת המידע על ידי הבקר.

3. *בהתאם לתקציב הג"א השנתי ומספר המקלטים ברשות קיים מפתח שהגדיר פקע"ר לאיוש 2 משרות מלאות עבור אחזקת מקלטים, משרות ייעודיות אלו לא הוקצו ע"י העירייה.*
4. *המקלטים מטופלים בהתאם לדוח הביקורת של בקר המקלטים ובקשה של מחזיק המקום מטעם העירייה.*

- **ממצא: נמצא כי בניגוד להגדרת הבדיקות הנדרשות לבחינת עמידת המקלטים הדו שימושיים בהנחיות פיקוד העורף בנושא, בקר המקלטים בעירייה מבצע בפועל/מתעד רק חלק מהבדיקות.**

- **המלצה : יש לקיים ולתעד את כלל הבדיקות שהגדיר פיקוד העורף לעניין מצב המקלט ויכולתו לשמש את האוכלוסייה במצב חירום.**

- **הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :**

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

מבחינה של הבקרות שנערכו בתאריך 15.12.23 עולה כי בדיקת המקלטים החלה בשעה 17:27 ונמשכה עד השעה 23:58 בלילה. נמצא כי בדיקת המקלטים שבוצעה לאחר השעה 23:00 אינה מפרטת את מרכיבי הבדיקה כפי הניתן לראות בצילום להלן:

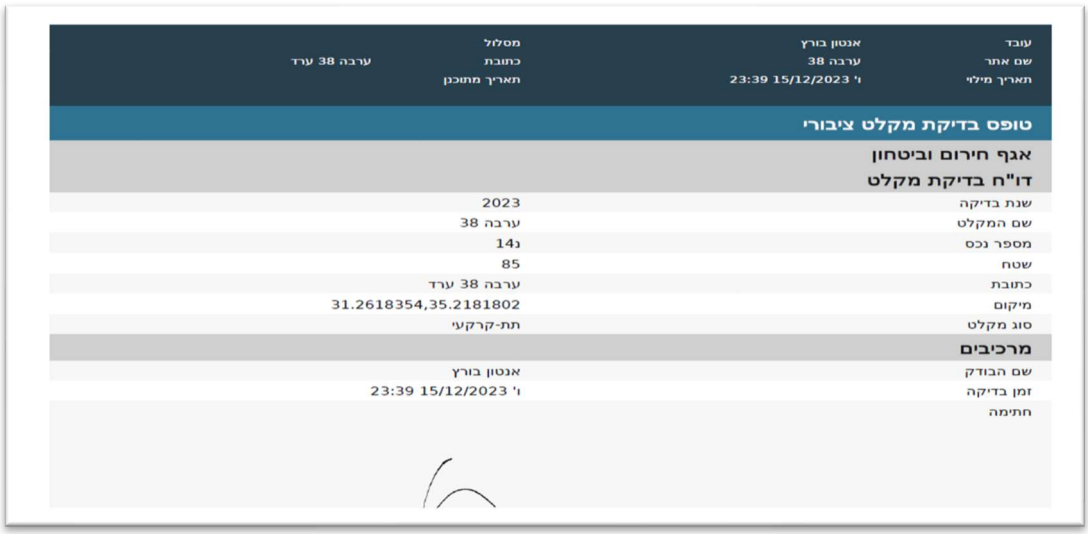

עובד שם אתר תאריך מילוי	אנטון בורץ ערבה 38 ו' 15/12/2023 23:39	מסלול כתובת תאריך מתוכנן	ערבה 38 ערד
טופס בדיקת מקלט ציבורי			
אגף חירום וביטחון **דו"ח בדיקת מקלט**			
שנת בדיקה	2023		
שם המקלט	ערבה 38		
מספר נכס	14ג		
שטח	85		
כתובת	ערבה 38 ערד		
מיקום	31.2618354,35.2181802		
סוג מקלט	תת-קרקעי		
מרכיבים			
שם הבודק	אנטון בורץ		
זמן בדיקה	ו' 15/12/2023 23:39		
חתימה			

- **ממצא: נמצא כי כלל הבקרות שנערכו בתאריך 15.1.23 לאחר השעה 23:00 לא מפרטות את מרכיבי הבדיקה שביצע הבקר בפועל.**

- **המלצה : יש לקיים בקרה על תוכן הבדיקה בכל מקלט ולנטר את הדיווחים ואת סבירותם.**

- **הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :**

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	**גבוהה**	גבוהה מאוד

מבדיקת הביקורת עולה כי אחראית המקלטים והחרום לא מקיימת מעקב סדיר אחר הביקורות שנערכות על ידי הבקר מקלטים. יתרה מזאת נמצא כי לאחראית מקלטים וחרום לא קיימת מערכת מידע המשמשת אותה לניהול וריכוז עבודתה.

- **ממצא: נמצא כי אחראית מקלטים וחירום באגף ביטחון ובטיחות בעירייה לא מקיימת מעקב סדיר אחר הביקורות שנערכות על ידי בקר המקלטים.**
<u>תגובת מנהל אגף ביטחון ובטיחות: לא הוגדר שבאחריות אחראית מקלטים וחירום לנטר את עבודתו של בקר המקלטים, עקב היקף משרתה מצומצם.</u>

- **המלצה : מומלץ לבחון את היקף משרתה של אחראית מקלטים וחירום ולהגדיר כי תבצע בקרה על עבודת בקר המקלטים ותפעיל מערכת ממוחשבת לניהול מערך המקלטים.**

- **הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :**

נמוכה מאוד	נמוכה	**בינונית**	גבוהה	גבוהה מאוד

מראיון עם מנהל אגף ביטחון ובטיחות עולה כי לא קיימים בידי המחלקה כלים לאכיפה כנגד גורמים חוץ עירוניים המקבלים ההקצאה אשר פועלים בניגוד להנחיות פיקוד העורף כגון: ציוד התופס למעלה מ-20% משטח המקלט, ביצוע תוספות במקלט בניגוד להנחיות, אי תיקון ליקויים, נעילת מקלט בזמן חרום וכדומה. הדבר נובע מחוסר שיתוף הפעולה עם כלל הגורמים העוסקים בנושא ואי העברת ההסכמים עם המשתמשים למחלקת הביטחון המפרטים את התחייבות

המשתמש. כמו כן בפועל, לא מוטלת סנקציה בדמות ביטול ההקצאה כנגד מי שפועל בניגוד להנחיות פיקוד העורף.

- **ממצא: נמצא כי לאגף הביטחון והבטיחות אין כלים לאכיפת מקרים בהם גורם חוץ משתמש במקלט בניגוד להנחיות פיקוד העורף, כגון כאשר הוכנס ציוד התופס מעל 20% משטח המקלט, אי תיקון ליקויים שעלו בבקרות, נעילת מקלט בזמן חירום וכד'.**

- **המלצה : יש לספק לאגף הביטחון והבטיחות את המידע ואת הכלים לאכוף מקרים בהם גורמים שלישיים המשתמשים במקלטים הציבוריים לא עומדים בהוראות פיקוד העורף.**

- **הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :**

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	**גבוהה**	גבוהה מאוד

6.1.5 <u>בחינת קיום תוכנית לשעת חירום ושימוש במקלטים ציבוריים</u>

כאמור מעלה, העירייה לא הגדירה מדיניות כוללת בנושא ביטחון ובפרט בנושא ניהול ומוכנות מקלטים לשעת חירום. מראיון עם מנהל אגף הבטחון והבטיחות לעניין קיום תוכניות לשעת חירום, עלה כי הרשות אינה ערוכה לשינוי באוכלוסייה ולא קיימת תוכנית להקמה ופיתוח של מקלטים נוספים בהתאם לגידול באוכלוסייה (בשכונות כגון נעורים (15 מקלטים), גבים (12 מקלטים), ומעוף (16 מקלטים) בהן נרכשים נכסים על ידי משפחות מרובות ילדים (בעיקר מחסידות גור), לא נערכה בחינה האם מספר המקלטים עונה על הצורך לאור הגידול באוכלוסייה).

- **ממצא: נמצא כי העירייה לא בנתה תוכניות רב שנתיות לזמן חירום ולא נערכת לגידול באוכלוסייה עקב מעבר משפחות ברוכות ילדים לשכונות וותיקות, ולגידול בשוהים בעיר עקב קידום התוכנית לאפשר הקמת צימר בכל בית פרטי בעיר (בחלק מהשכונות הוותיקות אין בבתים הפרטיים ממ"ד ולכן ככל ועולה הצורך אלה משתמשים במקלטים הציבוריים).**

- **המלצה : מומלץ לבנות תוכנית רב שנתית לחירום בכלל ובנושא המקלטים בפרט בהתחשב בשינויי האוכלוסייה בשכונות הוותיקות וגידול במספר השוהים בעיר עקב התוכנית לאפשר הקמת צימר בכל בית פרטי, יש למפות את הצרכים ובהתאם לבנות תוכנית למענה לצרכים אלה, כולל בניית מקלטים ציבוריים נוספים כלל ועולה הצורך.**

- **הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :**

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

<u>דוגמה נוספת לחוסר בתוכנית</u>

במסגרת הערכות לתרחישי הפסקות חשמל נרחבות וממושכות (תרחיש עלטה) נתבקשו רשויות מקומיות על ידי משרד הבריאות להקים מרכזי גנרציה אשר ישמשו חולים הנזקקים למכשור רפואי בעת מצב חירום כגון הנשמה, דיאליזה וכדומה.

נוהל משרד הבריאות "תפיסת המענה הרפואי למרכזי אנרגיה (גנרציה) מגדיר בסעיף 3.5 מרכז גנרציה: **"מרכז גנרציה הינו מתקן בו מתקני אספקת התקשורת והחשמל כגון גנרטורים ממוגנים וערוכים לספק חשמל למשך זמן ארוך. מתחמים בפריסה ארצית, שיפתחו בחירום בהחלטה ובהובלת הרשות**

עיריית ערד
דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

המקומית כסיוע למשרד הבריאות וכפתרון למענה אנרגטי 'אד הוק' עבור תושבים שהנם חצר"מים במתווה 'עלטה', הנזקקים לרציפות אנרגטית במכשירים חשמליים, בשל מצבם הרפואי".

מפרט לתכנון מרכזי הפעלה, פיקוד העורף, אוגוסט 2022 (להלן: "**מפרט למרכז הפעלה**") מגדיר את הדרישות ההנדסיות בהקמת מרכזי הפעלה ברשויות המקומיות. סעיף 4.5 קובע: "**יתוכנן מרכז אנרגיה מוגן רסס באמצעות מיגון היקפי בקירות/מסגרות בהתאם למיגון מערכות גנרציה ומיזוג אויר בתקנות ההתגוננות למוסדות בריאות. מרכז אנרגיה יכלול גנראטור ומערכות מיזוג ,במידת הצורך, לפי הגדרות התפעול**".

בעקבות פניית משרד הבריאות, הקצה מנהל אגף הבטחון את המקלט הציבורי ברחוב עגור 5 לצורך מרכז גנרציה אשר יקלוט חולים ומונשמים בתרחישי עלטה. משיחה עם מנהל האגף עולה כי בחודש אפריל 2024 החלו עבודות לצורך התאמת המקלט לייעודו ונערכו התאמות הכוללות:

- ביצוע עבודות להרחבת תשתית חשמל.
- הוספת שקעי חשמל.
- טיפול בלוח חשמל.
- הצבת גנרטור חיצוני ממוגן.
- ריהוט שהועבר ממחסן מל"ח הכולל מיטות אשפוז, פרגודים ועוד.

זמן קצר לאחר השיפוץ הוקצה המקלט לגורם חיצוני לעירייה, שהרס את תשתיות החשמל במקלט כך שאינו יכול לשמש לייעודו בשעת חירום. גם המקלט החלופי בו החלו שיפוצים נמסר לאחר מספר ימים לשימוש גורם חוץ אחר ושוב ההשקעה ירדה לטמיון. מעבר לבזבוז כספי ציבור (כספי שיפוץ שירדו לטמיון), לא ניתן פתרון ראוי לשהיית חולים מונשמים במקלט עירוני אחר. דוגמה נוספת לחוסר תכנון וחוסר תוכנית בתחום, ולהצבת עובדות בשטח לאגף הביטחון ללא כל התייעצות מוקדמת לגבי הצרכים הביטחוניים.

<u>להלן טבלה המציגה את הוצאות הרשות עבור שיפוץ המקלטים לצורך הפיכתם למרכז גנרציה ורכש ציוד נדרש ולייעודם החדש כמוסד חינוך וטיפת חלב, כפי העולה מחשבוניות והזמנות שהועברו לביקורת מאגף הבטחון:</u>

תאריך	מספר הזמנה	תיאור העבודה	סכום בש"ח
16.4.24	26569	נקודות תאורה וחשמל במקלט עגור 5	10,709
8.9.24	27377	שיפוץ מקלט עגור 5 ומקלט צופית 11	166,202
26.12.24	500563413	מיטות שטח	2,548
17.12.24	103463	מזגנים עבור מקלט צופית 11	6,519
סה"כ			**185,978**

- ממצא: נמצא כי מקלט שהותאם לחולים מונשמים בתרחישי עלטה (הפסקות חשמל נרחבות וממושכות) על ידי אגף הביטחון והבטיחות, נמסר לגורם חוץ עירוני ללא ידיעת האגף תוך כדי הרס התשתיות שהוכנו במקום וגניבת הציוד לצרכי החולים, גם המקלט החלופי שהוגדר לצורך חולים אלה נמסר לאחר תקופה קצרה (לאחר תחילת ההתאמות) לגורם חיצוני שביטל את ההתאמות, הנזק לקופה הציבורית מהתנהלות זו כ-186,000 ₪ (הסכום כולל הן ההתאמה לתרחיש והן ההתאמה ליעוד החדש) והסיכון לבריאות ציבור המונשמים נותר ברמה גבוהה מאוד לאור זאת שכיום אין מקלט המסוגל לקלוט חולים אלה (המתואר קרה במהלך מלחמת חרבות ברזל).

- המלצה : מומלץ לבנות תוכנית לשעת חירום בהליך מוסדר כולל עניין מסירת רכוש עירוני המיועד לשעת חירום לגורמי חוץ (בהקצאה או שכירות), באופן שאגפי העירייה ככלל ואגף הביטחון בפרט, יוכלו לחוות דעתם לפני קבלת החלטה המשפיעה על התנהלות בזמן חירום כדוגמת העברת המקלט לגורם חיצוני, וזאת תוך הגדרת המותר לבצע במתחם מבחינת שיפוצים/התאמות, על מנת שלא לפגוע בייעוד המקום לשעת חירום.

- הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	**גבוהה**	גבוהה מאוד

עיריית ערד
דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

6.1.6 קיום תוכנית עבודה

תוכניות עבודה - כללי:

תוכניות העבודה השנתיות של הרשות מהוות כלי עזר בחשיבה אסטרטגית ומשקפות את כלל הפעולות שהרשות מתכננת לבצע בתקופה נתונה, כדי להגיע מהמצב הקיים למצב עתידי רצוי שאליו היא שואפת ויכולה להגיע.

בניית תכנית עבודה המודדת השגת תוצאות רצויות, מאפשר בחינת התפוקות אשר מקדמות את מדיניות הרשות. תוכנית העבודה מהווה כלי ניהולי יעיל לבקרה על הביצוע ואיכותו.

תכנית עבודה מסודרת ומאורגנת יכולה לייעל באופן משמעותי את ההתנהלות של הרשות. ניהול נכון של הזמן והמשאבים הוא הגורם הראשון במעלה בשביל להתפתח ולגדול. תכנית עבודה משמשת לצורך השוואת תכנון מול ביצוע וזיהוי הזדמנויות ופערים.

אוגדן תפקידים של משרד הפנים, הגדרת תפקיד אחראי תחום מקלטים ברשות המקומית" (להלן: "**אוגדן תפקידים**") מפרט את תחומי האחריות של אחראי המקלטים. על פי האוגדן אחריות אחראי המקלטים הינה: "**מימוש תכניות עבודה בהתאם לאבחון ואפיון מצב המקלטים לשעת חירום ברשות המקומית, בהתאם להנחיות הגורמים המקצועיים, התוכנית תכלול בין היתר פירוט המשימות, דרכי פעולה להשגתן, ציוות של כ"א, אמצעים, לוח זמנים, תקציב, ביקורות גורמי חוץ וביקורות עצמאיות**".

לביקורת הועברו הצעות תקציב הג"א לשנים 2023 – 2024 כפי שאושרו על ידי הרשות (להלן: "**הצעות תקציב 2023 /2024**").

להלן תקציב תחום המקלוט לשנת 2024 אשר זהה לתקציב 2023):

מהות הפעיל	ייעוד	הערות	כמות	מפתח ₪	תקציב שנתי ₪
תחום מקלוט					
[illegible]	כיא לניהול המקלטים ואחזקתם, לאחזקת המקלטים הציבוריים (כולל בפוסיית).	(א) עד 24 מקלטים- חצי משרה, מ-25 עד 100 מקלטים, עובד אחד, מעל 100 מקלטים- 2 עובדים (ב) כיא לפיקוח ובקרה על מקלוט משותף. עד 500 מקלטים משותפים- חצי משרה, מעל 500 מקלטים- משרה מלאה 130,000 ₪ למשרה מלאה (70 ₪ לחצי משרה)	1	130,000	146,000
אחזקת מקלטים - רשות עבור מקלטים רגילים (אומרים, חלפים, בדק, ציוד התגוננות והצאות אחרות)	אחזקת מקלטים: רכישת חומרים וחלפים לאחזקת ובדק, ניקיון הוצאות חשמל, מים, ניקיון, מיסים, ציוד מתיחה מרחוק וציוד התגוננות במקלטים רציבוריים (כולל המקלטים הדו- תכליתיים) ומקלטים בפוסיית בהתאם לתקנות ציוד למקלטים מ-1981 -	2000 ₪ למקלט רגיל, 1000 ₪ למקלט דו תכליתי שעיף חובה	0	2,000	0
אחזקת מקלטים - רשות עבור מקלטים דו תכליתים ובמוסיית (חומרים, חלפים, בדק, ציוד התגוננות והצאות אחרות)			0	1,000	0
שיפוץ מקלטים - בושויות בתן מקלטים רגילים ציבוריים (ללא מוסיית)	שיפוץ ושדרוג של מקלטים ציבוריים. התקציב נועד לשיפוץ המאפשר שדרוג משמעותי, כגון - עבודות קונסטרוקציה, תקרת אקוסטיק, ריצוף, איטום, תשתיות ועוד.	מפתח של 100,000 ₪ למקלט השקעה של עד 300,000 ₪ בשנה לרשות	1	300,000	300,000

עיריית ערד
דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

ציטוט מדוח מבקר העירייה לשנת 2015, מפרק הביקורת בנושא מחלקת ביטחון – התנהלות שוטפת והיערכות לשעת חירום :

פרוט תקציב פרק הג"א :

חשבון	שם	2015	2014	2013
1723000110	שכר הגא	281,634	248,003	366,345
1723000421	הגא תיקונים	12,939	14,992	50,083
1723000431	הגא חשמל	54,376	38,310	41,507
1723000432	הגא מים	532	572	2,167
1723000441	הגא ביטוח	25,000	50,000	50,000
1723000750	הגא קבלנים	16,865	34,983	28,975
1723000780	הגא הוצאות אחרות	2,902	5,969	4,796
1723000810	הגא השתתפות ותרומות *	162,850	168,997	158,898
סה"כ הוצאות הגא		557,098	561,825	702,771

- השתתפות חובה על פי חוק להג"א הארצי.

על פי חוק התגוננות אזרחית, תשי"א – 1951 סעיף 10 א, נדרשת הרשות לתכנן ולאשר תקציב לנושא ההתגוננות האזרחית.

בשנת 2015 הוצאו הנחיות משרד הפנים להכנת תקציב הג"א משנת 2015 ואילך, בין השאר קבעו ההנחיות את הנקודות הבאות :

1. הצעת התקציב תוכן על ידי מפקדת פיקוד העורף/החטיבה המרחבית בתאום עם הרשות המקומית : הממונה על שירותי החירום והביטחון, ראש הרשות וגזבר הרשות.
2. תיאום התקציב וסיכומו יעשה אישית על ידי מפקד המחוז/חטיבה מרחבית, עם ראש הרשות המקומית.
3. התקציב יכנס לתוקפו לאחר חתימת הממונה על המחוז במשרד הפנים.
4. התקציב יכלול שני חלקים עיקריים והם :
   א. תקציב הג"א לפעולות מקומיות בתחומי הרשות.
   ב. תקציב הג"א לפעולות ארציות שיוצג בנפרד.

תקציב הג"א לפעולות מקומיות בתחומי הרשות.

בסעיפי התקציב יש לכלול את כל ההוצאות המיוחסות להג"א, במקרים בהם ההוצאה משותפת גם לנושאים אחרים (כגון : שכר עבודה, ביטוח, אחזקה, חשמל, מים, ארנונה) יש להעמיס בסעיפים אלה את החלק היחסי המתייחס להג"א.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

תקני כח אדם – כח האדם ברשות המקומית לאחזקת המקלטים ומחסני החירום (עלות זו נועדה להוות בסיס לחישוב גודל התקציב הדרוש).

- **ממצא : נמצא כי אין כל קשר בין הצעת התקציב המקומי שאושרה על ידי משרד הפנים ומפקד מחזור דרום, לבין התקציב בפועל כמתבטא בספרי העירייה.**

- **המלצה : לאור הסנקציה המאפשר לחלט תקציב הגא שלא נוצל, מומלץ לנצל את הצעת תקציב הגא מקומי כפי שאושרה על ידי הגורמים הרלוונטיים.**

סוף ציטוט מדוח מבקר העירייה לשנת 2015, מפרק הביקורת בנושא מחלקת ביטחון – התנהלות שוטפת והיערכות לשעת חירום.

נמצא כי גם בשנת 2024,2023 תקציב הג"א שאושר על ידי משרד הפנים (סעיף שיפוץ מקלטים) שונה מהתקציב בפועל בספרי העירייה, כך שלא כל הסכומים המפורטים בתקציב הג"א הוצאו בפועל, דבר החושף את העירייה לסיכון כספי, מאחר ויש סנקציה על כספים שאושרו ולא הוצאו בפועל.

- ✖ **ממצא: נמצא כי במסגרת תקציב הג"א לשנים 2023-2024 הוקצו 300,000 ₪ לשיפוץ מקלטים ציבוריים, אך סכום זה לא נתמך בתוכנית עבודה מפורטת ובבחינת צרכים בשטח, עלות השיפוץ של כל אחד מהמקלטים, מועד השיפוץ והאחראים לביצוע. בפועל, הסכום שדווח בתקציב הג"א לא הוצא בפועל על שיפוצים במקלטים.**

- **המלצה : מומלץ לבנות תוכנית עבודה מקושרת תקציב בהתאם לצרכים בפועל ובה לפרט את עלות השיפוץ לכל מקלט, מועד השיפוץ והאחראים לביצוע. ולוודא כי ההוצאות אכן מתממשות בפועל.**

- **הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :**

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	**גבוהה**	גבוהה מאוד

הערת מנהל אגף ביטחון ובטיחות:

- *תקציב הג"א מקושר לתוכנית עבודה מבוססת תקציב המאושרת ע"י הנהלת העיר ופקע"ר, לעיתים ידרשו התאמות ושנויים בהתאם למצב, ואלו יאושרו בפועל ע"י פקע"ר לפני יישומם.*
- *מתוך תקציב הג"א ותוכנית העבודה לשנת 2024, 300,000 ₪ אשר תכננו לטובת שיפוץ מקלטים בשכונת נעורים לא הועברו לאגף ולכן עבודה זו לא בוצעה בהתאם לתוכנית.*

עיריית ערד
דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

6.2 מטרת ביקורת מספר 2 -
בחינת מערך התחזוקה השוטפת של המקלטים.

6.2.1 כללי – מבנה ארגוני

מבנה ארגוני הוא מונח כולל לאופן בו מאורגן מערך התפקידים בארגון ולקשרי הגומלין והממשקים ביניהם. הוא מגדיר איך בעלי התפקידים בארגון צריכים לפעול כדי להגשים את ייעודו ומטרותיו. כאמור, האגף האמון בעיריית ערד על תחזוקת וניהול המקלטים הינו האגף לביטחון ובטיחות (להלן: "**האגף**"). לצורך ביצוע תפקידו נדרש האגף לקיים ממשקי עבודה תקינים עם יחידות נוספות בעירייה בהן: אחראית נכסים ומחלקת התחזוקה.

להלן תרשים המציג את המבנה הארגוני של העובדים האחראים על הטיפול במקלטים ציבוריים כפי שעלה מהראיונות שקיימה הביקורת עם המבוקרים:

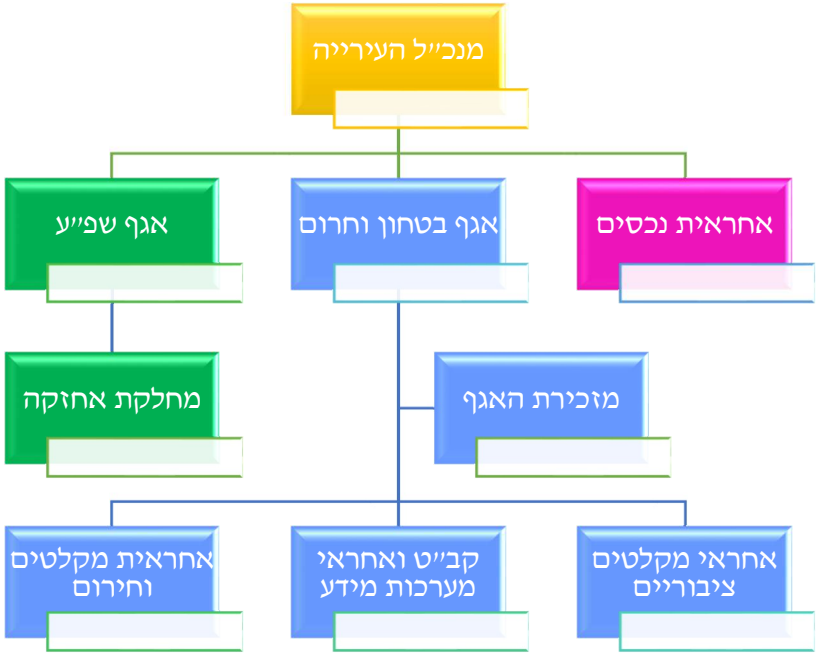

להלן הגדרת תחומי האחריות של כל אחת מהמחלקות כפי העולה מהראיונות עם המבוקרים וסקירת אתר הרשות:

- **אחראית נכסים** – אמונה על, ניהול ספר נכסים, הקצאה והשכרה של נכסים, פיקוח וביקורת על שימוש בנכסי העירייה.

- **מחלקת אחזקה** – המחלקה אמונה על אחזקת מבנים ונכסים של העירייה, שיפוץ והתאמה בכל משרדי העירייה והנכסים אשר בבעלותה. לעניין מקלטים מבצעת תיקונים על פי פניה של תושבים או של אגף הביטחון.

- **אגף ביטחון ובטיחות** - האגף אמון בין היתר על מוכנות העיר לשעת חירום, הכוללת מוכנות של המקלטים, בקרה ותחזוקה של המקלטים בשגרה ובחירום, הפעלת מטה עירוני בעת חרום, הערכות הרשות לחרום בעת שיגרה. באגף מועסקים שני עובדים אשר אמונים בין היתר על תחזוקת המקלטים בשגרה כפי המפורט להלן:

* אחראית מקלטים וחירום (להלן: "**אחראית חירום**") – מועסקת בתפקיד זה בהיקף של 50% משרה. אחראית על ביצוע רישום של מחזיקי המקלטים, שיכפול מפתחות מקלטים, מתן מפתחות לתושבים, סיוע לבקר המקלטים בהפניית גורם מטפל לבעיות תחזוקה במקלטים.
* אחראי מקלטים ציבורים (להלן: "**בקר מקלטים**") – מועסק בתפקיד זה בהיקף של 19% מישרה. תפקידו כולל ביצוע בקרה אחר תחזוקת המקלטים ודיווח במערכת patrolit אחת לשלושה חודשים וכן, בדיקת תלונות שהתקבלו במוקד העירוני בנושא המקלטים.

מראיון עם מנהל ועובדי האגף לביטחון ובטיחות עולה כי כלל המטלות של אחראי המקלטים כפי שהן מופיעות באוגדן משרד הפנים, מבוצעת על ידי שני עובדי המחלקה אשר היקף המשרה הכולל שלהם הינו 69%. היקף העסקה אינו תואם את היקף התפקידים של אחראי מקלטים וכתוצאה מכך ישנם נושאים שאינם מטופלים כגון: פיקוח ובקרה על התחזוקה של מקלטים משותפים ומרחבים מוגנים מוסדיים.

- ✖ **ממצא: בניגוד למוגדר בחוק ההתגוננות האזרחית והנחיות פיקוד העורף, לא מבוצע בעירייה פיקוח על מקלטים משותפים (בנייה רוויה) ומרחבים מוגנים מוסדיים (מקלטים במתחמי עסקים).**

- **המלצה: מומלץ לבנות תוכנית עבודה לעניין טיפול במקלטים, תוכנית העומדת בדרישות הדין ופיקוד העורף ובהתאם לקבוע ולקלוט את כמות התקנים ומספר העובדים שיאפשרו ביצוע התוכנית.**

- **הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא:**

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	**גבוהה**	**גבוהה מאוד**

- **ממצא: בניגוד לאופן התנהלות ראוי, לא הוגדרו ממשקי עבודה בין הנהלת העירייה, אחראית הנכסים ואגף הביטחון בכל הנוגע לשקיפות והעברת מידע בדבר שינויים במחזיקים במקלטים וההסכמים מולם, העדר שיתוף פעולה בין הגורמים הרלוונטיים אינו מאפשר ניהול אפקטיבי של מערך המקלטים בעיר, גורם לפגיעה ביכולת הפיקוח של הרשות אחר השימושים שנעשים במקלטים ועמידת המשתמשים בהסכם עם הרשות וגרם לבזבוז כספי ציבור ופגיעה במוכנות לחירום (תרחיש עלטה לדוגמה).**
תגובת מנהל אגף ביטחון ובטיחות: הבעיה נובעת בעיקר מחלוקת מקלטים מעכשיו לעכשיו ע"י הנהלת העיר ללא מעורבות של הגורמים המקצועיים, תהליך ההקצאה קורה לאחר מסירת המקלטים.

- **המלצה : מומלץ להגדיר את ממשקי העבודה והעברת המידע בין הנהלת העירייה, אחראית הנכסים ואגף ביטחון ובטיחות, על מנת לאפשר ניהול אפקטיבי של מערך המקלטים תוך אפשרות לפיקוח אחר השימוש שנעשה במקלטים ועמידה בהסכמים מול העירייה.**

- **הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :**

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	**גבוהה**	גבוהה מאוד

מראיון עם מנהל מחלקת האחזקה האמונה על תחזוקת המקלטים, עלה כי ככלל המחלקה מטפלת בקריאות שנפתחות במוקד העירוני באמצעות תושבים או אגף הביטחון והבטיחות (כאמור אין תוכנית עבודה מסודרת בנושא מקלטים).
לאור הקצאת רוב המקלטים בשנה האחרונה, הוגדר כי נושא תחזוקת המקלטים אינה באחריות המחלקה, מצד שני לאחראי המקלטים המבצע את הביקורת התקופתית במקלטים אין את הידע לזהות בעיות תחזוקה שונות, מכאן בפועל, העירייה לא מנטרת את מצב התחזוקה של המקלטים על ידי אנשי מקצוע.

- **ממצא: נמצא כי מצד אחד בקר המקלטים שבאחריותו לבצע ביקורת שוטפת במקלטים אינו מבין בנושאי תחזוקה, מצד שני הוגדר כי מחלקת האחזקה פטורה מאחריות ולא מעורבת בתחזוקת המקלטים שבהקצאה/שכירות, מכאן קיים סיכון**

לאי זיהוי בעיות תחזוקה לאורך זמן (בין אם מסיבת בלאי ובין אם מסיבת שינויים המבוצעים על ידי המחזיקים בנכס), דבר העלול להביא להוצאות תיקון גדולות.

- המלצה : מומלץ כי במסגרת הבקרות השוטפות על המקלטים ישולבו עובדים מתמחים ממחלקת האחזקה (חשמל, בינוי, מיזוג וכד') לשם זיהוי בעיות אחזקה בשלב מוקדם ככל הניתן.

- הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

- ממצא: נמצא כי עבודת בקר המקלטים שבאחריותו לבצע ביקורת שוטפת במקלטים לא מדווחת לאחראית הנכסים העירונית, שתפקידה להיות הגורם המקשר עם מחזיק הנכס העירוני, כולל אכיפת ההסכמים מולו.

- המלצה : מומלץ כי במסגרת הבקרות השוטפות על המקלטים יוגדר הליך דיווח גם לאחראית הנכסים, במיוחד במקרים בהם התגלו בעיות ויש לפעול מול המחזיקים.

- הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

6.2.2 <u>תוכנית הנגשה</u>

חוק הג״א קובע בסעיף 14ד(ב) כי על המקלטים להיות נגישים לבעלי מוגבלויות: **"מקלט בבית, במפעל או במבנה אחר, וכן מקלט ציבורי ומחסה ציבורי, שההיתר לגביו ניתן לאחר י"ג בניסן התשס"ז (1 באפריל 2007) (להלן – המועד הקובע), לרבות הנחיב ודרך הגישה אליו (בסעיף זה – מקלט) יהיו נגישים לאנשים עם מוגבלות, בהתאם להוראות שיקבע שר הביטחון לפי סעיף זה וברוח עקרונות היסוד ומטרותיו של חוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות".**

הוראות שר הביטחון כאמור בחוק, נקבעו בתקנות ההתגוננות האזרחית (התאמות נגישות במקלטים), תשע״ו-2016. מבחינת המקלטים הציבוריים בעיריית ערד אין משמעות מאחר ותחילת התקנות לגבי כל בקשה להיתר משנת 2016, בעוד המקלטים בעיר הם בשכונות הוותיקות שנבנו הרבה לפני שנת 2016 וגם לפני 2007 כנדרש בחוק.

ככל והמלצת הביקורת לעניין בניית תוכנית עבודה בהתאם לצרכים ותוך התחשבות בשינויי האוכלוסייה בשכונות הוותיקות והכוונה לאשר צימר לכל בית קרקע תיושם וימצא כי נדרשים מקלטים נוספים, על מקלטים אלה להיות נגישים בהתאם לדין.

6.2.3 מדגם ביקורת שטח של מקלטים

"מנחה לתחזוקת המקלטים" של פיקוד העורף כולל את התנאים להחזקת מקלט ציבורי באופן תקין. בין היתר מתייחסות ההנחיות לפרטים הבאים: סביבת המקלט, מבנה המקלט, תברואה, חשמל ותקשורת, צביעה ושילוט, מערכת סינון אויר וציוד כללי.

נוהל השכרת מקלט דו תכליתי כולל את רשימת הציוד הנדרש במקלט דוח תכליתי קובע כי לצורך שימוש רב תכליתי במקלט על המשתמש במקלט להתחייב כי :

א. המקלט לא ישמש כחדר שירותים, מטבח, אמבטיה, מחסן וכו'.

ב. לא יאוחסן במקלט ציוד בעל תפוסה מעל ל 20% משטחו. הציוד לא יהיה קבוע וניתן - לפנותו תוך 4 שעות מזמן הכרזת מצב "הכן".

ג. לא יאוחסנו חומרים דליקים, רעילים ומסוכנים במקלט.

ד. לא יבוצע כל שינוי במקלט ללא אישור רשות מוסמכת להלן מהנדס המחוז.

כמו כן מפרט הנוהל את הפריטים הנדרשים להימצא במקלט כפי הניתן לראות בתרשים להלן:

ביום 26.1.25 ערכה הביקורת סיור בשמונה מקלטים ברחבי העיר ובחנה את מצב תחזוקתם ועמידתם בהנחיות פיקוד העורף.

להלן טבלה המציגה את הממצאים:

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

<u>מקלט מספר 1</u>

מספר מקלט	שכונה	כתובת המקלט	מטרת השימוש
11	גבים	פלג 22	----------

יציאת חרום

דלת פתוחה

מערכת איורור

מיזוג

ממצאים
תקין

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

<u>מקלט מספר 2</u>

מספר מקלט	שכונה	כתובת המקלט	מטרת השימוש
12	גבים	פלג 32	----------

כניסת המקלט

תכולת המקלט

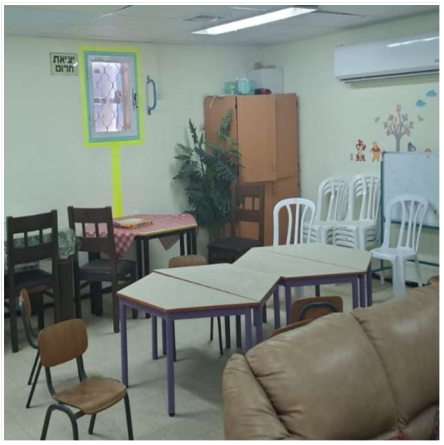

מטף כיבוי

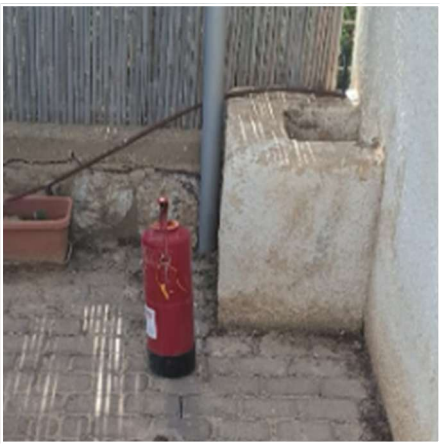

סורגים על חלונות

ממצאים

1. לא קיים שילוט כנדרש

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

<u>מקלט מספר 3</u>

מספר מקלט	שכונה	כתובת המקלט	מטרת השימוש
10	גבים	פלג 13	----------

שילוט

תכולה

כבוי אש

שילוט

ממצאים

1. נמצא כי קיים הציוד והרהיטים תופסים למעלה מ-20% משטח המקלט בניגוד להנחיות פיקוד העורף. כך שבעת חירום, ידרש פרק זמן ממושך לפנות את המקלט.

מקלט מספר 4

מספר מקלט	שכונה	כתובת המקלט	מטרת השימוש
43	מעוף	דוכיפת 61	--------

שילוט

תכולה

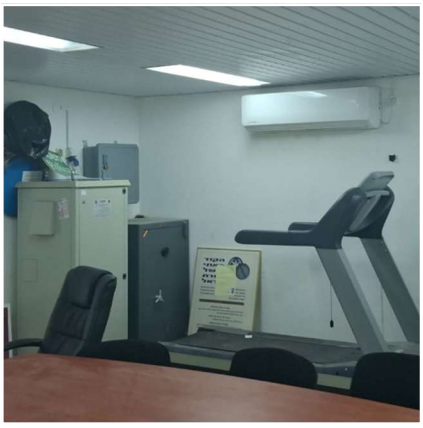

מי שתיה

תכולה

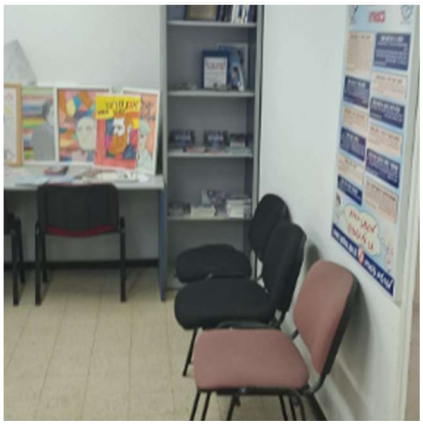

ממצאים
לא קיים מטף לכיבוי אש בניגוד להנחיות פיקוד העורף

<u>הערת מנהל אגף ביטחון ובטיחות: מאחר והמקלטים נשארו פתוחים לאורך זמן רב ומספר אירועי הוונדליזם גדל מאוד, הוחלט כי המטפים ותיקי עזרה ראשונה יאוחסנו במחסני החירום ויחלקו למקלטים כאשר ישנו מצב של שהייה ממושכת במקלטים</u>.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

מקלט מספר 5

מספר מקלט	שכונה	כתובת המקלט	מטרת השימוש	ממצאים
40	מעוף	דוכיפת 25	----------	

שילוט

תכולה

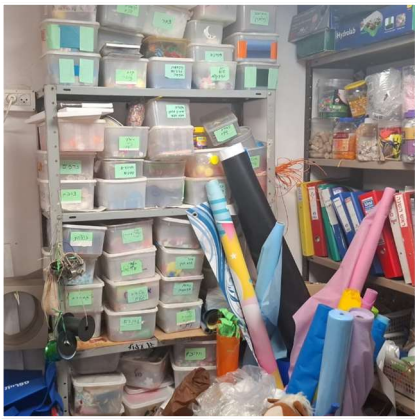

חומרים רעילים

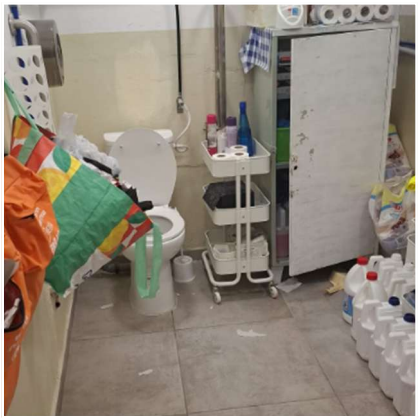

מיכל מים

ממצאים

1. נמצא כי המקלט מופעל כגן ילדים בניגוד להנחיות משרד החינוך. שימוש דו-תכליתי במקלטים במוסי"ח – הנחיות משרד החינוך, 14 ספטמבר 2023 (להלן: **הנחיות מקלטים משרד החינוך**") קובעות בסעיף 4(א)2: "**חל איסור שימוש במקלט/מרחב מוגן כניתת אם ובכלל זה גנ"י (ע"פ הנחיות מינהל פיתוח ובינוי)".**
2. נמצא כי קיים הציוד והרהיטים תופסים למעלה מ-20% משטח המקלט בניגוד להנחיות פיקוד העורף. כך שבעת חירום, ידרש פרק זמן ממושך לפנות את המקלט.
3. במקלט מאוחסנים חומרים רעילים בניגוד להנחיות.

<u>הערת מנהל אגף ביטחון ובטיחות: בניגוד לנוהל משרד החינוך אך באישורו מתקיימים גני ילדים בתוך מקלטים.</u>

מקלט 6

מספר מקלט	שכונה	כתובת המקלט	מטרת השימוש
26	נעורים	מזרח 6	תת קרקעי – אינו דו תכליתי

הצפה

שילוט

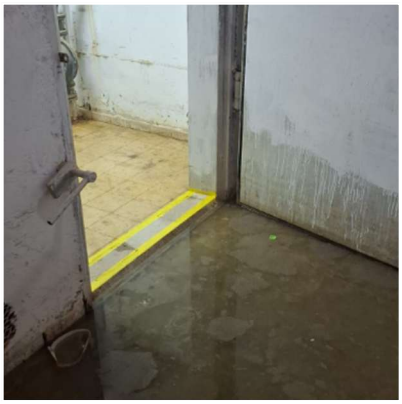

הצפה

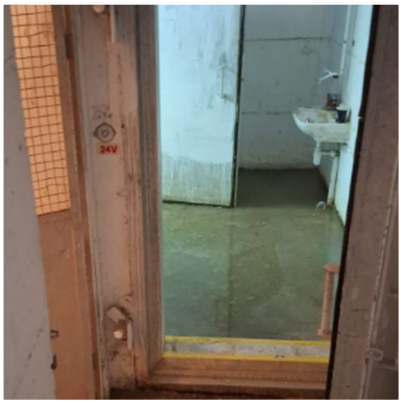

ממצאים
בעת הביקורת היתה הצפה של ביוב במקלט

מקלט 7

מספר מקלט	שכונה	כתובת המקלט	מטרת השימוש
25	נעורים	מזרח 13	אינו דו תכליתי - לכאורה

שילוט

תכולה

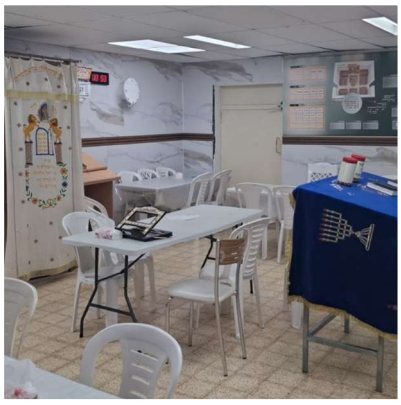

יציאת חרום

מערכת מים

ממצאים
1. נמצא כי לא קיים במקלט מזגן ומערכת סינון אויר.
2. מספר המקלט בפועל כפי שנראה בשילוט (מקלט מספר 11) אינו תואם את מספרו של המקלט במיפוי (25). כמו כן במיפוי כתוב כי במקום פועל בית כנסת.

<u>הערת מנהל אגף ביטחון ובטיחות:</u>

<u>אין חובה להתקין מזגנים במקלטים ציבוריים.</u>

<u>מקלטים אלו נבנו ללא מערכות ותשתיות סינון אוויר כמו שנדרש במקלטים חדשים.</u>

מקלט 8

מספר מקלט	שכונה	כתובת המקלט	מטרת השימוש
31	נעורים	הערבה 15	-------

שילוט

תכולה

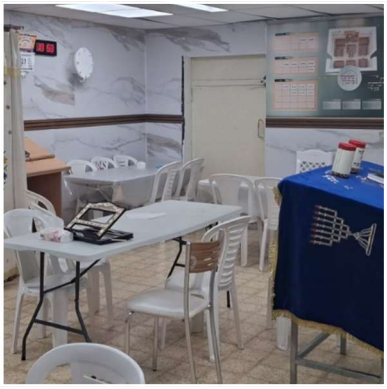

מערכת איוורור

בור בריצפה

ממצאים

1. נמצא כי קיים הציוד והרהיטים תופסים למעלה מ-20% משטח המקלט בניגוד להנחיות פיקוד העורף.
2. נמצא כי קיים בור ברצפה.
3. מספר המקלט בפועל כפי שנראה בשילוט (מקלט מספר 5) אינו תואם את מספרו של המקלט במיפוי (31).

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

- **ממצא: בבדיקת שטח של המקלטים, על מנת לבחון האם עומדים בהוראות פיקוד העורף לגבי מקלטים דו תכליתיים ובנוהל השכרת מקלטים לשימוש דו תכליתי, נמצא כי רק מקלט אחד מתוך שבעה, עמד בכלל ההנחיות המחייבות :**
  כך, נמצאו מקלטים ללא שילוט כמוגדר.
  כך, נמצאו מקלטים בהם הציוד והרהיטים תופסים יותר מ-20% משטח המקלט.
  כך נמצאו מקלטים ללא מטף כיבוי אש.
  תגובת מנהל אגף ביטחון ובטיחות: מאחר והמקלטים נשארו פתוחים לאורך זמן רב ומספר אירועי הוונדליזם גדל מאוד, הוחלט כי המטפים ותיקי עזרה ראשונה יאוחסנו במחסני החירום ויחלקו למקלטים כאשר ישנו מצב של שהייה ממושכת במקלטים.
  כך, נמצא מקלט המשמש כגן ילדים בניגוד להנחיות משרד החינוך.
  תגובת מנהל אגף ביטחון ובטיחות: בניגוד לנוהל משרד החינוך אך באישורו מתקיימים גני ילדים בתוך מקלטים.
  כך, נמצא מקלט ללא מערכת סינון אויר.
  תגובת מנהל אגף ביטחון ובטיחות: מקלטים אלו נבנו ללא מערכות ותשתיות סינון אוויר כמו שנדרש במקלטים חדשים.
  כך, נמצאו מקלטים שמספרם בשילוט אינו תואם את מספרם במיפוי העירייה.

- **המלצה : יש לוודא כי המקלטים בשימוש דו תכליתי יעמדו בכלל ההנחיות של פיקוד העורף, לגבי סביבת המקלט, מבנה המקלט, תברואה, חשמל, תקשורת, מערכת סינון אויר, צביעה ושילוט. מומלץ כי העירייה תאכוף את ההנחיות כלשונן בשוטף ובמיוחד בזמן מלחמה.**

- **הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :**

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	**גבוהה**	גבוהה מאוד

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

6.3 מטרת ביקורת מספר 3 –

בחינת תלונות על מקלטים סגורים באזעקות חודש דצמבר 2024.

6.3.1 מדיניות עירונית נוכחית פתיחת מקלטים בחירום

כאמור מעלה ועדת הביטחון העירונית לא כונסה כלל בשנת 2024 (לאחר הבחירות לרשויות המקומיות השתנה הרכב חברי מועצת העירייה, ראש העירייה, סגני ראש העירייה וכן חלק חברי הוועדות), מכאן לא הוגדרה או אושררה מדיניות עירונית בתחום החירום.

בעת חרום נדרשת הרשות לפתוח את כלל המקלטים הציבוריים לטובת הציבור בפועל, המקלטים נפתחו על פי הוראות פיקוד העורף או לפי החלטת ראש/מנכ"ל העירייה. נכון לשנת 2024 פתיחת המקלטים מבוצעת באופן ידני. מראיון עם מנהל האגף עלה כי כל עובד אמון על פתיחה של מקלטים באזור מוגדר וכך תוך זמן קצר פותחים את כל המקלטים.

דוגמה לפרסום עירייה בנושא מחודש דצמבר 2024:

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

כאמור, בחודש דצמבר 2024 הופעלה אזעקה ברחבי העיר עקב ירי טילים מתימן לישראל לאורך מלחמת חרבות ברזל כמעט לא היו אזעקות בעיר לאור מיקומה (האזעקות הופעלו בעיקר במקרים של טילים שנורו מאיראן או מתימן). בפועל, היו מספר מקרים שתושבים מצאו מקלטים ציבוריים סגורים בזמן אזעקה.

להלן פרסומים שונים בכלי התקשרות, והמדיה החברתית המעידים על מצוקת התושבים :

פרסום רדיו דרום מיום 24.12.24:

אזעקה בערד ושוב המקלטים סגורים: "זה מרגיש שלא אכפת לאף אחד מהתושבים"

הטיל שנורה מתימן הציף שוב את הבעיה המוכרת בעיר הדרומית. ראש העירייה, יאיר מעיין הגיב: "לא ניתנה התראה מוקדמת מפיקוד העורף לפתיחת המקלטים"

כמו כן, תושבים רבים הביעו את תסכולם בפייסבוק, להלן דוגמאות, של פרסומים מחודש דצמבר 2024 :

גם אנחנו עמדנו מול דלת נעולה. לכל הפחות היו משאירים מפתח בידי תורן, אבל למה? מה קרה, מלחמה או משהו? בושה.

יאיר מעין XXXX 2 בלילה אני וילדים שלי וכל הרחוב בחוץ ולא יודעים לאן לרוץ שתי מקלטים נעולים אחד מהם עשו גן ילדים לחרדים והשני פשוט סגור וחצי שכונה בחוץ בלחץ מטורף. מרגיש שלא אכפת לאף אחד מהתושבים בכלל ,אנחנו במלחמהXXXXX

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

מקלטים משאירים פתוחים בזמן מלחמה!!! עכשיו אתם פותחים אותם? בין חובבנות לרשלנות...

בפיקוד העורף הבוקר אמרו שההתראה הייתה אמיתית. ואצלנו המקלטים היו סגורים זה על אחריותכם אם יקרה משהו לתושבי ערד חוסר אחריות ובושה.

לא מעניין פיקוד העורף !!!! אתם לא תסכנו את אוחלוסיה!!!! ילדים תינוקות יצאו והמקלטים סגורים!!! חלאס לעשות בתי כנסת במקלטים!!!! זה פיקוח נפש!!! אתם מנסים ליהיות חכמים על חשבון הגנה על התושבים!!!!

במצב של מלחמה המקלטים צריכים להיות פתוחים תמיד!!!!! לא יכול להיות שאנשים ירוצו למקלט והוא סגור! לא סוגרים מקלטים עד שהדבר הזה לא מסתיים!

כן פיקוד העורף

לא פיקוד העורף

כל עוד אנו עדיין במלחמה מקלטים חייבים להיות פתוחיסססססם ..... **ראה עוד**

בפעם הבאה אני מבקשת להודיע מראש לפני האזעקה האם תוקפים אותנו או לא תוקפים אותנו ורק מיירטים. כך שנדע.
מה הסיפור שלך, יש אזעקה אז רצים למקלט. איך אנחנו אמורים לדעת מראש שרק מיירטים? או האם הירוט יצליח? וגם אם הירוט יצליח מי מבטיח שלא יפלו רסיסים עלינו.

<u>הפתרון של חלוקת מפתחות לתושבים, לא סיפק פתרון מלא, לדוגמה :</u>

"מי שרוצה מפתח למקלט יוכל לקבל"
אני קבלתי מפתח, טרחתי לבדוק את תקינותו, ואף הודעתי בפוסט שהמפתח נמצא אצלי (דבר שאין זה מתפקידי לעשות)
אתמול בזמן ההזעקה, מהרתי לרדת למקלט, גם מתוך אחריות לתושבים האחרים

איזו הפתעה!
המפתח לא פותח את מנעול המקלט!
חד משמעית אני יכולה לומר, החליפו מנעול!

בעקבות התלונות הרבות של התושבים החליטה הרשות לבצע רכישה של מערכת פתיחת מקלטים אוטומטית בעלות של כמיליון שקלים כפי העולה מפוסט של ראש הרשות בפייסבוק (לא בהיקף ביקורת זו):

כאמור בתת פרק 6.1.4 לא קיימים נהלים המסדירים את פתיחת ונעילת המקלטים בעת חרום, כולל מקרה של פתיחת מקלט סגור, כאשר מסיבה כלשהי המפתח שברשות האגף לא פותח את המקלט (החלפת צילינדר על ידי המשתמשים ללא רשות, או הוספת מנעולים שונים ללא אישור האגף – דוגמה למקרים שהתקיימו במהלך שנת 2024).

לאור תלונות התושבים התקבלה החלטת הנהלה על רכישת מערכת לפתיחת מקלטים מרחוק בעלות של כמיליון ש״ח, זאת ללא קיום דיון בנושא עם מנהל אגף הביטחון וללא תיעוד לגבי אופן קבלת ההחלטה.

- ❌ **ממצא: בניגוד למנהל תקין לא קיים בעירייה תיעוד לעניין החלטת הנהלת העירייה לרכוש מערכת לפתיחת מקלטים מרחוק (עלות כמיליון ₪) ולא התקיים דיון בנושא עם מנהל אגף הביטחון שהנושא תחת אחריותו. לא נערכה תוכנית מסודרת הבוחנת את יתרונות וחסרונות המערכת לפתיחת דלתות המקלטים כגון, מה מידת יעילותה במניעת ונדליזם, עלות אחזקה, תיקונים ועוד.**

עיריית ערד
דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

- **המלצה : על מנת לקיים מנהל תקין יש לתמוך החלטות מהותיות (מבחינה כספית או גיבוש מדיניות) בתיעוד מתאים לאחר דיון עם מומחי התוכן בעירייה ובהכנת תוכנית מסודרת ומתוקצבת למימוש ההחלטה.**

- **הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :**

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	**גבוהה מאוד**

מראיון עם מנהל אגף הביטחון עלה כי במהלך שנת 2024 בתקופות מתוחות הוחלט להשאיר את המקלטים פתוחים כל הזמן, לאור זאת נגרמו נזקים שונים למקלטים (גניבה, וונדליזים), לא קיים בעירייה דוח להערכת הנזק הכספי כתוצאה מכך. דוח המפרט את גובה הנזק הכספי יכול לחזק או לייתר את ההחלטה לגבי רכישת מערכת פתיחה מרחוק בעלות של מיליון ₪.

- **ממצא: לא קיים דוח המפרט את הנזקים שנגרמו לעירייה כתוצאה מגניבות ומוונדליזם בזמן השארת המקלטים פתוחים בשעת חירום.**

- **המלצה : מומלץ למסד מנגנון דיווח על נזקים שנגרמים לעירייה בכלל ובמקלטים בפרט.**

- **הערכת הביקורת את רמת הסיכון הממצא :**

נמוכה מאוד	נמוכה	**בינונית**	גבוהה	**גבוהה מאוד**

עיריית ערד
דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

6.3.2 מיפוי מקלטים שלא נפתחו

הביקורת ביקשה לבחון את מספר הפניות למוקד העירוני בנושא מקלטים סגורים בזמן חירום לצורך איתור הקשיים בפתיחת המקלטים.

כאמור, הביקורת הפיקה קובץ פניות למוקד העירוני בנושא מקלטים לשנים 2023 – 2024 (להלן: "**דוח פניות מוקד**"). מהקובץ עולה כי במהלך חודש 12/2024 התקבלו 194 פניות במוקד בנושא מקלטים.

הביקורת "שלפה מדוח פניות המוקד פניות המתייחסות למיקלטים שהפנייה לגביהם התייחסות להיותם סגורים / נעולים. נמצאו 54 קריאות המתייחסות ל – 36 אתרים כמפורט בטבלה הבאה:

מס"ד	תוויות שורה	מספר פניות
1	אגור 5	1
2	אפיק	3
3	אפיק 2	1
4	אפיק 40	1
5	אפיק 42	1
6	אשד 25(מקלט-נתיבים להורות רווחה)	1
7	בן יאיר 11	1
8	בן יאיר 17	1
9	בן יאיר 19	1
10	בן יאיר 21	1
11	בשור	2
12	דוכיפת 23(גן מעוף - עיריית ערד)	1
13	דוכיפת 42	3
14	הדס	1
15	זמיר	1
16	זמיר 1	1
17	חן 21	1
18	יונה	1
19	לילית 6	1
20	נחל 66	2
21	נתיב התמר 7	1
22	עגור	1
23	עגור 5	1
24	עגור 5(מקלטים - כללי)	1
25	עיט 4	2
26	עיר - כללי	4
27	עיר - כללי (עיר כללי)	4
28	פלג 13(גן גני)	1

29	צופית	2
30	קנאים	1
31	תור 1	3
	סכום כולל	**47**

- ממצא: במהלך חודש דצמבר 2024 בו היו אזעקות ברחבי העיר לאור התקפות החותים, נפתחו במוקד 106 כ-50 תלונות בנושא מקלטים סגורים (מעל 30 מקלטים שונים), בנוסף לתלונות רבות בדפי הפייסבוק של העירייה, דבר המעיד על בעיית תקשורת בזמן חירום לפחות מול חלק מהתושבים.

- המלצה : מומלץ לתחקר את כלל הסיבות לפתיחת התלונות בגין המקלטים הסגורים על מנת לשפר את התקשרות מול התושב בזמני חירום בעתיד.

- הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	**גבוהה**	גבוהה מאוד

- ממצא: במבחן התוצאה במהלך חודש דצמבר 2024, התרחשו מספר מקרים בהם תושבים לא יכלו להיכנס למקלט בזמן אזעקה, מאחר והמקלט היה נעול , ברוב המקרים הסיבה היתה החלפת מנעול או הוספת נעילה על ידי הגורמים שקיבלו את זכות השימוש במקלט, זאת ללא אישור וללא יידוע אגף הביטחון בעירייה. בפועל, הגורמים שביצעו את העבירה ממשיכים להשתמש במקלט בשוטף, ללא כל סנקציות מהעירייה.

- המלצה : יש לוודא כי גורמים המקבלים את זכות השימוש במקלטים הציבוריים לא יעשו דין לעצמם לדוגמה בהחלפת מנעול או הוספת מנגנון נעילה נוסף זאת ללא יידוע ואישור אגף הביטחון, על מנת למנוע מקרים נוספים בהם באזעקה תושבים לא יוכלו להיכנס למקלט, כמו כן מומלץ לספק לאגף הביטחון כלים לאכיפה וענישה במקרים אלה.

- הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	**גבוהה מאוד**

7. <u>תמצית מנהלים</u>

החובה לתחזק מקלט ציבורי ולשמור עליו במצב המאפשר את השימוש בו בכל עת כמחסה מפני התקפה, מוטלת על פי החוק על הרשות המקומית.

בעיריית ערד (להלן: "**העירייה**") קיימים כ - 70 מקלטים ציבוריים הפזורים ברחבי העיר כאשר האחריות על תחזוקתם והפעלתם מוטלת על אגף הבטחון והבטיחות, כמו כן בסמכות העירייה לוודא תקינות מקלטים בבתים משותפים ובמתחמי מסחר ועסקים (מקלטים שאינם בבעלות העירייה). נמצא כי לא הוגדרה כל מדיניות בנושא בעירייה וכי לא אוישו תקנים מספיקים לביצוע פיקוח וניטור על כשירות מקלטים.

נמצא כי ממשקי העבודה בין הגורמים הקשורים בנושא לא מיטביים וכי מקלטים ציבוריים נמסרים לגופים שונים ללא ידוע כלל הגורמים ואף בניגוד לדין, לעיתים תוך גרימת נזקים כספיים וסיכון חיים (לדוגמה במקרה בו מסר מקלט שהוכשר כמקלט לקליטת חולים מונשמים בזמן עלטה (תרחיש של הפסקות חשמל לאורך תקופה ארוכה), זאת ללא כל עדכון של אגף הביטחון ו/או אחראית הנכסים בעירייה. עם מסירת המקלט נעלם כל הציוד שהוכן לשוהים ונהרסו כל התשתיות שהוכנו (בעיקר חשמל), כך שכיום אין לעירייה פתרון למונשמים בתרחיש עלטה).

במבחן התוצאה נכשלה העירייה כאשר נמנעה כניסת תושבים למקלטים ציבוריים בזמן אזעקה בחודש דצמבר 2024 מאחר ולרוב ננעלו על ידי המחזיקים בהם (לעיתים אף הוחלף המנעול ו/או הוספה נעילה), בפועל, הגורמים אשר אחראים לנעילת המקלטים ממשיכים להחזיק בהם ללא כל סנקציה.

להלן עיקר המלצות הביקורת, בהתאמה לפרק 5 מעלה המפרט את עיקר הממצאים:

<u>מטרת ביקורת מספר 1 - בחינת ניהול נכסי עירייה – מקלטים.</u>

7.1 מומלץ לבחון איוש תפקיד "אחראי תחום מקלטים ברשות המקומית" כהגדרתו באוגדן העיסוקים של משרד הפנים וזאת באחוז משרה והכשרה מתאימים.

7.2 יש להפיק רשימה אחת מוסכמת ומלאה של כלל המקלטים הציבוריים שבאחריות העירייה, תוך חקירת אי ההתאמות בין הרשימה באגף הביטחון לרשימה של אחראית הנכסים בעירייה.

7.3 מומלץ לבצע מיפוי של מקלטים בבתים משותפים על מנת לזהות בעיות וחוסרים לאיומי החירום השונים.

7.4 יש לעדכן את טבלאות המיפוי של אחראית הנכסים בזמן אמת כך שיכללו פרטי איש קשר של כל מקלט דו תכליתי, מועד תחילת ההקצאה ומועד סיומה. אין לאפשר שימוש במקלט ללא הסכם מסודר מול העירייה (נוהל הקצאות או שכירות) כמו כן יש לבצע התאמה בין מספרי המקלטים בפועל למספרי המקלטים במיפוי.

7.5 יש להגדיר הליך מסודר להעברת מקלט לגורם חוץ עירוני, תהליך בו יהיו מעורבים מתחילתו הן אגף הביטחון, הן אגף שפ"ע והן אחראית הנכסים בעירייה, אין לאפשר כניסת גורמים חיצוניים לרכוש עירייה ללא הליך סדור, כולל כל ההתחייבויות לשמירה על רכוש העירייה ועל הגדרות פיקוד העורף ואגף הביטחון.

7.6 במסגרת הגדרת הליך מוסדר לנושא העברת מקלט לגורם חוץ עירוני, יש לידע את אגף הביטחון בסיכומים לגבי אופן תפעול המקלט, על מנת שיוכל לבקר ולאכוף את השימוש בו, את שמירת כשירות המקלט לצרכי חירום וכן על מנת להבטיח את כלל צרכי הביטחון העירוניים וניהול מיטבי של המקלטים.

7.7 מומלץ לכנס את ועדת הביטחון ולהגדיר מדיניות ביטחון ומוכנות מקלטים.

7.8 מומלץ לבנות נהלי הפעלה לעירייה למצבי חירום בכלל ולעניין תפעול מערך המקלטים בפרט.

הערת מנהל אגף ביטחון ובטיחות : ברשות קיימים נהלים למעבר משגרה לחירום ובהם נהלים לפתיחת מקלטים, אספקת ציוד למקלטים כגון מטפים, תיק עזרה ראשונה וכדומה.

7.9 יש לספק לאגף הביטחון והבטיחות את המידע ואת הכלים לאכוף מקרים בהם גורמים שלישיים המשתמשים במקלטים הציבוריים לא עומדים בהוראות פיקוד העורף.

7.10 מומלץ לבנות תוכנית רב שנתית לחירום בכלל ובנושא המקלטים בפרט בהתחשב בשינויי האוכלוסייה בשכונות הוותיקות וגידול במספר השוהים בעיר עקב התוכנית לאפשר הקמת צימר בכל בית פרטי, יש למפות את הצרכים ובהתאם לבנות תוכנית למענה לצרכים אלה, כולל בניית מקלטים ציבוריים נוספים כלל ועולה הצורך.

7.11 מומלץ לבנות תוכנית לשעת חירום בהליך מוסדר כולל עניין מסירת רכוש עירוני המיועד לשעת חירום לגורמי חוץ (בהקצאה או שכירות), באופן שאגפי העירייה ככלל ואגף הביטחון בפרט, יוכלו לחוות דעתם לפני קבלת החלטה המשפיעה על התנהלות בזמן חירום כדוגמת העברת המקלט לגורם חיצוני, וזאת תוך הגדרת המותר לבצע במתחם מבחינת שיפוצים/התאמות, על מנת שלא לפגוע בייעוד המקום לשעת חירום.

7.12 מומלץ לבנות תוכנית עבודה מקושרת תקציב בהתאם לצרכים בפועל ובה לפרט את עלות השיפוץ לכל מקלט, מועד השיפוץ והאחראים לביצוע ולוודא כי ההוצאות אכן מתממשות בפועל.

מטרת ביקורת מספר 2 - בחינת מערך התחזוקה השוטפת של המקלטים.

7.13 מומלץ לבנות תוכנית עבודה לעניין טיפול במקלטים, תוכנית העומדת בדרישות הדין ופיקוד העורף ובהתאם לקבוע ולקלוט את כמות התקנים ומספר העובדים שיאפשרו ביצוע התוכנית.

7.14 מומלץ להגדיר את ממשקי העבודה והעברת המידע בין הנהלת העירייה, אחראית הנכסים ואגף ביטחון ובטיחות, על מנת לאפשר ניהול אפקטיבי של מערך המקלטים תוך אפשרות לפיקוח אחר השימוש שנעשה במקלטים ועמידה בהסכמים מול העירייה.

7.15 מומלץ כי במסגרת הבקרות השוטפות על המקלטים ישולבו עובדים מתמחים ממחלקת האחזקה (חשמל, בינוי, מיזוג וכד') לשם זיהוי בעיות אחזקה בשלב מוקדם ככל הניתן.

7.16 מומלץ כי במסגרת הבקרות השוטפות על המקלטים יוגדר הליך דיווח גם לאחראית הנכסים, במיוחד במקרים בהם התגלו בעיות ויש לפעול מול המחזיקים.

7.17 יש לוודא כי המקלטים בשימוש דו תכליתי יעמדו בכלל ההנחיות של פיקוד העורף, לגבי סביבת המקלט, מבנה המקלט, תברואה, חשמל, תקשורת, מערכת סינון אויר, צביעה ושילוט. מומלץ כי העירייה תאכוף את ההנחיות כלשונן בשוטף ובמיוחד בזמן מלחמה.

<u>מטרת ביקורת מספר 3 - בחינת תלונות על מקלטים סגורים באזעקות חודש דצמבר 2024.</u>

7.18 על מנת לקיים מנהל תקין יש לתמוך החלטות מהותיות (מבחינה כספית או גיבוש מדיניות) בתיעוד מתאים לאחר דיון עם מומחי התוכן בעירייה ובהכנת תוכנית מסודרת ומתוקצבת למימוש ההחלטה.

7.19 מומלץ לתחקר את כלל הסיבות לפתיחת התלונות בגין המקלטים הסגורים על מנת לשפר את התקשרות מול התושב בזמני חירום בעתיד.

7.20 יש לוודא כי גורמים המקבלים את זכות השימוש במקלטים הציבוריים לא יעשו דין לעצמם לדוגמה בהחלפת מנעול או הוספת מנגנון נעילה נוסף זאת ללא יידוע ואישור אגף הביטחון, על מנת למנוע מקרים נוספים בהם באזעקה תושבים לא יוכלו להיכנס למקלט, כמו כן מומלץ לספק לאגף הביטחון כלים לאכיפה ועניישה במקרים אלה.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

נספח א' - מפרט תדירות בדיקת מרכיבי המקלט

נושא	מהות הבדיקה	בעל מקצוע לטיפול בליקוי	תדירות הבדיקה
סביבת המקלט	דרכי גישה ויציאה ממקלט	צוות אחזקה	שלושה חודשים
	תאורת סביבת המקלט	צוות אחזקה	שנה
	שיפועי קרקע בסביבת המקלט	מהנדס/הנדסאי	שלושה חודשים
	מרחק 3 מ' ממכלי גז למקלט	חברת הגז	שלושה חודשים
	היעדר חומרים דליקים בסביבת המקלט	צוות אחזקה	שלושה חודשים
	ניקיון המקלט	צוות אחזקה	שלושה חודשים
	הדברת מזיקים בסביבת המקלט	תברואן הרשות	שנה
	ניקיון רצפה ומדרגות המקלט	צוות אחזקה	שלושה חודשים
	אוורור המקלט	צוות אחזקה	שלושה חודשים
עבודות בטון	שלמות קירות, תקרה ורצפה	מהנדס/הנדסאי	שנה
	שלמות מדרגות כניסה	מהנדס/הנדסאי	שנה
	איטום המקלט בפני חדירת מים	מהנדס/הנדסאי	שנה
	איטום המקלט בפני חדירת גזים	מהנדס/הנדסאי	שנתיים
מסגרות	סיבוב דלתות וחלונות הדף	מסגר	שלושה חודשים
	סיבוב דלתות שירותים ותאי סינון	מסגר	שלושה חודשים
	אטימות הגומי בדלתות וחלונות גז והדף	צוות אחזקה	שנה

נושא	מהות הבדיקה	בעל מקצוע לטיפול בליקוי	תדירות הבדיקה
	ניקיון צינורות אוורור	צוות אחזקה	שישה חודשים
	סגירת מכסי צינורות אוורור	צוות אחזקה	שישה חודשים
	אטם גומי במכסי צינורות אוורור	צוות אחזקה	שנה
	רשתות מגן וכובעים לצינורות אוורור	מסגר	שנה
	יציבות סולמות ושלבים	מסגר	שנה
	יציבות שבכות ודלתות רפפה	מסגר	שנה
	יציבות מעקות ומתקנים קבועים	מסגר	שנה
תברואה	פעולת ברזים	אינסטלטור	שלושה חודשים
	פעולת שסתומים בקו המים הקרים	אינסטלטור	שנה
	שלמות ויציבות צנרת מים	אינסטלטור	שנה
	שלמות וניקוי מכלי שתייה	צוות אחזקה	שישה חודשים
	פעולת משאבת ביוב ידנית או חשמלית	אינסטלטור	שישה חודשים
	מחסומי רצפה	צוות אחזקה	שלושה חודשים
	טיפול מונע למשאבות	יצרן	לפי הוראות היצרן
חשמל ותקשורת	לוח חשמל מפח	חשמלאי	שישה חודשים
	לוח חשמל מחומר פלסטי שקוף	חשמלאי	שנה
	מצב הלוח	חשמלאי	לפי סוג הלוח
	בורר פאזות	חשמלאי	לפי סוג הלוח
	מקור הזנה אלטרנטיבי	חשמלאי	לפי סוג הלוח
	מבטחים חצי אוטומטיים	חשמלאי	לפי סוג הלוח
	מערכת תאורה מתח נמוך (24 וולט)	חשמלאי	לפי סוג הלוח
	מערכת תאורה מתח	חשמלאי	לפי סוג הלוח

פרק 3 - ביקורת בנושא

אגף הכנסות – סוגיות בטיפול בחייבים ובזכאים

תוכן העניינים

נושא	עמוד
1 . כללי – רקע	152
2. מטרות הביקורת	153
3. היקף הביקורת	153
4. תיאור כללי של מהלך הביקורת	153
5. עיקרי הממצאים	154-159
6. פרוט הממצאים	
6.1 מטרת ביקורת מספר 1	160-195
6.2 מטרת ביקורת מספר 2	196-203
6.3 מטרת ביקורת מספר 3	204-211
6.4 מטרת ביקורת מספר 4	212-216
7. תמצית מנהלים	217-219

עיריית ערד
דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

1. <u>כללי – רקע</u>

הכנסות עצמיות של העירייה הינן נדבך משמעותי בתקציב השוטף (כ - 51% מתקציבה השוטף של העירייה), אשר מאפשרות את יכולתה של הרשות לספק את השירותים העירוניים לתושביה.

הכנסות אלו בעיקרן ממס ארנונה, אגרות, היטלים וקנסות. מתוך כלל ההכנסות העצמיות של העירייה, **מס הארנונה הכללית** הינו המקור המשמעותי בתקציב העירייה, והוא משמש למימון מכלול שירותים ציבוריים הנדרשים לקיום אורח חיים תקין ולרווחת תושבי העיר. לרבות תברואה, ניקיון, תאורת רחובות, תחזוקת כבישים ומדרכות, השתתפות במימון פיתוח ציבורי (מבנים ציבוריים, גנים ציבוריים, מוסדות חינוך) ממקורות עצמיים.

גביית תשלומי החובה מוסדרת בפקודת המיסים (גבייה) (ארנונה הכללית ותשלומי חובה לרשויות מקומיות (הוראת שעה), תש"ס – 2000. האחריות על גביית ההכנסות העצמיות של העירייה מוטלת על אגף ההכנסות הכפוף לגזברית העירייה. ועוסק הן בגבייה שוטפת והן בגביית חובות עבר.

לאור מהותיות סכום החובות בכלל (כ-85 מיליון ₪ בסוף שנת 2023) והחובות המסופקים בפרט (כ-58 מיליון ₪ בסוף 2023, חובות אשר העירייה מעריכה כי לא יהיה ניתן לגבותם ויש למחוק אותם), כמשתקף בדוחות הכספיים המבוקרים של העירייה בכל השנים האחרונות (לפחות 15 שנה) ובהמשך לדוח מבקר העירייה משנת 2012 שעסק בנושא, החלטתי לקיים ביקורת לגבי פעולות העירייה לגביית חובות, תוך התמקדות בארבע מטרות ביקורת :

1. בחינת ניהול חייבים וקיום מדיניות לעניין טיפול בחובות.
2. בחינת התנהלות בנושא הסדרי חוב.
3. בחינת פעולות לביטול/מחיקת חובות.
4. בחינת הטיפול בזכאים (יתרות זכות).

הביקורת בוצעה על ידי מבקר במיקור חוץ, בהנחיית וליווי עובדי לשכת מבקר העירייה.

2. <u>מטרות הביקורת</u>

1. בחינת ניהול חייבים וקיום מדיניות לעניין טיפול בחובות.
2. בחינת התנהלות בנושא הסדרי חוב.
3. בחינת פעולות לביטול/מחיקת חובות.
4. בחינת הטיפול בזכאים (יתרות זכות).

3. <u>היקף הביקורת</u>

1. הביקורת בחנה את הדוחות הכספיים ומערכת ניהול הגבייה.
2. הביקורת כללה גם את בחינת התנהלות העירייה ואגף ההכנסות בנושא טיפול בחובות (חובות ארנונה בעיקר).
3. הביקורת לא בחנה את התנהלות ועדת הערר לארנונה ולא את יישום החלטותיה.
4. לא נבחן יישום הסכמים מול חברות גביה חיצוניות/משרדי עורכי דין.

4. <u>תיאור כללי של מהלך הביקורת</u>

הביקורת כללה בין השאר:

1. סקירת חקיקה, תקנות וחוזרי מנכ"ל משרד הפנים לנושאים שנבדקו.
2. בחינת תוכניות עבודה ותקציב לשנים 2021-2024.
3. נתונים כספיים ממערכת הנהלת החשבונות של העירייה.
4. פרוטוקולים של וועדת הנחות (לעניין הסדרי פשרה מחיקת חובות וכד').
5. סקירת מאמרים, דוחות מבקר המדינה ודוחות מבקרים אחרים בנושא ניהול וטיפול בחובות ברשויות המקומיות.
6. סקירת אתרי אינטרנט העוסקים בתחום טיפול ועזרה בחובות ארנונה בעיקר.
7. בחירת מדגמים לבחינת עומק של הסדרי חוב ומחיקת חובות.
8. ראיונות עם:
   א. נתלי זליחה – מנהלת אגף ההכנסות (כאשר כיהנה בתפקיד).
   ב. גברת טלי קרמר – סגנית מנהלת מחלקת גבייה.
   ג. גברת אלינה גורדון – מדור אכיפה.

5. עיקרי הממצאים

מטרת ביקורת מספר 1 – בחינת ניהול חייבים וקיום מדיניות לעניין טיפול בחובות.

5.1 על פי הדוחות הכספיים המבוקרים של העירייה לשנת 2023, יתרת החובות המסופקים (חובות שהעירייה מעריכה כי לא יהיה ניתן לגבות ויש למחוק אותם) מהווה 67% מכלל החובות לעירייה, בעוד של פי דוח מבקר המדינה ממוצע שיעור החובות המסופקים לכלל הרשויות לשנת 2020 עמד על 69%, דבר המעיד לשיטת הביקורת על מדד ביצוע בינוני של אגף ההכנסות.

הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	**גבוהה**	גבוהה מאוד

5.2 על פי דוח מבקר המדינה משנת 2023, לא קיימת נורמה מחייבת להגדרת חוב כחוב מסופק. בפועל לא הועבר לביקורת תיעוד המגדיר באופן חד משמעי את סיווג החוב כחוב מסופק במערכת הגבייה בעיריית ערד.

תגובת המבוקר : על מנת להגדיר חובות מסופקים מנהלת אגף הכנסות היוצאת ניהלה חישוב חיצוני בדוחות אקסל המתבססים על מאזן סגירת שנה ובחישוב של :

60% הגדרת מסופקים לחובות של 1+2 שנים אחורה מתקופת מאזן .

95% הגדרת מסופקים לחובות של שנה שלישית ומעלה לתקופת מאזן .

הדוח מצורף לדוחות הביקורת למשרד הפנים.

התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר: תגובת המבוקר לא סותרת את הממצא אלא מחזקת אותו, חישוב שיעור מכלל החובות אינו הגדרה חד משמעית של חוב מסופק (חוב שלדעת העירייה יש למחוק אותו), אלא הערכה שרירותית ללא התבססות על נתונים.

הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	**גבוהה**	גבוהה מאוד

5.3 בניגוד לחוזר מנכ"ל משרד הפנים 5/2012, המגדיר בין השאר כי : "מועצת הרשות המקומית תקבע בהחלטת מועצה כללים בנוגע להליכי גבייה שיש לנקוט ביחס לחובות שונים (לפי סוג החוב, היקפו וכיו"ב)" , מועצת העירייה לא אישרה קריטריונים להליכי גבייה (בישיבת מועצת העיר מתאריך 2/4/2019, ניתן הסבר לגבי מחיקת חובות, בהתאם להחלטת ועדת ההנחות, אך הנושא לא הובא להצבעת המועצה).

הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	**גבוהה**	גבוהה מאוד

5.4 בניגוד למדיניות העירייה המוצהרת , בדבר מיצוי פוטנציאל הגביה, על פי הדוחות הכספיים המבוקרים של העירייה, בהשוואת יתרות החובות המסופקים (חובות אותם מעריכה העירייה כי לא ניתן לגבות ויש למחוק אותם) מכלל החובות לעירייה בין השנים 2012 (ביקורת קודמת) לשנת 2023 (השנה האחרונה לה נערך דוח כספי מבוקר), נמצא כי יתרת החובות המסופקים עלתה בכ-3 מיליון ₪ ועדיין מהווה 67% מכלל החובות לעירייה. מכאן, ברמת המאקרו אין התקדמות מהותית בהקטנת שיעור החובות המסופקים מכלל החובות לעירייה (בין אם על ידי מחיקתם ובין אם על ידי גבייתם).

הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	**גבוהה**	גבוהה מאוד

5.5 בניגוד לסעיף 4.9 לתוכנית ההמראה, המגדיר כי במסגרת תוכנית עבודה מקושרת תקציב - "עבור כל יחידה יוגדר התקציב ומדדי הביצוע העיתיים שייבחנו מדי חודש", בפועל, לא קיים תיעוד באגף ההכנסות לתוכניות עבודה מקושרות תקציב לשנים 2023-2024 ולא תיעוד לבחינת יעדים חודשיים באגף ההכנסות.

הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	**גבוהה**	גבוהה מאוד

5.6 בניגוד לסעיף 6.1 לתוכנית ההמראה, המגדיר פיתוח מקורות הכנסה במסגרת ארנונה שלא למגורים - "במסגרת התוכנית יתבצע מיפוי של שטחים פוטנציאליים לפיתוח שטחי תעשייה, מסחר, שירותים במטרה לעודד פיתוח של המרחב הציבורי... עבור כל אחת מהחלופות הרשות המקומית תפעל לזיהוי החסמים המרכזיים לפיתוח, הצעות לקידום, תמחור עלות קידום הפעילות, לוח זמנים עקרוני, מתווה למימון הפעילות בכל אחת מאבני הדרך, הכנסה צפויה בתום הפעילות וכן הכנסה צפויה עם ביצוע כל אחת מאבני הדרך", בפועל, לא הומצא לביקורת תיעוד לקיום מיפוי, וזיהוי חסמים לפיתוח מקורות הכנסה במסגרת ארנונה שלא למגורים.

הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	**גבוהה**	גבוהה מאוד

5.7 בניגוד לסעיף 6.1 לתוכנית ההמראה, המגדיר פיתוח מקורות הכנסה חדשים - "במסגרת התוכנית תתקיים בניית תוכנית אסטרטגית, שתכליתה יצירת מקורות הכנסה חדשים לרשות המקומית, המבוססים על הרחבת שירותים/טיובם/יצירת שירותים חדשים.", בפועל, לא הומצא לביקורת תיעוד לקיום תוכנית אסטרטגית לפיתוח מקורות הכנסה חדשים.

הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	**גבוהה**	גבוהה מאוד

5.8 בבחינת נתוני גובה חוב לפי טווחים, ומקרים לכל טווח, לא ניתן לזהות כל מגמה לאורך השנים, נתון מעיד נוסף לאי יישום תוכנית גביה סדורה בנושא חייבים (לדוגמה אם היו מתמקדים בחייבים גדולים סביר כי היה שינוי בסכום החוב ומספר החייבים, כאשר החוב היה נגבה או נמחק בשל חוסר יכולת לגבות).

הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	**גבוהה**	גבוהה מאוד

5.9 למרות שחל גידול מהותי של העברת טיפול חובות לעורכי דין (מכ-9 מיליון בשנת 2021 לכ-44 מיליון בשנת 2023), שיעור הגביה בשנת 2023 ירד לעומת שנת 2022 בכ-14%.

<u>תגובת המבוקר : על פי נוהל קיים בכל שנת כספים מתבצעים שני מהלכי אכיפה, האחד בחודש יוני והשני בחודש דצמבר. בעקבות מלחמת חרבות הברזל, התעכב תהליך האכיפה כך שרק חובות ארנונה הועברו לאכיפה, בעוד חובות אחרים הועברו רק בחודש 6/2024.</u>

התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : תגובת המבוקר לא סותרת את הממצא, סביר כי מהלך אכיפה מלא היה משפר את אחוזי הגביה אך לשיטת הביקורת לא באופן משמעותי מאחר וכמצוין בדוחות הכספיים החובות לגבייה שהועברו לאכיפת עורכי דין גדלה מהותית בין 2021 ל-2023.

הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	**גבוהה**	גבוהה מאוד

5.10 בניגוד לסעיף 4 לתוכנית ההמראה, בו התחייבה העירייה למיפוי והגדרת אסטרטגיית פעולה לצמצום חובות העבר, ובנוסף להעמקת הגבייה והגדרת יעדי ביצוע רב שנתיים, כל זאת במסגרת מעגל העשייה מנהל תקין וניהול כספים, לביקורת לא הוצגו כל תוכניות אסטרטגיות או יעדים רב שנתיים ובנוסף במבחן התוצאה, אין כל שינוי מהותי בגביית חובות העבר (היקף חובות אבודים, אחוזי גביה וכד').

הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	**גבוהה**	גבוהה מאוד

<u>מטרת ביקורת מספר 2 – בחינת התנהלות בנושא הסדרי חוב/פשרה.</u>

5.11 בניגוד לנוהל האכיפה העירוני המגדיר בין השאר כי : " אחת לחודש יבדקו כל התהליכים החדשים שהועברו לטיפול משפטי על ידי אחראית הבקרה, תוך שימת דגש

על איתור כלל החייבים, קבלת תשלומים/הסדרים, פתיחת תיקי תביעה...", לא הועבר לביקורת כל תיעוד למועדי הבדיקה ותוצאות הבדיקה.

הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	**גבוהה מאוד**

5.12 נמצא כי אין נוהל פרטני לעניין הסדרי חוב/פשרה, כמו כן אין מדיניות פרטנית לנושא, לשיטת הביקורת אין לאפשר שיקול דעת ללא מגבלות בתחום.

<u>תגובת המבוקר : עפ"י הליך עבודה קיים עובדות מדור אכיפה מורשות לפריסה עד 12 תשלומים, מנהלי המחלקה פריסה עד 24 תשלומים. במסגרת המחלקה לא מאושרת פריסה מעבר ל 24 תשלומים. נוהל אכיפה יעודכן בהתאם.</u>

התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : תגובת המבוקר לא סותרת את הממצא, ו/או מייתרת את ההמלצה.

הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	**גבוהה**	**גבוהה מאוד**

5.13 נמצא כי אין כל יעדים כמותיים או איכותיים בנושא הסדרי חוב/פשרה, התנהלות ללא יעדים מונעת קיום בקרה וניתוח מגמות בתחום.

הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	**גבוהה**	**גבוהה מאוד**

5.14 נמצא מקרה בו במסגרת הפחתת החוב שונה סיווג הנכס ממסחר לסיווג "אחר", דבר שהביא להקטנת החוב בכ-19,000 ₪, שינוי הסיווג אינו מבוסס על טעמים המצויים בחוזר מנכ"ל 5/2012 ובסעיף 339 לפקודת העיריות.

הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	**גבוהה**	**גבוהה מאוד**

5.15 נמצא כי בניגוד לחוק, אגף הגבייה ביצע פריסה של 30 תשלומים לחוב בתוספת הצמדה, אך לא בתוספת ריבית.

הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	**גבוהה**	**גבוהה מאוד**

5.16 נמצא מקרה בו במסגרת ההסדר בוטל חיוב בגין שכר דירה לתקופה שלפני ארבע שנים מתאריך ההסדר, זאת ללא כל הליך אכיפה, מכאן בניגוד לנוהל האכיפה לא טופל חוב משמעותי לאורך מספר שנים.

הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	**גבוהה מאוד**

מטרת ביקורת מספר 3 – בחינת פעולות לביטול/מחיקת חובות.

5.17 נמצא כי בשנים 2021-2023 טיפלה העירייה במחיקת חובות בסך כ-6.7 מיליון ₪, ואילו במחצית שנת 2024 (סיום איסוף הנתונים לביקורת) טופלו חובות בסך 4 מיליון ₪, עדות נוספת לחוסר ההשקעה של העירייה בנושא לאורך השנים.

הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	**גבוהה**	גבוהה מאוד

5.18 נמצא כי במסגרת החובות שטופלו למחיקה מסך של 153 מקרים, מספר המקרים למחיקה מסיבות של התיישנות והפטר עמד על 103 (מעל 2/3 מכלל המקרים שטופלו), עדות נוספת להתנהלות לא מיטבית בנושא.

הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	**גבוהה**	גבוהה מאוד

5.19 נמצא כי אין התאמה כספית בין החובות שטופלו למחיקה, לבין החובות למחיקה שדווחו בדוחות הכספיים, לדוגמה בשנת 2023 טופלו חובות למחיקה בסכום של 1.5 מיליון ₪ בעוד שבדוח הכספי מצוין 413 אלש"ח בלבד.

הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	**גבוהה**	גבוהה מאוד

5.20 נמצא מקרה של בקשה למחיקת חובות בהסדר חדש, לאחר שהסדר קודם לא שולם במלואו. הבקשה להשלים הסדר קודם לסך 100 אלש"ח ולמחוק 715 אלש"ח. לנישום 2 נכסי נדל"ן בגינם ניתן לרשום הערת אזהרה לטובת העירייה. בפועל אושרה מחיקת החוב על ידי משרד הפנים.

הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	**גבוהה**	גבוהה מאוד

מטרת ביקורת מספר 4 – בחינת הטיפול בזכאים (יתרות זכות).

5.21 לעירייה ולאגף ההכנסות אין מדיניות מוגדרת לעניין החזר יתרות זכות לזכאים, כפועל יוצא אין כל נוהל הפורט את המדיניות לתהליך מוסדר.

הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	**גבוהה**	גבוהה מאוד

5.22 בניגוד לעיריות אחרות נמצא כי אין כל פרסום באתר האינטרנט של העירייה לאפשרות לזהות ולדרוש יתרות זכות.

<u>תגובת המבוקר : המחלקה עובדת לפי הליך עבודה ישן שעבר עדכונים במשך השנים. כמו כן, טופס מקוון לבקשת החזר יתרה פורסם לאחר הביקורת (באמצע ינואר 2025 באתר העירייה).</u>

הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	**גבוהה**	גבוהה מאוד

5.23 בבחינת עשרת יתרות הזכות הגבוהות ביותר, נמצאו מספר יתרות לא מטופלות שמקורן מסיבות שונות (תשלום כפול שלא קוזז מספר חודשים, יתרת זכות שנוצרה עקב מחיקת חוב, יתרות שלא נותחו ממעבר לתוכנה החדשה משנת 2020 וכו'), מצב המעיד על חוסר במדיניות ועבודה סדורה בעניין יתרות זכות.

הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	**גבוהה**	גבוהה מאוד

6. פרוט הממצאים

6.1 מטרת ביקורת מספר 1 –

בחינת ניהול חייבים וקיום מדיניות לעניין טיפול בחובות.

6.1.1 כללי

ציטוט מתוך דוח מבקר המדינה על השלטון המקומי משנת 2023, בנושא ארנונה ברשויות המקומיות :

הארנונה בישראל היא מס המוטל על ידי הרשות המקומית על המחזיק בנכס, ומטרתה לממן את הפעילויות השונות של הרשות. הנכסים שמוטלת עליהם ארנונה הם בניין, אדמה חקלאית וקרקע תפוסה כמשמעותם בפקודת העיריות [נוסח חדש] (להלן - פקודת העיריות).

הרשויות המקומיות (עיריות, מועצות מקומיות ומועצות אזוריות) מטילות ארנונה על המחזיקים בנכסים בתחומן לפי סוג הנכס, שטחו, השימוש הנעשה בו והאזור שבו הוא נמצא. הארנונה היא המקור העיקרי להכנסות עצמיות של הרשויות המקומיות. כללי הארנונה מעוגנים בחקיקה ראשית - פקודות מנדטוריות וחוקי הכנסת, בחקיקת משנה - תקנות וצווים שהותקנו בידי שרי הפנים והאוצר, ובצווי ארנונה שהמועצות של הרשויות המקומיות מחוקקות מדי שנה.

בית המשפט העליון התייחס בשורה של פסקי דין למהות הארנונה, ופסק כי ארנונה במהותה היא מס ולא היטל או אגרה, והתשלום אינו מותנה במתן שירותים למשלם על ידי הרשות המקומית. בית המשפט העליון, בשבתו כבית המשפט הגבוה לצדק, דן בחובת קביעת סל שירותים מינימלי שהרשויות המקומיות יהיו חייבות לספק לתושביהן בתמורה לגביית הארנונה, והוא לא מצא מקום לחייב את שר הפנים בקביעת סל כאמור.

...

חובות ארנונה וחובות מסופקים

מהבחינה החשבונאית חובות מסופקים הם חובות שיש חוסר ודאות בנוגע לגבייתם והם מיועדים למחיקה (להלן - חומ"ס).

בביקורת עלה כי לא קיימת נורמה מחייבת להגדרת חוב כחוב מסופק. בביקורת נבדקה הגדרת חובות מסופקים ועלה כי הרשויות המקומיות שנבדקו נבדלות זו מזו בהגדרת חוב מסופק.

מומלץ למשרד הפנים לקבוע כללים אחידים להגדרת חוב כחוב מסופק ומיועד למחיקה בדוחות הכספיים של הרשויות המקומיות, ובייחוד לגבי חובות ישנים שגבייתם מוטלת בספק

...

קיימת חשיבות רבה לכך שהרשויות המקומיות יפעלו לגביית חובות הארנונה כלפיהן בסמוך ככל הניתן למועד היווצרותם. יתרת חובות גדולה משנים קודמות יכולה להעיד על הליכי גבייה ואכיפה לא מספקים לאורך השנים.

...

עיריית ערד
דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

מומלץ כי משרד הפנים יעודד את הרשויות המקומיות להגביר את מאמציהן לגביית חובות ארנונה. פעולות אלה יאפשרו להן לגבות מיליארדי שקלים הנחוצים להן לצורך מתן שירות לתושביהן, ציות לחוק ולחלוקה שוויונית יותר של הנטל. גבייה של חובות אלה, ולו של חלק מהם, עשויה לצמצם במידה ניכרת את הגירעון המצטבר של כלל הרשויות המקומיות, המסתכם בסוף שנת 2020 בכ-3.1 מיליארד ש"ח. כמו כן, מומלץ כי משרד הפנים יפעל מול הרשויות המקומיות לעידוד מחיקת חובות ארנונה אשר אינם ניתנים לגבייה והליכי גבייתם מוצו, בהתאם להנחיות שבנוהל למחיקת חובות.

סוף ציטוט מתוך דוח מבקר המדינה על השלטון המקומי משנת 2023, בנושא ארנונה ברשויות המקומיות.

בנוסף לארנונה אגף ההכנסות אחראי גם על גביית אגרות, היטלים, ותשלומים ישירים עבור פעילות (הכנסות עצמיות).

<u>אגרות – רקע כללי</u>

בעוד "מס" הוא תשלום חובה המוטל על ידי רשות ציבורית ללא תמורה ישירה או זיקה למשאב ציבורי או שירות הניתנים בעדו לנישום; אגרה, להבדיל מ"מס טהור", היא תשלום המוטל בזיקה למשאב ציבורי או שירות מסוים הניתנים בגינה, לדוגמה אגרת בנייה, או אגרת שמירה.

<u>היטל – רקע כללי</u>

בהיטל כל בעל נכס משלם את חלקו, לדוגמה: היטל השבחה או תשלום חלק יחסי מעלות התשתיות העירוניות לפי תעריף שנקבע בחוק העזר ליחידת שטח קרקע ויחידת שטח בנוי.

<u>ציטוט מדוח מבקר העירייה ערד לשנת 2012 בנושא – מערך הגבייה והטיפול בחייבים:</u>

כל רשות מקומית נסמכת על גביית הארנונה בתקציבה השוטף, הארנונה היא אחד ממקורות ההכנסה המרכזיים של הרשות המקומית, לשם כך ניתנו לרשות בדינים השונים את היכולת לקבוע צו ארנונה, לחייב את התושבים ואת העסקים המקומיים בהתאם לצו הארנונה, לגבות ואף לאכוף את החוב במקרה של אי תשלום.

מחלקת הגביה בעירייה היא אחת מהחוליות המרכזיות בפעילות העירייה, גם מבחינת האינטראקציה עם התושבים והן מבחינת עמידה בתקציב, גביית מיסי הארנונה מאפשרים לרשות לעמוד בתקציב השנתי ולספק לתושבים את השירותים הטובים ביותר שניתן לספק במסגרתו.

<u>...</u>

- **ממצא: כל עובדי מחלקת הגביה מורשים במערכת המחשוב לעכב הליך טיפול בחייב.**

<u>הערת המבוקר: ביטול ו/או עיכוב הליך מבוצע באישור היועמ"ש ובמדור אכיפה בלבד.</u>

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

- **המלצה: מומלץ כי הליך העיכוב יטופל על ידי שני אנשים לפחות, האחד בעמדת ניהול. מבחינת ניהול תקין לא מקובל לאפשר לעכב הליך ללא חתימה שנייה.**

- **ממצא : אין ברשות מחלקת הגביה כל כלי לבדיקת התנהלות עורך הדין החיצוני בנושא החייבים (קיים דוח אקסל המועבר מהעו"ד שלא ברור עד כמה כולל את כל התיקים).**

  תגובת המבוקר : הממצא מקובל הנושא בבדיקה לאפשרויות הביצוע.

- **המלצה : יש לבנות מערכת דוחות בקרה ומעקב אחר פעולות עורך הדין, שישמשו כלי עבודה בידי מחלקת הגביה.**

- **ממצא : מסך חובות ארנונה של כ- 55 מיליון ₪ , נמצאים בטיפול עורך דין חובות בסך של 9 מיליון ₪ בלבד !**

- **המלצה : מומלץ לקבוע קריטריונים ברורים לגבי חובות שיש להעביר לטיפול עו"ד ולוודא שאכן כל החייבים הועברו לטיפולו.**

סוף ציטוט מדוח מבקר העירייה ערד לשנת 2012 בנושא – מערך הגבייה והטיפול בחייבים.

מאז הדוח המצוטט מעלה עברו 12 שנים, בפועל, גם בשנת 2024 נותרה יתרה חייבים משמעותית (לפי הדוחות הכספיים המבוקרים לשנת 2023 עומדת יתרת החייבים על כ-58 מיליון ₪ , נכון לתחילת שנת 2023, ועל כ- 57.5 מיליון בסוף השנה (ראה פרוט חייבים לתחילת שנה מטה, נתונים מנספח 2 לטופס 1 של הדוח הכספי לשנת 2023). כך גם לא טופל נושא הבקרה (ובכללו הרשאות גישה, דוחות חריגים, זיהוי מגמות וכד' כמתואר בדוח המבקר לשנת 2012), הרחבה בנושא בקרות ראה בדוח זה בפרק הביקורת העוסק במערך הבקרה בעירייה.

נתונים לתחילת שנת 2023 מנספח 2 לטופס 1 של הדוח הכספי המבוקר של העירייה לשנת 2023 :

מס.	שם החשבון	יתרה לתחילת השנה	חיוב בשנת החשבון
			(פירוט א)
א.	**חשבונות על בסיס חיוב שנתי**		
1	**ארנונה**		
1.1	ארנונה למגורים	4,833	48,232
1.2	ארנונה אחרת	4,792	32,891
1.3	חובות מסופקים וחובות למחיקה ארנונה	47,118	
	סה"כ ארנונה	56,743	81,123
2	**אגרת מים וביוב**		
2.1	**אגרת מים**	370	
2.2	**חובות מסופקים וחובות למחיקה מים**	7,536	413
	סה"כ מים	7,906	413
3	היטל שמירה	771	3,229
	סה"כ חשבונות על בסיס חיוב שנתי חוזר	65,420	84,765
ב.	**חשבונות על בסיס חיוב חד פעמי**		
1	חניה וקנסות חניה	(6)	1,341
2	שכר דירה	1,479	1,059
3	קנסות	157	428
4	עצמיות חינוך	2,085	1,072
6	עצמיות רווחה	358	818
8	הטלי השבחה	58	3,301
10	אגרות בניה	14	1,891
11	הטל ביוב	103	(7)
12	מדי מים	4	
14	שלטים, אישורים וכו'	9,227	28,231
15	פינוי אשפה	2,098	7,054
17	חובות מסופקים וחובות למחיקה	3,551	
	סה"כ חשבונות על בסיס חיוב חד-פעמי	19,128	45,188
	סה"כ בשנת הדוח	**84,548**	**129,953**
	שנה קודמת	80,765	119,889
	שנתיים קודמות	70,393	111,508

על פי הנתונים מהדוחות הכספיים המבוקרים לשנת 2023 עולה כי יתרת החובות המסופקים (חובות שלפי הערכת העירייה לא יצליחו לגבות ויש למחוק אותם) עלתה בכשלושה מילון ₪ בתריסר שנים (מכ-55 מיליון לכ-58 מיליון), כאשר שיעור חובות אלה מכלל החייבים נותר זהה כ-67% מסך יתרות החייבים לעירייה. לשיטת הביקורת נתונים אלה מעידים על טיפול לא מיטבי בנושא החובות המסופקים (במיוחד חובות מסופקים בגין ארנונה שעלו בכ-13 מיליון ₪ בין השנים).

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

ציטוט מתוך דוח מבקר המדינה על השלטון המקומי משנת 2023, בנושא ארנונה ברשויות המקומיות :

חובות ארנונה וחובות מסופקים - יתרת החייבים מארנונה של כלל הרשויות המקומיות לסוף שנת 2020, כולל חובות מסופקים (חומ"ס), הייתה כ-31,735 מיליון ש"ח לעומת 28,961 מיליון ש"ח בשנת 2016, ויתרת החומ"ס בסוף שנת 2020 הייתה 21,697 מיליון ש"ח לעומת 19,265 מיליון ש"ח בשנת 2016. נכון לסוף שנת 2020 הייתה יתרת החומ"ס כ-69% מסך יתרת החייבים שהייתה כ-31,735 מיליון ש"ח.

סוף ציטוט מתוך דוח מבקר המדינה על השלטון המקומי משנת 2023, בנושא ארנונה ברשויות המקומיות.

- **ממצא : על פי הדוחות הכספיים המבוקרים של העירייה לשנת 2023, יתרת החובות המסופקים (חובות שהעירייה מעריכה כי לא יהיה ניתן לגבות ויש למחוק אותם) מהווה 67% מכלל החובות לעירייה, בעוד של פי דוח מבקר המדינה ממוצע שיעור החובות המסופקים לכלל הרשויות לשנת 2020 עמד על 69%, דבר המעיד לשיטת הביקורת על מדד ביצוע בינוני של אגף ההכנסות.**

- **המלצה : מומלץ לבחון את שיעור החובות המסופקים מכלל החובות לעירייה, ברשויות דומות לעיריית ערד (לדוגמה בעיריית דימונה השיעור לשנת 2023 עומד על 56%), ולבנות תוכנית רב שנתית לשיפור המדד לפחות לרמה של הרשויות הדומות.**

- **הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :**

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	**גבוהה**	גבוהה מאוד

- **ממצא : על פי דוח מבקר המדינה משנת 2023, לא קיימת נורמה מחייבת להגדרת חוב כחוב מסופק. בפועל לא הועבר לביקורת תיעוד המגדיר באופן חד משמעי את סיווג החוב כחוב מסופק במערכת הגבייה בעיריית ערד.**

תגובת המבוקר : על מנת להגדיר חובות מסופקים מנהלת אגף הכנסות היוצאת ניהלה חישוב חיצוני בדוחות אקסל המתבססים על מאזן סגירת שנה ובחישוב של :

60% הגדרת מסופקים לחובות של 2+1 שנים אחורה מתקופת מאזן.

95% הגדרת מסופקים לחובות של שנה שלישית ומעלה לתקופת מאזן.

הדוח מצורף לדוחות הביקורת למשרד הפנים.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר: תגובת המבוקר לא סותרת את הממצא אלא מחזקת אותו, חישוב שיעור מכלל החובות אינו הגדרה חד משמעית של חוב מסופק (חוב שלדעת העירייה יש למחוק אותו), אלא הערכה שרירותית ללא התבססות על נתונים.

- **המלצה: מומלץ להגדיר נורמה ברורה להגדרת חוב כחוב מסופק, ולבחון את רלוונטיות ההגדרה בכל מספר שנים, כולל השוואה מול רשויות דומות.**

- **הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא:**

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	**גבוהה**	גבוהה מאוד

- **ממצא: על פי הדוחות הכספיים המבוקרים של העירייה, החובות המסופקים (חובות אותם מעריכה העירייה כי לא ניתן לגבות ויש למחוק אותם) עומדים על מעל 55 מיליון ₪, בפועל על פי הדוחות הכספיים המבוקרים, בשנים 2022,2021 לא נמחקו כלל חובות, ואילו בשנת 2023 נמחקו חובות בסך 981 אלש"ח בלבד.**

- **המלצה: מומלץ להגדיר לאגף ההכנסות יעדים למחיקת חובות לשם הקטנת יתרת החובות המסופקים (חובות שהעירייה מעריכה כי לא יהיה ניתן לגבות ויש למחוק אותם).**

- **הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא:**

נמוכה מאוד	נמוכה	**בינונית**	גבוהה	גבוהה מאוד

<u>לשם ניהול הליכי השומה מוסדרים, שקופים ואחידים יש לנהל מספר פנקסים ורישומים בניהם:</u>

1. פנקס ההשגות.
   - מספור ההשגה.
   - תאריך קבלת ההשגה (בעירייה ולא בגזברות).
   - מהות ההשגה.
   - פרטי המשיג והנכס.

- תקציר ההחלטה.
- מועד מתן ההחלטה בהשגה (האם בטווח שהגדיר החוק).
- אסמכתא למשלוח.
- ציון החלטות מוסכמות.

2. פנקס העררים.
   - מספור כל ערר שהוגש.
   - מועד ההגשה.
   - פרטי העורר והנכס.
   - תקציר הערר.
   - מועד מתן התשובה של מנהל הארנונה.
   - מועדי הדיונים.
   - מועד ההחלטה בערר.
   - אומדן סכום המחלוקת.
   - ציון שנות הכספים שנוספו לערר.
   - סטטוס גביה (על החלק שלא במחלוקת).
   - החלטות מוסכמות.

3. פנקס הליכי בית משפט.
   - רישום כל הליך משפטי שהוגש נגד העירייה.
   - מספר ההליך.
   - סוג ההליך ובית המשפט בו מתנהל.
   - פרטי הנישום והנכס.
   - תקציר המחלקות.
   - מועדי דיונים.
   - ציון שנות כספים.
   - אומדן סכום המחלוקת.
   - סטטוס גביה.
   - מועד מתן פסק הדין.
   - פרוט החלטות מוסכמות.

4. בשומות מוסכמות יש לשמור בתיק הטיפול, נייר עבודה המסביר את הרציונל להסכם, באופן בו כל מי שקורא את התיק יבין איך נקבע סכום התשלום.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

<u>לשם שקיפות, אחידות ובקרה מיטבית מומלץ כי העירייה תנהל פנקס השגות, פנקס עררים ופנקס הליכי בית משפט, בנוסף מומלץ כי במקרה של שומה מוסכמת/פשרה יצורף נייר עבודה לתיק החייב, המסביר את הרציונל לגובה החיוב עליו הוסכם.</u>

- **ממצא : נמצא כי המעקב אחר הליכי השגה וערר מבוצע בעירייה באמצעות קובץ אקסל, ואין באגף מעקב מרוכז אחר הליכי משפט בחובות השונים (מנוהל בכל תיק), התנהלות באופן זה מונעת בקרה מיטבית על כלל נושאים אלה.**

- **המלצה : מומלץ לנהל באגף פנקס השגות, פנקס עררים ופנקס הליכי משפט, כמו כן מומלץ כי במקרה של שומה מוסכמת/פשרה יצורף נייר עבודה לתיק החייב, המסביר את הרציונל לגובה החיוב עליו הוסכם.**

- **הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :**

נמוכה מאוד	נמוכה	**בינונית**	גבוהה	גבוהה מאוד

6.1.2 בחינת קיום מדיניות ויישומה בנושא חובות

מתוך מצגת תוכנית עבודה מקושרת תקציב של אגף ההכנסות לשנת 2022 (לא הועבר לביקורת מסמך מעודכן לשנים 2023,2024) :

יעוד האגף

אגף ההכנסות ברשות, אמון על כלל הכנסות העצמיות לרבות תשלומי ארנונה, היטלים, אגרות, חינוך, שילוט ועוד. האגף פועל למקסום הכנסות הרשות, להרחבת בסיס החיוב תוך שיפור ביצועים מתמיד. וכל זאת תוך שמירה קפדנית על חוקים, נהלים ומתן שירות איכותי ומהיר לכלל תושבי העיר ולעסקים הפועלים בה.

תחומי ליבה

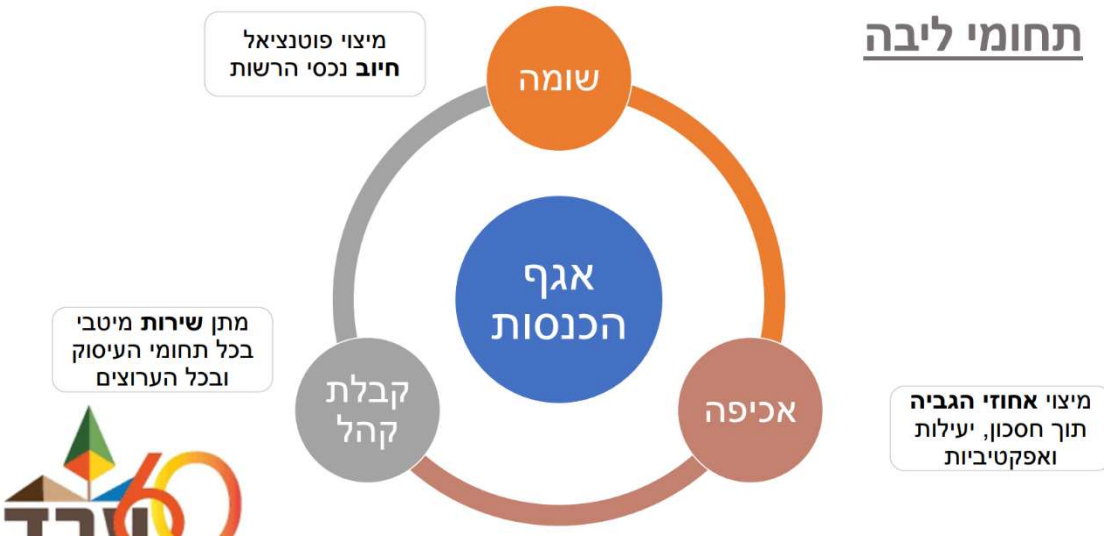

סוף ציטוט ממצגת תוכנית עבודה מקושרת תקציב של אגף ההכנסות לשנת 2022.

סעיף 2.3.3 לחוזר מנכ"ל משרד הפנים 5/2012 נוהל מחיקת חובות, קובע בין היתר :

2.3.3 מיצוי הליכי גביה

יובהר, כי על הרשות המקומית לנקוט בהליכי גבייה מנהליים על פי דין, אשר ישקפו מאמץ רציני לגביית החוב ובכלל זה משלוח של מכתבי התראה וביצוע הליכי עיקול. לגבי תאגיד – יש למצות במסגרת זאת את אפשרות הגביה מבעלי השליטה, בהתאם לסעיף 8(ג) לחוק הסדרים במשק המדינה (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב) התשנ"ג–1992. לגבי יחיד ותאגיד - יש לבדוק האם קיימים נושים נוספים, להתחקות, ככל הניתן, אחר הליכי גביה נוספים וככל שקיימים כאלה, להצטרף אליהם.

מבלי לגרוע מהאמור לעיל, תקבע מועצת הרשות המקומית בהחלטת מועצה כללים בנוגע להליכי גביה שיש לנקוט ביחס לחובות שונים (לפי סוג החוב, היקפו וכיו"ב). בטרם קבלת החלטה כאמור, תונח בפני המועצה חוות דעתם של הגזבר והיועץ המשפטי בנושא.

סוף ציטוט מחוזר מנכ"ל 5/2012.

על פי נוהל אכיפה עירוני שהועבר לביקורת (ככלל נוהל פורט את המדיניות לתהליך עבודה), שעודכן לאחרונה בתאריך 23/1/2023, הוגדרו בין השאר :

מדיניות ומטרה

מדיניות העירייה ומחלקת הגביה הינה למצות את פוטנציאל הגביה מחייבים, להעמיק ולהגדיל את הכנסות העירייה תוך הקטנת מצבת החובות ומניעת התיישנותם ו/או השיהוי בגבייתם והכל תוך חתירה להסדרת החובות באמצעים שונים (אכיפה, הסכמי פשרה, תשלומים וכיו"ב) ומתן שירות יעיל ואדיב לתושבים.

מטרת נוהל זה הינה לקבוע את השיטה, הסמכויות והאחריות בתהליך אכיפת הגביה .

סוף ציטוט מנוהל האכיפה העירוני משנת 2023.

- **ממצא : נמצא כי קיים נוהל אכיפה עירוני, ככלל נוהל הוא יישום של מדיניות הארגון, המדיניות של העירייה אף מפורטת בנוהל כך : "למצות את פוטנציאל הגבייה מחייבים להעמיק ולהגדיל את הכנסות העירייה תוך הקטנת מצבת החובות ומניעת התיישנותם ו/או השיהוי בגבייתם והכל תוך חתירה להסדרת החובות באמצעים שונים (אכיפה, הסכמי פשרה, תשלומים וכיו"ב) ומתן שירות יעיל ואדיב לתושבים" – תקין.**

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

- ממצא : בניגוד לחוזר מנכ"ל משרד הפנים 5/2012, המגדיר בין השאר כי : "<u>מועצת הרשות המקומית תקבע בהחלטת מועצה כללים בנוגע להליכי גבייה שיש לנקוט ביחס לחובות שונים (לפי סוג החוב, היקפו וכיו"ב)</u>" , מועצת העירייה לא אישרה קריטריונים להליכי גבייה (בישיבת מועצת העיר מתאריך 2/4/2019, ניתן הסבר לגבי מחיקת חובות, בהתאם להחלטת ועדת ההנחות, אך הנושא לא הובא להצבעת המועצה).

- המלצה : יש להגדיר קריטריונים להליכי גבייה ולאשרם במועצת העיר, מומלץ כי הקריטריונים שיוגדרו ישקפו בנוסף לחוזר מנכ"ל גם את מדיניות העירייה בנושא.

- הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	**גבוהה**	גבוהה מאוד

- ממצא : בניגוד למדיניות העירייה המוצהרת , בדבר מיצוי פוטנציאל הגביה, על פי הדוחות הכספיים המבוקרים של העירייה, בהשוואת יתרות החובות המסופקים (חובות אותם מעריכה העירייה כי לא ניתן לגבות ויש למחוק אותם) מכלל החובות לעירייה בין השנים 2012 (ביקורת קודמת) לשנת 2023 (השנה האחרונה לה נערך דוח כספי מבוקר), נמצא כי יתרת החובות המסופקים עלתה בכ-3 מיליון ₪ ועדיין מהווה 67% מכלל החובות לעירייה. מכאן, ברמת המאקרו אין התקדמות מהותית בהקטנת שיעור החובות המסופקים מכלל החובות לעירייה (בין אם על ידי מחיקתם ובין אם על ידי גבייתם).

- המלצה : מומלץ להגדיר יעדים לאגף ההכנסות להקטנת שיעור החובות המסופקים מכלל החובות לעירייה, זאת בהתאם למדיניות המוצהרת, לחלופין יש לשנות מדיניות.

- הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	**גבוהה**	גבוהה מאוד

6.1.3 בחינת קיום מטרות ויעדים מדידים לעניין גביית חובות

הביקורת בחנה את קיומם/היעדרם של מטרות ויעדים מדידים (כמותיים ואיכותיים) לגביית חובות. הביקורת עיינה בתוכנית עבודה לשנת 2022 (תוכנית העבודה האחרונה שהומצא לביקורת).

צילום מסך מתוך מצגת תוכנית עבודה מקושרת תקציב של אגף ההכנסות לשנת 2022 (לא הועבר לביקורת מסמך מעודכן לשנים 2023,2024):

יעד שנתי	משימות	תפוקות
הגדלת בסיס השומה ב- 3 מ שח בשנה	ביצוע 2000 פיקוחים באמצעות סקר נכסים (מדידות שטחים. יעד שכונות הבאות- שקד, מבוא שקד, חצבים, גבים והרדוף. עד היום ב2022 נמדדו - 1,050- מעוף, בניינים חדשים בירושלים)	הגדלת הכנסות. בעקבות הסקר בשנת 2022 עד היום, הגדלנו שומה שנתית בכ-773,000 ש"ח.
	ביצוע 1500 פיקוחים יזומים בשנה (כולל פיקוחי סיווג/מחזיקים ועוד. עומד כיום על 1000)	הגדלת הכנסות
	פרסום וקבלת זוכה למכרז הגדלת בסיס שומה בעסקים בכ-1 מ' שח בשנה	הגדלת הכנסות
	אישור ה'אישורים חריגים'	הגדלת בסיס השומה באמצעות עדכוני תעריף
	העברת 10 תיקי לחקירה	איתור זכאים להנחות שלא בצדק+איתור עסקים במגורים וכו
גביית 92% מהשוטף (ב2021 עמדנו על 87.5%)	העלאת כמות המשלמים באמצעות הו"ק אשראי+בנקאית ל-6000 בשנה (כיום יש 4400)	תשלום קבוע ע"י התושב מעלה את אחוזי הגביה וחוסך התעסקות וכסף לרשות
	השלמת חיוב ארנונה שנתי מראש לחייבים	צמצום עלויות אכיפה לרשות ולתושב
	שליחת 4 פעמים בשנה מסרונים לחייבים	שיפור יעילות האכיפה וצמצום עלויות לתושב ולרשות
	הקמת מערך אכיפה מנהלי	שיפור יעילות האכיפה וצמצום עלויות לתושב ולרשות
גביה 25% היסטורי (שנה קודמת עמדנו על 23%)	מערך אכיפה משפטית	עו"ד, אגרות, הוצאות משפטיות ועוד
	מעקב אחר עורכי הדין+מחיקות	העלאת סכומי הגביה אצל עורכי הדין והעלאת כמות מחיקות (סך המחיקות ב-2021- 3,409,985 שח. יעד מחיקות ל-2022- 3,700,000 ₪)

תוכנית העבודה לעיל מציינת ביעדיה השנתיים: מקסום הכנסות הרשות תוך הרחבת בסיס החיוב, וזאת על ידי מיצוי פוטנציאל חיוב נכסי הרשות, מיצוי אחוזי הגבייה תוך חיסכון, יעילות ואפקטיביות. ובתוך כך:

1. **יעד הגדלת בסיס השומה ב 3 מיליון** ₪ באמצעות:
   א. סקר מדידות ל 2,000 נכסים.
   ב. ביצוע 1,500 פעולות פיקוח יזומים.
   ג. הגדלת בסיסי שומה בעסקים ב 1 מיליון ₪.

ד. הגדלה באמצעות עדכוני תעריף. תחקור זכאים להנחות שלא בצדק. איתור עסקים במגורים.

<u>יעד זה לא עוסק בחובות, ומכאן לא בהיקף הביקורת הזו.</u>

2. **יעד גביית 92% ארנונה מהחיוב השוטף** (לעומת 87.5% בשנת 2021) באמצעות:
   א. הגדלת משלמים בהו"ק מ 4,400 ל 6,000.
   ב. הקמת מערך אכיפה מנהלית.
   ג. השלמת חיוב שנתי מראש לחייבים ושליחה מוגברת של מסרונים לחייבים.

יעד זה לא עוסק בחובות, אך משפיע באופן ישיר על יתרתם (כל מה שלא נגבה הופך להיות חוב).
להלן נתוני הדוחות הכספיים המבוקרים לעניין אחוזי גביה מהשוטף ומהחובות (פיגורים):

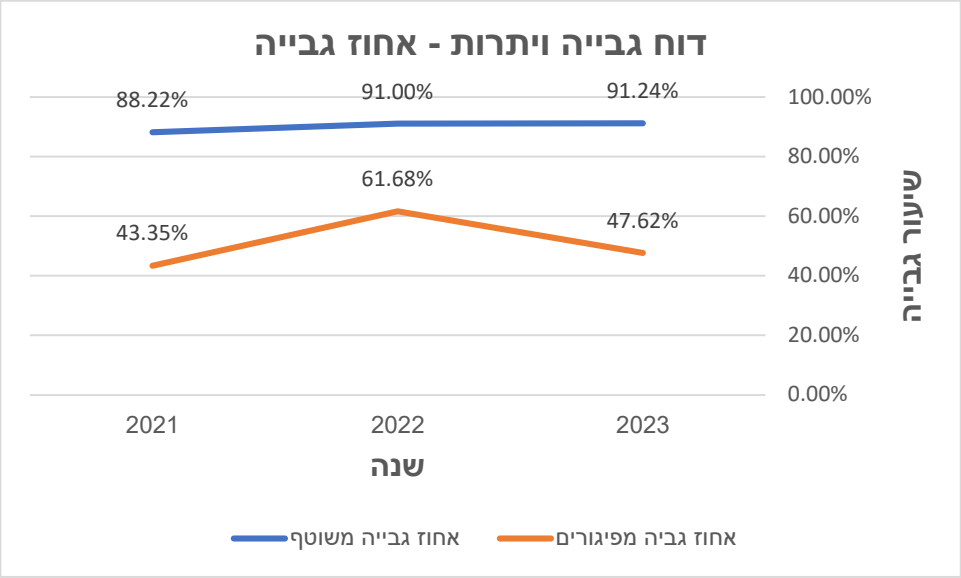

- **ממצא: נמצא כי קיים יעד לגביית ארנונה מהחיוב השוטף לשנת 2022 העומד על אחוז גבייה של 92% (היעד ההופכי הוא כי 8% מהחיוב השוטף יהפכו לחובות), אחוז הגבייה בפועל לפי הדוחות הכספיים המבוקרים עמד על 91% – תקין.**

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

- **ממצא : בניגוד ליעד אחוז גביית הארנונה מהחיוב השוטף לשנת 2022, שהוגדר בתוכנית העבודה לשנת 2022 ועמד על 92%, לא הועבר לביקורת תיעוד בו הוגדרו יעדי גבייה דומים לשנים 2023,2024.**

- **המלצה : מומלץ לקבוע יעדי גבייה לכל שנת כספים, תוך התחשבות במציאות בפועל ובסיבות של אי הגעה ליעדי הגבייה בשנים קודמות.**

- **הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :**

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	**גבוהה**	גבוהה מאוד

3. **יעד גביית 25% מחובות היסטוריים** (שנת 2021 23%), באמצעות :
   א. מערך אכיפה משפטית.
   ב. מעקב אחר העלאת סכומי הגבייה באמצעות הטיפול המשפטי של עורכי דין חיצוניים.
   ג. הגדלת מחיקת חובות ליעד של 3,700 אלפי ₪ (שנת 2021 3,410 אלפי ₪).

- **ממצא : נמצא כי קיים יעד לגביית חובות לשנת 2022 העומד על שיעור גבייה של 25% מהחובות ההיסטוריים – תקין.**

- **ממצא : בניגוד ליעד אחוז גביית הארנונה מהחובות לשנת 2022, שהוגדר בתוכנית העבודה לשנת 2022 על 25%, לא הועבר לביקורת תיעוד בו הוגדרו יעדי גבייה דומים לשנים 2023,2024.**

- **המלצה : מומלץ לקבוע יעדי גבייה לכל שנת כספים, תוך התחשבות במציאות בפועל ובסיבות של אי הגעה ליעדי הגבייה בשנים קודמות.**

- **הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :**

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	**גבוהה**	גבוהה מאוד

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

- ממצא : יעד "אחוז גביית הארנונה מהחובות לשנת 2022", שהוגדר בתוכנית העבודה לשנת 2022 על 25% ו-23% בשנת 2021, אינו מונח המופיע בדוחות הכספיים המבוקרים, שם מתייחסים לגביית פיגורים שעמדה בשנים 2021,2021 על 43% ו-61% בהתאמה.

- המלצה : מומלץ לקבוע יעדי גבייה בהתאם למונחים המופיעים בדוחות הכספיים המבוקרים וכן בהתאם לנתונים המוצגים בדוחות הכספיים.

- הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

6.1.4 קיום תוכניות עבודה מקושרות תקציב

משנת 2022 החלה העירייה להכין תוכניות עבודה מקושרות תקציב, ככלל כמעט לא בוצע כל מעקב אחר השגת היעדים שהוגדרו ועל מימוש תוכנית העבודה.

למעט תוכניות העבודה מקושרות התקציב לשנת 2022, לא המציאה מנהלת האגף תוכניות לשנים 2023-2024 ועובדי האגף לא היו מודעים לתוכנית כאמור. מכאן, מעבר לעדכון מערכת המטרו בהצעות תקציב, אין כל מסמך מסודר בנושא לשנים 2023 ו-2024, ולפחות באגף ההכנסות במבחן התוצאה התוכנית לא הוטמעה (העובדים לא הכירו מסמך כאמור, או יעדים מוגדרים מראש).

ציטוט מדוח מבקר העירייה לשנת 2023 מהפרק הביקורת בנושא מימוש החזון העירוני – נדבך עצמאות כלכלית :

בתוכנית ההמראה משנת 2019 הוגדר בין השאר :

3. מעגלי העשייה במסגרת התכנית:

3.1. **מנהל תקין וניהול כספים:** ניהול כספי תקין, קידום מנהל תקין וקידום איתנותה הכלכלית של הרשות המקומית.

3.2. **ניהול ופיתוח ההון האנושי:** טיוב ניהול ההון האנושי וקידום תהליכי פיתוח ארגוני והטמעתם.

3.3. **קידום יוזמה ופיתוח:** פיתוח עוגנים כלכליים ופעילות באמצעות החברה הכלכלית.

...

4. **התחייבויות במסגרת מעגל העשייה מנהל תקין וניהול כספים:** במסגרת מעגל זה יתבצע תהליך לבחינה ושיפור תהליכים כמפורט:

4.1. **מיפוי והגדרת אסטרטגיית פעולה לצמצום חובות העבר:** בחינת חובות עבר בשיתוף רשות האכיפה והגבייה ובאמצעות צוות ייעודי שיוקם לשם כך (בראשותו של חשב מלווה ובהשתתפות של רו"ח ועו"ד שיוגדרו כחברי הצוות).

4.2. **העמקת הגבייה והגדרת יעדי ביצוע רב שנתיים:** בחינת מערך הגבייה ברשות המקומית, תפקוד ועדת ההנחות, הפעלת מערך האכיפה, ביצוע מדידות וסקרי נכסים, טיפול בסרבני תשלום והרישום החשבונאי התואם. במסגרת זו תיבחן האפקטיביות לקיומו של מבצע גבייה ע"פ הוראת כל דין.

...

4.8. **עדכון תהליכי עבודה ובחינת תפקוד כלל היחידות העוסקות בתקצוב ותשלומים:** במסגרת התכנית יוגדרו מחדש תהליכי העבודה במחלקת הגזברות והפונקציות הייעודיות העוסקות בתחום התקציב והתשלומים ביחידות הארגוניות השונות בצד הכנסות הרשות המקומית ובצד הוצאות הרשות המקומית, תיבחן ההתאמה של הפונקציות השונות לתהליכי העבודה הנדרשים, המיומנויות והכישורים ותוגדר תכנית הכשרה ייעודית לבעלי התפקיד השונים. בנוסף, תיבחן, בשיתוף האגף לניהול ההון האנושי, תוספת של תקנים לתקופה קצובה או לתקופה קבועה על מנת לאפשר חיזוק של מערך ניהול הכספים ברשות המקומית.

4.9. **תכנית עבודה מקושרת תקציב:** תקציב הרשות המקומית יגובש בהתאם לבחינת הפוטנציאל של יחידות ההכנסות וההוצאות ברשות המקומית בהשוואה להיקפי ההכנסות וההוצאות בפועל לרבות תקצוב של ההליכים להגדלת מערך ההכנסות והתייעלות במערך ההוצאות. עבור כל יחידה יוגדר התקציב הייעודי ומדדי הביצוע העיתיים שייבחנו מדי חודש. תכנית עבודה מתייחסת לפרק זמן של שנת תקציב אחת במקרה של תקציב רגיל ובמקרה של פעילויות פיתוח בלתי רגילות – למשך הפעילות עד להשלמתה ועמידה ביעדים שהוגדרו.

4.10. **תכנית אסטרטגית מקושרת תקציב:** הפעילויות שיוגרו כאסטרטגיות וככאלו שמסוגלות לחולל שינוי בהתנהלות הרשות המקומית, בשיפור המסוגלות של בעלי התפקידים בה וקידום יכולת שיפור הביצועים הכספיים והשירותים המוניציפאליים יתוקצבו במסגרת תקציב הרשות המקומית וייבחן תקצוב שלהם במסגרת תכנית זו. עבור כל אחת מהפעילויות יוגדר לוח זמנים לביצוע, גורם אחראי לביצוע, אבני דרך לביצוע ומקור מימון לכל אחד משלבי הביצוע. בנוסף, בכל אחד משלבי הפעילות יוגדר במונחים כספיים התרומה של הפעילות לחיזוק יכולותיה הכספיות של הרשות המקומית לאורך זמן כאשר יכולת כלכלית זו תתורגם בהמשך לשיפור השירותים המוניציפאליים. תכנית אסטרטגית מתייחסת לפרק זמן של חמש שנים ושואפת להציג את מגוון הפעילויות במסגרתן תפעל הרשות המקומית למימוש חזון הרשות המקומית ותכניות האב השונות.

...

6. **התחייבויות במסגרת מעגל העשייה קידום יוזמה ופיתוח:** במסגרת מעגל זה יתבצע תהליך לבחינה ושיפור תהליכים כמפורט:

6.1. **פיתוח מקורות הכנסה במסגרת ארנונה שלא למגורים:** במסגרת התכנית יתבצע מיפוי של שטחים פוטנציאליים לפיתוח שטחי תעשייה, מסחר, שירותים במטרה לעודד פיתוח של המרחב הציבורי ולקדם פעילויות שנועדו ל"החייאת" מרכזי העסקים העירוניים והגדלת מידת האטרקטיביות של מרכזים אלו ועבור יזמים, בעלי עסקים קטנים ובינוניים. עבור כל אחת מהחלופות הרשות המקומית תפעל לזיהוי החסמים המרכזיים

לפיתוח, הצעות לקידום, תמחור עלות קידום הפעילות, לוח זמנים עקרוני, מתווה למימון הפעילות בכל אחת מאבני הדרך, הכנסה כוללת צפויה בתום הפעילות וכן הכנסה צפויה עם ביצוע כל אחת מאבני הדרך.

6.2. **פיתוח מקורות הכנסה חדשים**: במסגרת התכנית תתקיים בניית תוכנית אסטרטגית, שתכליתה יצירת מקורות הכנסה חדשים לרשות המקומית, המבוססים על הרחבת שירותים / טיובם / יצירת שירותים חדשים. תכלית התוכנית היא לכונן מערכי הכנסה חדשים לרשות המקומית, שאינם נסמכים באופן בלבדי על תקציב הרשות המקומית וזאת על מנת לקדם עצמאות כלכלית והרחבת שירותים מוניציפאליים.

6.3. **פיתוח יתרון יחסי אזורי / ארצי:** במסגרת התכנית ייבחנו מספר חלופות לאיתור יתרון יחסי של הרשות המקומית לאור פריסה גיאוגרפית, אקלים, קרבה לאזורי מטרופולין, יתרונות עסקיים בראייתם של יזמים ובעלי עסקים. במסגרת החלופות ייבחנו האמצעים הנדרשים על מנת להעמיק / לבדל באופן מובחק את היתרונות.

סוף ציטוט מתוכנית ההמראה משנת 2019.

- **ממצא : בניגוד לסעיף 4.9 לתוכנית ההמראה, המגדיר כי במסגרת תוכנית עבודה מקושרת תקציב - "עבור כל יחידה יוגדר התקציב ומדדי הביצוע העיתיים שייבחנו מדי חודש", בפועל, לא הומצא לביקורת תיעוד לקיום יעדים חודשיים ובחינת המחלקות על כך.**

<u>תגובת המבוקר : יש כיום תוכניות עבודה ברמה מחלקתית מקושרות תקציב עם לו"ז לביצוע.</u>

התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : תגובת המבוקר מתייחסת לשנת 2024, בפועל, בשנת 2023 (שנת הביקורת) לא נוטרו מדדי ביצוע ובקרה כנדרש בתוכנית ההמראה, לכן התגובה לא סותרת את הממצא, ככל והוסדר בשנת 2024 העניין ייבחן במסגרת מעקב אחר תיקון ליקויים בעתיד.

- **המלצה : מומלץ להגדיר יעדים וממדי ביצוע חודשיים, כמפורט בתוכנית ההמראה, זאת על מנת לבחון את עמידת המחלקות בתוכנית העבודה מקושרת התקציב שהוגדרה.**

- **הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :**

- ממצא : בניגוד לסעיף 4.10 לתוכנית ההמראה, המגדיר כי במסגרת תוכנית אסטרטגית מקושרת תקציב - "עבור כל אחת מהפעילויות שיוגדרו כאסטרטגיות, יוגדר לוח זמנים לביצוע, אבני דרך לביצוע ומקור מימון לכל אחד משלבי הביצוע. בנוסף בכל אחד משלבי הפעילות יוגדר במונחים כספיים התרומה של הפעילות לחיזוק יכולותיה הכספיות של הרשות המקומית לאורך זמן כאשר יכולת כלכלית זו תתורגם בהמשך לשיפור השירותים המוניציפליים", בפועל, לא הומצא לביקורת תיעוד לקיום הגדרת פעולות אסטרטגיות לקידום יכולת שיפור הביצועים הכספיים והשירותים המוניציפליים, הגדרת לוחות זמנים לביצוע, אבני דרך ומקור מימון לכל שלב ביצוע.

תגובת המבוקר : יש כיום תוכניות עבודה ברמה מחלקתית מקושרות תקציב עם לו"ז לביצוע.

התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : תגובת המבוקר מתייחסת לשנת 2024, בפועל, בשנת 2023 (שנת הביקורת) לא הוגדרו מדדי ביצוע לפרויקטים אסטרטגיים ולא הוגדרה תרומתם ליכולות הכספיות, כנדרש בתוכנית ההמראה, לכן התגובה לא סותרת את הממצא, ככל והוסדר בשנת 2024 העניין ייבחן במסגרת מעקב אחר תיקון ליקויים בעתיד.

- המלצה : מומלץ להגדיר תוכנית אסטרטגית ופעילויות המסוגלות לחולל שינוי בהתנהלות הרשות, לקידום יכולת שיפור הביצועים הכספיים, כולל לוחות זמנים לביצוע, אבני דרך ומקור מימון לכל שלב בביצוע, כמפורט בתוכנית ההמראה של העירייה.

- הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

- ממצא : בניגוד לסעיף 6.1 לתוכנית ההמראה, המגדיר פיתוח מקורות הכנסה במסגרת ארנונה שלא למגורים - "במסגרת התוכנית יתבצע מיפוי של שטחים פוטנציאליים לפיתוח שטחי תעשייה, מסחר, שירותים במטרה לעודד פיתוח של המרחב הציבורי... עבור כל אחת מהחלופות הרשות המקומית תפעל לזיהוי החסמים המרכזיים לפיתוח, הצעות לקידום, תמחור עלות קידום הפעילות, לוח זמנים עקרוני, מתווה למימון הפעילות בכל אחת מאבני הדרך, הכנסה צפויה בתום הפעילות וכן הכנסה צפויה עם ביצוע כל אחת מאבני הדרך", בפועל, לא הומצא לביקורת תיעוד לקיום מיפוי, וזיהוי חסמים לפיתוח מקורות הכנסה במסגרת ארנונה שלא למגורים.

<u>תגובת המבוקר : פעילות לפיתוח שטחי תעשיה מתבצעת על ידי החכ"ל. הרשות פועלת לקידום פרוייקט חוות שרתים.</u>

התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : לשיטת הביקורת מאחר והעירייה חתמה על הסכם ההמראה, על העירייה לרכז את כל הנתונים הרלוונטיים למימושה, כולל אלה שבאחריות החברה הכלכלית, כמצופה בבניית תוכנית אסטרטגית כוללת, ובהגדרת אבני דרך ובקרה למימושה.

- **המלצה : מומלץ להגדיר תוכנית למיפוי וזיהוי חסמים לפיתוח מקורות הכנסה במסגרת ארנונה שלא למגורים, כמפורט בתוכנית ההמראה של העירייה.**

- **הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :**

- **ממצא : בניגוד לסעיף 6.1 לתוכנית ההמראה, המגדיר פיתוח מקורות הכנסה חדשים- "במסגרת התוכנית תתקיים בניית תוכנית אסטרטגית, שתכליתה יצירת מקורות הכנסה חדשים לרשות המקומית, המבוססים על הרחבת שירותים/טיובם/יצירת שירותים חדשים.", בפועל, לא הומצא לביקורת תיעוד לקיום תוכנית אסטרטגית לפיתוח מקורות הכנסה חדשים.**

<u>תגובת המבוקר : תוכנית עבודה לפיתוח מקורות יש. הבעיה היא שהליך המימוש הינו ארוך.</u>

התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : ככל וקיימת תוכנית אסטרטגית כאמור, זו לא הועברה לעיון הביקורת למרות בקשתה. עניין זמן מימוש התוכנית לא רלוונטי לממצא ו/או להמלצה.

- **המלצה : מומלץ להגדיר תוכנית אסטרטגית לפיתוח מקורות הכנסה חדשים, כמפורט בתוכנית ההמראה של העירייה, לקידום עצמאות כלכלית והרחבת שירותים מוניציפליים.**

- **הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :**

<u>לסיכום :</u>

- תוכנית המראה היא תוכנית התערבות של משרד הפנים שמטרתה לסייע לרשויות המקומיות לקדם שיפורים משמעותיים בארגון, באופן ההתנהלות וביכולת לייצר מקורות הכנסה נוספים שיאפשרו שיפור של רמת השירותים המוניציפליים לתושבים.

- תוכנית ההמראה עליה חתמה והתחייבה העירייה בשנת 2019 עסקה בשלושה נושאים עיקריים :

א. שיפור פני העיר (הקמת אגף שפ"ע – ראה דוח מבקר העירייה לשנת 2022 בפרקים העוסקים בתהליך האיגוף).

ב. תשתיות ארגוניות (מבנה ארגוני, פיתוח הון אנושי, תוכניות עבודה – ראה דוח סקירה בנושא גיוס שחיקה ועזיבת עובדים, משנת 2023).

ג. פיתוח כלכלי (ראה פרוט מעלה).

- בפועל, לאחר 3 שנים, נמצא כי נושא הפיתוח הכלכלי, לא התקדם כמוגדר בתוכנית, לא נבנו מערכי עבודה מתאימים לבניית תוכניות אסטרטגיות, תוכניות עבודה מקושרות תקציב, ובקרה על עמידה ביעדים ככל ואלה הוגדרו.

סוף ציטוט מדוח מבקר העירייה לשנת 2023 מהפרק הביקורת בנושא מימוש החזון העירוני – נדבך עצמאות כלכלית.

לסיכום, המצב המתואר באגף ההכנסות משקף את אי הצלחת העירייה לפעול ולהטמיע הליך של תוכניות עבודה מקושרות תקציב (אחת ממטרות תוכנית ההמראה עליה חתמה העירייה בשנת 2019 כמפורט מעלה בציטוט מדוח המבקר לשנת 2023).

- ❌ **ממצא : בניגוד לסעיף 4.9 לתוכנית ההמראה, המגדיר כי במסגרת תוכנית עבודה מקושרת תקציב - "עבור כל יחידה יוגדר התקציב ומדדי הביצוע העיתיים שייבחנו מדי חודש", בפועל, לא קיים תיעוד באגף ההכנסות לתוכניות עבודה מקושרות תקציב לשנים 2023-2024, ולא תיעוד לבחינת יעדים חודשיים באגף ההכנסות.**

- **המלצה : מומלץ להגדיר יעדים ומדדי ביצוע חודשיים, כמפורט בתוכנית ההמראה, זאת על מנת לבחון את עמידת המחלקות בתוכנית העבודה מקושרת התקציב השנתית שהיה על האגפים לבנות.**

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

- **הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :**

- **ממצא : בניגוד לסעיף 4.10 לתוכנית ההמראה, המגדיר כי במסגרת תוכנית אסטרטגית מקושרת תקציב - "עבור כל אחת מהפעילויות שיוגדרו כאסטרטגיות, יוגדר לוח זמנים לביצוע, אבני דרך לביצוע ומקור מימון לכל אחד משלבי הביצוע. בנוסף בכל אחד משלבי הפעילות יוגדר במונחים כספיים התרומה של הפעילות לחיזוק יכולותיה הכספיות של הרשות המקומית לאורך זמן כאשר יכולת כלכלית זו תתורגם בהמשך לשיפור השירותים המוניציפליים", בפועל, לא הומצא לביקורת תיעוד לקיום הגדרת פעולות אסטרטגיות לקידום יכולת שיפור הביצועים הכספיים והשירותים המוניציפליים, הגדרת לוחות זמנים לביצוע, אבני דרך ומקור מימון לכל שלב ביצוע, לפעילות אגף ההכנסות לכלל השנים שנבדקו (2022-2024).**

- **המלצה : מומלץ להגדיר תוכנית אסטרטגית ופעילויות המסוגלות לחולל שינוי בהתנהלות אגף ההכנסות, לקידום יכולת שיפור הביצועים הכספיים, כולל לוחות זמנים לביצוע, אבני דרך ומקור מימון לכל שלב בביצוע, כמפורט בתוכנית ההמראה של העירייה.**

- **הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :**

- **ממצא : בניגוד לסעיף 6.1 לתוכנית ההמראה, המגדיר פיתוח מקורות הכנסה במסגרת ארנונה שלא למגורים - "במסגרת התוכנית יתבצע מיפוי של שטחים פוטנציאליים לפיתוח שטחי תעשייה, מסחר, שירותים במטרה לעודד פיתוח של המרחב הציבורי... עבור כל אחת מהחלופות הרשות המקומית תפעל לזיהוי החסמים המרכזיים לפיתוח, הצעות לקידום, תמחור עלות קידום הפעילות, לוח זמנים עקרוני, מתווה למימון הפעילות בכל אחת מאבני הדרך, הכנסה צפויה בתום הפעילות וכן הכנסה צפויה עם ביצוע כל אחת מאבני הדרך", בפועל, לא הומצא לביקורת תיעוד לקיום מיפוי, וזיהוי חסמים לפיתוח מקורות הכנסה במסגרת ארנונה שלא למגורים.**

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

- **המלצה : מומלץ להגדיר תוכנית למיפוי וזיהוי חסמים לפיתוח מקורות הכנסה במסגרת ארנונה שלא למגורים, כמפורט בתוכנית ההמראה של העירייה, ובהתאם לעדכן את אגף ההכנסות על מנת שיכלול את הצפי בגידול בתוכנית העבודה של האגף.**

- **הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :**

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

- **ממצא : בניגוד לסעיף 6.1 לתוכנית ההמראה, המגדיר פיתוח מקורות הכנסה חדשים - "במסגרת התוכנית תתקיים בניית תוכנית אסטרטגית, שתכליתה יצירת מקורות הכנסה חדשים לרשות המקומית, המבוססים על הרחבת שירותים/טיובם/יצירת שירותים חדשים.", בפועל, לא הומצא לביקורת תיעוד לקיום תוכנית אסטרטגית לפיתוח מקורות הכנסה חדשים.**

- **המלצה : מומלץ להגדיר תוכנית אסטרטגית לפיתוח מקורות הכנסה חדשים, כמפורט בתוכנית ההמראה של העירייה, לקידום עצמאות כלכלית והרחבת שירותים מוניציפליים, זאת בשיתוף אגף ההכנסות.**

- **הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :**

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

- **ממצא : ככל ומגדירים תוכנית עבודה מקושרת תקציב, הכוללת יעדים ולוחות זמנים, יש להטמיע את התוכנית ויעדיה באגף, כך שכל עובד ידע ויפנים את המטרות שיש לפעול לקיומן, כמו כן, יש לשקף לעובדים את המצב בפועל בהשוואה ליעדים שנקבעו.**

- **המלצה : מומלץ להטמיע אצל עובדי האגף את תוכנית העבודה כולל היעדים שנקבעו, ולשקף לעובדים את העמידה בתנאים בכל תקופה.**

- **הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :**

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

6.1.5 נתונים ומגמות בנושא החייבים

כלל הנתונים בתת פרק זה נלקחו מהדוחות הכספיים המבוקרים והדוחות המפורטים הקיימים במועד סיום הביקורת (דוחות כספיים לשנים 2021-2023).

סה"כ חייבים וחובות מסופקים (כלל החובות – ארנונה ואחר) :

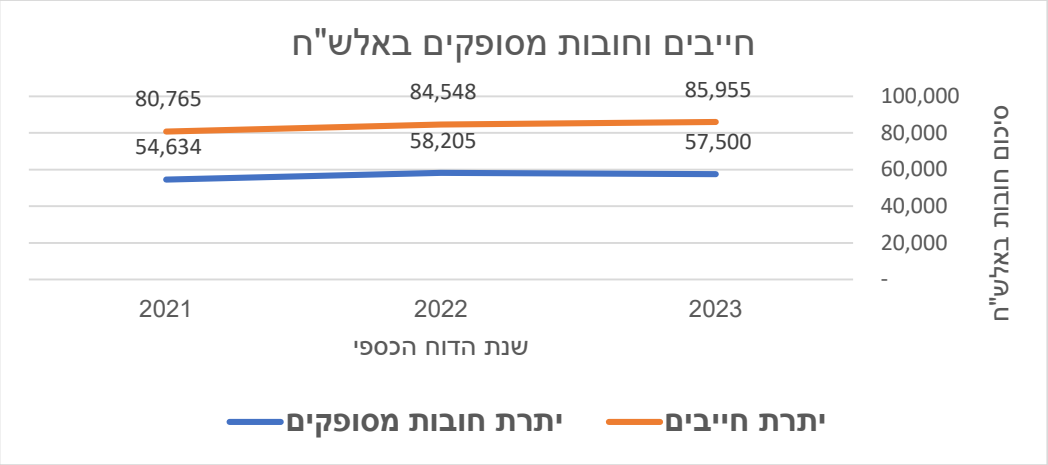

מהגרף עולה כי ככלל המגמה היא של גידול מתון ביתרות החייבים בשנים הנבדקות, לא נראה שינוי מהותי בפעילות העירייה בנושא.

ניתוח חובות בגין חיוב שנתי (בניגוד לחיוב חד פעמי) - דוחות כספיים - נספח 2 לטופס 1 :

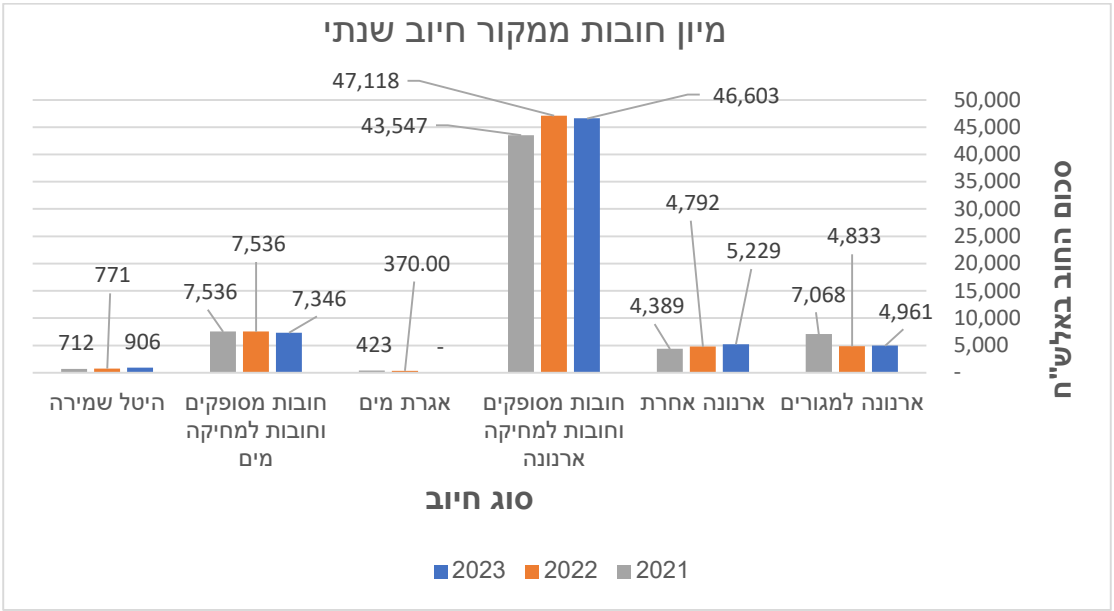

על פי הגרף, אין מגמה אחידה של גידול/קיטון חובות לאורך השנים, ההפרשים בין השנים אינם מהותיים (בחשבונות חיוב על בסיס חד פעמי כגון היטלים, קנסות, אגרות וכד' הסכומים קטנים משמעותית מהמתואר בגרף מעלה).

מדד נוסף הנבחן בדוחות משרד הפנים הוא סכום החובות ומספר החייבים בהקבצה לפי סכומים, להלן הנתונים לגבי חובות ארנונה, מתוך הדוח המפורט (אין התאמה מלאה לנתוני הדוחות הכספיים):

<u>סה"כ גובה החוב באלש"ח בחלוקה לשנים ולטווחים :</u>

טווח חוב	2023	2022	2021
עד 2,000	1,744	2,447	2,009
2,001-5,000	4,198	5,159	3,489
5,001-25,000	11,179	15,283	11,549
25,001-50,000	8,625	7,924	8,214
מעל 50,000	31,815	26,738	30,865
סה"כ	**57,561**	**57,551**	**56,126**

גם במקרה זה אין כל עקיבות בשינוי בין השנים, כך שלא ניתן לזהות מגמות, כמפורט בטבלה החוב הגדול ביותר הוא של חייבים מעל 50,000 ₪ , המהווה כ-50% מכלל החובות.

<u>סה"כ מספר המקרים בחלוקה לשנים ולטווחים :</u>

טווח חוב	2023	2022	2021
עד 2,000	6,081	7,752	3,493
2,001-5,000	1,268	1,571	1,080
5,001-25,000	1,000	1,391	991
25,001-50,000	242	230	234
מעל 50,000	193	197	202
סה"כ	**8,784**	**11,141**	**6,000**

גם במקרה זה אין כל עקיבות בשינוי בין השנים, כך שלא ניתן לזהות מגמות, כמפורט בטבלה מספר החייבים הקטן ביותר הוא כאלה החייבים מעל 50,000 ₪ ומהווים 2-3% מכלל החייבים.

- **ממצא : בבחינת נתוני גובה חוב לפי טווחים, ומקרים לכל טווח, לא ניתן לזהות כל מגמה לאורך השנים, נתון מעיד נוסף לאי יישום תוכנית גביה סדורה בנושא חייבים (לדוגמה אם היו מתמקדים בחייבים גדולים סביר כי היה שינוי בסכום החוב ומספר החייבים, כאשר החוב היה נגבה או נמחק בשל חוסר יכולת לגבות).**

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

- **המלצה : מומלץ לקיים ניטור אחר מגמות שינוי יתרות החייבים הן מבחינת סכום והן מבחינת מספר מקרים, על מנת לוודא כי תוכנית הגבייה משיגה את התוצאות אליהן התכוונו בהגדרתה.**

- **הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :**

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

סה"כ החובות בטיפול עורך דין לפי שנים:

שנה	2023	2022	2021
סכום באלש"ח	43,681	35,030	8,991
שיעור מכלל החובות	76%	61%	16%

במקרה זה מגמה ברורה של גידול חד בהעברת חובות לטיפול עורך דין.

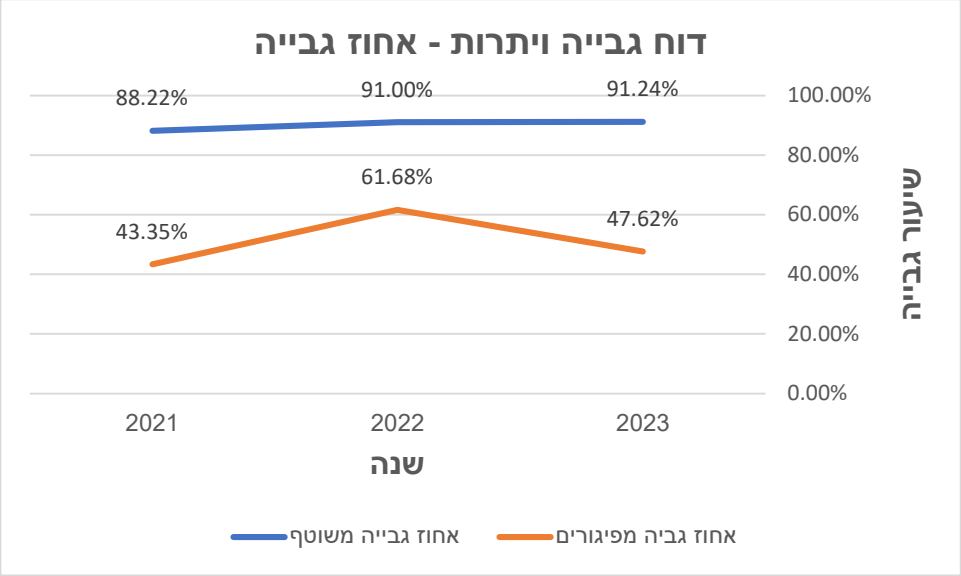

- **ממצא : למרות שחל גידול מהותי של העברת טיפול חובות לעורכי דין (מכ-9 מיליון בשנת 2021 לכ-44 מיליון בשנת 2023), שיעור הגביה בשנת 2023 ירד לעומת שנת 2022 בכ-14%.**

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

<u>תגובת המבוקר : על פי נוהל קיים בכל שנת כספים מתבצעים שני מהלכי אכיפה, האחד בחודש יוני והשני בחודש דצמבר. בעקבות מלחמת חרבות הברזל, התעכב תהליך האכיפה כך שרק חובות ארנונה הועברו לאכיפה, בעוד חובות אחרים הועברו רק בחודש 6/2024.</u>

התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : תגובת המבוקר לא סותרת את הממצא, סביר כי מהלך אכיפה מלא היה משפר את אחוזי הגביה אך לשיטת הביקורת לא באופן משמעותי מאחר וכמצוין בדוחות הכספיים החובות לגבייה שהועברו לאכיפת עורכי דין גדלה מהותית בין 2021 ל-2023.

- **המלצה : מומלץ לבחון את הסיבה לקיטון בשיעור הגבייה בשנת 2023 לעומת 2022 (48% מול 62%), למרות הגידול המהותי בסכום החובות שהועבר לטיפול משפטי (מ-35 מיליון לכ-43 מיליון).**

- **הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :**

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

<u>ציטוט מתוכנית ההמראה משנת 2019 עליה חתמה העירייה, שם הוגדר בין השאר :</u>

4. **התחייבויות במסגרת מעגל העשייה מנהל תקין וניהול כספים:** במסגרת מעגל זה יתבצע תהליך לבחינה ושיפור תהליכים כמפורט:

4.1. **מיפוי והגדרת אסטרטגיית פעולה לצמצום חובות העבר:** בחינת חובות עבר בשיתוף רשות האכיפה והגבייה ובאמצעות צוות ייעודי שיוקם לשם כך (בראשותו של חשב מלווה ובהשתתפות של רו"ח ועו"ד שיוגדרו כחברי הצוות).

4.2. **העמקת הגבייה והגדרת יעדי ביצוע רב שנתיים:** בחינת מערך הגבייה ברשות המקומית, תפקוד ועדת ההנחות, הפעלת מערך האכיפה, ביצוע מדידות וסקרי נכסים, טיפול בסרבני תשלום והרישום החשבונאי התואם. במסגרת זו תיבחן האפקטיביות לקיומו של מבצע גבייה ע"פ הוראת כל דין.

סוף ציטוט מתוכנית ההמראה משנת 2019.

מעבר לעובדה כי לא הועבר לביקורת כל תיעוד לבניית אסטרטגיה לצמצום חובות העבר, והעמקת הגביה כפי שהתחייבה העירייה בתוכנית ההמראה כמפורט לעיל, גם הנתונים מהדוחות הכספיים המוצגים מעלה מעידים כי לא חל שינוי מהותי בנושא (היקף החובות האבודים, אחוזי הגביה וכד'). לניתוח עמידת העירייה בכלל תוכנית ההמראה ראה דוח מבקר העירייה לשנת 2023 בנושא, מימוש החזון – נדבך עצמאות כלכלית.

עיריית ערד
דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

- **ממצא : בניגוד לסעיף 4 לתוכנית ההמראה, בו התחייבה העירייה למיפוי והגדרת אסטרטגיית פעולה לצמצום חובות העבר, ובנוסף להעמקת הגבייה והגדרת יעדי ביצוע רב שנתיים, כל זאת במסגרת מעגל העשייה מנהל תקין וניהול כספים, לביקורת לא הוצגו כל תוכניות אסטרטגיות או יעדים רב שנתיים ובנוסף במבחן התוצאה, אין כל שינוי מהותי בגביית חובות העבר (היקף חובות אבודים, אחוזי גביה וכד').**

- **המלצה : מומלץ לפעול בהתאם להתחייבות העירייה ולבנות תוכנית אסטרטגית לצמצום חובות העבר ולהעמקת הגבייה, כפי שהתחייבה העירייה בתוכנית ההמראה משנת 2019.**

- **הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :**

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

ציטוט מדוח מבקר המדינה לשנת 2023 :

גיול ומחיקה של חובות

קיימת חשיבות רבה לכך שהרשויות המקומיות יפעלו לגביית חובות הארנונה כלפיהן בסמוך ככל הניתן למועד היווצרותם. יתרת חובות גדולה משנים קודמות יכולה להעיד על הליכי גבייה ואכיפה לא מספקים לאורך השנים.

תרשים 17: **יתרות החוב ברשויות המקומיות שנבדקו, לפי עומק החוב, 2020 (באלפי ש"ח)**

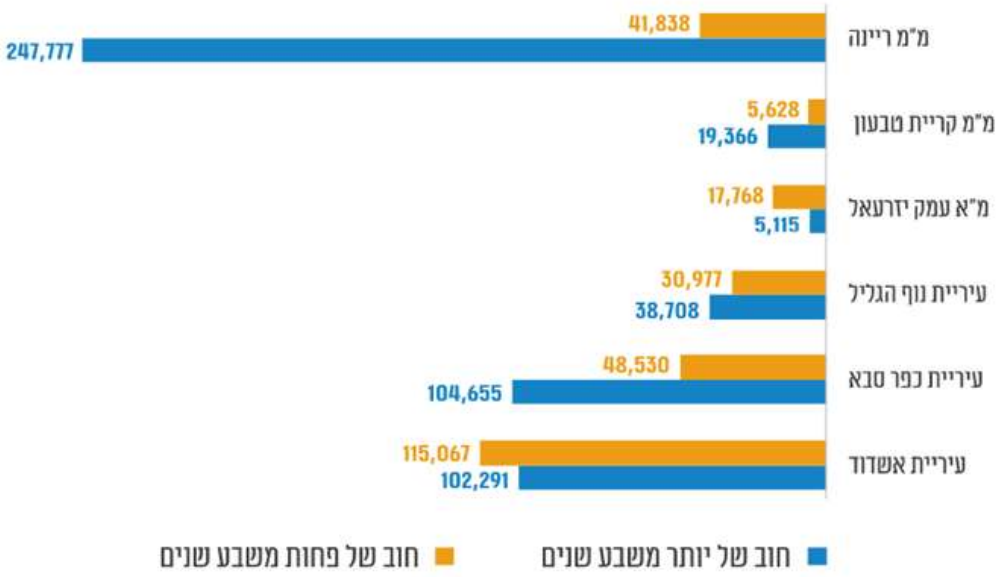

על פי הנתונים שהובאו בדוחות הכספיים לשנת 2020 של הרשויות המקומיות, בעיבוד משרד מבקר המדינה.

סוף ציטוט מדוח מבקר המדינה לשנת 2023.

מדד נוסף הנבחן בדוחות משרד הפנים הוא גיל החובות בהקבצה לפי סכומים, להלן הנתונים לגבי חובות ארנונה, מתוך הדוח המפורט של עיריית ערד (אין התאמה מלאה לנתוני הדוחות הכספיים לעניין סכומי החובות):

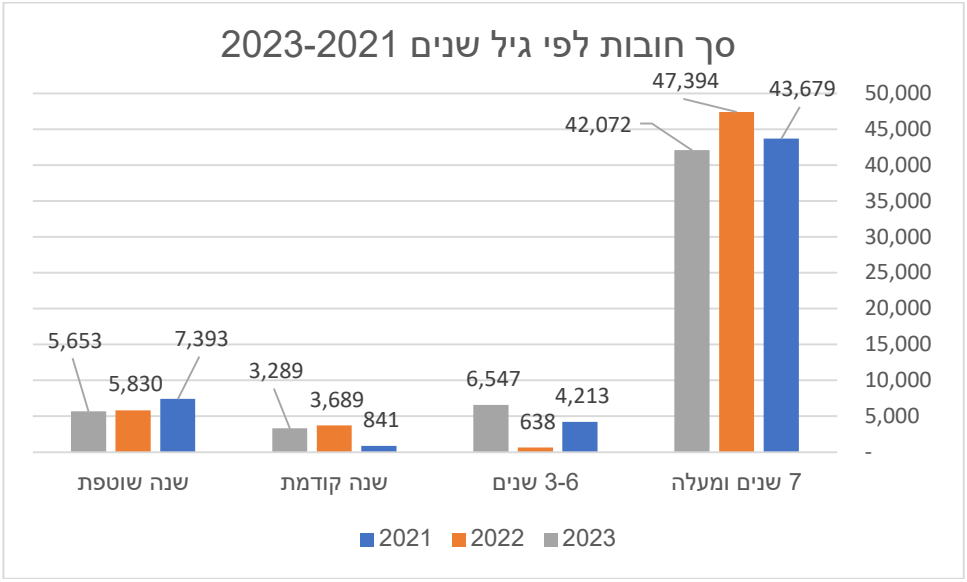

ניתן לראות באופן מובהק כי מרבית חובות העיריה הינם מעל 7 שנים.

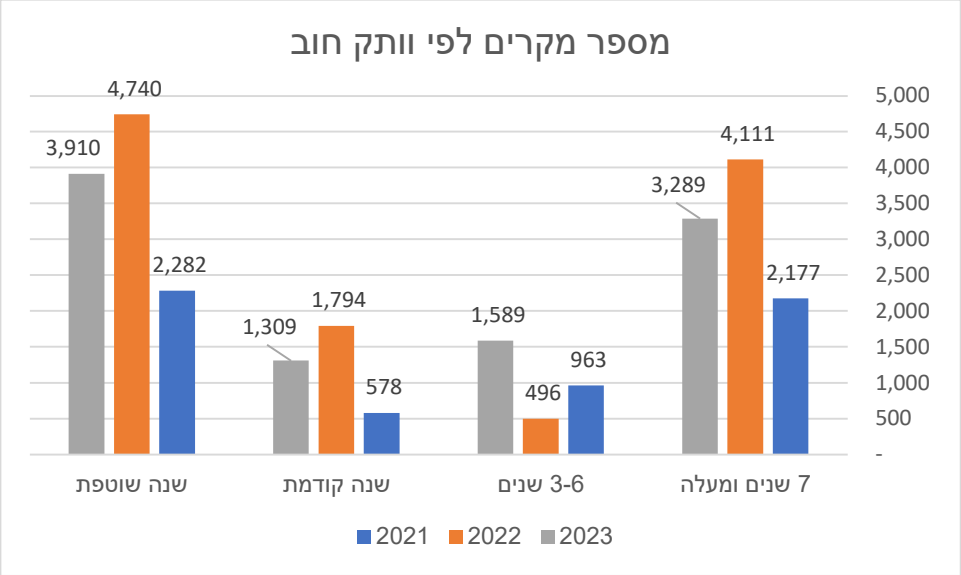

גם במדד זה לא ניתן לזהות מגמה בין השנים, נתון שיכול להעיד על טיפול לא שיטתי בחובות.

- **ממצא : רוב מוחלט של החובות לעירייה מקורו בחובות בני 7 שנים ומעלה, נתון המעיד על אכיפה לא מיטבית בשנים הקודמות, כאמור, יש לבחון את הגדרת חוב מסופק, כולל נושא התיישנות החוב ושיהוי, זאת לשם מיפוי החובות והכנת תוכנית עבודה מוסדרת למחיקת/גביית החובות הישנים בהתאם למיפוי.**

<u>תגובת המבוקר : חובות עד 31.12.2020 התנהלו במערכת מחשוב קודמת שהייתה רב שנתית ולא ניהלה מע' גיול חובות. החל מחיוב 1/2021 מערכת המחשוב בגביה מנהלת גיול חובות ובמאזנים ניתן לראות שהחל משנת 2020 (המעבר לתוכנת מטרו), קיים אחוז גביה נפרד לכל שנת כספים (ממוצע של כ 20%).</u>

התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : תגובת המבוקר לא סותרת את הממצא, ו/או מייתרת את ההמלצה.

- **המלצה : מומלץ להגדיר תוכנית סדורה למיפוי ולהקטנת החובות הוותיקים (חובות מעל 7 שנים).**

- **הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :**

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

עיריית ערד
דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

לסיכום, ציטוט מדוח מבקר המדינה לשנת 2023 :

מומלץ כי משרד הפנים יעודד את הרשויות המקומיות להגביר את מאמציהן לגביית חובות ארנונה. פעולות אלה יאפשרו להן לגבות מיליארדי שקלים הנחוצים להן לצורך מתן שירות לתושביהן, ציות לחוק ולחלוקה שוויונית יותר של הנטל. גבייה של חובות אלה, ולו של חלק מהם, עשויה לצמצם במידה ניכרת את הגירעון המצטבר של כלל הרשויות המקומיות, המסתכם בסוף שנת 2020 בכ-3.1 מיליארד ש"ח. כמו כן, מומלץ כי משרד הפנים יפעל מול הרשויות המקומיות לעידוד מחיקת חובות ארנונה אשר אינם ניתנים לגבייה והליכי גבייתם מוצו, בהתאם להנחיות שבנוהל למחיקת חובות.

כמפורט מעלה במבחן התוצאה כשלה העירייה בצמצום חובות העבר והעמקת הגבייה לאורך השנים, למרות שהנושא נכלל במסגרת תוכנית ההמראה משנת 2019 עליה חתמה העירייה, ובעבור יישומה קיבלה מימון משרד הפנים, כולל ליווי מומחי תוכן.

6.2 מטרת ביקורת מספר 2 –

בחינת התנהלות בנושא הסדרי חוב/פשרה.

6.2.1 כללי

מקור הסמכות להסדרי חוב/הסכמי פשרה מצוי:

1. בחקיקה ראשית בסעיפים 338 ו- 339 לפקודת העיריות.
2. בחוזר מנכ"ל משרד הפנים 5/2012 (להלן: "**חוזר מנכ"ל**") מפרט את "**נוהל מחיקת חובות לרשות המקומית**".
3. **חוק הרשויות המקומיות (ריבית והפרשי הצמדה על תשלומי חובה), תש"ם 1980.**

התנאים מצטברים למחיקת חוב:

- היעדר זכות בנכס מקרקעין, ו/או נכסים אחרים בעלי ערך כלכלי.
- החוב בפיגור של לא פחות משלוש שנים.
- מיצוי הליכי גבייה מנהליים.
- קיום הליך בקשה למחיקת חובות אבודים.

ציטוט מתוך חוזר מנכ"ל משרד הפנים 5/2012:

3.4 הסדרי פשרה - במסגרת הסדר פשרה, רשאית הרשות המקומית למחוק כל חוב המגיע לה (ארנונה, אגרות, היטלים, חובות אזרחיים וכו'), הן של יחיד הן של תאגיד, וזאת בהתאם לכללים הבאים:

3.4.1 הפשרה נובעת ממחלוקת של ממש, עובדתית ו/או משפטית, בנוגע לקיומו של החוב הנדרש על ידי הרשות המקומית (כגון עצם חוקיות החוב, תקפותו, תחולתו על החייב, גובהו וכדו').

3.4.2 מחיקת החוב היא חלק מהסכם פשרה בין הרשות לחייב. גובה התשלום שעל החייב לשלם במסגרת הסדר הפשרה ייקבע בהתאם לגובה החוב, לעוצמת המחלוקת והקשיים המשפטיים, לקשיי הגביה ולסיכויי הגביה.

סוף ציטוט מחוזר מנכ"ל 5/2012.

עיריית ערד
דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

סעיף 4 לחוק הרשויות המקומיות (ריבית והפרשי הצמדה על תשלומי חובה), תש"ם 1980, מגדיר:

(ב) רשות מקומית רשאית לקבוע לתשלומי החובה המפורטים בתוספת **הסדר תשלומים לתקופה שלא תעלה על שנתיים**, אשר סכומו הבסיסי ייקבע כאמור בסעיף קטן (ג); כל תשלום לפי הסדר כזה ישולם בתוספת ריבית בשיעור של 18% לשנה, או בתוספת ריבית בשיעור אחר כפי שקבעו שר הפנים ושר האוצר, והכל ממועד ההסדר ועד מועד התשלום למעשה[1].

(*) ההדגשה אינה במקור

סוף ציטוט מחוק הרשויות המקומיות (ריבית והפרשי הצמדה על תשלומי חובה), תש"ם 1980.

כמפורט בחוזר מנכ"ל 5/2012, לשם פתיחת הליכי מחיקת חובות בעקבות הסדרי פשרה נדרש שיתקיימו התנאים הבאים:

- מחלוקות עובדתיות ומשפטיות בין העירייה לחייב.
- מחיקת חוב כחלק מהסדרי פשרה. גובה התשלום יקבע בהתאם לגובה החוב, לעוצמת המחלוקת ולקשיים משפטיים. לקשיי הגבייה ולסיכויי הגבייה (כשלעצמם אינם מהווים עילה למחיקת חוב במסגרת הסדר פשרה).
- מיצוי הליכי גבייה.

דוגמאות לסיבות מחיקה בסטטוס **פשרה** שעלו בסקירת הביקורת:

- [redacted] טענה לליקויים רבים במבנה שלא אפשרו לה לעבוד בנכס המושכר מהעירייה, הוצעה פשרה לתשלום קרן החוב. סך מחיקה 24 אלפי ₪. סך החוב 66 אלפי ₪.

- חייב לו מספר תיקי הוצל"פ פתוחים. לטענת ב"כ החייב לחייב יש חובות רבים ולאחרונה מצבו הנפשי הורע. משפחת החייב מעוניינת לסגור את החוב בעלות של 52% מגובהו בתשלום מזומן ע"י עמותה שמסייעת.

6.2.2 מבנה ארגוני והכשרות אגף הכנסות

מבנה ארגוני אגף הכנסות :

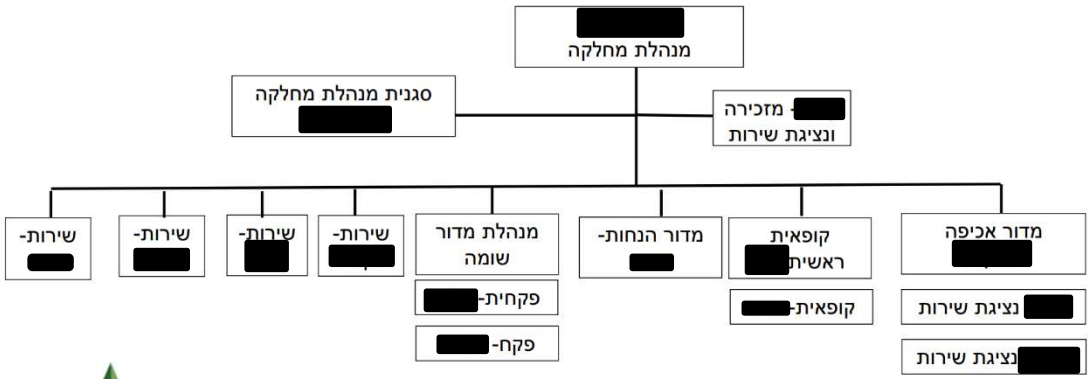

המבנה הארגוני מעלה רלוונטי לשנת 2022, נכון לשנת 2024 התחלפו חלק מהעובדים, וחלק מהמשרות לא מאוישות (כולל מנהלת האגף מהרבעון האחרון של שנת 2024).

מדור האכיפה באגף ההכנסות הינו הגורם המרכז את בקשות החייבים לביצוע הסדר חוב ועומד בקשר עם עו"ד חיצוניים של העירייה העוסקים באכיפת גבייה.

מבנה מדור אכיפה 2024

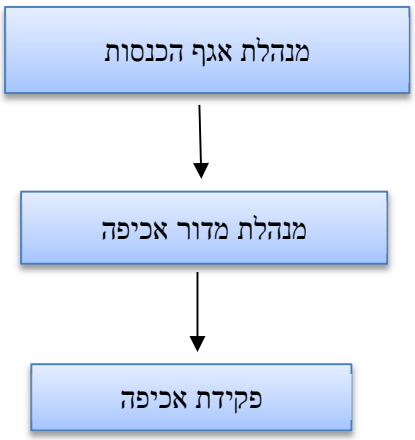

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

במדור אכיפה פועלות 2 עובדות, בין שאר תפקידיהן הן מכינות חומרים עבור ועדת הסדרי פשרה, העירייה מפעילה 3 עו"ד במיקור חוץ לביצוע אכיפה מנהלית ולתביעות אזרחיות. כמו כן באגף ההכנסות עוסק עו"ד במתן מענה וסיוע משפטי בשוטף.

מהראיונות עם עובדות המדור עלה כי העובדות לא עברו כל הכשרה חיצונית מסודרת (השתלמות או לימודים אחרים) בתחום הסדרי החוב.

- **ממצא : נמצא כי עובדות מדור האכיפה לא עברו כל הכשרה חיצונית בתחום הסדרי חוב/פשרה, לשיטת הביקורת כחלק משיפור מקצועי מתמשך על העירייה לפעול לקיום תוכנית הכשרות לעובדים בכלל ועובדים מקצועיים בתחום הכספים בפרט.**

- **המלצה : מומלץ להגדיר תוכנית סדורה לשיפור מקצועי מתמשך, לעובדי העירייה בכלל ולעובדי הגזברות העוסקים בכספים בפרט.**

- **הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :**

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

6.2.3 מדיניות, נהלי עבודה ובקרה

כאמור בתת פרק 6.1.2 קיימת מדיניות כוללת לאגף. לעניין מיצוי הליכי גביה כהגדרתם בחוזר מנכ"ל 5/2012, ועדת ההנחות קבעה כללים בנוגע להליכי גבייה שיש לנקוט ביחס לחובות השונים, כפי שהוצג בישיבת המועצה מיום 2/4/2019.

להלן ציטוט מפרוטוקול ישיבת מועצת העיר מיום 2/4/2019, בו מסבירים גזברית העירייה והיועץ המשפטי של העירייה את התהליך:

רינה יוסף, גזברית העירייה: מחיקת חובות מוסדרת בפקודת העיריות בשני סעיפים יש סעיף 338 לפקודת העיריות, וסעיף 339 לפקודת העיריות, סעיף 338 מתייחס לחובות שלא ניתן לגבות אותם ולחייב אין נכס והחוב שלו מעל ל-3 שנים ובוצע הליך של אכיפה. סעיף 339 מתייחס לחובות שאינם אבודים ונמחקים מטעמים אחרים. על פי סעיף 339 יש שני מסלולים: מסלול של חייב שהגיעה לו הנחה והוא לא יכול לממש אותה מכל מיני סיבות ואנחנו מאשרים מחיקה בשיעור ההנחה שהגיעה לו במועד צבירת החוב או שאנחנו עושים את זה רטרו, ומאשרים הנחה שמגיעה היום על אף שלא הגיעה במועד צבירת החוב. יש לנו ועדה של הסכמי פשרה ששותפים בה מנהלת מחלקת גבייה היועץ המשפטי ואני – לוועדה מוגשות בקשות למחיקה. אנחנו דנים בכל בקשה לגופה, מוודאים שבוצע הליך אכיפה כמו שצריך, מוודאים שיש את כל ההסברים והאסמכתאות אם זה במסלול של "מבקש נזקק" שזה מסלול אחר לגמרי אז שיש המלצות של מחלקת רווחה מוודאים שכל התהליכים בוצעו כנדרש. אם הבקשה מאושרת, זה עובר לוועדת הנחות - ועדת הנחות דנה בבקשות, במידה והוועדה מאשרת זה עולה לידיעת המליאה. המועצה לא צריכה לאשר את זה אלא לידיעה בלבד. לאחר מכן הבקשה מועברת לאישור משרד הפנים. אחרי שמשרד הפנים מאשר זה הגושפנקא הסופית לכך שניתן למחוק את החוב ואז אנחנו מוחקים את זה בספרים.

עו"ד חיים שימן, היועץ המשפטי: יש פסק דין של בית משפט עליון בעניין מחיקת חובות ממנו ניתנו להקיש כי ברגע שהרשות פנתה למשרד הפנים לצורך העניין, וביקשה למחוק היא גילתה את דעתה לגבי המחיקה לעניין החוב למעשה החוב נמחל, אי אפשר לחזור אחורה.

סוף ציטוט מפרוטוקול ישיבת מועצת העיר מיום 2/4/2019.

כמו כן, הוגדרו נהלים עירוניים באגף ההכנסות, נוהל אכיפה (עדכון אחרון של הנוהל כפי שהועבר לביקורת היה בינואר 2023) ונוהל עבודה מול חברות גביה שהועבר לאישור היועץ המשפטי של העירייה בספטמבר 2023.

ציטוט מנוהל אכיפה (עדכון אחרון של הנוהל כפי שהועבר לביקורת היה בינואר 2023):

...

3.3 לצורך ביצוע שלבי האכיפה יש לבצע את הפעולות הבאות:

3.3.1 עובדי מדור אכיפה יבצעו בדיקת סטאטוס הסדרים בכל צורות התשלום.

3.3.2 מנהלת מדור אכיפה תבצע בדיקת חייבים שתהליך האכיפה שלהם עוכב והאם פגה הסיבה לעיכוב הליכי הגבייה ו/או האמורים להגיע לוועדת הקפאת הליכי אכיפה כנגד החוב.

...

6.1 אחת לחודש יבדקו כל התהליכים החדשים שהועברו לטיפול משפטי ע"י אחראית הבקרה. תוך שימת דגש על איתור כלל החייבים , קבלת תשלומים /הסדרים , פתיחת תיקי תביעה.

סוף ציטוט מנוהל אכיפה.

- **ממצא : בניגוד לנוהל האכיפה העירוני המגדיר בין השאר כי : "מדור האכיפה יבצע בדיקת סטאטוס הסדרים בכל צורות התשלום", לא הועבר לביקורת כל תיעוד למועדי הבדיקה ותוצאות הבדיקה.**

תגובת המבוקר : נראה כי נהלי אכיפה לא עודכנו לאחר החלפת תוכנת הגביה. עפ"י הנוהל ישנן בקרות ידניות שמבוצעות בטרם ביצוע מהלכי אכיפה. הנחיות אלה לא רלוונטיות לתוכנה הנוכחית (לדוגמא בדיקת סטטוס הסדרים - כעת, אי עמידה בהסדרים מבטלת את ההסדר). הנוהל יעודכן בהתאם. יעד לעדכון הנוהל 31.1.2025.

- **המלצה : יש לעדכן את הנהלים בהתאם לתוכנת הגבייה החדשה (משנת 2020).**

- **הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :**

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

- **ממצא : בניגוד לנוהל האכיפה העירוני המגדיר בין השאר כי : " אחת לחודש יבדקו כל התהליכים החדשים שהועברו לטיפול משפטי על ידי אחראית הבקרה, תוך שימת דגש על איתור כלל החייבים, קבלת תשלומים/הסדרים, פתיחת תיקי תביעה...", לא הועבר לביקורת כל תיעוד למועדי הבדיקה ותוצאות הבדיקה.**

- **המלצה : יש לקיים את הוראות נוהל האכיפה כלשונן, ככל ולא ניתן לבצע את הכתוב בנוהל יש לפעול לשנותו בהתאם.**

- **הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :**

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	**גבוהה מאוד**

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

- **ממצא : נמצא כי אין נוהל פרטני לעניין הסדרי חוב/פשרה, כמו כן אין מדיניות פרטנית לנושא, לשיטת הביקורת אין לאפשר שיקול דעת ללא מגבלות בתחום.**

<u>תגובת המבוקר : עפ"י הליך עבודה קיים עובדות מדור אכיפה מורשות לפריסה עד 12 תשלומים, מנהלי המחלקה פריסה עד 24 תשלומים. במסגרת המחלקה לא מאושרת פריסה מעבר ל 24 תשלומים. נוהל אכיפה יעודכן בהתאם.</u>

התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : תגובת המבוקר לא סותרת את הממצא, ו/או מייתרת את ההמלצה.

- **המלצה : יש להגדיר מדיניות בנושא הסדרי חוב ובהתאם להגביל את שיקול דעת העוסקים בתחום, כמו כן מומלץ לבנות נוהל פרטני.**

- **הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :**

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

6.2.4 עמידה בתוכניות עבודה ומדדי ביצוע

כאמור בסעיף 6.1.4 מעלה, בניגוד לסעיף 4.9 לתוכנית ההמראה, המגדיר כי במסגרת תוכנית עבודה מקושרת תקציב - "עבור כל יחידה יוגדר התקציב ומדדי הביצוע העיתיים שייבחנו מדי חודש", בפועל, לא קיים תיעוד באגף ההכנסות לתוכניות עבודה מקושרות תקציב לשנים 2023-2024, ולא תיעוד לבחינת יעדים חודשיים באגף ההכנסות, בכלל ובמדור האכיפה בפרט.

בתוכניות העבודה שהועברו לביקורת לא נמצאו יעדים כמותיים ואיכותיים לעניין הסדרי החוב בעירייה.

להלן הנתונים הכמותיים לשנים 2023,2022,2021 ומחצית שנת 2024 :

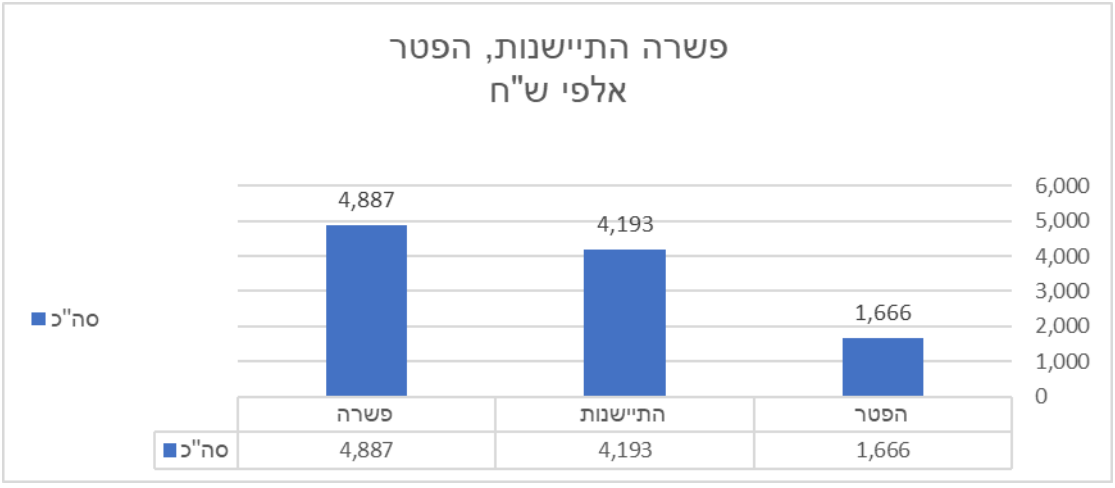

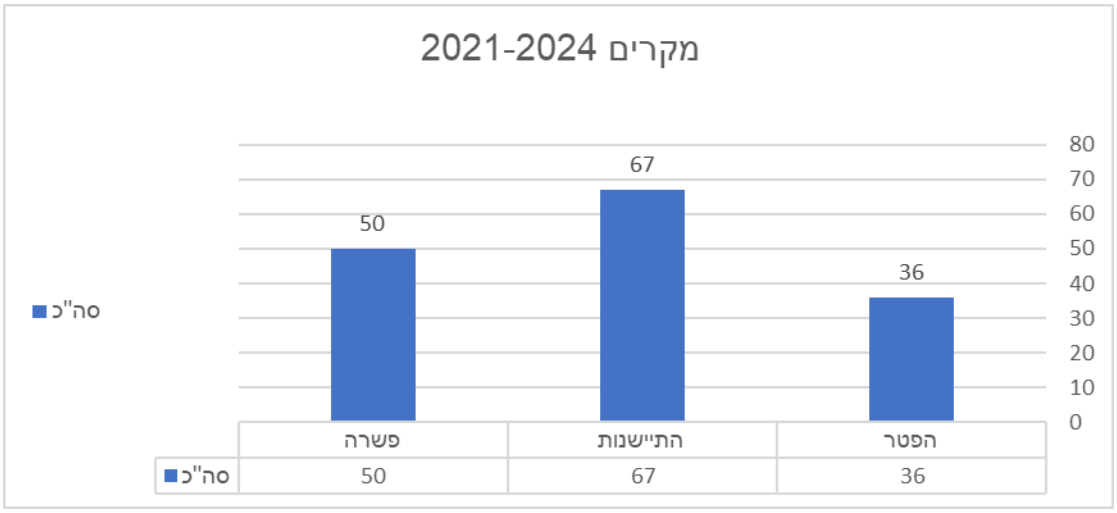

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

- ממצא : נמצא כי אין כל יעדים כמותיים או איכותיים בנושא הסדרי חוב/פשרה, התנהלות ללא יעדים לא מאפשרת בקרה וניתוח מגמות בתחום.

- המלצה : מומלץ להגדיר מדדי ביצוע כמותיים ואיכותיים בנושא הסדרי חוב, על מנת לאפשר בקרה והערכת טיב הפעילות.

- הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	**גבוהה**	גבוהה מאוד

עיריית ערד
דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

6.2.5 <u>בדיקת מדגם הסדרי חוב</u>

הביקורת בחנה 5 הסדרי חוב ואת עמידתם בתנאי הסף על פי חוזר מנכ"ל 5/2012.

1. **תיק** [redacted] בקשה מתאריך 7/5/2023.
   - אינו בעלים של הנכס.
   - סכום החוב: 58,857 ₪. (ארנונה, שמירה, שילוט). כולל חובות שוטפים 2023.

טענות החייב: נכס ריק מ 3/2021 עד 12/22 בהוכחת חשבונות חשמל, חשבונות מים ודיווחי מע"מ.

- קיים תיק הוצל"פ.
- קיימות חו"ד עו"ד והמלצת גזברית.
- כולל בקשה (טופס 3) לממונה מחוז דרום.

סכום הסדר הפשרה (לפי סעיף 339 לפקודת העיריות): 39,848 ₪ כולל הוצאות וע"פ תעריף ארנונה לנכס אחר לתקופה הנטענת.

- **ממצא: נמצא כי בהתאם לנוהל חוזר מנכ"ל בוצעו הליכי גבייה – תקין.**

- **ממצא: נמצא כי הסדר הפשרה אינו נוקב במספר התשלומים לכיסוי החוב שנותר.**

<u>תגובת המבוקר: לרוב הסדרי פשרה אכן נוקבים את מספר התשלומים לפיהם יבוצע הסדר. במקרה שנבדק, ההסדר הוכתב לפי סכום התשלום אותו יכול החייב לשלם כל חודש (4,000 ₪) ולפיכך יוצא כ 10 תשלומים.</u>

- **המלצה: מומלץ לכלול בהסדר פשרה גם את פריסת התשלומים ליתרת החוב המוסכם.**

- **הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא:**

נמוכה מאוד	נמוכה	**בינונית**	גבוהה	גבוהה מאוד

- **ממצא : נמצא מקרה בו מסגרת הפחתת החוב שונה סיווג הנכס ממסחר לסיווג "אחר", דבר שהביא להקטנת החוב בכ-19,000 ₪, שינוי הסיווג אינו מבוסס על טעמים המצויים בחוזר מנכ"ל 5/2012 ובסעיף 339 לפקודת העיריות.**

- **המלצה : מומלץ לפרט את מקור הסמכות והטעם לשינויי סיווג נכס בנתוני הסדר פשרה, מומלץ לשקול הוספת רשימת תיוג לכלל הפעולות בהסדר פשרה בהתאם לחוק ולנוהל, כך ניתן להבין מה בדיוק בוצע ועל ידי מי, כולל הסבר ותיעוד נתונים עליהם הסתמכו והפעילו שיקול דעת.**

- **הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :**

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	**גבוהה**	גבוהה מאוד

2. **תיק** [redacted] קביעת חוב בפס"ד תיק תו"ב [redacted] סעיף 7 לגזר הדין: "***קנס בסך 15,000 ₪. הקנס ישולם ב 30 תשלומים שווים ורצופים, החל מיום 1/3/2024 ובכל 1 בחודש לאחריו".***

- הלשכה המשפטית הוציאה פניה לאגף הגבייה שכותרתו הודעת "חיוב בעקבות פס"ד" ובנוסח לפי גזר הדין, אך פס"ד לא קבע את גובה התשלום ולא החריג תשלומי ריבית והפרשי הצמדה.
- על פי חוק הרשויות המקומיות (ריבית והפרשי הצמדה על תשלומי חובה), תש"ם 1980, הקנס עונה על הגדרת תשלום חובה ודינו חיוב בריבית והפרשי הצמדה.
- אגף הגבייה ביצע פריסה של החוב ל 30 תשלומים בתוספת הצמדה. אך ללא חיוב ריבית. וזאת לכאורה בניגוד לדין.

- **ממצא : נמצא כי בעקבות פסיקת בית המשפט העבירה לשכת היועץ המשפטי הוראת חיוב לאגף ההכנסות, ללא התייחסות לתשלומי ריבית והפרשי הצמדה שנצברו על הקנס, לשיטת הביקורת מנוסח פסק הדין לא ניתן להבין כי אלה בוטלו.**

- **המלצה : מומלץ לכלול בהוראות הלשכה המשפטית על סכום לגבייה בעקבות פסק דין, גם התייחסות ספציפית להפרשי ריבית והצמדה שנצברו על החוב.**

- **הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :**

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

- **ממצא : נמצא כי בניגוד לחוק אגף הגבייה ביצע פריסה של 30 תשלומים לחוב בתוספת הצמדה, אך לא בתוספת ריבית.**

- **המלצה : יש לגבות ריבית כחוק על יתרות חוב בהסדר פשרה.**

- **הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :**

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

3. **תיק** [redacted] הסדר חוב בפריסה ל 24 תשלומים. סך החוב לפריסה 47,297 ₪ והוא כולל שכ"ט עו"ד (כמפורט בכרטיס הוצל"פ).

- בוצעה פריסת מלוא החוב ללא הסדר פשרה ומחיקה.
- 24 תשלומים נושאי ריבית והפרשי הצמדה כחוק.

- **ממצא : לא נמצאו חריגות מהותיות ביישום ההסדר – תקין.**

4. **תיק** [redacted] הסדר חוב (כולל הוצאות אכיפה) בפריסה ל 24 תשלומים.
- החוב לפריסה הינו בגין 2 נכסים, לכל נכס נערך הסדר נפרד.
- פריסת מלוא החוב ללא הסדר פשרה ומחיקה, נערך ב 24 תשלומים נושאי ריבית והפרשי הצמדה כחוק.

- **ממצא : לא נמצאו חריגות מהותיות ביישום ההסדר – תקין.**

5. **תיק [redacted]** : מתוך הבקשה: הסדר חוב מיום 4/7/2024 בגין חובות שכ"ד, ארנונה, היטל שמירה ושונות, לתקופות 7/2020-12/2022.

- סה"כ חוב במועד הבקשה למחיקה 629,931 ₪ והוא כולל בחובו ריבית פריסה בסך 36,257 ש"ח.
- סכום החוב הריאלי 593,674 ₪.
- סכום החוב הנומינלי 521,900 ₪.
- סכום החוב שבהסדר 428,235 ₪.
- סכום המחיקה 201,696 ₪.
- המלצת הגזברית על מחיקת חוב בסך 201,696 ₪ הינו בגין שכ"ד לתקופה בה הנכס לא הופעל בשל התאמות מבניות (7/2020-2/2020).
- נערך הסכם מותנה מחיקה באישור משרד הפנים.
- נכס לא בבעלות המחזיק.
- למחזיק חוב שכ"ד נוסף לתקופה 3/2023-6/2024 בסך 367,027 ₪.
- לא נשלחה התראה.
- לא הוגשה תביעה.
- לא נפתח תיק הוצל"פ.

- **ממצא : נמצא מקרה בו במסגרת ההסדר בוטל חיוב בגין שכר דירה לתקופה שלפני ארבע שנים מתאריך ההסדר, זאת ללא כל הליך אכיפה, מכאן בניגוד לנוהל האכיפה לא טופל חוב משמעותי לאורך מספר שנים.**

- **המלצה : ככל ופועלים בניגוד לנוהל עירוני, יש לציין את מכלול השיקולים בהסדר הפשרה, על מנת לשמור תיעוד להתנהלות שאינה אכיפה בררנית.**

- **הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :**

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	**גבוהה מאוד**

6.3 מטרת ביקורת מספר 3 –
בחינת פעולות לביטול/מחיקת חובות.

6.3.1 כללי

ציטוט מהסבר סגנית מנהלת מחלקת הגבייה לעניין הליך מחיקת חוב :

א. קיימים 3 סוגי מחיקות חוב

1. צווי הפטר – חייב הוכרז בפש"ר ובתום התהליך קיבל הפטר.
2. הסדר פשרה 339 – לבעלי חובות כולל ארנונה. מתאים לחייבים שזכאים להנחה ולא מימשו אותה במועד או לחייבים שזכאים להנחה בהווה, אך בעבר (בתקופת החוב) לא היו זכאים – וכעת רוצים להחיל להם הנחה רטרו. ההסדר מותנה בתשלום מרבית החוב ומאושר עפ"י אמות המידה שאושרו במליאה ב 2.4.19 בכפוף לחוזר מנכ"ל 5/2012.
3. התיישנות – 338 – חוב מעל 3 שנים. מוצו הליכי אכיפה או לא ניתן לפתוח הליכים בהווה מפאת ההתיישנות. משרה"פ לא מאשר מחיקה אם החייב בעל נכס (אפילו נכס מגורים יחיד בבעלות).

ב. התהליך

1. טופס בקשה למחיקה ימולא ע"י נציגות מדור אכיפה. באחריותן בדיקת חובות, צירוף מסמכים רלוונטים, פניה לעוה"ד וקבלת המלצתו למחיקה.

2. הטפסים מועברים לס. מנהלת מח' גבייה לתיעוד, בקרה והעברה לגורמים מאשרים בעירייה. בתהליך האישורים, כל גורם שמאשר מחזיר את הטופס לאגף הכנסות שאחראי לעדכן רישום בגליון מעקב, לדאוג לתשלום הפשרה ולהמשיך להעביר את כל האישורים הנחוצים עפ"י השלבים. גורמים מאשרים הם גזברית, יוע"מ וראה"ע.

3. מחיקות חוב לפי סעיף 1 (פש"ר) – לאחר אישור כל הגורמים – מועבר לביצוע מחיקה בפועל במדור אכיפה.

3. מחיקות חוב לפי סעיפים 3+2 - לאחר אישור כל הגורמים ותשלום בגין ההסדר, החומר מועבר לאישור ועדת הנחות. ס. מנהלת מח' גבייה מכינה תקציר המצורף לכל בקשה ומהווה פרוטוקול ועדה.

4. לאחר אישור ועדת הנחות החומר מועבר לאישור משרד הפנים.

5. עם קבלת אישור משרד הפנים מדור אכיפה מבצע מחיקת החוב בספרי העירייה.

סוף ציטוט.

הביקורת ריכזה את נתוני המחיקה/ביטולי חוב בהסתמך על נתוני 27 הוועדות משנת 2021 ועד אמצע שנת 2024 (תאריך סיום איסוף הנתונים לביקורת), סך החובות בהליך מחיקת החובות שנדונו בוועדות ההנחות בתקופה זו עמד על כ-150 מקרים, בערך של מעל 10 מיליון שקלים.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

להלן הנתונים לשנים 2023,2022,2021 ומחצית שנת 2024 :

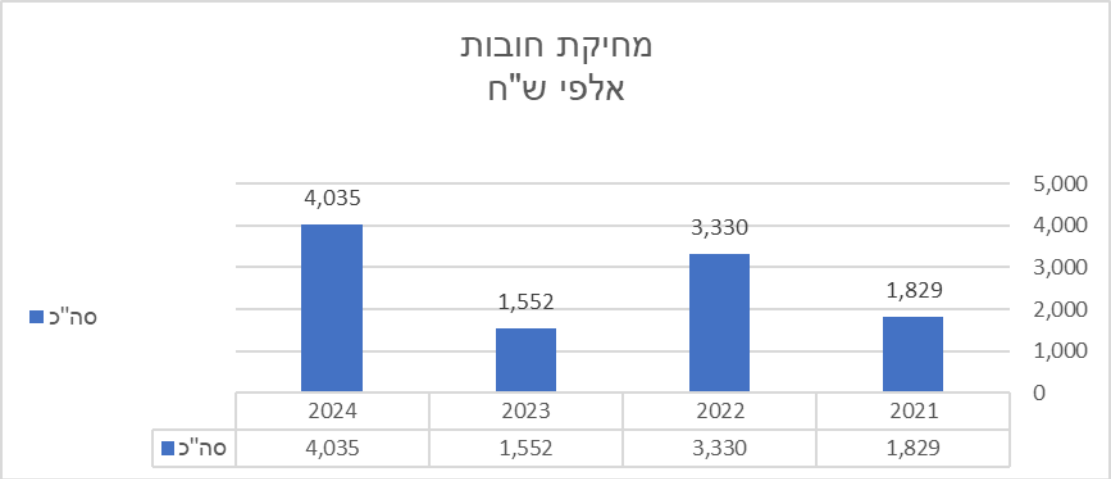

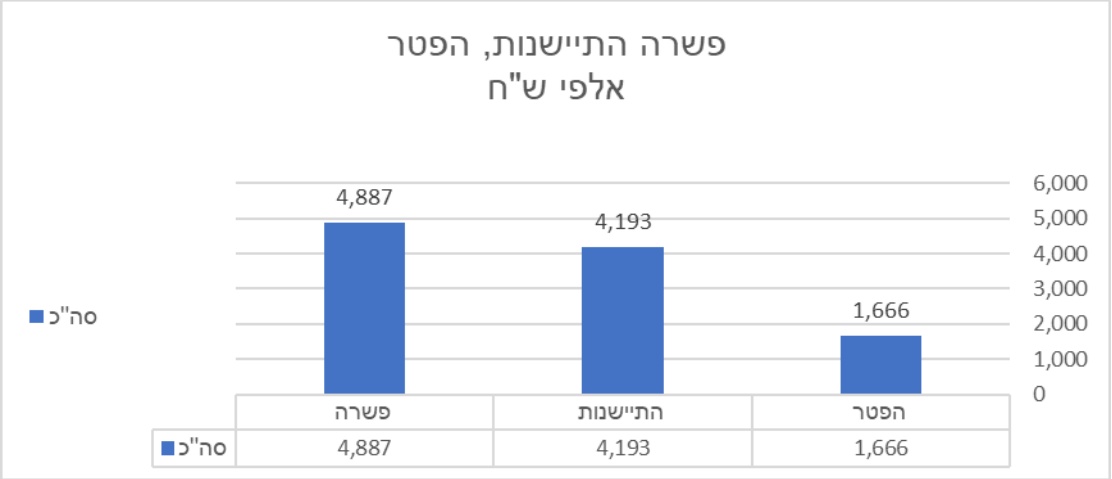

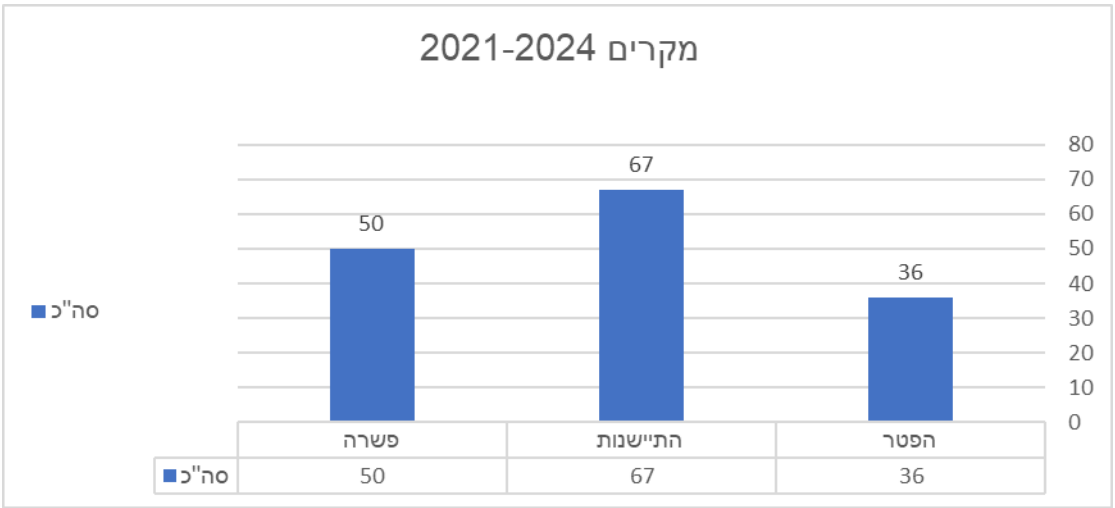

מהנתונים עולה כי:

1. במחצית שנת 2024 סך המחיקות גבוה באופן משמעותי משנים קודמות.

2. סך מחיקות החוב בגין פשרה והתיישנות הינו המהותי (כ-9 מלש"ח, וכ-85% מסך המחיקות) ושאר המקרים בגין הפטר סך 1.7 מלש"ח (כ 15% מסך המחיקות).

- **ממצא : נמצא כי בשנים 2021-2023 טיפלה העירייה במחיקת חובות בסך כ-6.7 מיליון ₪, ואילו במחצית שנת 2024 (סיום איסוף הנתונים לביקורת) טופלו חובות בסך 4 מיליון ₪, עדות נוספת לחוסר ההשקעה של העירייה בנושא לאורך השנים.**

- **המלצה : מומלץ לבנות תוכנית סדורה לטיפול בכלל החובות כולל יעדים וניטור.**

- **הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :**

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	**גבוהה**	גבוהה מאוד

- **ממצא : נמצא כי במסגרת החובות שטופלו למחיקה מסך של 153 מקרים, מספר המקרים למחיקה מסיבות של התיישנות והפטר עמד על 103 (מעל 2/3 מכלל המקרים שטופלו), עדות נוספת להתנהלות לא מיטבית בנושא.**

- **המלצה : מומלץ לבנות תוכנית סדורה לטיפול בכלל החובות כולל יעדים וניטור.**

- **הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :**

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	**גבוהה**	גבוהה מאוד

- **ממצא : נמצא כי אין התאמה כספית בין החובות שטופלו למחיקה, לבין החובות למחיקה שדווחו בדוחות הכספיים, לדוגמה בשנת 2023 טופלו חובות למחיקה בסכום של 1.5 מיליון ₪ בעוד שבדוח הכספי מצוין 413 אלש"ח בלבד.**

- **המלצה : יש לבחון את הסיבה לאי התאמת סכום החובות למחיקה בדוח הכספי ולוודא כי בשנים הבאות תבוצע התאמה ובחינה של הסכומים.**

- **הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :**

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	**גבוהה**	גבוהה מאוד

6.3.2 <u>בחינת תהליכי עבודה בהשוואה להנחיות משרד הפנים</u>

סעיף 6.2.1 לעיל מפרט את **<u>התנאים מצטברים</u>** למחיקת חוב :

- היעדר זכות בנכס מקרקעין , ו/או נכסים אחרים בעלי ערך כלכלי.
- החוב בפיגור של לא פחות משלוש שנים.
- מיצוי הליכי גבייה מנהליים.
- קיום הליך בקשה למחיקת חובות אבודים.

סוגיות נוספות לטיפול במחיקת חובות:

- הפחתת/מחיקת ריבית בהתאם למצב חומרי ונסיבות אחרות.
- דחיית מועדים לגביית חוב.
- מיצוי הליכי גבייה. (חקירה בדבר זכויות בנכסים, הליכי פש״ר, עזבון, היעדרות חייב).
- הליכי בקשה למחיקת חובות אבודים וחובות שאינם ניתנים לגבייה מטעמים אחרים, לממונה על המחוז במשרד הפנים.
- כללים למחיקת חובות מטעמים אחרים כגון זכאות להנחות ארנונה ע״פ התקנות בתקופת היווצרות החוב/במועד הבקשה למחיקה.
- אופן הטיפול בחובות, היטלים ואגרות פיתוח, אגרות שירותים ורישוי, חובות אזרחיים.
- הליכי מחיקת חובות בגין קנסות.

הביקורת עיינה במדגם הנימוקים שהוצגו בוועדה בגין כל סוגי המחיקות להלן דוגמאות לסיבות מחיקה בסטטוס **<u>התיישנות</u>**:

- החייב נפטר ב 26.3.14. אלמנתו הצהירה בפני לשכת הוצל״פ כי החייב לא הותיר עזבון. סך מחיקה 48 אלפי ₪.
- משרד עו״ד מונה כמנהל מיוחד לחברה. מכוח תפקידו מכר את הרכוש שהיה בבעלות החברה וסמוך לכך הוגשה בקשה לפירוק החברה כי נכנסה לחדלות פירעון. סך מחיקה 963 אלפי ₪.
- פש״ר 21.8.14, הפטר 11.4.19. התקבל דיווידנד ע״ס 20,033.23 ₪. סך מחיקה 45 אלפי ₪.
- חוב בפש״ר מ 27.1.2020. הפטר ב 30.8.2021 התקבל דיווידנד ע״ס 14,203 ₪.

עיריית ערד
דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

הביקורת עיינה בכ 15 תיקים בהם נמצאו: נייר מעקב, האישורים הנלווים, נימוקי הבקשה. החלטות הוועדה, ראש העיר ומשרד הפנים. יישום ההחלטות בחשבון החייב.

הביקורת בחנה באופן פרטני את התיקים מול חוזר מנכ"ל משרד הפנים ומכאן עולה המסקנה כי תהליכי העבודה בכללם עומדים בהנחיות משרד הפנים. מאידך נמצאו ליקויים כמפורט בסעיף 6.3.3 להלן.

המלצה: עריכת נוהל עבודה מפורט בנושא מחיקת חובות המפרט את תרשים הזרימה לעבודת כלל הנוגעים בדבר וקיומה של רשימת תיוג לכל סוגי המחיקות והסדרי הפשרה.

- **ממצא : נמצא כי תהליכי העבודה למחיקת חובות מסיבת התיישנות והפטר ככלל עומדים בהנחיות משרד הפנים למחיקת חוב – תקין.**

- **ממצא : נמצא כי אין נוהל עבודה מפורט לנושא מחיקת חובות וכי אין רשימת תיוג לתיעוד הפעולות שבוצעו בכל תיק, התנהלות זו מונעת אחידות ואפשרות בקרה קלה ומהירה.**

<u>תגובת המבוקר : נוהל עבודה נמצא בהליכי עבודה. יעד לסיום העבודה והעברת הנוהל לאישור 31.1.2025.</u>

- **המלצה : מומלץ להגדיר נוהל עבודה ספציפי למחיקת חובות מסיבות התיישנות והפטר, ולבנות רשימת תיוג לכלל התהליך, לשם שמירה על אחידות ואפשרויות בקרה יעילות.**

- **הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :**

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	**גבוהה**	גבוהה מאוד

עיריית ערד
דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

6.3.3 בחינת מדגם של תיקי מחיקת חובות לשנים 2024,2023

1. **תיק [redacted]**: בקשה לאישור הסדר פשרה למחיקת חובות בהסדר חדש לאחר שהקודם לא שולם במלואו. הסדר שקדם נערך לאחר פס"ד לטובת העירייה. ההסדר שהובא כעת: השלמת ההסדר הקודם לסך 100 אלפי ₪ ומחיקת חוב בסך 715 אלפי ₪. לחייבים 2 נכסים בבעלותם כמציין בטופס הבקשה. חו"ד עו"ד מנמקת את הפשרה המוצעת עקב מצב רפואי והשתכרות מקצבאות. גזברית העירייה ויועמ"ש העירייה מצטרפים לחו"ד עו"ד. החלטת העירייה מקבלת את אישור משרד הפנים. התיק כלל אסמכתאות רפואיות ודף בנק.

- **ממצא : נמצא מקרה של בקשה למחיקת חובות בהסדר חדש, לאחר שהסדר קודם לא שולם במלואו. הבקשה להשלים הסדר קודם לסך 100 אלש"ח ולמחוק 715 אלש"ח. לנישום 2 נכסי נדל"ן בגינם ניתן לרשום הערת אזהרה לטובת העירייה. בפועל אושרה מחיקת החוב על ידי משרד הפנים.**

- **המלצה : אין לאשר מחיקת חוב בניגוד להגדרות חוזר מנכ"ל משרד הפנים 5/2012.**

- **הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :**

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

2. **תיק [redacted]**: מדובר בבקשה למחיקת חוב בסך **200** ₪ משנת 2021!
הפרוצדורה למחיקה קרי, כמות הניירת בתיק זה, החתמת כול המעורבים וקבלת אישור משרד הפנים עולה באופן ניכר על התועלת מהסרת חוב זה ממצבת החייבים.

- **ממצא : נמצא כי תהליכי העבודה למחיקת חובות מסיבת הפטר לחייב [redacted] עומדים בהנחיות משרד הפנים למחיקת חוב – תקין.**

- **ממצא : נמצא מקרה של בקשה למחיקת חובות בסכום לא משמעותי (200 ₪), לשם מחיקת הסכום הושקעו עשרות שעות עבודה של עובדי עירייה שעלותן גבוהה בהרבה מסכום החוב, ללא כל שיקול עלות מול תועלת.**

<u>תגובת המבוקר : השאיפה באגף הכנסות היא שלא יהיו לקוחות חייבים, ובמקרים של מחיקת חובות אנו כפופים לחוזר המנכ"ל אשר מכתיב את תהליך העבודה והצרופות. הנוהל אינו מתייחס לשיקולי עלות תועלת כך שכאשר נמצא חוב למחיקה – האגף מתייחס לנוהל העבודה ואינו מערב שיקולים אחרים.</u>

- **המלצה : מומלץ להגדיר מדיניות של עלות מול תועלת במקרה של חובות בסכום נמוך, לא מהותי, ולבחון אפשרות להליך מקוצר במקרים מעין אלה.**

- **הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :**

נמוכה מאוד	**נמוכה**	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

3. **תיק** [redacted]: צו הפטר פש"ר שניתן בתיק הביא למחיקת חובות בסך 91 אלפי ₪ משנים 2003-2008 ותשלום 1.5 אלפי ₪ בפש"ר. תקין.

- **ממצא : נמצא כי תהליכי העבודה למחיקת חובות מסיבת הפטר לחייב** [redacted] **עומדים בהנחיות משרד הפנים למחיקת חוב – תקין.**

4. **תיק** [redacted]: בקשה למחיקת חוב מלא בסך 55 אלפי ₪, משנת 2003. התקבל בעבר צו כינוס וצו הפטר, ללא ידיעת העירייה. הבקשה אושרה בעירייה ובמשרד הפנים. תקין.

- **ממצא : נמצא כי תהליכי העבודה למחיקת חובות מסיבת הפטר לחייב [redacted] עומדים בהנחיות משרד הפנים למחיקת חוב – תקין.**

5. **תיק [redacted]:** הובאה בקשה לאישור הסדר פשרה למחיקת חובות בהסדר. סך החוב 7 אלפי ₪. מחיקה 2.4 אלפי ₪. תשלום 4.6 לפי ₪. חוב משנים 2016-2017. נפתח תיק הוצל"פ. מצב סוציואקונומי נמוך. החלטת העירייה מקבלת את אישור משרד הפנים. **תקין.**

- **ממצא : נמצא כי תהליכי העבודה למחיקת חובות לחייב [redacted] עומדים בהנחיות משרד הפנים למחיקת חוב – תקין.**

6.4 מטרת ביקורת מספר 4 –
בחינת הטיפול בזכאים (יתרות זכות).

6.4.1 כללי

הצפי מרשות מקומית הוא לפעול לטובת התושב כמיטב יכולתה, החזון העירוני עד שנת 2024 אף הגדיר את ליבת החזון כחוויה מיטבית לתושב. מכאן, במקרים בהם נוצרה יתרת זכות לתושב (המשמעות כי העירייה חייבת לתושב כסף), ראוי כי העירייה תפעל להשבת הכסף באופן אקטיבי ושקוף, הן מבחינת ליבת החזון והן מבחינה מוסרית (בדומה לחוק מוסר תשלומים, העוסק בחובת הרשויות בתשלום לספקים במועד המוסכם).

מראיונות עובדי העירייה עלה כי לא קיימת מדיניות מוסדרת בנושא יתרות זכות וכי משתדלים להחזיר יתרות זכות באופן שוטף. התקבלו הסברים על יתרות זכות גבוהות (לדוגמה תשלום מראש).

דוגמה מאתר האינטרנט של עיריית תל אביב :

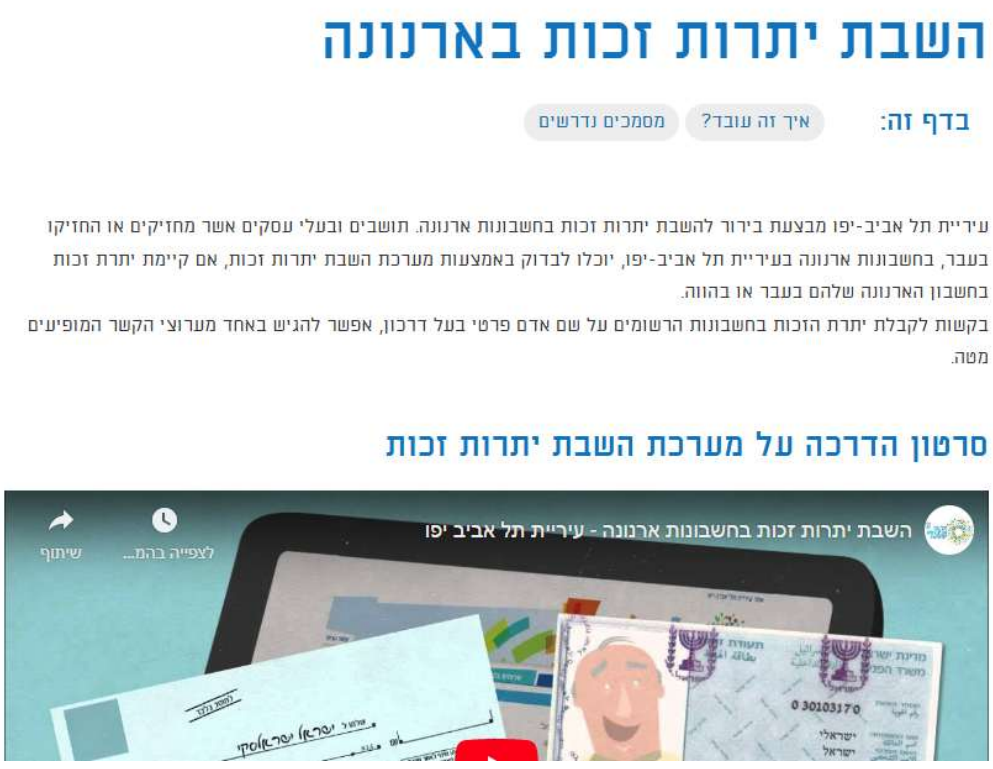

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

דוגמה נוספת מאתר האינטרנט של עיריית נתניה :

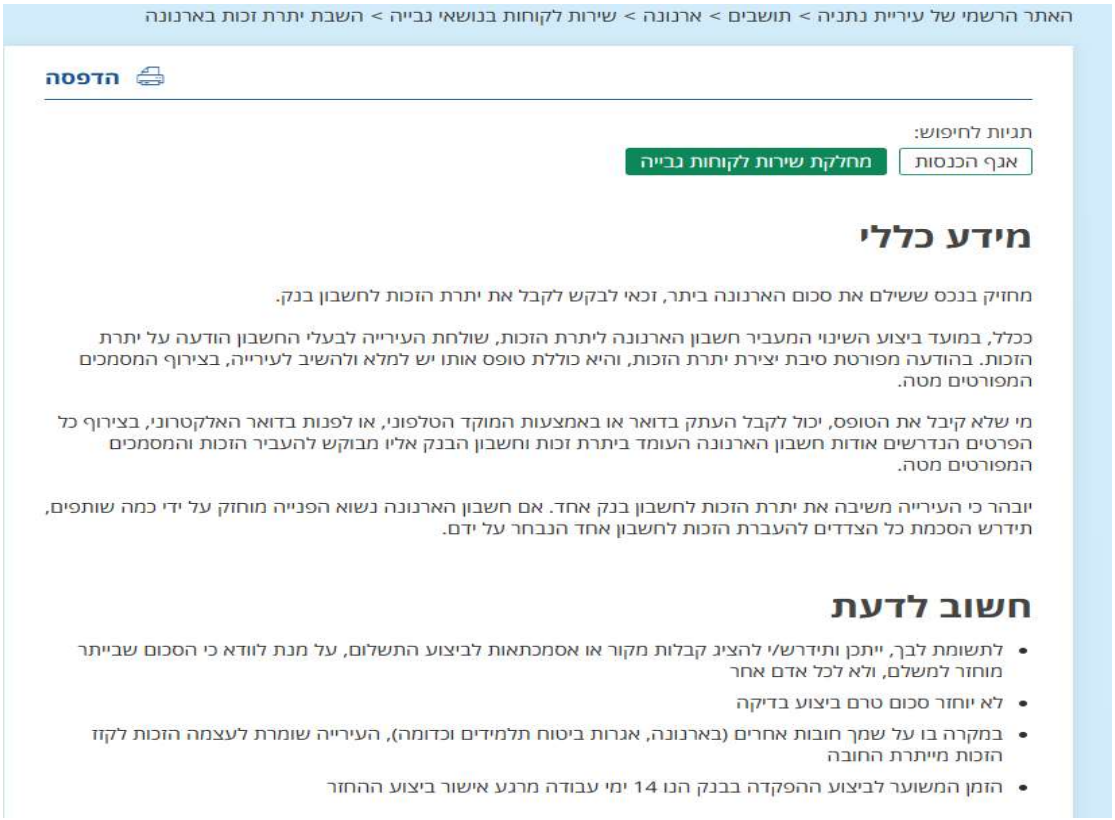
האתר הרשמי של עיריית נתניה > תושבים > ארנונה > שירות לקוחות בנושאי גבייה > השבת יתרת זכות בארנונה

הדפסה

תגיות לחיפוש:

אגף הכנסות | מחלקת שירות לקוחות גבייה

מידע כללי

מחזיק בנכס ששילם את סכום הארנונה ביתר, זכאי לבקש לקבל את יתרת הזכות לחשבון בנק.

ככלל, במועד ביצוע השינוי המעביר חשבון הארנונה ליתרת הזכות, שולחת העירייה לבעלי החשבון הודעה על יתרת הזכות. בהודעה מפורטת סיבת יצירת יתרת הזכות, והיא כוללת טופס אותו יש למלא ולהשיב לעירייה, בצירוף המסמכים המפורטים מטה.

מי שלא קיבל את הטופס, יכול לקבל העתק בדואר או באמצעות המוקד הטלפוני, או לפנות בדואר האלקטרוני, בצירוף כל הפרטים הנדרשים אודות חשבון הארנונה העומד ביתרת זכות וחשבון הבנק אליו מבוקש להעביר הזכות והמסמכים המפורטים מטה.

יובהר כי העירייה משיבה את יתרת הזכות לחשבון בנק אחד. אם חשבון הארנונה נשוא הפנייה מוחזק על ידי כמה שותפים, תידרש הסכמת כל הצדדים להעברת הזכות לחשבון אחד הנבחר על ידם.

חשוב לדעת

- לתשומת לבך, ייתכן ותידרש/י להציג קבלות מקור או אסמכתאות לביצוע התשלום, על מנת לוודא כי הסכום שבייתר מוחזר למשלם, ולא לכל אדם אחר
- לא יוחזר סכום טרם ביצוע בדיקה
- במקרה בו על שמך חובות אחרים (בארנונה, אגרות ביטוח תלמידים וכדומה), העירייה שומרת לעצמה הזכות לקזז הזכות מייתרת החובה
- הזמן המשוער לביצוע ההפקדה בבנק הנו 14 ימי עבודה מרגע אישור ביצוע ההחזר

להלן רשימת הטפסים הקיימים מאתר עיריית ערד :

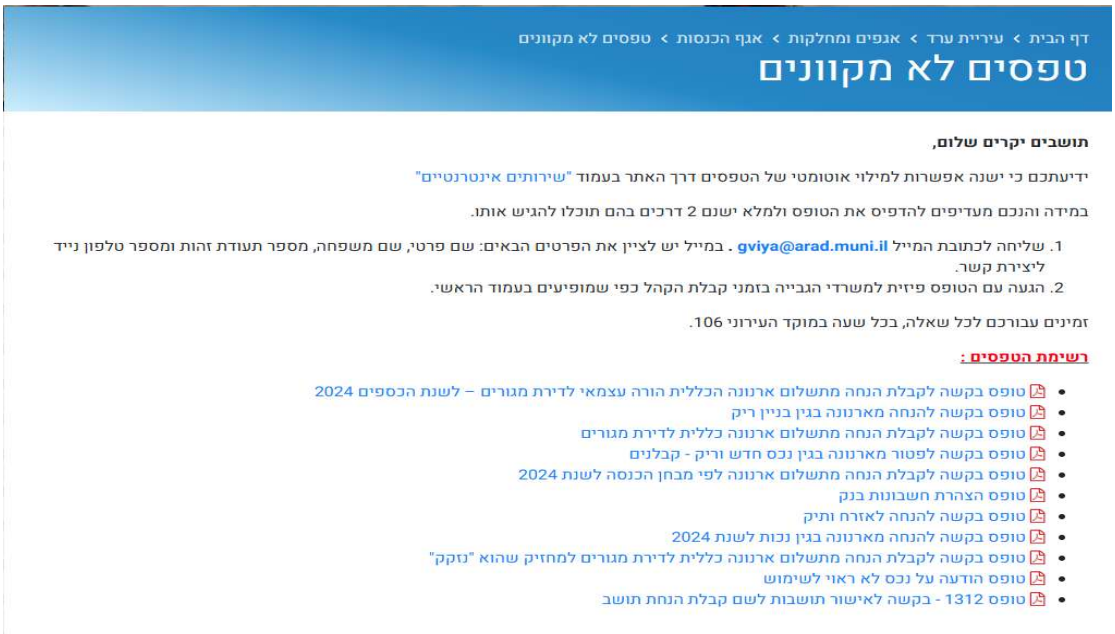
דף הבית > עיריית ערד > אגפים ומחלקות > אגף הכנסות > טפסים לא מקוונים

טפסים לא מקוונים

תושבים יקרים שלום,

ידיעתכם כי ישנה אפשרות למילוי אוטומטי של הטפסים דרך האתר בעמוד "שירותים אינטרנטיים"

במידה והנכם מעדיפים להדפיס את הטופס ולמלא ישנם 2 דרכים בהם תוכלו להגיש אותו.

1. שליחה לכתובת המייל gviya@arad.muni.il . במייל יש לציין את הפרטים הבאים: שם פרטי, שם משפחה, מספר תעודת זהות ומספר טלפון נייד ליצירת קשר.
2. הגעה עם הטופס פיזית למשרדי הגבייה בזמני קבלת הקהל כפי שמופיעים בעמוד הראשי.

זמינים עבורכם לכל שאלה, בכל שעה במוקד העירוני 106.

רשימת הטפסים :

- טופס בקשה לקבלת הנחה מתשלום ארנונה הכללית הורה עצמאי לדירת מגורים – לשנת הכספים 2024
- טופס בקשה להנחה מארנונה בגין בניין ריק
- טופס בקשה לקבלת הנחה מתשלום ארנונה כללית לדירת מגורים
- טופס בקשה לפטור מארנונה בגין נכס חדש וריק - קבלנים
- טופס בקשה לקבלת הנחה מתשלום ארנונה לפי מבחן הכנסה לשנת 2024
- טופס הצהרת חשבונות בנק
- טופס בקשה להנחה לאזרח ותיק
- טופס בקשה להנחה מארנונה בגין נכות לשנת 2024
- טופס בקשה לקבלת הנחה מתשלום ארנונה כללית לדירת מגורים למחזיק שהוא "נזקק"
- טופס הודעה על נכס לא ראוי לשימוש
- טופס 1312 - בקשה לאישור תושבות לשם קבלת הנחת תושב

מכאן, בניגוד לערים שונות באתר עיריית ערד אין כל התייחסות לזכאות לקבל יתרות זכות.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

- **ממצא : לעירייה ולאגף ההכנסות אין מדיניות מוגדרת לעניין החזר יתרות זכות לזכאים, כפועל יוצא אין כל נוהל הפורט את המדיניות לתהליך מוסדר.**

- **המלצה : מומלץ להגדיר מדיניות לעניין טיפול ביתרות זכות, ובהתאם לבנות נוהל עבודה (כולל בקרות וניטור).**

- **הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :**

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	**גבוהה**	גבוהה מאוד

- **ממצא : בניגוד לעריות אחרות נמצא כי אין כל פרסום באתר האינטרנט של העירייה לאפשרות לזהות ולדרוש יתרות זכות.**

<u>תגובת המבוקר : המחלקה עובדת לפי הליך עבודה ישן שעבר עדכונים במשך השנים. כמו כן, טופס מקוון לבקשת החזר ליתרת פורסם לאחר הביקורת (באמצע ינואר 2025 באתר העירייה).</u>

- **המלצה : מומלץ לאפשר דרישת יתרות זכות באמצעים מקוונים, כולל באמצעות אתר העירייה (כחלק מהשירות לתושב בשנים האחרונות פותח נושא השירות המקוון בתחומים רבים, כולל נושאים באחריות אגף ההכנסות).**

- **הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :**

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	**גבוהה**	גבוהה מאוד

6.4.2 בחינת נתוני זכאים שונים

נתוני **ארנונה בלבד** לשנת 2023 (מתוך הדוח המפורט לשנת 2023) :

- במערכת הארנונה מטופלים 11,448 נכסים.
- מספר חשבונות המשלמים החייבים ב- 31.12.2023 היה 8,784
- סכום החוב הכולל של התושבים (לפי נספח 2 לטופס 1 במאזן) מגיע ל 56,793 אלפי ₪ (כולל חובות מסופקים בסך 46,603 אלפי ₪)
- העירייה אינה נוהגת לרשום הערות אזהרה בטאבו בגין נכסים חייבי ארנונה.

לדברי מנהלת הארנונה : העיריה פועלת לרישום שעבודים מכוח ס' 11 ו- 12 לפקודת המסים גבייה.

להלן סכומי החובות ליום 31.12.2023, כפי שנתקבלו ממחלקת הגביה (כולל חובות מסופקים):

	אלפי ש"ח
חייבים לפי נספח ג' (ברוטו)	57,561
בניכוי זכאי ארנונה (*)	(768)
יתרות חייבים לפי נספח 2 לטופס 1	**56,793**

(*) במחלקת הגבייה קיימות יתרות זכות בגין ארנונה בסך 768 אש"ח (כ-1.4% מסכום החייבים), יתרות הזכות משקפות יתרות העומדות לזכות המשלמים, לרוב מדובר ביתרות זכות שמוחזרות ויוחזרו לתושבים וכן ביתרות זכות שלא מוחזרות בגלל הליכים משפטיים שמתנהלים ו / או פעולות אכיפה שונות.
בדוחות הכספיים לשנת 2023 מוצגות התחייבויות אלה בסעיף זכאי ארנונה, בסך 532 אש"ח, בגין מלוא יתרות הזכות שלעיל ובקיזוז 236 אש"ח בגין חובות אחרים של אותו מספר משלם.

סוף ציטוט מדוח כספי מבוקר לשנת 2023.

מכאן, על פי הדוח הכספי המבוקר יתרות הזכות בגין ארנונה עומדות על כ-768 אלש"ח נכון לסוף שנת 2023, ובקיזוז חובות אחרים של אותו מספר משלם, עומדת היתרה על 532 אלש"ח.

לביקורת הועבר דוח יתרות זכות ליום 31/12/2023 יתרות זכות ליום 31/12/2023 עמדו על סך 862 אלפי ₪ לכ 5,000 מקרים.
מתוכם סך 542 אלפי ₪ בגין ארנונה ב 2,175 מקרים (מתוכם יתרות רבות של אגורות בודדות, קיימים 1,623 מקרים יתרות הנמוכות ממינוס 50 ₪)

- ✗ **ממצא : נמצא כי אין התאמה בין נתוני הדוח הכספי המבוקר לשנת 2023 בנושא יתרות הזכאים, לבין נתוני מערכת הגבייה כפי שהועברו לביקורת (הפרש סך יתרות זכות של כ- 94,000 ₪ ואילו בנושא חובות ארנונה הפרש של 10,000 ₪ (בשני המקרים הסכום הגבוה יותר הוא על פי נתוני מערכת הגבייה).**

- **המלצה : מומלץ לחקור את הפרשי הדיווח בין הדוח הכספי לדוח מערכת הגבייה, ולוודא כי בעתיד תהיה התאמה בין הנתונים.**

- **הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :**

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	**גבוהה**	גבוהה מאוד

בסקירת 10 יתרות הזכות הגבוהות ביותר (סך של 293 אלש"ח מתוך 862 אלש"ח כ- 34%), נמצא כי חלק מהיתרות לא מטופלות וסביר כי ככל והיתה מוגדרת מדיניות ותוכנית עבודה מסודרת (ראה סעיף 6.4.1 מעלה), יתרות אלה לא היו נותרות בספרי העירייה. לדוגמה תשלומי יתר ששולמו לפני 6 חודשים, או מחיקת חוב שהביא יתרת מינוס, או יתרות זכות ללא פרוט עקב מעבר תוכנה וכו'.

- **ממצא : בסקירת עשרת יתרות הזכות הגבוהות ביותר, נמצאו מספר יתרות לא מטופלות שמקורן מסיבות שונות (תשלום כפול שלא קוזז מספר חודשים, יתרת זכות שנוצרה עקב מחיקת חוב, יתרות שלא נותחו ממעבר לתוכנה החדשה משנת 2020 וכו'), מצב המעיד על חוסר במדיניות ועבודה סדורה בעניין יתרות זכות.**

- **המלצה : מומלץ לקבוע מדיניות ממנה יש להגדיר נוהל עבודה אשר יבטיח כי יתרות זכות במערכת הגבייה מטופלות בשוטף על פי תבנית סדורה, זאת במטרה למנוע אגירת כספי ציבור ללא צורך.**

- **הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :**

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	**גבוהה**	גבוהה מאוד

7. <u>תמצית מנהלים</u>

כל רשות מקומית נסמכת על גביית הארנונה בתקציבה השוטף, הארנונה היא אחד ממקורות ההכנסה המרכזיים של הרשות המקומית, אגף הגביה בעירייה אמון על גביית הארנונה ושאר הכנסות העירייה בשוטף והן מחובות שנוצרו לאורך השנים.
על פי נוהל האכיפה משנת 2023 הוגדרה המדיניות של העירייה בתחום כך : "למצות את פוטנציאל הגבייה מחייבים להעמיק ולהגדיל את הכנסות העירייה תוך הקטנת מצבת החובות ומניעת התיישנותם ו/או השיהוי בגבייתם והכל תוך חתירה להסדרת החובות באמצעים שונים (אכיפה, הסכמי פשרה, תשלומים וכיו"ב) ומתן שירות יעיל ואדיב לתושבים".

בפועל נמצא כי האגף התנהל ללא כל תוכנית אסטרטגית למיצוי ההכנסות והגדלתן בכלל וגביית חובות בפרט, ללא כל יעדים מוגדרים וללא בקרות וניטור משמעותיים. במבחן התוצאה כשלה העירייה בצמצום חובות העבר והעמקת הגבייה לאורך השנים, למרות שהנושא נכלל במסגרת תוכנית ההמראה משנת 2019 עליה חתמה העירייה ועבור יישומה קיבלה מימון משרד הפנים כולל ליווי מומחי תוכן.

<u>להלן המלצות הביקורת בהתאמה לממצאי הביקורת העיקריים המפורטים בפרק 5 :</u>

<u>מטרת ביקורת מספר 1 – בחינת ניהול חייבים וקיום מדיניות לעניין טיפול בחובות.</u>

7.1 המלצה : מומלץ לבחון את שיעור החובות המסופקים מכלל החובות לעירייה, ברשויות דומות לעיריית ערד (לדוגמה בעיריית דימונה השיעור לשנת 2023 עומד על 56%), ולבנות תוכנית רב שנתית לשיפור המדד לפחות לרמה של הרשויות הדומות.

7.2 מומלץ להגדיר נורמה ברורה להגדרת חוב כחוב מסופק, ולבחון את רלוונטיות ההגדרה בכל מספר שנים, כולל השוואה מול רשויות דומות.

7.3 יש להגדיר קריטריונים להליכי גבייה ולאשרם במועצת העיר, מומלץ כי הקריטריונים שיוגדרו ישקפו בנוסף לחוזר מנכ"ל גם את מדיניות העירייה בנושא.

7.4 מומלץ להגדיר יעדים לאגף ההכנסות להקטנת שיעור החובות המסופקים מכלל החובות לעירייה, זאת בהתאם למדיניות המוצהרת, לחלופין יש לשנות מדיניות.

7.5 מומלץ להגדיר יעדים ומדדי ביצוע חודשיים, כמפורט בתוכנית ההמראה, זאת על מנת לבחון את עמידת המחלקות בתוכנית העבודה מקושרת התקציב השנתית שהיה על האגפים לבנות.

7.6 מומלץ להגדיר תוכנית למיפוי וזיהוי חסמים לפיתוח מקורות הכנסה במסגרת ארנונה שלא למגורים, כמפורט בתוכנית ההמראה של העירייה, ובהתאם לעדכן את אגף ההכנסות על מנת שיכלול את הצפי בגידול בתוכנית העבודה של האגף.

7.7 מומלץ להגדיר תוכנית אסטרטגית לפיתוח מקורות הכנסה חדשים, כמפורט בתוכנית ההמראה של העירייה, לקידום עצמאות כלכלית והרחבת שירותים מוניציפליים, זאת בשיתוף אגף ההכנסות.

7.8 מומלץ לקיים ניטור אחר מגמות שינוי יתרות החייבים הן מבחינת סכום והן מבחינת מספר מקרים, על מנת לוודא כי תוכנית הגבייה משיגה את התוצאות אליהן התכוונו בהגדרתה.

7.9 מומלץ לבחון את הסיבה לקיטון בשיעור הגבייה בשנת 2023 לעומת 2022 (48% מול 62%), למרות הגידול המהותי בסכום החובות שהועבר לטיפול משפטי (מ-35 מיליון לכ-43 מיליון).

7.10 מומלץ לפעול בהתאם להתחייבות העירייה ולבנות תוכנית אסטרטגית לצמצום חובות העבר ולהעמקת הגבייה, כפי שהתחייבה העירייה בתוכנית ההמראה משנת 2019.

<u>מטרת ביקורת מספר 2 – בחינת התנהלות בנושא הסדרי חוב/פשרה.</u>

7.11 יש לקיים את הוראות נוהל האכיפה כלשונן, ככל ולא ניתן לבצע את הכתוב בנוהל יש לפעול לשנותו בהתאם.

7.12 יש להגדיר מדיניות בנושא הסדרי חוב ובהתאם להגביל את שיקול דעת העוסקים בתחום, כמו כן מומלץ לבנות נוהל פרטני.

7.13 מומלץ להגדיר מדדי ביצוע כמותיים ואיכותיים בנושא הסדרי חוב, על מנת לאפשר בקרה והערכת טיב הפעילות.

7.14 מומלץ לפרט את מקור הסמכות והטעם לשינויי סיווג נכס בנתוני הסדר פשרה, מומלץ לשקול הוספת רשימת תיוג לכלל הפעולות בהסדר פשרה בהתאם לחוק ולנוהל, כך ניתן להבין מה בדיוק בוצע ועל ידי מי, כולל הסבר ותיעוד נתונים עליהם הסתמכו והפעילו שיקול דעת.

7.15 יש לגבות ריבית כחוק על יתרות חוב בהסדר פשרה.

7.16 ככל ופועלים בניגוד לנוהל עירוני, יש לציין את מכלול השיקולים בהסדר הפשרה, על מנת לשמור תיעוד להתנהלות שאינה אכיפה בררנית.

מטרת ביקורת מספר 3 – בחינת פעולות לביטול/מחיקת חובות.

7.17 מומלץ לבנות תוכנית סדורה לטיפול בכלל החובות כולל יעדים וניטור.

7.18 מומלץ לבנות תוכנית סדורה לטיפול בכלל החובות כולל יעדים וניטור.

7.19 יש לבחון את הסיבה לאי התאמת סכום החובות למחיקה בדוח הכספי ולוודא כי בשנים הבאות תבוצע התאמה ובחינה של הסכומים.

7.20 אין לאשר מחיקת חוב בניגוד להגדרות חוזר מנכ"ל משרד הפנים 5/2012.

מטרת ביקורת מספר 4 – בחינת הטיפול בזכאים (יתרות זכות).

7.21 מומלץ להגדיר מדיניות לעניין טיפול ביתרות זכות, ובהתאם לבנות נוהל עבודה (כולל בקרות וניטור).

7.22 מומלץ לאפשר דרישת יתרות זכות באמצעים מקוונים, כולל באמצעות אתר העירייה (כחלק מהשירות לתושב בשנים האחרונות פותח נושא השירות המקוון בתחומים רבים, כולל נושאים באחריות אגף ההכנסות).

7.23 מומלץ לקבוע מדיניות ממנה יש להגדיר נוהל עבודה אשר יבטיח כי יתרות זכות במערכת הגבייה מטופלות בשוטף על פי תבנית סדורה, זאת במטרה למנוע אגירת כספי ציבור ללא צורך.

פרק 4 - ביקורת בנושא
אגף חינוך – מערך הסייעות והמלוות
בהסעות החינוך המיוחד

תוכן העניינים

נושא	עמוד
1 . כללי – רקע	221
2. מטרות הביקורת	222
3. היקף הביקורת	222
4. תאור כללי של מהלך הביקורת	222
5. עיקרי הממצאים	223-227
6. פרוט הממצאים	
6.1 מטרת ביקורת מספר 1	228-238
6.2 מטרת ביקורת מספר 2	239-262
6.3 מטרת ביקורת מספר 3	263-270
7. תמצית מנהלים	271-273
נספחים	274-275

עיריית ערד
דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

1. <u>כללי – רקע</u>

חוק חינוך מיוחד, תשמ"ח-1988 (להלן: "**חוק חינוך מיוחד** /**חנ"מ**") נועד בין היתר לעגן את זכויותיהם של תלמידים עם צרכים מיוחדים ולהעניק מענה הולם לצרכיהם.
סעיף 2 (2) לחוק מגדיר: "לעגן את זכותו של התלמיד עם הצרכים המיוחדים להשתתפות שוויונית ופעילה בחברה, בכל תחומי החיים, וכן לתת מענה הולם לצרכיו המיוחדים באופן שיאפשר לו לחיות את חייו בעצמאות מרבית, בפרטיות ובכבוד, תוך מיצוי יכולותיו";

שיטות ההוראה, החינוך והטיפול בתלמידי החינוך המיוחד מבוססות על עבודה פרטנית וקבוצתית וכן, על תוכנית חינוכית טיפולית המותאמת ליכולתו של כל תלמיד ולמגבלותיו. לצורך מתן טיפול מיטבי לתלמידים, בחלק מהמקרים יש צורך לתגבר את הצוות החינוכי המקצועי של המוסד בסייעות.

הדוח עוסק בשלושה סוגי סייעות בהתאם להגדרת חוזר מנכ"ל בסעיף 1.4 כמפורט להלן:

על מנת להבטיח את הגעתם של התלמידים למוסדות החינוך על פי חוק חינוך חובה, משתתף משרד החינוך בהסעת תלמידים עם מוגבלויות בגילאי 3–21 למוסדות החינוך על פי החלטת ועדת אפיון וזכאות, ועדת שיבוץ ותקנות הרישום. דוח זה עוסק גם במלוות בהסעות אלה.

מטרת דוח זה היא לבחון את אופן התנהלות מערך הסייעות והמלוות במסגרת החינוך המיוחד מבחינה מנהלתית (אופן ניהול המערך, הזכאויות, כח האדם, הנוכחות), תפעולית (איוש, עבודה מול ספקי הסעות, קביעת מסלול הסעה, עובדים מחליפים וכד') וכספית (התחשבנות מול משרד החינוך ומוסדות המוכש"ר).

הביקורת בוצעה על ידי מבקר במיקור חוץ, בהנחיית וליווי עובדי לשכת מבקר העירייה.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

2. <u>מטרות הביקורת</u>

5. בחינת מערך הסייעות והמלוות בהסעה בחינוך המיוחד.
6. בחינת הניהול השוטף של הסייעות והמלוות.
7. בחינת התחשבנות העירייה מול משרד החינוך בכל הקשור לסייעות החינוך המיוחד.

3. <u>היקף הביקורת</u>

1. הביקורת עסקה בשנות הלימוד תשפ״ד – תשפ״ה.
2. הביקורת בחנה את ניהול מערך סייעות החינוך המיוחד במוסדות החינוך ואת מערך ההיסעים.
3. הביקורת לא בחנה את נושא הסייעות הרפואיות.
4. לא נבחנו יישום הזכאויות במוסדות המוכש״ר.

4. <u>תיאור כללי של מהלך הביקורת</u>

הביקורת כללה בין השאר:

1. סקירת חקיקה, תקנות וחוזרי מנכ״ל משרד החינוך לנושאים שנבדקו.
2. בחינת תוכניות עבודה ותקציב לשנים 2023-2024.
3. נתונים כספיים ממערכת הנהלת החשבונות של העירייה.
4. פרוטוקולים של וועדת זכאות.
5. סקירת מאמרים ודוחות מבקרים אחרים בנושא.
6. ביצוע מדגמים לבחינת תנאי ההסעות.
7. ראיונות עם:
   א. גברת חגית אביזמיל – מנהלת המחלקה לצרכים מיוחדים ומענה לפרט.
   ב. גברת רלי בושארי – מנהלת מדור טיפול בפרט.
   ג. גברת לורי כהן – מנהל מדור מערך הסעות ילדי החינוך המיוחד.
   ד. גברת איילה רובינשטיין – מינהלנית אגף החינוך.
   ה. גברת אורנה בן יהודה – מנהלת אגף ההון האנושי.

5. עיקרי הממצאים

מטרת ביקורת מספר 1 – בחינת מערך הסייעות והמלוות בהסעה בחינוך המיוחד.

5.1 נמצא כי לא קיימת מדיניות כתובה אשר מסדירה את פעילות האגף ובכלל זה את ניהול מערך הסייעות והמלוות לילדי החינוך המיוחד.

הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	**גבוהה**	גבוהה מאוד

5.2 נמצא כי אין תיעוד להגדרת מטרות לאגף החינוך בכלל ולנושא החינוך המיוחד בפרט.

הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	**גבוהה**	גבוהה מאוד

5.3 לא נמצא תיעוד של טופס הערכת עובדים באגף ההון האנושי לכל הסייעות לשנת תשפ"ד, כמו כן לא הוגדר באילו מקרים יש לבצע בחינה מעמיקה של פעילות העובד, כאשר טופס ההערכה מעיד על עבודה פחות טובה.

תגובת המבוקר : כאשר עובד נקלט לעירייה, במהלך השנתיים הראשונות שלו הוא עובר הערכות עובד של משאבי אנוש, הנוהל במדור (מעבר למשאבי אנוש) הוא למלא טופס ייעודי של הערכת עובד. הטופס מועבר לכל המוסדות למילוי ע"י מנהלות/מחנכות/גננות. לא תמיד ממלאים לכולם בגלל כל מיני סיבות כגון העברה ממקום למקום/ בתי ספר שלא פועלים אחר ההנחיות והבקשות. קיים תיעוד שפעמיים בשנה מועבר למוסדות עם דד ליין לשליחה.

התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : תגובת המבוקר לא סותרת את הממצא או מייתרת את ההמלצה.

הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	**גבוהה**	גבוהה מאוד

5.4 בניגוד להנחיות משרד הפנים בדבר הכנת תוכנית עבודה, תוכנית העבודה של המדור אינה כוללת מטרות או יעדים מדידים, אינה כוללת הערכות תקציביות ומשאבים ואינה מאפשרת ביצוע של בקרה על הפעילות.

הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	**גבוהה**	גבוהה מאוד

5.5 נמצאו אי התאמות בהשוואת מספר הסייעות והמלוות בין נתוני אגף ההון האנושי לנתוני מדור הפרט, בעוד מספר הסייעות גבוה יותר בנתוני אגף ההון האנושי (64 מול 57), בנתוני מדור הפרט יש יותר מלוות (30 מול 26).

<u>תגובת המבוקר : יכול להיות שיש חוסר התאמה בסייעות נט כי לא כל התלמידים הזכאיים לסיוע עוברים דרך המערכת הזו. בנוסף, ברשימות במשאבי אנוש לא כל העובדים הם עובדים פעילים, יש עובדים בחל"ת/חל"ד וכו.</u>

התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : תגובת המבוקר לא סותרת את הממצא או מייתרת את ההמלצה.

הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	**גבוהה**	גבוהה מאוד

5.6 נמצא כי מנהלנית אגף החינוך מקבלת את נתוני עלות השכר של כלל סייעות המוכש"ר ובהתאם מבוצע החזר למוסד – תקין.

5.7 מראיונות שערכה הביקורת עם מנהלנית האגף עולה כי האגף אינו מבצע בקרות מיצוי/מיקסום הכנסות, מעבר לעבודת מנהלנית האגף, על מנת לוודא כי העירייה מקבלת את כלל הכנסות להן היא זכאית.

הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	**גבוהה מאוד**

<u>מטרת ביקורת מספר 2 – בחינת הניהול השוטף של הסייעות והמלוות</u>

5.8 נמצא כי על אף שבמהלך השנים חל גידול מתמיד במספר תלמידי החינוך המיוחד, לא חל גידול בכח האדם המוקצה לטיפול הפדגוגי הכולל, ועדת אפיון, התאמת סל שירותים ועוד.

הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	**גבוהה**	גבוהה מאוד

5.9 נמצא כי במדור ההסעות אין אפשרות למענה למספר פונים בו זמנית, מאחר ואופן הפעולה הוא שכאשר יש בעיה הפניה לעובדת היא טלפונית בלבד, כך שלעיתים נושאים דחופים לא מקבלים מענה מיידי.

הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	**גבוהה**	גבוהה מאוד

5.10 נמצא כי לא קיים מערך בקרה מוסדר (מערך בקרה הוא כלל הפעולות ושיטות העבודה שמטרתן לוודא כי הארגון פועל בהתאם למצופה ממנו / בהתאם למדיניות העירייה).

הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	**גבוהה**	גבוהה מאוד

5.11 בניגוד למוגדר בחוזר מנכ"ל משרד החינוך בנושא סייעות בחינוך המיוחד, נמצא כי נקלטו בעירייה סייעות ללא 12 שנות לימוד כמתחייב בנוהל, לשיטת האגף 12 שנות לימוד אינו תנאי סף לקליטת סייעות.

הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	**גבוהה**	גבוהה מאוד

5.12 בבדיקת מדגם של שישה תיקי סייעות נמצא כי רק סייעת אחת עברה הכשרה בסיסית בטיפול בילדים.

הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	**גבוהה**	גבוהה מאוד

5.13 בניגוד לחוזר מנכ"ל משרד החינוך המחייב ריענון קורס עזרה ראשונה בכל שנתיים, נמצא כי הזמנת ההדרכה ממגן דוד אדום להכשרת מלוות בהסעה, כללה 25 משתתפים בלבד, בעוד מספר המלווים בזמן ההדרכה עמד על 30, מכאן לפחות 5 מלווים לא ביצעו הדרכת עזרה ראשונה בשנת 2023.

הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	**גבוהה מאוד**

5.14 בבחינת דוח נוסעים במערכת הטרפיקל, המפרט בין השאר את פרטי כל תלמיד ואת הלקות שאובחנה לו, נמצאו 4 מקרים בהם קיימת זכאות ללא תבחין מרחק, אך הוגדרו כלא זכאים להסעה. בהצלבה עם דוח קווי ההסעה של אותה המערכת, נמצא כי 2 מתוך 4 המקרים משובצים להסעה, למרות שאינם זכאים על פי נתוני המערכת.

הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	**גבוהה**	גבוהה מאוד

5.15 בניגוד למוגדר בסעיף 3.3.1 ט בחוזר מנכ"ל הקובע כי: "חל איסור מוחלט על הדבקת מדבקות ו/או על התקנת וילונות אטומים מכל סוג שהוא על כל חלונות הרכב,

אשר מונעים אפשרות צפייה מבחוץ לתוך הרכב במקרה של חשד שנשכח ילד ברכב ההסעה". בפועל, נמצאו מספר רכבים בהם מותקנים חלונות מושחרים כך שמונעים אפשרות צפיה לתוך הרכב לעומדים מחוץ לרכב.

הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	**גבוהה**	גבוהה מאוד

5.16 בניגוד למוגדר בחוזר מנכ"ל משרד הפנים, נמצא כי רישיון הנהיגה של חלק מהנהגים אינו כולל אפשרות להסעת ילדים.

הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	**גבוהה**	גבוהה מאוד

5.17 בניגוד למוגדר בסעיף 3.3 בחוזר מנכ"ל משרד החינוך, נמצא במדגם הביקורת מלווה בהסעה שלא מופיעה בקובץ (רישום) המלווים המצוי בעירייה, ולא בדוח הקווים במערכת טרפיקל.

הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	**גבוהה מאוד**

5.18 נמצא כי מתוך 6 ילדים שהיו ברכב ההסעה שנבדק במגדם הביקורת, אחד לא זכאי להסעה ואחד אינו מופיע כלל ברשימות העירייה.

הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	**גבוהה מאוד**

<u>מטרת ביקורת מספר 3 – בחינת התחשבנות מול משרד החינוך בתחום</u>

5.19 נמצא כי לא קיימת מדיניות כתובה להספקת צרכי ילדי החינוך המיוחד (מסגרות, תשתיות הנדסיות ואנושיות וכד'), בשנים הבאות.

הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	**גבוהה**	גבוהה מאוד

5.20 נמצא כי לא קיימים נהלים כתובים לאופן ההתחשבנות מול משרד החינוך בכל הקשור בשכר סייעות.

הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	**גבוהה**	גבוהה מאוד

5.21 נמצא חוסר התאמה בין תעריף התשלום להסעה בפועל לבין התעריף שדווח למשרד החינוך, דבר העלול למנוע מקסום הכנסות ממשרד החינוך.

הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	**גבוהה**	גבוהה מאוד

5.22 נמצא כי שיבוץ שעות הסייעות תואם את מכסת השעות אשר אושרה לכל תלמיד בוועדת האפיון – תקין.

6. פרוט הממצאים

6.1 מטרת ביקורת מספר 1 – בחינת מערך הסייעות והמלוות בהסעה בחינוך המיוחד.

6.1.1 כללי ומדיניות

חוק חינוך מיוחד, תשמ"ח-1988 (להלן: "חוק חינוך מיוחד /חנ"מ") נועד בין היתר על מנת לעגן את זכויותיהם של תלמידים עם צרכים מיוחדים ולהעניק מענה הולם לצרכיהם.
סעיף 2 (2) לחוק מגדיר: "לעגן את זכותו של התלמיד עם הצרכים המיוחדים להשתתפות שוויונית ופעילה בחברה, בכל תחומי החיים, וכן לתת מענה הולם לצרכיו המיוחדים באופן שיאפשר לו לחיות את חייו בעצמאות מרבית, בפרטיות ובכבוד, תוך מיצוי יכולותיו";

שיטות ההוראה, החינוך והטיפול בתלמידי החינוך המיוחד מבוססות על עבודה פרטנית וקבוצתית וכן, על תוכנית חינוכית טיפולית המותאמת ליכולתו של כל תלמיד ולמגבלותיו. לצורך מתן טיפול מיטבי לתלמידים, בחלק מהמקרים יש צורך לתגבר את הצוות החינוכי המקצועי של המוסד בסייעות.

על פי הסכם בין משרד החינוך לבין מרכז השלטון המקומי, הרשות המקומית או הבעלות של המוסד החינוכי הינן האחראיות על העסקתן של הסייעות, כאשר משרד החינוך משתתף במימון העסקתן. הוראת קבע מס' 0377 סייעות במוסדות החינוך המיוחד וסייעות לתלמידים משולבים בחינוך הרגיל תאריך פרסום: כ' בכסלו תשפ"ג, 14 בדצמבר 2022 (להלן: "חוזר מנכ"ל סייעות"), מסדיר את פעילות הסייעות ומפרטת את תפקידן, אופן העסקתן, השתתפות משרד החינוך ועוד.

חוזר מנכ"ל סייעות מבחין בין 3 סוגי סייעות בסעיף 1.4 כמפורט להלן:

עיריית ערד
דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

חוק חינוך מיוחד מורה על הקמת ועדת זכאות ואפיון (להלן: "ועדת אפיון"). הוועדה קובעת זכאות של תלמיד עם מוגבלות לשירותי חינוך מיוחדים, רמת התפקוד שלו והיקף סל השירותים שיינתן לו. על סל שירותים זה נמנים בין היתר הזכאות לשעות סיוע הניתנות על ידי סייעת וכן להסעה.

על מנת להבטיח את הגעתם של התלמדים למוסדות החינוך על פי חוק חינוך חובה, משתתף משרד החינוך במימון הסעת תלמידים עם מוגבלויות בגילאי 3–21 למוסדות החינוך על פי החלטת ועדת אפיון וזכאות, ועדת שיבוץ ותקנות הרישום.

הוראת קבע מס' 0334 הסעות תלמידים ועובדי הוראה למוסדות חינוך רשמיים תאריך פרסום: כ"ה באב תשפ"ב, 22 באוגוסט 2022 (להלן: "חוזר מנכ"ל הסעות") מגדירה בין היתר מי יכול לשמש כמלווה בהסעות חינוך מיוחד וכן מפרטת את תפקידיו. סעיף 3.1: "משרד משתתף בהוצאות ליווי תלמידים עם מוגבלות. האחריות לביצוע הליווי לתלמיד עם מוגבלות הנמצא זכאי לליווי חלה על הרשות המקומית שבתחום שיפוטה הוא גר. הרשות תקבל את השתתפות המשרד בהוצאות ליווי בעבור כל תלמיד זכאי המוסע על ידה למוסד חינוך".

בעיריית ערד (להלן: "העירייה") ישנם 17 בתי ספר בכל סוגי הפיקוח, אולם לא קיימים מוסדות לחינוך מיוחד. תלמידי החנ"מ לומדים בכיתות ייעודיות לחינוך המיוחד הממוקמות בבתי הספר הרגילים. 17 בתי הספר כוללים: 6 בתי ספר ממלכתיים, 2 ממלכתי דתי ו-2 חרדי , כמו - כן ישנם 7 מוסדות נוספים השייכים למוכר שאינן רשמי / פטור/ תרבותי – ייחודי.

הסייעות העובדות בגני הילדים ובתי הספר והמלוות בהסעה, מועסקות על ידי הרשות ומתקבל בגינן החזר ממשרד החינוך. עם זאת הרשות אינה מעסיקה את הסייעות העובדות במוסדות המוכש"ר, אולם מעבירה למוסד את תקציבי משרד החינוך המתקבלים בגינן.

לצורך ניהול מערך הסייעות והמלוות בחינוך המיוחד נעשה שימוש במספר מערכות מידע כמפורט להלן:

1. סייעות נט - מערכת המשמשת לצורך דיווח למשרד החינוך על מצבת הסייעות במוסד הלימודים. המערכת מאפשרת ניהול שיבוצי הסייעות ושעות הביצוע ומאפשרת מעקב אחר שעות שבועיות מאושרות, שעות ביצוע שבועיות לחודש הנוכחי ככל שיש, מספר התלמידים הזכאים לשעות סיוע ועוד.
2. מסלולים - מערכת מקוונת של משרד החינוך לדיווח על מערך ההסעות לתלמידי החינוך המיוחד. הדיווח מתבצע לצורך קבלת תקציב מהמשרד.
3. טרפיקל – מערכת לניהול מערך הסעות לתלמידים של החברה למשק וכלכלה. המערכת מאפשרת ניהול המידע אודות תלמידים, מסלולים, מוסדות, מלווים, נהגים, ספקים וחוזים, הפקת דו"חות והתחשבנות מול חברות ההסעה, צפייה בנסיעות בזמן אמת ועוד.

4. מערכת מלם – מערכת נוכחות ודיווח שעות עבודה. המערכת מאפשרת למעסיקים ולעובדים לקבל מידע בזמן אמת אודות שעות העבודה, היעדרויות, ימי מחלה, חופשות ושעות נוספות.

<u>מדיניות</u>

מדיניות עירונית מתווה את הפעולות העתידיות של הרשות במגוון תחומי פעילותה. כתיבת מסמכי מדיניות מדריך לכותב, אגף תורה וניהול ידע בנציבות שירות המדינה (להלן: "מדריך מסמך מדיניות") מגדיר מסמך מדיניות: "מסמך מדיניות מציג בעיה מעשית ומתווה לה פתרון שנבחר בצורה מנומקת ומושכלת מתוך מבחר חלופות שנבחנו".

- **ממצא : נמצא כי לא קיימת מדיניות כתובה אשר מסדירה את פעילות האגף ובכלל זה את ניהול מערך הסייעות והמלוות לילדי החינוך המיוחד.**

- **המלצה : מומלץ כי האגף יפעל לגיבוש מדיניות אחידה של ניהול מערך הסייעות והמלוות לאור הגידול במספר ילדי החינוך המיוחד בעיר וכן השינוי המתמיד בהרכב האוכלוסייה (ראה פרק מגמות עירוניות). על המדיניות להתייחס בין היתר לתנאי סף הקבלה לעבודה של העובדות במערך, הכשרות, הגדרת בעלי הסמכות ותפקידם, ניהול מסגרות חנ"מ על ידי הרשות, אופן ניהול מערך ההסעות ועוד.**

- **הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :**

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	**גבוהה**	גבוהה מאוד

6.1.2 קיום מטרות ויעדים מדידים לפעילות האגף

מודל תוכנית עבודה אפקטיבית, אגף בכיר לניהול ההון האנושי ברשומ"ק משרד הפנים, 2016 (להלן: "**מודל עבודה אפקטיבית**") מגדיר: " המטרות האגפיות משקפות כיווני פעולה רצויים למימוש חזון ראש הרשות תוך התחשבות במגבלות. המטרות האגפיות הן ביטוי לאסטרטגיה האגפית".

- **ממצא: נמצא כי אין תיעוד להגדרת מטרות לאגף החינוך בכלל ולנושא החינוך המיוחד בפרט.**

- **המלצה: יש להגדיר מטרות המקדמות את החזון/האסטרטגיה והמדיניות העירונית בנושא החינוך בכלל והחינוך המיוחד בפרט.**

- **הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא:**

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

המודל מגדיר ארבעה סוגי יעדים כמפורט להלן:

נשענים על חזון ומטרות ראש הרשות והערכת מצב אגפית.	עונים על השאלה לאן אנחנו רוצים להגיע ברמת האגף.
מכוונים להישגים רחבים, שנתיים או רב שנתיים.	מכוונים את מנהלי האגף בבחירת משימות וכתיבת תוכנית העבודה.

כשם שלא הוגדרה מדיניות ומטרות, כך גם אין תיעוד למטרות ו/או יעדים לאגף החינוך בכלל ובתחום החינוך המיוחד בפרט.

על היעדים להיות מדידים, המודל ממליץ על קביעת מדדים: "המדדים הם כלי ניהולי המאפשר שליטה ובקרה על הנעשה. הם מגדירים את מה אנחנו רוצים להשיג ויוצרים בסיס נתונים של מה שהשגנו . המדידה יוצרת בסיס להערכה והסקת מסקנות לצורך ביצוע שינויים והתאמות".

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

דוגמאות לסוגי מדדים :

נמצא כי קיים כלי בעירייה המשקף מדד איכות, זאת באמצעות טופס הערכת עובד הנערך על ידי מנהלת מדור טיפול בפרט ומועבר למחלקת משאבי אנוש.

הביקורת דגמה תיקי 10 עובדים לשם בחינת קיום טופס הערכת שירות לשנת תשפ"ד :

ת.ז	שם פרטי	שם משפחה	שם פרטי תלמיד	שם משפחה תלמיד	האם נתקבל טופס הערכת עובד
[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	לא
					לא
					לא
					לא
					לא
					לא
					לא
					לא
					לא
					לא

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

ממצא : נמצא כי קיים מדד איכות בצורת טופס הערכת עובד, אותו עורכת מנהלת מדור טיפול בפרט באגף ומועבר לאגף ההון האנושי – תקין.

- **ממצא : לא נמצא תיעוד של טופס הערכת עובדים באגף ההון האנושי לכל הסייעות לשנת תשפ"ד, כמו כן לא הוגדר באילו מקרים יש לבצע בחינה מעמיקה של פעילות העובד, כאשר טופס ההערכה מעיד על עבודה פחות טובה.**

<u>תגובת המבוקר : כאשר עובד נקלט לעירייה, במהלך השנתיים הראשונות שלו הוא עובר הערכות עובד של משאבי אנוש, הנוהל במדור (מעבר למשאבי אנוש) הוא למלא טופס ייעודי של הערכת עובד. הטופס מועבר לכל המוסדות למילוי ע"י מנהלות/מחנכות/גננות. לא תמיד ממלאים לכולם בגלל כל מיני סיבות כגון העברה ממקום למקום/ בתי ספר שלא פועלים אחר ההנחיות והבקשות. קיים תיעוד שפעמיים בשנה מועבר למוסדות עם דד ליין לשליחה.</u>

התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : תגובת המבוקר לא סותרת את הממצא או מייתרת את ההמלצה.

- **המלצה : מומלץ להגדיר יעדים מדידים (כמותיים ואיכותיים) לפעילות הסייעות והמלוות לצורך ניהול ובקרה של המערך והדרכים לשיפורו.**

- **הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :**

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	**גבוהה**	גבוהה מאוד

6.1.3 <u>תוכניות עבודה מקושרות תקציב</u>

מודל תוכנית עבודה אפקטיבית נכתב על ידי האגף הבכיר לניהול ההון האנושי ברשויות מקומיות בשנת 2016 וקובע קווים מנחים לעבודת הרשויות המקומיות.

<u>המודל מונה מספר עקרונות לבניית תוכנית עבודה אפקטיבית כפי הניתן לראות להלן :</u>

...

קישור ספר תוכניות העבודה לספר התקציב - דיוני התקציב יתבצעו רק לאחר אישור עקרוני של תוכניות העבודה ע"י מנכ"ל או מקביל לו ברשות. חשוב שאחראי התכנון האסטרטגי ברשות יהיה שותף בישיבות התכנון התקציבי. תפקידם בישיבה לחבר את התקציב לתוכניות העבודה בראיית התוצאה הסופית לתושב.

שיתוף פעולה נכון בין הגזברות לאחראים על התכנון האסטרטגי יבטיח תוכניות עבודה מאוזנות שיוציאו לפועל את מדיניות הרשות במגבלות התקציביות הקיימות.

סוף ציטוט ממודל תוכנית עבודה אפקטיבית שנכתב על ידי משרד הפנים.

לביקורת הועברה תוכנית העבודה של מדור טיפול בפרט האמון על ניהול מערך הסייעות (להלן: "מדור פרט") המפרטת את סדר פעולות המדור על פי חלוקה לחודשים (ראה נספח א').

- **ממצא : נמצא כי קיימת תוכנית עבודה שנתית למדור טיפול בפרט – תקין.**

- **ממצא : בניגוד להנחיות משרד הפנים בדבר הכנת תוכנית עבודה, תוכנית העבודה של המדור אינה כוללת מטרות או יעדים מדידים, אינה כוללת הערכות תקציביות ומשאבים ואינה מאפשרת ביצוע של בקרה על הפעילות.**

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

- **המלצה : מומלץ כי תערך תוכנית עבודה מקושרת תקציב הכוללת יעדים ומטרות מדידים, בכך תתאפשר בקרה ובחינה לגבי השגת היעדים ומטרות העירייה בתחום.**

- **הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :**

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	**גבוהה**	גבוהה מאוד

<u>מצבת כח אדם</u>

לביקורת הועבר גיליון אלקטרוני שכותרתו "רשימת סיוע דיפרנציאלי ורפואי תשפ"ד (להלן: "**דוח שיבוץ סייעות**"). הקובץ מפרט את פרטי כלל הסייעות, סוג הסייעת, אחוז משרה, התלמיד אליו הוצמדה ועוד.

כמו כן הועברה רשימת סייעות ממחלקת משאבי אנוש (להלן: "**סייעות משאבי אנוש**"). הקובץ כולל את אחוז המשרה, שם היחידה ושם העובדת.

הביקורת ערכה השוואה בין היקף כח האדם הרשום במדור פרט לבין היקף כח האדם כפי שהוא מופיע ברישומי מחלקת משאבי אנוש.

<u>להלן טבלה המציגה את הנתונים לשנת תשפ"ד:</u>

	מדור טיפול בפרט	**משאבי אנוש**
מספר סייעות	57	64
מספר מלוות	30	**26**

- **ממצא : נמצאו אי התאמות בהשוואת מספר הסייעות והמלוות בין נתוני אגף ההון האנושי לנתוני מדור הפרט, בעוד מספר הסייעות גבוה יותר בנתוני אגף ההון האנושי (64 מול 57), בנתוני מדור הפרט יש יותר מלוות (30 מול 26).**

<u>תגובת המבוקר : יכול להיות שיש חוסר התאמה בסייעות נט כי לא כל התלמידים הזכאיים לסיוע עוברים דרך המערכת הזו. בנוסף, ברשימות במשאבי אנוש לא כל העובדים הם עובדים פעילים, יש עובדים בחל"ת/חל"ד וכו.</u>

התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : תגובת המבוקר לא סותרת את הממצא או מייתרת את ההמלצה.

עיריית ערד
דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

- **המלצה : מומלץ לבחון את הסיבה לפערים במספר הסייעות והמלוות בין המחלקות ולעדכן את הרישומים כנדרש. כמו כן מומלץ כי אחת לתקופה תבוצע בקרה על התאמה בין מאגרי הנתונים של הסייעות והמלוות כפי שרשומות במחלקת משאבי אנוש לעומת הרישומים במדור פרט באגף החינוך.**

- **הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :**

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	**גבוהה**	גבוהה מאוד

סייעות צמודות

מדוח שיבוץ הסייעות עולה כי במהלך שנת תשפ"ד הועסקו בעיר 57 סייעות חינוך מיוחד (כולל סייעות גני ילדים) על פי הפירוט הבא :

סוג סייעת	מספר סייעות	מספר תקנים
ממלא/ת מקום	8	5.35
סייע/ת צמוד/ת ילד + תומכת אישית	30	19.92
סייעת כיתת חינוך מיוחד	7	6.03
סייעות רפואיות	6	4.23
סייעת תגבור תקשורת	1	0.48
קליטה של האתיופים	1	0.55
ללא שיבוץ	4	3.46
סכום כולל	**57**	**40.02**

סעיף 6.3 לחוזר מנכל סייעות קובע את היקף משרתן של הסייעות : "**תחשיב עלות שכר העבודה של הסייעת מבוסס על היותה משרה מלאה של סייעת בהיקף של 42.5 שעות בשבוע**". (כיום 40 שעות שבועיות).

הביקורת בחנה את מספר שעות העבודה של הסייעות הצמודות על פי דוח שיבוץ סייעות אל מול שעות הסיוע אשר אושרו לתלמידים על ידי ועדת האפיון במהלך שנת תשפ"ד.
להלן טבלה המציגה את הממצאים :

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

סה"כ סייעות צמודות ע"פ דוח שיבוץ	סה"כ משרות על פי דוח שיבוץ	סה"כ שעות סיוע שבועיות	שעות סיוע שבועיות מאושרות לילדים	פער
30	20	800*	1,198.5	**-398.5**

*20 משרות כפול 40 שעות שבועיות

- **ממצא : בהשוואת שעות העבודה של סייעות צמודות לפי דוח שיבוץ, לעומת שעות סיוע שאושרו נמצא פער של כ-400 שעות (כ-8 משרות), המשמעות היא אי ניצול מלא שעות הסייעות שאושרו.**

<u>תגובת המבוקר : כל שנה נבדקים הדיווחים של המוסדות בנוגע לעובדים שהרשות מעסיקה על מנת לוודא שאכן דווחו במערכת, אם קיים פער זה מופיע במערכת ומועבר לתיקון או עדכון במוסדות.</u>

התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : תגובת המבוקר כללית ולא מתייחסת לממצא עצמו, ככל וקיימת בקרה ראויה לדעת הנהלת האגף ההמלצה מתייתרת.

- **המלצה : מומלץ לבחון את הסיבות לפער בין שעות העבודה לסייעות צמודות שאושרו לעירייה לבין השעות שבוצעו בפועל ולחפש פתרונות לניצול מלא של השעות שאושרו (ככל ויש צורך מומלץ להעסיק סייעות נוספות).**

- **הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :**

נמוכה מאוד	נמוכה	**בינונית**	גבוהה	גבוהה מאוד

- **ממצא : נמצא כי מנהלנית אגף החינוך מקבלת את נתוני עלות השכר של כלל סייעות המוכש"ר ובהתאם מבוצע החזר למוסד – תקין.**

- **ממצא : נמצא כי מנהלנית אגף החינוך מעבירה את עלות השכר של הסייעות במסגרות המוכש"ר ללא כל אפשרות לבצע בקרה על ביצוע העבודה ומי המבצע אותה בפועל.**

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

- **המלצה : מומלץ למצא פתרון שיאפשר בקרה על ואימות של עבודת הסייעות במוסדות המוכש"ר.**

- **הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :**

נמוכה מאוד	נמוכה	**בינונית**	גבוהה	גבוהה מאוד

נתונים כספיים

הביקורת הפיקה דוחות ממערכת מית"ר של משרד החינוך המפרטים את ההחזרים אותם קיבלה הרשות בגין העסקת סייעות בשנת תשפ"ד באלש"ח.

מספר כרטיס	שם כרטיס	ביצוע שנת 2024 *	ביצוע שנת 2023
1812220110	סייעות צמודות ילד גני שכר	6,146	967
1813212110	סייעות צמודות ילד בתי"ס שכר	3,406	3,331

*לא כולל נתוני חודש דצמבר 2024.

הרחבה בנושא מיצוי הכנסות ממשרד החינוך ראה בדוח מבקר העירייה לשנת 2019, בפרק הביקורת בנושא , מחלקת חינוך – מיצוי הכנסות".

- **ממצא : מראיונות שערכה הביקורת עם מנהלנית האגף עולה כי האגף אינו מבצע בקרות מיצוי/מיקסום הכנסות, מעבר לעבודת מנהלנית האגף, על מנת לוודא כי העירייה מקבלת את כלל הכנסות להן היא זכאית.**

- **המלצה: מומלץ כי העירייה תיבחן העסקת יועץ / עובד נוסף לשם בקרת מיצוי/מיקסום ההכנסות העירייה ממשרד החינוך כפי שמקובל ברשויות מקומיות רבות.**

- **הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :**

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	**גבוהה מאוד**

6.2 מטרת ביקורת מספר 2 –
בחינת הניהול השוטף של הסייעות והמלוות

6.2.1 מבנה ארגוני

מבנה ארגוני הוא מונח כולל לאופן בו מאורגן מערך התפקידים בארגון ולקשרי הגומלין והממשקים ביניהם. הוא מגדיר איך בעלי התפקידים בארגון צריכים לפעול כדי להגשים את ייעודו ומטרותיו.

להלן תרשים המתאר בעלי התפקידים באגף החינוך הרלוונטיים בזמן ביצוע הביקורת (ברבעון האחרון של שנת 2024 התחלף מנהל האגף):

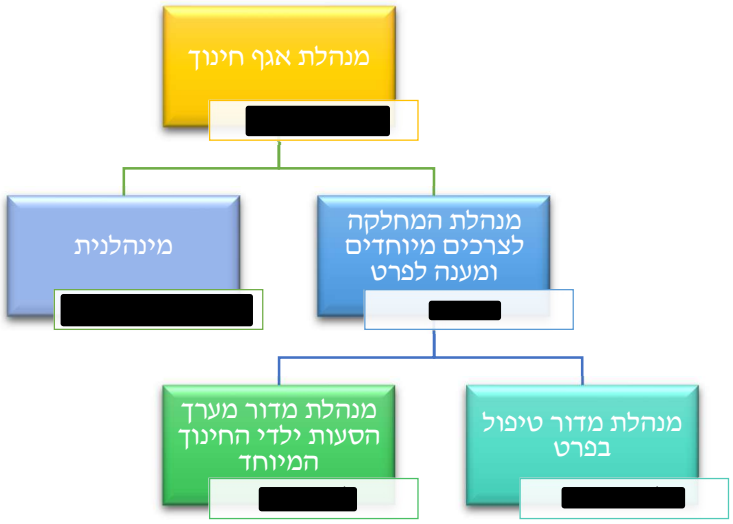

להלן הגדרות תפקיד של האחראים על הטיפול בסייעות ומלוות כפי שעולה מהראיונות עם עובדות האגף:

- **מנהלת מדור טיפול בפרט** – (להלן: "**מדור פרט** / **מנהלת מדור פרט**") אחראית על תחום החינוך המיוחד ברשות הכולל בין היתר טיפול בבקשות המוגשות לועדת אפיון, גיוס והעסקת הסייעות, שיבוץ סייעות על פי החלטת ועדת האפיון.
- **מנהלת מדור הסעות** – (להלן: "**מדור הסעות** / **מנהלת מדור הסעות**") אחראית על גיוס מלוות להסעות, שיבוץ סייעות על פי זכאות התלמידים, ניהול מערך קווי ההסעה, קשר עם הורי התלמידים.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

- ממצא : נמצא כי על אף שבמהלך השנים חל גידול מתמיד במספר תלמידי החינוך המיוחד, לא חל גידול בכח האדם המוקצה לטיפול הפדגוגי הכולל, ועדת אפיון התאמת סל שירותים ועוד.

- המלצה: מומלץ לבחון את תקן כח האדם במדור טיפול בפרט לעומת הגידול במשימות המדור ולמצא פתרון לעומס העבודה הקיים במדור, לדוגמה תפעול המערך באמצעות מערכת מידע ייעודית.

- הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	**גבוהה**	גבוהה מאוד

- : נמצא כי במדור ההסעות אין אפשרות למענה למספר פונים בו זמנית, מאחר ואופן הפעולה הוא שכאשר יש בעיה הפניה לעובדת היא טלפונית בלבד, כך שלעיתים נושאים דחופים לא מקבלים מענה מיידי.

- המלצה : מומלץ כי הרשות תשקול שימוש באפליקציה של מערכת טרפיקל המאפשרת קשר בין ההורים למדור. הגדלת השימוש במערכות מידע יסייע לרשות להתמודד בין היתר עם הגידול במספר תלמידי החנ"מ.

- הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	**גבוהה**	גבוהה מאוד

6.2.2 מדיניות ובקרה

נהלי עבודה הינם כלי חשוב שנועד להבטיח התנהלות מיטבית תוך מתן אפשרות לפיקוח ובקרה להנהלת הרשות המקומית.

נוהל הוא מסמך שאושר על ידי בעל תפקיד אחראי לפעילות הנדונה בו, מנוהל תחת שיטה לבקרת שינויים, מתאר ומגדיר: עקרונות, מדיניות, תפקידים, פעילויות ותהליכי תכנון, תפעול ובקרה, תהליך עבודה, שיטה או מבנה ארגוני.

בדרך כלל לנהלים מבנה אחיד, מספר נוהל, תאריך עדכון ומספר מהדורה על מנת שניתן יהיה לעקוב אחר שינויים המבוצעים בו ומועדם. נוהל תקין אמור לכלול לכל הפחות חמישה או שישה פרקים כמפורט להלן:

הביקורת בחנה את הנהלים המשמשים את עובדי המדורים בעבודתם.

- ❌ **: נמצא כי לא קיימים נהלים עירוניים במדור לטיפול בפרט (קיימים מספר נהלים פנימיים שלא במתכונת/פורמט נוהל עירוני וללא אישור הנהלה) המסדירים את אופן ניהול מערך הסייעות ובכלל זה: נוהל עבודה לסייעת, נוהל דיווח שעות, נוהל סייעות במוכשר, התקשרות עם ההורים ועוד. כמו כן נמצא כי לא קיימים נהלים במדור ההסעות המסדירים את ניהול מערך ההסעות כגון: נוהל דיווח שעות של מלווה, דיווח על איחור או אי הגעה של ילד, נוהל בקרה אחר קיום ההסעות ועוד.**

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

- **המלצה : מומלץ כי פעולות המדורים יעוגנו בנוהל כתוב אשר יועבר בין העובדים הרלוונטיים וישמשו אותם לצורך עבודתם.**

- **הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :**

נמוכה מאוד	נמוכה	**בינונית**	גבוהה	גבוהה מאוד

- **: נמצא כי לא קיים מערך בקרה מוסדר (מערך בקרה הוא כלל הפעולות ושיטות העבודה שמטרתן לוודא כי הארגון פועל בהתאם למצופה ממנו / בהתאם למדיניות העירייה) .**

- **המלצה : מומלץ לבנות מערך בקרה מוסדר לפעילות המדורים.**

- **הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :**

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	**גבוהה**	גבוהה מאוד

עיריית ערד
דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

6.2.3 קליטה, שיבוץ והכשרה

קליטת ושיבוץ סייעות

חוזר מנכ"ל סייעות בחינוך מיוחד קובע בסעיף 5 את הדרישות ממועמדים לתפקיד סייעת. על פי חוזר המנכ"ל, קבלת עובדת חדשה לתפקיד סייעת מותנית בכך שהיא סיימה לפחות 12 שנות לימוד.

5. דרישות תפקיד הסייעת

קבלת כל עובדת חדשה לתפקיד סייעת תהיה מותנית בכך שהיא סיימה י"ב כיתות לפחות.

הביקורת בחנה בקרב מדגם של 6 סייעות את העמידה בדרישה של 12 שנות לימוד. להלן טבלה המציגה את הממצאים:

מס"ד	שם הסייעת	הכשרה 12 שנות לימוד
.1	[redacted]	✗
.2		✗
.3		✗
.4		✗
.5		✗
.6		✗

- ✗ **ממצא: בניגוד למוגדר בחוזר מנכ"ל משרד החינוך בנושא סייעות בחינוך המיוחד, נמצא כי נקלטו בעירייה סייעות ללא 12 שנות לימוד כמתחייב בנוהל, לשיטת האגף 12 שנות לימוד אינו תנאי סף לקליטת סייעות.**

- **המלצה: יש לקיים את הוראות חוזר מנכ"ל משרד החינוך ולקלוט רק סייעות שהשלימו 12 שנות לימוד.**

- **הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא:**

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

עיריית ערד
דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

הכשרה של סייעות

סעיף 14 לחוזר מנכ"ל סייעות קובע: "משרד החינוך, בשיתוף עם משרד הפנים ועם מרכז השלטון המקומי, יכין תכנית השתלמות לסייעות בתחומים הרלוונטיים לעבודתן. תכניות אלה תאפשרנה לסייעות לקבל תעודה המאשרת את סיום ההשתלמות בנושא ולקבל גמול השתלמות בגין השתתפות בקורס, בהתאם לקריטריונים ולנהלים המקובלים במרכז השלטון המקומי".

אולם, מדוח של מרכז המחקר של הכנסת "הכשרת סייעות העובדות עם תלמידים הזכאים לשירותי החינוך המיוחד,28 במרץ 2022 (להלן: "**דוח סייעות של הכנסת**") עולה כי עד מועד כתיבת הדוח טרם הושלמה בניית תוכנית הכשרה לסייעות.
מעבר לכך לא קיימות הנחיות נוספות להכשרה נדרשת עבור סייעות בחוזר מנכ"ל.

לביקורת הועבר קובץ שכותרתו "רשימת משתתפים קורס עזרה ראשונה" (להלן: "**דוח משתתפים עזרה ראשונה**"). הקובץ כולל רשימה של 25 סייעות אשר השתתפו בקורס החייאה ועזרה ראשונה בתאריך 16.8.22. הדוח כולל את שם הסייעת, מספר תעודת זהות, מספר טלפון וחתימה של הסייעת.

הביקורת בדקה את ההכשרות שעברו מספר סייעות העוסקות בטיפול בילדים. להלן טבלה המציגה את הממצאים:

מס"ד	שם הסייעת	הכשרה
.1	[redacted]	✗
.2		✗
.3		✗
.4		✗
.5		קורס משפחתונים טיפול וחינוך לגיל הרך
.6		✗

- **ממצא: בבדיקת מדגם של שישה תיקי סייעות נמצא כי רק סייעת אחת עברה הכשרה בסיסית בטיפול בילדים.**

- **המלצה: למרות שטרם גובשה תוכנית הדרכות לסייעות על ידי משרד הפנים והשלטון המקומי וחוזר מנכ"ל אינו קובע הכשרות בתנאי הסף, מומלץ כי האגף יגדיר תנאי סף נדרשים לסייעות כך שיכללו בין היתר רקע והכשרות בטיפול בילדים.**

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

הביקורת מציינת כי הגדרת תנאי סף הכוללות הכשרות יעלה את איכות כח האדם המתקבל, יגביר את תחושת הביטחון של ההורים וימנע תחלופה של עובדים.

- **הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :**

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

הכשרה של מלוות בהסעה

חוזר מנכ"ל הסעות תלמידים הגדיר בסעיף 3.2 את הכישורים הנדרשים ממלווה בהסעה של חינוך מיוחד, כך :

"לא יהיה אדם מלווה, אלא אם כן התקיימו בו כל אלה:

- מלאו לו 18 שנים לפחות.
- הוא בעל ידע בשפה העברית או הערבית או שתיהן, לפי העניין, לרבות קרוא וכתוב.
- אין לו מגבלה רפואית המונעת ממנו למלא את תפקידו.
- יש ברשותו אישור שעבר סמוך לכניסתו לתפקיד, או סמוך לאחר כניסתו לתפקיד, הדרכה בנושא עזרה ראשונה, לרבות בנושא החייאת ילדים.
- עליו לעבור רענון עזרה ראשונה פעם בשנתיים".

לביקורת הועבר הזמנה ממגן דוד אדום לביצוע השתלמות לכשירות מקצועית עבור מלווים בהסעות חינוך מתאריך 19.12.2023 (להלן : "**הזמנה מד"א**).

הזמנה מס' 5ששש35

לכבוד	מגן דוד אדום			סעיף תקציבי :	1616100521 השתלמויות בארץ
מס' עוסק מורשה :	589104751			יחידה מזמינה :	משאבי אנוש סטטוס : אושרה
כרטיס ספק :	7113010000			שם המזמין :	לימור1 טלפון :
כתובת :	ת.ד 26, באר שבע			יחידה מקבלת :	
טלפון :	073 - 218032	פקס :	03 - 6306005	שם מקבל :	טלפון :
				מייל י.מקבלת :	
שם איש קשר :				מקום אספקה :	מחלקת משאבי אנוש טלפון : 08-9951606
דוא"ל איש קשר :	Haavarotbank@mda.org.il			כתובת אספקה :	פלמ"ח 6, ערד
הזמנה מדרישה :	93094 משנת 2023				

ספק נכבד,
נבקשך לספק את הפריטים המופיעים בגוף הזמנה זו, לפי האיפיונים והחערות המצויינות בה.
תאור :קורס עזרה ראשונה
הערה :מלווים בהסעות חינוך 25 משתתפים

עיריית ערד
דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

- **ממצא : בניגוד לחוזר מנכ"ל החינוך המחייב ריענון קורס עזרה ראשונה בכל שנתיים, נמצא כי הזמנת ההדרכה ממגן דוד אדום להכשרת מלוות בהסעה, כללה 25 משתתפים בלבד, בעוד מספר המלווים בזמן ההדרכה עמד על 30, מכאן לפחות 5 מלווים לא ביצעו הדרכת עזרה ראשונה בשנת 2023.**

- **המלצה : יש לקיים הדרכת עזרה ראשונה לכלל המלווים ולבצע הדרכה נוספת בכל שנתיים, בהתאם לתוקף התעודה למסיימי ההכשרה הבסיסית. יש לוודא כי כלל המלווים שולטים בשיטות עזרה ראשונה, מיומנות חשובה שיכולה להציל חיי ילדים.**

- **הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :**

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	**גבוהה מאוד**

נוכחות מלוות

דיווח נוכחות של המלוות מתבצע כמפורט להלן:

- **עובדת חודשית** – מדווחת נוכחות בכל יום במערכת דיווח הנוכחות של עובדי העירייה, מלם.
- **עובדת שעתית** – מדווחת באופן ידני על טופס המועבר למנהלת מדור הסעות ולאחר מכן הנתונים מוזנים למערכת מלם (**ראה נספח ב'**). הדיווח מתבצע מ-20 לחודש עד ליום 19 בחודש העוקב.

לביקורת הועברו דיווחי הנוכחות של המלוות החודשיות והשעתיות לחודשים מאי עד יוני 2024 ממערכת מלם (להלן: "**דיווחי נוכחות**"). הביקורת ערכה השוואה בין שעות העבודה על פי דיווחי הנוכחות לבין שעות העבודה בתוכנית העבודה השבועית לשנת תשפ"ד.

שם העובדת	כיוון	שעות לפי תוכנית עבודה	שעות לפי דיווח נוכחות במלם	הערות
[redacted]	איסוף		07:20-08:20	העובדת לא מופיעה כלל בתוכנית העבודה
	פיזור		13:30-14:30	

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

[redacted]	איסוף	07:36-08:00	07:00-08:00	העובדת מופיעה בשני מסלולים באותו יום באותה שעה
	פיזור	06:00-16:30	15:30-16:30	
	איסוף	07:12-08:00	06:30-08:00	
	פיזור	16:00-16:45	15:30-17:00	
	איסוף	06:48-08:00	06:30-09:30	פער גדול בין השעות
	פיזור	16:45-17:52	15:00-18:00	

- **ממצא : במדגם הביקורת נמצאו מספר מקרים של חוסר התאמה בין שעות העבודה שדווחו על ידי המלווה, לבין שעות העבודה של המלווה על פי תוכנית העבודה.**

- **המלצה : יש לקיים בקרה על דיווחי השעות של המלוות באופן מדגמי ולוודא כי קיימת התאמה בין הדיווח של השעות לבין שעות העבודה בפועל.**

- **הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :**

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

עיריית ערד
דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

6.2.4 התנהלות שוטפת

כללי

חוזר מנכ"ל הסעות תלמידים קובע בסעיף 3 כי האחריות לביצוע הליווי בהסעה לתלמיד עם מוגבלות חלה על הרשות המקומית. משרד החינוך משתתף בהוצאות הסעות וליווי תלמידים אשר נמצאו על ידי ועדת האפיון כזכאים.

בעיריית ערד מועסקות 30 מלוות בהסעה כאשר מספר ילדי החנ"מ אשר משתמשים בשירותים אלה עומד על 425. העירייה מספקת את שירותי ההסעה והליווי גם של מוסדות החינוך המוכרים שאינם רשמיים.

מראיון עם מנהלת מדור הסעות עולה כי לאחר קבלת הנתונים אודות ועדות האפיון מוזנים פרטי התלמידים לתוך מערכת טרפיקל. המערכת בוחנת על פי קוד הלקות והמרחק בין בית התלמיד למוסד החינוכי האם הוא זכאי הסעה.

להלן תרשים המתאר את אופן פעולת המדור:

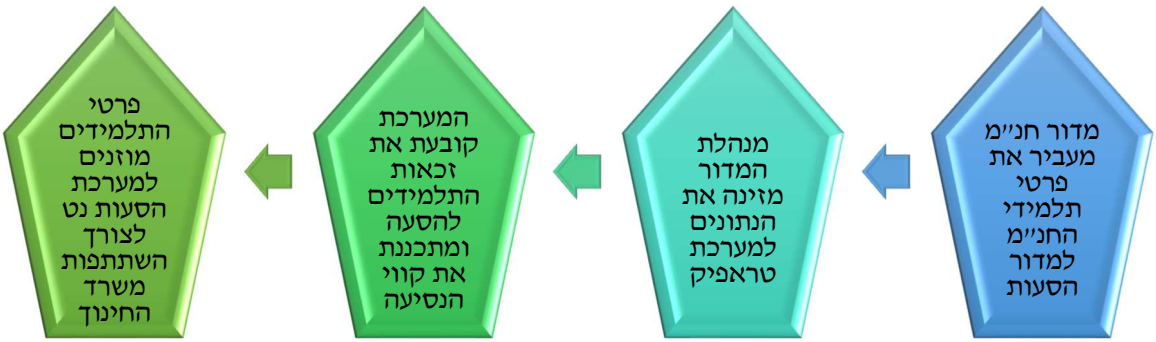

לביקורת הועבר קובץ בשם הסעות 2024 המפרט את כלל קווי הסעת תלמידים של הרשות (כולל ילדי גנים וחינוך רגיל), סוג הרכב, שם קבלן ההסעות, תקופת פעילות, מחיר לכיוון ללא מע"מ, צפי שנתי, ימי העבודה בפועל סכום החשבוניות בכל חודש ועוד (להלן: "**דוח הסעות 2024**").

מדוח ההסעות עולה כי לצורך הסעת תלמידי החנ"מ הזכאיים להסעה, התקשרה העירייה עם 8 חברות הסעה המתפעלות 32 קווים:

- [redacted]

עיריית ערד
דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

קווי נסיעה ותעריפים

כאמור, לצורך הסעת תלמידי החנ"מ הזכאים להסעה, התקשרה העירייה במכרז **<u>בין היתר</u>**, עם חברת ההסעות [redacted] (להלן: "[redacted] / **הקבלן**"). תוקף הסכם ההתקשרות אשר נחתם בתאריך 7.8.23 הינו לשלוש שנים. במסגרת ההסכם נקבע כי החברה תפעיל 5 קווים אשר מתומחרים בין היתר על פי מספר המקומות ברכב, זמן הנסיעה, אורך המסלול.

<u>להלן פירוט הקווים ע"פ ההסכם עם הקבלן:</u>

קוד מסלול רשות	מס' נוסעים בקו	סוג רכב נדרש	זמן נסיעה בדקות	תעריף לכיוון ללא מע"מ
741א	15	16 נוסעים	35	159.78
741ב	15	16 נוסעים	35	159.78
743	13	16 נוסעים	60	309.32
746	9	10 נוסעים	30	140.97
747	15	16 נוסעים	35	159.78

הביקורת הפיקה ממערכת טרפיקל דוח הכולל את פירוט כלל הקווים של הרשות בכל אחד מימות השבוע עבור כלל קבלני ההסעות. הקובץ כולל בין היתר את הפרטים הבאים: מספר הקווים בכל יום, שם המסלול, כיוון נסיעה, סוג הרכב, מספר הנוסעים, שם המלווה ושמות הילדים הנוסעים במסלול (להלן: "**דוח קווים**").

הביקורת דגמה את מספר הנוסעים וסוג הרכב בדוח קווים והתאמתם לנקבע בהסכם ההתקשרות עם חברת ההסעות [redacted].

<u>להלן טבלה המציגה אתה הממצאים:</u>

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

				יום ראשון		יום שני	
קוד מסלול רשות	מס' נוסעים בקו ע"פ הסכם	סוג רכב נדרש על פי הסכם	כיוון	מספר מוסעים ע"פ טרפיקל	מספר הנוסעים המותר ע"פ טרפיקל	מספר נוסעים ע"פ טרפיקל	סוג הרכב ע"פ טרפיקל
741א	15	16 נוסעים	איסוף	18	19	18	19
			פיזור	16	19	16	19
741ב	15	16 נוסעים	איסוף	14	16	14	16
			פיזור	14	לא צוין	14	לא צוין
746	9	10 נוסעים	איסוף	8	10	8	10
			פיזור	8	10	8	10
747	15	16 נוסעים	איסוף	14	16	14	16
			פיזור	14	16	14	16

- ממצא : במדגם הביקורת להשוואת מספר הנוסעים וסוג הרכב בכל קו הסעות על פי ההסכם, למול נתוני השטח (תוכנת טרפיקל), נמצאו אי התאמות במספר מקרים, כמו כן נמצא מקרה בו הסכם ההתקשרות מול הקבלן מתייחס להפעלה של 5 קווים בשנת תשפ"ד, כאשר בפועל הופעלו 7 קווים (קו 727 לאשדוד וקו 722 לב"ש). מכאן מתקיים סיכון לתשלומים ביתר לעומת ההסכם.

- המלצה : יש לבצע בקרה שוטפת המשווה בין ההסכם לבין השירות הניתן בשטח (מספר נוסעים, סוגי רכב, קווי הסעה), כך שבמקרה בו ימצאו אי התאמות הנושא יטופל מיידית מול הקבלן.

- הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

בחינת זכאות תלמדים להסעה

סעיף 2.8.7 חוזר מנכ"ל הסעות קובע את התנאים הנדרשים להשתתפות בהוצאות ההסעה המאורגנת של תלמידים עם מוגבלויות המשולבים בכיתות רגילות במוסדות חינוך רגילים. החוזר מבחין בין שני סוגים של זכאויות הנקבעות על בסיס סוג הלקות ועמידה בתבחין המרחק. קרי, מרחק המצדיק השתתפות בהוצאות הסעה כמפורט בסעיף 2.8.4:

"מגיל 3 עד כיתה ד' יהיה מרחק ההליכה המזערי מעל לשני קילומטרים, ומכיתה ה' ועד גיל 21 יהיה המרחק מעל לשלושה קילומטרים".

להן רשימת הלקויות בהן זכאי התלמיד לשירותי הסעה בתנאי שיעמוד בתבחין המרחק:

קוד המוגבלות	אפיון המוגבלות
51	משכל גבולי
55	הפרעות התנהגותיות/רגשיות
58	לקות למידה
62	עיכוב התפתחותי, תפקודי ושפתי
63	עיכוב התפתחותי, תפקודי או שפתי

לקוד הלקות ישנה משמעות כספית עבור הרשות. שכן, בהתאם לקוד הלקות נבחנת זכאותו של התלמיד להסעה. תלמיד אשר אינו עומד בקריטריונים שנקבעו על ידי משרד החינוך, העירייה לא תקבל עבורו את השתתפות משרד החינוך בהוצאות הסעתו.

מראיון שקיימה הביקורת עם מנהלת מדור הסעות עולה כי תלמידים שאינם זכאים להסעה אוטומטית עקב סוג הלקות שלהם, נבחנת זכאותם באמצעות מערכת "טרפיקל". המערכת בוחנת את סוג הלקות ומחשבת את המרחק הקיים בין מקום מגוריו של התלמיד לבין המוסד החינוכי.

הביקורת הפיקה קובץ נוסעים ממערכת טרפיקל הכולל את פרטי תלמידי החנ"מ לשנת תשפ"ד, כתובת התלמיד, שם המוסד החינוכי, קוד לקות, מחלקה, פרטי ההורים, זכאות להסעה ועוד (להלן: "**דוח נוסעים טרפיקל**").

<u>הקובץ כולל 425 ילדים המוסעים בהסעות אשר מתוכם 323 תלמידי בית הספר על פי הפירוט הבא:</u>

סוג הלקות	מספר ילדים
ללא ציון לקות (לקות 0)	6
בעלי לקויות הנדרשים לעמידה בתבחין המרחק	133

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

בעלי לקויות הזכאים להסעות באופן אוטומטי	180
בעלי לקות 98 זכאות על פי המלצת המערכת	4
סה"כ	**323**

פרוט 6 המקרים בהם לא צוינה הלקות במערכת :

שם פרטי	שם משפחה	ת.ז.	קוד לקות ראשי
[redacted]	[redacted]	[redacted]	0
[redacted]	[redacted]	[redacted]	0
[redacted]	[redacted]	[redacted]	0
[redacted]	[redacted]	[redacted]	0
[redacted]	[redacted]	[redacted]	0
[redacted]	[redacted]	[redacted]	0

מבין 6 התלמידים להם לא צוין קוד הלקות, נמצא תלמיד אחד הזכאי להסעה.

- **ממצא : בבחינת דוח נוסעים במערכת הטרפיקל, המפרט בין השאר את פרטי כל תלמיד ואת הלקות שאובחנה לו, נמצאו 6 מקרים בהם לא צוין קוד הלקות, חוסר התאמה בין קוד הלקות של התלמיד לבין קוד הלקות המוזן במערכת, או אי הזנה של הקוד כלל, ישפיע באופן ישיר על מידת זכאותו או אי זכאותו של התלמיד להסעות ולהשתתפות משרד החינוך במימונן.**

- **המלצה : יש לבצע בקרה שוטפת המשווה בין ההסכם לבין השירות הניתן בשטח (מספר נוסעים, סוגי רכב, קווי הסעה), כך שבמקרה בו ימצאו אי התאמות הנושא יטופל מיידית מול הקבלן.**

- **הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :**

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

להלן טבלה המציגה את התלמידים על פי הזכאות שלהם להסעה על פי מערכת טרפיקל בהתאם לקוד הלקות (הקודים באדום מחייבים עמידה בתבחין המרחק) :

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

קוד לקות	זכאי להסעה	אינו זכאי להסעה	סכום כולל
0	1	5	6
51	5	25	30
52	2	1	3
53	7		7
54	2		2
55	3	9	12
56	149	1	150
57	13		13
58	7	50	57
59	3		3
60	1		1
61	1		1
62	2	28	30
63		4	4
98	2	2	4
סכום כולל	**198**	**125**	**323**

על פי הטבלה, מבין 323 תלמידי בית הספר 198 תלמידים נמצאו זכאים להסעה בהתאם לכללי חוזרי מנכ"ל משרד החינוך ו-125 שאינם זכאים אלא אם עומדים בתבחין מרחק.

נמצאו 4 ילדים בעלי לקות המזכה בהסעה אוטומטית שהוגדרו כלא זכאים להסעה. מדוח הקווים לשנת תשפ"ה עולה כי 2 ילדים מתוך ה-4 רשומים להסעה אף על פי שנמצאו לא זכאים, להלן פרוט המקרים:

מסד	שם פרטי	שם משפחה	ת.ז.	קוד לקות ראשי	זכאי להסעה	נכלל בדוח קווים תשפ"ה
1	[redacted]			98	לא	כן
2				56	לא	לא
3				52	לא	לא
4				98	לא	כן

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

- ממצא : בבחינת דוח נוסעים במערכת הטרפיקל, המפרט בין השאר את פרטי כל תלמיד ואת הלקות שאובחנה לו, נמצאו 4 מקרים בהם קיימת זכאות ללא תבחין מרחק, אך הוגדרו כלא זכאים להסעה. בהצלבה עם דוח קווי ההסעה של אותה המערכת, נמצא כי 2 מתוך 4 המקרים משובצים להסעה, למרות שאינם זכאים על פי נתוני המערכת.

- המלצה : יש לבצע בדיקה חוזרת לגבי זכאות 4 המקרים להסעה, מומלץ לבנות דוח בקרה המשווה את קובץ הזכאים לקובץ הנוסעים בפועל, על מנת להציף מצב בו העירייה מממנת הסעות ללא זכות השתתפות ממשרד החינוך.

- הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

6.2.5 ביקורת שטח - הסעות

בחינת רכבי ההסעה

חוזר מנכ"ל הסעות מפרט בסעיף 3.3.1 :

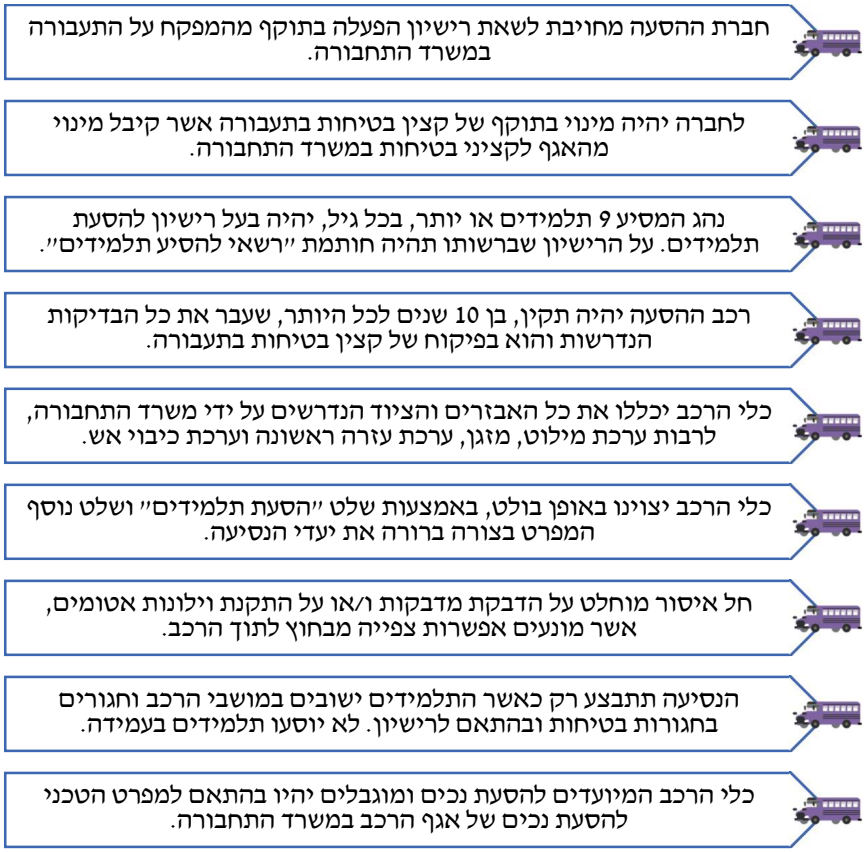

הביקורת ערכה 2 ביקורות שטח של מערך ההיסעים לצורך בחינת קיום הנחיות משרד החינוך ברכבי ההסעה.

- בתאריך 7.11.24 נערכה ביקורת של ההסעות בבתי הספר תלמוד ומאור הדרום (מספר 1 עד 4 בטבלה).
- בתאריך 26.12 נערכה ביקורת של הסעות לבית ספר אבישור (רכבים 5-6).

להלן טבלה המציגה את הממצאים :

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

מס"ד	הבדיקה	סעיף בחוזר מנכ"ל	רכב 1	רכב 2	רכב 3	רכב 4	רכב 5	רכב 6
1	מספר רכב		23-367-30 (עם מעלון)	56-772-37	540-55-401	17-958-11	502-65-71	93-009-39
2	שעת הגעה		07:25	08:12	08:17	08:26	7:42	07:55
3	שם חברת ההסעה		[redacted]					
4	שם הנהג							
5	רישיון רכב תקף		✓	✓	✓	✓	✓	✓
6	רישיון נהיגה (ראשי להסיע ילדים)	3.3.1 ג	✓	✓	✓	✗	✓	✗
7	אישור קצין בטיחות בתעבורה	3.3.1 ו	✓	?	✓	לא בתוקף	-	✓
8	שם המלווה		[redacted]					
9	מספר תלמידים מוסעים		1	7 מתוך 9	8 מתוך 12	12 מתוך 12		
10	רכב ההסעה בן 10 לכל היותר	3.3.1 ו	✓	✓	✓	✗	✓	✓
11	מזגן תקין	3.3.1 ז	✓	✓	✓	✓	✓	✓
12	ערכת עזרה ראשונה		✓	✓	✓	✗	✓	✓
13	ערכת כיבוי אש		✓	✓	✓	✓	✓	✓
14	שלט "הסעת תלמידים"	3.3.1 ח	✓	✓	✗	✓	✓	✓
15	אין וילונות או חלונות מושחרים	3.3.1 ט	✓	✓	✗	✓	✗	✗
16	כלל חגורות הבטיחות תקינות	3.3.1 י	✓	✓	✓	✓	✓	✓

כפי העולה מהטבלה מעלה, נמצאו מספר הפרות של כללי חוזר מנכ"ל משרד החינוך בנושא רכבי ההסעה והנהגים.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

חלונות מושחרים

- ממצא : בניגוד למוגדר בסעיף 3.3.1 ט בחוזר מנכ"ל הקובע כי: "חל איסור מוחלט על הדבקת מדבקות ו/או על התקנת וילונות אטומים מכל סוג שהוא על כל חלונות הרכב, אשר מונעים אפשרות צפייה מבחוץ לתוך הרכב במקרה של חשד שנשכח ילד ברכב ההסעה". בפועל, נמצאו מספר רכבים בהם מותקנים חלונות מושחרים כך שמונעים אפשרות צפיה לתוך הרכב לעומדים מחוץ לרכב.

- המלצה : יש לוודא כי ברכבי ההסעה לא מותקנים חלונות מושחרים, כמוגדר בחוזר מנכ"ל משרד החינוך. מומלץ כי תוגדר תוכנית בקרה כוללת ומתמשכת לביצוע בדיקות שטח בדומה לבדיקות שביצעה הביקורת לעומת חוזי ההתקשרות עם הקבלן, ובמקרה של הפרות יבוצעו בירורים עם הקבלן.

- הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	**גבוהה**	גבוהה מאוד

- ממצא : בניגוד למוגדר בחוזר מנכ"ל משרד הפנים, נמצא כי רישיון הנהיגה של חלק מהנהגים אינו כולל אפשרות להסעת ילדים.

- המלצה : יש לוודא כי לנהגים רישיונות נהיגה מתאימים להסעת ילדים. מומלץ כי תוגדר תוכנית בקרה כוללת ומתמשכת לביצוע בדיקות שטח בדומה לבדיקות שביצעה

הביקורת לעומת חוזי ההתקשרות עם הקבלן, ובמקרה של הפרות יבוצעו בירורים עם הקבלן.

- הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	**גבוהה**	גבוהה מאוד

- ממצא : בניגוד למוגדר בסעיף 3.3.1 ח בחוזר מנכ"ל הקובע כי: "כלי הרכב המסיעים תלמידים יצוינו באופן בולט, באמצעות שלט "הסעת תלמידים" ושלט נוסף המפרט בצורה ברורה את יעדי הנסיעה". בפועל, נמצא מקרה של רכב בו לא היה שילוט.

- המלצה : יש לוודא כי ברכבי ההסעה מותקנים שלטים, כמוגדר בחוזר מנכ"ל משרד החינוך. מומלץ כי תוגדר תוכנית בקרה כוללת ומתמשכת לביצוע בדיקות שטח בדומה לבדיקות שביצעה הביקורת לעומת חוזי ההתקשרות עם הקבלן, ובמקרה של הפרות יבוצעו בירורים עם הקבלן.

- הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	**בינונית**	גבוהה	גבוהה מאוד

- ממצא : בניגוד למוגדר בסעיף 3.3.1ו בחוזר מנכ"ל הקובע כי: "רכב ההסעה יהיה תקין, בן 10 שנים לכל היותר...". בפועל, נמצא מקרה של רכב מעל 10 שנים וללא ערכת עזרה ראשונה.

- המלצה : יש לוודא כי רכבי ההסעה הם בני עד 10 שנים ושיש בהם ערכות עזרה ראשונה, כמוגדר בחוזר מנכ"ל משרד החינוך. מומלץ כי תוגדר תוכנית בקרה כוללת ומתמשכת לביצוע בדיקות שטח בדומה לבדיקות שביצעה הביקורת לעומת חוזי ההתקשרות עם הקבלן, ובמקרה של הפרות יבוצעו בירורים עם הקבלן.

- הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	**בינונית**	גבוהה	גבוהה מאוד

בנוסף, נמצא כי לא קיים שלט בתחנה להורדת ילדים בסמוך לבית הספר תלמוד תורה, אין סימון על הכביש בדומה לרשויות אחרות ולא קיימים גדרות מגן להפרדת התלמידים כפי שנקבע בחוזר מנכ"ל סעיף 3.3.2ג:

"1)המסוף יאושר על ידי הרשות המוסמכת, וכל קווי ההסעה ישולטו.

2)תוקמנה גדרות-מגן להפרדת התלמידים מאזור התנועה, והתלמידים לא יורשו להימצא באזור זה".

להלן צילום של תחנת ההסעה:

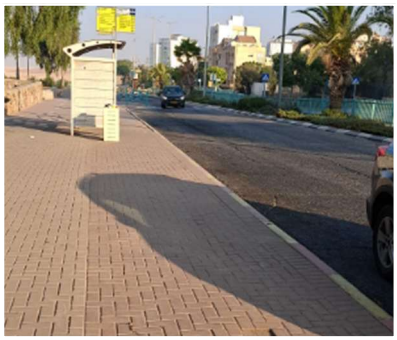

ללא שילוט

- **ממצא : בניגוד למוגדר בסעיף 3.3.2ג בחוזר מנכ"ל הקובע לגבי תחנות הורדת התלמידים בסמוך לבית הספר כי:**

1)המסוף יאושר על ידי הרשות המוסמכת, וכל קווי ההסעה ישולטו.

2) תוקמנה גדרות-מגן להפרדת התלמידים מאזור התנועה, והתלמידים לא יורשו להימצא באזור זה.

בפועל, נמצא מקרה בו לא היו כל אמצעי בטיחות בתחנת ההורדה.

- **המלצה : יש לוודא כי תחנות ההורדה יעמדו בכללי חוזר מנכ"ל משרד החינוך, זאת לשם בטיחות התלמידים.**

- **הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :**

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	**גבוהה**	גבוהה מאוד

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

בחינת עבודות המלוות

חוזר מנכ"ל סייעות מפרט בסעיף 3.3 את המשימות הנדרשות מהסייעות בהסעות תלמידי החינוך המיוחד. בסיור שערכה הביקורת נבדקה בין היתר העמידה של המלווה בהנחיות חוזר מנכ"ל.

להלן טבלה המציגה את הממצאים:

מס"ד	שם המלווה	[redacted]					
1	ילד נותר לבד ברכב ללא פיקוח	✓	✓	✓	✓	✓	✓
2	הורדת ילד מההסעה רק כאיש צוות מהמוסד נמצא במקום כדי לקבלו	✓	✓	✓	✓	✓	✓
3	רשימת כלל הילדים שצריכים לעלות להסעה ופרטי קשר של המוסד החינוכי שלהם	✓	✗	✓	✗	✓	✓
4	בדיקת הימצאות הציוד הרפואי של כל תלמיד	✓	✓	✓	✓	✓	✓
5	בדיקה שכל הילדים חגורים	✓	✓	✓	✓	✓	✓
6	בדיקה שאין חפצים מסוכנים ותיקים שמפריעים למעבר	✓	✓	✓	✓	✓	✓
7	המלווה יושב כל הנסיעה במקום ממנו יכול לראות את כל הנוסעים	✓	✓	✓	✓	✓	✓
8	ילדי הגנים ילוו לתוך גן הילדים ויועברו לאיש צוות	✓	✓	✓	✓	✓	✓
9	הורדה והעלאה להסעה מהדלת שאינה פונה אל הכביש	✓	✓	✓	✓	✓	✓
10	בדיקה בתום הנסיעה שלא נותרו ילדים או ציוד	✓	✓	✓	✓	✓	✓

- ממצא : בניגוד למוגדר בסעיף 3.3 בחוזר מנכ"ל משרד החינוך, נמצא במדגם הביקורת מלווה בהסעה שלא מופיעה בקובץ (רישום) המלווים המצוי בעירייה, ולא בדוח הקווים במערכת טרפיקל.

- המלצה : מומלץ כי תוגדר תוכנית בקרה כוללת ומתמשכת לביצוע בדיקות שטח בדומה לבדיקות שביצעה הביקורת על מנת לוודא כי המלווים בפועל, הם המלווים שנקלטו לעבודה על ידי העירייה.

- הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

- ממצא : בניגוד למוגדר בסעיף 3.3 בחוזר מנכ"ל משרד החינוך, נמצא במדגם הביקורת שני מקרים בהם לא היתה ברשות המלווים רשימה שמית של הילדים האמורים להיות בהסעה.

- המלצה : מומלץ כי תוגדר תוכנית בקרה כוללת ומתמשכת לביצוע בדיקות שטח בדומה לבדיקות שביצעה הביקורת על מנת לוודא כי ברשות המלווים רשימות הילדים שרשומים להסעה, וכי הם מוודאים את הנוכחות בהתאם.

- הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	**גבוהה**	גבוהה מאוד

בחינת הנוסעים בפועל

הביקורת ביקשה לבחון האם שמות הילדים אשר היו על ההסעה במהלך המדגם, מופיעים בדוח קווים טרפיקל וכן האם נמצאו זכאים להסעה על פי דוח נוסעים טרפיקל:

מס"ד	שם הילד	קו על פי טרפיקל	האם זכאי להסעה על פי דוח מערכת טרפיקל
1	[redacted]	747	לא
2		751	כן

3	[redacted]	לא מופיע	כן
4		לא מופיע	לא מופיע
5		א741	כן
6		א741	כן
7		712	כן

- **ממצא : נמצא כי מתוך 6 ילדים שהיו ברכב ההסעה שנבדק במגדם הביקורת, אחד לא זכאי להסעה ואחד אינו מופיע כלל ברשימות העירייה.**

- **המלצה : מומלץ כי תוגדר תוכנית בקרה כוללת ומתמשכת לביצוע בדיקות שטח בדומה לבדיקות שביצעה הביקורת על מנת לוודא כי התלמידים הנוכחים בהסעה, הם התלמידים הזכאים על פי רישומי העירייה.**

- **הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :**

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	**גבוהה מאוד**

- **ממצא : נמצאה חוסר התאמה בין שמות התלמידים הרשומים בהסעה בקו בדוח הקווים לבין שמות התלמידים המוסעים בפועל. בעוד כלל הילדים (ילדים 1 עד 6) היו על אותו רכב הסעה, בדוח קווים הם רשומים בקווים שונים.**

- **המלצה : מומלץ כי תוגדר תוכנית בקרה כוללת ומתמשכת לביצוע בדיקות שטח בדומה לבדיקות שביצעה הביקורת על מנת לוודא כי התלמידים הנוכחים בהסעה, הם התלמידים הזכאים על פי רישומי העירייה ובהרכב ההסעות שהוגדר בחוזה.**

- **הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :**

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	**גבוהה**	**גבוהה מאוד**

6.3 מטרת ביקורת מספר 3 –
בחינת התחשבנות מול משרד החינוך בתחום

6.3.1 מגמות עירוניות

מגמות בקרב כלל התלמידים ומוסדות החינוך

הביקורת בחנה את השינויים אשר חלו במהלך השנים בסוג הפיקוח של משרד החינוך (חרדי, ממלכתי, ממלכתי דתי) ובמעמד משפטי (רשמי, מוכש"ר, פטור, תרבותי).

להלן טבלה המציגה את התפלגות של כלל תלמידי בתי הספר על פי סוג הפיקוח של המוסד החינוכי נכון לשנים תשפ"ג- תשפ"ד. הנתונים מתוך אתר משרד החינוך:

שנה	מספר התלמידים	ממלכתי		ממלכתי דתי		חרדי	
		מספר תלמידים	אחוז התלמידים	מספר תלמידים	אחוז התלמידים	מספר תלמידים	אחוז התלמידים
תשפ"ג	5,349	2,199	41.1	442	8.3	2,708	50.6
תשפ"ד	5,627	2,128	37.8	445	7.9	3,054	54.3

תרשים מספר 1 מאתר משרד החינוך המתאר את השינוי במספר התלמידים בעיר על פי סוג הפיקוח:

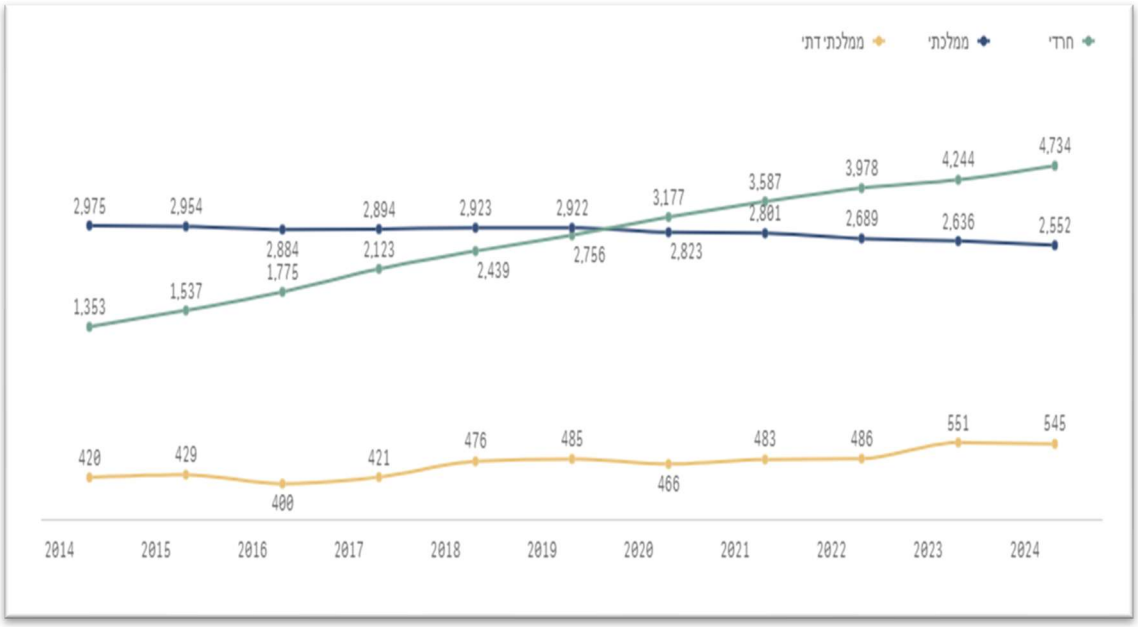

עיריית ערד
דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

תרשים מספר 2 – מתאר את השינויים של מוסדות החינוך בעיר על פי המעמד המשפטי:

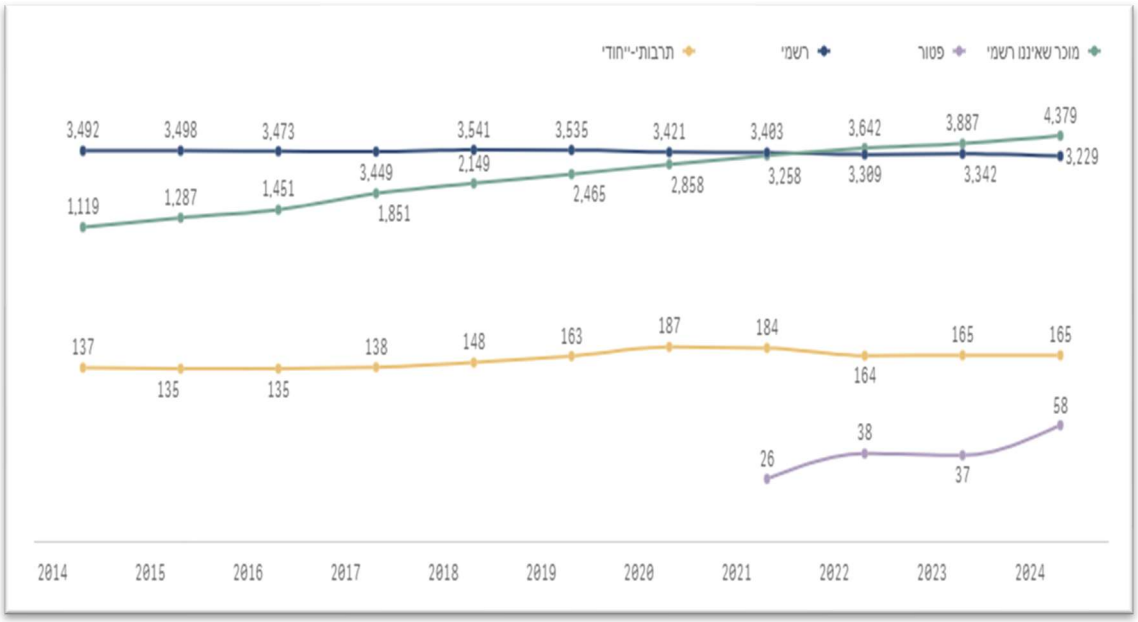

מהטבלה עולה כי מספר התלמידים הלומדים בחינוך החרדי הינו גבוה מהתלמידים בחינוך הממלכתי, כאשר מתרשים מספר 1 ניתן לראות כי מדובר במגמת גידול קבועה לאורך כל השנים בגרף. משנת 2019 עולה מספר התלמידים הלומדים בחינוך החרדי על מספר התלמידים בחינוך הרשמי, בפער גדל לאורך השנים.

תרשים 2 מצביע על שינוי במגמה גם במעמד המשפטי של מוסדות החינוך בעיר כך שמספר מוסדות מוכש"ר הינו גבוה יותר מספר המוסדות הרשמיים.

מגמות בחינוך המיוחד

להלן **<u>טבלה מספר 1</u>** המציגה את מסגרות החינוך המיוחד בעיר בשנים תשפ"ג – תשפ"ד מתוך אתר משרד החינוך:

	בתי ספר		
	מספר כיתות חינוך רגיל	מספר כיתות חינוך מיוחד	אחוז כיתות חנ"מ
תשפ"ג	199	24	10.8
תשפ"ד	204	26	11.3

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

לביקורת הועבר דוח ממערכת משבצת לשנים תשפ״ג – תשפ״ה (להלן: ״**דוחות משבצת**״). הדוח כולל את פרטי כלל תלמידי החינוך המיוחד, סוג המוגבלות, מסגרת לימוד ושנת הזכאות. להלן **<u>טבלה מספר 2</u>** המציגה את מספר תלמידי החנ״מ ברשות בין השנים תשפ״ג – תשפ״ה כפי שעולה מדוחות המשבצת:

שנת לימודים	מספר תלמידי חנ״מ	גידול באחוזים
תשפ״ג	352	
תשפ״ד	397	13
תשפ״ה	427	8

מטבלה 2 עולה כי במהלך השנים חל גידול במספר תלמידי החינוך המיוחד אשר נע בין 13% בשנת תשפ״ד ו-8% בשנת תשפ״ה. בתוך כך גדל גם מספר כיתות החינוך המיוחד כפי שעולה טבלה מספר 1.

הביקורת ממליצה כי אגף החינוך ברשות יבצע בחינה של כמות התלמידים הצפויים ללמוד במסגרות החנ״מ בבתי הספר בשנים הקרובות בהתאם לבסיס הנתונים בידיו (לדוגמא: נתוני הילדים הלומדים כעת במסגרות חנ״מ בגני הילדים, נתונים ממחלקת הרווחה אודות ילדים ותינוקות בעלי לקויות ועוד״. על בסיס נתונים אלו, יש לקבוע את מדיניות האגף בנושא הטיפול בילדי החנ״מ וממשקי העבודה עם מוסדות המוכש״ר המשרתים חלק ניכר מילדי החנ״מ. כאמור בסעיף 6.1.1 חלק מהמדיניות הכוללת כמפורט מעלה צרכה לעסוק גם בנושא הסייעות והמלוות.

- **ממצא: נמצא כי לא קיימת מדיניות כתובה להספקת צרכי ילדי החינוך המיוחד (מסגרות, תשתיות הנדסיות ואנושיות וכד׳), בשנים הבאות.**

- **המלצה: מומלץ כי האגף יפעל לגיבוש מדיניות בנושא החינוך המיוחד, תוך יבצע בחינת צרכים עתידיים של כמות התלמידים הצפויים ללמוד במסגרות החנ״מ בבתי הספר בשנים הקרובות (לדוגמא: נתוני הילדים הלומדים כעת במסגרות חנ״מ בגני הילדים, נתונים ממחלקת הרווחה אודות ילדים ותינוקות בעלי לקויות ועוד) ובניית תוכנית למתן מענה לצרכים שיזוהו.**

- **הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא:**

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

6.3.2 נהלים והתחשבנות מול משרד החינוך

התחשבנות סייעות

הרשות המקומית והבעלויות של מוסדות החינוך אחראיות על העסקתן של הסייעות. משרד החינוך משתתף במימון העסקת שלושת סוגי הסייעות. סעיף 6 לחוזר המנכ"ל מפרט את הקריטריונים להשתתפות המשרד כמפורט להלן:

סייעות כיתתיות: המשרד ישתתף במימון העסקת הסייעות במשך 12 חודשים בשנה על פי הפירוט הבא:

- בכיתות שבהן יום הלימודים ארוך במסגרת חוק החינוך המיוחד, תהיה השתתפות המשרד בשיעור של 100% מתחשיב העלות של שכר העבודה.
- בכיתות שבהן אין יום לימודים ארוך תהיה השתתפות המשרד בשיעור של 70% מהעלות, והבעלות תשתתף במימון 30% מהעלות.

סייעות תגבור מוסדיות: המשרד ישתתף במימון העסקת הסייעות החל מהמועד שבו אושרה התחלת העסקתן ועד סוף חודש אוגוסט. השתתפות המשרד בהעסקת סייעות תגבור מוסדיות תהיה בשיעור 70% מהעלות, והבעלות תשתתף במימון 30% מהעלות. הקצאת שעות לסייעת היא לכל היותר לשנת לימודים אחת בלבד.

סייעות לתלמידים משולבים: במסגרות בהן מאשר משרד החינוך העסקת סייעות לתלמידים משולבים, השתתפות המשרד הינה בשיעור 70% מעלות שכר העבודה, והרשות המקומית שבה התלמיד מתגורר משתתפת במימון 30% מהעלות. הקצאת הסייעת היא לכל היותר לשנת לימודים אחת בלבד כאשר בכל שנה ייבחנו מחדש הצרכים והאפשרויות להקצאת סייעת.

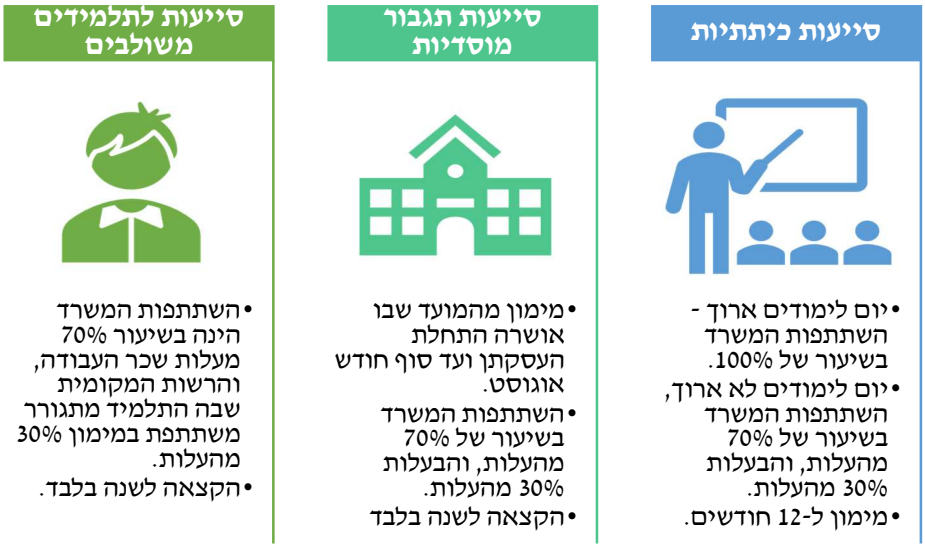

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

הדיווח על העסקת סייעות מתבצע במערכת "סייעות נט" בין החודשים פברואר – מרץ בכל שנה. סייעות נט היא מערכת לדיווח מצבת הסייעות במוסד הלימודים. מוסד/רשות/בעלות שלא ידווחו ביצוע שעות סייעת חנ"מ עד למועד שנקבע, השעות יקוזזו ובהתאמה יקוזז הסכום הכספי המועבר על ידי המשרד.

הביקורת הפיקה דוח ממערכת סייעות נט לשנת הלימודים תשפ"ד (להלן: "דוח **סייעות נט**") הדוח כולל בין היתר את הפרטים הבאים: שם הסייעת הצמודה, שם המוסד החינוכי, פרטי התלמיד ושעות שיבוץ. הביקורת ערכה השוואה בין הדיווח בסייעות נט לדיווח השעות על פי דוח שיבוץ סייעות של מדור פרט.

להלן טבלה המציגה את הממצאים:

	סייעות נט	דוח שיבוץ סייעות	פער
מספר סייעות צמודות	36	30	6
מספר תלמידים	47	66	19
מספר שעות	10,050 (שנתי)	1,198.5 (שבועי)	

- ❌ **ממצא: נמצאה חוסר התאמה בין מספר הסייעות המדווחות במערכת "סייעות נט" לבין מספר הסייעות כפי שעולה מרישומי מדור הפרט, דבר העלול למנוע מקסום הכנסות ממשרד החינוך המשתתף בעלויות שכר הסייעות.**

- **המלצה: מומלץ לבנות מערך בקרה שיבטיח התאמה בין נתוני מערכת "סייעות נט" לבין נתוני מדור הפרט.**

- **הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא:**

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	**גבוהה**	גבוהה מאוד

- ❌ **ממצא: נמצאה חוסר התאמה בין מספר התלמידים הזכאים לסייעת על פי מערכת "סייעות נט", לעומת מספר הזכאים לפי רישומי מדור הפרט.**

- **המלצה: מומלץ לבנות מערך בקרה שיבטיח התאמה בין נתוני מערכת "סייעות נט" לבין נתוני מדור הפרט.**

עיריית ערד
דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

- **הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :**

- **ממצא : נמצא כי לא קיימים נהלים כתובים לאופן ההתחשבנות מול משרד החינוך בכל הקשור בשכר סייעות.**

- **המלצה : מומלץ לבנות נהלי עבודה מוסדרים לאופן ההתחשבנות הכספית מול משרד החינוך בנושא שכר הסייעות.**

- **הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :**

התחשבנות הסעות

המשרד מתקצב את הרשויות בנושא הסעות בשתי שיטות תקצוב: פר-תלמיד ופר-מסלול:

תקצוב פר תלמיד – השתתפות המשרד בהוצאות נסיעה לתלמידים הלומדים בחינוך הרגיל בהתאם לתעריף יומי הנקבע לכל רשות. רשות המקבלת את השתתפות המשרד בעלות הוצאות נסיעה מחויבת להשלים את דמי ההשתתפות לעלות הנסיעה בפועל לתלמיד ליום. נתוני התלמידים לרבות המלצה בעניינם מוצגים במערכת הסעות נט.

תקצוב פר מסלול – השתתפות המשרד בהסעות תלמידים עם מוגבלויות בהסעה מאורגנת. הרשות מקבלת את השתתפות המשרד עבור מסלול שנבחן ואושר במחוז. בחינה של מסלול כוללת בדיקת זכאות התלמידים להסעה מאורגנת, מספר כלי הרכב וסוגם, שעות סיום לימודים וכיוצא בזה. תקצוב הרשות מתבצע באמצעות מערכת מסלולים.

הביקורת הפיקה את המסמכים הבאים:

- דוח ממערכת מסלולים – דוח ממערכת של משרד החינוך המפרט את כלל הילדים המדווחים במערכת לצרכי החזר של משרד החינוך. הדוח כולל בין היתר את הפרטים הבאים: שם תלמיד, תעודת זהות, כיתה, סמל מוסד, סוג הסעה, ימי הסעה (להלן: "**דוח תלמידים מדווחים**").
- דוח מסלול – דוח המופק על ידי משרד החינוך וכולל את כלל הסעות התלמידים בגינם מקבלת הרשות החזר מהמשרד. הדוח כולל בין היתר את מספר הקו, סוג הרכב, שמות הילדים המוסעים בכל קו, פרטי חברת ההסעות, התעריף לתשלום ועוד (להלן: "**דוח מסלול**").

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

הביקורת ביקשה לבדוק האם קיימת התאמה בין פרטי המסלול על פי דוח הקווים כפי שהופק ממערכת טרפיקל, לבין פרטי המסלול כפי שמופיע במשרד החינוך.

להלן טבלה המציגה את הממצאים:

מספר מסלול	קבלן	כיוון	מספר נוסעים בדוח קווים	סוג הרכב בדוח קווים	תעריף	מספר נוסעים משרד החינוך	סוג הרכב משרד החינוך	תעריף
741א (741000)	[redacted]	איסוף	18	19	159.78	13	16	159.78
		פיזור	16	19	159.78	12	16	159.78
741ב (741100)		איסוף	14	16	159.78	10	16	159.78
		פיזור	14	16	159.78	10	16	159.78
745 (745000)		איסוף	11	12	161.81	6	8	123.31
		פיזור	6	8	123.31	6	7	123.31
746 (746000)		איסוף	8	10	140.97	9	10	140.97
		פיזור	8	10	140.97	9	10	140.97
747 (747000)		איסוף	14	16	159.78	13	16	159.78
		פיזור	14	16	159.78	13	16	159.78

- **ממצא : נמצאה חוסר התאמה בין תעריף התשלום להסעה בפועל לבין התעריף שדווח למשרד החינוך, דבר העלול למנוע מקסום הכנסות ממשרד החינוך המשתתף.**

- **המלצה : מומלץ לבנות מערך בקרה שיבטיח התאמה בין נתוני ההסעות במערכת "טרפיקל" לבין המדווח למשרד הפנים.**

- **הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :**

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

עיריית ערד
דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

6.3.3 בחינת זכאות לסייעת

הביקורת בחנה מדגם של 10 תלמידים משולבים אשר אושרה להם סייעת במהלך שנת תשפ״ג, לעניין מידת ההתאמה בין שעות הסיוע המאושרות על ידי ועדת האפיון לבין השעות המאושרות בדוח מצבת סייעות.

להלן טבלה המציגה את הממצאים:

מס״ד	שם הילד	ת.ז	תאריך ועדת אפיון	בית ספר	שעות מאושרת ע״פ ועדת אפיון	שעות מאושרות בקובץ של המדור
1	[redacted]	[redacted]	15.3.23	אבישור	23	23
2			15.6.21	אבישור	19	19
3			21.3.22	חלמיש	14	14
4			13.6.21	חלמיש	18	18
5			21.3.22	חלמיש	26	26
6			26.4.22	טללים	24	24
7			27.1.22	טללים	8	8
8			11.1.23	יעלים-עופרים	9	9
9			22.4.21	יעלים-עופרים	19	19
10			3.7.22	יעלים-עופרים	30	30

- **ממצא : נמצא כי שיבוץ שעות הסייעות תואם את מכסת השעות אשר אושרה לכל תלמיד בוועדת האפיון – תקין.**

עיריית ערד
דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

7. <u>תמצית מנהלים</u>

נושא החינוך המיוחד מוגדר בחקיקה ובחוזי מנכ״ל משרד החינוך, זאת במטרה לאפשר חינוך מותאם ליכולת תלמיד ולמגבלותיו. במסגרת זו קיימת זכאות לתלמידים העומדים בקריטריונים לסייעת במסגרת הלימודים ולמלווה בהסעה למוסד החינוכי. דוח זה בחן את התנהלות העירייה בניהול מערך הסייעות והמלוות.

בשנים האחרונות חל גידול במספר הילדים הזכאים לסייעות ולמלוות, בשנת הלימודים תשפ״ה יש מעל 400 תלמידים במסגרות אלה (כ- 10% גידול בכל שנה בשלוש השנים האחרונות), למרות הגידול במספר התלמידים לא הוגדל המנגנון העירוני העוסק בתחום הסייעות והמלוות, העירייה לא ביצעה הערכות לגבי כמות הילדים הצפויים במסגרות בשנים הבאות ולא הגדירה מדיניות בנושא, כולל מדיניות הכשרה של הסייעות והמלוות, ניטור, תשתיות וכד׳.

במסגרת הביקורת נמצא כי מערך הבקרה על עבודת הסייעות והמלוות לוקה בחסר, דבר העלול לחשוף את העירייה לסיכונים שונים (פדגוגיים, כספיים, משפטיים, תדמיתיים וכד׳). מומלץ כי העירייה תבחן את הנושא לעומק ותבנה תוכנית עבודה מקושרת תקציב לשם מתן מענה מיטבי לילדי והורי החינוך המיוחד וכן להקטנת הסיכונים לעירייה הקיימים מאופן הפעילות כיום.

<u>מטרת ביקורת מספר 1 – בחינת מערך הסייעות והמלוות בהסעה בחינוך המיוחד.</u>

7.1 מומלץ כי האגף יפעל לגיבוש מדיניות אחידה של ניהול מערך הסייעות והמלוות לאור הגידול במספר ילדי החינוך המיוחד בעיר וכן השינוי המתמיד בהרכב האוכלוסייה (ראה פרק מגמות עירוניות). על המדיניות להתייחס בין היתר לתנאי סף הקבלה לעבודה של העובדות במערך, הכשרות, הגדרת בעלי הסמכות ותפקידם, ניהול מסגרות חנ״מ על ידי הרשות, אופן ניהול מערך ההסעות ועוד.

7.2 מומלץ להגדיר מטרות המקדמות את החזון/האסטרטגיה והמדיניות העירונית בנושא החינוך בכלל והחינוך המיוחד בפרט.

7.3 מומלץ להגדיר יעדים מדידים (כמותיים ואיכותיים) לפעילות הסייעות והמלוות לצורך ניהול ובקרה של המערך והדרכים לשיפורו.

7.4 מומלץ כי תערך תוכנית עבודה מקושרת תקציב הכוללת יעדים ומטרות מדידים, בכך תתאפשר בקרה ובחינה לגבי השגת היעדים ומטרות העירייה בתחום.

7.5 מומלץ לבחון את הסיבה לפערים במספר הסייעות והמלוות בין המחלקות ולעדכן את הרישומים כנדרש. כמו כן מומלץ כי אחת לתקופה תבוצע בקרה על התאמה בין מאגרי הנתונים של הסייעות והמלוות כפי שרשומות במחלקת משאבי אנוש לעומת הרישומים במדור פרט באגף החינוך.

7.6 תקין.

7.7 מומלץ כי העירייה תיבחן העסקת יועץ / עובד נוסף לשם בקרת מיצוי/מיקסום ההכנסות העירייה ממשרד החינוך כפי שמקובל ברשויות מקומיות רבות.

<u>מטרת ביקורת מספר 2 – בחינת הניהול השוטף של הסייעות והמלוות</u>

7.8 מומלץ לבחון את תקן כח האדם במדור טיפול בפרט לעומת הגידול במשימות המדור ולמצא פתרון לעומס העבודה הקיים במדור, לדוגמה תפעול המערך באמצעות מערכת מידע ייעודית.

7.9 מומלץ כי הרשות תשקול שימוש באפליקציה של מערכת טרפיקל המאפשרת קשר בין ההורים למדור. הגדלת השימוש במערכות מידע יסייע לרשות להתמודד בין היתר עם הגידול במספר תלמידי החנ"מ.

7.10 מומלץ לבנות מערך בקרה מוסדר לפעילות המדורים.

7.11 יש לקיים את הוראות חוזר מנכ"ל משרד החינוך ולקלוט רק סייעות שהשלימו 12 שנות לימוד.

7.12 למרות שטרם גובשה תוכנית הדרכות לסייעות על ידי משרד הפנים והשלטון המקומי וחוזר מנכ"ל אינו קובע הכשרות בתנאי הסף, מומלץ כי האגף יגדיר תנאי סף נדרשים לסייעות כך שיכללו בין היתר רקע והכשרות בטיפול בילדים. הביקורת מציינת כי הגדרת תנאי סף הכוללות הכשרות יעלה את איכות כח האדם המתקבל, יגביר את תחושת הביטחון של ההורים וימנע תחלופה של עובדים.

7.13 יש לקיים הדרכת עזרה ראשונה לכלל המלווים ולבצע הדרכה נוספת בכל שנתיים, בהתאם לתוקף התעודה למסיימי ההכשרה הבסיסית. יש לוודא כי כלל המלווים שולטים בשיטות עזרה ראשונה, מיומנות חשובה שיכולה להציל חיי ילדים.

7.14 יש לבצע בדיקה חוזרת לגבי זכאות 4 המקרים להסעה, מומלץ לבנות דוח בקרה המשווה את קובץ הזכאים לקובץ הנוסעים בפועל, על מנת להציף מצב בו העירייה מממנת הסעות ללא זכות השתתפות ממשרד החינוך.

7.15 יש לוודא כי ברכבי ההסעה לא מותקנים חלונות מושחרים, כמוגדר בחוזר מנכ"ל משרד החינוך. מומלץ כי תוגדר תוכנית בקרה כוללת ומתמשכת לביצוע בדיקות שטח בדומה לבדיקות שביצעה הביקורת לעומת חוזי ההתקשרות עם הקבלן, ובמקרה של הפרות יבוצעו בירורים עם הקבלן.

7.16 יש לוודא כי לנהגים רישיונות נהיגה מתאימים להסעת ילדים. מומלץ כי תוגדר תוכנית בקרה כוללת ומתמשכת לביצוע בדיקות שטח בדומה לבדיקות שביצעה הביקורת לעומת חוזי ההתקשרות עם הקבלן, ובמקרה של הפרות יבוצעו בירורים עם הקבלן.

7.17 מומלץ כי תוגדר תוכנית בקרה כוללת ומתמשכת לביצוע בדיקות שטח בדומה לבדיקות שביצעה הביקורת על מנת לוודא כי המלווים בפועל, הם המלווים שנקלטו לעבודה על ידי העירייה.

7.18 מומלץ כי תוגדר תוכנית בקרה כוללת ומתמשכת לביצוע בדיקות שטח בדומה לבדיקות שביצעה הביקורת על מנת לוודא כי התלמידים הנוכחים בהסעה, הם התלמידים הזכאים על פי רישומי העירייה.

<u>מטרת ביקורת מספר 3 – בחינת התחשבנות מול משרד החינוך בתחום</u>

7.19 מומלץ כי האגף יפעל לגיבוש מדיניות בנושא החינוך המיוחד, תוך בחינת צרכים עתידיים של כמות התלמידים הצפויים ללמוד במסגרות החנ"מ בבתי הספר בשנים הקרובות (לדוגמא: נתוני הילדים הלומדים כעת במסגרות חנ"מ בגני הילדים, נתונים ממחלקת הרווחה אודות ילדים ותינוקות בעלי לקויות ועוד) ובניית תוכנית למתן מענה לצרכים שיזוהו.

7.20 מומלץ לבנות נהלי עבודה מוסדרים לאופן ההתחשבנות הכספית מול משרד החינוך בנושא שכר הסייעות.

7.21 מומלץ לבנות מערך בקרה שיבטיח התאמה בין נתוני ההסעות במערכת "טרפיקל" לבין המדווח למשרד הפנים.

7.22 תקין.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

נספח א' - תוכנית עבודה מדור פרט

סדר פעולות וועדות, חנ"מ וסייעות	ינואר	פברואר	מרץ	אפריל	מאי	יוני	יולי	אוגוסט	ספטמבר	אוקטובר	נובמבר	דצמבר
זמנים להתארגנות לועדת זכאות ואפיון כללי												
ועדות זכאות ואפיון - זימונים והתכנסות												
וועדות חריגות לשנת הלימודים הנוכחית												
בקשות לשיבוץ ברשויות חוץ												
שיבוץ תלמידים חנ"מ												
הוצאת מכתבי שיבוץ												
הגשת בקשה לטיפול והשגחה בחינוך הרגיל												
הגשת בקשות לא בשגרה (חריג)												
קליטת תלמידים חדשים לחנ"מ												
שינויים במשבצת												
דיווח סייעות תגבור גנים												
בדיקת דיווחים תומכות אישיות+חנ"מ												
קבלת אישורים בסייעות נט ושיבוצי פתיחת שנה												
הערכות עובדים												
היערכות לפתיחת שנה												
שיבוצי עובדים												
טיפול שוטף מול עובדים, דוחות, החלפות												

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

נספח ב' – דיווח נוכחות של מלווה על בסיס שעות

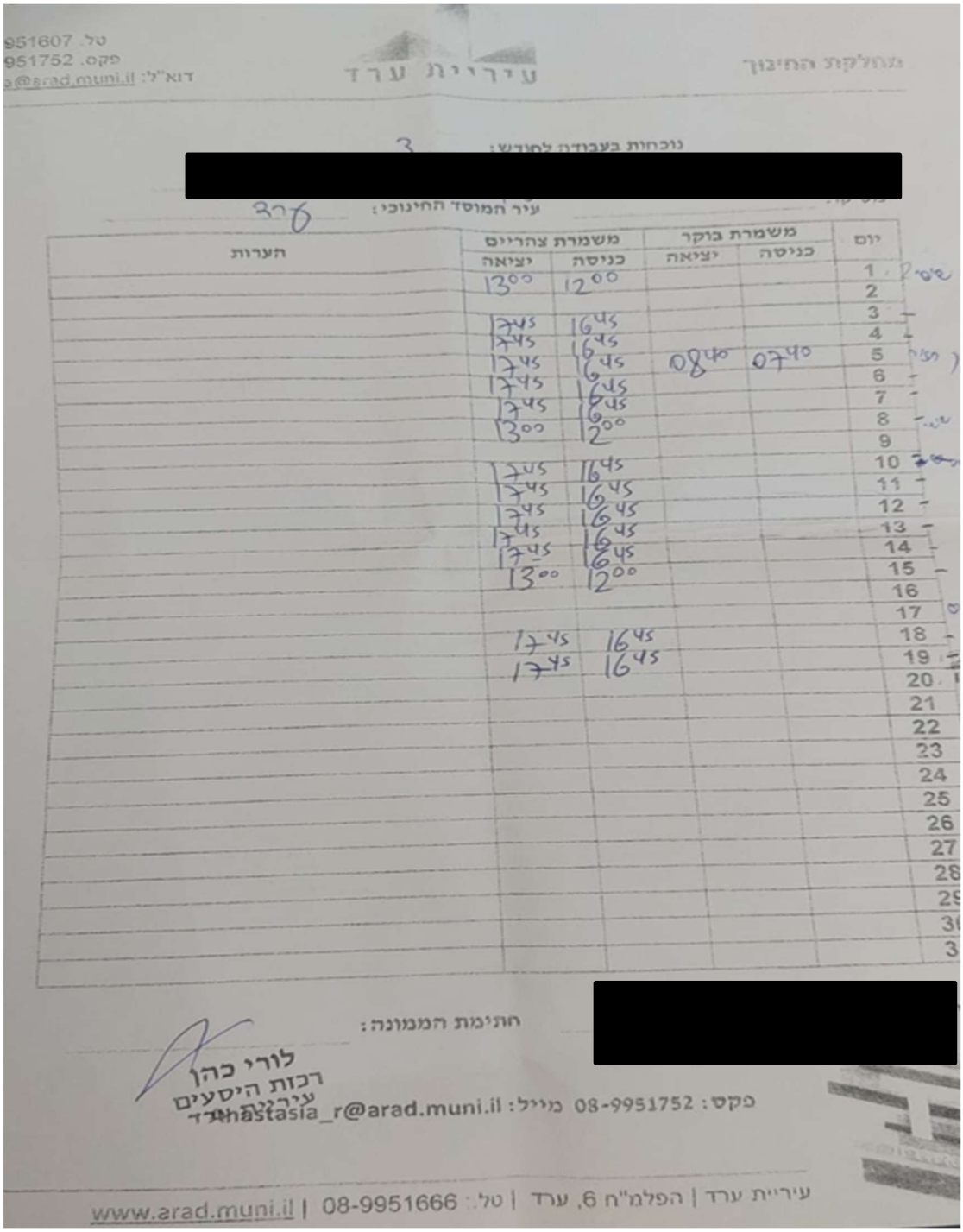

טל. 951607
פקס. 951752
דוא"ל: a@arad.muni.il

עיריית ערד

מחלקת החינוך

נוכחות בעבודה לחודש: [redacted]

עיר המוסד החינוכי: 376

יום	משמרת בוקר כניסה	משמרת בוקר יציאה	משמרת צהריים כניסה	משמרת צהריים יציאה	הערות
1			12:00	13:00	
2					
3					
4			16:45	17:45	
5	07:40	08:40	16:45	17:45	
6			16:45	17:45	
7			16:45	17:45	
8			12:00	13:00	
9					
10			16:45	17:45	
11			16:45	17:45	
12			16:45	17:45	
13			16:45	17:45	
14			16:45	17:45	
15			12:00	13:00	
16					
17					
18			16:45	17:45	
19			16:45	17:45	
20					
21					
22					
23					
24					
25					
26					
27					
28					
29					
30					
31					

חתימת הממונה: [redacted]

לורי כהן
רכזת היסעים
עיריית ערד

פקס: 08-9951752 מייל: Anastasia_r@arad.muni.il

עיריית ערד | הפלמ"ח 6, ערד | טל: 08-9951666 | www.arad.muni.il

פרק 5 - ביקורת בנושא העירייה כארגון בר קיימא

תוכן העניינים

נושא	עמוד
1 . כללי – רקע	277
2. מטרות הביקורת	278
3. היקף הביקורת	278
4. תיאור כללי של מהלך הביקורת	278
5. עיקרי הממצאים	279-283
6. פרוט הממצאים	
6.1 מטרת ביקורת מספר 1	284-317
6.2 מטרת ביקורת מספר 2	318-330
6.3 מטרת ביקורת מספר 3	331-337
7. תמצית מנהלים	338-339

עיריית ערד
דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

1. כללי – רקע

ציטוט מחוברת "מרשות מבטיחה לרשות מקיימת" מאוגוסט 2007 אשר נערכה בין השאר על ידי המשרד להגנת הסביבה ומרכז השלטון המקומי בישראל :

"..אין מאמץ אציל יותר מאשר הניסיון לאחוז בחלום משותף. כאשר עיר מקבלת כמשימה לשפר את איכות חייה, כאשר היא מכבדת את כל הנפשות החיות בקרבה, כאשר היא מכבדת את הסביבה, כאשר היא מתכוננת עבור הדורות הבאים - אזי התושבים משתתפים באחריות ליישום המטרה. התכלית המשותפת הזאת הינה הדרך היחידה להיאחז באותו חלום משותף..." (אדריכל חיימי לרנר, ראש עיריית קוריטיבה, ברזיל)

...

ברמה המקומית, המשבר הסביבתי בא לידי ביטוי מצד אחד בירידה באיכות המשאבים והשירותים המגיעים מהסביבה : ירידה באיכות המים, צמצום השטחים הפתוחים, זיהום האוויר, זיהום הים והנחלים. מצד שני מתמודדים ראשי הרשויות עם עלויות גדלות בטיפול ושמירה על הסביבה : טיפול בפסולת, טיפול בשפכים, ניקיון, פיקוח, טיפול במפגעים סביבתיים ובריאותיים, טיפוח חזות הישוב והטבע המקומי. הלחץ על ראשי הרשויות לספק איכות חיים נאותה לתושבים הולך וגובר ולצידו הולך וגדל הקושי לעשות זאת, אין ספק שטיפול הולם בנושאים אלה מחייב **לשנות דפוסים קיימים של חשיבה והן את הגישה לניהול נושא איכות הסביבה והפיתוח, שינוי המכוון לפיתוח מושכל – פיתוח בר קיימא.**

סוף ציטוט מחוברת "מרשות מבטיחה לרשות מקיימת".

לאור חשיבות נושא איכות הסביבה ולאור זאת שהביקורת האחרונה בתחום בוצעה בשנת 2013, הוחלט לערוך ביקורת בנושא איכות הסביבה בדוח זה ולהתמקד בנושא קיימות וזאת בשלושה היבטים : בחינת התנהלות העירייה כארגון בר קיימא, בחינת פעולות היחידה לאיכות הסביבה בתחום הקיימות ופעולות בתחום החינוך.

2. <u>מטרות הביקורת</u>

1. בחינת פעולות וסטטוס העירייה כארגון בר קיימא.
2. בחינת פעולות העירייה בתחום הקיימות.
3. בחינת פעולות בתחום החינוך וההסברה בהיבט איכות הסביבה.

3. <u>היקף הביקורת</u>

1. הביקורת בחנה את הערכות העירייה למשבר האקלים.
2. הביקורת בחנה את התנהלות העירייה והיחידה הסביבתית לקידום הקיימות החינוך וההסברה.
3. הביקורת לא בחנה את התנהלות הפקחים ביחידה הסביבתית.
4. לא נבחנו פעילויות היחידה הסביבתית בתחומי היעוץ, רעידות אדמה, כריה וחציבה, זיהום אויר ורישוי העסקים.

4. <u>תיאור כללי של מהלך הביקורת</u>

הביקורת כללה בין השאר:

1. בחינת תוכניות עבודה ותקציב.
2. נתונים כספיים ממערכת הנהלת החשבונות של העירייה.
3. פרוטוקולים של הועדה לאיכות הסביבה.
4. סקירת מאמרים, מחקרים ודוחות בנושא הקיימות וכן דוחות מבקר המדינה בנושא משבר האקלים.
5. סקירת אתרי אינטרנט העוסקים בתחום איכות הסביבה ובכללם אתר המשרד להגנת הסביבה.
6. ראיונות עם:
   א. עו"ד ניסן בן חמו – ראש העירייה לשעבר (כאשר כיהן בתפקידו).
   ב. גברת איילה אברהמי גובר – מנהלת היחידה הסביבתית.
   ג. גברת נעה קיסינג'ר – רכזת הקיימות ביחידה הסביבתית.
   ד. גברת שרית מויאל – רכזת חינוך והסברה ביחידה הסביבתית.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

5. עיקרי הממצאים

מטרת ביקורת מספר 1 – בחינת פעולות וסטטוס העירייה כארגון בר קיימא.

5.1 בניגוד לתוכנית ברית ערים לאיכות חיים וסביבה של פורום ה-15 (פורום הערים העצמאיות בישראל), בעיריית ערד בשנת 2024 לא קודמו רוב הצעדים האופרטיביים לקידום חזון הקיימות המפורטים בתוכנית :

כך, לא הוגדר רפרנט קיימות בכל אחד מאגפי העירייה.

כך, לא אושר תקציב שנתי לתחום הקיימות.

כך, לא שולבו עקרונות בניה ירוקה בשיפוץ מבנים בבעלות ושימוש העירייה.

כך, לא קודמה תוכנית עירונית כוללת לצמצום השימוש ברכב פרטי.

כך, לא קודמו תוכניות ופעולות לעידוד הליכה ורכיבה על אופניים.

כך, לא קודמו פעולות ומיזמים עירוניים לשימוש חוזר במוצרים.

כך, לא אומצו עקרונות של עירוב שימושים ובנייה מרקמית בתכנון העירוני, הן ברמת השכונה והן ברמת הבניין.

כך, לא הוטמעו עקרונות וכלים של "שכונה בת-קיימא" בתכנון שכונות חדשות, והטמעת עקרונות הקיימות בחידוש מרחבים עירוניים קיימים.

תגובת המבוקר : עיריית ערד קידמה בשנים האחרונות תוכניות רבות לעיבוי המרקם העירוני או להתחדשות עירונית (על ידי מחלקת הנדסה). לצערנו הרב, ההתכנות הכלכלית להתחדשות עירונית הינה נמוכה ונראה כי על כן לא נמצאו יזמים. ככל שיהיה ביקוש, ההיצע קיים.

לפחות חלק מהשכונות חדשות, בערד, מתוכננות לפי עקרונות של תכנון בר קיימא.

התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : תגובת המבוקר לא סותרת את הממצא אלא מחזקת אותו, הממצא התייחס לשנת 2024.

- **הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :**

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

5.2 בניגוד למנהל תקין ולערים מובילות בארץ ובעולם, לאחר הבחירות וחילופי ראש העירייה וסגניו ברבעון הראשון של 2024, מצד אחד לא הוגדר חזון עירוני חדש בכלל ובנושא איכות הסביבה בפרט ומצד שני לא בוטל ברמה ההצהרתית החזון שהגדירה הנהלת העיר הקודמת.

- **הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :**

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	**גבוהה מאוד**

5.3 הליקויים שהוצגו בדוח מבקר העירייה לשנת 2016 בנושא התוכנית האסטרטגית, לא תוקנו בפועל גם בשנת 2024, כך :

א. מעבר לכותרת בחזון אין כל תוכנית אסטרטגית סדורה למימוש המטרות בפועל, כולל הערכת עלות ותקצוב מתאים.

ב. אין לעירייה משנה סדורה ומדידה לנדבך "מרחב עירוני מזמין וטבעי" ולשאר הנושאים הרלוונטיים לאיכות הסביבה, בהתאם למטרות החזון.

ג. קיימים יעדים כלליים לעתיד (איפוס חשבון חשמל, תפעול אתר אשפה חדש, המשך התקנת פנלים סולריים), אך אין כל הגדרה של יעדי ביניים להשגתם, מכאן אין כל ניטור על הפעולות ואין כל הערכה על המועילות שלהן.

בפועל, בניגוד למנהל תקין, אין כל תיעוד לאופן בחירת מטרות העל בחזון העירוני וכפועל יוצא אין כל תוכניות עבודה מסודרות הכוללות יעדים מדידים, המאפשרות ניטור ובקרה על יישום המטרות, תוך בחינה כוללנית של תחום איכות הסיבה בכלל והקיימות בפרט.

- **הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :**

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	**גבוהה מאוד**

5.4 בניגוד להצהרת כוונות העירייה משנת 2021 באמנת ראשי הערים לאקלים ואנרגיה, עליה חתום ראש העירייה באותה התקופה (לאחר אישור המועצה לחתימה על האמנה) ובה התחייב בשם העירייה לבנות תוך 3 שנים תוכנית ולדווח על :

א. סקר פליטות גזי חממה בכל השטח המוניציפלי, כולל הערכת סיכונים ורמת פגיעות הנובעים משינויי האקלים.

ב. הצבת יעדים שאפתניים, מדידים ומוגדרים בזמן להפחתת פליטות של גזי חממה.

ג. הצבת מטרות שאפתניות המבוססות במידת האפשר על ידע מחקרי וכמותי, להסתגלות ולהגברת החוסן היישובי להתמודדות עם שינויי האקלים.

ד. הצבת מטרות שאפתניות לשיפור הנגישות לאנרגיה.

ה. פיתוח תוכניות להתמודדות עם הפחתת פליטת גזי חממה, הסתגלות, שיפור הנגישות לאנרגיה מתחדשת כמו גם ביצוע הערכה ועדכון התוכנית (פעם בשנתיים).

בפועל, לא נבנתה תוכנית כאמור ואין כל דיווחים להשגת יעדים בתחום איכות הסביבה.

<u>תגובת המבוקר : זכינו בקול קורא של המשרד להגנת הסביבה להכנת תוכנית אסטרטגית לרשויות קטנות. התוכנית הייתה אמורה לבחון את כל נושא האדפטציה ולהציע פרויקטים ליישום. תוכנן כי תוקם ועדה בראשות מנכ"ל העירייה ואף התחלנו לבחור את נציגי האגפים שאמורים היו להשתתף בה. בשל חילופי הנהלה הוחלט על דחיית הזכייה לסבב הבא של הקול הקורא.</u>

התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : תגובת המבוקר לא סותרת את הממצא אלא מחזקת אותו, ההתחייבות באמנה היתה לתקופה של 3 שנים, התקופה עברה ולא בוצעו ההתחייבויות שהעירייה לקחה על עצמה.

- **הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :**

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

5.5 למרות שהחזון העירוני עד שנת 2023 מפרט מטרות רבות הקשורות לתחום איכות הסביבה וזאת בכלל הנדבכים של החזון, בפועל לא מונה גורם עירוני מתכלל לנושא, מאחר וגם לא הוגדרה תוכנית עבודה ו/או יעדים לרוב הנושאים, סביר כי הנושא לא נוהל ותוכלל בצורה מיטבית (לדוגמה אי עמידה בהתחייבות כמו זו באמנת ראשי הערים לאקלים ואנרגיה).

תגובת המבוקר: מרים אלחדד, מהנדסת העיר הקודמת, דגלה בהטמעת נושאים סביבתיים בכל הליכי התכנון והובילה את נושא התכנוני העירוני הסביבתי בעיר. נציגות היחידה ליווי , כגורם מקצועי וייעצו בכל תוכנית. נעשתה הרבה עבודה מקצועית משותפת של מחלקת הנדסה והיחידה לאיכות הסביבה.

זכינו בקול קורא של המשרד להגנת הסביבה להכנת תוכנית אסטרטגית לרשויות קטנות. התוכנית הייתה אמורה לבחון את כל נושא האדפטציה ולהציע פרוייקטים ליישום. תוכנן כי תוקם ועדה בראשות מנכ"ל העירייה ואף התחלנו לבחור את נציגי האגפים שאמורים היו להשתתף בה. בשל חילופי הנהלה הוחלט על דחיית הזכייה לסבב הבא של הקול הקורא.

בכל מקרה, שנים 24-2023 הינן שנים לא פשוטות בהרבה הבטים ומכאן שהנושאים לא קודמו כמו שצפוי היה להיות.

התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : תגובת המבוקר לא סותרת את הממצא אלא מחזקת אותו, לא הועסק בעירייה גורם מתכלל כדוגמת אקולוג רשותי.

- **הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :**

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

5.6 בניגוד לסעיף 166 (אא) לפקודת העיריות [נוסח חדש], בהתאם לפרסומים באתר האינטרנט של העירייה בנושא הועדה לאיכות הסביבה של העירייה, לא התכנסה הועדה כנדרש לכל הפחות פעם אחת ברבעון בין השנים 2024-2021, בכל שנת 2023 ושנת 2024 לא התכנסה כלל.

- **הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :**

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

5.7 לאור מיעוט מספר ישיבות הוועדה לאיכות הסביבה בשנים האחרונות (בין אפס לשלוש ישיבות), ולאור סדר היום של הישיבות, אין באפשרות חברי הועדה לתרום לעשייה בתחום איכות הסביבה כמוגדר בדין ובחוברת לנבחרים של משרד הפנים, לדוגמא :

א. מיפוי סוגיות סביבתיות ברשות.

ב. להתוות מדיניות בנושא איכות הסביבה.

ג. לתכנן וליזום פעולות להבטחת פיתוח בר-קיימא של הסביבה ושימוש מושכל במשאביה.

ד. בניית תוכנית עבודה לשנים הבאות.

ה. להציג בפני המועצה המלצות לפעולות לעניין קידום איכות הסביבה.

- **הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :**

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	**גבוהה מאוד**

5.8 בניגוד למנהל תקין לא הומצא לביקורת תיעוד רלוונטי המבסס את מדיניות העירייה שלא להטיל קנסות בניגוד לחוק הרשויות המקומיות (אכיפה סביבתית - סמכויות פקחים), התשס"ח-2008 הקובע כי על רשויות המונות מעל ל -20,000 תושבים למנות פקח סביבתי אשר יטיל קנסות בגין עבירות סביבתיות.

<u>תגובת המבוקר : עיריית ערד לא אימצה את חוק האכיפה הסביבתית.</u>

- **הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :**

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	**גבוהה**	**גבוהה מאוד**

5.9 למרות פעולות שונות של השלטון המרכזי, ושל מנהל התכנון הארצי לקידום הכרייה בשדה בריר, העירייה לא נערכה למצב בו יוחלט על אישור הפעלת המכרה, לא נערך כל דיון בוועדה לאיכות הסביבה של העירייה בסוגיה, או גיבוש תוכנית פעולה למניעת נזקים תדמיתיים ובריאותיים ככל והפעלת המכרה תאושר.

- **הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :**

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	**גבוהה מאוד**

<u>מטרת ביקורת מספר 2 – בחינת פעילות בתחום הקיימות ביחידה הסביבתית נגב מזרחי.</u>

5.10 העירייה לא השכילה למלא את החוסרים שהוצגו על ידי היחידה הסביבתית בשנת 2022 בנושא הקיימות, כך שהמצב נותר ללא שינוי מהותי עד לתאריך סיום הביקורת (11/2024) :

כך, לא בוצע איסוף נתונים.

כך, הנהלת העירייה לא פעלה להתניע את התהליך ולהטמיע אותו.

כך, לא הוקצו תקציבים ולא בוצע איגום משאבים מכל אגפי העירייה.
כך, לא ניתנה הוראה ברורה לשיתוף פעולה מכלל גורמי העירייה.
כך, לא שילבו את היחידה בתוכנית הכוללנית.

- **הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :**

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	**גבוהה**	גבוהה מאוד

<u>מטרת ביקורת מספר 3 – בחינת פעילות בתחום החינוך וההסברה ביחידה הסביבתית נגב מזרחי.</u>

5.11 נמצא כי לא הוגדרו יעדים לפעילות החינוך, ההסברה ופיתוח הקהילה ביחידה הסביבתית, אשר על פי משרד הפנים מהווה את אחד הכלים המרכזיים לקידום נושא איכות הסביבה והקיימות וכי אין כל מנגנון דיווח על העשייה בכללותה. מכאן, לא ניתן למדוד את הפעילות ואין כל נתון לגבי תרומת הפעילות להשגת מטרות העירייה בתחום.

- **הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :**

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	**גבוהה**	גבוהה מאוד

6. <u>פרוט הממצאים</u>

6.1 <u>מטרת ביקורת מספר 1 –</u>
<u>בחינת פעולות וסטטוס העירייה כארגון בר קיימא.</u>

6.1.1 <u>כללי – נושא קיימות</u>

<u>ציטוט מתוך חוברת הדרכת נבחרים ברשויות המקומיות של משרד הפנים בנושא - ועדת איכות הסביבה לשנת 2024 :</u>

קיימות (Sustainability) היא היכולת להמשיך לקיים תהליך או מצב לאורך זמן מבלי לפגוע במשאבים העומדים לרשותנו, באופן שיבטיח שמירה על המשאבים עבור הדורות הבאים. קיימות היא הפוטנציאל לחיי רווחה בטווח הרחוק מבחינה סביבתית, כלכלית וחברתית.[4]

סוף ציטוט מחוברת הדרכת נבחרים ברשויות המקומיות של משרד הפנים 2024.

<u>ציטוט מדוח מבקר המדינה בנושא – פעולות ממשלת ישראל והיערכותה למשבר האקלים, משנת 2021 :</u>

העמדה המקצועית המקובלת על רוב מדעני האקלים וגופים בין-לאומיים היא שמתרחשים בעולם שינויים בדפוסי האקלים העולמיים ונוצרים תנאי אקלים חדשים, ולהם השפעה ניכרת על מדינות העולם. שינויים אלו באים לידי ביטוי בהתארכות משך אירועי מזג אוויר קיצון ובכלל זה אירועים סביבתיים חריגים (אירועי אקלים), בעלייה בתדירותם ובעוצמתם ובהתרחשות אירועים חריגים נוספים שחלקם בלתי צפויים. התגברות והחמרה של אירועי אקלים, לצד המשך השינוי בדפוסי האקלים, עלולים לגרום לנזק ניכר ולפגיעה בכלכלת ישראל וטומנים בחובם סיכון לביטחון הלאומי של ישראל, ובמיוחד פגיעה במקורות מים טבעיים ופגיעה ביכולת אספקת מזון לאוכלוסייה; פגיעה בשטחים פתוחים ובמערכות אקולוגיות ואובדן מיני בעלי חיים; פגיעה בבריאות הציבור; פגיעה באספקת החשמל; פגיעה במערכות טכנולוגיות; איום ביטחוני וגיאו-אסטרטגי; והשפעות נוספות כגון ירידה בתפוקה בעבודה, התגברות סיכונים לאוכלוסיות בסיכון ותופעת "עוני אנרגטי", סיכונים לשוק הביטוח ולתשתיות לאומיות.

סוף ציטוט מדוח מבקר המדינה בנושא משנת 2021.

גם בעולם העסקי חלחלה ההבנה כי לעסקים אחריות בנושא הקיימות, וכי יש לנהל סיכונים בנושא, עקב כך גם תחום הביקורת עוסק בעניין.

עיריית ערד
דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

ציטוט מנייר עמדה של לשכת המבקרים הפנימיים IIA ישראל :

מאמצים להפחתת ההשפעות המואצות של שינויי אקלים ולטיפול בתפיסה לגבי קיום אי שוויון חברתי היסטורי, הינם שני נושאים משמעותיים המניעים שינוי בעולם, אשר הגבירו את המודעות של ארגונים להשפעתם ויחסם לחברה ולסביבה.

הם גם דרבנו את ארגונים לזהות ולנהל טוב יותר סיכוני קיימות (כלומר, סיכונים הקשורים לפעילות הארגונים והשפעתם על העולם סביבם). קטגוריית סיכונים רחבה זו כוללת תחומים שהינם דינמיים ולעיתים קרובות מונעים על ידי גורמים שיכולים להיות קשים למדידה אובייקטיבית, כגון הכללה, התנהגות אתית, תרבות ארגונית ואימוץ קיימות ברחבי הארגון.

...

מכיוון שדיווח על קיימות הופך נפוץ יותר, יש להתייחס אליו באותה מידת תשומת לב כמו לדיווח הכספי.

...

חברות המשלבות ביעילות שיקולי קיימות באסטרטגיה העסקית ובניהול הסיכון שלהן, יכולות לדווח כיצד שיקולים אלה משפיעים על עסקיהן ועל הרלוונטיות למחזיקי העניין שלהן.

סוף ציטוט מנייר עמדה של לשכת המבקרים הפנימיים IIA ישראל.

ציטוט מתוך המדריך לפיתוח בר-קיימא בחברות ממשלתיות (דצמבר 2013) :

תחום הקיימות (sustainability) זוכה לתשומת לב הולכת וגוברת בעשורים האחרונים. דו"ח ועדת האו"ם לפיתוח וסביבה, דו"ח ברונטלנד[1], הגדיר פיתוח בר-קיימא כ"**פיתוח העונה על צורכי ההווה מבלי להתפשר על יכולתם של הדורות הבאים לענות על צורכיהם**". תפיסת הקיימות מדגישה, לצד השאיפה לפיתוח כלכלי, גם את ההכרח שבהגנה על הסביבה ואת הצורך שבטיפוח הקהילה והחברה מתוך ראייה ארוכת טווח ושאיפה לצדק בין-דורי ולהגשמת שגשוג כלכלי מתמשך ומכליל.

פיתוח בר-קיימא בחברה עסקית משמעו קבלת החלטות עסקיות על בסיס איזון והפריה הדדית בין שלושת עמודי התווך של הקיימות - כלכלה, סביבה וחברה ומתוך ראייה ארוכת טווח למען הבטחת שגשוג ויציבות של הארגון באופן התורם לקהילה שבה הוא פועל. נכללות בו סוגיות הנוגעות למודל העסקי של החברה, השפעת החברה על הסביבה, יעילות השימוש במשאבים, בטיחות וזכויות עובדים, שקיפות ושיתוף ציבור, התנהלות מול ספקים ולקוחות, גיוון חברתי, ממשל תאגידי ועוד.

...

מעבר לאמור לעיל קיימת חשיבות מיוחדת להפנמת עקרונות של פיתוח בר-קיימא בחברות הממשלתיות בישראל. ראשית, עקב השפעתן של חלק ניכר מן החברות הממשלתיות על תשתיות חיוניות ועל משאבי טבע בקנה מידה לאומי נודעת לפעילותן השפעה סביבתית וחברתית רחבת היקף בישראל. שנית, הפעילות העסקית הרחבה שלהן והממשק שלה עם כלל המשק הישראלי מחייבים אותן להתנהלות אחראית ולניהול סיכונים חברתיים וסביבתיים ומקנה להן השפעה ניכרת כ**גורם מוביל שינוי** בכלל המגזר הפרטי בישראל.

על רקע זה ובהתאם להחלטת ממשלה מס' 246 מיום 14 במאי 2003 (תכנית אסטרטגית לפיתוח בר-קיימא בישראל) ובהתאם לחוזר מנהל רשות החברות הממשלתיות מיום 29 ביוני 2009, נדרשו החברות הממשלתיות לקיים דיון בעריכת תכנית אסטרטגית לפיתוח בר-קיימא, ובין היתר היה עליהן לבצע את הפעולות האלה[3]:

- קיום דיון של דירקטוריון החברה לצורך קבלת החלטה על הכנת תכנית אסטרטגית לפב"ק בחברה ועל הנושאים העיקריים שבהם תתמקד התכנית. נוסף על כך, על החברה היה למנות את אחד מחברי ההנהלה כאחראי לתחום פיתוח בר-קיימא בחברה.
- על פי הנחיותיו של הדירקטוריון, היה על החברה להכין תכנית אסטרטגית לפיתוח בר-קיימא בחברה, אשר תכלול, בין היתר, תכנית פעולה, דרכי יישום, מקורות מימון מתקציב החברה, יעדים בני מדידה ותאריכי יעד להשגתם. כמו כן על התכנית היה לקבוע כלים לאיתור פעילויות שאינן עומדות בקנה אחד עם עקרונות של פיתוח בר-קיימא.
- החברות נדרשו להגיש את התכנית לרשות החברות ולעדכן את הרשות בנוגע להתקדמות ביישומה.
- במסגרת תפיסה כוללת של שיפור השקיפות רשות החברות פועלת לפרסום התכניות האסטרטגיות לפב"ק לציבור הרחב. אם ביקשה חברה מסוימת שלא לפרסם את התכנית בכללותה או חלקים מסוימים ממנה, נדרש דירקטוריון החברה לציין זאת בעת הגשת התכנית לרשות.

[3] חוזר בנושא יישום תכנית אסטרטגית לפיתוח בר-קיימא (פב"ק) בחברות ממשלתיות, 29.6.2009.

סוף ציטוט מתוך המדריך לפיתוח בר-קיימא בחברות ממשלתיות.

לסיכום, בניגוד לחברות בורסאיות וממשלתיות, אין חובה על רשויות מקומיות למלא אחר פעולות מוגדרות או לדווח במסגרת הדוחות הכספיים שלהן על נושאי קיימות. התפיסה העסקית היא שארגונים המאמצים עקרונות קיימות ומשקפים אותם לציבור נתפסים כאטרקטיביים להשקעה ונוטים יותר לרכוש את מוצריהן, בהקבלה לרשות המקומית בהתאם לחזון העירייה (עד שנת 2024), עיר הנתפסת כמקדמת וחיה קיימות יכולה לספק פתרונות למניעת פגיעת שינוי האקלים באיכות החיים של התושב במרחב הציבורי והפרטי ; ולהיות אטרקטיבית לאוכלוסייה המאמינה בערכים אלה.

בביקורת זו בחרתי להתייחס להתמודדות העירייה עם משבר האקלים, ולפעילות היחידה לאיכות הסביבה נגב מזרחי בקידום המאבק וההערכות למשבר האקלים.

עיריית ערד
דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

6.1.2 רשות מקומית כארגון מקיים

ציטוט מתוך חוברת הדרכת נבחרים ברשויות המקומיות של משרד הפנים בנושא - ועדת איכות הסביבה לשנת 2024 :

ועידת כדור הארץ שהתקיימה בריו דה ז'נרו בשנת 1992 והציגה את תכנית הפעולה "אג'נדה 21", הציבה לראשונה את השלטון המקומי כשחקן ראשי בקידום הקיימות המקומית. הוועידה הכירה בתפקידן המרכזי של הרשויות המקומיות ביישום רעיון הקיימות ברמה המקומית וציינה כי: "לרשות המקומית תפקיד מפתח בקידום רעיון הקיימות בתחומה" (פרק 28 לאג'נדה 21).

...

תכנית ברית ערים לאיכות חיים וסביבה, אשר הושקה בחודש מרץ 2018 ועודכנה בתחילת 2023, פורשת את המתווה המשותף ליישום קיימות עירונית, ומפרטת את הצעדים האופרטיביים ליישום חזון הקיימות.

עקרונות התוכנית:

1. **יישום ניהול בר קיימא ברשות:** מינוי "מנהל קיימות עירונית" הגדרת "רפרנט קיימות" בכל אחד מאגפי העירייה. הקמת מחלקת סביבה וקיימות בעירייה. אישור תקציב שנתי לתחום הקיימות. (ראה פירוט בסעיף עירוניות מקיימת).
2. **אנרגיה ובניה**: שילוב עקרונות של בנייה ירוקה בעת שיפוץ של מבנים בבעלות ובשימוש העירייה. אימוץ עקרונות הבנייה הירוקה בתכנון העירוני, לרבות באמצעות כלים לתכנון שכונות מקיימות. ביצוע פעולות ופרויקטים להתייעלות בצריכת האנרגיה בתאורת החוץ, תאורת רחוב, פארקים וגינות, שטחים ציבוריים לפעול לצמצום זיהום אור בעיר, הנוצר כתוצאה מתאורת רחוב ושטחי ציבור ועוד.
3. **תחבורה**: קידום תכנית עירונית כוללת לצמצום השימוש ברכב פרטי תמרוץ מעסיקים ועובדים, ניהול ביקושים, שיתוף נסיעת, פדיון הטבת חניה קידום תכניות ופעולות לצמצום הסעת ילדים למוסדות החינוך ברכב הפרטי. קידום תכניות ופעולות לעידוד הליכה והולכי רגל בעיר קידום תכניות ופעולות לעידוד השימוש באופניים בעיר קידום מיזמי תחבורה שיתופית בעיר ועוד .
4. **צריכה ופסולת**: קידום פעולות ומיזמים עירוניים לשימוש חוזר במוצרים, כגון אירועי מכירות חצר, שווקי יד שנייה, ושירותי תיקונים. קידום פלטפורמות עירוניות לצריכה שיתופית, כגון "ספריות חפצים", שניתן להשאיל מהן כלי עבודה, חפצי בית וחפצי פנאי. קידום תכניות של חינוך והסברה לערכי ולהרגלי צריכה מושכלת בדגש על הפחתה במקור ושימוש חוזר במוצרים ועוד .
5. **המרחב העירוני**: אימוץ עקרונות של עירוב שימושים ובנייה מרקמית בתכנון העירוני, הן ברמת השכונה והן ברמת הבניין. הרחבה וגיוון השימושים במבני העירייה ובמבנים ושטחים ציבוריים מחוץ לשעות הפעילות הרגילות. הטמעת עקרונות וכלים של "שכונה בת-קיימא" בתכנון שכונות חדשות, והטמעת עקרונות הקיימות בחידוש מרחבים עירוניים קיימים שילוב מרכיבי תכנון אקלימי בתכניות עירוניות גדולות ומרכזיות, לרבות תכניות המתאר העירוניות ועוד.
6. **קהילה**: קידום פעולות להעלאת המודעות הציבורית לחשיבות ולדחיפות שבאימוץ התנהגות "מקיימת", וכן ליתרונות האישיים הטמונים בשינוי, לרבות באמצעים של שיתוף, חינוך והסברה, הפונים לכלל האוכלוסייה בעיר. הקמת מערך פעילים ומתנדבים עירוני של "נאמני סביבה ועוד.

סוף ציטוט מחוברת הדרכת נבחרים ברשויות המקומיות של משרד הפנים 2024.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

בהתאם לבדיקת הביקורת ולראיונות שערכה הביקורת עם גורמים עירוניים שונים, נמצא כי בשנת 2024 כמעט ולא קודמו צעדים אופרטיביים ליישום חזון הקיימות בעיריית ערד.

- **ממצא : בניגוד לתוכנית ברית ערים לאיכות חיים וסביבה של פורום ה-15 (פורום הערים העצמאיות בישראל), בעיריית ערד בשנת 2024 לא קודמו רוב הצעדים האופרטיביים לקידום חזון הקיימות המפורטים בתוכנית :**

  כך, לא הוגדר רפרנט קיימות בכל אחד מאגפי העירייה.

  כך, לא אושר תקציב שנתי לתחום הקיימות.

  כך, לא שולבו עקרונות בניה ירוקה בשיפוץ מבנים בבעלות ושימוש העירייה.

  כך, לא קודמה תוכנית עירונית כוללת לצמצום השימוש ברכב פרטי.

  כך, לא קודמו תוכניות ופעולות לעידוד הליכה ורכיבה על אופניים.

  כך, לא קודמו פעולות ומיזמים עירוניים לשימוש חוזר במוצרים.

  כך, לא אומצו עקרונות של עירוב שימושים ובנייה מרקמית בתכנון העירוני, הן ברמת השכונה והן ברמת הבניין.

  כך, לא הוטמעו עקרונות וכלים של "שכונה בת-קיימא" בתכנון שכונות חדשות, והטמעת עקרונות הקיימות בחידוש מרחבים עירוניים קיימים.

  <u>תגובת המבוקר : עיריית ערד קידמה בשנים האחרונות תוכניות רבות לעיבוי המרקם העירוני או להתחדשות עירונית (על ידי מחלקת הנדסה). לצערנו הרב, ההתכנות הכלכלית להתחדשות עירונית הינה נמוכה ונראה כי על כן לא נמצאו יזמים. ככל שיהיה ביקוש, ההיצע קיים.</u>

  <u>לפחות חלק מהשכונות חדשות, בערד, מתוכננות לפי עקרונות של תכנון בר קיימא.</u>

  התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : תגובת המבוקר לא סותרת את הממצא אלא מחזקת אותו, הממצא התייחס לשנת 2024.

- **המלצה : מומלץ להגדיר את החזון העירוני בתחום איכות הסביבה בכלל ובנושא הקיימות בפרט, ובהתאם לבצע צעדים אופרטיביים לקידום חזון הקיימות גם בהתאם לצעדים המפורטים בתוכנית ברית ערים לאיכות הסביבה של פורום ה-15.**

- **הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :**

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	**גבוהה**	גבוהה מאוד

6.1.3 בחינת קיימות בחזון העירוני ותוכניות עבודה בעיריית ערד

ציטוט מתוך חוברת הדרכת נבחרים ברשויות המקומיות של משרד הפנים בנושא - ועדת איכות הסביבה לשנת 2024 :

במאה האחרונה תהליך העיור המואץ בעולם ובישראל יוצר אתגרים סביבתיים (מרבית פליטות הגז מתרחשות בעיר, מרבית התשתיות ממוקמות בעיר). העיר המקיימת יוצרת סביבת חיים המציעה שוויון הזדמנויות, צדק חברתי וכלכלי, איכות חיים וצמיחה אישית. עיר מקיימת מטמיעה את תפיסת הקיימות במדיניות העירונית על כל היבטיה כמפורט להלן[9]+[10].

- **תכנון פיזי, רווחה, פיתוח ובנייה:** שמירה על צפיפות דיור גבוהה הכוללת עירוב שימושים; פיתוח צמוד דופן והרחבת תשתיות קיימות; יצירת הגנה סטטוטורית ומנגנונים קבועים לשמירה על שטחים פתוחים; שמירה על יחס קבוע וגבוה של שטח פתוח לנפש; פיתוח השטחים הפתוחים לרווחת הציבור ולנגישותו; הימנעות מבנייה בזבזנית, כגון בנייה צמודת קרקע; תכנון וניהול המרחב הציבורי השם את האדם וצרכיו במרכז; פיתוח מרוחק ממפגעים סביבתיים, ועוד.
- **כלכלה עירונית:** חידוש הרקמה העירונית הקיימת; תמיכה במפעלים ובעסקים הפועלים בשטח הרשות ומספקים תעסוקה לתושבי העיר; שיתוף תעשייה ועסקים בפעילות העירונית; מתן העדפה במכרזים לספקים מקומיים; שימור תעסוקה קיימת ופיתוח עסקים מקומיים חדשים; סיוע ליוזמות מקומיות, כלכליות וחברתיות.
- **נגישות, קישוריות ותחבורה:** מערך רחובות בעל קישוריות גבוהה הנותן עדיפות להולכי רגל ולמערך נתיבי האופניים; סגירת אזורים שלמים לרכב פרטי; הקטנת שטחי החניה בעיר; מערכת תחבורה ציבורית משולבת ונגישה; מתן תמריצים לעובדים המשתמשים בתחבורה ציבורית; הגדלת הצפיפות העירונית לאורך קווי התחבורה הציבורית, תוך שימור עקרונות

- **חינוך, תרבות ומורשת:** שימור נופים ומבנים בעלי חשיבות היסטורית; הטמעת החינוך הסביבתי ועקרונות הקיימות בכל מערכת החינוך והגדלת תכנית החינוך הסביבתי בכל מוסדות החינוך; קידום פרויקטים לשמירה על בעלי חיים; קיום ימי עיון ופורומים לתושבי העיר; קיום פעילויות המקדמות עשייה עירונית.
- **חברה וקהילה:** שמירה על קיום מגוון חברתי; שמירה על זהות וערכי תרבות מקומיים; קידום מדיניות של דיור ושכירות בני-השגה תוך כדי חיוב תמהיל דיור; ממשל עירוני המיישם עקרונות של שיתוף הציבור ושקיפות בקבלת החלטות, כמו: הקמת צוותי חשיבה עם הציבור בנושאים שונים ויצירת מנגנוני תקשורת קבועים עם הציבור; ממשל עירוני התורם לביסוס תרבות של מעורבות תושבים בניהול חיי הקהילה. לדוגמה: גינה קהילתית היוצרת קהילה בריאה.
- **רכש וניהול משאבים:** ניהול נכון של המשאבים הנמצאים ברשות הציבור תוך התחשבות בדורות הבאים; שימת דגש על התייעלות אנרגטית וצמצום צריכת משאבים (מים, אנרגיה); עידוד התכנון והבנייה הירוקים; הפעלת תכנית להפחתת גזי חממה; הטמעת תכניות עירוניות לצמצום פסולת ולמחזור פסולת; גיבוש תכנית כוללת לניהול סביבתי של מבני הרשות; הטמעת עקרונות הרכש הירוק.
- **בריאות, פנאי וספורט:** קידום מערך של שבילי אופניים ושבילים להולכי רגל; קיום ימי ספורט, פעילויות ספורט עירוניות ועוד
- **משאבי טבע ומגוון ביולוגי:** נגישות לשטחים ציבוריים פתוחים; שיקום קרקעות מזוהמות; שימור הטבע העירוני ושימור מגוון המינים; עריכת סקרי מצב קיים בנושא השפעת הפיתוח העירוני; איסור פיתוח קרקעות בעלות ערכיות סביבתית ותרבותית.

סוף ציטוט מחוברת הדרכת נבחרים ברשויות המקומיות של משרד הפנים 2024.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

<u>השוואת ההיבטים המרכזיים של הקיימות לחזון העירוני עד שנת 2023 (לפני תחלופת ראש העירייה והנהלת העירייה בבחירות)</u>:

נראה כי רוב ההיבטים של הקיימות מקבלים התייחסות בחזון העירוני לשנת 2023, **סביבה** (אחריות סביבתית ומרחב עירוני מזמין), **כלכלה/תפעול** – (עצמאות כלכלית וקהילה בצמיחה), **חברתי** – (מערכות חינוך וחברה ייחודיות ומגוונות, חוויה מיטבית לתושב). כמו כן, בשנים קודמות פעלה העירייה לאישור תוכנית מתאר כוללנית הכוללת ערוב שימושים והתייחסות לנושא איכות הסביבה (התוכנית הוקפאה לאחר הבחירות), קידום הליכתיות ורכיבה על אופניים, שימור מבנים ונופים, התייעלות אנרגטית וכו'.

- **ממצא : רוב ההיבטים המרכזיים של הקיימות בארגון מקבלים ביטוי בחזון העירוני משנת 2023, וחלקם אף קודמו בפועל (התייעלות אנרגית, ערוב שימושים וכד') – תקין.**

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

<u>ציטוט מתוך המדריך לנבחר משנת 2018, המונה 17 סיבות המסבירות מדוע מומלץ לראש הרשות להפעיל מדיניות סביבתית פעילה :</u>

1. פשוט, זה מה שהציבור רוצה (איכות חיים טובה יותר).
2. למען הדורות הבאים.
3. כי שמירה על איכות הסביבה היא מסר של דרך ארץ לסובב ולסביבה, ודרכו אפשר לחנך את הציבור גם לדרך ארץ כלפי אנשים, פעולות והנהגת הרשות (מסר של דרך ארץ חשוב לכל נבחר ציבור).
4. כי שמירה על איכות הסביבה היא מעשה אזרחי (אהבת הארץ היא שמירה על סביבתה).
5. כי שמירה על איכות הסביבה מביאה כלכלה טובה יותר ולחברה טובה יותר (צמיחה כלכלית וחברה בריאה קשורות בטבורן לסביבה טובה יותר = פיתוח בר קיימא).
6. כי שמירה על הסביבה מקדמת את בריאות התושבים.
7. כדי לחסוך במשאבים (מים מושבים, חשמל מאנרגיה מתחדשת).
8. כדי להעלות את איכות החיים ורמת החיים ברשות (איכות הסביבה היא מכלול סביבת החיים של האזרח ברשות המקומית, איכות אויר, מים, מניעת רעש, שטחים פתוחים איכותיים, נגישות, שקיפות...).
9. כדי למשוך אוכלוסייה חזקה (אזרחים מוכנים לשלם יותר עבור סביבה טובה יותר).
10. כדי לקדם את תדמיתם של הרשות וראש הרשות (לתדמיות אלה השפעה רבה על הגעת אוכלוסייה חזקה... איכות הסביבה שמירה עליה וחתירה לקיימות הפכו בעשור האחרון למותג תדמיתי).
11. כי אי התחשבות בסביבה מסמלת את הפוליטיקה הישנה (פוליטיקה ישנה רק ערך כלכלי ולא פוליטיקה של האדם במרכז).
12. כי חתירה לאיכות הסביבה מביאה להתחדשות ולחדשנות (פיתוח בר קיימא מעודד יצירתיות ובחינה של פתרונות חדשים ובלתי שגרתיים הנובעים מכיוון חשיבה אחר).
13. כי גידול האוכלוסייה, ריכוזה בערים ומצוקת הקרקע מחייבים חשיבה סביבתית, כדי להגיע לאיכות חיים.
14. כי תחום הסביבה הוא רב תחומי. כאשר חושבים איכות סביבה ומדברים איכות סביבה, עולים נושאים נוספים (תוכנית אב סביבתיות או תוכניות לפיתוח בר-קיימא התגלגלו לתכונית אסטרטגית כוללת לרשות).
15. כי העיסוק בתחום איכות הסביבה יוצר הידברות עם הציבור ושיתופו (דורש עשייה יום יומית של הציבור, יוזמות קהילתיות).
16. כי העיסוק בתחום איכות הסביבה מביא ליצירת מקומות עבודה ולטיפוח הון אנושי (בעשורים האחרונים טכנולוגיות סביבתיות וניהול סביבתי הם מהכוחות המניעים כלכלות מתקדמות).
17. כי הדיאלוג שיוצר דו שיח סביבתי מגיע לכל שכבות הציבור (שיח בין דורי, רב מעמדי, המשרה אווירה של שיתוף פעולה).

סוף ציטוט מחוברת הדרכת נבחרים ברשויות המקומיות של משרד הפנים 2018.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

<u>דוגמאות לערים בישראל שעוסקות ופועלות בנושא איכות הסביבה</u>

<u>מתוך אתר האינטרנט של עיריית באר שבע :</u>

<u>מתוך אתר האינטרנט של עיריית תל אביב :</u>

מצב הקיימות והסביבה

הרשות לאיכות הסביבה של תל אביב-יפו היא הזרוע העירונית שאחראית על איכות הסביבה בעיר. בתחומי אחריותה: פיקוח וניטור זיהומים ומזהמים, תכנון סביבתי וחינוך סביבתי. בשנים האחרונות מרכזת הרשות גם את תחומי הקיימות, ובהם מדיניות מזון ואקלים.

הפעילות הולכת ומתרחבת, חובקת תחומים מגוונים ומגיעה לשותפים חדשים, מעצבת ומצמיחה "תל אביב-יפו ירוקה ומקיימת". ככל שהיקף הפעילות גדל, התחדד הצורך לייצר אמות מידה ותבחינים כדי להעריך את ההתקדמות לשינוי סביבתי וחברתי משמעותי, ובאמצעותם לכוון את מדיניות הקיימות העירונית.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

היערכות עירונית לשינויי האקלים

השנים האחרונות הביאו להכרה כי שינויי האקלים כבר כאן. ערים נדרשות להיערך ולתת מענה לסופות ושיטפונות בעוצמות ותדירות גדולות יותר, לעומסי חום ומחסור במים, למזיקים ומטרדים חדשים, לאיומים על המערכות האקולוגיות - ולכל זה יש השלכות על איכות החיים, התשתיות, התכנון והתקציבים.

תל אביב-יפו, היא העיר הראשונה בישראל שהחלה להיערך לשינויי האקלים ולבחון את העמידות העירונית בהתאם. תכנית הפעולה להיערכות עירונית לשינויי אקלים של תל אביב-יפו ממפה את שינויי האקלים הצפויים ואת השפעתם על העיר, על האוכלוסייה ועל מערך השירותים והסביבה הפיזית. מתוך ניתוח התחזיות והתרחישים, זוהו שתי משימות מפתח לעשור הקרוב: קירור העיר וניהול המים. לצורך מימושן, קבענו מגוון כלים ופעולות, כדי להבטיח את המשך איכות החיים בעיר, למרות שינויי האקלים.

התכנית מצטרפת למערך תכניות העבודה של העירייה והיא תעודכן בכל שנה, בהתאם לידע הקיים ולמצב ביצועה. בדצמבר 2019, הכריז ראש העירייה על יעדי צמצום פליטות גזי חממה, המהווים בסיס מכוון לתכנית הפחתת גזי החממה שהעירייה החלה להכין בימים אלה.

- **ממצא : בניגוד למנהל תקין ולערים מובילות בארץ ובעולם, לאחר הבחירות וחילופי ראש העירייה וסגניו ברבעון הראשון של 2024, מצד אחד לא הוגדר חזון עירוני חדש בכלל ובנושא איכות הסביבה בפרט ומצד שני לא בוטל ברמה ההצהרתית החזון שהגדירה הנהלת העיר הקודמת.**

- **המלצה : מומלץ להגדיר את החזון העירוני בהתאם למדיניות הנהלת העירייה החדשה ולהבהיר בצורה שאינה משתמעת לשתי פנים את רלוונטיות החזון העירוני שבנתה ההנהלה הקודמת.**

- **הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :**

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	**גבוהה מאוד**

<u>כפי שעלה בדוחות מבקר העירייה משנים קודמות אשר בחנו את נדבכי החזון השונים, החזון העירוני לא תורגם לתוכניות עבודה, ואין כמעט יעדים ומדדים שניתן להבין מהם האם פעולות העירייה קידמו את מימושו.</u>

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

- ממצא : בניגוד למנהל תקין לא נמצא בעירייה תיעוד לאופן בחירת נדבך "מרחב עירוני מזמין וטבעי" כחלק מהחזון העירוני עד שנת 2023, ולא קיים תיעוד תומך גם לאופן הגדרת מטרות העל שהוגדרו בחזון.

- המלצה : ככל והנהלת העיר החדשה תגדיר בחזונה את נושא איכות הסביבה בדומה לחזון משנת 2023, מומלץ לתמוך ולבסס את נדבך "מרחב עירוני מזמין וטבעי" ומטרותיו בחזון בנתונים רלוונטיים, בסקרים תקופתיים, ולדייק ולהטמיע אותו בקרב עובדי העירייה הרלוונטיים לקידומו.

- הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	**גבוהה**	גבוהה מאוד

- ממצא : הליקויים שהוצגו בדוח מבקר העירייה לשנת 2016 בנושא התוכנית האסטרטגית, לא תוקנו בפועל גם בשנת 2024, כך :

א. מעבר לכותרת בחזון אין כל תוכנית אסטרטגית סדורה למימוש המטרות בפועל, כולל הערכת עלות ותקצוב מתאים.

ב. אין לעירייה משנה סדורה ומדידה לנדבך "מרחב עירוני מזמין וטבעי" ולשאר הנושאים הרלוונטיים לאיכות הסביבה, בהתאם למטרות החזון.

ג. קיימים יעדים כלליים לעתיד (איפוס חשבון חשמל, תפעול אתר אשפה חדש, המשך התקנת פנלים סולריים), אך אין כל הגדרה של יעדי ביניים להשגתם, מכאן אין כל ניטור על הפעולות ואין כל הערכה על המועילות שלהן.

בפועל, בניגוד למנהל תקין, אין כל תיעוד לאופן בחירת מטרות העל בחזון העירוני וכפועל יוצא אין כל תוכניות עבודה מסודרות הכוללות יעדים מדידים, המאפשרות ניטור ובקרה על יישום המטרות, תוך בחינה כוללנית של תחום איכות הסיבה בכלל והקיימות בפרט.

- המלצה : מומלץ לקיים עבודת מטה מסודרת ומתועדת לבחירת מטרות החזון העירוני גם בתחום איכות הסביבה, וכהמשך ישיר מעבודה זו לבנות תוכניות עבודה כולל יעדים מדידים ומנגנון בקרה וניטור על יישומם.

- הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	**גבוהה מאוד**

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

<u>אמנת ראשי הערים לאקלים ואנרגיה</u>

בתאיך 1/6/2021 במסגרת ישיבת מועצת העיר, הוחלט להתחייב לאמנה לאקלים ואנרגיה באמצעות מכתב הצהרת כוונות.

<u>ציטוט מתוך פרוטוקול ישיבת מועצת העיר מיום 1/6/2021 :</u>

16. אישור המועצה לחתימה על האמנה לאקלים ואנרגיה, מצורף נוסח האמנה.

הסבר: חתימה על האמנה תמצב את הרשויות ותאפשר בעתיד הזדמנויות לשיתופי פעולה בינלאומיים ההאמנה הינה הצהרה לפעול לכתיבת תכנית הערכות בשלוש השנים הקרובות ולפעול לצמצום פליטות בתחום הרשות. העיר החלוצה שחתמה על ההאמנה – אילת וכיום יש כבר 31 רשויות בארץ החתומות בברית ערים זו. מצ"ב נוסח הצהרת כוונות.

עו"ד ניסן בן חמו, ראש העירייה: זה לא סוד שעיריית ערד לקחה על עצמה להוביל בתחום הסביבתי, יש לנו לא מעט פעולות שעשינו בתחום הזה, העולם צועד בצעדי ענק לקראת משבר אקלים ואחד הדברים שאנחנו חושבים הוא שחינוך ותפיסת חיים הם חלק הכרחי על מנת להוביל בתחום זה. זה מובא למועצה כהצהרת כוונות באמצעות האמנה, אנחנו כבר מיישמים את עיקרי האמנה לדוגמא בהוצאת כלים חד פעמיים מבתי הספר וגני הילדים והכנסת מדיחי כלים, היום אין במוסדות החינוך כלי פלסטיק אלא רק כלי זכוכית כחינוך , כתפיסה. אחד הדברים הוא הטמעה בקרב כלל קהילות העיר כי על אף הנוחות בשימוש בכלי פלסטיק יש עלות אקולוגית מאחר שאין איך למחזר ולגרות את זה, אי אפשר להפיק מזה כלום, זו דוגמא אחת. הסיפור של קמיני העץ שאנחנו מובילים, הפרדת פסולת, הנחיות מרחביות, תכנית אב לנחלים, חשמל סולארי והתייעלות אנרגטית, אנחנו מובילים בלא מעט ערוצים והמטרה לאגם את הכול תחת תכנית סביבתית משמעותית שערד מובילה כתפיסת חיים.

סוף ציטוט מתוך פרוטוקול ישיבת מועצת העיר מיום 1/6/2021.

בהתאם להחלטת המועצה חתם ראש העירייה על האמנה המהווה הצהרת כוונות, בה התחייב בין השאר ל :

א. יישום מדיניות ולפעול ל :

- צמצום פליטות גזי חממה.
- היערכות להשפעות שינויי אקלים.
- הגברת הגישה לאנרגיה מתחדשת.
- מעקב אחר ההתקדמות להשגת יעדים אלה.

ב. לפתח תוכנית ולדווח תוך 3 שנים על :

- סקר פליטות גזי חממה בכל השטח המוניציפלי, כולל הערכת סיכונים ורמת פגיעות הנובעים משינויי האקלים.
- הצבת יעדים שאפתניים, מדידים ומוגדרים בזמן להפחתת פליטות של גזי חממה.
- הצבת מטרות שאפתניות המבוססות במידת האפשר על ידע מחקרי וכמותי, להסתגלות ולהגברת החוסן היישובי להתמודדות עם שינויי האקלים.
- הצבת מטרות שאפתניות לשיפור הנגישות לאנרגיה.

- פיתוח תוכניות להתמודדות עם הפחתת פליטת גזי חממה, הסתגלות, שיפור הנגישות לאנרגיה מתחדשת כמו גם ביצוע הערכה ועדכון התוכנית (פעם בשנתיים).

בפועל, נכון לתאריך סיום הביקורת (לאחר שלוש וחצי שנים מהחתימה על האמנה) לא פותחה כל תוכנית ולא בוצע דיווח על הגדרת מטרות, יעדים והאם העירייה עמדה בהם.

- **ממצא : בניגוד להצהרת כוונות העירייה משנת 2021 באמנת ראשי הערים לאקלים ואנרגיה, עליה חתום ראש העירייה באותה התקופה (לאחר אישור המועצה לחתימה על האמנה) ובה התחייב בשם העירייה לבנות תוך 3 שנים תוכנית ולדווח על:**
  - **א. סקר פליטות גזי חממה בכל השטח המוניציפלי, כולל הערכת סיכונים ורמת פגיעות הנובעים משינויי האקלים.**
  - **ב. הצבת יעדים שאפתניים, מדידים ומוגדרים בזמן להפחתת פליטות של גזי חממה.**
  - **ג. הצבת מטרות שאפתניות המבוססות במידת האפשר על ידע מחקרי וכמותי, להסתגלות ולהגברת החוסן היישובי להתמודדות עם שינויי האקלים.**
  - **ד. הצבת מטרות שאפתניות לשיפור הנגישות לאנרגיה.**
  - **ה. פיתוח תוכניות להתמודדות עם הפחתת פליטת גזי חממה, הסתגלות, שיפור הנגישות לאנרגיה מתחדשת כמו גם ביצוע הערכה ועדכון התוכנית (פעם בשנתיים).**

  בפועל, לא נבנתה תוכנית כאמור ואין כל דיווחים להשגת יעדים בתחום איכות הסביבה.

  <u>תגובת המבוקר: זכינו בקול קורא של המשרד להגנת הסביבה להכנת תוכנית אסטרטגית לרשויות קטנות. התוכנית הייתה אמורה לבחון את כל נושא האדפטציה ולהציע פרויקטים ליישום. תוכנן כי תוקם ועדה בראשות מנכ"ל העירייה ואף התחלנו לבחור את נציגי האגפים שאמורים היו להשתתף בה. בשל חילופי הנהלה הוחלט על דחיית הזכייה לסבב הבא של הקול הקורא.</u>

  התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : תגובת המבוקר לא סותרת את הממצא אלא מחזקת אותו, ההתחייבות באמנה היתה לתקופה של 3 שנים, התקופה עברה ולא בוצעו ההתחייבויות שהעירייה לקחה על עצמה.

- **המלצה : ככל והנהלת העיר החדשה תבחר להתחייב לאמנת ראשי הערים לאקלים ואנרגיה, מומלץ לתקצב ולממש את ההתחייבויות הכלולות באמנה.**

- **הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :**

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	**גבוהה**	גבוהה מאוד

ציטוט מתוך המדריך לפיתוח בר-קיימא בחברות ממשלתיות (דצמבר 2013) :

תחום הקיימות (sustainability) זוכה לתשומת לב הולכת וגוברת בעשורים האחרונים. דו"ח ועדת האו"ם לפיתוח וסביבה, דו"ח ברונטלנד[1], הגדיר פיתוח בר-קיימא כ"**פיתוח העונה על צורכי ההווה מבלי להתפשר על יכולתם של הדורות הבאים לענות על צורכיהם**". תפיסת הקיימות מדגישה, לצד השאיפה לפיתוח כלכלי, גם את ההכרח שבהגנה על הסביבה ואת הצורך שבטיפוח הקהילה והחברה מתוך ראייה ארוכת טווח ושאיפה לצדק בין-דורי ולהגשמת שגשוג כלכלי מתמשך ומכליל.

פיתוח בר-קיימא בחברה עסקית משמעו קבלת החלטות עסקיות על בסיס איזון והפריה הדדית בין שלושת עמודי התווך של הקיימות - כלכלה, סביבה וחברה ומתוך ראייה ארוכת טווח למען הבטחת שגשוג ויציבות של הארגון באופן התורם לקהילה שבה הוא פועל. נכללות בו סוגיות הנוגעות למודל העסקי של החברה, השפעת החברה על הסביבה, יעילות השימוש במשאבים, בטיחות וזכויות עובדים, שקיפות ושיתוף ציבור, התנהלות מול ספקים ולקוחות, גיוון חברתי, ממשל תאגידי ועוד.

סוף ציטוט מתוך המדריך לפיתוח בר-קיימא בחברות ממשלתיות.

ציטוט מגיליון מספר 15 של IIA ישראל בנושא ESG :

הגדרת מונחים ומסגרות ESG – מהי קיימות

קיימות כוללת סביבה, חברה וממשל תאגידי ומתייחסת לתבחינים המאפיינים את פעולות הארגון כבר קיימא, אחראי ואתי... נושאים הקשורים לקיימות בדרך כלל נופלים תחת אחת משלוש הקטגוריות העיקריות הבאות :

א. סביבה E

מתייחס לאיך הארגון פועל כ"נציגו" של הטבע. הקטגוריה יכולה לכלול סוגיות הקשורות לפליטת פחמן, ניהול פסולת, ניהול מים, מקור חומרי גם ופגיעות לשינויי אקלים.

ב. חברה S

בוחנת כיצד ארגונים מנהלים את היחסים עם עובדים, לקוחות, והקהילה הרחבה יותר. סיכונים הנמצאים תחת קטגוריה זו יכולים לכלול אחריות חברתית תאגידית, ניהול כח אדם, הגנת הפרטיות, ביטחון, בריאות ובטיחות...

ג. ממשל תאגידי G

עיריית ערד
דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

מתייחס למשתנים כגון אתיקה עסקית, מנהיגות, תגמול מנהלים, ביקורות, בקרות פנימיות, הגנה על קניין רוחני ...

סוף ציטוט מגיליון מספר 15 של IIA ישראל בנושא ESG .

בהתאם לאמור, יש חשיבות להגדיר מדיניות בכל אחד ממרכיבי ESG ולמנות גורם מתכלל ליישומה, בהתאם ליעדים ברורים, מדידים, ומוגבלים בזמן (ראה גם ביקורת בנושא מערך הבקרה, המהווה חלק מדוח מבקר העירייה לשנת 2024).

אוגדן העיסוקים של משרד הפנים מגדיר תפקיד של – מנהל יחידת אקולוגיה (אקולוג רשותי), שתחומי אחריותו הם :

1. ניהול יחידת אקולוגיה ברשות המקומית.
2. ניהול פעולות, תכנון, יישום, פיקוח ובקרה בתחום האקולוגיה ברשות המקומית.

התפקיד אינו מאוזכר בחקיקה ונדרשת השכלה של תואר שני ומעלה וניסיון מקצועי קודם.
בין שאר הגדרות התפקיד על המנהל לעסוק בנושא הקיימות והחינוך.

בעירייה לא קיים תפקיד כאמור, אלא שתי משרות במסגרת היחידה לאיכות הסביבה :

1. רכזת קיימות (ראה מטרת ביקורת מספר 2).
2. רכזת חינוך הסברה וקהילה (ראה מטרת ביקורת מספר 3).

בפועל, בהתאם לראיונות עם ראש העירייה עד תחילת שנת 2024, לא מונה גורם עירוני מתכלל, לכלל הנושאים אותם קידמה העירייה בתחום איכות הסביבה והקיימות בפרט, למרות שהחזון העירוני כולל מטרות רבות בתחום איכות הסביבה, המפוזרות בין ששת הנדבכים.

- **ממצא : למרות שהחזון העירוני עד שנת 2023 מפרט מטרות רבות הקשורות לתחום איכות הסביבה וזאת בכלל הנדבכים של החזון, בפועל לא מונה גורם עירוני מתכלל לנושא, מאחר וגם לא הוגדרה תוכנית עבודה ו/או יעדים לרוב הנושאים, סביר כי הנושא לא נוהל ותוכלל בצורה מיטבית (לדוגמה אי עמידה בהתחייבות כמו זו באמנת ראשי הערים לאקלים ואנרגיה).**

<u>תגובת המבוקר : מרים אלחדד, מהנדסת העיר הקודמת, דגלה בהטמעת נושאים סביבתיים בכל הליכי התכנון והובילה את נושא התכנוני העירוני הסביבתי בעיר.</u>

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

נציגות היחידה ליווי , כגורם מקצועי וייעצו בכל תוכנית. נעשתה הרבה עבודה מקצועית משותפת של מחלקת הנדסה והיחידה לאיכות הסביבה.

זכינו בקול קורא של המשרד להגנת הסביבה להכנת תוכנית אסטרטגית לרשויות קטנות. התוכנית הייתה אמורה לבחון את כל נושא האדפטציה ולהציע פרוייקטים ליישום. תוכנן כי תוקם ועדה בראשות מנכ"ל העירייה ואף התחלנו לבחור את נציגי האגפים שאמורים היו להשתתף בה. בשל חילופי הנהלה הוחלט על דחיית הזכייה לסבב הבא של הקול הקורא.

בכל מקרה, שנים 2023-24 הינן שנים לא פשוטות בהרבה הבטים ומכאן שהנושאים לא קודמו כמו שצפוי היה להיות

התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : תגובת המבוקר לא סותרת את הממצא אלא מחזקת אותו, לא הועסק בעירייה גורם מתכלל כדוגמת אקולוג רשותי.

- **המלצה : ככל והנהלת העיריה החדשה תבחר את נושא איכות הסביבה בכלל וקיימות בפרט כחלק מהחזון העירוני החדש, מומלץ למנות גורם מתכלל לכלל פעולות העירייה בתחום.**

- **הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :**

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

6.1.4 <u>היחידה לאיכות הסביבה</u>

במדינת ישראל כ-50 יחידות סביבתיות אשר פועלות באזורים שונים שתפקידן להוציא לפועל את מדיניות המשרד להגנת הסביבה ברמה המקומית, ומהוות גוף מייעץ לרשות המקומית לנושאי איכות הסביבה (ע"פ אתר האינטרנט של המשרד להגנת הסביבה).

בתחום העיר ערד פועלת היחידה הסביבתית נגב מזרחי (להלן – "היחידה"). היחידה מאגמת שלוש רשויות: עיריית ערד, מועצה מקומית ירוחם ומועצה אזורית תמר, ואחראית על שטח של כ- 1,735 קמ"ר, המהווים כ -8% ממדינת ישראל (ע"פ אתר האינטרנט של היחידה לאיכות הסביבה נגב מזרחי).

היחידה משמשת כתובת בנושא איכות הסביבה בכל מרחב הנגב המזרחי והיא פועלת בשם וממומנת ע"י שלוש הרשויות הנ"ל (באחוזים שונים). היחידה פועלת מכח החוק, ומטרתה להעלות למודעות וכן לקדם נושאים סביבתיים.

<u>הנושאים בהם עוסקת היחידה בין השאר הם:</u>

- רעידות אדמה וחומרים מסוכנים, אחריות היחידה הינה ביישום דרישות המשרד להגנת הסביבה בתעשיות מאוד ספציפיות (ראה הרחבה בדוח מבקר העירייה לשנת 2015, פרק: מחלקת ביטחון – התנהלות שוטפת והיערכות לשעת חירום)
- יעוץ בוועדות מקומיות (ראה הרחבה בדוח מבקר העירייה לשנת 2018 בנושא הוועדה לתכנון בניה – תכנון).
- פיקוח אחר תנאים סביבתיים בתנאי רישיון עסק של כרייה וחציבה במחצבות, כולל שדה בריר (ראה הרחבה בדוח מבקר העירייה לשנת 2013, פרק: היחידה לאיכות הסביבה נגב מזרחי – התנהלות ופעילות).

<u>הערת המבוקר: אין שדה בריר. ליווינו את הרשות המקומית ואת התושבים בכל תהליכי ההתנגדות אל מול מוסדות התכנון.</u>

- פיקוח במפעלים השונים, תחנות דלק וכו'... (ראה הרחבה בדוח מבקר העירייה לשנת 2013, פרק: היחידה לאיכות הסביבה נגב מזרחי – התנהלות ופעילות).
- תוכניות בחינוך לאיכות סביבה (ראה דוח זה).
- ניטור סביבתי (ראה הרחבה בדוח מבקר העירייה לשנת 2013, פרק: היחידה לאיכות הסביבה נגב מזרחי – התנהלות ופעילות, ודוח זה).
- טיפול בקרקעות מזוהמות (ראה הרחבה בדוח מבקר העירייה לשנת 2013, פרק: היחידה לאיכות הסביבה נגב מזרחי – התנהלות ופעילות).
- טיפול בפסולת מכל הסוגים, ובאתרי פסולת (ראה הרחבה בדוח מבקר העירייה לשנת 2017, פרק: מחלקת תברואה – בחינת יישום רפורמה הפרדת אשפה במקור).
- הכנת תוכניות חינוך במוסדות החינוך, ובמפעלים.

עיריית ערד
דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

- טיפול/פיקוח בשפכים ובביוב, אגני חימצון וכד' ...
- שיקום נחלים ואגני ניקוז (ראה הרחבה בדוח מבקר העירייה לשנת 2017, פרק : רשות ניקוז ים המלח – ניהול סיכונים ובקרה על פרויקטים).

הכנסות היחידה הסביבתית לשנים 2021-2024 (מתוך מערכת הנהלת החשבונות של העירייה):

מספר כרטיס	שם	תקציב 2024	ביצוע 2023	ביצוע 2022	ביצוע 2021
1371000440	**איכות הסביבה השתתפות מוסדות**	439,000	438,996	458,996	449,000
1371000990	**איכות הסביבה**	408,000	364,645	333,816	174,688
1372000440	**הקרן לניקיון השתתפות מוסדות**	40,000	40,000	20,000	40,000
1372000990	**איכות הסביבה הקרן לניקיון**	555,000	528,334	490,462	242,822
1373000410	**הכנסות מפאנלים סולארים שפ"פים**	595,000	597,465	595,000	595,000
סה"כ		**2,037,000**	**1,969,439**	**1,898,274**	**1,501,502**

בהתאם לטבלה, ההכנסות קבועות יחסית לאורך השנים שנבחנו.

הוצאות היחידה לשנים 2021 – 2024 (מתוך מערכת הנהלת החשבונות של העירייה):

מס' כרטיס	שם כרטיס	2024 (תקציב)	ביצוע 2023	ביצוע 2022	ביצוע 2021
1871000110	שכר	771,880	864,292	669,254	740,318
1871000410	שכר דירה	55,000	55,000	55,000	55,000
1871000431	חשמל	10,500	8,143	7,360	6,613
1871000490	השתתפות בתקציב	39,000	39,000	39,000	39,000
1871000532	רכב תיקונים	10,000	5,353	7,517	2,867
1871000533	רכב רישוי	17,000	5,640	5,672	5,235
1871000540	דאר טלפון	17,200	17,469	11,882	7,825
1871000731	שמנים ודלקים	30,000	23,019	17,886	15,439
1871000734	רכב ליסינג	58,000	53,214	50,770	36,679
1871000750	עבודות קבלניות	---	---	2,651	---
1871000780	הוצ אחרות	50,000	37,940	29,252	34,227
1871001780	חינוך	---	3,042	---	566
1872000731	הקרן לניקיון דלקים ושמנים	10,000	6,774	6,823	4,048
1872000734	הקרן לניקיון ליסינג	55,000	50,500	45,580	43,616

1872001110	הקרן לניקיון שכר	521,801	447,661	385,036	362,320
1872001780	הקרן לניקיון הוצאות חינוך	82,000	67,634	83,382	61,961
סה"כ		**1,727,381**	**1,684,682**	**1,418,584**	**1,415,714**

מבחינת צד ההוצאות, השינויים לאורך השנים הם בסעיפי השכר בעיקר.

בחינת וניתוח השינויים הכספיים לא נכלל בהיקף ביקורת זו.

<u>המבנה הארגוני של היחידה נכון לשנת 2024</u>:

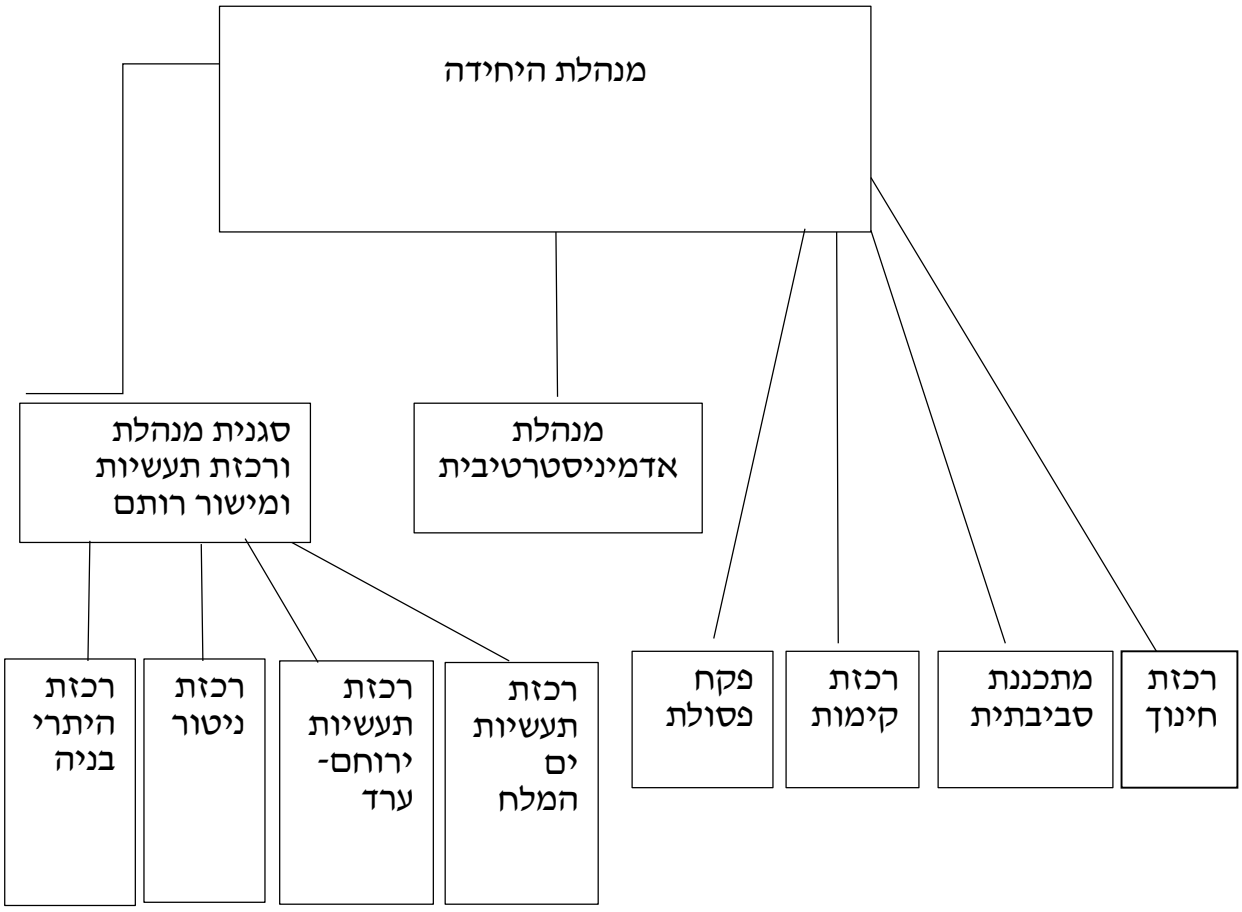

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

להלן פירוט המשרות הקיימות ביחידה על פי נתוני הדוחות הכספיים לשנים 2021-2023 :

שנה	2023	2022	2021
מספר משרות לפי תקציב שנתי	9	9	7
מספר משרות בפועל לפי דוח 66	10	7	7

נכון לתאריך סיום הביקורת (נובמבר 2024) התפטרו/פרשו שלושת העובדות הוותיקות ביותר ביחידה :

1. מנהלת היחידה.
2. סגנית מנהל היחידה.
3. מתכננת סביבתית.

פרישת שלוש מהעובדות הוותיקות ביותר ביחידה בניהן מנהלת וסגנית מנהלת היחידה, מחייבת את העירייה לפעולות מהותיות שיבטיחו את שמירת הידע הארגוני ביחידה, וקליטת מחליפים עם ניסיון רלוונטי על מנת להמשיך את פעילות היחידה מול כלל הגופים להם נתנה שירות ומהם קיבלה שירות (המשרד להגנת הסביבה, מפעלים ועסקים בתחום שיפוט היחידה, אגפי העירייה השונים וכד').

6.1.5 הוועדה לאיכות הסביבה

הוועדה לאיכות הסביבה היא אחת מוועדות החובה (חובה להקימה על פי דין - סטטוטורית) המוגדרות בפקודת העיריות.

סעיף 149י לפקודת העיריות [נוסח חדש] – ועדה לאיכות הסביבה, מגדיר בין השאר :

(א) המועצה תבחר ועדה לאיכות הסביבה שתפקידה ליזום ולתכנן פעילות בתחומים הנוגעים לשמירה על איכות הסביבה ולהבטחת פיתוח ושימוש בני קיימא של הסביבה; הוועדה תגיש לאישור המועצה את תכניותיה ותעקוב אחר ביצוע התכניות המאושרות.

(ב) חברי הוועדה יהיו -

(1) ארבעה חברי מועצה;

(2) עובד בכיר שהוא האחראי לתחום איכות הסביבה בעירייה;

(3) שני נציגי ציבור שהם תושבי העיר; את האחד תבחר המועצה בהתייעצות עם ארגונים מקומיים שעניינם בשמירת איכות הסביבה ואת האחר יבחרו ארגונים מקומיים כאמור, ובאין ארגון מקומי, תבחר המועצה את האחד בהתייעצות עם ארגון ארצי ואת האחר יבחר ארגון ארצי;

- **ממצא : נמצא כי עד וכולל שנת 2023 הרכב הועדה לאיכות הסביבה בעירייה הינו בהתאם לסעיף 149י לפקודת העיריות (נוסח חדש), לעניין חברי מועצה ועובדי עירייה, ומעל לנדרש מבחינת נציגי ציבור– תקין.**

מספר ישבות הועדה לאיכות הסביבה בעיריית ערד בשנים האחרונות (בהתאם לפרסומים באתר האינטרנט של העירייה) :

שנה	מספר ישיבות
2020	3
2021	2
2022	1
2023	0
2024	0

- **ממצא : בניגוד לסעיף 166 (אא) לפקודת העיריות [נוסח חדש], בהתאם לפרסומים באתר האינטרנט של העירייה בנושא הועדה לאיכות הסביבה של**

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

העירייה, לא התכנסה הועדה כנדרש לכל הפחות פעם אחת ברבעון בין השנים 2021- 2024, בכל שנת 2023 ושנת 2024 לא התכנסה כלל.

- **המלצה : מומלץ להקפיד על כינוס הוועדה בהתאם להגדרת החוק, ככל שעל פי רישומי מזכירות הועדה לא מתכנסים כנדרש בחוק יש לקיים מנגנון התראה, ולפעול לפתרון כמוגדר בחוק.**

- **הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :**

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	**גבוהה**	גבוהה מאוד

בהתאם לתדירות כינוס הוועדה לאיכות הסביבה, סביר שאין ביכולת הוועדה למלא את תפקידיה כמוגדר בדין ובחוברת לנבחר של משרד הפנים.

- **ממצא : לאור מיעוט מספר ישיבות הוועדה לאיכות הסביבה בשנים האחרונות (בין אפס לשלוש ישיבות), ולאור סדר היום של הישיבות, אין באפשרות חברי הועדה לתרום לעשייה בתחום איכות הסביבה כמוגדר בדין ובחוברת לנבחרים של משרד הפנים, לדוגמא :**
  - **א. מיפוי סוגיות סביבתיות ברשות.**
  - **ב. להתוות מדיניות בנושא איכות הסביבה.**
  - **ג. לתכנן וליזום פעולות להבטחת פיתוח בר-קיימא של הסביבה ושימוש מושכל במשאביה.**
  - **ד. בניית תוכנית עבודה לשנים הבאות.**
  - **ה. להציג בפני המועצה המלצות לפעולות לעניין קידום איכות הסביבה.**

- **המלצה : מומלץ לאפשר לחברי הוועדה לאיכות הסביבה לבצע את תפקידי הוועדה כמוגדר בדין ובחוברת לנבחר של משרד הפנים, על מנת שזו תהווה גורם יוזם ומתכנן פעילות בתחומים הנוגעים לשמירה על איכות הסביבה ולהבטחת פיתוח ושימוש בר-קיימא של הסביבה.**

- **הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :**

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	**גבוהה מאוד**

6.1.6 תיקון ליקויים דוחות קודמים

כאמור, הדוח האחרון בנושא היחידה לאיכות הסביבה נערך בשנת 2013, להלן סטטוס מעקב תיקון ליקויים שבוצע בשנת 2016 :

סיכום - מתוך 13 ליקויים לגביהם נערך מעקב אחר תיקון ליקויים :

תוקנו 2 ליקויים (15%) .

ארבעה ליקויים תוקנו חלקית או שתוקנו לא על פי החלטת המועצה (30%).

לא תוקנו 6 ליקויים (47%)

וכן הופסק מעקב על ליקוי אחד (8%).

מטרת ביקורת מספר 1 - בחינת התנהלות היחידה בהליך רישוי עסקים.

4.1 הליקוי : בשנת 2013 לא קיימות אפשרויות אכיפה ליחידה (רק במהלך השנה השתתפו שתי עובדות בקורס מתאים לאכיפה).

העירייה לא הסדירה את אפשרות האכיפה בהתאם לחוק האכיפה הסביבתית סמכויות אכיפה משנת 2011, ובחרה שלא לפעול לביטול חוקי עזר של העירייה . העירייה גם לא פעלה ליישום חוק האכיפה הסביבתית בנושאים שאינם מטופלים במסגרת חוקי עזר.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

מומלץ כי העירייה תסדיר את נושא האכיפה הסביבתית בהקדם.

תגובת ראשת העירייה שאושרה במועצת העירייה (סעיפים 4.1,4.2 בתגובה) :

שלוש עובדות מהיחידה הוצאו לקורס בשנת 2013. לעניין הסדרת האכיפה הנושא נדון בעבר והוחלט שלא להחיל את חוק האכיפה הסביבתית. הנושא יבחן בשנית.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2016 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן /לא תוקן / לא תוקן לפי החלטת המועצה
ראשת העיר	31/12/2014	לא השתנה דבר מהביקורת בשנת 2013 (לאנשי המקצוע לא ידוע כי הנושא נבחן בשנית, כאמור בתגובת ראשת העירייה).	*לא תוקן*

		לדעת הביקורת קיימת חשיבות לתפעול מערך אכיפה עירוני, הן מבחינת התעשייה הקיימת בתחום השיפוט והן מבחינת ההיתכנות לתפעול מכרה שדה בריר וקריית התעופה המתוכננת באזור התעשייה.	

נכון לתאריך סיום הביקורת בשנת 2024 הליקוי לא תוקן !

4.2 ליקוי : בהקשר של כמות העסקים המטופלים על ידי היחידה, לעומת העובדים ביחידה המקבילה ברמת חובב (כמות דומה של עסקים ברמת חובב הפרוסים בשטח קטן בהרבה), היחידה פועלת במחסור כוח אדם הגורם לעיכובים במילוי חובות היחידה.
לאור המחסור החמור בכוח אדם, נפגעת יכולת היחידה למלא את תפקדיה במספר מישורים :

א. אי יכולת לבצע תחקירים אחרי כל אירוע סביבתי לצורך בקרה ומניעה עתידית.

ב. עיכוב במתן חוות דעת בנושאי רישוי עסקים.

ג. אי עמידה בזמנים למתן חוות דעת לרישוי עסקים, גם בגלל התלות בעובדי המחוז של המשרד להגנת הסביבה.

<u>המלצת הביקורת לתיקון הליקוי</u> :
מומלץ לפעול מול משרדי הממשלה המתאימים ולמצוא דרכים למימון כוח אדם נוסף ליחידה (פתרון רצוי המודל ברמת חובב).

<u>תגובת ראשת העירייה שאושרה במועצת העירייה (סעיף 4.4 בתגובה)</u> :
היחידה פועלת לפי סדרי עדיפויות ומטפלת בסופו של דבר בכל הנושאים.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2016 :

אחראי לטיפול	**מועד אחרון לטיפול**	**בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה**	**תוקן /לא תוקן / לא תוקן לפי החלטת המועצה**
לא נקבע	לא נקבע	נקלט כח אדם נוסף מתאריך הביקורת הקודם. בכל הקשור לרישוי עסקים בעיר ערד היחידה עומדת היום בזמנים למתן	*<u>תוקן חלקית</u>*

		אישורים שבסמכותה. עדיין בהשוואה לרמת חובב והן לאור האחריות הנוספת שהוטלה עליה עקב הרפורמה ברישוי עסקים ובתכנון ובניה, מספר העובדים עדיין למספיק למילוי המטלות באופן המיטבי.	

נכון לתאריך סיום הביקורת בשנת 2024 הליקוי לא תוקן באופן מלא!

ציטוט מתוך דוח מבקר המדינה משנת 2018 – מינוי פקחים :

חוק הרשויות המקומיות (אכיפה סביבתית - סמכויות פקחים), התשס"ח-2008 (להלן - חוק רשויות מקומיות) נכנס לתוקף בדצמבר 2009 ,ומטרתו להקנות לרשויות המקומיות סמכויות פיקוח ואכיפה של חיקוקים בתחום איכות חייהם וסביבתם של תושבי הרשות המקומית.

... בין יתר, ...באמצעות רתימת פקחים ברמה המקומית לאכיפה סביבתית .

החוק מקנה לרשויות המקומיות סמכות לאכיפת עבירות ב-19 חיקוקים בתחום הגנת הסביבה, במגוון תחומים סביבתיים: ניקיון ופסולת, מניעת רעש, זיהום מים, ריח וזיהום אוויר, מיחזור, הגנת הצומח, צער בעלי חיים ושמירת הסביבה החופית.

לפי סעיף 2 לחוק רשויות מקומיות, רשויות גדולות שהן עיריות או רשויות מקומיות המונות מעל 20,000 תושבים (להלן - רשות גדולה) או איגוד ערים שעיקר עיסוקו שמירה על איכות הסביבה מחויבים לפעול על פיו, ואילו רשויות שהן עיריות או רשויות מקומיות שבהן פחות מ-20,000 תושבים (להלן - רשות קטנה) רשאיות לפעול על פיו.

... חוק רשויות מקומיות מקנה לפקח הסביבתי ברשות המקומית סמכות להטיל קנסות בגין עבירות סביבתיות וסמכויות פיקוח שונות.

סוף ציטוט מדוח מבקר המדינה לשנת 2018.

מסקר שערך מבקר המדינה בדו"ח לשנת 2018 עולה כי מתוך הרשויות הגדולות החייבות באכיפה סביבתית לכמעט רבע מהן אין פקחים סביבתיים מוסמכים, עוד עולה מתשובות הרשויות לשאלון כי מתוך הרשויות שענו כי הן מעסיקות פקחים סביבתיים, רובן (מעל 52%) ענו כי מספרם מינימלי, ונע בין פקח אחד לחמישה פקחים.

מסקירת פרופיל העיר ערד לשנת 2023 לפי פרסומי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, בעיר ערד ישנם מעל ל - 28,000 תושבים, מכאן העיר ערד נחשבת לפי הגדרת החוק לעיר גדולה, ולכן חייבת למנות פקחים בהתאם למוגדר בחוק.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

נמצא כי ביחידה ישנה עובדת אחת שעברה הסמכה לפקח, דבר שאינו תואם את הצרכים של היחידה הסביבתית (היחידה אחראית על שטח הגדול ביותר בישראל ובתחומה מפעלים כימיים רבים). בנוסף, נמצא כי בפועל, אין שימוש בסמכות האכיפה של הפיקוח בניגוד להוראות החוק.

- **ממצא : בניגוד לצורך בפועל (היחידה הסביבתית נגב מזרחי אחראית על שטח הגדול ביותר בישראל (כ-8% משטח המדינה כולה), ובתחומה מפעלים כימיים רבים), ובהתאמה לקביעת מבקר המדינה (משנת 2018) כי רשויות ממנות מספר פקחים נמוך ושאינו תואם את צרכי הרשויות, בשנת 2024 ביחידה הסביבתית נגב מזרחי ישנה רק עובדת אחת המוסמכת להיות פקח סביבתי.**

- **המלצה: מומלץ להגדיר ולתעד את צרכי היחידה במדויק ובהתאם לקבוע את מספר פקחים סביבתיים שיש להסמיך על מנת לענות על צרכים אלה.**

- **הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :**

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

- **ממצא: בניגוד למנהל תקין לא הומצא לביקורת תיעוד רלוונטי המבסס את מדיניות העירייה שלא להטיל קנסות בניגוד לחוק הרשויות המקומיות (אכיפה סביבתית - סמכויות פקחים), התשס"ח-2008 הקובע כי על רשויות המונות מעל ל -20,000 תושבים למנות פקח סביבתי אשר יטיל קנסות בגין עבירות סביבתיות.**
תגובת המבוקר : עיריית ערד לא אימצה את חוק האכיפה הסביבתית.

- **המלצה: מומלץ כי העירייה תבסס ותעגן את מדיניות הפיקוח של היחידה בהתאם למנהל תקין (עבודת מטה, לקיחה בחשבון את כלל הנתונים, הפעלת שיקול דעת סביר, ושמירת תיעוד לכל אלה).**

- **הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :**

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

4.3 הליקוי : לא קיים נוהל מסודר לזימון נציגת היחידה בנושאים תכנוניים, כך לא הוזמנה לדוגמא בשלב התכנון של קו הרכבת לערד, בדיעבד הסתבר כי קיימת בעיה.

<u>המלצת הביקורת לתיקון הליקוי</u> :

מומלץ כי יתקיימו ישיבות תכופות של אנשי היחידה עם מהנדסת העירייה ועם מזכירת הועדה לתכנון ובניה, על מנת שהיחידה תהיה מעודכנת ושותפה בכל הנושאים התכנוניים הקשורים בתחום השיפוט של העירייה.

<u>תגובת ראשת העירייה שאושרה במועצת העירייה (סעיף 4.5 בתגובה)</u> :

הוסדר מול מחלקת ההנדסה שנציג היחידה יוזמן לכל ישיבת תכנון.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2016 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן /לא תוקן / לא תוקן לפי החלטת המועצה
לא נקבע	לא נקבע	הנושא טרם הוסדר, לדוגמא בתכנון שכונת נופים לא שותפה היחידה בהליך התכנון, זאת לפי ההערות שהועברו למתכננים במהלך ישיבות הועדה לתכנון ובניה.	*<u>לא תוקן</u>*

נכון לתאריך סיום הביקורת בשנת 2024 הליקוי תוקן !

4.4 הליקוי : נמצא כי אין מבנה מסודר לתיק העסק ביחידה, דבר המקשה על ההתמצאות בו.

<u>תגובת המבוקר בדוח המבקר לשנת 2013</u> :

תיקים של מפעלים גדולים אכן מסודרים כך. במלונות ועסקים קטנים שכמות החומר קטנה זה יוצר סרבול ואנו מעדיפים לסדר לפי תאריך. משתדלים לסדר כרונולוגית אך בשל מצוקת כוח אדם עבודת התיוק ביחידה מבוצעת מעת לעת ע"י סטודנטים והאיכות בהתאם לאיכותו של הסטודנט.

<u>המלצת הביקורת לתיקון הליקוי</u> :

מומלץ לבנות סדר קשיח לתיק עסק על מנת לאפשר התמצאות לכל מי שנדרש לתיק.

תגובת ראשת העירייה שאושרה במועצת העירייה (סעיף 4.9 בתגובה):
מבנה התיוק ביחידה ברור למנהלת היחידה לעובדים והסבר על שיטת התיוק תצורף לתיקים.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2016 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן /לא תוקן / לא תוקן לפי החלטת המועצה
מנהלת היחידה	31/12/2014	לא נמצא הסבר לגבי שיטת התיוק כמוגדר בתגובת ראשת העירייה שאושרה במועצת העיר. כל עובד מקיים תיוק על פי הבנתו.	*לא תוקן*

נכון לתאריך סיום הביקורת בשנת 2024 , בהתאם להסברי מנהלת היחידה, הליקוי תוקן.

מטרת ביקורת מספר 2 - בחינת הליך פינוי קרקע מזוהמת בחומרים מסוכנים

4.5 הליקוי : נמצא כי אירוע של זיהום קרקע שנחשף באוגוסט 2011, טרם בא על פתרונו המלא לאחר יותר משנתיים וחצי (עד סיום הביקורת במרץ 2014).

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :
מומלץ כי העירייה תאמץ את הדינים המתאימים, על מנת לאפשר ליחידה לאכוף ולקנוס עבריינים בנושא הגנת הסביבה.

תגובת ראשת העירייה שאושרה במועצת העירייה (סעיף 4.11 בתגובה):
התקציב לטיפול באירועים כאילו נמצא במשרד להגנת הסביבה ,כול הנדרש ע"י היחידה בוצע ונמצא בתהליך טיפול של המשרד.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2016 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן /לא תוקן /

			לא תוקן לפי החלטת המועצה
לא נקבע	לא נקבע	המקרה המתואר כבר טופל עד למועד מעקב זה, אך בפועל לא ניתנו כלים של אכיפה ליחידה למניעת מקרים דומים.	*לא תוקן*

נכון לתאריך סיום הביקורת בשנת 2024 הליקוי תוקן חלקית , בהתאם להסברי מנהלת היחידה : הליקוי תוקן באופן חלקי. החלק העיקרי של הזיהום פונה. ולחלקו נעשה סקר מעודכן על מנת לבחון את מה שנשאר. במהלך שנת 2024 (בעקבות פעולה אינטנסיבית של היח"ס) יצאה דרישה מהמחוז למפעל להשלים את פינוי הקרקע. התקיים סיור של הרשויות הרלוונטיות וניתנו הנחיות ליישום. הנחיות עוגנו גם בתנאי רישיון העסק החדשים שניתנו למפעל מהמחוז באוגוסט עם לוחות זמנים לסיום פינוי עד סוף השנה.

כן יש לציין את הזיהום בשטח אחר אשר אינו מטופל ע"י הבעלים – -----, בניגוד להמלצותינו בעבר וללא תאום מולנו מתאפשרות בשטח פעילויות נוספות חלקן בעידוד החברה הכלכלית אשר התחייבה בעת פרוק הגגות כי לא יתאפשר כניסת עסקים למקום עד ניקויו.

4.6 הליקוי : למרות שכמות המפעלים בהם מטפלת היחידה לעומת כמות המפעלים במועצה מקומית תעשייתית רמת חובב היא דומה, ההשקעה הכספית בהגנה על הסביבה ביחידה עמדה על פחות מ- 0.3% מההשקעה ברמת חובב בשנים 2006-2010 (כ-5 מיליון ₪ ביחידה לעומת כ- 1.5 ₪ מיליארד ברמת חובב- לפי פרסומיהם).

<u>המלצת הביקורת לתיקון הליקוי</u> :

מומלץ לפעול מול משרדי הממשלה להגדיל את תקציב היחידה בהתאם לנפח הפעילות שהיא מבצעת. ברור לפי הממצא לעיל כי אין כל יחסיות בין התקציבים וכי בתקציב הנתון המחלקה לא יכולה לבצע את תפקידה כראוי.

<u>תגובת ראשת העירייה שאושרה במועצת העירייה (סעיף 4.12 בתגובה)</u> :

הרשויות השותפות ביחידה מתקצבות את היחידה עפ"י הדרישות של היחידה והיכולת התקציבית שלהן. העירייה תפעל מול גורמי השלטון המרכזי כי הכספים מהמפעלים יועברו בחלקם לפחות לתקצוב היחידה.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2016 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן /לא תוקן / לא תוקן לפי החלטת המועצה
סגן ראשת העירייה	30/06/15	נוספו למחלקה שני עובדים וכן מועבר תקציב לניטור אויר במועצה אזורית תמר. עדיין רחוק מהתקציב של רמת חובב.	*תוקן חלקית*

הערת המבוקר שנת 2016 :

בימים אלו יצאנו להליך של מכרז נוסף לרכז תעשיות לאזור מועצה אזורית תמר, מתקציב שיועבר מתמר.

נכון לתאריך סיום הביקורת בשנת 2024 הליקוי תוקן חלקית ;

הערת המבוקר : בהמשך להמלצות בשנת 2019 נקלט באופן מלא צוות תעשיות שכלל 4 אנשי מקצוע נוספים מה שתרם רבות לעמידה בלוחות הזמנים. אך החל משנת 2022 החלה עזיבה של אנשי המקצוע עקב תנאי שכר ונכון ליום הוצאת דוח זה, כאמור, עזבו גם מנהלת היחידה סגניתה ומתכננת היחידה.

4.7 הליקוי : בניגוד לפעילות ניטור מסודרת הקיימת ברמת חובב, אין כל תקציב ליחידה לקיום ניטור אויר בישובים שבתחום אחריותה.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

מומלץ לבנות מערכת כוללת לניטור בישובים בהתאם לתנאי השטח והסיכונים הקיימים בשטח אחריותה של היחידה.

תגובת ראשת העירייה שאושרה במועצת העירייה (סעיף 4.13 בתגובה) :

החל תקצוב בנושא משנת 2014.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2016 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן /לא תוקן / לא תוקן לפי החלטת המועצה

לא נקבע	לא נקבע	על פי מנהלת היחידה בערד שודרגה התחנה באולפנה וכן קיימת תחנה בסמוך למחצבת החול. במישור רותם נבנות 7 תחנות נוספות.	*תוקן חלקית*

הערת המבוקר שנת 2016 :

באולפנה תוצב תחנת ניטור נוספת של המפעלים.

נכון לתאריך סיום הביקורת בשנת 2024 הליקוי תוקן חלקית ;

*הערת המבוקר :*היום קיימות תחנות ניטור בכל הישובים כולל הוספת תחנה באולפנה וגם ביישוב נווה זהר. וכן קיים רכז ניטור אשר ממלא את החוסר ; אם זאת יש לציין כי רכז הניטור ממומן על ידי תמר לצורך בדיקת מערכות הניטור הממוקמות במועצה ובכלל זה בודק גם את התחנות בערד.

מטרת ביקורת מספר 3- בחינת התנהלות היחידה והעירייה בנושא הכרייה בשדה בריר.

4.8 הליקוי : אין ברשות העירייה בדיקות ניטור לאורך זמן של איכות האוויר בסביבת העיר, כך שיהיה קשה להעריך את השפעת הכרייה על האוויר.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

מומלץ למצוא מימון לניטור אויר לאורך זמן בתחומי העיר, על מנת לבנות בנק מידע לשימוש עתידי להערכת פגיעת הכרייה על האוויר. כמו כן מומלץ לבנות בהקדם האפשרי מערכת שקיפות אשר תפרסם את הנתונים לתושבים.

תגובת ראשת העירייה שאושרה במועצת העירייה (סעיף 4.14 בתגובה) :

קיימת תחנת ניטור. בכל מקרה תחנת כזאת לא תיתן יכולת לבדיקה של כרייה .לצורך זה נדרשות בדיקות מיוחדות מעבר לבדיקות שמבצעת תחנת הניטור.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2016 :

אחראי לטיפול	**מועד אחרון לטיפול**	**בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה**	**תוקן /לא תוקן / לא תוקן לפי החלטת המועצה**
לא נקבע	לא נקבע	לאור שדרוג תחנת הניטור בעיר, קיימים נתונים לגבי איכות האוויר, אך לדברי	*לא תוקן*

		מנהלת המחלקה אין משאבים לנתח את הנתונים הקיימים.	

נכון לתאריך סיום הביקורת בשנת 2024 הליקוי תוקן , בהתאם להסברי מנהל היחידה קיימת מדידה רציפה של אבק תחת מעקב מרכז ניטור ומערך ניטור האוויר הארצי בתחנת הניטור באולפנה.

4.9 הליקוי : אין ברשות העירייה רשימת דרישות מהשלטון המרכזי, במקרה בו תאושר הכרייה בשדה בריר. יתכן כי ההתנגדות לכרייה לא תספיק ובסופו של דבר העירייה תעמוד מול שוקת שוברה.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

מומלץ כי העירייה תכין רשימת דרישות מגובות בחוות דעת מתאימות של מומחים, לגבי האמצעים שיש לנקוט באם תאושר הכרייה באזור. בין השאר מומלץ לדרוש :

א. תגבור מהותי בכוח אדם של היחידה לאיכות הסביבה.

ב. הקניית תקציבים וכלים לניטור אוויר מלא ולשקיפות מלאה לציבור, על מנת להניח את דעת התושבים בדבר הביטחון בניהול חייהם בתחומי העיר ערד.

ג. פיצוי כספי מהותי לעירייה על הנזק התדמיתי בגין הכרייה (לפי הוועדה הבין משרדית לבחינת משק הפוספטים, התמלוגים שמשלמת כיל על פוספטים הם מהנמוכים בעולם).

תגובת ראשת העירייה שאושרה במועצת העירייה (סעיף 4.15 בתגובה) :

כרייה בסדר גודל של שדה בריר דורשת התייחסות מיוחדת ורשימת הדרישות תבנה עפ"י החלטה של רשות התכנון בהמשך.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2016 :

אחראי לטיפול	**מועד אחרון לטיפול**	**בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה**	**תוקן /לא תוקן / לא תוקן לפי החלטת המועצה**
לא נקבע	לא נקבע	לאנשי המקצוע לא ידוע על רשימה ברמה העירונית בנושא.	*לא תוקן*

נכון לתאריך סיום הביקורת בשנת 2024 הליקוי לא תוקן !

עיריית ערד
דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

<u>הערת המבוקר : דרישות לתכנון ותפעול מקודמות במסגרת תהלך סטטוטורי. ככל ולא מתקיים תהליך כזה אין טעם בהכנת דרישות שכן אלו צריכות להיות מותאמות לתכנון ספיציפי שנמצא על הפרק. ככל ותקודם תכנית אז זה יהיה הזמן הנכון להכין תגובות להתנגדויות נוספות וסט דרישות והנחיות לצמצום השפעות ומפגעים.</u>

לאורך השנים מדוח הביקורת האחרון (שנת 2013), היו ניסיונות לקדם את המכרה בשדה בריר במסגרות שונות. בשנת 2016 הגישה העירייה עם אחרים תביעה לבג"צ בעניין, בה הוחלט כי יש לדון בעניין במועצה הארצית לתכנון ובנייה, תוך הצגת חלופות רלוונטיות.

במרץ 2024 הועברה הצעת החלטה לשולחן הממשלה בדבר קידום התוכנית לכריית פוספטים בשדה בריר, ההצעה ציינה את המלחמה כאחד הגורמים המצדיקים את קידום המהלך.

על פי אתר האינטרנט של מינהל התכנון בדף "אודות פעילות מנהל התכנון בתחום כריה וחציבה", המפרט את ריכוז ההליכים לאישורן של תוכניות מתאר ארציות להקמת מחצבות ופירוט התוכניות המשמעותיות המקודמות כיום (הפרסום מעודכן לחודש יוני 2024), מוזכרת תמ"א 1/1/14 – תוכנית מתאר ארצית ברמה מפורטת לכריית פוספטים בשדה בריר.
<u>הערת המבוקר : ככל הידוע לנו תכנית זו לא קודמה בתהליכים סטטוטוריים</u>

לפי פרסום ראש העירייה המצ"ב מיוני 2024, ביקש ראש העירייה מצוות המשרד להגנת הסביבה, לעצור את התהליך הנוכחי בעניין ולחשב מסלול מחדש בנושא שדה בריר.

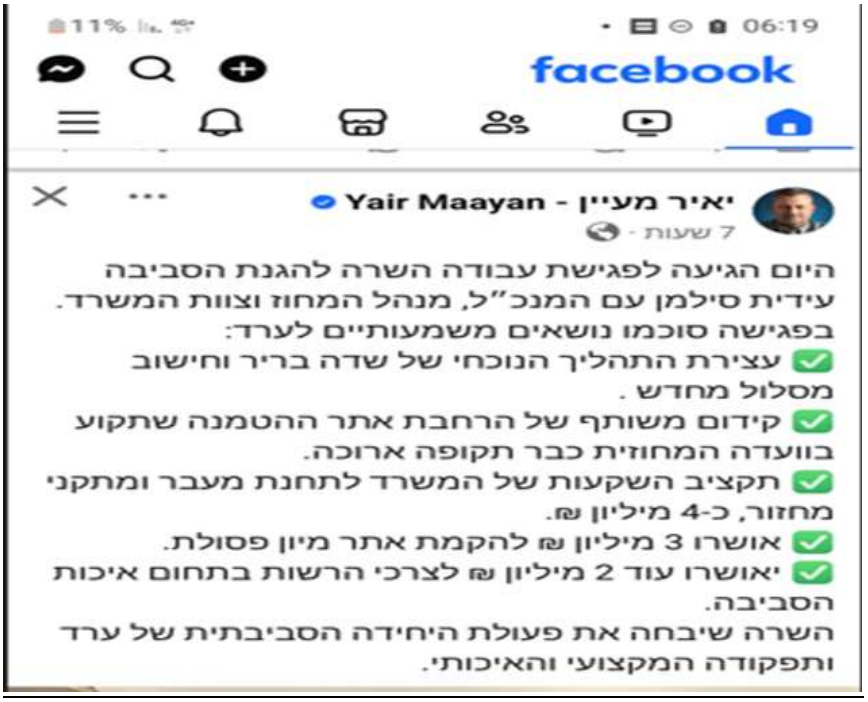

עיריית ערד
דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

<u>הערת המבוקר : להבנתנו מהישיבה האמורה, "חישוב מסלול מחדש" התייחס לקידום פיילוט כרייה למכרה.</u>

על פי האמור מעלה, נראה כי נושא שדה בריר לא ירד מהפרק וכי התוכניות להפעלת המכרה עדיין נדונות ומקודמות. מכאן המלצת הביקורת עוד משנת 2013 להיערך למצב בו תאושר הכרייה בשדה בריר עדיין רלוונטית, לשיטת הביקורת ההחלטה על כרייה בשדה בריר יכולה להיות מאושרת ללא הסכמת העירייה, לכן על העירייה להיערך לעניין מבעוד מועד, ולבנות תוכנית עבודה מסודרת שתבטיח גם את בריאות התושבים וגם תמנע נזק בלתי הפיך לתדמית העיר והיתרונות בהעתקת המגורים אליה.

<u>הערת המבוקר : לצערנו הרב תכנית שדה בריר אכן עדיין מהווה איום על העיר, ולכן חשוב שהנהלת העיר תמשיך להיות ערנית לגבי התקדמות תהליכים סטטוטוריים של התכנית, ככל ויהיו.</u>

- **ממצא: למרות פעולות שונות של השלטון המרכזי, ושל מנהל התכנון הארצי לקידום הכרייה בשדה בריר, העירייה לא נערכה למצב בו יוחלט על אישור הפעלת המכרה, לא נערך כל דיון בוועדה לאיכות הסביבה של העירייה בסוגיה, או גיבוש תוכנית פעולה למניעת נזקים תדמיתיים ובריאותיים ככל והפעלת המכרה תאושר.**

- **המלצה: מומלץ כי היחידה הסביבתית והוועדה העירונית לאיכות הסביבה יגבשו תוכנית פעולה למקרה בו תאושר הכרייה בשדה בריר, זאת על מנת להקטין את הנזקים הצפויים לעירייה ולעיר מהפעלת המכרה בסמוך לה.**

- **הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :**

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	**גבוהה מאוד**

6.2 מטרת ביקורת מספר 2 –

בחינת פעילות בתחום הקיימות ביחידה הסביבתית נגב מזרחי.

6.2.1 כללי

תחום הקיימות והמאבק במשבר האקלים מקבל בשנים האחרונות יותר משקל ובמה בשיח ובתקשורת העולמית והארצית. היחידה האזורית לאיכות הסביבה נגב מזרחי (להלן - "היחידה לאיכות הסביבה" / "היחידה הסביבתית") היא הזרוע האמונה על קידום ושיפור איכות החיים והסביבה של תושבי העיר ערד, המועצה האזורית תמר והמועצה המקומית ירוחם. היחידה פעולת ליישום מדיניות ראשי הרשויות והמשרד להגנת הסביבה בתחומי הקיימות ואיכות החיים ברשויות.

ציטוט מדוח מיוחד של מבקר המדינה בנושא פעולות ממשלת ישראל והיערכות למשבר האקלים, משנת 2021 :

האקלים בכדור הארץ התעצב במשך מאות מיליוני שנים לפי כמות קרינת השמש אשר מגיעה אל פני כדור הארץ דרך מעטפת הגזים היוצרים את האטמוספרה (וכוללים גז"ח) ולפי וכמות הקרינה שנפלטת ממנו. אחד הגורמים המרכזיים לשינויי האקלים הוא אפקט החממה. קרינת השמש חודרת דרך הגזים הללו - חלקה נספג בכדור הארץ וחלקה נפלט מפני כדור הארץ אל החלל. בשל פעילות האדם שגורמת לפליטה מוגברת של גז"ח, ריכוז גזי החממה גדל באטמוספרה סביב כדור הארץ, ובכך הוא הופך את האטמוספרה ל"אטומה" יותר לקרינה המבקשת להיפלט מכדור הארץ לחלל. קרינה זו, שאינה נפלטת לחלל, מומרת לאנרגיית חום שגורמת לחימום האטמוספרה ולעליית הטמפרטורה העולמית. התהליך שתואר לעיל יוצר את התנאים הפיזיים בכדור הארץ המובילים לבסוף לשינוי האקלים כפי שיתואר להלן.

...

לשינויי האקלים השפעות שבאות לידי ביטוי בארבע מגמות עיקריות: עליית הטמפרטורה, הפחתה במשקעים, עליית פני הים ועלייה בתדירותם של אירועי מזג אוויר קיצוניים, שמשפיעות על מערכות אנושיות וטבעיות וקשורות ללחצים חברתיים, כלכליים ודמוגרפיים. כך למשל, משמעות המגמה החזויה של עליית פני הים היא הצפת מאות אלפי קמ"ר של שטחים שמאוכלסים במאות מיליוני בני אדם בעיקר באזורי החוף, באיים באוקיינוסים ובאזורי שפך נהרות לימים. הדבר עלול להביא לפגיעה באזורי המחיה של האדם, לאובדן שטחי חקלאות, לפגיעה במאגרי מים תת-קרקעיים ולהמלחתם, דבר שידלדל את מקורות המים הזמינים בעולם - דלדול שיגביר כשלעצמו הגירה של תושבים.

....

לפי הפאנל הבין-ממשלתי לשינויי אקלים (IPCC)[2], נדרשת פעולה משולבת מצד כל המדינות שתחבר בין פעולות מיטיגציה ואדפטציה[3], זאת על בסיס מדיניות מתכללת של כלל הפעולות הדרושות בשני המישורים גם יחד; נדרש קידום פעולה אפקטיבית של מוסדות בין-לאומיים ולאומיים, לצד שינוי התנהגותי באורח החיים המודרני ושינוי בתשתיות שהאדם הקים; וכן נדרש מימון מחקרים לצורך קידום חדשנות טכנולוגית והשקעה בהם.

2 IPCC - Intergovernmental Panel on Climate Change.

3 מיטיגציה מתייחסת לפעולות שמטרתן הפחתת פליטות גזי חממה. אדפטציה מתייחסת לפעולות של היערכות לשינוי אקלים.

...

תרשים 3: **הפליטות הגלובליות של גזי החממה בחלוקה לפי סקטורים**

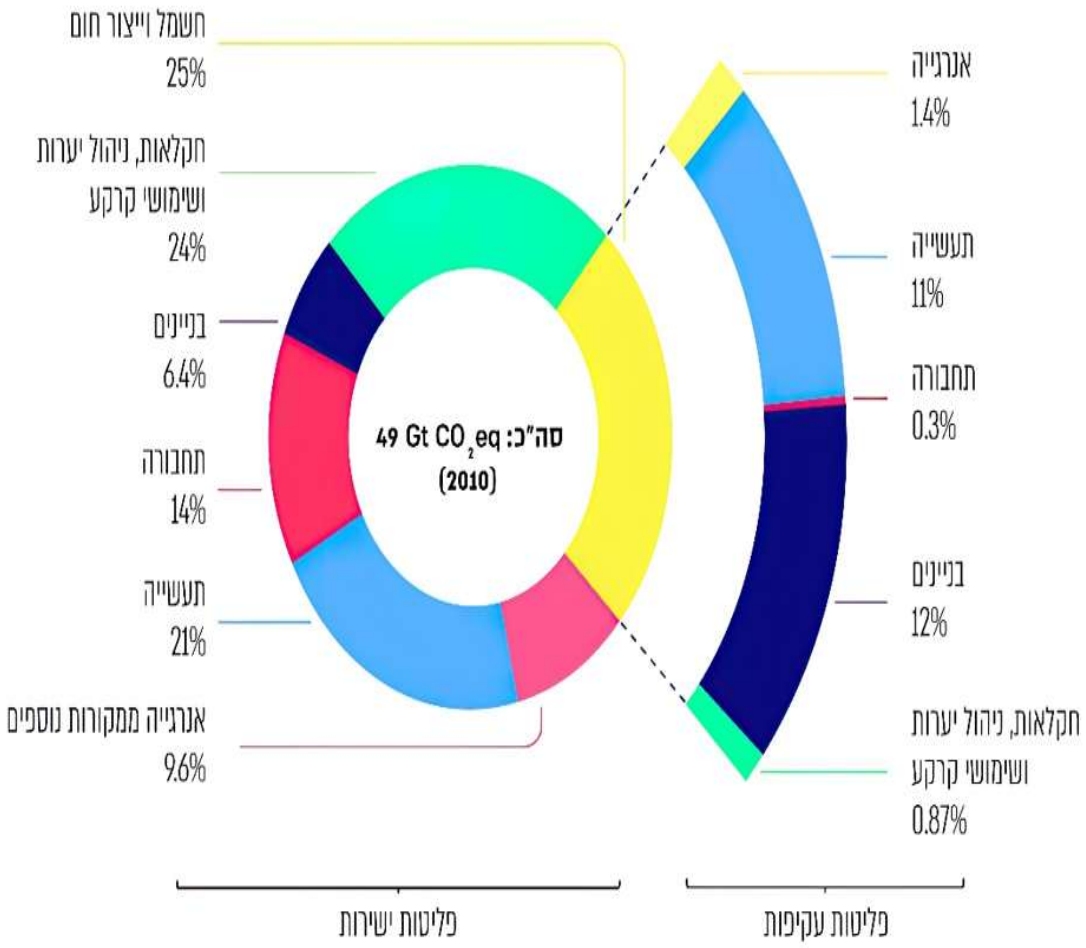

תרשים 13: **מחויבות מדינות העולם במאבק בשינויי אקלים**

מתוך דוח ההערכה החמישי של ארגון ה-IPCC, בעיבוד משרד מבקר המדינה.

אדפטציה - ההיערכות הלאומית להסתגלות לשינויי אקלים

למרות ההתפתחויות העולמיות וההכרה ההולכת וגוברת בחשיבות היערכות מקדימה של מדינת ישראל על בסיס תוכניות לאומיות מתוקצבות, ממצאי פרק ביקורת זה מצביעים על כך שב-84% מהגופים הציבוריים שכוללים את מרבית משרדי הממשלה (שאליהם נשלח השאלון שהפיץ משרד מבקר המדינה) אין תוכנית היערכות לסיכוני אקלים במסגרת פעילותם. כמו כן ניכרת היעדרות של גופי המטה בישראל בדגש על משרד האוצר והמל"ל מפעולות ההיערכות הלאומיות שמקדמת המינהלת במשרד להג"ס.

מציאות זו מעמידה את ישראל בסיכונים שילכו ויגברו ככל ששינויי האקלים יחריפו. על כן על מדינת ישראל לנקוט פעולה בעניין ולהשלים גיבוש תוכניות פעולה לאומיות וסקטוריאליות על בסיס הקצאת המשאבים הנדרשים לכך, ולהצטרף למגמה העולמית של היערכות לשינויי האקלים.

היערכות ארגונית, תפקודית ומקצועית לטיפול במשבר האקלים

הטיפול במשבר האקלים מורכב ונושא מאפיינים מערכתיים ייחודיים - הוא דורש שיתוף פעולה רב-משרדי בהרבה נושאים ומעקב אחר יישום פעולותיהם, בעודו מתחרה עם סוגיות אחרות על תשומת הלב הממשלתית ועל חלוקת התקציבים. הוא גם מצריך טיפול ארוך טווח אשר במהלכו יבוצע עדכון מדיניות עיתי, יותאם לו תקציב מתמשך ההולם את ממדי האתגר, ובמסגרתו יבוצע מעקב אחר פיתוחים טכנולוגיים והתפתחויות מדעיות, ויתבצע ניהול מערכתי של סיכונים. לנוכח המאפיינים והאתגרים האמורים - פרק ביקורת זה מציע לבחון שינוי תפיסתי בנוגע לאופן הטיפול בבעיית האקלים, למסגרת הנורמטיבית והמוסדית שבה פועלים בנושא ולכלי המדיניות שיינקטו.

סוף ציטוט מדוח מיוחד של מבקר המדינה בנושא פעולות ממשלת ישראל והיערכות למשבר האקלים, משנת 2021.

6.2.2 <u>עירוניות מקיימת – רכזת קיימות</u>

במכרז כח אדם חיצוני 29/2012 של העירייה מיוני 2012 (בו זכתה רכזת הקיימות המשמשת בתפקידה בעירייה עד סיום הביקורת), תואר התפקיד כך :

- הטעמת עקרונות הקיימות והפיתוח בר קיימא בתחום הרשות.
- ייזום, תכנון ויישום תהליכים עירוניים לקידום איכות החיים והסביבה.
- תיאום ויצירת שותפויות בתחום הרשות המקומית ובין הרשות למוסדות שונים, ארגונים חוץ מוסדיים והציבור הרחב.
- יוזם, מלווה ומבצע סקרים ופרויקטים בנושא צמצום נפח פסולת.
- שימוש חוזר ומחזור בתחומי היחידה.
- משתתף בתוכניות חינוך והסברה לציבור הרחב בתחום היחידה.

על פי מצגת היחידה הסביבתית מיולי 2022, בנושא מיפוי מצב קיים – קיימות בערד והערכות הרשות לשינויי אקלים, הוגדרו הפעולות המתוכננות בנושא, כך :

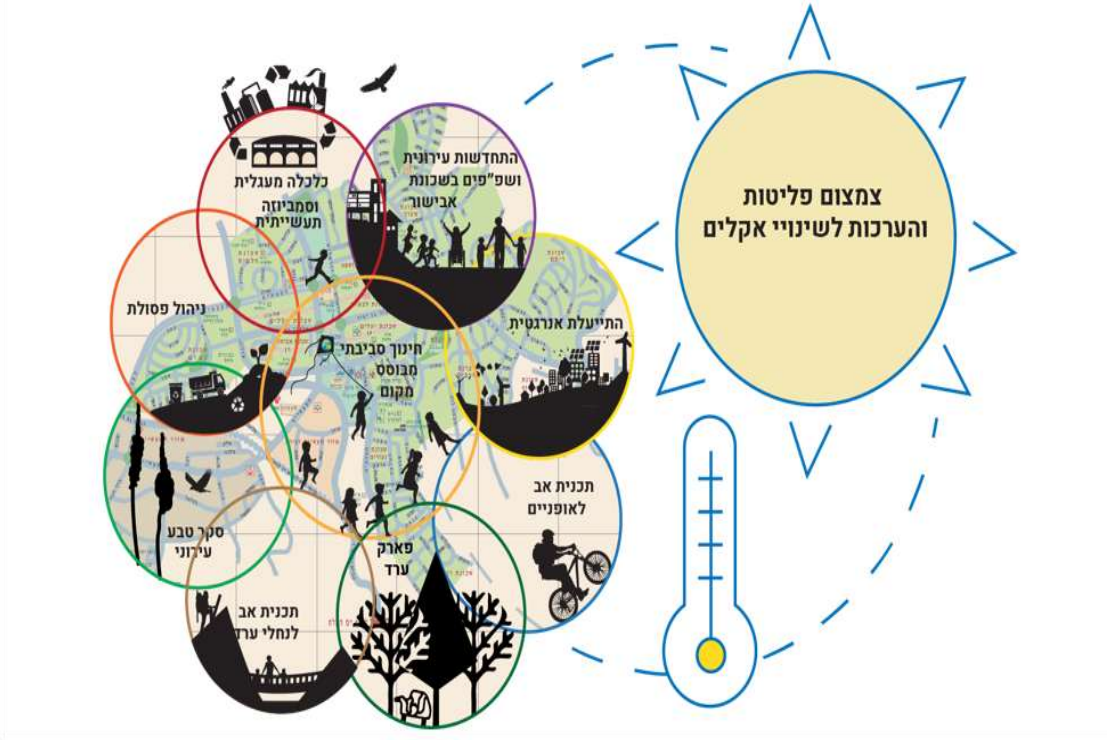

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

כמו כן תוארו הפעולות שבוצעו בנושא משנת 2020 ועד 2022 בנושא , כך :

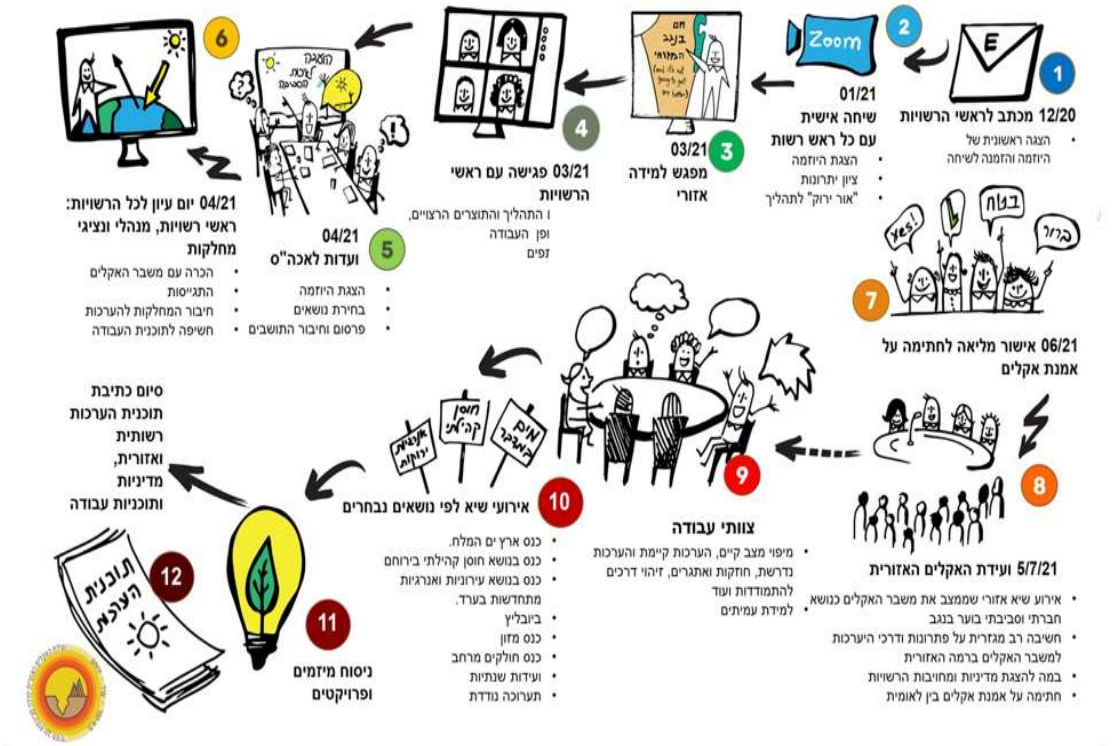

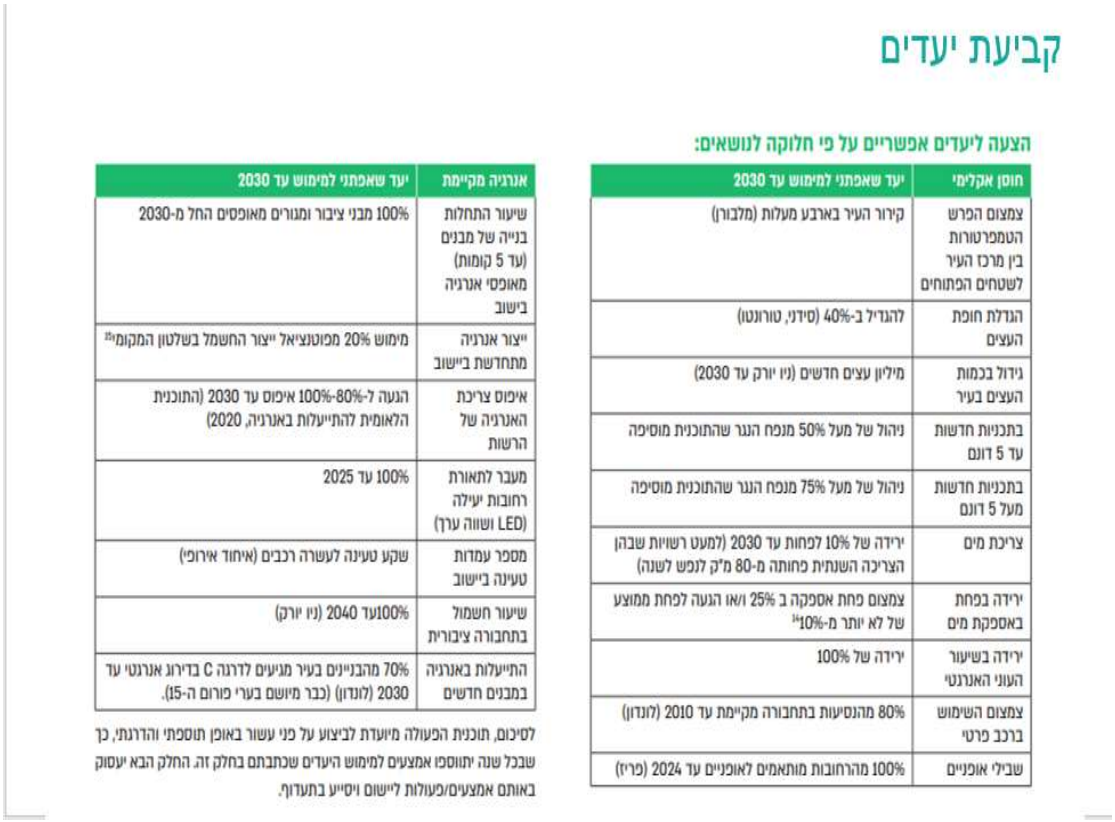

קביעת יעדים

הצעה ליעדים אפשריים על פי חלוקה לנושאים:

חוסן אקלימי	יעד שאפתני למימוש עד 2030
צמצום הפרש הטמפרטורות בין מרכז העיר לשטחים הפתוחים	קירור העיר בארבע מעלות (מלבורן)
הגדלת חופת העצים	להגדיל ב-40% (סידני, טורונטו)
גידול בכמות העצים בעיר	מיליון עצים חדשים (ניו יורק עד 2030)
בתכניות חדשות עד 5 דונם	ניהול של מעל 50% מנפח הנגר שהתוכנית מוסיפה
בתכניות חדשות מעל 5 דונם	ניהול של מעל 75% מנפח הנגר שהתוכנית מוסיפה
צריכת מים	ירידה של 10% לפחות עד 2030 (למעט רשויות שבהן הצריכה השנתית פחותה מ-80 מ"ק לנפש לשנה)
ירידה בפחת באספקת מים	צמצום פחת אספקה ב 25% ו/או הגעה לפחת ממוצע של לא יותר מ-10%[34]
ירידה בשיעור העוני האנרגטי	ירידה של 100%
צמצום השימוש ברכב פרטי	80% מהנסיעות בתחבורה מקיימת עד 2010 (לונדון)
שבילי אופניים	100% מהרחובות מותאמים לאופניים עד 2024 (פריז)

אנרגיה מקיימת	יעד שאפתני למימוש עד 2030
שיעור התחלות בנייה של מבנים (עד 5 קומות) מאופסי אנרגיה בישוב	100% מבני ציבור ומגורים מאופסים החל מ-2030
ייצור אנרגיה מתחדשת ביישוב	מימוש 20% מפוטנציאל ייצור החשמל בשלטון המקומי[35]
איפוס צריכת האנרגיה של הרשות	הגעה ל-80%-100% איפוס עד 2030 (התוכנית הלאומית להתייעלות באנרגיה, 2020)
מעבר לתאורת רחובות יעילה (LED ושווה ערך)	100% עד 2025
מספר עמדות טעינה ביישוב	שקע טעינה לעשרה רכבים (איחוד אירופי)
שיעור חשמול בתחבורה ציבורית	100%עד 2040 (ניו יורק)
התייעלות באנרגיה במבנים חדשים	70% מהבניינים בעיר מגיעים לדרגה C בדירוג אנרגטי עד 2030 (לונדון) (כבר מיושם בערי פורום ה-15).

לסיכום, תוכנית הפעולה מיועדת לביצוע על פני עשור באופן תוספתי והדרגתי, כך שבכל שנה יתווספו אמצעים למימוש היעדים שכתבתם בחלק זה. החלק הבא יעסוק באותם אמצעים/פעולות ליישום ויסייע בתעדוף.

בפועל, נכון לתאריך סיום הביקורת (נובמבר 2024), לא קודמה תוכנית הערכות מעשית, אין כל יעדים ו/או מדדים לפעילות רכזת הקיימות. יתרה מכך, טרם נערך מחקר להערכת האיומים והסיכונים של משבר האקלים בערד.

<u>הערת המבוקר : בסוף ינואר קיבלה ערד אישור שהיא זכתה בק"ק של המשרד להגס לליווי כתיבת תוכנית הערכות לחוסן אקלימי. מטרת התוכנית לייצר תוכנית עבודה לחיזוק החוסן האקלימי ברשות, לייצר פרויקטים ולהטמיע נוהלי עבודה. היינו צריכים להקים צוות ליבה שירכז את כל התוכנית (כ 5 אנשים רלוונטיים ממחלקות העירייה). בנוסף נדרש היה להקים ועדת היגוי של מנהלי אגפים רלוונטים ואיסוף נתונים בסיסיים ברשות (חשמל מים תחבורה גינון). כל התוכנית צריכה להיות בהובלת מנכל/גזבר.</u>

<u>היות והק"ק היה לפני הבחירות, הוחלט בהנהלת העיר להתחיל את התהליך מיד אחרי הבחירות, למרות שלוח הזמנים היה מאוד צפוף (כחצי שנה – 9 חודשים) לכתיבת התוכנית . לאחר חילופי ההנהלה הוחלט לדחות את הקול הקורא ולגשת אליו בסבב הבא.</u>

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

להלן סיכום המצגת משנת 2022 , המפרט מה חסר על מנת לקדם את נושא הקיימות בעירייה :

חסר:

- הצהרה רשותית עבור העובדים על התחלת התהליך
- יותר דוברות – הפצה ויחסי ציבור
- איסוף נתונים
- כספם ייעודיים/איגום משאבים מכל המחלקות(הטמעה בתקציב)
- הוראה ברורה לשיתוף פעולה (ראש עיר, מנכל, גזברות) : העברת נתונים, שיתוף מידע, יח"צ, השתתפות מנהלים בהכשרה ובניית תוכנית
- התייעלות האנרגטית – מעורבות יח"ס. השתלבות בתוכנית הכוללנית

נכון למועד סיום הביקורת (11/2024), אין שינוי מהותי מהמצב בתחום המתואר במצגת משנת 2022.

ציטוט מתוך חוברת הדרכת נבחרים ברשויות המקומיות של משרד הפנים בנושא - ועדת איכות הסביבה לשנת 2024 :

במאה האחרונה תהליך העיור המואץ בעולם ובישראל יוצר אתגרים סביבתיים (מרבית פליטות הגז מתרחשות בעיר, מרבית התשתיות ממוקמות בעיר). העיר המקיימת יוצרת סביבת חיים המציעה שוויון הזדמנויות, צדק חברתי וכלכלי, איכות חיים וצמיחה אישית. עיר מקיימת מטמיעה את תפיסת הקיימות במדיניות העירונית על כל היבטיה כמפורט להלן[9]+[10].

- **תכנון פיזי, רווחה, פיתוח ובנייה:** שמירה על צפיפות דיור גבוהה הכוללת עירוב שימושים; פיתוח צמוד דופן והרחבת תשתיות קיימות; יצירת הגנה סטטוטורית ומנגנונים קבועים לשמירה על שטחים פתוחים; שמירה על יחס קבוע וגבוה של שטח פתוח לנפש; פיתוח השטחים הפתוחים לרווחת הציבור ולנגישותו; הימנעות מבנייה בזבזנית, כגון בנייה צמודת קרקע; תכנון וניהול המרחב הציבורי השם את האדם וצרכיו במרכז; פיתוח מרוחק ממפגעים סביבתיים, ועוד.
- **כלכלה עירונית:** חידוש הרקמה העירונית הקיימת; תמיכה במפעלים ובעסקים הפועלים בשטח הרשות ומספקים תעסוקה לתושבי העיר; שיתוף תעשייה ועסקים בפעילות העירונית; מתן העדפה במכרזים לספקים מקומיים; שימור תעסוקה קיימת ופיתוח עסקים מקומיים חדשים; סיוע ליוזמות מקומיות, כלכליות וחברתיות.
- **נגישות, קישוריות ותחבורה:** מערך רחובות בעל קישוריות גבוהה הנותן עדיפות להולכי רגל ולמערך נתיבי האופניים; סגירת אזורים שלמים לרכב פרטי; הקטנת שטחי החניה בעיר; מערכת תחבורה ציבורית משולבת ונגישה; מתן תמריצים לעובדים המשתמשים בתחבורה ציבורית; הגדלת הצפיפות העירונית לאורך קווי התחבורה הציבורית, תוך שימור עקרונות

עיריית ערד
דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

- **חינוך, תרבות ומורשת:** שימור נופים ומבנים בעלי חשיבות היסטורית; הטמעת החינוך הסביבתי ועקרונות הקיימות בכל מערכת החינוך והגדלת תכנית החינוך הסביבתי בכל מוסדות החינוך; קידום פרויקטים לשמירה על בעלי חיים; קיום ימי עיון ופורומים לתושבי העיר; קיום פעילויות המקדמות עשייה עירונית.
- **חברה וקהילה:** שמירה על קיום מגוון חברתי; שמירה על זהות וערכי תרבות מקומיים; קידום מדיניות של דיור ושכירות בני-השגה תוך כדי חיוב תמהיל דיור; ממשל עירוני המיישם עקרונות של שיתוף הציבור ושקיפות בקבלת החלטות, כמו: הקמת צוותי חשיבה עם הציבור בנושאים שונים ויצירת מנגנוני תקשורת קבועים עם הציבור; ממשל עירוני התורם לביסוס תרבות של מעורבות תושבים בניהול חיי הקהילה. לדוגמה: גינה קהילתית היוצרת קהילה בריאה.
- **רכש וניהול משאבים:** ניהול נכון של המשאבים הנמצאים ברשות הציבור תוך התחשבות בדורות הבאים; שימת דגש על התייעלות אנרגטית וצמצום צריכת משאבים (מים, אנרגיה); עידוד התכנון והבנייה הירוקים; הפעלת תכנית להפחתת גזי חממה; הטמעת תכניות עירוניות לצמצום פסולת ולמחזור פסולת; גיבוש תכנית כוללת לניהול סביבתי של מבני הרשות; הטמעת עקרונות הרכש הירוק.
- **בריאות, פנאי וספורט:** קידום מערך של שבילי אופניים ושבילים להולכי רגל; קיום ימי ספורט, פעילויות ספורט עירוניות ועוד
- **משאבי טבע ומגוון ביולוגי:** נגישות לשטחים ציבוריים פתוחים; שיקום קרקעות מזוהמות; שימור הטבע העירוני ושימור מגוון המינים; עריכת סקרי מצב קיים בנושא השפעת הפיתוח העירוני; איסור פיתוח קרקעות בעלות ערכיות סביבתית ותרבותית.

סוף ציטוט מחוברת הדרכת נבחרים ברשויות המקומיות של משרד הפנים 2024.

מהמפורט לעיל ברור כי ניתן לקדם את נושא הקיימות באמצעות אגפים רבים בעירייה, דבר שיכול להתקיים רק אם הנהלת העירייה תגדיר את הנושא ברמת חשיבות גבוהה, ותפעל לתקצב ולנטר את הפעילות בשוטף; בבניית תוכניות עבודה מבוססות נתונים, הגדרת יעדים ומדדים, ועל ידי יישום בקרות שוטפות על מנת לוודא כי הפעילות אכן תואמת את המטרות וכוונת העירייה.

<u>דוגמה להתנהלות העירייה בפרויקט בתחום הקיימות, ציטוט מדוח מבקר העירייה לשנת 2017 בנושא מחלקת התברואה :</u>

עיריית ערד זכתה בקול קורא בשנת 2012 שנקרא קול קורא לרשויות מקדימות, בו נבנתה תוכנית להפרדה של שלושה זרמים :

1. ירוק – פסולת יבשה.
2. חום – פסולת רטובה – אורגנית.
3. כתום – אריזות.

בפועל במהלך שנים 2014-2015 נוהלו ישיבות וועדת ההיגוי העירונית בנושא בהן נבחנו אפשרויות מימוש התקציב בהתאם לתוכנית האב שהכינה העירייה בנושא.

עיריית ערד
דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

בתחילת שנת 2016 הוחלט בעצה אחת עם המשרד להגנת הסביבה לעבור להפרדה בשני זרמים בלבד כתום וכל השאר.

בסופו של דבר רק במהלך שנת 2016 הוחלפו מכולות ה"צפרדע" באזורי הבנייה הרוויה בפחים מוטמנים (לאשפה הביתית היבשה והרטובה), וכן הוצבו פחים כתומים לאריזות.

- **ממצא : נושא הפרדת הפסולת במקור בעיריית ערד כפי שבוצע בסופו של דבר, לא משיג את המטרה העיקרית שאליה כיוון המשרד להגנת הסביבה והוא הפרדת הפסולת האורגנית מהפסולת היבשה, זאת על מנת לצמצם ואף למנוע את הטמנת הפסולת שגוזלת את משאב הקרקע היקר, והיא המקור לבעיה הסביבתית העיקרית הנובעת מהטמנת החומר האורגני הרקבובי אשר גורם למירב המפגעים הסביבתיים (ריח, מחלות, זהום קרקע ומים, זהום אויר ופליטה של גזי חממה).**

- **המלצה : מומלץ לבחון את נושא הפרדת הפסולת האורגנית (רטובה) בראייה ארוכת טווח (כמו התכנון להגדלת אתר האשפה העירוני והמשך הפעלתו לאורך שנים רבות), וכן להסיק מסקנות מהתהליך שהתקיים לגבי פרויקטים ארוכי טווח עתידיים.**

...

- **ממצא : גם עיריית ערד כמו העיריות אותן בדק מבקר המדינה הגישה למשרד להגנת הסביבה תוכניות מפורטות ותוכניות תפעוליות – עסקיות המבוססות על הנחות הנוגעות למרכיבים אשר עליהם לא היה לה מידע מלא הנסמך על ניסיון קודם של הפרדת פסולת לשני זרמים, שלפיו אפשר היה לקבוע אם התוכניות שהגישה ישתלמו מבחינה כלכלית (ולראיה הנסיגה מהתכנון המקורי וביטול ההפרדה לפסולת אורגנית).**

- **המלצה : בהיות העירייה נאמן הציבור ומכוח עקרונות היעילות והחיסכון, ולנוכח העובדה שחלק ניכר מהוצאותיה התקציביות מיועד לפינוי פסולת ולטיפול בה, להקפיד לקבל מידע על עלות הטיפול בפסולת בכל אחד ממקטעי הטיפול בה, לעבד מידע זה, ולהבטיח שההוצאות על הטיפול בפסולת יהיו מעטות ככל האפשר.**

- **גם עיריית ערד כמו העיריות אותן בדק מבקר המדינה ולהן העיר כי לאור הסכמתה ליטול חלק בפרויקט ההפרדה במקור ולקבל מהמדינה תמיכה לשם כך, היה עליה לפעול בנחישות לביצוע הפרויקט ולוודא כי הכספים המושקעים בו ינוצלו לקידומו.**

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

- **המלצה : ככל שהעבודה שנעשתה בעירייה מבוססת על נתונים מציאותיים מומלץ לקחת אותם בחשבון, על מנת לקבל החלטה לגבי כדאיות היישום המלא של התוכנית בטווח הארוך.**

...

בהתאם לממצאי מבקר המדינה בנושא, הן המשרד להגנת הסביבה והן הרשויות שנכנסו לתוכנית פעלו ללא מידע מלא בנושא, העירייה שכרה יועץ מיוחד לנושא אשר השתתף בהכנת התוכניות ולקח חלק בוועדות ההיגוי העירוניות (בהן היה נציגים גם למחלקת התברואה העירונית). מכאן, דוגמא נוספת לכניסה לפרויקט ללא הבנה אמיתית של המשמעויות שלו לעירייה (ראה דוגמא נוספת בדוח מבקר העירייה לשנת 2016 בנושא תוכנית אסטרטגית ובנושא המסלול המוטורי).

בסיכומו של דבר לאחר שנתיים ומאות שעות עבודה של עובדי העירייה ושל היועצים השונים בתכנון מעבר להפרדה לשלושה זרמים, הוחלט בתחילת שנת 2016 לשנות את התוכנית ולהפריד לשני זרמים בלבד. הסיבה לשינוי :

לפי סיכום שנערך בעירייה לביקור השר לאיכות הסביבה בערד מיום 26/1/2016 הסיבה לשינוי היא עקב תוספת עלויות לתפעול השוטף בעייתית לעירייה ויש להתמקד בשני זרמים.

...

- **ממצא : ההחלטה לשינוי שיטת ההפרדה במקור משלושה זרמים לשניים, לא נתמכה בין השאר בתכנון לגבי משמעותה מבחינת מחלקת התברואה דבר שהביא לתקלות בתחום פינוי האשפה, הצורך להוספת פחים טמונים ולעומס על המחלקה שנאלצה לפנות גם את הפחים הכתומים.**

- **המלצה : מומלץ לקבל ולתמוך החלטות משמעותיות בתכנון מתאים לגבי המשמעויות שלו למחלקות התפעוליות של העירייה.**

- **ממצא : בהתאם לסיכום המומחה שנשכר ללווי התהליך של הפרדת הפסולת במקור, התקלות עימן התמודדה העירייה בתחילת יישום הפרויקט, לפחות בחלקן הגדול, הן תוצאה ישירה של "השינוי הזוחל" שהתרחש לאורך זמן בתהליך קבלת ההחלטות בין שלב התכנון לשלב הביצוע בפועל.**

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

- **המלצה : מומלץ להתאים את התוכניות לכל "שינוי זוחל" בתהליך קבלת ההחלטות אחרת, מתמודדים עם הבעיות תוך כדי היישום, דבר העלול להביא להוצאות כספיות מיותרות.**

- **ממצא : מתוך 70 הפחים המוטמנים שהוצבו ברחבי העירייה, 5 מצריכים הזזה (עלות של כ-20,000 ₪ לכל אחד), לאור תכנון לקוי בהצבתם.**

- **מומלץ להפיק לקחים מהתקלות בהצבת הפחים המוטמנים על מנת שלא יחזרו על עצמן גם בפרויקטים אחרים.**

- **ממצא : לאחר הוצאת כ-5 מיליוני שקלים על פרויקט הפרדה במקור, העירייה זכתה לפי הגדרת המומחה שנשכר לליווי התהליך, לשיטת פינוי אסטטית יותר, כמו כן מימנה משאיות חדשות לפינוי, ולפחים כתומים, אך לא להפרדה במקור או להשגת המטרה להפוך לעיר ירוקה בריאה ומקיימת.**

- **המלצה : מומלץ להגדיר מטרות ברורות וריאליות על מנת להגשים את החזון העירוני, בתכנון מושכל אין מקום לשינוי החלטה כפי שקרה במקרה של פרויקט הפרדה במקור שעיקרה את כל נושא ההפרדה מתוכן.**

לסיכום , פרויקט הפרדת פסולת במקור שניהלה העירייה בשנים 2011-2017 לא התקיים, כמויות האשפה שמטמינה העירייה לא קטנו וההחלטה לא לקיים את ההפרדה של החומר האורגני (החום) בתחילת 2016 בעצם עיקרו את הפרויקט מתוכן.
זאת למרות שעובדי העירייה והמחלקות השונות השקיעו בנושא עבודה וזמן רבים, העירייה לא השכילה לתרגם את זה ליישום בשטח.

סוף ציטוט מדוח מבקר העירייה לשנת 2017 בנושא מחלקת התברואה.

- ✖ **ממצא: העירייה לא השכילה למלא את החוסרים שהוצגו על ידי היחידה הסביבתית בשנת 2022 בנושא הקיימות, כך שהמצב נותר ללא שינוי מהותי עד לתאריך סיום הביקורת (11/2024) :**
  כך, לא בוצע איסוף נתונים.
  כך, הנהלת העירייה לא פעלה להתניע את התהליך ולהטמיע אותו.

כך, לא הוקצו תקציבים ולא בוצע איגום משאבים מכל אגפי העירייה.
כך, לא ניתנה הוראה ברורה לשיתוף פעולה מכלל גורמי העירייה.
כך, לא שילבו את היחידה בתוכנית הכוללנית.

- **המלצה: מומלץ כי הנהלת העירייה והוועדה העירונית לאיכות הסביבה יגבשו אסטרטגיה בנושא איכות הסביבה ויקבעו את רמת החשיבות למימושה זאת בהתאם לשאר אתגרי העירייה. ככל ויוחלט כי נושא הקיימות נמצא ברמת חשיבות גבוהה, על ההנהלה לוודא כי יוקצו משאבים מתאימים לקידום הנושא.**

- **הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :**

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	**גבוהה**	גבוהה מאוד

לסיכום, לצד פרויקטים שוטפים בתחום הקיימות, העירייה לא השכילה לתקצב ולקדם את הנושא בכללותו בשנים האחרונות. כאמור, לא הוגדר גורם מתכלל לנושא הקיימות, אין שיתופי פעולה מיטביים עם המחלקות השונות ועדיין לא נערך מחקר לגבי הסיכונים של העיר עקב שינויי האקלים הצפויים, סקר שהוא הבסיס לבניית תוכנית עבודה.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

6.3 מטרת ביקורת מספר 3 –

בחינת פעילות בתחום החינוך וההסברה ביחידה הסביבתית נגב מזרחי.

6.3.1 כללי

ציטוט מתוך חוברת הדרכת נבחרים ברשויות המקומיות של משרד הפנים בנושא - ועדת איכות הסביבה לשנת 2024 :

במאה האחרונה תהליך העיור המואץ בעולם ובישראל יוצר אתגרים סביבתיים (מרבית פליטות הגז מתרחשות בעיר, מרבית התשתיות ממוקמות בעיר). העיר המקיימת יוצרת סביבת חיים המציעה שוויון הזדמנויות, צדק חברתי וכלכלי, איכות חיים וצמיחה אישית. עיר מקיימת מטמיעה את תפיסת הקיימות במדיניות העירונית על כל היבטיה כמפורט להלן[9]+[10].

...

- **חינוך, תרבות ומורשת:** שימור נופים ומבנים בעלי חשיבות היסטורית; הטמעת החינוך הסביבתי ועקרונות הקיימות בכל מערכת החינוך והגדלת תכנית החינוך הסביבתי בכל מוסדות החינוך; קידום פרויקטים לשמירה על בעלי חיים; קיום ימי עיון ופורומים לתושבי העיר; קיום פעילויות המקדמות עשייה עירונית.

...

11. חינוך סביבתי[31] [32]

11.1. כללי

אחד הכלים המרכזיים לקידום נושא איכות הסביבה והקיימות ברשות המקומית הוא החינוך הסביבתי. חברה המבקשת לקדם חשיבה והתנהלות בת-קיימא לאורך זמן, חייבת ליצור תשתית של חינוך סביבתי לקידום מודעות סביבתית ופעילות למען הסביבה. החינוך הסביבתי הוא כל מעשה חינוכי הנעשה בבית הספר ומחוצה לו, השואף להקנות ידע על הסביבה הפיזית,

---

האנושית-חברתית, לקדם אכפתיות וכבוד לסביבה, לאדם ולחברה. מטרתו של חינוך סביבתי לפתח מיומנות לפעולה למען הסביבה הפיזית והאנושית-חברתית. חינוך סביבתי הוא המפתח להתנהלות שונה של בני הדור הבא במרחב שהם חיים בו, שכן הצעירים של היום יהיו מקבלי ההחלטות בעתיד. חינוך סביבתי מבטיח שהדור הבא יפעל מתוך ידיעה והכרה שאיכות החיים בהווה ובעתיד תלויה בדרך שבה ישכיל לעשות שימוש במשאבי הסביבה.[33]

11.2. מדוע לעסוק בחינוך סביבתי?

לעיסוק בחינוך סביבתי יש חשיבות רבה משום שהוא:

1. מאפשר היכרות מעמיקה עם הסביבה הפיזית והאנושית-חברתית
2. מפתח אכפתיות כלפי החברה והסביבה
3. תורם להתנהגות אחראית כלפי החברה והסביבה
4. מאפשר ללמד בגישה כוללנית משום היותו בין-תחומי
5. מפתח חשיבה ביקורתית
6. מאפשר לגשר על פערים חברתיים ותרבותיים
7. מהווה מסגרת חינוכית כוללת הנוגעת לתוכן הנלמד, לארגון הלמידה והפדגוגיה
8. מאפשר לקשור בין בתי ספר לבין קהילתם ובין מערכת החינוך הפורמלית לבין החינוך הבלתי פורמלי

9. מביא להכרה ולמודעות באשר להשלכות הנלוות לשימוש במשאבי הסביבה על איכות חייו של הפרט בהווה ובעתיד ועל רווחתו

מזה למעלה מעשור נקראים בתי ספר ומוסדות וארגונים אחרים בעולם, להפעיל מדיניות של פיתוח בר-קיימא, כלומר להתנהל באופן המקטין את הפגיעה בסביבה. בית הספר נקרא לשתף את הקהילה ביישום מדיניות סביבתית-חברתית המדגישה אכפתיות, שותפות ודאגה לקהילה ולסביבה בהווה בעתיד.

11.3. חינוך סביבתי במערכת הפורמלית

א. המשרד להגנת הסביבה

המשרד להגנת הסביבה יחד עם משרד החינוך מקדמים תכנית להטמעת חינוך לקיימות במערכת החינוך. במסגרת זו מתבצעות פעולות שמטרתן הטמעת הנושא בתכני הלימוד והגברת העיסוק בפיתוח בר-קיימא ובניהול נכון של משאבי הטבע, צמצום צריכת משאבים ומחזור בבתי הספר.

ב. משרד החינוך

אתר המשרד כולל חומר לימוד עשיר בתחום איכות הסביבה, המותאם לגני ילדים ולמערכות החינוך היסודי והעל-יסודי.
נוסף על כך, יש ארגונים רבים, ארציים ומקומיים, כמו: קק"ל, הרשת הירוקה, החברה להגנת הטבע, הפועלים בנושא זה (ראו הפניה באתר המשרד).

ג. רמה המקומית

בחלק מהרשויות המקומיות הוקמו מרכזים לחינוך סביבתי. המרכזים הוקמו בשיתוף פעולה בין המשרד להגנת הסביבה לרשויות המקומיות במסגרת איגודי ערים לאיכות הסביבה או יחידות סביבתיות. מטרת מרכזי החינוך: להיות מוקד יוזם ומכוון, מדריך ומתאם בין כל הגורמים העוסקים בחינוך הסביבתי ולפעול במסגרת החינוך הפורמלי והבלתי פורמלי ועם הקהילה למען איכות הסביבה ברשות המקומית ובראייה לאומית ובין-לאומית.

עיקרי פעולת המרכזים:

קשר ישיר עם מוסדות החינוך לרבות הנחיית מורים ותלמידים.

- הפעלת תלמידים במסגרות שונות.
- ארגון ימי עיון למגזרים שונים בקהילה ובהם מורים וגננות, עובדי רשויות, עובדים מהתעשייה וכדומה.
- מרכז מידע פדגוגי להשאלת חומרי עזר לימודיים.
- מרכז להכנת חומרי למידה והעשרה בדגש מקומי.
- ייזום מבצעי הסברה וארגון אירועים לקהל הרחב.
- קידום תוכניות להעלאת המודעות ולקבלת אחריות בקהילה.
- הפצת חומרי למידה והסברה.

סוף ציטוט מחוברת הדרכת נבחרים ברשויות המקומיות של משרד הפנים 2024.

בהתאם לצורך המתואר מעלה, במסגרת היחידה הסביבתית מועסקת רכזת חינוך.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

6.3.2 רכזת חינוך – הגדרת מכרז

בשנת 2005 פרסמה העירייה מכרז כח אדם 3/2005 למשרת "רכז חינוך הסברה וקהילה, במסגרת היחידה לאיכות הסביבה. נכון לסיום הביקורת הזוכה במכרז ממשיכה לעבוד בעירייה בתפקיד זה.

תיאור התפקיד במכרז העירייה :

- הפעלת מרכז לחינוך סביבתי ביחידה לאיכות הסביבה.
- קידום וייזום פעילויות חינוך והסברה במערכות החינוך בתחום הרשויות בנגב המזרחי.
- עבודה עם הקהילה במסגרות הפורמליות והלא פורמליות. ריכוז וקידום נושאי המחזור ברשויות ובקהילה.

ציטוט ממצגת ערד – קריה יפה לישראל לשנת 2019 :

ערד היא עיר רב-תרבותית הנושקת לטבע. העיר שוכנת על גבי רכס כידוד הנישא לגובה של כ 600 מטרים אשר ממנו משתפלים מורדות ומתחתרים נחלים. נחלי סובב ערד מהווים בתי גידול מדברי לצמחייה מגוונת ולמינים רבים של בעלי חיים ושכונות המגורים בעיר בנויות על גבי שלוחות הרכס בין ערוצי הנחלים המשתפלים בהם. הקרבה של הנחלים אל שכונות המגורים, מרכז העיר ומוסדות החינוך והקהילה מהווה יתרון משמעותי וייחודי של הטבע הסובב כמשאב עירוני חינוכי כלכלי תיירותי וחברתי. בכך הטבע הנגיש מאפשר קרקע להעצמת מנהיגות קהילתית של ילדים, נוער ומבוגרים ומייצר הזדמנויות לחיבור אנושי בין הסביבה לתושב ובין אנשי הקהילות השונות.

...

המהלכים והיוזמות הסביבתיות המקודמות בעיר, משולבות לרוב יחדיו על בסיס ממשקים ודרכי פעולה דומות תוך תמיכה של תוכנית חינוכית מותאמת . שילובן של אותן תוכניות ויוזמות יוצרות בסיס רחב והוליסטי, ועוזרות לביסוסן של התוכניות כתוכניות בנות קיימא מתמשכות ומתפתחות לאורך שנים.

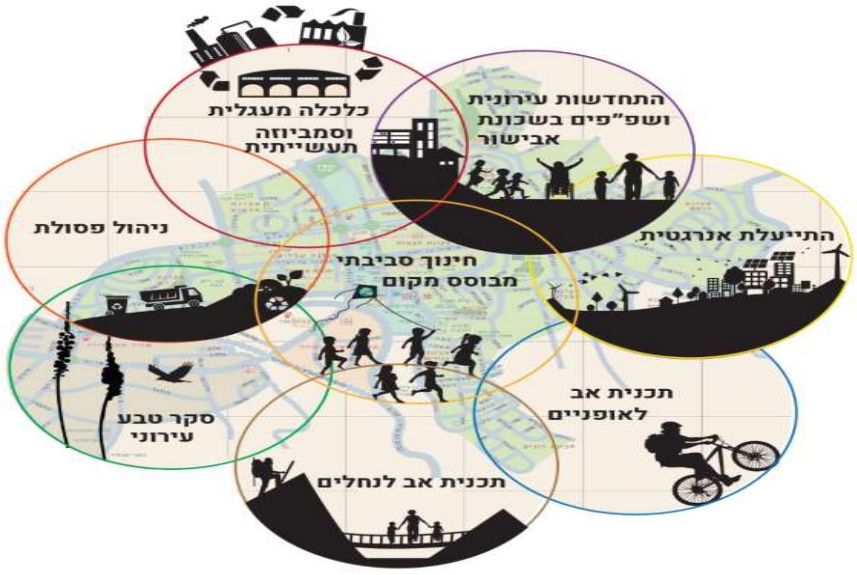

סכמה זו מתארת את התוכניות ופרויקטים הסביבתיים הקיימים בעיר והממשקים ביניהם.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

חינוך מבוסס מקום: היא תכנית חינוכית אשר מטרותיה חיבור הסביבה עם מרחב חיי היומיום של התלמיד דרך התבוננות, למידה וחקר המקום. חילוץ התלמיד מכיתת הלימוד והוצאתו אל מגוון מרחבים בעיר ובסביבה. החינוך לדמוקרטיה, מעורבות אזרחית וקיימות.

היות וכל תוכנית פיזית מלווה בתוכנית חינוכית , **חינוך מבוסס מקום** מהווה תוכנית על, המאגדת בתוכה את רוב התוכניות החינוכיות ויוצרת את הקשרים החינוכיים בין היוזמות.

סוף ציטוט ממצגת ערד – קריה יפה לישראל לשנת 2019.

השוואת הסכמה מעלה משנת 2018 לסכמה משנת 2022 (ראה סעיף 6.1.2 מעלה) ובחינת הפרויקטים נכון לסיום הביקורת (11/2024), משקפת הוספת פרויקט אחד בלבד במשך 6 שנים (פארק ערד), לשיטת היחידה הדבר מבטא את אופי הפרויקטים הדורשים שנים של עבודה.

6.3.3 פעולות לפי תוכניות עבודה מקושרות תקציב

מתוך מצגת "חינוך מבוסס מקום בערד" משנת 2019 (התייעוד לפעולות רכזת החינוך שהועבר לבקשת הביקורת בשנת 2024) :

סביבת המגורים היומיומית טומנת בחובה ידע מקומי רב.

- עיצוב סביבת למידה רכה, פתוחה, מקיימת ודמוקרטית.
- פיתוח מודעות חברתית-סביבתית וחשיבה ביקורתית.

- שימוש בכלל החושים בתהליכי הלמידה תוך הכרה של החוץ
- למידה בהתנסות וחקר הסביבה באמצעות כלים בינתחומיים

המענה פדגוגי/חברתי/סביבתי

- טיפול בניכור הבסיסי ע"י למידה קבוצתית
- כינון קהילת למידה
- רכישת ידע דרך התבוננות בדילמות חברתיות וסביבתיות
- דגש על מקומיות
- הדגשת היבטים של חוסר שוויון סביבתי-חברתי
- עידוד יצירתיות וביקורתיות בתהליכי רכישת הידע
- חיפוש אחר הרלבנטיות של הידע
- וחיבור לעולם הפנימי של הלומדים...

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

מטרות

- חיבור התלמידים עם המרחב דרך התבוננות, למידה וחקר המקום

- חילוץ התלמיד מכיתת הלימוד והוצאתו אל מגוון מרחבים בעיר ובסביבתה
- העמקת החינוך לדמוקרטיה : דיאלוג עם העולם, מעורבות אזרחית

תכנית לפי שכבות גיל – בתי ספר יסודיים

נושא	שכבת גיל	אחריות כתיבת התכנית	רעיונות לפעילויות
בריאות וספורט בערד	א'	אבישור	▪ צמחי מרפא- היכרות עם צמחיה מדברית ▪ חשיבות פעילות גופנית ▪ ניווט בעיר ▪ אורח חיים בריא ומקיים
אומנות בערד	ב'	יעלים עופרים	▪ מפגש עם אומן מקומי ▪ הכרות עם יצירותיו ▪ שימוש בחומרים ממוחזרים/שימוש חוזר ▪ מוזיאון עכשווי בערד
רחובות ושכונות העיר מורשת עירונית	ג'	טללים	▪ הכרות עם שמות השכונות/רחובות ▪ הכרות עם מבנה השכונות
ערד עירי	ד'	לבאות	▪ אוכלוסיית העיר ▪ "מיני ערד"
אישים בערד	ה'	חלמיש	▪ נבחרי ציבור ▪ דמויות מופת מוכרות בעיר
תעשייה בערד	ו'	קדם	▪ כלכלה מקומית מקיימת ▪ תרבות הצריכה ▪ צרכנות נבונה

חינוך בלתי פורמלי

- מועדון אופניים שנמצא בימים אלו בשלבי הקמה
- אירועי שיא –ביובליץ
- מרוץ אופניים ויום שיא לתלמידי אופניים
- אירועי שיא למערכת החינוך- הפנינג בפארק הצפוני
- ימי ניקיון בתי ספר ואולפנה- נחל דומיה, נחל יעלים, נחל טביה והסביבה הקרובה

עיריית ערד
דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

מראיון עם רכזת החינוך עולה כי תוכנית העבודה די דומה לאורך השנים, בפועל יש אירועים קבועים (לדוגמה ביובליץ), ונושאים משתנים בהתאם לזכייה בקולות קוראים, הפעילות מקיפה את כלל האוכלוסייה כולל הנגשה תרבותית למגזרים שונים (המגזר החרדי לדוגמא). בפועל, אין כל מדדים ויעדים בתחום.

- **ממצא: נמצא כי לא הוגדרו יעדים לפעילות החינוך, ההסברה ופיתוח הקהילה ביחידה הסביבתית, אשר על פי משרד הפנים מהווה את אחד הכלים המרכזיים לקידום נושא איכות הסביבה והקיימות וכי אין כל מנגנון דיווח על העשייה בכללותה. מכאן, לא ניתן למדוד את הפעילות ואין כל נתון לגבי תרומת הפעילות להשגת מטרות העירייה בתחום.**

- **המלצה: מומלץ כי הנהלת העירייה תגדיר יעדים לפעילות רכזת החינוך ההסברה והקהילה ביחידה, וכן תגדיר את אופן הדיווח והמדידה של הפעילות שיש להעביר לממונים.**

- **הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :**

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	**גבוהה**	גבוהה מאוד

לסיכום, לצד פרויקטים שוטפים בתחום הקיימות בעיקר של הכשרה וחינוך, העירייה לא השכילה לתקצב ולקדם את הנושא בכללותו בשנים האחרונות. כאמור, לנושא החינוך וההסברה לא נקבעו יעדים (מהם ניתן לגזור תקציב מתאים), ואין כל דרישה של דיווח לממונים על הפעילות, זאת למרות התפיסה שהחינוך הוא אחד מהכלים המרכזיים לקידום נושא איכות הסביבה והקיימות.

7. <u>תמצית מנהלים</u>

קיימות היא היכולת לקיים תהליך או מצב לאורך זמן מבלי לפגוע במשאבים העומדים לרשותנו ובאופן שיבטיח שמירה על המשאבים עבור הדורות הבאים.
הרשות המקומית היא שחקן ראשי בקידום קיימות מקומית, הן בפעולות מנע/הקלה על ידי פעולות שנועדו לצמצם את הפגיעה (מיטיגציה – מעבר לאנרגיה מתחדשת או חינוך לדוגמה), והן בפעולות שמטרתן לשפר את המוכנות והעמידות לשינויי האקלים (אדטפציה – בניה ירוקה או שתילת עצים והצללות לדוגמה).
במבחן התוצאה, לא ניתן להעריך את התנהלות העירייה בנושא מאחר ולא נקבעו יעדים וכמעט ואין מדידות ובקרות לבחינת אפקטיביות פעולות העירייה בתחום. ככל ויוחלט כי נושא איכות הסביבה בכלל והקיימות בפרט, הינו חלק מהחזון העירוני, יהיה על העירייה לבצע הליך סדור לקביעת תוכניות עבודה, משאבים נדרשים (כולל הון אנושי), יעדים ובקרות לקידום הנושא.

<u>מטרת ביקורת מספר 1 – בחינת פעולות וסטטוס העירייה כארגון בר קיימא.</u>

7.1 מומלץ להגדיר את החזון העירוני בתחום איכות הסביבה בכלל ובנושא הקיימות בפרט, ובהתאם לבצע צעדים אופרטיביים לקידום חזון הקיימות גם בהתאם לצעדים המפורטים בתוכנית ברית ערים לאיכות הסביבה של פורום ה-15.

7.2 מומלץ להגדיר את החזון העירוני בהתאם למדיניות הנהלת העירייה החדשה ולהבהיר בצורה שאינה משתמעת לשתי פנים את רלוונטיות החזון העירוני שבנתה ההנהלה הקודמת.

7.3 מומלץ לקיים עבודת מטה מסודרת ומתועדת לבחירת מטרות החזון העירוני גם בתחום איכות הסביבה, וכהמשך ישיר מעבודה זו לבנות תוכניות עבודה כולל יעדים מדידים, ומנגנון בקרה וניטור על יישומם.

7.4 ככל והנהלת העיר החדשה תבחר להתחייב לאמנת ראשי הערים לאקלים ואנרגיה, מומלץ לתקצב ולממש את ההתחייבויות הכלולות באמנה.

7.5 ככל והנהלת העיריה החדשה תבחר את נושא איכות הסביבה בכלל וקיימות בפרט כחלק מהחזון העירוני החדש, מומלץ למנות גורם מתכלל לכלל פעולות העירייה בתחום.

7.6 מומלץ להקפיד על כינוס הוועדה בהתאם להגדרת החוק, ככל שעל פי רישומי מזכירות הועדה לא מתכנסים כנדרש בחוק יש לקיים מנגנון התראה, ולפעול לפתרון כמוגדר בחוק.

7.7 מומלץ לאפשר לחברי הוועדה לאיכות הסביבה לבצע את תפקידי הוועדה כמוגדר בדין ובחוברת לנבחר של משרד הפנים, על מנת שזו תהווה גורם יוזם ומתכנן פעילות בתחומים הנוגעים לשמירה על איכות הסביבה ולהבטחת פיתוח ושימוש בר-קיימא של הסביבה.

7.8 מומלץ כי העירייה תבסס ותעגן את מדיניות הפיקוח של היחידה בהתאם למנהל תקין (עבודת מטה, לקיחה בחשבון את כלל הנתונים, הפעלת שיקול דעת סביר, ושמירת תיעוד לכל אלה).

7.9 מומלץ כי היחידה הסביבתית והוועדה העירונית לאיכות הסביבה יגבשו תוכנית פעולה למקרה בו תאושר הכרייה בשדה בריר, זאת על מנת להקטין את הנזקים הצפויים לעירייה ולעיר מהפעלת המכרה בסמוך לה.

<u>מטרת ביקורת מספר 2 – בחינת פעילות בתחום הקיימות ביחידה הסביבתית נגב מזרחי.</u>

7.10 מומלץ כי הנהלת העירייה והוועדה העירונית לאיכות הסביבה יגבשו אסטרטגיה בנושא איכות הסביבה ויקבעו את רמת החשיבות למימושה זאת בהתאם לשאר אתגרי העירייה. ככל ויוחלט כי נושא הקיימות נמצא ברמת חשיבות גבוהה, על ההנהלה לוודא כי יוקצו משאבים מתאימים לקידום הנושא.

<u>מטרת ביקורת מספר 3 – בחינת פעילות בתחום החינוך וההסברה ביחידה הסביבתית נגב מזרחי.</u>

7.11 מומלץ כי הנהלת העירייה תגדיר יעדים לפעילות רכזת החינוך ההסברה והקהילה ביחידה, וכן תגדיר את אופן הדיווח והמדידה של הפעילות שיש להעביר לממונים.

פרק 6 - ביקורת בנושא
התנהלות וועדת המכרזים

תוכן העניינים

נושא	עמוד
1 . כללי – רקע	341
2. מטרות הביקורת	342
3. היקף הביקורת	342
4. תיאור כללי של מהלך הביקורת	342
5. עיקרי הממצאים	343-345
6. פרוט הממצאים	
6.1 מטרת ביקורת מספר 1	346-407
6.2 מטרת ביקורת מספר 2	408-427
7. תמצית מנהלים	428-429

עיריית ערד
דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

1. כללי – רקע

ציטוט מחוברת משרד הפנים, הדרכת נבחרים ברשויות המקומיות, ועדת מכרזים, מינואר 2024 :

ועדת המכרזים הינה אחת מ**ועדות החובה** ומן החשובות בוועדות הרשות המקומית, ועדת המכרזים מהווה עוגן מקצועי, המוסמך לדון בנושאי הליבה, של התקשרויות הרשות המקומית עם אחרים ומהווה את הגורם המרכזי להתקשרויות הרשות המקומית.

עיקר תפקידה של ועדת המכרזים לבחון הצעות מחירים, אשר הוגשו לעירייה במסגרת המכרז, לברור מתוכן ההצעות העומדות בתנאי הסף ולהמליץ בפני ראש הרשות, על ההצעה הכשרה והזולה ביותר, במכרז להזמנת טובין או לביצוע עבודה או להעברת מקרקעין.

סעיף 197 לפקודת העיריות [נוסח חדש] - חובת מכרזים מגדיר בין השאר :

לא תתקשר עירייה בחוזה להעברת מקרקעין או טובין, להזמנת טובין או לביצוע עבודה אלא על פי מכרז פומבי.

סעיף 198 לפקודת העיריות [נוסח חדש] - תקנות למכרזים מגדיר :

השר יקבע, בתקנות, את צורת המכרז ואת דרכי הזמנתן וקבלתן של הצעות המחירים, ורשאי הוא לקבוע בהן סוגים של חוזים כאמור, שבהם רשאית העירייה להתקשר ללא מכרז פומבי או ללא מכרז בכלל .

מכאן, כל התקשרות של העירייה עם ספק מחייבת מכרז, אלא אם זו הוחרגה בדין.

פרוט מספר מכרזים שנדונו בכל שנה שבחנה הביקורת, כולל סטטוס לסוף שנה :

שנה/סטטוס מכרז לסוף שנה	2024	2023
הכרזת זוכה	19	11
ביטול מכרז	2	5
פתיחת מעטפות והעברה לבדיקה מקצועית (דיון לבחירת הזוכה התקיים בשנה אחרי)	2	7
דחייה/אי דחייה	5	2
סה"כ מכרזים שנדונו בוועדה בשנה	**28**	**25**

לאור חשיבות הוועדה כאמור, ולאור זאת שהביקורת האחרונה בנושא הוועדה בוצעה בשנת 2017, בחרתי לקיים ביקורת חוזרת בנושא.

2. מטרות הביקורת

1. בחינת התנהלות שוטפת של וועדת המכרזים (סדרי עובדה ועמידה בהגדרות הדינים השונים).
2. בחינת תפקוד ואפקטיביות פעילות וועדת המכרזים בפועל.

3. היקף הביקורת

1. הביקורת בחנה את התנהלות וועדת המכרזים בשנים 2023-2024. (סדרי עבודה, עמידה בהגדרות הדינים השונים ואפקטיביות פעילות הוועדה).
2. לא נכללה בהיקף הביקורת בחינת ההיבטים המשפטיים והכלכליים בהכנת חוזים ספציפיים.
3. לא נכללה בהיקף הביקורת בחינת הליך בחירת היועצים למכרזים ואופן בדיקת ההצעות של המשתתפים במכרז.

4. תאור כללי של מהלך הביקורת

הביקורת כללה בין השאר :

- סקירת ארכיב העירייה בנושא מכרזים, פרוטוקולים של ועדת השלושה וועדת הנהלה.
- סקירת פרוטוקולים של וועדת המכרזים לשנים 2023-2024.
- סקירת הנתונים שצורפו לחברי הוועדה לקראת ישיבות ועדה אחדות.
- נוכחות כמשקיף בישיבות וועדה אחדות בשנים אלה.
- ראיונות עם ובקשת נתונים מ :
  1. מר יצחק גורדון – יו״ר הוועדה ממרץ 2024.
  2. גברת חדוה ניפרבסקי – מנהלת מחלקת הרכש.
  3. מר משה כהן – מנהל מכרזים והתקשרויות (עובד במחלקת הרכש).
  4. גברת שירי כהן – מזכירת הוועדה בשנים שנבחנו.

עיריית ערד
דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

5. עיקרי הממצאים

מטרת ביקורת מספר 1 – בחינת התנהלות וועדת המכרזים בשנים 2024-2023 (סדרי עובדה ועמידה בהגדרות הדינים השונים).

5.1 נמצא כי הרכבי וועדות המכרזים לשנים 2023 ו-2024 תואמים את הוראות הדין (חמישה חברי מועצה כולל נציג אופוזיציה) – תקין.

5.2 נמצא כי בהתאם לדין, מזכירת הוועדה מזמנת את גזברית העירייה ואת היועץ המשפטי לעירייה לכל ישיבות וועדת המכרזים, יו"ר הוועדה מאפשר לכל אחד מאלה להביע את חוות דעתו במהלך הדיון – תקין.

5.3 בניגוד לסעיף 166 (ב) לפקודת העיריות המתיר קביעת סדרי עבודה, לא נקבעו כל סדרי עבודה בוועדה המכרזים כחלק מתהליך ובחירה מודעת של חברי הועדה הנוכחיים, לא בפרוטוקול ועדה ולא בנוהל עירוני, לחלופין לא אושררו הסדרי העבודה של הוועדה שפעלה לפני הבחירות לרשויות המקומיות (עד מרץ 2024).

תגובת יו"ר הוועדה : עדיין לא קבענו נהלי עבודה לעבודת הוועדה, וזאת ע"מ ללמוד את צרכי הוועדה ואת המקרים השכיחים והתדירים בוועדה ולקבוע להם נוהל מסודר, ובקרוב אי"ה נוציא נוהל מסודר שיבוא לבחינת ולאישור הוועדה.

הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

5.4 בהתאם לסעיף 166 (אא) לפקודת העיריות [נוסח חדש], לפי רישומי מזכירת וועדת המכרזים בעירייה, הוועדה התכנסה כנדרש (לכל הפחות פעם אחת ברבעון בכל אחת מהשנים 2024,2023) – תקין.

מטרת ביקורת מספר 2 – בחינת תפקוד ואפקטיביות וועדת המכרזים בפועל.

5.5 בניגוד לסעיף 166 (ב) לפקודת העיריות המתיר קביעת סדרי עבודה, לא נקבעו כל סדרי עבודה בוועדה המכרזים לעניין אופן התנהלות בכלל וניגוד עניינים של חברי הוועדה בפרט, כמו כן לא בוצעה כל הכשרה לחברי הוועדה בנושא.

תגובת יו"ר הוועדה : עדיין לא קבענו נהלי עבודה לעבודת הוועדה, וזאת ע"מ ללמוד את צרכי הוועדה ואת המקרים השכיחים והתדירים בוועדה ולקבוע להם נוהל מסודר, ובקרוב אי"ה נוציא נוהל מסודר שיבוא לבחינת ולאישור הוועדה.

אני פועל לרישום חברי וועדת המכרזים לקורס הכשרה מקצועית בתחום.

הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	**גבוהה**	גבוהה מאוד

5.6 בניגוד לסעיף 166 (ב) לפקודת העיריות המתיר קביעת סדרי עבודה, לא נקבעו כל סדרי עבודה בוועדה המכרזים לעניין אופן הצגת המלצות המומחה המקצועי שבדק את הצעות המשתתפים (למעט העברת חוות הדעת זמן מוגדר לפני הישיבה).

תגובת יו"ר הוועדה : אסביר כי בחוות דעת יועמ"ש אכן יש פורמט קבוע מה שפחות שייך בחוות דעת מקצועית היות וכל מכרז שונה בדרישותיו, אולם אכן עדיין ישנם דברים משותפים ונפעל ב"ה להכין פורמט אחיד גם לחוות דעת מקצועית.

הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	**גבוהה**	גבוהה מאוד

5.7 בניגוד למוגדר בעת"מ 4343/07 ניר הצפון בע"מ נגד עיריית מעלות תרשיחא כי : "כבר נפסק כי אין על וועדת המכרזים לבחון את שיקולי הרווח וההפסד של המציע ואת כדאיותה הכלכלית של הצעתו. על וועדת המכרזים לבדוק את רצינות המציע ואת יכולתו הכלכלית לעמוד בדרישות על רקע דרישות המכרז", בישיבת וועדת המכרזים מתאריך 25/12/2023 נערך שימוע למציע שהצעתו היתה נמוכה מהאומדן בשיעור של כ-35%, בו הוא נשאל על הצעתו "ההפסדית" ונדרש להכין תוכנית כלכלית.

הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	**גבוהה**	גבוהה מאוד

5.8 בניגוד לפסיקה ולמנהל תקין נמצא כי הפרוטוקולים של וועדת המכרזים לא משקפים הדיון בוועדה, אלא החלטות בלבד, זאת גם בניגוד להתייחסות צוות תיקון הליקויים משנת 2019 בנושא שקבע כי : "פרוטוקול אמור לשקף את עיקרי הדברים שנאמרו בוועדה ואינו תמליל...". בנוסף, לא מצורף לפרוטוקולים כל תיעוד (לדוגמה בדיקות מקצועיות של ההצעות שעל בסיסן מתקבלות החלטות).

תגובת יו"ר הוועדה : כיום הפרוטוקול משקף את החלטות הוועדה ולא התקבלו על כך עוררין מאי מי מחברי הועדה, אולם מקבל לתקן את הפרוטוקול ובפרט בנושאים המנויים בפרק 6 לדוח, בענין כתב הערבות, הן לכלול את עיקרי ומהלך הדיון והן סדר יום.

הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	**גבוהה**	גבוהה מאוד

5.9 נמצא כי יש שיפור לטובה בשיעור המכרזים שבוטלו בשנים 2024,2023 (20% ו-7%) לעומת הביקורת בשנת 2017 (33%-60%) – תקין.

5.10 נמצא כי העירייה החלה לקדם מחשוב וסטנדרטיזציה של הליך ניהול המכרזים בעירייה, בהתאם פותחה תוכנה ייעודית ונקלט מנהל מדור הסכמים והתקשרויות. נכון לתאריך סיום הביקורת (סוף 2024) נזנח ההליך ותפקיד מנהל מדור התקשרויות והסכמים לא מאויש בעירייה.

תגובת יו"ר הוועדה : נערכה ישיבה מקצועית בלשכת מנכל העירייה יחד עם כלל הגורמים הרלוונטים, והתקבלה החלטה על גיוס עובד שתפקידו לתכלל את כלל המכרזים ויישב תחת אגף הגזברות, ובכלל זה יתכן ויתייתר תוכנת המחשב או שהוא ינהל אותה, ובכלל יביא תיקון רב לליקויים רבים הנמנים בדוח.

הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	**גבוהה**	גבוהה מאוד

6. פרוט הממצאים

6.1 מטרת ביקורת מספר 1 – בחינת התנהלות וועדת המכרזים בשנים 2023-2024 (סדרי עובדה ועמידה בהגדרות הדינים השונים).

6.1.1 כללי

סעיף 148 לפקודת העיריות [נוסח חדש] - ועדת מכרזים מגדיר:

(א) המועצה תבחר מבין חבריה ועדת מכרזים קבועה שתפקידה לבדוק הצעות מחירים המוגשות לעירייה בעקבות פרסום מכרז ולהמליץ לפני ראש העירייה על ההצעה שלדעת הועדה ראויה לאישורו; ראש העירייה לא יהיה חבר בועדת המכרזים.

(ב) החליט ראש העירייה לאחר עיון בהמלצות ועדת המכרזים שלא לאשר את ההצעה שעליה המליצה הועדה, ירשום את הנימוקים להחלטתו ויביאם לידיעת המועצה בישיבתה הקרובה.

(ג) ראש העירייה רשאי, באישור המועצה, לאשר הצעה מבין ההצעות שהיו לפני ועדת המכרזים, אף שהועדה לא המליצה עליה.

מכאן, וועדת המכרזים היא וועדה ממליצה בלבד.

סעיף 197 לפקודת העיריות [נוסח חדש] - חובת מכרזים מגדיר בין השאר:

לא תתקשר עירייה בחוזה להעברת מקרקעין או טובין, להזמנת טובין או לביצוע עבודה אלא על פי מכרז פומבי.

סעיף 198 לפקודת העיריות [נוסח חדש] - תקנות למכרזים מגדיר:

השר יקבע, בתקנות, את צורת המכרז ואת דרכי הזמנתן וקבלתן של הצעות המחירים, ורשאי הוא לקבוע בהן סוגים של חוזים כאמור, שבהם רשאית העירייה להתקשר ללא מכרז פומבי או ללא מכרז בכלל.

מכאן, כל התקשרות של העירייה עם ספק מחייבת מכרז, אלא אם זו הוחרגה בתקנות (לדוגמה רכישות עד סכום של כ- 160,000 ₪ ניתן לנהל באמצעות הליך הצעות מחיר, להרחבה ראה דוח מבקר העירייה לשנת 2015 בפרק הביקורת בנושא "גזברות – התנהלות מחלקת הרכש ולוגיסטיקה" ודוח מבקר העירייה לשנת 2022 פרק הביקורת בנושא "אגף חינוך וגזברות" ניהול אינוונטר במוסדות חינוך").

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

ציטוט מחוברת משרד הפנים, הדרכת נבחרים ברשויות המקומיות, ועדת מכרזים, מינואר 2024 :

ועדת המכרזים הינה אחת מ**ועדות החובה** ומן החשובות בוועדות הרשות המקומית, ועדת המכרזים מהווה עוגן מקצועי, המוסמך לדון בנושאי הליבה, של התקשרויות הרשות המקומית עם אחרים ומהווה את הגורם המרכזי להתקשרויות הרשות המקומית.

עיקר תפקידה של ועדת המכרזים לבחון הצעות מחירים, אשר הוגשו לעירייה במסגרת המכרז, לברור מתוכן ההצעות העומדות בתנאי הסף ולהמליץ בפני ראש הרשות, על ההצעה הכשרה והזולה ביותר, במכרז להזמנת טובין או לביצוע עבודה או להעברת מקרקעין.

...

מעורבות ועדת המכרזים בהליך המכרז, ככלל, מתחילה רק בשלב פרסום המכרז, עת נדרש עורך המכרז, הנהלת הרשות המקומית, לתאם את המועדים להגשת ההצעות במכרז ופתיחת תיבת המכרזים וההצעות, על מנת לשלבם בפרסום ולהביאם לידיעת המציעים הפוטנציאליים. מעורבותה בכל שלב ושלב בהליך המכרז הינה:

1. **שלב פרסום המכרז** - ועדת המכרזים אמורה להיות מתואמת ולקבוע את מועדי הגשת ההצעות. חשיבותו רבה, בעיקר בשל הצורך לפתוח את תיבת המכרזים וחובת נוכחות של חבר ועדת המכרזים, אחד לפחות.

2. **הגשת מסמכי המכרז** - יש להגיש את ההצעות לפקיד, שמינה ראש הרשות בהתאם לתקנה 14 לתקנות, להניח את מסמכי המכרז בתיבת המכרזים בלבד, מעורבות הועדה רק בדיקה האם הוגשו ההצעות במועד.

3. **פתיחת תיבת המכרזים ורישום ההצעות שהוגשו** - נוכחות חבר ועדת המכרזים בפתיחה, רישום פרוטוקול באשר למספר ההצעות, שמות המציעים, הקראת סכום ההצעה, הקראת האומדן.

4. **בדיקת ההצעות שהוגשו** - על ועדת המכרזים לבחור בהצעה הזולה ביותר, אולם נתון בידה שיקול הדעת, לבחור הצעה שאיננה הזולה ביותר, אך בעלת ערך מוסף, לעומת ההצעה הזולה.

5. **המלצת הוועדה לראש הרשות** - החלטת הועדה הינה בגדר המלצה לראש העיר, אשר מחליט האם לאמצה או לאו.

סוף ציטוט מחוברת משרד הפנים, הדרכת נבחרים ברשויות המקומיות, ועדת מכרזים, מינואר 2024.

לאחר הבחירות לרשויות המקומיות וחילופי השלטון בעירייה, נבחרה וועדת מכרזים בישיבה חגיגית של מועצת העירייה מתאריך 26/3/2024.

ציטוט מפרוטוקול ישיבת מועצת העירייה החגיגית מתאריך 26/3/2024 :

13. אישור המועצה לאיוש הרכב **וועדות חובה** במועצה המפורטות להלן:
התקיים דיון באשר לשינויים בהרכב הוועדות ראש העיר הסביר כי קיבלו את בקשות חברי המועצה ובחן עם היועמ"ש את כל השינויים. כמו כן, התקיים דיון באשר לאופי ההצבעה על וועדות החובה הוסכם לקרוא את כל הוועדות ולהצביע בסוף.

...

עיריית ערד
דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

ועדת מכרזים

יו"ר	יצחק גורדון
חבר	גיא בריוזה
חבר	שמחה ברוידא
חברה	פלורי שטרלינג
חבר	אלכסנדר ספוז'ניקוב
נציג עירייה	מנכ"ל העירייה מ"מ מנהל אגף שפע נאור בוקני
נציג עירייה	יועץ משפטי, עו"ד חיים שימן
נציגת עירייה	גזברית, רינה יוסף
נציג עירייה	מנהל אגף/המחלקה הרלוונטית

לבקשת החברי האופוזיציה תערך הצבעה על הרכב ועדת הנהלה בנפרד מיתר וועדות החובה והרשות.

נערכה הצבעה :

בעד	נגד	נמנעים
יאיר מעיין	עו"ד ניסן בן חמו	
דורית אלמלך	דודי אוחנונה	
גיא בריוזה	פלורי שטרלינג	
משה קווס	רווית ביליס	
משה רייכמן	אלכסנדר ספוז'ניקוב	
חיים ציטרינבוים	ד"ר דיאנה גיטיס	
מרדכי שנור		
יצחק גורדון		
שמחה ברוידא		

החלטה: מועצת העיר מאשרת את איוש הרכב ועדת הנהלה בהתאם למפורט לעיל

נערכה הצבעה עבור יתר ועדות החובה והרשות:

בעד	נגד	נמנעים
יאיר מעיין		
דורית אלמלך		
גיא בריוזה		
משה קווס		
משה רייכמן		
חיים ציטרינבוים		
מרדכי שנור		
יצחק גורדון		
שמחה ברוידא		
ניסן בן חמו		
פלורי שטרלינג		
רווית ביליס		
אלכסנדר ספוז'ניקוב		
ד"ר דיאנה גיטיס		

החלטה: מועצת העיר מאשרת את איוש הרכב וועדות החובה והרשות בהתאם למפורט לעיל

סוף ציטוט מפרוטוקול ישיבת מועצת העירייה החגיגית מתאריך 26/3/2024.

עד לתאריך ישיבת מועצת העיר החגיגית הרכב הוועדה היה אחר, כאמור, הביקורת מבוצעת על השנים 2024,2023 כך שבפועל מתייחסת לשני הרכבים שונים של וועדת המכרזים העירונית.

לאור חשיבות הוועדה ולאור זאת שהביקורת האחרונה בנושא הוועדה בוצעה בשנת 2017, בחרתי לקיים ביקורת חוזרת בנושא.

עיריית ערד
דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

6.1.2 הרכב וסדרי עבודה

ציטוט מחוברת משרד הפנים, הדרכת נבחרים ברשויות המקומיות, ועדת מכרזים, מינואר 2024 :

ועדת המכרזים, אף שהינה ועדת חובה, **לא נקבע לה הרכב מיוחד**, בהוראות הדין החלות על הרשויות המקומיות והמחוקק הותיר זאת להכרעת מליאת המועצה של כל רשות מקומית, לקבוע את מניין החברים שירכיבו את הועדה, ראה **סעיף 148 לפקודת העיריות, סעיף 123 לצו המועצות ו-40א' לצו המועצות אזוריות**, הקובעים כי:

"(א) המועצה תבחר מבין חבריה ועדת מכרזים קבועה שתפקידה לבדוק הצעות מחירים המוגשות לעירייה בעקבות פרסום מכרז ולהמליץ לפני ראש העיריה על ההצעה שלדעת הועדה ראויה לאישורו; ראש העיריה לא יהיה חבר בועדת המכרזים."

(ההדגשות אינן במקור)

מליאת מועצת הרשות המקומית, בבואה לבחור את הרכב ועדת המכרזים, כוועדת חובה, מחויבת היא שבהרכב יבואו לידי ביטוי, ככל הניתן, **יחסי הכוחות** והרכב הסיעות המרכיבות את מועצת הרשות המקומית ובשים לב על **מתן ייצוג לאופוזיציה** ולהחיל את הוראות **סעיף 150 א לפקודת העיריות**, לעניין הרכב הסיעתי של הועדה, החל על כלל הרשויות המקומיות:

150א. (א) ההרכב הסיעתי של חברי מועצה, בכל אחת מועדות החובה לפי פקודה זו, יהיה תואם ככל שניתן את ההרכב הסיעתי של המועצה ובלבד שבכל ועדת חובה יהיה נציג אחד לפחות מהאופוזיציה; לענין סעיף זה, "נציג אחד לפחות מהאופוזיציה" - מי שתקיימים בסיעתו הוראות פסקה 149ג(ג)(1).

(ההדגשות אינן במקור)

המחוקק כאמור **לא קבע את מניין החברים** של ועדת המכרזים, אך קבע כי בהרכבה ייועד מקום לאופוזיציה ובמצב דברים זה, על המועצה לפנות להוראות **סעיף 162 פקודת העיריות, סימן ג': הוראות שונות בעניין הועדות**, העוסק במקרה כזה, הגם שהוא מכוון לוועדות הרשות:

" ועדה של המועצה, כאמור בסעיף 150, שלא נקבע לה הרכב מיוחד לפי פקודה זו או לפי כל דין, יהיה הרכבה כלהלן:
(א) 10% לפחות מחבריה יהיו חברי המועצה ובלבד שמספר חברי המועצה בועדה לא יפחת מ-2 ואחד מהם יהיה היושב ראש;"

(ההדגשות אינן במקור)

מן האמור לעיל נראה כי **מנין חברי המועצה לא יפחת משניים**, שאחד מהם הוא **יו"ר הועדה** והשני הוא **נציג האופוזיציה**, בהתאם להוראות **סעיף 150א (א)** לפקודת העיריות, לעיל.

מליאת המועצה כמו גם ועדותיה, מורכבות בדרך כלל, **ממספר אי זוגי של חברים** ופועלות בהכרעותיהן בשיטת הצבעה עפ"י רוב חבריהן, כאשר בדרך כלל ליו"ר הועדה אין קול מכריע במקרה של שיויון קולות, ובמקרה כזה, תידרש **פניה למליאת המועצה**, בכל מקרה של שיויון קולות בהצבעה, בהתאם לסעיפים **166 לפקודת העיריות, סעיף 131 לצו המועצות וסעיף 48- לצו המועצות האזוריות.**

מההוראות לעיל, ניתן ללמוד, שאין חובה שכל חברי ועדה יהיו **נבחרי הציבור** (חברי המועצה), והמועצה רשאית למנות, מעבר למנין חברי המועצה המזערי (המינימאלי), **נצגי ציבור**, כהגדרתם בפקודה ובצווים, מי שכשיר לכהן כחבר מועצה. כך קובע **סעיף 162(ב) לפקודת העיריות.**

"(ב) שאר חברי הועדה יהיו בעלי זכות להיבחר לחברי מועצה שאינם פסולים לפי סעיף 120, ושעל כל אחד מהם המליצה סיעה המרכיבה את המועצה, ובלבד שההרכב הסיעתי של כל ועדה שהוקמה לפי סעיף 150, כולל את מומלצי הסיעות לפי סעיף זה, יהיה תואם ככל שניתן, את ההרכב הסיעתי של המועצה."

עיריית ערד
דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

מכלל האמור לעיל נראה כי ועדת המכרזים יכול שתהיה מורכבת מנבחרי ציבור בלבד, שכן ההוראה שהמועצה תבחר מבין חבריה ועדת מכרזים, במספר חברים שתראה מליאת המועצה לנכון ובלבד שמספר חבריה לא יפחת משלושה חברים.

סוף ציטוט מחוברת משרד הפנים, הדרכת נבחרים ברשויות המקומיות, ועדת מכרזים, מינואר 2024.

כאמור, הביקורת בחנה את התנהלות הוועדה בשנים 2023 ו- 2024, מאחר ונערכו בחירות לרשויות המקומיות בתחילת שנת 2024 ולאור תחלופת חברי המועצה והקואליציה, הביקורת מתייחסת לשני הרכבים שונים של וועדת המכרזים העירונית "ועדת המכרזים בשנת 2023" זו הוועדה שפעלה עד הבחירות, וכן "וועדת המכרזים לשנת 2024" הוועדה שפעלה לאחר הבחירות.

וועדת המכרזים לשנת 2023 כללה 5 חברי מועצה, מהם גם נציג אופוזיציה, מכאן עומדת בהוראות הדין, לעניין הרכב הוועדה.
וועדת המכרזים לשנת 2024 כוללת 5 חברי מועצה, מהם גם נציגי אופוזיציה, מכאן גם היא עומדת בהוראות הדין, לעניין הרכב הוועדה.

ממצא : נמצא כי הרכבי וועדות המכרזים לשנים 2023 ו-2024 תואמים את הוראות הדין (חמישה חברי מועצה כולל נציג אופוזיציה) – תקין.

ממצא : נמצא כי הרכב וועדת המכרזים לשנת 2024 המפורסם באתר העירייה תואם את ההרכב שאושר במועצה ואת החברים המשתתפים בישיבות הוועדה בפועל על פי הפרוטוקולים של הוועדה משנת 2024 (זאת בניגוד לביקורות בשנים קודמות, שם נמצאו מספר מקרים של אי התאמות בין הרכב הוועדות המפורסם באתר העירייה לבין הרכבי וועדות בפועל) – תקין.

<u>קוורום</u>

<u>ציטוט מחוברת משרד הפנים, הדרכת נבחרים ברשויות המקומיות, ועדת מכרזים, מינואר 2024 :</u>

המחוקק הותיר להכרעת הרשויות המקומיות גם את עניין **המניין החוקי (הקוורום)** הדרוש לישיבות הועדה ולהכרעות בה והותיר זאת לשיקול דעת ועדת המכרזים עצמה, בגבולות שהוגדרו לה כאמור לעיל, לפיו מועצת הרשות המקומית, בוחרת את נציגיה בוועדת המכרזים מבין חברי מליאת מועצת העיר (להלן: "**חברי הועדה**" או "**החברים**").

המחוקק הותיר כאמור את **הרכב הועדה**, מספר **חבריה** לקביעת מליאת המועצה שכאמור, לא יפחתו משלושה חברים וגם הותיר בידי הועדה עצמה לקבוע את סדרי עבודתה ואת המניין החוקי לכינוסה (קוורום) בקבלת החלטות ממליצות.

מה הדין, אם כן, כאשר הוועדה לא קבעה הוראות בדבר מנין חוקי לדיוניה?

בדרך כלל, נוהגות ועדות חדשות שהוקמו "להעתיק" את דפוסי הפעולה של קודמתן, אם כי רשאיות הן לשנותם ולחדשם ובין סדרי העבודה רצוי, שחברי הועדה יקבעו את המניין החוקי של ישיבות הועדה, שאם לא כן, המניין החוקי יהיה רוב חברי הועדה.

לדעת המחבר, מוצע כי הועדה, כבר **בישיבתה הראשונה**, תקבע מניין רוב (קווארום) מינימאלי מחייב לשם כינוסה לקבלת החלטות ממליצות לרשות, שמספרו יעמוד **על שלושה חברים**, יו"ר הועדה וכל שניים מחברי הועדה, שיגיעו לישיבה.

...

מענה לשאלה זו ניתן על ידי בית המשפט המחוזי בירושלים **בה"פ (י-ם)** 435/94 **עמרי עציון בע"מ נ' עיריית ירושלים ואחרים** (לא פורסם), אשר קבע כי במקרה כזה אין להחיל את הוראות **סעיף 20 לחוק הפרשנות התשמ"א-1981**, אלא יש לראות באי קביעת מניין חוקי ע"י הועדה משום "הסדר שלילי" לעניין. ביהמ"ש תמך מסקנה זו בנימוקים מעשיים:

"הלכה היא כי הכללים לעניין ההרכב והמניין החוקי של ועדת מכרזים הם גמישים, שיש לבחון אותם לפי הנסיבות של כל מקרה ומקרה,
והלוא אי הופעה של מספר חבריה כפי שסבורה המבקשת, עלול לשתק את פעולתה. חשוב הוא שיקויים דיון לגופו של עניין וכי הוועדה תשקול שיקולים נכונים וסבירים ושייכים לעניין..."

לדעת המחבר, היה ותחליט הועדה לא לקבוע מניין מחייב (קווארום) ותבחר לפעול בעניין זה במניין רוב חבריה, **מומלץ לאמץ את דפוסי ההתנהלות** של ישיבות מליאת המועצה, כנוהל מחייב גם על הועדה, בשינויים המתחייבים שלהלן:

1) **לא היה מניין חוקי** בישיבת הועדה, בחלוף **חצי שעה** מהמועד שאליו זומנה בו הישיבה, יהווה **שליש מחברי הוועדה** מניין חוקי;
2) לא נכחו שליש מחברי הועדה בתום מחצית השעה כאמור, **תידחה הישיבה בשבוע**, באותו יום ובאותה שעה, ובמועד זה **יהוו שלושה מחברי הוועדה מניין חוקי**;
3) לא נכחו שלושה מחברי הועדה בתום מחצית השעה ובוועדה שבה 17 חברים או יותר, אם לא נכחו חמישה מחברי הועדה בתום מחצית השעה, **תידחה הישיבה בשבוע**, באותו יום ובאותה השעה, ובמועד זה **יהווה כל מספר חברי ועדה מניין חוקי**.

סוף ציטוט מחוברת משרד הפנים, הדרכת נבחרים ברשויות המקומיות, ועדת מכרזים, מינואר 2024.

הישיבה הראשונה של "וועדת הביקורת לשנת 2024" (כאמור, הכוונה להרכב הוועדה לאחר הבחירות), בו שימש יו"ר הוועדה החדש התקיימה בתאריך 14/4/2024. בישיבה הראשונה לא נקבע הקוורום הנדרש לוועדה (מניין מחייב) וגם לא בישיבות הבאות, מכאן בהתאם לפרשנות בחוברת משרד הפנים, הדרכת נבחרים ברשויות המקומיות מינואר 2024, מניין חוקי יהיה רוב חברי הוועדה כאשר לכל הפחות היה צריך לקבוע מינימום של 3 חברים ולאמץ את דפוסי ההתנהלות של מועצת העיר לעניין מניין מחייב.

מסריקת רישומי הנוכחות בפרוטוקולים לשנים 2023 (סה"כ 34 פרוטוקולים) ו-2024 (סה"כ 23 פרוטוקולים) נמצא כי בכל ישיבות הוועדה מילאו אחר התנאי המחייב נוכחות רוב חברי הועדה (לכל הפחות שלושה, מתוך 5 חברים שאושרו לשנים אלה), כולל משתתפים באמצעות הזום וכולל פרוטוקולים טלפוניים.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

ציטוט מדוח מבקר העירייה לשנת 2017 מהפרק בנושא "התנהלות וועדת המכרזים בעירייה" :

נוכחות בעלי תפקידים בוועדת המכרזים

א. גזבר העירייה בישיבות וועדת המכרזים

סעיף 3ג170 ל פקודת העיריות [נוסח חדש] - הזמנת חובה מגדיר בין השאר :

(א) הגזבר יוזמן לישיבות המועצה ולישיבות של כל ועדה מועדותיה, ותינתן לו הזדמנות להשמיע את דעתו, בעל פה או בכתב, לפני קבלת כל החלטה של המועצה או ועדה מועדותיה, שיש לה השלכה על תקציב העירייה, הכנסותיה או הוצאותיה.

(ב) **הגזבר יהיה נוכח בישיבות** המועצה, וועדת הכספים **וועדת המכרזים** ותינתן לו הזדמנות להשמיע את דעתו, בעל פה או בכתב, לפני קבלת כל החלטה של המועצה או ועדה כאמור, שיש לה השלכה על תקציב העירייה, הכנסותיה או הוצאותיה.

(ג) הגזבר רשאי להיות מיוצג בישיבות כאמור בסעיף זה על ידי עובד העירייה הכפוף לו שהוסמך על ידו לעניין זה, ואולם בישיבות ועדת המכרזים רשאי הגזבר להיות מיוצג בהתאם להוראות שיקבע השר.

בפועל, גזברית העירייה מוזמנת לישיבות וועדת המכרזים, אך לא נוכחת בכולן אף לא על ידי נציג מטעמה.

- **ממצא : בניגוד לסעיף 3ג170ב, גזברית העירייה או נציג מטעמה לא נוכחים בכל ישיבות וועדת המכרזים.**

- **המלצה : יש לקיים את הוראת החוק המחייבת נוכחות גזבר או נציגו בוועדת המכרזים.**

ב. נוכחות היועץ המשפטי בישיבות וועדת המכרזים

סעיף 6 לחוק הרשויות המקומיות (ייעוץ משפטי), התשל"ו-1975 -הזמנת חובה מגדיר :

(א) היועץ המשפטי לרשות מקומית יוזמן לישיבות המועצה, לרבות ישיבותיה כוועדה מקומית לתכנון ולבניה לפי חוק התכנון והבניה, התשכ"ה-1965, וכן לישיבות ועדת המשנה לתכנון ולבניה, רשות רישוי מקומית לפי סעיף 30 לחוק האמור, ועדת המכרזים וועדת הכספים.

(ג) לצורך ביצוע תפקידו יוזמן היועץ המשפטי ויהיה רשאי להיות נוכח בכל ישיבה של מועצת הרשות המקומית או כל ועדה מוועדותיה, בין בעצמו ובין באמצעות עובד אחר של הלשכה המשפטית, ותינתן לו הזדמנות לתת את חוות דעתו, בעל פה או בכתב, לפני קבלת כל החלטה.

בפועל, היועץ המשפטי של העירייה מוזמן לישיבות וועדת המכרזים, אם כי אינו נוכח בעצמו או באמצעות נציג בכל הישיבות.

ג. נוכחות מהנדס העירייה בישיבות וועדת המכרזים.

סעיף 5 לחוק הרשויות המקומיות (מהנדס רשות מקומית), התשנ"ב-1991 - הזמנת חובה מגדיר :

(א) **<u>המהנדס יוזמן לכל ישיבות מועצת הרשות המקומית או ועדה מוועדותיה</u>**, לרבות ישיבותיה של המועצה כוועדה מקומית לתכנון ולבנייה לפי חוק התכנון והבנייה, ישיבות ועדת המשנה לתכנון ולבנייה, ישיבות רשות הרישוי המקומית לפי סעיף 30 לחוק האמור, **<u>וישיבות ועדת המכרזים</u>** וועדת הכספים הנוגעות לתחום תפקידיו.

(ב) המהנדס, או עובד אחר של הרשות המקומית שסמכויות המהנדס נאצלו לו לפי סעיף 6, רשאי להיות נוכח בכל ישיבה של מועצת הרשות המקומית או כל ועדה מוועדותיה בישיבות הנוגעות לתחום תפקידיו; המהנדס או עובד כאמור רשאי להגיש חוות דעת בכתב לפני הדיון, ותינתן לו הזדמנות לתת את חוות דעתו בעל פה, לפני קבלת כל החלטה בתחום תפקידיו.

- **ממצא : בניגוד לסעיף 5 לחוק הרשויות המקומיות (מהנדס רשות מקומית), התשנ"ב-1991, בכל הנוגע לביצוע פרויקטים הנדסיים, ככלל מהנדסת העירייה אינה מיוצגת בוועדת המכרזים, בפועל מגיעים מנהלי מחלקות הביצוע או האחזקה, זאת ללא האצלת סמכויות ממהנדסת העירייה כנדרש בחוק.**

- **המלצה : מומלץ לוודא כי בכל נושא הנדסי יוזמן נציג מחלקת ההנדסה להשתתף בוועדת המכרזים, לחלופין בידי מהנדסת העירייה האפשרות להאציל את סמכויותיה בנושא לעובדי עירייה אחרים, ואז יש לוודא כי אלה מוזמנים לישיבות הרלוונטיות.**

סוף ציטוט מדוח מבקר העירייה לשנת 2017 מהפרק בנושא "התנהלות וועדת המכרזים בעירייה".

כמפורט מעלה, על פי חוק, חובה להזמין את גזבר העירייה, היועץ המשפטי לעירייה ומהנדס העירייה, לוועדות המכרזים ולאפשר להם לחוות דעה בנושאים הקשורים לתפקידם.

ממצא : נמצא כי בהתאם לדין, מזכירת הוועדה מזמנת את גזברית העירייה ואת היועץ המשפטי לעירייה לכל ישיבות וועדת המכרזים, יו"ר הוועדה מאפשר לכל אחד מאלה להביע את חוות דעתו במהלך הדיון – תקין.

לפי מזכירת הוועדה אין הזמנה של המהנדסת לכלל הישיבות אלא לישיבות רלוונטיות בנושאים הנדסיים, לפעמים מוזמנים נציגי אגף שפ"ע, לשיטת הביקורת אין להשאיר את ההחלטה להזמנת

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

המהנדסת בידי מזכירת הוועדה, לדוגמה בישיבת וועדת המכרזים מיום 14/4/2024 בנושא "מכרז 02-2024 הספקה, התקנה ותחזוקה של תוכנות למנהל ההנדסה" לא הוזמן כל נציג מאגף ההנדסה.

- **ממצא : בניגוד לסעיף 5 לחוק הרשויות המקומיות (מהנדס רשות מקומית), התשנ"ב-1991, בכל הנוגע לנושאים הנדסיים, ההחלטה על זימון מהנדסת העירייה מתקבלת על ידי מזכירת הוועדה על פי שיקול דעתה. לעיתים במכרזים בנושאים של פרויקטים הנדסיים מוזמנים מנהלי מחלקות מאגף שפ"ע, זאת ללא האצלת סמכויות ממהנדסת העירייה כנדרש בחוק. נמצא כי בוועדה בה נפתחו מעטפות של מכרז מערכות מחשוב להנדסה, לא הוזמן ולא נכח נציג מהאגף.**

<u>תגובת יו"ר הוועדה: נדגיש, כי גם כשהמהנדסת אינה נמצאת הוועדה דורשת את חוות דעתה המקצועית ולא מקבלת החלטה בעניינים הנוגעים להנדסה ללא חוות דעתה, ואכן לאור דוח המבקר, אזמן את המהנדסת לכלל הוועדות והמהנדסת תגיע לישיבות הרלוונטיות עבורה.</u>

- **המלצה : מומלץ לוודא כי בכל נושא הנדסי יוזמן נציג מחלקת ההנדסה להשתתף בוועדת המכרזים, לחלופין בידי מהנדסת העירייה האפשרות להאציל את סמכויותיה בנושא לעובדי עירייה אחרים ואז יש לוודא כי אלה מוזמנים לישיבות הרלוונטיות (השתתפות בפועל בוועדות על פי שיקול דעת המהנדסת).**

- **הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :**

נמוכה מאוד	נמוכה	**בינונית**	גבוהה	גבוהה מאוד

<u>סדרי עבודה</u>

<u>ציטוט מדוח מבקר העירייה לשנת 2017, מהפרק בנושא התנהלות וועדת המכרזים:</u>

סעיף 166 (ב) לפקודת העיריות [נוסח חדש] – הנוהל בעבודת הועדות - מגדיר:

(ב) כל ועדה של המועצה רשאית, בשים-לב להחלטות המועצה, ובמידה שלא נקבעה הוראה אחרת בעניין זה, להסדיר בעצמה את עבודתה ואת דיוניה.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

עבודת ועדת המכרזים מטבע הדברים חשופה לתביעות יותר מועדות אחרות, מכאן יש חשיבות גדולה יותר לקביעת סדרי עבודת הוועדה במגוון נושאים, על מנת ליצור אחידות ושקיפות בהתנהלות הוועדה.

בהתאם לסעיפים 150א ו- 160 לפקודת העיריות, מניין חברי המועצה החברים בוועדה לא יפחת משניים, שאחד מהם הוא יו"ר הוועדה והשני נציג האופוזיציה. לפי סעיף 162(ב) לפקודה יש אפשרות למנות חבר וועדה שאינו נבחר ציבור.

למעט נושא הקוורום המינימלי לקיום ישיבת ועדה שעליו הוחלט בישיבת הוועדה מתאריך 5 לאוקטובר 2016 ולהעדפת ספק מקומי מתאריך 28 לנובמבר 2016, לא נקבעו סדרי עבודה אחרים, לדעת הביקורת יש לכל הפחות לקבוע אופן התנהלות במקרים הבאים :

1. הצעת יחיד – באילו מקרים ממשיכים בהליך המכרז ופותחים הצעה יחידה ובאילו מקרים נוהגים אחרת (הארכת מועד, ביטול מכרז ויציאה למכרז חדש וכד').
2. באילו מקרים ניתן להכריז על זוכה כאשר סכום ההצעה הזולה שונה מהותית מהאומדן המשוערך (לדוגמא כנהוג במשרדי הממשלה רף של מעל או מתחת ל-25%).
3. התנהלות במקרה של טעויות חשבונאיות בהצעות המתמודדים.
4. אמות מידה לבחירת הצעה שאינה ההצעה הזולה ביותר.
5. אופן קבלת נתוני הבדיקות מהמומחים הרלוונטיים למכרז.

- **ממצא : למעט בנושא קוורום מינימלי המאפשר קיום דיון הוועדה, לא נקבעו כל הסדרי עבודה אחרים, כאשר בפועל באופן תדיר עולות שאלות לגבי התנהלות הוועדה במקרים כגון : המשך תהליך במקרה של הצעה בודדת, כיצד לנהוג כאשר יש הבדל מהותי בין האומדן להצעות, התמודדות עם טעויות חשבונאיות בהצעות המוגשות וכד'.**

- **המלצה : מומלץ לבנות נוהל וועדת מכרזים, או לכל הפחות סדרי עבודה בהתאם לבעיות השכיחות שחווה הוועדה במהלך פעילותה, זאת על מנת להבטיח אחידות, שקיפות ולמנוע חוסר וודאות לגבי אופן הפעולה הנכון.**

סוף ציטוט מודח מבקר העירייה לשנת 2017, מהפרק בנושא התנהלות וועדת המכרזים.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

ציטוט מחוברת משרד הפנים, הדרכת נבחרים ברשויות המקומיות, ועדת מכרזים, מינואר 2024 :

הזימון לישיבות הועדה, המועדים להתכנסות וסדר היום, מסורים ליו"ר הועדה, כמו בכל וועדות המועצה והוא זה האחראי להורות על זימון ישיבות הועדה לחברי הועדה, למשתתפים ולמוזמנים, לקבוע את מועד כינוסה, הנושאים שיובאו לדיון וסדר יומה והסדר בו הם יעלו לדיון ולניהול הישיבה והפרוטוקול.

מומלץ כי את מועדי ושעות ההתכנסות יקבע יו"ר הועדה בהסכמת חברי הועדה, כבר בישיבת הועדה הראשונה, בכפוף להוראות **פקודת העיריות, התוספת השנייה סעיף 6** העוסקת במועדי ישיבות המועצה, בה יקבעו סדרי עבודת הועדה, שנותרו בידיה

והיא רשאית להסדיר בעצמה את דרכי עבודתה ודיוניה, ראה **סעיף 166 לפקודת העיריות, סעיף 131 לצו המועצות וסעיף - 48 לצו המועצות האזוריות** קובעים כי:

"(ב) כל ועדה של המועצה רשאית, בשים לב להחלטות המועצה, ובמידה שלא נקבעה הוראה אחרת בעניין זה, להסדיר בעצמה את עבודתה ואת דיוניה."

(ג) ועדה של המועצה רשאית למסור לוועדת משנה, שתיבחר מבין חבריה, את בירורו של ענין מסוים שבתחום סמכותה; ועדת המשנה תביא את מסקנותיה בעניין האמור לפני הועדה."

סוף ציטוט מחוברת משרד הפנים, הדרכת נבחרים ברשויות המקומיות, מינואר 2024.

בפועל, לא נקבעו הסדרי עבודה לוועדה שהחלה פעילותה לאחר הבחירות בשנת 2024 ואף לא אושררו ההסדרים של הוועדה הקודמת.

- **ממצא : בניגוד לסעיף 166 (ב) לפקודת העיריות המתיר קביעת סדרי עבודה, לא נקבעו כל סדרי עבודה בוועדה המכרזים כחלק מתהליך ובחירה מודעת של חברי הועדה הנוכחיים, לא בפרוטוקול ועדה ולא בנוהל עירוני, לחלופין לא אושררו הסדרי העבודה של הוועדה שפעלה לפני הבחירות לרשויות המקומיות (עד מרץ 2024).**

תגובת יו"ר הוועדה : עדיין לא קבענו נהלי עבודה לעבודת הוועדה, וזאת ע"מ ללמוד את צרכי הוועדה ואת המקרים השכיחים והתדירים בוועדה ולקבוע להם נוהל מסודר, ובקרוב אי"ה נוציא נוהל מסודר שיבוא לבחינת ולאישור הוועדה.

- **המלצה : מומלץ לבנות נוהל סדרי עבודה לוועדת המכרזים (בדומה לנוהל שהחל להיבנות לפעילות הוועדה הקודמת ששימשה בתפקידה עד שנת 2024), או לכל הפחות להחליט על סדרי עבודה בפרוטוקול וועדה, בהתאם לבעיות השכיחות שחווה הוועדה במהלך פעילותה, זאת על מנת להבטיח אחידות, שקיפות ולאפשר קבלת החלטות מושכלות.**

- **הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :**

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	**גבוהה**	גבוהה מאוד

עיריית ערד
דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

6.1.3 נתונים כמותיים

מספר ישיבות 2023 , 2024

כאמור, וועדת המכרזים היא וועדה שחובה להקימה על פי החוק, סעיף 166 לפקודת העיריות (נוסח חדש) מסדיר אופן התנהלות וועדות החובה במספר מישורים בין השאר נקבע בתתי הסעיפים כך:

חובת כינוס הוועדה

סעיף 166 (אא) לפקודת העיריות [נוסח חדש] – הנוהל בעבודת הועדות - מגדיר:

ועדה שחובה להקימה לפי כל דין תכונס לפחות אחת לשלושה חדשים; לא כונסה ועדה כאמור, יורה ראש העירייה לכנסה, והוא יקבע את סדר היום של ישיבת הועדה; לא נכח יושב ראש הועדה בישיבה, או סרב לנהלה, ינהלה זקן חברי הועדה.

מספר ישיבות הועדה בשנים 2023 ו - 2024 (כולל ישיבות טלפוניות) על פי רישומי מזכירות הוועדה:

שנה	2024	2023
רבעון 1 (1-3)	6	9
רבעון 2 (4-6)	3	9
רבעון 3 (7-9)	8	6
רבעון 4 (10-12)	6	10
סה"כ	**23**	**34** **(מספר הישיבות תואם גם את הדוח המפורט של מבקר משרד הפנים)**

- **ממצא: בהתאם לסעיף 166 (אא) לפקודת העיריות [נוסח חדש], לפי רישומי מזכירת וועדת המכרזים בעירייה, הוועדה התכנסה כנדרש (לכל הפחות פעם אחת ברבעון בכל אחת מהשנים 2024,2023) – תקין.**

עיריית ערד
דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

6.1.4 מעקב אחר תיקון ליקויים מדוח המבקר לשנת 2017

ציטוט מדוח מבקר העירייה לשנת 2019, מהפרק העוסק במעקב מפורט אחר תיקון ליקויים מדוח מבקר העירייה לשנת 2017 ובנוסף ציון סטטוס תיקון הליקוי נכון לשנת 2024 :

1.2.1 דוח ביקורת בנושא התנהלות וועדת המכרזים בעירייה.

סיכום מתוך 54 ליקויים לגביהם נערך מעקב אחר תיקון ליקויים :

תוקנו – 5 ליקויים (9%).

תוקנו חלקית 4 - ליקויים (7%).

לא תוקנו 24 -ליקויים (45%).

והופסק מעקב אחר 21 - ליקויים (39%).

מטרת ביקורת מספר 1 – בחינת התנהלות שוטפת של ועדת המכרזים העירונית (סדרי עבודה ועמידה בהגדרות הדינים השונים).

א.1 הליקוי : בניגוד לסעיף 166 (אא) לפקודת העיריות [נוסח חדש], בהתאם לרישומי העירייה בנושא וועדת המכרזים של העירייה, לא התכנסה הועדה כנדרש לכל הפחות פעם אחת ברבעון 3 בשנת 2015.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

מומלץ להקפיד על כינוס הוועדה בהתאם להגדרת החוק, ככל שעל פי רישומי מזכירות הועדה לא מתכנסים כנדרש בחוק יש לקיים מנגנון התראה, ולפעול לפתרון כמוגדר בחוק.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2019 :

הממצא שגוי- הוועדה התכנסה למצער לשלוש ישיבות, בתאריכים, 22.07.15 , 17.08.15 , 03.09.15 כך שטענת הביקורת שגויה.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2019 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	התייחסות צוות תיקון הליקויים לא רלוונטית לליקוי שהתייחס לרישומי העירייה, מכאן טענת הביקורת אינה שגויה. במהות ליקוי חד פעמי, הנובע מטעות אנוש, אך מאחר והליקוי	לא תוקן

		הופיע גם בביקורת על וועדות אחרות, מן הראוי כי צוות תיקון הליקויים יגבש תיקון, יקבע אחראי על הרישומים ומערכת ניטור שתבטיח כי אלה מעודכנים ולא שגויים.	

<u>סטטוס תיקון הליקוי לשנת 2024 :</u>

גם בשנת 2024 וועדות חובה רבות לא התכנסו כחוק ולא מונה גורם עירוני מתכלל לניטור ובקרה על הנושא, לכן (כאמור, וועדת המכרזים כן קיימה ישיבות כהגדרת החוק) – לא תוקן.

א.2 הליקוי : העירייה דיווחה לרואה החשבון המבקר מטעם משרד הפנים נתון שגוי לגבי מספר ישיבות וועדת המכרזים בשנת 2015 ברבעון 3 דבר המעיד גם על כשל בהעברת התפקיד של מזכיר הוועדה שהתרחש בתקופה האמורה.

<u>המלצת הביקורת לתיקון הליקוי</u> :

מומלץ לקבוע נהלים מסודרים המגדירים את אופן עדכון רישום התכנסות הוועדה, אופן אחיד ומקום מרכזי לשמירת הפרוטוקולים, והליך החלפת תפקיד מזכיר הוועדות/אחראי נושא מכרזים, על מנת להימנע מטעויות ואובדן אסמכתאות.

<u>התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2019</u> :

הפסקת מעקב - לאור המפורט לעיל וההתייחסות להערה הקודמת נראה כי גם ממצא זה שגוי.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2019 :

אחראי לטיפול	**מועד אחרון לטיפול**	**בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה**	**תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב**
לא נקבע	לא נקבע	התייחסות צוות תיקון הליקויים לא רלוונטית לליקוי שהתייחס לרישומי העירייה, מכאן טענת הביקורת אינה שגויה. במהות ליקוי חד פעמי, הנובע מטעות אנוש, אך מאחר והליקוי הופיע גם בביקורת על וועדות אחרות, מן הראוי כי צוות תיקון הליקויים יגבש תיקון, יקבע אחראי על הרישומים ומערכת ניטור שתבטיח כי אלה מעודכנים ולא שגויים.	לא תוקן

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

<u>סטטוס תיקון הליקוי לשנת 2024 :</u>

גם בשנת 2024 לא הוסדר נושא רישום התכנסות כלל ועדות העירייה ושמירת פרוטוקולים במקום מרכזי (באתר העירייה פורסמו חלק מהפרוטוקולים, לעניין דיווח לרואה החשבון מטעם משרד הפנים בשנת 2023 דווחו מספר הפרוטוקולים כולל ישיבות טלפוניות שבוצעו לקבלת החלטה ספציפית), לכן – לא תוקן.

א.3 הליקוי : נמצא כי למעט בנושא קורום מינימלי המאפשר קיום דיון הוועדה, לא נקבעו כל הסדרי עבודה אחרים, כאשר בפועל באופן תדיר עולות שאלות לגבי התנהלות הוועדה במקרים כגון : המשך תהליך במקרה של הצעה בודדת, כיצד לנהוג כאשר יש הבדל מהותי בין האומדן להצעות, התמודדות עם טעויות חשבונאיות בהצעות המוגשות וכד'.

<u>המלצת הביקורת לתיקון הליקוי</u> :

מומלץ לבנות נוהל וועדת מכרזים, או לכל הפחות סדרי עבודה בהתאם לבעיות השכיחות שחווה הוועדה במהלך פעילותה, זאת על מנת להבטיח אחידות, שקיפות ולמנוע חוסר וודאות לגבי אופן הפעולה הנכון.

<u>התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2019</u> :

למעקב - באותם פרוטוקולים חסרים של ישיבות וועדת המכרזים ברבעון 3 בשנת 2015 ישנה התייחסות ברורה לפתיחת הצעת יחיד. גם לגבי הבדל בין אומדן להצעות ובהתאם לפסיקת ביהמ"ש, הוועדה לא תקבל הצעה שעולה או נמוכה ב- 25% - 30% מגובה האומדן. טעויות חשבונאיות מופיעות בגוף המכרז, שם מופיע ונחתם על ידי המציע כי הצעה שיש בה טעות חשבונאית תחול הטעות לטובת העירייה. צוות תיקון ליקויים יפנה דרישה לכתיבת נוהל ליו"ר וועדת מכרזים.

<u>תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2019 :</u>

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
יו"ר ועדת מכרזים	לא נקבע	בניגוד להגדרת הדין את אופן עבודת צוות תיקון הליקויים, לא נקבע מועד לתיקון הליקוי. מחד קיים נוהג חלקי, מאידך לא הועבר לביקורת נוהל סדרי עבודת הוועדה. מכאן, תוקן חלקית.	תוקן חלקית

<u>תגובת המבוקר בשנת 2019</u> :

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

מזכירת הועדה העלתה על הכתב תהליך עבודה מנקודת מבטה, ובפועל מתנהל בהתאם לכתוב. בפועל לא הועבר לאישור הגורמים השונים.

<u>סטטוס תיקון הליקוי לשנת 2024 :</u>

כאמור, לאחר הבחירות והחלפת הרכב הוועדה, לא נקבעו כל הסדרי עבודה, לכן – לא תוקן.

א.4 הליקוי : בניגוד לסעיף 170ג3ב לפקודת העיריות [נוסח חדש] , גזברית העירייה או נציג מטעמה לא נוכחים בכל ישיבות וועדת המכרזים.

<u>המלצת הביקורת לתיקון הליקוי</u> :

למעקב - יש לקיים את הוראת החוק המחייבת נוכחות גזבר או נציגו בוועדת המכרזים.

<u>התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2019</u> :

הגזברית תקפיד להגיע או לשלוח מי מטעמה לוועדות החל מהוועדה הקרובה.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2019 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
גזברית העירייה	31/3/19	במדגם הביקורת נמצא כי מתוך 7 פרוטוקולים של וועדת המכרזים שנערכו בשנת 2019 בחודשים יוני עד ספטמבר, בשתי ישיבות לא הייתה נוכחות גזברית העירייה או מי מטעמה. מכאן, תוקן חלקית.	תוקן חלקית

<u>סטטוס תיקון הליקוי לשנת 2024 :</u>

בשנת 2024 בכל הישיבות הפרונטליות השתתפה הגזברית או מי מטעמה לכן – תוקן.

א.5 הליקוי : בניגוד לסעיף 5 לחוק הרשויות המקומיות (מהנדס רשות מקומית), התשנ"ב-1991, בכל הנוגע לביצוע פרויקטים הנדסיים, ככלל מהנדסת העירייה אינה מיוצגת בוועדת המכרזים,

בפועל מגיעים מנהלי מחלקות הביצוע או האחזקה, זאת ללא האצלת סמכויות ממהנדסת העירייה כנדרש בחוק.

<u>המלצת הביקורת לתיקון הליקוי</u> :

מומלץ לוודא כי בכל נושא הנדסי יוזמן נציג מחלקת ההנדסה להשתתף בוועדת המכרזים, לחלופין בידי מהנדסת העירייה האפשרות להאציל את סמכויותיה בנושא לעובדי עירייה אחרים, ואז יש לוודא כי אלה מוזמנים לישיבות הרלוונטיות.

<u>התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2019</u> :

הפסקת מעקב - מנהלי מחלקות אחזקה וביצוע אינם כפופים למהנדסת העיר ואינם באים מתוקף סמכותה ואינם חלופיים לה. במכרזים הקשורים למחלקת הנדסה, מוזמנת מהנדסת העיר ואף נדרשת בדיקתה למכרזים אלו.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2019 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	התייחסות צוות תיקון הליקויים אינה סותרת את הליקוי, אלא מחזקת אותו. על פי החוק המצוטט בדוח הביקורת, יש להזמין את מהנדסת העירייה לוועדת המכרזים בישיבות הנוגעות לתחום תפקידיה. מאחר וכל בניה עירונית היא בתחום תפקיד המהנדסת, לא מספיק להזמין את מנהלי מחלקות הביצוע והאחזקה, כאמור בליקוי. מכאן, לא תוקן.	✗ לא תוקן

<u>סטטוס תיקון הליקוי לשנת 2024 :</u>

✗ **כאמור, ברגיל לא מוזמנת מהנדסת העירייה או נציג האגף לישיבות הוועדה, אלא אם לפי הבנת מזכירת הוועדה דנים בנושא הנדסי, לא נקבעו כל הסדרי עבודה, לכן – לא תוקן.**

א.6 הליקוי : בועדת המכרזים של עיריית ערד נוכחים בעת ההצבעה אנשים שאינם חברי ועדה (בדרך כלל מנהלי המחלקות המקצועיות, לעיתים בעלי תפקידים נוספים), זאת בניגוד להערת מבקר המדינה בביקורתו על ועדת המכרזים בעיריית באר שבע, שם קבע כי : נוכחות גורמים

נוספים בדיונים בכלל, ובשלב ההצבעה בפרט, עלולה להוות, ולו למראית עין, גורם המשפיע על עצמאות שיקול הדעת של חברי וועדת המכרזים במילוי תפקידם.

<u>המלצת הביקורת לתיקון הליקוי</u> :

מומלץ כי לכל הפחות בשלב ההצבעה בוועדת המכרזים, יישארו בחדר הישיבות רק חברי הועדה ובעלי התפקידים המוגדרים בפקודה.

<u>התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2019</u> :

הפסקת מעקב - ב- 06/2011 יצאה חוו"ד יועמ"ש משרד הפנים בהתייחס לנוכחות של חברי מועצה בוועדת המכרזים. המחוקק קבע מפורשות כי ניתן וישתתפו בדיוני הוועדה "מומחי הוועדה". בדרך כלל "מומחי הוועדה" אלו מנהלי המחלקות אשר מביעים עמדתם ביחס למכרז ומביאים את עמדתם בפני חברי המועצה, קרי- חברי הוועדה. מעולם לא הותרה השתתפותם של גורמים נוספים שאינם חברי הוועדה ואף לא השתתפותו של ראש העירייה. קבלת ההחלטות בוועדה נעשית באופן מקצועי ובהתאם לשיקול דעת של חברי הוועדה בלבד.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2019 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	התייחסות צוות הליקויים אינה רלוונטית לליקוי בחלקה. הליקוי מתייחס להימצאות מי שאינם חברי ועדה במעמד ההצבעה, ולא על הימצאותם בדיוני הוועדה, הנושא אליו התייחס צוות תיקון הליקויים. בוועדות בהן נכחה הביקורת מאז הדוח, עדיין נמצאים אנשים שאינם חברי ועדה במועד ההצבעה, מכאן, הליקוי לא תוקן.	לא תוקן

<u>סטטוס תיקון הליקוי לשנת 2024 :</u>

בישיבות בהן נכחה הביקורת, לא התקיימה תופעה כאמור ולא נמצא רישום בפרוטוקולים לנוכחות אנשים נוספים, לכן – תוקן.

א.7 הליקוי : בניגוד למוגדר בתקנות העיריות (מכרזים), התשמ"ח-1987, וועדת המכרזים לא מתחשבת ולא מעניקה עדיפות בהמלצתה לרכישת טובין מהארץ (אין לנושא התייחסות כלל).

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

מומלץ לקבוע נוהל כי במרכזים רלוונטיים יועברו נתונים רלוונטיים לוועדת המכרזים בדבר רכישת טובין מתוצרת הארץ.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2019 :

הפסקת מעקב - לעניין הליקוי המתייחס לתוצרת הארץ ו/או לעסק בשליטת אישה – מובהר כי הדבר מוסדר בחקיקה וכל מציע אשר עומד בתנאים הקבועים בחוק, מוטלת לפתחו החובה להציג זכאותו בפני הוועדה. לא אחת נתקלה הוועדה במקרה בו ציין המציע כי מרכולתו זוכה בעדיפות בשל היותה תוצרת הארץ, לדוגמא- מכרזי רכב.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2019 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	מאחר והיועץ המשפטי של העירייה הינו חלק מצוות תיקון הליקויים, ומאחר וחוות דעתו מחייבת את העירייה, בהתאם להתייחסות צוות תיקון הליקויים – מופסק המעקב.	*הפסקת מעקב*

סטטוס תיקון הליקוי לשנת 2024 :

בניגוד למתואר מעלה, במהלך השנים ועל דעת היועץ המשפטי לעירייה, אושרה החלטה כי תושב העיר ייחשב כהצעה הזולה ויוכרז זוכה במכרז כל עוד אינו יקר יותר מ-5% מההצעה הזולה, לכן – תוקן.

א.8 הליקוי : בניגוד למוגדר בתקנות העיריות (מכרזים), התשמ"ח-1987, וועדת המכרזים לא קבעה מהו מחיר סביר בהתחשב באומדן המכרז (במילים אחרות מאיזה הפרש מהאומדן יתבקשו הסברים מהמציע, ומאיזה הפרש תפסל ההצעה בכל מקרה).

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

מומלץ לקבוע נוהל המגדיר מאיזה הפרש מהאומדן יוזמן המציע לתת הסברים לחריגה, ומאיזה הפרש תפסל ההצעה בכל מקרה.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2019 :

הפסקת מעקב - כאמור, נקבע כי הצעות החורגות ב- 25% - 30% מהאומדן כלפי מעלה או מטה, בהתאם לפסיקות ביהמ"ש השונות וככל שמדובר בהצעה הזולה ביותר, מוזמן המציע לשימוע.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2019 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	התייחסות צוות תיקון הליקויים לפרוטוקולים משנת 2015, אינם רלוונטיים לשנת 2017, או 2019, כאשר הרכב חברי הוועדה התשנה (במיוחד כאשר חברי הוועדה לא מודעים לנושא זה בשנת 2019). כאמור בליקוי א.3 , מומלץ לקבוע סדרי עבודה באופן מקיף ומסודר. מכאן – לא תוקן.	

<u>סטטוס תיקון הליקוי לשנת 2024 :</u>

כאמור, לא הוגדרו הסדרי עבודה ובכללם גם כיצד לנהוג במקרה של סטייה ניכרת מהאומדן, לכן – לא תוקן.

א.9 הליקוי : בניגוד למוגדר בתקנות העיריות (מכרזים), התשמ"ח-1987, במכרזי העירייה לא נדרש לדווח על עסק בשליטת אישה על מנת להעניק יתרון במקרה של הצעות זהות, כמוגדר בתקנות.

<u>המלצת הביקורת לתיקון הליקוי</u> :

יש להוסיף תצהיר למסמכי המכרז על מנת לקבל את הנתון הרלוונטי לעסק בשליטת אישה.

<u>התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2019</u> :

הפסקת מעקב - לעניין הליקוי המתייחס לתוצרת הארץ ו/או לעסק בשליטת אישה – מובהר כי הדבר מוסדר בחקיקה וכל מציע אשר עומד בתנאים הקבועים בחוק, מוטלת לפתחו החובה להציג זכאותו בפני הוועדה.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2019 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	מאחר והיועץ המשפטי של העירייה הינו חלק מצוות תיקון הליקויים, ומאחר וחוות דעתו מחייבת את העירייה, בהתאם להתייחסות צוות תיקון הליקויים – מופסק המעקב.	*הפסקת מעקב*

סטטוס תיקון הליקוי לשנת 2024 :

בפועל, ללא שינוי משנת 2019 לאור החלטת צוות תיקון הליקויים – הופסק מעקב.

א.10 הליקוי : בניגוד למוגדר בתקנות העיריות (מכרזים), התשמ"ח-1987, ככלל לא נרשמים בפרוטוקול הועדה נימוקים להחלטתה לדון ולהמליץ על הצעה זוכה במקרה של הצעת יחיד או שבפועל נותרה הצעה יחידה לדיון.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

יש לרשום בפרוטוקול נימוקים להחלטה לפתוח הצעת יחיד, או לדון בהצעה יחידה שנותרה, בכל המקרים בהם בוחרת הועדה לדון במקרים אלה.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2019 :

כמפורט לעיל ובעניין זה ראה דוגמא בפרוטוקול וועדת המכרזים ברבעון 3 לשנת 2015 שם נדונה בקשה של מנהל מחלקה לפתוח מעטפה על אף היותה הצעת יחיד, ולאחר קבלת בקשתו פורט הדבר בפרוטוקול הוועדה.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2019 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	התייחסות צוות תיקון הליקויים אינה רלוונטית לליקוי. צרוף דוגמא יחידה אינה מעידה על הכלל (מה עוד שלא נטען בליקוי כי אין מקרים שונים), נמצאו מקרים כמתואר בליקוי גם בשנת 2019, מן הראוי שצוות	לא תוקן

		תיקון הליקויים יגדיר תהליך שיבטיח רישום כמוגדר בחוק. מכאן – לא תוקן.	

<u>סטטוס תיקון הליקוי לשנת 2024 :</u>

ללא שינוי משנת 2019, לכן – לא תוקן.

א.11 הליקוי : נושא ביטול המכרזים לא הוסדר בנוהל מובנה המגדיר את שלבי ההתנהלות שיש לקיים עד לביטול מכרז, דבר העלול להביא להתנהלות לא שוויונית ואחידה בנושא.

<u>המלצת הביקורת לתיקון הליקוי</u> :

מומלץ להגדיר נוהל מסודר לגבי התהליכים שיש לקיים על מנת להחליט על ביטול מכרז, לשם שמירה על אחידות ושוויוניות בנושא.

<u>התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2019</u> :

למעקב - נושא ביטול מכרזים מוסדר בתקנות. יחד עם זאת, הדבר יוסדר במסגרת הנוהל המתכלל של וועדת מכרזים.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2019 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
יו"ר ועדת מכרזים	לא נקבע	התייחסות צוות תיקון הליקויים היא להמשיך מעקב בנושא, הוגדר אחראי לתיקון, אבל לא הוגדר מועד התיקון. נכון לסיום מועד מעקב הביקורת (דצמבר 2019), הנושא לא הוסדר. מכאן – לא תוקן.	לא תוקן

<u>סטטוס תיקון הליקוי לשנת 2024 :</u>

ללא שינוי משנת 2019, לכן – לא תוקן.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

א.12 הליקוי : בעיריית ערד לא מקיימים הכשרה לחברי ועדת המכרזים וכן אין תורה סדורה המגדירה לחברי ועדת המכרזים מהו ניגוד עניינים וכיצד יש להתנהג במקרה של חשש לניגוד עניינים בדיוני הועדה.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

מומלץ לקיים הכשרה מסודרת/לבנות תורה סדורה לחברי הוועדה לגבי ככלי ההתנהלות בוועדת המכרזים בכלל ולגבי נושא ניגוד עניינים בפרט.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2019 :

למעקב - בעת האחרונה נפתח קורס לנבחרי ציבור אליו נשלחה יו"ר וועדת מכרזים. ככל ותהיינה הדרכות נוספות, תיבדק האפשרות לשלב נבחרים נוספים במסגרת תכנית ההמראה.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2019 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	התייחסות צוות תיקון הליקויים לא מגדירה אחראי ומועד לתיקון הליקוי. כמו כן, נושא הדרכות יכול להיעשות במסגרת עירונית על ידי עובדי עירייה, לא חייבים להמתין להכשרות חיצוניות.	תוקן חלקית

סטטוס תיקון הליקוי לשנת 2024 :

חברי הוועדה החדשים (ממרץ 2024) לא עברו כל הכשרה רלוונטית, לכן – לא תוקן.

תגובת יו"ר הוועדה : אני פועל לרישום חברי וועדת המכרזים לקורס הכשרה מקצועית בתחום.

א.13 הליקוי : בפועל, אי קיום חפיפה מסודרת של אחראית נושא המכרזים בעירייה הביא לטעות בדיווח לרואה החשבון למשרד הפנים לגבי מספר הישיבות של הועדה בשנת 2015 (בפועל אחראית הנושא החלה תפקידה מספר חודשים לאחר עזיבת אחראית הנושא הקודמת), לשוני באופן ניהול התיקים ולאי עדכון אקסל המעקב אחר המכרזים.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

מומלץ לקיים חפיפה מסודרת בחילופי תפקידים בעירייה בכל נושא, ככל שיכתבו נהלים מסודרים בנוגע למילוי תפקידים בעירייה, יצטמצמו לפחות חלק מהטעויות בהחלפת העובדים.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2019:

הפסקת מעקב - כמפורט לעיל נראה כי ממצא זה מיותר.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2019 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	כמפורט לעיל התייחסות צוות תיקון הליקויים לא רלוונטית לממצא. ככל והצוות סובר שאין לקבוע נוהל לחפיפת עובדים עליו לציין זאת במפורש. בפועל, ללא שינוי משנת 2017. מכאן – לא תוקן.	✗ לא תוקן

סטטוס תיקון הליקוי לשנת 2024 :

✗ **ללא שינוי משנת 2019, לכן – לא תוקן.**

תגובת יו"ר הוועדה : אין צורך בתיקון הליקוי היות ואין החלפת תפקידים, ככל ונצטרך לכך נדאג לבצע חפיפה מסודרת.

א.14 הליקוי : לעובדת העירייה שזכתה במכרז הפנימי לאחראי נושא מכרזי עירייה, לא בוצעה כל הכשרה מסודרת/פורמלית למילוי התפקיד.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

מומלץ לקבוע הכשרה רלוונטית בכל חלופי עובדים בעירייה.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2019:

למעקב - הנושא יישקל לביצוע במהלך 2019 במסגרת תכנית ההמראה לאור עלויות ההכשרות.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2019 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב

לא נקבע	לא נקבע	התייחסות צוות תיקון הליקויים לא מגדירה אחראי ומועד לתיקון הליקוי. כמו כן, נושא הדרכות יכול להיעשות במסגרת עירונית על ידי עובדי עירייה, לא חייבים להמתין להכשרות חיצוניות. בפועל, ללא שינוי משנת 2017. מכאן – לא תוקן.	

<u>סטטוס תיקון הליקוי לשנת 2024 :</u>

ללא שינוי משנת 2019, כך גם המחליפה של מזכירת וועדת המכרזים אליה מתייחס הליקוי משנת 2015 לא קיבלה כל הכשרה פורמלית, לכן – לא תוקן.

א.15 הליקוי : לא קיים בעירייה הגדרה לקביעת תאריכים קבועים להגשת הצעות, ובהתאם לכך לקביעת תאריכים מראש לישיבות לוועדת המכרזים. האופן בו עובדים כיום כאשר הוועדה מתכנסת אד הוק, בהתאם לתאריכי ההגשה שנקבעו במכרז ללא כל תאום, אינו יעיל לכל הפחות בהיבט של בזבוז זמן חברי הוועדה, ובזבוז משאבי העירייה בניסיון לתאם ישיבה במועד הנוח לרוב חברי הוועדה.

<u>המלצת הביקורת לתיקון הליקוי</u> :

מומלץ לקבוע אחראי אחד בנושא המכרזים שיקבע בין השאר תאריכי הגשת המכרזים, על מנת להסדיר את תאריכי ישיבות הוועדה באופן קבוע ומראש ככל הניתן, ובכך לחסוך משאבים עירוניים הנדרשים לתאם מועד ישיבה עם מספר חברי וועדה. בכל מקרה אין התנהלות זו מונעת מיו"ר הוועדה לכנסה בכל עת, כמידת הצורך.

<u>התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2019</u> :

הפסקת מעקב - לדעת הצוות אין טעם בקביעת מועדי ישיבות קבועים. הישיבות נקבעות אד הוק בהתאם לצרכים של העירייה, תכיפותם וסדרי העדיפויות.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2019 :

אחראי לטיפול	**מועד אחרון לטיפול**	**בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה**	**תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב**
לא רלוונטי	לא רלוונטי	לאור התייחסות צוות תיקון הליקויים – מופסק המעקב.	<u>הפסקת מעקב</u>

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

סטטוס תיקון הליקוי לשנת 2024 :

ללא שינוי משנת 2019, לכן – לא תוקן.

תגובת יו"ר הוועדה : יש אכן קושי רב בזימון וקביעת שעות הוועדה עקב ההחלטה התמוהה של היועמ"ש שלוועדות שנקבעות לפני השעה 18:00 בערב יש צורך בהסכמת כלל החברים ללא יוצא מן הכלל, והיות ולצורך מקצועיות הוועדה נדרש שינכחו בה עובדי עירייה רבים בתחומים שונים ומאגפים שונים בהתאם לנושא המכרז, לא שייך לקבוע וועדה בשעות הערב, ולקבוע וועדה בשעה המוסכמת על כולם זה דבר מאוד קשה ולא שכיח מה שמקשה על מזכירת הוועדה בתיאום זמנים שזזים לא פעם בשל אי הסכמת כלל החברים. בהתאם למשרד הפנים : **"הזימון לישיבות הועדה, המועדים להתכנסות וסדר היום, מסורים ליו"ר הועדה"**, *כך שלא נראה שישנה מניעה חוקית ליו"ר לקבוע את מועדי הדיון אף ללא הסכמת כל החברים ונטילת סמכות זו מותירה קושי רב בזימון וקביעת סדר יום.*

לאחר שנה של עבודה סיזיפית ולא פשוטה אנחנו מתכנסים לקראת קביעת יום ושעה קבועה המוסכמת על כלל החברים, שמועד זה יופיע בקביעות ביומנם של החברים כמשוריין לוועדה.

א.16 הליקוי : לא קיימת מערכת ניהול ממוחשבת או נוהל המגדיר זמני תגובה של כל הגורמים המעורבים בהליך הכנת המכרז (לדוגמא על מנת למנוע מצבים בהם המכרז הקודם הסתיים ולא פעלו להוצאת מכרז חדש).

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

מומלץ לקבוע נוהל מסודר בנוגע לטיפול בחוזה שמועד סיומו קרב, והמחייב יציאה למכרז חדש. וכן מומלץ לשקול לרכוש מערכת ממוחשבת לניהול כלל נושא המכרזים.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2019 :

הפסקת מעקב - יש מודל בקונטרה למעקב אחר התקשרויות ויש הליך קבוע לפיו מספר חודשים לפני פקיעת חוזה, מנהלת לשכת הגזברית שולחת תזכורת למנהל המחלקה. המעקב אחר החוזים מתבצע בגזברות.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2019 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב

לא נקבע	לא נקבע	התייחסות צוות תיקון הליקויים לא רלוונטית לליקוי. מה שקיים במערכות העירייה ידוע לביקורת ואף נבחן בדוח ביקורת בנושא חוזים וערבויות – דבר המצוין גם בדוח הנוכחי. בפועל, אין כל ניטור על התהליך באם מנהל המחלקה לא מבצע את תפקידו, או גורם אחר בשרשרת. בפועל עדיין קורים מקרים בהם מסתיים חוזה של מכרז טרם עריכת חוזה חדש (מכונות צילום, מחשוב וכדי). מכאן, ללא שינוי משנת 2017 – לא תוקן.	

<u>סטטוס תיקון הליקוי לשנת 2024 :</u>

ללא שינוי משנת 2019, לכן – לא תוקן.

א.17 הליקוי : לא קיימת כל הכשרה מסודרת על ידי גורם עירוני (או גורם חיצוני הממומן על ידי העירייה), לחברי ועדת המכרזים, דבר המביא להסתמכות מוחלטת על המומחים/עובדי העירייה, המלווים את ההליך.

<u>המלצת הביקורת לתיקון הליקוי</u> :

מומלץ לקיים לימוד והכשרה מסודרים בנושא דיני מכרזים בכלל , והתנהלות ועדת המכרזים בפרט, לחברי ועדת המכרזים על ידי גורם עירוני או על ידי מימון הדרכה על ידי גורמי חוץ מומחים לנושא.

<u>התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2019</u> :

הפסקת מעקב - הממצא המסתמך על ראיון עם יו"ר וועדת המכרזים לפיו לא ניתן לחברי הוועדה רקע על המכרזים הנדונים איננה נכונה, במיוחד בזמנה של יו"ר הוועדה עימה נערך הריאיון אשר דרשה וקיבלה הסבר מפורט על כל מכרז שנדון. ניתן לוודא זאת מול ההקלטה שבוצעה בישיבות. למעלה מזאת, עם קבלת ההחלטה ועדת המכרזים מסיימת את תפקידה ולכן אין כל חובה או משמעות בעדכון חברי הוועדה בהתממשות המכרז או החוזים לאחר מכן. ככלל חברי הוועדה הם חברי מועצה ועומדים לרשותם הכלים הקבועים בפקודה לקבלת כל מידע אשר חפצה נפשם.

<u>תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2019 :</u>

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב

לא רלוונטי	לא רלוונטי	התייחסות צוות תיקון הליקויים לא רלוונטית לליקוי, יש לעסוק בנושא לגופו של עניין ולא לגופו של אדם. גם בשנת 2019 מאחר וחברי הוועדה לא בקיאים בנושא ולא מקבלים הדרכה גנרית, הם נאלצים לסמוך על המומחים המופיעים בוועדה דבר העלול לפגום בשיקול דעתם. הביקורת אף התריעה על הנושא פעם נוספת בחודש דצמבר 2019, כאשר הוועדה קיבלה החלטה ללא הבנת הבדיקה המקצועית החלקית במקרה הטוב שהוצגה בפני חברי הועדה ועליה הסתמכו בהפעלת שיקול דעתם.	לא תוקן

<u>סטטוס תיקון הליקוי לשנת 2024 :</u>

ללא שינוי משנת 2019, לכן – לא תוקן.

<u>תגובת יו"ר הוועדה : אני פועל לרישום חברי וועדת המכרזים לקורס הכשרה מקצועית בתחום.</u>

א.18 הליקוי : ברוב המכרזים מנהל המחלקה הוא המכין את המכרז בפועל מבחינה מקצועית וגם משמש כמומחה של הוועדה בנושא. בפועל, רוב מנהלי המחלקות בעירייה לא עברו הכשרה בנושא דיני מכרזים.

<u>המלצת הביקורת לתיקון הליקוי</u> :

מומלץ לקיים לימוד והכשרה מסודרים בנושא דיני מכרזים בכלל , והתנהלות ועדת המכרזים בפרט, למנהלי המחלקות בעירייה שבפועל הם המכינים את רוב המכרזים מבחינה מקצועית ומשמשים ברוב המקרים כמומחה של וועדת המכרזים, זאת על ידי גורם עירוני או על ידי מימון הדרכה על ידי גורמי חוץ מומחים לנושא.

<u>התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2019</u> :

הפסקת מעקב - מנהל המחלקה אינו מכין את המכרז. מנהל המחלקה מכין אך ורק את החומר הטכני- המפרט או כתב הכמויות. המכרז נבנה ומוכן על ידי המחלקה המשפטית. לכן, אין רלוונטיות להכשרה בדיני המכרזים לצורך הכנת מפרטים או כתבי כמויות.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2019 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא רלוונטי	לא רלוונטי	התייחסות צוות תיקון הליקויים לא סותרת את הליקוי אלא מחזקת אותו. כאמור בליקוי מנהל המחלקה אחראי על הנושא המקצועי, כאמור, מנהלי המחלקות לא עוברים הכשרה. בפועל, היו מקרים בהם חוסר ידעת המנהל פגמה בעבודת הוועדה, ראה לדוגמא בדוח זה (2017) מקרה של טיפול בטעות חשבונאית, במכרז פרויקט רמפה בין רובע האומנים לבין מתחם ישפרו. מקרה אחר עסק בניקוד איכות ההצעות על ידי המומחה (בתחום הרווחה) וכד'. לאור ממצא הביקורת מחודש דצמבר 2019 לגבי בדיקה מקצועית חלקית עליה התבססו חברי הוועדה, הנושא לא תוקן.	

<u>סטטוס תיקון הליקוי לשנת 2024 :</u>

ללא שינוי משנת 2019, לכן – לא תוקן.

א.19 הליקוי : לא קיים כל מנגנון משוב לחברי הועדה בדבר החלטות שקיבלו, כגון איכות הזוכים שנבחרו, או בעיות בביצוע המכרז, או החלטות שהובאו להכרעת בית המשפט. מכאן אין כל הסקת מסקנות להתנהלות עתידית, לא לגבי איכות ספקים ולא לגבי תקלות שחוזרות על עצמן.

<u>המלצת הביקורת לתיקון הליקוי</u> :

מומלץ לקיים מנגנון משוב ודיווח בדיעבד, לגבי החלטות שהתקבלו לפחות במקרים בהם התעוררו בעיות או עלו שאלות איכות ספק בביצוע המכרז, או במקרים בהם החלטות הועדה הובאו לדיון בבית המשפט. זאת על מנת לאפשר לחברי הועדה להסיק מסקנות לגבי התנהלות עתידית ונושאים שיש להביא בחשבון בהחלטות עתידיות.

<u>התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2019</u> :

עם קבלת ההחלטה ועדת המכרזים מסיימת את תפקידה ולכן אין כל חובה או משמעות בעדכון חברי הוועדה בהתממשות המכרז או החוזים לאחר מכן. ככלל חברי הוועדה הם חברי מועצה ועומדים לרשותם הכלים הקבועים בפקודה לקבלת כל מידע אשר חפצה נפשם.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2019 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא רלוונטי	לא רלוונטי	התייחסות צוות תיקון הליקויים לא סותרת את הליקוי. הביקורת לא טענה כי יש חובה לקיים מנגנון כמוצע, אלא כי קיום מנגנון כאמור יכול לשפר את איכות קבלת ההחלטות של חברי הוועדה, אשר אמורים לפעול בהתאם לשיקול דעת מתוך הבנה. רק לאחרונה לאחר דיון משפטי, בוטלה החלטת הועדה והנושא חזר לדיון בוועדה, יתכן שאם המלצת הביקורת היתה מיושמת, היה הליך זה נחסך מהעירייה (בפועל גורם לעיכוב וסיבך החלפת מערכות המחשוב של העירייה בכל נושאי הליבה כגון הנהלת חשבונות, גביית ארנונה וכד') . מאחר והליקוי עוסק במדיניות, לאור החלטת צוות תיקון הליקויים – מופסק המעקב.	*הפסקת מעקב*

סטטוס תיקון הליקוי לשנת 2024 :

ללא שינוי משנת 2019, לכן – לא תוקן.

א.20 הליקוי : אין בעיריית ערד תפקיד של כלכלן/תמחירן כמוגדר באוגדן העסוקים של משרד הפנים, אשר בין שאר מטלות תפקידו אמור לבצע חישובי כדאיות כלכליים לצורך התקשרות עם קבלנים לביצוע עבודות ופרויקטים. זאת על ידי בדיקת הצעות מחיר חישובי אומדנים למכרזים השוואת עלויות הצעה, בחינת חלופות וכד'. מכאן לחברי וועדת המכרזים לא מועברים ניתוחים כלכליים של כדאיות דבר העלול לפגום בכושר החלטתם לגבי הזוכים במכרזים.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

מומלץ למצוא את הדרך לספק לחברי וועדת המכרזים חישובי כדאיות כלכליים ובדיקות אומדני המכרזים, על מנת לאפשר להם להגיע להחלטה הטובה ביותר לעירייה.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2019:

למעקב - הנושא ייבחן במסגרת תכנית ההמראה.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2019 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	התייחסות צוות תיקון הליקויים לא מגדירה אחראי ומועד לתיקון הליקוי. ללא שינוי משנת 2017 – לא תוקן.	✗ לא תוקן

סטטוס תיקון הליקוי לשנת 2024 :

✗ **ללא שינוי משנת 2019, לכן – לא תוקן.**

א.21 הליקוי : אין כל נוהל לגבי ניהול פנקס המכרזים ו/או אילו נתונים ניתן לחשוף למבקשים לעיין בפנקס על פי התקנות, בפועל בפנקס נרשמים נתונים שאין לחשוף לפני מועד פתיחת המעטפות ומכאן קיים סיכון לפגיעה בסודיות ההליך.

תגובת אחראית נושא המכרזים בעירייה : קיימת טבלת אקסל – מעתה תהיה רשומה כ"פנקס מכרזים" לצורך עיון קבלנים בסטאטוס המכרז : הטבלה ממוינת לפי מספר סידורי של מכרזי העירייה עם סטאטוס מצב המכרז : זוכה / אי זוכה / מכרז שעדיין לא הסתיים / מכרז בוטל אציין כי לספר המכרזים שקיים בידיי אין אישור לקבלן כזה או אחר לעיין בו למעט מזכירת הוועדה לרישום הרוכשים והניגשים למכרז ופרטיהם. עד היום אף קבלן / מציע לא דרש לראות את פרטי המכרזים בעירייה.

התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : המלצת הביקורת עומדת בעינה, מומלץ לקיים תהליך מסודר ולוודא כי הפתרון המוצע עומד לכל הפחות בתנאי החוק.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

מומלץ להגדיר אילו נתונים יש לרשום בפנקס המכרזים המוגדר בחוק, ולוודא כי בעצם הרישום אין פגיעה בסודיות ההליך, זאת ככל שיוחלט שיש לרשום בפנקס נתונים שאין לחשוף בפני המבקשים לעיין בפנקס.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2019:

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

למעקב - תקנה 7 לתקנות העירייה- מכרזים התשמ"ח 1987 קובעת כי כל מכרז יסומן במספר סידורי ויירשם בפנקס. מלבד זאת, אין כל נתון אחר שיש בידיו נזק ואין חשש שמאן דהוא יעיין בפנקס. הפנקס יעלה לאתר הרשות.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2019 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	לא הוגדר האחראי לתיקון הליקוי (מזכירת הוועדה מעבירה את הפנקס לפרסום, אך לא יודעת איפה מופיע הפנקס באתר), כן לא הוגדרו מועדים לעדכון הפנקס.	תוקן חלקית

<u>סטטוס תיקון הליקוי לשנת 2024 :</u>

ללא שינוי משנת 2019, לכן – לא תוקן.

א.22 הליקוי : בניגוד לסעיף 10(א)(9) לתקנות העיריות (מכרזים), התשמ"ח-1987, לא מקפידים בעירייה על הגשת הצעות המשתתפים במכרז במעטפה הנושאת את מספר המכרז לשם הגשת מסמכי מכרז (להלן - מעטפת המכרז), אותה יש לצרף למסמכי המכרז על פי התקנות.

<u>תגובת אחראית נושא המכרזים בעירייה : על כל מעטפה שנרכשת מהעירייה יש מספר מכרז, תאריך הגשה ושעה.</u>

<u>במידה ומציע רכש את המכרז באמצעות טלפונית נשלח מייל עם דף המכיל את מספר המכרז להדבקה על גבי המעטפה.</u>

התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : התגובה אינה סותרת את הממצא.

<u>המלצת הביקורת לתיקון הליקוי</u> :

מומלץ לבחון המצאת מעטפות מכרז למציעים, כמוגדר בתקנות.

<u>התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2019</u> :

הפסקת מעקב - כל אדם הרוכש את המעטפה מקבל מעטפה חומה הנושאת את שם המכרז ומספרו. במידה והמציע רוכש את המכרז טלפונית, נשלח אליו מייל המכיל את מספר המכרז במעטפה.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2019 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא רלוונטי	לא רלוונטי	התייחסות צוות תיקון הליקויים אינה רלוונטית לליקוי, ובמקרה של רכישה טלפונית מתארת ההתייחסות התנהלות בניגוד לתקנות, לכאורה. מאחר והיועץ המשפטי של העירייה הינו חלק מצוות תיקון הליקויים, ומאחר וחוות דעתו מחייבת את העירייה, בהתאם להתייחסות צוות תיקון הליקויים – מופסק המעקב.	*הפסקת מעקב*

סטטוס תיקון הליקוי לשנת 2024 :

בפועל, ללא שינוי משנת 2019 לאור החלטת צוות תיקון הליקויים – הופסק מעקב.

א.23 הליקוי : בניגוד לסעיף 10(ה) לתקנות העיריות (מכרזים), התשמ"ח-1987, לא קיימים אישורים בכתב של כל אדם שעיין במסמכי המכרז, שקיבל מסמכי מכרז או שביקר בנכס.

תגובת אחראית נושא המכרזים בעירייה : עד כה לא הגיעו לעיין מסמכי המכרז, המכרז מפורסם וגלוי באתר העירייה.

במידה ומתקיים סיור קבלנים, נרשם פרוטוקול המעיד על משתתפי הסיור ופרוטוקול זה מתויק בתיק המכרז.

התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : התגובה אינה סותרת את הממצא.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

יש לדרוש אישורים בכתב של כל אדם שעיין במסמכי המכרז, שקיבל מסמכי מכרז או שביקר בנכס, כמודגר בתקנות.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2019 :

מאחר ועד היום לא התבצעה כל פנייה דומה, לא בוצעה רשימה או אישור בכתב של אדם שכזה. מזכירת הוועדה תונחה כי במידה ויגיע אדם לעיין במסמכי המכרז תמלא היא את פרטיו ותתייק בתיק המכרז.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2019 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	התייחסות צוות תיקון הליקויים אינה רלוונטית לליקוי. יש להתנהל כאמור בתקנות כמפורט בליקוי. התקנות קובעות שיש לקבל אישורים כתובים (ולא למלא פרטי אדם המגיע לעיין במסמכי המכרז) גם במקרה של עיון אך גם בסיורים לפני מכרז, סיורים שמתבצעים בפועל. לעניין הטענה כי לא התבצעה עד היום פניה דומה, במקרה במהלך ראיון הביקורת עם מזכירת הוועדה בתאריך 16/9/2019 הגיע מציע עם בקשה כזו, מזכירת הועדה לא הונחתה בהתאם להחלטת צוות תיקון הליקויים. מכאן - לא תוקן.	לא תוקן

<u>סטטוס תיקון הליקוי לשנת 2024 :</u>

ללא שינוי משנת 2019, לכן – לא תוקן.

א.24 הליקוי : בניגוד לסעיף 11 לתקנות העיריות (מכרזים), התשמ"ח-1987, לא הסמיך ראש הועדה את אחראית נושא המכרזים או כל אדם אחר להפקיד בתיבת המכרזים אומדן.

<u>תגובת אחראית נושא המכרזים בעירייה : הנושא תוקן, ראש העיר הסמיך את מזכירת הוועדה להפקיד בתיבת המכרזים אומדן בתיבת המכרזים כמוגדר בתקנות.</u>

<u>המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :</u>

יש להסמיך אדם שיפקיד את אומדני המכרזים בתיבת ההצעות, כמוגדר בתקנות.

<u>התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2019 :</u>

למעקב - יו"ר הוועדה תתבקש להסמיך באופן מפורש.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2019 :

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
יו"ר ועדת מכרזים	לא נקבע	התייחסות צוות תיקון הליקויים לא מגדירה מועד לתיקון הליקוי. בפועל, ללא שינוי משנת 2017.	

<u>סטטוס תיקון הליקוי לשנת 2024 :</u>

ללא שינוי משנת 2019, לכן – לא תוקן.

א.25 הליקוי : בניגוד לסעיף 11(ג) לתקנות העיריות (מכרזים), התשמ"ח-1987, התקיימו מקרים בהם לא הופקד אומדן לתיבת המכרזים, כמו כן אין כל ציון על מעטפת האומדן מתי הופקדה בתיבה.

<u>תגובת אחראית נושא המכרזים בעירייה : במקרים בהם לא הופקד אומדן בתיבת המכרזים, האומדן היה בתוך מפרט המכרז כמחירים מקסימום. לכן לא הופקד.</u>

התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : התגובה אינה סותרת את הממצא, כאמור בממצא התקיימו מקרים בהם לא הוכנס אומדן כלל ואם הוכנס לא צוין על ידי מי ומתי, גם לגבי מכרז עם מחירי מקסימום לא הוצגה חוות דעת משפטית המייתרת את האומדן שנדרש בחוק, לדעת הביקורת יש חשיבות להציג אומדן בכל מקרה ככלי המאפשר הבנה טובה יותר של המכרז המדובר.

<u>המלצת הביקורת לתיקון הליקוי</u> :

יש לוודא כי יופקדו אומדנים במועדים המוגדרים בתקנות.

<u>התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2019</u> :

הפסקת מעקב - במקרים בהם ולא הופקד אומדן, יכול והמכרז היה עם מחיר מינימום או מקסימום.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2019 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב

לא נקבע	לא נקבע	התייחסות צוות תיקון הליקויים לא רלוונטית לליקוי. יש לציין את מועד הכנסת האומדן לתיבה בכל מקרה. לגבי מכרזים עם מחיר מקסימום, יש חשיבות רבה לקבלת אומדן מפורט על מנת לזהות הצעות תכסיסניות, ראה דוח מבקר העירייה לשנת 2018 בנושא הנגשת מעבר רובע אמנים למתחם ישפרו. בפועל ללא שינוי משנת 2017 – לא תוקן.	לא תוקן

<u>סטטוס תיקון הליקוי לשנת 2024 :</u>

בשנת 2024 הקפדה יתרה על הפקדת אומדן, אך עדיין לא מציינים את מועד הכנסת האומדן לתיבה, לכן – תוקן חלקית.

א.26 הליקוי : בניגוד לסעיף 13 לתקנות העיריות (מכרזים), התשמ"ח-1987, לא דורשים ולא מקפידים כי המציע יחתום על כל מסמכי המכרז (לדוגמא על אישור פקיד שומה על ניהול ספרים כחוק).

<u>המלצת הביקורת לתיקון הליקוי</u> :

יש לוודא כי קיימת חתימת המציע על כל מסמכי המכרז כמוגדר בתקנות.

<u>התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2019</u> :

למרות הנטען, כחלק מהבדיקה של מסמכי המכרז נבדק כי המציע חתם על כל מסמכי המכרז. במידה ואינו עושה כן, הוא נדרש להשלים חתימות.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2019 :

אחראי לטיפול	**מועד אחרון לטיפול**	**בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה**	**תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב**
לא רלוונטי	לא רלוונטי	מאחר והיועץ המשפטי של העירייה הינו חלק מצוות תיקון הליקויים, ומאחר וחוות דעתו מחייבת את העירייה, בהתאם להתייחסות צוות תיקון הליקויים – מופסק המעקב.	*<u>הפסקת מעקב</u>*

עיריית ערד
דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

סטטוס תיקון הליקוי לשנת 2024 :

בפועל, ללא שינוי משנת 2019 לאור החלטת צוות תיקון הליקויים – הופסק מעקב.

א.27 הליקוי : בניגוד לסעיף 14א לתקנות העיריות (מכרזים), התשמ"ח-1987, לא קיימים כתבי מינוי של ראש העירייה לגבי המוסמך להכניס מעטפות לתיבת המכרזים ולגבי זהות האנשים האחראים על שני מפתחות התיבה.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

יש למנות אחראים לנושא הכנסת מעטפות לתיבת המכרזים ולשמירה על מפתחות התיבה, כמוגדר בתקנות.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2019 :

הפסקת מעקב - ראש העיר יסמיך בכתב את המוסמכים להכניס מעטפות לתיבת המכרזים ואת האישור שיחזיקו את מפתחות התיבה– הנושא טופל באופן מיידי.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2019 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא רלוונטי	לא רלוונטי	באפריל 2019 הסמיך ראש העירייה שני אנשים לניהול התיבה.	תוקן

סטטוס תיקון הליקוי לשנת 2024 :

בפועל, לאחר הבחירות לא חודשו כתבי המינוי בנושא, לכן – לא תוקן.

א.28 הליקוי : בניגוד לסעיף 14ב לתקנות העיריות (מכרזים), התשמ"ח-1987, המגדיר כי מעטפת מכרז שנתקבלה בעירייה אחרי תום המועד להגשת מסמכי המכרז לא תוכנס לתיבת המכרזים ותוחזר לשולח, מבלי לפתוח אותה ובלי לגלות את תכנה, הנוהג הקיים בעירייה למיטב

ידיעת אחראית נושא המכרזים לעניין הצעות המגיעות לאחר התאריך והשעה שהוגדרו כמועד אחרון למסירה, הוא להכניס אותן לתיבת ההצעות תוך ציון השעה והתאריך שבו מוכנסות לתיבה.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

יש לבנות נוהל כתוב לעניין מעטפות המגיעות לאחר המועד שהוגדר כמועד האחרון למסירה, כמוגדר בתקנות.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2019 :

מזכירת הוועדה תונחה לא לקבל הצעה שהגיעה מאוחר.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2019 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא רלוונטי	לא רלוונטי	למרות שלא הוכן נוהל, הנושא ידוע למזכירת הועדה, ולאור התייחסות צוות תיקון הליקויים – הפסקת מעקב.	הפסקת מעקב

סטטוס תיקון הליקוי לשנת 2024 :

בפועל, ללא שינוי משנת 2019 לאור החלטת צוות תיקון הליקויים – הופסק מעקב.

א.29 הליקוי : בניגוד לסעיף 15ד לתקנות העיריות (מכרזים), התשמ"ח-1987, המגדיר כי תיבת המכרזים תיפתח רק אם יהיו נוכחים חבר הועדה שנקבע על ידי הועדה וכן עובדי עירייה שראש העיריה הסמיך לכך כאמור בתקנה 14(א) , לא נקבעו חבר ועדה או עובדי עירייה באופן פורמלי ובכתובים.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

מומלץ למנות חבר ועדה ועובדי עירייה שרק בנוכחותם תיפתח תיבת ההצעות, כמוגדר בתקנות.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2019 :

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

הפסקת מעקב - תיבת המכרזים נפתחת בנוכחות 2 חברים מתוך החברים בוועדת המכרזים שנבחרו והוסמכו על ידי ראש העיר יחד עם אחראית מכרזים.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2019 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא רלוונטי	לא רלוונטי	לאור התייחסות צוות תיקון הליקויים – הפסקת מעקב.	הפסקת מעקב

סטטוס תיקון הליקוי לשנת 2024 :

בפועל, ללא שינוי משנת 2019 לאור החלטת צוות תיקון הליקויים – הופסק מעקב.

א.30 הליקוי : בניגוד לסעיף 16 לתקנות העיריות (מכרזים), התשמ"ח-1987, המגדיר כי פרוטוקול הועדה ינוהל בשני עותקים, בפועל נרשם עותק אחד בלבד.

תגובת אחראית נושא המכרזים בעירייה : בסיום וועדת מכרזים ולאחר חתימת חברי הוועדה מתבצע צילום של הפרוטוקול הידני עותק נוסף עבור מבקר העירייה.

התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : התגובה אינה סותרת את הממצא, וכן התקיימו כשלים במבחן התוצאה לאורך השנים, כאשר העתקים לא נמסרו למבקר כאמור.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

מומלץ לנהל שני עותקים לפרוטוקול הועדה, כמוגדר בתקנות.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2019 :

הפסקת מעקב - תכלית החוק הינה העברת עותק פרוטוקול וועדת המכרזים ולא הכבדה על מזכירת הוועדה לרשום כל דבר פעמיים. הוועדה לא מוצאת ליקוי בכך שהפרוטוקול הידני נערך על ידי מזכירת הוועדה מצולם ועותק ממנו מועבר למבקר. בכך מתקיימת תכלית התקנה (כבר לא משתמשים בנייר קופי).

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2019 :

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	התייחסות צוות תיקון הליקויים אינה רלוונטית לממצא, ולו רק מעצם העובדה שהעתקי הפרוטוקולים לא תמיד מועברים למבקר כנדרש, מכאן תכלית התקנה לא מתקיימת. גם הקביעה כי העתקה נועדה להכביד אינה מן העניין, חוץ מנייר קופי קיימים פתרונות כגון של נייר כימי, כדוגמת העתקי חשבוניות וקבלות הנכתבים בכתב יד. מן הראוי שצוות תיקון הליקויים ימלא אחר תכלית החוק המגדיר את תפקידיו ויקבע אחראי לתיקון ומועד לתיקון, שימלא אחר המוגדר בדין. מכאן, לא תוקן.	✗ לא תוקן

<u>סטטוס תיקון הליקוי לשנת 2024 :</u>

✗ **ללא שינוי משנת 2019, לכן – לא תוקן.**

א.31 הליקוי : בניגוד לסעיף 16 לתקנות העיריות (מכרזים), התשמ"ח-1987, המגדיר כי עותק אחד משני הפרוטוקולים שיש לנהל בוועדת המכרזים יימסר למבקר העירייה או לעובד עירייה שנקבע על ידי ראש העירייה, בפועל מועבר למבקר העתק פרוטוקול בלבד וגם זאת לא באופן רציף לאורך השנים הנבדקות.

<u>המלצת הביקורת לתיקון הליקוי</u> :

מומלץ להגדיר נוהל ברור המגדיר כיצד יש לנהל את הפרוטוקול ולמי יש למסור את הפרוטוקול הנוסף, כמוגדר בתקנות.

<u>התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2019</u> :

הפסקת מעקב – על מזכירת הוועדה לוודא העברת עותק כפי שנרשם בהערה לעיל לידי מבקר העירייה באופן רציף. ככל שיש למבקר חוסר בפרוטוקול כלשהו, הרי שהוא מוזמן לפנות אל מזכירת הוועדה עם רשימת חוסרים וזו תפעל להמצאת כל החסר.

<u>תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2019 :</u>

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
מזכירת הוועדה	לא נקבע	התייחסות צוות תיקון הליקויים אינה רלוונטית לממצא, ולו רק מעצם העובדה שהעתקי הפרוטוקולים לא תמיד מועברים למבקר כנדרש, גם במהלך שנת 2019, לעניין המצאת מסמכים לביקורת, הנושא מוסדר בדין והתייחסות צוות תיקון הליקויים אינה מוסיפה דבר. מן הראוי שצוות תיקון הליקויים ימלא אחר תכלית החוק המגדיר את תפקידיו ויקבע אחראי לתיקון ומועד לתיקון, שימלא אחר המוגדר בדין. מכאן, לא תוקן.	✗ לא תוקן

<u>סטטוס תיקון הליקוי לשנת 2024 :</u>

✗ **ללא שינוי משנת 2019, לכן – לא תוקן.**

א.32 הליקוי : למרות הערת היועץ המשפטי לעירייה כי פרוטוקול וועדת המכרזים וההחלטה כפי שהופצו לחברי הוועדה ולאחרים על ידי מזכירת הועדה, לא משקפים את הדיון בוועדה, לא נערך כל דיון לתיקון הפרוטוקול. זאת בניגוד לדברי בית המשפט העליון כי הפרוטוקול הוא עיוור צבעים, הוא צילום של המציאות, שינוי בפרוטוקול יכול להיעשות רק כדי להתאימו למציאות.

<u>המלצת הביקורת לתיקון הליקוי</u> :

מומלץ לקבוע הליך סדור להתנהלות במקרה בו אחד מהמשתתפים בוועדת המכרזים אינו מסכים עם נוסח הפרוטוקול שהופץ על ידי מזכירת הוועדה.

<u>התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2019</u> :

הפסקת מעקב – פרוטוקול אמור לשקף את עיקרי הדברים שנאמרו בוועדה ואינו תמליל. לכן, הפרוטוקול שנערך הוא תמצית הדברים ובמקביל נערכת הקלטה של הישיבה, כך שלא ניתן "להעלים" טענות שנשמעו בוועדה.

נושא עריכת הפרוטוקול הוסדר במרוצת הזמן. כיום הפרוטוקול נערך על ידי מזכירת הוועדה בזמן אמת ובמקביל לפני הפצתו מבוצעת התאמה אל מול ההקלטה ובכך משקף הפרוטוקול את מהלך הדיון.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2019 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא רלוונטי	לא רלוונטי	לאור התייחסות צוות תיקון הליקויים (שלא סותרת את הליקוי ולא מספקת אלטרנטיבה להמלצת הביקורת) – מופסק המעקב.	הפסקת מעקב

סטטוס תיקון הליקוי לשנת 2024 :

ליקוי חד פעמי במהותו, לאור החלטת צוות תיקון הליקויים – הופסק מעקב.

א.33 הליקוי : בניגוד לסעיף 17ב לתקנות העיריות (מכרזים), התשמ"ח-1987, המגדיר כי חבר הועדה יחתום בראשי תיבות על כל גיליון או חוברת כרוכה שהוצאו מכל מעטפה, וכן יחתום על גבי האומדן, בפועל לא חותמים על כל גיליון.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

מומלץ להגדיר נוהל ברור המגדיר כיצד יש להתנהל בפתיחת מעטפות המציעים והאומדן בוועדת המכרזים, כמוגדר בתקנות.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2019 :

הפסקת מעקב - הנוהל המוגדר בפתיחת מעטפות הוא שנחתם האומדן והצעת המחיר על ידי יו"ר הוועדה והדבר מקובל על הצוות.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2019 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא רלוונטי	לא רלוונטי	הליקוי מתאר התנהלות בניגוד לדין, לכאורה. מאחר והיועץ המשפטי של העירייה הינו חלק מצוות תיקון הליקויים, ומאחר וחוות דעתו מחייבת את העירייה, בהתאם להתייחסות צוות תיקון הליקויים – מופסק המעקב.	הפסקת מעקב

עיריית ערד
דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

סטטוס תיקון הליקוי לשנת 2024 :

בפועל, ללא שינוי משנת 2019 לאור החלטת צוות תיקון הליקויים – הופסק מעקב.

תגובת יו"ר הוועדה : בענין חסר בחתימות בראשי תיבות בכל מקום רגיש במכרז, כיום אני חותם על כל חוברת הצעת מכרז בתחילתה ובתוכה במקום בו מופיע ההצעה, והן על המעטפה וכן על כל עותק בכל הצעה והצעה.

א.34 הליקוי : בניגוד לסעיף 17ג לתקנות העיריות (מכרזים), התשמ"ח-1987, המגדיר כי מספר הגליונות שהוצאו מכל מעטפת מכרז והאומדן יירשמו בפרוטוקול, אולם לפני רישומם יכריז עליהם חבר הועדה שנקבע, בפועל לא קיימים רישומים או מכריזים הכרזות, בהתנהלות ועדת המכרזים ובניהול הפרוטוקול.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

מומלץ להגדיר נוהל ברור המגדיר כיצד יש להתנהל בפתיחת מעטפות המציעים והאומדן בוועדת המכרזים, כמוגדר בתקנות.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2019 :

הפסקת מעקב - כל מעטפה המוצאת מהתיבה נרשמת בפרוטוקול וכך גם האומדן. הפרוטוקול לא אמור להכיל הכרזות אלא לשקף את מהלך הדיון ובכלל זה את התנהלות פתיחת תיבת ההצעות, המעטפות והאומדן.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2019 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא רלוונטי	לא רלוונטי	הליקוי מתאר התנהלות בניגוד לדין, לכאורה. מאחר והיועץ המשפטי של העירייה הינו חלק מצוות תיקון הליקויים, ומאחר וחוות דעתו מחייבת את העירייה, בהתאם להתייחסות צוות תיקון הליקויים – מופסק המעקב.	הפסקת מעקב

סטטוס תיקון הליקוי לשנת 2024 :

בפועל, ללא שינוי משנת 2019 לאור החלטת צוות תיקון הליקויים – הופסק מעקב.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

א.35 הליקוי : וועדת המכרזים בעיריית ערד לא השכילה ליישם את המלצות דוח הצוות לבחינת דרכים לחיזוק השלטון המקומי (צוות שמונה על ידי היועץ המשפטי לממשלה – שהמלצותיו לא מחייבות), ובפועל לא הבנתה את דרך פעולתה בקבלת הצעה שאינה הזולה ביותר (איכות, התאמה לעורך המכרז, אמינות, כישורים, ניסיון המציע, מומחיות, המלצות ...).

<u>המלצת הביקורת לתיקון הליקוי</u> :

מומלץ להגדיר אופן התנהלות הועדה במקרה של בחירת הצעה שאינה ההצעה הזולה ביותר, בהתאם להמלצות (הלא מחייבות) של דוח הצוות לבחינת דרכים לחיזוק השלטון המקומי (צוות שמונה על ידי היועץ המשפטי לממשלה).

<u>התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2019</u> :

הפסקת מעקב – מכרזי העירייה נבנים בהתאם לבקשת מנהל המחלקה. באופן כללי המכרזים בנויים בשיטה של ההצעה הזולה יותר. ככל ומנהל המחלקה אינו מעוניין לבחור בהצעה הזולה ביותר, אז נבנה המכרז בהתאם למשקולות של מחיר ואיכות. כמו כן, דרך נוספת היא שיטה של הנחה ממחיר מקסימום. לכן וועדת המכרזים אינה קובעת מה השיטה לפיה יפורסם המכרז, והדבר מונח לפתחם של מנהלי המחלקות/הנהלת העירייה (הדו"ח אינו מחייב את העירייה).

הערת הביקורת להתייחסות צוות תיקון הליקויים : ההתייחסות מחזקת את המלצת הביקורת לליקוי מספר א.18 מעלה, ההנחה כי מנהלי המחלקות מכירים את השיטות לעריכת מכרזים אינה מבוססת מאחר ואין כלל הכשרה למנהלים בנושא.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2019 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא רלוונטי	לא רלוונטי	מאחר והמלצות דוח הצוות לבחינת דרכים לחיזוק השלטון המקומי לא מחייבות בשלב זה המשמעות היא שהן מהוות הצעה למדיניות. לאור התייחסות צוות תיקון הליקויים – מופסק המעקב.	<u>הפסקת מעקב</u>

<u>סטטוס תיקון הליקוי לשנת 2024</u> :

בפועל, ללא שינוי משנת 2019 לאור החלטת צוות תיקון הליקויים – הופסק מעקב.

<u>תגובת יו"ר הוועדה : מכרזי העירייה נבנים בהתאם לבקשת מנהל המחלקה, באופן כללי המכרזים בנויים בשיטה של ההצעה הזולה יותר, ככל ומנהל המחלקה אינו מעוניין לבחור בהצעה הזולה ביותר, אז נבנה המכרז בהתאם למשקולות של מחיר ואיכות. לכן וועדת המכרזים אינה קובעת מה השיטה לפיה יפורסם המכרז, והדבר מונח לפתחם של מנהלי המחלקות/הנהלת העירייה.</u>

א.36 הליקוי : וועדת המכרזים בעיריית ערד לא השכילה ליישם את המלצות דוח הצוות לבחינת דרכים לחיזוק השלטון המקומי (צוות שמונה על ידי היועץ המשפטי לממשלה – שהמלצותיו לא מחייבות), ובפועל לא קבעה מנגנון אשר יבנה את שיקול הדעת של הרשות בנוגע לאישור התקשרויות המשך, בדומה לקיים בדיני השלטון המרכזי, כך שלא יתבסס עוד על מבחן טכני בלבד.

<u>המלצת הביקורת לתיקון הליקוי</u> :

מומלץ לקבוע מנגנון אשר יבנה את שיקול הדעת של העירייה בנוגע לאישור התקשרויות המשך, בהתאם להמלצות (הלא מחייבות) של דוח הצוות לבחינת דרכים לחיזוק השלטון המקומי (צוות שמונה על ידי היועץ המשפטי לממשלה).

<u>התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2019</u> :

הפסקת מעקב – הדו"ח אינו מחייב. אישור התקשרויות המשך אינו בסמכות של וועדת המכרזים. מהרגע שהסתיים ההליך המכרזי אין לוועדת המכרזים עוד סמכות שכן ההתקשרות הופכת להתקשרות חוזית אותה מנהל הצוות הבכיר של העירייה.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2019 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא רלוונטי	לא רלוונטי	מאחר והמלצות דוח הצוות לבחינת דרכים לחיזוק השלטון המקומי לא מחייבות בשלב זה המשמעות היא שהן מהוות הצעה למדיניות. לאור התייחסות צוות תיקון הליקויים – מופסק המעקב.	<u>הפסקת מעקב</u>

<u>סטטוס תיקון הליקוי לשנת 2024</u> :

בפועל, ללא שינוי משנת 2019 לאור החלטת צוות תיקון הליקויים – הופסק מעקב.

א.37 הליקוי : וועדת המכרזים בעיריית ערד לא השכילה ליישם את המלצות דוח הצוות לבחינת דרכים לחיזוק השלטון המקומי (צוות שמונה על ידי היועץ המשפטי לממשלה - שהמלצותיו לא מחייבות), ובפועל לא מחייבת את את חברי וועדת המכרזים לחתום על הצהרה כי לא קיבלו הוראה או הנחיה כיצד להצביע, כי אינם נמצאים במצב של ניגוד עניינים, וכי תמיכתם תינתן

להצעה הטובה ביותר, בהתאם לתנאי המכרז (הצהרה הקיימת בוועדות מכרזים בשלטון המרכזי).

<u>המלצת הביקורת לתיקון הליקוי</u> :

מומלץ לבנות תצהיר מסודר לחתימת חברי הועדה שיבהיר כיצד עליהם לנהוג במקרה של חשש לניגוד עניינים, בהתאם להמלצות (הלא מחייבות) של דוח הצוות לבחינת דרכים לחיזוק השלטון המקומי (צוות שמונה על ידי היועץ המשפטי לממשלה).

<u>התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2019</u> :

למעקב – לאחר בחינת הנושא עם הנהלת העיר, סוכם כי חברי הוועדה יחתמו על הצהרה המחייבת אותם להודיע על ניגוד עניינים. הנושא יטופל על ידי יועמ"ש העירייה עד לתאריך 30/9/2019.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2019 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
יועמ"ש	30/9/19	בניגוד להגדרת צוות תיקון הליקויים הליקוי לא תוקן במועד שנקבע, אלא רק במהלך חודש אוקטובר. נכון לחודש דצמבר 2019 הליקוי תוקן.	תוקן

<u>סטטוס תיקון הליקוי לשנת 2024 :</u>

בפועל, לאחר הבחירות לא הוחתמו החברים החדשים על הצהרה בנושא, לכן – לא תוקן.

<u>תגובת יו"ר הוועדה : אקדם אי"ה טופס הצהרה על ניגוד עניינים, ועל כך שהצבעות נעשות בחופשיות גמורה ע"פ שיקול דעת לאחר בחינת חוות הדעת המקצועיות והמשפטיות.</u>

א.38 הליקוי : וועדת המכרזים בעיריית ערד לא השכילה ליישם את המלצות דוח הצוות לבחינת דרכים לחיזוק השלטון המקומי (צוות שמונה על ידי היועץ המשפטי לממשלה - שהמלצותיו לא מחייבות), ובפועל לא מפרסמת באתר האינטרנט שלה את רשימת הזוכים במכרזים שערכה ותיאור השירותים או הטובין של ההתקשרות (עיריית ירושלים לדוגמא כן נוהגת כך).

<u>המלצת הביקורת לתיקון הליקוי</u> :

מומלץ לשם הגברת השקיפות לפרסם את רשימת הזוכים במכרזים באינטרנט, בהתאם להמלצות (הלא מחייבות) של דוח הצוות לבחינת דרכים לחיזוק השלטון המקומי (צוות שמונה על ידי היועץ המשפטי לממשלה).

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2019 :

הפסקת מעקב – פרסום רשימת הזוכים באתר האינטרנט של העירייה אינו בסמכות ועדת מכרזים. למרות האמור, מעיון באתר האינטרנט של העירייה ישנו קישור לטופס בו מפורסמים כל תוצאות המכרזים והזוכים בהם אחת לרבעון.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2019 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	אחת לרבעון	בניגוד להתייחסות צוות תיקון הליקויים, מבדיקת הביקורת בספטמבר 2019, נמצא כי הטופס מפרט את המכרזים עד לשנת 2018 בלבד. מאחר והמלצות דוח הצוות לבחינת דרכים לחיזוק השלטון המקומי לא מחייבות בשלב זה המשמעות היא שהן מהוות הצעה למדיניות. לאור התייחסות צוות תיקון הליקויים – מופסק המעקב.	הפסקת מעקב

סטטוס תיקון הליקוי לשנת 2024 :

בפועל, ללא שינוי משנת 2019 לאור החלטת צוות תיקון הליקויים – הופסק מעקב.

מטרת ביקורת מספר 2 – בחינה מדגמית של מספר הליכי מכרז.

א.39 הליקוי : בתקופה שבין 1/2015-9/2017, בין שליש ל-60% מהמכרזים שהוכנו לא נדונו או שבוטלו בוועדת המכרזים, דבר המעיד על חוסר יעילות והשקעת משאבים במכרזים רבים שלא מגיעים לשלב של דיון בוועדת המכרזים, השלב שבפועל אמור להבטיח את השוויון, השקיפות והעסקה המשתלמת ביותר לעירייה (חלקם בוטלו בגין אי קבלת הצעות כלל).

עיריית ערד
דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

מומלץ לבחון את הסיבות לאי הגעה לשלב דיון במכרזים בוועדת המכרזים, על מנת להסיק מסקנות לעתיד שיאפשרו לקיים את מהות ההליך המכרזי.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2019 :

הפסקת מעקב – סיבה לביטול מכרז היא, או אי הצעת הצעות או ביטול הוועדה. ניתן לראות כי גם קיימים מכרזים בעלי הצעה אחת. הבעיה הינה מיעוט משתתפים ואף עניין זה אינו חלק מסמכות וועדת המכרזים. וועדת המכרזים דנה במכרז מהוצאתו ועד לפתיחת המעטפות וההחלטה בדבר הזוכה. לא ניתן לקבל עמדה לפיה וועדת המכרזים תבדוק או תבחן את הסיבה למיעוט המשתתפים.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2019 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	התייחסות צוות תיקון הליקויים אינה רלוונטית לליקוי. בשום מקום לא הוגדר כי וועדת המכרזים צרכה לבדוק את העניין. המלצת הביקורת היא לבחון מדוע עשרות אחוזים מהמכרזים לא מגיעים לשלב הכרזה על זוכה, על מנת למנוע בזבוז משאבי העירייה לעתיד. ההסבר של מיעוט משתתפים הינו טכני, השאלה המהותית היא מדוע יש מיעוט משתתפים (האם כל הרשויות סובלות מכך, או רק עיריית ערד), וכיצד פותרים את העניין (מכרזים באמצעות משכ"ל לדוגמא). מן הראוי שצוות תיקון הליקויים ימלא אחר תכלית החוק המגדיר את תפקידיו ויקבע אחראי לתיקון ומועד לתיקון, או לחלופין יקבל החלטה מודעת שלא לתקן את הליקוי. מכאן, לא תוקן.	

סטטוס תיקון הליקוי לשנת 2024 :

בפועל, גם בשנים 2024,2023 בוטלו מכרזים, אך בשיעורים נמוכים בהרבה משנת 2017, לכן – הופסק מעקב.

<u>תגובת יו"ר הוועדה : בתקופתי בוטל מכרז פעם אחת בלבד וזאת לאחר דיונים ארוכים בשתי וועדות ואחר קבלת עמדתם של גורמי מקצוע, כיום, ביטול מכרז זה דבר שכמעט ולא מתרחש.</u>

א.40 הליקוי : בתקופה שבין 1/2015-9/2017, שיעור המכרזים להם התקבלה הצעה בודדת מכלל המכרזים שנדונו עמד על 36%-50%, מכאן קיים לכאורה כשל מבחינת התחרותיות שההליך המכרזי הפומבי אמור להבטיח.

<u>המלצת הביקורת לתיקון הליקוי</u> :

מומלץ לבחון את הסיבות לאי קבלת מספר הצעות למכרזי העירייה בכשליש ועד מחצית מהמכרזים בכל שנה, ככל שהמצב ניתן לשיפור כך גם תשתפר התחרותיות בהצעות שמקבלת העירייה במכרזים, דבר שיכול להביא לחיסכון בהוצאות כספי הציבור.

<u>התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2019</u> :

הפסקת מעקב – וועדת מכרזים אינה יכולה לבחון את הסיבה להגשת הצעת יחיד. המכרז מפורסם בהתאם להוראות החוק, בכל אמצעי אפשרי ואף מעבר לקבוע בחוק (2 עיתונים יומיים). נראה כי הסיבה למיעוט המשתתפים אינה תלויה ו/או קשורה בהתנהלות הרשות, אלא בסיבות וגורמים אובייקטיביים אחרים לרבות מיקומה של העיר ערד, גובה המכרזים וכיו"ב.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2019 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	התייחסות צוות תיקון הליקויים אינה רלוונטית לליקוי. בשום מקום לא הוגדר כי וועדת המכרזים צרכה לבדוק את העניין. המלצת הביקורת היא לבחון מדוע בפועל יש מיעוט משתתפים (האם כל הרשויות סובלות מכך, או רק עיריית ערד), וכיצד פותרים את העניין (מכרזי מסגרת להגדלת הסכומים	

		לדוגמא). מן הראוי שצוות תיקון הליקויים ימלא אחר תכלית החוק המגדיר את תפקידיו ויקבע אחראי לתיקון ומועד לתיקון, או לחלופין יקבל החלטה מודעת שלא לתקן את הליקוי. מכאן, לא תוקן.	

<u>סטטוס תיקון הליקוי לשנת 2024 :</u>

❌ **בפועל, גם בשנים 2024,2023 נדונו מכרזים עם מציע אחד בלבד, לאור תוצאות הבחירות וחילוף הנהלת העיר מומלץ לבחון מדיניות מחדש, לכן – לא תוקן.**

<u>תגובת יו"ר הוועדה : הוועדה ערכה דיון בענין מקרים בהם יש מציע יחיד, והוחלט לאגור רעיונות ע"מ לגרום למציעים רבים לגשת והגברת התחרויות, וכן נביא אנשי מקצוע בתחום כדי לבחון דרכי התמודדות להגברת התחרותיות ע"מ שיגשו מציעים רבים למכרז.</u>

א.41 הליקוי : בתקופה שבין 1/2015-9/2017, מתוך 11 חוזים בנושאי שיפוצים ותשתיות זכו שני ספקים ב-7 חוזים המהווים 64% מכלל העבודות, מכאן קיים לכאורה כשל מבחינת התחרותיות שההליך המכרזי הפומבי אמור להבטיח.

<u>המלצת הביקורת לתיקון הליקוי</u> :

מומלץ לבחון את הסיבות לזכיית 2 ספקים ב-64% מחוזי השיפוצים והתשתיות שפורסמו בשנים 2015-2017, ככל שהמצב ניתן לשיפור כך גם תשתפר התחרותיות, דבר שיכול להביא לחיסכון בהוצאות כספי הציבור.

<u>התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2019</u> :

הפסקת מעקב – וועדת המכרזים אינה יכולה להחליט בדבר זהות המציעים אלא לקבל החלטה בהתאם להצעות המונחות בפניה. ככל שקבלן מסוים מגיש יותר מהצעה אחרת והצעתו כשרה והזולה ביותר (כמו כן שמדובר על מכרז שאינו מכיל קריטריונים של מחיר ואיכות), כי אז אין בידה להכריז על המציע כזוכה במכרז.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2019 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב

לא נקבע	לא נקבע	התייחסות צוות תיקון הליקויים אינה רלוונטית לליקוי. בשום מקום לא הוגדר כי וועדת המכרזים צרכה לבדוק את העניין. המלצת הביקורת היא לבחון מדוע מתקיימת התופעה המתוארת, על מנת ליעל תהליכים ולחסוך כספי ציבור (כאשר מתקיימת תחרות ראויה המחירים מתקרבים למחירי שוק).	

<u>סטטוס תיקון הליקוי לשנת 2024 :</u>

נושא השיפוצים אוגד בהסכם מסגרת תחת קבלן אחד למספר שנים, הליקוי אינו רלוונטי בשנת 2024, לכן – מופסק המעקב.

<u>תגובת יו"ר הוועדה : איני בודק מי זכה במכרזים קודמים ואין צורך בכך, השיקול היחיד העומד לנגד עיניי הוא טיב ההצעה, אי לכך אין קשר באם מציע אחד זכה יותר מפעם אחת.</u>

א.42 הליקוי : בניגוד לרשויות אחרות, בעיריית ערד נושא הארכת חוזה שנכרת בעקבות הליך של מכרז, לא מאושר בוועדת המכרזים.

<u>המלצת הביקורת לתיקון הליקוי</u> :

מומלץ לבחון האם יש להעניק את הסמכות ואחריות הארכת החוזים על ועדת המכרזים כמקובל ברשויות אחרות.

<u>התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2019</u> :

הפסקת מעקב – הביקורת לא הצביעה על חוזים שהוארכו שלא על ידי וועדת המכרזים. ככל והחוזה מכיל מנגנון של אופציה כי אז אין צורך באישור וועדת המכרזים שכן מדובר בפעולה חוזית. ככל שמבוקש להגדיל חוזה שלא באמצעות אופציה אלא הגדלה או הארכה של תקופה, כי אז בהתאם לחו"ד משפטית של הלשכה המשפטית במשרד הפנים לא ניתן להגדיל חוזה בתקופה אלא בערך כספי בלבד.

<u>תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2019 :</u>

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב

לא נקבע	לא נקבע	הביקורת הביאה דוגמא להליך הארכת חוזים מעיריית באר שבע והערת מבקר המדינה בנושא. מאחר והיועץ המשפטי של העירייה הינו חלק מצוות תיקון הליקויים, ומאחר וחוות דעתו מחייבת את העירייה, בהתאם להתייחסות צוות תיקון הליקויים – מופסק המעקב.	<u>הפסקת מעקב</u>

בפועל, ללא שינוי משנת 2019 לאור החלטת צוות תיקון הליקויים – הופסק מעקב.

א.43 הליקוי : לא קיימת כל הגדרה איזה חומר יש לכלול בתיק המכרז ובאיזה אופן יש לשמור אותו.

<u>המלצת הביקורת לתיקון הליקוי</u> :

מומלץ להגדיר מה יש לכלול בכל תיק מכרז, ובאיזה אופן יש לשמור את המסמכים (גם בהתחשב בכללי שמירת מסמכים בארכיון העירוני).

<u>התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2019</u> :

הפסקת מעקב – תיק מכרז אמור להכיל את מסמכי המכרז וכל תכתובת אחרת הקשורה במכרז. אחראית המכרזים פועלת על פי רשימת צ'ק ליסט של כל המסמכים, בו היא מסמנת כל סוג מסמך שהוכנס לתיק. הדבר עונה על הצורך והצוות לא רואה צורך בהמשך טיפול.

<u>תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2019</u> :

אחראי לטיפול	**מועד אחרון לטיפול**	**בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה**	**תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב**
לא רלוונטי	לא רלוונטי	בבדיקת הביקורת עלה כי נקבעה רשימת תיוג לכל מכרז, לפי התייחסות צוות תיקון הליקויים רשימה זו עונה על הצורך לשיטתו, מכאן – תוקן.	תוקן

<u>סטטוס תיקון הליקוי לשנת 2024</u> :

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

בפועל, בשנים 2024,2023 לא מנוהלים תיקי מכרזים לפי רשימת תיוג, לכן – לא תוקן.

א.44 הליקוי : אין כל רשימת תיוג המציינת איזה מסמכים נמצאים בתיק המכרז, דבר המקשה על חיפוש מסמכים והתמצאות בתיק.

תגובת המבוקר : לאור ממצא הביקורת ההמלצה יושמה בפועל מחודש דצמבר 2017.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

מומלץ להגדיר רשימת תיוג של מסמכים שצרכים להיות בתיק המכרז כולל סדר תיוקם.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2019 :

הפסקת מעקב – אחראית המכרזים פועל על פי רשימת צ'ק ליסט של כל המסמכים בו היא מסמנת כל סוג מסמך שהוכנס לתיק. הדבר עונה על הצורך והצוות לא רואה צורך בהמשך טיפול.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2019 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא רלוונטי	לא רלוונטי	בבדיקת הביקורת עלה כי לכל מכרז יש קלסר נפרד ובו רשימת תיוג, עם כלל המסמכים הנדרשים. מזכירת הוועדה מסמנת כל מסמך המוכנס לקלסר. ולאור התייחסות צוות תיקון הליקויים – תוקן.	תוקן

סטטוס תיקון הליקוי לשנת 2024 :

בפועל, בשנים 2024,2023 לא מנוהלים תיקי מכרזים לפי רשימת תיוג, לכן – לא תוקן.

א.45 הליקוי : נמצא כי אין עקיבות באופן בניית תיקי המכרזים גם בין תיקים שנוהלו על ידי אחראים שונים וגם בין תיקים שנוהלו על ידי אותו אחראי.

<u>המלצת הביקורת לתיקון הליקוי</u> :

מומלץ כי בטרם יועברו התיקים לארכיון אחראי הנושא יוודא כי קיימת אחידות בחומר הנמצא בתיקים וככל שנדרשות השלמות הן יבוצעו לפי העברת התיקים לארכיון.

<u>התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2019</u> :

הפסקת מעקב – כל מכרז למעט מסמכי המכרז יכול ויכיל מסמכים שונים. לא יכולה להיות אחידות בין מיהות בסוג המסמכים בכל תיק ותיק. ככל והיה מסמך וזה נשמט מן הראוי שזה יושמט.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2019 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא רלוונטי	לא רלוונטי	התייחסות צוות תיקון הליקויים אינה רלוונטית לליקוי ומעידה לכאורה כי דוח הביקורת לא הובן או שלא נסקר לפני העברת ההתייחסות, בדוח הביקורת מצוין במפורש כי לא היתה כל הגדרה איזה חומר יש לשמור בתיק וכו'. מן הראוי שגם יהיה סימון ברור איזה מסמכים נשמטו ומאיזה סיבה. בבדיקת הביקורת עלה כי המסמכים מתויגים בקלסר המכרז לפי סדר רשימת תיוג, מכאן – תוקן.	תוקן

<u>סטטוס תיקון הליקוי לשנת 2024 :</u>

בפועל, בשנים 2024,2023 לא מנוהלים תיקי מכרזים לפי רשימת תיוג, לכן – לא תוקן.

א.46 הליקוי : חוות הדעת של המומחה שהוצגה לחברי הוועדה עסקה בין השאר ברמת הנוחות של הכיסא, נושא שלא נכלל בתנאי הסף של החוזה, ומכאן לא היה צריך לעלות כלל לדיון, מה

עוד שבמקרה זה שיקול הדעת של המומחה לא כלל סיבות מקצועיות, ולכן אינו שונה מזה של חברי הועדה.

<u>המלצת הביקורת לתיקון הליקוי</u> :

מומלץ כי המומחה יתייחס לתנאי הסף ושאר תנאי החוזה ולא יעסוק בנושאים סובייקטיביים שאינם מקצועיים.

<u>התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2019</u> :

הפסקת מעקב – המומחה אינו עובד עירייה ומלבד התייחסות הלא מקצועית גם פעל בצורה לא מקצועית והדברים באו לידי ביטוי בעתירה שהוגשה בעניין זה. לכן הצוות מקבל את ההערה והדבר לא יישנה בעתיד.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2019 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא רלוונטי	לא רלוונטי	ליקוי חד פעמי – מכאן הפסקת מעקב	<u>הפסקת מעקב</u>

<u>סטטוס תיקון הליקוי לשנת 2024 :</u>

ליקוי חד פעמי במהותו, לאור החלטת צוות תיקון הליקויים – הופסק מעקב.

א.47 הליקוי : לא קיים אופן הצגה מוגדר למומחה התוכן להצגת עמידת ההצעות בתנאי הסף, לחברי ועדת המכרזים.

<u>המלצת הביקורת לתיקון הליקוי</u> :

מומלץ להסדיר פורמט אחיד לדיווח ממצאי המומחה לחברי ועדת המכרזים.

<u>התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2019</u> :

הפסקת מעקב – מומחה אמור לשלוח טרם ישיבת הוועדה סקירה מלאה על העמידה בתנאי הסף, ובפרט המפרט הטכני, כדוגמת המכרז של תב"ע אתר אשפה זוהר במסגרתו היועץ המלווה העביר מפרט ואומדן.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2019 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	ללא שינוי משנת 2017. ככל וצוות תיקון הליקויים סבור כי על המומחה להעביר מסמך מסוים, יש להגדירו, כהמלצת הביקורת. התייחסות למקרה בודד אינה רלוונטית לליקוי ולהמלצת התיקון.	✗ לא תוקן

<u>סטטוס תיקון הליקוי לשנת 2024 :</u>

✗ **ללא שינוי משנת 2019, לכן – לא תוקן.**

<u>תגובת יו"ר הוועדה : אסביר כי בחוות דעת יועמ"ש אכן יש פורמט קבוע מה שפחות שייך בחוות דעת מקצועית היות וכל מכרז שונה בדרישותיו, אולם אכן עדיין ישנם דברים משותפים ונפעל ב"ה להכין פורמט אחיד גם לחוות דעת מקצועית.</u>

א.48 הליקוי : למרות בקשת חברי הוועדה כי בעתיד יוצגו בפניהם המוצרים הרלוונטיים למכרז, לא נעשה דבר בנדון באף מכרז שהתנהל מתאריך הבקשה.

<u>המלצת הביקורת לתיקון הליקוי</u> :

מאחר ואין בעירייה מנהל התקשרויות ומכרזים, מומלץ לקבוע באחריות מי מעובדי העירייה לדאוג לקיום החלטות הועדה, בנושאי התנהלותה.

<u>התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2019</u> :

הפסקת מעקב – הגורם האחראי לפרסום המכרז הוא שמגדיר את הגורם המציג. המצב הקיים מקובל על הצוות. במידה ותהיינה פניות מועדת המכרזים, הנושא ייבחן בשנית.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2019 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב

לא רלוונטי	לא רלוונטי	לאור התייחסות צוות תיקון הליקויים – מופסק המעקב.	הפסקת מעקב

סטטוס תיקון הליקוי לשנת 2024 :

לאור תחלופת חברי הוועדה ולאור החלטת צוות תיקון הליקויים – מופסק מעקב.

א.49 הליקוי : חוות דעת המומחה הוצגה בוועדה ללא נוכחות המומחה, בכך לא התאפשר לחברי הועדה לתשאל את המומחה בנושא חוות דעתו, על מנת לאפשר לחברי הוועדה לקיים שיקול דעת בהצבעתם.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

מומלץ להגדיר באילו מקרים חובה על המומחה להשתתף בישיבות הוועדה, על מנת לאפשר תשאולו בדבר חוות דעתו על ידי חברי הוועדה.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2019 :

הפסקת מעקב – במידה ויש צורך במענה לשאלות על חו"ד המומחה, הדבר מתבצע באמצעות שיחה טלפונית מישיבת הוועדה. היו מקרים בשל קושי של המומחה התנהלה הוועדה בהעדרו, אולם חו"ד הונחה בפני חברי הוועדה וכל שאלה שעלתה נענתה טלפונית.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2019 :

אחראי לטיפול	**מועד אחרון לטיפול**	**בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה**	**תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב**
לא רלוונטי	לא רלוונטי	לאור התייחסות צוות תיקון הליקויים – מופסק המעקב.	הפסקת מעקב

סטטוס תיקון הליקוי לשנת 2024 :

לאור תוצאות הבחירות וחילוף הנהלת העיר וועדת המכרזים מומלץ לבחון את המדיניות הקודמת כמשתקף מהחלטת צוות תיקון הליקויים, לכן – לא תוקן.

תגובת יו"ר הוועדה : כשמתקבל מסמך חוות דעת של מומחה שאינו נוכח, ע"פ רוב אני יוצר קשר טלפוני, ובאם לא מתקבלת תשובה נדחו לא אחת החלטות עד לבירור נוסף.

א.50 הליקוי : חוות דעת המומחה כללה המלצה להעדפת אחת ההצעות על האחרת, בניגוד לתפיסה שהמומחה צריך לספק נתונים בלבד על מנת לאפשר שיקול הדעת של חברי הוועדה, ולא המלצה אשר יכולה לגרום להטיה של חברי הוועדה.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

מומלץ להגדיר פורמט חוות דעת מומחה, אשר תמנע ככל האפשר ממתן המלצה על אחת ההצעות על מנת למנוע אפשרות להטיה בשיקול הדעת של חברי הוועדה.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2019 :

הפסקת מעקב – תפקידו של המומחה להמליץ על המוצר העדיף שכן זאת מומחיותו.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2019 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא רלוונטי	לא רלוונטי	התייחסות צוות תיקון הליקויים הינה בניגוד להגדרת חוברת ההדרכה של משרד הפנים בנושא ועדת מכרזים, כמפורט בדוח הביקורת. מאחר והיועץ המשפטי של העירייה הינו חלק מצוות תיקון הליקויים, ומאחר וחוות דעתו מחייבת את העירייה, בהתאם להתייחסות צוות תיקון הליקויים – מופסק המעקב.	הפסקת מעקב

סטטוס תיקון הליקוי לשנת 2024 :

❌ **לאור תוצאות הבחירות וחילוף הנהלת העיר וועדת המכרזים מומלץ לבחון את המדיניות הקודמת כמשתקף מהחלטת צוות תיקון הליקויים, לכן – לא תוקן.**

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

א.51 הליקוי : חברי הוועדה המליצו על הצעה זוכה למרות שהוגשה עם שינויים בנספח הביטוחי, זאת כאשר 4 חודשים לפני קבלת ההמלצה קבע בית המשפט במכרז אחר של העירייה, כי הגשת הצעה עם שינויים בנספח הביטוחי דינה להיפסל על מנת לעמוד בעקרון השוויון.

<u>המלצת הביקורת לתיקון הליקוי</u> :

מומלץ לבנות נוהל מסודר לעדכון חברי הוועדה בהחלטות בית המשפט במכרזים של הרשויות המקומיות בפרט, ושל עיריית ערד בפרט, על מנת שייקחו בחשבון בשיקול דעתם פסיקות קודמות בנושאים דומים.

<u>התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2019</u> :

הפסקת מעקב – פסיקת בית המפשט בעניין הביטוח ניתנה בבית המשפט במחוזי. פסיקה זו אינה מהווה הלכה בעניין ואין כל חובה לפעול בהתאם לה (העירייה אף סבורה כי ההחלטה שניתנה שגויה). ההחלטה כאמור אינה נוטלת את שיקול הדעת מוועדת המכרזים וזו לאחר ששקלה שיקוליה, קיבלה את ההחלטה הנכונה לדעתה.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2019 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא רלוונטי	לא רלוונטי	התייחסות צוות תיקון הליקויים הינה למקרה הנקודתי ואינה רלוונטית להמלצת הביקורת. הביקורת כאמור בהמלצה, סבורה כי עדכון חברי הוועדה בפסיקות בית משפט רלוונטיות, יספק כלים נוספים לשיקול דעת, אשר עלול להיפגם ללא ידיעת נתונים מעין אלה. בהתאם להתייחסות צוות תיקון הליקויים – מופסק המעקב.	<u>הפסקת מעקב</u>

<u>סטטוס תיקון הליקוי לשנת 2024 :</u>

לאור תוצאות הבחירות וחילוף הנהלת העיר וועדת המכרזים מומלץ לבחון את המדיניות הקודמת כמשתקף מהחלטת צוות תיקון הליקויים, לכן – לא תוקן.

א.52 הליקוי : בניגוד לתקנות, חוות הדעת של המומחה שהוצגה לחברי הוועדה לא ציינה את הטעות האריתמטית בהצעה, זו לא צוינה בפרוטוקול ולא תוקנה על ידי יו"ר הוועדה כמוגדר בחוק.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

מומלץ כי ככל שהחוק לא ברור למומחה מטעם העירייה, יוגדר אופן הדיווח לוועדה בהתאם למוגדר בדינים השונים.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2019 :

הפסקת מעקב – הדבר יועבר למומחה ויבוצע בהתאם להמלצת המבקר.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2019 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	לאור התייחסות צוות תיקון הליקויים – ללא שינוי משנת 2017. לא נקבע אחראי לתיקון ומועד לתיקון. בפועל בדצמבר 2019 הביקורת חשפה מקרה זהה, מכאן – לא תוקן.	

סטטוס תיקון הליקוי לשנת 2024 :

לאור זאת שלא הוגדר מנגנון וכי המקרה חזר על עצמו מומלץ לבחון את המדיניות הקודמת ולשקול הגדרת מדיניות שתוודא דיווחים כאמור לוועדה, לכן – לא תוקן.

א.53 הליקוי : בניגוד לתקנות זומן הקבלן לשימוע על מנת לדון בטעות האריתמטית, כאשר התקנות מגדירות במפורש מה יש לעשות במקרה של טעות זו.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

מומלץ להבהיר ולהגדיר למתמודדים ולחברי הוועדה כיצד יש לנהוג בטעויות אריתמטיות כמוגדר בתקנות.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2019 :

הפסקת מעקב – בכל מקרה של טעות שיש בה כדי לשנות את ההצעה, מוטב כי העירייה/הוועדה תפעל בהתאם לכללים המנהליים ותיתן ביד המציע אפשרות להסביר את הטעות כאשר תמיד עומדת לה הזכות שלא לקבל את עמדת המציע או לפעול בכל דרך אחרת אם בהתאם לשיקול דעתה ואם בהתאם להוראות התקנות.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2019 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא רלוונטי	לא רלוונטי	התייחסות צוות תיקון הליקויים מגדירה התנהלות בניגוד להגדרת התקנות, כמפורט בדוח הביקורת. מאחר והיועץ המשפטי של העירייה הינו חלק מצוות תיקון הליקויים, ומאחר וחוות דעתו מחייבת את העירייה, בהתאם להתייחסות צוות תיקון הליקויים – מופסק המעקב.	<u>הפסקת מעקב</u>

<u>סטטוס תיקון הליקוי לשנת 2024 :</u>

❌ **לאור תוצאות הבחירות וחילוף הנהלת העיר וועדת המכרזים מומלץ לבחון את המדיניות הקודמת כמשתקף מהחלטת צוות תיקון הליקויים, לכן – לא תוקן.**

א.54 הליקוי : בחשבון הסופי של העבודה כלל לא מופיע הסעיף בו התגלתה הטעות האריתמטית (1.5 טון של רשתות בטון לזיון הבטון) שתומחר נמוך באופן מיוחד (700 ₪ במקום 5,000 ₪ לטון). מכאן ההסבר/ההשערה שניתנה על פי הפרוטוקול לחברי הוועדה כי המחיר הנמוך מגולם בסעיף אחר בו התמחור גבוה לא התקיים מאחר והסעיף בתמחור הגבוה שולם במלואו.

<u>המלצת הביקורת לתיקון הליקוי</u> :

מומלץ כי בוועדת המכרזים יספקו הסברים מקצועיים בלבד על ידי המומחים בעניין וימנעו ממתן השערות.

<u>התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2019</u> :

הפסקת מעקב – הדבר הועבר לוועדת המכרזים להפקת לקחים להבא.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2019 :

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא רלוונטי	לא רלוונטי	למרות התייחסות צוות תיקון הליקויים – חשפה הביקורת בדצמבר 2019 מקרה חדש עם פוטנציאל להצעה תכסיסנית, זאת לאחר החלטת הועדה שלא נחשפה לבעייתיות ההצעה, מכאן – לא תוקן.	✗ לא תוקן

<u>סטטוס תיקון הליקוי לשנת 2024 :</u>

✗ **לאור זאת שלא הוגדר מנגנון וכי המקרה חזר על עצמו מומלץ לבחון את המדיניות הקודמת ולשקול הגדרת מדיניות שתוודא דיווחים כאמור לוועדה, לכן – לא תוקן.**

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

6.2 מטרת ביקורת מספר 2 –

בחינת תפקוד ואפקטיביות וועדת המכרזים בפועל.

6.2.1 כללי

ציטוט מחוברת משרד הפנים, הדרכת נבחרים ברשויות המקומיות, ועדת מכרזים, מינואר 2024 :

על ועדת המכרזים, חלה חובה, לפעול תחת כללי הדין המנהלי ועקרונות היסוד של דיני המכרזים ותפקידה המרכזי של ועדת המכרזים לבחון את כשירות המשתתפים במכרז ועמידתם בתנאי המכרז ולשקול את כשרות וטיב ההצעות במכרז.

על כך עמד בית המשפט ב **עעמ 7799/05 יהלומית פרץ עבודות בנין ופיתוח בע"מ נ' מדינת ישראל משרד האוצר החשב הכללי,** במסגרתו נקבע כי:

> **"באיזון בין הרצון בגמישות מכרז לבין השמירה על עקרונות דיני המכרזים יש לשים דגש על טוהר המידות, על השמירה על אמון הציבור ועל החשש מ"מדרון חלקלק". פסילת הצעה פגומה, למרות היותה ההצעה הטובה ביותר, גורמת אמנם הפסד לקופה הציבורית בטווח הקצר, אך בטווח הארוך זוהי החלטה יעילה, שכן יש בה כדי לחזק את אמון הציבור בשיטת המכרזים, יש בה כדי למנוע שחיתות, ויש בה כדי "לחנך" את ציבור המציעים להתייחס ברצינות לדרישות המכרז. התקינות המינהלית היא מיסודותיהם המרכזיים של דיני המכרזים. הציפייה היא כי הרשות תנהל את ענייניה עפ"י ההנחיות שקבעה לה, ותעשה כן בשקיפות. יש אף לדרוש מהרשות שתוכל להצדיק בכל שלב ושלב את מעשיה כעומדים במסגרת שקבעה לה ושהכריזה עליה ברבים. מנגד, מן המטפל בענייניו מול הרשות יש לצפות כי יעמוד באופן דווקני באמות המידה שנקבעו במכרז."**

הגם אם אין לועדת המכרזים יכולת השפעה על הכנת מסמכי המכרז, הרי שהליכי המכרז מסורים כולם לועדת המכרזים, החל ממועד הגשת ההצעות, בדיקתן ועד להמלצתה על ההצעה הזוכה.

על ועדת המכרזים לתת את דעתה, בשלב בדיקת ההצעות בטרם ההכרעה בדבר המלצה על ההצעה הזוכה במכרז, לא רק לבדיקה הטכנית של ההצעות, אלא גם לאופן הבדיקה ובסופו של ההליך להחליט, בהתאם לסמכויותיה ולחובות החלות עליה בתקנות ובפסיקה, על זהות ההצעה הזוכה, תוך הפעלת שיקול דעת וסבירות ההחלטה. **בעת"מ (חי') 4343/07 ש. ניר הצפון בע"מ נ' עיריית מעלות תרשיחא (פורסם בנבו):**

> **"כבר נפסק כי אין על וועדת המכרזים לבחון את שיקולי הרווח וההפסד של המציע ואת כדאיותה הכלכלית של הצעתו. <u>על וועדת המכרזים לבדוק את רצינות המציע ואת יכולתו הכלכלית לעמוד בדרישות</u> על רקע דרישות המכרז".**

(ההדגשות אינן במקור)

על **ועדת המכרזים מוטלת החובה** לדון בטרם תקבל החלטה והיא **נדרשת להכריע בסוגיות העומדות בפניה.** שיקול דעתם של החברים בוועדה חייב להיות עצמאי, עניני ואובייקטיבי, תוך דיון לבירור העובדות, שמיעת המציעים, קבלת הסברים מעובדי

העירייה והיועצים החיצוניים, לרבות יועצים משפטיים, שאף לא אחד מהם יכול לכבול את שיקול דעתה של ועדת המכרזים.

חברי ועדת המכרזים **חייבים להגיע לידי החלטה** ואין להם את זכות היתר (פריווילגיה), שלא להחליט או לקבל החלטה שלא לקבל החלטה (להחליט שלא להחליט), כאמור בבג"ץ 2400/91 **<u>בוני בנין ופיתוח בפתח-תקוה נ' עיריית נתניה</u>, פ"ד מח(5) 69, 73**(להלן: **"פס"ד בוני בנים בפתח תקוה").**

על ועדת המכרזים, לקבל כל החלטה, בין אם לקבל את ההצעה הכשרה הזולה ביותר, בין אם לקבל את ההצעה היקרה ביותר, או בין שלא לבחור באף אחת מן ההצעות.

על-מנת שתוכל לקבל החלטה ולהכריע בנושא המכרז, רשאית ועדת המכרזים לעשות כל פעולה, ולזמן בפניה כל אדם. אין בסמכות ועדת המכרזים **להחליט שלא להחליט.**

רוצה לומר, התחבטות לגבי החלטה, מצד ועדת המכרזים, אין בה כדי לשמש נימוק מספיק כדי שלא לקבל החלטה. אין בידי ועדת המכרזים "לברוח" מהחלטה ולהפנות את ההכרעה לחיקו של בית המשפט.

עוד חשוב לציין כי, הפקדת סמכות בידי מומחה לקבל החלטה, אינה מפחיתה מחובתה של הועדה **להחליט בעצמה** לאחר שקיבלה לידיה את ממצאיו של המומחה.

ועדת המכרזים רשאית **להיוועץ עם גורמים מקצועיים**, היה והחליטה למסור את בדיקת המסמך לידי **יועץ מקצועי מומחה**, כאמור **בתקנה 18(א) לתקנות**, רצוי ואף ראוי, כי תנחה אותו כי יגיש לה ממצאים ולא המלצות, שכן המלצותיו עלולות להטות את שיקול הדעת של הועדה, לכבול את ידיה ולהוליך אותה בדרך, שאינה דרך של דיון.

...

|| 3.1 שמירת סודיות

על חברי ועדת המכרזים, המשתתפים, המוזמנים וכל מי שלוקח חלק בעבודת הועדה, חלה החובה לשמירת סודיות **תקנה 6 לתקנות**:

> **"לא ימסור אדם שום ידיעה שהגיעה לידו בתוקף תפקידו בעניין מכרז העומד להתפרסם או שפורסם או בעניין מהלך הדיונים בוועדה והחלטתה, אלא לאדם שהוסמך כדין לקבל אותה ידיעה, ובדרך שנקבע בתקנות אלה."**

...

|| 3.2 חובת ההגינות

חובתם של חברי ועדת המכרזים, במסגרת הדיונים בוועדה ובמסגרת החלטותיהם, להיות **נקיי דעת וחסרי פניות**, שכן כרשות ציבורית, המשתתפים מצפים ממנה לנהוג ביושר, בלא משוא פנים, בכל הליך בחינת ההצעות, הדיונים, ההכרעות ובעת הבעת דעתם. חובתם לפעול בתום לב, ביחד ולחוד, במסגרת חובת ההגינות הנדרשת מגוף ציבורי בכלל ומועדת המכרזים בפרט.

...

|| 3.3 מניעת ניגוד עניינים בועדת המכרזים

הלכה היא, כי על חבר ועדת מכרזים אשר מצוי בקשרי משפחה ו/או עסקים וכיוב" עם אחד המתמודדים, חייב להודיע על כך לחברי הועדה ולפסול את עצמו. המדובר, גם בקשרים זניחים ביותר. על חבר ועדת המכרזים לבצע גילוי נאות, על מנת להימנע מחשש, קל שבקלים, לניגוד עניינים.

סוף ציטוט מחוברת משרד הפנים, הדרכת נבחרים ברשויות המקומיות, ועדת מכרזים, מינואר 2024.

כאמור, חברי הוועדה לא עברו הכשרה לעניין אופן הפעולה בוועדת המכרזים ובנוסף לא נקבעו כל הסדרי עבודה, לאור זאת מומלץ לתקן את המתואר על מנת לוודא כי פעולות חברי הוועדה מבוצעות בהתאם למצופה מנבחר ציבור בכלל וחבר וועדת מכרזים בפרט.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

- **ממצא : בניגוד לסעיף 166 (ב) לפקודת העיריות המתיר קביעת סדרי עבודה, לא נקבעו כל סדרי עבודה בוועדה המכרזים לעניין אופן התנהלות בכלל וניגוד עניינים של חברי הוועדה בפרט, כמו כן לא בוצעה כל הכשרה לחברי הוועדה בנושא.**

תגובת יו"ר הוועדה : עדיין לא קבענו נהלי עבודה לעבודת הוועדה, וזאת ע"מ ללמוד את צרכי הוועדה ואת המקרים השכיחים והתדירים בוועדה ולקבוע להם נוהל מסודר, ובקרוב אי"ה נוציא נוהל מסודר שיבוא לבחינת ולאישור הוועדה.

אני פועל לרישום חברי וועדת המכרזים לקורס הכשרה מקצועית בתחום.

- **המלצה : מומלץ לקיים הכשרה מסודרת/לבנות תורה סדורה לחברי הוועדה לגבי ככלי ההתנהלות בוועדת המכרזים בכלל ולגבי נושא ניגוד עניינים בפרט.**

- **הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :**

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

סטייה מאומדן והצעה תכסיסנית

בעבר העירה הביקורת כי אין החלטה לגבי שיעור סטיה מאומדן המהווה עילה לפסילת הצעה, בדומה להתנהלות משרדי הממשלה בנושא. הפרקטיקה בעירייה היא לזמן את המציע לשימוע, בנושא הצעה תכסיסנית אין כל עיסוק בוועדה.

להלן ציטוטים מפרוטוקול הוועדה מתאריך 5/2/2023 :

בהמשך להחלטת וועדת מכרזים מחודש דצמבר ההצעות הועברו לבדיקה משפטית ומקצועית.
מכרז 38-2022- כחלק מבדיקת ההצעות והשוואה אל מול האומדן הוחלט לזמן את המציעים חברת אסיא חברה קבלנית בע"מ, חברת אורון תשתיות ובניה בע"מ, חברת אליקים בן ארי בע"מ לשימוע על מנת לקבל הסבר בשל חריגה של מעל 25% מאומדן המכרז כל המציעים ואי עמידה בתנאי הסף של חברת אסיא חברה קבלנית בע"מ בלבד.
מכרז 41-2022 -הוחלט לזמן לשימוע את חברת אסיא חברה קבלנית בע"מ בשל אותן הסיבות.

...

החלטת הוועדה : הוועדה מבקשת שתעשה בדיקה נוספת לעניין האומדנים שצורפו לתיבת המכרזים ובאם חל טעות באומדני המכרזים 41-2022 ו38-2022 שכן על פי האומדנים אל מול ההצעות עולה שיכול וחלה טעות במספרי המכרזים שכן ההצעות במכרז 41-2022 קרובות יותר לאומדן של מכרז 38-2022, וההצעות של מכרז 38-2022 קרובה יותר לאומדן של מכרז 41-2022.

מהפרוטוקול עולה כי המציעים זומנו לשימוע עקב סטייה מהאומדן מהסכום הכללי, אך לא נעשתה כל השוואה ברמת כתבי הכמויות, כפי שהעירה הביקורת בעבר לא ניתן לזהות הצעה תכסיסנית ללא בחינת כתבי הכמויות והשוואת האומדן ברמת הסעיף. החלטת הוועדה הרומזת לבלבול באומדנים מעלה תהיות לגבי טיב בחינת המומחה את ההצעות.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

- **ממצא : בניגוד לסעיף 166 (ב) לפקודת העיריות המתיר קביעת סדרי עבודה, לא נקבעו כל סדרי עבודה בוועדה המכרזים לעניין אופן הצגת המלצות המומחה המקצועי שבדק את הצעות המשתתפים (למעט העברת חוות הדעת זמן מוגדר לפני הישיבה).**
  תגובת יו"ר הוועדה : אסביר כי בחוות דעת יועמ"ש אכן יש פורמט קבוע מה שפחות שייך בחוות דעת מקצועית היות וכל מכרז שונה בדרישותיו, אולם אכן עדיין ישנם דברים משותפים ונפעל ב"ה להכין פורמט אחיד גם לחוות דעת מקצועית.

- **המלצה : מומלץ להסדיר פורמט אחיד לדיווח לוועדת המכרזים על ממצאי המומחה המקצועי וחוות דעתו לעניין הצעות המשתתפים במכרז.**

- **הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :**

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

להלן ציטוטים מפרוטוקול הוועדה מתאריך 25/12/2023 :

גב' רינה יוסף: אתם הוזמנתם לכאן היום מכיוון שההצעה שלכם הייתה נמוכה ב 34.7%- מהאומדן שנתנו ואנחנו רוצים לוודא שההצעה שלכם היא לא הצעה הפסדית. יש לנו כאן טבלת השוואה שעליה יתבססו השאלות שלנו.

...

אסף פרץ- מבחינתי נתתי מחיר סביר על הסעיף הזה.

עו"ד חיים שימן- הוא מאפשר לך רווח סביר? אתה מבצע את העבודה או קבלני משנה?

אסף פרץ- חברת אסיא מבצעת יש לנו את כל הציוד שצריך אנחנו עובדים על כמה פרויקטים במקביל ויודעים לבצע הכל.

...

גב' רינה יוסף- אפשר לשאול מה שיעור הרווח הקבלני בעבודה הזאת?

אסף פרץ- סביב הבין 12%-15% כמובן שנותנים משכורות של מנהל עבודה ומהנדס ככה שאנחנו מצפים להרוויח 8%-10%.

מר דודי אוחנונה –אתה יודע לכתוב את זה בתוכנית כלכלית אם נבקש ממך?

אסף פרץ- אם אני אצטרך, כן אני אכין לכם.

עו"ד חיים שימן- אני אסביר לך מה הבעיה, ההצעה שלך חורגת ב 34.7%- על פניו ההצעה היא גרעונית כדי שאנחנו נשתכנע אנחנו צריכים לראות שאתה מסוגל להרוויח כי בסופו של דבר אם לא תוכל לשלם משכורות לעובדים. הרשות המקומית יכולה להיתבע כאחראית זכויות עובדים.
אנחנו רוצים להיות מגובים בתוכנית כלכלית שתתנו לנו.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

מהפרוטוקול עולה כי וועדת המכרזים בוחנת את שיקולי הרווח והפסד של המציע ואת כדאיותה הכלכלית של הצעתו, זאת בניגוד לפסיקה בעת"מ 4343/07 ניר הצפון בע"מ נגד עיריית מעלות תרשיחא.

- **ממצא : בניגוד למוגדר בעת"מ 4343/07 ניר הצפון בע"מ נגד עיריית מעלות תרשיחא כי : "כבר נפסק כי אין על וועדת המכרזים לבחון את שיקולי הרווח וההפסד של המציע ואת כדאיותה הכלכלית של הצעתו. על וועדת המכרזים לבדוק את רצינות המציע ואת יכולתו הכלכלית לעמוד בדרישות על רקע דרישות המכרז", בישיבת וועדת המכרזים מתאריך 25/12/2023 נערך שימוע למציע שהצעתו היתה נמוכה מהאומדן בשיעור של כ-35%, בו הוא נשאל על הצעתו "ההפסדית" ונדרש להכין תוכנית כלכלית.**

- **המלצה : יש לפעול בהתאם לפסיקה וכאשר עולה חשש להצעה נמוכה מהסביר לברר רק את יכולת המציע לעמוד כלכלית בהצעה ולא את כלכליות ההצעה עצמה, ככל ושיקול דעת הוועדה יתבסס על נתוני כדאיות קיימת חשיפה לתביעה, מאחר ובפסיקה אסרו על שיקולים מעין אלה.**

- **הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :**

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

עיריית ערד
דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

6.2.2 <u>פתיחת תיבת מכרזים</u>

<u>ציטוט מחוברת משרד הפנים, הדרכת נבחרים ברשויות המקומיות, ועדת מכרזים, מינואר 2024 :</u>

ועדת המכרזים, עד למועד פתיחת תיבת המכרזים, להוציא קביעת המועדים, טרם החלה בעבודתה ורק עם הגשת ההצעות וההתכנסות לפתיחת תיבת המכרזים, היינו **"יריית הפתיחה"** של הועדה לאותו מכרז, מתיישבת ועדת המכרזים על המדוכה והיא תקום ממנה רק עם הכרעתה בדבר ההצעה הטובה ביותר והגשת ההמלצות לראש הרשות המקומית.

...

על מועד התכנסות ועדת המכרזים לפתיחת תיבת המכרזים, חייב יו"ר הועדה **לפרסם הודעה**, שתודבק בכניסה לבניין הרשות המקומית וכן בכניסה לבניין בו תיפתח התיבה, ראה **תקנה 15 (ג) לתקנות**:

"(ג) יושב ראש הועדה יפרסם הודעה על המקום והמועד בו תפתח תיבת המכרזים לענין מכרז פלוני ויציין בה כי כל אדם רשאי להיות נוכח בעת פתיחת תיבת המכרזים וההצעות ורישום מסמכי המכרז; ההודעה תודבק בכניסה לבנין הראשי של העיריה וכן בכניסה לבנין שבו תיפתח תיבת המכרזים, ותימסר לכל מעונין הפונה לשם קבלתה."

...

הליך פתיחת תיבת המכרזים והמעטפות, מסתכם בהוצאת המעטפות מהתיבה ומספורן ורישום **מספר על המעטפות** שהוגשו, לפתוח את המעטפות ולהכריז על **זהות המציע** ולהכריז על **הצעות המחיר** ולהכריז על **האומדן** (להלן: **"הממצאים"**), על חבר הועדה להכריז על הממצאים בקול רם ולוודא רישומם של הממצאים בפרוטוקול, הא ותו לא.

בשל חשיבות קיומה של הערבות הבנקאית והמקום אותו תפסה בכל הנוגע לעמידה בתנאי הסף, נהוג לבדוק אם המציע צירף **ערבות בנקאית** להצעתו. אין צורך ואין משמעות להקראת תוכן, סכום, מועד והבנק עליו היא משוכה, שכן על הפגמים בערבות, כמו גם על פגמים נוספים בהצעה, לרבות עמידה בתנאי סף, מתבצעת בדיקה בהליך בחינת ההצעות.

...

רישום הפרוטוקול בהליך פתיחת תיבת המכרזים והמעטפות, בהתאם לתקנות יכלול:

"(ג) שמות המשתתפים במכרז, הסכום הכולל של כל אחד ממסמכי המכרז, מספר הגליונות שהוצאו מכל מעטפת מכרז והאומדן יירשמו בפרוטוקול, אולם לפני רישומם יכריז עליהם חבר הועדה שנקבע כאמור."

- **ממצא : בניגוד למוגדר בתקנות, לא מודבקת הודעה בכניסה לבניין הראשי של העירייה וכן בכניסה לבניין בו תיפתח תיבת המכרזים בדבר המקום והמועד בו תיפתח תיבת המכרזים.**

- **המלצה : יש לפעול בהתאם לתקנות ולהדביק מודעה בדבר המקום והמועד בו תיפתח תיבת המכרזים, הן בכניסה לבניין הראשי של העירייה והן בכניסה של הבניין בו**

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

תיפתח התיבה, אי פרסום כאמור עלול לחשוף את העירייה לתביעה משפטית ולעיכוב ההליך המכרזי.

- **הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :**

נמוכה מאוד	נמוכה	**בינונית**	גבוהה	גבוהה מאוד

- **ממצא : בניגוד למוגדר בתקנות, ולמפורט בחוברת משרד הפנים, הדרכת נבחרים ברשויות המקומיות, ועדת מכרזים, מינואר 2024, וועדת המכרזים נוהגת לציין את נתוני כתב הערבות של כל הצעה בפרוטוקול, כאשר התקנות דורשות פרוט אחר שאינו מפורט כולו בפרוטוקול.**

<u>תגובת יו"ר הוועדה : כיום הפרוטוקול משקף את החלטות הוועדה ולא התקבלו על כך עוררין מאי מי מחברי הועדה, אולם מקבל לתקן את הפרוטוקול ובפרט בנושאים המנויים בפרק 6 לדוח, בענין כתב הערבות, הן לכלול את עיקרי ומהלך הדיון והן סדר יום.</u>

- **המלצה : יש לפעול בהתאם לתקנות ולציין בפרוטוקול וועדת מכרזים בנושא פתיחת מעטפות את : שמות המשתתפים במכרז, הסכום הכולל של כל אחד ממסמכי המכרז, מספר הגיליונות שהוצאו מכל מעטפת מכרז והאומדן.**

- **הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :**

נמוכה מאוד	נמוכה	**בינונית**	גבוהה	גבוהה מאוד

6.2.3 בחינת פרוטוקולים

כמפורט בסעיף 6.1.3 מעלה, מספר ישיבות הועדה בשנים 2023 ו - 2024 (כולל ישיבות טלפוניות) על פי רישומי מזכירות הוועדה :

שנה/רבעון	2024	2023
רבעון 1 (1-3)	6 (מתוכן 2 בסבב טלפוני)	9 (מתוכן 3 בסבב טלפוני)
רבעון 2 (4-6)	3 (מתוכן 1 בסבב טלפוני)	9 (מתוכן 3 בסבב טלפוני ואחת בזום)
רבעון 3 (7-9)	8 (מתוכן 4 בסבב טלפוני)	6 (מתוכן 4 בסבב טלפוני, ועדה 21 נרשמה גם כפרונטלית וגם כטלפונית)
רבעון 4 (10-12)	6 (מתוכן 3 בסבב טלפוני)	10 (מתוכן 5 בסבב טלפוני)
סה"כ	**23**	**34**

ציטוט מחוברת משרד הפנים, הדרכת נבחרים ברשויות המקומיות, ועדת מכרזים, מינואר 2024 :

מוסיף על כך המלומד עופר דקל בספרו, בעמ' 59-57, באומרו:

"בהתחשב בכך שמדיניות הביקורת השיפוטית על עבודתה של ועדת המכרזים גורסת הימנעות מהחלפת שיקול הדעת המנהלי בשיקול דעת שיפוטי, והתערבות שיפוטית אך במקרים שבהם נפל פגם מהותי בעבודתה של ועדת המכרזים – לקיומה או להעדרה של הנמקה עשויה להיות השפעה מכרעת על נטיית בית המשפט להתערב בהחלטותיה של ועדת המכרזים. לעתים סבורים חברי ועדות מכרזים כי הימנעות מהנמקה, אי–רישום פרוטוקול מלא או רישום הנמקה לאקונית בלבד יגנו על ועדת המכרזים מפני ביקורת שיפוטית, שכן כיצד יבקר בית המשפט את החלטתה של ועדת המכרזים אם אין הוא יודע את נימוקיה? אולם, לדעתי, ההפך הוא הנכון. כאשר בית המשפט מתרשם שעבודתה של ועדת המכרזים לוקה בהעדר תיעוד, וכי החלטותיה אינן מנומקות דיין, נוצר אצלו הרושם (המוצדק) שוועדת המכרזים לא מילאה את תפקידה נאמנה, וגוברת נטייתו לסייע לעותר הטוען לקיפוח...".

בכל אחת מישיבות ועדת המכרזים, יש לערוך פרוטוקול מסודר הממצה את הדברים ואת סדרם בישיבה. בית המשפט הביע את חשיבותם של פרוטוקולים אלה בעת"מ 790/06 **א. דינמיקה שירותים 1990 בע"מ נ' מדינת ישראל - משרד הבריאות** (פורסם בנבו) אשר נדון בפני השופטת יהודית צור:

"ביהמ"ש קבע כי בכך שלא נערכו פרוטוקולים של דיוני ועדת המכרזים נפל פגם יסודי בדרך התנהלות הועדה. תפקידה של ועדת המכרזים לבחון ביסודיות את שאלת העמידה של המציעים בתנאים שנקבעו במכרז. ביהמ"ש אינו אמור להיכנס בנעליה של הוועדה ולבחון, לראשונה, אם מציע זה או אחר עומד בתנאיי המכרז בלא שההצעה עברה קודם לכן דרך ה"מסננת" המקצועית של הוועדה. ביהמ"ש בוחן אם ההחלטה המינהלית עומדת באמות מידה של סבירות, מקצועיות, תשתית עובדתית, אמינות - וכיוצאים באלה קריטריונים ושיקולים לבחינת פעילותה של רשות מינהלית - והוא נדרש למסמכים שהיו בפני ועדת המכרזים ולהחלטותיה, ובעיקר הוא נזקק לפרוטוקולים של הוועדה המשקפים את הליך קבלת ההחלטות ומסגרת השיקולים שעמדו בבסיס החלטתה, לרבות עמדת החברים שהשתתפו בדיוני הוועדה. ניהול פרוטוקול של ישיבות הוועדה הינה דרישה מהותית ואלמנטרית."

עיריית ערד
דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

- ממצא : בניגוד לפסיקה ולמנהל תקין נמצא כי הפרוטוקולים של וועדת המכרזים לא משקפים הדיון בוועדה, אלא החלטות בלבד, זאת גם בניגוד להתייחסות צוות תיקון הליקויים משנת 2019 בנושא שקבע כי : "פרוטוקול אמור לשקף את עיקרי הדברים שנאמרו בוועדה ואינו תמליל...". בנוסף, לא מצורף לפרוטוקולים כל תיעוד (לדוגמה בדיקות מקצועיות של ההצעות שעל בסיסן מתקבלות החלטות).
תגובת יו"ר הוועדה : כיום הפרוטוקול משקף את החלטות הוועדה ולא התקבלו על כך עוררין מאי מי מחברי הועדה, אולם מקבל לתקן את הפרוטוקול ובפרט בנושאים המנויים בפרק 6 לדוח, בענין כתב הערבות, הן לכלול את עיקרי ומהלך הדיון והן סדר יום.

- המלצה : יש לנהל פרוטוקול הכולל את עקרי הדברים שנאמרו בוועדה, כך שיהיה ניתן להבין את מהות הדיון ואת עמדת החברים בדיון, כמו כן מומלץ להגדיר איזה תיעוד יצורף לפרוטוקול, על מנת שיספק תמונה טובה יותר להבנת ההחלטות שהתקבלו ולבקרה עתידית.

- הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	**גבוהה**	גבוהה מאוד

- ממצא : בניגוד למנהל תקין פרוטוקול הוועדה אינו כולל סדר יום של כל ישיבה, בפועל יוצא פרוטוקול לכל מכרז בנפרד הממוספר לכאורה בהתאם לסדר היום. כך נמצא כי בפרוטוקולים המיוחסים לוועדה מספר 21 משנת 2023, פורטו כחלק מהוועדה גם ישיבה פרונטלית מתאריך 21/8/2023, וגם ישיבה טלפונית מתאיך 31/8/2023, ככל והפרוטוקול היה מופק עם סדר יום מלא כישיבה אחת, סביר כי טעות כזו לא היתה מתרחשת.

- המלצה : יש להנפיק פרוטוקול הכולל את סדר יום הישיבה, המפרט את כלל המכרזים שאמורים להיות נדונים, זאת גם למניעת טעויות והשמטות.

- הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	**בינונית**	גבוהה	גבוהה מאוד

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

- **ממצא : נמצא כי פרוטוקולים 26,27 בשנת 2023 זהים, מכאן קיים חוסר בבקרה על ניהול הפרוטוקולים ומספורם.**

- **המלצה : מומלץ לקיים בקרה על מספור הפרוטוקולים ועל המכרזים הנדונים בהם, לדוגמה באמצעות מערכת ממוחשבת.**

- **הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :**

נמוכה מאוד	נמוכה	**בינונית**	גבוהה	גבוהה מאוד

מספר מכרזים שנדונו בכל שנה, כולל סטטוס לסוף שנה:

שנה/סטטוס מכרז לסוף שנה	**2024**	**2023**
הכרזת זוכה	19	11
ביטול מכרז	2	5
פתיחת מעטפות והעברה לבדיקה מקצועית (דיון לבחירת הזוכה התקיים בשנה אחרי)	2	7
דחייה/אי דחייה	5	2
סה"כ מכרזים שנדונו בוועדה בשנה	**28**	**25**

סיבות לביטול מכרזים בשנת 2023 :

1. מציע יחיד שלא עמד בתנאי הסף (מכרז 14/2023)
2. ביטול עקב אומדן שגוי של העירייה (מכרז 34/2023).
3. ביטול מכרז עקב אי התאמה של כלל המציעים (4/2023).
4. ביטול מכרזים לאור המלצת היועץ המשפטי (38/2022,25/2023).

סיבות לביטול מכרזים בשנת 2024 :

1. ביטול מכרז עקב אי התאמה של כלל המציעים (7/2024).
2. ביטול מאחר והצעת היחיד לא הוכנסה לתיבת המכרזים (0/2024).

ממצא : נמצא כי יש שיפור לטובה בשיעור המכרזים שבוטלו בשנים 2024,2023 (20% ו-7%) לעומת הביקורת בשנת 2017(33%-60%) – תקין.

6.2.4 <u>הליך המכרז</u>

<u>ציטוט מחוברת משרד הפנים, הדרכת נבחרים ברשויות המקומיות, ועדת מכרזים, מינואר 2024 :</u>

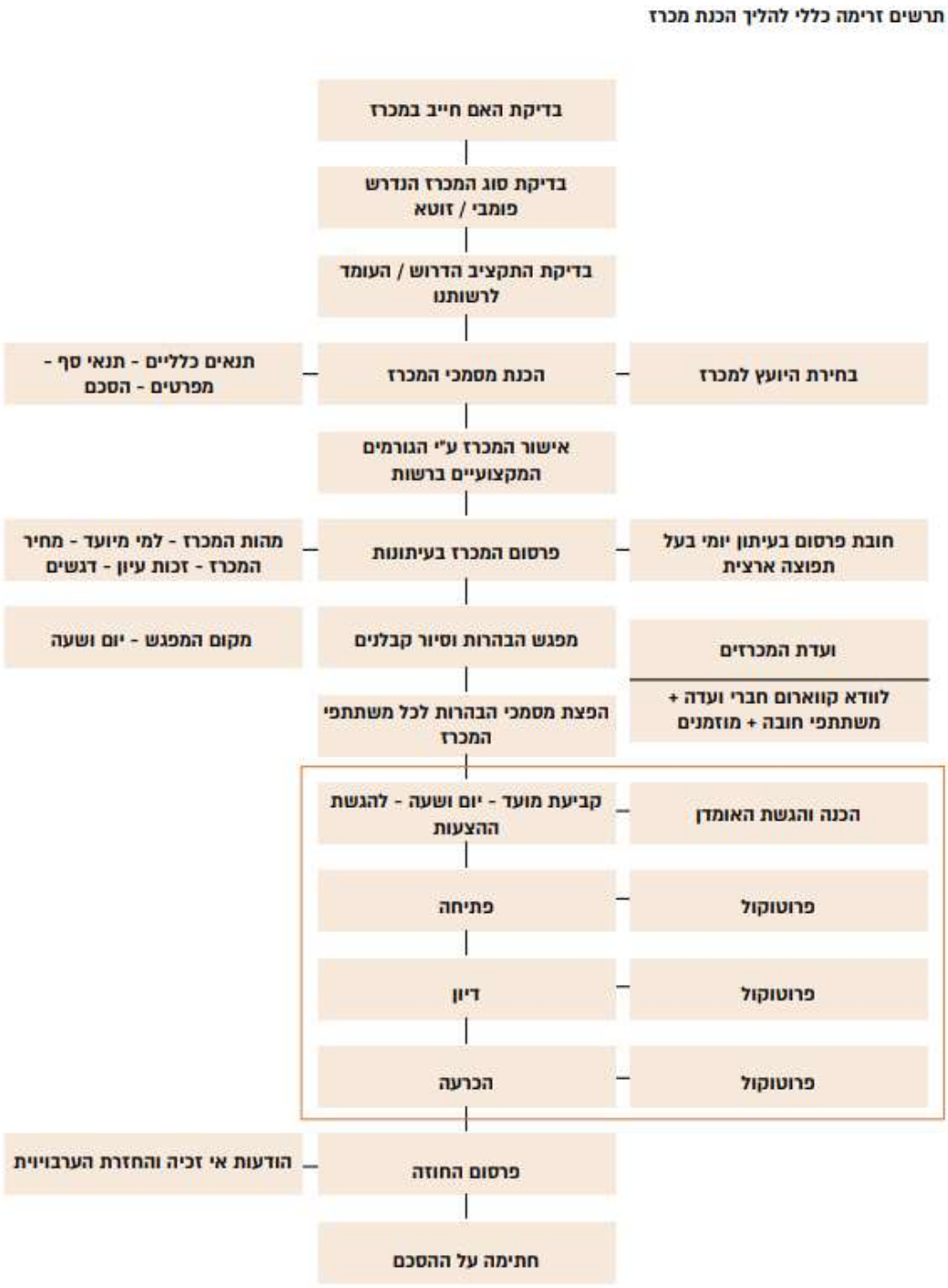

מהמתואר לעיל עולה כי הליך הכנת מכרז כרוך בעבודה מקצועית ובתאומים בין גורמים עירוניים, כולל ועדת המכרזים.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

כאמור עוד בדוח הביקורת משנת 2017, מנהלי אגפי/מחלקות העירייה נדרשים להגדיר את הצרכים שלהם לפני הוצאת המכרז ובהתאם נבנה המכרז על ידי הלשכה המשפטית, זאת כאשר המנהלים לא עברו כל הכשרה בנושא.

<u>להלן טיוטת תרשים זרימה של הליך המכרזים בעירייה, מתחילת שנת 2023 (נבנה במטרה למחשוב ההליך):</u>

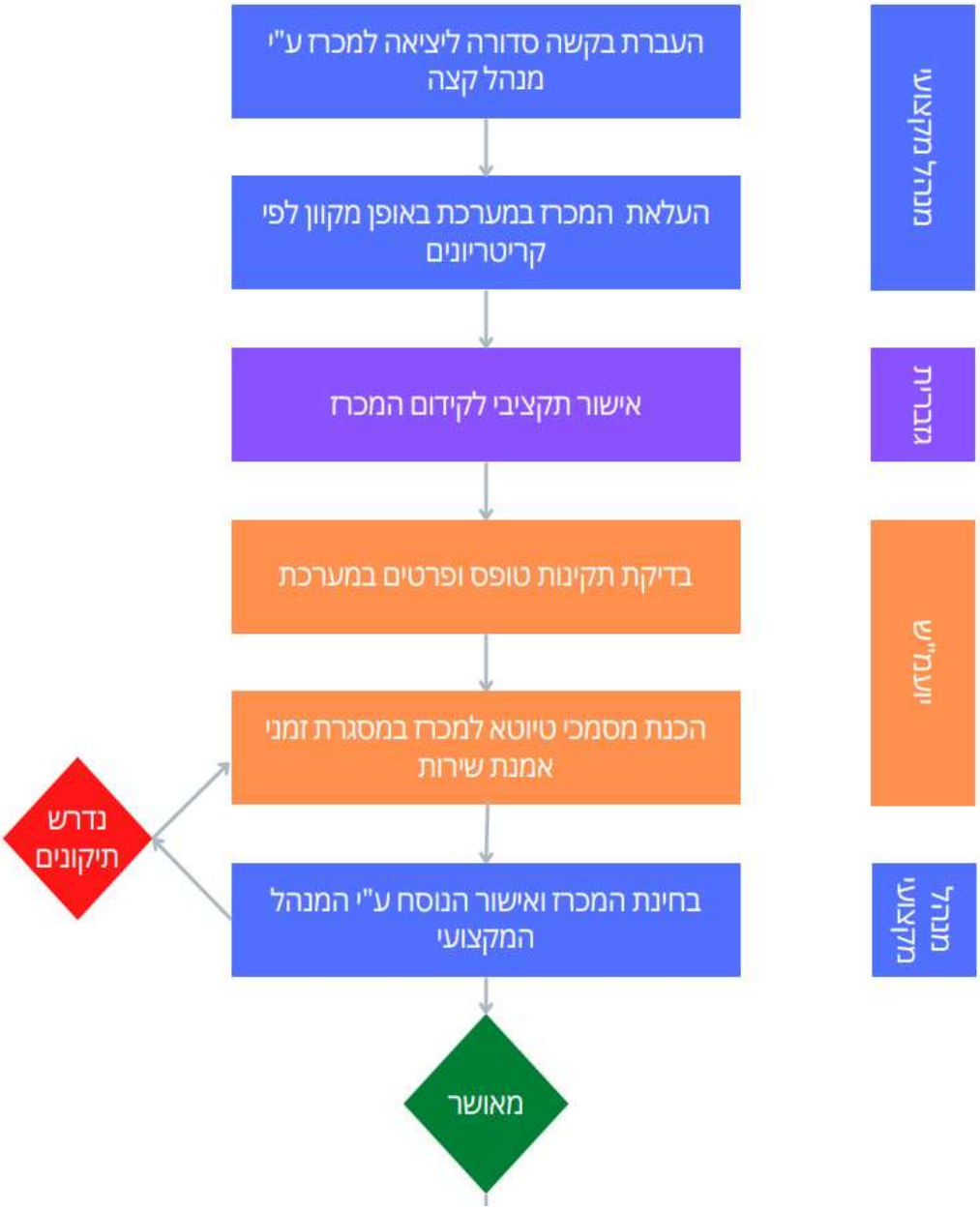

העברת המערכת ליועצת ביטוחים לחו"ד ונספח ביטוחים
אישור מנכ"ל /מ"מ רה"ע למכרז
עדכון תאריכים והכנת נוסח פרסום
פרסום המכרז
קבלת הצעות וריכוז חומר
פתיחת מכרז (ועדת מכרזים)
מילוי טבלת השוואת מציעים ע"י המח' המקצועית בליווי יועמ"ש, חשב, גזבר

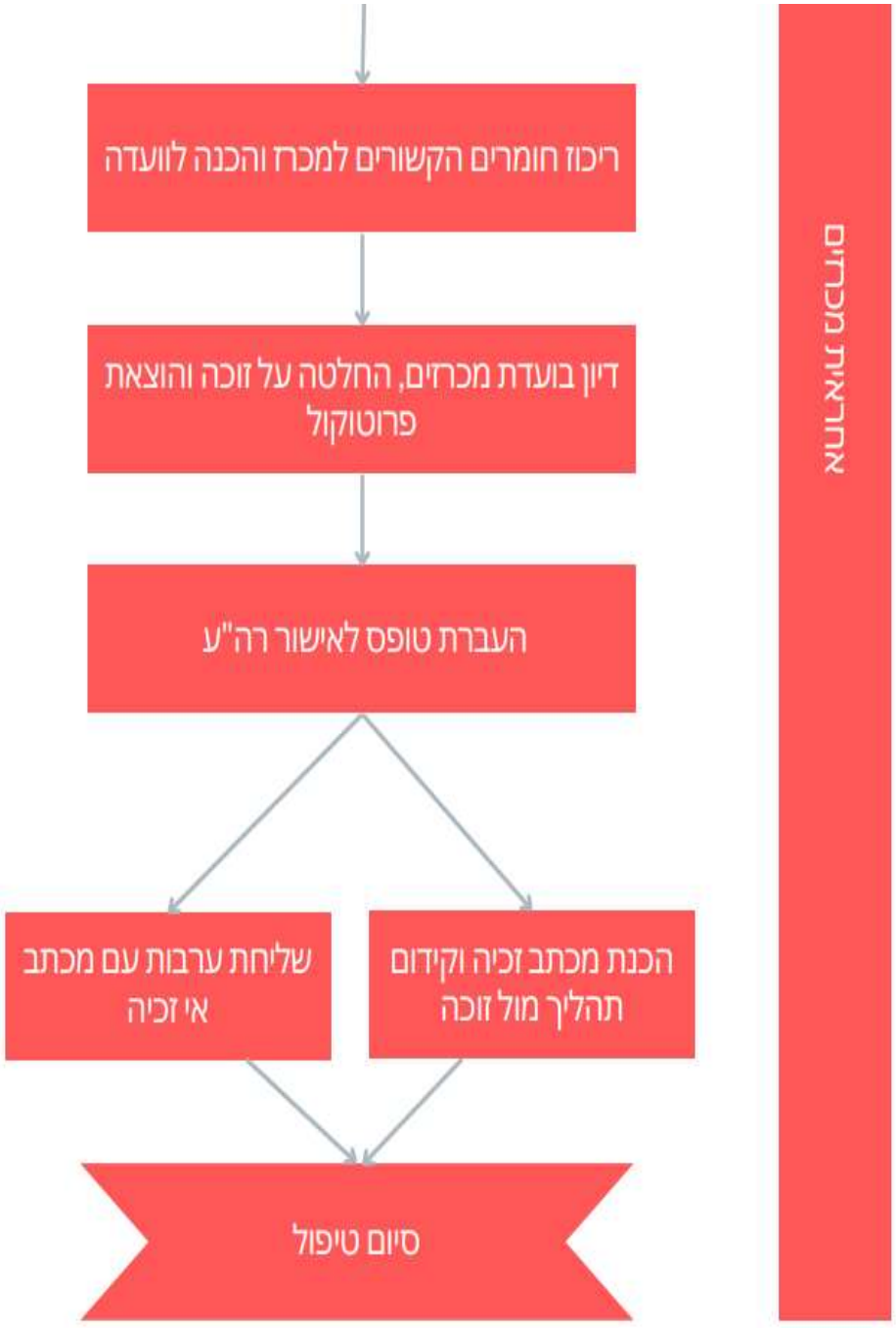

בהמשך לתרשים הזרימה מעלה מתחילת שנת 2023, נבנה באמצע שנת 2023 טיוטת נוהל עירוני המתאר תרשים זרימה להליך מכרז רגיל ומכרז משותף (בתיעוד שהועבר לביקורת לא בוצע תרשים זרימה תואם גם למכרז ממשלתי, מכרז אשכול או מכרז מפעל הפיס).

<u>טיוטת תרשים זרימה של נוהל עירוני למכרז רגיל (מאמצע 2023)</u> :

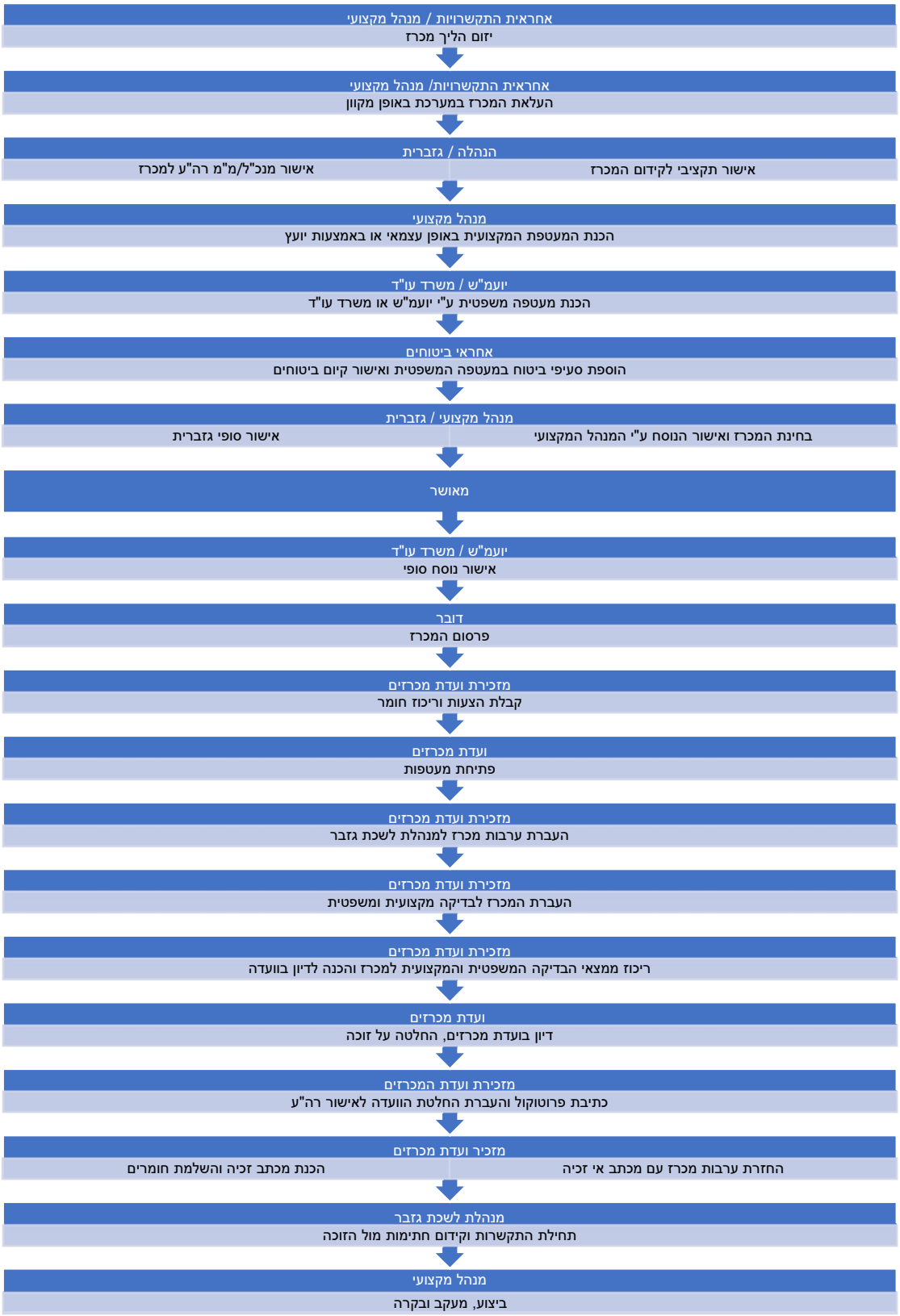

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

- **ממצא : נמצא כי למרות שבשנת 2023 פותח הליך ממוחשב של ניהול המכרזים במערכת המחשוב העירונית, העירייה לא משתמשת בהליך הממוחשב ובכך נמנעת אפשרות סטנדרטיזציה ובקרה בנושא.**

- **המלצה : מומלץ לבחון את השימוש במערכת הממוחשבת לניהול המכרזים שפותחה בעירייה, לשיפור ההליך וניהולו באופן אחיד (כולל זמני תגובה, חתימות רלוונטיות וכו').**

- **הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :**

נמוכה מאוד	נמוכה	**בינונית**	גבוהה	גבוהה מאוד

בפועל, כפי המתואר בדוחות הביקורת מהשנים עברו קיימות תקלות שונות ביישום המכרזים ובהליך עצמו. כמתואר מעלה גם בשנים 2023,2024 תקלות שונות הביאו לביטול מכרזים, התארכות ההליך על ידי דחיות, ותקלות אחרות שהיו יכולות להימנע במידה והיה גורם מתכלל ומתמחה בנושא.

ברבעון האחרון של שנת 2023, פרסמה העירייה מכרז לתפקיד "מנהל מדור הסכמים והתקשרויות" תחת מחלקת הרכש, להלן ציטוט מהפרסום :

תיאור התפקיד:

- ריכוז נושא המכרזים וההתקשרויות בעירייה .
- אחריות בקרת חוזים והסכמי התקשרות עם ספקים, קבלנים ונותני שירות.
- אחריות על מערך ההתקשרויות עם יועצים ונותני שירות (מתכננים, פסיכולוגים עו"ס וכיו"ב).
- איתור צרכי רכש המחייבים פרסום מכרזים והתקשרויות והכנת תוכנית שנתית להתקשרויות לכלל מחלקות העירייה.
- עדכון מחירון המוצרים במערכת הרכש לאחר המכרז .
- סיוע למחלקות העירייה ביישום הליך ההתקשרות .
- מעקב ותיעוד תקופתי אחר ביצועי הזוכים.
- ביצוע משימות נוספות בהתאם להוראות מנהלת מח' הרכש והתקשרויות .

העובד הוכשר במהלך שנת 2024 לתפקיד וקידם מספר תהליכי עבודה, אך לאחר הודעת העירייה כי בשנת 2025 יבוטל התקן, עזב העובד את תפקידו בסוף 2024. בישיבה אצל מנכ"ל העירייה בנוכחות : מנכ"ל העירייה, גזברית העירייה, היועץ המשפטי לעירייה, מנהלת מחלקת הרכש, מזכירת ועדת המכרזים ומבקר העירייה מתאריך 15/1/2025 הובהר הצורך בגורם מתכלל כאמור והוחלט לקלוט עורך דין לתפקיד תכלול נושא המכרזים (מהשלב הראשון של זיהוי הצורך דרך בניית המכרז ועד שלב הסיום הכולל יישום והאכיפה של החוזה שנחתם לאור המכרז).

עיריית ערד
דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

ציטוט מדוח מבקר העירייה לשנת 2017, מהפרק בנושא התנהלות וועדת המכרזים :

א.20 הליקוי : אין בעיריית ערד תפקיד של כלכלן/תמחירן כמוגדר באוגדן העסוקים של משרד הפנים, אשר בין שאר מטלות תפקידו אמור לבצע חישובי כדאיות כלכליים לצורך התקשרות עם קבלנים לביצוע עבודות ופרויקטים. זאת על ידי בדיקת הצעות מחיר חישובי אומדנים למכרזים השוואת עלויות הצעה, בחינת חלופות וכד'. מכאן לחברי וועדת המכרזים לא מועברים ניתוחים כלכליים של כדאיות דבר העלול לפגום בכושר החלטתם לגבי הזוכים במכרזים.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

מומלץ למצוא את הדרך לספק לחברי וועדת המכרזים חישובי כדאיות כלכליים ובדיקות אומדני המכרזים, על מנת לאפשר להם להגיע להחלטה הטובה ביותר לעירייה.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2019 :

למעקב - הנושא ייבחן במסגרת תכנית ההמראה.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2019 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	התייחסות צוות תיקון הליקויים לא מגדירה אחראי ומועד לתיקון הליקוי. ללא שינוי משנת 2017 – לא תוקן.	

סוף ציטוט מדוח מבקר העירייה לשנת 2017, מהפרק בנושא התנהלות וועדת המכרזים.

נכון לתאריך סיום הביקורת לא קיים בעירייה עובד במשרת תמחירן כאמור.

דוגמה לאי אכיפת חוזה משותף בנושא רכבי ליסינג (חוזה בו מספר רשויות מקומיות מתאגדות ומנצלות יתרון לגודל לשם קבל מחיר ושירות טובים יותר מספקים).

בשנת 2022 ערכה העירייה מכרז משותף לרכבי ליסינג והוכרז זוכה, אין כיום בעירייה אף גורם הבוחן את יישום ההסכם הן מבחינת התשלומים השוטפים והן מבחינת הרכבים המסופקים, לדוגמה החוזה מגדיר כי כל הרכבים צרכים להיות מסופקים עם מרים שמשות, בפועל חלק מהרכבים שסופקו לא הגיעו עם מערכת מרים שמשות ואין בעירייה כל גורם המסוגל לאכוף את הנושא מול החברה הזוכה.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

- **ממצא : נמצא כי העירייה החלה לקדם מחשוב וסטנדרטיזציה של הליך ניהול המכרזים בעירייה, בהתאם פותחה תוכנה ייעודית ונקלט מנהל מדור הסכמים והתקשרויות. נכון לתאריך סיום הביקורת (סוף 2024) נזנח ההליך ותפקיד מנהל מדור התקשרויות והסכמים לא מאויש בעירייה.**

<u>תגובת יו"ר הוועדה : נערכה ישיבה מקצועית בלשכת מנכל העירייה יחד עם כלל הגורמים הרלוונטים, והתקבלה החלטה על גיוס עובד שתפקידו לתכלל את כלל המכרזים ויישב תחת אגף הגזברות, ובכלל זה יתכן ויתייתר תוכנת המחשב או שהוא ינהל אותה, ובכלל יביא תיקון רב לליקויים רבים הנמנים בדוח.</u>

- **המלצה : על מנת לאפשר לוועדה הליך קבלת החלטות מבוסס וניהול מכרזים אחיד ולוודא כי העירייה מקבלת את מה שמגיע לה על פי המכרז, מומלץ למחשב את ההליך ולקלוט עובד לתפקיד גורם מתכלל בנושא המכרזים (שילוב של תפקיד מנהל מדור הסכמים והתקשרויות ושל תפקיד תמחירן כמוגדר באוגדן העיסוקים של משרד הפנים).**

- **הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :**

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	**גבוהה**	גבוהה מאוד

6.2.5 מדיניות עירונית

בישיבת הנהלה מתאריך 26/5/2024, הגדיר ראש העירייה כי :

- יאיר : מכרזים- כרגע רק לספקים פתוחים והחברה למשק.

בישיבת הנהלה מתאריך 30/6/2024, הגדיר ראש העירייה כי :

- יאיר : קבלנים שלא עומדים בזמנים- לחלט ערבויות.

בחינת יישום החלטות ראש העירייה כמפורט בישיבות ההנהלה לא בהיקף ביקורת זה.

הביקורת מעירה כי הפרוטוקולים של ועדות ההנהלה לא מגדירים אחראי לביצוע ההחלטות בישיבה וכי אין כל בקרה על יישום ההחלטות.

בנוסף, הוחלט כי כל נושא התשתיות והבניה יועבר לאחריות החכ"ל (מכאן מכרזים רבים בנושא תשתיות, שיפוץ ובניה כבר לא יערכו באמצעות העירייה). ראה הרחבה בדוח זה בפרק הביקורת בנושא " החברה הכלכלית לערד בע"מ – ניהול פרויקט תשתיות רובע 12 – שלב א' ". בהתאם בוטל מכרז 8-2024 – ניהול פרויקטים.

להלן ציטוט מפרוטוקול ועדת המכרזים 2(7) לעניין ביטול מכרז 8-2024 – ניהול פרויקטים :

הנדון: מכרז 08-2024 ניהול פרויקטים

בהמשך להחלטת וועדת מכרזים מיום 17.09.2025, ההצעות הועברו לבדיקה משפטית ומקצועית.

מנמ"ר העירייה: העברנו לעיונכם מסמך המלצה מקצועית בנוגע לביטול מכרז מספר 08-2024.
נשמח לקבל את החלטתכם בנושא.

החלטת הוועדה : בהתאם להמלצה המקצועית והמשפטית שהתקבלה, ועדת המכרזים החליטה לבטל את המכרז מכוח סעיף 13.14 המאפשר את ביטול המכרז. החלטת הוועדה תאושר גם על ידי ראש העיר.
כמו כן, הוועדה קובעת כי יש להשיב למציעים את עלות רכישת מסמכי המכרז.

לאור האמור בסעיף זה והמתואר בסעיף הקודם (לגבי מחשוב הליך המכרז ומינוי גורם מתכלל), מומלץ כי תקבע מדיניות מסודרת בתחום ובהתאם ייקבעו הנהלים ודרכי העבודה.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

6.2.6 עמידה בתוכניות עבודה

בהתאם לתוכנית העבודה שהעביר מנהל מדור הסכמים והתקשרויות באפריל 2024 :

נושא	מדד הצלחה	עמידה במדד
עריכת 16 מכרזים בנושאים שונים	פרסום המכרזים	✗ בפועל פורסמו מעל 20, מכאן התכנון היה חלקי.
כתיבת תהליכים ונהלי עבודה בתחום רכש והתקשרויות : נוהל פרסום מכרז . נוהל רכש משלב העברת הדרישה ועד להוצאת הזמנה לספק וניהול אינוונטר. נוהל מכרזים משותפים (על כל סוגיהם).	יכתבו ויאושרו : 1. נוהל רכש עירוני 2. נוהל ותהליך לפרסום מכרז החל משלב איתור הצורך וכלה בפרסום המכרז וההחלטה על הזוכה. 3. נוהל מכרזים שותפים משלב היזום ועד שלב הוצאת הזמנה לזוכה. 4. נוהל ניהול מלאי ומצאי 5. נוהל רכש בחירום .	✗ בפועל לא נכתבו חלק מהנהלים ולא אושר אף נוהל על ידי ההנהלה.
הקמת מדור מכרזים במחלקת הרכש	מח' מכרזים עובדת עצמאית, נסמכת על מערכות מחשוב תומכות תהליכים ומאפשרות מדידה.	✗ בפועל לא התממש בסוף 2024.

- ✗ **ממצא : נמצא כי תוכנית העבודה השנתית של מדור הסכמים והתקשרויות לשנת 2024, לא התקיימה :**

כך, לא הוקם מדור מכרזים העובד עצמאית על מערכת מחשוב תומכת תהליכים ומאפשרת מדידה בנושא המכרזים.

כך, לא נכתבו חלק מהנהלים שתוכננו, ואף נוהל שנבנה לא אושר על ידי הנהלת העירייה.

כך, בתוכנית העבודה מופו 16 מכרזים שיש לפרסם בשנת 2024, בפועל פורסמו מעל 20 וחלק מה-16 שתוכננו לא פורסמו כלל.

- **המלצה : מומלץ להתבסס על תוכנית העבודה של מדור הסכמים והתקשרויות לשנת 2024, בבניית תוכנית עבודה למשרה של גורם מתכלל בתחום המכרזים.**

- **הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :**

נמוכה מאוד	נמוכה	**בינונית**	גבוהה	גבוהה מאוד

7. <u>תמצית מנהלים</u>

ועדת המכרזים היא ועדת חובה (חובה להקימה על פי הדין) והיא המאשרת את ההתקשרויות המהותיות של העירייה בכל התחומים (העירייה מחויבת לערוך מכרז לכלל ההתקשרויות, למעט מה שהוחרג בדין), מכאן לפעולות הוועדה משמעות מהותית בנושאים רבים של התנהלות העירייה (התקשרויות בנושאי מחשוב, ייעוץ, ביטוח, פרויקטים הנדסיים, רכישות של ציוד וכד').

ככלל הועדה התכנסה ופעלה כנדרש בדין (מבחינת הרכב חברים, קוורום וקבלת החלטות), אך על מנת להבטיח התנהלות אחידה, שקופה ושוויונית מומלץ לקבוע סדרי עבודה מפורטים ונהלים רלוונטיים, כולל פורמט פרוטוקול וכללי רישום. נמצא כי חברי הוועדה לא עברו כל הכשרה למילוי תפקידם בוועדה.

לאור התנהלות לא מיטבית בהליך המכרז בעירייה בכללותו (הוועדה מתחילה את תפקידה רק לאחר פרסום המכרז), מומלץ לבחון מינוי גורם מתכלל לנושא המכרזים (משלב בניית המכרז, דרך הדיון וההחלטה בוועדה ועד אכיפתו של המכרז במהלך ההתקשרות) וכן להתנהל באופן ממוחשב.

<u>להלן עיקרי ההמלצות בהתאם לעיקרי הממצאים שפורטו בפרק 5 בדוח זה :</u>

<u>מטרת ביקורת מספר 1 – בחינת התנהלות וועדת המכרזים בשנים 2023-2024 (סדרי עובדה ועמידה בהגדרות הדינים השונים).</u>

7.1 תקין – אין המלצות לשיפור המצב.

7.2 תקין – אין המלצות לשיפור המצב.

7.3 מומלץ לבנות נוהל סדרי עבודה לוועדת המכרזים (בדומה לנוהל שהחל להיבנות לפעילות הוועדה הקודמת ששימשה בתפקידה עד שנת 2024), או לכל הפחות להחליט על סדרי עבודה בפרוטוקול וועדה, בהתאם לבעיות השכיחות שחווה הוועדה במהלך פעילותה, זאת על מנת להבטיח אחידות, שקיפות ולאפשר קבלת החלטות מושכלות.

7.4 תקין – אין המלצות לשיפור המצב.

<u>מטרת ביקורת מספר 2 – בחינת תפקוד ואפקטיביות וועדת המכרזים בפועל.</u>

7.5 **מומלץ לקיים הכשרה מסודרת/לבנות תורה סדורה לחברי הוועדה לגבי ככלי ההתנהלות בוועדת המכרזים בכלל ולגבי נושא ניגוד עניינים בפרט.**

7.6 **מומלץ להסדיר פורמט אחיד לדיווח לוועדת המכרזים על ממצאי המומחה המקצועי וחוות דעתו לעניין הצעות המשתתפים במכרז.**

7.7 **יש לפעול בהתאם לפסיקה וכאשר עולה חשש להצעה נמוכה מהסביר לברר רק את יכולת המציע לעמוד כלכלית בהצעה ולא את כלכליות ההצעה עצמה, ככל ושיקול דעת הוועדה יתבסס על נתוני כדאיות קיימת חשיפה לתביעה, מאחר ובפסיקה אסרו על שיקולים מעין אלה.**

7.8 **יש לנהל פרוטוקול הכולל את עקרי הדברים שנאמרו בוועדה, כך שיהיה ניתן להבין את מהות הדיון ואת עמדת החברים בדיון, כמו כן מומלץ להגדיר איזה תיעוד יצורף לפרוטוקול, על מנת שיספק תמונה טובה יותר להבנת ההחלטות שהתקבלו ולבקרה עתידית.**

7.9 **תקין – אין המלצות לשיפור המצב.**

7.10 **על מנת לאפשר לוועדה הליך קבלת החלטות מבוסס וניהול מכרזים אחיד ולוודא כי העירייה מקבלת את מה שמגיע לה על פי המכרז, מומלץ למחשב את ההליך ולקלוט עובד לתפקיד גורם מתכלל בנושא המכרזים (שילוב של תפקיד מנהל מדור הסכמים והתקשרויות ושל תפקיד תמחירן כמוגדר באוגדן העיסוקים של משרד הפנים).**

פרק 7 - ביקורת בנושא

יישום חוקי עזר בנושא בעלי חיים

תוכן העניינים

נושא	עמוד
1 . כללי – רקע	431
2. מטרות הביקורת	432
3. היקף הביקורת	432
4. תאור כללי של מהלך הביקורת	432
5. עיקרי הממצאים	433-436
6. פרוט הממצאים	
6.1 מטרת ביקורת מספר 1	437-466
6.2 מטרת ביקורת מספר 2	467-472
6.3 מטרת ביקורת מספר 3	473-480
7. תמצית מנהלים	481-483

עיריית ערד
דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

1. <u>כללי – רקע</u>

דוח זה עוסק בנושאי : מדיניות אכיפה, ביצוע, פיקוח ורלוונטיות של חוק עזר לערד (פיקוח על כלבים וחתולים), התשנ"ח 1998, חוק עזר לערד (הגנה על הצומח), תשכ"ה 1965 וחוק עזר לערד (הדברת מזיקים), תשכ"ו 1996, בהיבט של מטרדים בגין חיות.

מיקום העיר ערד ומבנה העיר הפתוח למדבר המאפשרים כניסת חיות הבר (כלבים, תנים, שועלים, צבועים...), חיות המחמד שמגדלים חלק מתושבי העיר וחיות המשק של הפזורה הבדואית מסביב לעיר (גמלים, כבשים, עיזים, סוסים וכד'), משקפים את הצורך למגוון כלים על מנת להתמודד עם בעיות החזקה ומטרדים בגין בעלי חיים, כגון סכנה בריאותית, רעש ולכלוך ; לכן רוב הרשויות המקומיות הגדירו חוקי עזר להסדרת אופן החזקת בעלי חיים ומניעת שוטטות בעלי חיים במרחב המאפשרים אכיפה במקרה של מטרדים בגין והחזקה לא נאותה של חיות.

<u>חוק עזר לערד (פיקוח על כלבים וחתולים), התשנ"ח 1998.</u>
נועד להסדיר את הטיפול והפיקוח על כלבים וחתולים בתחומי הרשות, החוק מתייחס בין היתר לנושאים הבאים: חובת מתן רישיון לבעל החיים, תשלום בגין רישיון, חובת חיסון בגין כלבת, מקרים בהם נדרש הסגרה של הכלב למכלאה, השמדת כלב שהוסגר, אופן אחזקת הכלב במרחב הציבורי ועוד.

<u>חוק עזר לערד (הגנה על הצומח), תשכ"ה 1965</u>

חוק העזר מסדיר בין היתר את נושא השמירה על הצומח מפני פגיעה על ידי אנשים וכן <u>פגיעה בצומח על ידי בעלי חיים משוטטים</u>.

<u>חוק עזר לערד (הדברת מזיקים), תשכ"ו 1996.</u>
מעגן בתוכו את חובת הדברת מזיקים <u>בנכסים פרטיים בעיר.</u>

על פי נתוני מוקד העירייה, בכל שנה בשלוש השנים האחרונות נפתחו מעל 2,000 פניות בנושאים שונים הקשורים לבעלי חיים. מכאן, קיים צורך מעשי לספק לעובדי העירייה את הכלים לטיפול במטרדים בגין בעלי חיים. נושא ביקורת זה, מהווה המשך לדוחות ביקורת משנים עברו בנושא יחידת הווטרינריה העירונית (דוח מבקר העירייה לשנת 2018 ודוח מבקר העירייה לשנת 2011).

הביקורת בוצעה על ידי מבקר במיקור חוץ, בהנחיית וליווי עובדי לשכת מבקר העירייה.

2. מטרות הביקורת

1. בחינת יישום חוק עזר לערד (פיקוח על כלבים וחתולים), התשנ"ח 1998.
2. בחינת יישום חוק עזר לערד (הגנה על הצומח), תשכ"ה 1965, החלק העוסק בבעלי חיים.
3. בחינת יישום חוק עזר לערד (הדברת מזיקים), תשכ"ו 1996.

3. היקף הביקורת

1. הביקורת בחנה את התנהלות העירייה בנושא יישום חוקי העזר מההיבטים הארגוניים, המשפטיים והכספיים והתמקדה בתקופה שבין ינואר 2022 ועד ספטמבר 2024 (סיום הביקורת).
2. לא נכלל בהיקף הביקורת:
   - יישום חוקי העזר בנושאים שאינם קשורים לבעלי חיים.
   - נושא גביית כספים על ידי אגף הכנסות כתוצאה מחיובים בגין חוקי העזר.
3. היקף הביקורת בנושא אכיפה לא כלל, בחינת התנהלות בנושאי חוקי העזר על ידי הלשכה המשפטית באמצעות התובע העירוני (ערעורים וייצוג בבית המשפט).

4. תיאור כללי של מהלך הביקורת

הביקורת כללה בין השאר:

- סקירת חוקי העזר בנושא בעלי חיים, ברשויות שונות.
- סקירת דוחות ביקורת של מבקר המדינה ואחרים בנושא.
- ניתוח קבצי המוקד העירוני בנושא פניות, ודוחות מחלקת התברואה בנושא רישוי כלבים.
- ראיונות עם:
  1. מר רמי גדקר- מנהל מחלקת תברואה , באגף שפ"ע.
  2. ד"ר יאנה קורול – הווטרינרית העירונית.
  3. עובדים במחלקת התברואה (האחראי על ההדברה, עובדי הכלבייה וכד').

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

5. עיקר הממצאים

<u>מטרת ביקורת מספר 1 – בחינת יישום חוק העזר העוסק בפיקוח על כלבים וחתולים.</u>

5.1 בניגוד להמלצת הביקורת משנת 2019, בדבר רלוונטיות חוקי עזר שחוקקו לפני שנים רבות, נמצא כי חוקי העזר בנושא בעלי חיים לא עודכנו עשרות שנים, כך :

- **חוק עזר לערד (פיקוח על כלבים וחתולים), התשנ"ו 1998 – לא עודכן 26 שנה.**
- **חוק עזר לערד (הגנה על הצומח), תשכ"ה 1965 – לא עודכן 50 שנה.**
- **חוק עזר לערד (הדברת מזיקים) תשכ"ו – 1966 – לא עודכן 58 שנה.**

הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	**גבוהה**	גבוהה מאוד

5.2 בניגוד למנהל תקין אין בעירייה מדיניות כתובה ומפורסמת (שקיפות), בתחומי מחלקת התברואה בכלל ובנושא יחידת הווטרינריה וכלבים משוטטים בפרט (התלונה הכי נפוצה במוקד 106 היא על כלבים משוטטים, כ-1,000 תלונות בשנה).

הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	**גבוהה**	גבוהה מאוד

5.3 למרות ממצא הביקורת בדוח משנת 2018, כי עוד משנת 2011 לא נענתה בקשת הווטרינרית להתאמת חוקי העזר בנושא בעלי חיים לצרכים בפועל (במובן שאינו מספק כלים לווטרינרית לטפל ברוב המטרדים כל עוד בעל החיים מטופל כיאות), גם כיום לאחר 13 שנים, לא עודכן חוק העזר בנושא.

הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	**גבוהה**	גבוהה מאוד

5.4 נמצא כי בניגוד לסעיף 2א לחוק עזר לערד (פיקוח על כלבים וחתולים) המגדיר חובת רישיון לחתולים (זאת למרות שאין חוק מדינה המחייב רישוי כאמור), בפועל, העירייה לא מנפיקה רישיונות לחתולים.

הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	**גבוהה**	גבוהה מאוד

5.5 נמצא כי סעיף 4א לחוק העזר בנושא "אגרת רישיון", מפנה לתעריף המופיע בסעיף 5(א) לתקנות הכלבת, בפועל, תקנות הכלבת בוטלו לפני שנים רבות, מכאן עולה החשש כי אין בסיס חוקי לגביית אגרת הרישיון לכלב בעירייה.

הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	**גבוהה**	גבוהה מאוד

5.6 בניגוד למנהל תקין, לא הוגדרו יעדים מדידים (כמותיים או איכותיים) ליישום ואכיפת חוק העזר, דבר המונע ניטור, זיהוי מגמות ושיפור איכות ויעילות.

הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	**גבוהה**	גבוהה מאוד

5.7 בניתוח קובץ רשימת הכלבים ממערכת ניהול פרטי הכלבים בעירייה vetclick, נמצאו 87 כלבים להם לא צוין מועד פקיעת תוקף החיסון השנתי, כן נמצאו 145 כלבים להם לא צוין מועד פקיעת התוקף של הרישיון, מכאן הבקרה על שלמות ורלוונטיות מאגר הנתונים לוקה בחסר.

הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	**גבוהה**	גבוהה מאוד

5.8 בשנת 2023 הוחלפה מערכת ניהול רישומי הכלבים ממערכת "רמה" למערכת Vetclick, נמצא כי לא בוצעה הסבה של נתוני הכלבים בין 2 המערכות כתוצאה מכך לא ניתן להפיק דוחות המציגים את קורות הכלב לאורך השנים.

הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	**גבוהה**	גבוהה מאוד

5.9 נמצא כי לא הוגדרה תוכנית עבודה מקושרת תקציב הכוללת בין היתר: תקציב ניהול המכלאה, תקציב שנתי לעיקור חתולי רחוב, תקציב לחיסונים וכדומה המתבססים על היעדים המדידים שהוגדרו על ידי הרשות.

הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	**גבוהה**	גבוהה מאוד

5.10 נמצא כי נכון לסוף שנת 2024 . לכ-30% מהכלבים הרשומים כפעילים במערכת הממוחשבת של העירייה לא קיים חיסון בתוקף ולכ-64% מהכלבים לא קיים רישיון בתוקף. נתונים המעידים על אי יעילות תפעולית (אין אכיפה) וכלכלית (אובדן הכנסות בגין רישוי וחיסון).

הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	**גבוהה**	גבוהה מאוד

5.11 נמצא כי לא הוגדר הליך עבודה לעניין הוצאת התראות לבעלי כלבים שלא חידשו את הרישיון ו/או החיסון המחויבים על פי חוק העזר :
כך, לא קיימת הנחיה של פרקי הזמן שיש להמתין ממכתבי ההתראה עד לאכיפת חידוש הרישוי והחיסון.
כך, לא קיימת בקרה על שלמות מכתבי ההתראה שנשלחים לבעלי הכלבים.
הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	**גבוהה**	גבוהה מאוד

5.12 נמצא הפרש של עשרות אלפי שקלים בין הכנסות העירייה מחיסונים ורישוי כלבים כפי שמופיעות בספרי הנהלת החשבונות של העירייה, לבין הצפי להכנסות בהתאם לכמות החיסונים והרישוי המופיעים בתוכנת ניהול כפול תעריף. לא קיים תיעוד בעירייה להסבר ההפרש.
הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	**גבוהה**	גבוהה מאוד

5.13 נמצא כי התעריף שהעירייה גובה בפועל עבור הובלה/פינוי למאורת הבידוד ועבור כל יום הסגר, נמוך מהתעריף המוגדר בתקנות הכלבת (החזקת כלבים, חתולים וקופים במאורות בידוד) התשי"ט – 1959, אליהן מפנה חוק העזר לקביעת התעריף.
הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	**גבוהה**	גבוהה מאוד

<u>מטרת ביקורת מספר 2 -בחינת יישום חוק העזר הגנה על הצומח, החלק העוסק בבעלי חיים.</u>

5.14 בניגוד למנהל תקין אין בעירייה מדיניות כתובה ומפורסמת (שקיפות), בנושא אכיפת מטרדים של בעלי חיים בכלל ובעלי חיים הפוגעים בצמחייה ברחבי העיר, בפרט.
הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	**גבוהה**	גבוהה מאוד

5.15 למרות שסעיף 10 לחוק עזר לערד (הגנה על הצומח), תשכ"ה 1965, מאפשר לעירייה לתפוס בעל חיים משוטט ולהחזיק בו, בפועל, אין אפשרות להחזיק בעלי חיים שונים, גמלים לדוגמה.
הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	**בינונית**	גבוהה	גבוהה מאוד

מטרת ביקורת מספר 3 – בחינת יישום חוק עזר לערד (הדברת מזיקים) תשכ"ו – 1966.

5.16 בניגוד למנהל תקין אין בעירייה מדיניות כתובה ומפורסמת (שקיפות), בנושא אכיפת מטרדים בגין מזיקים משטח פרטי , שזו מהות חוק העזר.

הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	**גבוהה**	גבוהה מאוד

5.17 בניגוד לתקנות רישוי עסקים (הדברת מזיקים), אין ברשות מדור ההדברה רכב המאפשר ניוד החומרים בחלק סגור ונפרד של כלי הרכב.

הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	**גבוהה**	גבוהה מאוד

5.18 נמצא כי אין מדיניות אכיפה לחוק העזר, כי לא הוצאו קנסות בגין החוק בתקופה שנבדקה (1/2022-9/2024), כי התקבלה תלונה אחת בלבד בנושא בתקופה וכי ניתן לאכוף את עניין המזיקים על פי חוק עזר מפגעי תברואה, כל אלה מעידים כי החוק בצורתו הנוכחית אינו רלוונטי ובפועל אינו בשימוש.

הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	**בינונית**	גבוהה	גבוהה מאוד

6 פרוט הממצאים

6.1 מטרת ביקורת מספר 1 –
בחינת יישום חוק העזר העוסק בפיקוח על כלבים וחתולים.

6.1.1 כללי

ציטוט מדוח מבקר העירייה לשנת 2019 מהפרק העוסק בנושא התנהלות הלשכה המשפטית :

חוקי העזר, המהווים מעין חקיקת משנה, מותקנים על ידי הרשות המקומית והסמכות להתקנתם נתונה למועצת העירייה, לאחר שהוסמכה בחוק להתקינו, מכוח הוראות סעיף 250 לפקודת העיריות [נוסח חדש] וזאת לשונו :

"מועצה רשאית להתקין חוקי עזר כדי לאפשר לעירייה ביצוע הדברים שהיא נדרשת או מוסמכת לעשותם על פי הפקודה או כל דין אחר או לעזור לה בביצועם, או כדי לדרוש מבעל נכס או מחזיקו לבצע באותו נכס עבודה הנחוצה למטרה האמורה"

באמצעות חוקי העזר, מתאפשר בידי העירייה, למלא את תפקידיה, לפעול לפי סמכויותיה ולהסדיר את דרכי הפעולה של מחלקותיה במתן השירותים לתושבים.

נוסף על כך, חוקי העזר מאפשרים לרשות המקומית להטיל על בעלי נכסים או מחזיקיהם את החובה לבצע פעולות מסוימות בנכסים אלו ולהימנע מפעולות אחרות כדי לשמור על טובת הציבור, בריאותו וביטחונו. חוקי העזר נועדו גם לתת לרשויות המקומיות את הסמכות להטיל על התושבים תשלומים שונים (היטלים, אגרות, דמי השתתפות ותשלומי הוצאות) כדי לממן את פעולותיהן לרווחת תושביהן וכדי לחלק את הנטל באופן הוגן בין התושבים. חוקים אלו נחקקים בדרך כלל בנושאים הקשורים לתחום איכות הסביבה, להסדרת החניה, לתליית מודעות ושלטים, לסלילת כבישים ומדרכות, תיעול וניקוז, להסדרת השמירה, להחזקת מקלטים ולפיקוח על בעלי חיים והחזקתם.

...

נקבעו שתי דרכים לאכוף את הוראות חוקי העזר מטעם העיריה : האחת - הגשת כתב אישום כנגד מי שלכאורה עבר על החוק ; והשנייה - מתן דוח על ידי פקחי הרשות המקומית והזמנה למשפט עם ברירת קנס מכוח צו העיריות (עבירות קנס), התשל"א-1971.

לשם נקיטת דרך האכיפה השנייה - מתן דוח והזמנה למשפט בצירוף ברירת קנס, וכך לחסוך הליכים משפטיים ארוכים, על הרשות לקבוע בצו - הנכנס לתוקף לאחר פרסומו ברשומות - כי עבירה על הוראה מסוימת בחוק עזר היא עבירת קנס. לאחר אישור הצו במועצת הרשות הוא מועבר ללשכה המשפטית במשרד הפנים. לאחר מכן, יועבר למשרד המשפטים, עד פרסומו ב"רשומות".

...

- **ממצא 12: קיימים 14 חוקי עזר משנות ה-60, 3 משנות ה-70, 1 משנות ה-80, 5 משנות ה-90, ועוד 10 שחוקקו בשנים 2000 – 2018, כאשר רבים מהם אינם בשימוש ו/או אינם רלוונטיים עוד.**

- **המלצה: מומלץ לבחון את רלוונטיות חוקי העזר הקיימים ובמידת הצורך לפעול לביטול החוקים שאינם רלוונטיים עוד.**

סוף ציטוט מדוח מבקר העירייה לשנת 2019 מהפרק העוסק בנושא התנהלות הלשכה המשפטית.

ציטוט מדוח מבקר המדינה משנת 2022 בנושא – חקיקת חוקי עזר של רשויות מקומיות:

הליך הכנת חוק העזר ועדכונו על ידי הרשויות המקומיות

להלן תיאור הטיפול של הרשות המקומית בחוקי עזר:

תרשים 2: **הליך הטיפול של הרשות המקומית בחוקי עזר**

...

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

פרסום חוקי העזר במרשתת על ידי הרשויות המקומיות

סעיף 248ב לפקודת העיריות וסעיף 13ו לפקודת המועצות המקומיות (שמחיל את ההסדר הקבוע בפקודת העיריות) מחייבים את הרשויות המקומיות להקים אתרי מרשתת ולהפעילם. בסעיף 248ב(1) לפקודת העיריות נקבע כי הרשות המקומית תפרסם באתר המרשתת שלה בין השאר מידע שעליה לפרסם ברשומות. מחובתן של הרשויות המקומיות לפרסם חוקי עזר ברשומות עולה אפוא חובתן של הרשויות המקומיות לפרסם את חוקי העזר שלהן באתרי המרשתת שלהן.

בסעיף 6(ג) לחוק חופש המידע, התשנ"ח-1998, נקבע כי "רשות מקומית תעמיד לעיון הציבור את חוק העזר שלה".

סוף ציטוט מדוח מבקר המדינה משנת 2022 בנושא – חקיקת חוקי עזר של רשויות מקומיות.

<u>על פי פרסומי אתר עיריית ערד :</u>

חוק עזר לערד (פיקוח על כלבים וחתולים), התשנ"ו 1998 – חוק בן 26 שנים.

חוק עזר לערד (הגנה על הצומח), תשכ"ה 1965 – תוקן פעם אחרונה בשנת 1974 – חוק בן 50 שנים.

חוק עזר לערד (הדברת מזיקים) תשכ"ו – 1966 – בן 58 שנים.

ממצא : נמצא כי בהתאם למוגדר בפקודת העיריות ובחוק חופש המידע, אתר עיריית ערד כולל את חוקי העזר העירוניים – תקין.

- **ממצא : בניגוד להמלצת הביקורת משנת 2019, בדבר רלוונטיות חוקי עזר שחוקקו לפני שנים רבות, נמצא כי חוקי העזר בנושא בעלי חיים לא עודכנו עשרות שנים, כך :**
  - **חוק עזר לערד (פיקוח על כלבים וחתולים), התשנ"ו 1998 – לא עודכן 26 שנה.**
  - **חוק עזר לערד (הגנה על הצומח), תשכ"ה 1965 – לא עודכן 50 שנה.**
  - **חוק עזר לערד (הדברת מזיקים) תשכ"ו – 1966 – לא עודכן 58 שנה.**

- **המלצה : יש לבחון את רלוונטיות חוקי העזר הקיימים ובמידת הצורך לעדכנם.**

- **הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :**

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	**גבוהה**	גבוהה מאוד

עיריית ערד
דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

<u>ציטוט מדוח מרכז המידע של הכנסת מספטמבר 2023 בנושא – תהליך האישור של חוקי עזר – עיכובים וחסמים :</u>

לפי מאגר חוקי העזר שבאתר האינטרנט של משרד הפנים, המעודכן ל-28 במרץ 2022, עד אז הותקנו על ידי כלל הרשויות המקומיות בישראל 7,302 חוקי עזר. באתר משרד הפנים יש אפשרות לבחון את כלל חוקי העזר שנחקקו לפי רשות מקומית או לפי נושא.

בתרשים שלהלן מוצגים כמה מהנושאים הרווחים, שבהם הרשויות המקומיות מחוקקות חוקי עזר, על בסיס החלוקה לנושאים שנעשתה במאגר.

<u>תרשים 1: הנושאים הרווחים, שבהם הרשויות המקומיות מחוקקות חוקי עזר</u>

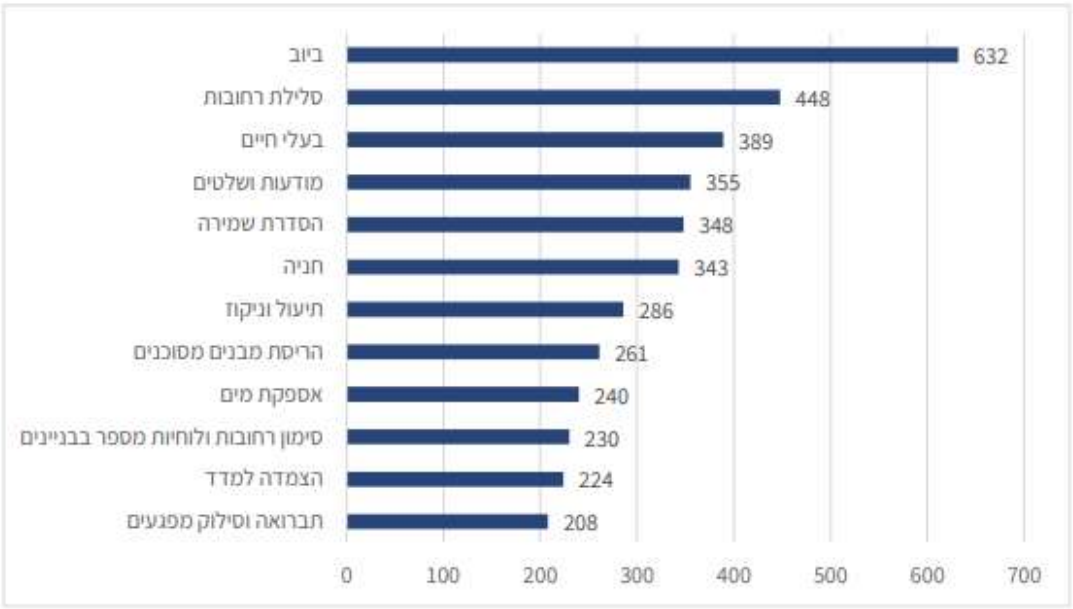

...

<u>טבלה 1: משך הזמן לאישור כל שלב בתהליך החקיקה של חוקי עזר</u>

שלב בתהליך	טווח הזמן
הכנת החוק ברשות המקומית	בין כמה חודשים לשנה
בחוקי עזר פיסקליים – קבלת אישור על התחשיב מטעם החברה החיצונית הפועלת בשם משרד הפנים	בין כמה חודשים לשנה
בדיקה וטיפול של משרד הפנים בחוק עזר עד לקבלת אישורו	כחצי שנה
קבלת אישור פוזיטיבי של שר (במקרים שבהם הדבר נדרש)	בין שנה לשש שנים
בדיקת משרד המשפטים ומתן אישור לפרסום ברשומות	בין חודש לחודשיים

מהטבלה אפשר ללמוד כי הזמן לאישור חוק עזר "פשוט", כגון עדכון של חוק עזר קיים, הוא בין כמה חודשים לשנה, והזמן שלוקח לאשר חוק עזר "מורכב" – כגון חוק עזר חדש לחלוטין הכרוך בפנייה לקבלת אישור ממשרדים מקצועיים – יכול להגיע לכמה שנים.

נציין כי בדוח ביקורת המעקב של מבקר המדינה משנת 2022, שהוזכר לעיל, צוינה שונות גדולה בין הרשויות המקומיות באשר למשך הטיפול בהצעת חוק עזר, ממועד העלאת הצורך בהצעת חוק או בעדכונו ועד העברתו למשרד הפנים לצורך אישור. כך למשל, במועצה המקומית בנימינה-גבעת עדה ובמועצה האזורית חוף השרון משך הטיפול הממוצע היה עשרה חודשים; לעומת זאת, בעיריית לוד ובעיריית כפר יונה, משך הטיפול במספר הצעות חוק נמשך זמן רב ביותר: 32–34 חודשים ו-78 חודשים, בהתאמה.

סוף ציטוט מסקירה של מרכז המידע של הכנסת מספטמבר 2023 בנושא – תהליך האישור של חוקי עזר – עיכובים וחסמים.

כמפורט מעלה, על פי מרכז המחקר של הכנסת, חוקי עזר בנושא בעלי חיים נמצאים במקום השלישי מבחינת מספר החוקים בכלל הרשויות (הכי הרבה חוקים הם בנושא ביוב ובמקום השני סלילת רחובות). כאמור, בעירית ערד 3 חוקי עזר המתייחסים לבעלי חיים מסוגים שונים. בהתאם לאותו המחקר ניתן לשנות את החוקים בטווח של כמה חודשים עד שנה.

ממצא : נמצא כי בעיריית ערד 3 חוקי עזר העוסקים בבעלי חיים, זאת בהתאמה לבחינת סיווג כלל החוקים ברשויות, בו נמצא כי כמות החוקים בנושא בעלי חיים היא במקום השלישי מכלל הנושאים של חוקי עזר – תקין.

<u>ציטוט מדוח סקירה של מינהל מחקר וכלכלה במשרד התמ"ת, משנת 2011 בנושא , צרכנות ופנאי – שוק חיות המחמד והוצאות משקי הבית לגידולן :</u>

חיות מחמד או "חיות שעשועים" הם בעלי חיים שמגדלים אנשים שלא לשם רווח כלכלי או לעזר בעבודה, אלא בשל יופיים או על מנת לספק חברה, ושהגדרתם כ"חיות מחמד" מקובלת בחברה (ויקפידיה). חיות המחמד הנפוצות ביותר הם : כלבים וחתולים, שהם הפופולריים ביותר, ואחריהם : ציפורים ודגים. בשנים האחרונות הפכו גם זוחלים כמו נחשים, איגואנות וצבי ים לחיות מחמד נפוצות לצד מיני יונקים ומכרסמים כאוגרים, עכברים, קביה (שרקן, חזיר ים), ארנבונים, שפנים, או אפילו חרקים : עכבישים, זחלים, פרפרים, קיני נמלים ועוד.

...

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

אנשים מגדלים חיות מחמד מסיבות שונות. במקרים רבים, מתחילים לגדל חיית מחמד לבקשת הילדים, מתוך הכרה של ההורים ביתרונות הרבים שיש לגידול חיות מחמד כמקור תעסוקה ושעשוע לילדים, חיזוק תחושת האחריות ושיפור הביטחון העצמי שלהם. חיות מחמד המשמשות כבני לוויה העשויות להקטין את תחושת הבדידות של אנשים בודדים, קשישים ואנשים עם מוגבלות, וגם להוות בסיס לקשר חברתי בין מגדלים וקבוצות חברתיות שונות.

...

משרד החקלאות אחראי על שמירת החוק, באמצעות הממונה על פי חוק צער בעלי החיים, שמטרתו לקדם את רווחתם של בעלי החיים: "בהיותם בעלי צרכים גופניים, בריאותיים, התנהגותיים, מנטליים וחברתיים; לסיפוק צרכים אלה זקוקים בעלי החיים המוחזקים על ידי אדם לתנאים הולמים ולסביבה עשירה; הואיל וצורכיהם של בעלי החיים, כמו גם האפשרות לספקם, הם תלויי נסיבות, קובעות תקנות משרד החקלאות תנאים מזעריים להחזקתם" (אתר האינטרנט של משרד החקלאות).

...

נוהל מיוחד שהכין משרד החקלאות דן בהוראות טיפול בחיות מחמד במצבי חירום לאומיים הנובעים מגורמים שונים, בהם: אסונות טבע, מצב חירום בטחוני וכד, כשנקודת המוצא היא: "בעלי החיים הביתיים הם חלק מהאוכלוסייה, ויש לנהוג בהם כבשאר בני המשפחה " (משרד החקלאות, הוראות לשעת חירום, חיות מחמד). מדובר בפרוטוקול טיפול בבעלי חיים במצבי חירום קונבנציונליים ואחרים, כאשר המשרד מפרט מהי ההיערכות הנדרשת מראש כדי להגן על חיות מחמד ולמנוע את נטישתן במצבים אלו.

...

לוח 1: התפלגות משקי הבית לפי סוג חיית המחמד שמגדלים, מספרים מוחלטים ואחוזים מסך המגדלים

סוג בע"ח	אחוז המגדלים מסך משקי הבית בישראל	שעור משקי בית המגדלים חיות מחמד מתוך סך המגדלים	מספר משקי בית המגדלים חיות מחמד, באלפים, אומדן
סה"כ[1]	**25.7%**		**570.0**
כלבים	12.2%	47.0	268
חתולים	8.9%	34.2	195
דגים	4.2%	16.2	93
ציפורים	4.1%	15.8	90
בע"ח אחרים : אוגרים, שפנים ועוד	1.6%	6.0	34

1) במשק הבית מגדלים לעיתים יותר מחיית מחמד אחת, ולכן מספר משקי הבית המגדלים חיות המחמד לפי סוג בע"ח, גבוה מהמספר הכללי של משקי הבית המגדלים חיות מחמד.

סוף ציטוט מדוח סקירה של מינהל מחקר וכלכלה במשרד התמ"ת, משנת 2011 בנושא , צרכנות ופנאי – שוק חיות המחמד והוצאות משקי הבית לגידולן.

מכאן, מצד אחד בהתאם לנתוני סקר מינהל מחקר וכלכלה במשרד התמ"ת יש סיבות שונות לגידול חיות מחמד ונכון לשנת 2011 כ26% (570,000) משקי בית החזיקו חיית מחמד. שכיחות גידול חיות מחמד מאפיינת אורח חיים מערבי ועולה ככל שעולה רמת החיים, לכן סביר כי כיום לאחר כ-13 שנים מהסקר יש אף יותר משקי בית בישראל המגדלים חיות מחמד.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

מצד שני, חיות מחמד עלולות לגרום למטרדים שונים לציבור הכללי, כגון סכנה בריאותית, רעש ולכלוך, לכן רוב הרשויות המקומיות הגדירו חוקי עזר להסדרת אופן החזקת בעלי חיים, ומספקים כלים לאכיפה במקרה של מטרדים והחזקה לא נאותה של חיות.

להלן טבלה המציגה את מספר הפניות שנתקבלו במוקד 106 העירוני ושהועברו לטיפול הווטרינרית העירונית בין התאריכים 1/1/2022 ועד 1/9/2024:

תוויות שורה	2022	2023	2024	סכום כולל
בעל חיים פצוע		238	167	405
בקשה להנפקת רשיון כלב			39	39
בקשה לעיקור סירוס	133	273	63	469
בקשה לקבלת מידע		105	104	209
גמלים/חמורים/כבשים	22	63	24	109
דיווח על בעל חיים שאבד/נמצא			31	31
הטבות לבעלי חיים מהעוטף-חרבות ברזל		1		1
העברת בעלות לכלב	17	62	79	158
התעללות/ אופן אחזקת בעלי חיים	105	93	46	244
חיות בר משוטטות	212	144	260	616
חשד לאירוע כלבת	2		3	5
כלב לא מחוסן	44	16	10	70
כלבים משוטטים	908	962	1,238	3,108
מטרד מבעלי חיים/בעלי כנף	586	538	292	1,416
מטרד מנביחות כלב	28	21	4	53
מידע אודות מחיר חיסון לכלב	3	6	7	16
נשיכת כלב/חתול	12	10	15	37
קביעת תור לחיסון	107	425	322	854
קריאת פתע -לכידת כלב משוטט		3		3
קריאת פתע עבור סיוע לחתול גוסס		2		2
תיק אימוץ	5	13	11	29
תלונה על מכירת מזון מן החי	1	2		3
(ריק)	21	13	12	46
סכום כולל	**2,206**	**2,990**	**2,727**	**7,923**

בהתאם לנתוני הטבלה, בכל שנה מועברות לטיפול היחידה הווטרינרית מאות רבות של תלונות על מטרדי בעלי חיים, מטרת דוח ביקורת זה היא לבחון את הכלים לטיפול במטרדים השונים בנושא חיות, לפי חוקי העזר השונים ואת האפקטיביות של החוקים הקיים לטיפול במטרדים אלה.

6.1.2 <u>מדיניות עירונית, נהלים ובקרות בהתנהלות האגף</u>

חוק עזר לערד (פיקוח על כלבים וחתולים), התשנ"ח 1998 (להלן: "**חוק עזר כלבים וחתולים**") נועד להסדיר את הטיפול והפיקוח על כלבים וחתולים בתחומי הרשות, החוק מתייחס בין היתר לנושאים הבאים: חובת מתן רישיון לבעל החיים, תשלום בגין רישיון, חובת חיסון בגין כלבת, מקרים בהם נדרש הסגרה של הכלב להסגר, השמדת כלב שהוסגר, אופן אחזקת הכלב במרחב הציבורי ועוד.

הביקורת ביקשה לבחון האם הוגדרה מדיניות ו/או קיום נהלי עבודה המסדירים את הטיפול והאכיפה בהסתמך על הוראות חוק העזר.

נהלי עבודה מאפשרים לרשות המקומית להפעיל את סמכותה בשקיפות, מחילים את עקרונות השוויוניות, האחידות והעקביות בפעילות העירונית וכוללים מנגנוני בקרה ודיווח של תהליכי העבודה ופיקוח עליהם.

נהלי עבודה נועדו להסדיר תהליכים בארגון ולשמר את הידע הפנים-ארגוני. לנהלים כתובים יש חשיבות רבה, שכן הם מגדירים את מדיניות הארגון ומטרותיו, את שיטות העבודה, את התפקידים ואת תחומי האחריות של כל בעלי התפקידים בארגון, על נהלי עבודה במחלקת הפיקוח של העירייה, להסדיר את פעילותה מול יתר המחלקות העירוניות ולקבוע את שיטות העבודה בתוך המחלקה עצמה.

נוהל כתוב מגדיר בין היתר, את מדיניות הארגון ומטרותיו, את השיטה לביצוע התהליכים אשר לשמם נכתבו, את בעלי התפקידים אשר לוקחים בו חלק, את תחומי האחריות של כל אחד מהם, את דרכי הביצוע של תהליכים על כל שלביהם, הגורם האחראי לביצוע בכל שלב והגורם בעל סמכות הפיקוח והבקרה.

מראיונות הביקורת עם עובדי האגף השונים עולה כי אין כל מדיניות כתובה ו/או נהלים הפורטים את המדיניות להתנהלות בשטח.

- ✖ **ממצא: בניגוד למנהל תקין אין בעירייה מדיניות כתובה ומפורסמת (שקיפות), בתחומי מחלקת התברואה בכלל ובנושא יחידת הווטרינריה וכלבים משוטטים בפרט (התלונה הכי נפוצה במוקד 106 היא על כלבים משוטטים, כ-1,000 תלונות בשנה).**

- **המלצה: יש להגדיר מדיניות באגף התברואה בכלל ובנושא יחידת הווטרינריה וכלבים משוטטים בפרט, מומלץ להטמיע את המדיניות בעירייה ולפרסם את המדיניות גם באתר העירייה.**

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

- **הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :**

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

דוגמה למדיניות ונוהל מועצה אזורית חוף השרון בנושא כלבים משוטטים –מאתר המועצה :

נוהל לכידת כלבים

כלבים המשוטטים באופן חופשי לבדם ברחובות ובגנים ציבוריים יוצרים מטרד כאשר הם מפחידים את התושבים, עושים את צרכיהם בגני משחקים ומפריעים לציבור, וכן חשופים בעצמם לפגיעת כלי רכב, להתעללות, לגניבה על ידי זר, ולנשיכה על ידי כלב תוקף אחר. מעבר לכך, בעלי חיים המסתובבים לבדם גם אם הם חיות מחמד מטופלות, מהווים סכנה לסביבה, כיוון שהם חשופים למגע עם בעלי חיים נגועים- ויתחילו בכך את שרשרת ההדבקה בכלבת כבר אצל בעליהם בבית, מבלי שאלו ידעו כלל על הסכנה המקננת בביתם.

על-פי חוק, חובה לקשור ברצועה כלב המצוי ברשות הרבים. פקחי הרשות המקומית נדרשים לאסוף כלבים משוטטים וכלבים שלא יהיו קשורים ברצועה בשעה שהם נמצאים בשטח ציבורי. בעיה דומה היא כלבים הנמצאים בחצרות מהן יש להם אפשרות יציאה באופן חפשי, מאחר וכל גירוי כמו ילד הרוכב לתומו על אופניו, אופנוע, עוברי אורח מבוגרים, חתול או כלב וכל גירוי אחר כמו גם לוכד הכלבים, יכול להניע את הכלב לצאת החוצה.

להלן תהליך העבודה בעירייה כפי שהוצג לביקורת על ידי הווטרינארית העירונית בכל הקשור לתפיסת כלבים :

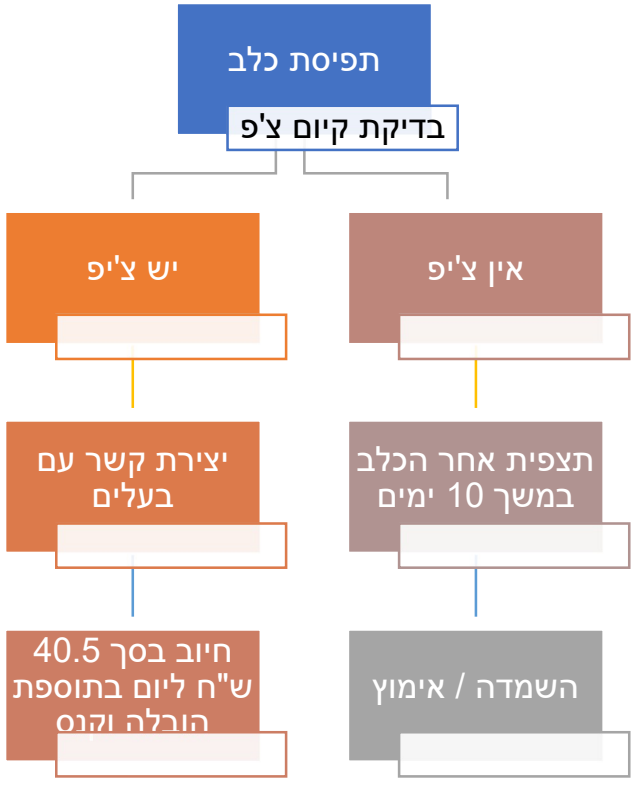

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

להלן תהליך העבודה העירוני בכל הנוגע לתפיסת חתולים כפי שנמסר על ידי ווטרינארית העירייה:

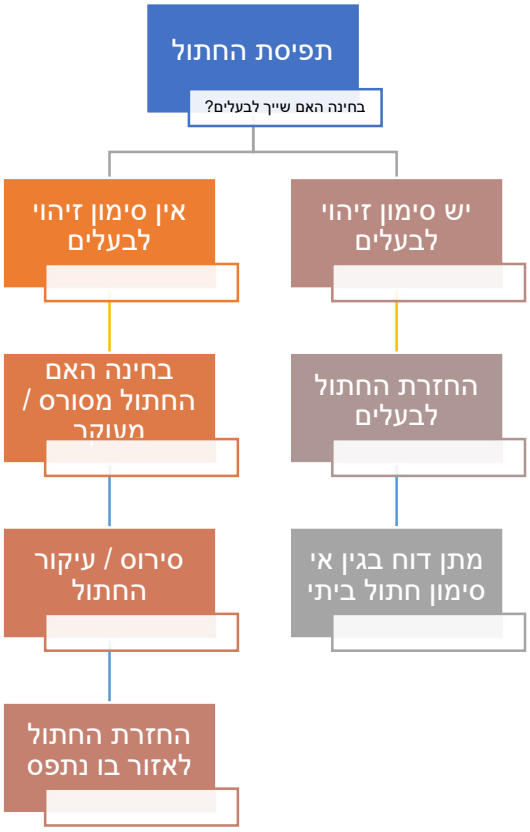

- ממצא: בניגוד למערך בקרה ראוי, אין נהלים כתובים ביחידת הווטרינריה בכלל ובנושא מניעת מטרד כלבים משוטטים בפרט. נוהל כתוב מגדיר בין היתר, את מדיניות הארגון ומטרותיו, את השיטה לביצוע התהליכים אשר לשמם נכתבו, את בעלי התפקידים אשר לוקחים בו חלק, את תחומי האחריות של כל אחד מהם, את דרכי הביצוע של תהליכים על כל שלביהם, הגורם האחראי לביצוע בכל שלב והגורם בעל סמכות הפיקוח והבקרה.

- המלצה : מומלץ לבחון בניית נוהל עבודה עירוני לפעילות יחידת הווטרינריה בכלל ומניעת מטרד כלבים משוטטים בפרט.

- הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	**בינונית**	גבוהה	גבוהה מאוד

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

ציטוט מדוח מבקר העירייה לשנת 2018 , מפרק הביקורת בנושא היחידה הווטרינרית במחלקת התברואה:

חלק מתפקידי הווטרינרית על פי אוגדן העיסוקים של משרד הפנים הם :

פיקוח ואכיפה של חוקים ותקנות הנוגעים לרישוי ולאחזקת בעלי חיים ברשות המקומית

- הפעלת מערך לכידת כלבים משוטטים בתחומי הרשות המקומית : קבלת פניות מהמוקד העירוני בנוגע לבעלי חיים משוטטים, טיפול ודיווח למוקד. בכלל ועל פי פקודת הכלבת בפרט.

שיעור התלונות בנושא שוטטות מכלל התלונות :

שנה	תלונות על שוטטות	שיעור מכלל התלונות
2016	508	48%
2017	453	38%
2018	493	44%

אמנת שירות :

בסוף שנת 2018 הגדירה העירייה אמנת שירות לתושב אשר מגדירה זמן היענות מינימלי לתלונה.

בנושאים עליהם אחראית היחידה הווטרינרית הוגדרה פעולה אחת :

מהות הפניה למוקד העירוני	זמני תגובה/ בדיקה/ טיפול בעירייה
לכידת בעלי חיים משוטטים	עד 4 שעות להגעת ניידת (בשעות הפעילות)

ברור כי זמן התגובה אינו נותן מענה ראוי לבעיה, לא סביר שהחיה המשוטטת תמתין 4 שעות עד להגעת הניידת ורק בשעות הפעילות (ראה מעלה נושא חוסר ברכב ייעודי לשימוש המחלקה).

שנה/נתון	כלבים שנלכדו	הסגרים
2016	לא קיים רישום	21
2017	130	14
2018	218	14

ציטוט מדוח המבקר לשנת 2011 בנושא :

נתונים כלליים :

שנה/נתון	כלבים שנלכדו
2009	234
2010	130

סוף ציטוט מדוח המבקר לשנת 2011

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

- **ממצא : שיעור התלונות על שוטטות בעלי חיים הינו 40%-50% מכלל התלונות בנושאי ווטרינריה בשנה. אמנת השירות של העירייה המגדירה זמן תגובה לפניה למוקד בנושא שוטטות מגדירה הגעת ניידת תוך 4 שעות ורק בשעות העבודה. לדעת הביקורת תגובה לא יעילה לאור מהותיות שיעור נושא השוטטות מכלל התלונות (בשנת 2018 493 תלונות בנושא שוטטות, בפועל התבצעו 218 לכידות של בעלי חיים).**

תגובת המבוקר : נכון להיום, המענה אומנם מוגדר במסגרת עבודה ל- 4 שעות, אך בפועל המענה ניתן לפרק זמן קצר יותר של פחות מחצי שעה. לגבי לכידה – מבוצעות לכידות יזומות פעם בשבוע בשעות אחה"צ. כמו-כן, המוקד נותן מענה, לכלבים משוטטים, באמצעות קריאות פתע.

- **המלצה : מומלץ לשקול ולתקצב אופני פעולה שונים בנושא שוטטות בעלי חיים, מהמצב כיום, זאת ככל ששיעור של כ-40% לכידות בפועל מכלל התלונות בנושא הינו בהתאם למדיניות העירייה.**

סוף ציטוט מדוח מבקר העירייה לשנת 2018 , מפרק הביקורת בנושא היחידה הווטרינרית במחלקת התברואה.

מראיון עם הוטרינרית, ד"ר יאנה קורול, עולה כי בעת פניה למוקד העירוני בגין כלב משוטט, המוקדנית מעדכנת את הלוכד והוא מגיע לשטח. מפגישה שקיימה הביקורת עם מנהל מדור הפיקוח עולה כי ברכבי הפקחים קיים ציוד ללכידת כלבים. כך שבמידה וניתן, הפקחים אף הם מבצעים לכידה של כלב והעברתו לכלבייה העירונית.

להלן ריכוז פעולת הכלבייה בשנת 2023 כפי שדווח על ידי ווטרינארית העירייה :

מספר הכלבים בכלבייה לפי שנים

שנה	נכנסו לכלבייה	הסגר תצפית כלבת	חזרו לבעלים	מתו או הומתו	יצאו לאימוץ
2017	125	7	19	46	53
2018	180	12	29	62	29
2019	171	6	20	77	85
2020	239	8	29	19	230
2021	454	5	21	138	220
2022	560	2	23	244	207
2023	405	1	29	135	261

עיריית ערד
דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

לאור המתואר מעלה, עולה כי אין שינוי מהותי בהתנהלות בתחום לאורך השנים, לעומת המתואר בציטוט של דוח המבקר לשנת 2018 ולשנת 2011.

<u>מיפוי מחלקות ויחידות העוסקות בתחום ובחינת ממשקי העבודה</u>

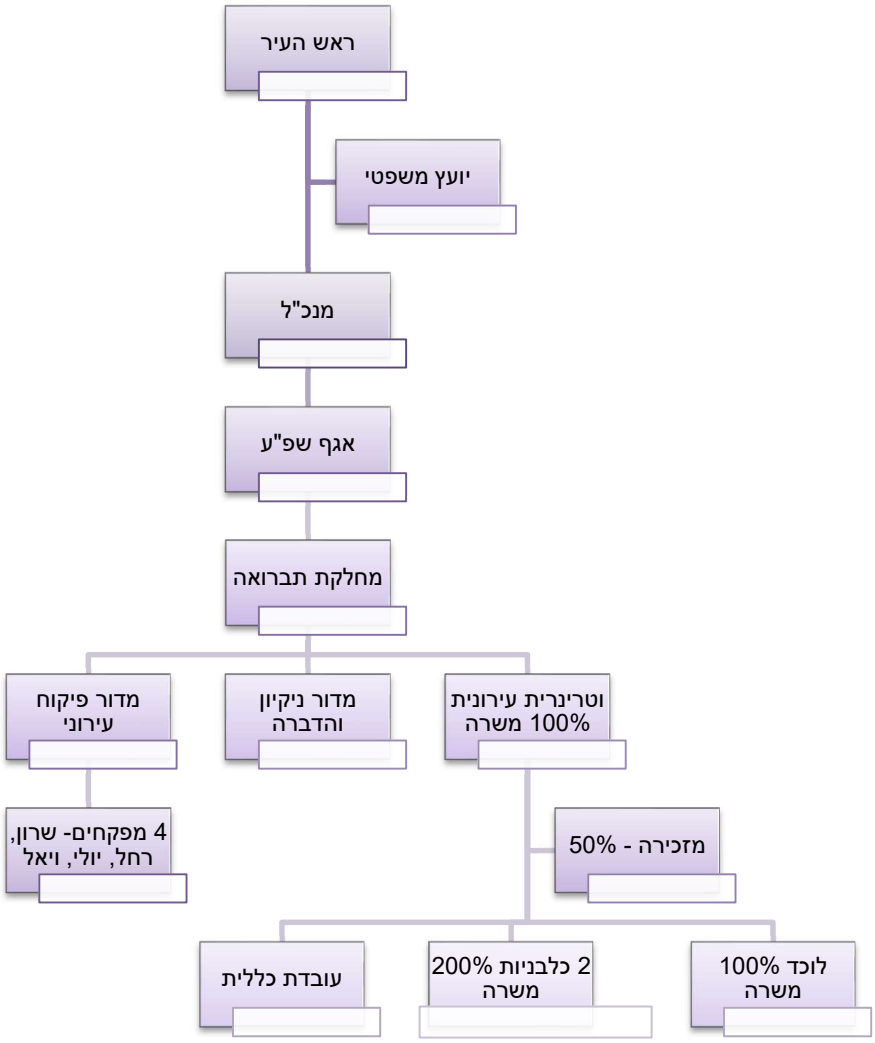

להלן תפקידי כל אחד מהמדורים כפי שעולה מראיון עם המבוקרים ואתר הרשות:

- **מדור ניקיון והדברה** - אמון בין היתר על איתור וניטור מקורות דגירת יתושים וביצוע הדברה שוטפת.
- **מדור תברואה ורישוי** (ווטרינריה) - טיפול במוצרים מן החי הכולל ביקורת במרכולים ואטליזים, ניהול הכלבייה, חיסונים נגד כלבת ודיווחים למשרד הבריאות, טיפול במפגעי חיות הבר.
- **מדור פיקוח עירוני** – אכיפת חוקים, לכידת כלבים משוטטים, ואיסוף פגרים.

6.1.3 פערים בהתאמת חוק העזר לצרכים בשטח

מטרתו של חוק עזר לערד (פיקוח על כלבים וחתולים), התשנ"ח 1998 (להלן: "**חוק עזר כלבים וחתולים**") להסדיר את נושא החזקת הכלבים והחתולים בתחומי הרשות. בחודש אוגוסט 1997 נקבע חוק העזר החדש שהחליף את החוק משנת 1991. החוק עודכן פעם אחת בלבד בשנת 1998.

האחריות על קידום החקיקה הווטרינרית בתחום הרשות המקומית הינה של הווטרינר העירוני כפי שנקבע באוגדן התפקידים של אגף בכיר בקרת הון אנושי ברשויות המקומיות:

7.	**קידום אכיפת החקיקה הווטרינרית בתחום הרשות המקומית.**
א.	ייזום וליווי חקירות בתיאום עם המחלקה המשפטית ברשות המקומית.
ב.	סיוע למחלקה המשפטית בהטלת קנסות והגשת כתבי אישום.

ציטוט מדוח מבקר העירייה לשנת 2018 מהפרק בנושא מחלקת תברואה – יחידת הווטרינריה:

מתוך אוגדן העיסוקים של משרד הפנים בנושא משרת וטרינר:

פירוט הביצועים והמשימות העיקריות, כנגזר מתחומי האחריות:

...

נושא הפיקוח על בעלי חיים בתחומי העירייה מוסדר גם בחוק עזר לערד (פיקוח על כלבים וחתולים), התשנ"ח- 1998, החוק מגדיר בין השאר:

הסגרת כלב למאורות:

(א) בעל כלב שהמנהל סירב ליתן לו רישיון או שהרישיון שניתן לו בוטל, ימסור את הכלב למאורות העירייה או למאורות כפי שיורה לו המנהל, תוך 4 ימים מקבלת ההודעה על הסירוב או הביטול.

(ב) כלב משוטט או שאין לבעלו רישיון להחזקתו או שאינו נושא על צווארו לוחית מספר או שאינו מסומן בסימון אלקטרוני, יתפסהו שוטר או מפקח וימסרהו למאורות העירייה או למאורות שיורה המנהל; אם אי אפשר לתפסו, רשאי שוטר או מפקח להשמיד את הכלב.

(ג) המנהל רשאי להורות על תפיסת כלב, שלא קוימו לגביו תנאי הרישיון, ועל הסגרתו למאורות העירייה או למאורה אחרת, על פי החלטתו.

(ד) הוסגר כלב למאורות, הוא לא יוחזר לבעלו, אלא אם כן הוצא לגביו רישיון, הכלב חוסן וסומן בסימון אלקטרוני, ושולמו לקופת העירייה כל האגרות.

(ה) בעד רישוי, חיסון וסימון כלב בסימון אלקטרוני, ישולמו האגרות שנקבעו בתוספת בסעיף 4. עבור הובלת כלב למאורות העירייה או למאורות שיורה המנהל ובעד ימי השהות של הכלב במאורות, ישלם בעלו לקופת העירייה אגרות כאמור בסעיף 10(ד).

השמדת כלב שהוסגר

(א) הוסגר למאורות כלב משוטט ולא הוגשה בקשה להחזרתו, תוך 5 ימים מעת הסגרתו, רשאי המנהל למסור את הכלב לאחר או להורות על השמדתו.

(ב) הוסגר כלב למאורות, רשאי המנהל לסרב לבקשת בעלו להחזירו אליו, ולהורות על מסירתו או השמדתו תוך 14 ימים מיום מסירת ההודעה לבעל הכלב בדבר הסירוב כאמור.

(ג) המנהל רשאי להאריך את התקופות המפורטות בסעיפים קטנים (א) ו-(ב), לפי שיקול דעתו, אם נראה לו שהכלב הוא בעל ערך או לקצרן מטעמים של סכנה לבריאות הציבור.

נשיכה

(א) נשך כלב או חתול אדם, יעשה בעל הכלב או החתול, תוך 24 שעות מעת היוודע לו הדבר, דברים אלה:

(1) יודיע על כך למנהל;

(2) יביא את הכלב או החתול, לפי העניין, לבידוד למאורות העירייה או למאורות כפי שיורה המנהל, למשך 10 ימים.

(ב) כלב או חתול שבעל חיים נשך אותם וכן כלב או חתול שלגביהם התעורר חשש שהינם נגועים במחלת הכלבת, יודיע בעלו על כך למנהל, תוך 24 שעות, וימסרם לבידוד למאורות העירייה או למאורות שיורה המנהל.

(ג) בסעיף זה, "נשך" – לרבות חשד לנשיכה, וגרימת שריטה כאשר, לדעת המנהל, מחייבת מסירת הכלב או החתול לבידוד.

...

לעירייה מופנות תלונות בנושאים של מטרד בגין בעלי חיים בעיקר בין שכנים, בין אם מדובר על נביחות בלתי פוסקות, ריחות לא נעימים וכד'.

במקרים אלה מגיעה הווטרינרית לבחון את המקום ולוודא כי בעל החיים מוחזק כראוי מבחינת תנאי המחייה, ככל שהתנאים סבירים, על פי פרשנות העירייה אין באפשרות הווטרינרית להתערב. מכאן, במקרים רבים לא ניתן לטפל במטרד.

בקשת היחידה לשנות את חוק העזר עוד בשנת 2011, כך שבין השאר יאפשר פתרונות במקרה של מטרדים כאמור, לא התממשה עד היום.

- **ממצא : במקרים של תלונות תושבים על מטרדים בגין בעלי חיים, לא מאפשר חוק העזר הקיים לפי פרשנות העירייה, לווטרינרית להתערב ככל שבעלי החיים מוחזקים בתנאי מחייה נאותים, מכאן פניות רבות בנושאי מטרדים לא מקבלות פתרון. בקשת היחידה לשנות את חוק העזר העירוני משנת 2011, כך שבין השאר יספק סמכות לפתור מקרים כאמור, טרם מומשה.**

  תגובת המבוקר : חוק העזר נמצא בהליך חקיקה.

- **המלצה : מומלץ לקבוע מדיניות עירונית ברורה בנושא מטרדים בגין בעלי חיים, ולהתאים את חוק העזר העירוני בהתאם.**

סוף ציטוט מדוח מבקר העירייה לשנת 2018 מהפרק בנושא מחלקת תברואה – יחידת הווטרינריה.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

- ממצא: למרות ממצא הביקורת בדוח משנת 2018, כי עוד משנת 2011 לא נענתה בקשת הווטרינרית להתאמת חוקי העזר בנושא בעלי חיים לצרכים בפועל (במובן שאינו מספק כלים לווטרינרית לטפל ברוב המטרדים כל עוד בעל החיים מטופל כיאות), גם כיום לאחר 13 שנים, לא עודכן חוק העזר בנושא.

- המלצה : מומלץ כפי שהומלץ בדוח המבקר משנת 2018 לקבוע מדיניות עירונית ברורה בנושא מטרדים בגין בעלי חיים, ולהתאים את חוק העזר העירוני לצרכים בשטח כבקשת הווטרינרית עוד משנת 2011.

- הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	**גבוהה**	גבוהה מאוד

- ממצא: נמצא כי בניגוד לסעיף 2א לחוק עזר לערד (פיקוח על כלבים וחתולים) המגדיר חובת רישיון לחתולים (זאת למרות שאין חוק מדינה המחייב רישוי כאמור), בפועל, העירייה לא מנפיקה רישיונות לחתולים.

- המלצה : יש לפעול בהתאם לחוק העזר, ככל וחוק העזר לא רלוונטי יש לשנותו.

- הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	**גבוהה**	גבוהה מאוד

- ממצא: נמצא כי סעיף 4א לחוק העזר בנושא "אגרת רישיון", מפנה לתעריף המופיע בסעיף 5(א) לתקנות הכלבת, בפועל, תקנות הכלבת בוטלו לפני שנים רבות, מכאן עולה החשש כי אין בסיס חוקי לגביית אגרת הרישיון לכלב בעירייה.

- המלצה : יש לעדכן את חוק העזר לעניין תעריף אגרת רישוי, מאחר והתקנות אליהן מפנה החוק הנוכחי בוטלו זה מכבר.

- הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	**גבוהה**	גבוהה מאוד

6.1.4 קיום מטרות ויעדים מדדים לאכיפה ויישום

מדדים ויעדים: המדדים הם כלי ניהולי המאפשר שליטה ובקרה על הפעולות המבוצעות. הם מגדירים את היעד ששואפים אליו באמצעות בסיס נתונים של מה שהושג. המדידה יוצרת בסיס להערכה והסקת מסקנות לצורך ביצוע שינויים והתאמות. המדדים בתוכניות עבודה אפקטיביות מאפשרים ביסוס ניהול תוצאתי ברשות.
מדדי ביצוע הם מרכיב חשוב ומרכזי בדרך לשיפור האיכות, הביצועים והגדלת הרווחים של הארגון. מדדי הביצוע, המתפרסים על מגוון תחומים, מדידים- ולכן ניתן לאמוד אותם באופן כמותי, גם את אלו שלרוב נותרים עמומים ועשויים לייצר אי ודאות. בנוסף, המדדים ארוכי טווח ויכולים לספק מידע על תהליכי קבלת החלטות, אסטרטגיות עתידיות ותכנון לטווח הארוך.

KPI – מדדי ביצוע מרכזיים (key performance indicators), הם מדדים כלכליים ואחרים על פיהם הארגון אומד את ההתקדמות שלו (רמת הביצוע) בדרך למימוש מטרות ספציפיות, כאשר המדדים שנקבעים כמדדי ביצוע מרכזיים (KPI's) הם לרוב יעדים אסטרטגיים, לעבר מטרות עסקיות-אסטרטגיות רחבות יותר.
הגישה מקנה מתודה סדורה לאיתור המדדים האופטימליים על ידי:

- זיהוי והגדרת המידע הניהולי הנדרש.
- בניית תרשים מטרות ותשומות – הגדרת המטרות הרצויות, היעדים המובילים אליהן והתשומות בעקבות מימושן (התייחסות לרמות השונות).
- זיהוי והגדרת המדדים הצולבים– מהם המדדים העיקרים שיאפשרו לממש את היעדים/המטרות שמופו, קרי הגדרת KPI.
- הטמעה של המדדים ככלי לתכנון ובקרה – הפצת מדדי הביצוע המרכזיים בארגון והטמעתם ככלי ניהולי.

בראיונות עם עובדי התברואה, נמצא כי לא הוגדרו כל יעדים ומדדים (כמותיים ו/או איכותיים) לפעילות בנושא יישום ואכיפת חוק העזר.

- **ממצא: בניגוד למנהל תקין, לא הוגדרו יעדים מדידים (כמותיים או איכותיים) ליישום ואכיפת חוק העזר, דבר המונע ניטור, זיהוי מגמות ושיפור איכות ויעילות.**

- **המלצה : מומלץ לבחון הגדרת יעדים בתחום יישום ואכיפת חוק העזר.**

- **הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :**

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	**גבוהה**	גבוהה מאוד

6.1.5 מיפוי מערכות המחשוב לניהול הנושא והתאמתן לצרכים בשטח

לצורך ניהול ורישום הכלבים ברשות עושה העירייה שימוש במערכת vetclick. מערכת וטקליק הינה מערכת אשר מספקת שירותי תוכנה לרשויות מקומיות, השירות מאפשר לנהל רישום של הכלבים בעלי שבב הכולל פרטים אודות הכלב ובעליו, תוקף הרישיון והחיסונים שניתנו לכלב. כמו כן היא מאפשרת ביצוע תשלום עבור אגרת הרישיון השנתי, עדכון פרטי הכלב ובעל הכלב ולהדפסת רישיון.

הביקורת הפיקה וסקרה את רשימת הכלבים בעלי שבבים הרשומים ברשות ממערכת vetclick (להלן: "**דוח כלבים**"). הקובץ כולל 1,848 רשומות של כלבים הכוללים בין היתר את הפרטים הבאים: מספר השבב של הכלב, סוג, צבע, האם הוא מסוכן, תאריך תפוגת החיסון, תאריך תפוגת הרישיון, פרטי בעלי הכלב ועוד.

- **ממצא: בניתוח קובץ רשימת הכלבים ממערכת ניהול פרטי הכלבים בעירייה vetclick, נמצאו 87 כלבים להם לא צוין מועד פקיעת תוקף החיסון השנתי, כן נמצאו 145 כלבים להם לא צוין מועד פקיעת התוקף של הרישיון, מכאן הבקרה על שלמות ורלוונטיות מאגר הנתונים לוקה בחסר.**

- **המלצה: מומלץ לבנות מערך בקרה למאגר נתוני הכלבים בעירייה (דוחות תקופתיים, דוחות חריגים וכד'), זאת כדי להבטיח טיפול בכלל הכלבים הרושמים במאגר הן מבחינת חיסונים והן מבחינת רישוי.**

- **הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא:**

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

- **ממצא: בשנת 2023 הוחלפה מערכת ניהול רישומי הכלבים ממערכת "רמה" למערכת Vetclick, נמצא כי לא בוצעה הסבה של נתוני הכלבים בין 2 המערכות כתוצאה מכך לא ניתן להפיק דוחות המציגים את קורות הכלב לאורך השנים.**

- **המלצה: מומלץ לבחון השלמת נתונים משנים עברו שנוהלו במערכת הקודמת במערכת החדשה, על מנת לאפשר הוצאת דוחות רציפים לאורך השנים.**

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

- **הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :**

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	**גבוהה**	גבוהה מאוד

- **ממצא: נמצא כי בניגוד לרשויות אחרות לא נעשה שימוש במודול ניהול התאים בכלביה העירונית של מערכת ה – Vetclick, כך שרישומי כניסת הכלבים להסגר מבוצע באופן ידני.**

- **המלצה : מומלץ לנהל את פעילות הכלבייה במערכת ממוחשבת.**

- **הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :**

נמוכה מאוד	נמוכה	**בינונית**	גבוהה	גבוהה מאוד

6.1.6 קיום תוכנית עבודה מקושרת תקציב

תוכניות עבודה - כללי:

תוכניות העבודה השנתיות של הרשות מהוות כלי עזר בחשיבה אסטרטגית ומשקפות את כלל הפעולות שהרשות מתכננת לבצע בתקופה נתונה, כדי להגיע מהמצב הקיים למצב עתידי רצוי שאליו היא שואפת ויכולה להגיע.

בניית תכנית עבודה המודדת השגת תוצאות רצויות, מאפשר בחינת התפוקות אשר מקדמות את מדיניות הרשות. תוכנית העבודה מהווה כלי ניהולי יעיל לבקרה על הביצוע ואיכותו.

תכנית עבודה מסודרת ומאורגנת יכולה לייעל באופן משמעותי את ההתנהלות של הרשות. ניהול נכון של הזמן והמשאבים הוא הגורם הראשון במעלה בשביל להתפתח ולגדול. תכנית עבודה משמשת לצורך השוואת תכנון מול ביצוע וזיהוי הזדמנויות ופערים.

אוגדן התפקידים של אגף בכיר בקרת הון אנושי ברשויות המקומיות, הגדרת תפקיד וטרינר רשותי, קובע בסעיף 1 כי באחריות הווטרינר העירוני לערוך תוכנית עבודה תקופתית וכן הכנה וניהול התקציב על פי תוכניות עבודה שנתיות כפי הניתן לראות להלן:

פירוט הביצועים והמשימות העיקריות, כנגזר מתחומי האחריות:
1. ניהול השירות הווטרינרי הרשותי/עירוני
א. תכנון תכניות עבודה תקופתיות לעובדי המחלקה, תדרוך עובדי המחלקה ופיקוח על ביצוע התכניות.
ב. חלוקת משימות, הנחיה ופיקוח על הפקחים הווטרינרים ו/או מפקחי מזון מן החי ועובדים נוספים.
ג. הכנת הצעת תקציב לשירות הווטרינרי, ניהול התקציב, מעקב ודיווח על ביצוע על פי תכניות העבודה השנתיות.

במסגרת תוכנית המראה אליה נכנסה העירייה בשנת 2019, החל תהליך לבניית תוכניות עבודה מקושרות תקציב, לכלל מחלקות העירייה. התהליך החל באופן חלקי בשנת 2022 אך לא הבשיל להתנהלות עירונית מוסדרת, נכון לשנת 2024 כמעט ולא קיים.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

להלן נתונים ממצגת תוכניות עבודה מקושרות תקציב לשנת 2022 של המחלקת התברואה (בשנים 2023-2024 התוכניות נוהלו כביכול במערכת ניהול התקציב של העירייה) :

ייעוד -לאפשר איכות חיים גבוהה בתחומי התברואה ובריאות הציבור לתושבי העיר, לבעלי העסקים, לעובדים ולמבקרים בה.

מדור ווטרינריה - פיקוח על בעלי חיים ומזון מן החי, לצורך שמירה על בריאות הציבור, מניעת מטרדים והפצת מחלות בעלי חיים.

מדור פיקוח - להוות זרוע אכיפה ופיקוח של העירייה בהתאם לחוקי העזר העירוניים לשמירה על הסדר הציבורי .

...

עיקרי תכנית העבודה 2022

יעד שנתי	משימות
מתן מעטפת תברואתית לתושבי העיר ומתן דגש בשכונות החדשות, יהושפט ,נעורים ,רננים ,נוף מגדל ומבוא שקד. (עיר מתרחבת)	מתן מענה ניקיון לשכונות בעיר ומבני הציבור ע"פ תוכנית עבודה והגדרת אחריות לכל עובד. מתן מענה ניקיון לשכונות החדשות והתאמת מצבת העובדים בהתאם להתרחבות העיר ושיטת הניקיון- מיכון . מתן מענה ניקיון לאזור המלונות ,טיילת "מואב" והמצפור .
עמידה בייעדי איסוף כלל הפסולת בעיר בהתאם לתוכנית העבודה ע"י מדור ביעור אשפה וקבלני איסוף .	איסוף כלל הפסולת בעיר ע"י צוותי פינוי אשפה/קבלני חוץ ,תוך הגדרת אחריות ותוכנית עבודה לאיסוף ברמה היומית /שבועית וחודשית.
תגבור האכיפה במרחבי העיר במטרה לאפשר איכות חיים לתושבי העיר.	שלושה פקחים בסיור יום יומי. בחינת אפקטיביות הפיקוח אל מול הצמיחה הדמוגרפית ופרויקטים חדשים המחייבים פיקוח. תיקוף הצורך בקליטת צוות פיקוח מנויד .
מדור וטרינריה שירותיות .	ביצוע חיסונים לחידוש רישיונות החזקה כלבים- 2000 חיסונים בשנה. הפעלת כלבייה כתחנת הסגר ותצפית . לכידת כלבים וחתולים בהתאם לצרכים.

...

פערים בין תכנון לביצוע ביחס לתוכנית העבודה

יעד שנתי	פערים	סטאטוס
מתן מעטפת תברואתית לתושבי העיר ומתן דגש בשכונות החדשות, יהושפט ,נעורים ,רננים ,נוף מגדל ומבוא שקד. (עיר מתרחבת)	פער ביכולת למתן מעטפת תברואתית לצמיחה הדמוגרפית ,שכונות חדשות ,פארקי משחקים ,בנינים בהסדר, בהתייחס לכמות העובדים ,גיל הממוצע ,היכולת לגייס עובדים חדשים ויכולות הניוד .	יוצג כפער להנהלה.
מדור וטרינריה שירותיות .	פער בהפעלת כלבייה כתחנת הסגר ותצפית . פער בלכידת כלבים וחתולים בהתאם לצרכים המתגברים.	יוצג כפער להנהלה.
תגבור האכיפה במרחבי העיר במטרה לאפשר איכות חיים לתושבי העיר.	פער באפקטיביות הפיקוח אל מול הצמיחה הדמוגרפית ופרויקטים חדשים המחייבים פיקוח. תיקוף הצורך בקליטת צוות פיקוח מנויד .	יוצג כפער להנהלה.

סוף ציטוט ממצגת תוכניות עבודה מקושרות תקציב לשנת 2022 – מחלקת התברואה.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

תוכנית עבודה לשנת 2022 לפי דוח אקסל – רוב הסעיפים לא תוקצבו :

אגף / מחלקת:	אגף שפ"ע		
	תכנון וביצוע		
מיקוד רשותי / תחום ליבה	יעד שנתי	משימות	תפוקות
		הדברה כמניעה לזבובים ותיקנים -בתקופת האביב והקיץ	הדברה טמוני קרקע- כמות 155
ויטרינריה	מדור ויטרינריה שירותיות	משאב אנושי -מנהל מדור ,2כלבנים -סה"כ 3 עובדים ובנוסף 180 שעות נוספות	משימה מרכזית - ניהול מערך הויטרינריה בעיר.
		מתן מענה לכלל דרישות התושבים בהתאמה לקריאות CRM	עמידה בייעדי SLA שהוגדרו השנה
		לכידת כלבים משוטטים	מתן מענה בהתאם לדרישה
		עיקור / סירוס חתולים משוטטים קיץ " קול קורא 2021"	סירוס ועיקור 500 חתולים -אושר
		עיקור / סירוס חתולים משוטטים חורף " קול קורא 2022"	סירוס ועיקור 500 חתולים -טרם אושר
		הפעלת כלבייה כתחנת הסגר ותצפית .	כרגע מתן מענה כתחנת מעבר עד 28 כלבים
		בניית מבנה משרדים וחדר ניתוח והחלמה לבעלי חיים	יכולת ביצוע ניתוחים וניהול תקין
		ביצוע חיסונים לחידוש רישונות החזקה כלבים- 2000 חיסונים	בתדירות של פעם בשבוע
		הוצאת תזכורות לבעלי כלבים בנושא חידוש רישונות כלביהם.	כלל הכלבים בעיר חידשו רישיון
		השתלבות בביקורות תברואה בעסקים ע"פ תוכנית ויזומות	שיפור רמת התברואה בעסקים
		שדרוג תוכנת "רמה ויטרינריה" לטיוב השליטה והשרות לתושב - אושר ע"י מנכ"ל .	ניהול ממוכן ומכוון לתושב
		אישור ותיקוף חוק עזר להחזקת בעלי חיים בעיר	הפצה ויישום החוק
	מדור ויטרינריה עיר מתרחבת	קליטת טנדר ללכידה והובלת בע"ח	מתן יכולת עצמאית ללכידה שינוע וטיפול
		הגדלת הכלביה כמתקן נוסף בהפרדה הסגר/ והמתנה לאימוץ.	הגדלת הקיבולת והיכולות לצורכי העיר

כאמור מעלה, רוב המשימות המתוארות לא התקיימו אף בשנת 2024. בפועל, בתוכנית העבודה לשנת 2022, כמעט ולא הוגדרו יעדים מדידים, לא תוקצבו רבות מהמשימות ולא בוצעה כל בקרה על יישום המשימות על ידי הנהלת העירייה בשנים העוקבות.

- **ממצא: נמצא כי לא הוגדרה תוכנית עבודה מקושרת תקציב הכוללת בין היתר: תקציב ניהול המכלאה, תקציב שנתי לעיקור חתולי רחוב, תקציב לחיסונים וכדומה המתבססים על היעדים המדידים שהוגדרו על ידי הרשות.**

- **המלצה : מומלץ לבנות תוכנית עבודה מקושרת תקציב, לצורך אימות של ובקרה על פעולות המחלקה, וכן על מנת לוודא כי הפועלות בשטח תואמות ומקדמות את המדיניות העירונית בתחום.**

- **הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :**

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

6.1.7 יישום סעיפי חוק העזר מבחינת מנהל תקין ויעילות כלכלית

הביקורת ביקשה לבחון את אופן היישום של חוק העזר לכלבים וההוראות לחיסון ורישוי כלבים. לצורך כך נבחנו מספר הכלבים הרשומים במערכת הרשות, דוח כלבים אשר חוסנו במועד ובעלי רישיון תקף.

להלן טבלה המציגה את הממצאים:

	לא בתוקף	בתוקף	סך הכל	שיעור לא בתוקף מהסך הכל
חיסון	550	1298	1,848	כ-30%
רישיון	1,180	668	1,848	כ-64%

- **ממצא: נמצא כי נכון לסוף שנת 2024 . לכ-30% מהכלבים הרשומים כפעילים במערכת הממוחשבת של העירייה לא קיים חיסון בתוקף ולכ-64% מהכלבים לא קיים רישיון בתוקף. נתונים המעידים על אי יעילות תפעולית (אין אכיפה) וכלכלית (אובדן הכנסות בגין רישוי וחיסון).**

- **המלצה : יש לפעול להקטנת שיעור הכלבים ללא רישוי וללא חיסון, מומלץ להגדיר יעדי ביצוע כמותיים ולבחון השגתם בכל תקופה.**

- **הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :**

תיאור תהליך אכיפת חוק העזר בנושא רישוי וחיסון, בהתאם לראיונות עובדי המחלקה (כאמור, אין נהלים כתובים לאופן ההתנהלות בתחום):

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

- **ממצא: נמצא כי לא הוגדר הליך עבודה לעניין הוצאת התראות לבעלי כלבים שלא חידשו את הרישיון ו/או החיסון המחויבים על פי חוק העזר :**
כך, לא קיימת הנחיה של פרקי הזמן שיש להמתין ממכתבי ההתראה עד לאכיפת חידוש הרישוי והחיסון.
כך, לא קיימת בקרה על שלמות מכתבי ההתראה שנשלחים לבעלי הכלבים.

- **המלצה : יש להסדיר את ממשקי הפעולה בין היחידה הווטרינרית לפיקוח העירוני, ולהגדיר בקרות לאימות שלמות (שליחת כלל ההודעות), אחידות (אופן טיפול זהה לכל מפירי החוק), ועקיבות (פרקי זמן מקסימליים להמתנה בין פעולות האכיפה והגבייה).**

- **הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :**

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

דוגמה לחוסר התאמה שהיתה יכולה להימנע ככל והיתה תוכנית עבודה מקושרת תקציב כולל בקרה על ביצועה :

חוק העזר העירוני מאפשר לרשות לבצע גבייה בגין השירותים הווטרינרים אותם היא מעניקה לציבור. להלן מחירון השירותים הווטרינרים כפי העולה מאתר העירייה :

מחירון

פעולה	מהות השירות	מחיר
1310	חיסון ורישיון	413.5 ₪
1311	חיסון ורישיון לכלב מסורס/מעוקרת	57 ₪
1312	חיסון ורישיון לכלב שקיבל פטור מאגרה מוגדלת	73.5 ₪
1314	חיסון בלבד	32.5 ₪
1315	חיסון בלבד לכלב/חתול מסורס/מעוקרת	16 ₪

1316	רישיון בלבד לכלב שקיבל פטור מאגרה מוגדלת	41 ₪
1317	רישיון לכלב	381 ₪
1318	רישיון לכלב מסורס/מעוקרת	41 ₪
1322	סימון שבב לכלב	83 ₪
1324	הובלת או פינוי בעל חיים	92 ₪
1325	יום הסגר בכלביה	40.5 ₪

הביקורת הפיקה דוח גביה של המחלקה הווטרינרית ממערכת וטקליק. הדוח כולל 329 חיובים אשר בוצעו בין החודשים יוני עד אוגוסט 24 (להלן: "**דוח גבייה**"). סך כל החיובים בדוח הינו 39,511 ₪.

בנוסף הפיקה הביקורת קובץ הכולל את פרטי הכלבים ופרטי החיסון שלהם לחודשים ינואר – אוגוסט 2024 כמפורט בטבלה הבאה:

סוג הכלב	מספר הכלבים	מחיר לרישיון	סה"כ
מסורס	323	57	18,411
לא מסורס	194	413.5	80,219
סה"כ	517		98,630

מהשוואת ההכנסות הרשומות בספרי הנהלת החשבונות משירותי יחידת הווטרינריה בנושא חיסונים ורישיונות לבעלי חיים, לבין מכפלת כמות החיסונים והרישיונות שהונפקו לפי נתוני המערכת vetclick, קיימים הפרשים של עשרות אלפי שקלים שלכאורה לא נרשמו כהכנסות בספרי העירייה. בעבר הוסבר הפער בין השאר לאור חיסון כלבי בר בגינם לא גובים כסף, אך אין ברשות העירייה דוח בקרה המעיד כי ההפרש כולו הוא בגין חיסונים ללא חיוב מסיבות מאושרות.

עיריית ערד
דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

- **ממצא: נמצא הפרש של עשרות אלפי שקלים בין הכנסות העירייה מחיסונים ורישוי כלבים כפי שמופיעות בספרי הנהלת החשבונות של העירייה, לבין הצפי להכנסות בהתאם לכמות החיסונים והרישוי המופיעים בתוכנת ניהול כפול תעריף. לא קיים תיעוד בעירייה להסבר ההפרש.**

המלצה : מומלץ כי נציג גזברות העירייה בשיתוף וטרינארית העירייה יבחנו את הפערים בין הכנסות מחיסוני כלבים בספרי הנהלת החשבונות של הרשות, לבין הצפי להכנסות (מספר החיסונים שניתנו כפול התעריף לכל סוג מחוסן), וישמרו תיעוד רלוונטי כחלק מהבקרה על התנהלות בנושא.

- **הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :**

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	**גבוהה**	גבוהה מאוד

חוק העזר העירוני בסעיף 10ד מגדיר בין השאר:

"בעד אכסון כלב או חתול במאורות העיריה לפי סעיף קטן (א) ו-(ג) ישלם בעלו מראש לעיריה אגרה שנקבעה בתקנה 5 לתקנות הכלבת (החזקת כלבים, חתולים וקופים במאורות בידוד), התשי"ט-1959.

תקנות הכלבת (החזקת כלבים, חתולים וקופים במאורות בידוד) התשי"ט – 1959 קובעות בין השאר:

> 5. בעד מסירת חיה למאורת בידוד לפי תקנות אלה ישלם בעלה לממונה על מאורת הבידוד או לפקח, הכל לפי הענין, אגרות אלה:
> (1) בעד הובלה למאורת בידוד, אם הובלה בידי פקח – 94.00 שקלים חדשים;
> (2) בעד בידוד, לכל יום – 41.50 שקלים חדשים.

התעריף שהעירייה גובה בפועל עומד על 92 ₪ בגין הובלה או פינוי ו- 40.5 ₪ עבור כל יום הסגר, הינו נמוך יותר מהנקבע בתקנות הכלבת החזקת כלבים כמפורט מעלה.

- **ממצא: נמצא כי התעריף שהעירייה גובה בפועל עבור הובלה/פינוי למאורת הבידוד ועבור כל יום הסגר, נמוך מהתעריף המוגדר בתקנות הכלבת (החזקת כלבים, חתולים וקופים במאורות בידוד) התשי"ט – 1959, אליהן מפנה חוק העזר לקביעת התעריף.**

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

המלצה : יש לעדכן את התעריפים שהעירייה גובה, לגובה התעריפים שמגדיר חוק העזר.

- **הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :**

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	**גבוהה**	גבוהה מאוד

<u>הטלת הקנסות בהתאם לחוק העזר וצו עבירות קנס</u>

לביקורת הועבר קובץ המפרט את כלל הדוחות שניתנו בין החודשים ינואר 2022 לספטמבר 2024 בגין עבירות התברואה השונות, הקובץ כולל בין היתר את הפרטים הבאים : מספר דוח, פרטי מקבל הדוח, סעיף בחוק, תאריך ותיאור העבירה.

<u>להלן טבלה המפרטת את מספר הדוחות והתראות שניתנו בגין העבירות השונות :</u>

מספר סעיף	תיאור העבירה ע"פ דוח	גובה הקנס ב – ₪	2022	2023	2024	סה"כ
חוק עזר סעיף 2 (א)	לא יחזיק אדם בכלב ללא רישיון בר תוקף וללא סימון אלקטרוני.	730	12	14	1	27
חוק עזר סעיף 12 א	חלה חובת סימון חתול ביתי באמצעות קולר.	165	174	138		312

- **ממצא : נמצא כי גובה הקנסות שהופקו בגין "החזקת כלב ללא רישיון בר תוקף וללא סימן אלקטרוני", בסך 730 ₪ (סעיף 2(א) לחוק העזר העירוני) תואם לסכום הנקוב בצו העיריות (עבירות קנס) – תקין.**

- **ממצא: נמצא כי גובה הקנסות שהופקו בגין ,"אי סימון חתול ביתי בקולר" בסך 165 ₪ (סעיף 12 א בחוק העזר העירוני), לא מעוגן בצו העיריות עבירות קנס.**

המלצה : יש לעגן את גובה הקנס בגין "אי סימון חתול ביתי בקולר", בחוות דעת משפטית.

- **הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :**

נמוכה מאוד	נמוכה	**בינונית**	גבוהה	גבוהה מאוד

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

6.1.8 מעקב אחר דוח תיקון ליקויים של דוח מבקר העירייה משנים קודמות

בשנת 2011 נערך דוח ביקורת על ידי מבקר העירייה בנושא המחלקה הווטרינארית הביקורת ביקשה לבחון האם הליקויים העיקריים שהועלו במסגרת דוח זה תוקנו, נכון לחודש דצמבר 2024.

להלן טבלה המתארת את הליקויים וסטטוס הליקוי נכון לחודש דצמבר 2024 :

תיאור הליקוי	סטטוס 12/2024	הערה למצב ב-2024
היחידה הוטרינרית במחלקת התברואה בעיריית ערד מורכבת מווטרינרית עירונית העובדת בחלקיות משרה ביחידה לא קיימים מפקח ווטרינרי ולא לוכד כלבים מוסמך, שני תפקידים הדרושים לניהול תקין של נושא הווטרינריה בעירייה.	תוקן חלקית	לא קיים מפקח
אחוז המשרה הקיים לוטרינרית (61%), אינו מספיק על מנת לבצע את כל תפקידי היחידה הוטרינרית בעירייה, ברמה סבירה.	תוקן	**הוטרינארית מועסקת ב - 100 אחוז משרה**
אי הגדלת אחוז המשרה של הוטרינרית העירונית, עלול לגרום לעירייה הוצאות כספיות משמעותיות/אובדן הכנסות, בגין אובדן הרישיון לתחנת הסגר לכלבים וחתולים ובגין ביטול תחנת בדיקות המשנה בעירייה (כ- 350,000 ₪ בשנה).	תוקן	
העסקת עובדים ללא הסמכה בלכידת כלבים ובבדיקות מוצרי מזון במשאיות קירור חושפת העירייה לתביעות.	לא תוקן	
לא קיים תיעוד מסודר לבדיקות המבוצעות על ידי היחידה (בדיקות משנה ובדיקות עסקים המוכרים מזון מהחי).	הפסקת מעקב	הנושא הועבר מהשירות הווטרינארי
תחלופה של 7 עובדים במשך 3 שנים הביאה לכך שנושא המעקב אחר חיסונים שנתיים לכלבים וחתולים לוקה בחסר, דבר המהווה מפגע תברואתי ואובדן הכנסות לעירייה.	לא תוקן	בהתאם למתואר מעלה, ללא שיוני מהותי.

תחנת ההסגר לתצפית כלבת פועלת ללא רישיון עסק וללא אישור ממנהל השירותים הווטרינריים. אי השקעת הכספים בתחנה להסדרת הנושאים, תביא להוצאה כספית בגובה של לפחות 200,000 ₪ לשנה לעירייה.	הפסקת מעקב	הוקמה תחנת הסגר חדשה

בשנת 2018 נערך דוח ביקורת על ידי מבקר העירייה בנושא המחלקה הווטרינארית הביקורת ביקשה לבחון האם הליקויים העיקריים שהועלו במסגרת דוח זה תוקנו נכון לחודש דצמבר 2024.

להלן טבלה המתארת את הליקויים וסטטוס הליקוי נכון לחודש דצמבר 2024 :

תיאור הליקוי	סטטוס 12/2024	הערה
בניגוד למוגדר באוגדן העיסוקים של משרד הפנים בנושא משרת הווטרינר, בעיריית ערד לא מתקיימות כמעט כלל פעולות חינוך והסברה ופעילויות למען הקהילה בתחום הפיקוח וההגנה על בעלי החיים ובתחום הפיקוח על המזון.	לא תוקן	
בניגוד למוגדר באוגדן העיסוקים של משרד הפנים בנושא משרת הווטרינר, בעיריית ערד לא קיימות תוכניות עבודה תקופתיות לעובדי המחלקה.	לא תוקן	
על פי אוגדן העיסוקים של משרד הפנים חלק מתפקיד הווטרינר לפקח על מפעלי הסעדה המספקים ארוחות למוסדות חינוך ורווחה בעיר. לטענת היחידה הווטרינרית האחריות לתקינות המזון המסופק לצהרונים העירוניים היא של עובדות הצהרון, מאחר והמפעלי המזון אינם נמצאים בערד. לדעת הביקורת, לאור ייעוד המקצוע שהוא שמירה על בריאות הציבור, ובדומה לפיקוח המבוצע בעסקים המספקים אוכל לציבור, ראוי כי יבוצע פיקוח גם על המזון המגיע לצהרונים .	לא תוקן	
בניגוד לנוהל משרד החקלאות להפעלת תחנות הסגר, בעיריית ערד אין רכב ייעודי להובלת כלבים כמוגדר בסעיף 76 לנוהל. ככל ומתקבלת תלונה על חיות משוטטות, היחידה צרכה לאתר רכב פנוי מיחידות אחרות, לא תמיד קיים רכב זמין.	תוקן	קיים רכב ייעודי ללוכד

נמצאה אי התאמה בין הנתונים בדוחות שהפיקה תוכנת הניהול לגבי מספר בעלי החיים המסורסים/מעוקרים, לבין הנתונים הלא מעובדים הקיימים במערכת כפי שהועברו לביקורת.		הוחלפה תוכנה
מהשוואת הביקורת את ההכנסות הרשומות בספרים משירותי יחידת הווטרינריה בנושא חיסונים וריישיונות לבעלי חיים, לבין מכפלת כמות החיסונים והרישיונות שהונפקו לפי נתוני המערכת, קיימים הפרשים של עשרות אלפי שקלים שלא נרשמו כהכנסות בספרי העירייה.		
אין אפשרות בתוכנת המוקד להפיק דוח כולל תתי מיון לגבי מהות התלונה בנושאי הווטרינריה, מכאן קיים קושי להפיק ניתוח מלא, לגבי סוגי התלונות וזמני הטיפול בהן .		הופק קובץ מן המוקד המציג כי לא קיימת התייחסות לתתי נושאים
שיעור התלונות על שוטטות בעלי חיים הינו 40%-50% מכלל התלונות בנושאי ווטרינריה בשנה. אמנת השירות של העירייה המגדירה זמן תגובה לפניה למוקד בנושא שוטטות מגדירה הגעת ניידת תוך 4 שעות ורק בשעות העבודה. לדעת הביקורת תגובה לא יעילה לאור מהותיות שיעור נושא השוטטות מכלל התלונות (בשנת 2018 493 תלונות בנושא שוטטות, בפועל התבצעו 218 לכידות של בעלי חיים.		קיימת ניידת ייעודית לנושא
במקרים של תלונות תושבים על מטרדים בגין בעלי חיים , לא מאפשר חוק העזר הקיים לפי פרשנות העירייה, לווטרינרית להתערב ככל שבעלי החיים מוחזקים בתנאי מחייה נאותים, מכאן פניות רבות בנושאי מטרדים לא מקבלות פתרון .בקשת היחידה לשנות את חוק העזר העירוני משנת 2011, כך שבין השאר יספק סמכות לפתור מקרים כאמור, טרם מומשה.		

עיריית ערד
דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

6.2 מטרת ביקורת מספר 2 -
בחינת יישום חוק העזר הגנה על הצומח, החלק העוסק בבעלי חיים.

6.2.1 כללי

חוק עזר לערד (הגנה על הצומח), תשכ"ה1965 (להלן: "**חוק העזר הגנה על הצומח**") נחקק בהיותה של ערד מועצה מקומית ותוקן לאחרונה בחודש דצמבר 1974. חוק העזר מסדיר בין היתר את נושא השמירה על הצומח מפני פגיעה על ידי אנשים וכן פגיעה בצומח על ידי בעלי חיים משוטטים.

כמפורט מעלה, חוק עזר לערד (הגנה על הצומח), תשכ"ה 1965 – לא עודכן 50 שנה.

על פי סעיף 1 לחוק – הגדרות:

"**צמח**" - עץ, שתיל, שיח, ניצן, פריחה, פרח או עשב, הנטוע או הצומח ברחוב או בגן, או כל חלק מהם;

"**גן**" - גן ציבורי, חורשה או שדרה, וכל מקום אחר ברשות הרבים שצמחים נטועים או צומחים בו, בין שהוא גדור ובין שאיננו גדור;

"**רחוב**" - רחוב, לרבות רחבה, ככר ומגרש שבבעלות המועצה, וכל מקום ציבורי, הנמצאים בתחום המועצה.

מעבר לפגיעה של אדם (עקירה, השחתה, משחק, טיפוס, רעייה), שלא כלול בהיקף ביקורת זו, החוק מתייחס גם לפגיעה של בעלי חיים, הביקורת תתייחס לפגיעה של בעלי חיים בלבד.

סעיפים 7-10 לחוק מפרטים, מניעת הפגיעה מבעלי חיים:

הכנסת בעלי-חיים

7. לא יכניס אדם בעל-חיים לתוך גן, ולא יניחו להיכנס לתוכו, פרט לכלב כשהוא קשור היטב ועל פיו מחסום.

נהיגת בעלי-חיים

8. בעלי-חיים העוברים בתחום המועצה, ימנע אותם האדם ששמירתם עליו מלפגוע בצמח.

קשירת בעלי-חיים

9. לא יקשור אדם בעל-חיים, העלול לפגוע בצמח, אל צמח או אל גדר, משוכה, שער או סורג שהוקמו בגן או ברחוב לשם הגנה על צמח, וכן לא יעמיד על ידם בעל-חיים ולא יניחנו לעמוד על ידם.

השגחה על בעלי-חיים

10. (א) לא יניח אדם בעלי-חיים שבחזקתו להלך ברחוב בלי השגחה.
(ב) מצא ראש המועצה בעל-חיים ללא השגחה ברחוב, רשאי הוא לשים את ידו עליו ולהחזיקו במקום שנועד לכך על ידי ראש המועצה וחייב להודיע על כך לבעליו לשם החזרתו לידיו.

ציטוט ממסמך "תוכנית מתאר כוללנית לעיר ערד – תיעוד מצב קיים" משנת 2020:

העיר מוקפת בשטחים פתוחים ושטח המיועד לחקלאות המצוי בחלק הצפון מערבי, שחלקו כיום משמש את גד"ש דרום הר חברון. בחלקו המזרחי של תחום השיפוט נמצא שטח גן לאומי מצדה ושמורת הטבע מדבר יהודה אליהם מוביל כביש מס' 3198...

יעוד הקרקע העיקרי המקיף את אזור הפיתוח מוגדר כאזור נוף מדבר, מותרים בו שימושים שמטרתם להבטיח את השמירה על נוף פתוח רחב ממדים של המדבר ועל בתי גידול אופייניים למדבר, לרבות החי והצומח שבו וכן את השמירה על רצפים אקולוגיים והקמת מבנים ומתקנים לנופש ולתיירות שאפיונם תיירות מדברית ...

2.16.1.2 דופן לשטחים הפתוחים

העיר מתאפיינת בשטח פנים רחב עם המדבר, שהנו תולדה של בניה על שלוחות מישוריות ברובן, תוך הימנעות מבניה בשיפועים ובמורדות הנחלים. קו המגע הנרחב עם המדבר מזמן מפגשים מסוגים שונים: כניסה של ראשי הנחלים אל תוך העיר, וכן מקומות בהם העיר "יוצאת אל המדבר" ונחשפת לנוף המדברי הפתוח מקצה שלוחה. עם זאת, קו המגע הארוך והמפותל של העיר עם המדבר מתאפיין בטשטוש הגבול בין השטחים המבונים לשטחים הפתוחים. העיר פוגשת את המדבר במגוון מצבים: שטחי תעשייה, גינות משחק, וחצרות פרטיות של מבני מגורים.

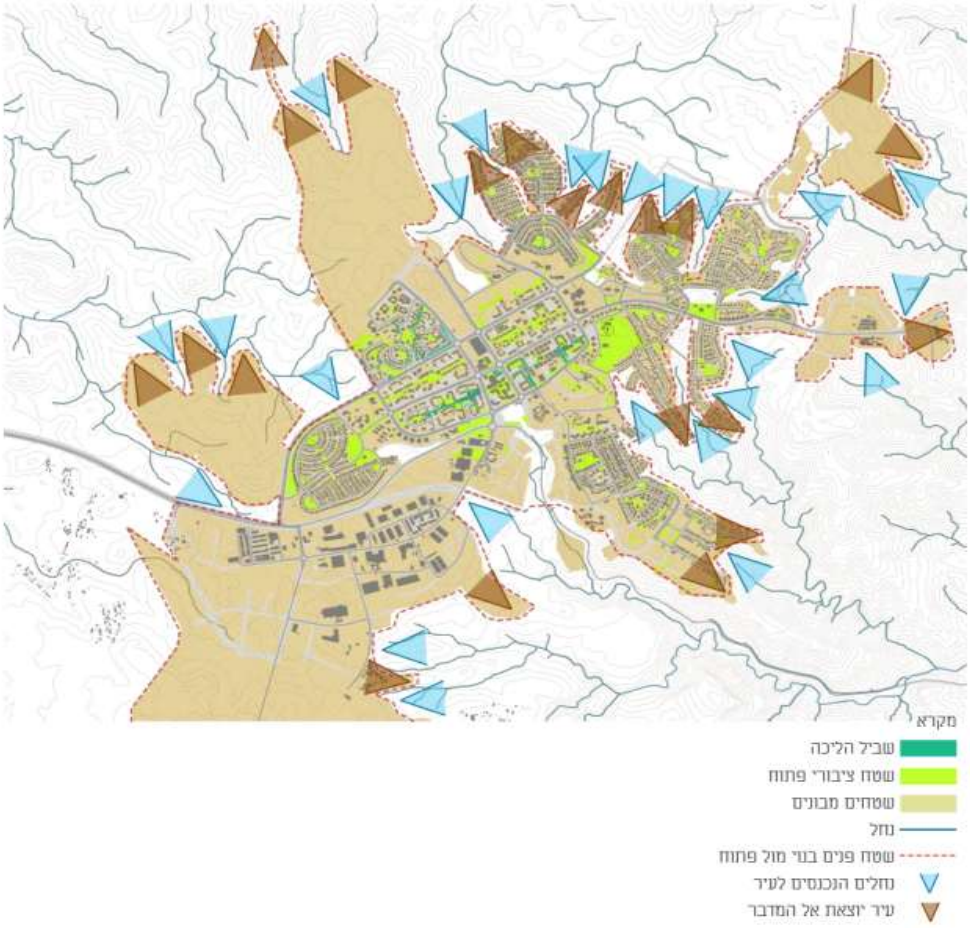

סוף ציטוט ממסמך "תוכנית מתאר כוללנית לעיר ערד – תיעוד מצב קיים" משנת 2020.

מכאן, מבנה העיר הפתוח והיישובים הבדואים הלא מוסדרים הסובבים את העיר בהם מגדלים צאן וגמלים (כמו גם המצאות במרחב של כלבי בר, תנים, צבועים וכד'), מחייב כי לעירייה יהיו כלים לניהול הסיכון בנושא בעלי חיים משוטטים מעבר לכלבים וחתולים.

6.2.2 מדיניות אכיפה ונהלים

הביקורת ביקשה לבחון האם הוגדרה מדיניות ו/או קיום נהלי עבודה המסדירה את הטיפול והאכיפה בהסתמך על הוראות חוק העזר, לעניין מטרדים בגין בעלי חיים.

נוהל כתוב מגדיר בין היתר, את מדיניות הארגון ומטרותיו, את השיטה לביצוע התהליכים אשר לשמם נכתבו, את בעלי התפקידים אשר לוקחים בו חלק, את תחומי האחריות של כל אחד מהם, את דרכי הביצוע של תהליכים על כל שלביהם, הגורם האחראי לביצוע בכל שלב והגורם בעל סמכות הפיקוח והבקרה.

מראיונות הביקורת עם עובדי האגף השונים עולה כי אין כל מדיניות כתובה ו/או נהלים הפורטים את המדיניות להתנהלות בשטח ובפרט אכיפה במקרה של גמלים, חמורים, מרעה.

- ❌ **ממצא: בניגוד למנהל תקין אין בעירייה מדיניות כתובה ומפורסמת (שקיפות), בנושא אכיפת מטרדים של בעלי חיים בכלל ובעלי חיים הפוגעים בצמחייה ברחבי העיר, בפרט.**

- **המלצה : יש להגדיר מדיניות באגף התברואה בנושא מטרדי בעלי חיים בכלל ובעלי חיים הפוגעים בצמחייה ברחבי העיר בפרט, מומלץ להטמיע את המדיניות בעירייה ולפרסם את המדיניות גם באתר העירייה.**

- **הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :**

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	**גבוהה**	גבוהה מאוד

- ❌ **ממצא: בניגוד למערך בקרה ראוי, אין נהלים כתובים ביחידת הווטרינריה בכלל ובנושא מניעת מטרד בעלי חיים בפרט.**

- **המלצה : מומלץ לבחון בניית נוהל עבודה עירוני לפעילות יחידת הווטרינריה בכלל ומניעת מטרד בעלי חיים שונים בפרט.**

- **הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :**

נמוכה מאוד	נמוכה	**בינונית**	גבוהה	גבוהה מאוד

6.2.3 <u>בחינת פערים בין המוגדר בחוק לבין הצרכים בשטח</u>

להלן טבלה המציגה את מספר הפניות שהתקבלו במוקד 106 בכל שנה בנושא בעלי חיים שאינם בהכרח כלבים ו/או חתולים:

תוויות שורה	2022	2023	2024(עד ספטמבר)	סכום כולל
בעל חיים פצוע		238	167	405
גמלים/חמורים/כבשים	22	63	24	109
חיות בר משוטטות	212	144	260	616
חשד לאירוע כלבת	2		3	5
מטרד מבעלי חיים/בעלי כנף	586	538	292	1,416

מהטבלה עולה כי בפועל, יש צורך בכלי אכיפה והתמודדות בנושא בעלי חיים מאחר ובכל שנה יש מאות פניות בנושאי מטרדים בגין בעלי חיים שאינם כלבים או חתולים.

מבדיקה שקיימה הביקורת עולה כי רשויות רבות ביטלו את החוק האמור במהלך השנים. סעיפים שעדיין נמצאו רלוונטיים עבור הרשויות הוטמעו בחוקי עזר אחרים כגון חוקי עזר לשמירה על הניקיון וחוק עזר לאיכות הסביבה. להלן דוגמה לסעיף על משחק בכדור וקשירת בעלי חיים בדומה לסעיפים בחוק עזר של ערד, אשר מופיעים בחוק עזר לאיכות הסביבה בבאר שבע (להלן: "חוק עזר באר שבע":

משחקים בגן

48. לא ישחק אדם בגן אלא במשחקים, בתנאים ובמקומות שנקבעו לכך; סוגי המשחקים, התנאים והמקומות ייקבעו בידי ראש העיריה בהודעה שתוצג בגן.

טיפוס על עצים בגן

53. לא יטפס אדם על עץ, שיח, גדר, משוכה, שער או סורג שבגן, או על אף שבחוב, או על גדר, משוכה או סורג, שהוקמו לשם הגנה על צמח שבחוב, לא ישחיתם ולא ישמידם, אלא ברשות ראש העיריה ולפי הוראותיו.

קשירת בעלי-חיים בגן

54. לא יקשור אדם בעל חיים העלול לפגוע בצמח, אל צמח או גדר, משוכה, שער או סורג שהוקמו בגן או שהוקמו בחוב לשם הגנה על צמח; ולא יעמיד על ידם בעל חיים כאמור.

<u>דוגמה להתמודדות העירייה עם תופעת גמלים משוטטים:</u>

בחודש פברואר 2019 נכנסו לתוקפן תקנות מחלות בעלי חיים (סימון גמלים)(תיקון) התשע"ח – 2018 (להלן: "**חוק סימון גמלים**"). על פי התיקון לתקנות יסומנו הגמלים בתג אוזן ושבב אלקטרוני תת עורי כאשר בתום הסימון תנתן תעודת בעלות למגדל. עוד קובעות התקנות כי בכל מקרה של החלפת בעלים מסיבות של מכירה/החלפה ועוד תבוצע החלפת בעלות על הגמל.
חובת הסימון של הגמלים הינה החל מגיל 3 חודשים כאשר אי סימון גמל מהווה עבירה על החוק אשר עלולה לגרור סנקציות בדמות קנס או 6 חודשי מאסר.

עיריית ערד
דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

כאמור, אין לעירייה מדיניות סדורה בעניין זה, בפועל פקחי העירייה מרחיקים גמלים משוטטים באמצעות ירי של אקדח פיינטבול, להלן תמונת האקדח :

- ממצא: **למרות שסעיף 10 לחוק עזר לערד (הגנה על הצומח), תשכ"ה 1965, מאפשר לעירייה לתפוס בעל חיים משוטט ולהחזיק בו, בפועל, אין אפשרות להחזיק בעלי חיים שונים, גמלים לדוגמה.**

- **המלצה : מומלץ לבחון את האפשרות להחזקת בעלי חיים שונים שנתפסו משוטטים בתחומי העיר (גמלים בעיקר) כפי שמאפשר חוק העזר, ככל ואין אפשרות מעשית להחזיק בבעלי חיים מסוימים מומלץ לשנות את החוק בהתאם.**

- **הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :**

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

לסיכום, על פי המתואר מעלה קיים צורך בחוק עזר למניעת מפגעי בעלי חיים שאינם כלבים וחתולים, בפועל חוק העזר הקיים לא עודכן עשרות שנים ולא נותן אפשרויות אכיפה למצב כיום (מגוון החיות שמגדלים היום שונה מאוד מהחיות שהיו נפוצות לפני 50 שנה), וכאשר החוק מאפשר אכיפה לדוגמה במקרה של גמלים משוטטים, אין לעירייה את האפשרות להחזיק בהם. מכאן, חוק העזר הקיים אינו רלוונטי לצרכים בשטח ומומלץ לעדכנו.

6.2.4 <u>סקירת תלונות מוקד בנושא חוק העזר וקנסות שהוצאו בגינו</u>

הביקורת ביקשה לבחון את מספר הפניות שנתקבלו מתושבים המתייחסות לעברות בנושא חוק העזר הגנה על הצומח. לצורך כך נבחנו הפניות שהתקבלו בדוח מוקד וטרינר, להלן דוגמא לפניה מסוג זה: "מלין כי בגינה ברחוב דוכיפת ישנם גמלים אשר אוכלים את הגינון ומהווים סכנה בכך שרצים לכיוון הכביש. לאחר טיפול של השיטור, מוסרים כי האירוע חוזר על עצמו, דורש טיפול" (מספר פניה ג- 072171).
נמצא כי אין מיון מיוחד בתוכנת המוקד העירוני לתלונות הרלוונטיות לחוק העזר, מכאן לא ניתן לדעת את היקף תלונות מטרדי בעלי חיים שהחוק מתייחס אליהן, מהדוגמה של התלונה מעלה, נראה כי קיימות גם תלונות חוזרות. ככל וחוק העזר ימצא רלוונטי מומלץ לבחון הגדרת מיון במוקד 106 לעניין השחתת צמחייה.

הביקורת ביקשה לבחון את מספר הדוחות אשר ניתנו בגין עבירות על חוק עזר הגנה על הצומח. לצורך כך נבחנו הקנסות כפי העולה מקובץ הדוחות המתייחס לתקופה שבין ינואר 2022 לחודש ספטמבר 2024.

להלן טבלה המציגה את הממצאים:

שנה	מספר קנסות
שנת 2022	5
שנת 2023	5
ינואר – ספטמבר 2024	1
סה"כ	**11**

מהטבלה לעיל עולה כי במהלך התקופה המבוקרת ניתנו 11 דוחות בגין הפרה של חוק עזר הגנה על הצומח. כלל הקנסות ניתנו בגין סעיף 2 אשר אוסר על עקירת צמחים כמפורט להלן: "**לא יעקור אדם צמח ברחוב או בגן, לא ישחיתו, לא יגדעו, לא ישרשו, לא ישמידו ולא יסיר ממנו את קליפתו, לא יקטוף ממנו פירות או פרחים, לא יתלוש ממנו ענפים או עלים, לא ידרוך עליו ולא יזיקו באופן אחר, אלא ברשות ראש המועצה ולפי הוראותיו**".

גם בהשוואת מספר הקנסות שהוצאו בשנתיים ותשעה חודשים (סה"כ 11) בגין נזק לצמחייה, לעומת מספר תלונות על גמלים חמורים וכבשים משוטטים (109), אפשר להגיע או למסקנה שהאכיפה מזערית, או שלא ניתן ליישם את חוק העזר (משום שאין משאבים או שאינו רלוונטי לשטח).

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

6.3 מטרת ביקורת מספר 3 –

בחינת יישום חוק עזר לערד (הדברת מזיקים) תשכ"ו – 1966.

6.3.1 כללי

ציטוט מדוח מבקר המדינה משנת 2013 בנושא – טיפול במזיקים תברואתיים ברשויות המקומיות:

מזיק לעניין דוח זה הוא חרק או בעל חיים אחר הגורם נזקים לבעלי חיים או לבני אדם, לצמחים ולרכוש. מזיק תברואי, כגון יתוש, נמלה, זבוב, תיקן ומכרסם, עלול לגרום מחלות או פגיעות גופניות. הטיפול במזיקים תברואיים, שבכללו ביצוע פעולות למניעת רבייתם והתפשטותם וביצוע פעולות להדברתם, הוא חובה מוניציפלית המוטלת על הרשויות המקומיות מכוח הדין. אגף בקרת חומרי הדברה ומזיקים שבמשרד להגנת הסביבה מפקח על הרשויות המקומיות בנושא הטיפול במזיקים תברואיים ומנחה אותן מן הבחינה המקצועית.

...

ניטור מזיקים

ניטור מזיקים נעשה לפני פעילות ההדברה וגם לאחריה. לפי הנחיותיו למדבירים, המשרד להגנת הסביבה רואה בניטור את אחד הכלים החשובים בטיפול במזיקים. למשל, ניטור זחלי יתושים ויתושים בוגרים מאפשר לעמוד על מידת המפגע ולאתר את מוקדיו. ניטור חוזר, לאחר הטיפול במפגע, הוא הכרחי ומשמש מדד להצלחת פעולת ההדברה. כלל יסוד בתחום ההדברה הוא שיש להפריד בין הגורם המדביר לגורם המנטר, והדבר חשוב בייחוד לגבי הדברה שמבצע קבלן פרטי. הדברה כזאת מחייבת ניטור של עובדי הרשות המקומית עצמה או של גוף אחר שאת שירותיו היא יכולה לשכור.

היערכות למצבי חירום

על פי הניסיון הבין-לאומי והמחקרים שהתפרסמו, בעתות חירום, בייחוד לאחר התרחשות של אסונות טבע, כגון רעידות אדמה, סופות עזות וגלי צונמי, יש התרבות של מזיקים, ובהם יתושים ומכרסמים.

מבקר המדינה עסק בעבר בהיערכות הרשויות המקומיות לשעת חירום וקבע כי הרשות המקומית היא גורם חשוב בהיערכות המדינה להתמודדות עם מצבי חירום וגורם מרכזי במתן פתרונות לתושבים הנמצאים במצבים אלו. מקומה המרכזי של הרשות המקומית בהיערכות לשעת חירום נובע מהיותה הגוף השלטוני העיקרי המקיים קשר ישיר וקבוע עם האוכלוסייה שבתחום שיפוטה והאחראי לספק לה מגוון רחב של שירותים חיוניים. זאת ועוד, לרשות המקומית יש כוח אדם ואמצעים אחרים שיכולים לשמש את האוכלוסייה שבתחום שיפוטה בעתות חירום.

אחד הנדבכים החשובים ביותר בתפקודה התקין של כל מערכת בשעת חירום הוא קיומה של תכנית פעולה לשעת חירום.

בשנת 2003 פרסמו הרשות העליונה לאיכות הסביבה בשעת חירום של המשרד להגנת הסביבה ומטה מל"ח ארצי מסמך, ולפיו הרשות המקומית נושאת באחריות לביצוע פעולות הדברה והשמדת מזיקים בתחום שיפוטה גם בשעת חירום. במסמך נכתב כי סביר להניח שבשעת חירום, למשל בעת מלחמה, יגבר הצורך לבצע פעולות הדברה בשל צמצום תדירות פינוי האשפה וסילוק הפסולת (עקב מגבלות כוח אדם ואמצעים) ופריצת מערכות הביוב, ועקב כך התרבותם של מכרסמים ומזיקים. עוד נכתב במסמך כי בפעולות לטיפול במזיקים נכללים ניטורם המוקדם של מוקדי הסיכון, הדברת חרקים והשמדת מכרסמים ומזיקים. כמו כן צוין כי היערכות הרשות המקומית לשעת חירום ופעילותה בעת כזאת צריכות להתבסס על תיק התכנון, שאמור לכלול תכניות לשעת חירום.

סוף ציטוט מדוח מבקר המדינה משנת 2013 בנושא – טיפול במזיקים תברואתיים ברשויות המקומיות.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

חוק עזר לערד (הדברת מזיקים), תשכ"ו- 1966 (להלן: "**חוק הדברת מזיקים**") מעגן בתוכו את חובת הדברת מזיקים בנכסים פרטיים בעיר.

כמפורט מעלה, חוק עזר לערד (הדברת מזיקים) תשכ"ו – 1966 – לא עודכן 58 שנה.

על פי סעיף 1 לחוק – הגדרות :

"**מזיק**" - כל אחד מאלה: חלזונות, עשבי בר, טוואי התהלוכה של האורן, זבוב ים התיכון, נברנים, קרציות הבקר, יתושים, זבובי בית;

"**נכסים**" - קרקע שבתחום המועצה, בין תפוסה ובין פנויה, בין ציבורית ובין פרטית;

סעיפים 2-5 המפרטים את החובה להדברת מזיקים :

חובה להדביר מזיקים

2. בעל הנכסים או המחזיק בהם חייב להדביר את המזיקים שבנכסו.

הוראות להדברת מזיקים

3. (א) ראש המועצה רשאי לדרוש בהודעה בכתב מאת אדם שעבר על הוראות סעיף 2 להדביר את המזיקים שבנכסו ולבצע את כל העבודות הנחוצות לשם כך, בהתאם לפרטים ולתנאים הקבועים בהודעה.

(ב) ההודעה תכלול את התקופה שבה יש לבצע את ההדברה כאמור בסעיף קטן (א).

(ג) אדם שקיבל הודעה כאמור חייב למלא אחריה.

הדברה על ידי המועצה

4. לא מילא אדם אחרי דרישת ראש המועצה לפי סעיף 3(א) או ביצע עבודה מהעבודות המפורטות בהודעה שלא על פי הפרטים והתנאים הקבועים בה, רשאית המועצה לבצע את העבודה הדרושה להדברת המזיקים ולגבות את הוצאות הביצוע מאותו אדם.

סמכות ראש המועצה

5. (א) ראש המועצה רשאי להיכנס בכל עת סבירה לנכסים על מנת לבדקם, לבקרם ולעשות בהם כל הדרוש לו כדי לברר אם קויימו הוראות חוק עזר זה.

(ב) לא יפריע אדם לראש המועצה ולא ימנע אותו מהשתמש בסמכויותיו לפי סעיף קטן (א).

מסקירת חוקי עזר ברשויות אחרות עולה כי נושא הדברת מזיקים לא מופיע כחוק נפרד, אלא כחלק מחוקים כוללים יותר כגון חוק עזר לבאר שבע (איכות הסביבה) תשנ"א 1991.

- **ממצא: מסקירת חוקי עזר ברשויות אחרות עולה כי נושא הדברת מזיקים נכלל במסגרת חוקים רחבים יותר (לדוגמה חוק עזר איכות הסביבה), ולא בחוק נפרד.**

- **המלצה : מומלץ לבחון את רלוונטיות חוק העזר לאחר 58 שנים, וככל ומחליטים על הסדרת חוקי עזר בנושא מטרדי בעלי חיים לשקול לכלול אותו במסגרת חוק רחב יותר, כמקובל ברשויות אחרות.**

- **הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :**

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

6.3.2 מבנה ארגוני

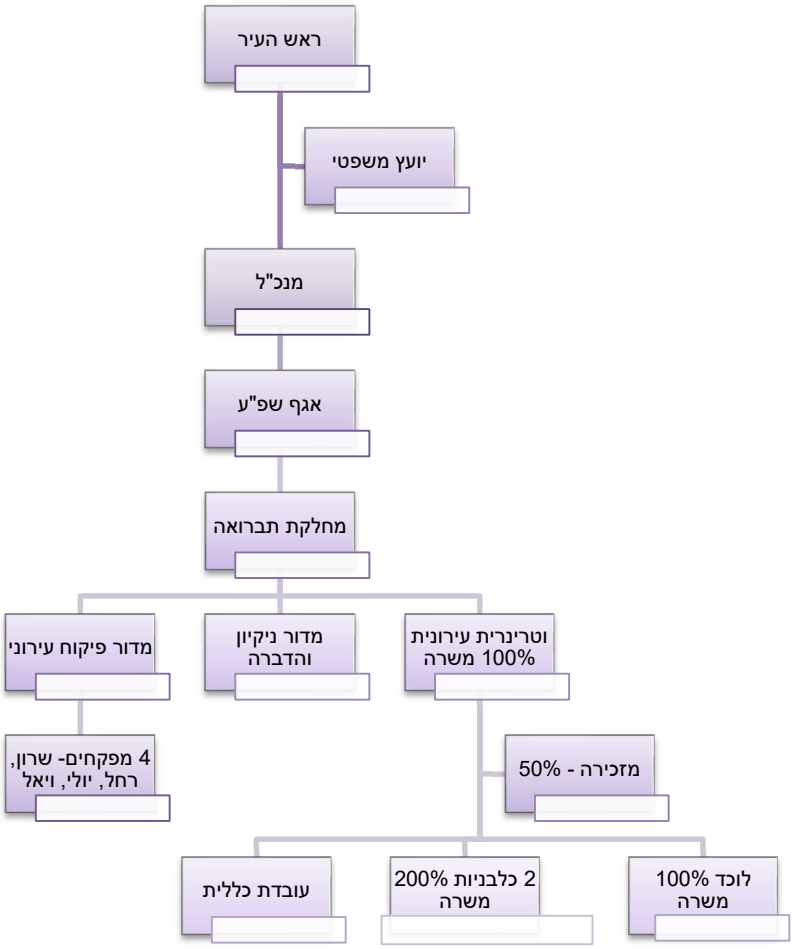

מראיון שקיימה הביקורת עם מנהל מדור הדברה עולה כי פרט אליו לא קיימים עובדים נוספים במדור וכי מעולם לא התבקש לבצע הדברה בנכס פרטי, כפי שמאפשר חוק העזר, עדות נוספת לחוסר הרלוונטיות של החוק בצורתו הנוכחית.

בחינת הדברות מניעה ברחבי העיר ובשטחים ציבוריים אינו בהיקף ביקורת זו.

עיריית ערד
דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

6.3.3 מדיניות, פעולות אכיפה והתנהלות המדור

הביקורת ביקשה לבחון את מדיניות הרשות לעניין חוק העזר להדברת מזיקים וכן את קיום המדיניות בפועל. מראיון עם מנהל מדור ניקיון והדברה עולה כי פועל אך ורק בשטחים ציבוריים, ואינו מכיר מדיניות בנושא אכיפת הדבר על בעלי נכסים פרטיים.

- **ממצא: בניגוד למנהל תקין אין בעירייה מדיניות כתובה ומפורסמת (שקיפות), בנושא אכיפת מטרדים בגין מזיקים משטח פרטי , שזו מהות חוק העזר.**

- **המלצה : יש להגדיר מדיניות באגף התברואה בנושא מניעת מטרדי מזיקים משטחים פרטיים, מומלץ להטמיע את המדיניות בעירייה ולפרסם את המדיניות גם באתר העירייה.**

- **הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :**

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	**גבוהה**	גבוהה מאוד

- **ממצא: בניגוד למערך בקרה ראוי, אין נהלים כתובים בנושא מניעת מטרדי מזיקים בשטחי העיר.**

- **המלצה : מומלץ לבחון בניית נוהל עבודה עירוני לפעילות מדור ההדברה, למניעת מטרדי מזיקים שונים.**

- **הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :**

נמוכה מאוד	נמוכה	**בינונית**	גבוהה	גבוהה מאוד

בבדיקת הביקורת נמצא כי בתקופת הביקורת (1/22-9/24), לא הוצאו קנסות בגין אכיפת חוק עזר זה, עדות נוספת לאי רלוונטיות החוק.

עיריית ערד
דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

ציטוט מדוח מבקר העירייה לשנת 2017, מהפרק בנושא תיקון ליקויים מפורט דוח מבקר העירייה לשנת 2015 :

ב.37 הליקוי : בניגוד לחוק רישוי עסקים המחייב רישוי למחסנים מעל 50 מטר, למעט מחסן חומרי ההדברה, אין לשאר מחסני העירייה בגודל הרלוונטי רישוי.

תגובת המבוקר : מחלקת רכש תבדוק את הנושא עם מחלקת תברואה.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

יש להוציא רישוי למחסנים הרלוונטיים כנדרש בחוק רישוי עסקים.

תגובת ראש העירייה שאושרה במועצת העירייה (סעיף ב.25 לתגובה) :

תקין – למחסני העירייה להם נדרש רישוי קיים רישיון עסק כמחויב בחוק.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2017 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן /לא תוקן / לא תוקן לפי אישור המועצה
לא נקבע	לא נקבע	תגובת ראש העירייה אינה רלוונטית למציאות בשנת 2017. בפועל ללא שינוי משנת 2015. מן הראוי כי צוות תיקון הליקויים ימלא את תפקידו כמוגדר בדין, ויקבע את אופן הטיפול או ההכלה של הליקוי.	*לא תוקן*

סוף ציטוט מדוח מבקר העירייה לשנת 2017, מהפרק בנושא תיקון ליקויים מפורט דוח מבקר העירייה לשנת 2015.

נכון לשנת 2024, אין חובה ברישוי מחסן חומרי ההדברה, הן מאחר והועבר למבנה הקטן מ-50 מטר, והן מבחינת כמות חומרי ההדברה שמאוחסנים בו.

לפי תקנות רישוי עסקים (הדברת מזיקים), תשל"ה 1975, סעיף 6(ב) :

לא יובלו קוטלי מזיקים ברכב אלא בארגז החסנה בנפרד מן הנוסעים או בחלק סגור ונפרד של כלי הרכב.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

מראיון עם מנהל מדור ההדברה עולה כי קיימת בעיה הסעת חומרי ההדברה ברכב אשר הוקצה לצורך העניין על ידי העירייה, רכב פרטי אליו מוצמדת עגלה. לדברי מנהל מדור הדברה, העגלה אינה מתאימה לכל משימה והם נאלצים להעמיס את חומרי ההדברה בתא המטען, דבר העלול לסכן את השוהים ברכב.

- **ממצא: בניגוד לתקנות רישוי עסקים (הדברת מזיקים), אין ברשות מדור ההדברה רכב המאפשר ניוד החומרים בחלק סגור ונפרד של כלי הרכב.**

- **המלצה : מומלץ לבחון אפשרות רכישת רכב מתאים לנושא ההדברה ובכל מקרה יש לספק פתרון בטיחותי ומעשי לשינוע החומרים.**

- **הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :**

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

עיריית ערד
דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

6.3.4 <u>סקירת תלונות מוקד</u>

הביקורת בחנה את קובץ פניות מוקד וטרינר במטרה לבחון את מספר הפניות שהתקבלו בנושא של הדברה בנכסים פרטיים.

נמצא כי משנת 2022 ועד ספטמבר 2024 התקבלה פניה אחת בנושא של מזיקים בנכס פרטי.

בחודש אוגוסט 2022 התקבלה התלונה הבאה: "מלינה כי השכנה שלה מגדלת המון חתולים, וכי החיות שלה מלאות בפשפשים וקרציות. כאשר הזמינה הדברה נאמר לה שם מגיעים ממנה ועליה לדבר עם העירייה" (פניה מספר [redacted]".

הביקורת מציינת כי פניה זו ניתנת לאכיפה במידת הצורך גם על פי חוק עזר לערד (מפגעי תברואה), תשכ"ז 1966

- **ממצא: נמצא כי משנת 2022 ועד ספטמבר 2024 התקבלה במוקד העירוני תלונה בודדת בנושא של מזיקים בנכס פרטי.**

- **המלצה : מומלץ לבחון את גורם השורש לאי קיום תלונות בנושא מזיקים בנכסים פרטיים (האם מיון שגוי במוקד, או מיעוט מקרים בפועל, או אי מודעות של התושבים כי העירייה יכולה לאכוף את הנושא), ובהתאם לגבש מדיניות רלוונטית.**

- **הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :**

נמוכה מאוד	נמוכה	**בינונית**	גבוהה	גבוהה מאוד

6.3.5 בחינת רלוונטיות החוק

הביקורת ביקשה לבחון את מידת ההתאמה של החוק לצרכים של הרשות:

א. מבחינת חוקי העזר במאגר משרד הפנים עולה כי רשויות רבות ביטלו חוק זה.

ב. מבחינת חוקי העזר של הרשות עולה כי האיסורים וההנחיות המופיעים בחוק העזר מעוגנים בנוסף בחוק עזר לערד (מפגעי תברואה), תשכ"ז 1966 (להלן: "חוק עזר תברואה"). סעיף 2 (17) לחוק מפגעי תברואה מגדיר מזיקים כמפגע כפי הניתן לראות להלן:

(17) הצטברות של עפר, אבנים, עצים, גרוטאות של מתכת, חלקים של כלי רכב, זבל, נוצות או פסולת אחרת אשר, לדעת התברואן, מזיקים או עלולים להזיק לבריאות;

כך, שכלל ההנחיות בדבר הסרת מפגע חלות גם על נושא המזיקים ומיתרות את חוק העזר להדברה.

4. (א) על אף האמור בכל חוזה שכירות אך מבלי לפגוע בזכותו לדרוש סעד חוקי נגד אדם אחר, חייב המחזיק בנכסים לסלק כל מפגע מאותם נכסים; אולם אם אי אפשר למצוא את המחזיק, חייב בעל הנכסים, לאחר שנדרש לכך על ידי התברואן, לסלק את המפגע.

- **ממצא: נמצא כי אין מדיניות אכיפה לחוק העזר, כי לא הוצאו קנסות בגין החוק בתקופה שנבדקה (1/2022-9/2024), כי התקבלה תלונה אחת בלבד בנושא בתקופה וכי ניתן לאכוף את עניין המזיקים על פי חוק עזר מפגעי תברואה, כל אלה מעידים כי החוק בצורתו הנוכחית אינו רלוונטי ובפועל אינו בשימוש.**

- **המלצה: מומלץ לבחון את רלוונטיות חוק העזר ובהתאם לפעול לעדכונו/ביטולו.**

- **הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא:**

נמוכה מאוד	נמוכה	**בינונית**	גבוהה	גבוהה מאוד

7. <u>תמצית מנהלים</u>

מיקום העיר ערד ומבנה העיר הפתוח למדבר המאפשרים כניסת חיות בר (כלבים, תנים, שועלים, צבועים...), בנוסף לחיות המחמד שמגדלים חלק מתושבי העיר וחיות המשק של הפזורה הבדואית מסביב לעיר (גמלים, כבשים, עיזים, סוסים וכד'), מעלים את הצורך למגוון כלים על מנת להתמודד עם בעיות החזקה ומטרדים בגין בעלי חיים, כגון סכנה בריאותית, רעש ולכלוך ; לכן רוב הרשויות המקומיות הגדירו חוקי עזר להסדרת אופן החזקת בעלי חיים ומניעת שוטטות בעלי חיים במרחב, המאפשרים אכיפה במקרה של מטרדים בגין והחזקה לא נאותה של חיות.

על פי נתוני מוקד העירייה, בכל שנה בשלוש השנים האחרונות נפתחו מעל 2,000 פניות בנושאים שונים הקשורים לבעלי חיים. מכאן, קיים צורך מעשי לספק לעובדי העירייה את הכלים לטיפול במטרדים בגין בעלי חיים.

נמצא כי לאורך שנים רבות לא עודכנו חוקי העזר בנושא אכיפת מטרדים בגין בעלי חיים למרות בקשות יחידת הווטרינריה לשנותם על מנת לאפשר לעירייה לאכוף ולפתור מטרדי בעלי חיים. נמצא כי החוקים הקיימים אינם נאכפים באופן מלא וכי לעירייה אין כל מדיניות בנושא, בנוסף לא קיימת בקרה וניטור על פעולות האגף בנושא זה, התנהלות החושפת את העירייה לסיכונים שונים (תברואתיים, כספיים, תדמיתיים וכד').

להלן פרוט ההמלצות העיקריות המוצגות בהקבלה לעיקר הממצאים (פרק 5 בדוח זה):

<u>מטרת ביקורת מספר 1 – בחינת יישום חוק העזר העוסק בפיקוח על כלבים וחתולים.</u>

7.1 יש לבחון את רלוונטיות חוקי העזר הקיימים ובמידת הצורך לעדכנם.

7.2 יש להגדיר מדיניות באגף התברואה בכלל ובנושא יחידת הווטרינריה וכלבים משוטטים בפרט, מומלץ להטמיע את המדיניות בעירייה ולפרסם את המדיניות גם באתר העירייה.

7.3 מומלץ כפי שהומלץ בדוח המבקר משנת 2018 לקבוע מדיניות עירונית ברורה בנושא מטרדים בגין בעלי חיים, ולהתאים את חוק העזר העירוני לצרכים בשטח כבקשת הווטרינרית עוד משנת 2011.

7.4 יש לפעול בהתאם לחוק העזר, ככל וחוק העזר לא רלוונטי יש לשנותו.

7.5 יש לעדכן את חוק העזר לעניין תעריף אגרת רישוי, מאחר והתקנות אליהן מפנה החוק הנוכחי בוטלו זה מכבר.

7.6 מומלץ לבחון הגדרת יעדים בתחום יישום ואכיפת חוק העזר.

7.7 מומלץ לבנות מערך בקרה למאגר נתוני הכלבים בעירייה (דוחות תקופתיים, דוחות חריגים וכד'), זאת כדי להבטיח טיפול בכלל הכלבים הרושמים במאגר הן מבחינת חיסונים והן מבחינת רישוי.

7.8 מומלץ לבחון השלמת נתונים משנים עברו שנוהלו במערכת הקודמת במערכת החדשה, על מנת לאפשר הוצאת דוחות רציפים לאורך השנים.

7.9 מומלץ לבנות תוכנית עבודה מקושרת תקציב, לצורך אימות של ובקרה על פעולות המחלקה, וכן על מנת לוודא כי הפועלות בשטח תואמות ומקדמות את המדיניות העירונית בתחום.

7.10 יש לפעול להקטנת שיעור הכלבים ללא רישוי וללא חיסון, מומלץ להגדיר יעדי ביצוע כמותיים ולבחון השגתם בכל תקופה.

7.11 יש להסדיר את ממשקי הפעולה בין היחידה הווטרינרית לפיקוח העירוני, ולהגדיר בקרות לאימות שלמות (שליחת כלל ההודעות), אחידות (אופן טיפול זהה לכל מפירי החוק), ועקיבות (פרקי זמן מקסימליים להמתנה בין פעולות האכיפה והגבייה).

7.12 מומלץ כי נציג גזברות העירייה בשיתוף וטרינארית העירייה יבחנו את הפערים בין הכנסות מחיסוני כלבים בספרי הנהלת החשבונות של הרשות, לבין הצפי להכנסות (מספר החיסונים שניתנו כפול התעריף לכל סוג מחוסן), וישמרו תיעוד רלוונטי כחלק מהבקרה על התנהלות בנושא.

7.13 יש לעדכן את התעריפים שהעירייה גובה, לגובה התעריפים שמגדיר חוק העזר.

<u>מטרת ביקורת מספר 2 -בחינת יישום חוק העזר הגנה על הצומח, החלק העוסק בבעלי חיים.</u>

7.14 יש להגדיר מדיניות באגף התברואה בנושא מטרדי בעלי חיים בכלל ובעלי חיים הפוגעים בצמחייה ברחבי העיר בפרט, מומלץ להטמיע את המדיניות בעירייה ולפרסם את המדיניות גם באתר העירייה.

7.15 מומלץ לבחון את האפשרות להחזקת בעלי חיים שונים שנתפסו משוטטים בתחומי העיר (גמלים בעיקר) כפי שמאפשר חוק העזר, ככל ואין אפשרות מעשית להחזיק בבעלי חיים מסוימים מומלץ לשנות את החוק בהתאם.

<u>מטרת ביקורת מספר 3 – בחינת יישום חוק עזר לערד (הדברת מזיקים) תשכ"ו – 1966.</u>

7.16 יש להגדיר מדיניות באגף התברואה בנושא מניעת מטרדי מזיקים משטחים פרטיים, מומלץ להטמיע את המדיניות בעירייה ולפרסם את המדיניות גם באתר העירייה.

7.17 מומלץ לבחון אפשרות רכישת רכב מתאים לנושא ההדברה ובכל מקרה יש לספק פתרון בטיחותי ומעשי לשינוע החומרים.

7.18 מומלץ לבחון את רלוונטיות חוק העזר ובהתאם לפעול לעדכונו/ביטולו.

פרק 8 - ביקורת בנושא

החברה הכלכלית לערד בע"מ – ניהול פרויקט תשתיות רובע 12 – שלב א'

תוכן העניינים

נושא	עמוד
1 . כללי – רקע	485
2. מטרות הביקורת	486
3. היקף הביקורת	486
4. תיאור כללי של מהלך הביקורת	486
5. עיקרי הממצאים	487-490
6. פרוט הממצאים	
6.1 מטרת ביקורת מספר 1	491-520
6.2 מטרת ביקורת מספר 2	521-537
7. תמצית מנהלים	538-539

עיריית ערד
דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

1. כללי – רקע

בשנים האחרונות חווה עיריית ערד גידול מהותי בהיקפי ובכמות הפרויקטים ההנדסיים להם היא שותפה הן בביצוע והן בתכנון ואישור. המקורות הכספיים בעיקרם ממשרדי ממשלה, ונובעים מהצרכים (גידול במספר הילדים הדורש הקמת מבני חינוך לדוגמה), מהחלטת ממשלה 1416 שבמסגרתה תוקצבו פרויקטים ברחבי העיר, מתקציבים מתוכנית ההמראה אליה נכנסה העירייה בשנת 2019 ומהחתימה על הסכם הגג משנת 2022.

בדוחות ביקורת בשנים קודמות, נבחן הליך ניהול הפרויקט/תב"ר של מספר פרויקטים הנדסיים.
לאור מהותיות הסכומים המנוהלים במסגרת התב"רים והגידול במספר הפרויקטים אותם מנהלת העירייה בשנים האחרונות, לאור השינויים הארגוניים במסגרת איגוף מחלקות ההנדסה האחראיות על הנושא (במסגרת תוכנית ההמראה) ולאור הקמת מנהלת הסכם הגג, בעצה אחת עם גזברות העירייה הוחלט לבצע ביקורת בפרויקטים נוספים, על מנת לבדוק את אופן ההתנהלות בהם והאם תוקנו ליקויים מדוחות קודמים.

הביקורת הנוכחית כוללת בחינת שני פרויקטים – פרויקט בנייה חדשה - תב"ר מעון יום 6 כיתות (נכלל כחלק מדוח המבקר לשנת 2023) ופרויקט פיתוח תשתיות - תב"ר תשתיות לרובע 12, כמפורט בהמשך, שהוא חלק מהסכם הגג עליו חתמה העירייה, בניגוד לעבר בחרה העירייה בפעם הראשונה לעסוק בפיתוח התשתיות לשכונה, זאת באמצעות החברה הכלכלית לערד בע"מ.

<u>הסכם הגג בערד</u>
העיקרון המנחה של ההסכמים הוא העמדת קדם-מימון על ידי הממשלה לפיתוח תשתיות, מוסדות חינוך ומבני ציבור, פארקים ומחלפי תחבורה נדרשים, עוד משלב שיווק הפרויקט.
הסכמי הגג מבטיחים גם לרשות המקומית את האמצעים והגיבוי הממשלתי להקמת שכונות ענק של אלפי יחידות דיור.

בשנת 2022 נחתם הסכם גג בין עיריית ערד והחברה הכלכלית ערד, לבין משרד הבינוי והשיכון ומשרד האוצר. הסכם זה כלל הסדרה של עבודות פיתוח, תשתיות, מבני ציבור ומבני חינוך ב- 13 שכונות ברחבי העיר, בהן ייבנו 5,000 יחידות דיור. רובע 12 הינו חלק מהסכם זה, כאשר מכלל התב"ע המאושרת של הרובע (1,350 יחידות דיור סה"כ) ישווקו בשלב ראשון 141 יח"ד, הביקורת עוסקת בשלב ראשון זה ונערכה במהלך השנים 2023-2024.

הביקורת בוצעה על ידי מבקר במיקור חוץ, באמצעות מהנדס ומבקר המתמחים בבדיקת פרויקטים ברשויות המקומיות, בהנחיית וליווי עובדי לשכת מבקר העירייה.

2. <u>מטרות הביקורת</u>

1. בחינת מנגנון ופעולות הפיקוח ההנדסי על ביצוע עבודות התשתית לרובע 12 חלק א'.
2. בחינת אופן אישור ואימות התשלומים שהועברו לקבלן על ביצוע הפרויקט.

3. <u>היקף הביקורת</u>

1. הביקורת הקיפה את כל הניהול ההנדסי של הפרויקט ובכלל זה – הליכי הפיקוח, לוחות זמנים, בקרות איכות וכו'.
2. כן בחנה הביקורת את הליכי בדיקת ואישור החשבונות ואת התאמתם להסכם.
3. בנוסף נבחן המבנה הארגוני של האחראים על ביצוע הפרויקט, וכן כלי הניהול הארגוניים הקיימים לרשותם בניהול פרויקט, כולל המערכת הממוחשבת אקספו-נט שאותה רכשה העירייה לניהול פרויקטים.
4. בהיקף הביקורת לא נכלל בחינת ההליך המכרזי, וההתקשרויות של העירייה מול החכ"ל לרכישת שירותי הפיקוח, כמו כן לא נבחנו הליכי רישוי בוועדת התו"ב וסוגיות ביטוח.

4. <u>תיאור כללי של מהלך הביקורת</u>

הביקורת כללה בין השאר:

- בחינה הנדסית של הפרויקט.
- סיורים בשטח הפרויקט.
- בחינת הסכמים ותיעוד לניהול העבודה (יומני עבודה, חו"ד מומחים וכד').
- בדיקת חשבונות ותשלומים לקבלן.
- ראיונות עם וברורים מול:

א. מנכ"לית החכ"ל – גברת הילה צחי.

ב. מנהל מנהלת הסכם הגג – מר קובי נעים.

ג. מפקחי הפרויקט – חברת גדיש מהנדסים ומנהל הפרויקט בשטח מטעמה - מר נתנאל אלפסי.

5. עיקרי הממצאים

מטרת ביקורת מספר 1 – בחינת מנגנון ופעולות הפיקוח ההנדסי על ביצוע עבודות התשתית לרובע 12/שכונת רכסים - חלק א'.

5.1 בניגוד למנהל תקין לא קיים ברשות העירייה/החכ"ל תיעוד המסביר את ההחלטה לבניית מנהלת הסכם הגג בחלקה תחת החברה הכלכלית, ובחלקה תחת ניהול מנהלים בעירייה, גם ההחלטה משנת 2024 להעביר את כלל המנהלת לאחריות החכ"ל לא מעוגנת בתיעוד רלוונטי המסביר את הסיבה לשינוי, אין כל התייחסות לסיכונים באופן פעולה החדש ואף לא לבקרה/פיקוח של העירייה על ההתנהלות בהמשך יישום הסכם הגג.

תגובת המבוקר : מקובל, החברה הכלכלית מכינה בימים אלו נהלי עבודה בשיתוף עם אגף הנדסה וגזברות בעירייה.

הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

5.2 החברה הכלכלית לערד לא מתמקדת בתחום עיסוק ספציפי מובהק, בו יש לה יתרון יחסי, זאת בניגוד להגדרת מפתחות משרד הפנים לתאגיד מוצלח – שאחד מהם הוא מיקוד בתחום עיסוק ספציפי מובהק, בו יש לתאגיד יתרון יחסי. בפועל, אין כל ערך מוסף מבחינה מקצועית להעברת מנהלת הסכם הגג לחכ"ל מאחר ואין לה כל ידע בתחום או עובדים בעלי השכלה הנדסית ותכנונית רלוונטית (שכירת יועצים ללא יכולת פיקוח והתמחות הארגון בתחום לא תביא ליתרון יחסי גם בהמשך יישום הסכם הגג).

תגובת המבוקר : אנו לא מסכימים עם קביעת הביקורת שאין פיקוח של העירייה (אגף הנדסה ואגף גזברות) נבנו שגרות עבודה מול שני האגפים ואנו מנסחים נהלי עבודה שיאפשרו פיקוח. בנוסף, החברה הינה זרוע ביצועית של עיריית ערד ומעצם ההגדרה מבצעת עבודות והחלטות המתקבלות בהנהלת העיר. גם דירקטוריון החברה הינו חדש וכיום הרבה יותר מעורב, נבנו ועדות שונות (ועדת בחינה, ועדת מכרזים, ועדת ביקורת) והדירקטוריון מעורב ופעיל. יחד עם זאת, אנו מסכימים כי יש לבנות נהלי עבודה מוגדרים וברורים מול אגף הגזברות ואגף הנדסה. אנו ניישם את ההמלצה ונגיש לביקורת בהקדם נהלים מוסדרים.

התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : תגובת המבוקר לא סותרת את ממצא או מייתרת את ההמלצה.

הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

5.3 בניגוד לעבר, בפרויקט פיתוח התשתיות רובע 12 שלב א', קיים בפועל מנהל פרויקט (חברת גדיש) אשר מרכז את אופן התנהלות הפרויקט כולל בחינת עמידה בזמנים - תקין.

5.4 גם בסוף שנת 2024 (סיום תקופת הביקורת), העירייה עדיין לא הסדירה נוהל עבודה בתחום הפרויקטים, כהמלצת הביקורת עוד משנת 2019 בדוח ביקורת נושא ביצוע פרויקטים של בינוי באמצעות החברה למשק וכלכלה.

תגובת המבוקר : נכתב נוהל ניהול פרוייקטים בשיתוף עם הגורמים המקצועיים בעירייה ובחכ"ל.

התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : תגובת המבוקר לא נתמכה בתיעוד רלוונטי (נוהל), נושא ניהול פרויקט באמצעות תוכנה עדיין לא קיים בחכ"ל, מכאן תגובת המבוקר לא רלוונטית לממצא או מייתרת את ההמלצה. כמו כן, הממצא מתייחס גם לעירייה ככל ומבוצעים פרויקטים באמצעות מחלקות הביצוע השונות.

הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	**גבוהה מאוד**

5.5 יומני העבודה שהועברו לביקורת הינם לחודשים 2-8/2024, בניגוד לנדרש היומנים מולאו פעם בשבוע ולא בכל יום, כמו כן נמצא שבוע חסר ביומן העבודה שהועבר לביקורת ולא נמסרו יומני עבודה לשנים קודמות.

תגובת המבוקר : ההמלצה מקובלת, הנחיה בהתאם תעבור למפקחים , מילוי ההנחיה ייבדק על ידנו.

הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	**גבוהה**	**גבוהה מאוד**

5.6 נמצא כי למרות כל מנגנוני הפיקוח ועיגון לוחות הזמנים בחוזה, התממש הסיכון של אי עמידה בזמנים והפרויקט לא נמסר בתאריכים אליהם התחייב הקבלן (עיכוב של מעל שנה מהתאריך המקורי שסוכם). נכון לתאריך 29/8/2024 טרם בוצעה מסירה של הפרויקט על ידי הקבלן, זאת למרות שנפח העבודה הוקטן בכ-25% לאור אי עמידת הקבלן בזמנים אליהם התחייב.

תגובת המבוקר : החברה ערכה לקבלן מספר שימועים ואף הפעילה קנסות, אולם יש לזכור כי במהלך תקופה זו היתה מלחמה ולא היו עובדים מה שגרם לעיכוב בפרויקטי הבניה בארץ. יחד עם זאת, ההמלצה מקובלת ואף יישמנו לקחים מההתנהלות מול הקבלן המבצע את מתחם 1 ברובע 12. בבחירת הקבלן לביצוע עבודות ההמשך (במתחמים 3+2) שמנו דגש על תבחיני איכות ואף נתנו משקל גבוה יותר לתבחיני האיכות. בנוסף, חודדו הדרישות מול חברת הפיקוח לגבי אופן הדיווח על חריגות מלוחות זמנים וחריגים בכלל.

התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : תגובת המבוקר לא נתמכה בתיעוד רלוונטי ובכל מקרה התאריך המקורי למסירת הפרויקט היה 1/9/2023 הקודם לתאריך תחילת המלחמה ולכן התרוץ באיחור המסירה בגין המלחמה אינו רלוונטי לממצא, תיקון הליקוי ייבחן במסגרת מעקב אחר תיקון ליקויים שיערך בשנים הבאות.

הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	**גבוהה**	גבוהה מאוד

מטרת ביקורת מספר 2 - בחינת אופן אישור ואימות התשלומים שהועברו לקבלן על ביצוע הפרויקט.

5.7 כמו בביקורת ניהול פרויקטים משנת 2023 נמצא כי חשבונות הקבלן לא התקבלו בקובץ ממוחשב, בהעדר קובץ ממוחשב, העירייה לא יכולה לערוך השוואות שונות, הן לצורך אישור הפרויקט והן לצורך למידה לעתיד. כך לדוגמא, אין לעירייה נתונים כמו – חריגה בכמויות, חריגה במחיר, מספר סעיפים שלא בוצעו, מספר סעיפים חורגים, מספר סעיפים שבוצעו למרות שלא תוכננו וכו'. מכאן, הבקרה הכספית לוקה בחסר.

תגובת המבוקר : חשבונות הקבלן מתקבלים בצורה ממוחשבת בחברת הפיקוח שבאמצעותה ניתן לבצע ניתוח כמויות וחריגים.

התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : תגובת המבוקר לא סותרת את הממצא אלא מחזקת אותו, בפועל, לא העירייה ולא החכ"ל ביצעו בקרה כספית מלאה על התשלומים שאושרו על ידי חברת הפיקוח.

הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	**גבוהה**	גבוהה מאוד

5.8 מסקירת חשבון חלקי 22 מתאריך 30/6/2024 (החשבון האחרון שהועבר לביקורת) עולה כי שיעור העבודות שלא הופיעו בכתב הכמויות המקורי עמד על כ-8% מכלל עלות הפרויקט. בנוסף, בחלק מהסעיפים שהופיעו בכתב הכמויות המקורי בוצעו עבודות בהיקף גבוה מהמתוכנן וזאת למרות שהעבודה לא נסתיימה. לא הועבר לביקורת תיעוד המפרט את ההסברים לחריגות מהתכנון המקורי, או פרוטוקול של ישיבת הפקת לקחים ותיקון לעתיד.

תגובת המבוקר : מקובל, נפעל ליישום.

הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	**גבוהה**	גבוהה מאוד

5.9 מסקירת חשבון חלקי 22 מתאריך 30/6/2024 (החשבון האחרון שהועבר לביקורת) נמצא כי בסעיף – "חומרים לעבודות גז", שהוצע במכרז ללא הנחה, קיימת חריגה של ביצוע ביתר בעלות משמעותית מהתכנון. הדבר יכול להעלות חשש לכך שהקבלן העריך חריגה גדולה בעבודות אלו ולכן הציע אותן ללא הנחה ובהתאם עולה החשש כי הגיש הצעה תכסיסנית (הצעה תכסיסנית מתקיימת כאשר יש יסוד סביר לחשוד שכוונתו של בעל מסמכי המכרז (הקבלן) היתה להוליך שולל, על-ידי שגיאות שנעשו במכוון, או על ידי תכסיסים בלתי הוגנים).

<u>תגובת המבוקר : מקובל, נפעל ליישום. יחד עם זאת, במקרה של עבודות הגז, מדובר בהקצב לעבודות שמבצעות על ידי חברת הגז ולא ניתנות לביצוע על ידי הקבלן הנבחר. העבודות משולמות דרכו.</u>

הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	**גבוהה**	גבוהה מאוד

5.10 נמצא כי חשבונות חברת גדיש הוגשו בצורה מפורטת, ונבדקו בצורה מעמיקה על ידי נציג העירייה (הדבר בא לידי ביטוי בין השאר באישור תשלומים נמוכים מהותית מהדרישה) - תקין.

6. פרוט הממצאים

6.1 מטרת ביקורת מספר 1 – בחינת מנגנון ופעולות הפיקוח ההנדסי על ביצוע עבודות התשתית לרובע 12/שכונת רכסים - חלק א'.

6.1.1 כללי

בשנים האחרונות חווה עיריית ערד גידול מהותי בהיקפי ובכמות הפרויקטים ההנדסיים להם היא שותפה הן בביצוע והן בתכנון ואישור. המקורות הכספיים בעיקרם ממשרדי ממשלה ונובעים מהצרכים (גידול במספר הילדים הדורש הקמת מבני חינוך לדוגמה), מהחלטת ממשלה 1416 שבמסגרתה תוקצבו פרויקטים ברחבי העיר, מתקציבים מתוכנית ההמראה אליה התחייבה העירייה בשנת 2019 ומהחתימה על הסכם הגג משנת 2022.

בדוחות ביקורת מהשנים קודמות, נבחן הליך ניהול הפרויקט/תב"ר של מספר פרויקטים הנדסיים. לאור מהותיות הסכומים המנוהלים במסגרת התב"רים והגידול במספר הפרויקטים אותם מנהלת העירייה בשנים האחרונות, ולאור השינויים הארגוניים במסגרת איגוף מחלקות העירייה האחראיות על הנושא (במסגרת תוכנית ההמראה- עד וכולל שנת 2023) וההחלטה להעברת כלל הפעילות לחברה הכלכלית (בשנת 2024), בעצה אחת עם גזברות העירייה, הוחלט לבצע ביקורת בפרויקטים נוספים, על מנת לבדוק את אופן ההתנהלות בהם והאם תוקנו ליקויים מדוחות קודמים.

<u>הסכם גג -מתוך אתר משרד השיכון</u>

הסכמי הגג רותמים מראש את כל משרדי הממשלה הרלבנטיים לשיווק זמין, ממוקד ואפקטיבי באזורי הביקוש, בשיתוף הרשויות המקומיות שעמן ייחתמו ההסכמים.

העיקרון המנחה של ההסכמים הוא העמדת קדם-מימון על ידי הממשלה לפיתוח תשתיות, מוסדות חינוך ומבני ציבור, פארקים ומחלפי תחבורה נדרשים, עוד משלב שיווק הפרויקט.

הסכמי הגג מבטיחים גם לרשות המקומית את האמצעים והגיבוי הממשלתי להקמת שכונות ענק של אלפי יחידות דיור.

בהתאם להחלטת קבינט הדיור מיום 17.2.2014 במסגרת הסכם הגג, שייחתם עם הרשות המקומית, תאמוד הרשות את מספר מוסדות החינוך הדרושים בעקבות בניית הדירות החדשות ביישוב. אחרי שמשרד החינוך יאשר את האומדן הוא יוטמע ב"תכנית החומש" של משרד החינוך לבניית כיתות לימוד. הכיתות הנדרשות בעקבות חתימה על הסכמי גג יזכו לעדיפות גבוהה.

<u>הסכם הגג בערד</u>

עיריית ערד
דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

בשנת 2022 נחתם הסכם גג בין עיריית ערד והחברה הכלכלית ערד לבין משרד הבינוי והשיכון ומשרד האוצר. הסכם זה כלל הסדרה של עבודות פיתוח, תשתיות, מבני ציבור ומבני חינוך ב- 13 שכונות ברחבי העיר, בהן ייבנו 5,000 יחידות דיור. רובע 12 הינו חלק מהסכם זה, כאשר מאושרות בתב״ע של הרובע 1,350 יחידות דיור סה״כ, מהן ישווקו בשלב הראשון (בו עוסקת הביקורת) 141 יח״ד.

סעיף 1.4 להסכם מכיל טבלה המפרטת את כלל המתחמים והתוכניות הנכללים בהסכם הגג ואת מספר היחידות שישווקו בהם כדלקמן :

שכונה	סטאטוס תוכנית	סה״כ יחידות בתב״ע	מספר יחידות ששוקו	מספר יחידות לשיווק
רובע 12	בתוקף	1,350	141	1,209
גבעות מזרחיות (נופים)	בתוקף	240	226	14
ראשונים (מאושר)	בתוקף	360	324	36
ראשונים (בתכנון)	לפני הפקדה	121	0	121
רובע 5 א	בתוקף	1,909	0	1,248
רובע 5 ב׳	צפי לתוקף 9.23	1,092	0	1,092
מע״ר צפון	צפי לתוקף 10.23	350	0	350
רננים – מתחמים שונים	חלק בתוקף וחלק בתכנון	151	0	151
יהושפט	התקיים דיון להפקדה 12.21	426	0	426
עיבוי מעוף	התקיים דיון להפקדה 11.2021	353	0	353
סה״כ		**6,352**	**691**	**5,000**

סעיף 3 להסכם מפריד את פיתוח התשתיות לשני סוגים :

1. **תשתיות על / ראש שטח** - תשתיות המיועדות לשרת את כלל האתרים/ התוכניות או חלק מהם, לרבות הקמת גשרים, סלילת דרכים ראשיות, תיעול וניקוז, הקמה, פיתוח וגינון של שטחים ציבוריים פתוחים, ביצוע עבודות עפר, חשמל תאורה וכיוצא בזה .
2. **תשתיות צמודות** – תשתיות המצויות בשטח התוכניות עליהן חל ההסכם ומשרתות את אותן תוכניות בלבד, לרבות ביצוע עבודות עפר וקירות תומכים, סלילת כבישים, מדרכות, שבילים, תיעול וניקוז וכו׳.

להסכם צורף נספח א׳ ובו מפורטות תשתיות על ראש שטח בסך כולל של 200 מיליון ₪ הכוללות בין השאר : שיקום מדרכות ברחבי העיר בעלות 30.6 מיליון ₪, קירוי מגרשי ספורט בעלות 14.6 מיליון ₪. סלילת כבישים קיימים בסך 20.2 מיליון ₪, שיקום ושדרוג גנים כולל פרוייקט הצללה בסך 11 מיליון ₪ ועוד.

בנספח זה הוקצב גם סכום של 15 מיליון ₪ לעלויות ״מנהלת הפרוייקט/ חברה כלכלית״.

עיריית ערד
דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

כחלק מההסכם, הרשות מתחייבת להקים את כל מוסדות הציבור הנדרשים לצורך איכלוס האתרים, על פי קצב השיווק. מנגד, רמ"י מתחייב לגבות מהיזמים תוספת תשלום בגין "ישן מול חדש" , כלומר לצורך מימון תשתיות ומבני ציבור בשכונות הישנות ובכלל העיר.

<u>להלן נתונים ממצגת פרויקטים שהוצגה על ידי הנהלת העירייה בתחילת שנת 2023 (בחינת הנתונים המוצגים לא בהיקף ביקורת זו, הנתונים מוצגים להתרשמות)</u> :

בניגוד לעבר, בחרה העירייה לנהל את פיתוח התשתיות בעצמה (בעבר כל הפיתוח בעיר נוהל על ידי רשות מקרקעי ישראל/משרד השיכון), ניהול הפרויקט מבחינה הנדסית הועבר לאחריות החברה הכלכלית לערד בע"מ, כאמור, על פי ההסכם הוקצב בהסכם סכום של 15 מיליון ₪ לצורך מנהלת הפרויקט/חברה כלכלית.

דוח זה מפרט את הממצאים בגין פרויקט התשתיות שנבחר (פיתוח תשתיות רובע 12/שכונת רכסים, שלב א'), במהלך השנים 2023-2024.

6.1.2 <u>מבנה ארגוני</u>

מבנה ארגוני המתוכנן כיאות, הכרחי לביצוע משימות מורכבות באופן יעיל, כך שיתאפשר שיתוף פעולה ותיאום בין כל הגורמים האמונים על ביצוע משימה מסוימת, חלוקת עבודה וסמכויות הפיקוח בין הגורמים, תקצוב יעיל של כל הגורמים השונים, תכנון מראש וקבלת החלטות על בסיס תחזיות, הפקת מסקנות וכיוצ"ב.

סעיף 12 להסכם הגג מגדיר, כי " לצורך ביצועו של הסכם זה על ידי העירייה, תוקם על ידה מנהלת שתפקידה יהיה לנהל את כל המתחמים ולסייע לעירייה בביצוע מטלותיה לפי הסכם זה " (להלן : "מנהלת הפרויקט", או "מנהלת הסכם הגג").

תפקיד המנהלת נקבע בסעיף 12.2 להסכם כ"סיוע בהנפקת היתרי בנייה כולל שלב בדיקת התוכניות, אבטחה ושמירה על האתרים, פיקוח ובקרה על השלכת פסולת בנין במקומות מוסדרים, באמצעות הפיקוח העירוני, עריכת בקרה שוטפת לבחינת אומדן עלויות עבודות הפיתוח מול הביצוע במטרה לוודא שלא צפוי גרעון בתקציב".

בהתאם להסכם הוקמה מנהלת הסכם גג אשר בעלי התפקידים השונים בה כפופים לאורגנים שונים בעירייה, וניהול כולל של החברה הכלכלית:

1. אחראי בקרה תקציבית תחת גזברות.
2. מנהל מדור חוזים והתקשרויות תחת רכש.
3. מנהל המנהלת, ניהול פרויקטים ואדריכל נוף תחת אגף הנדסה.
4. ממונה נגישות תחת מנכ"ל.
5. ניהול פרויקטים תחת אגף שפ"ע.

לאחר הבחירות לרשויות המקומיות הוחלפה הנהלת העירייה, ובמהלך 2024 הוחלט להעביר את כלל מנהלת הסכם הגג לחברה הכלכלית.

- **ממצא: בניגוד למנהל תקין לא קיים ברשות העירייה/החכ"ל תיעוד המסביר את ההחלטה לבניית מנהלת הסכם הגג בחלקה תחת החברה הכלכלית, ובחלקה תחת ניהול מנהלים בעירייה, גם ההחלטה משנת 2024 להעביר את כלל המנהלת לאחריות החכ"ל לא מעוגנת בתיעוד רלוונטי המסביר את הסיבה לשינוי, אין כל התייחסות לסיכונים באופן פעולה החדש ואף לא לבקרה/פיקוח של העירייה על ההתנהלות בהמשך יישום הסכם הגג.**

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

תגובת המבוקר : מקובל, החברה הכלכלית מכינה בימים אלו נהלי עבודה בשיתוף עם אגף הנדסה וגזברות בעירייה.

- **המלצה: בהתאם לכללי מנהל תקין יש לשמור תיעוד לאופן קבלת החלטות מהותיות כולל התייחסות לסיכונים ויתרונות, מבחינה מעשית תפעולית יש להגדיר כפיפות, אחריות וכללי דיווח על מנת להבטיח כי הפעילות מתנהלת כראוי ומקדמת את מטרות העירייה.**

- **הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :**

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

ציטוט מדוח מבקר העירייה לשנת 2019, מפרק הביקורת בנושא – תאגידים עירוניים – ניהול רשומות, תיעוד ודיווח:

החברה הכלכלית לערד בע"מ (להלן – "החכ"ל") הינה תאגיד בשליטה מלאה של העירייה (העירייה מחזיקה 100% ממניות החברה), נכון לשנת 2019 החכ"ל הינו התאגיד היחיד מסוגו של העירייה שהינו פעיל.

...

- **ממצא : החברה הכלכלית לערד לא מתמקדת בתחום עיסוק ספציפי מובהק, בו יש לה יתרון יחסי, זאת בניגוד להגדרת מפתחות משרד הפנים לתאגיד מוצלח – שאחד מהם הוא מיקוד בתחום עיסוק ספציפי מובהק, בו יש לתאגיד יתרון יחסי.**

תגובת המבוקר : המיקוד הוא פעילויות מניבות הנבחנות כפעילות עסקית. החברה הכלכלית בוחנת כל פעילות על פי השפעתה ותרומתה לפיתוח העירוני והפוטנציאל העסקי . כפי שבא לידי ביטוי בתוכנית העבודה של החברה, לשנה זו ולשנים הבאות.

התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : התגובה לא סותרת את הממצא. ניהול פעילויות מניבות אינו תחום ספציפי, כמתואר בממצא. להבנת הביקורת לחברה אין כל יתרון יחסי גם בניהול תחום התיירות, גם בנושא קידום עסקים קטנים, גם בהפעלת מסלול מוטורי, גם בהפעלת פרויקטים מניבים וכו', החברה לא מעסיקה מומחים בכל תחום, או לחלופין נעזרת ביועצים מומחים בנושאים אלה, על מנת לקיים יתרון יחסי כלשהו.

עיריית ערד
דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

- **המלצה : מומלץ כי פעילות החכ"ל תתמקד בתחום עיסוק ספציפי מובהק, בו יש לה יתרון יחסי, על מנת להגדיל את סיכויי החכ"ל להצליח במטרותיה, כגוף עסקי.**

...

התוצאות הכספיות של החברה הכלכלית לערד בע"מ אינן מצדיקות קיום חברה עסקית, למעט בנושא ניהול הנכסים שגם בו ניהול לוקה (ראה הרחבה בדוח מבקר העירייה לשנת 2018 בנושא נכסי חכ"ל).

מומלץ כי החברה תפעל בהתאם למפתחות לתאגיד מוצלח כפי שמצא משרד הפנים :

1. הפרדה ארגונית מוחלטת מהעירייה, הן פיזית והן מבחינת ההון האנושי.
2. מיקוד בתחום עיסוק ספציפי מובהק, בו יש לתאגיד יתרון יחסי.
3. עבודה על פי מודל עסקי ברור ובחינה מתמדת של הפעילויות.
4. רמת שירות גבוהה.

ועל מנת לממש את היתרונות בפעולה באמצעות תאגיד עירוני שהגדיר המשרד בהקשר של תוכנית המראה :

1. מימוש החזון העירוני – באמצעות התמקצעות בתחום הפעילות ושימור ידע.
2. בחינה מתמדת של עיסוקי הליבה והשפעתם על המרחב הציבורי, בקיום חובת נאמנות לרשות המקומית.
3. איתור חידושים ויוזמות מקומיות וגלובליות כפוטנציאל לשיפור/הרחבת השירות לאזרח – לאור הגמישות התפעולית לעומת הרשות המקומית.
4. ניהול פעילויות כמרכזי רווח והפסד סגורים.

לדעת הביקורת מן הראוי שדירקטוריון החברה יפעל ביתר שאת, בהתאם לתפקידיו המוגדרים בדין, וכי הוא וועדותיו יהוו גורם מפקח ומנטר על פעילות החברה, כולל העמדת יעדים לשיפור, ניהול סיכונים ומדידת פעילות החברה באופן שוטף.

סוף ציטוט מדוח מבקר העירייה לשנת 2019, מפרק הביקורת בנושא – תאגידים עירוניים – ניהול רשומות, תיעוד ודיווח.

המצב המתואר בציטוט דוח מבקר העירייה לשנת 2019 נותר בעינו גם בשנת 2024, החכ"ל עוסקת בנושאים שונים ומגוונים (חלקם הפסדיים), אין לחכ"ל כל ערך מוסף בניהול פרויקטים בכלל ופרויקטים של תשתיות בפרט, דוגמת פיתוח תשתיות רובע 12 (נושא דוח זה).

עיריית ערד
דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

- **ממצא: החברה הכלכלית לערד לא מתמקדת בתחום עיסוק ספציפי מובהק, בו יש לה יתרון יחסי, זאת בניגוד להגדרת מפתחות משרד הפנים לתאגיד מוצלח – שאחד מהם הוא מיקוד בתחום עיסוק ספציפי מובהק, בו יש לתאגיד יתרון יחסי. בפועל, אין כל ערך מוסף מבחינה מקצועית להעברת מנהלת הסכם הגג לחכ"ל מאחר ואין לה כל ידע בתחום או עובדים בעלי השכלה הנדסית ותכנונית רלוונטית (שכירת יועצים ללא יכולת פיקוח והתמחות הארגון בתחום לא תביא ליתרון יחסי גם בהמשך יישום הסכם הגג).**

<u>תגובת המבוקר : אנו לא מסכימים עם קביעת הביקורת שאין פיקוח של העירייה (אגף הנדסה ואגף גזברות) נבנו שגרות עבודה מול שני האגפים ואנו מנסחים נהלי עבודה שיאפשרו פיקוח. בנוסף, החברה הינה זרוע ביצועית של עיריית ערד ומעצם ההגדרה מבצעת עבודות והחלטות המתקבלות בהנהלת העיר. גם דירקטוריון החברה הינו חדש וכיום הרבה יותר מעורב, נבנו ועדות שונות (ועדת בחינה, ועדת מכרזים, ועדת ביקורת) והדירקטוריון מעורב ופעיל. יחד עם זאת, אנו מסכימים כי יש לבנות נהלי עבודה מוגדרים וברורים מול אגף הגזברות ואגף הנדסה. אנו ניישם את ההמלצה ונגיש לביקורת בהקדם נהלים מוסדרים.</u>

התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : תגובת המבוקר לא סותרת את ממצא או מייתרת את ההמלצה.

- **המלצה: מומלץ לבחון דרכים לשימור ידע בחכ"ל בתחום יישום הסכם הגג על מנת לקדם יתרון יחסי לניהול פרויקטים של תשתיות בהמשך יישום ההסכם ופיתוח העיר בעתיד, זאת במיוחד לאור אי הגדרת פיקוח העירייה על ההתנהלות (אגף הנדסה וגזברות כפי שהיה עד שנת 2024) ולאור אי תפקוד דירקטוריון החברה כגורם מפקח.**

- **הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :**

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	**גבוהה**	גבוהה מאוד

- **ממצא: נמצא כי, ההחלטה משנת 2024 להעביר את כלל המנהלת לאחריות החכ"ל לא נתמכה בנהלי עבודה בין העירייה לחכ"ל ובתוך החכ"ל עצמה.**

<u>תגובת המבוקר : אנו ניישם את ההמלצה ונגיש לביקורת בהקדם נהלים מוסדרים.</u>

- **המלצה: מומלץ להגדיר ולהסדיר את תהליכי העבודה בין החכ"ל לעירייה ובתוך החכ"ל, להמשך עבודות הפיתוח בעיר. מומלץ לכתוב נהלים המממשים את מדיניות העירייה והחכ"ל, כולל בקרה של העירייה על ההתנהלות הן מהבחינה כספית והן מבחינה הנדסית.**

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

- **הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :**

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	**גבוהה**	גבוהה מאוד

- **ממצא: נמצא כי, בעקבות ההחלטה משנת 2024 להעביר את כלל המנהלת לאחריות החכ"ל הוחלט גם על הפסקת עבודת אנשי המנהלת שפעלו כעובדי העירייה (לדוגמה, מנהל מנהל מדור חוזים והתקשרויות שעבד במחלקת הרכש, ואחראי בקרה תקציבית שעבד תחת הגזברות) ושכירת כח אדם חדש תחת החכ"ל, זאת ללא כל הליך חפיפה מוסדר ושימור ידע.**

תגובת המבוקר : התקיימה חפיפה בין אחראי בקרה תקציבית בעיריית ערד לבין האחראית על תחום זה בחכ"ל, יחד עם האחראית על התב"רים בעירייה. יחד עם זאת, הידע המקצועי בכל הנוגע לדיווחים וחשבונות הקיים בחכ"ל עולה על הידע בתחום זה בעירייה וזאת לאור ניסיון החכ"ל מול רמ"י בפרוייקט רובע 12.

אנו רואים ערך בשימור ידע ופועלים בימים אלו להכנסת תוכנה שתאפשר ניהול ושימור ידע מיטביים.

התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : החפיפה המוזכרת בתגובת המבוקר (בתחום הבקרה בלבד) מוכרת לביקורת ולשיטת הביקורת לא היתה מיטבית כמצוין בממצא (לדוגמה בקרה וביקורת על כספים המגיעים לעירייה לאור הסכם הגג ממשרדי הממשלה), אך זה לא עיקר העניין, ההמלצה היא העניין המהותי בראייה עתידית.

- **המלצה: מומלץ להסדיר את נושא שימור הידע הארגוני (בעיקר לאור תחלופת העובדים), למניעת טעויות ושימור היתרון היחסי של חברה בעלת ידע.**

- **הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :**

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	**גבוהה**	גבוהה מאוד

6.1.3 ניהול הפרויקט עד ההחלטה על העברת כלל עובדי מנהלת הסכם הגג לאחריות החכ"ל

להלן המבנה הארגוני לעניין רובע 12 בפועל כפי שהוסבר לביקורת (לפני החלטת הנהלת העירייה בשנת 2024 להעברת כלל האחריות והניהול לחברה הכלכלית לערד בע"מ, בפועל, ההחלטה טרם יושמה במלואה נכון לסיום תאריך הביקורת לקראת סוף שנת 2024):

סקירת תפקידים בפרויקט הנדסי מבנה אופטימלי - לעומת ממלאי התפקידים בפרויקט רובע 12 בתקופת הביקורת:

1. **מהנדסת העירייה**

מהנדס הרשות המקומית הוא הסמכות המקצועית בתחום תפקידיו, שבו נכללים: תכנון העיר, הפיקוח והרישוי על הבניה בעיר, הבנייה הציבורית, העבודות הציבוריות כדוגמת כבישים, ביוב ותאורת רחוב. בפועל מהנדסת העירייה בתקופת הביקורת היא איג' מרים אלחדד (עזבה את תקפידה במהלך שנת 2024).

2. **המפקח על הפרויקט מטעם העירייה/חכ"ל**

בין תפקידיו: שירותי יעוץ מקצועי, ליווי מקצועי, עריכת מסמכים מקצועיים לצורך הכנת המכרזים לביצוע, ניהול (במידה ויידרש לכך) ופיקוח על ביצוע העבודות השונות.
בפועל בפרויקט זה הגורם המפקח הוא חברת גדיש.

3. **מנהל פרויקטים מטעם העירייה/חכ"ל**

תפקיד המנהל לתאם ולפקח על התנהלות הפרויקט שהוגדר. לאחר מכן הוא עובר בין המחלקות ובודק האם הפרויקט מתקדם לפי לוח הזמנים ועל פי המתווה שהוגדר.
בפועל, בפרויקט זה חברת גדיש ביצעה גם את הניהול.

4. **יועצים שונים לפרויקט**

יועצים בתחומי התמחות שונים כגון: קונסטרוקציה, אדריכל נוף וכדומה.
בפועל, במסגרת ההסכם מול החכ"ל, היועצים הועסקו על ידי מנהל הפרויקט.

ציטוט מדוח מבקר העירייה לשנת 2021 מפרק מעקב אחרת תיקון ליקויים לדוח מבקר העירייה משנת 2019:

6.1 הליקוי: מהביקורת עולה, כי מסמכים רבים אינם מתועדים באופן מסודר בעירייה. בפרויקטים של בנייה, אין גורם אחד האחראי על ניהול תיק פרויקט. כתוצאה מכך, קיים קושי באיתור מסמכי הפרויקט בדיעבד. אין גורם מוגדר שאחראי על תיעוד כל המסמכים.

תגובת המבוקר: העירייה רוכשת תוכנה לניהול פרויקטים, אשר תיתן מענה גם לכל נושאי תיעוד חומר הפרויקטים. תאריך יעד 1.7.2020.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי:

מומלץ להגדיר גורם, שיהיה אחראי על תיעוד כלל המסמכים בתיק פרויקט מתחילתו ועד סופו.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שאושרה במועצת העיר מתאריך 3/11/2020:

הועדה ממליצה שלכל פרויקט ימונה מנהל פרויקט עם סמכויות, שתחתיו יעבור כל מה שקשור לאותו פרויקט. כמו כן לקיים תיעוד מלא בכל הנוגע לפרויקט ולוודא שמבצעי הפרויקט עומדים בלו"ז לביצוע העבודה.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2021:

החלטת הוועדה מקובלת, תוכנה לניהול פרויקטים נרכשה. העירייה רואה חשיבות רבה במינוי מנהל פרויקט לכל פרויקט, אלא שאין בנמצא מנהלי פרויקטים. העירייה נמצאת בתהליכי איתור, שאלו יאותרו ימונו ויעבדו עם התוכנה. תאריך למעקב 1.1.2022

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2021:

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב

לא נקבע	1/1/2022	התייחסות צוות תיקון הליקויים אינה רלוונטית למהות הליקוי ובכל מקרה צופה פני עתיד. גם בשנת 2021 קיימים פרויקטים ללא תיק תיעוד מסודר, ולא הוגדר גורם מתכלל ומנטר לנושא לשיטת הביקורת אין זה מספיק שמנהל הפרויקט מרכיב את תיק הפרויקט, ללא אחידות ופיקוח של גורם נוסף. מכאן – לא תוקן.	

סוף ציטוט מדוח מבקר העירייה לשנת 2021.

כאמור, החברה הכלכלית לערד בע"מ (להלן -החכ"ל) הינה זרוע ביצועית של עיריית ערד, בבעלות מלאה של העירייה.

<u>הסכם התקשרות עירייה – חכ"ל</u>

ביום ה- 31.05.2020 נחתם הסכם התקשרות בין העירייה לחברה הכלכלית ובו התחייבה החכ"ל לבצע, בין היתר, את הפעולות הבאות:

- הכנת תוכניות ביצוע;
- פיקוח;
- עמידה ביעדי תקציב;
- חתימה על הסכמים עם רמ"י;
- הוצאת היתרים;
- תיאום בין כלל הגורמים;
- הכנת תיקי מכרז לביצוע הפרויקטים;
- אישור חשבונות;
- מסירה סופית.

התשלום בגין השירותים נקבע בסעיפים 41-34 להסכם:

- החכ"ל תאשר מול רמ"י חשבונות לתשלום של כל הספקים, קבלנים ונותני שירותים;
- החשבונות, לאחר אישור רמ"י, ישולמו לחכ"ל תוך 37 ימים ממועד הגשתם לחשבות רמ"י, בצירוף עמלת הרשות;
- תקבולים מרמ"י בחכ"ל יועברו לעירייה בניכוי 1% עמלה מתוך העמלה הגלובלית;

- ככל ויהיה צפוי גירעון בכל אחד משלבי הפרויקט יפעלו החכ"ל והעירייה לבחינת צורך בשימוש בסעיף בצ"מ וככל ויידרש עדכון תקציב, הדבר יהיה בכפוף לאישור הכרעת רמ"י.

<u>הסכם התקשרות עם חברת ניהול</u>

ביום 15.04.2019 התקשרה החכ"ל עם חברת 'גדיש חברה להנדסה בע"מ' (להלן: "**גדיש" או חברת ניהול**") במסגרת זכייתה במכרז שמספרו 3/2019.

ביום 10.09.2020 החכ"ל עדכנה את ההתקשרות וצירפה נספח המפרט שמונה אבני דרך לתשלום ביניהם:

- תכנון כללי
- תכנון ארעי, אומדן ואישור תיק שיווק
- שיווק
- תכנון מפורט מאושר
- עריכת מסמכי מכרז ואישורם
- הליכי מכרז עד קביעת זוכה
- ביצוע
- קבלת עבודה.

מכאן, בהתאם להחלטת מועצת העיר בעניין מינוי מנהל פרויקט, אכן קיים מנהל פרויקט במקרה זה, חברת גדיש שהיא הגוף המפקח על הפרויקט.

- **ממצא: בניגוד לעבר, בפרויקט פיתוח התשתיות רובע 12 שלב א', קיים בפועל מנהל פרויקט (חברת גדיש) אשר מרכז את אופן התנהלות הפרויקט כולל בחינת עמידה בזמנים - תקין.**

כאמור, אין בחכ"ל הון אנושי בעל מיומנויות או התמחות בניהול פרויקטים של תשתיות, בפועל, תפקיד החכ"ל מתבטא בבקרה כספית מסוימת (בעירייה מועסק אחראי בקרה תקציבית) ותזרים מזומנים, כאשר הפיקוח והניהול מבוצעים באמצעות חברת גדיש ומנהלת הסכם הגג.

עיריית ערד
דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

יודגש, כי מטבע הדברים, פרויקט הנדסי הוא פרויקט עתיר סיכונים (כולל סיכונים כספיים לאור הסכומים המהותיים של עלויות הפיתוח). אומנם הסיכונים בפרוייקט מגודרים, מעצם העובדה שהתקציבים מתקבלים ממשרד השיכון ומרמ"י והפרויקט מפוקח על ידם, אך עדיין קיימים סיכונים על הגורם המנהל את הביצוע ובכלל זה לדוגמה סיכון לתביעות בגין איחורים במסירה (כפי שהיו בפועל בפרוייקט), תביעות של הקבלן או נגד הקבלן.

ספק אם העמלה המשולמת לחכ"ל על פי ההסכם יש בה כדי לפצות את החברה במקרה של התממשות הסיכונים הגדולים בפרויקט.

<u>הערת המבוקר : העמלה תוקנה, קיים נספח לחוזה.</u>

התייחסות הביקורת להערת המבוקר : הנספח אושר במועצת העירייה רק באוקטובר 2024 לאחר סיום הביקורת, בכל מקרה לא צורף כל תיעוד להערכת, מיפוי וניהול הסיכונים בפרויקט, כך שהקביעה כי העמלה תוקנה היא נכונה עובדתית, אך לא ברור אם היא עונה על כלל הסיכונים הכספיים בפרויקט, מכאן נותר הספק כטענת הביקורת.

<u>ציטוט מדוח מבקר העירייה לשנת 2019, מפרק הביקורת בנושא – ביצוע פרויקטים של בינוי באמצעות החברה למשק וכלכלה בע"מ :</u>

כאמור במטרת ביקרות מספר 1 לדוח זה, ובדוחות מבקר העירייה בכל השנים האחרונות (בשנים עברו דוחות הביקורת מתייחסים לפרויקטים שלא באמצעות המשכ"ל), אופן ניהול הפרויקטים בעירייה לא מתנהל בהתאם לתוכנית סדורה, דבר המתבטא עיכובים בלוחות הזמנים של הפרויקטים, באיכות הפרויקטים, ובסיכון מהותי להוצאת כספים שלא באופן ראוי.

לאור כשל השוק בנושא המכרזים בכלל ומכרזי הבינוי בפרט כאשר העירייה מנסה לקיים הליך עצמאי (כמתואר גם בדוח מבקר העירייה לשנת 2017 בנושא ועדת המכרזים), לכאורה, הפתרון של ביצוע פרויקט באמצעות המשכ"ל נראה כפתרון אופטימלי.

בפועל, לאור ממצאי דוח זה, נראה כי גם בדרך פעולה באמצעות המשכ"ל, העירייה לא מקבלת פרויקטים בהתאם ללוחות הזמנים, מוצרים איכותיים ושליטה והבנה מלאה מבחינת התשלומים, מכאן על העירייה לפעול להסדרת הנושא בכוחות עצמה.

- **ממצא : בחירת ניהול בניית פרויקט באמצעות המשכ"ל, לא פתר את הבעיות איתן מתמודדת העירייה, כאשר יוצאת למכרז לבניית פרויקט באופן עצמאי :**
  כך, הפרויקטים לא מסתיימים על פי לוחות הזמנים שנקבעו בחוזה.
  כך, לא כל הפרויקטים מבוצעים באיכות ראויה.
  כך, העירייה נאלצת להשקיע תקציבים נוספים להסדרת הפרויקט, זמן לא ארוך לאחר סיומו.
  כך, לעיתים לא מתקיימת שליטה מלאה על אישור עבודות נוספות והתשלומים בגינם.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

- **המלצה : מומלץ כי העירייה תבנה תוכנית עבודה סדורה בניהול פרויקטים (נוהל עבודה ושימוש במערכות מידע יעודיות), תוכנית אשר תחייב את כל המחלקות הרלוונטיות לפרויקט.**

סוף ציטוט מדוח מבקר העירייה לשנת 2019, מפרק הביקורת בנושא – ביצוע פרויקטים של בינוי באמצעות החברה למשק וכלכלה בע"מ.

- **ממצא: גם בסוף שנת 2024 (סיום תקופת הביקורת), העירייה עדיין לא הסדירה נוהל עבודה בתחום הפרויקטים, כהמלצת הביקורת עוד משנת 2019 בדוח ביקורת בנושא ביצוע פרויקטים של בינוי באמצעות החברה למשק וכלכלה.**

<u>תגובת המבוקר : נכתב נוהל ניהול פרוייקטים בשיתוף עם הגורמים המקצועיים בעירייה ובחכ"ל.</u>

התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : תגובת המבוקר לא נתמכה בתיעוד רלוונטי (נוהל), נושא ניהול פרויקט באמצעות תוכנה עדיין לא קיים בחכ"ל, מכאן תגובת המבוקר לא רלוונטית לממצא או מייתרת את ההמלצה. כמו כן, הממצא מתייחס גם לעירייה ככל ומבוצעים פרויקטים באמצעות מחלקות הביצוע השונות.

- **המלצה : מומלץ, כי העירייה תבנה תוכנית עבודה סדורה בניהול פרויקטים (נוהל עבודה ושימוש במערכות מידע ייעודיות), תוכנית אשר תחייב את כל המחלקות הרלוונטיות לפרויקט ואת החברה הכלכלית לערד בע"מ, להקטנת הסיכונים בפעילות וזאת במיוחד לאור ריבוי העוסקים במלאכה ותחלופת העובדים ומועסקים במיקור חוץ.**

- **הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :**

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	**גבוהה מאוד**

6.1.4 שימוש בתוכנת אקספוננט לצורכי בקרה ופיקוח

ציטוט מדוח מבקר העירייה לשנת 2019, מפרק הביקורת בנושא – ביצוע פרויקטים של בינוי באמצעות החברה למשק וכלכלה בע"מ :

כפי שתואר במטרת ביקורת מספר 1 , נמצאו ליקויים במעקב אחר שינויים, ביישום התכוניות ובשמירת מסמכים בפרויקטים. כמו כן, לא בוצע תיאום בין מתכננים ויועצים, לא נערכו לוחות גאנט או לוח זמנים לביצוע והם הוגשו באיחור לעומת לוח הזמנים שנקבע בחוזה. בנוסף, ניהול הערבויות והביטוחים היה לוקה בחסר, חשבונות הוגשו בחלקם באיחור רב ונמצאו ליקויים רבים באיכות הביצוע.

הביקורת סבורה, כי על העירייה לשקול שימוש בתוכנה לניהול פרויקטים.

בתחום ניהול הפרויקטים ניתן להגדיר 3 תחומי ניהול בהן מתמחות התוכנות :

- תכנון וביצוע הנדסי – תוכנות בהם ניתן להעלות את כל התוכניות ולעדכן תוכניות, כך שהמפקחים והמבצעים בשטח יהיו מעודכנים בכל התוכניות כולל שינויים. ניהול יומן עבודה ממוחשב כך שגם הקבלנים וגם המפקחים בשטח מעדכנים את היומן . בחלק מהתוכנות יכלול תחום זה גם מעקב ועדכון לוח זמנים בפרויקט. בחלק מהתוכנות כולל מודול זה עדכונים לגבי ביקורות איכות, אישור/ דחיית חומרים ועוד.
- מעקב תקציבי וחשבונות – תוכנות לניהול מעקב תקציבי אחר הפרויקט, עדכון ביצוע ועלויות, חריגות מתקציב.
- ניהול תהליכים ושמירת מסמכים – ניהול תיק פרויקט כולל חוזים, ערבויות וביטוחים. מעקב אחר תיועד מסמכי הפרויקט כולל ישיבות עבודה, צו התחלת עבודה וכו'.

סוף ציטוט מדוח מבקר העירייה לשנת 2019, מפרק הביקורת בנושא – ביצוע פרויקטים של בינוי באמצעות החברה למשק וכלכלה בע"מ.

בביקורת מעקב אחר תיקון ליקויים של דוח מבקר העירייה לשנת 2019, שבוצעה במסגרת דוח מבקר העירייה 2021, הצהירה העירייה כי רכשה תוכנת ניהול פרויקטים, וכי באמצעותה יתוקנו רוב הליקויים שעלו בדוח הביקורת משנת 2019, ציטוט לדוגמא :

6.2 הליקוי : העירייה אינה מקפידה לקבל קבצי מחשב של כתבי הכמויות בפרויקטים וכן אינה מקבלת קבצים ממוחשבים של חשבונות חלקיים וסופיים – המכילים נתונים רבים. החוסר בתיעוד במערכת הממוחשבת של העירייה כדוגמת קבצי אקסל המכילים כתבי כמויות ופירוט חשבונות חלקיים וסופיים, אינו מאפשר (או מקשה מאוד) על העירייה

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

לוודא , כי קיבלה את כל מה שנכלל בחוזה וכן מקשה לבדוק האם דרישות לתשלום על עבודות נוספות, הן אומנם על עבודות שלא נכללו בכתב הכמויות המקורי.

תגובת המבוקר : העירייה רוכשת תוכנה לניהול פרויקטים, אשר תיתן מענה גם לכל נושאי תיעוד חומר הפרויקטים. תאריך יעד 1.7.2020.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

יש להקפיד לקבל בכל פרויקט קבצי מחשב של כמויות החוזה וכמויות בפועל.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שאושרה במועצת העיר מתאריך 3/11/2020 :

הועדה ממליצה שלכל פרויקט ימונה מנהל פרויקט עם סמכויות, שתחתיו יעבור כל מה שקשור לאותו פרויקט. כמו כן לקיים תיעוד מלא בכל הנוגע לפרויקט ולוודא שמבצעי הפרויקט עומדים בלו"ז לביצוע העבודה.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2021 :

החלטת הוועדה מקובלת, תוכנה לניהול פרויקטים נרכשה. העירייה רואה חשיבות רבה במינוי מנהל פרויקט לכל פרויקט, אלא שאין בנמצא מנהלי פרויקטים. העירייה נמצאת בתהליכי איתור, שאלו יאותרו ימונו ויעבדו עם התוכנה.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2021 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	התייחסות צוות תיקון הליקויים צופה פני עתיד. מכאן – לא תוקן.	לא תוקן

סוף ציטוט מדוח מבקר העירייה לשנת 2021, בפרק הדן בתיקון ליקויים מפורט של דוח המבקר לשנת 2019.

כאמור, העירייה רכשה תוכנה לניהול פרויקטים בשנת 2021, בפועל, גם בשנת 2024 לא נוהלו כל הפרויקטים באמצעות התוכנה שנרכשה כולל פרויקט תשתיות רובע 12 נושא ביקורת זו, זאת למרות שמנהלת הסכם הגג היתה כפופה מקצועית לאגף ההנדסה בעירייה.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

ציטוט מדוח מבקר העירייה לשנת 2023, בפרק הביקורת בנושא אגף הנדסה – פרויקט תכנון והקמת מעון יום 6 כיתות :

תוכנת אקספו-נט

התוכנה היא מערכת לניהול פרויקטים בתחומי הבנייה והאדריכלות, הפועלת בסביבת אינטרנט ומאפשרת שליטה במידע ותיאום מלא, משלב התכנון ועד לסיום הפרויקט. אקספו-נט מורכבת ממספר יישומים שמשתלבים זה בזה ויוצרים מארג שלם של יישומים. בין היתר כוללת המערכת יומן פרויקט, מערכת אישית לניהול משימות, ניהול הזמנות ישירות למכוני העתקות, תכתובת פנימית, הפקת דוחות מעקב, תוכנת צפייה לקבצי CAD ועוד... אקספו-נט פועלת בסביבת האינטרנט, אינה מצריכה התקנות, והיא נגישה מכל מקום בעולם, גם באמצעות טאבלט וסמארטפון, ומערכות הפעלה ל iPhone-ו - Android.

מצ"ב שימושים שונים לתוכנה, כפי שמופיעים באתר האינטרנט שלה :

- ❌ **ממצא: בניגוד להצהרות העירייה, התוכנה לניהול פרויקטים שנרכשה לפני מעל שנתיים, טרם הוטמעה ובפועל לא השתמשו בה בניהול פרויקט תכנון והקמת מעון יום 6 כיתות.**

- **המלצה : מומלץ לפעול להטמעת התוכנה בהקדם, הביקורת התרשמה כי ניצול היכולות של התוכנה, יסייע רבות לניהול פרויקטים ברשות.**

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

- **הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :**

סוף ציטוט מדוח מבקר העירייה לשנת 2023 ,בפרק הביקורת בנושא אגף הנדסה – פרויקט תכנון והקמת מעון יום 6 כיתות.

נמצא כי הדיווחים בגין התקדמות הפרויקט תשתיות רובע 12 – חלק א', לא בוצעו באמצעות התוכנה הייעודית של העירייה לניהול פרויקטים, כך שאין ריכוז של כלל ההתנהלות בפרויקט.

- **ממצא: בניגוד להצהרות העירייה, נמצא כי הפרויקט לא נוהל באמצעות התוכנה לניהול פרויקטים שנרכשה בעירייה, בכך איבדה העירייה את האפשרות לבקרה בזמן אמת על אופן התקדמות הפרויקט בשטח ואת היתרונות בריכוז כלל התיעוד של הפרויקט.**
  <u>תגובת המבוקר : הפרויקט נוהל באמצעות האקספוננט בעירייה אך לא בצורה האופטימלית. אנו בהליך בחינת תוכנה לניהול שתאפשר ניהול פרויקט, ניהול ידע וניהול חשבונות. בתהליך מעורב גם מנמ"ר העירייה. לאחר רכישת התוכנה נפעל להטמעה שלה. כיום בוחנים את האפשרויות לחיבור החברה למערכות המחשוב של העירייה.</u>
  התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : תגובת המבוקר לא נתמכה בתיעוד רלוונטי (פלט תוכנה), נושא ניהול פרויקט באמצעות תוכנה עדיין לא קיים בחכ"ל, מכאן תגובת המבוקר לא רלוונטית לממצא או מייתרת את ההמלצה. כמו כן, הממצא מתייחס גם לעירייה ככל ומבוצעים פרויקטים באמצעות מחלקות הביצוע השונות.

- **המלצה : מומלץ לנהל את הפרויקט באמצעות תוכנת ניהול פרויקטים על מנת לאפשר בקרה בזמן אמת וריכוז כלל התיעוד הרלוונטי לפרויקט (הסכמים, יומני עבודה, התכתבויות, כתבי כמויות, עבודות חריגות וכד').**

- **הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :**

6.1.5 ביצוע -ניהול יומני עבודה

בכל פרויקט הנדסי, יש חשיבות לניהול יומיומי של יומני עבודה. ביומן העבודה נרשמים כל פרטי העבודות שבוצעו, העובדים, החומרים והכלים בהם נעשה שימוש והערות הקבלן והמפקח. במקרה של מחלוקת, יומני העבודה מהווים ראייה משפטית במעלה ראשונה על ביצוע העבודות.

סעיף 2 לחוזה המדף, עוסק ב "תפקידיו וסמכויותיו של המפקח – ניהול יומן". הסעיף קובע כי על הקבלן לנהל יומן עבודה באתר בשלושה עותקים. היומן הוא יומי וירשמו בו העבודות שבוצעו, מספר עובדים ופרטי עובדים מקצועיים, כלים בהם נעשה שימוש ומזג האוויר . בנוסף, המפקח ירשום ביומן פרטים המשקפים את המצב העובדתי בפרויקט וכן הוראות לקבלן בקשר לביצוע העבודות. כל רישום ביומן ייחתם על ידי המפקח והקבלן.

הביקורת קיבלה לעיונה את יומני העבודה ובחנה את אופן מילוי יומני העבודה בהתאם להוראות החוזה.

להלן יומני העבודה שנמסרו לביקורת:

מספר יומן	תאריכי עבודה באתר
104	18/02-23/02-2024
105	25/02-01/03-2024
106	03-08/03/2024
107	10/03-15/03-2024
108	17/03-22/03-2024
109	24/03-29/03-2024
110	31/03-05/04-2024
111	חסר
112	14/04-19/04-2024
113	21/04-26/04-2024
114	28/04-03/05-2024
115	05/05-10/05-2024
127	28/07-02/08-2024
128	04/08-09/08-2024
129	11/08-16/08-2024
130	18/08-23/08-2024
131	25/08-30/08-2024

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

הביקורת מציינת לחיוב את אופן מילוי יומני העבודה, שכלל פירוט בנוגע לעבודות שבוצעו, שימוש בכלי עבודה, תנאי מזג אוויר, מספר עובדים באתר, הערות קבלן והערות מפקח. כמו כן, יומני העבודה נחתמו על ידי המפקח ועל ידי הקבלן.

להלן דוגמה ליומן עבודה:

12.תומר המילוי במתחם 4 מורכב ברובו מאבנים בגודל של כ 20 ס"מ, סלעים, ופסולת בנייה, הנ"ל אינו מתאים ואינו עונה על דרישות המפרט לחומר מנופה או גרוס. אי לכך ובהתאם לזאת החל מתאריך 2.11.23 לא מאושר המשך עבודות מילוי מחומר זה בכל שמחי העבודה כנ"ל גריסה החומר הנוכחי לא מאושר, על הקבלן לפנות מיידית את החומר ולהאם סיור בדיקה בשטח בנוכחות הפיקוח ויוצע קרקע. אי ביצוע עבודות מילוי במתחם 4 מעכב את לו"ז הפרוייקט באחריות הקבלן, ניתן לעבוד עם חומר מאושר בלבד.		
13.על הקבלן לקדם את כלל העבודות בשטח עבודות עפר, ביוב, ניקוז, מים, מי קולחין, חברת חשמל, תאורה, תקשורת, השקייה, גז, פילרים, אבני שפה ומבנה כביש. אי סיום העבודות ומסירתם מעקב משמעותית את מסירת המגרשים ועמידה בלו"ז הפרוייקט באחריות וע"ח הקבלן.		
14.בהמשך לפגישה מיום רביעי 29.2.2024 הובהר לקבלן שוב כי יש להמשיך ולנפות ו/או לגרוס את החומר באתר. זו תקופה של כארבע חודשים שאין פעילות בתחום באתר. הובהר על יד הפיקוח מספר פעמים כי במסגרת החוזה הינכם נדרשים לפנות את עודפי החפירה לאתר מורשה. בפגישה התחייבתם להחזיר את הנפח ביום שני 4.3.2024 בבוקר להמשך ניפוי של ערמות העפר. יש לציין כי באחריותכם לטפל ולפנות את כל החומר מהאתר ע"פ תנאי ההסכם. יש לציין כי נכון להיום אין אישור לפנות את החומר הפסול לוואדיות בשטח התוכנית. על הקבלן להעביר לו"ז לסיום עבודות העפר באתר כולל פינוי כל החומר הפסול. כל האמור באחריות וע"ח הקבלן בלבד. **בתאריך 2.6.24 אושר לקבלן להתחיל במילוי שטח הואדי, חומר המילוי יהיה ע"י עודפי החפירה הקיימים באתר שהתקבלו במהלך ע"ע במתחם 1 הנחיות אופן הביצוע נמסרו לקבלן בפגישה. אישור מילוי שטח הואדי אינו מבטל את התחייבות הקבלן להמשך עבודות גריסה וניפוי החומר הקיים.**		
15.בתאריך 20.5.24 נמסר ע"י הקבלן דו"ח בדיקה לחץ ע"י ספק הצנרת עבור קווי מים כבישים 3+6 והועבר לבדיקה ואישור מתכנן. בתאריך 29.5.24 נשלח לקבלן התייחסות מתכנן לטיפול הקבלן.		
16.טרם בוצע בניית קירות וביסוס לחדר טרפו 4038 כל עיכוב בלו"ז הפרוייקט באחריות וע"ח הקבלן.		
17.טרם בוצע בניית קירות עבור חדר טרפו 4025 כל עיכוב בלו"ז הפרוייקט באחריות וע"ח הקבלן.		
18.עקב אי עמידה בלו"ז מצד הקבלן בתאריך 5.6.24 התקיימה שיחת שימוע נוספת במשרדי העירייה והוחלט לפנים משורת הדין ועל מנת למנוע נזקים נוספים לקבלן ארכת זמן נוספת לסיום העבודות עד לתאריך 15.7.24 ומסירת העבודות עד לתאריך 20.8.24.		
הערות הקבלן		
1.יש בשטח העבודה אבן צור לא ניתן לגריסה וזה גורם לתקלות במגרסה מידי שבוע, עניין זה לא היה ידוע לנו מתחילת הפרוייקט.		
2.החל מתאריך 8.10.23 מתבצע עבודה חלקית עקב מלחמת "חרבות ברזל".		
חתימת הקבלן:		חתימת הפיקוח:

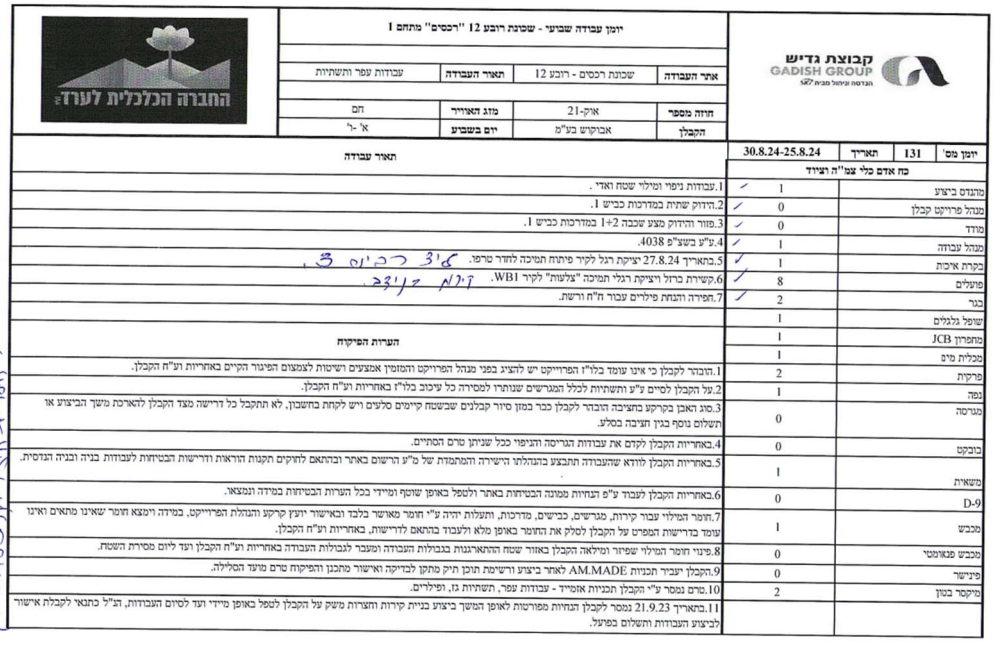

קבוצת גדיש GADISH GROUP

החברה הכלכלית לערד

יומן עבודה שבועי - שכונת ריבוע 12 "רכסים" מתחם 1

אתר העבודה	שכונת רכסים - ריבוע 12	תאור העבודה	עבודות עפר ותשתיות
חזית מספר	איק-21	מזג האוויר	חם
הקבלן	אבוקוש בע"מ	יום בשבוע	א' -ו'

יומן מס'	131	תאריך	30.8.24-25.8.24
כח אדם כלי צמ"ה וציוד			
מהנדס ביצוע	1	✓	
מנהל פרוייקט קבלן	0	✓	
מודד	0	✓	
מנהל עבודה	1	✓	
בקרת איכות	1	✓	
פועלים	8	✓	
בור	2	✓	
שופל גלגלים	1		
מחפרון JCB	1		
מכלית מים	1		
פרוקית	2		
נפה	1		
מגרסה	0		
כובקט	0		
משאית	1		
D-9	0		
מכבש	1		
מכבש פנאומטי	0		
פינישר	0		
מיקסר בטון	2		

תאור עבודה
1.עבודות ניפוי ומילוי שטח ואדי .
2.הדוק שתית במדרכות כביש 1.
3.מזור והידוק מצע שכבה 2+1 במדרכות כביש 1.
4.ע"ע בשצ"פ 4038.
5.בתאריך 27.8.24 יציקת רגל לקיר פיתוח תמיכה לחדר טרפו.
6.קשירת ברזל ויציקת רגלי תמיכה "צלעות" לקיר WB1.
7.חפירה והנחת פילרים עבור חח"ת ורשת.
הערות הפיקוח
1.הובהר לקבלן כי אינו עומד בלו"ז הפרוייקט יש להציג בפני מנהל הפרויקט והמזמין אמצעים ושיטות לצמצום הפיגור הקיים באחריות וע"ח הקבלן.
2.על הקבלן לסיים ע"ע ותשתיות לכלל המגרשים שנותרו למסירה כל עיכוב בלו"ז באחריות וע"ח הקבלן.
3.סוג האבן בקרקע מחציבה הובהר לקבלן כבר במזן סיור קבלנים שבשטח קירמים סלעים ויש לקחת בחשבון, לא תתקבל כל דרישה מצד הקבלן לתארכת נשך הביצוע או תשלום נוסף בגין חציבה בסלע.
4.באחריות הקבלן לקדם את עבודות הגריסה והניפוי ככל שניתן טרם הסתיים.
5.באחריות הקבלן לוודא שהעבודה תתבצע בהתאלתו הישירה והמתמדת של מ"ע הרשום באתר ובהתאם לתוקים תקנות הוראות ודרישות הבטיחות לעבודות בניה ובניה הנדסית.
6.באחריות הקבלן לעבוד ע"פ הנחיות ממונה הבטיחות באתר ולטפל באופן שוטף ומידי בכל הערות הבטיחות במידה ונמצאו.
7.חומר המילוי עבור קירות, מגרשים, כבישים, מדרכות, ותעלות יהיה ע"י חומר מאושר בלבד ובאישור יועץ קרקע והנהלת הפרוייקט. במידה וימצא חומר שאינו מתאים ואינו עומד בדרישות המפרט על הקבלן לסלק את החומר באופן מלא ולעבוד בהתאם לדרישות, באחריות וע"ח הקבלן.
8.פינוי חומר המילוי שפיור ומילאה הקבלן באזור שטח ההתארגנות בגבולות העבודה ומעבר לגבולות העבודה באחריות וע"ח הקבלן ועד ליום מסירת השטח.
9.הקבלן יעביר תכניות AM.MADE לאחר ביצוע ורשימת תוכן תיק מתן לבדיקה ואישור מתכנן והפיקוח טרם מועד הסלילה.
10.טרם נמסר ע"י הקבלן תכניות אומיית - עבודות עפר, תשתיות גז, ופילרים.
11.בתאריך 21.9.23 נמסר לקבלן הנחיות מפורטות לאופן המשך ביצוע בניית קירות וחצריות משק על הקבלן לטפל באופן מיידי ועד לסיום העבודות, הנ"ל כתנאי לקבלת אישור לביצוע העבודות ותשלום בפועל.

עיריית ערד
דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

מנתוני הטבלה לעיל עולה:

יומני העבודה הינם שבועיים ולא יומיים כפי שנדרש בהוראות החוזה.

לביקורת לא נמסרו כלל יומני העבודה, אלא רק יומני עבודה משנת 2024, ולכן לא ניתן לדעת האם יומני העבודה מולאו מתחילת העבודות בשטח.

- **ממצא: נמצא כי יומני העבודה שהועברו לביקורת מולאו בפרוט הנדרש - תקין.**

- **ממצא: יומני העבודה שהועברו לביקורת הינם לחודשים 2-8/2024, בניגוד לנדרש היומנים מולאו פעם בשבוע ולא בכל יום, כמו כן נמצא שבוע חסר ביומן העבודה שהועבר לביקורת ולא נמסרו יומני עבודה לשנים קודמות.**

תגובת המבוקר: ההמלצה מקובלת, הנחיה בהתאם תעבור למפקחים, מילוי ההנחיה ייבדק על ידנו.

- **המלצה: מומלץ להקפיד על מילוי יומן על בסיס יומי כאמור בחוזה ולמילוי יומנים בכל תקופת העבודה. גם אם לא מבוצעת עבודה בשבוע מסוים, רצוי לציין זאת ביומן העבודה, על מנת שיתועד שבאותו שבוע לא בוצעו עבודות.**

- **הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא:**

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

6.1.6 <u>לוחות זמנים</u>

סעיף 00.22 להסכם מול הקבלן המצבע קובע כי "העבודה תימסר לרשות המקומית/חברה כלכלית לערד בשלמות ולא בחלקים..... המפקח יבדוק את העבודה ויאשר את סיומה. מסירת העבודה הסופית ומתן תעודת סיום/גמר, מותנית בקבלת העבודה גם על ידי העירייה וכן גורמי התשתיות השונים.... **מודגש כי האחריות למסירת הפרויקט לרשויות השונות חלה על הקבלן בלבד**" (ההדגשה במקור).

תקופת הביצוע נקבעה בנספח ב' להסכם ל-18 חודשים עד למסירה מלאה של כלל העבודות בחוזה. בנספח א' נקבע, כי בגין פיגור בביצוע יקוזז לקבלן 5,000 ₪ עבור כל יום קלנדרי של פיגור.

<u>נספח ב- 3 מתאר את אופן הגשת פרוטוקול מסירת העבודות לרשות המקומית, להלן הנספח:</u>

נספח ב-3

<u>פרוטוקול מסירת עבודה לרשות המקומית</u>

שם הרשות: _____

שם הפרויקט: _____

נערך סיור מסירה ראשונה / סופית לעבודה הנ"ל בהשתתפות:

נציג הרשות המקומית
נציג הפיקוח: _____
נציג הקבלן: _____
נציג המתכנן: _____
מנהל הפרויקט: _____
אחר: _____

לאחר הסיור מצאנו כי העבודה בוצעה בשלמותה והושלמה לשביעות רצוננו פרט לליקויים המפורטים להלן:

1)
2)
3)
4)
5)

על הקבלן לתקן את הליקויים הנ"ל עד לתאריך: _____

הכביש חוזר לאחזקת ואחריות הרשות המקומית: _____

חתימת הקבלן	חתימת המפקח	חתימת הרשות	חתימת מנהל הפרויקט

עיריית ערד
דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

ביום 29.12.21 נמסרה הודעת זכיה על ידי החכ"ל לקבלן הזוכה ובה הודגש כי "בפרויקט זה תהיה הקפדה יתרה על נושא העמידה בלו"ז.."

נספח ח' לחוזה למכרז 10/2021 קובע הנחיות ללוחות זמנים והקבלן התחייב להכין לו"ז מפורט לביצוע העבודה כאשר הלו"ז מחולק לשני שלבים :

- **שלב א** – לו"ז לתקופה של 90 יום אשר יוגש תוך 14 ימים קלנדריים מצו התחלת העבודה.
- **שלב ב** – לו"ז לכל הפרויקט אשר יוגש תוך 60 ימים קלנדריים מצו התחלת עבודה.

בחוזה מודגש, כי על הקבלן להכין את הלו"ז על פי שיטת "הנתיב הקריטי", לרבות קשרים לוגים אליו ומרווח זמן בטחון . עוד הובהר, כי פעילות אשר נכללות בתכולת העבודה של הקבלן ולא נכללו מסיבה כלשהי בל"ז הבסיסי שהגיש הקבלן , ישולבו בלו"ז בתוך לוח הזמנים שנקבע וללא דחייה בלו"ז.

בנוסף נקבע כי :

- הלו"ז שיוגש ע"י הקבלן יעבור בדיקה ואישור של הפקח ומזמין העבודה.
- הלו"ז שיאושר יוגדר כ – "לו"ז בסיסי " וייהפך למסמך בלתי נפרד מהחוזה.
- לו"ז ייבדק ויעודכן אחת לחודש ומחויב באישורו של המפקח.
- על הקבלן להגיש אחת לחודש דו"ח חודשי המציג את סטטוס ביצוע הפרויקט. הדוח יכלול פעילויות שהושלמו או נמצאות בתהליך ביצוע , פירוט הפיגורים הצפויים וכיצד מתכוון הקבלן לנהוג על מנת למנוע פיגורים נוספים, או להשיג את הפיגור שנוצר.

<u>צו התחלת עבודה לקבלן יצא ביום 2.3.22 וסיום מתוכנן 1.9.23 – 18 חודשים מתחילת עבודה סעיף 00.16 להסכם, העוסק ב'לוח זמנים', מפרט שורה של הוראות, ביניהן :</u>

- תוך 14 ימים ממתן צו תחילת העבודה, יגיש הקבלן למפקח לוח זמנים מפורט ומחייב לביצוע העבודות.
- לוח הזמנים יעודכן כל חודש, כתנאי להגשת חשבון חודשי. ככל ולא יוגש לוח הזמנים המעודכן, יידחה החשבון.
- כל סטייה ושינוי בלוח הזמנים, תאושר על ידי מנהל הפרויקט.
- ככל ותידרש סטייה מאבני הדרך, יובא הנושא לאישור ועדת המכרזים.

במסגרת הדוחות והמפגשים אחת לחודש, בוצעו מספר התרעות לקבלן בנושא אי עמידתו בלוחות הזמנים עליו התחייב.

הביקורת קיבלה לעיונה דו"ח סטטוס מחודש יולי 2024, שנערך על ידי חברת גדיש, ובו ריכוז של אי עמידה בלוחות הזמנים של הקבלן כמפורט בטבלה הבאה :

תאריך	פעולה שבוצעה
ינואר 2023	הובהר לקבלן כי אינו עומד בלוחות הזמנים ונמסר לקבלן מכתב התראה בו הוא נדרש להציג פעולות לצמצום הפיגור עד ליום 10.03.2023.
16.03.2023	נערך שימוע לקבלן עקב אי עמידה בלוחות זמנים. הקבלן התחייב כי עד ליום 11.05.2023 יציג לוח זמנים ללא חריגה מאבני הדרך השלדיים של הפרויקט.
25.10.2023	הקבלן הגיש לוח זמנים מעודכן לסיום העבודות עד לחודש 3/2024* וככל ויהיה שינוי במצב הבטחוני יעשה מאמץ לקצר את לוח הזמנים.
14.02.2024	נערך שימוע לקבלן עקב אי עמידה בלוחות הזמנים ונקבע לוח זמנים לסיום העבודות בחודש מאי 2024.
05.06.2024	הוארך לקבלן לוח הזמנים להשלמת העבודות עד ליום 15.07.2024.

***במסמך המקורי נפלה טעות סופר ונרשם 3/23.**

הקבלן טוען להגנתו, כי מאז המלחמה נקלע למצוקה כוח אדם , אמנם יש כלי צמ"ה באתר, אך אין מי שיפעיל אותם.

לאור אי עמידתו של הקבלן בלוחות הזמנים, זימנה העיריה את הקבלן פעמיים לשימוע ואף קנסה אותו בסכום של עשרות אלפי שקלים.

בשימוע האחרון התחייב הקבלן, כי עד ליום 15.7.24 יבצע מסירה סופית של שלב א, הכוללת סלילה ותיקון ליקויים . הקבלן אמנם סיים את הסלילה, אבל לא את תיקון הליקויים.

נכון ליום 29.8.24, הקבלן טרם ביצע מסירה סופית של שלב א . זאת ועוד, אף כי הוקטן נפח עבודתו : לאור אי עמידתו בלוחות הזמנים, החליט המזמין שלא לבצע באמצעות קבלן "אבו קוש" חלק מהעבודות שתוכננו, בעיקר את העבודות לביצוע הכיכר.

כאמור הקבלן התחייב למסירה ביום 1.9.23 ולמרות הקטנת היקף העבודה בכ – 25% , עדיין קיימת חריגה בלוחות זמנים של למעלה משנה.

- **ממצא: נמצא כי למרות כל מנגנוני הפיקוח ועיגון לוחות הזמנים בחוזה, התממש הסיכון של אי עמידה בזמנים והפרויקט לא נמסר בתאריכים אליהם התחייב הקבלן (עיכוב של מעל שנה מהתאריך המקורי שסוכם). נכון לתאריך 29/8/2024 טרם בוצעה מסירה של הפרויקט על ידי הקבלן, זאת למרות שנפח העבודה הוקטן בכ-25% לאור אי עמידת הקבלן בזמנים אליהם התחייב.**

<u>תגובת המבוקר : החברה ערכה לקבלן מספר שימועים ואף הפעילה קנסות, אולם יש לזכור כי במהלך תקופה זו היתה מלחמה ולא היו עובדים מה שגרם לעיכוב בפרויקטי הבניה בארץ . יחד</u>

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

<u>עם זאת, ההמלצה מקובלת ואף יישמנו לקחים מההתנהלות מול הקבלן המבצע את מתחם 1 ברובע 12. בבחירת הקבלן לביצוע עבודות ההמשך (במתחמים 3+2) שמנו דגש על תבחיני איכות ואף נתנו משקל גבוה יותר לתבחיני האיכות. בנוסף, חודדו הדרישות מול חברת הפיקוח לגבי אופן הדיווח על חריגות מלוחות זמנים וחריגים בכלל.</u>

התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : תגובת המבוקר לא נתמכה בתיעוד רלוונטי ובכל מקרה התאריך המקורי למסירת הפרויקט היה 1/9/2023 שהוא קודם לתאריך תחילת המלחמה ולכן התרוץ באיחור המסירה בגין המלחמה אינו רלוונטי לממצא, תיקון הליקוי ייבחן במסגרת מעקב אחר תיקון ליקויים שיערך בשנים הבאות.

- **המלצה : מומלץ לבחון את הסיבות לאיחור במסירת הפרויקט (מעבר לשנה מהתאריך אליו התחייב הקבלן במקור) ולהפיק לקחים באופן ההתנהלות מול הקבלנים בהמשך פיתוח הרובע. לאיחור במסירת המגרשים לרוכשים עלולות להיות משמעויות תדמיתיות וכספיות מהותיות לעירייה.**

- **הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :**

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

6.1.7 ביצוע -איכות העבודה

כפי שניתן ללמוד מחוות הדעת ההנדסית המצ"ב (בסוף הדוח תת פרק 6.2.6), איכות ביצוע העבודה ברמה טובה וזאת ע"פ בדיקה ויזואלית בלבד. לא נתגלו ליקויים או ממצאים חריגים.
לדברי המפקח, בוצע "פיקוח על " וכל המערכות אושרו ע"י היועצים השונים.

להלן דוגמאות לסטטוס ביצוע אותו הציגה חברת גדיש :

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

<u>בדיקות חיצוניות</u>

הבדיקות היחידות שהומצאו לביקורת הינן בתחום צפיפות הקרקע בלבד. לדבריו של מר קובי נעים, מנהל מנהלת הסכם הגג, בוצעו בדיקות נוספות שלא נמסרו לביקורת.

<u>להלן דוגמא לאחת מתוך בדיקות הקרקע שבוצעו :</u>

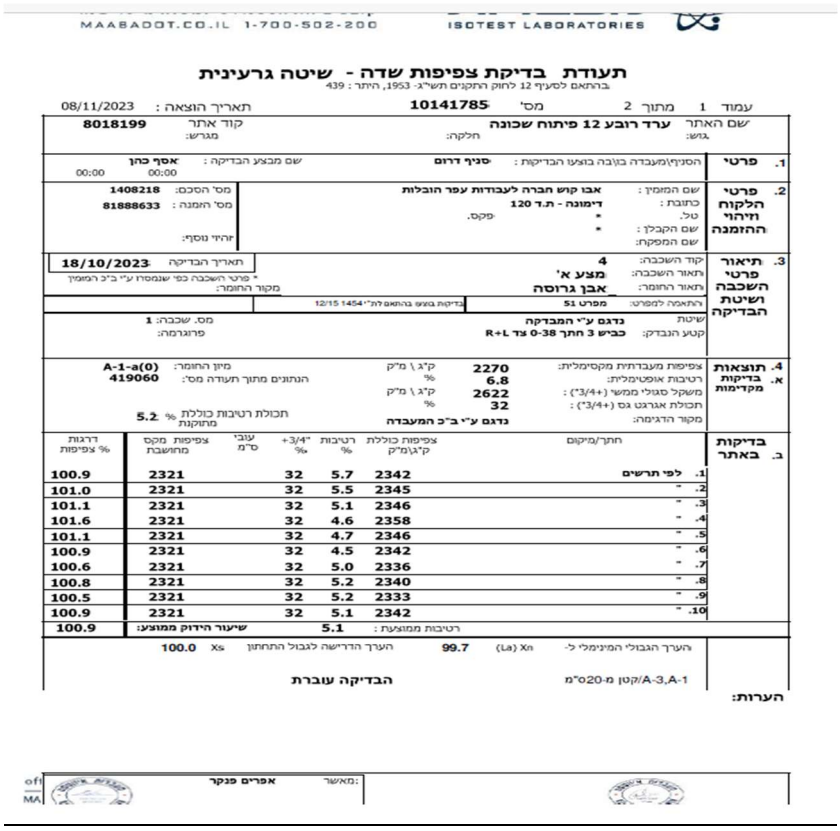

MAABADOT.CO.IL 1-700-502-200 ISOTEST LABORATORIES

תעודת בדיקת צפיפות שדה - שיטה גרעינית

בהתאם לסעיף 12 לחוק התקנים תשי"ג- 1953, היתר : 439

עמוד 1 מתוך 2	מס' 10141785		תאריך הוצאה : 08/11/2023
שם האתר: ערד רובע 12 פיתוח שכונה	חלקה:		קוד אתר מגרש: 8018199
1. פרטי	הסניף/מעבדה בוצעה הבדיקות : סניף דרום		שם מבצע הבדיקה : אסף כהן 00:00 00:00
2. פרטי הלקוח וזיהוי ההזמנה	שם המזמין : אבו קוש חברה לעבודות עפר הובלות כתובת : דימונה - ת.ד 120 טל. " פקס. שם הקבלן : " שם המפקח:		מס' הסכם: 1408218 מס' הזמנה : 81888633 זיהוי נוסף:
3. תיאור פרטי השכבה ושיטת הבדיקה	קוד השכבה: 4 תאור השכבה: מצע א' תאור החומה: אבן גרוסה * פרטי השכבה כפי שנמסרו ע"י ב"כ המזמין מקור החומה:		תאריך הבדיקה 18/10/2023
	התאמה למפרט: מפרט 51	בדיקות בוצעו בהתאם לת"י 1454 12/15	
	שיטת: נדגם ע"י המבדקה קטע הנבדק: כביש 3 חתך 0-38 צד R+L		מס. שכבה: 1 פרוגרמה:

4. תוצאות בדיקות מקדימות א.	צפיפות מעבדתית מקסימלית:	2270	ק"ג \ מ"ק	מיון החומה: A-1-a(0)
	רטיבות אופטימלית:	6.8	%	הנתונים מתוך תעודה מס': 419060
	משקל סגולי ממשי (+3/4") :	2622	ק"ג \ מ"ק	
	תכולת אגרגט גס (+3/4") :	32	%	
	מקור הדגימה:	נדגם ע"י ב"כ המעבדה		תכולת רטיבות כוללת % 5.2 מחוקות

	חתך/מיקום	צפיפות כוללת ק"ג/מ"ק	רטיבות %	+3/4" %	עובי ס"מ	צפיפות מקס מחושבת	צפיפות %	דרגות % צפיפות
ב. בדיקות באתר	1. לפי תרשים	2342	5.7	32		2321		100.9
	2. "	2345	5.5	32		2321		101.0
	3. "	2346	5.1	32		2321		101.1
	4. "	2358	4.6	32		2321		101.6
	5. "	2346	4.7	32		2321		101.1
	6. "	2342	4.5	32		2321		100.9
	7. "	2336	5.0	32		2321		100.6
	8. "	2340	5.2	32		2321		100.8
	9. "	2333	5.2	32		2321		100.5
	10. "	2342	5.1	32		2321		100.9
	רטיבות ממוצעת :		5.1	שיעור הידוק ממוצע:				100.9

הערך הגבולי המינימלי ל- A-3,A-1/קטן מ-20o"מ (La) Xn 99.7 הערך הדרישה לגבול התחתון Xs 100.0

הבדיקה עובדת

הערות:

מאשר אפרים פנקר

- **ממצא : מנהלת הסכם הגג והחכ"ל לא המציאו לביקורת תיעוד לגבי בדיקות מעבדה לבחינת איכות העבודות השונות בפרויקט.**

<u>תגובת המבוקר : לא בוצעו עבודות ללא בדיקות, אנו מקפידים על ביצוע בדיקות לפני אישור ביצוע של מצעים, אספלט ובטונים.</u>

התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : תגובת המבוקר נתמכה בתיעוד רלוונטי חלקי, כמפורט בדוח, המבוקר לא הצליח להמציא את כלל אישורי הבדיקות למרות שנטען כי בוצעו בדיקות כוללות, מכאן שלכל הפחות יש בעיה עם תיעוד בדיקות הפרויקט. תיקון הליקוי ייבחן במסגרת מעקב אחר תיקון ליקויים שיערך בשנים הבאות.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

- **המלצה : על החכ"ל לוודא כי קיימות כלל הבדיקות החיצוניות הנדרשות בפרויקט, יתרה מזאת לשיטת הביקורת על המפקח להתנות את תשלום החשבונות בהגשת אישורי בדיקות.**

- **הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :**

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	**גבוהה**	גבוהה מאוד

6.1.8 ביצוע -סיום עבודה -הליכי מסירת פרויקט

כאמור, נכון לסיום תאריך הביקורת לא בוצעה מסירה של העבודות שהסתיימו בפרויקט, זאת לאור העיכוב בהשלמת העבודות (מעל שנה מהתאריך המקורי עליו סוכם עם הקבלן).

ציטוט מדוח מבקר העירייה לשנת 2023 ,בפרק הביקורת בנושא אגף הנדסה – פרויקט תכנון והקמת מעון יום 6 כיתות :

- ❌ **ממצא: ביצוע הפרויקט לקח שנתיים מיום הגשת צו עבודה במקום 8 חודשים לפי התכנון המקורי. כמו כן, כל האישורים הנדרשים (שהם חלק בלתי נפרד מלוח הזמנים של העבודה) הוגשו רק בחודש נובמבר 2023.**

- **המלצה : על העירייה לנהל מעקב (רצוי ממוחשב) על מועדי התחלה וסיום של פרויקטים ולעקוב אחר ביצוע בפועל על פי לוח הזמנים. מומלץ להכניס את נושא לוח הזמנים למערכת ממוחשבת, שתיתן התרעות על עיכובים בהתקדמות העבודות. מומלץ, כי בחלוף מחצית מזמן הביצוע, נציג העירייה יבקר בפרויקט ויבחן את ההתקדמות בו. כן יקבל הנציג דיווח על עבודות שטרם התבצעו ולוח זמנים לסיומן. הביקורת ממליצה, לערוך ביקורת כזו גם חודש לפני סיום העבודות, על פי לוח הזמנים המקורי וגם עם סיום לוח הזמנים המקורי. הביקורת סבורה, כי ביקורות אלו, יהוו זרז לניהול עבודות על פי לוח הזמנים ויצמצמו איחורים במסירה.**
בנוסף מומלץ כי העירייה תקפיד לקבוע בחוזה חובת ניהול לוח גאנט והגשתו לעירייה. כן יש לקבוע את אופן ההתנהלות במקרה של איחורים בלוח הזמנים, שאינם עקב התנהלות העירייה. יש להקפיד על ביצוע הפרויקטים בלוח הזמנים שנקבע, ולשקול הטלת קנסות בגין איחור בהגשת העבודות, במקרה של איחורים לא מוצדקים במסירה.

- **הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :**

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	**גבוהה**	גבוהה מאוד

...

- ❌ **ממצא: לא הועברו לביקורת אישורי מסירה סופית של הפרויקט שנבדק, מכאן העירייה לכאורה לא שומרת אצלה אישורי מסירה או שאלו אינם בשימוש כלל. הדבר**

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

מקשה על יכולתה של העירייה לבדוק, האם אומנם כל התיקונים שנדרשו על ידי המפקח בוצעו לשביעות רצונו. ככל שבשנת הבדק פריט מסוים מתקלקל, או מתגלות תקלות, העירייה אינה יודעת האם פרטי זה נכלל בהערות המפקח לתיקון והאם תוקן.

- **המלצה : בכל פרויקט יש לקבל העתק של פרוטוקול המסירה הסופי. מומלץ, כי העירייה תעביר את הרשימה הנ"ל לצוות המפעיל את המבנה, על מנת שזה יהיה מודע לרשימת הליקויים, יוכל לעדכן את המפקח על ליקויים חדשים ויוודא כי הליקויים ברשימה אומנם תוקנו.**

- **הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :**

סוף ציטוט מדוח מבקר העירייה לשנת 2023 ,בפרק הביקורת בנושא אגף הנדסה – פרויקט תכנון והקמת מעון יום 6 כיתות.

נראה כי העירייה לא השכילה לתקן את הליקויים כמתואר מעלה בציטוט מדוח מבקר העירייה משנת 2023, גם פרויקט זה נמסר באיחור ניכר (לכאורה, לא באשמת העירייה), ולעניין בדיקות שנת בדק נראה כי החלפת הקבלן טרם סיום כלל העבודות, חושף את העירייה לסיכון של זיהוי האחראי לתיקונים במקום בו יידרשו, מאחר וכל קבלן ינסה להאשים את השני בבעיות.

6.2 <u>מטרת ביקורת מספר 2- בחינת אופן אישור ואימות התשלומים שהועברו לקבלן על ביצוע הפרויקט.</u>

6.2.1 <u>כללי</u>

כמפורט במטרת הביקורת הקודמת, נושא הבקרה התקציבית בוצע על ידי מספר גורמים :

1. חברת הפיקוח באמצעות יומני העבודה, אישור של העבודות בפועל ושינויים שסוכמו עם הקבלן.
2. החברה הכלכלית באמצעות ניהול רישום חשבונות ומעקב אחר תזרים המזומנים (התחשבנות מול העירייה, חברות הפיקוח והקבלן).
3. אחראי בקרה תקציבית תחת גזברות (התחשבנות מול משרדי הממשלה).

<u>ציטוט מדוח מבקר העירייה לשנת 2020 מהפרק בנושא - ביצוע פרויקטים של בינוי באמצעות החברה למשק וכלכלה בע"מ (להלן - "המשכ"ל") :</u>

אופן ניהול הפרויקטים בעירייה לא מתנהל בהתאם לתוכנית סדורה, דבר המתבטא עיכובים בלוחות הזמנים של הפרויקטים, באיכות הפרויקטים, ובסיכון מהותי להוצאת כספים שלא באופן ראוי...

- **ממצא : בחירת ניהול בניית פרויקט באמצעות המשכ"ל, לא פתר את הבעיות איתן מתמודדת העירייה, כאשר יוצאת למכרז לבניית פרויקט באופן עצמאי :**
  כך, הפרויקטים לא מסתיימים על פי לוחות הזמנים שנקבעו בחוזה.
  כך, לא כל הפרויקטים מבוצעים באיכות ראויה.
  כך, העירייה נאלצת להשקיע תקציבים נוספים להסדרת הפרויקט, זמן לא ארוך לאחר סיומו.
  כך, לעיתים לא מתקיימת שליטה מלאה על אישור עבודות נוספות והתשלומים בגינם.

- **המלצה : מומלץ כי העירייה תבנה תוכנית עבודה סדורה בניהול פרויקטים (נוהל עבודה ושימוש במערכות מידע יעודיות), תוכנית אשר תחייב את כל המחלקות הרלוונטיות לפרויקט.**

סוף ציטוט מדוח מבקר העירייה לשנת 2020 מהפרק בנושא - ביצוע פרויקטים של בינוי באמצעות החברה למשק וכלכלה בע"מ (להלן - "המשכ"ל").

במטרת ביקורת זו ביקשה הביקורת לבחון את תהליך אישור התשלומים, בהתאם לביצוע בשטח.

6.2.2 ביצוע – בקרה על חריגה מכתב הכמויות

כתב כמויות הינו טבלה, המכילה פירוט של כלל העבודות והחומרים הנחוצים לבניית מבנה, לעבודות תשתיות, עבודות פיתוח וכדומה.
כתב הכמויות מבוסס על מפרט טכני ועל תוכניות מאושרות ותפקידו להיות בסיס להערכת עלות הפרויקט בתכנונו ולוודא ביצוע על פי תוכניות מאושרות ועמידה בתקציב, בעת הביצוע. כתב הכמויות הוא הבסיס למכרז ואחכ לעבודות המבוצעות, לבדיקת החשבונות וגם לאישור עבודות נוספות.

הביקורת קיבלה כקובץ אקסל כתב כמויות ששימש כאומדן למכרז. הביקורת ביקשה גם את כתב הכמויות הנכלל בחשבון האחרון שהוגש (חשבון 22) מיוני 2024. לא ניתן היה להשיג חשבון ממוחשב. עקב כך, ועל מנת לערוך השוואה בין התכנון לביצוע, נאלצה הביקורת להקליד ידנית את כתב הכמויות שצורף לחשבון 22.

לצורך ההשוואה, נלקח אומדן המכרז – שהינו כתב הכמויות שהיווה בסיס למכרז ועל פיו נתנו הקבלנים את הצעותיהם. הביקורת ערכה השוואה בכל סעיף בכתב הכמויות – מה הכמות שהוערכה לצורך המכרז, כמה בוצע בפועל.

הביקורת גם השוותה בין הסכומים המוערכים באומדן (כמות כפול מחיר לכל פריט) לסכומים שאותם חייב הקבלן בפועל בחשבון 22. יצויין, כי בחשבון נכללו גם פריטים שלא הופיעו כלל בכתב הכמויות. פריטים אלו יקראו להלן עבודות חריגות.

ציטוט מדוח מבקר העירייה לשנת 2023 ,בפרק הביקורת בנושא אגף הנדסה – פרויקט תכנון והקמת מעון יום 6 כיתות :

- **ממצא : בהעדר קובץ ממוחשב, העירייה לא יכולה לערוך השוואות שונות, הן לצורך אישור הפרויקט והן לצורך למידה לעתיד. כך לדוגמא, אין לעירייה נתונים כמו – חריגה בכמויות, חריגה במחיר, מספר סעיפים שלא בוצעו, מספר סעיפים חורגים, מספר סעיפים שבוצעו למרות שלא תוכננו וכו'. מצב זה הוא תוצאה של העובדה, כי לא תמיד העירייה מקפידה לקבל ולשמור עותקים ממוחשבים של החשבונות ובכלל זה החשבון הסופי. אין קובץ ממוחשב של השוואה בין החשבון הסופי לבין כתב הכמויות המקורי.**

- **המלצה : הביקורת ממליצה, כי העירייה תקפיד על קבלת החשבונות בקובץ ממוחשב, תוך השוואה לכמויות ומחירי החוזה.**

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

- **הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :**

סוף ציטוט מדוח מבקר העירייה לשנת 2023 ,בפרק הביקורת בנושא אגף הנדסה – פרויקט תכנון והקמת מעון יום 6 כיתות.

- **ממצא : כמו בביקורת ניהול פרויקטים משנת 2023 נמצא כי חשבונות הקבלן לא התקבלו בקובץ ממוחשב, בהעדר קובץ ממוחשב, העירייה לא יכולה לערוך השוואות שונות, הן לצורך אישור הפרויקט והן לצורך למידה לעתיד. כך לדוגמא, אין לעירייה נתונים כמו – חריגה בכמויות, חריגה במחיר, מספר סעיפים שלא בוצעו, מספר סעיפים חורגים, מספר סעיפים שבוצעו למרות שלא תוכננו וכו'. מכאן, הבקרה הכספית לוקה בחסר.**

<u>תגובת המבוקר : חשבונות הקבלן מתקבלים בצורה ממוחשבת בחברת הפיקוח שבאמצעותה ניתן לבצע ניתוח כמויות וחריגים.</u>

התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : תגובת המבוקר לא סותרת את הממצא אלא מחזקת אותו, בפועל, לא העירייה ולא החכ"ל ביצעו בקרה כספית מלאה על התשלומים שאושרו על ידי חברת הפיקוח.

- **המלצה : הביקורת ממליצה, כי העירייה/החכ"ל תקפיד על קבלת החשבונות בקובץ ממוחשב, על מנת לקיים בקרה כספית מלאה תוך השוואה לכמויות ומחירי החוזה.**

- **הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :**

עיריית ערד
דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

6.2.3 אישור חשבונות

סעיף 00.31 להסכם 'הגשת חשבונות ביצוע' קובע:

א. חשבון ביצוע חלקי יוגש עד ה- 7 לכל חודש

ב. החשבון יוגש בפורמט של החכ"ל ובצירוף נתונים המפורטים בנספח ו, אשר כולל , בין היתר, את הדרישות הבאות:

1) כל חשבון ילווה בדפי מדידה וכמויות חתומים ומאושרים על ידי המודד המוסמך

2) כל חשבון יציין את הפרטים הבאים: מספר חוזה, שם העבודה, ערך החוזה, תאריך התחלת עבודה, תאריך סיום עבודה, מדד בסיסי.

3) כל חשבון יכלול כמויות שבוצעו וכמויות מכתב הכמויות המקורי.

נספח א1 למסמכי המכרז מהווה את הצעת המחיר אותה הגיש הקבלן לחכ"ל ובה זכה. ההצעה בנוייה כך, שהכמויות והמחירים מתבססים על האומדן, והקבלן נתן הנחה שונה לכל פרק.

נספח ב1 שנערך ונחתם ביום 29.12.2021, קבע כי התשלום בגין ביצוע העבודות יעמוד על 37,174,510 ₪, כולל מע"מ.

כפי שצויין בפרק לוח זמנים, צו התחלה לפרויקט ניתן ב 2.3.22. העבודה בפועל התארכה ונכון למועד סיום הביקורת, 10.24, טרם נסתיימה.

על פי החוזה, על הקבלן להגיש כל חודש חשבון, בו יפורטו העבודות שבוצעו עד אותו מועד ומחירן. בכל חשבון מוצגות כל העבודות שיש לשלם עבורן עד אותו מועד בפרויקט. מהסכום הכולל מופחת הסכום הכולל ששולם עד וכולל החשבון הקודם וסך שנשאר הוא המשולם בחשבון נוכחי. מכאן, ככל שהחשבון מאוחר יותר, הוא מכיל יותר עבודות וניתן ללמוד ממנו על הביצוע עד אותו מועד. הביקורת קיבלה פירוט של חשבונות 22-20 לפרויקט. חשבון 22 - מיום 30/6/22 הוא החשבון האחרון שנמסר לביקורת.

מניתוח החשבון, ניתן לראות, כי החשבון כולל כתב כמויות, כאשר בכל סעיף בכתב הכמויות רושם הקבלן מה בוצע עד מועד הגשת החשבון (כמות ומחיר). המפקח בדק את החשבון ותיקן אותו בהתאם לביצוע בפועל. בחלק מהסעיפים הוריד המפקח פריטים לחיוב (כלומר לא אישור תשלום עליהם) ובפריטים אחרים, רשם המפקח פריטים שלא נכללו בחשבון הקבלן, או הוסיף פריטים בחשבונות קיימים.

כאמור, לא הוגשו לביקורת חשבונות ממוחשבים (כקובץ הניתן להמרה לגיליון אלקטרוני). הדבר מקשה על ההליך של בדיקת החשבון ובחינה של מרכיביו. כך לדוגמא – יש קושי לזהות פריטים

שלא נכללו בכתב הכמויות המקורי, פריטים שחויבו מעל התכנון, או פריטים שלא בוצעו במלואם, אך כמותם צפויה לעלות על התכנון בעתיד.

<u>הביקורת מעירה, כי אין בעירייה או בחכ"ל עותקים מהחשבונות כולל כתבי הכמויות ואלו נמסרו לה על ידי חברת גדיש – מנהלת ומפקחת הפרויקט.</u>

- **ממצא : נמצא כי לא נמצאו ברשות העירייה ו/או החכ"ל, עותקים מהחשבונות שהגיש הקבלן כולל כתבי כמויות, החשבונות נמסרו על ידי חברת גדיש (החברה המפקחת והמנהלת את הפרויקט), מכאן שלא בוצעה כל בקרה על חשבונות הקבלן באמצעות נציג העירייה.**

  <u>תגובת המבוקר : כל חשבונות הקבלן נשמרים ומתועדים בחכ"ל. מעולם לא נתבקשנו להעביר חשבונות לביקורת.</u>

  התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : תגובת המבוקר לא נתמכה בתיעוד רלוונטי (חשבונות רלוונטיים שהביקורת הופנתה לבקשם מהחברה המפקחת), לא סותרת את הממצא (לא בוצעה בקרה על חשבונות הקבלן באמצעות נציג העירייה) ולא מייתרת את ההמלצה.

- **המלצה : יש לתעד את כלל חשבונות הקבלן בעירייה ו/או בחכ"ל, ומומלץ כי נציג העירייה או החכ"ל יבחן את הסכומים ואת האישור לתשלום בהשוואה לכתב הכמויות המקורי, זאת על מנת לזהות חריגות ועבודות נוספות, ולהפיק לקחים להמשך הפרויקט.**

- **הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :**

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

להלן סיכום של נתוני חשבון 22

חישוב מפקח

מצטבר במחירי בסיס ללא מעמ	19,679,268
מעמ	3,345,476
סה״כ על פי חישוב	23,024,743

שולם

לפני מעמ	17,964,109
מעמ	3,053,899
סה״כ על פי חישוב	21,018,008
לתשלום על פי מפקח	2,006,736

חישוב קבלן

לפני מעמ	22,480,947
מעמ	3,821,761
סה״כ על פי חישוב	26,302,708
לתשלום חשבון 22 על פי קבלן	5,284,701

מהניתוח עולה, כי הפער הכולל, נכון לחשבון 22 בין העבודות עליהן דורש הקבלן תשלום לבין העבודות אותן אישר המפקח, הוא כ-3.3 מיליון ₪. יודגש, כי הפער נובע מכל העבודות שלא אושרו בכלל החשבונות ולא רק חשבונות שלא אושרו בחשבון 22.

הביקורת ביקשה להשוות בין הצעת הקבלן שנכללה במכרז, לבין העבודות שבוצעו בפועל עד וכולל חשבון 22. יודגש, כי מכיוון שמדובר בחשבון חלקי, ובעיקר נוכח העובדה, כי בשלב זה כבר נקבע שהקבלן לא יבצע את כל העבודות שהוגדרו במסגרת החוזה, ברוב הסעיפים הקבלן ביצע רק חלק מהעבודה ולכן לא הייתה (ולא צפויה להיות בשלב זה) חריגה ברוב הסעיפים.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

להלן טבלת השוואה בין הצעת הקבלן לתשלום בפועל עד וכולל חשבון 22:

הצעת הקבלן					ביצוע על פי חשבון מספר 22	
פרק	**תיאור**	**סך בש"ח**	**אחוז הנחה**	**סך בש"ח לאחר הנחה**	**סכום חשבון קבלן**	**סכום שאושר לתשלום על ידי המפקח**
2	עבודות בטון יצוק באתר	7,758,720	-25.86	5,752,315	2,940,840	2,769,576
5	איטום	220,000	-26.76	161,128	86,423	86,423
8	תשתיות חשמל, תאורה ותקשורת	4,679,912	-23.83	3,564,688	1,647,584	2,043,711
40	פיתוח האתר	670,186	-26.09	495,334	277,613	236,840
41	עבודות גינון	162,000	-36.57	102,756	72,738	60,892
44	גדרות ומעקות	249,080	-31.27	171,192	0	0
51	עבודות עפר, כבישים ופיתוח	22,095,317	-42.25	12,760,045	13,516,551	13,569,493
52	עבודות אספלט	1,721.850	-4.87	1,637,995	776,063	670,808
57	קווי קולחין	766,552	24.78-	576,600	213,379	32,215
93	הקצבים ושונות	478,733	-28.85	340,618	19,922	19,922

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

הצעת הקבלן					ביצוע על פי חשבון מספר 22	
פרק	**תיאור**	**סך בש"ח**	**אחוז הנחה**	**סך בש"ח לאחר הנחה**	**סכום חשבון קבלן**	**סכום שאושר לתשלום על ידי המפקח**
01	עבודות גז-חומרים	357,995	פרק ללא הנחה	357,995	955,867	955,867
02,03	עב' גז-עפר ופיקוח	882,000	-28.59	629,836	350,154	350,154
03	רשת מים	936,312	-23.78	713,657	0	0
04	רשת ביוב	1,449,308	-23.78	1,104,663	0	0
06	פיתוח, קירות ופירוקים	31,929	-18.94	25,881	0	0
99	חריגים	0	0	0	1,623,813	1,799,650
סה"כ		**42,459,896**	**-33.13%**	**28,394,710**	**22,480,947**	**22,575,551**

מהניתוח עולה, כי 4 פרקים שתוכננו לא בוצעו כלל :

1. גדרות ומעקות.
2. רשת מים.
3. רשת ביוב.
4. פיתוח קירות ופירוקים.

מנגד בוצעו עבודות נוספות בהיקף של כ 1.8 מיליון ₪, כ 8% מהיקף העבודות בפרויקט. יודגש כי עבודות חריגות, הן עבודות שכלל לא תוכננו בכתב הכמויות המקורי, אך בוצעו בפועל.

בשלב הגשת חשבון 22 ברוב סעיפי הפרויקט העבודות לא הושלמו ולכן אין חריגות בביצוע, עם זאת, בשני סעיפים, כבר בשלב זה , בוצעו עבודות בהיקף גדול מהתכנון :

1. "עבודות עפר, כבישים ופיתוח", בו בוצעו עבודות בהיקף כ-13.5 מיליון, לעומת תכנון של כ-12.8 מיליון ₪ (פער של 809 אלפי ₪).

2. "עבודות גז – חומרים", בו בוצע בפועל 956 אלפי ₪ לעומת תכנון של 358 אלפי ₪ - פער של 598 אלפי ₪ (חריגה של 167% מהתכנון). יודגש, כי סעיף זה הוגדר בהצעת הקבלן כסעיף ללא הנחה לעומת האומדן.

- ממצא: **מסקירת חשבון חלקי 22 מתאריך 30/6/2024 (החשבון האחרון שהועבר לביקורת) עולה כי שיעור העבודות שלא הופיעו בכתב הכמויות המקורי עמד על כ-8% מכלל עלות הפרויקט. בנוסף, בחלק מהסעיפים שהופיעו בכתב הכמויות המקורי בוצעו עבודות בהיקף גבוה מהמתוכנן וזאת למרות שהעבודה לא נסתיימה. לא הועבר לביקורת תיעוד המפרט את ההסברים לחריגות מהתכנון המקורי, או פרוטוקול של ישיבת הפקת לקחים ותיקון לעתיד.**

תגובת המבוקר : מקובל, נפעל ליישום.

- **המלצה : מומלץ לדרוש הסברים לגבי כל חריגה בכתבי הכמויות לשם בקרה והפקת לקחים לעתיד, הן לסעיפים שהופיעו בכתב הכמויות המקורי ובפועל בוצעו בהיקף גדול יותר והן לסעיפים חריגים שלא הופיעו בכתב הכמויות המקורי.**

- **הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :**

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	**גבוהה**	גבוהה מאוד

הביקורת מפנה את תשומת הלב לסעיף – "חומרים לעבודות גז", סעיף זה הוצע במכרז ללא הנחה ובוצע בחריגה משמעותית מהתכנון.

הדבר מעלה חשש לכך שהקבלן העריך חריגה גדולה בעבודות אלו ולכן הציע אותן ללא הנחה. ההנחה ככל הנראה ניתנה בסעיפים אחרים וכך הקבלן יכול היה לזכות במכרז ובפועל לקבל מחיר גבוה על עבודות שלא נכללו במכרז ולא ניתנה עליהן הנחה.

הערת המבוקר : בכל מקרה, לגבי הנושא המוזכר בדוח, את עבודות הגז מבצעת חברת הגז תחת ההסכם עם הקבלן הזוכה. כתבי הכמויות ניתנו על ידי חברת הגז שגם ביצעה את העבודה בפועל באמצעות הקבלן הזוכה. כתבי הכמויות שניתנו על ידי חברת הגז היו בחסר אל מול הביצוע בפועל.

התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : כל עוד ההתחשבנות הכספית היא ברמת הסעיף זה תקין, ככל וההתחשבנות היא לפי סה"כ עלות העבודה יכול להיות בעייתי, ראה נושא הצעה תכסיסנית מטה.

ציטוט מדוח מבקר העירייה לשנת 2017 בנושא התנהלות וועדת המכרזים העירונית (סבירות אומדן והצעה תכסיסנית):

סעיף 20 לתקנות - פסילת מסמכי מכרז קובע כי:

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

א. היה לוועדה, אחרי עיון במסמכי המכרז, יסוד סביר לחשוד שכוונתו של בעל מסמכי המכרז היתה **להוליך את הועדה שולל, על-ידי שגיאות שנעשו במכוון**, או על ידי תכסיסים בלתי הוגנים, רשאית-היא - לאחר שנתנה לבעל מסמכי המכרז הזדמנות להביא טענותיו - להחליט שלא לדון עוד במסמכי המכרז שהוגשו על ידו.

ב. נראה היה לוועדה אחרי עיון במסמכי המכרז ולאחר שניתנה לבעל מסמכי מכרז הזדמנות להביא טענותיו, כי המוצע במסמכי המכרז מבוסס על הבנה מוטעית של נושא המכרז או על הנחות בלתי נכונות **או שהמחירים שצויינו בהם אינם סבירים**, רשאית היא להחליט שלא לדון עוד במסמכי המכרז שהוגשו על ידו.

ג. מסמכי מכרז שהוגשו שלא בהתאם לתקנות אלה או שלא בהתאם לתנאי המכרז או שצורפה להם הסתייגות עקרונית או שינוי יסודי - פסולים.

ד. נימוקי החלטות הועדה על פי תקנה זו יירשמו בפרוטוקול.

למרות מכתב המבקר לוועדה בדבר ריבוי הטעויות של הקבלן המציע, לא התרשמה הוועדה בשימוע (שנערך ב-27/3/2016) כי הטעויות נעשו במכוון.

למרות מכתב המבקר לוועדה בדבר אי הסבירות של המחיר ליחידה של 700 ₪ והסברי המומחה כי המחיר הריאלי הוא 5,000 ₪, השתכנעה הוועדה כי המחיר הריאלי גולם בסעיף אחר.

בפועל בחשבון הסופי שאושר לתשלום על ידי מנהל המחלקה בדומה להתנהלות שבוקרה בשנת 2013 :

1. **בוטל הסעיף עם המחיר הלא ריאלי (הנמוך בצורה בלתי סבירה).**
2. **שולם במלואו הסעיף האחר שבו נטען בשימוע כי כביכול גולם המחיר הריאלי.**
3. **נוסף סעיף חדש שלא הופיע במכרז המקורי, בעלות דומה לתמחיר הריאלי.**

המשמעות לכאורה היא כי הקבלן במקום לספוג את עלות המחיר הנמוך שכתב לטענתו במכוון, קיבל שיפוי כפול הן בסעיף בו כביכול גולם המחיר הריאלי (כפי שהוסבר לחברי הועדה), והן בתוספת סעיף חדש בסכום כמעט זהה למחיר הריאלי.

- **ממצא : בחשבון הסופי של העבודה כלל לא מופיע הסעיף בו התגלתה הטעות האריתמטית (1.5 טון של רשתות בטון לזיון הבטון) שתומחר נמוך באופן מיוחד (700 ₪ במקום 5,000 ₪ לטון). מכאן ההסבר/ההשערה שניתנה על פי הפרוטוקול לחברי הוועדה כי המחיר הנמוך מגולם בסעיף אחר בו התמחור גבוה לא התקיים מאחר והסעיף בתמחור הגבוה שולם במלואו.**

- **המלצה : מומלץ כי בוועדת המכרזים יספקו הסברים מקצועיים בלבד על ידי המומחים בעניין וימנעו ממתן השערות.**

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

דרישת המבקר מהנהלת העירייה לחקור את ההתנהלות של המחלקה הרלוונטית ואת ההתנהלות של נציגי העירייה בוועדה, על מנת להסיק מסקנות מבחינת נאותות ההתנהלות, ועל מנת להגדיר דרך פעולה נאותה לעתיד לא נענתה.

סוף ציטוט מדוח מבקר העירייה לשנת 2017.

- **ממצא: מסקירת חשבון חלקי 22 מתאריך 30/6/2024 (החשבון האחרון שהועבר לביקורת) נמצא כי בסעיף – "חומרים לעבודות גז", שהוצע במכרז ללא הנחה, קיימת חריגה של ביצוע ביתר בעלות משמעותית מהתכנון. הדבר יכול להעלות חשש לכך שהקבלן העריך חריגה גדולה בעבודות אלו ולכן הציע אותן ללא הנחה ובהתאם עולה החשש כי הגיש הצעה תכסיסנית (הצעה תכסיסנית מתקיימת כאשר יש יסוד סביר לחשוד שכוונתו של בעל מסמכי המכרז (הקבלן) היתה להוליך שולל, על-ידי שגיאות שנעשו במכוון, או על ידי תכסיסים בלתי הוגנים).**

<u>תגובת המבוקר : מקובל, נפעל ליישום. יחד עם זאת, במקרה של עבודות הגז, מדובר בהקצב לעבודות שמבצעות על ידי חברת הגז ולא ניתנות לביצוע על ידי הקבלן הנבחר. העבודות משולמות דרכו.</u>

- **המלצה : כפי שהומלץ בעבר על ידי הביקורת, מן הראוי שכחלק מהבקרה על ביצוע הפרויקטים תתקיים בקרה לזיהוי הצעות תכסיסניות.**

- **הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :**

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	**גבוהה**	גבוהה מאוד

6.2.4 ביצוע – סעיפי 99

לעיתים, נוספים פריטים בפרויקט, שלא נלקחו בחשבון בכתב הכמויות המקורי, בדרך כלל המק"ט הניתן לעבודות אלו מתחיל בספרות 99 ולכן הם נקראים סעיפי 99 (להלן: "**סעיפי 99**").

לצורך בחינה האם קיימת תוספת פריטים מהמופיעים בכתב הכמויות, בחנה הביקורת את החשבון הסופי וזאת על מנת לבדוק האם קיים אישור החכ"ל / מפקח לתוספת בכמות.

מניתוח הביקורת את כתב הכמויות נמצאו 19 סעיפי 99.
בסה"כ אושרו עבודות חריגות בהיקף של כ 1.8 מיליון ₪.

דוגמאות:

1. עבודות חשמל – בהיקף כ 118 אלפי ₪.
2. עבודות ניקוז בהיקף 919 אלפי שח.
3. אבן שפה רחבה בהיקף של 381 אלפי ₪.

מספר	תיאור	סכום (לפני מע"מ)
99.51.06.116	צינור בטון אטום לניקוז קוטר 60	622,052
99.51.06.176	כנ"ל בקוטר 80	297,082
99.08.01.005	תוספת לאורך עמודי תאורה	58,496

כאמור, נמצאו בנוסף מספר סעיפים שלא הוגדרו כסעיפי 99, אבל הלכה למעשה לא נכללו באומדן המקורי ולמרות זאת, נכללו בחשבון הקבלן. סעיפים אלו נכללו בפרקים השונים של החשבון, באופן דומה לסעיפים הרגילים, שנכללו באומדן המקורי.

הסעיפים לא סומנו כסעיפי 99 והביקורת איתרה אותם רק באמצעות השוואת כל פריט ופריט בחשבון לאותו פריט באומדן המקורי.

להלן טבלה המפרטת סעיפי חריגה מסוג זה (כל העבודות הנ"ל אושרו על ידי המפקח לתשלום):

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

מספר	תיאור	סכום (לפני מע"מ)
01.08.02403	זרוע יחידה באורך 100 ש"מ עשויה פלדה כולל כל הנדרש לפי סעיף 08.02.390	55,480
01.08.02424	זרוע כפולה כולל כל הנדרש לפי סעיף 08.02.408	9,400
01.08.02.0448	צביעה של זרועות באורך 2-1 מר	33,200
01.08.03.129	כבל מטיפוס N2XYבחתך 4*25 כולל כל הנדרש לפי 08.03.067	154,737
01.08.03.414	תוספת עבור חיבור תיקני של מובילי הארקה חשופים	24,960
01.08.07.057	גומחות בטון עבור חברת חשמל (פילר מונים כפול) גובה 225 ס"מ	24,300
01.08.07.060	גומחות בטון לפילר חברת חשמל רוחב 160 ס"מ גובה 225	15,240
02.01.01.005	מגוף כדורי 100/110 לגז	13,552
02.01.01.006	מגוף כדורי 63 לגז	1,737
02.01.01.008	מאריך טלסקופי למגופי כדור לגז	1,737
סה"כ		**334,343**

- **ממצא: נמצא כי עבודות נוספות (שלא היו חלק מכתב הכמויות המקורי) בסך של כ-334 אלש"ח , נכללו בחשבון כחלק מסעיפי העבודה ולא בסעיף 99, בו מקובל לכלול עבודות מעין אלה (על מנת לזהות את השינויים מכתב הכמויות המקורי). הסעיפים אושרו על ידי המפקח כפי שהם ולא ברור אם הפיקוח היה מודע להיותם חריגים.**

<u>תגובת המבוקר : מקובל, נפעל ליישום ההמלצות.</u>

- **המלצה: יש להקפיד על הצגת סעיפים שלא פורטו בכתב הכמויות המקורי בסעיף 99, על מנת לאפשר בקרה טובה יותר על תוספות חריגות.**

- **הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :**

נמוכה מאוד	נמוכה	**בינונית**	גבוהה	גבוהה מאוד

6.2.5 <u>תשלומים לחברת גדיש</u>

ביום 15/4/19 חתמה החכ"ל חוזה עם חברת גדיש ל "תכנון, ניהול ופיקוח בפרויקטים של שכונת מגורים ומתחמי תיירות בערד" .
על פי ההסכם, החברה אחראית על כלל נושא התכנון כולל אחריות על שכירות כל היועצים בפרויקט, הכנת תיק שיווק, הכנת אומדנים וניהול תקציב. בשלב הביצוע החברה אחראית על ניהול ופיקוח על הפרויקט, כולל פיקוח עליון.

נקבע, כי התשלומים בפרוייקט יחולקו ל 4 שלבים עיקריים (שלכל אחד מהם מספר שלבי משנה). להלן השלבים :

שלב	תשלום לשלב באחוזים	תשלום מצטבר באחוזים
תכנון ארעי – תשתיות, אומדנים ותיק שיווק	25%	25%
תכנון מפורט – תיק סופי לשיווק	20%	45%
ניהול ביצוע – תיאום פיקוח על הביצוע על פי אבני דרך – כולל פיקוח עליון	50%	95%
מסירת כלל התשתיות ושטחים פתוחים ציבוריים	5%	100%

יצויין, כי מכיוון שמדובר במתחם גדול, כל עבודה וכל אבן דרך מחושבת לפי שלב הביצוע של אותו חלק של הפרויקט שבגינו היא בוצעה.

הביקורת קיבלה לעיונה חשבונות שהופקו על ידי חברת גדיש לחכ"ל ובחנה את אופן התשלום במדגם חשבונות.

<u>להלן טבלה המפרטת את הנתונים :</u>

מספר ח-ן	חן מספר	תאריך ח-ן	סכום ח-ן בש"ח כולל מע"מ	סכום ח-ן כולל מע"מ לאחר תיקון	תאריך אישור ח-ן	נחתם על ידי	סכום תשלום בפועל	תאריך תשלום
101502425	1	12.08.19	1,124,838	913,930	22.9.19	מהנדסת העיר	458,844	14.8.22
101502552	2	09.12.19	2,786,069	826,615	29.1.20	מהנדסת העיר	741,520	14.8.22
101502608	3	04.02.20	1,349,940	478,337	23.3.20	מהנדסת העיר	774,427	14.9.22
101502686	4	22.04.20	395,052	118,951	06.05.20	מהנדסת העיר	741,365	15.10.22

מספר ח-ן	חן מספר	תאריך ח-ן	סכום ח-ן בש"ח כולל מע"מ	סכום ח-ן כולל מע"מ לאחר תיקון	תאריך אישור ח-ן	נחתם על ידי	סכום תשלום בפועל	תאריך תשלום
101503303	9	31.10.21	790,164	637,632	12.12.21	מהנדסת העיר	1,575,132	14.2.23

מעיון בחשבונות עולה, כי בכל אחד מהם פורטו שלב ביצוע העבודה, היקף העבודה הכוללת של אותה עבודה ואחוז מצטבר ששולם עד אותו חשבון. כך לדוגמא, בחשבון מספר 4 חויב עבור שלב 2 של התכנון 162 אלפי ₪ ופורט כי מדובר ב 3% מהעבודות (עבורן בוצע השלב) וכן , כי בשלב זה כבר שולם חלק מהסכום בסך 190 אלפי ₪ ובסך הכל, כולל חשבון נוכחי ישולם 351 אלפי ₪ שהם 2.78% מתוך 3% של שלב זה.

מעיון בחשבונות עולה , כי אלו נבדקו ונחתמו על ידי מנהל מחלקת פרויקטים דאז בעירייה . הנ"ל ערך שינויים רבים בחשבונות, כך ששולמו סכומים נמוכים עד כדי מחצית מהסכומים שנדרשו על ידי החברה. ניתן לראות בטבלה, כי בחשבונות 3-1 אושרו סכומים נמוכים בהרבה מהנדרש, ואח"כ בחשבונות 4 ו 9 סכומים אלו שולמו לחברה. ניתן גם לראות, כי חשבונות 4-1, שהוגשו ב -2019 2020 – שולמו רק ב 10.22-8.

הביקורת התרשמה, כי החשבונות הוגשו באופן מפורט ונבדקו בצורה מעמיקה, תוך תיקון הדרוש ותשלום רק על מה שאושר – אין הערות

- **ממצא: נמצא כי חשבונות חברת גדיש הוגשו בצורה מפורטת, ונבדקו בצורה מעמיקה על ידי נציג העירייה (הדבר בא לידי ביטוי בין השאר באישור תשלומים נמוכים מהותית מהדרישה) - תקין.**

<u>סיכום</u>

הביקורת התרשמה, כי ככלל הפיקוח על הפרויקט מבוצע בצורה טובה (ראה גם חוות הדעת ההנדסית המצורפת בסוף הדוח ופרק "איכות העבודה"). עם זאת, הביקורת מעירה על כך ש :

- בדיקת החשבון לא מבוצעת בצורה ממוחשבת אלא ידנית. עבודה עם חשבונות ממוחשבים תקל על מעקב שוטף ובחינת חריגה קיימת או צפויה מסעיפים שונים של כתב הכמויות, איתור עבודות חריגות וכו'.

- בפרויקט בוצעו סעיפים חריגים שלא הוגדרו כסעיפי 99, יש להקפיד על המיון על מנת שניתן יהיה לבחון אותם ככאלו ולראות האם אושרו כעבודות חריגות.

- בחלק מהסעיפים המפקח אישור תשלום עבור יותר יחידות ממה שדרש הקבלן, או עבור עבודות שלא נדרשו על ידי הקבלן. מומלץ, כי בסעיפים אלו, המפקח יצרף פירוט של הסיבה לאישור סכומים שכלל לא נדרשו על ידי הקבלן.

עיריית ערד
דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

6.2.6 חוות דעת הנדסית

חוות הדעת ההנדסית – מסקנות והמלצות :

- הקבלן לא עמד בלוחות הזמנים. שלב א׳ של הפרויקט נמשך כשנה מעבר למתוכנן למרות שהיקף העבודה קטן בכ 25% מהעלות.
- איכות הביצוע ברמה סבירה וטובה.
- בוצעו תוכניות תיעוד.
- תכנון ניהול ופיקוח בוצע בצורה טובה.
- בוצעו בדיקות מעבדה.
- בוצעה בקרה תקציבית.
- מנהלת חכ״ל, מר קובי נעים וחברת גדיש מכירים את הפרויקט היטב , מנהלים אותו ביד רמה, מייצרים פתרונות יצירתיים לבעיות תוך כדי ביצוע ותוך כדי ניסיון לשמירה על מסגרת תקציבית ללא חריגות מיותרות.
- ניתן לומר כי בפרויקט זה נתגלו דפוסי התנהלות תקינים של החכ״ל :
  - א. קניסת הקבלן בגין איחור בלוחות זמנים.
  - ב. צמצום תכולת העבודה של הקבלן והעברתה לקבלן אחר.
  - ג. ביצוע מכרז עבודות (במקביל לקבלן הנוכחי) של המשך העבודה לרבות החלק שצומצם לקבלן הנוכחי – לשמירה על רצף ביצועי.
  - ד. קיום דיונים חודשיים לבקרה על הביצוע בדגש על לוחות זמנים.
  - ה. שיתוף גורמים מקצועיים לבדיקת איכות הביצוע כמו למשל במקרה של החלפת השוחות הסדוקות הרשומות לעיל.
- הדוחות החודשיים של חברת גדיש , מפורטים היטב, מבוארים , קלים להבנה , עושים סדר בפרויקט, מלווים בתמונות עדכניות מהשטח ומשרתים היטב את תפקיד הניהול והפיקוח .

בברכה

~~אינג׳ ביתן צחי~~

~~מ.ה~~ 112012

7. <u>תמצית מנהלים</u>

ביקורת זו עוסקת בניסיון הראשון של העירייה ושל החכ"ל לשמש כחברה המפתחת בפרויקט תשתית של שכונה, בהיקף עלות מהותי של מאות מיליוני שקלים. פרויקט הנדסי הוא פרויקט עתיר סיכונים (כספיים בעיקר) ומכאן מחייב התנהלות סדורה כולל מיפוי זיהוי וניהול הסיכונים.
מבחינה הנדסית נמצא כי ככלל איכות העבודה שבוצעה היא ברמה סבירה וטובה, התכנון והניהול גם הם בוצעו בצורה טובה על ידי החברה שנשכרה (גדיש) לניהול ולפיקוח על הפרויקט.
נמצא כי בניגוד למנהל תקין, העירייה קיבלה החלטות שונות לגבי אופן ניהול הפרויקט ללא כל עבודת מטה ותיעוד הנתונים שהביאו להחלטה. נכון לסוף שנת 2024 הפרויקט מנוהל תחת החכ"ל, ללא כל הגדרת והסדרת הממשקים והבקרות של העירייה על ההתנהלות ועל אופן ניהול פרויקט הנדסי, נמצא כי לא מתקיים שימור ידע מיטבי בניהול הפרויקט וכי הבקרות על התשלומים חסרות.
בפועל, הפרויקט לא הושלם עד סיום תאריך הביקורת דבר המבטא איחור של מעל שנה לעומת לוחות הזמנים שהוגדרו בהסכמים.

<u>להלן פרוט עקרי ההמלצות, בהקבלה לעיקרי הממצאים בפרק 5 מעלה :</u>

<u>מטרת ביקורת מספר 1 – בחינת מנגנון ופעולות הפיקוח ההנדסי על ביצוע עבודות התשתית לרובע 12/שכונת רכסים - חלק א'.</u>

7.1 בהתאם לכללי מנהל תקין יש לשמור תיעוד לאופן קבלת החלטות מהותיות כולל התייחסות לסיכונים ויתרונות, מבחינה מעשית תפעולית יש להגדיר כפיפות, אחריות וכללי דיווח על מנת להבטיח כי הפעילות מתנהלת כראוי ומקדמת את מטרות העירייה.

7.2 מומלץ לבחון דרכים לשימור ידע בחכ"ל בתחום יישום הסכם הגג על מנת לקדם יתרון יחסי לניהול פרויקטים של תשתיות בהמשך יישום ההסכם ופיתוח העיר בעתיד, זאת במיוחד לאור אי הגדרת פיקוח העירייה על ההתנהלות (אגף הנדסה וגזברות כפי שהיה עד שנת 2024) ולאור אי תפקוד דירקטוריון החברה כגורם מפקח.

7.3 תקין.

7.4 מומלץ, כי העירייה תבנה תוכנית עבודה סדורה בניהול פרויקטים (נוהל עבודה ושימוש במערכות מידע ייעודיות), תוכנית אשר תחייב את כל המחלקות

הרלוונטיות לפרויקט ואת החברה הכלכלית לערד בע"מ, להקטנת הסיכונים בפעילות וזאת במיוחד לאור ריבוי העוסקים במלאכה ותחלופת העובדים ומועסקים במיקור חוץ.

7.5 מומלץ להקפיד על מילוי יומן על בסיס יומי כאמור בחוזה ולמילוי יומנים בכל תקופת העבודה. גם אם לא מבוצעת עבודה בשבוע מסוים, רצוי לציין זאת ביומן העבודה, על מנת שיתועד שבאותו שבוע לא בוצעו עבודות.

7.6 מומלץ לבחון את הסיבות לאיחור במסירת הפרויקט (מעבר לשנה מהתאריך אליו התחייב הקבלן במקור) ולהפיק לקחים באופן ההתנהלות מול הקבלנים בהמשך פיתוח הרובע. לאיחור במסירת המגרשים לרוכשים עלולות להיות משמעויות תדמיתיות וכספיות מהותיות לעירייה.

<u>מטרת ביקורת מספר 2 - בחינת אופן אישור ואימות התשלומים שהועברו לקבלן על ביצוע הפרויקט.</u>

7.7 הביקורת ממליצה, כי העירייה/החכ"ל תקפיד על קבלת החשבונות בקובץ ממוחשב, על מנת לקיים בקרה כספית מלאה תוך השוואה לכמויות ומחירי החוזה.

7.8 מומלץ לדרוש הסברים לגבי כל חריגה בכתבי הכמויות לשם בקרה והפקת לקחים לעתיד, הן לסעיפים שהופיעו בכתב הכמויות המקורי ובפועל בוצעו בהיקף גדול יותר והן לסעיפים חריגים שלא הופיעו בכתב הכמויות המקורי.

7.9 כפי שהומלץ בעבר על ידי הביקורת, מן הראוי שכחלק מהבקרה על ביצוע הפרויקטים תתקיים בקרה לזיהוי הצעות תכסיסניות.

7.10 תקין.

פרק 9 - מעקב מפורט אחר תיקון הליקויים שהוצגו כממצאים בדוח מבקר העירייה לשנת 2022

תוכן העניינים

נושא	עמוד
1 . כללי – רקע.	541
2. מטרות הביקורת.	542
3. תיאור כללי של מהלך הביקורת.	542
4. פרוט הליקויים ואופן הטיפול בהם.	
4.1 הליך הביקורת בעירייה ומעקב אחר תיקון ליקויים שעלו בדוח הביקורת.	543-546
4.2 בחינת תיקון הממצאים בפועל לעומת הגדרת הטיפול במועצת העיר לדוח המבקר לשנת 2022.	547-761

עיריית ערד
דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

1. כללי – רקע

גיבוש המלצות ומעקב אחר תיקון ליקויים הם חלק בלתי נפרד מעבודת הביקורת, החובה לתקן ליקויים חלה על הנהלת העירייה, זאת בין השאר בהתאם לתגובת ראש העירייה לדוח הביקורת וסיכומי הוועדה לענייני ביקורת, וכן על פי הגדרת צוות תיקון הליקויים.

בתקנות העיריות (דין וחשבון מבקר העירייה), התשל"ד-1974 , סעיף 4 קובעות כי :

דוח מבקר העירייה יפרט את המעקב אחרי התיקון של ממצאי הביקורת בדוחות המבקר הקודמים ושל ממצאי הביקורת של מבקר המדינה שהם בתחום סמכויותיו של מבקר העירייה, והוא יציין אם הליקוי שעליו הצביע תוקן.

בפקודת העיריות סעיף 170ג1א נקבע לעניין צוות תיקון הליקויים כי באחריותו :

א. לדון בדרכים ובמועדים לתיקון הליקויים הנמצאים בדוח שהגיש מבקר העירייה ושנדון על ידי המועצה. ובדרכים למניעת הישנותם בעתיד.

ב. הצוות יגיש המלצותיו לראש העירייה בתוך שלושה חודשים מיום שדוח מבקר העירייה נדון על ידי המועצה, וידווח לוועדה לענייני ביקורת על יישום המלצותיו אחת לשלושה חודשים.

בביקורת מעקב זו בחנתי את תיקון ממצאי דוח מבקר העירייה לשנת 2022 בפועל, לעומת אופן הטיפול שהוגדר בתגובת ראש העירייה ואושר במועצת העיר ולעומת פרוטוקולים של צוות תיקון הליקויים העירוני שדן בדוח ככל והיו כאלה, כן בוצע מעקב תיקון ליקויים על דוחות מבקר העירייה לשנים קודמות (2012-2021 ראה בפרקים הבאים של הדוח).

2. מטרות הביקורת

ביקורת מעקב מפורט אחר סטטוס תיקון הליקויים שהוצגו כממצאים בדוח מבקר העירייה לשנת 2022, למול הפעולות שננקטו במחלקות לתיקון הליקוי, כולל בהקשר לתגובת ראש העירייה, סיכומי הוועדה לענייני ביקורת ככל והיו והחלטות הדיון בדוח במועצת העירייה, ולמול הגדרות הטיפול בליקויים של צוות תיקון הליקויים העירוני, ככל והוגדרו.

3. תיאור כללי של מהלך הביקורת

הבדיקה כללה בין השאר:

- בחינת דוחות כספיים מבוקרים ודוחות רבעוניים.
- בחינת מערכת החשבונות הממוחשבת של העירייה.
- פגישות במחלקות המבוקרות ובחינת תיקון הליקויים בפועל בעבודה השוטפת (במידה ונדרש להערכת אופן תיקון הליקוי).
- ראיונות/התכתבות עם מנהלי המחלקות המבוקרות ועובדים/נבחרים רלוונטיים.
- סקירת אסמכתאות לאימות תיקון הליקויים.
- בחינת פרוטוקול ישיבה שלא מן המניין של מועצת העיר, בה נדון דוח הביקורת.
- סקירת פרוטוקולים של צוות תיקון הליקויים בעניין דוח המבקר לשנת 2022, ככל והיו כאלה.
- סקירת תגובת ראש העירייה לדוח הביקורת לשנת 2022 וסיכומי הוועדה לענייני ביקורת בנושא, ככל והיו כאלה.

4. פרוט הליקויים ואופן הטיפול בהם

4.1 הליך הביקורת בעירייה ומעקב אחר תיקון ליקויים שעלו בדוח הביקורת

4.1.1 כללי

הליך הביקורת בעירייה:

1. על פי פקודת העיריות דוח הביקורת של מבקר העירייה לשנה מסוימת צריך להיות מוגש לראש העירייה ולחברי הוועדה לענייני ביקורת, לא יאוחר מהיום הראשון בחודש אפריל של השנה העוקבת.
2. הדוח המוגש, מסכם את עבודת הביקורת באותה השנה, מפרט את הנושאים בהם נערכה ביקורת בעירייה בשנה החולפת, תוך הצבעה על ליקויים/ממצאים והמלצות לתיקונם.
3. לפני העברת סיכום הדוח לראש העירייה ולחברי הוועדה לענייני ביקורת, הנוסח המפורט של פרקי הדוח מוגש פעמיים (שתי טיוטות) לתגובה של המבוקרים ומנהליהם (בדרך כלל מנהלי האגפים/המחלקות הרלוונטיות ומושא הביקורת עצמו), זאת על מנת להגיע לנוסח מוסכם ככל הניתן הן מבחינת הנתונים המוצגים בדוח המפורט והן מבחינת הליקויים ודרך תיקונם (במקרה של אי הסכמה על הנוסח מובאת דעת הביקורת לצד דעת המבוקר).
4. ראש העירייה נדרש על פי הפקודה להגיש את תגובתו לממצאי דוח הביקורת.
5. חברי הוועדה לענייני ביקורת נדרשים על פי הפקודה לדון בממצאי הדוח, המלצותיו והן בתגובת ראש העירייה לממצאי דוח המבקר.
6. בסופו של התהליך מועבר סיכום דוח המבקר עם תגובת ראש העירייה וסיכומי הוועדה לענייני ביקורת לדיון במועצת העירייה, לאחר הדיון במועצה הדוח מפורסם לציבור.
7. כמו כן מועבר דוח מבקר העירייה למשרד הפנים ולמבקר המדינה, על פי דרישה.
8. צוות תיקון הליקויים בעירייה נדרש על פי הפקודה לפקח על תיקון הליקויים ולעדכן את הוועדה לענייני ביקורת בכל שלושה חודשים על ההתפתחויות בתיקון הליקויים.
9. מבקר העירייה נדרש על פי הפקודה לפרט בדוח מבקר העירייה את המעקב אחרי התיקון של ממצאי הביקורת בדוחות המבקר הקודמים ושל ממצאי הביקורת של מבקר המדינה שהם בתחום סמכויותיו של מבקר העירייה, ולציין האם הליקוי שעליו הצביע תוקן.

עיריית ערד
דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

דוח זה הינו ביקורת מעקב אחר תיקון הליקויים של דוח מבקר העירייה לשנת 2022, בהתאם לסעיף 9 לעיל.

גיבוש המלצות ומעקב אחר תיקון ליקויים הוא חלק בלתי נפרד מעבודת הביקורת.
החובה לתקן ליקויים חלה על הנהלת העירייה (בפיקוח הצוות לתיקון ליקויים והוועדה לענייני ביקורת).

בישיבת מועצת העירייה מיום 07/11/2023 נדונו דוח מבקר העירייה לשנת 2022 ותגובת ראש העירייה לדוח (מאחר וועדה לענייני ביקורת לא דנה בדוח לא ניתן היה לדון בסיכומי והמלצות הוועדה לענייני ביקורת כנדרש בחוק), מועצת העירייה לא קיבלה כל החלטה בישיבה.
בניגוד לפקודת העיריות לא דנה הוועדה לענייני ביוקרת בדוח מבקר העירייה לשנת 2022.

בניגוד לשנים קודמות, לא קיבלה מועצת העיר כל החלטה לאחר הדיון בדוח מבקר העירייה לשנת 2022 ולא קבעה כי יש לתקן את הליקויים בהתאם לתגובת ראש העירייה או המלצות המבקר.

בתקנות העיריות (דין וחשבון מבקר העירייה), התשל"ד-1974 , סעיף 4 הוגדר כי : דוח מבקר העירייה יפרט את המעקב אחרי התיקון של ממצאי הביקורת בדוחות המבקר הקודמים ושל ממצאי הביקורת של מבקר המדינה שהם בתחום סמכויותיו של מבקר העירייה, והוא יציין אם הליקוי שעליו הצביע תוקן.

על פי הנחיה מספר 18 של איגוד המבקרים ברשויות המקומיות : במקום שההמלצות גובשו על דעת הנהלת היחידה המבוקרת או על דעת הנהלת הרשות המקומית, יש להקפיד על כך שיקבע מי אחראי לתיקון הליקויים, מהו התקציב הנדרש לשם כך, וכן יקבע לוח זמנים לביצוע אותן המלצות ושיטת הדיווח על התקדמות תיקון הליקויים.

בניגוד לפקודת העיריות צוות תיקון הליקויים לא דן בדוח מבקר העירייה לשנת 2022.

בניגוד להנחיית איגוד המבקרים ברשויות המקומיות, צוות תיקון הליקויים בעיריית ערד לא קובע אחראי לתיקון הליקוי, כמו כן לא מתקצבים את נושא תיקון הליקויים ולא נקבעה שיטת דיווח על התקדמות תיקון הליקויים.

עיריית ערד
דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

4.1.2 דוח מבקר העירייה לשנת 2022

דוח מבקר העירייה לשנת 2022 מורכב משמונה נושאי ביקורת בתחומים הבאים:

	שם הפרק בדוח הביקורת	**העמודים בדוח זה בהם מפורט אופן הטיפול בליקויים**
א.	מימוש החזון העירוני – חוויה מיטבית לתושב.	547-595
ב.	מחלקת משאבי אנוש – ניהול מערך הנוכחות.	596-623
ג.	הועדה לתכנון ובניה בעיריית ערד – סבירות פעולות, החלטות הוועדה והממשקים עם מחלקות העירייה.	624-644
ד.	אגף שפ"ע – תהליך האיגוף והתנהלות מחלקת האחזקה.	645-664
ה.	אגף שפ"ע – תהליך האיגוף והתנהלות מחלקת גנים ונוף.	665-685
ו.	אגף חינוך וגזברות – ניהול אינוונטר במוסדות חינוך.	686-715
ז.	יישום חוק עזר לערד (העמדת רכב וחנייתו), התשע"ח 2018.	716-740
ח.	אשכול נגב מזרחי.	741-761

כאמור, בישיבה מיוחדת של מועצת העירייה מיום 07/11/2023 נדונו דוח מבקר העירייה לשנת 2022 ותגובת ראש העירייה לדוח, אך לא התקבלה כל החלטה בדבר אימוץ תגובת ראש העירייה או המלצות הביקורת.

הביקורת חילקה את הטיפול בליקויים משנים קודמות לארבע קטגוריות:

1. **תוקן** - ליקוי שתוקן.
2. **תוקן חלקית** - המשמעות שהתיקון לא נטרל את מלא הסיכון המתבטא בליקוי.
3. **לא תוקן** – המשמעות או שלא התבצע כל תיקון או שהתיקון לא נטרל את הסיכון המתבטא בליקוי.
4. **הפסקת מעקב** – סטטוס בעל מספר משמעויות, כגון:

א. החלטת ראש העירייה ומועצת העירייה/צוות תיקון הליקויים שהליקוי לא דורש תיקון, בעיקר בליקויים בנושאי מדיניות ובליקויים בעלי סיכון נמוך.

ב. ליקוי שהפך לא רלוונטי (לדוגמא ליקוי המתייחס לתוכנה שהשימוש בה הופסק).

ג. ליקוי חד פעמי שלא סביר שיחזור על עצמו (כגון טעות אנוש).

ד. ליקויים בני 7 שנים ומעלה וליקויים בנושאי ביקורת שנבחנו במסגרת דוח המבקר בשנה הנוכחית.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

להלן סיכום בדיקת הממצאים בחלוקה על פי נושאי דוחות:

נושא הביקורת	סך ליקויים שתוקנו	סך ליקויים שתוקנו חלקית	סך ליקויים שלא תוקנו	סך הליקויים בהם הופסק מעקב	סה"כ ליקויים
מימוש החזון העירוני – חוויה מיטבית לתושב.	**3**	**0**	**39**	**2**	**44**
מחלקת משאבי אנוש – ניהול מערך הנוכחות.	**3**	**3**	**11**	**8**	**25**
הועדה לתכנון ובניה בעיריית ערד – סבירות פעולות, החלטות הוועדה והממשקים עם מחלקות העירייה.	**3**	**2**	**13**	**2**	**20**
אגף שפ"ע – תהליך האיגוף והתנהלות מחלקת האחזקה.	**8**	**1**	**7**	**1**	**17**
אגף שפ"ע – תהליך האיגוף והתנהלות מחלקת גנים ונוף.	**0**	**3**	**16**	**1**	**20**
אגף חינוך וגזברות – ניהול אינוונטר במוסדות חינוך.	**0**	**2**	**24**	**1**	**27**
יישום חוק עזר לערד (העמדת רכב וחנייתו), התשע"ח 2018.	**0**	**0**	**22**	**3**	**25**
אשכול נגב מזרחי.	**0**	**0**	**18**	**0**	**18**
סה"כ ליקויים	**17**	**11**	**150**	**18**	**196**
באחוז מכלל הליקויים (196 סה"כ)	**9%**	**6%**	**76%**	**9%**	**100%**
באחוז רק מהליקויים הרלוונטיים (178 סה"כ)	**10%**	**6%**	**84%**	**----**	**100%**

- **ממצא: נמצא כי כשנתיים וחצי לאחר פרסום הדוח 84% מהליקויים הרלוונטיים ליום בדיקת מעקב הליקויים, טרם תוקנו.**

- **המלצה: מומלץ לבנות מערך ניטור ופיקוח יעיל יותר על תיקון הליקויים שהועלו בדוח המבקר.**

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

4.2 בחינת סטטוס הליקויים בשנת 2024

4.2.1 דוח ביקורת בנושא מימוש החזון העירוני – חוויה מיטבית לתושב.

סיכום מתוך 44 ליקויים לגביהם נערך מעקב אחר תיקון ליקויים :

סטטוס הליקוי נכון לתאריך 31/12/2024	תוקן	תוקן חלקית	לא תוקן	הפסקת מעקב
מספר הליקויים בסטטוס	3	0	39	2
שיעור מכלל הליקויים	7%	0%	88%	5%

מטרת ביקורת מספר 1 – בחינת קיום מדיניות, תוכנית אסטרטגית ויעדים מדידים לתחום איכות השירות בעירייה והטמעתם במחלקות העירייה.

1.1 הליקוי : בניגוד להמלצת מבקר המדינה משנת 2012, וכפי שביצעו רשויות אחרות, עיריית ערד לא הגדירה סל שירותים מחייב לתושב, ו/או הגדרת מדדי ביצוע למחלקות העירייה השונות.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

מומלץ להגדיר סל שירותים עירוני, כולל מדדי ביצוע ואיכות לצרכי מעקב ובקרה ולפרסמו לידיעת התושבים.

הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	נמוכה	גבוהה מאוד

תגובת ראש העירייה לדוח מבקר העירייה לשנת 2022 :

ליבת החזון העירוני היא "חוויה מיטבית לתושב", משכך הנושא מהווה יעד בתוכנית העבודה של מחלקות העירייה בשנתיים האחרונות. מנהל מחלקת תכנון אסטרטגי ביחד עם מנהל תחום

עיריית ערד
דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

השירות אמונים על בניית תוכנית שנתית ורב שנתית בתחום שיפור השירות לתושב, ובשיתוף מחלקת משאבי אנוש יגבשו פעולות נדרשות לשיפור חווית העובד בארגון.

<u>החלטת הוועדה לענייני ביקורת שנדונה במועצת העיר מתאריך 07/11/2023 :</u>
לא קיימת התייחסות הוועדה לענייני ביקורת, או החלטת מועצה לתיקון הליקוי או לנושא בכללותו, מעבר לתגובת ראש העירייה.

<u>התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2023/2024 :</u>
עד סיום הביקורת (15/10/2024) לא נדון בצוות תיקון הליקויים.

<u>תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2024 :</u>

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	בשנת 2024 ללא שינוי , ולכן – לא תוקן.	לא תוקן

1.2 בניגוד למנהל תקין, העירייה לא בנתה תוכנית עבודה רב שנתית למימוש מדיניות העירייה בנושא השירות לתושב (או כהגדרת החזון – חוויה מיטבית לתושב), היעדים שהוגדרו בתחום לשנת 2022 הינם חלקיים בלבד ולא נתמכים במתודולוגיה של משרד הפנים משנת 2019 או רלוונטיים לרוב המלצות מבקר המדינה בנושא או לעבודת היועץ הארגוני והצוות העירוני שעסק בשיפור איכות השירות בשנת 2017.

<u>תגובת המבוקר : בסוף שנת 2021 נכתבה תוכנית עבודה לתחום השירות ע"י מנהלת השירות בשיתוף עם מנהלת המוקד והדובר התוכנית אושרה ע"י המנכ"ל וראש העיר ורובה המוחלט יושם.</u>

<u>בנוסף, החברת ליעוץ ארגוני שמלווה את הרשות קיבלה את תחום השירות כמיקוד ונכתבה תוכנית הדרכה שלמה הנוגעת לנושא.</u>

התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : תגובת המבוקר לא סותרת את הממצא, אלא מחזקת אותו.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

מומלץ בהתאם לכללי מנהל תקין לקבוע מדיניות מפורטת מבוססת נתונים לתחום שיפור השירות לתושב (חוויה מיטבית לתושב), מדיניות שתיתן מענה לכלל הנושאים ותתוקף במתודולוגיה מוסדרת, ממנה ניתן לגזור תוכנית עבודה רב שנתית.

הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

תגובת ראש העירייה לדוח מבקר העירייה לשנת 2022 :

ליבת החזון העירוני היא "חוויה מיטבית לתושב", משכך הנושא מהווה יעד בתוכנית העבודה של מחלקות העירייה בשנתיים האחרונות. מנהל מחלקת תכנון אסטרטגי ביחד עם מנהל תחום השירות אמונים על בניית תוכנית שנתית ורב שנתית בתחום שיפור השירות לתושב, ובשיתוף מחלקת משאבי אנוש יגבשו פעולות נדרשות לשיפור חווית העובד בארגון.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שנדונה במועצת העיר מתאריך 07/11/2023 :

לא קיימת התייחסות הוועדה לענייני ביקורת, או החלטת מועצה לתיקון הליקוי או לנושא בכללותו, מעבר לתגובת ראש העירייה.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2023/2024 :

עד סיום הביקורת (15/10/2024) לא נדון בצוות תיקון הליקויים.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2024 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	בשנת 2024 ללא שינוי , ולכן – לא תוקן.	לא תוקן

1.3 הליקוי : תחום שיפור השירות לתושב לא תוקצב במסגרת הצעת התקציב לשנת 2022. נדגיש כי הקצאת תקציב לתהליכי שירות היא גורם קריטי להצלחת התהליך. הקצאת

עיריית ערד
דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

תקציב שירות, הן ברמת המחלקה והן ברמת העירייה, מאפשר לממש את היעדים בהתאם לתוכנית עבודה ולבצע תהליכים הכרחיים.
כך לדוגמא, חלק מהיעדים שהוגדרו בתחום לשנת 2022 מחייבים השקעת סכומי כסף גדולים כדוגמת שדרוג מערכת ה-CRM והמרכזייה הטלפונית. לפיכך, הצבת יעדים בלבד אינה מספיקה ומחייבת הקצאת תקציבים נדרשים על מנת לממשם.
תגובת המבוקר : על אף העובדה שהנושא לא נכלל כסעיף ישיר בתקציב 2022 של העירייה, הנחו ראש העיר ומנכ"ל העירייה את מנהלי המחלקות לקחת אותו בחשבון בבניית תקציב המחלקות השונות.
התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : התגובה לא סותרת את הממצא, מאחר והוגדר גורם מתכלל לנושא שיפור השירות מן הראוי כי תהיה בידי העירייה תוכנית עבודה מבוססת תקציב בנושא, גם אם הכספים נמצאים בסעיפים תקציביים במחלקות שונות, תוכנית כזו לא הוצגה לביקורת.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :
יש לוודא כי הצעת התקציב לשנת 2023 תכלול פרק ייעודי המתייחס לשיפור איכות השירות בעירייה עם יעדים ולצידם תקציב ריאלי, לחלופין באם התקציבים מופיעים במסגרת תקציבי המחלקות השונות מומלץ לבנות תוכנית עבודה מקושרת תקציב לשיפור איכות השירות בהתאם לסכומים בתקציבי המחלקות.

הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

תגובת ראש העירייה לדוח מבקר העירייה לשנת 2022 :
ליבת החזון העירוני היא "חוויה מיטבית לתושב", משכך הנושא מהווה יעד בתוכנית העבודה של מחלקות העירייה בשנתיים האחרונות. מנהל מחלקת תכנון אסטרטגי ביחד עם מנהל תחום השירות אמונים על בניית תוכנית שנתית ורב שנתית בתחום שיפור השירות לתושב, ובשיתוף מחלקת משאבי אנוש יגבשו פעולות נדרשות לשיפור חווית העובד בארגון.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שנדונה במועצת העיר מתאריך 07/11/2023 :
לא קיימת התייחסות הוועדה לענייני ביקורת, או החלטת מועצה לתיקון הליקוי או לנושא בכללותו, מעבר לתגובת ראש העירייה.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2023/2024 :
עד סיום הביקורת (15/10/2024) לא נדון בצוות תיקון הליקויים.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2024 :

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	בשנת 2024 ללא שינוי , ולכן – לא תוקן.	לא תוקן

1.4 הליקוי : בסקר הסיכונים משנת 2021 שדורג על ידי נבחרי ועובדי העירייה הבכירים דורגו היעדים לשנת 2022 בנושא שירות לתושב במקומות נמוכים, ובהקבלה לסקר התושבים משנת 2018 בו רוב התושבים לא ציינו את תחום השירות לתושב בעיר כתחום שהכי חשוב לטפל בו, נראה כי יש לבחון את תוכנית העבודה והתאמתה למצב בשטח, בכל אחד מהמקרים הבאים:

1. **השירות לתושב בתפיסת התושבים והנבחרים הוא טוב ומכאן החזון מתממש ולכן יש לשקול הפניית משאבים ליעדים רלוונטיים יותר.**

<u>תגובת המבוקר : השירות לדעתי לא נמדד רק בתפיסה אלא בעיקר במדדים אובייקטיביים כמו כמות השיחות הננטשות ברשות, כמות הפניות המקוונות וסקרי שביעות רצון.</u>

התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : התגובה לא סותרת את הממצא, או מייתרת את ההמלצה.

2. **ליבת החזון (חווייה מיטבית לתושב) לא מהותית לתושבים ולנבחרים לכן אי התממשותה אינה מהווה סיכון מהותי לעירייה (כשל בהטמעה של ליבת החזון).**
3. **קושי בהבנה של משמעות ליבת החזון – "חוויה מיטבית לתושב", מכאן יש לפרוט זאת לדוגמא לסל שירותים כהמלצת מבקר המדינה ולפרסם את הסל לכלל התושבים.**

כל אחד מהמקרים מעלה מעידים על חזון שאינו מבוסס נתונים ואינו מדויק מספיק.

<u>המלצת הביקורת לתיקון הליקוי</u> :

מומלץ לתמוך ולבסס את ליבת החזון בנתונים רלוונטיים וכן בסקרים תקופתיים, לדייק ולהטמיע אותו בקרב עובדי העירייה והתושבים.

<u>הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא</u> :

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

<u>תגובת ראש העירייה לדוח מבקר העירייה לשנת 2022:</u>

ליבת החזון העירוני היא "חוויה מיטבית לתושב", משכך הנושא מהווה יעד בתוכנית העבודה של מחלקות העירייה בשנתיים האחרונות. מנהל מחלקת תכנון אסטרטגי ביחד עם מנהל תחום השירות אמונים על בניית תוכנית שנתית ורב שנתית בתחום שיפור השירות לתושב, ובשיתוף מחלקת משאבי אנוש יגבשו פעולות נדרשות לשיפור חווית העובד בארגון.

<u>החלטת הוועדה לענייני ביקורת שנדונה במועצת העיר מתאריך 07/11/2023:</u>

לא קיימת התייחסות הוועדה לענייני ביקורת, או החלטת מועצה לתיקון הליקוי או לנושא בכללותו, מעבר לתגובת ראש העירייה.

<u>התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2023/2024:</u>

עד סיום הביקורת (15/10/2024) לא נדון בצוות תיקון הליקויים.

<u>תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2024:</u>

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	בשנת 2024 ללא שינוי , ולכן – לא תוקן.	✗ לא תוקן

1.5 הליקוי : נכון למחצית שנת 2022, הפרוייקטורית הינה בעל התפקיד היחיד בעירייה הפועל באופן ישיר לקידום איכות השירות לתושבים, קרי, אין לה עובדים נוספים המסייעים לה באופן ישיר. בנוסף, לא הוגדרו באגפים/מחלקות בעירייה רפרנטים לענייני איכות השירות.

<u>תגובת המבוקר : במרבית המחלקות בעירייה, האחריות לביצוע פעולות בתחום שיפור השירות לתושב הוטלה על המזכירות ובהתאם העבודה השוטפת של הפרוייקטורית היא מול מזכירת המחלקה ומנהל המחלקה.</u>

<u>הקושי העיקרי הוא שאין בעל תפקיד לניתוח הנתונים במשרה מלאה.</u>

עיריית ערד
דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

בהתאם לתוכנית העבודה והמשימות הנדרשות בתחום שיפור איכות השירות בעירייה, יש לבחון את הצורך בגיוס עובדים נוספים. בנוסף, יש להגדיר בכל אחד מהאגפים/מחלקות בעירייה רפרנטים לתחום איכות השירות תוך קביעת סמכויות ואחריות ברורה.

הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	**בינונית**	גבוהה	גבוהה מאוד

תגובת ראש העירייה לדוח מבקר העירייה לשנת 2022 :

ליבת החזון העירוני היא "חוויה מיטבית לתושב", משכך הנושא מהווה יעד בתוכנית העבודה של מחלקות העירייה בשנתיים האחרונות. מנהל מחלקת תכנון אסטרטגי ביחד עם מנהל תחום השירות אמונים על בניית תוכנית שנתית ורב שנתית בתחום שיפור השירות לתושב, ובשיתוף מחלקת משאבי אנוש יגבשו פעולות נדרשות לשיפור חווית העובד בארגון.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שנדונה במועצת העיר מתאריך 07/11/2023 :

לא קיימת התייחסות הוועדה לענייני ביקורת, או החלטת מועצה לתיקון הליקוי או לנושא בכללותו, מעבר לתגובת ראש העירייה.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2023/2024 :

עד סיום הביקורת (15/10/2024) לא נדון בצוות תיקון הליקויים.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2024 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	בשנת 2024 ללא שינוי , ולכן – לא תוקן.	לא תוקן

1.6 הליקוי : תוכנית העבודה בתחום איכות השירות לא עברה תהליך אישור כמו תוכניות העבודה של המחלקות האחרות בעירייה. בנוסף, לא נבנתה תוכנית רב שנתית לטיפול בשיפור איכות השירות לתושב.

עיריית ערד
דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

מומלץ להכין תוכנית רב שנתית לשיפור איכות השירות לתושב ממנה תיגזר תוכנית העבודה לשנת 2023. בנוסף, יש לוודא כי תוכנית העבודה לשנת 2023 תאושר בתהליך המקובל בעירייה ותבוצע בדיקה שוטפת של עמידה ביעדים שהוגדרו בתוכנית.

הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	**גבוהה**	גבוהה מאוד

תגובת ראש העירייה לדוח מבקר העירייה לשנת 2022 :

ליבת החזון העירוני היא "חוויה מיטבית לתושב", משכך הנושא מהווה יעד בתוכנית העבודה של מחלקות העירייה בשנתיים האחרונות. מנהל מחלקת תכנון אסטרטגי ביחד עם מנהל תחום השירות אמונים על בניית תוכנית שנתית ורב שנתית בתחום שיפור השירות לתושב, ובשיתוף מחלקת משאבי אנוש יגבשו פעולות נדרשות לשיפור חווית העובד בארגון.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שנדונה במועצת העיר מתאריך 07/11/2023 :

לא קיימת התייחסות הוועדה לענייני ביקורת, או החלטת מועצה לתיקון הליקוי או לנושא בכללותו, מעבר לתגובת ראש העירייה.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2023/2024 :

עד סיום הביקורת (15/10/2024) לא נדון בצוות תיקון הליקויים.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2024 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	בשנת 2024 ללא שינוי , ולכן – לא תוקן.	לא תוקן

1.7 הליקוי : היעדים שהוצגו בסדנה שנערכה למנהלי האגפים/מחלקות (מאי 22) תואמים רק בחלקם את יעדי ראש העיר, כפי שהוצגו בהצעה לתקציב לשנת 2022. כך לדוגמא נושא

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

שיפור השירותים המקוונים, הנגשת המידע וצמצום זמן הטיפול בפניות תושבים כלולים גם ביעדי ראש העיר. יחד עם זאת, העלאת שביעות הרצון של התושבים מהשירות לא נכלל ביעדי ראש העיר ואילו קביעת ערכי שירות פנים וחוץ ארגוניים נכללו ביעדי ראש העיר אך לא נכללו ביעדים שהוצגו למנהלי המחלקות.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

יש להקפיד ולקבוע יעדים אחידים על מנת לייצר תוכנית עבודה סדורה למימוש היעדים.

הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

תגובת ראש העירייה לדוח מבקר העירייה לשנת 2022 :

ליבת החזון העירוני היא "חוויה מיטבית לתושב", משכך הנושא מהווה יעד בתוכנית העבודה של מחלקות העירייה בשנתיים האחרונות. מנהל מחלקת תכנון אסטרטגי ביחד עם מנהל תחום השירות אמונים על בניית תוכנית שנתית ורב שנתית בתחום שיפור השירות לתושב, ובשיתוף מחלקת משאבי אנוש יגבשו פעולות נדרשות לשיפור חווית העובד בארגון.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שנדונה במועצת העיר מתאריך 07/11/2023 :

לא קיימת התייחסות הוועדה לענייני ביקורת, או החלטת מועצה לתיקון הליקוי או לנושא בכללותו, מעבר לתגובת ראש העירייה.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2023/2024 :

עד סיום הביקורת (15/10/2024) לא נדון בצוות תיקון הליקויים.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2024 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	ליקוי חד פעמי במהותו ולכן – הפסקת מעקב.	הפסקת מעקב

1.8 הליקוי : בהתאם למסמך פיתוח איכות השירות ברשות המקומית של אגף בכיר ופיתוח ההון האנושי ברשויות המקומיות ושל מפעם עמק יזרעאל, משרד הפנים מנובמבר 2019, "רשות המבקשת לגבש ולהטמיע מדיניות שירות מבוססת לאורך זמן צרכה להבין את הקשר ההדוק שבין איכות השירות שהרשות מעניקה לתושבים ובין התרבות השירותית הפנים ארגונית וחוויית העובד בארגון". בפועל, בעיריית ערד לא נמצאה תוכנית סדורה לשיפור התרבות השירותית הפנים ארגונית, שגם על פי תוצאות סדנת המנהלים ממאי 2022, עולה כי אינה מיטבית בעירייה (בירוקרטיה, גורמים מעכבים, מחסור בכח אדם ובתקציבים, חוסר תיאום בין מחלקות...).

<u>תגובת המבוקר : כלל המחלקות הפנים ארגוניות נכללות בישיבות מעקב איכות השירות ברשות המנכ"ל ומנהלת המוקד . כל המחלקות הפנים ארגוניות נדרשו להגדיר SLA והוא יפורסם בעירייה.</u>

התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : תגובת המבוקר לא סותרת את הממצא, אלא מחזקת אותו. קביעת SLA אינה תוכנית סדורה לשיפור התרבות השירותית הפנים ארגונית, אלא חלק בלבד מתוכנית כוללת שאמורה לכלול את כלל התהליכים פתרונות לנושא המשאבים ותאום בין מחלקות.

<u>המלצת הביקורת לתיקון הליקוי</u> :

על מנת לשפר את השירות הפנים ארגוני מומלץ קודם כל לשפר את חווית העובד בארגון הן מבחינה מקצועית (שיתופי פעולה בין מחלקות, תהליכים יעילים ומהירים, התאמת כח אדם ותקציבים למשימות), ולדעת הביקורת גם מבחינה חברתית – רווחת העובד (גיבושים, השתלמויות, התנדבות וכד').

<u>הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא</u> :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

<u>תגובת ראש העירייה לדוח מבקר העירייה לשנת 2022</u> :

ליבת החזון העירוני היא "חוויה מיטבית לתושב", משכך הנושא מהווה יעד בתוכנית העבודה של מחלקות העירייה בשנתיים האחרונות. מנהל מחלקת תכנון אסטרטגי ביחד עם מנהל תחום השירות אמונים על בניית תוכנית שנתית ורב שנתית בתחום שיפור השירות לתושב, ובשיתוף מחלקת משאבי אנוש יגבשו פעולות נדרשות לשיפור חווית העובד בארגון.

<u>החלטת הוועדה לענייני ביקורת שנדונה במועצת העיר מתאריך 07/11/2023</u> :

לא קיימת התייחסות הוועדה לענייני ביקורת, או החלטת מועצה לתיקון הליקוי או לנושא בכללותו, מעבר לתגובת ראש העירייה.

<u>התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2023/2024</u> :

עד סיום הביקורת (15/10/2024) לא נדון בצוות תיקון הליקויים.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2024 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	בשנת 2024 ללא שינוי , ולכן – לא תוקן.	

1.9 הליקוי : בהתאם למסמך פיתוח איכות השירות ברשות המקומית של אגף בכיר ופיתוח ההון האנושי ברשויות המקומיות ושל מפעם עמק יזרעאל, משרד הפנים מנובמבר 2019, יש להימנע "ממסר כפול בו המנהלים דורשים שירות איכותי אך מציבים את העובד במצבים ללא פתרון. זהו מצב הרסני המערער את היסוד של תרבות השירות. הקשבת הדרג הניהולי הכרחית גם כשמדובר באתגרים או אילוצים טכניים ורגולטוריים שאי אפשר לשנותם או דרוש עוד זמן לשנותם".

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

לשיפור השירות הפנים ארגוני מומלץ להגביר את קשב ההנהלה, על מנת להימנע ממסר כפול כמפורט בממצא, מסר הפוגע בתרבות השירות.

הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	**גבוהה מאוד**

תגובת ראש העירייה לדוח מבקר העירייה לשנת 2022 :

ליבת החזון העירוני היא "חוויה מיטבית לתושב", משכך הנושא מהווה יעד בתוכנית העבודה של מחלקות העירייה בשנתיים האחרונות. מנהל מחלקת תכנון אסטרטגי ביחד עם מנהל תחום השירות אמונים על בניית תוכנית שנתית ורב שנתית בתחום שיפור השירות לתושב, ובשיתוף מחלקת משאבי אנוש יגבשו פעולות נדרשות לשיפור חווית העובד בארגון.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שנדונה במועצת העיר מתאריך 07/11/2023 :

לא קיימת התייחסות הוועדה לענייני ביקורת, או החלטת מועצה לתיקון הליקוי או לנושא בכללותו, מעבר לתגובת ראש העירייה.

עיריית ערד
דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2023/2024:

עד סיום הביקורת (15/10/2024) לא נדון בצוות תיקון הליקויים.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2024 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	בשנת 2024 ללא שינוי , ולכן – לא תוקן.	לא תוקן

1.10 הליקוי : פרט לקמפיין שנערך בחודש פברואר 2022, תוכנית העבודה בנושא קידום איכות השירות לא כוללת פעולות אופרטיביות לשיפור השירות הפנים ארגוני כמו סקר שביעות רצון פנימי.

תגובת המבוקר : נעשות פעולות שונות גם בעניין הפנים ארגוני, כגון הטמעה של מערכת לקליטת עובדים על מנת להקל על מנהלים שעתידים לקלוט עובדים.

התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : תגובת המבוקר לא סותרת את הממצא, אלא מחזקת אותו. לדעת הביקורת לאור החשיבות העליונה של נושא השירות הפנים ארגוני, המהווה תנאי בסיס להגשמת ליבת החזון של חוויה מיטבית לתושב, יש לקיים סקר מקדים שממנו ניתן להבין את הצרכים בשטח, בהתאם לכללי מנהל תקין.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

מומלץ לכלול בתוכנית העבודה הרב שנתית פעולות אופרטיביות לשיפור שירות הפנים עירוני (בין מחלקות העירייה), פעילות חד פעמית אינה מביאה להטמעה והפנמה של הנושא, ואינה מאפשרת מדידה וניטור.

הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

תגובת ראש העירייה לדוח מבקר העירייה לשנת 2022:

ליבת החזון העירוני היא "חוויה מיטבית לתושב", משכך הנושא מהווה יעד בתוכנית העבודה של מחלקות העירייה בשנתיים האחרונות. מנהל מחלקת תכנון אסטרטגי ביחד עם מנהל תחום

עיריית ערד
דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

השירות אמונים על בניית תוכנית שנתית ורב שנתית בתחום שיפור השירות לתושב, ובשיתוף מחלקת משאבי אנוש יגבשו פעולות נדרשות לשיפור חווית העובד בארגון.

<u>החלטת הוועדה לענייני ביקורת שנדונה במועצת העיר מתאריך 07/11/2023:</u>
לא קיימת התייחסות הוועדה לענייני ביקורת, או החלטת מועצה לתיקון הליקוי או לנושא בכללותו, מעבר לתגובת ראש העירייה.

<u>התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2023/2024:</u>
עד סיום הביקורת (15/10/2024) לא נדון בצוות תיקון הליקויים.

<u>תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2024 :</u>

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	בשנת 2024 ללא שינוי , ולכן – לא תוקן.	לא תוקן

1.11 הליקוי : מעיון באמנת השירות של עיריית ערד המפורסמת באתר העירייה, עולה כי היא כוללת רק התייחסות לפניות למוקד 106 בדבר מפגעים ותקלות. גם פירוט התקלות הוא מצומצם יחסית. כך לדוגמא בתחום הפיקוח העירוני לא קיימת התייחסות לרוכלות שלא כדין, הקמת רעש בשעות מנוחה, הבערת אש בשטח ציבורי ועוד. בנוסף, אין התייחסות לחריגות בתחום הפיקוח על הבנייה, אין התייחסות לתחום התברואה וכיו"ב.
כמו כן, חסרה להבנת הביקורת בראשית האמנה, הצהרה של ראש העיר על מהות אמנת השירות ועל מחויבות העירייה ליישמה.
<u>תגובת המבוקר : לאחר שיבוצע עדכון מלא של זמני SLA בכל מחלקות העירייה, תעודכן אמנת השירות.</u>

<u>המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :</u>
יש לעדכן את אמנת השירות הקיימת באופן שתכלול מדדים לאיכות השירות בקטגוריות השונות שיוגדרו בכלל אגפי/מחלקות העירייה ולפרסמה לציבור. בנוסף, מומלץ כי האמנה תפתח בהצהרה של ראש העיר על מהותה, חשיבותה ומחויבות העירייה ליישמה.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	**גבוהה**	גבוהה מאוד

תגובת ראש העירייה לדוח מבקר העירייה לשנת 2022 :

ליבת החזון העירוני היא "חוויה מיטבית לתושב", משכך הנושא מהווה יעד בתוכנית העבודה של מחלקות העירייה בשנתיים האחרונות. מנהל מחלקת תכנון אסטרטגי ביחד עם מנהל תחום השירות אמונים על בניית תוכנית שנתית ורב שנתית בתחום שיפור השירות לתושב, ובשיתוף מחלקת משאבי אנוש יגבשו פעולות נדרשות לשיפור חווית העובד בארגון.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שנדונה במועצת העיר מתאריך 07/11/2023 :

לא קיימת התייחסות הוועדה לענייני ביקורת, או החלטת מועצה לתיקון הליקוי או לנושא בכללותו, מעבר לתגובת ראש העירייה.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2023/2024 :

עד סיום הביקורת (15/10/2024) לא נדון בצוות תיקון הליקויים.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2024 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	בשנת 2024 ללא שינוי , ולכן – לא תוקן.	לא תוקן

1.12 הליקוי : בהתאם למסמך פיתוח איכות השירות ברשות המקומית של אגף בכיר ופיתוח ההון האנושי ברשויות המקומיות ושל מפעם עמק יזרעאל, משרד הפנים מנובמבר 2019, יש ליצור תרבות של למידה, "יכולתה של המנהיגות לייצר תרבות של למידה והתפתחות היא הבסיס להטמעה של תרבות שירותית מתמשכת". לדעת הביקורת ההשתלמויות החד פעמיות הקיימות בתוכנית העירייה לשנת 2022 לא ממלאות אחר התנאים ליצירת תרבות של למידה.

תגובת המבוקר : במהלך שנת 2022 נכתבה תוכנית הדרכה רחבה מאוד ומקיפה לתחום השירות. התוכנית כוללת הדרכות ברמת המחלקה או האגף אותה עברו כבר כמעט כל המחלקות והדרכות ברמת הדרגים אותן עתידים העובדים לעבור בקרוב.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : תגובת המבוקר לא סותרת את הממצא, אלא מחזקת אותו. תרבות של למידה אינה מסתכמת בקיום הדרכות במהלך שנה אחת.

<u>המלצת הביקורת לתיקון הליקוי</u> :

על מנת לשפר את השירות הפנים ארגוני מומלץ לבנות תוכנית רב שנתית להשתלמויות בתחום השירות, ליצירת תרבות של למידה, כמפורט בממצא.

<u>הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא</u> :

נמוכה מאוד	נמוכה	**בינונית**	גבוהה	גבוהה מאוד

<u>תגובת ראש העירייה לדוח מבקר העירייה לשנת 2022</u> :

ליבת החזון העירוני היא "חוויה מיטבית לתושב", משכך הנושא מהווה יעד בתוכנית העבודה של מחלקות העירייה בשנתיים האחרונות. מנהל מחלקת תכנון אסטרטגי ביחד עם מנהל תחום השירות אמונים על בניית תוכנית שנתית ורב שנתית בתחום שיפור השירות לתושב, ובשיתוף מחלקת משאבי אנוש יגבשו פעולות נדרשות לשיפור חווית העובד בארגון.

<u>החלטת הוועדה לענייני ביקורת שנדונה במועצת העיר מתאריך 07/11/2023</u> :

לא קיימת התייחסות הוועדה לענייני ביקורת, או החלטת מועצה לתיקון הליקוי או לנושא בכללותו, מעבר לתגובת ראש העירייה.

<u>התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2023/2024</u> :

עד סיום הביקורת (15/10/2024) לא נדון בצוות תיקון הליקויים.

<u>תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2024</u> :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	בשנת 2024 ללא שינוי , ולכן – לא תוקן.	לא תוקן

1.13 הליקוי : בהתאם למסמך פיתוח איכות השירות ברשות המקומית של אגף בכיר ופיתוח ההון האנושי ברשויות המקומיות ושל מפעם עמק יזרעאל, משרד הפנים מנובמבר 2019,

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

לעידוד תרבות של ארגון לומד יש "לפעול בעקביות ליצירת תהליכי למידה אישיים, צוותיים, וארגוניים, מעמיקים ורחבים".

<u>המלצת הביקורת לתיקון הליקוי</u> :

על מנת לשפר את השירות הפנים ארגוני באמצעות תהליכי משוב ולימדה מוסדרים, מומלץ בהתאם למסמך משרד הפנים לפעול ל- :

א. מיסוד שגרות ותהליכים לתחקור מכיל ואוהד של תלונות כמו הצלחות ומשובים חיוביים, לצורך הפקת לקחים ולהפצתם ללמידה בכל הרמות הארגוניות.

ב. פרסום פנימי של תקלות ושל למידה שנעשתה בעקבותיהן.

ג. פרסום של מדדי שירות ומגמות בשירות.

ד. פיתוח גישה פותרת בעיות ולא מאשימה במסגרת תהליכי פיתוח מנהליים.

ה. קידום תהליכי משוב וסימולציה שוטפים באווירה מקבלת, בטוחה ומפרגנת.

<u>הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא</u> :

נמוכה מאוד	נמוכה	**בינונית**	גבוהה	גבוהה מאוד

<u>תגובת ראש העירייה לדוח מבקר העירייה לשנת 2022</u> :

ליבת החזון העירוני היא "חוויה מיטבית לתושב", משכך הנושא מהווה יעד בתוכנית העבודה של מחלקות העירייה בשנתיים האחרונות. מנהל מחלקת תכנון אסטרטגי ביחד עם מנהל תחום השירות אמונים על בניית תוכנית שנתית ורב שנתית בתחום שיפור השירות לתושב, ובשיתוף מחלקת משאבי אנוש יגבשו פעולות נדרשות לשיפור חווית העובד בארגון.

<u>החלטת הוועדה לענייני ביקורת שנדונה במועצת העיר מתאריך 07/11/2023</u> :

לא קיימת התייחסות הוועדה לענייני ביקורת, או החלטת מועצה לתיקון הליקוי או לנושא בכללותו, מעבר לתגובת ראש העירייה.

<u>התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2023/2024</u> :

עד סיום הביקורת (15/10/2024) לא נדון בצוות תיקון הליקויים.

<u>תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2024</u> :

אחראי לטיפול	**מועד אחרון לטיפול**	**בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה**	**תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב**
לא נקבע	לא נקבע	בשנת 2024 ללא שינוי , ולכן – לא תוקן.	לא תוקן

1.14 הליקוי : השימוש במערכת ה-CRM בחלק מהאגפים/מחלקות העירייה וממשקי העבודה בינם ובין המוקד בכל הנוגע לפניות לקוחות אינו מיטבי. לפיכך, פניות רבות אינן נרשמות במערכת וקיים קושי לבצע מעקב ובקרה.
בנוסף, קיימים מקרים בהם תושב פונה למספר בעלי תפקידים במחלקות שונות בעירייה במקביל. במקרים בהם המחלקה מטפלת ישירות בפנייה ולא דרך המוקד, עלול להיווצר מצב בו פנייה תטופל בו זמנית על ידי מספר גורמים, דבר הגורם לבזבוז זמן ומשאבים.
בנוסף, יתכן והתשובות שיקבל הפונה תסתורנה אחת את השנייה, דבר שיפגע באמינות העירייה ונותני השירותים.

<u>תגובת המבוקר : בוצעה הדרכה על המערכת לכלל העירייה לפני כחצי שנה + ישנה בקרה חודשית על כל מחלקה בישיבות מעקב חודשיות בהם עולה נושא הפניות ל crm.</u>

התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : תגובת המבוקר לא סותרת את הממצא, לא הועבר כל תיעוד לתוכנית כוללת להטמעת המערכת בכלל מחלקות העירייה.

<u>המלצת הביקורת לתיקון הליקוי</u> :
יש לפעול על מנת להטמיע את השימוש במערכת ה-CRM באופן האופטימלי האפשרי, בכלל אגפי/מחלקות העירייה. לקבוע לוחות זמנים קבועים ובקרה של מנכ"ל העירייה אחר היישום שלהם.

<u>הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא</u> :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	**גבוהה**	גבוהה מאוד

<u>תגובת ראש העירייה לדוח מבקר העירייה לשנת 2022</u> :
ליבת החזון העירוני היא "חוויה מיטבית לתושב", משכך הנושא מהווה יעד בתוכנית העבודה של מחלקות העירייה בשנתיים האחרונות. מנהל מחלקת תכנון אסטרטגי ביחד עם מנהל תחום השירות אמונים על בניית תוכנית שנתית ורב שנתית בתחום שיפור השירות לתושב, ובשיתוף מחלקת משאבי אנוש יגבשו פעולות נדרשות לשיפור חווית העובד בארגון.

<u>החלטת הוועדה לענייני ביקורת שנדונה במועצת העיר מתאריך 07/11/2023</u> :
לא קיימת התייחסות הוועדה לענייני ביקורת, או החלטת מועצה לתיקון הליקוי או לנושא בכללותו, מעבר לתגובת ראש העירייה.

<u>התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2023/2024</u> :
עד סיום הביקורת (15/10/2024) לא נדון בצוות תיקון הליקויים.
<u>תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2024 :</u>

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	בשנת 2024 ללא שינוי , ולכן – לא תוקן.	לא תוקן

1.15 הליקוי : הגדרות מרכזיית הטלפונים טרם שונו ולפיכך המרכזייה נותנת מענה לא מיטבי לתושבים הפונים דרכה לקבלת שירות, שכן, שיחות רבות המתקבלות אחרי שעות המענה הטלפוני באגף/מחלקה אינן זוכות למענה והופכות לשיחות ננטשות.

<u>המלצת הביקורת לתיקון הליקוי</u> :

מומלץ לקדם את הטיפול בשיחות המתקבלות לאחר שעות המענה הטלפוני במחלקות העירייה, לדוגמא לטייב אותן למוקד העירוני האמור לפעול 24 שעות ביום, שבע ימים בשבוע.

<u>הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא</u> :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

<u>תגובת ראש העירייה לדוח מבקר העירייה לשנת 2022</u> :

ליבת החזון העירוני היא "חוויה מיטבית לתושב", משכך הנושא מהווה יעד בתוכנית העבודה של מחלקות העירייה בשנתיים האחרונות. מנהל מחלקת תכנון אסטרטגי ביחד עם מנהל תחום השירות אמונים על בניית תוכנית שנתית ורב שנתית בתחום שיפור השירות לתושב, ובשיתוף מחלקת משאבי אנוש יגבשו פעולות נדרשות לשיפור חווית העובד בארגון.

<u>החלטת הוועדה לענייני ביקורת שנדונה במועצת העיר מתאריך 07/11/2023</u> :

לא קיימת התייחסות הוועדה לענייני ביקורת, או החלטת מועצה לתיקון הליקוי או לנושא בכללותו, מעבר לתגובת ראש העירייה.

<u>התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2023/2024</u> :

עד סיום הביקורת (15/10/2024) לא נדון בצוות תיקון הליקויים.

<u>תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2024</u> :

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	בשנת 2024 ללא שינוי , ולכן – לא תוקן.	לא תוקן

1.16 הליקוי : נושא קבלת קהל באגפי/מחלקות העירייה אינו מסודר ומסונכרן דיו. כך לדוגמא נמצא כי זמני קבלת קהל במחלקות המשיקות זו לזו, אינם חופפים ולפיכך עלול התושב להיות נדרש להגיע מספר פעמים לעירייה, באותו הנושא.

<u>המלצת הביקורת לתיקון הליקוי</u> :

מומלץ לתאם ולאחד את זמני קבלת הקהל של כלל מחלקות העירייה, כשירות לתושב שלא יצטרך להגיע במועדים שונים לצורך טיפול בנושא רוחבי מסוים המצריך מספר מחלקות, או במספר נושאים.

<u>הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא</u> :

נמוכה מאוד	נמוכה	**בינונית**	גבוהה	גבוהה מאוד

<u>תגובת ראש העירייה לדוח מבקר העירייה לשנת 2022</u> :

ליבת החזון העירוני היא "חוויה מיטבית לתושב", משכך הנושא מהווה יעד בתוכנית העבודה של מחלקות העירייה בשנתיים האחרונות. מנהל מחלקת תכנון אסטרטגי ביחד עם מנהל תחום השירות אמונים על בניית תוכנית שנתית ורב שנתית בתחום שיפור השירות לתושב, ובשיתוף מחלקת משאבי אנוש יגבשו פעולות נדרשות לשיפור חווית העובד בארגון.

<u>החלטת הוועדה לענייני ביקורת שנדונה במועצת העיר מתאריך 07/11/2023</u> :

לא קיימת התייחסות הוועדה לענייני ביקורת, או החלטת מועצה לתיקון הליקוי או לנושא בכללותו, מעבר לתגובת ראש העירייה.

<u>התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2023/2024</u> :

עד סיום הביקורת (15/10/2024) לא נדון בצוות תיקון הליקויים.

<u>תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2024</u> :

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	בשנת 2024 ללא שינוי , ולכן – לא תוקן.	לא תוקן

1.17 הליקוי : בחלק מהאגפים/מחלקות זמני קבלת קהל ארוכים מאד, באופן שלא מאפשר לעובדים באגף/מחלקה לבצע עבודות "משרדיות" וטיפול מקצועי נדרש.

<u>המלצת הביקורת לתיקון הליקוי</u> :

כאמור, על מנת ליצור תרבות של איכות שירות יש בין השאר להקשיב לעובדי השטח, מאחר וטענה זו עולה מהשטח מומלץ למצא לה פתרון, על מנת לאפשר חווית שירות.

<u>הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא</u> :

נמוכה מאוד	נמוכה	**בינונית**	גבוהה	גבוהה מאוד

<u>תגובת ראש העירייה לדוח מבקר העירייה לשנת 2022</u> :

ליבת החזון העירוני היא "חוויה מיטבית לתושב", משכך הנושא מהווה יעד בתוכנית העבודה של מחלקות העירייה בשנתיים האחרונות. מנהל מחלקת תכנון אסטרטגי ביחד עם מנהל תחום השירות אמונים על בניית תוכנית שנתית ורב שנתית בתחום שיפור השירות לתושב, ובשיתוף מחלקת משאבי אנוש יגבשו פעולות נדרשות לשיפור חווית העובד בארגון.

<u>החלטת הוועדה לענייני ביקורת שנדונה במועצת העיר מתאריך 07/11/2023</u> :

לא קיימת התייחסות הוועדה לענייני ביקורת, או החלטת מועצה לתיקון הליקוי או לנושא בכללותו, מעבר לתגובת ראש העירייה.

<u>התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2023/2024</u> :

עד סיום הביקורת (15/10/2024) לא נדון בצוות תיקון הליקויים.

<u>תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2024</u> :

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	בשנת 2024 ללא שינוי , ולכן – לא תוקן.	לא תוקן

1.18 הליקוי : לבקשתנו לקבלת מידע על זמני המתנה למענה טלפוני במרכזייה נמסר לביקורת כי המערכת הקיימת אינה מאפשרת מתן מידע כאמור. המידע היחיד הקיים הוא באם השיחה שהתקבלה קיבלה מענה או שננטשה.

<u>תגובת המבוקר : ניתן לקבל נתונים על זמני המתנה רק במחלקת הגביה והמוקד העירוני</u>

התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : תגובת המבוקר לא סותרת את הממצא, בפועל, לא הועברו הנתונים לביקורת ובכל מקרה התגובה מתייחסת לשתי מחלקות מתוך מעל 20 שיש בעירייה.

<u>המלצת הביקורת לתיקון הליקוי</u> :

מומלץ לבחון דרכים לניטור זמני ההמתנה למענה טלפוני.

<u>הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא</u> :

נמוכה מאוד	נמוכה	**בינונית**	גבוהה	גבוהה מאוד

<u>תגובת ראש העירייה לדוח מבקר העירייה לשנת 2022</u> :

ליבת החזון העירוני היא "חוויה מיטבית לתושב", משכך הנושא מהווה יעד בתוכנית העבודה של מחלקות העירייה בשנתיים האחרונות. מנהל מחלקת תכנון אסטרטגי ביחד עם מנהל תחום השירות אמונים על בניית תוכנית שנתית ורב שנתית בתחום שיפור השירות לתושב, ובשיתוף מחלקת משאבי אנוש יגבשו פעולות נדרשות לשיפור חווית העובד בארגון.

<u>החלטת הוועדה לענייני ביקורת שנדונה במועצת העיר מתאריך 07/11/2023</u> :

לא קיימת התייחסות הוועדה לענייני ביקורת, או החלטת מועצה לתיקון הליקוי או לנושא בכללותו, מעבר לתגובת ראש העירייה.

<u>התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2023/2024</u> :

עד סיום הביקורת (15/10/2024) לא נדון בצוות תיקון הליקויים.

<u>תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2024 :</u>

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	בשנת 2024 ללא שינוי , ולכן – לא תוקן.	✗ לא תוקן

1.19 הליקוי : בניגוד לביסוס מדיניות לגבי נתונים, אין ברשות העירייה תיעוד לעניין מספר הכניסות וסוג הנכנסים לנתונים שונים באתר העירייה. קיימת חשיבות במדידה של מספר הכניסות לאתר ומספר החיפושים שבוצעו בו במטרה לקבל מידע על תפיסת התושבים את המידע הקיים באתר האינטרנט ומודעות ציבור התושבים לשירותים הניתנים באתר.

<u>המלצת הביקורת לתיקון הליקוי</u> :

מומלץ לרכוש מערכת שתספק נתונים לגבי מספר וסוג הגולשים באתר העירייה, על מנת לבסס נתונים לגבי אופן הפרסום ונגישותו לתושבים.

<u>הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא</u> :

נמוכה מאוד	נמוכה	**בינונית**	גבוהה	גבוהה מאוד

<u>תגובת ראש העירייה לדוח מבקר העירייה לשנת 2022</u> :

ליבת החזון העירוני היא "חוויה מיטבית לתושב", משכך הנושא מהווה יעד בתוכנית העבודה של מחלקות העירייה בשנתיים האחרונות. מנהל מחלקת תכנון אסטרטגי ביחד עם מנהל תחום השירות אמונים על בניית תוכנית שנתית ורב שנתית בתחום שיפור השירות לתושב, ובשיתוף מחלקת משאבי אנוש יגבשו פעולות נדרשות לשיפור חווית העובד בארגון.

<u>החלטת הוועדה לענייני ביקורת שנדונה במועצת העיר מתאריך 07/11/2023</u> :

לא קיימת התייחסות הוועדה לענייני ביקורת, או החלטת מועצה לתיקון הליקוי או לנושא בכללותו, מעבר לתגובת ראש העירייה.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2023/2024:

עד סיום הביקורת (15/10/2024) לא נדון בצוות תיקון הליקויים.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2024 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	בשנת 2024 ללא שינוי , ולכן – לא תוקן.	לא תוקן

1.20 הליקוי : מעיון באתר האינטרנט של העירייה נמצא כי המבנה הארגוני הקיים באתר אינו מעודכן. כך לדוגמא הפרוייקטורית אינו כלולה במבנה הארגוני, מחלקת המחשוב על פי האתר כפופה לגזברית, בעוד שבפועל כפופה למנכ"ל העירייה ועוד. כמו כן, קיימים אייקונים באתר שכשלוחצים עליהם מגיעים לעמוד לא קיים (לדוגמא דווח על בעיית נגישות).

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

יש לקבוע נוהל עבודה סדור לעדכון המידע הקיים באתר האינטרנט. בנוסף, יש לבצע בדיקות שוטפות הן של מנהלי האתר והן של מנהלי האגפים/יחידות בדבר מהימנות ועדכניות המידע הקיים באתר.

הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	**בינונית**	גבוהה	גבוהה מאוד

תגובת ראש העירייה לדוח מבקר העירייה לשנת 2022:

ליבת החזון העירוני היא "חוויה מיטבית לתושב", משכך הנושא מהווה יעד בתוכנית העבודה של מחלקות העירייה בשנתיים האחרונות. מנהל מחלקת תכנון אסטרטגי ביחד עם מנהל תחום השירות אמונים על בניית תוכנית שנתית ורב שנתית בתחום שיפור השירות לתושב, ובשיתוף מחלקת משאבי אנוש יגבשו פעולות נדרשות לשיפור חווית העובד בארגון.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שנדונה במועצת העיר מתאריך 07/11/2023:

לא קיימת התייחסות הוועדה לענייני ביקורת, או החלטת מועצה לתיקון הליקוי או לנושא בכללותו, מעבר לתגובת ראש העירייה.

<u>התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2023/2024:</u>

עד סיום הביקורת (15/10/2024) לא נדון בצוות תיקון הליקויים.

<u>תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2024:</u>

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	ליקוי חד פעמי במהותו וביקורת חוזרת בשנה זו בנושא מבנה ארגוני, לכן – הפסקת מעקב.	הפסקת מעקב

1.21 הליקוי : בניגוד להמלצות מבקר המדינה בדוח בנושא ניהול ותפעול אתרי אינטרנט בשלטון המקומי, מעיון באתר האינטרנט של העירייה לא נמצא כי קיים פרסום למועד עדכון המידע הקיים באתר האינטרנט, גם לא בדפים הראשיים באתר, מכאן קשה למשתמש לאמוד את רלוונטיות הדפים. בנוסף, לא נמצא כי פורסמו באתר דרכי ההתקשרות עם מנהל האתר, למעט בהצהרת הנגישות באתר בה ניתנו הפרטים ליצירת קשר עם מנהל האתר.

<u>המלצת הביקורת לתיקון הליקוי:</u>

מומלץ בהתאם להמלצת מבקר המדינה לפרסם באתר את מועד עדכון המידע הקיים בו וכן לפרסם את דרכי ההתקשרות עם מנהל האתר.

<u>הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא:</u>

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	**גבוהה**	גבוהה מאוד

<u>תגובת ראש העירייה לדוח מבקר העירייה לשנת 2022:</u>

ליבת החזון העירוני היא "חוויה מיטבית לתושב", משכך הנושא מהווה יעד בתוכנית העבודה של מחלקות העירייה בשנתיים האחרונות. מנהל מחלקת תכנון אסטרטגי ביחד עם מנהל תחום השירות אמונים על בניית תוכנית שנתית ורב שנתית בתחום שיפור השירות לתושב, ובשיתוף מחלקת משאבי אנוש יגבשו פעולות נדרשות לשיפור חווית העובד בארגון.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שנדונה במועצת העיר מתאריך 07/11/2023:

לא קיימת התייחסות הוועדה לענייני ביקורת, או החלטת מועצה לתיקון הליקוי או לנושא בכללותו, מעבר לתגובת ראש העירייה.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2023/2024:

עד סיום הביקורת (15/10/2024) לא נדון בצוות תיקון הליקויים.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2024 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	בשנת 2024 ללא שינוי , ולכן – לא תוקן.	לא תוקן

1.22 הליקוי : לא קיימת תוכנית עבודה לכל אחת מהמחלקות/אגפים בעירייה להטמעת טפסים/תשלומים נוספים. הצורך עולה באופן שוטף מגורמים שונים (מהמחלקה, מהפרוייקטורית או מהמוקד).

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

מומלץ כי תוכנית העבודה של האגפים/המחלקות לשנת 2023 תכלול התייחסות לטפסים ותשלומים מקוונים שניתן להטמיע על מנת לשפר את איכות השירות לתושב.

הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	**בינונית**	גבוהה	גבוהה מאוד

תגובת ראש העירייה לדוח מבקר העירייה לשנת 2022:

ליבת החזון העירוני היא "חוויה מיטבית לתושב", משכך הנושא מהווה יעד בתוכנית העבודה של מחלקות העירייה בשנתיים האחרונות. מנהל מחלקת תכנון אסטרטגי ביחד עם מנהל תחום השירות אמונים על בניית תוכנית שנתית ורב שנתית בתחום שיפור השירות לתושב, ובשיתוף מחלקת משאבי אנוש יגבשו פעולות נדרשות לשיפור חווית העובד בארגון.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שנדונה במועצת העיר מתאריך 07/11/2023:

לא קיימת התייחסות הוועדה לענייני ביקורת, או החלטת מועצה לתיקון הליקוי או לנושא בכללותו, מעבר לתגובת ראש העירייה.

<u>התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2023/2024:</u>

עד סיום הביקורת (15/10/2024) לא נדון בצוות תיקון הליקויים.

<u>תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2024 :</u>

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	בשנת 2024 ללא שינוי , ולכן – לא תוקן.	✗ לא תוקן

1.23 הליקוי : בניגוד להמלצת מבקר המדינה לרשויות לשקול הצגת מידע בשפות זרות ולמרות שעשרות אחוזים מתושבי העיר דוברי רוסית (כולל משפחות עולים מהשנים האחרונות מחבר העמים לשעבר) הטפסים והתשלומים המקוונים שהוטמעו באתר לא תורגמו לרוסית.

<u>המלצת הביקורת לתיקון הליקוי</u> :

מומלץ לבחון באילו טפסים/תשלומים מקוונים נעשה שימוש נרחב ובראייה של עלות/תועלת לקבוע האם קיימת חשיבות בתרגומם לשפה הרוסית.

<u>הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא</u> :

נמוכה מאוד	נמוכה	**בינונית**	גבוהה	גבוהה מאוד

<u>תגובת ראש העירייה לדוח מבקר העירייה לשנת 2022:</u>

ליבת החזון העירוני היא "חוויה מיטבית לתושב", משכך הנושא מהווה יעד בתוכנית העבודה של מחלקות העירייה בשנתיים האחרונות. מנהל מחלקת תכנון אסטרטגי ביחד עם מנהל תחום השירות אמונים על בניית תוכנית שנתית ורב שנתית בתחום שיפור השירות לתושב, ובשיתוף מחלקת משאבי אנוש יגבשו פעולות נדרשות לשיפור חווית העובד בארגון.

<u>החלטת הוועדה לענייני ביקורת שנדונה במועצת העיר מתאריך 07/11/2023:</u>

לא קיימת התייחסות הוועדה לענייני ביקורת, או החלטת מועצה לתיקון הליקוי או לנושא בכללותו, מעבר לתגובת ראש העירייה.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2023/2024:

עד סיום הביקורת (15/10/2024) לא נדון בצוות תיקון הליקויים.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2024 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	בשנת 2024 ללא שינוי , ולכן – לא תוקן.	לא תוקן

1.24 הליקוי : בניגוד לפרקטיקה מקובלת עיריית ערד לא מקיימת סקרי שביעות רצון של התושבים, או מפגשים באופן מחזורי, במטרה להבין את הכשלים במתן השירותים לתפיסת התושב, ואת רצונות והגדרות התושב לחוויית שירות מיטבית.

תגובת מנהלת המוקד : המוקד העירוני מקיים שני סקרים באופן קבוע :

1. *סקר שביעות רצון מהשירות שהתושב קיבל מהמוקד העירוני.*
2. *סקר שביעות רצון התושב מאגף ש.פ.ע.*

התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : הממצא התייחס לכלל שירותי העירייה ולכלל התושבים, ללא קשר לאוכלוסייה המדווחת למוקד העירוני. התגובה מתייחסת לאוכלוסייה הפונה למוקד העירוני, כאשר לא ברור אם אוכלוסייה זו מהווה מדגם מייצג, כמו גם אופן עריכת והרכב השאלון שצריך להיות ערוך על ידי גורם מתמחה ובין השאר להבטיח אחידות.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

מומלץ לבחון קיום סקרי שביעות רצון תושבים/מפגשים באופן רציף ובקבוצות אוכלוסייה מגוונות, על מנת לשפר את הקשב לתושב ובהתאם לכוון את פעולות העירייה המצריכות שיפור.

הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	**בינונית**	גבוהה	גבוהה מאוד

עיריית ערד
דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

<u>תגובת ראש העירייה לדוח מבקר העירייה לשנת 2022 :</u>

ליבת החזון העירוני היא "חוויה מיטבית לתושב", משכך הנושא מהווה יעד בתוכנית העבודה של מחלקות העירייה בשנתיים האחרונות. מנהל מחלקת תכנון אסטרטגי ביחד עם מנהל תחום השירות אמונים על בניית תוכנית שנתית ורב שנתית בתחום שיפור השירות לתושב, ובשיתוף מחלקת משאבי אנוש יגבשו פעולות נדרשות לשיפור חווית העובד בארגון.

<u>החלטת הוועדה לענייני ביקורת שנדונה במועצת העיר מתאריך 07/11/2023 :</u>

לא קיימת התייחסות הוועדה לענייני ביקורת, או החלטת מועצה לתיקון הליקוי או לנושא בכללותו, מעבר לתגובת ראש העירייה.

<u>התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2023/2024 :</u>

עד סיום הביקורת (15/10/2024) לא נדון בצוות תיקון הליקויים.

<u>תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2024 :</u>

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	בשנת 2024 ללא שינוי , ולכן – לא תוקן.	לא תוקן

1.25 הליקוי : למרות שהעירייה מאפשרת העברת משוב באמצעים דיגטליים שונים ושירותים שונים, עולה כי במעט מאוד מקרים ממלאים התושבים את הסקר הנשלח אליהם כחלק מהשירות שמקבלים. בנוסף, מאחר ומרבית הפניות למוקד הן לטיפול אגף שפ"ע, לא קיים כיום כמעט מידע על שביעות רצון התושבים מהשירות הניתן בשאר אגפי/מחלקות העירייה.

<u>המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :</u>

מומלץ למצא דרך על מנת להגדיל את מספר התושבים המעבירים משוב על השירותים, ככל ולא יגדל שיתוף הפעולה מומלץ לקיים סקר שביעות רצון תושבים בכל תקופה שתקבע מראש. יש לוודא כי הסקר יהיה מוגדר ונהיר על מנת שניתן יהיה לנתח את תוצאותיו.

<u>הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :</u>

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

<u>תגובת ראש העירייה לדוח מבקר העירייה לשנת 2022:</u>

ליבת החזון העירוני היא "חוויה מיטבית לתושב", משכך הנושא מהווה יעד בתוכנית העבודה של מחלקות העירייה בשנתיים האחרונות. מנהל מחלקת תכנון אסטרטגי ביחד עם מנהל תחום השירות אמונים על בניית תוכנית שנתית ורב שנתית בתחום שיפור השירות לתושב, ובשיתוף מחלקת משאבי אנוש יגבשו פעולות נדרשות לשיפור חווית העובד בארגון.

<u>החלטת הוועדה לענייני ביקורת שנדונה במועצת העיר מתאריך 07/11/2023:</u>

לא קיימת התייחסות הוועדה לענייני ביקורת, או החלטת מועצה לתיקון הליקוי או לנושא בכללותו, מעבר לתגובת ראש העירייה.

<u>התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2023/2024:</u>

עד סיום הביקורת (15/10/2024) לא נדון בצוות תיקון הליקויים.

<u>תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2024 :</u>

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	בשנת 2024 ללא שינוי , ולכן – לא תוקן.	לא תוקן

1.26 הליקוי : מאחר והשימוש במערכת ה-CRM הינו בראשיתו ומחלקות /אגפים רבים עדיין לא עושים שימוש מלא במערכת, קיים קושי בביצוע מדידות מהימנות שיתנו תמונה נכונה ומדויקת לגבי מגמות ואיכות השירות.

<u>המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :</u>

מומלץ לכלול בתוכנית העבודה של הפרוייקטרית לשנת 2023 ושל כל אחד מאגפי/מחלקות העירייה תוכנית למדידת נתוני השירות לתושב המתאימה לאגף/מחלקה לרבות לוחות זמנים.

<u>הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :</u>

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	**גבוהה**	גבוהה מאוד

עיריית ערד
דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

תגובת ראש העירייה לדוח מבקר העירייה לשנת 2022:

ליבת החזון העירוני היא "חוויה מיטבית לתושב", משכך הנושא מהווה יעד בתוכנית העבודה של מחלקות העירייה בשנתיים האחרונות. מנהל מחלקת תכנון אסטרטגי ביחד עם מנהל תחום השירות אמונים על בניית תוכנית שנתית ורב שנתית בתחום שיפור השירות לתושב, ובשיתוף מחלקת משאבי אנוש יגבשו פעולות נדרשות לשיפור חווית העובד בארגון.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שנדונה במועצת העיר מתאריך 07/11/2023:

לא קיימת התייחסות הוועדה לענייני ביקורת, או החלטת מועצה לתיקון הליקוי או לנושא בכללותו, מעבר לתגובת ראש העירייה.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2023/2024:

עד סיום הביקורת (15/10/2024) לא נדון בצוות תיקון הליקויים.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2024 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	בשנת 2024 ללא שינוי , ולכן – לא תוקן.	לא תוקן

מטרת ביקורת מספר 2 – בחינת יישום חזון חווית השירות לתושב במוקד 106.

1.27 הליקוי : המוקד העירוני נמצא כיום בתת איוש (לאחר עזיבת עובדים שנקלטו), התנהלות במצב של חוסר כח אדם במוקד עירוני בהכרח תורמת לשירות לא מיטבי.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

מומלץ לבחון את הסיבות לעזיבת מספר עובדים של המוקד העירוני, הן על מנת לשפר את תהליך הקליטה בעתיד, והן על מנת לשפר את חווית העובדים שהיא תנאי מוקדם למתן חווית שירות לתושב.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	נמוכה	גבוהה מאוד

תגובת ראש העירייה לדוח מבקר העירייה לשנת 2022 :

ליבת החזון העירוני היא "חוויה מיטבית לתושב", משכך הנושא מהווה יעד בתוכנית העבודה של מחלקות העירייה בשנתיים האחרונות. מנהל מחלקת תכנון אסטרטגי ביחד עם מנהל תחום השירות אמונים על בניית תוכנית שנתית ורב שנתית בתחום שיפור השירות לתושב, ובשיתוף מחלקת משאבי אנוש יגבשו פעולות נדרשות לשיפור חווית העובד בארגון.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שנדונה במועצת העיר מתאריך 07/11/2023 :

לא קיימת התייחסות הוועדה לענייני ביקורת, או החלטת מועצה לתיקון הליקוי או לנושא בכללותו, מעבר לתגובת ראש העירייה.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2023/2024 :

עד סיום הביקורת (15/10/2024) לא נדון בצוות תיקון הליקויים.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2024 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	נכון לסוף שנת 2024 המוקד אויש ופעיל 24/7.	תוקן

1.28 לאור מצוקת כח האדם במוקד, לעיתים קרובות מנהלת המוקד משמשת גם "כמוקדנית", דבר המצמצם את הזמן שלה לבצע פעילות ניהול, חניכה של עובדים חדשים, הפקת דוחות מהמערכת וכיו"ב.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

מומלץ לבחון דרכים לגייס למוקד עובדים נוספים, הן על מנת לשפר את השירות לתושב והן על מנת לאפשר למנהלת המוקד להתמקד בניהול, חניכה ובקרה ופיקוח בתהליך.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	**גבוהה**	גבוהה מאוד

תגובת ראש העירייה לדוח מבקר העירייה לשנת 2022 :

ליבת החזון העירוני היא "חוויה מיטבית לתושב", משכך הנושא מהווה יעד בתוכנית העבודה של מחלקות העירייה בשנתיים האחרונות. מנהל מחלקת תכנון אסטרטגי ביחד עם מנהל תחום השירות אמונים על בניית תוכנית שנתית ורב שנתית בתחום שיפור השירות לתושב, ובשיתוף מחלקת משאבי אנוש יגבשו פעולות נדרשות לשיפור חווית העובד בארגון.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שנדונה במועצת העיר מתאריך 07/11/2023 :

לא קיימת התייחסות הוועדה לענייני ביקורת, או החלטת מועצה לתיקון הליקוי או לנושא בכללותו, מעבר לתגובת ראש העירייה.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2023/2024 :

עד סיום הביקורת (15/10/2024) לא נדון בצוות תיקון הליקויים.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2024 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	נכון לסוף שנת 2024 המוקד אויש ופעיל 24/7.	תוקן

1.29 הליקוי : נמצא כי בתהליך הקליטה של עובדי המוקד העירוני בפרט ועובדי העירייה בכלל, אין כל אבחון לעניין מידת הידע ויכולת השירותיות של העובד.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

מומלץ כחלק מתהליך מכרז כח אדם במוקד בפרט ובעירייה בכלל, לשלב הערכה לגבי רמת השירותיות של המועמד, מאחר וליבת החזון של העירייה היא חווית שירות לתושב, ניסיון ושירותיות מהותיים לארגון ולהצלחת העובד לספק את החוויה.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	**בינונית**	גבוהה	גבוהה מאוד

תגובת ראש העירייה לדוח מבקר העירייה לשנת 2022 :

ליבת החזון העירוני היא "חוויה מיטבית לתושב", משכך הנושא מהווה יעד בתוכנית העבודה של מחלקות העירייה בשנתיים האחרונות. מנהל מחלקת תכנון אסטרטגי ביחד עם מנהל תחום השירות אמונים על בניית תוכנית שנתית ורב שנתית בתחום שיפור השירות לתושב, ובשיתוף מחלקת משאבי אנוש יגבשו פעולות נדרשות לשיפור חווית העובד בארגון.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שנדונה במועצת העיר מתאריך 07/11/2023 :

לא קיימת התייחסות הוועדה לענייני ביקורת, או החלטת מועצה לתיקון הליקוי או לנושא בכללותו, מעבר לתגובת ראש העירייה.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2023/2024 :

עד סיום הביקורת (15/10/2024) לא נדון בצוות תיקון הליקויים.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2024 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	בשנת 2024 ללא שינוי , ולכן – לא תוקן.	לא תוקן

1.30 הליקוי : נוהל העבודה של המוקד מאוקטובר 2020 הינו בסיסי ואינו כולל התייחסות לאופן הטיפול בפניות המתקבלות באמצעים אחרים כמו ווטסאפ, אתר אינטרנט ומייל. בנוסף, הנוהל אינו כולל פירוט לדרך החזרת התשובה לפונה לרבות אופן העברת התשובה, לוחות זמנים הנדרשים, בעל התפקיד האחראי, עדכון המערכת הממוחשבת וכיו"ב. בנוסף לא קיימת הגדרה ברורה על אופן המענה לפנייה בטלפון ואופן החזרת התשובה ללקוח.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

מומלץ להרחיב את נוהל העבודה הקיים במוקד באופן שייתן מענה למכלול תהליכי העבודה הקיימים במוקד מרגע קבלת הפנייה ועד לסגירתה לרבות אופן המענה לפנייה בטלפון, אופן החזרת תשובה ללקוח, עדכון המערכת הממוחשבת, ממשקים למול האגפים/מחלקות וכד'.

הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	**בינונית**	נמוכה	גבוהה מאוד

תגובת ראש העירייה לדוח מבקר העירייה לשנת 2022 :

ליבת החזון העירוני היא "חוויה מיטבית לתושב", משכך הנושא מהווה יעד בתוכנית העבודה של מחלקות העירייה בשנתיים האחרונות. מנהל מחלקת תכנון אסטרטגי ביחד עם מנהל תחום השירות אמונים על בניית תוכנית שנתית ורב שנתית בתחום שיפור השירות לתושב, ובשיתוף מחלקת משאבי אנוש יגבשו פעולות נדרשות לשיפור חווית העובד בארגון.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שנדונה במועצת העיר מתאריך 07/11/2023 :

לא קיימת התייחסות הוועדה לענייני ביקורת, או החלטת מועצה לתיקון הליקוי או לנושא בכללותו, מעבר לתגובת ראש העירייה.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2023/2024 :

עד סיום הביקורת (15/10/2024) לא נדון בצוות תיקון הליקויים.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2024 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	בשנת 2024 ללא שינוי , ולכן – לא תוקן.	לא תוקן

1.31 בביקורת מחלקת האחזקה נמצא כי ניהול הפניות במוקד 106 הינו חסר במובן שלא ממלאים את כל השדות הנדרשים בפניה (בשנת 2021 נמצא כי כ-25% מהתלונות לא כללו את מלא נתונים), דבר העלול לשבש את איכות הדוחות לעניין מענה לתושב.

עיריית ערד
דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

יש להקפיד למלא את כלל הנתונים במערכת המוקד על מנת לאפשר ניתוח מיטבי בהמשך, לדוגמה לשם מדידת יעילות ואפקטיביות פעילות המחלקה.

הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	**בינונית**	נמוכה	גבוהה מאוד

תגובת ראש העירייה לדוח מבקר העירייה לשנת 2022 :

ליבת החזון העירוני היא "חוויה מיטבית לתושב", משכך הנושא מהווה יעד בתוכנית העבודה של מחלקות העירייה בשנתיים האחרונות. מנהל מחלקת תכנון אסטרטגי ביחד עם מנהל תחום השירות אמונים על בניית תוכנית שנתית ורב שנתית בתחום שיפור השירות לתושב, ובשיתוף מחלקת משאבי אנוש יגבשו פעולות נדרשות לשיפור חווית העובד בארגון.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שנדונה במועצת העיר מתאריך 07/11/2023 :

לא קיימת התייחסות הוועדה לענייני ביקורת, או החלטת מועצה לתיקון הליקוי או לנושא בכללותו, מעבר לתגובת ראש העירייה.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2023/2024 :

עד סיום הביקורת (15/10/2024) לא נדון בצוות תיקון הליקויים.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2024 :

אחראי לטיפול	**מועד אחרון לטיפול**	**בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה**	**תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב**
לא נקבע	לא נקבע	בשנת 2024 ללא שינוי , ולכן – לא תוקן.	לא תוקן

1.32 הליקוי : לאחר מעל שנה וחצי מקליטת תוכנת המוקד בעירייה, נכון למועד סיום עריכת הביקורת (יולי 2022) , טרם הסתיים תהליך קביעה ועדכון זמני היעד לטיפול בכל אחת מקטגוריות השירות באגפים/במחלקות במערכת ה-CRM.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

מומלץ לקראת שנתיים מתחילת השימוש בתוכנת ה-CRM להגדיר את זמני התגובה בכל השירותים הרלוונטיים לצרכי מדידה.

הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

תגובת ראש העירייה לדוח מבקר העירייה לשנת 2022 :

ליבת החזון העירוני היא "חוויה מיטבית לתושב", משכך הנושא מהווה יעד בתוכנית העבודה של מחלקות העירייה בשנתיים האחרונות. מנהל מחלקת תכנון אסטרטגי ביחד עם מנהל תחום השירות אמונים על בניית תוכנית שנתית ורב שנתית בתחום שיפור השירות לתושב, ובשיתוף מחלקת משאבי אנוש יגבשו פעולות נדרשות לשיפור חווית העובד בארגון.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שנדונה במועצת העיר מתאריך 07/11/2023 :

לא קיימת התייחסות הוועדה לענייני ביקורת, או החלטת מועצה לתיקון הליקוי או לנושא בכללותו, מעבר לתגובת ראש העירייה.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2023/2024 :

עד סיום הביקורת (15/10/2024) לא נדון בצוות תיקון הליקויים.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2024 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	נכון לסוף שנת 2024 הסתיים תהליך קביעת וזמני היעד לטיפול לכל האגפים.	תוקן

1.33 הליקוי : בהודעה המועברת למחלקה הכוללת את פרטי הפנייה לטיפול, לא מפורטים זמני היעד הנדרשים לטיפול בפנייה. גם המסרון המועבר לתושב על קבלת פנייתו במערכת, לא כולל מידע על זמני הטיפול בפנייה.

עיריית ערד
דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

יש לוודא כי לאחר סיום תהליך עדכון זמני ה-SLA במערכת ה-CRM, יכללו בהודעות שיופקו מהמערכת (הן לאגף/מחלקה המטפלת והן לתושב) זמני היעד לטיפול.

הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	**בינונית**	נמוכה	גבוהה מאוד

תגובת ראש העירייה לדוח מבקר העירייה לשנת 2022 :

ליבת החזון העירוני היא "חוויה מיטבית לתושב", משכך הנושא מהווה יעד בתוכנית העבודה של מחלקות העירייה בשנתיים האחרונות. מנהל מחלקת תכנון אסטרטגי ביחד עם מנהל תחום השירות אמונים על בניית תוכנית שנתית ורב שנתית בתחום שיפור השירות לתושב, ובשיתוף מחלקת משאבי אנוש יגבשו פעולות נדרשות לשיפור חווית העובד בארגון.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שנדונה במועצת העיר מתאריך 07/11/2023 :

לא קיימת התייחסות הוועדה לענייני ביקורת, או החלטת מועצה לתיקון הליקוי או לנושא בכללותו, מעבר לתגובת ראש העירייה.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2023/2024 :

עד סיום הביקורת (15/10/2024) לא נדון בצוות תיקון הליקויים.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2024 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	בשנת 2024 ללא שינוי , ולכן – לא תוקן.	לא תוקן

1.34 הליקוי : מערכת ה-CRM מאפשרת להפיק דוחות בחתכים רבים. יחד עם זאת, בפועל במוקד לא נעשה שימוש מספק בדוחות ובמידע שניתן לשאוב מהמערכת.

תגובת המבוקר : ממצא לא נכון . אנחנו מקיימים ישיבות מעקב עם האגפים ומקבלים את כל הנתונים שהם מבוססים על דוחות שאפשר להוציא מהמערכת.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : תגובת המבוקר לא סותרת את הממצא, הממצא התייחס לנתונים לגבי פעילות המוקד, התגובה התייחסה לנתונים לגבי פעילות האגפים.

<u>המלצת הביקורת לתיקון הליקוי</u> :

יש להגדיר למנהלת המוקד את הדוחות שעליה להפיק בתדירות קבועה ממערכת ה-CRM.

<u>הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא</u> :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	**גבוהה**	גבוהה מאוד

<u>תגובת ראש העירייה לדוח מבקר העירייה לשנת 2022</u> :

ליבת החזון העירוני היא "חוויה מיטבית לתושב", משכך הנושא מהווה יעד בתוכנית העבודה של מחלקות העירייה בשנתיים האחרונות. מנהל מחלקת תכנון אסטרטגי ביחד עם מנהל תחום השירות אמונים על בניית תוכנית שנתית ורב שנתית בתחום שיפור השירות לתושב, ובשיתוף מחלקת משאבי אנוש יגבשו פעולות נדרשות לשיפור חווית העובד בארגון.

<u>החלטת הוועדה לענייני ביקורת שנדונה במועצת העיר מתאריך 07/11/2023</u> :

לא קיימת התייחסות הוועדה לענייני ביקורת, או החלטת מועצה לתיקון הליקוי או לנושא בכללותו, מעבר לתגובת ראש העירייה.

<u>התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2023/2024</u> :

עד סיום הביקורת (15/10/2024) לא נדון בצוות תיקון הליקויים.

<u>תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2024</u> :

אחראי לטיפול	**מועד אחרון לטיפול**	**בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה**	**תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב**
לא נקבע	לא נקבע	בשנת 2024 ללא שינוי , ולכן – לא תוקן.	לא תוקן

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

מטרת ביקורת מספר 3 - בחינת יישום חזון חווית השירות לתושב במחלקת הרווחה.

1.35 הליקוי : אי איוש תקנים מאושרים במחלקת הרווחה בשל מחסור מהותי בעובדים סוציאליים לאורך שנים (מעל 10 תקנים לא מאוישים בעירייה בשנת 2022), מביא בהכרח לפגיעה בשירות מיטבי של המחלקה.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

מומלץ לבחון פתרונות שונים, כולל יעוץ חיצוני לשם שינוי מצב אי איוש התקנים במחלקת הרווחה המתקיים לאורך שנים, ואף מחריף בשנים האחרונות.

הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

תגובת ראש העירייה לדוח מבקר העירייה לשנת 2022 :

ליבת החזון העירוני היא "חוויה מיטבית לתושב", משכך הנושא מהווה יעד בתוכנית העבודה של מחלקות העירייה בשנתיים האחרונות. מנהל מחלקת תכנון אסטרטגי ביחד עם מנהל תחום השירות אמונים על בניית תוכנית שנתית ורב שנתית בתחום שיפור השירות לתושב, ובשיתוף מחלקת משאבי אנוש יגבשו פעולות נדרשות לשיפור חווית העובד בארגון.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שנדונה במועצת העיר מתאריך 07/11/2023 :

לא קיימת התייחסות הוועדה לענייני ביקורת, או החלטת מועצה לתיקון הליקוי או לנושא בכללותו, מעבר לתגובת ראש העירייה.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2023/2024 :

עד סיום הביקורת (15/10/2024) לא נדון בצוות תיקון הליקויים.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2024 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	בשנת 2024 ללא שינוי , ולכן – לא תוקן.	לא תוקן

1.36 הליקוי : נציגי העירייה לא הצליחו להעביר לביקורת נתונים רלוונטיים לגבי סטטוס משרדי מחלקת הרווחה לעניין נגישות פיזית ונגישות השירות. בעירייה אין גורם מתכלל לנושא הנגישות בכלל, ולנושא חווית השירות של אנשים עם מוגבלויות בפרט.

<u>המלצת הביקורת לתיקון הליקוי</u> :

מומלץ להגדיר סמכות ואחריות של עובד עירייה לעניין יישום ליבת החזון העירוני (חוויה מיטבית לתושב) גם מבחינת הנגשת תשתיות ושירות לאנשים עם מוגבלויות.

<u>הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא</u> :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

<u>תגובת ראש העירייה לדוח מבקר העירייה לשנת 2022</u> :

ליבת החזון העירוני היא "חוויה מיטבית לתושב", משכך הנושא מהווה יעד בתוכנית העבודה של מחלקות העירייה בשנתיים האחרונות. מנהל מחלקת תכנון אסטרטגי ביחד עם מנהל תחום השירות אמונים על בניית תוכנית שנתית ורב שנתית בתחום שיפור השירות לתושב, ובשיתוף מחלקת משאבי אנוש יגבשו פעולות נדרשות לשיפור חווית העובד בארגון.

<u>החלטת הוועדה לענייני ביקורת שנדונה במועצת העיר מתאריך 07/11/2023</u> :

לא קיימת התייחסות הוועדה לענייני ביקורת, או החלטת מועצה לתיקון הליקוי או לנושא בכללותו, מעבר לתגובת ראש העירייה.

<u>התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2023/2024</u> :

עד סיום הביקורת (15/10/2024) לא נדון בצוות תיקון הליקויים.

<u>תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2024</u> :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	בשנת 2024 ללא שינוי , ולכן – לא תוקן.	✗ לא תוקן

עיריית ערד
דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

מטרת ביקורת מספר 4 - בחינת יישום חזון חווית השירות במחלקת הגביה.

1.37 הליקוי : תוכנת המטרו לא מאפשרת מעקב סדור אחר פניות תושבים. להלן מספר דוגמאות:

- **פניות תושבים נרשמות על ידי עובדות המחלקה בתוכנת המטרו בסעיף "מלל חופשי". לכן, לא ניתן באמצעות התוכנה לבצע מעקב אחר הפניות והמענה בגינן. בדיקת הטיפול בפנייה נעשית ספציפית לבקשתו של תושב.**
- **תושב המגיש טופס מקוון מקבל אישור במייל אוטומטי על הגשתו אך לא מקבל עדכון על הטיפול בו. תושב המגיש טופס באופן ידני, כלל לא מקבל עדכון על הגשתו והטיפול בו.**
- **קיימים מסמכים שונים המופקים אוטומטית מתוכנת המטרו כמו בתהליך קבלת הנחה. יחד עם זאת, קיימים מסמכים שלא מופקים אוטומטית מתוכנת המטרו אלא נשלחים במסמך שהוכן על ידי עובדת המחלקה כמו במקרה של אי קבלת בקשה להנחה. במקרה דנן, המסמך נסרק על ידי עובדת המחלקה לתוכנה אך אין תיעוד להעברתו לתושב.**
- **לא מבוצע מעקב אחר שביעות רצון תושבים מהשירות הניתן.**

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

מומלץ לבחון האחדה של כלל פניות התושבים למחלקת הגביה בתוכנה אחת, על מנת לאפשר מעקב וניטור מלא על עבודת המחלקה.

הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	**בינונית**	נמוכה	גבוהה מאוד

תגובת ראש העירייה לדוח מבקר העירייה לשנת 2022 :

ליבת החזון העירוני היא "חוויה מיטבית לתושב", משכך הנושא מהווה יעד בתוכנית העבודה של מחלקות העירייה בשנתיים האחרונות. מנהל מחלקת תכנון אסטרטגי ביחד עם מנהל תחום השירות אמונים על בניית תוכנית שנתית ורב שנתית בתחום שיפור השירות לתושב, ובשיתוף מחלקת משאבי אנוש יגבשו פעולות נדרשות לשיפור חווית העובד בארגון.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שנדונה במועצת העיר מתאריך 07/11/2023 :

לא קיימת התייחסות הוועדה לענייני ביקורת, או החלטת מועצה לתיקון הליקוי או לנושא בכללותו, מעבר לתגובת ראש העירייה.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2023/2024 :

עד סיום הביקורת (15/10/2024) לא נדון בצוות תיקון הליקויים.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2024 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	בשנת 2024 ללא שינוי , ולכן – לא תוקן.	

1.38 הליקוי : לא מבוצע מעקב אחר שביעות רצון תושבים מהשירות הניתן.

תגובת המבוקר : הממצא לא נכון, הנתון עולה בישיבות עם מנכל העירייה ובסקר תושבים פעם בשנה.

התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : תגובת המבוקר לא נתמכת בתיעוד רלוונטי של סקרי שביעות רצון שנתיים, או בכל תיעוד אחר. כאמור, סקר שביעות רצון יש לערוך על ידי גורם מתמחה שיבטיח אחידות ובהירות השאלון ויקבע מדגם רלוונטי של אוכלוסייה, עליו אפשר להתבסס בקבלת החלטות. הסקר האחרון שפורסם על ידי העירייה ומוכר לביקורת הוא משנת 2018.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

מומלץ לבצע סקרי שביעות רצון תושבים ועובדים, בהובלת גורם מתמחה ובתדירות ראויה, זאת על מנת להבין את המצב בפועל ובהתאם למנהל תקין לקבל החלטות מבוססות נתונים לשיפור השירות.

הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	**בינונית**	נמוכה	גבוהה מאוד

תגובת ראש העירייה לדוח מבקר העירייה לשנת 2022 :

ליבת החזון העירוני היא "חוויה מיטבית לתושב", משכך הנושא מהווה יעד בתוכנית העבודה של מחלקות העירייה בשנתיים האחרונות. מנהל מחלקת תכנון אסטרטגי ביחד עם מנהל תחום השירות אמונים על בניית תוכנית שנתית ורב שנתית בתחום שיפור השירות לתושב, ובשיתוף מחלקת משאבי אנוש יגבשו פעולות נדרשות לשיפור חווית העובד בארגון.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שנדונה במועצת העיר מתאריך 07/11/2023 :

לא קיימת התייחסות הוועדה לענייני ביקורת, או החלטת מועצה לתיקון הליקוי או לנושא בכללותו, מעבר לתגובת ראש העירייה.

<u>התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2023/2024:</u>

עד סיום הביקורת (15/10/2024) לא נדון בצוות תיקון הליקויים.

<u>תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2024:</u>

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	בשנת 2024 ללא שינוי , ולכן – לא תוקן.	לא תוקן

1.39 הליקוי : במחלקת הגבייה, פניות רבות מתקבלות ישירות במחלקה. היעדר עדכון רציף של הפניות במערכת ה-CRM לא מאפשר לבצע מעקב בגינן. בנוסף, זמני SLA במענה לפניות למחלקת הגבייה הוגדרו במערכת ה-CRM אולם מאחר ונכון למועד ביצוע הביקורת, מרבית הפניות כלל לא מעודכנות במערכת, לא ניתן לעקוב אחר עמידה בזמני היעד שהוגדרו.

<u>המלצת הביקורת לתיקון הליקוי:</u>

מומלץ לפעול לתיעוד כל פנייה שמתקבלת במחלקת הגבייה במערכת ה-CRM ולבצע בדיקה שוטפת של הטיפול בפניות (טיפול מלא בכל הפניות המתקבלות, זמני מענה וכיו"ב).

<u>הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא:</u>

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

<u>תגובת ראש העירייה לדוח מבקר העירייה לשנת 2022:</u>

ליבת החזון העירוני היא "חוויה מיטבית לתושב", משכך הנושא מהווה יעד בתוכנית העבודה של מחלקות העירייה בשנתיים האחרונות. מנהל מחלקת תכנון אסטרטגי ביחד עם מנהל תחום השירות אמונים על בניית תוכנית שנתית ורב שנתית בתחום שיפור השירות לתושב, ובשיתוף מחלקת משאבי אנוש יגבשו פעולות נדרשות לשיפור חווית העובד בארגון.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שנדונה במועצת העיר מתאריך 07/11/2023:

לא קיימת התייחסות הוועדה לענייני ביקורת, או החלטת מועצה לתיקון הליקוי או לנושא בכללותו, מעבר לתגובת ראש העירייה.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2023/2024:

עד סיום הביקורת (15/10/2024) לא נדון בצוות תיקון הליקויים.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2024 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	בשנת 2024 ללא שינוי , ולכן – לא תוקן.	לא תוקן

1.40 הליקוי : מאחר והטפסים והתשלומים המקוונים מוטמעים כיום במערכת ה"מטרו" ולא במערכת ה-CRM, לא מבוצע מעקב ב-CRM אחר השימוש בהם.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

מומלץ להטמיע את הטפסים המקוונים גם במערכת ה-CRM או לקיים ממשק בין המערכות, באופן שיאפשר לבצע מעקב שוטף אחר השימוש בטפסים.

הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	**גבוהה**	גבוהה מאוד

תגובת ראש העירייה לדוח מבקר העירייה לשנת 2022:

ליבת החזון העירוני היא "חוויה מיטבית לתושב", משכך הנושא מהווה יעד בתוכנית העבודה של מחלקות העירייה בשנתיים האחרונות. מנהל מחלקת תכנון אסטרטגי ביחד עם מנהל תחום השירות אמונים על בניית תוכנית שנתית ורב שנתית בתחום שיפור השירות לתושב, ובשיתוף מחלקת משאבי אנוש יגבשו פעולות נדרשות לשיפור חווית העובד בארגון.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שנדונה במועצת העיר מתאריך 07/11/2023:

לא קיימת התייחסות הוועדה לענייני ביקורת, או החלטת מועצה לתיקון הליקוי או לנושא בכללותו, מעבר לתגובת ראש העירייה.

<u>התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2023/2024:</u>

עד סיום הביקורת (15/10/2024) לא נדון בצוות תיקון הליקויים.

<u>תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2024 :</u>

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	בשנת 2024 ללא שינוי , ולכן – לא תוקן.	✗ לא תוקן

1.41 הליקוי : לא מנוהל כיום מעקב אחר זמני ההמתנה הטלפוני לקבלת שירות.

<u>המלצת הביקורת לתיקון הליקוי</u> :

מומלץ לבצע מעקב אחר זמני המתנה לקבלת שירות טלפוני, על מנת להבין האם עומדים בסטנדרטים שיש להגדיר לעניין חוויית שירות מיטבית.

<u>הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא</u> :

נמוכה מאוד	נמוכה	**בינונית**	נמוכה	גבוהה מאוד

<u>תגובת ראש העירייה לדוח מבקר העירייה לשנת 2022:</u>

ליבת החזון העירוני היא "חוויה מיטבית לתושב", משכך הנושא מהווה יעד בתוכנית העבודה של מחלקות העירייה בשנתיים האחרונות. מנהל מחלקת תכנון אסטרטגי ביחד עם מנהל תחום השירות אמונים על בניית תוכנית שנתית ורב שנתית בתחום שיפור השירות לתושב, ובשיתוף מחלקת משאבי אנוש יגבשו פעולות נדרשות לשיפור חווית העובד בארגון.

<u>החלטת הוועדה לענייני ביקורת שנדונה במועצת העיר מתאריך 07/11/2023:</u>

לא קיימת התייחסות הוועדה לענייני ביקורת, או החלטת מועצה לתיקון הליקוי או לנושא בכללותו, מעבר לתגובת ראש העירייה.

עיריית ערד
דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2023/2024:

עד סיום הביקורת (15/10/2024) לא נדון בצוות תיקון הליקויים.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2024 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	בשנת 2024 ללא שינוי , ולכן – לא תוקן.	לא תוקן

1.42 הליקוי : מהנתונים שהועברו אלינו עולה כי במחצית הראשונה של שנת 2022 38% מהשיחות שהתקבלו במרכזייה של העירייה ויועדו למחלקת הגבייה הוגדרו כננטשות (לעומת 30% בכל שנת 2021). בנוסף, במחצית הראשונה של שנת 2022, 23% מהשיחות שהתקבלו במערכת אספייר הוגדרו כננטשות (לעומת 22% בכל שנת 2021).

תגובת מנהלת מחלקת הגביה : המרכזיה של המחלקה לא תקינה. כאשר יש כניסה של מספר שיחות יחד- המערכת 'זורקת' את כל השיחות. אנו פועלים להחלפת המרכזיה.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

מומלץ לבחון אפשרות לעקוב אחר זמני ההמתנה הטלפוני ולנטר באופן שוטף את השיחות הננטשות במטרה לצמצם את התופעה עד כמה שניתן.

הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	נמוכה	גבוהה מאוד

תגובת ראש העירייה לדוח מבקר העירייה לשנת 2022:

ליבת החזון העירוני היא "חוויה מיטבית לתושב", משכך הנושא מהווה יעד בתוכנית העבודה של מחלקות העירייה בשנתיים האחרונות. מנהל מחלקת תכנון אסטרטגי ביחד עם מנהל תחום השירות אמונים על בניית תוכנית שנתית ורב שנתית בתחום שיפור השירות לתושב, ובשיתוף מחלקת משאבי אנוש יגבשו פעולות נדרשות לשיפור חווית העובד בארגון.

עיריית ערד
דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

<u>החלטת הוועדה לענייני ביקורת שנדונה במועצת העיר מתאריך 07/11/2023:</u>

לא קיימת התייחסות הוועדה לענייני ביקורת, או החלטת מועצה לתיקון הליקוי או לנושא בכללותו, מעבר לתגובת ראש העירייה.

<u>התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2023/2024:</u>

עד סיום הביקורת (15/10/2024) לא נדון בצוות תיקון הליקויים.

<u>תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2024 :</u>

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	בשנת 2024 ללא שינוי , ולכן – לא תוקן.	✗ לא תוקן

1.43 במחלקת הגבייה לא מותקנת מערכת ממוחשבת לזימון תורים.

<u>המלצת הביקורת לתיקון הליקוי:</u>

יש לבחון אפשרות להטמיע במחלקת הגבייה מערכת ממוחשבת לזימון תורים. נציין כי, מערכת לזימון תורים משלבת בין מספר חלופות לצורכי קביעת התורים כגון: מענה ממוחשב, מענה אנושי וזימון תורים מקוון ברשת האינטרנט ובנוסף המערכת מיועדת לצורכי הוצאת שיחות ומתן תזכורות בנוגע למועדי התורים, הזמנת תושבים לביצוע תשלומים ועוד.

יתרונות המערכת כוללים, בין היתר, שיפור השירות ללקוחות באמצעות קיצור זמני המתנה ושליטה מלאה של עובדי המחלקה בסטטוס התורים המאפשרת תכנון נכון ויעיל יותר של זמני קבלת קהל.

<u>הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא:</u>

נמוכה מאוד	נמוכה	**בינונית**	נמוכה	גבוהה מאוד

<u>תגובת ראש העירייה לדוח מבקר העירייה לשנת 2022:</u>

ליבת החזון העירוני היא "חוויה מיטבית לתושב", משכך הנושא מהווה יעד בתוכנית העבודה של מחלקות העירייה בשנתיים האחרונות. מנהל מחלקת תכנון אסטרטגי ביחד עם מנהל תחום

השירות אמונים על בניית תוכנית שנתית ורב שנתית בתחום שיפור השירות לתושב, ובשיתוף מחלקת משאבי אנוש יגבשו פעולות נדרשות לשיפור חווית העובד בארגון.

<u>החלטת הוועדה לענייני ביקורת שנדונה במועצת העיר מתאריך 07/11/2023:</u>

לא קיימת התייחסות הוועדה לענייני ביקורת, או החלטת מועצה לתיקון הליקוי או לנושא בכללותו, מעבר לתגובת ראש העירייה.

<u>התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2023/2024:</u>

עד סיום הביקורת (15/10/2024) לא נדון בצוות תיקון הליקויים.

<u>תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2024 :</u>

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	בשנת 2024 ללא שינוי , ולכן – לא תוקן.	✗ לא תוקן

1.44 הליקוי : מחלקת הגבייה לא המציאה תיעוד לתוכנית עבודה סדורה לשינויים שצפויה לעבור המחלקה, הן ברמת הנגישות והן ברמת הנראות.

<u>המלצת הביקורת לתיקון הליקוי</u> :

מומלץ להכין תוכנית עבודה במחלקת הגבייה לעמידה בהוראות תקנות התכנון והבנייה הנוגעות לנגישות ולשיפור חזות מבנה המחלקה, ככל וקיימת תוכנית כזו מומלץ לשתף אותה עם עובדי המחלקה לקבלת משוב וזיהוי צרכים.

<u>הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :</u>

נמוכה מאוד	נמוכה	**בינונית**	נמוכה	גבוהה מאוד

<u>תגובת ראש העירייה לדוח מבקר העירייה לשנת 2022:</u>

ליבת החזון העירוני היא "חוויה מיטבית לתושב", משכך הנושא מהווה יעד בתוכנית העבודה של מחלקות העירייה בשנתיים האחרונות. מנהל מחלקת תכנון אסטרטגי ביחד עם מנהל תחום השירות אמונים על בניית תוכנית שנתית ורב שנתית בתחום שיפור השירות לתושב, ובשיתוף מחלקת משאבי אנוש יגבשו פעולות נדרשות לשיפור חווית העובד בארגון.

עיריית ערד
דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

<u>החלטת הוועדה לענייני ביקורת שנדונה במועצת העיר מתאריך 07/11/2023:</u>

לא קיימת התייחסות הוועדה לענייני ביקורת, או החלטת מועצה לתיקון הליקוי או לנושא בכללותו, מעבר לתגובת ראש העירייה.

<u>התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2023/2024:</u>

עד סיום הביקורת (15/10/2024) לא נדון בצוות תיקון הליקויים.

<u>תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2024 :</u>

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	בשנת 2024 ללא שינוי , ולכן – לא תוקן.	לא תוקן

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

4.2.2 מחלקת משאבי אנוש ומדור שכר – ניהול מערך הנוכחות

סיכום – מתוך 25 ליקויים לגביהם נערך מעקב אחר תיקון ליקויים :

סטטוס הליקוי נכון לתאריך 31/12/2024	תוקן	תוקן חלקית	לא תוקן	הפסקת מעקב
מספר הליקויים בסטטוס	3	3	11	8
שיעור מכלל הליקויים	12%	12%	44%	32%

מטרת ביקורת מספר 1 – בחינת ניהול נושא הנוכחות בעירייה

2.1 הליקוי : בעירייה לא הוגדר ולא קיים מערך בקרה ממוחשב בנושא הנוכחות, לדוגמא זיהוי חריגים שונים, או הצלבת נתונים עם תוכנות אחרות לזיהוי מקרים בהם יש שימוש במערכת שלא בהתאמה לדיווחי הנוכחות.

תגובת המבוקר : קיים ונבדק מידי חודש דו"ח המכיל את כל נתוני הנוכחות הכולל העסקה בסופי שבוע על פי אחוז תשלום השעות הנוספות. וכן כולל עובדים הקיימים במערכת כפעילים ואין להם נתוני נוכחות, עם זאת במסגרת השנה הקרובה מתוכננת בנית מערך בקרה ממוחשב.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

מומלץ לקבוע מערך בקרה ממוחשב מוסדר, על מנת לזהות מקרים חריגים ושימושים חריגים במערכות העירייה.

הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	**גבוהה**	גבוהה מאוד

תגובת ראש העירייה לדוח מבקר העירייה לשנת 2022 :

נושא בקרות שוטפות ומחשוב מערך הנוכחות הינו חשוב להתנהלות המחלקה בפרט ולניטור ההנהלה בכלל, במהלך שנת 2022 מוחשב הליך אישור דוחות הנוכחות. אופן יישום המלצות הביקורת להחלטת צוות תיקון הליקויים ומנהלת מחלקת משאבי אנוש.

עיריית ערד
דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

<u>החלטת הוועדה לענייני ביקורת שנדונה במועצת העיר מתאריך 07/11/2023:</u>

לא קיימת התייחסות הוועדה לענייני ביקורת, או החלטת מועצה לתיקון הליקוי או לנושא בכללותו, מעבר לתגובת ראש העירייה.

<u>התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2023/2024:</u>

עד סיום הביקורת (15/10/2024) לא נדון בצוות תיקון הליקויים.

<u>תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2024 :</u>

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	בשנת 2024 ללא שינוי , ולכן – לא תוקן. (ראה גם דוח ביקורת בנושא מערך הבקרה בדוח זה).	✗ לא תוקן

2.2 הליקוי : בניגוד לבקרה ראויה ולמניעת סיכון של התנהלות בניגוד לדין בדבר שעות עבודה ומנוחה, נמצא כי לא קיימת בעירייה הגדרה באשר לשעות ההגעה והעזיבה של העובדים (העירייה לא עושה שימוש בפונקציה של תיחום השעות בהן מותר/חובה על העובד להיות נוכח בעבודה).

<u>תגובת המבוקר : עולם העבודה השתנה ואין סיבה לא לאפשר גמישות כשהדבר אפשרי זאת תמיד בהתחשב קודם כל בצורכי העבודה.</u>

התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : לדעת הביקורת, מתן יד חופשית ללא כל הגדרה והגבלות הינה סיכון ופתח לשימוש לרעה ולאי שוויוניות בין עובדים, על אחת כמה וכמה שאין מערך בקרה וניטור מוסדר לזיהוי חריגים.

<u>המלצת הביקורת לתיקון הליקוי</u> :

מומלץ לקבוע מתווה כללים לעניין היקף גמישות שעות העבודה האפשרי, זאת בהתאם לצרכי העירייה והדינים השונים בדבר שעות עבודה ומנוחה.

<u>הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא</u> :

נמוכה מאוד	נמוכה	**בינונית**	גבוהה	גבוהה מאוד

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

<u>תגובת ראש העירייה לדוח מבקר העירייה לשנת 2022 :</u>

נושא בקרות שוטפות ומחשוב מערך הנוכחות הינו חשוב להתנהלות המחלקה בפרט ולניטור ההנהלה בכלל, במהלך שנת 2022 מוחשב הליך אישור דוחות הנוכחות. אופן יישום המלצות הביקורת להחלטת צוות תיקון הליקויים ומנהלת מחלקת משאבי אנוש.

<u>החלטת הוועדה לענייני ביקורת שנדונה במועצת העיר מתאריך 07/11/2023 :</u>

לא קיימת התייחסות הוועדה לענייני ביקורת, או החלטת מועצה לתיקון הליקוי או לנושא בכללותו, מעבר לתגובת ראש העירייה.

<u>התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2023/2024 :</u>

עד סיום הביקורת (15/10/2024) לא נדון בצוות תיקון הליקויים.

<u>תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2024 :</u>

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	בהתאם לתגובת המבוקר הוסדרו הגדרות לפחות לחלק מהעובדים, אך בהתאם לאי הטיפול בליקוי הבא, הסיכון לא גודר במלואו, לכן – תוקן חלקית.	תוקן חלקית

<u>התייחסות המבוקר לסטטוס הליקוי נכון לשנת 2024 :</u>

<u>חסימות הוגדרו בהתאם לתפקידים בעירייה ובכלל זה לעובדי שפ"ע ותומכי חינוך.</u>

2.3 הליקוי : לאור אי הגדרת העירייה את אופן גמישות שעות העבודה בפועל, נמצא מקרה של עובדת המתחילה ומסיימת את עבודתה בשעות לא שגרתיות, ובפועל שכרה משולם בהתאם לשעות העבודה המדווחות.

<u>תגובת המבוקר : בדרך כלל אם יש בעיות כאלה הן מטופלות.</u>

התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : לדעת הביקורת ככל והיו הגדרות כמפורט בהמלצה, מקרים כאלה סביר שהיו נמנעים מראש.

עיריית ערד
דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

מומלץ לקבוע מתווה כללים לעניין טווח גמישות שעות העבודה האפשרי שמעבר לטווח המוגדר לא ישולמו שעות עבודה, כולל הגדרת אישור מראש לגבי הגעה/עזיבה של מקום העבודה בזמנים לא מקובלים.

הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	**בינונית**	גבוהה	גבוהה מאוד

תגובת ראש העירייה לדוח מבקר העירייה לשנת 2022 :

נושא בקרות שוטפות ומחשוב מערך הנוכחות הינו חשוב להתנהלות המחלקה בפרט ולניטור ההנהלה בכלל, במהלך שנת 2022 מוחשב הליך אישור דוחות הנוכחות. אופן יישום המלצות הביקורת להחלטת צוות תיקון הליקויים ומנהלת מחלקת משאבי אנוש.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שנדונה במועצת העיר מתאריך 07/11/2023 :

לא קיימת התייחסות הוועדה לענייני ביקורת, או החלטת מועצה לתיקון הליקוי או לנושא בכללותו, מעבר לתגובת ראש העירייה.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2023/2024 :

עד סיום הביקורת (15/10/2024) לא נדון בצוות תיקון הליקויים.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2024 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	בשנת 2024 ללא שינוי , ולכן – לא תוקן.	לא תוקן

2.4 הליקוי : בניגוד לבקרה ראויה ולמניעת סיכון של התנהלות בניגוד לדין בדבר שעות עבודה ומנוחה, נמצא כי מחד, אישור דוח הנוכחות שהוא הבסיס לתשלום עבור שעות עבודה הוטל על מנהלי המחלקות אך מאידך, מנהלי המחלקות לא מחויבים בהדרכה תקופתית לריענון ועדכון בשינויים ומגבלות החוק בדבר שעות עבודה ומנוחה. כמו כן כאמור, לא קיימת בעירייה כל בקרה ממוחשבת לזיהוי החריגים בנושאים אלה.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

<u>תגובת המבוקר: כאשר מתקבלים לעירייה עובדים האמורים לנהל עובדים הם מקבלים הדרכה מתאימה מאחראית הנוכחות, נשקול לבצע ריענון אחת לשנה.</u>

<u>המלצת הביקורת לתיקון הליקוי:</u>

מומלץ שככל שיוחלט כי האחריות נשארת אצל מנהלי המחלקות, להכשיר את המנהלים בדבר כללי המותר ואסור לעניין שעות עבודה ומנוחה.

<u>הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא:</u>

נמוכה מאוד	נמוכה	**בינונית**	גבוהה	גבוהה מאוד

<u>תגובת ראש העירייה לדוח מבקר העירייה לשנת 2022:</u>

נושא בקרות שוטפות ומחשוב מערך הנוכחות הינו חשוב להתנהלות המחלקה בפרט ולניטור ההנהלה בכלל, במהלך שנת 2022 מוחשב הליך אישור דוחות הנוכחות. אופן יישום המלצות הביקורת להחלטת צוות תיקון הליקויים ומנהלת מחלקת משאבי אנוש.

<u>החלטת הוועדה לענייני ביקורת שנדונה במועצת העיר מתאריך 07/11/2023:</u>

לא קיימת התייחסות הוועדה לענייני ביקורת, או החלטת מועצה לתיקון הליקוי או לנושא בכללותו, מעבר לתגובת ראש העירייה.

<u>התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2023/2024:</u>

עד סיום הביקורת (15/10/2024) לא נדון בצוות תיקון הליקויים.

<u>תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2024:</u>

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	לשיטת הביקורת מכתב חד פעמי עדיף מכלום, אך לא ניתן לדעת מי קרא ומי הטמיע את הכתוב, מכאן – תוקן חלקית.	תוקן חלקית

<u>התייחסות המבוקר לסטטוס הליקוי נכון לשנת 2024:</u>

<u>נשלח מכתב לכלל העובדים ובכללם למנהלים בדבר שעות עבודה ומנוחה וכן חידוד נהלי נוכחות.</u>

2.5 הליקוי : בניגוד לבקרה ראויה ולמניעת סיכון של התנהלות בניגוד להנחיות העירייה בדבר חופשות והיעדרויות, אין כל אכיפה של ההנחיות וההגדרות בחוברת לעובד החדש (לדוגמא הקביעה בחוק, בהנחיות ובחוברת כי על עובד לקחת פעם בשנה חופשה שנתית רצופה של לפחות 7 ימי עבודה).

<u>תגובת המבוקר : רוב ההוראות נאכפות. אכן הוראה זו כיום לא נאכפת.</u>

<u>המלצת הביקורת לתיקון הליקוי</u> :

מומלץ לאכוף ולנטר את ההתנהלות בהתאם להנחיות , או לחלופין לעדכן את ההנחיות בהתאם לנהוג בעירייה בפועל (ככל שההתנהלות תואמת את הדינים השונים בנושא).

<u>הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא</u> :

נמוכה מאוד	נמוכה	**בינונית**	גבוהה	גבוהה מאוד

<u>תגובת ראש העירייה לדוח מבקר העירייה לשנת 2022</u> :

נושא בקרות שוטפות ומחשוב מערך הנוכחות הינו חשוב להתנהלות המחלקה בפרט ולניטור ההנהלה בכלל, במהלך שנת 2022 מוחשב הליך אישור דוחות הנוכחות. אופן יישום המלצות הביקורת להחלטת צוות תיקון הליקויים ומנהלת מחלקת משאבי אנוש.

<u>החלטת הוועדה לענייני ביקורת שנדונה במועצת העיר מתאריך 07/11/2023</u> :

לא קיימת התייחסות הוועדה לענייני ביקורת, או החלטת מועצה לתיקון הליקוי או לנושא בכללותו, מעבר לתגובת ראש העירייה.

<u>התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2023/2024</u> :

עד סיום הביקורת (15/10/2024) לא נדון בצוות תיקון הליקויים.

<u>תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2024 :</u>

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	התייחסות המבוקר נקודתית ואינה רלוונטית לתיקון הליקוי (חופשה בחגים לא מגיעה ל-7 ימי עבודה, הליקוי התייחס לכלל ההנחיות בחוברת לעובד חדש).	לא תוקן

<u>התייחסות המבוקר לסטטוס הליקוי נכון לשנת 2024 :</u>

<u>לפחות אחת לשנה בתקופת החגים תבוצע חופשה מרוכזת בת 7 ימים לפחות כך בוצע גם בשנה האחרונה.</u>

2.6 הליקוי : נמצא כי אין נוהל כתוב המעגן את תהליכי העבודה לעניין ניהול הנוכחות.

<u>תגובת המבוקר : קיים תיאור תהליך כתוב שלא בפורמט נוהל בהמשך נשקול כתיבת נוהל אחוד לכלל פעילות הנוכחות</u>

<u>המלצת הביקורת לתיקון הליקוי</u> :

מומלץ לקבוע נוהל המסדיר את תהליכי העבודה לעניין ניהול נוכחות העובדים בעירייה.

<u>הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא</u> :

נמוכה מאוד	נמוכה	**בינונית**	גבוהה	גבוהה מאוד

<u>תגובת ראש העירייה לדוח מבקר העירייה לשנת 2022</u> :

נושא בקרות שוטפות ומחשוב מערך הנוכחות הינו חשוב להתנהלות המחלקה בפרט ולניטור ההנהלה בכלל, במהלך שנת 2022 מוחשב הליך אישור דוחות הנוכחות. אופן יישום המלצות הביקורת להחלטת צוות תיקון הליקויים ומנהלת מחלקת משאבי אנוש.

<u>החלטת הוועדה לענייני ביקורת שנדונה במועצת העיר מתאריך 07/11/2023</u> :

לא קיימת התייחסות הוועדה לענייני ביקורת, או החלטת מועצה לתיקון הליקוי או לנושא בכללותו, מעבר לתגובת ראש העירייה.

<u>התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2023/2024</u> :

עד סיום הביקורת (15/10/2024) לא נדון בצוות תיקון הליקויים.

<u>תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2024 :</u>

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	בשנת 2024 ללא שינוי , ולכן – לא תוקן.	✗ לא תוקן

2.7 הליקוי : נמצא כי אין הגדרה מסודרת לעניין שמירה, גניזה וביעור של מסמכי הנוכחות בעירייה (כאמור בכל חודש מודפסים פעמיים, דוח ראשוני ודוח מתוקן, לאחר שהשינויים מדווחים ומעודכנים במערכת באופן ידני).

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

<u>תגובת המבוקר : דוחות נוכחות ראשונים נשמרים עד כה במלואם עד לסיום ההעסקה של העובד, דו"ח מתוקן קיים במערכת הממוחשבת.</u>

התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : לשיטת הביקורת התגובה לא סותרת את הממצא או מייתרת את ההמלצה, לדוגמה הדוחות הנשמרים במערכת לא חתומים על ידי העובד ולכך יכולות להיות משמעותיות בהליך משפטי, דבר שלשיטת הביקורת יש לתת עליו את הדעת במסגרת נוהל מסודר.

<u>המלצת הביקורת לתיקון הליקוי</u> :

מומלץ לקבוע נוהל לעניין שמירה, גניזה ובעור של דוחות נוכחות מודפסים.

<u>הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא</u> :

נמוכה מאוד	נמוכה	**בינונית**	גבוהה	גבוהה מאוד

<u>תגובת ראש העירייה לדוח מבקר העירייה לשנת 2022</u> :

נושא בקרות שוטפות ומחשוב מערך הנוכחות הינו חשוב להתנהלות המחלקה בפרט ולניטור ההנהלה בכלל, במהלך שנת 2022 מוחשב הליך אישור דוחות הנוכחות. אופן יישום המלצות הביקורת להחלטת צוות תיקון הליקויים ומנהלת מחלקת משאבי אנוש.

<u>החלטת הוועדה לענייני ביקורת שנדונה במועצת העיר מתאריך 07/11/2023</u> :

לא קיימת התייחסות הוועדה לענייני ביקורת, או החלטת מועצה לתיקון הליקוי או לנושא בכללותו, מעבר לתגובת ראש העירייה.

<u>התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2023/2024</u> :

עד סיום הביקורת (15/10/2024) לא נדון בצוות תיקון הליקויים.

<u>תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2024 :</u>

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	לאור מעבר לניהול דיגיטלי של הנוכחות הליקוי אינו רלוונטי יותר, מכאן – הפסקת מעקב.	

<u>התייחסות המבוקר לסטטוס הליקוי נכון לשנת 2024 :</u>

<u>כיום יש מערכת דיגיטלית לרוב העובדים והעובד מאשר דיגיטלית את הדו"ח.</u>

עיריית ערד
דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

מטרת ביקורת מספר 2 – בחינת ניהול ימי חופשה.

2.8 הליקוי : בניגוד להגדרת האגף לשכר והסכמי עבודה, לא מקפידים בעירייה על מכסת ימי החופשה המקסימלית שניתן להעביר בין שנה לשנה (8 ימים מקסימום, מכאן מינימום ימים שיש לנצל בכל שנה עומד על 14).

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

יש לבחון את המשמעויות לאי קיום הוראות החוזר בדבר כמות הימים המקסימלית שניתן להעביר בין שנה לשנה.

הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	**בינונית**	גבוהה	גבוהה מאוד

תגובת ראש העירייה לדוח מבקר העירייה לשנת 2022 :

נושא בקרות שוטפות ומחשוב מערך הנוכחות הינו חשוב להתנהלות המחלקה בפרט ולניטור ההנהלה בכלל, במהלך שנת 2022 מוחשב הליך אישור דוחות הנוכחות. אופן יישום המלצות הביקורת להחלטת צוות תיקון הליקויים ומנהלת מחלקת משאבי אנוש.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שנדונה במועצת העיר מתאריך 07/11/2023 :

לא קיימת התייחסות הוועדה לענייני ביקורת, או החלטת מועצה לתיקון הליקוי או לנושא בכללותו, מעבר לתגובת ראש העירייה.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2023/2024 :

עד סיום הביקורת (15/10/2024) לא נדון בצוות תיקון הליקויים.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2024 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	בשנת 2024 ללא שינוי , ולכן – לא תוקן.	לא תוקן

2.9 הליקוי : נמצא כי מערכת הנוכחות לא מבצעת חישוב אוטומטי בהתאם למכסת ימי חופשה, לסייעות מערכת החינוך, לעובדים אלה מתבצע חישוב ידני על ידי מחלקת משאבי אנוש.

תגובת המבוקר : המערכת עובדת על פי שעות בלא קשר למספר ימי העבודה, חישוב ידני מבוצע רק לסייעות מערכת החינוך שימי החופשה שלהם קבועים.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

מומלץ למחשב את אופן חישוב מכסת ימי החופשה לסייעות מחלקת החינוך.

הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	**בינונית**	גבוהה	גבוהה מאוד

תגובת ראש העירייה לדוח מבקר העירייה לשנת 2022 :

נושא בקרות שוטפות ומחשוב מערך הנוכחות הינו חשוב להתנהלות המחלקה בפרט ולניטור ההנהלה בכלל, במהלך שנת 2022 מוחשב הליך אישור דוחות הנוכחות. אופן יישום המלצות הביקורת להחלטת צוות תיקון הליקויים ומנהלת מחלקת משאבי אנוש.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שנדונה במועצת העיר מתאריך 07/11/2023 :

לא קיימת התייחסות הוועדה לענייני ביקורת, או החלטת מועצה לתיקון הליקוי או לנושא בכללותו, מעבר לתגובת ראש העירייה.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2023/2024 :

עד סיום הביקורת (15/10/2024) לא נדון בצוות תיקון הליקויים.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2024 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	לאור מעבר להסכם עבודה חדש הליקוי אינו רלוונטי יותר, מכאן – הפסקת מעקב.	

התייחסות המבוקר לסטטוס הליקוי נכון לשנת 2024 :

כיום הסכם העבודה של כל תומכי החינוך הגדיר את ימי החופשה רק בפגרת הקיץ יתר הימים מוגדרים כפגרת שנת לימודים וכל יום נוסף של היעדרות מופחת ישירות בשכר. השימוש בקוד חופשה חסום לעובדים אלה.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

2.10 הליקוי : בניגוד לחוזר מנכ"ל מיוחד 4/0217 , המגביל את כמות ימי חופשה שנבחר ציבור יכול לצבור (70 סה"כ), מערכת השכר מאפשרת צבירה מעל המקסימום המותר לשני נבחרי ציבור נכון לסוף שנת 2020.

<u>תגובת המבוקר : עבור נבחרים החישוב של היתרה מבוצע בתום כהונה ולא בסוף שנה.</u>

התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : תגובת המבוקר מבוססת על פרשנות המחלקה שאינה נתמכת בחוות דעת משפטית, מכאן ההמלצה עומדת בעינה.

<u>המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :</u>

יש לבחון את הדרך הטובה ביותר ליישום חוזר מנכ"ל 4/2017 בדבר מקסימום צבירת ימי חופשה המותרת לנבחרי ציבור.

<u>הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :</u>

נמוכה מאוד	נמוכה	**בינונית**	גבוהה	גבוהה מאוד

<u>תגובת ראש העירייה לדוח מבקר העירייה לשנת 2022 :</u>

נושא בקרות שוטפות ומחשוב מערך הנוכחות הינו חשוב להתנהלות המחלקה בפרט ולניטור ההנהלה בכלל, במהלך שנת 2022 מוחשב הליך אישור דוחות הנוכחות. אופן יישום המלצות הביקורת להחלטת צוות תיקון הליקויים ומנהלת מחלקת משאבי אנוש.

<u>החלטת הוועדה לענייני ביקורת שנדונה במועצת העיר מתאריך 07/11/2023 :</u>

לא קיימת התייחסות הוועדה לענייני ביקורת, או החלטת מועצה לתיקון הליקוי או לנושא בכללותו, מעבר לתגובת ראש העירייה.

<u>התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2023/2024 :</u>

עד סיום הביקורת (15/10/2024) לא נדון בצוות תיקון הליקויים.

<u>תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2024 :</u>

אחראי לטיפול	**מועד אחרון לטיפול**	**בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה**	**תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב**
לא נקבע	לא נקבע	מקרה נקודתי חד פעמי במהותו, מכאן – הפסקת מעקב.	

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

2.11 הליקוי : בניגוד לחוקת העבודה ולאמור בחוברת לעובד שמחלקת העירייה לכל עובד חדש, מאפשרים בעירייה לעובדים לצבור מעל 55 ימי חופשה ללא קיזוז משנה לשנה, בכפוף לאישור מנכ"ל.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

יש לבחון את חוקיות אישור מנכ"ל לצבירת ימי חופשה מעבר למוגדר בחוקת העבודה, ככל שימצא כי הדבר אפשרי, יש לעגן זאת בנוהל או לקבוע קריטריונים שוויוניים וברורים לכלל העובדים. מומלץ להגדיר דוח בקרה תקופתי לשם ניהול הנושא, ומעקב אחרי מקרים חריגים.

הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	**בינונית**	גבוהה	גבוהה מאוד

תגובת ראש העירייה לדוח מבקר העירייה לשנת 2022 :

נושא בקרות שוטפות ומחשוב מערך הנוכחות הינו חשוב להתנהלות המחלקה בפרט ולניטור ההנהלה בכלל, במהלך שנת 2022 מוחשב הליך אישור דוחות הנוכחות. אופן יישום המלצות הביקורת להחלטת צוות תיקון הליקויים ומנהלת מחלקת משאבי אנוש.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שנדונה במועצת העיר מתאריך 07/11/2023 :

לא קיימת התייחסות הוועדה לענייני ביקורת, או החלטת מועצה לתיקון הליקוי או לנושא בכללותו, מעבר לתגובת ראש העירייה.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2023/2024 :

עד סיום הביקורת (15/10/2024) לא נדון בצוות תיקון הליקויים.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2024 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	בשנת 2024 ללא שינוי , ולכן – לא תוקן.	לא תוקן

התייחסות המבוקר לסטטוס הליקוי נכון לשנת 2024 :

מחלקת משאבי אנוש כפופה להנחיות המנכ"ל.

2.12 הליקוי : בבחינת חישוב צבירת וניצול ימי החופשה לאורך שנה, ובהתחשב ביתרת הפתיחה, נמצאו מספר חריגים מהותיים של יתרות סוף השנה ובסך הכל הכללי כ-400 ימי עבודה (לדוגמה: יתרת פתיחה 7, שעות צבירה 140 וניצול 594, במקום יתרת סגירה של מינוס 447 שעות (מעל חודשיים עבודה), יתרת הסגירה בפועל עמדה על מינוס 287 שעות בלבד, הפרש לא מוסבר של 160 שעות לטובת העובד).

<u>תגובת המבוקר : להבנתנו הנתונים לא נכונים. לא ברור מהיכן נלקחו יתכן ונובעים מכך שלעובדים מבוצעים לעיתים חישובי רטרו.</u>

התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : מאחר והנתונים הועברו על ידי המבוקר מתוך מערכת הנוכחות, המלצת הביקורת עומדת בעינה.

<u>המלצת הביקורת לתיקון הליקוי</u> :

יש לבחון את יתרות הסגירה החריגות בהינתן יתרות הפתיחה, הצבירה והניצול של ימי החופשה, וככל וימצא כי אין הסבר לחריגות לעדכן את ימי החופשה בהתאם. כמו כן מומלץ לקיים בקרה ממוחשבת תקופתית למציאת חריגים אלה כחלק משגרת העבודה של אחראית הנוכחות.

<u>הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא</u> :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	**גבוהה**	גבוהה מאוד

<u>תגובת ראש העירייה לדוח מבקר העירייה לשנת 2022</u> :

נושא בקרות שוטפות ומחשוב מערך הנוכחות הינו חשוב להתנהלות המחלקה בפרט ולניטור ההנהלה בכלל, במהלך שנת 2022 מוחשב הליך אישור דוחות הנוכחות. אופן יישום המלצות הביקורת להחלטת צוות תיקון הליקויים ומנהלת מחלקת משאבי אנוש.

<u>החלטת הוועדה לענייני ביקורת שנדונה במועצת העיר מתאריך 07/11/2023</u> :

לא קיימת התייחסות הוועדה לענייני ביקורת, או החלטת מועצה לתיקון הליקוי או לנושא בכללותו, מעבר לתגובת ראש העירייה.

<u>התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2023/2024</u> :

עד סיום הביקורת (15/10/2024) לא נדון בצוות תיקון הליקויים.

<u>תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2024</u> :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב

לא נקבע	לא נקבע	לאור התייחסות המבוקר לשנת 2024 ולדוח הביקורת בנושא מערך הבקרה בעירייה (כחלק מדוח זה) – הפסקת מעקב.	

<u>התייחסות המבוקר לסטטוס הליקוי נכון לשנת 2024 :</u>

<u>תערך בקרה שנתית עד סוף רבעון ראשון בכל שנה כדי לוודא שאין חריגים/טעויות.</u>

2.13 הליקוי : מצאו 38 עובדים אשר לא ניצלו את מינימום ימי החופשה שיש לנצל, על פי הגדרת האגף לשכר והסכמי עבודה (מתיר העברה של 8 ימי חופשה בלבד שלא נוצלו בכל שנה). סך בכל כללי של כ- 750 ימי עבודה.

<u>המלצת הביקורת לתיקון הליקוי</u> :

מומלץ לבקש חוות דעת משפטית לגבי התנהלות עתידית וכן לעניין ימי החופשה שלא נוצלו בעבר ונמצאים ביתרות סגירה של חלק מהעובדים.

<u>הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא</u> :

נמוכה מאוד	נמוכה	**בינונית**	גבוהה	גבוהה מאוד

<u>תגובת ראש העירייה לדוח מבקר העירייה לשנת 2022</u> :

נושא בקרות שוטפות ומחשוב מערך הנוכחות הינו חשוב להתנהלות המחלקה בפרט ולניטור ההנהלה בכלל, במהלך שנת 2022 מוחשב הליך אישור דוחות הנוכחות. אופן יישום המלצות הביקורת להחלטת צוות תיקון הליקויים ומנהלת מחלקת משאבי אנוש.

<u>החלטת הוועדה לענייני ביקורת שנדונה במועצת העיר מתאריך 07/11/2023</u> :

לא קיימת התייחסות הוועדה לענייני ביקורת, או החלטת מועצה לתיקון הליקוי או לנושא בכללותו, מעבר לתגובת ראש העירייה.

<u>התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2023/2024</u> :

עד סיום הביקורת (15/10/2024) לא נדון בצוות תיקון הליקויים.

<u>תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2024 :</u>

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	בשנת 2024 ללא שינוי , ולכן – לא תוקן.	לא תוקן

2.14 הליקוי : נמצא כי במשכורת הפתיחה של שנת 2021 , ל-117 עובדים יתרת חופשה שלילית של יותר משלושה ימים, ובסך הכל יתרה של כ- 13,600 שעות חופשה שלילית לכלל העובדים. במדגם הביקורת עלה, כי יתרות של עובדים רבים נובעות מהחופשה הכפויה בתקופת הקורונה, אך היו מספר מקרים של פנסיונרים שיתרת ימי החופשה לא אופסה בסיום העסקתם.

<u>המלצת הביקורת לתיקון הליקוי</u> :

מומלץ לקבוע מדיניות אחידה בנושא האפשרות של יתרת ימי חופשה שלילית, ולעגן אותה בנוהל התואם את חוקת העבודה והדינים השונים כולל תהליך איפוס יתרות חופשה של עובדים היוצאים לפנסיה.

<u>הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא</u> :

נמוכה מאוד	נמוכה	**בינונית**	גבוהה	גבוהה מאוד

<u>תגובת ראש העירייה לדוח מבקר העירייה לשנת 2022</u> :

נושא בקרות שוטפות ומחשוב מערך הנוכחות הינו חשוב להתנהלות המחלקה בפרט ולניטור ההנהלה בכלל, במהלך שנת 2022 מוחשב הליך אישור דוחות הנוכחות. אופן יישום המלצות הביקורת להחלטת צוות תיקון הליקויים ומנהלת מחלקת משאבי אנוש.

<u>החלטת הוועדה לענייני ביקורת שנדונה במועצת העיר מתאריך 07/11/2023</u> :

לא קיימת התייחסות הוועדה לענייני ביקורת, או החלטת מועצה לתיקון הליקוי או לנושא בכללותו, מעבר לתגובת ראש העירייה.

<u>התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2023/2024</u> :

עד סיום הביקורת (15/10/2024) לא נדון בצוות תיקון הליקויים.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2024 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	לאור התייחסות המבוקר לשנת 2024 ולדוח הביקורת בנושא מערך הבקרה בעירייה (כחלק מדוח זה) – הפסקת מעקב.	הפסקת מעקב

התייחסות המבוקר לסטטוס הליקוי נכון לשנת 2024 :

הועברה בקשה למל"מ לאיפוס כל האירועים של העובד בסיום העסקה ואנו עוקבים שהנ"ל מבוצע.

נושא הכניסה למינוס חופשה נמצא כיום בבקרה חודשית ומטופל מול העובדים הרלוונטים.

2.15 הליקוי : נמצא כי כלל עובדי העירייה מקבלים זכאות של 4 ימי בחירה בתוכנת הנוכחות, בעוד שחוקת העבודה מתירה 3 ימים בלבד לעובדים בוותק של מעל 5 שנים (בעיריית ערד לאישה עובדת מאפשרים יום בחירה נוסף – בחינת חוקיות התוספת לאישה עובדת לא בהיקף הביקורת ולכן הביקורת לא מחווה דעה בעניין).

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

מומלץ לדרוש פיתוח של תוכנת הנוכחות כך שכל עובד יקבל זכאות בהתאם לוותק שלו.

הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

תגובת ראש העירייה לדוח מבקר העירייה לשנת 2022 :

נושא בקרות שוטפות ומחשוב מערך הנוכחות הינו חשוב להתנהלות המחלקה בפרט ולניטור ההנהלה בכלל, במהלך שנת 2022 מוחשב הליך אישור דוחות הנוכחות. אופן יישום המלצות הביקורת להחלטת צוות תיקון הליקויים ומנהלת מחלקת משאבי אנוש.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שנדונה במועצת העיר מתאריך 07/11/2023 :

לא קיימת התייחסות הוועדה לענייני ביקורת, או החלטת מועצה לתיקון הליקוי או לנושא בכללותו, מעבר לתגובת ראש העירייה.

עיריית ערד
דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2023/2024:

עד סיום הביקורת (15/10/2024) לא נדון בצוות תיקון הליקויים.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2024 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	בשנת 2024 ללא שינוי , ולכן – לא תוקן.	לא תוקן

2.16 הליקוי : נמצא כי תוכנת הנוכחות לא מוחקת את צבירת וניצול ימי הבחירה במעבר בין שנים, כך שקיימת יתרת פתיחה בתחילת שנה של זכאות כביכול לימי בחירה.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

מומלץ לדרוש פיתוח של תוכנת הנוכחות כך שבמעבר שנה יתאפסו יתרות ימי הבחירה, מאחר והזכאות היא ברמה שנתית לכל שנה בנפרד.

הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	**גבוהה**	גבוהה מאוד

תגובת ראש העירייה לדוח מבקר העירייה לשנת 2022:

נושא בקרות שוטפות ומחשוב מערך הנוכחות הינו חשוב להתנהלות המחלקה בפרט ולניטור ההנהלה בכלל, במהלך שנת 2022 מוחשב הליך אישור דוחות הנוכחות. אופן יישום המלצות הביקורת להחלטת צוות תיקון הליקויים ומנהלת מחלקת משאבי אנוש.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שנדונה במועצת העיר מתאריך 07/11/2023:

לא קיימת התייחסות הוועדה לענייני ביקורת, או החלטת מועצה לתיקון הליקוי או לנושא בכללותו, מעבר לתגובת ראש העירייה.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2023/2024:

עד סיום הביקורת (15/10/2024) לא נדון בצוות תיקון הליקויים.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2024 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	בהתאם לתגובת המבוקר משנת 2024 – תוקן.	תוקן

התייחסות המבוקר לסטטוס הליקוי נכון לשנת 2024 :

טופל מול חברת התוכנה.

2.17 הליקוי : נמצא כי קיימות יתרות פתיחה של ימי בחירה במינוס, דבר המעיד כביכול על ניצול ימי בחירה מעבר למותר, כ- 161 ימי בחירה עודפים לכלל העובדים.

תגובת המבוקר : אין ניצול ימי בחירה מעבר לימי הזכאות התואמים את הנוהל בעירייה הנתונים המופיעים במערכת הממוחשבת של מל"מ יבדקו מול החברה ויתוקנו כולל דרישה לאיפוס בסוף כל שנה.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

מומלץ כאמור לאפס את יתרת ימי הבחירה בכל מעבר שנה, וכן מומלץ לבחון את הסיבה לניצול כביכול של ימי בחירה מעבר למותר (יתרות פתיחה במינוס).

הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

תגובת ראש העירייה לדוח מבקר העירייה לשנת 2022 :

נושא בקרות שוטפות ומחשוב מערך הנוכחות הינו חשוב להתנהלות המחלקה בפרט ולניטור ההנהלה בכלל, במהלך שנת 2022 מוחשב הליך אישור דוחות הנוכחות. אופן יישום המלצות הביקורת להחלטת צוות תיקון הליקויים ומנהלת מחלקת משאבי אנוש.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שנדונה במועצת העיר מתאריך 07/11/2023 :

לא קיימת התייחסות הוועדה לענייני ביקורת, או החלטת מועצה לתיקון הליקוי או לנושא בכללותו, מעבר לתגובת ראש העירייה.

עיריית ערד
דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2023/2024:

עד סיום הביקורת (15/10/2024) לא נדון בצוות תיקון הליקויים.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2024 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	בהתאם לתגובת המבוקר משנת 2024 – תוקן.	תוקן

התייחסות המבוקר לסטטוס הליקוי נכון לשנת 2024 :

טופל מול חברת התוכנה.

2.18 הליקוי : נמצא כי קיימות יתרות פתיחה של ימי בחירה במינוס, עצם העובדה כי התוכנה מאפשרת צבירת ימי בחירה במינוס מעידה על בקרה חסרה.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

מומלץ להגדיר וליישם בקרה תקופתית (מספר פעמים בשנה), על מנת לוודא כי עובדים לא מקבלים ימי בחירה מעבר לזכאותם.

הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

תגובת ראש העירייה לדוח מבקר העירייה לשנת 2022:

נושא בקרות שוטפות ומחשוב מערך הנוכחות הינו חשוב להתנהלות המחלקה בפרט ולניטור ההנהלה בכלל, במהלך שנת 2022 מוחשב הליך אישור דוחות הנוכחות. אופן יישום המלצות הביקורת להחלטת צוות תיקון הליקויים ומנהלת מחלקת משאבי אנוש.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שנדונה במועצת העיר מתאריך 07/11/2023:

לא קיימת התייחסות הוועדה לענייני ביקורת, או החלטת מועצה לתיקון הליקוי או לנושא בכללותו, מעבר לתגובת ראש העירייה.

עיריית ערד
דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2023/2024:

עד סיום הביקורת (15/10/2024) לא נדון בצוות תיקון הליקויים.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2024 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	בהתאם לתגובת המבוקר משנת 2024 – תוקן.	תוקן

התייחסות המבוקר לסטטוס הליקוי נכון לשנת 2024 :

טופל מול חברת התוכנה.

מטרת ביקורת מספר 3 - בחינת ניהול ורישום ימי מחלה.

2.19 הליקוי : בניגוד לחוזר לעובד שהגדיר בין השאר כי : "עובד רשאי להעדר מעבודתו לצורך טיפול רפואי במהלך יום העבודה עד שעה ומחצה ליום, ההיעדרות תופחת ממכסת המחלה, שקיימת לעובד. בדיקות שניתן לבצען בשעות שאינן שעות עבודה לא יכללו במסגרת היעדרות כנ"ל". בפועל, מאפשרים לנצל עד כחצי יום לטיפול/בדיקה אצל רופא, באופן גורף.

תגובת המבוקר : כעקרון אישור ביקור הינו עד שעה וחצי עם זאת לא תמיד ניתן להקפיד על כלל זה לאור ריחוק העיר מהשירותים הרפואיים כאשר אלו ניתנים מחוץ לעיר.

התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : תגובת המבוקר לא גובתה בתיעוד מתאים מכאן, הממצא וההמלצה לא שונו.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

מומלץ לקיים בקרה לעמידה בתנאי החוזר לעובד לעניין קיזוז שעות הטיפול הרפואי מיתרת ימי המחלה (ככל שניתן לבצע לא בשעות העבודה, אין לקזז מחלה), והן לגבי מספר השעות המקסימלי שניתן לקיזוז.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

תגובת ראש העירייה לדוח מבקר העירייה לשנת 2022 :

נושא בקרות שוטפות ומחשוב מערך הנוכחות הינו חשוב להתנהלות המחלקה בפרט ולניטור ההנהלה בכלל, במהלך שנת 2022 מוחשב הליך אישור דוחות הנוכחות. אופן יישום המלצות הביקורת להחלטת צוות תיקון הליקויים ומנהלת מחלקת משאבי אנוש.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שנדונה במועצת העיר מתאריך 07/11/2023 :

לא קיימת התייחסות הוועדה לענייני ביקורת, או החלטת מועצה לתיקון הליקוי או לנושא בכללותו, מעבר לתגובת ראש העירייה.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2023/2024 :

עד סיום הביקורת (15/10/2024) לא נדון בצוות תיקון הליקויים.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2024 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	בשנת 2024 ללא שינוי , ולכן – לא תוקן.	לא תוקן

התייחסות המבוקר לסטטוס הליקוי נכון לשנת 2024 :

לא בוצע עדיין שינוי. עקב ריחוק העיר הנושא יובא לדיון בוועדת כ"א וההחלטות ייושמו.

2.20 הליקוי : במדגם הביקורת נמצא מקרה אחד בו לכאורה זיכוי ימי המחלה לעובד עלה על המותר (2.5 ימים לחודש).

תגובת המבוקר : תוקן.

התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : גם לאחר התיקון, לדעת הביקורת ההמלצה לקיום בקרה מתאימה עדיין רלוונטית.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

מומלץ לקיים בקרה מגלה למניעת מקרים דומים בעתיד, יש לבצע תיקון רטרואקטיבי לשם הפחתת מספר ימי המחלה שניתנו לעובד מעבר למוגדר ולמותר.

הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

תגובת ראש העירייה לדוח מבקר העירייה לשנת 2022 :

נושא בקרות שוטפות ומחשוב מערך הנוכחות הינו חשוב להתנהלות המחלקה בפרט ולניטור ההנהלה בכלל, במהלך שנת 2022 מוחשב הליך אישור דוחות הנוכחות. אופן יישום המלצות הביקורת להחלטת צוות תיקון הליקויים ומנהלת מחלקת משאבי אנוש.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שנדונה במועצת העיר מתאריך 07/11/2023 :

לא קיימת התייחסות הוועדה לענייני ביקורת, או החלטת מועצה לתיקון הליקוי או לנושא בכללותו, מעבר לתגובת ראש העירייה.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2023/2024 :

עד סיום הביקורת (15/10/2024) לא נדון בצוות תיקון הליקויים.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2024 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	לאור התייחסות המבוקר לשנת 2024 ולדוח הביקורת בנושא מערך הבקרה בעירייה (כחלק מדוח זה) – הפסקת מעקב.	

התייחסות המבוקר לסטטוס הליקוי נכון לשנת 2024 :

תערך בקרה על מכסות חופשה ומחלה בכל תחילת שנה עד סוף רבעון ראשון.

2.21 הליקוי : נמצא כי אין נוהל מסודר באשר לאישורי מחלה שניתנים באמצעות רופאים שונים (רופא משפחה לעומת רופא מומחה) כאמור בחוזר מנהל הרפואה במשרד הבריאות מיום 24/7/17.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

<u>תגובת המבוקר : להבנתי, החוזר מחייב את הרופא ולא מאפשר לנו שלא לכבד אישור רפואי מקופ"ח.</u>

<u>המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :</u>

מומלץ להבהיר בנוהל שיופץ לעובדים, את הכללים להוצאת אישור מחלה מרופא משפחה ומרופא מומחה.

<u>הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :</u>

נמוכה מאוד	נמוכה	**בינונית**	גבוהה	גבוהה מאוד

<u>תגובת ראש העירייה לדוח מבקר העירייה לשנת 2022 :</u>

נושא בקרות שוטפות ומחשוב מערך הנוכחות הינו חשוב להתנהלות המחלקה בפרט ולניטור ההנהלה בכלל, במהלך שנת 2022 מוחשב הליך אישור דוחות הנוכחות. אופן יישום המלצות הביקורת להחלטת צוות תיקון הליקויים ומנהלת מחלקת משאבי אנוש.

<u>החלטת הוועדה לענייני ביקורת שנדונה במועצת העיר מתאריך 07/11/2023 :</u>

לא קיימת התייחסות הוועדה לענייני ביקורת, או החלטת מועצה לתיקון הליקוי או לנושא בכללותו, מעבר לתגובת ראש העירייה.

<u>התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2023/2024 :</u>

עד סיום הביקורת (15/10/2024) לא נדון בצוות תיקון הליקויים.

<u>תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2024 :</u>

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	בשנת 2024 ללא שינוי (לאור אי ההסכמה בעניין, מומלץ לקבל חוות דעת משפטית ובהתאם החלטה של צוות תיקון הליקויים), ולכן – לא תוקן.	✗ לא תוקן

<u>התייחסות המבוקר לסטטוס הליקוי נכון לשנת 2024 :</u>

<u>להבנתי הכללים חלים על הרופאים ולא עלינו. במקרים חריגים של התמשכות מחלה אנו מפנים לרופא תעסוקה.</u>

עיריית ערד
דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

2.22 הליקוי : נמצא כי אין הגדרה מסודרת לניטור אחר עובדים המנצלים ימי מחלה באופן חריג.

<u>המלצת הביקורת לתיקון הליקוי</u> :

מומלץ לקיים בקרה וניטור מוסדרים, לגבי עובדים הדורשים ימי מחלה באופן חריג, ולהגיע לסיבת השורש לימי המחלה הרבים (האם בגלל מחלה קשה או בגלל יחסי עבודה רעועים), וכן לבחון שימוש בהוראת החוק המאפשרת במקרה של חשד בדבר תוכן התעודה, להעמיד את העובד לבדיקה רפואית נוספת.

<u>הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא</u> :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	**גבוהה**	גבוהה מאוד

<u>תגובת ראש העירייה לדוח מבקר העירייה לשנת 2022</u> :

נושא בקרות שוטפות ומחשוב מערך הנוכחות הינו חשוב להתנהלות המחלקה בפרט ולניטור ההנהלה בכלל, במהלך שנת 2022 מוחשב הליך אישור דוחות הנוכחות. אופן יישום המלצות הביקורת להחלטת צוות תיקון הליקויים ומנהלת מחלקת משאבי אנוש.

<u>החלטת הוועדה לענייני ביקורת שנדונה במועצת העיר מתאריך 07/11/2023</u> :

לא קיימת התייחסות הוועדה לענייני ביקורת, או החלטת מועצה לתיקון הליקוי או לנושא בכללותו, מעבר לתגובת ראש העירייה.

<u>התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2023/2024</u> :

עד סיום הביקורת (15/10/2024) לא נדון בצוות תיקון הליקויים.

<u>תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2024</u> :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	תגובת המבוקר לשנת 2024 לא רלוונטית לליקוי (ניצול חריג מתואר בדוח הביקורת, לדוגמה עובד שמספק ימי מחלה ביום קבוע בשבוע, או בתקופה קבועה בכל שנה), מכאן – לא תוקן.	✗ לא תוקן

<u>התייחסות המבוקר לסטטוס הליקוי נכון לשנת 2024</u> :

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

לא ברורה הערת הביקורת לנושא ניצול חריג. מהו ניצול חריג? כן קיים מעקב חודשי על מספר ימי העבודה של עובדים בפועל בדו"ח בקרת נוכחות חודשי ונבדקות הסיבות להיעדרות במקרה של העדרות מלאה או מספר ימי עבודה נמוך.

2.23 הליקוי : נמצא כי בניגוד לדין, העירייה מעניקה 48 שעות שנתיות לעניין מחלת בן משפחה לעובדים המועסקים ב-8.5 שעות עבודה ביום, במקום 51 שעות.

תגובת המבוקר : יש עובדים וותיקים המועסקים 40 ש"ש כמשרה מלאה, ולכן יש שני סוגי הסכמי שכר, כעקרון נוודא כי אכן כל ההסכמים מחושבים נכון.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

יש להעניק ימי מחלת בן משפחה בהתאם לדין.

הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	**בינונית**	גבוהה	גבוהה מאוד

תגובת ראש העירייה לדוח מבקר העירייה לשנת 2022 :

נושא בקרות שוטפות ומחשוב מערך הנוכחות הינו חשוב להתנהלות המחלקה בפרט ולניטור ההנהלה בכלל, במהלך שנת 2022 מוחשב הליך אישור דוחות הנוכחות. אופן יישום המלצות הביקורת להחלטת צוות תיקון הליקויים ומנהלת מחלקת משאבי אנוש.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שנדונה במועצת העיר מתאריך 07/11/2023 :

לא קיימת התייחסות הוועדה לענייני ביקורת, או החלטת מועצה לתיקון הליקוי או לנושא בכללותו, מעבר לתגובת ראש העירייה.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2023/2024 :

עד סיום הביקורת (15/10/2024) לא נדון בצוות תיקון הליקויים.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2024 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב

לא נקבע	לא נקבע	לאור קיצור שעות העבודה השבועיות לכלל העובדים, הממצא אינו רלוונטי, מכאן – הפסקת מעקב.	הפסקת מעקב

התייחסות המבוקר לסטטוס הליקוי נכון לשנת 2024 :

יום העבודה קוצר ל8 שעות.

2.24 הליקוי : נמצא כי בניגוד להגדרות החוק, יתרות הנצברות לעובדים בגין מחלת קרוב משפחה (ילד/בן זוג/הורה/בן משפחה) בכמות של עשרות אלפי שעות לכלל עובדי העירייה, לא מאופסות בכל מעבר לשנה חדשה.

תגובת המבוקר : לאחר ברור עם חברת התוכנה היתרות יאופסו בתחילת שנת 2023 ואח"כ בכל תחילת שנה.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

יש לאפס בכל תחילת שנה את היתרות שנצברו לעניין זכאות לימי מחלה של קרוב משפחה (ילד/בן זוג/הורה/בן משפחה).

הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

תגובת ראש העירייה לדוח מבקר העירייה לשנת 2022 :

נושא בקרות שוטפות ומחשוב מערך הנוכחות הינו חשוב להתנהלות המחלקה בפרט ולניטור ההנהלה בכלל, במהלך שנת 2022 מוחשב הליך אישור דוחות הנוכחות. אופן יישום המלצות הביקורת להחלטת צוות תיקון הליקויים ומנהלת מחלקת משאבי אנוש.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שנדונה במועצת העיר מתאריך 07/11/2023 :

לא קיימת התייחסות הוועדה לענייני ביקורת, או החלטת מועצה לתיקון הליקוי או לנושא בכללותו, מעבר לתגובת ראש העירייה.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2023/2024 :

עד סיום הביקורת (15/10/2024) לא נדון בצוות תיקון הליקויים.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2024 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	בהתאם להתייחסות המבוקר – תוקן חלקית.	תוקן חלקית

התייחסות המבוקר לסטטוס הליקוי נכון לשנת 2024 :

רוב המכסות טופלו מול חברת התוכנה עדיין קיימת בעיה במחלת ילד ומטופלת מול חברת התוכנה.

2.25 הליקוי : כאמור בדוח המבקר לשנת 2021, עדכון ידני של דוחות הנוכחות הינו פתח לטעויות, ומאחר ואין דוחות בקרה שוטפים סביר כי רוב הטעויות לא יתגלו.

תגובת המבוקר : העובד מקבל דו"ח נוכחות מתוקן ונדרש לבדוק אותו ובמידה ואין התאמה להגיש אותו שוב.

התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : התגובה לא סותרת את הממצא, אכן אחריות העובדים לדווח אמת, אך אחריות מנהל התחום לבצע בקרות ולזהות חריגים, דבר שלא מתקיים כיום בעירייה.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

מומלץ למחשב את הליך עדכון דוחות הנוכחות, עדכון באופן ידני הוא פתח לטעויות. ככל והתהליך לא ימוחשב יש לקבוע כללים לגבי תיעוד והסבר השוני, בין טופס הנוכחות המתוקן באופן ידני, לבין המופיע בתלוש השכר של העובד.

הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	**גבוהה**	גבוהה מאוד

תגובת ראש העירייה לדוח מבקר העירייה לשנת 2022 :

נושא בקרות שוטפות ומחשוב מערך הנוכחות הינו חשוב להתנהלות המחלקה בפרט ולניטור ההנהלה בכלל, במהלך שנת 2022 מוחשב הליך אישור דוחות הנוכחות. אופן יישום המלצות הביקורת להחלטת צוות תיקון הליקויים ומנהלת מחלקת משאבי אנוש.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

<u>החלטת הוועדה לענייני ביקורת שנדונה במועצת העיר מתאריך 07/11/2023:</u>

לא קיימת התייחסות הוועדה לענייני ביקורת, או החלטת מועצה לתיקון הליקוי או לנושא בכללותו, מעבר לתגובת ראש העירייה.

<u>התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2023/2024:</u>

עד סיום הביקורת (15/10/2024) לא נדון בצוות תיקון הליקויים.

<u>תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2024:</u>

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	לאור מעבר לניהול דיגיטלי של הנוכחות הליקוי אינו רלוונטי יותר, מכאן – הפסקת מעקב.	הפסקת מעקב

<u>התייחסות המבוקר לסטטוס הליקוי נכון לשנת 2024:</u>

<u>הדוחות למרבית העובדים כיום דיגיטליים</u>

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

4.2.3 הועדה לתכנון ובניה בעיריית ערד – ביקורת בנושא סבירות פעולות והחלטות הוועדה והממשקים עם מחלקות העירייה

סיכום – מתוך 20 ליקויים לגביהם נערך מעקב אחר תיקון ליקויים :

סטטוס הליקוי נכון לתאריך 31/12/2024	תוקן	תוקן חלקית	לא תוקן	הפסקת מעקב
מספר הליקויים בסטטוס	3	2	13	2
שיעור מכלל הליקויים	15%	10%	65%	10%

מטרת ביקורת מספר 1 - בחינת תהליכי עבודה של הועדה המקומית – טיפול בבקשות שונות.

3.1 הליקוי : במדגם הביקורת לבחינת עמידת הוועדה בזמנים שהוגדרו למתן החלטה במקרה של בקשה להקלות, נמצא כי בכ- 24% מהמקרים הוועדה לא עמדה בזמנים אלה (90 יום ממועד העמידה בתנאים המוקדמים).

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

יש להקפיד לעמוד בלוחות הזמנים שהוגדרו לעניין קבלת החלטות במקרה של בקשה עם הקלה, גם לשם הגברת אמון הציבור וגם על מנת לאפשר למערכת תפקוד יעיל ככל וידרשו צעדים משפטיים.

הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

תגובת ראש העירייה לדוח מבקר העירייה לשנת 2022 :

על הוועדה להקפיד למלא אחר הוראות הדין. צוות תיקון הליקויים יבחן את הצורך בתיקון פעולות הוועדה, בתקנים, נהלים ובמערך הבקרות בתהליך הוצאות ההיתרים ובמחלקת רישוי ופיקוח בכלל וזאת במטרה לספק חווית שירות לתושבים, לקבלנים וכן לעובדים באמצעות שיפור הממשקים בין יחידות העירייה.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שנדונה במועצת העיר מתאריך 07/11/2023 :

לא קיימת התייחסות הוועדה לענייני ביקורת, או החלטת מועצה לתיקון הליקוי או לנושא בכללותו, מעבר לתגובת ראש העירייה.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2023/2024:

עד סיום הביקורת (15/10/2024) לא נדון בצוות תיקון הליקויים.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2024 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	על פי דוחות לשנים 2022-2024 יחסית מעט מקרים של עיכוב כאמור, לפי אגף ההנדסה ברוב המקרים הבקשה מתעכבת אצל עורך הבקשה ולא באגף, לכן– תוקן.	תוקן

3.2 הליקוי : נמצא כי לא קיימים דוחות בקרה לבחינת עמידת הוועדה בזמנים שהוגדרו למתן החלטה במקרה של בקשה להקלות.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

מומלץ לבנות דוחות בקרה הן דוחות המתריעים על עמידה בזמני מענה לקראת התאריך הקובע, והן דוחות בקרה בדיעבד לזיהוי חריגים והסקת מסקנות.

הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

תגובת ראש העירייה לדוח מבקר העירייה לשנת 2022:

על הוועדה להקפיד למלא אחר הוראות הדין. צוות תיקון הליקויים יבחן את הצורך בתיקון פעולות הוועדה, בתקנים, נהלים ובמערך הבקרות בתהליך הוצאות ההיתרים ובמחלקת רישוי ופיקוח בכלל וזאת במטרה לספק חווית שירות לתושבים, לקבלנים וכן לעובדים באמצעות שיפור הממשקים בין יחידות העירייה.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שנדונה במועצת העיר מתאריך 07/11/2023:

לא קיימת התייחסות הוועדה לענייני ביקורת, או החלטת מועצה לתיקון הליקוי או לנושא בכללותו, מעבר לתגובת ראש העירייה.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2023/2024:

עד סיום הביקורת (15/10/2024) לא נדון בצוות תיקון הליקויים.

<u>תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2024 :</u>

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	האגף התחייב ליישום דוח מעקב רבעוני החל מחודש 6/2025 (טיפול עתידי), בשנת 2024 ללא שינוי, לכן – לא תוקן.	✗ לא תוקן

3.3 הליקוי : הוועדה מעניקה היתרים לבניית מצללות בבנייה קלה הרחוקות עד 1.0 מטר מגבול מגרש באופן המהווה סטייה ניכרת ומבלי שהבנייה הוסדרה בתוכנית מפורטת. נוכח העובדה שהחריגה לא הוסדרה בתוכנית מפורטת, ההיתרים שניתנו אינם חוקיים לכאורה.

<u>המלצת הביקורת לתיקון הליקוי</u> :

מומלץ להסדיר את בניית המצללות בתוכנית מפורטת.

<u>הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא</u> :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	**גבוהה**	גבוהה מאוד

<u>תגובת ראש העירייה לדוח מבקר העירייה לשנת 2022</u> :

על הוועדה להקפיד למלא אחר הוראות הדין. צוות תיקון הליקויים יבחן את הצורך בתיקון פעולות הוועדה, בתקנים, נהלים ובמערך הבקרות בתהליך הוצאות ההיתרים ובמחלקת רישוי ופיקוח בכלל וזאת במטרה לספק חווית שירות לתושבים, לקבלנים וכן לעובדים באמצעות שיפור הממשקים בין יחידות העירייה.

<u>החלטת הוועדה לענייני ביקורת שנדונה במועצת העיר מתאריך 07/11/2023</u> :

לא קיימת התייחסות הוועדה לענייני ביקורת, או החלטת מועצה לתיקון הליקוי או לנושא בכללותו, מעבר לתגובת ראש העירייה.

<u>התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2023/2024</u> :

עד סיום הביקורת (15/10/2024) לא נדון בצוות תיקון הליקויים.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2024 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	האגף מקדם תוכנית תקנונית חלף הקלות אשר תתייחס לנושא זה (טיפול עתידי), בשנת 2024 ללא שינוי, לכן – לא תוקן.	

3.4 הליקוי : נמצא כי החלטות הוועדה לאישור תוכניות אינן מספקות לעתים נתונים מהותיים אשר הכרחיים על מנת לדעת אם היתר ניתן בדין.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

החלטות הוועדה צריכות להיות כתובות בצורה מפורטת ומנומקת על מנת שאפשר יהיה לעמוד על תקינותן ועמידתן בהוראות החוק.

הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

תגובת ראש העירייה לדוח מבקר העירייה לשנת 2022 :

על הוועדה להקפיד למלא אחר הוראות הדין. צוות תיקון הליקויים יבחן את הצורך בתיקון פעולות הוועדה, בתקנים, נהלים ובמערך הבקרות בתהליך הוצאות ההיתרים ובמחלקת רישוי ופיקוח בכלל וזאת במטרה לספק חווית שירות לתושבים, לקבלנים וכן לעובדים באמצעות שיפור הממשקים בין יחידות העירייה.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שנדונה במועצת העיר מתאריך 07/11/2023 :

לא קיימת התייחסות הוועדה לענייני ביקורת, או החלטת מועצה לתיקון הליקוי או לנושא בכללותו, מעבר לתגובת ראש העירייה.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2023/2024 :

עד סיום הביקורת (15/10/2024) לא נדון בצוות תיקון הליקויים.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2024 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	מאחר והמבוקר לא סיפק נתונים שונים מהמתואר בליקוי – לא תוקן.	✗ לא תוקן

3.5 הליקוי : עמדת הוועדה להקמת קיר אטום במרפסת לא עברה חוות דעת של היועמ"ש, זאת על אף שמהנדסת העירייה לא קבעה נחרצות כי הבנייה אינה מהווה סטייה ניכרת.

תגובת מנהל הוועדה : לצערי לא אוכל להתייחס באופן מלא מאחר ולא הייתי נוכח במהלך הדיון. יחד עם זאת אני למד ממהלך הדיון ומההחלטה שהתקבלה שכן נדרש לבנות קיר ללא פתחים וזאת על מנת להתיישר עם לשון החוק.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

החלטות ועדה נסמכות לעתים קרובות על עמדתה של מהנדסת העירייה. ככל שמדובר בעמדה שאינה נחרצת, יש לקבל את חוות דעתו של היועמ"ש באשר לנפקותה של ההחלטה.

הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	**גבוהה**	גבוהה מאוד

תגובת ראש העירייה לדוח מבקר העירייה לשנת 2022 :

על הוועדה להקפיד למלא אחר הוראות הדין. צוות תיקון הליקויים יבחן את הצורך בתיקון פעולות הוועדה, בתקנים, נהלים ובמערך הבקרות בתהליך הוצאות ההיתרים ובמחלקת רישוי ופיקוח בכלל וזאת במטרה לספק חווית שירות לתושבים, לקבלנים וכן לעובדים באמצעות שיפור הממשקים בין יחידות העירייה.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שנדונה במועצת העיר מתאריך 07/11/2023 :

לא קיימת התייחסות הוועדה לענייני ביקורת, או החלטת מועצה לתיקון הליקוי או לנושא בכללותו, מעבר לתגובת ראש העירייה.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2023/2024 :

עד סיום הביקורת (15/10/2024) לא נדון בצוות תיקון הליקויים.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2024 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	מקרה נקודתי חד פעמי במהותו, מכאן – הפסקת מעקב.	הפסקת מעקב

3.6 הליקוי : נוכח ליקוי בשמירת המסמכים, לא ניתן לדעת אם החלטת הוועדה להגדלת מספר היחידות נתמכה בחוות דעת של מהנדסת הוועדה. מדובר בליקוי מהותי המקשה על בחינת חוקיות החלטת הוועדה.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

יש לקבוע כללי שמירה ותיעוד של מסמכי ישיבות הוועדה ובכלל זה, את משך הזמן לשמירה של מסמכים אלה.

הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

תגובת ראש העירייה לדוח מבקר העירייה לשנת 2022 :

על הוועדה להקפיד למלא אחר הוראות הדין. צוות תיקון הליקויים יבחן את הצורך בתיקון פעולות הוועדה, בתקנים, נהלים ובמערך הבקרות בתהליך הוצאות ההיתרים ובמחלקת רישוי ופיקוח בכלל וזאת במטרה לספק חווית שירות לתושבים, לקבלנים וכן לעובדים באמצעות שיפור הממשקים בין יחידות העירייה.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שנדונה במועצת העיר מתאריך 07/11/2023 :

לא קיימת התייחסות הוועדה לענייני ביקורת, או החלטת מועצה לתיקון הליקוי או לנושא בכללותו, מעבר לתגובת ראש העירייה.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2023/2024 :

עד סיום הביקורת (15/10/2024) לא נדון בצוות תיקון הליקויים.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2024 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	בהתאם לתגובת האגף, כיום כל המסמכים הקשורים לבקשה נשמרים הן במערכת הבר והן בתיקיית הוועדה, מכאן – תוקן.	תוקן

3.7 הליקוי : הוועדה מאמצת גישה סובלנית באכיפת החוק נגד עברייני בנייה שבונים בסטייה מהיתר, זאת נוכח סדרי עדיפויות באכיפה. עם זאת, מדיניות זאת יכולה ליצור אכיפה בררנית, ככל שיש החלטה לפעול בהליכים נגד מבקש שבנה בסטייה מהיתר.

<u>המלצת הביקורת לתיקון הליקוי</u> :

יש לקבוע מדיניות אחידה באשר לטיפול בעבירות של בנייה בסטייה מהיתר על מנת למנוע מראית עין של אכיפה בררנית, ובהתאם להגדיר נוהל עבודה אחיד למקרים מעין אלה.

<u>הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא</u> :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

<u>תגובת ראש העירייה לדוח מבקר העירייה לשנת 2022</u> :

על הוועדה להקפיד למלא אחר הוראות הדין. צוות תיקון הליקויים יבחן את הצורך בתיקון פעולות הוועדה, בתקנים, נהלים ובמערך הבקרות בתהליך הוצאות ההיתרים ובמחלקת רישוי ופיקוח בכלל וזאת במטרה לספק חווית שירות לתושבים, לקבלנים וכן לעובדים באמצעות שיפור הממשקים בין יחידות העירייה.

<u>החלטת הוועדה לענייני ביקורת שנדונה במועצת העיר מתאריך 07/11/2023</u> :

לא קיימת התייחסות הוועדה לענייני ביקורת, או החלטת מועצה לתיקון הליקוי או לנושא בכללותו, מעבר לתגובת ראש העירייה.

<u>התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2023/2024</u> :

עד סיום הביקורת (15/10/2024) לא נדון בצוות תיקון הליקויים.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

<u>תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2024 :</u>

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	בהתאם לתגובת האגף כל גילוי עבירה מקבל התייחסות הפיקוח ואף עובר למחלקה המשפטית, נוהל האכיפה עודכן אך טרם אושר, מכאן – תוקן חלקית.	

3.8 הליקוי : נמצא כי חלק מעבירות הבנייה מתגלות רק כאשר מוגשת בקשה לקבלת אישור לטאבו ולא באמצעות אכיפה יזומה.

<u>המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :</u>

מומלץ להבנות ולהגביר פעולות של אכיפה יזומה שתכליתה לאתר עבירות בנייה אף אם עבריין הבנייה אינו נזקק לאישור לטאבו.

<u>הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :</u>

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

<u>תגובת ראש העירייה לדוח מבקר העירייה לשנת 2022 :</u>

על הוועדה להקפיד למלא אחר הוראות הדין. צוות תיקון הליקויים יבחן את הצורך בתיקון פעולות הוועדה, בתקנים, נהלים ובמערך הבקרות בתהליך הוצאות ההיתרים ובמחלקת רישוי ופיקוח בכלל וזאת במטרה לספק חווית שירות לתושבים, לקבלנים וכן לעובדים באמצעות שיפור הממשקים בין יחידות העירייה.

<u>החלטת הוועדה לענייני ביקורת שנדונה במועצת העיר מתאריך 07/11/2023 :</u>

לא קיימת התייחסות הוועדה לענייני ביקורת, או החלטת מועצה לתיקון הליקוי או לנושא בכללותו, מעבר לתגובת ראש העירייה.

<u>התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2023/2024 :</u>

עד סיום הביקורת (15/10/2024) לא נדון בצוות תיקון הליקויים.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2024 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	בהתאם לתגובת המבוקר רוב גילוי העבירות מקורו בתלונות תושבים, שנת 2025 צוינה כשנת סקר על ידי הרשות לאכיפה ויבוצע סקר עבירות בניה בערד (טיפול עתידי), מכאן – לא תוקן.	

3.9 הליקוי : נמצא כי אין דוחות בקרה והסקת מסקנות ממקרים בהם מדווחים על חריגות בניה בדיעבד, מכאן, הוועדה לא מקיימת הסקת מסקנות על מנת לשפר את תהליכי האיכפה על עבירות בניה בעיר.

<u>המלצת הביקורת לתיקון הליקוי</u> :

מומלץ להגביר פעולות של אכיפה יזומה שתכליתה לאתר עבירות בנייה אף אם עבריין הבנייה אינו נזקק לאישור לטאבו, זאת בהתאם לניתוח המקרים בהם האכיפה לא גילתה עבירות בניה בשוטף.

<u>הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא</u> :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

<u>תגובת ראש העירייה לדוח מבקר העירייה לשנת 2022</u> :

על הוועדה להקפיד למלא אחר הוראות הדין. צוות תיקון הליקויים יבחן את הצורך בתיקון פעולות הוועדה, בתקנים, נהלים ובמערך הבקרות בתהליך הוצאות ההיתרים ובמחלקת רישוי ופיקוח בכלל וזאת במטרה לספק חווית שירות לתושבים, לקבלנים וכן לעובדים באמצעות שיפור הממשקים בין יחידות העירייה.

<u>החלטת הוועדה לענייני ביקורת שנדונה במועצת העיר מתאריך 07/11/2023</u> :

לא קיימת התייחסות הוועדה לענייני ביקורת, או החלטת מועצה לתיקון הליקוי או לנושא בכללותו, מעבר לתגובת ראש העירייה.

<u>התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2023/2024</u> :

עד סיום הביקורת (15/10/2024) לא נדון בצוות תיקון הליקויים.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

<u>תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2024 :</u>

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	האגף לא סיפק דוגמאות להליך הסקת מסקנות לשיפור הליכי האכיפה ממקרים בהם דווח על חריגות בדיעבד, מכאן – לא תוקן.	לא תוקן

3.10 הליקוי : טיפול הוועדה בעבירות של סטייה מהיתר הינו בסדר עדיפות משני ולכן במקרים רבים לא מתבצעת אכיפה משפטית. אי ביצוע פעולות אכיפה על עבירות בנייה מעין אלה עלול לפגוע באמון הציבור וככל שיש גבייה של היטלי בנייה, מדובר באובדן הכנסות לעירייה הנובע מאי גביית היטלים על שטחים שנבנו שלא כדין ולא מושתות עליהם היטלים.

<u>המלצת הביקורת לתיקון הליקוי</u> :

מומלץ להגביר את האכיפה המשפטית כנגד עברייני בנייה שבנו בסטייה מהיתר ולא ניתן לאשר את הבקשות שלהם למתן לגיטימציה לעבירות הבנייה.

<u>הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא</u> :

נמוכה מאוד	נמוכה	**בינונית**	גבוהה	**גבוהה מאוד**

<u>תגובת ראש העירייה לדוח מבקר העירייה לשנת 2022</u> :

על הוועדה להקפיד למלא אחר הוראות הדין. צוות תיקון הליקויים יבחן את הצורך בתיקון פעולות הוועדה, בתקנים, נהלים ובמערך הבקרות בתהליך הוצאות ההיתרים ובמחלקת רישוי ופיקוח בכלל וזאת במטרה לספק חווית שירות לתושבים, לקבלנים וכן לעובדים באמצעות שיפור הממשקים בין יחידות העירייה.

<u>החלטת הוועדה לענייני ביקורת שנדונה במועצת העיר מתאריך 07/11/2023</u> :

לא קיימת התייחסות הוועדה לענייני ביקורת, או החלטת מועצה לתיקון הליקוי או לנושא בכללותו, מעבר לתגובת ראש העירייה.

<u>התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2023/2024</u> :

עד סיום הביקורת (15/10/2024) לא נדון בצוות תיקון הליקויים.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2024 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	לפי תגובת האגף כל עבירת בניה שתתגלה תטופל בהתאם למדיניות האכיפה (התייחסות עתידית), לכן – לא תוקן.	לא תוקן

3.11 הליקוי : לא קיים תיעוד ורישום מסודר של מועדי הגשת בקשה של תעודות גמר ומועדי ההפקה של התעודות, דבר המונע בקרה ראויה על איכות ויעילות השירות הניתן למבקש.

<u>המלצת הביקורת לתיקון הליקוי</u> :

יש להקפיד על רישום מועדי הבקשות לקבלת תעודות גמר ומועדי הפקת התעודות, על מנת שניתן יהיה לפקח ולבקר את איכות השירות הניתן לתושב.

<u>הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא</u> :

נמוכה מאוד	נמוכה	**בינונית**	גבוהה	גבוהה מאוד

<u>תגובת ראש העירייה לדוח מבקר העירייה לשנת 2022</u> :

על הוועדה להקפיד למלא אחר הוראות הדין. צוות תיקון הליקויים יבחן את הצורך בתיקון פעולות הוועדה, בתקנים, נהלים ובמערך הבקרות בתהליך הוצאות ההיתרים ובמחלקת רישוי ופיקוח בכלל וזאת במטרה לספק חווית שירות לתושבים, לקבלנים וכן לעובדים באמצעות שיפור הממשקים בין יחידות העירייה.

<u>החלטת הוועדה לענייני ביקורת שנדונה במועצת העיר מתאריך 07/11/2023</u> :

לא קיימת התייחסות הוועדה לענייני ביקורת, או החלטת מועצה לתיקון הליקוי או לנושא בכללותו, מעבר לתגובת ראש העירייה.

<u>התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2023/2024</u> :

עד סיום הביקורת (15/10/2024) לא נדון בצוות תיקון הליקויים.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2024 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	לפי תגובת המבוקר הנושא יוטמע בקרב העובדים (התייחסות עתידית), לכן – לא תוקן.	לא תוקן

3.12 הליקוי : תעודות גמר ניתנות לא אחת לאחר שחלף פרק זמן ארוך ממועד הגשת הבקשה לקבלת התעודה.

<u>המלצת הביקורת לתיקון הליקוי</u> :

ככל שהמבקש עומד בתנאים לקבלת תעודת גמר, יש להקפיד על לוחות הזמנים להמצאת התעודה שכן אי עמידה בלוחות הזמנים הקבועים בתקנות, עלולה לפגוע באמון התושב במוסדות העירייה.

<u>הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא</u> :

נמוכה מאוד	נמוכה	**בינונית**	גבוהה	**גבוהה מאוד**

<u>תגובת ראש העירייה לדוח מבקר העירייה לשנת 2022</u> :

על הוועדה להקפיד למלא אחר הוראות הדין. צוות תיקון הליקויים יבחן את הצורך בתיקון פעולות הוועדה, בתקנים, נהלים ובמערך הבקרות בתהליך הוצאות ההיתרים ובמחלקת רישוי ופיקוח בכלל וזאת במטרה לספק חווית שירות לתושבים, לקבלנים וכן לעובדים באמצעות שיפור הממשקים בין יחידות העירייה.

<u>החלטת הוועדה לענייני ביקורת שנדונה במועצת העיר מתאריך 07/11/2023</u> :

לא קיימת התייחסות הוועדה לענייני ביקורת, או החלטת מועצה לתיקון הליקוי או לנושא בכללותו, מעבר לתגובת ראש העירייה.

<u>התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2023/2024</u> :

עד סיום הביקורת (15/10/2024) לא נדון בצוות תיקון הליקויים.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2024 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	לשיטת האגף תעודת גמר תונפק לאחר שהמבקש השלים את כל הנדרש, לכן לוח הזמנים אינו נספר כלפי הוועדה אלא כלפי המבקש, מאחר ותגובת המבוקר לא נסמכת על תיעוד רלוונטי (לשיטת הביקורת יש לבחון את הסיבה לעיכוב ולכל הפחות להגדיר את אופן התנהלות העירייה בנושא) – לא תוקן.	

3.13 הליקוי : בניגוד לתקנות, הוועדה אינה מקפידה על קבלת ערבות ביצוע הנדרשת לצורך הבטחה כי המבקש יעמוד בתנאי ההיתר.

<u>המלצת הביקורת לתיקון הליקוי</u> :

יש להקפיד על קבלת ערבות ביצוע כתנאי למתן היתר עבור בניית תוספות.

<u>הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא</u> :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

<u>תגובת ראש העירייה לדוח מבקר העירייה לשנת 2022</u> :

על הוועדה להקפיד למלא אחר הוראות הדין. צוות תיקון הליקויים יבחן את הצורך בתיקון פעולות הוועדה, בתקנים, נהלים ובמערך הבקרות בתהליך הוצאות ההיתרים ובמחלקת רישוי ופיקוח בכלל וזאת במטרה לספק חווית שירות לתושבים, לקבלנים וכן לעובדים באמצעות שיפור הממשקים בין יחידות העירייה.

<u>החלטת הוועדה לענייני ביקורת שנדונה במועצת העיר מתאריך 07/11/2023</u> :

לא קיימת התייחסות הוועדה לענייני ביקורת, או החלטת מועצה לתיקון הליקוי או לנושא בכללותו, מעבר לתגובת ראש העירייה.

<u>התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2023/2024</u> :

עד סיום הביקורת (15/10/2024) לא נדון בצוות תיקון הליקויים.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2024 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	בהתאם לתגובת האגף כיום הדרישה נמצאת בתיק המידע לכל הבקשות שהן תוספת בניה, מכן - תוקן.	תוקן

3.14 הליקוי : נמצא כי לא מחלקת ההנדסה ולא הוועדה לתכנון ובניה הגדירו כל נוהל לעניין הליך וקביעת סכום הערבות לבנייה חדשה, במקרה בו מונפקת תעודת גמר כאשר עדיין יש פערים הנדרשים להשלמה, דבר שיכול לגרום לנזקים כספיים במקרה בו ליזם "זול יותר" חילוט הערבות מאשר לעמוד בכל התנאים שנדרשו ממנו.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

יש לבנות נוהל אחיד לעניין הליך וקביעת סכום הערבות במקרה של הוצאת תעודת גמר כאשר יש פרטים ותנאים הדורשים השלמה.

הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	**גבוהה**	גבוהה מאוד

תגובת ראש העירייה לדוח מבקר העירייה לשנת 2022 :

על הוועדה להקפיד למלא אחר הוראות הדין. צוות תיקון הליקויים יבחן את הצורך בתיקון פעולות הוועדה, בתקנים, נהלים ובמערך הבקרות בתהליך הוצאות ההיתרים ובמחלקת רישוי ופיקוח בכלל וזאת במטרה לספק חווית שירות לתושבים, לקבלנים וכן לעובדים באמצעות שיפור הממשקים בין יחידות העירייה.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שנדונה במועצת העיר מתאריך 07/11/2023 :

לא קיימת התייחסות הוועדה לענייני ביקורת, או החלטת מועצה לתיקון הליקוי או לנושא בכללותו, מעבר לתגובת ראש העירייה.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2023/2024 :

עד סיום הביקורת (15/10/2024) לא נדון בצוות תיקון הליקויים.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2024 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	ללא שינוי בשנת 2024 – לא תוקן.	לא תוקן

מטרת ביקורת מספר 2 - ממשקים בין הוועדה למחלקות נוספות בעירייה.

3.15 הליקוי : לוועדה אין מערכת מידע תכנוני עדכנית ולפיכך אין מידע זמין לגבי תוכניות עליהן חלה השבחה. לפיכך הליך הבדיקה לצורך הנפקת אישור לטאבו אורך זמן רב.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

מומלץ לפעול לעדכון המערכת. עדכון המערכת יתרום לזירוז הבדיקה בשאלה אם קיימת חבות בהיטל השבחה וכך להגשמת יעד ראש העירייה בנושא שירות מיטבי לתושב.

הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	**גבוהה**	גבוהה מאוד

תגובת ראש העירייה לדוח מבקר העירייה לשנת 2022 :

על הוועדה להקפיד למלא אחר הוראות הדין. צוות תיקון הליקויים יבחן את הצורך בתיקון פעולות הוועדה, בתקנים, נהלים ובמערך הבקרות בתהליך הוצאות ההיתרים ובמחלקת רישוי ופיקוח בכלל וזאת במטרה לספק חווית שירות לתושבים, לקבלנים וכן לעובדים באמצעות שיפור הממשקים בין יחידות העירייה.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שנדונה במועצת העיר מתאריך 07/11/2023 :

לא קיימת התייחסות הוועדה לענייני ביקורת, או החלטת מועצה לתיקון הליקוי או לנושא בכללותו, מעבר לתגובת ראש העירייה.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2023/2024 :

עד סיום הביקורת (15/10/2024) לא נדון בצוות תיקון הליקויים.

<u>תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2024 :</u>

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	בהתאם לתגובת האגף, מערכת ה-GIS עודכנה בתוכניות רבות, בפועל רוב הבקשות המוגשות לקבלת אישור "אי חבות בהיטל השבחה" מועברות לשמאי לחוות דעת, מכאן –תוקן חלקית.	תוקן חלקית

3.16 הליקוי : אמנת השירות של העירייה אינה קובעת זמני תקן למתן אישורים לטאבו.

<u>המלצת הביקורת לתיקון הליקוי</u> :

מומלץ לבנות נוהל עירוני בדבר הנפקת אישור לטאבו ובהתאם לקבוע זמני תקן למתן אישורים לטבו באמנת השירות של העירייה.

<u>הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא</u> :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

<u>תגובת ראש העירייה לדוח מבקר העירייה לשנת 2022</u> :

על הוועדה להקפיד למלא אחר הוראות הדין. צוות תיקון הליקויים יבחן את הצורך בתיקון פעולות הוועדה, בתקנים, נהלים ובמערך הבקרות בתהליך הוצאות ההיתרים ובמחלקת רישוי ופיקוח בכלל וזאת במטרה לספק חווית שירות לתושבים, לקבלנים וכן לעובדים באמצעות שיפור הממשקים בין יחידות העירייה.

<u>החלטת הוועדה לענייני ביקורת שנדונה במועצת העיר מתאריך 07/11/2023</u> :

לא קיימת התייחסות הוועדה לענייני ביקורת, או החלטת מועצה לתיקון הליקוי או לנושא בכללותו, מעבר לתגובת ראש העירייה.

<u>התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2023/2024</u> :

עד סיום הביקורת (15/10/2024) לא נדון בצוות תיקון הליקויים.

<u>תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2024 :</u>

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	בהתאם לתגובת האגף משנת 2024 הליך האישור לטאבו ממוחשב והתושב מקבל עדכונים שוטפים, בפועל לא הוגדרה אמנת שירות כאמור ואין זמני תקן, לכן – לא תוקן.	לא תוקן

3.17 הליקוי : נמצא כי מתקיים דיווח ממוחשב אוטומטי בשינוי בגודל נכס שבוצע על ידי הוועדה, ואף מופק דוח מרכז בכל חודש של כלל המקרים. למרות זאת במדגם הביקורת נמצאו מקרים בהם לא בוצעה הגדלה בחיוב הארנונה בהתאם.

<u>המלצת הביקורת לתיקון הליקוי</u> :

יש להגדיר בגזברות העירייה מערך בקרה כולל תיעוד מתאים, למקרים בהם גידול בשטח נכס אינו מביא להגדלת החיוב בארנונה.

<u>הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא</u> :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	**גבוהה**	גבוהה מאוד

<u>תגובת ראש העירייה לדוח מבקר העירייה לשנת 2022</u> :

על הוועדה להקפיד למלא אחר הוראות הדין. צוות תיקון הליקויים יבחן את הצורך בתיקון פעולות הוועדה, בתקנים, נהלים ובמערך הבקרות בתהליך הוצאות ההיתרים ובמחלקת רישוי ופיקוח בכלל וזאת במטרה לספק חווית שירות לתושבים, לקבלנים וכן לעובדים באמצעות שיפור הממשקים בין יחידות העירייה.

<u>החלטת הוועדה לענייני ביקורת שנדונה במועצת העיר מתאריך 07/11/2023</u> :

לא קיימת התייחסות הוועדה לענייני ביקורת, או החלטת מועצה לתיקון הליקוי או לנושא בכללותו, מעבר לתגובת ראש העירייה.

<u>התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2023/2024</u> :

עד סיום הביקורת (15/10/2024) לא נדון בצוות תיקון הליקויים.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

<u>תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2024 :</u>

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	בהתאם לתגובת האגף הנושא יטופל בשנת 2025 (טיפול עתידי) , לכן – לא תוקן.	לא תוקן

3.18 הליקוי : נמצא כי מחלקת הגבייה אינה מחייבת בארנונה מרפסות מתקפלות. העדר החיוב הינו בהמשך לעמדת הוועדה לפיה מרפסות מתקפלות אינן צריכות להיות מחויבות בתשלום ארנונה אולם לעמדה זו לא הומצאו תימוכין משפטיים בפני הביקורת.

<u>המלצת הביקורת לתיקון הליקוי</u> :

יש לבחון משפטית את שאלת חיוב המרפסות התלויות בארנונה.

<u>הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא</u> :

נמוכה מאוד	נמוכה	**בינונית**	גבוהה	**גבוהה מאוד**

<u>תגובת ראש העירייה לדוח מבקר העירייה לשנת 2022</u> :

על הוועדה להקפיד למלא אחר הוראות הדין. צוות תיקון הליקויים יבחן את הצורך בתיקון פעולות הוועדה, בתקנים, נהלים ובמערך הבקרות בתהליך הוצאות ההיתרים ובמחלקת רישוי ופיקוח בכלל וזאת במטרה לספק חווית שירות לתושבים, לקבלנים וכן לעובדים באמצעות שיפור הממשקים בין יחידות העירייה.

<u>החלטת הוועדה לענייני ביקורת שנדונה במועצת העיר מתאריך 07/11/2023</u> :

לא קיימת התייחסות הוועדה לענייני ביקורת, או החלטת מועצה לתיקון הליקוי או לנושא בכללותו, מעבר לתגובת ראש העירייה.

<u>התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2023/2024</u> :

עד סיום הביקורת (15/10/2024) לא נדון בצוות תיקון הליקויים.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2024 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	מאחר והמבוקר לא סיפק נתונים שונים מהמתואר בליקוי – לא תוקן.	לא תוקן

3.19 הליקוי : נמצא כי נושא השתתפות ומעמד נציג היחידה לאיכות הסביבה בישיבות המקצועיות של מחלקת ההנדסה והוועדה, לא הוגדר והובנה באופן רשמי.

<u>המלצת הביקורת לתיקון הליקוי</u> :

לאור ההחלטה להפוך את הנושא הסביבתי למהות מיתוג ובידול העיר מומלץ להבנות ולהסדיר את מעמד נציגי היחידה לאיכות הסביבה בממשקים מול מחלקת ההנדסה והוועדה לתכנון ובניה.

<u>הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא</u> :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

<u>תגובת ראש העירייה לדוח מבקר העירייה לשנת 2022</u> :

על הוועדה להקפיד למלא אחר הוראות הדין. צוות תיקון הליקויים יבחן את הצורך בתיקון פעולות הוועדה, בתקנים, נהלים ובמערך הבקרות בתהליך הוצאות ההיתרים ובמחלקת רישוי ופיקוח בכלל וזאת במטרה לספק חווית שירות לתושבים, לקבלנים וכן לעובדים באמצעות שיפור הממשקים בין יחידות העירייה.

<u>החלטת הוועדה לענייני ביקורת שנדונה במועצת העיר מתאריך 07/11/2023</u> :

לא קיימת התייחסות הוועדה לענייני ביקורת, או החלטת מועצה לתיקון הליקוי או לנושא בכללותו, מעבר לתגובת ראש העירייה.

<u>התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2023/2024</u> :

עד סיום הביקורת (15/10/2024) לא נדון בצוות תיקון הליקויים.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2024 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	בהתאם לתגובת האגף נציגי היחידה הסביבתית מוזמנים לכל וועדות המשנה ושותפים בישיבות בנושא היתרים ותוכניות שבהן עניין סביבתי, לשיטת הביקורת ההתנהלות לא סותרת את המתואר בממצא, לכן – לא תוקן.	לא תוקן

3.20 הליקוי : נמצא כי הוועדה לתכנון ובניה מקדמת תוכנית מתאר כוללנית, והעירייה חתמה על הסכם גג להגדלת יחידות הדיור בעיר בכ-50%, ללא הגדרה וזיהוי צרכים של מגוון האוכלוסיות שברצון העיר לקלוט (זאת כחלק מתוכנית אסטרטגית מוגדרת ומדידה), מכאן קיימת חשיפה לסיכון בו תנופת הפיתוח לא מותאמת לסוג האוכלוסייה שהנהלת העירייה מבקשת לקלוט.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

מומלץ לבנות תוכנית אסטרטגית מובנית וניתנת למדידה לאחר זיהוי הצרכים של האוכלוסייה אותה מבקשים לקלוט בעיר, לפי החזון העירוני גם בנושא הקיימות וכן בהתחשב במסקנות לגבי הצרכים מתקופת הסגרים בקורונה, ובהתאם לבנות את תוכנית המתאר הכוללנית.

הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

תגובת ראש העירייה לדוח מבקר העירייה לשנת 2022 :

על הוועדה להקפיד למלא אחר הוראות הדין. צוות תיקון הליקויים יבחן את הצורך בתיקון פעולות הוועדה, בתקנים, נהלים ובמערך הבקרות בתהליך הוצאות ההיתרים ובמחלקת רישוי ופיקוח בכלל וזאת במטרה לספק חווית שירות לתושבים, לקבלנים וכן לעובדים באמצעות שיפור הממשקים בין יחידות העירייה.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

<u>החלטת הוועדה לענייני ביקורת שנדונה במועצת העיר מתאריך 07/11/2023:</u>

לא קיימת התייחסות הוועדה לענייני ביקורת, או החלטת מועצה לתיקון הליקוי או לנושא בכללותו, מעבר לתגובת ראש העירייה.

<u>התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2023/2024:</u>

עד סיום הביקורת (15/10/2024) לא נדון בצוות תיקון הליקויים.

<u>תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2024:</u>

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	בהתאם לתגובת המבוקר תוכנית המתאר הוקפאה ואינה מקודמת, מכאן – הפסקת מעקב.	הפסקת מעקב

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

4.2.4 אגף שפ"ע – תהליך האיגוף והתנהלות מחלקת האחזקה.

סיכום – מתוך 17 ליקויים לגביהם נערך מעקב אחר תיקון ליקויים :

סטטוס הליקוי נכון לתאריך 31/12/2024	תוקן	תוקן חלקית	לא תוקן	הפסקת מעקב
מספר הליקויים בסטטוס	8	1	7	1
שיעור מכלל הליקויים	47%	6%	41%	6%

מטרת ביקורת מספר 1 – בחינת תהליך האיגוף (אגף שפ"ע).

4.1 הליקוי : נמצא כי התיעוד שברשות הנהלת העירייה מתהליך היעוץ הארגוני אינו שלם, וחסר תיעוד בצורת דוח המתאר את כלל פעולות הייעוץ ואת כלל הסיבות למסקנות המפורטות של התהליך (לא קיים תיעוד כלל בארכיב הממוחשב של העירייה). יתרה מכך, לא קיים ברשות מנהל המחלקה החדש ו/או מנהל האגף תיעוד כאמור לעניין הקמת אגף שפ"ע. אי שמירת תיעוד באופן מוסדר מהווה סיכון מהותי לאובדן ידע, ובזבוז משאבים על רכישתו מחדש, במיוחד לאור שינויים בכח האדם.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

מומלץ להטמיע את תוצאות האבחון הארגוני גם ברמת מנהלי המחלקות וגם ברמת העובדים, על מנת לספק להם את ההבנה לאן רוצים להגיע ועל מנת לרתום אותם לתהליך. המלצות בנושא הארכיב פורטו בדוח המבקר לשנת 2015, העירייה לא השכילה להגדיר ולקיים ארכיון ראוי גם בשנת 2022.

הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	**גבוהה**	גבוהה מאוד

תגובת ראש העירייה לדוח מבקר העירייה לשנת 2022 :

מעבר העירייה למבנה ארגוני אגפי הוא חלק מתוכנית ההמראה העירונית שמטרתה להביא לייעול המערכת וחיזוקה הכלכלי, לעניין ניהול סיכונים, הנושא נבחן במקביל לעריכת סקר הסיכונים שנערך עבור לשכת מבקר העירייה. כחלק מניהול הסיכונים ייבחן נושא הקצאת המשאבים הראויה בהתאם לצרכים העירוניים.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שנדונה במועצת העיר מתאריך 07/11/2023:

לא קיימת התייחסות הוועדה לענייני ביקורת, או החלטת מועצה לתיקון הליקוי או לנושא בכללותו, מעבר לתגובת ראש העירייה.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2023/2024:

עד סיום הביקורת (15/10/2024) לא נדון בצוות תיקון הליקויים.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2024 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	הנושא נסקר השנה בדוח ביקורת בנושא מערך הבקרה בעירייה, לכן – הפסקת מעקב עקב ביקורת חוזרת.	הפסקת מעקב **עקב ביצוע ביקורת בנושא בשנה זו**

4.2 הליקוי : נמצא כי מחד לא קיימת בעירייה תוכנית סדורה לחפיפה וליווי מקצועי למנהלים שנקלטים בעירייה ומאידך, כמעט ולא קיימים נהלים שמטרתם לממש את מדיניות העירייה בכל תחומי הפעילות וכן את אופן הפעילות הראוי, דבר המצריך את המנהלים ללמוד את ההתנהלות והאחריות תוך כדי ניהול השוטף, כמיטב יכולתם והבנתם.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

מומלץ להטמיע הליך חפיפה סדור למנהלים שנקלטים בעירייה, ולבנות נהלים עדכניים המשקפים את מדיניות ההנהלה בתחום ומסדירים את אופן ההתנהלות הראוי.

הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	**גבוהה**	גבוהה מאוד

תגובת ראש העירייה לדוח מבקר העירייה לשנת 2022:

מעבר העירייה למבנה ארגוני אגפי הוא חלק מתוכנית ההמראה העירונית שמטרתה להביא לייעול המערכת וחיזוקה הכלכלי, לעניין ניהול סיכונים, הנושא נבחן במקביל לעריכת סקר הסיכונים

עיריית ערד
דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

שנערך עבור לשכת מבקר העירייה. כחלק מניהול הסיכונים ייבחן נושא הקצאת המשאבים הראויה בהתאם לצרכים העירוניים.

<u>החלטת הוועדה לענייני ביקורת שנדונה במועצת העיר מתאריך 07/11/2023:</u>
לא קיימת התייחסות הוועדה לענייני ביקורת, או החלטת מועצה לתיקון הליקוי או לנושא בכללותו, מעבר לתגובת ראש העירייה.

<u>התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2023/2024:</u>
עד סיום הביקורת (15/10/2024) לא נדון בצוות תיקון הליקויים.

<u>תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2024:</u>

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	ללא שינוי מהותי בשנת 2024 – לא תוקן.	לא תוקן

4.3 הליקוי: נמצא כי כמעט ולא קיימים נהלים לפעילות מחלקת האחזקה, כולל נהלים להסדרת סנכרון העבודה ושיתוף הפעולה בין המחלקה למחלקות אחרות בעירייה.

<u>תגובת מנהל המחלקה: נהלים החלו להתגבש ולהיכתב עם כניסתי לתפקיד כתיבת נהלים לא מתבצעת בזמן מוגדר, ככול שאני למד את תפקידי ותפקידי מנהלי המדורים והעובדים נכתבים נהלים.</u>

<u>התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר: התגובה מחזקת את הממצא לעניין נהלי העבודה במחלקה ובמדורים, נדגיש כי הממצא מתייחס גם לחוסר בנהלי עבודה ברמת האגף המסדירים את שיתופי הפעולה בין המחלקות.</u>

<u>המלצת הביקורת לתיקון הליקוי:</u>
מומלץ להטמיע נהלים המשקפים את מדיניות ההנהלה מחד, והמאפשרים בקרה מאידך, כולל נהלים המסדירים את אופן ההתנהלות בשיתוף עם מחלקות אחרות.

<u>הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא:</u>

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	**גבוהה**	**גבוהה מאוד**

עיריית ערד
דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

<u>תגובת ראש העירייה לדוח מבקר העירייה לשנת 2022 :</u>

מעבר העירייה למבנה ארגוני אגפי הוא חלק מתוכנית ההמראה העירונית שמטרתה להביא לייעול המערכת וחיזוקה הכלכלי, לעניין ניהול סיכונים, הנושא נבחן במקביל לעריכת סקר הסיכונים שנערך עבור לשכת מבקר העירייה. כחלק מניהול הסיכונים ייבחן נושא הקצאת המשאבים הראויה בהתאם לצרכים העירוניים.

<u>החלטת הוועדה לענייני ביקורת שנדונה במועצת העיר מתאריך 07/11/2023 :</u>

לא קיימת התייחסות הוועדה לענייני ביקורת, או החלטת מועצה לתיקון הליקוי או לנושא בכללותו, מעבר לתגובת ראש העירייה.

<u>התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2023/2024 :</u>

עד סיום הביקורת (15/10/2024) לא נדון בצוות תיקון הליקויים.

<u>תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2024 :</u>

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	לאחר חילוף ההנהלה והמדיניות בחלק מהנושאים שבטיפול האגף (נושא פרויקטים הנדסיים לדוגמה), יש לבחון עדכון נהלים, מכאן – תוקן חלקית.	תוקן חלקית

<u>התייחסות המבוקר לסטטוס הליקוי נכון לשנת 2024 :</u>

<u>קיימים נהלים בתוך אגף שפ"ע של עבודה בין המחלקות ושיתופי פעולה , קיימת הסדרה של מסירה של פרויקטים בסיום בין מחלקה מבצעת למחלקה מקבלת , נעשים סיורי מסירה עם פרוטוקולים ולאחריהם נמסר תיק מתקן הכולל תכניות.</u>

4.4 הליקוי : נמצא כי למרות הגידול באוכלוסיית העיר בשנים האחרונות והגידול במספר מבני הציבור (כולל מוסדות החינוך), כח האדם במחלקת האחזקה לא גדל (כ-23 עובדים), זאת למרות שכבר בדוח משנת 1993 נמצא כי המחלקה זקוקה ל-30 עובדים על מנת לתת שירותי אחזקה ראויים בהתאם לגודל העיר באותה התקופה.

<u>תגובת המבוקר : הנושא הוצג להנהלת העירייה , תעשה דרישה מתאימה לגידול בתוכנית העבודה והכנת דרישה לתקציב 2023 .</u>

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

מומלץ לבחון את הצרכים של המחלקה מבחינת כח אדם, תוך לקיחה בחשבון את שיווק השכונות החדשות (נופים, רכסים וראשונים), ואת הגידול המוערך בכמות האוכלוסייה ובמבני הציבור שעל המחלקה לספק להם שירותים.

הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

תגובת ראש העירייה לדוח מבקר העירייה לשנת 2022 :

מעבר העירייה למבנה ארגוני אגפי הוא חלק מתוכנית ההמראה העירונית שמטרתה להביא לייעול המערכת וחיזוקה הכלכלי, לעניין ניהול סיכונים, הנושא נבחן במקביל לעריכת סקר הסיכונים שנערך עבור לשכת מבקר העירייה. כחלק מניהול הסיכונים ייבחן נושא הקצאת המשאבים הראויה בהתאם לצרכים העירוניים.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שנדונה במועצת העיר מתאריך 07/11/2023 :

לא קיימת התייחסות הוועדה לענייני ביקורת, או החלטת מועצה לתיקון הליקוי או לנושא בכללותו, מעבר לתגובת ראש העירייה.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2023/2024 :

עד סיום הביקורת (15/10/2024) לא נדון בצוות תיקון הליקויים.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2024 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	ללא שינוי מהותי בשנת 2024 – לא תוקן.	לא תוקן

התייחסות המבוקר לסטטוס הליקוי נכון לשנת 2024 :

תקן המחלקה הינו – 28 עובדים , בפועל 23 עובדים , אין שינויי בתקן הקיים מזה שנים רבות למרות הגידול בגודל העיר ותושביה

עיריית ערד
דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

מטרת ביקורת מספר 2 - תוכניות עבודה ניהול תקציבים – אחזקת שבר.

4.5 הליקוי : הוכנה תוכנית עבודה מקושרת תקציב ומפורטת. עם זאת, בתוכנית העבודה ובתת התוכניות, חסרים יעדים ומשימות מדידים.

תגובת מנהל המחלקה : קיימים מדדים בתוכנית העבודה , כמו כן נעשית מדידה ע"י דוחות מוקד עירוני. הוכנה תעמ"ת בה חסרים יעדים ומשימות מדידים – יטופל בתכנית לשנה"ע 2023 .

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

מומלץ להגדיר בתוכנית העבודה ובתת התוכניות יעדים ומשימות מדידים וזאת על מנת שיהיה קל יותר לבצע מעקב אחר ביצוע, כן מומלץ לעגן את אופן הפעילות בנהלים כתובים.

הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	**בינונית**	גבוהה	גבוהה מאוד

תגובת ראש העירייה לדוח מבקר העירייה לשנת 2022 :

מעבר העירייה למבנה ארגוני אגפי הוא חלק מתוכנית ההמראה העירונית שמטרתה להביא לייעול המערכת וחיזוקה הכלכלי, לעניין ניהול סיכונים, הנושא נבחן במקביל לעריכת סקר הסיכונים שנערך עבור לשכת מבקר העירייה. כחלק מניהול הסיכונים ייבחן נושא הקצאת המשאבים הראויה בהתאם לצרכים העירוניים.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שנדונה במועצת העיר מתאריך 07/11/2023 :

לא קיימת התייחסות הוועדה לענייני ביקורת, או החלטת מועצה לתיקון הליקוי או לנושא בכללותו, מעבר לתגובת ראש העירייה.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2023/2024 :

עד סיום הביקורת (15/10/2024) לא נדון בצוות תיקון הליקויים.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2024 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב

לא נקבע	לא נקבע	לתגובת המבוקר צורפה תוכנית רב שנתית במספר נושאים בתחום המחלקה, כולל תוכנית שנתית לביצוע בהתאם לתקציב, מכאן – תוקן.	תוקן

התייחסות המבוקר לסטטוס הליקוי נכון לשנת 2024 :

קיימת תכנית עבודה התלויה בתקציבים , בתכנית נעשים שינויים רבים עקב החלטת גורמי הנהלה.

4.6 הליקוי : בניגוד למנהל תקין, לא קיימות בעירייה תוכניות רב שנתיות בנושא תחזוקה מונעת ו/או תחזוקת שבר המגדירות סדרי עדיפויות לפעולה בהינתן תקציב מוגבל, התחום מתנהל בהתאם לתקציב ולכח אדם שלא הוגדל מהותית עוד משנת 2014, כאשר תקלות שונות לא מטופלות מחוסר תקציב (דבר המתבטא לדוגמא במצב הכבישים והמדרכות בעיר).

תגובת המבוקר : נעשה מיפויים לאיטום גגות מוסדות העירייה , נעשה סקר נגישות לתחנות אוטובוס, כעת עוסקים במיפוי כבישים ומדרכות בכדי לתת עדיפות לטיפול , הנושא יכנס לתעמ"ת 2023.

התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : תגובת המבוקר לא סותרת את הממצא, בפועל אין פרוט של כלל צרכי התחזוקה, ממנו ניתן לגזור תוכניות רב שנתיות והעדפות תקציביות, ככל שיש תוכניות הן מתייחסות לפעולות מסוימות אך אין תכלול של כלל הנושאים שבאחריות המחלקה.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

לעמידה במנהל תקין יש לגבש תוכנית עבודה, סדרי עדיפויות ותקציב בהתאם לכלל הנתונים הנמצאים ברשות בתחומים שבאחריות האחזקה (לדוגמא פניות שלא מטופלות מחוסר תקציב, שיקולי בטיחות ובטחון וכדי).

הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	**גבוהה**	גבוהה מאוד

תגובת ראש העירייה לדוח מבקר העירייה לשנת 2022 :

מעבר העירייה למבנה ארגוני אגפי הוא חלק מתוכנית ההמראה העירונית שמטרתה להביא לייעול המערכת וחיזוקה הכלכלי, לעניין ניהול סיכונים, הנושא נבחן במקביל לעריכת סקר הסיכונים

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

שנערך עבור לשכת מבקר העירייה. כחלק מניהול הסיכונים ייבחן נושא הקצאת המשאבים הראויה בהתאם לצרכים העירוניים.

<u>החלטת הוועדה לענייני ביקורת שנדונה במועצת העיר מתאריך 07/11/2023:</u>

לא קיימת התייחסות הוועדה לענייני ביקורת, או החלטת מועצה לתיקון הליקוי או לנושא בכללותו, מעבר לתגובת ראש העירייה.

<u>התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2023/2024:</u>

עד סיום הביקורת (15/10/2024) לא נדון בצוות תיקון הליקויים.

<u>תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2024 :</u>

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	לתגובת המבוקר צורפה תוכנית רב שנתית במספר נושאים בתחום המחלקה, כולל תוכנית שנתית לביצוע בהתאם לתקציב, מכאן – תוקן.	תוקן

<u>התייחסות המבוקר לסטטוס הליקוי נכון לשנת 2024 :</u>

<u>כיום, קיימת תוכנית עבודה רב שנתית.</u>

4.7 הליקוי : מדיניות העירייה כפי שמתבטאת בחוסר תוכניות , הגדרת צרכים ותקצוב שוטף שלא גדל לאורך השנים, מעידה על אי ניהול הסיכונים בתחום התחזוקה לכל הפחות ברמת התשתיות (כבישים, מדרכות, מערכות ביוב וכד').

<u>המלצת הביקורת לתיקון הליקוי</u> :

מומלץ לנהל את סיכון הבלאי בתשתיות העירוניות, ולא להמתין לקטסטרופה שתאלץ את העירייה לפעול.

<u>הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא</u> :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	**גבוהה**	גבוהה מאוד

עיריית ערד
דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

<u>תגובת ראש העירייה לדוח מבקר העירייה לשנת 2022 :</u>

מעבר העירייה למבנה ארגוני אגפי הוא חלק מתוכנית ההמראה העירונית שמטרתה להביא לייעול המערכת וחיזוקה הכלכלי, לעניין ניהול סיכונים, הנושא נבחן במקביל לעריכת סקר הסיכונים שנערך עבור לשכת מבקר העירייה. כחלק מניהול הסיכונים ייבחן נושא הקצאת המשאבים הראויה בהתאם לצרכים העירוניים.

<u>החלטת הוועדה לענייני ביקורת שנדונה במועצת העיר מתאריך 07/11/2023 :</u>

לא קיימת התייחסות הוועדה לענייני ביקורת, או החלטת מועצה לתיקון הליקוי או לנושא בכללותו, מעבר לתגובת ראש העירייה.

<u>התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2023/2024 :</u>

עד סיום הביקורת (15/10/2024) לא נדון בצוות תיקון הליקויים.

<u>תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2024 :</u>

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	כמתואר בתגובת המבוקר למרות הגידול בתקציב, עדיין אין מענה מלא לצרכים ופרויקטים רבים מבוצעים ללא תוכנית מסודרת, מכאן – לא תוקן.	לא תוקן

<u>התייחסות המבוקר לסטטוס הליקוי נכון לשנת 2024 :</u>

<u>תקציב גדל , מתבצעים פרויקטים רבים ללא תכנית מוסדרת ומוגדרת , סעיפים תקציביים של המחלקה ירדו בשנת 2025 , אין מספיק מענה לצרכים.</u>

4.8 הליקוי : תוכנית העבודה מקושרת התקציב שהכינה המחלקה, אינה פרי של הגדרת צרכים וניהול סיכונים המתומחרים מהם צריך להבנות התקציב, אלא פרי של תקציב שהוגדר מראש (בהתאם לשנים קודמות, כאשר ידוע מעל עשור כי תקציב זה אינו מספיק לצרכים העירוניים).

<u>תגובת המבוקר : נכון , בתעמ"ת 2023 תבנה תכנית עבודה בהתאם לצרכים בפועל .</u>

עיריית ערד
דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

מומלץ לבנות תוכנית עבודה מקושרת תקציב, בהתאם לצרכים בפועל, אחרת אין משמעות לתוכנית בהינתן תקציב קבוע מראש.

הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

תגובת ראש העירייה לדוח מבקר העירייה לשנת 2022 :

מעבר העירייה למבנה ארגוני אגפי הוא חלק מתוכנית ההמראה העירונית שמטרתה להביא לייעול המערכת וחיזוקה הכלכלי, לעניין ניהול סיכונים, הנושא נבחן במקביל לעריכת סקר הסיכונים שנערך עבור לשכת מבקר העירייה. כחלק מניהול הסיכונים ייבחן נושא הקצאת המשאבים הראויה בהתאם לצרכים העירוניים.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שנדונה במועצת העיר מתאריך 07/11/2023 :

לא קיימת התייחסות הוועדה לענייני ביקורת, או החלטת מועצה לתיקון הליקוי או לנושא בכללותו, מעבר לתגובת ראש העירייה.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2023/2024 :

עד סיום הביקורת (15/10/2024) לא נדון בצוות תיקון הליקויים.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2024 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	לתגובת המבוקר צורפה תוכנית רב שנתית במספר נושאים בתחום המחלקה, כולל תוכנית שנתית לביצוע בהתאם לתקציב, מכאן – תוקן.	תוקן

4.9 הליקוי : נמצא כי מחלקת האחזקה מספקת שירות למחלקות אחרות (כדוגמת מחלקת אירועים – פסטיבל ערד, הערכות לאירועי שנות ה-60 לערד), ללא כל חיוב פנימי בגין שירות זה.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

<u>תגובת המבוקר : מחלקת אחזקה נותנת שירותים לכלל מוסדות וגופי העירייה בהתאם להחלטת קברניטי העירייה. השנה, המחלקה זכתה לקבל שעות נוספות ממחלקות אשר קיבלו סיוע מהמחלקה.</u>

<u>המלצת הביקורת לתיקון הליקוי</u> :

מומלץ למיין בתקציב ובתוכנית העבודה הוצאות על פי טיבן, ככל והמחלקה מספקת שירותים שאינם תחזוקה.

<u>הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא</u> :

נמוכה מאוד	**נמוכה**	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

<u>תגובת ראש העירייה לדוח מבקר העירייה לשנת 2022</u> :

מעבר העירייה למבנה ארגוני אגפי הוא חלק מתוכנית ההמראה העירונית שמטרתה להביא לייעול המערכת וחיזוקה הכלכלי, לעניין ניהול סיכונים, הנושא נבחן במקביל לעריכת סקר הסיכונים שנערך עבור לשכת מבקר העירייה. כחלק מניהול הסיכונים ייבחן נושא הקצאת המשאבים הראויה בהתאם לצרכים העירוניים.

<u>החלטת הוועדה לענייני ביקורת שנדונה במועצת העיר מתאריך 07/11/2023</u> :

לא קיימת התייחסות הוועדה לענייני ביקורת, או החלטת מועצה לתיקון הליקוי או לנושא בכללותו, מעבר לתגובת ראש העירייה.

<u>התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2023/2024</u> :

עד סיום הביקורת (15/10/2024) לא נדון בצוות תיקון הליקויים.

<u>תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2024 :</u>

אחראי לטיפול	**מועד אחרון לטיפול**	**בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה**	**תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב**
לא נקבע	לא נקבע	ללא שינוי מהותי בשנת 2024 – לא תוקן.	✗ לא תוקן

4.10 הליקוי : בניגוד לחיובים בגין עבודת מחלקת הגינון נמצא כי מחלקת האחזקה מספקת שירות לגופים שאינם עירוניים ללא חיוב, לדוגמא שירותים למתחם הקאנטרי אשר מופעל על ידי המתנ"ס העירוני (ובעבר על ידי החברה הכלכלית).

<u>תגובת המבוקר : מחלקת אחזקה נותנת שירותים לכלל מוסדות וגופי העירייה בהתאם להחלטת קברניטי העירייה.</u>

<u>המלצת הביקורת לתיקון הליקוי</u> :

יש לחייב גופים שאינם העירייה בגין שירותים הניתנים על ידי מחלקת האחזקה.

<u>הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא</u> :

נמוכה מאוד	נמוכה	**בינונית**	גבוהה	גבוהה מאוד

<u>תגובת ראש העירייה לדוח מבקר העירייה לשנת 2022</u> :

מעבר העירייה למבנה ארגוני אגפי הוא חלק מתוכנית ההמראה העירונית שמטרתה להביא לייעול המערכת וחיזוקה הכלכלי, לעניין ניהול סיכונים, הנושא נבחן במקביל לעריכת סקר הסיכונים שנערך עבור לשכת מבקר העירייה. כחלק מניהול הסיכונים ייבחן נושא הקצאת המשאבים הראויה בהתאם לצרכים העירוניים.

<u>החלטת הוועדה לענייני ביקורת שנדונה במועצת העיר מתאריך 07/11/2023</u> :

לא קיימת התייחסות הוועדה לענייני ביקורת, או החלטת מועצה לתיקון הליקוי או לנושא בכללותו, מעבר לתגובת ראש העירייה.

<u>התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2023/2024</u> :

עד סיום הביקורת (15/10/2024) לא נדון בצוות תיקון הליקויים.

<u>תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2024 :</u>

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	ללא שינוי מהותי בשנת 2024 – לא תוקן.	✗ לא תוקן

4.11 הליקוי : נמצא כי מחלקת האחזקה לא ביצעה סקר מיפוי כבישים מקצועי, כזה הנדרש לבניית תוכנית תחזוקה רב שנתית, וכן אין ברשות המחלקה מיפוי GIS של מערך הכבישים.

<u>תגובת המבוקר : יועלה בתעמ"ת 2023.</u>

<u>המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :</u>

מומלץ לבחון לבצע סקר מיפוי ומצב כבישים ומדרכות עירוני, שישמש כבסיס לתוכנית עבודה לתחזוקה רב שנתית ולבנות שכבה מתאימה במערכת ה-GIS.

<u>הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :</u>

נמוכה מאוד	נמוכה	**בינונית**	גבוהה	גבוהה מאוד

<u>תגובת ראש העירייה לדוח מבקר העירייה לשנת 2022 :</u>

מעבר העירייה למבנה ארגוני אגפי הוא חלק מתוכנית ההמראה העירונית שמטרתה להביא לייעול המערכת וחיזוקה הכלכלי, לעניין ניהול סיכונים, הנושא נבחן במקביל לעריכת סקר הסיכונים שנערך עבור לשכת מבקר העירייה. כחלק מניהול הסיכונים ייבחן נושא הקצאת המשאבים הראויה בהתאם לצרכים העירוניים.

<u>החלטת הוועדה לענייני ביקורת שנדונה במועצת העיר מתאריך 07/11/2023 :</u>

לא קיימת התייחסות הוועדה לענייני ביקורת, או החלטת מועצה לתיקון הליקוי או לנושא בכללותו, מעבר לתגובת ראש העירייה.

<u>התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2023/2024 :</u>

עד סיום הביקורת (15/10/2024) לא נדון בצוות תיקון הליקויים.

<u>תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2024 :</u>

אחראי לטיפול	**מועד אחרון לטיפול**	**בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה**	**תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב**
לא נקבע	לא נקבע	בהתאם לתגובת המבוקר – תוקן.	תוקן

<u>התייחסות המבוקר לסטטוס הליקוי נכון לשנת 2024 :</u>

<u>בוצע מיפוי לתוואי כבישים ומדרכות בעיר , הועבר להנהלה לקביעת סדר עדיפות לטיפול.</u>

4.12 הליקוי : הביקורת מצאה, כי לא קיימות מערכות ממוחשבות לניהול מערכת הכבישים והמדרכות. כמו כן, הביקורת מצאה רמת אחזקה לקויה במדרכות וכבישים בביקור בשטח.

<u>תגובת המבוקר : נכון . עם זאת נעשה טיפול עפ"י סדרי עדיפות - השנה הוחלף ריצוף ברחוב בן יהודה , רחוב לוט , רחוב סיירים ובמוקדים נקודתיים אחרים .</u>

<u>המלצת הביקורת לתיקון הליקוי</u> :

מומלץ לשלב מערכות ממוחשבות שונות כדי לנהל בצורה מיטבית את תחזוקת הכבישים והמדרכות.

<u>הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא</u> :

נמוכה מאוד	נמוכה	**בינונית**	גבוהה	גבוהה מאוד

<u>תגובת ראש העירייה לדוח מבקר העירייה לשנת 2022</u> :

מעבר העירייה למבנה ארגוני אגפי הוא חלק מתוכנית ההמראה העירונית שמטרתה להביא לייעול המערכת וחיזוקה הכלכלי, לעניין ניהול סיכונים, הנושא נבחן במקביל לעריכת סקר הסיכונים שנערך עבור לשכת מבקר העירייה. כחלק מניהול הסיכונים ייבחן נושא הקצאת המשאבים הראויה בהתאם לצרכים העירוניים.

<u>החלטת הוועדה לענייני ביקורת שנדונה במועצת העיר מתאריך 07/11/2023</u> :

לא קיימת התייחסות הוועדה לענייני ביקורת, או החלטת מועצה לתיקון הליקוי או לנושא בכללותו, מעבר לתגובת ראש העירייה.

<u>התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2023/2024</u> :

עד סיום הביקורת (15/10/2024) לא נדון בצוות תיקון הליקויים.

<u>תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2024 :</u>

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	ללא שינוי מהותי בשנת 2024 – לא תוקן.	לא תוקן

4.13 הליקוי : ביצוע סקר בלאי עמודי תאורה לקה בחסר ובוצע באופן חלקי, כמו כן לא הוגש לביקורת תיעוד לפעולות שנעשו לתיקון הליקויים העולים מהסקר (החלפה או טיפול בעמודי התאורה).

<u>תגובת המבוקר : הסקר השנה יסתיים במלואו , כלל עמודי התאורה שהוגדרו מסוכנים הוסרו במידית , יש תכנית להצבת עמודים חדשים ותיקון ליקויים בתעמ"ת 2023 .</u>

<u>המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :</u>

יש לפעול בהקדם להשלים את תוצאות הסקר ולתקן את הדרוש תיקון בעקבות הסקר שנעשה. יש לערוך דוח תיקון ליקויים המפרט את התיקונים שבוצעו בכל עמוד.

<u>הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :</u>

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	**גבוהה**	גבוהה מאוד

<u>תגובת ראש העירייה לדוח מבקר העירייה לשנת 2022 :</u>

מעבר העירייה למבנה ארגוני אגפי הוא חלק מתוכנית ההמראה העירונית שמטרתה להביא לייעול המערכת וחיזוקה הכלכלי, לעניין ניהול סיכונים, הנושא נבחן במקביל לעריכת סקר הסיכונים שנערך עבור לשכת מבקר העירייה. כחלק מניהול הסיכונים ייבחן נושא הקצאת המשאבים הראויה בהתאם לצרכים העירוניים.

<u>החלטת הוועדה לענייני ביקורת שנדונה במועצת העיר מתאריך 07/11/2023 :</u>

לא קיימת התייחסות הוועדה לענייני ביקורת, או החלטת מועצה לתיקון הליקוי או לנושא בכללותו, מעבר לתגובת ראש העירייה.

<u>התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2023/2024 :</u>

עד סיום הביקורת (15/10/2024) לא נדון בצוות תיקון הליקויים.

<u>תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2024 :</u>

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	בהתאם לתגובת המבוקר – תוקן.	תוקן

<u>התייחסות המבוקר לסטטוס הליקוי נכון לשנת 2024 :</u>

<u>לאחר ביצוע מיפוי סקר עמודי תאורה, מופיע בתכנית עבודה תכנית חשמל.</u>

עיריית ערד
דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

מטרת ביקורת מספר 3 - עמידה ביעדי אמנת שירות לתושב וניהול פניות מוקד.

4.14 הליקוי : נמצא כי ניהול הפניות במוקד 106 הינו חסר במובן שלא ממלאים את כל השדות הנדרשים בפניה, דבר העלול לשבש את דוחות הניתוח והמעקב אחר פעולות המחלקה, מתוך 4,831 פניות בשנת 2021 נמצאו החוסרים הבאים:

1,071 פניות ללא שיוך לאתר או מוסד.

2 פניות הן ללא הגדרת תת נושא.

33 פניות ללא שם פונה.

318 פניות ללא עדכון מספר פלאפון של הפונה.

10 פניות ללא תיאור הפנייה.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

יש להקפיד למלא את כלל הנתונים בפניות הנפתחות במערכת המוקד על מנת לאפשר ניתוח מיטבי בהמשך, לדוגמה לשם מדידת יעילות ואפקטיביות פעילות המחלקה.

הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	**בינונית**	גבוהה	גבוהה מאוד

תגובת ראש העירייה לדוח מבקר העירייה לשנת 2022 :

מעבר העירייה למבנה ארגוני אגפי הוא חלק מתוכנית ההמראה העירונית שמטרתה להביא לייעול המערכת וחיזוקה הכלכלי, לעניין ניהול סיכונים, הנושא נבחן במקביל לעריכת סקר הסיכונים שנערך עבור לשכת מבקר העירייה. כחלק מניהול הסיכונים ייבחן נושא הקצאת המשאבים הראויה בהתאם לצרכים העירוניים.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שנדונה במועצת העיר מתאריך 07/11/2023 :

לא קיימת התייחסות הוועדה לענייני ביקורת, או החלטת מועצה לתיקון הליקוי או לנושא בכללותו, מעבר לתגובת ראש העירייה.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2023/2024 :

עד סיום הביקורת (15/10/2024) לא נדון בצוות תיקון הליקויים.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2024 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב

לא נקבע	לא נקבע	בהתאם לתגובת המבוקר, ולפי מבחן התוצאה (ההתנהלות הנוכחית מתאימה לכל העוסקים בדבר) – תוקן.	תוקן

<u>התייחסות המבוקר לסטטוס הליקוי נכון לשנת 2024 :</u>

<u>כול הפניות למוקד נפתחות , בעת הודעה על אירוע / מפגע המוקד מעדכן גם בטלפון , מומלץ לצבוע הודעות דחופות בצבע אדום בעת פתיחה. אין פניות ללא שיוך לאתר .</u>

4.15 הליקוי : נמצא כי פניות דחופות לא שויכו לסטטוס חירום, לדוגמא פניה בדבר סולר שנשפך בכביש סווג לפניה שיש לטפל בה תוך 35 יום.

<u>המלצת הביקורת לתיקון הליקוי</u> :

מומלץ להגדיר פניות מסוגים מסוימים (בטיחות – סולר שנשפך בכביש לדוגמה) ובהתאם לקבוע זמן תגובה רלוונטי.

<u>הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא</u> :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	**גבוהה**	**גבוהה מאוד**

<u>תגובת ראש העירייה לדוח מבקר העירייה לשנת 2022</u> :

מעבר העירייה למבנה ארגוני אגפי הוא חלק מתוכנית ההמראה העירונית שמטרתה להביא לייעול המערכת וחיזוקה הכלכלי, לעניין ניהול סיכונים, הנושא נבחן במקביל לעריכת סקר הסיכונים שנערך עבור לשכת מבקר העירייה. כחלק מניהול הסיכונים ייבחן נושא הקצאת המשאבים הראויה בהתאם לצרכים העירוניים.

<u>החלטת הוועדה לענייני ביקורת שנדונה במועצת העיר מתאריך 07/11/2023</u> :

לא קיימת התייחסות הוועדה לענייני ביקורת, או החלטת מועצה לתיקון הליקוי או לנושא בכללותו, מעבר לתגובת ראש העירייה.

<u>התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2023/2024</u> :

עד סיום הביקורת (15/10/2024) לא נדון בצוות תיקון הליקויים.

<u>תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2024 :</u>

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	ללא שינוי מהותי בשנת 2024 – לא תוקן.	לא תוקן

התייחסות המבוקר לסטטוס הליקוי נכון לשנת 2024 :

כול הפניות למוקד נפתחות , בעת הודעה על אירוע / מפגע המוקד מעדכן גם בטלפון , מומלץ לצבוע הודעות דחופות בצבע אדום בעת פתיחה.

4.16 הליקוי : נמצא כי הגדרות אמנת השירות שהוגדרה בעבר, לא רלוונטיות כיום להגדרות במערכת המוקד (לפיהן נבחנת פעילות המחלקה).

תגובת המבוקר : בחודש יוני 2022 הוגדר מחדש.

התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר: ההגדרות בוצעו לאחר סיום הביקורת, סטטוס הממצא ייבחן בשנים הבאות במסגרת מעקב אחר תיקון ליקויים.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

מומלץ לעדכן את אמנת השירות בהתאם להגדרות מנהל המחלקה החדש.

הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	**בינונית**	גבוהה	גבוהה מאוד

תגובת ראש העירייה לדוח מבקר העירייה לשנת 2022 :

מעבר העירייה למבנה ארגוני אגפי הוא חלק מתוכנית ההמראה העירונית שמטרתה להביא לייעול המערכת וחיזוקה הכלכלי, לעניין ניהול סיכונים, הנושא נבחן במקביל לעריכת סקר הסיכונים שנערך עבור לשכת מבקר העירייה. כחלק מניהול הסיכונים ייבחן נושא הקצאת המשאבים הראויה בהתאם לצרכים העירוניים.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שנדונה במועצת העיר מתאריך 07/11/2023 :

לא קיימת התייחסות הוועדה לענייני ביקורת, או החלטת מועצה לתיקון הליקוי או לנושא בכללותו, מעבר לתגובת ראש העירייה.

עיריית ערד
דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2023/2024:

עד סיום הביקורת (15/10/2024) לא נדון בצוות תיקון הליקויים.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2024 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	הוגדרו עשרות זמני תגובה לאירועים שונים, לפי מבחן התוצאה (ההתנהלות הנוכחית מתאימה לכל העוסקים בדבר) – תוקן.	תוקן

4.17 הליקוי : לא מתבצע ניתוח, מעקב ובקרה על נתוני מוקד.

תגובת המבוקר : נעשה דיון אחת לחודש על ידי מנכ"ל בנושא טיפול בדוחות מוקד, מעקב, בקרה ושיפור איכות השירות.

התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר: הישיבות בוצעו לאחר סיום הביקורת, סטטוס הממצא ייבחן בשנים הבאות במסגרת מעקב אחר תיקון ליקויים.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

מומלץ כי מדי תקופה יתבצע ע"י מנהל המחלקה ניתוח פניות מוקד וזאת כדי לבחון את חלוקת העבודה ויעילותה, בהתאם לנתוני הפניות.

הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	**בינונית**	גבוהה	גבוהה מאוד

תגובת ראש העירייה לדוח מבקר העירייה לשנת 2022:

מעבר העירייה למבנה ארגוני אגפי הוא חלק מתוכנית ההמראה העירונית שמטרתה להביא לייעול המערכת וחיזוקה הכלכלי, לעניין ניהול סיכונים, הנושא נבחן במקביל לעריכת סקר הסיכונים שנערך עבור לשכת מבקר העירייה. כחלק מניהול הסיכונים ייבחן נושא הקצאת המשאבים הראויה בהתאם לצרכים העירוניים.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שנדונה במועצת העיר מתאריך 07/11/2023:

עיריית ערד
דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

לא קיימת התייחסות הוועדה לענייני ביקורת, או החלטת מועצה לתיקון הליקוי או לנושא בכללותו, מעבר לתגובת ראש העירייה.

<u>התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2023/2024 :</u>
עד סיום הביקורת (15/10/2024) לא נדון בצוות תיקון הליקויים.

<u>תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2024 :</u>

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	בהתאם לתגובת המבוקר, ולפי מבחן התוצאה (ההתנהלות הנוכחית מתאימה לכל העוסקים בדבר) – תוקן.	תוקן

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

4.2.5 אגף שפ"ע – תהליך האיגוף והתנהלות מחלקת גנים ונוף

סיכום – מתוך 20 ליקויים לגביהם נערך מעקב אחר תיקון ליקויים :

סטטוס הליקוי נכון לתאריך 31/12/2024	תוקן	תוקן חלקית	לא תוקן	הפסקת מעקב
מספר הליקויים בסטטוס	0	3	16	1
שיעור מכלל הליקויים	0%	15%	80%	5%

מטרת ביקורת מספר 1 – בחינת תהליך האיגוף והתנהלות מחלקת גנים ונוף.

5.1 הליקוי : במסגרת הצגת תוכניות העבודה לשנת 2022 של כלל אגפי ומחלקות העירייה, לא הוצגה תוכנית עבודה מקושרת תקציב של אגף השפ"ע, אלא רק תוכניות עבודה של שלושת המחלקות המרכיבות את האגף.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

מומלץ לבנות ולתקצב תוכנית עבודה אגפית לפרויקטים משותפים (איחוד מחסנים לדוגמא) ולפעולות הנדרשות לפעילות האגף (יעוץ, משרדים, מחשוב וכדי).

הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	נמוכה	גבוהה מאוד

תגובת ראש העירייה לדוח מבקר העירייה לשנת 2022 :

מעבר העירייה למבנה ארגוני אגפי הוא חלק מתוכנית ההמראה העירונית שמטרתה להביא לייעול המערכת וחיזוקה הכלכלי, לעניין ניהול סיכונים, הנושא נבחן במקביל לעריכת סקר הסיכונים שנערך עבור לשכת מבקר העירייה. כחלק מניהול הסיכונים ייבחן נושא הקצאת המשאבים הראויה בהתאם לצרכים העירוניים.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שנדונה במועצת העיר מתאריך 07/11/2023 :

לא קיימת התייחסות הוועדה לענייני ביקורת, או החלטת מועצה לתיקון הליקוי או לנושא בכללותו, מעבר לתגובת ראש העירייה.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2023/2024:

עד סיום הביקורת (15/10/2024) לא נדון בצוות תיקון הליקויים.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2024 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	הנושא נסקר השנה בדוח ביקורת בנושא מערך הבקרה בעירייה, לכן – הפסקת מעקב עקב ביקורת חוזרת.	הפסקת מעקב עקב ביצוע ביקורת בנושא בשנה זו

5.2 הליקוי : נמצא כי בשנת 2022 הוכנה לראשונה תוכנית עבודה מקושרת תקציב למחלקת גנים ונוף. עם זאת, בתוכנית העבודה ובתת התוכניות, חסרים יעדים ומשימות מדידים. כמו כן, חסרים נהלי עבודה רבים.

תגובת המבוקר : בשנים 2022 - 2019 הוכנו תכניות עבודה שנתיות אך לא במתכונת של תעמ"ת, תכניות העבודה בוצעו לפי הדגשים שניתנו מההנהלה בנושא שיקום גני משחקים, הסדר הגינון , וטיפול בגינון הציבורי.

התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : התגובה לא סותרת את הממצא, ההמלצה צופה פני עתיד.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

מומלץ להגדיר בתוכנית העבודה ובתת התוכניות יעדים ומשימות מדידים וזאת על מנת שיהיה קל יותר לבצע מעקב אחר ביצוע. כן מומלץ לכתוב נהלי עבודה למחלקה, על פי המשימות ותוכנית העבודה בנושאים כגון: טיפול בקריאות, הגדרת שירותים לבניינים בהסדר, נוהל מעקב אחר צריכות מים גינון.

הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

עיריית ערד
דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

<u>תגובת ראש העירייה לדוח מבקר העירייה לשנת 2022 :</u>

מעבר העירייה למבנה ארגוני אגפי הוא חלק מתוכנית ההמראה העירונית שמטרתה להביא לייעול המערכת וחיזוקה הכלכלי, לעניין ניהול סיכונים, הנושא נבחן במקביל לעריכת סקר הסיכונים שנערך עבור לשכת מבקר העירייה. כחלק מניהול הסיכונים ייבחן נושא הקצאת המשאבים הראויה בהתאם לצרכים העירוניים.

<u>החלטת הוועדה לענייני ביקורת שנדונה במועצת העיר מתאריך 07/11/2023 :</u>

לא קיימת התייחסות הוועדה לענייני ביקורת, או החלטת מועצה לתיקון הליקוי או לנושא בכללותו, מעבר לתגובת ראש העירייה.

<u>התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2023/2024 :</u>

עד סיום הביקורת (15/10/2024) לא נדון בצוות תיקון הליקויים.

<u>תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2024 :</u>

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	ללא שינוי מהותי בשנת 2024 – לא תוקן.	לא תוקן

5.3 הליקוי : לא קיימים נהלים המגדירים תהליכי שיתוף פעולה בין מחלקות שונות, בתוך האגף ומחוצה לו.

<u>המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :</u>

מומלץ לקדם נהלים לתהליכי שיתוף פעולה עם בין מחלקות האגף ומחלקות מהאגף ומחוצה לו, כחלק מתהליך האיגוף.

<u>הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :</u>

נמוכה מאוד	נמוכה	**בינונית**	גבוהה	גבוהה מאוד

<u>תגובת ראש העירייה לדוח מבקר העירייה לשנת 2022 :</u>

מעבר העירייה למבנה ארגוני אגפי הוא חלק מתוכנית ההמראה העירונית שמטרתה להביא לייעול המערכת וחיזוקה הכלכלי, לעניין ניהול סיכונים, הנושא נבחן במקביל לעריכת סקר הסיכונים

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

שנערך עבור לשכת מבקר העירייה. כחלק מניהול הסיכונים ייבחן נושא הקצאת המשאבים הראויה בהתאם לצרכים העירוניים.

<u>החלטת הוועדה לענייני ביקורת שנדונה במועצת העיר מתאריך 07/11/2023:</u>

לא קיימת התייחסות הוועדה לענייני ביקורת, או החלטת מועצה לתיקון הליקוי או לנושא בכללותו, מעבר לתגובת ראש העירייה.

<u>התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2023/2024:</u>

עד סיום הביקורת (15/10/2024) לא נדון בצוות תיקון הליקויים.

<u>תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2024 :</u>

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	לאחר חילוף ההנהלה והמדיניות בחלק מהנושאים שבטיפול האגף (נושא פרויקטים הנדסיים לדוגמה), יש לבחון עדכון נהלים, מכאן – תוקן חלקית.	תוקן חלקית

<u>התייחסות המבוקר לסטטוס הליקוי נכון לשנת 2024 :</u>

<u>קיימים נהלים בתוך אגף שפ"ע של עבודה בין המחלקות ושיתופי פעולה , קיימת הסדרה של מסירה של פרויקטים בסיום בין מחלקה מבצעת למחלקה מקבלת , נעשים סיורי מסירה עם פרוטוקולים ולאחריהם נמסר תיק מתקן הכולל תכניות.</u>

5.4 הליקוי : לא נמצא תיעוד לשיתופי פעולה בין מחלקות שונות.

<u>המלצת הביקורת לתיקון הליקוי</u> :

מומלץ לקדם שיתופי פעולה עם מחלקות אחרות מבחינת ממשקי עבודה. ניתן לקבל מסדי נתונים, מידע כללי ומקצועי ולהיעזר בכוח אדם מקצועי.

<u>הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :</u>

נמוכה מאוד	**נמוכה**	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

עיריית ערד
דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

<u>תגובת ראש העירייה לדוח מבקר העירייה לשנת 2022 :</u>

מעבר העירייה למבנה ארגוני אגפי הוא חלק מתוכנית ההמראה העירונית שמטרתה להביא לייעול המערכת וחיזוקה הכלכלי, לעניין ניהול סיכונים, הנושא נבחן במקביל לעריכת סקר הסיכונים שנערך עבור לשכת מבקר העירייה. כחלק מניהול הסיכונים ייבחן נושא הקצאת המשאבים הראויה בהתאם לצרכים העירוניים.

<u>החלטת הוועדה לענייני ביקורת שנדונה במועצת העיר מתאריך 07/11/2023 :</u>

לא קיימת התייחסות הוועדה לענייני ביקורת, או החלטת מועצה לתיקון הליקוי או לנושא בכללותו, מעבר לתגובת ראש העירייה.

<u>התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2023/2024 :</u>

עד סיום הביקורת (15/10/2024) לא נדון בצוות תיקון הליקויים.

<u>תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2024 :</u>

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	לאחר חילוף ההנהלה והמדיניות בחלק מהנושאים שבטיפול האגף (נושא פרויקטים הנדסיים לדוגמה), יש לבחון עדכון נהלים, מכאן – תוקן חלקית.	תוקן חלקית

<u>התייחסות המבוקר לסטטוס הליקוי נכון לשנת 2024 :</u>

<u>קיימים נהלים בתוך אגף שפ"ע של עבודה בין המחלקות ושיתופי פעולה , קיימת הסדרה של מסירה של פרויקטים בסיום בין מחלקה מבצעת למחלקה מקבלת , נעשים סיורי מסירה עם פרוטוקולים ולאחריהם נמסר תיק מתקן הכולל תכניות.</u>

5.5 הליקוי : בהתאם לדיווחי העירייה על פי דוח מדדי ביצוע שמועבר למשרד הפנים, ירדה ההוצאה לגינון דונם בין השנים 2018-2020, וזאת לא מהסיבה של התייעלות או מיכון חדש אלא כהמחשה נוספת לאי עדכון התקציב לאורך השנים, במקביל לגידול בשטחים עם גינון ציבורי.

<u>תגובת המבוקר : הגדלת שטחי הגינון לא משקפת את ההשקעה הנדרשת לשימור ושיפור מראה הגינון. מבחינה כספית לא נעשה מספיק לשדרוג צמחייה ותשתיות ההשקיה בעיר.</u>

עיריית ערד
דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

מומלץ כי תקציב המחלקה יעודכן בהתאם לגידול שטחי הגינון בפועל, בהתאם למפתח כמותי ואיכותי מקובל.

הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	**גבוהה**	גבוהה מאוד

תגובת ראש העירייה לדוח מבקר העירייה לשנת 2022 :

מעבר העירייה למבנה ארגוני אגפי הוא חלק מתוכנית ההמראה העירונית שמטרתה להביא לייעול המערכת וחיזוקה הכלכלי, לעניין ניהול סיכונים, הנושא נבחן במקביל לעריכת סקר הסיכונים שנערך עבור לשכת מבקר העירייה. כחלק מניהול הסיכונים ייבחן נושא הקצאת המשאבים הראויה בהתאם לצרכים העירוניים.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שנדונה במועצת העיר מתאריך 07/11/2023 :

לא קיימת התייחסות הוועדה לענייני ביקורת, או החלטת מועצה לתיקון הליקוי או לנושא בכללותו, מעבר לתגובת ראש העירייה.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2023/2024 :

עד סיום הביקורת (15/10/2024) לא נדון בצוות תיקון הליקויים.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2024 :

אחראי לטיפול	**מועד אחרון לטיפול**	**בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה**	**תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב**
לא נקבע	לא נקבע	בהתאם לדוח מדדי ביצוע לשנת 2023, המגמה התהפכה ויש גידול בהוצאה לדונם בשנים האחרונות. להבנת הביקורת אין מפתח כמותי ואיכותי לקביעת תקציב אופטימלי לגינון, מכאן – תוקן חלקית.	תוקן חלקית

5.6 הליקוי : העירייה מעניקה שרותי גינון לבתים משותפים (שטחי גינון פרטיים). ההכנסות בגין שירותים אלו נמוכות משמעותית מההוצאות על פי הערכת מנהלי המחלקה היום ובעבר.

עיריית ערד
דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

מומלץ כי העירייה תשקול מחדש את נושא הסדר הגינון, בין השאר לאור תוצאות ההליך המשפטי, בו נתבעה העירייה בנושא הסדר הגינון.

הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	**בינונית**	גבוהה	גבוהה מאוד

תגובת ראש העירייה לדוח מבקר העירייה לשנת 2022 :

מעבר העירייה למבנה ארגוני אגפי הוא חלק מתוכנית ההמראה העירונית שמטרתה להביא לייעול המערכת וחיזוקה הכלכלי, לעניין ניהול סיכונים, הנושא נבחן במקביל לעריכת סקר הסיכונים שנערך עבור לשכת מבקר העירייה. כחלק מניהול הסיכונים ייבחן נושא הקצאת המשאבים הראויה בהתאם לצרכים העירוניים.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שנדונה במועצת העיר מתאריך 07/11/2023 :

לא קיימת התייחסות הוועדה לענייני ביקורת, או החלטת מועצה לתיקון הליקוי או לנושא בכללותו, מעבר לתגובת ראש העירייה.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2023/2024 :

עד סיום הביקורת (15/10/2024) לא נדון בצוות תיקון הליקויים.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2024 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	ללא שינוי מהותי בשנת 2024 – לא תוקן.	לא תוקן

5.7 הליקוי : למרות גידול מהותי בשטחי הגינון בעיר בשנים האחרונות, לא היה כל גידול בכוח האדם במחלקת גנים ונוף ו/או שינוי מהותי של מיכון העבודות, התנהלות כאמור מביאה בהכרח לפגיעה ברמת הגינון בעיר.

תגובת המבוקר : המחלקה עובדת בתת כוח אדם באופן קבוע . ישנו חוסר בתקני עובדים בכדי להגיע ליעד מקובל בענף שהוא עובד 1 לטיפול ב-20 דונם גינון .

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

<u>בעיות כוח אדם נוספות הן היעדרות עובדים קבועה , שחיקה וגיל העובדים, גיוס עובדים זמניים.</u>

<u>המלצת הביקורת לתיקון הליקוי</u> :

לאור תנופת הבניה ברחבי העיר והתוכניות לשיווק מגרשים לבנייה צמודת קרקע ושכונות חדשות, בתקופה הקרובה, מומלץ כי העירייה תתקצב ותקיים בדיקה לקביעת כוח האדם הנדרש במחלקת הגינון תוך קביעת תפקידים ויעדים בהתאם לשינויים הצפויים.

<u>הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא</u> :

נמוכה מאוד	נמוכה	**בינונית**	גבוהה	גבוהה מאוד

<u>תגובת ראש העירייה לדוח מבקר העירייה לשנת 2022</u> :

מעבר העירייה למבנה ארגוני אגפי הוא חלק מתוכנית ההמראה העירונית שמטרתה להביא לייעול המערכת וחיזוקה הכלכלי, לעניין ניהול סיכונים, הנושא נבחן במקביל לעריכת סקר הסיכונים שנערך עבור לשכת מבקר העירייה. כחלק מניהול הסיכונים ייבחן נושא הקצאת המשאבים הראויה בהתאם לצרכים העירוניים.

<u>החלטת הוועדה לענייני ביקורת שנדונה במועצת העיר מתאריך 07/11/2023</u> :

לא קיימת התייחסות הוועדה לענייני ביקורת, או החלטת מועצה לתיקון הליקוי או לנושא בכללותו, מעבר לתגובת ראש העירייה.

<u>התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2023/2024</u> :

עד סיום הביקורת (15/10/2024) לא נדון בצוות תיקון הליקויים.

<u>תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2024</u> :

אחראי לטיפול	**מועד אחרון לטיפול**	**בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה**	**תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב**
לא נקבע	לא נקבע	ללא שינוי מהותי בשנת 2024 – לא תוקן.	לא תוקן

5.8 הליקוי : העירייה לא הגדירה מדדי איכות למחלקה, מכאן, לא ניתן לכמת את הפגיעה באיכות עבודת המחלקה, לאור הגידול בשטחי הגינון ללא גידול מתאים ביכולות המחלקה (מיכון חדש או תקציב נוסף לכח אדם/קבלנים).

תגובת המבוקר : הוגדרו מחדש זמני התקן של פניות מוקד אשר לא היו מתאימים.

התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : התגובה לא סותרת את הממצא, לשיטת הביקורת זמני תקן אינם מדדי איכות, אלא מדד כמותי.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

מומלץ במסגרת תוכנית העבודה מקושרת תקציב להגדיר מדדי איכות לפעולת המחלקה, על מנת לזהות מגמות באיכות השירות, ובהתאם לקבל החלטות מושכלות לגבי שיפור איכות השירות.

הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

תגובת ראש העירייה לדוח מבקר העירייה לשנת 2022 :

מעבר העירייה למבנה ארגוני אגפי הוא חלק מתוכנית ההמראה העירונית שמטרתה להביא לייעול המערכת וחיזוקה הכלכלי, לעניין ניהול סיכונים, הנושא נבחן במקביל לעריכת סקר הסיכונים שנערך עבור לשכת מבקר העירייה. כחלק מניהול הסיכונים ייבחן נושא הקצאת המשאבים הראויה בהתאם לצרכים העירוניים.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שנדונה במועצת העיר מתאריך 07/11/2023 :

לא קיימת התייחסות הוועדה לענייני ביקורת, או החלטת מועצה לתיקון הליקוי או לנושא בכללותו, מעבר לתגובת ראש העירייה.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2023/2024 :

עד סיום הביקורת (15/10/2024) לא נדון בצוות תיקון הליקויים.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2024 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	ללא שינוי מהותי בשנת 2024 – לא תוקן.	לא תוקן

5.9 הליקוי : אין בידי העירייה חישוב מדויק של כלל שטחי הגינון בעיר להם אחראית המחלקה ו/או תיעוד לגבי שטחי גינון קיימים אלא הערכות בלבד (לפי המחלקה בשנת 2022 כ- 800 דונם, לפי הלמ"ס בשנת 2013 110 דונם בלבד), מכאן לא ניתן לגזור צרכי עובדים ויעילות העובדים הקיימים.

תגובת המבוקר : לא נעשה בעיר סקר גינון מקיף ולכן חישובי השטחים הם בגדר הערכה , לדעתי דרוש לבצע סקר מקיף שיכלול שטחים מושקים ולא מושקים, חורשות, מוסדות חינוך ובתים משותפים.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

מומלץ לבצע סקר מקיף לגבי שטחי הגינון ולנהל את הנתונים במערכת שניתן לעדכן (לדוגמא שכבה ב-GIS).

הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	**בינונית**	גבוהה	גבוהה מאוד

תגובת ראש העירייה לדוח מבקר העירייה לשנת 2022 :

מעבר העירייה למבנה ארגוני אגפי הוא חלק מתוכנית ההמראה העירונית שמטרתה להביא לייעול המערכת וחיזוקה הכלכלי, לעניין ניהול סיכונים, הנושא נבחן במקביל לעריכת סקר הסיכונים שנערך עבור לשכת מבקר העירייה. כחלק מניהול הסיכונים ייבחן נושא הקצאת המשאבים הראויה בהתאם לצרכים העירוניים.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שנדונה במועצת העיר מתאריך 07/11/2023 :

לא קיימת התייחסות הוועדה לענייני ביקורת, או החלטת מועצה לתיקון הליקוי או לנושא בכללותו, מעבר לתגובת ראש העירייה.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2023/2024 :

עד סיום הביקורת (15/10/2024) לא נדון בצוות תיקון הליקויים.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2024 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	ללא שינוי מהותי בשנת 2024 – לא תוקן.	לא תוקן

5.10 הליקוי : אין בידי העירייה כל מדד אובייקטיבי המגדיר כמה עובדי גינון נדרשים לכל שטח מוגדר.

<u>המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :</u>

מומלץ במסגרת תהליך האיגוף למצא מדד אובייקטיבי המגדיר כמות עובדי גינון נדרשים ליחידת שטח, ולאחר סקר השטחים לקבוע את כמות העובדים האופטימלית למחלקה.

<u>הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :</u>

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

<u>תגובת ראש העירייה לדוח מבקר העירייה לשנת 2022 :</u>

מעבר העירייה למבנה ארגוני אגפי הוא חלק מתוכנית ההמראה העירונית שמטרתה להביא לייעול המערכת וחיזוקה הכלכלי, לעניין ניהול סיכונים, הנושא נבחן במקביל לעריכת סקר הסיכונים שנערך עבור לשכת מבקר העירייה. כחלק מניהול הסיכונים ייבחן נושא הקצאת המשאבים הראויה בהתאם לצרכים העירוניים.

<u>החלטת הוועדה לענייני ביקורת שנדונה במועצת העיר מתאריך 07/11/2023 :</u>

לא קיימת התייחסות הוועדה לענייני ביקורת, או החלטת מועצה לתיקון הליקוי או לנושא בכללותו, מעבר לתגובת ראש העירייה.

<u>התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2023/2024 :</u>

עד סיום הביקורת (15/10/2024) לא נדון בצוות תיקון הליקויים.

<u>תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2024 :</u>

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	ללא שינוי מהותי בשנת 2024 – לא תוקן.	✗ לא תוקן

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

5.11 הליקוי : נמצא כי קיים קושי בקליטת עובדים חדשים למחלקה, לאור אופי העבודה השוחק, השכר הנמוך ולאור זה שלא קיים אופק קידום משמעותי לעובדים במחלקה, אין זה סביר כי המצב ישתנה לטובה.

<u>תגובת המבוקר : אופי העבודה הקשה בכל עונות השנה והדרישות הרבות שיש מעובדי השטח מחייבות אותנו להעניק תגמול ותמריצים חדשים לעובדים. המצב כיום גורם לכך שעובדים משלימים הכנסות במקורות שונים ולעיתים על חשבון הגעה לעבודה במשך ימים רבים.</u>

<u>המלצת הביקורת לתיקון הליקוי</u> :

מומלץ למצא דרכים לתגמול עובדי המחלקה, כפי שמצאו בעבר בהגדרת צוות מצטיין המקבל תגמול שנתי מיוחד, ובכך להגדיל את האטרקטיביות של המחלקה מבחינת עובדים חדשים.

<u>הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא</u> :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

<u>תגובת ראש העירייה לדוח מבקר העירייה לשנת 2022</u> :

מעבר העירייה למבנה ארגוני אגפי הוא חלק מתוכנית ההמראה העירונית שמטרתה להביא לייעול המערכת וחיזוקה הכלכלי, לעניין ניהול סיכונים, הנושא נבחן במקביל לעריכת סקר הסיכונים שנערך עבור לשכת מבקר העירייה. כחלק מניהול הסיכונים ייבחן נושא הקצאת המשאבים הראויה בהתאם לצרכים העירוניים.

<u>החלטת הוועדה לענייני ביקורת שנדונה במועצת העיר מתאריך 07/11/2023</u> :

לא קיימת התייחסות הוועדה לענייני ביקורת, או החלטת מועצה לתיקון הליקוי או לנושא בכללותו, מעבר לתגובת ראש העירייה.

<u>התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2023/2024</u> :

עד סיום הביקורת (15/10/2024) לא נדון בצוות תיקון הליקויים.

<u>תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2024 :</u>

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	ללא שינוי מהותי בשנת 2024 – לא תוקן.	לא תוקן

5.12 הליקוי : נמצא כי העירייה לא מקדמת תוכנית הכשרה לעובדי הגינון, להגברת המקצועיות ושיפור התהליכים, וכפעילות מונעת שחיקה.

<u>תגובת המבוקר : השקעה בנושא הזה יכולה לקדם מאד את העובדים ואת רמת השירות והמקצועיות שהם נותנים לציבור, כתוצאה מכך הרשות יכולה לתת רמת שירותים גבוהה יותר.</u>

<u>המלצת הביקורת לתיקון הליקוי</u> :

מומלץ לבנות תוכנית הכשרה והתמקצעות לעובדי הגינון, הן לשם שיפור וייעול העבודה והן כפעילות שוברת שחיקה ומאפשרת אופק מקצועי (גם אם לא בעירייה).

<u>הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא</u> :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	**גבוהה**	גבוהה מאוד

<u>תגובת ראש העירייה לדוח מבקר העירייה לשנת 2022</u> :

מעבר העירייה למבנה ארגוני אגפי הוא חלק מתוכנית ההמראה העירונית שמטרתה להביא לייעול המערכת וחיזוקה הכלכלי, לעניין ניהול סיכונים, הנושא נבחן במקביל לעריכת סקר הסיכונים שנערך עבור לשכת מבקר העירייה. כחלק מניהול הסיכונים ייבחן נושא הקצאת המשאבים הראויה בהתאם לצרכים העירוניים.

<u>החלטת הוועדה לענייני ביקורת שנדונה במועצת העיר מתאריך 07/11/2023</u> :

לא קיימת התייחסות הוועדה לענייני ביקורת, או החלטת מועצה לתיקון הליקוי או לנושא בכללותו, מעבר לתגובת ראש העירייה.

<u>התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2023/2024</u> :

עד סיום הביקורת (15/10/2024) לא נדון בצוות תיקון הליקויים.

<u>תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2024 :</u>

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	ללא שינוי מהותי בשנת 2024 – לא תוקן.	✗ לא תוקן

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

מטרת ביקורת מספר 2 – ניהול משק המים בהקשר של הגינון

5.13 הליקוי : ביוב העיר מועבר למט"ש אשר מבצע טיהור מים, עקב החלטה היסטורית של רשות המים עיריית ערד לא זכאית להשתמש במים המושבים לצורך השקיית הגינות הציבוריות, מכאן העירייה נאלצת לקנות מים במחיר מלא לכלל צרכי הגינון.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

מומלץ לבחון דרכי פעולה שיאפשרו שימוש במים מושבים, מהביוב העירוני המטופל במט"ש, לשם הפחתת עלויות המים לעירייה.

הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	**בינונית**	גבוהה	גבוהה מאוד

תגובת ראש העירייה לדוח מבקר העירייה לשנת 2022 :

מעבר העירייה למבנה ארגוני אגפי הוא חלק מתוכנית ההמראה העירונית שמטרתה להביא לייעול המערכת וחיזוקה הכלכלי, לעניין ניהול סיכונים, הנושא נבחן במקביל לעריכת סקר הסיכונים שנערך עבור לשכת מבקר העירייה. כחלק מניהול הסיכונים ייבחן נושא הקצאת המשאבים הראויה בהתאם לצרכים העירוניים.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שנדונה במועצת העיר מתאריך 07/11/2023 :

לא קיימת התייחסות הוועדה לענייני ביקורת, או החלטת מועצה לתיקון הליקוי או לנושא בכללותו, מעבר לתגובת ראש העירייה.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2023/2024 :

עד סיום הביקורת (15/10/2024) לא נדון בצוות תיקון הליקויים.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2024 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	קיימת תוכנית עתידית להשקיה באמצעות מים מושבים, בפועל, ללא שינוי מהותי בשנת 2024 – לא תוקן.	לא תוקן

5.14 הליקוי : לא מתקיים מעקב ובקרה מספקים בזמן אמת לנושא צריכות מים.

<u>המלצת הביקורת לתיקון הליקוי</u> :

מומלץ להגדיר נוהל למעקב וניתוח צריכת המים , לקיים ישיבות קבועות מדי תקופה לדיון במגמות וביצוע מעקב על פניות מוקד בהקשר של פניות בנושא פיצוצי מים.

<u>הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא</u> :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

<u>תגובת ראש העירייה לדוח מבקר העירייה לשנת 2022</u> :

מעבר העירייה למבנה ארגוני אגפי הוא חלק מתוכנית ההמראה העירונית שמטרתה להביא לייעול המערכת וחיזוקה הכלכלי, לעניין ניהול סיכונים, הנושא נבחן במקביל לעריכת סקר הסיכונים שנערך עבור לשכת מבקר העירייה. כחלק מניהול הסיכונים ייבחן נושא הקצאת המשאבים הראויה בהתאם לצרכים העירוניים.

<u>החלטת הוועדה לענייני ביקורת שנדונה במועצת העיר מתאריך 07/11/2023</u> :

לא קיימת התייחסות הוועדה לענייני ביקורת, או החלטת מועצה לתיקון הליקוי או לנושא בכללותו, מעבר לתגובת ראש העירייה.

<u>התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2023/2024</u> :

עד סיום הביקורת (15/10/2024) לא נדון בצוות תיקון הליקויים.

<u>תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2024</u> :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	ללא שינוי מהותי בשנת 2024 – לא תוקן.	✗ לא תוקן

5.15 הליקוי : חלק ניכר ממדי המים אינו מחובר עדיין למערכות מתקדמות עם קריאה מרחוק ולכן לא ניתן לעקוב ולקבל התרעה בזמן אמת על צריכת מים חריגה.

עיריית ערד
דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

מומלץ להכין תוכנית לשדרוג מערך מדי המים לחיבור דיגיטלי לקריאה מרחוק, ולבחון שימוש במערכות מים מתקדמות בנושא השקיית גינון.

הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	**בינונית**	גבוהה	גבוהה מאוד

תגובת ראש העירייה לדוח מבקר העירייה לשנת 2022 :

מעבר העירייה למבנה ארגוני אגפי הוא חלק מתוכנית ההמראה העירונית שמטרתה להביא לייעול המערכת וחיזוקה הכלכלי, לעניין ניהול סיכונים, הנושא נבחן במקביל לעריכת סקר הסיכונים שנערך עבור לשכת מבקר העירייה. כחלק מניהול הסיכונים ייבחן נושא הקצאת המשאבים הראויה בהתאם לצרכים העירוניים.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שנדונה במועצת העיר מתאריך 07/11/2023 :

לא קיימת התייחסות הוועדה לענייני ביקורת, או החלטת מועצה לתיקון הליקוי או לנושא בכללותו, מעבר לתגובת ראש העירייה.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2023/2024 :

עד סיום הביקורת (15/10/2024) לא נדון בצוות תיקון הליקויים.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2024 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	ללא שינוי מהותי בשנת 2024 – לא תוקן.	לא תוקן

5.16 הליקוי : בהתאם להסברי מנהל מחלקת הגינון, חלק מהסיבות לגידול בצריכת המים הן תשתיות ישנות, ונדליזים, ונזקי חיות בר. בתוכנית העבודה מקושרת התקציב ביקשה המחלקה 310,000 ₪ לשיקום תשתיות השקיה, התקציב שאושר עומד על 160,000 ₪ בלבד.

עיריית ערד
דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

מומלץ לבחון את המשמעויות הכלכליות של תקצוב שיקום התשתיות בגובה של 50% מבקשת המחלקה, ולכמת את המשמעות הכספית של אי שיקום התשתיות מבחינת עלויות חשבון המים.

הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	**נמוכה**	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

תגובת ראש העירייה לדוח מבקר העירייה לשנת 2022 :

מעבר העירייה למבנה ארגוני אגפי הוא חלק מתוכנית ההמראה העירונית שמטרתה להביא לייעול המערכת וחיזוקה הכלכלי, לעניין ניהול סיכונים, הנושא נבחן במקביל לעריכת סקר הסיכונים שנערך עבור לשכת מבקר העירייה. כחלק מניהול הסיכונים ייבחן נושא הקצאת המשאבים הראויה בהתאם לצרכים העירוניים.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שנדונה במועצת העיר מתאריך 07/11/2023 :

לא קיימת התייחסות הוועדה לענייני ביקורת, או החלטת מועצה לתיקון הליקוי או לנושא בכללותו, מעבר לתגובת ראש העירייה.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2023/2024 :

עד סיום הביקורת (15/10/2024) לא נדון בצוות תיקון הליקויים.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2024 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	ללא שינוי מהותי בשנת 2024 – לא תוקן.	לא תוקן

5.17 הליקוי : מחד לא קיים מערך בקרה מלא להתרעה בזמן אמת על צריכות חריגות של מים, מאידך העירייה לא פעלה לשכור גוף מומחה לביצוע סקר פחת מים (ההפרש בין המים עליהם שילמה הרשות לבין המים בהם השתמשו בפועל, וסבירות הוצאות המים בהתאם לצרכי העירייה).

עיריית ערד
דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

מומלץ לבחון שכירת גוף מומחה לעריכת סקר פחת מים, על מנת לזהות חריגות בצריכה בזמן אמת וכן זיהוי נקודות חשודות בהן מים לא מגיעים לשימוש העירייה אך העירייה מחויבת בגינם.

הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

תגובת ראש העירייה לדוח מבקר העירייה לשנת 2022 :

מעבר העירייה למבנה ארגוני אגפי הוא חלק מתוכנית ההמראה העירונית שמטרתה להביא לייעול המערכת וחיזוקה הכלכלי, לעניין ניהול סיכונים, הנושא נבחן במקביל לעריכת סקר הסיכונים שנערך עבור לשכת מבקר העירייה. כחלק מניהול הסיכונים ייבחן נושא הקצאת המשאבים הראויה בהתאם לצרכים העירוניים.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שנדונה במועצת העיר מתאריך 07/11/2023 :

לא קיימת התייחסות הוועדה לענייני ביקורת, או החלטת מועצה לתיקון הליקוי או לנושא בכללותו, מעבר לתגובת ראש העירייה.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2023/2024 :

עד סיום הביקורת (15/10/2024) לא נדון בצוות תיקון הליקויים.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2024 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	ללא שינוי מהותי בשנת 2024 – לא תוקן.	לא תוקן

מטרת ביקורת מספר 3 - גני משחקים – תחזוקה ובטיחות.

5.18 הליקוי : על פי נתוני מחלקת הגינון, רוב גני המשחקים בעיר טרם הונגשו.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

יש לבחון מה נדרש כדי להנגיש את גני המשחקים. לפעול להסטת תקציב/ להשגת תקציבים לנושא הנגשה על מנת שרוב הגנים יהיה מונגשים.

הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

תגובת ראש העירייה לדוח מבקר העירייה לשנת 2022 :

מעבר העירייה למבנה ארגוני אגפי הוא חלק מתוכנית ההמראה העירונית שמטרתה להביא לייעול המערכת וחיזוקה הכלכלי, לעניין ניהול סיכונים, הנושא נבחן במקביל לעריכת סקר הסיכונים שנערך עבור לשכת מבקר העירייה. כחלק מניהול הסיכונים ייבחן נושא הקצאת המשאבים הראויה בהתאם לצרכים העירוניים.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שנדונה במועצת העיר מתאריך 07/11/2023 :

לא קיימת התייחסות הוועדה לענייני ביקורת, או החלטת מועצה לתיקון הליקוי או לנושא בכללותו, מעבר לתגובת ראש העירייה.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2023/2024 :

עד סיום הביקורת (15/10/2024) לא נדון בצוות תיקון הליקויים.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2024 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	בשנת 2025 נחנך גן משחקים מונגש ראשון בעיר, בפועל, ללא שינוי מהותי בשנת 2024 – לא תוקן.	✗ לא תוקן

5.19 הליקוי : נמצא כי בחלק ניכר מגני המשחקים התחזוקה לקויה וכן כי בכמחצית מהגנים יש לבצע הצללות ושדרוגים אחרים כמתחייב על פי החוק.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

מומלץ להעריך את הסיכונים אליהם חשופה העירייה בגין אי עמידה בחוקים בנושאי הנגשה והצללה, ובהתאם לבחון את התקציב הנדרש לתיקון תחזוקה והנגשה בגני המשחקים, כן מומלץ לבצע בקרה על ביצוע השדרוגים הנדרשים.

הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

תגובת ראש העירייה לדוח מבקר העירייה לשנת 2022 :

מעבר העירייה למבנה ארגוני אגפי הוא חלק מתוכנית ההמראה העירונית שמטרתה להביא לייעול המערכת וחיזוקה הכלכלי, לעניין ניהול סיכונים, הנושא נבחן במקביל לעריכת סקר הסיכונים שנערך עבור לשכת מבקר העירייה. כחלק מניהול הסיכונים ייבחן נושא הקצאת המשאבים הראויה בהתאם לצרכים העירוניים.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שנדונה במועצת העיר מתאריך 07/11/2023 :

לא קיימת התייחסות הוועדה לענייני ביקורת, או החלטת מועצה לתיקון הליקוי או לנושא בכללותו, מעבר לתגובת ראש העירייה.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2023/2024 :

עד סיום הביקורת (15/10/2024) לא נדון בצוות תיקון הליקויים.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2024 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	ללא שינוי מהותי בשנת 2024 – לא תוקן.	לא תוקן

5.20 הליקוי : נמצא כי מבוצעות בדיקות תקופתיות לעמידת גני המשחקים והמתקנים בתקנים המקובלים, אך לעיתים יש עיכוב בתיקון הליקויים גם מסיבות תקציביות וגם מסיבות של חוסר בחלקי חילוף.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

מומלץ לבחון את המקרים בהם תיקונים נדרשים בתקני משחקים מתעכבים, ולמצא את הדרכים להקטנת הסיכונים לעירייה מהמצב. בהתאם לתוצאות הבחינה, מומלץ לבנות תוכנית הקטנת העיכובים למינימום.

הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	**בינונית**	גבוהה	גבוהה מאוד

תגובת ראש העירייה לדוח מבקר העירייה לשנת 2022 :

מעבר העירייה למבנה ארגוני אגפי הוא חלק מתוכנית ההמראה העירונית שמטרתה להביא לייעול המערכת וחיזוקה הכלכלי, לעניין ניהול סיכונים, הנושא נבחן במקביל לעריכת סקר הסיכונים שנערך עבור לשכת מבקר העירייה. כחלק מניהול הסיכונים ייבחן נושא הקצאת המשאבים הראויה בהתאם לצרכים העירוניים.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שנדונה במועצת העיר מתאריך 07/11/2023 :

לא קיימת התייחסות הוועדה לענייני ביקורת, או החלטת מועצה לתיקון הליקוי או לנושא בכללותו, מעבר לתגובת ראש העירייה.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2023/2024 :

עד סיום הביקורת (15/10/2024) לא נדון בצוות תיקון הליקויים.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2024 :

אחראי לטיפול	**מועד אחרון לטיפול**	**בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה**	**תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב**
לא נקבע	לא נקבע	ללא שינוי מהותי בשנת 2024 – לא תוקן.	לא תוקן

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

4.2.6 אגף חינוך וגזברות - ניהול אינוונטר במוסדות חינוך

סיכום – מתוך 27 ליקויים לגביהם נערך מעקב אחר תיקון ליקויים :

סטטוס הליקוי נכון לתאריך 31/12/2024	תוקן	תוקן חלקית	לא תוקן	הפסקת מעקב
מספר הליקויים בסטטוס	0	2	24	1
שיעור מכלל הליקויים	0%	7%	89%	4%

מטרת ביקורת מספר 1 – בחינת תהליך הרכש וניהול אינוונטר בעירייה בכלל ובמוסדות חינוך בפרט.

6.1 הליקוי : מפגישות ומסמכים שהועברו לביקורת עולה כי חלו כשלים בסיסיים, בהליך ההסבה ממערכת "קונטרה" למערכת מטרופולינט, בכל הקשור למודול המצאי. בנוסף לא בוצעה ריצה במקביל, אשר מאפשרת בקרה על תקינות העיבוד והרישומים בין 2 מערכות. להלן מספר דוגמאות לרישומים שגויים לפריטי מצאי הקיימים במערכת מטרופולינט:

- **סה"כ פריטי המלאי בתפוח פיס במערכת הסתכם ב- 5,544 פריטים כאשר בפועל נספרו 1,464 פריטים בלבד.**
- **עבור פריט מזגנים, במערכת רשומים 109 מזגנים כאשר בפועל מצויים אך ורק 3 מזגנים מסוג מק"ט 90601002.**

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

מומלץ כי מחלקת המחשוב בשיתוף מחלקת הרכש יבצעו סקרי מצאי בכלל מוסדות החינוך לשם עדכון נתוני מודול המלאי. לחלופין תעשה בחינה עם נציגי חברת מטרופולינט וחברת קונטרה לתיקון נתוני ההסבה מחברת קונטרה כפי שנקלטו במערכת מטרופולינט.

הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

עיריית ערד
דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

<u>תגובת ראש העירייה לדוח מבקר העירייה לשנת 2022 :</u>

מעבר העירייה למבנה ארגוני אגפי הוא חלק מתוכנית ההמראה העירונית שמטרתה להביא לייעול המערכת וחיזוקה הכלכלי, לעניין ניהול סיכונים, הנושא נבחן במקביל לעריכת סקר הסיכונים שנערך עבור לשכת מבקר העירייה. כחלק מניהול הסיכונים ייבחן נושא הקצאת המשאבים הראויה בהתאם לצרכים העירוניים.

<u>החלטת הוועדה לענייני ביקורת שנדונה במועצת העיר מתאריך 07/11/2023 :</u>

לא קיימת התייחסות הוועדה לענייני ביקורת, או החלטת מועצה לתיקון הליקוי או לנושא בכללותו, מעבר לתגובת ראש העירייה.

<u>התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2023/2024 :</u>

עד סיום הביקורת (15/10/2024) לא נדון בצוות תיקון הליקויים.

<u>תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2024 :</u>

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	בהתאם לתגובת המבוקר משנת 2024 – תוקן חלקית (אמור להיות מושלם בשנת 2025).	תוקן חלקית

<u>התייחסות המבוקר לסטטוס הליקוי נכון לשנת 2024 :</u>

<u>במהלך שנת 2023 בוצעו ספירות אינוונטר במוסדות הרשות, לאור תחלופת גני ילדים במהלך יולי אוגוסט 2024, יבוצעו ספירות מתוכננות במהלך 2025.</u>

6.2 הליקוי : בהתאם לתקנות הוקמה ועדת רכש ובלאי, אך בשנתיים האחרונות לא התקיימו ישיבות ולא התקבלו החלטות בנושא בלאי וגריעת מצאי, למרות שבפועל היו תנועות משמעותיות (לדוגמה החלפת ריהוט בשיפוץ בית ספר).

<u>תגובת מחלקת החינוך : יצא נוהל כתוב לגבי הסרה מרשימות המלאי של פריט שמנהלת ביה"ס רואה לנכון שאינו ניתן לשימוש. הרשימה תועבר למח' הרכש בכל חודש יולי.</u>

התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : תגובת המבוקר סותרת את הנחיית מחלקת הרכש המחייבת דיווח מיידי בנושאי הוספת/גריעת אינוונטר (ראה תת פרק 6.1.6).

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

יש להפעיל את ועדת הרכש והבלאי, בנושא הבלאי בהתאם למוגדר בתקנות.

הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	**גבוהה**	גבוהה מאוד

תגובת ראש העירייה לדוח מבקר העירייה לשנת 2022 :

מעבר העירייה למבנה ארגוני אגפי הוא חלק מתוכנית ההמראה העירונית שמטרתה להביא לייעול המערכת וחיזוקה הכלכלי, לעניין ניהול סיכונים, הנושא נבחן במקביל לעריכת סקר הסיכונים שנערך עבור לשכת מבקר העירייה. כחלק מניהול הסיכונים ייבחן נושא הקצאת המשאבים הראויה בהתאם לצרכים העירוניים.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שנדונה במועצת העיר מתאריך 07/11/2023 :

לא קיימת התייחסות הוועדה לענייני ביקורת, או החלטת מועצה לתיקון הליקוי או לנושא בכללותו, מעבר לתגובת ראש העירייה.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2023/2024 :

עד סיום הביקורת (15/10/2024) לא נדון בצוות תיקון הליקויים.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2024 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	בהתאם לתגובת המבוקר משנת 2024 – תוקן חלקית (אמור להיות מושלם בשנת 2025).	תוקן חלקית

התייחסות המבוקר לסטטוס הליקוי נכון לשנת 2024 :

ועדת רכש ובלאי מתכנסת ומתעדכנת על מכירת ציוד בלאי [כולל פרסום בעיתונות] יצא נוהל ריענון למשרדי הרשות ושלוחות העירייה בנושא עדכון מחלקת הרכש בכל פינוי אינוונטר.

6.3 הליקוי : בניגוד למנהל תקין המבנה הארגוני לא מקיים הפרדת תפקידים או היררכיה מובנות לעניין רכש וניהול מצאי במקרה של בתי ספר בניהול עצמי, או בבעלות רשת חינוך.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

מומלץ כי תוגדר היררכיה והליך אישור ופיקוח בעירייה בתחום הרכש וניהול המצאי, גם במקרה של מוסדות חינוך בניהול עצמי וגם בבעלות רשת חינוך.

הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	**גבוהה**	גבוהה מאוד

תגובת ראש העירייה לדוח מבקר העירייה לשנת 2022 :

מעבר העירייה למבנה ארגוני אגפי הוא חלק מתוכנית ההמראה העירונית שמטרתה להביא לייעול המערכת וחיזוקה הכלכלי, לעניין ניהול סיכונים, הנושא נבחן במקביל לעריכת סקר הסיכונים שנערך עבור לשכת מבקר העירייה. כחלק מניהול הסיכונים ייבחן נושא הקצאת המשאבים הראויה בהתאם לצרכים העירוניים.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שנדונה במועצת העיר מתאריך 07/11/2023 :

לא קיימת התייחסות הוועדה לענייני ביקורת, או החלטת מועצה לתיקון הליקוי או לנושא בכללותו, מעבר לתגובת ראש העירייה.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2023/2024 :

עד סיום הביקורת (15/10/2024) לא נדון בצוות תיקון הליקויים.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2024 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	ללא שינוי מהותי בשנת 2024 – לא תוקן.	לא תוקן

6.4 הליקוי : בניגוד למנהל תקין לא קיימת מדיניות עירונית מוגדרת לעניין רכש המצאי במוסדות החינוך, בתחומים רבים כגון :

- **מדיניות המגדירה כללי אתיקה לרכש מצאי במוסדות בניהול עצמי (לדוגמה האם מנהל מוסמך לרכוש טלפון נייד לשימושו האישי, או מחשב נייד).**
- **מדיניות המגדירה מתי רצוי להחליף ריהוט (כיתות, חדר מורים וכד').**
- **מדיניות רכש מחשבים בהתאם לצרכי המוסדות.**
- **מדיניות רכש מזגנים.**
- **מדיניות רכישת עדכונים לתוכנות.**

<u>המלצת הביקורת לתיקון הליקוי</u> :

מומלץ כי מנהלת מחלקת החינוך תיקבע מדיניות רכש אינוונטר לכלל מוסדות החינוך, וכי מדיניות זו תופץ לכלל מנהלי מוסדות החינוך ומנהלי מחלקות העירייה הרלוונטיות לנושא.

<u>הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא</u> :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	**גבוהה**	גבוהה מאוד

<u>תגובת ראש העירייה לדוח מבקר העירייה לשנת 2022</u> :

מעבר העירייה למבנה ארגוני אגפי הוא חלק מתוכנית ההמראה העירונית שמטרתה להביא לייעול המערכת וחיזוקה הכלכלי, לעניין ניהול סיכונים, הנושא נבחן במקביל לעריכת סקר הסיכונים שנערך עבור לשכת מבקר העירייה. כחלק מניהול הסיכונים ייבחן נושא הקצאת המשאבים הראויה בהתאם לצרכים העירוניים.

<u>החלטת הוועדה לענייני ביקורת שנדונה במועצת העיר מתאריך 07/11/2023</u> :

לא קיימת התייחסות הוועדה לענייני ביקורת, או החלטת מועצה לתיקון הליקוי או לנושא בכללותו, מעבר לתגובת ראש העירייה.

<u>התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2023/2024</u> :

עד סיום הביקורת (15/10/2024) לא נדון בצוות תיקון הליקויים.

<u>תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2024</u> :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	ללא שינוי מהותי בשנת 2024 – לא תוקן.	לא תוקן

6.5 הליקוי : בניגוד להגדרת תפקיד מנהל יחידת חינוך, לא קיים בעירייה מערך בקרה מוגדר לקיום פיקוח על סביבה פיזית והצטיידות נאותים, כגון :

- **בקרות המבטיחות התנהלות על פי כללי האתיקה וטוהר המידות.**
- **בקרות המבטיחות קיום מדיניות העירייה המוגדרת.**
- **בקרות שמטרתן לוודא סביבה פיזית נאותה, מבחינת ריהוט, מיזוג וכו'.**

<u>תגובת המבוקר : קיים נוהל. נשלח רענון הנוהל המתייחס למוצרי חשמל, אלקטרוניקה, ריהוט, מיחשוב, עיצוב סביבת למידה, מיזוג ומתקני חצר.</u>

<u>התכנון מוצג בועדה המלווה. לכל שינוי בתכנון הרכישות בתכנת גפן על מנהלת ביה"ס לעדכן את מנהלת האגף.</u>

התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : בפועל, המבוקרים לא הכירו כל נוהל או חובה לדיווח על שינוי בתכנון רכישות. מידת הטמעת הנוהל וחובת הדיווח כאמור בתגובת המבוקר יבחנו במסגרת מעקב אחר תיקון ליקויים.

<u>המלצת הביקורת לתיקון הליקוי</u> :

מומלץ כי מנהלת מחלקת החינוך תיקבע מערך בקרה לעניין רכש, שימוש וגריעת אינוונטר לכלל מוסדות החינוך, על מנת לקיים פיקוח מובנה על הסביבה הפיזית וההצטיידות של מוסדות החינוך כמתחייב מהגדרת תפקידה.

<u>הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא</u> :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	**גבוהה**	גבוהה מאוד

<u>תגובת ראש העירייה לדוח מבקר העירייה לשנת 2022</u> :

מעבר העירייה למבנה ארגוני אגפי הוא חלק מתוכנית ההמראה העירונית שמטרתה להביא לייעול המערכת וחיזוקה הכלכלי, לעניין ניהול סיכונים, הנושא נבחן במקביל לעריכת סקר הסיכונים שנערך עבור לשכת מבקר העירייה. כחלק מניהול הסיכונים ייבחן נושא הקצאת המשאבים הראויה בהתאם לצרכים העירוניים.

<u>החלטת הוועדה לענייני ביקורת שנדונה במועצת העיר מתאריך 07/11/2023</u> :

לא קיימת התייחסות הוועדה לענייני ביקורת, או החלטת מועצה לתיקון הליקוי או לנושא בכללותו, מעבר לתגובת ראש העירייה.

<u>התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2023/2024</u> :

עד סיום הביקורת (15/10/2024) לא נדון בצוות תיקון הליקויים.

<u>תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2024 :</u>

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	ללא שינוי מהותי בשנת 2024 – לא תוקן.	לא תוקן

6.6 הליקוי : נמצא כי כמעט ולא קיימים נהלים לפעילות מחלקת הרכש, כולל נהלים להסדרת סנכרון העבודה ושיתוף הפעולה בין המחלקה למוסדות החינוך השונים.

<u>המלצת הביקורת לתיקון הליקוי</u> :

מומלץ להטמיע נהלים המשקפים את מדיניות ההנהלה מחד, והמאפשרים בקרה מאידך, כולל נהלים המסדירים את אופן ההתנהלות בשיתוף עם מוסדות החינוך ועם מחלקות אחרות רלוונטיות (לדוגמה מחלקת מחשוב).

<u>הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא</u> :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

<u>תגובת ראש העירייה לדוח מבקר העירייה לשנת 2022</u> :

מעבר העירייה למבנה ארגוני אגפי הוא חלק מתוכנית ההמראה העירונית שמטרתה להביא לייעול המערכת וחיזוקה הכלכלי, לעניין ניהול סיכונים, הנושא נבחן במקביל לעריכת סקר הסיכונים שנערך עבור לשכת מבקר העירייה. כחלק מניהול הסיכונים ייבחן נושא הקצאת המשאבים הראויה בהתאם לצרכים העירוניים.

<u>החלטת הוועדה לענייני ביקורת שנדונה במועצת העיר מתאריך 07/11/2023</u> :

לא קיימת התייחסות הוועדה לענייני ביקורת, או החלטת מועצה לתיקון הליקוי או לנושא בכללותו, מעבר לתגובת ראש העירייה.

<u>התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2023/2024</u> :

עד סיום הביקורת (15/10/2024) לא נדון בצוות תיקון הליקויים.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2024 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	ללא שינוי מהותי בשנת 2024 – לא תוקן.	✗ לא תוקן

התייחסות המבוקר לסטטוס הליקוי נכון לשנת 2024 :

נוהל הרכש החדש ממתין לאישור הגזברית וההנהלה.

6.7 הליקוי : הנחיות מחלקת הרכש הקיימות בנושא ניהול וספירת אינוונטר לא לוקחות בחשבון ניהול רשימות מקבילות בתחומים שונים, כגון: מחשבים אשר ניהול המצאי בגינם מבוצע גם על ידי מחלקת המחשוב, ומזגנים אשר ניהול המצאי שלהם מבוצע גם על ידי מחלקת האחזקה.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

מומלץ לחדד במסגרת נוהל הרכש והאינוונטר, את נושא ניהול האינוונטר, תוך קיום בקרות באמצעות הצלבות עם רשימות האינוונטר הייעודיות שמנוהלות על ידי אנשי המחשוב והאחזקה.

הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	**בינונית**	גבוהה	גבוהה מאוד

תגובת ראש העירייה לדוח מבקר העירייה לשנת 2022 :

מעבר העירייה למבנה ארגוני אגפי הוא חלק מתוכנית ההמראה העירונית שמטרתה להביא לייעול המערכת וחיזוקה הכלכלי, לעניין ניהול סיכונים, הנושא נבחן במקביל לעריכת סקר הסיכונים שנערך עבור לשכת מבקר העירייה. כחלק מניהול הסיכונים ייבחן נושא הקצאת המשאבים הראויה בהתאם לצרכים העירוניים.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שנדונה במועצת העיר מתאריך 07/11/2023 :

לא קיימת התייחסות הוועדה לענייני ביקורת, או החלטת מועצה לתיקון הליקוי או לנושא בכללותו, מעבר לתגובת ראש העירייה.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2023/2024:

עד סיום הביקורת (15/10/2024) לא נדון בצוות תיקון הליקויים.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2024 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	ללא שינוי מהותי בשנת 2024 – לא תוקן.	

התייחסות המבוקר לסטטוס הליקוי נכון לשנת 2024 :

מחלקת הרכש מתייחסת לרשימה שנספרת על ידה.

כמו כן במהלך השנים הקרובות נבצע בדיקות והצלבות מול הרשימות במחלקות.

6.8 הליקוי : נמצא כי בניגוד למוגדר במסמך ההבנות שפרסם משרד החינוך בעניין בתי ספר בניהול עצמי, לא הוגדר על ידי מחלקת החינוך "ספר נהלים רשותי" אשר ישמש את מוסדות החינוך המנוהלים בשיטת "ניהול עצמי".

תגובת המבוקר : ישנו מדרג רכישות ומעבר לכך רוב הרכישות מתבצעות ע"י תכנית גפן המבוקרת הן על ידי משרד החינוך והן על ידי הרשות.

התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : תגובת המבוקר לא סותרת את הממצא.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

מומלץ כי העירייה תגדיר "ספר נהלים רשותי", כנדרש בהתאם למסמך ההבנות – מעבר לניהול עצמי, שהוציא משרד החינוך.

הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	**גבוהה**	גבוהה מאוד

תגובת ראש העירייה לדוח מבקר העירייה לשנת 2022:

מעבר העירייה למבנה ארגוני אגפי הוא חלק מתוכנית ההמראה העירונית שמטרתה להביא לייעול המערכת וחיזוקה הכלכלי, לעניין ניהול סיכונים, הנושא נבחן במקביל לעריכת סקר הסיכונים

שנערך עבור לשכת מבקר העירייה. כחלק מניהול הסיכונים ייבחן נושא הקצאת המשאבים הראויה בהתאם לצרכים העירוניים.

<u>החלטת הוועדה לענייני ביקורת שנדונה במועצת העיר מתאריך 07/11/2023:</u>

לא קיימת התייחסות הוועדה לענייני ביקורת, או החלטת מועצה לתיקון הליקוי או לנושא בכללותו, מעבר לתגובת ראש העירייה.

<u>התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2023/2024:</u>

עד סיום הביקורת (15/10/2024) לא נדון בצוות תיקון הליקויים.

<u>תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2024:</u>

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	ללא שינוי מהותי בשנת 2024 – לא תוקן.	✗ לא תוקן

6.9 הליקוי: נמצא כי בניגוד להנחיות משרד החינוך במסמך ההבנות, הקובעות כי ברכישה והתקשרות בסכומים העולים על 10,001 ₪ נדרש אישור הרשות המקומית, בעיריית ערד לא מתבקש ולא ניתן אישור כזה.

<u>המלצת הביקורת לתיקון הליקוי:</u>

מומלץ לאמץ מדרג הצעות המחיר כפי שקיים במסמך ההבנות ולפעול בהתאם.

<u>הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא:</u>

נמוכה מאוד	נמוכה	**בינונית**	גבוהה	גבוהה מאוד

<u>תגובת ראש העירייה לדוח מבקר העירייה לשנת 2022:</u>

מעבר העירייה למבנה ארגוני אגפי הוא חלק מתוכנית ההמראה העירונית שמטרתה להביא לייעול המערכת וחיזוקה הכלכלי, לעניין ניהול סיכונים, הנושא נבחן במקביל לעריכת סקר הסיכונים

עיריית ערד
דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

שנערך עבור לשכת מבקר העירייה. כחלק מניהול הסיכונים ייבחן נושא הקצאת המשאבים הראויה בהתאם לצרכים העירוניים.

<u>החלטת הוועדה לענייני ביקורת שנדונה במועצת העיר מתאריך 07/11/2023 :</u>

לא קיימת התייחסות הוועדה לענייני ביקורת, או החלטת מועצה לתיקון הליקוי או לנושא בכללותו, מעבר לתגובת ראש העירייה.

<u>התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2023/2024 :</u>

עד סיום הביקורת (15/10/2024) לא נדון בצוות תיקון הליקויים.

<u>תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2024 :</u>

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	ללא שינוי מהותי בשנת 2024 – לא תוקן.	לא תוקן

6.10 הליקוי : נמצא כי בניגוד לדין ולהנחיית מחלקת הרכש, המגדירה כי על מנהלי בתי הספר לידע את מחלקת הרכש על רצונם בגריעת אינוונטר, בפועל, מחלקת הרכש לא מיודעת ולכן מערכת האינוונטר אינה מעודכנת בנתוני הגריעה, דבר הגורם להפרשים מהותיים בספירות המצאי.

<u>המלצת הביקורת לתיקון הליקוי</u> :

מומלץ כי העירייה תגדיר נוהל רשמי במקרה בו מוסד חינוך מעוניין לבצע גריעת מצאי , נוהל שיבטיח כי תתקיים בקרה ורישום מתאימים על ידי ועדת הרכש והבלאי, במסגרת סמכותה המוגדרת בדין, כמו כן יש להבטיח את אכיפת הנוהל.

<u>הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא</u> :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

עיריית ערד
דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

<u>תגובת ראש העירייה לדוח מבקר העירייה לשנת 2022:</u>

מעבר העירייה למבנה ארגוני אגפי הוא חלק מתוכנית ההמראה העירונית שמטרתה להביא לייעול המערכת וחיזוקה הכלכלי, לעניין ניהול סיכונים, הנושא נבחן במקביל לעריכת סקר הסיכונים שנערך עבור לשכת מבקר העירייה. כחלק מניהול הסיכונים ייבחן נושא הקצאת המשאבים הראויה בהתאם לצרכים העירוניים.

<u>החלטת הוועדה לענייני ביקורת שנדונה במועצת העיר מתאריך 07/11/2023:</u>

לא קיימת התייחסות הוועדה לענייני ביקורת, או החלטת מועצה לתיקון הליקוי או לנושא בכללותו, מעבר לתגובת ראש העירייה.

<u>התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2023/2024:</u>

עד סיום הביקורת (15/10/2024) לא נדון בצוות תיקון הליקויים.

<u>תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2024:</u>

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	ללא שינוי מהותי בשנת 2024 – לא תוקן.	לא תוקן

<u>התייחסות המבוקר לסטטוס הליקוי נכון לשנת 2024:</u>

<u>מחלקת הרכש מוציאה לגריעה ציוד מחשוב רק באישור כתוב של מחלקת המחשוב, לגבי שאר הציוד צריך לחדד את הנוהל הקיים.</u>

6.11 הליקוי : נמצא כי בניגוד לתקנות, המחייבות קיום ועדת בלאי לצורך מחיקת רישומי מצאי, לא מכונסת ועדת בלאי אשר מאשרת את גריעת הטובין ממוסדות החינוך. הביקורת מעירה כי רישום הודעות ביישומון WhatsApp במקרה של גריעת טובין, אינה מהווה תחליף ראוי לבחינה של מחלקת החינוך בעירייה לבקשת מוסד חינוכי לגריעת פריטים שונים.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

יש להגדיר את אופן ניהול המצאי בעירייה בכלל, ואת הליך גריעת המצאי בפיקוח ואישור ועדת הרכש והבלאי בפרט.

הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

תגובת ראש העירייה לדוח מבקר העירייה לשנת 2022 :

מעבר העירייה למבנה ארגוני אגפי הוא חלק מתוכנית ההמראה העירונית שמטרתה להביא לייעול המערכת וחיזוקה הכלכלי, לעניין ניהול סיכונים, הנושא נבחן במקביל לעריכת סקר הסיכונים שנערך עבור לשכת מבקר העירייה. כחלק מניהול הסיכונים ייבחן נושא הקצאת המשאבים הראויה בהתאם לצרכים העירוניים.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שנדונה במועצת העיר מתאריך 07/11/2023 :

לא קיימת התייחסות הוועדה לענייני ביקורת, או החלטת מועצה לתיקון הליקוי או לנושא בכללותו, מעבר לתגובת ראש העירייה.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2023/2024 :

עד סיום הביקורת (15/10/2024) לא נדון בצוות תיקון הליקויים.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2024 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	ללא שינוי מהותי בשנת 2024 – לא תוקן.	לא תוקן

התייחסות המבוקר לסטטוס הליקוי נכון לשנת 2024 :

יצא נוהל מסודר לבתי הספר והנושא יחודד מול האחראים

6.12 הליקוי : נמצא כי בניגוד לסעיף 22 לתקנות העיריות (הסדר רכישות, ניהול מחסנים, רישום וניהול טובין) תשנ"ח 1998, לא קיימת ברשות אחראית הביטוחים בעירייה רשימת מצאי במוסדות החינוך כך שלא ניתן לבחון קיום ו/או תקינות הכיסוי הביטוחי.

<u>המלצת הביקורת לתיקון הליקוי</u> :

יש לוודא כיסוי ביטוחי מתאים לאינוונטר או לחלופין החלטת עירייה שלא לבטח מצאי מוסדות חינוך, מומלץ כי ככל ויוחלט על ביטוח המצאי, בכל תקופה מוגדרת יועבר דוח המציג את כלל האינוונטר הקיים במוסדות החינוך לאחראית הביטוחים ובמידת הצורך יעודכן הכיסוי הביטוחי בפוליסת העירייה.

<u>הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא</u> :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	**גבוהה**	גבוהה מאוד

<u>תגובת ראש העירייה לדוח מבקר העירייה לשנת 2022</u> :

מעבר העירייה למבנה ארגוני אגפי הוא חלק מתוכנית ההמראה העירונית שמטרתה להביא לייעול המערכת וחיזוקה הכלכלי, לעניין ניהול סיכונים, הנושא נבחן במקביל לעריכת סקר הסיכונים שנערך עבור לשכת מבקר העירייה. כחלק מניהול הסיכונים ייבחן נושא הקצאת המשאבים הראויה בהתאם לצרכים העירוניים.

<u>החלטת הוועדה לענייני ביקורת שנדונה במועצת העיר מתאריך 07/11/2023</u> :

לא קיימת התייחסות הוועדה לענייני ביקורת, או החלטת מועצה לתיקון הליקוי או לנושא בכללותו, מעבר לתגובת ראש העירייה.

<u>התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2023/2024</u> :

עד סיום הביקורת (15/10/2024) לא נדון בצוות תיקון הליקויים.

<u>תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2024</u> :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	ללא שינוי מהותי בשנת 2024 – לא תוקן.	לא תוקן

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

6.13 הליקוי : בניגוד לסעיף 26 לתקנות העיריות (הסדר רכישות, ניהול מחסנים, רישום וניהול טובין) התשנ"ח -1998 , לא מבוצעות ספירות מצאי מלאות בנוכחות אנשי הגזברות (נדרשת לכל הפחות ספירה אחת בשנה), ההנחיה של מחלקת הרכש בעירייה מגדירה כי נציגי הגזברות (מחלקת הרכש) יבצעו ספירות מדגמיות בלבד.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

יש לבצע ספירות מצאי כמוגדר בסעיף 26 לתקנות העיריות (הסדר רכישות, ניהול מחסנים, רישום וניהול טובין) התשנ"ח -1998.

הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	**בינונית**	גבוהה	גבוהה מאוד

תגובת ראש העירייה לדוח מבקר העירייה לשנת 2022 :

מעבר העירייה למבנה ארגוני אגפי הוא חלק מתוכנית ההמראה העירונית שמטרתה להביא לייעול המערכת וחיזוקה הכלכלי, לעניין ניהול סיכונים, הנושא נבחן במקביל לעריכת סקר הסיכונים שנערך עבור לשכת מבקר העירייה. כחלק מניהול הסיכונים ייבחן נושא הקצאת המשאבים הראויה בהתאם לצרכים העירוניים.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שנדונה במועצת העיר מתאריך 07/11/2023 :

לא קיימת התייחסות הוועדה לענייני ביקורת, או החלטת מועצה לתיקון הליקוי או לנושא בכללותו, מעבר לתגובת ראש העירייה.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2023/2024 :

עד סיום הביקורת (15/10/2024) לא נדון בצוות תיקון הליקויים.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2024 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	ללא שינוי מהותי בשנת 2024, התייחסות המבוקר לשנת 2024 מדברת על מלאי מחסנים ולא מצאי בכלל מתקני העירייה בו עוסק הליקוי – לא תוקן.	לא תוקן

התייחסות המבוקר לסטטוס הליקוי נכון לשנת 2024 :

בכל סוף שנה מבוצעות ספירות מלאי במחסני העירייה, הספירות מבוצעות ע"י מחלקת הרכש ועובדי המחלקה המקצועית.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

6.14 הליקוי : מנהלת בית ספר "לבאות" מסרה לביקורת כי ספירות המצאי בבית ספרה בשנת 2022 בוצעו ללא ליווי של נציג המוסד החינוכי, דבר שפוגם בספירה, היות ונציגי המוסד החינוכי בקיאים במיקום המצאי.

<u>המלצת הביקורת לתיקון הליקוי</u> :

מומלץ כי ספירות המצאי במוסדות החינוך יבוצעו בשיתוף מחלקת החינוך ונציגי המוסד החינוכי, לשם קיום בירורים ומענה לשאלות כבר במהלך ספירת המלאי.

<u>הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא</u> :

נמוכה מאוד	**נמוכה**	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

<u>תגובת ראש העירייה לדוח מבקר העירייה לשנת 2022</u> :

מעבר העירייה למבנה ארגוני אגפי הוא חלק מתוכנית ההמראה העירונית שמטרתה להביא לייעול המערכת וחיזוקה הכלכלי, לעניין ניהול סיכונים, הנושא נבחן במקביל לעריכת סקר הסיכונים שנערך עבור לשכת מבקר העירייה. כחלק מניהול הסיכונים ייבחן נושא הקצאת המשאבים הראויה בהתאם לצרכים העירוניים.

<u>החלטת הוועדה לענייני ביקורת שנדונה במועצת העיר מתאריך 07/11/2023</u> :

לא קיימת התייחסות הוועדה לענייני ביקורת, או החלטת מועצה לתיקון הליקוי או לנושא בכללותו, מעבר לתגובת ראש העירייה.

<u>התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2023/2024</u> :

עד סיום הביקורת (15/10/2024) לא נדון בצוות תיקון הליקויים.

<u>תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2024</u> :

אחראי לטיפול	**מועד אחרון לטיפול**	**בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה**	**תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב**
לא נקבע	לא נקבע	ליקוי חד פעמי במהותו (גם בהתייחס לתגובת המבוקר), לכן – הפסקת מעקב.	הפסקת מעקב

<u>התייחסות המבוקר לסטטוס הליקוי נכון לשנת 2024</u> :

<u>מחלקת הרכש מתאמת עם אב הבית בבתי הספר הגעה לספירה.</u>

6.15 הליקוי : בניגוד לסעיף 27 לתקנות העיריות (הסדר רכישות, ניהול מחסנים, רישום וניהול טובין) התשנ"ח -1998 , אי ההתאמות שעלו בספירת המצאי לעומת הרישומים במערכת הממוחשבת של העירייה, לא דווחו לועדת הרכש והבלאי בצרוף הסברים, על פשר ההפרשים.

<u>המלצת הביקורת לתיקון הליקוי</u> :

יש לבצע ספירות מצאי ובהתאם להעביר הסבר להפרשים כמוגדר בסעיף 27 לתקנות העיריות (הסדר רכישות, ניהול מחסנים, רישום וניהול טובין) התשנ"ח -1998.

<u>הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא</u> :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	**גבוהה**	גבוהה מאוד

<u>תגובת ראש העירייה לדוח מבקר העירייה לשנת 2022</u> :

מעבר העירייה למבנה ארגוני אגפי הוא חלק מתוכנית ההמראה העירונית שמטרתה להביא לייעול המערכת וחיזוקה הכלכלי, לעניין ניהול סיכונים, הנושא נבחן במקביל לעריכת סקר הסיכונים שנערך עבור לשכת מבקר העירייה. כחלק מניהול הסיכונים ייבחן נושא הקצאת המשאבים הראויה בהתאם לצרכים העירוניים.

<u>החלטת הוועדה לענייני ביקורת שנדונה במועצת העיר מתאריך 07/11/2023</u> :

לא קיימת התייחסות הוועדה לענייני ביקורת, או החלטת מועצה לתיקון הליקוי או לנושא בכללותו, מעבר לתגובת ראש העירייה.

<u>התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2023/2024</u> :

עד סיום הביקורת (15/10/2024) לא נדון בצוות תיקון הליקויים.

<u>תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2024</u> :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	ללא שינוי מהותי בשנת 2024, התייחסות המבוקר לשנת 2024 לא סותרת את הליקוי, מכאן – לא תוקן.	✗ לא תוקן

<u>התייחסות המבוקר לסטטוס הליקוי נכון לשנת 2024</u> :

<u>הספירה נשלחת למנהלי המחלקות ומנהל האגף לבדיקה ואישור. לאחר מכן לגזברית העירייה.</u>

עיריית ערד
דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

מטרת ביקורת מספר 2 – ניהול אינוונטר בבית ספר לבאות

6.16 הליקוי : בניגוד למסמך ההבנות שפרסם משרד החינוך בנושא בתי ספר בניהול עצמי, המחייב כי הוועדה המלווה תתכנס פעמיים בשנה לקביעת מדיניות המוסד ועריכת תוכנית עבודה שנתית. לביקורת לא הומצאו פרוטוקולים של ישיבות הוועדה המלווה ולא תוכניות עבודה לשנת תשפ"ב.

תגובת המבוקר : האחראי על זימון הוועדה הוא משרד החינוך וכן על מס' הפעמים בשנה"ל שהיא מתכנסת. הנושא נידון בין הסתדרות המורים למשרד החינוך. מפקח ביה"ס אחראי על רישום הפרוטוקול. אגף החינוך ידאג לקבל את הפרוטוקולים.

התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : תגובת המבוקר לא סותרת את הממצא.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

בהתאם למסמך ההבנות יש לוודא כי מנהלי מוסדות החינוך יגישו למנהלת מחלקת החינוך עם תחילת שנת הלימודים תוכניות עבודה המתייחסות בין השאר לרכש המצאי המתוכנן למוסדות החינוך שבניהולם, לניטור ומעקב של המחלקה.

הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	**בינונית**	גבוהה	גבוהה מאוד

תגובת ראש העירייה לדוח מבקר העירייה לשנת 2022 :

מעבר העירייה למבנה ארגוני אגפי הוא חלק מתוכנית ההמראה העירונית שמטרתה להביא לייעול המערכת וחיזוקה הכלכלי, לעניין ניהול סיכונים, הנושא נבחן במקביל לעריכת סקר הסיכונים שנערך עבור לשכת מבקר העירייה. כחלק מניהול הסיכונים ייבחן נושא הקצאת המשאבים הראויה בהתאם לצרכים העירוניים.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שנדונה במועצת העיר מתאריך 07/11/2023 :

לא קיימת התייחסות הוועדה לענייני ביקורת, או החלטת מועצה לתיקון הליקוי או לנושא בכללותו, מעבר לתגובת ראש העירייה.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2023/2024 :

עד סיום הביקורת (15/10/2024) לא נדון בצוות תיקון הליקויים.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2024 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב

לא נקבע	לא נקבע	ללא שינוי מהותי בשנת 2024, מכאן – לא תוקן.	

6.17 הליקוי : נמצא כי רכש ריהוט שבוצע בסך 37 אלפי ₪ מחברת הייטק דיזיין בוצע ללא ידיעת מחלקת החינוך בעירייה, וכן ללא קשר לוועדה המלווה אשר הפרוטוקולים שלה לא נמסרו לביקורת, זאת בניגוד להגדרות משרד החינוך לעניין רכישות מעל 10,000 ₪, אשר נדרש לקבל לגביהן אישור של העירייה.

<u>המלצת הביקורת לתיקון הליקוי</u> :

מומלץ כי מנהלת מחלקת החינוך תנחה את מנהלי מוסדות החינוך כי אין לבצע רכש טובין בסכום הגבוה מ – 10 אלף ₪ (סכום הנקוב במסמך ההבנות) ללא קבלת אישור עירוני. בנוסף אחת לתקופה יוצג מאזן בוחן לעיון מנהלת המחלקה מכלל מוסדות החינוך בעיר.

<u>הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא</u> :

נמוכה מאוד	נמוכה	**בינונית**	גבוהה	גבוהה מאוד

<u>תגובת ראש העירייה לדוח מבקר העירייה לשנת 2022</u> :

מעבר העירייה למבנה ארגוני אגפי הוא חלק מתוכנית ההמראה העירונית שמטרתה להביא לייעול המערכת וחיזוקה הכלכלי, לעניין ניהול סיכונים, הנושא נבחן במקביל לעריכת סקר הסיכונים שנערך עבור לשכת מבקר העירייה. כחלק מניהול הסיכונים ייבחן נושא הקצאת המשאבים הראויה בהתאם לצרכים העירוניים.

<u>החלטת הוועדה לענייני ביקורת שנדונה במועצת העיר מתאריך 07/11/2023</u> :

לא קיימת התייחסות הוועדה לענייני ביקורת, או החלטת מועצה לתיקון הליקוי או לנושא בכללותו, מעבר לתגובת ראש העירייה.

<u>התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2023/2024</u> :

עד סיום הביקורת (15/10/2024) לא נדון בצוות תיקון הליקויים.

<u>תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2024</u> :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	ללא שינוי מהותי בשנת 2024, מכאן – לא תוקן.	לא תוקן

6.18 הליקוי : בניגוד לתקנות נמצא כי המוסד החינוכי לא עדכן את העירייה ומכאן לא עודכן המצאי במערכת מטרופולינט ברכש הריהוט שבוצע בסך 37 אלפי ₪, בפועל הן מנהלת מחלקת החינוך והן מנהלת הרכש כלל לא היו מודעות לרכש הריהוט שבוצע בבית ספר לבאות.

<u>תגובת המבוקר : נקבע כי הנהלת החשבונות תעביר למנהלת אגף החינוך אחת לרבעון מאזן בוחן של בתי הספר.</u>

התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : תגובת המבוקר לא מתייחסת לעניין הדיווח המיידי הנדרש בהתאם להנחיות מחלקת הרכש ברכישת/גריעת מצאי, כמו כן לא הוגדרו הבקרות שיערכו בעזרת מאזן הבוחן שיועבר לאגף החינוך.

<u>המלצת הביקורת לתיקון הליקוי</u> :

מומלץ כי העירייה תגדיר מנגנון מחייב לדיווח על רכישת מצאי לעירייה. בנוסף מומלץ כי אחת לתקופה יוצג מאזן בוחן לעיון מנהלת המחלקה מכלל מוסדות החינוך בעיר, לצורך ניטור ובקרה.

<u>הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא</u> :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

<u>תגובת ראש העירייה לדוח מבקר העירייה לשנת 2022</u> :

מעבר העירייה למבנה ארגוני אגפי הוא חלק מתוכנית ההמראה העירונית שמטרתה להביא לייעול המערכת וחיזוקה הכלכלי, לעניין ניהול סיכונים, הנושא נבחן במקביל לעריכת סקר הסיכונים שנערך עבור לשכת מבקר העירייה. כחלק מניהול הסיכונים ייבחן נושא הקצאת המשאבים הראויה בהתאם לצרכים העירוניים.

<u>החלטת הוועדה לענייני ביקורת שנדונה במועצת העיר מתאריך 07/11/2023</u> :

לא קיימת התייחסות הוועדה לענייני ביקורת, או החלטת מועצה לתיקון הליקוי או לנושא בכללותו, מעבר לתגובת ראש העירייה.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2023/2024:

עד סיום הביקורת (15/10/2024) לא נדון בצוות תיקון הליקויים.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2024 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	ללא שינוי מהותי בשנת 2024, מכאן – לא תוקן.	לא תוקן

6.19 הליקוי : בניגוד לדין, בית הספר רכש ריהוט מהחברה שהצעת המחיר שלה היתה גבוהה מהצעת המחיר הנוספת שהיתה ברשותו בשיעור של 22% (כ-7,000 ₪), זאת ללא כל הסבר ו/או אישור לבחירה בהצעה הגבוהה. בנוסף נמצא כי בניגוד למסמך ההבנות שפרסם משרד החינוך לעניין בתי ספר בניהול עצמי, נמצא כי בית ספר לבאות רכש ציוד בעלות של כ-37 אלש"ח, מבין שתי הצעות מחיר בלבד, ולא ארבע הצעות כמוגדר במסמך.

תגובת המבוקר : קיים נוהל רכישות. ממליצה על ביקורות תכופות יותר של מבקר העירייה למען לא ישנו רכישות שלא על פי הנוהל.

התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : תגובת המבוקר לא סותרת את הממצא, או רלוונטית להמלצה. האחריות על ניטור ופיקוח היא של המבוקר (אגף חינוך במקרה זה), ולא מתפקיד מבקר העירייה, מכאן הן הממצא והן ההמלצה נותרו בעינם.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

במבחן התוצאה, נמצא כי נרכש מצאי בניגוד לדין ולכללי הרכש המקובלים זאת ללא כל בקרה וידיעה של העירייה. מומלץ כי העירייה תגדיר מדיניות כוללת לעניין רכישות מצאי של בתי ספר בניהול עצמי, ותגדיר נהלים ותהליכי עבודה שיבטיחו כי הפעילות היא בהתאם לדין ולהגדרות משרד החינוך.

הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	**גבוהה**	**גבוהה מאוד**

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

<u>תגובת ראש העירייה לדוח מבקר העירייה לשנת 2022:</u>

מעבר העירייה למבנה ארגוני אגפי הוא חלק מתוכנית ההמראה העירונית שמטרתה להביא לייעול המערכת וחיזוקה הכלכלי, לעניין ניהול סיכונים, הנושא נבחן במקביל לעריכת סקר הסיכונים שנערך עבור לשכת מבקר העירייה. כחלק מניהול הסיכונים ייבחן נושא הקצאת המשאבים הראויה בהתאם לצרכים העירוניים.

<u>החלטת הוועדה לענייני ביקורת שנדונה במועצת העיר מתאריך 07/11/2023:</u>

לא קיימת התייחסות הוועדה לענייני ביקורת, או החלטת מועצה לתיקון הליקוי או לנושא בכללותו, מעבר לתגובת ראש העירייה.

<u>התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2023/2024:</u>

עד סיום הביקורת (15/10/2024) לא נדון בצוות תיקון הליקויים.

<u>תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2024:</u>

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	ללא שינוי מהותי בשנת 2024, מכאן – לא תוקן.	✗ לא תוקן

6.20 הליקוי: בניגוד למוגדר בדין, נמצא כי הסימונים על גבי הריהוט והציוד הינם מחיקים, ואינם מזהים באופן חד ערכי את הציוד (זאת אף בציוד בעל ערך גבוה). יצוין כי ממצא זה אף הועלה במסגרת סקר הסיכונים שנערך בשנת 2020.

<u>המלצת הביקורת לתיקון הליקוי:</u>

מומלץ כי מחלקת הרכש תסמן את כלל המצאי במוסדות החינוך באופן בלתי מחיק אשר יותאם לרישומי מערכת מטרופולינט, תוך מתן דגש על ציוד חשמלי בעל ערך.

<u>הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא:</u>

נמוכה מאוד	נמוכה	**בינונית**	גבוהה	גבוהה מאוד

עיריית ערד
דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

<u>תגובת ראש העירייה לדוח מבקר העירייה לשנת 2022:</u>

מעבר העירייה למבנה ארגוני אגפי הוא חלק מתוכנית ההמראה העירונית שמטרתה להביא לייעול המערכת וחיזוקה הכלכלי, לעניין ניהול סיכונים, הנושא נבחן במקביל לעריכת סקר הסיכונים שנערך עבור לשכת מבקר העירייה. כחלק מניהול הסיכונים ייבחן נושא הקצאת המשאבים הראויה בהתאם לצרכים העירוניים.

<u>החלטת הוועדה לענייני ביקורת שנדונה במועצת העיר מתאריך 07/11/2023:</u>

לא קיימת התייחסות הוועדה לענייני ביקורת, או החלטת מועצה לתיקון הליקוי או לנושא בכללותו, מעבר לתגובת ראש העירייה.

<u>התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2023/2024:</u>

עד סיום הביקורת (15/10/2024) לא נדון בצוות תיקון הליקויים.

<u>תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2024 :</u>

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	ללא שינוי מהותי בשנת 2024, התייחסות המבוקר לשנת 2024 מציגה את המצב המצוי בו עוסק הליקוי, מכאן – לא תוקן.	לא תוקן

<u>התייחסות המבוקר לסטטוס הליקוי נכון לשנת 2024 :</u>

<u>כיום הרכש מסמן בעט ארטליין ומדבקות רכוש עיריית ערד, ממתין למדיניות הגזברית.</u>

6.21 הליקוי : נמצא כי תרומות אשר ניתנו למוסד החינוך, אינן מסומנות כלל כרכוש העירייה.
כגון: כורסאות מהסתדרות המורים, פסנתר שנמסר כתרומה.

<u>תגובת המבוקר : יכתב נוהל ובו המנהלים יונחו שכל קבלת תרומה תעבור את אישור קב"ט מוסדות החינוך לפני השימוש. אין לקבל תרומות של מוצרי חשמל.</u>

<u>המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :</u>

מומלץ כי יקבעו קריטריונים לקבלת תרומות בכסף ובשווה כסף, וכי מנהלת מחלקת החינוך תנחה את כלל מנהלי המוסדות באשר לדיווח על מצאי הנרכש / מתקבל למחלקת הרכש, לשם עדכון מערכת מטרופולינט וזאת בכפוף להנחיות משרד החינוך בנושא קבלת תרומות למוסדות חינוך.

עיריית ערד
דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

תגובת ראש העירייה לדוח מבקר העירייה לשנת 2022 :

מעבר העירייה למבנה ארגוני אגפי הוא חלק מתוכנית ההמראה העירונית שמטרתה להביא לייעול המערכת וחיזוקה הכלכלי, לעניין ניהול סיכונים, הנושא נבחן במקביל לעריכת סקר הסיכונים שנערך עבור לשכת מבקר העירייה. כחלק מניהול הסיכונים ייבחן נושא הקצאת המשאבים הראויה בהתאם לצרכים העירוניים.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שנדונה במועצת העיר מתאריך 07/11/2023 :

לא קיימת התייחסות הוועדה לענייני ביקורת, או החלטת מועצה לתיקון הליקוי או לנושא בכללותו, מעבר לתגובת ראש העירייה.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2023/2024 :

עד סיום הביקורת (15/10/2024) לא נדון בצוות תיקון הליקויים.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2024 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	ללא שינוי מהותי בשנת 2024, התייחסות המבוקר לשנת 2024 מציגה את המצב המצוי בו עוסק הליקוי, מכאן – לא תוקן.	✗ לא תוקן

התייחסות המבוקר לסטטוס הליקוי נכון לשנת 2024 :

בספירות שמבוצעות עי מח הרכש, אנו מסמנים את כל הציוד כולל תרומות ומציינים בהערות שזו תרומה. ממתין למדיניות מנהל אגף חינוך וגזברית.

מטרת ביקורת מספר 3 – ניהול אינוונטר בתפוח הפיס

6.22 הליקוי : נמצא כי לא קיימת מדיניות בנוגע לניהול האינוונטר הקיים במוסד החינוכי המתייחסת לנושאים מהותיים של: מועדי החלפת ריהוט, הגורמים האחראים על תחום

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

המחשוב והמיזוג במוסד, מדיניות הבלאי והעברת האינוונטר בין מוסדות עירוניים, ממשקי העברת המידע בין תפוח למחלקת הרכש ועוד.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

מומלץ כי מנהלת מחלקת הרכש בשיתוף מנהלת מחלקת החינוך יעגנו את כלל ההנחיות והטפסים הנלווים בנוהל עבודה המתייחס לכלל המחלקות הרלוונטיות לנושא. נוהל זה יכיל תיאור מפורט של תהליכי דיווח הרכש והגריעה מול מחלקות העירייה, וכן ציון כלל הבקרות הנדרשות ליישום התהליך. נוהל זה יאושר על ידי מנכ"ל העירייה ויופץ בין כלל הגורמים הרלוונטיים לנושא.

הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

תגובת ראש העירייה לדוח מבקר העירייה לשנת 2022 :

מעבר העירייה למבנה ארגוני אגפי הוא חלק מתוכנית ההמראה העירונית שמטרתה להביא לייעול המערכת וחיזוקה הכלכלי, לעניין ניהול סיכונים, הנושא נבחן במקביל לעריכת סקר הסיכונים שנערך עבור לשכת מבקר העירייה. כחלק מניהול הסיכונים ייבחן נושא הקצאת המשאבים הראויה בהתאם לצרכים העירוניים.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שנדונה במועצת העיר מתאריך 07/11/2023 :

לא קיימת התייחסות הוועדה לענייני ביקורת, או החלטת מועצה לתיקון הליקוי או לנושא בכללותו, מעבר לתגובת ראש העירייה.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2023/2024 :

עד סיום הביקורת (15/10/2024) לא נדון בצוות תיקון הליקויים.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2024 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	ללא שינוי מהותי בשנת 2024, מכאן – לא תוקן.	לא תוקן

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

6.23 הליקוי : מנהלת תפוח הפיס אינה מיודעת לגבי סך תקציב הרכש שעומד לרשותה בכל שנה. ההערה מתייחסת הן לתקציבים שוטפים והן לתקציבי פרויקטים המנוהלים במסגרת התב"רים של העירייה.

<u>המלצת הביקורת לתיקון הליקוי</u> :

מומלץ כי יתקיימו ישיבות קבועות אחת לתקופה בין מינהלנית מחלקת החינוך למנהלת "תפוח", בה יוצגו יתרות הרכש של המוסד החינוכי, וכן סטטוס טיפול המחלקה בדרישות הרכש כפי שהועברו מן המוסד החינוכי למחלקת החינוך.

<u>הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא</u> :

נמוכה מאוד	נמוכה	**בינונית**	גבוהה	גבוהה מאוד

<u>תגובת ראש העירייה לדוח מבקר העירייה לשנת 2022</u> :

מעבר העירייה למבנה ארגוני אגפי הוא חלק מתוכנית ההמראה העירונית שמטרתה להביא לייעול המערכת וחיזוקה הכלכלי, לעניין ניהול סיכונים, הנושא נבחן במקביל לעריכת סקר הסיכונים שנערך עבור לשכת מבקר העירייה. כחלק מניהול הסיכונים ייבחן נושא הקצאת המשאבים הראויה בהתאם לצרכים העירוניים.

<u>החלטת הוועדה לענייני ביקורת שנדונה במועצת העיר מתאריך 07/11/2023</u> :

לא קיימת התייחסות הוועדה לענייני ביקורת, או החלטת מועצה לתיקון הליקוי או לנושא בכללותו, מעבר לתגובת ראש העירייה.

<u>התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2023/2024</u> :

עד סיום הביקורת (15/10/2024) לא נדון בצוות תיקון הליקויים.

<u>תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2024</u> :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	ללא שינוי מהותי בשנת 2024, מכאן – לא תוקן.	לא תוקן

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

6.24 הליקוי : למנהלת "תפוח" ומזכירתה לא קיימת גישה לצפייה במודול מצאי במערכת מטרופולינט המתייחס לתפוח בלבד וזאת לשם טיוב נתוני מודול המצאי המתייחסים ל"תפוח בלבד".

<u>המלצת הביקורת לתיקון הליקוי</u> :

מומלץ לפנות לחברת מטרופולינט לצורך מתן הרשאת צפייה למודול המצאי המתייחס ל"תפוח" בלבד למנהלת "תפוח" ולמזכירתה.

<u>הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא</u> :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

<u>תגובת ראש העירייה לדוח מבקר העירייה לשנת 2022</u> :

מעבר העירייה למבנה ארגוני אגפי הוא חלק מתוכנית ההמראה העירונית שמטרתה להביא לייעול המערכת וחיזוקה הכלכלי, לעניין ניהול סיכונים, הנושא נבחן במקביל לעריכת סקר הסיכונים שנערך עבור לשכת מבקר העירייה. כחלק מניהול הסיכונים ייבחן נושא הקצאת המשאבים הראויה בהתאם לצרכים העירוניים.

<u>החלטת הוועדה לענייני ביקורת שנדונה במועצת העיר מתאריך 07/11/2023</u> :

לא קיימת התייחסות הוועדה לענייני ביקורת, או החלטת מועצה לתיקון הליקוי או לנושא בכללותו, מעבר לתגובת ראש העירייה.

<u>התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2023/2024</u> :

עד סיום הביקורת (15/10/2024) לא נדון בצוות תיקון הליקויים.

<u>תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2024</u> :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	ללא שינוי מהותי בשנת 2024, מכאן – לא תוקן.	לא תוקן

6.25 הליקוי : לא קיימת בתפוח הפיס מערכת למעקב אחר דרישות והזמנות טובין, כתוצאה מכך מזכירת תפוח הפיס מבצעת בקרה אחר דרישות באמצעות שמירה ותיוק של "דואר אלקטרוני" אשר נשלח למחלקת הרכש.

<u>המלצת הביקורת לתיקון הליקוי</u> :

יש לשקול התקנת מערכת ממוחשבת בתפוח הפיס, שתאפשר לבצע ניהול, מעקב ובקרה באופן ממוחשב ויעיל אחר דרישות והזמנות הטובין של תפוח הפיס. בהיעדר מערכת ממוחשבת, מומלץ כי מזכירת תפוח הפיס תנהל רישום ממוחשב, באמצעות גיליונות אלקטרוניים, של דרישות והזמנות הטובין, ובכלל זה הגורמים אליהם פנו לקבלת הצעות מחיר, הצעות המחיר שהתקבלו מספקים שונים. מומלץ לקבוע הליכי עבודה לביצוע מעקב ממוחשב / בגיליון אלקטרוני של דרישות והזמנות הטובין בנוהל עבודה כתוב.

<u>הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא</u> :

נמוכה מאוד	נמוכה	**בינונית**	גבוהה	גבוהה מאוד

<u>תגובת ראש העירייה לדוח מבקר העירייה לשנת 2022</u> :

מעבר העירייה למבנה ארגוני אגפי הוא חלק מתוכנית ההמראה העירונית שמטרתה להביא לייעול המערכת וחיזוקה הכלכלי, לעניין ניהול סיכונים, הנושא נבחן במקביל לעריכת סקר הסיכונים שנערך עבור לשכת מבקר העירייה. כחלק מניהול הסיכונים ייבחן נושא הקצאת המשאבים הראויה בהתאם לצרכים העירוניים.

<u>החלטת הוועדה לענייני ביקורת שנדונה במועצת העיר מתאריך 07/11/2023</u> :

לא קיימת התייחסות הוועדה לענייני ביקורת, או החלטת מועצה לתיקון הליקוי או לנושא בכללותו, מעבר לתגובת ראש העירייה.

<u>התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2023/2024</u> :

עד סיום הביקורת (15/10/2024) לא נדון בצוות תיקון הליקויים.

<u>תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2024</u> :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	ללא שינוי מהותי בשנת 2024, מכאן – לא תוקן.	לא תוקן

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

6.26 הליקוי : בניגוד לסעיף 30 לתקנות העיריות (הסדר רכישות, ניהול מחסנים, רישום וניהול טובין) התשנ"ח -1998 , לא קיימים סימונים חד ערכיים על כלל הציוד בבית הספר.

<u>המלצת הביקורת לתיקון הליקוי</u> :

יש לסמן את כלל המצאי במוסדות החינוך באופן בלתי מחיק וחד ערכי, מומלץ כי הרישום יותאם לרישומי מערכת מטרופולינט, תוך מתן דגש על ציוד חשמלי בעל ערך.

<u>הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא</u> :

נמוכה מאוד	נמוכה	**בינונית**	גבוהה	גבוהה מאוד

<u>תגובת ראש העירייה לדוח מבקר העירייה לשנת 2022</u> :

מעבר העירייה למבנה ארגוני אגפי הוא חלק מתוכנית ההמראה העירונית שמטרתה להביא לייעול המערכת וחיזוקה הכלכלי, לעניין ניהול סיכונים, הנושא נבחן במקביל לעריכת סקר הסיכונים שנערך עבור לשכת מבקר העירייה. כחלק מניהול הסיכונים ייבחן נושא הקצאת המשאבים הראויה בהתאם לצרכים העירוניים.

<u>החלטת הוועדה לענייני ביקורת שנדונה במועצת העיר מתאריך 07/11/2023</u> :

לא קיימת התייחסות הוועדה לענייני ביקורת, או החלטת מועצה לתיקון הליקוי או לנושא בכללותו, מעבר לתגובת ראש העירייה.

<u>התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2023/2024</u> :

עד סיום הביקורת (15/10/2024) לא נדון בצוות תיקון הליקויים.

<u>תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2024</u> :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	ללא שינוי מהותי בשנת 2024, התייחסות המבוקר לגבי מספר סריאלי רלוונטית אולי למוצרי חשמל ולא לכלל המצאי, מכאן – לא תוקן.	לא תוקן

<u>התייחסות המבוקר לסטטוס הליקוי נכון לשנת 2024</u> :

<u>בספירות כיום אנו רושמים מס סריאלי לכל פריט.</u>

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

6.27 הליקוי : בפועל, העירייה לא מנהלת כל בקרה וניטור אחר אופן השימוש של המצאי במוסדות החינוך בכלל ובתפוח הפיס בפרט.

<u>המלצת הביקורת לתיקון הליקוי</u> :

מומלץ לקיים מערך בקרה על אופן שימוש במצאי בכלל מוסדות החינוך.

<u>הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא</u> :

נמוכה מאוד	נמוכה	**בינונית**	גבוהה	גבוהה מאוד

<u>תגובת ראש העירייה לדוח מבקר העירייה לשנת 2022</u> :

מעבר העירייה למבנה ארגוני אגפי הוא חלק מתוכנית ההמראה העירונית שמטרתה להביא לייעול המערכת וחיזוקה הכלכלי, לעניין ניהול סיכונים, הנושא נבחן במקביל לעריכת סקר הסיכונים שנערך עבור לשכת מבקר העירייה. כחלק מניהול הסיכונים ייבחן נושא הקצאת המשאבים הראויה בהתאם לצרכים העירוניים.

<u>החלטת הוועדה לענייני ביקורת שנדונה במועצת העיר מתאריך 07/11/2023</u> :

לא קיימת התייחסות הוועדה לענייני ביקורת, או החלטת מועצה לתיקון הליקוי או לנושא בכללותו, מעבר לתגובת ראש העירייה.

<u>התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2023/2024</u> :

עד סיום הביקורת (15/10/2024) לא נדון בצוות תיקון הליקויים.

<u>תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2024</u> :

אחראי לטיפול	**מועד אחרון לטיפול**	**בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה**	**תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב**
לא נקבע	לא נקבע	ללא שינוי מהותי בשנת 2024, התייחסות המבוקר לגבי ספירה פעם בשנה מתייחסת למלאי וכמפורט בדוח בפועל, אינה מקיימת בקרה וניטור כמתואר בדוח הביקורת, מכאן – לא תוקן.	לא תוקן

<u>התייחסות המבוקר לסטטוס הליקוי נכון לשנת 2024</u> :

<u>מח הרכש מבצעת יחד עם נציג האתר ספירת מלאי אחת לשנה.</u>

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

4.2.7 יישום חוק עזר לערד (העמדת רכב וחנייתו), התשע"ח -2018.

סיכום – מתוך 25 ליקויים לגביהם נערך מעקב אחר תיקון ליקויים :

סטטוס הליקוי נכון לתאריך 31/12/2024				
מספר הליקויים בסטטוס	0	0	22	3
שיעור מכלל הליקויים	0%	0%	88%	12%

<u>מטרת ביקורת מספר 1 – בחינת יישום חוק העזר- רשות תמרור.</u>

7.1 הליקוי : נמצא כי בניגוד לדיני התעבורה לא הואצלו סמכויות ראש העירייה כרשות תמרור ולא קיים עדכון ברשומות כנדרש. בפועל, בישיבת מועצת העיר מיום 21/11/2018 הוגדר סגן ומ"מ מקום ראש העירייה כיו"ר ועדת בטיחות בדרכים ותנועה העוסקת בין השאר בנושאי תמרור וחניה.

<u>המלצת הביקורת לתיקון הליקוי</u> :

יש להסדיר את נושא האצלת הסמכויות לעניין רשות תמרור בהתאם לדיני התעבורה ולעדכן את המינוי כנדרש ברשומות.

הערת המבוקר : לאחר הפניית תשומת לב הביקורת העירייה פועלת להאצלת הסמכות ועדכון ברשומות כמוגדר בדין.

<u>הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא</u> :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	**גבוהה**	גבוהה מאוד

<u>תגובת ראש העירייה לדוח מבקר העירייה לשנת 2022</u> :

נושא האצלת הסמכויות מטופל, התוכנית הכוללנית בנושא תחבורה תוצג להערות עובדי העירייה ותושבי העיר, בקרות, שיפור תפעול וקיום ממשקים אפקטיביים, לטיפול צוות תיקון הליקויים.

<u>החלטת הוועדה לענייני ביקורת שנדונה במועצת העיר מתאריך 07/11/2023</u> :

לא קיימת התייחסות הוועדה לענייני ביקורת, או החלטת מועצה לתיקון הליקוי או לנושא בכללותו, מעבר לתגובת ראש העירייה.

<u>התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2023/2024</u>:

עד סיום הביקורת (15/10/2024) לא נדון בצוות תיקון הליקויים.

<u>תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2024</u>:

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	בניגוד לתגובת המבוקר משנת 2022, נכון לשנת 2024 לא הואצלה סמכות ראש העיר. לאור חילופי ראש העיר בבחירות בשנת 2024 ולאור העובדה שראש העירייה החדש הוא יו"ר ועדת בטיחות בדרכים ותנועה, הליקוי לא רלוונטי, מכאן – הפסקת מעקב.	הפסקת מעקב

7.2 הליקוי : למרות שלא הואצלו סמכויות רשות התמרור כדין, נמצא כי תוכנית "הסדרת חניות בתשלום" של רחוב "מואב" מחודש 11/2021 אשר הוצגה לביקורת, ואישורה בהתאם לתקנות התעבורה וחוק העזר העירוני, בסמכות רשות התמרור המקומית , נחתמה לכאורה ללא סמכות או האצלת סמכויות על ידי ממלא מקום וסגן ראש העיר ומהנדסת העיר.

<u>המלצת הביקורת לתיקון הליקוי</u> :

מומלץ לבקש חוות דעת משפטית לגבי חוקיות תוכניות הסדרת חניות בתשלום, לאור הכשל בהאצלת הסמכויות על פי הדין, וככל וקיימת בעיה לתקן אותה בהקדם (כולל קביעה חד משמעית לגבי חוקיות דוחות החניה אם חולקו).

<u>הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא</u> :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	**גבוהה**	**גבוהה מאוד**

<u>תגובת ראש העירייה לדוח מבקר העירייה לשנת 2022</u>:

נושא האצלת הסמכויות מטופל, התוכנית הכוללנית בנושא תחבורה תוצג להערות עובדי העירייה ותושבי העיר, בקרות, שיפור תפעול וקיום ממשקים אפקטיביים, לטיפול צוות תיקון הליקויים.

עיריית ערד
דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

<u>החלטת הוועדה לענייני ביקורת שנדונה במועצת העיר מתאריך 07/11/2023:</u>

לא קיימת התייחסות הוועדה לענייני ביקורת, או החלטת מועצה לתיקון הליקוי או לנושא בכללותו, מעבר לתגובת ראש העירייה.

<u>התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2023/2024:</u>

עד סיום הביקורת (15/10/2024) לא נדון בצוות תיקון הליקויים.

<u>תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2024:</u>

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	בפועל, לא הועברה לביקורת חוות דעת משפטית בעניין, על צוות תיקון הליקויים להחליט כיצד להסדיר את הליקוי, מכאן – לא תוקן.	✗ לא תוקן

7.3 הליקוי : נמצא כי באתר האינטרנט של העירייה פרסמו רק חלק מהפרוטוקולים של ישיבות הוועדה לבטיחות בדרכים ולתנועה.

<u>המלצת הביקורת לתיקון הליקוי</u> :

מאחר ובחינת נושא פרסום הפרוטוקולים של ועדות החובה שנבחנו בשנים האחרונות (הוועדה לענייני ביקורת, וועדת המכרזים, וועדת הכספים) וכן הביקורת בנושא של הוועדה לבטיחות בדרכים השנה, העלו אי אחידות וכשלים בפרסום הפרוטוקולים באתר העירייה, מומלץ להגדיר אחריות כוללת לעובד עירייה אחד, לנושא מעקב אחר ישיבות הוועדות ופרסום הפרוטוקולים שלהן באופן מלא ועקיב. מומלץ כפי שהומלץ בעבר מספר פעמים כי יוגדר פורמט אחיד לכל הפרוטוקולים של ועדות העירייה.

<u>הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא</u> :

נמוכה מאוד	נמוכה	**בינונית**	נמוכה	גבוהה מאוד

<u>תגובת ראש העירייה לדוח מבקר העירייה לשנת 2022:</u>

נושא האצלת הסמכויות מטופל, התוכנית הכוללנית בנושא תחבורה תוצג להערות עובדי העירייה ותושבי העיר, בקרות, שיפור תפעול וקיום ממשקים אפקטיביים, לטיפול צוות תיקון הליקויים.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שנדונה במועצת העיר מתאריך 07/11/2023:

לא קיימת התייחסות הוועדה לענייני ביקורת, או החלטת מועצה לתיקון הליקוי או לנושא בכללותו, מעבר לתגובת ראש העירייה.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2023/2024:

עד סיום הביקורת (15/10/2024) לא נדון בצוות תיקון הליקויים.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2024 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	ללא שינוי מהותי בשנת 2024, מכאן – לא תוקן.	✗ לא תוקן

7.4 הליקוי : בניגוד לסעיף 166 (אא) לפקודת העיריות [נוסח חדש], הוועדה לבטיחות בדרכים של העירייה לא התכנסה לכל הפחות פעם אחת ברבעון באף אחת מהשנים הנבדקות 2019,2020,2021.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

מומלץ להקפיד על כינוס הוועדה לבטיחות בדרכים בתדירות שתאפשר את קיום הגדרת תפקידיה השונים, ויש לכנס אותה לכל הפחות 4 פעמים בשנה (בכל רבעון כמוגדר בחוק).

הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	**בינונית**	גבוהה	גבוהה מאוד

תגובת ראש העירייה לדוח מבקר העירייה לשנת 2022:

נושא האצלת הסמכויות מטופל, התוכנית הכוללנית בנושא תחבורה תוצג להערות עובדי העירייה ותושבי העיר, בקרות, שיפור תפעול וקיום ממשקים אפקטיביים, לטיפול צוות תיקון הליקויים.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שנדונה במועצת העיר מתאריך 07/11/2023:

לא קיימת התייחסות הוועדה לענייני ביקורת, או החלטת מועצה לתיקון הליקוי או לנושא בכללותו, מעבר לתגובת ראש העירייה.

עיריית ערד
דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2023/2024:

עד סיום הביקורת (15/10/2024) לא נדון בצוות תיקון הליקויים.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2024 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	ללא שינוי מהותי בשנת 2024, מכאן – לא תוקן.	לא תוקן

7.5 הליקוי : בניגוד לסעיף 166 (אא) לפקודת העיריות [נוסח חדש], לא כינס ראש העירייה את הוועדה בהתאם לאמור בסעיף בחוק, למרות שזו לא התכנסה בכל 3 חודשים כמוגדר בחוק.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

יש לקיים מנגנון מעקב ואכיפה מתאים אחר התכנסות וועדות החובה, על מנת לעדכן את ראש העירייה כאשר וועדה לא מתכנסת בתדירות שהוגדרה בחוק, זאת על מנת לקיים את כלל פעולות העירייה הבאות לידי ביטוי בוועדות השונות.

הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	**בינונית**	גבוהה	גבוהה מאוד

תגובת ראש העירייה לדוח מבקר העירייה לשנת 2022:

נושא האצלת הסמכויות מטופל, התוכנית הכוללנית בנושא תחבורה תוצג להערות עובדי העירייה ותושבי העיר, בקרות, שיפור תפעול וקיום ממשקים אפקטיביים, לטיפול צוות תיקון הליקויים.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שנדונה במועצת העיר מתאריך 07/11/2023:

לא קיימת התייחסות הוועדה לענייני ביקורת, או החלטת מועצה לתיקון הליקוי או לנושא בכללותו, מעבר לתגובת ראש העירייה.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2023/2024:

עד סיום הביקורת (15/10/2024) לא נדון בצוות תיקון הליקויים.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2024 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	ללא שינוי מהותי בשנת 2024, מכאן – לא תוקן.	✗ לא תוקן

7.6 הליקוי : הוועדה לבטיחות בדרכים ולתנועה אושרה במועצת העירייה בהתאם לפקודת העיריות המגדירה ועדה זו כאחת מועדות שחובה להקימן. בפועל, באתר העירייה מפורסמים הפרוטוקולים של הוועדה לבטיחות בדרכים תחת הכותרת ועדת תנועה, ו/או וועדת תמרור (לא הוקמה ועדת תמרור בעירייה).

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

מומלץ לדייק בכותרת פרוטוקול הוועדה, ולהשתמש בשם הוועדה המוגדר בחוק כפי שאושרה במועצת העיר, תוך פרוט כלל החברים וציון מי מהחברים שלא נכחו בישיבה.

הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	**בינונית**	גבוהה	גבוהה מאוד

תגובת ראש העירייה לדוח מבקר העירייה לשנת 2022 :

נושא האצלת הסמכויות מטופל, התוכנית הכוללנית בנושא תחבורה תוצג להערות עובדי העירייה ותושבי העיר, בקרות, שיפור תפעול וקיום ממשקים אפקטיביים, לטיפול צוות תיקון הליקויים.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שנדונה במועצת העיר מתאריך 07/11/2023 :

לא קיימת התייחסות הוועדה לענייני ביקורת, או החלטת מועצה לתיקון הליקוי או לנושא בכללותו, מעבר לתגובת ראש העירייה.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2023/2024 :

עד סיום הביקורת (15/10/2024) לא נדון בצוות תיקון הליקויים.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2024 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	ללא שינוי מהותי בשנת 2024, על צוות תיקון הליקויים להחליט כיצד להסדיר את הליקוי, מכאן – לא תוקן.	

7.7 הליקוי : בניגוד להגדרת סמכויות רשות תמרור כמופיע ברשומות, ולחוק עזר (העמדת רכב וחנייתו) הוועדה לבטיחות בדרכים ולתנועה היא זו שעוסקת ומקבלת החלטות בנושאי חניה, זאת לכאורה ללא סמכות.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

יש להגדיר ולהבחין בין סמכויות רשות תמרור לבין סמכויות הועדה לבטיחות בדרכים ותנועה, בהתאם להגדרות הדינים השונים, ובכך לוודא כי החלטות בנושא חניה יתקבלו על ידי הגוף המוסמך לכך.

הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	**גבוהה**	גבוהה מאוד

תגובת ראש העירייה לדוח מבקר העירייה לשנת 2022 :

נושא האצלת הסמכויות מטופל, התוכנית הכוללנית בנושא תחבורה תוצג להערות עובדי העירייה ותושבי העיר, בקרות, שיפור תפעול וקיום ממשקים אפקטיביים, לטיפול צוות תיקון הליקויים.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שנדונה במועצת העיר מתאריך 07/11/2023 :

לא קיימת התייחסות הוועדה לענייני ביקורת, או החלטת מועצה לתיקון הליקוי או לנושא בכללותו, מעבר לתגובת ראש העירייה.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2023/2024 :

עד סיום הביקורת (15/10/2024) לא נדון בצוות תיקון הליקויים.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2024 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	ללא שינוי מהותי בשנת 2024, על צוות תיקון הליקויים להחליט כיצד להסדיר את הליקוי, מכאן – לא תוקן.	

7.8 הליקוי : בניגוד להגדרת סמכויות הוועדה לבטיחות בדרכים כמוגדר בחוק, הוועדה לא עוסקת כמעט בייזום ותכנון פעולות בתחומים הנוגעים לבטיחות בדרכים, ולא הגדירה תוכנית עבודה ארוכת טווח ממנה נגזרות תוכניות עבודה השנתיות בנושא הבטיחות בדרכים, כפועל יוצא גם אינה מפקחת על יישום התוכנית בהתאם לחובתה כמוגדר בחוק.

תגובת המבוקר : כלל תוכניות הבטיחות השנתיות נערכות על ידי נציג הרלב"ד בוועדה בהתאם לתקציב השנתי. נערכים סיורי כשל בטיחות בעיר בטרם הכנת תוכנית העבודה ואישורה ברלב"ד.

התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : התגובה לא סותרת את הממצא אלא מחזקת אותו, הפעולות המתוארות לא שקופה לחברי הוועדה ובכך אינם ממלאים את תפקידם כמתואר בממצא.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

יש לבצע מיפוי כולל של בעיות בטיחות בדרכים ואיתור צרכים בתחום, תוך התבססות על נתונים סטטיסטיים מהמשטרה ובהתאם לגבש תוכנית עבודה ארוכת טווח, ממנה תיגזר התוכנית השנתית, באחריות הועדה אף לפקח על יישום התוכניות.

הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	**בינונית**	גבוהה	גבוהה מאוד

תגובת ראש העירייה לדוח מבקר העירייה לשנת 2022 :

נושא האצלת הסמכויות מטופל, התוכנית הכוללנית בנושא תחבורה תוצג להערות עובדי העירייה ותושבי העיר, בקרות, שיפור תפעול וקיום ממשקים אפקטיביים, לטיפול צוות תיקון הליקויים.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שנדונה במועצת העיר מתאריך 07/11/2023:

לא קיימת התייחסות הוועדה לענייני ביקורת, או החלטת מועצה לתיקון הליקוי או לנושא בכללותו, מעבר לתגובת ראש העירייה.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2023/2024:

עד סיום הביקורת (15/10/2024) לא נדון בצוות תיקון הליקויים.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2024 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	ללא שינוי מהותי בשנת 2024, מכאן – לא תוקן.	לא תוקן

7.9 הליקוי : בניגוד להגדרת ההתנהלות המיטבית במדריך לנבחר לעניין פעילות מטה בטיחות עירוני (מנהל המטה הוא הגורם המבצע את תוכנית העבודה השנתית שאושרה על ידי הוועדה לבטיחות בדרכים ועל ידי הרשות הלאומית לבטיחות בדרכים במשרד התחבורה), לא פועל בעירייה מטה בטיחות בדרכים ולא הוגדרה משרת מנהל מטה הבטיחות.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

מומלץ לבחון נושא הקמת מטה בטיחות בדרכים ומינוי מנהל מטה, לשם הבטחת מעקב אחר ביצוע תוכנית העבודה השנתית ודיווח לוועדה לבטיחות בדרכים.

הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	**גבוהה**	גבוהה מאוד

תגובת ראש העירייה לדוח מבקר העירייה לשנת 2022:

נושא האצלת הסמכויות מטופל, התוכנית הכוללנית בנושא תחבורה תוצג להערות עובדי העירייה ותושבי העיר, בקרות, שיפור תפעול וקיום ממשקים אפקטיביים, לטיפול צוות תיקון הליקויים.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שנדונה במועצת העיר מתאריך 07/11/2023:

לא קיימת התייחסות הוועדה לענייני ביקורת, או החלטת מועצה לתיקון הליקוי או לנושא בכללותו, מעבר לתגובת ראש העירייה.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2023/2024:

עד סיום הביקורת (15/10/2024) לא נדון בצוות תיקון הליקויים.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2024 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	ללא שינוי מהותי בשנת 2024, מכאן – לא תוקן.	לא תוקן

7.10 הליקוי : בניגוד לפקודת העיריות הקובעת כי בעירייה שמספר תושביה עולה על- 30,000, מספר חברי ועדת הבטיחות והדרכים יהיה 12, בפועל העירייה מינתה רק 11 חברים לוועדה (בהתאם לדוחות הכספיים המבוקרים של העירייה לשנת 2018, אוכלוסיית העירייה מונה מעל ל-30,000 תושבים).

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

יש לעדכן את מספר חברי הוועדה לבטיחות בדרכים בהתאם למספר התושבים.

הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	**בינונית**	גבוהה	גבוהה מאוד

תגובת ראש העירייה לדוח מבקר העירייה לשנת 2022:

נושא האצלת הסמכויות מטופל, התוכנית הכוללנית בנושא תחבורה תוצג להערות עובדי העירייה ותושבי העיר, בקרות, שיפור תפעול וקיום ממשקים אפקטיביים, לטיפול צוות תיקון הליקויים.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שנדונה במועצת העיר מתאריך 07/11/2023:

לא קיימת התייחסות הוועדה לענייני ביקורת, או החלטת מועצה לתיקון הליקוי או לנושא בכללותו, מעבר לתגובת ראש העירייה.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2023/2024:

עד סיום הביקורת (15/10/2024) לא נדון בצוות תיקון הליקויים.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2024 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	ללא שינוי מהותי בשנת 2024, מכאן – לא תוקן.	לא תוקן

7.11 הליקוי : קצין הבטיחות בתעבורה משמש כאחראי תנועה, כמסייע ויועץ בנושאי הסדרי תנועה ובטיחות בדרכים לוועדה לבטיחות בדרכים ותנועה (שכאמור משמשת כמעין רשות תמרור), זאת ללא כל הכשרה או מומחיות מיוחדת בנושא ובניגוד להמלצת משרד התחבורה לרשויות תמרור למנות אדם בעל השכלה או ניסיון מתאים.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

מומלץ לבחון את התאמת קצין הבטיחות בתעבורה למלא את תפקיד אחראי התנועה לרשות התמרור, ולוודא כי פועלים בהתאם להמלצת משרד התחבורה בעניין מינוי יועץ זה.

הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

תגובת ראש העירייה לדוח מבקר העירייה לשנת 2022:

נושא האצלת הסמכויות מטופל, התוכנית הכוללנית בנושא תחבורה תוצג להערות עובדי העירייה ותושבי העיר, בקרות, שיפור תפעול וקיום ממשקים אפקטיביים, לטיפול צוות תיקון הליקויים.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שנדונה במועצת העיר מתאריך 07/11/2023:

לא קיימת התייחסות הוועדה לענייני ביקורת, או החלטת מועצה לתיקון הליקוי או לנושא בכללותו, מעבר לתגובת ראש העירייה.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2023/2024:

עד סיום הביקורת (15/10/2024) לא נדון בצוות תיקון הליקויים.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2024 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	ללא שינוי מהותי בשנת 2024, מכאן – לא תוקן.	לא תוקן

7.12 הליקוי : מינויו של אחראי התנועה בוועדה לבטיחות בדרכים ותנועה, כמייעץ לוועדה ומרכז את פעילותה, בוצע לאחר מינויו לוועדה כנציג העירייה אולם ללא הגדרת תפקיד מסודרת או קביעת תחומי אחריות.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

מומלץ לבחון הגדרת סמכויות ואחריות תפקיד אחראי התנועה ברשות התמרור, ולוודא כי אלה תואמים את המלצת משרד התחבורה.

הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	**גבוהה**	גבוהה מאוד

תגובת ראש העירייה לדוח מבקר העירייה לשנת 2022 :

נושא האצלת הסמכויות מטופל, התוכנית הכוללנית בנושא תחבורה תוצג להערות עובדי העירייה ותושבי העיר, בקרות, שיפור תפעול וקיום ממשקים אפקטיביים, לטיפול צוות תיקון הליקויים.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שנדונה במועצת העיר מתאריך 07/11/2023 :

לא קיימת התייחסות הוועדה לענייני ביקורת, או החלטת מועצה לתיקון הליקוי או לנושא בכללותו, מעבר לתגובת ראש העירייה.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2023/2024 :

עד סיום הביקורת (15/10/2024) לא נדון בצוות תיקון הליקויים.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2024 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	ללא שינוי מהותי בשנת 2024, מכאן – לא תוקן.	

7.13 הליקוי : לא נמצא כל דיווח או דיון בוועדה לבטיחות בדרכים ותנועה בתוכנית המתאר הכוללנית המקודמת בעירייה שאמורה לכלול נספח תחבורה המפרט פתרונות תחבורתיים והצעות לשיפור המערכת התחבורתית בעיר

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

מומלץ לבחון דיווח או דיון של מחברי תוכנית המתאר הכוללנית לעניין נספח התחבורה במסגרת הוועדה לבטיחות בדרכים ותנועה, מאחר וזו עוסקת בכל נושא התחבורה בעיר.

הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	**גבוהה**	גבוהה מאוד

תגובת ראש העירייה לדוח מבקר העירייה לשנת 2022 :

נושא האצלת הסמכויות מטופל, התוכנית הכוללנית בנושא תחבורה תוצג להערות עובדי העירייה ותושבי העיר, בקרות, שיפור תפעול וקיום ממשקים אפקטיביים, לטיפול צוות תיקון הליקויים.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שנדונה במועצת העיר מתאריך 07/11/2023 :

לא קיימת התייחסות הוועדה לענייני ביקורת, או החלטת מועצה לתיקון הליקוי או לנושא בכללותו, מעבר לתגובת ראש העירייה.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2023/2024 :

עד סיום הביקורת (15/10/2024) לא נדון בצוות תיקון הליקויים.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2024 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	ללא שינוי מהותי בשנת 2024, מכאן – לא תוקן.	לא תוקן

מטרת ביקורת מספר 2 - בחינת יישום חוק העזר- פיקוח.

7.14 הליקוי : נמצא כי לא קיימת תוכנית הדרכה תקופתית להשתלמויות או ריענון בנושאי הפיקוח העירוני בכלל ובנושא החניה בפרט.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

מומלץ לבנות תוכנית הדרכה וריענון תקופתי על מנת לוודא כי הפקחים מעודכנים בחידושי חקיקה ופסיקה בתחום אחריותם.

הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	**בינונית**	גבוהה	גבוהה מאוד

תגובת ראש העירייה לדוח מבקר העירייה לשנת 2022 :

נושא האצלת הסמכויות מטופל, התוכנית הכוללנית בנושא תחבורה תוצג להערות עובדי העירייה ותושבי העיר, בקרות, שיפור תפעול וקיום ממשקים אפקטיביים, לטיפול צוות תיקון הליקויים.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שנדונה במועצת העיר מתאריך 07/11/2023 :

לא קיימת התייחסות הוועדה לענייני ביקורת, או החלטת מועצה לתיקון הליקוי או לנושא בכללותו, מעבר לתגובת ראש העירייה.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2023/2024 :

עד סיום הביקורת (15/10/2024) לא נדון בצוות תיקון הליקויים.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

<u>תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2024 :</u>

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	ללא שינוי מהותי בשנת 2024, מכאן – לא תוקן.	לא תוקן

7.15 הליקוי : בניגוד למערך בקרה ראוי, אין בעירייה נוהל בנושא אופן הפיקוח על החניה. נוהל כתוב מגדיר בין היתר, את מדיניות הארגון ומטרותיו, את השיטה לביצוע התהליכים אשר לשמם נכתבו, את בעלי התפקידים אשר לוקחים בו חלק, את תחומי האחריות של כל אחד מהם, את דרכי הביצוע של תהליכים על כל שלביהם, הגורם האחראי לביצוע בכל שלב והגורם בעל סמכות הפיקוח והבקרה.

<u>המלצת הביקורת לתיקון הליקוי</u> :

מומלץ לבחון בניית נוהל עבודה מחייב לפיקוח בכלל ולנושא הפיקוח על החניה בפרט.

<u>הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא</u> :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

<u>תגובת ראש העירייה לדוח מבקר העירייה לשנת 2022</u> :

נושא האצלת הסמכויות מטופל, התוכנית הכוללנית בנושא תחבורה תוצג להערות עובדי העירייה ותושבי העיר, בקרות, שיפור תפעול וקיום ממשקים אפקטיביים, לטיפול צוות תיקון הליקויים.

<u>החלטת הוועדה לענייני ביקורת שנדונה במועצת העיר מתאריך 07/11/2023</u> :

לא קיימת התייחסות הוועדה לענייני ביקורת, או החלטת מועצה לתיקון הליקוי או לנושא בכללותו, מעבר לתגובת ראש העירייה.

<u>התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2023/2024</u> :

עד סיום הביקורת (15/10/2024) לא נדון בצוות תיקון הליקויים.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2024 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	ללא שינוי מהותי בשנת 2024, מכאן – לא תוקן.	לא תוקן

7.16 הליקוי : בניגוד למערך בקרה ראוי המאפשר בין השאר בסיס להתנהלות בחיסכון ויעילות, ובחינת איכות הביצוע, לא קיימות תוכניות עבודה לפיקוח העירוני.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

מומלץ לבחון בניית תוכניות עבודה למחלקת הפיקוח.

הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

תגובת ראש העירייה לדוח מבקר העירייה לשנת 2022 :

נושא האצלת הסמכויות מטופל, התוכנית הכוללנית בנושא תחבורה תוצג להערות עובדי העירייה ותושבי העיר, בקרות, שיפור תפעול וקיום ממשקים אפקטיביים, לטיפול צוות תיקון הליקויים.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שנדונה במועצת העיר מתאריך 07/11/2023 :

לא קיימת התייחסות הוועדה לענייני ביקורת, או החלטת מועצה לתיקון הליקוי או לנושא בכללותו, מעבר לתגובת ראש העירייה.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2023/2024 :

עד סיום הביקורת (15/10/2024) לא נדון בצוות תיקון הליקויים.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2024 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב

לא נקבע	לא נקבע	ללא שינוי מהותי בשנת 2024, מכאן – לא תוקן.	

7.17 הליקוי : בניגוד למנהל תקין, לא הוגדרו יעדים לפיקוח העירוני, דבר המונע שיפור איכות ויעילות פעילות הפיקוח.

<u>המלצת הביקורת לתיקון הליקוי</u> :

מומלץ לבחון הגדרת יעדים למחלקת הפיקוח בכלל ולנושא החניה בפרט (אין הכוונה למספר דוחות, אלא לדוגמא למספר אופטימלי של מעבר על כלל אזורי החניה, שעות עומס בחניונים, שיעור דוחות שבוטלו וכד').

<u>הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא</u> :

נמוכה מאוד	נמוכה	**בינונית**	גבוהה	גבוהה מאוד

<u>תגובת ראש העירייה לדוח מבקר העירייה לשנת 2022</u> :

נושא האצלת הסמכויות מטופל, התוכנית הכוללנית בנושא תחבורה תוצג להערות עובדי העירייה ותושבי העיר, בקרות, שיפור תפעול וקיום ממשקים אפקטיביים, לטיפול צוות תיקון הליקויים.

<u>החלטת הוועדה לענייני ביקורת שנדונה במועצת העיר מתאריך 07/11/2023</u> :

לא קיימת התייחסות הוועדה לענייני ביקורת, או החלטת מועצה לתיקון הליקוי או לנושא בכללותו, מעבר לתגובת ראש העירייה.

<u>התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2023/2024</u> :

עד סיום הביקורת (15/10/2024) לא נדון בצוות תיקון הליקויים.

<u>תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2024</u> :

אחראי לטיפול	**מועד אחרון לטיפול**	**בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה**	**תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב**

לא נקבע	לא נקבע	ללא שינוי מהותי בשנת 2024, מכאן – לא תוקן.	

7.18 הליקוי : אין ברשות העירייה תיעוד להנפקת תווי חניה קודם לחודש 4/2021, תאריך החלפת תוכנת ניהול הנושא.

<u>המלצת הביקורת לתיקון הליקוי</u> :

מומלץ לפנות למפעילי התוכנה הקודמת בבקשה לקבל את הנתונים של תווי החניה בפורמט שיאפשר לעירייה להשתמש בו כשיעלה הצורך. כן מומלץ כי בכל התקשרות עם מפעילי תוכנה יובהר כי המידע האצור בתוכנה הוא רכוש העירייה וכי זה יועבר בצורה מוגדרת עם סיום השימוש בתוכנה.

<u>הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא</u> :

נמוכה מאוד	נמוכה	**בינונית**	גבוהה	גבוהה מאוד

<u>תגובת ראש העירייה לדוח מבקר העירייה לשנת 2022</u> :

נושא האצלת הסמכויות מטופל, התוכנית הכוללנית בנושא תחבורה תוצג להערות עובדי העירייה ותושבי העיר, בקרות, שיפור תפעול וקיום ממשקים אפקטיביים, לטיפול צוות תיקון הליקויים.

<u>החלטת הוועדה לענייני ביקורת שנדונה במועצת העיר מתאריך 07/11/2023</u> :

לא קיימת התייחסות הוועדה לענייני ביקורת, או החלטת מועצה לתיקון הליקוי או לנושא בכללותו, מעבר לתגובת ראש העירייה.

<u>התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2023/2024</u> :

עד סיום הביקורת (15/10/2024) לא נדון בצוות תיקון הליקויים.

<u>תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2024</u> :

אחראי לטיפול	**מועד אחרון לטיפול**	**בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה**	**תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב**

לא נקבע	לא נקבע	ללא שינוי מהותי בשנת 2024, מכאן – לא תוקן.	

7.19 הליקוי : בניגוד למוגדר בחוק העזר, בדבר פקיעת תוקף תווי החניה בעת הפסקת השימוש ברכב או מעבר דירה, בפועל רק במידה והתושב ידווח מיוזמתו על נסיבות לפקיעת תוקף התו, התו יבוטל.

<u>המלצת הביקורת לתיקון הליקוי</u> :

יש לפעול בהתאם למוגדר בחוק העזר לעניין ביטול תו חניה עקב שינוי בעלות על רכב, או מעבר דירה. לחלופין, ככל ולא ניתן לאכוף את הסעיף מומלץ לשנות את חוק העזר בהתאם.

<u>הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא</u> :

נמוכה מאוד	**נמוכה**	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

<u>תגובת ראש העירייה לדוח מבקר העירייה לשנת 2022</u> :

נושא האצלת הסמכויות מטופל, התוכנית הכוללנית בנושא תחבורה תוצג להערות עובדי העירייה ותושבי העיר, בקרות, שיפור תפעול וקיום ממשקים אפקטיביים, לטיפול צוות תיקון הליקויים.

<u>החלטת הוועדה לענייני ביקורת שנדונה במועצת העיר מתאריך 07/11/2023</u> :

לא קיימת התייחסות הוועדה לענייני ביקורת, או החלטת מועצה לתיקון הליקוי או לנושא בכללותו, מעבר לתגובת ראש העירייה.

<u>התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2023/2024</u> :

עד סיום הביקורת (15/10/2024) לא נדון בצוות תיקון הליקויים.

<u>תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2024</u> :

אחראי לטיפול	**מועד אחרון לטיפול**	**בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה**	**תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב**
לא נקבע	לא נקבע	מחוסר מהותיות הליקוי – הפסקת מעקב.	

7.20 הליקוי : נמצאו מספר מקרים של סגירת פניות בתוכנת המוקד העירוני, באופן לא ברור. המענה לפניות כלל התייחסות שלא ניתן להבין ממנה כיצד טופלה הפנייה, כך למשל נרשם במספר מקרים "הטיפול הסתיים". סגירת פניות באופן זה, לא מאפשרת לנתח האם הפניה מוצדקת או לא, ולא מאפשרת תיקון התנהלות ככל ונדרש.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

מומלץ לנטר את אופן המענה לפניות המוקד, ולוודא כי מפורטת סיבת סגירת הפניה, באופן ממנו ניתן להסיק האם התלונה מוצדקת, והאם התנהלות העירייה היתה ראויה או חסרה, זאת על מנת להפיק לקחים ולהשתפר בעתיד.

הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

תגובת ראש העירייה לדוח מבקר העירייה לשנת 2022 :

נושא האצלת הסמכויות מטופל, התוכנית הכוללנית בנושא תחבורה תוצג להערות עובדי העירייה ותושבי העיר, בקרות, שיפור תפעול וקיום ממשקים אפקטיביים, לטיפול צוות תיקון הליקויים.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שנדונה במועצת העיר מתאריך 07/11/2023 :

לא קיימת התייחסות הוועדה לענייני ביקורת, או החלטת מועצה לתיקון הליקוי או לנושא בכללותו, מעבר לתגובת ראש העירייה.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2023/2024 :

עד סיום הביקורת (15/10/2024) לא נדון בצוות תיקון הליקויים.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2024 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	ליקוי חד פעמי במהותו, מכאן – הפסקת מעקב.	הפסקת מעקב

7.21 הליקוי : עדכון חוק העזר אשר אושר במליאת המועצה בחודש 1/2022, בוצע ללא התייעצות עם מנהל הפיקוח העירוני האמון על יישומו בשטח, באמצעות עובדיו.

עיריית ערד
דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

מומלץ להתייעץ עם הגורמים העירוניים המיישמים את חוקי העזר בשטח, לפני שינוי חוק העזר, זאת על מנת לאפשר תיקון חוק העזר בהתאם לבעיות בפועל, ובכך לאפשר אכיפה יעילה ואפקטיבית יותר.

הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	**בינונית**	גבוהה	גבוהה מאוד

תגובת ראש העירייה לדוח מבקר העירייה לשנת 2022 :

נושא האצלת הסמכויות מטופל, התוכנית הכוללנית בנושא תחבורה תוצג להערות עובדי העירייה ותושבי העיר, בקרות, שיפור תפעול וקיום ממשקים אפקטיביים, לטיפול צוות תיקון הליקויים.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שנדונה במועצת העיר מתאריך 07/11/2023 :

לא קיימת התייחסות הוועדה לענייני ביקורת, או החלטת מועצה לתיקון הליקוי או לנושא בכללותו, מעבר לתגובת ראש העירייה.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2023/2024 :

עד סיום הביקורת (15/10/2024) לא נדון בצוות תיקון הליקויים.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2024 :

אחראי לטיפול	**מועד אחרון לטיפול**	**בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה**	**תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב**
לא נקבע	לא נקבע	ללא שינוי מהותי בשנת 2024, מכאן – לא תוקן.	לא תוקן

7.22 הליקוי : העירייה לא פעלה להגדרת חניון לרכב כבד, כך שרכבים כבדים חונים ברחבי העיר (מספר עשרות), הרכבים מפריעים לתנועה הסדירה, מסכנים את הולכי הרגל ומהווים מטרד לתושבים הגרים בסמוך.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

מומלץ לבחון הגדרת חניון רכב כבד, על מנת להקטין את הסיכון והמטרד בחניית רכבים כבדים בשכונות מגורים.

הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	**בינונית**	גבוהה	גבוהה מאוד

תגובת ראש העירייה לדוח מבקר העירייה לשנת 2022 :

נושא האצלת הסמכויות מטופל, התוכנית הכוללנית בנושא תחבורה תוצג להערות עובדי העירייה ותושבי העיר, בקרות, שיפור תפעול וקיום ממשקים אפקטיביים, לטיפול צוות תיקון הליקויים.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שנדונה במועצת העיר מתאריך 07/11/2023 :

לא קיימת התייחסות הוועדה לענייני ביקורת, או החלטת מועצה לתיקון הליקוי או לנושא בכללותו, מעבר לתגובת ראש העירייה.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2023/2024 :

עד סיום הביקורת (15/10/2024) לא נדון בצוות תיקון הליקויים.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2024 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	ללא שינוי מהותי בשנת 2024, מכאן – לא תוקן.	לא תוקן

מטרת ביקורת מספר 3 – בחינת יישום חוק העזר - ההיבט הכספי.

7.23 הליקוי : על פי הנתונים מתוכנות ניהול הקנסות, לכאורה שיעור הגביה הממוצע עומד על 45%, ללא מערכת בקרה רציפה כולל יעדים, לא ניתן לקבוע אם שיעור זה הינו טוב יחסית, או לא.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

מומלץ להגדיר יעדים ולמדוד את שיעור גבית הדוחות של הפיקוח העירוני לפי נושאים, לצורך הפקת לקחים ושיפור התנהלות יחידת הפיקוח בכללותה וכל פקח בפני עצמו.

הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	**בינונית**	גבוהה	גבוהה מאוד

תגובת ראש העירייה לדוח מבקר העירייה לשנת 2022 :

נושא האצלת הסמכויות מטופל, התוכנית הכוללנית בנושא תחבורה תוצג להערות עובדי העירייה ותושבי העיר, בקרות, שיפור תפעול וקיום ממשקים אפקטיביים, לטיפול צוות תיקון הליקויים.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שנדונה במועצת העיר מתאריך 07/11/2023 :

לא קיימת התייחסות הוועדה לענייני ביקורת, או החלטת מועצה לתיקון הליקוי או לנושא בכללותו, מעבר לתגובת ראש העירייה.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2023/2024 :

עד סיום הביקורת (15/10/2024) לא נדון בצוות תיקון הליקויים.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2024 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	ללא שינוי מהותי בשנת 2024, מכאן – לא תוקן.	לא תוקן

7.24 הליקוי : העירייה מאפשרת הגשת בקשה לביטול קנס, אך אינה מפרסמת את העילות בגינן ניתן לבטל קנס, סביר כי חלק מהבקשות לביטול הקנס לא היו מוגשות אם עילות הביטול היו מפורסמות.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

מומלץ לפרסם את העילות האפשריות לביטול קנס חניה.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	**נמוכה**	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

תגובת ראש העירייה לדוח מבקר העירייה לשנת 2022 :

נושא האצלת הסמכויות מטופל, התוכנית הכוללנית בנושא תחבורה תוצג להערות עובדי העירייה ותושבי העיר, בקרות, שיפור תפעול וקיום ממשקים אפקטיביים, לטיפול צוות תיקון הליקויים.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שנדונה במועצת העיר מתאריך 07/11/2023 :

לא קיימת התייחסות הוועדה לענייני ביקורת, או החלטת מועצה לתיקון הליקוי או לנושא בכללותו, מעבר לתגובת ראש העירייה.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2023/2024 :

עד סיום הביקורת (15/10/2024) לא נדון בצוות תיקון הליקויים.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2024 :

אחראי לטיפול	**מועד אחרון לטיפול**	**בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה**	**תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב**
לא נקבע	לא נקבע	ללא שינוי מהותי בשנת 2024, מכאן – לא תוקן.	לא תוקן

7.25 הליקוי : לא קיים פרוט בתוכנת ניהול הקנסות לגבי סיבת ביטול הקנס, דבר המונע ניטור ובקרה על הסיבות לביטול.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

מומלץ להגדיר כי חובה לפרט את עילת ביטול הקנס בתוכנת ניהול הקנסות, זאת על מנת להבטיח שקיפות שתאפשר ניטור ובקרה מתאימים, וכן על מנת לאפשר הפקת לקחים ושימור ידע במחלקת הפיקוח.

הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	**בינונית**	גבוהה	גבוהה מאוד

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

<u>תגובת ראש העירייה לדוח מבקר העירייה לשנת 2022:</u>

נושא האצלת הסמכויות מטופל, התוכנית הכוללנית בנושא תחבורה תוצג להערות עובדי העירייה ותושבי העיר, בקרות, שיפור תפעול וקיום ממשקים אפקטיביים, לטיפול צוות תיקון הליקויים.

<u>החלטת הוועדה לענייני ביקורת שנדונה במועצת העיר מתאריך 07/11/2023:</u>

לא קיימת התייחסות הוועדה לענייני ביקורת, או החלטת מועצה לתיקון הליקוי או לנושא בכללותו, מעבר לתגובת ראש העירייה.

<u>התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2023/2024:</u>

עד סיום הביקורת (15/10/2024) לא נדון בצוות תיקון הליקויים.

<u>תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2024:</u>

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	ללא שינוי מהותי בשנת 2024, מכאן – לא תוקן.	לא תוקן

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

4.2.8 אשכול נגב מזרחי

סיכום – מתוך 18 ליקויים לגביהם נערך מעקב אחר תיקון ליקויים :

סטטוס הליקוי נכון לתאריך 31/12/2024	תוקן	תוקן חלקית	לא תוקן	הפסקת מעקב
מספר הליקויים בסטטוס	0	0	18	0
שיעור מכלל הליקויים	0%	0%	100%	0%

מטרת ביקורת מספר 1 – בחינת התנהלות האשכול והשירותים שהאשכול מספק לעיריית ערד.

8.1 הליקוי : מבחינת עיריית ערד, כשל האשכול במבחן התוצאה ולא עמד בחלק ניכר מהאתגרים שלשמם הוקמו האשכולות מלכתחילה :

כך, פעילות האשכול ברובה המוחלט היא כספק של הרשויות ופחות גוף יוזם וחדשני (בפועל עיריית ערד לא נצרכת לרוב השירותים אותם מספק האשכול).

כך, תפיסת האזוריות לא קודמה מספיק, בפועל שיתופי הפעולה והאמון בין הרשויות לא השתפרו מהותית מהעבר.

כך, בפועל, לא מומשו תוכניות של פיתוח אזורי ותכלול מהלכים משותפים בנושאים מהותיים.

תגובת המבוקר : אנו חולקים על המלצה זו של המבקר (וגם בהמשך בהקשר של ערד) גם אם הממצאים שמצא בדוח הינם נכונים כי להבנתנו הסתכלות זו מבטאת השקפה צרה של משמעות השותפות באשכול והערך ששותפות זו נותנת לתושבי העיר. סולידאריות עם המרחב, טובת השכנים ("טוב לשכן טוב גם לי"), ועוד מילים "גסות" ראוי שימשיכו לנגד עינינו כדי שנקום "מחר בבוקר" לנגב שראוי וטוב לחיות בו. לא מדובר בעוד פרויקט כלכלי שצריך למדוד כמה שקלים נשארו בכיסנו...

התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : תגובת המבוקר לא סותרת את הממצא, גם ההמלצה אינה עוסקת בפן הכלכלי או החברתי כמשתמע מתגובת המבוקר, אלא בבחינת תרומת פעילות האשכול בפועל בהיבטים המפורטים בממצא, ברמה האזורית בכלל ומבחינת העיר ערד והחזון העירוני בפרט.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

לאחר שבע שנים בהן העירייה היתה חלק מאשכול נגב מזרחי , ובפועל אינה נצרכת לרוב השירותים אותם מספק האשכול, מומלץ לבחון את המשך החברות באשכול, מבחינת עלות תועלת (פחות בהיבט הכספי, ויותר בהיבט השקעת הזמן של נציגי העירייה) והן מבחינת תרומת האשכול לליבת החזון העירוני "חוויה מיטבית לתושב", ולשיפור התפיסה והפיתוח האזורי.

הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	**בינונית**	גבוהה	גבוהה מאוד

תגובת ראש העירייה לדוח מבקר העירייה לשנת 2022 :

לעניין חזון האשכול והאסטרטגיה במאי 2023 ערך האשכול כנס בן יומיים עם כלל נציגי הרשויות לחידוד הנושא האסטרטגי. לעניין המשך החברות באשכול, הנושא יידון בעתיד הקרוב ויוצג למועצת העיר לדיון.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שנדונה במועצת העיר מתאריך 07/11/2023 :

לא קיימת התייחסות הוועדה לענייני ביקורת, או החלטת מועצה לתיקון הליקוי או לנושא בכללותו, מעבר לתגובת ראש העירייה.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2023/2024 :

עד סיום הביקורת (15/10/2024) לא נדון בצוות תיקון הליקויים.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2024 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	ללא שינוי מהותי בשנת 2024, מכאן – לא תוקן.	לא תוקן

8.2 הליקוי : לא נמצא כל תיעוד לאופן הגדרת ובחירת חזון האשכול.

תגובת המבוקר : האשכול ביצע עבודה מול ויחד עם יועצים ארגוניים על מנת לבנות יחד את חזון האשכול כחלק מתהליך ארגוני שהאשכול עבר בשנים קודמות. יחד עם זאת לאור

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

ממצאי הביקורת האשכול לוקח על עצמו בשנת 2023 לקיים תהליך מוסדר להגדרת החזון מעבר למה שנעשה עד כה ולוודא כי יתועד כנדרש.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

בהתאם לכללי מנהל תקין מומלץ לקיים תהליך מוסדר להגדרת החזון הארגוני (תוך עדכונו השוטף בהתאם למציאות ולצרכים בשטח), ולוודא כי נשמר תיעוד מתאים.

הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

תגובת ראש העירייה לדוח מבקר העירייה לשנת 2022 :

לעניין חזון האשכול והאסטרטגיה במאי 2023 ערך האשכול כנס בן יומיים עם כלל נציגי הרשויות לחידוד הנושא האסטרטגי. לעניין המשך החברות באשכול, הנושא יידון בעתיד הקרוב ויוצג למועצת העיר לדיון.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שנדונה במועצת העיר מתאריך 07/11/2023 :

לא קיימת התייחסות הוועדה לענייני ביקורת, או החלטת מועצה לתיקון הליקוי או לנושא בכללותו, מעבר לתגובת ראש העירייה.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2023/2024 :

עד סיום הביקורת (15/10/2024) לא נדון בצוות תיקון הליקויים.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2024 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	ללא שינוי מהותי בשנת 2024, מכאן – לא תוקן.	לא תוקן

8.3 הליקוי : לא נמצא כל פרסום של החזון באתר האינטרנט של האשכול.

<u>תגובת המבוקר : החזון מהווה מטרת העל באופן קבוע בכל תכניות העבודה של האגפים והמחלקות השונות באשכול. השנה לאור ממצאי הביקורת נקפיד שכל עובדי האשכול ייחשפו באופן משמעות לחזון וכן ייקבעו תכניות ומדדים ליישומו.</u>

<u>המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :</u>

לשם הטמעת החזון הארגוני, רצוי כי זה יפורסם לכלל העובדים ויופיע באתר האינטרנט של האשכול, וכן מומלץ כי יקבעו תוכניות ומדדים ליישומו.

<u>הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :</u>

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	**גבוהה**	גבוהה מאוד

<u>תגובת ראש העירייה לדוח מבקר העירייה לשנת 2022 :</u>

לעניין חזון האשכול והאסטרטגיה במאי 2023 ערך האשכול כנס בן יומיים עם כלל נציגי הרשויות לחידוד הנושא האסטרטגי. לעניין המשך החברות באשכול, הנושא יידון בעתיד הקרוב ויוצג למועצת העיר לדיון.

<u>החלטת הוועדה לענייני ביקורת שנדונה במועצת העיר מתאריך 07/11/2023 :</u>

לא קיימת התייחסות הוועדה לענייני ביקורת, או החלטת מועצה לתיקון הליקוי או לנושא בכללותו, מעבר לתגובת ראש העירייה.

<u>התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2023/2024 :</u>

עד סיום הביקורת (15/10/2024) לא נדון בצוות תיקון הליקויים.

<u>תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2024 :</u>

אחראי לטיפול	**מועד אחרון לטיפול**	**בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה**	**תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב**
לא נקבע	לא נקבע	ללא שינוי מהותי בשנת 2024, מכאן – לא תוקן.	לא תוקן

8.4 הליקוי : בהתאם למחקר הכנסת משנת 2019 שציין כי לא קיימת בקרה ולא פיקוח של משרד הפנים על פעילות האשכולות, גם באשכול נגב מזרחי גובשה תוכנית אסטרטגית (חלקית), רק בתחילת שנת 2022 בעוד שהאשכול הגדיר במסמך תאגוד האשכול משנת 2014 אבן דרך של הכנת תוכנית אסטרטגית עד סוף שנת 2014, עיכוב של כשמונה שנים.
תגובת המבוקר : ככל שהביקורת הינה על האשכול, אזי מטה האשכול ומנהלי האגפים מכוונים לעמוד ביעדים שנקבעו והוטל על עוזרת המנכל לרכז את הבקרה על יישום תכניות העבודה והגשמת היעדים כפי שמומלץ על ידי המבקר.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :
מומלץ למסד מנגנון ניטור ומדידה, שיתריע במקרים בהם האשכול לא עומד בתוכנית העבודה ואבני הדרך שקבע שיש לקיים.

הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	**גבוהה**	גבוהה מאוד

תגובת ראש העירייה לדוח מבקר העירייה לשנת 2022 :
לעניין חזון האשכול והאסטרטגיה במאי 2023 ערך האשכול כנס בן יומיים עם כלל נציגי הרשויות לחידוד הנושא האסטרטגי. לעניין המשך החברות באשכול, הנושא יידון בעתיד הקרוב ויוצג למועצת העיר לדיון.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שנדונה במועצת העיר מתאריך 07/11/2023 :
לא קיימת התייחסות הוועדה לענייני ביקורת, או החלטת מועצה לתיקון הליקוי או לנושא בכללותו, מעבר לתגובת ראש העירייה.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2023/2024 :
עד סיום הביקורת (15/10/2024) לא נדון בצוות תיקון הליקויים.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2024 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	ללא שינוי מהותי בשנת 2024, מכאן – לא תוקן.	לא תוקן

8.5 הליקוי : נמצא כי התוכנית האסטרטגית משנת 2022 המליצה על מדדי הצלחה אשר אינם יעדים מדידים (כמות, איכות, זמן), מכאן בפועל, אין כל אפשרות להגדיר את הצלחת יישום התוכנית.

<u>תגובת המבוקר : התכנית האסטרטגית הגדירה את כווני הפעולה והתחומים בהם ראוי ונכון לאשכול לעסוק בהם. מאז סיומה של התכנית עסוק האשכול בהוצאת תיקי פרויקטים רלבנטיים לתחומים שנבחרו ובפרויקטים אלו ייקבעו מדדי הצלחה מדידים וברורים יותר.</u>

<u>המלצת הביקורת לתיקון הליקוי</u> :

מומלץ להגדיר מדדי הצלחה מדויקים על מנת לאפשר לבחון את מידת יישום התוכנית האסטרטגית.

<u>הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא</u> :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	**גבוהה**	גבוהה מאוד

<u>תגובת ראש העירייה לדוח מבקר העירייה לשנת 2022</u> :

לעניין חזון האשכול והאסטרטגיה במאי 2023 ערך האשכול כנס בן יומיים עם כלל נציגי הרשויות לחידוד הנושא האסטרטגי. לעניין המשך החברות באשכול, הנושא יידון בעתיד הקרוב ויוצג למועצת העיר לדיון.

<u>החלטת הוועדה לענייני ביקורת שנדונה במועצת העיר מתאריך 07/11/2023</u> :

לא קיימת התייחסות הוועדה לענייני ביקורת, או החלטת מועצה לתיקון הליקוי או לנושא בכללותו, מעבר לתגובת ראש העירייה.

<u>התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2023/2024</u> :

עד סיום הביקורת (15/10/2024) לא נדון בצוות תיקון הליקויים.

<u>תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2024 :</u>

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	ללא שינוי מהותי בשנת 2024, מכאן – לא תוקן.	✗ לא תוקן

8.6 הליקוי : בניגוד להגדרות במסמך התאגוד משנת 2014 בו צוינו שלושה פורומים מקצועיים לצורך בניית תוכנית אסטרטגית, בתחומים של איכות הסביבה, תיירות, חירום ובטחון, בפועל התוכנית האסטרטגית של 2021 מטפלת רק בנושא התיירות וזאת כחלק ממנועי צמיחה אזוריים.

תגובת המבוקר : בהינתן משאבים מתאימים האשכול ישלים "תכנית אסטרטגית" לתחום איכות הסביבה. בנושא חירום ובטחון בשלב זה ולאור המשאבים המוגבלים והסיכון היחסי הקטן של האשכול בתחום זה לאור מיקומו הגיאוגרפי של האשכול, הוחלט שלא לפעול לעת עתה בעצימות גבוהה בתחום.

התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : תגובת המבוקר לא סותרת את הממצא, לשיטת הביקורת מן הראוי כי החלטה על תיעדוף קידום נושאי התוכנית האסטרטגית, תתקבל באופן מוסדר על ידי אותם הגורמים שהרכיבו את מסמך התאגוד, ובחרו את הנושאים.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

מומלץ להשלים ולבנות תוכנית אסטרטגית לכלל נושאי הליבה של האשכול (איכות סביבה, חירום וביטחון), וכן לחלק השני של חזון האשכול (יצירת שיתופי פעולה לשיפור איכות החיים באזור).

הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

תגובת ראש העירייה לדוח מבקר העירייה לשנת 2022 :

לעניין חזון האשכול והאסטרטגיה במאי 2023 ערך האשכול כנס בן יומיים עם כלל נציגי הרשויות לחידוד הנושא האסטרטגי. לעניין המשך החברות באשכול, הנושא יידון בעתיד הקרוב ויוצג למועצת העיר לדיון.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שנדונה במועצת העיר מתאריך 07/11/2023 :

לא קיימת התייחסות הוועדה לענייני ביקורת, או החלטת מועצה לתיקון הליקוי או לנושא בכללותו, מעבר לתגובת ראש העירייה.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2023/2024 :

עד סיום הביקורת (15/10/2024) לא נדון בצוות תיקון הליקויים.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2024 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב

לא נקבע	לא נקבע	ללא שינוי מהותי בשנת 2024, מכאן – לא תוקן.	

8.7 הליקוי : בניגוד לתפיסת משרד הפנים את האשכולות כמנוע לפיתוח כלכלי, סביבתי וחברתי, ובניגוד לחזון של האשכול המגדיר צמיחה אזורית מכלילה, התוכנית האסטרטגית עוסקת כמעט אך ורק במנוע הכלכלי ולא בצמיחה סביבתית וחברתית, שכולן הוגדרו כתורמות למטרת העל שהיא שיפור איכות החיים של התושבים באזור.

<u>תגובת המבוקר : מי משמגדיר איך וכיצד יפעל האשכול ומה התיעדוף של המשימות הרבות המונחות לפתחו הינה מועצת האשכול. לכן מבלי להמעיט בתחומים שעולים בביקורת התמקדה העבודה האסטרטגית בצרכים הכלכליים. עם זאת בשנתיים האחרונות האשכול נכנס יותר ויותר לפעילות בתחומים החברתיים ופועל לפתחן ולמצוא מנועי צמיחה רלבנטיים בתחומים אלו.</u>

התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : תגובת המבוקר לא סותרת את הממצא, מאחר ולא צורף כל תיעוד להחלטת מועצת האשכול לגבי תיעדוף משימות כאמור בתגובת המבוקר, הממצא וההמלצה נותרים ללא שינוי. לשיטת הביקורת ככל והוחלט לא לתעדף חלק מחזון האשכול, מן הראוי לעדכן את החזון בהתאם (מאחר והחזון מגדיר את מטרות העל עם התיעדוף הגבוה ביותר).

<u>המלצת הביקורת לתיקון הליקוי</u> :

לשם הגשמת מטרת העל של שיפור איכות החיים של התושבים באזור, מומלץ לכלול בתוכנית האסטרטגית גם את מנועי הצמיחה ברבדים החברתיים והסביבתיים, ולא רק את הרובד הכלכלי.

<u>הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא</u> :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	**גבוהה**	**גבוהה מאוד**

<u>תגובת ראש העירייה לדוח מבקר העירייה לשנת 2022</u> :

לעניין חזון האשכול והאסטרטגיה במאי 2023 ערך האשכול כנס בן יומיים עם כלל נציגי הרשויות לחידוד הנושא האסטרטגי. לעניין המשך החברות באשכול, הנושא יידון בעתיד הקרוב ויוצג למועצת העיר לדיון.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שנדונה במועצת העיר מתאריך 07/11/2023:

לא קיימת התייחסות הוועדה לענייני ביקורת, או החלטת מועצה לתיקון הליקוי או לנושא בכללותו, מעבר לתגובת ראש העירייה.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2023/2024:

עד סיום הביקורת (15/10/2024) לא נדון בצוות תיקון הליקויים.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2024 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	ללא שינוי מהותי בשנת 2024, מכאן – לא תוקן.	לא תוקן

8.8 הליקוי : בניגוד למקובל בעולם העסקי ואף בחברות ממשלתיות, וכן בניגוד לחובת הדירקטוריון והדירקטורים לטפל בסיכונים, האשכול לא קיים סקר סיכונים ובהתאם לא מתקיים הליך ניהול סיכונים, דבר העלול לפגום בהשגת מטרות האשכול.

תגובת המבוקר : האשכול ילמד את הנושא, ויבחן כיצד עם המשאבים המוגבלים שעומדים לרשותו תתבצע הערכת סקר סיכונים לטייב את קבלת ההחלטות באשכול, למרות הייחודיות והדינמיות והאופי היזמי והגמיש של הארגון ופעולותיו.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

מומלץ לקיים הליך ניהול סיכונים אפקטיבי באשכול , הכולל בין השאר עריכת סקר סיכונים מקיף (כולל סיכונים אזוריים), ומינוי מנהל סיכונים, על מנת להביא לתהליך קבלת החלטות טוב יותר, וכפועל יוצא מכך לשיפור ברמת הניהול באשכול.

הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

תגובת ראש העירייה לדוח מבקר העירייה לשנת 2022:

לעניין חזון האשכול והאסטרטגיה במאי 2023 ערך האשכול כנס בן יומיים עם כלל נציגי הרשויות לחידוד הנושא האסטרטגי. לעניין המשך החברות באשכול, הנושא יידון בעתיד הקרוב ויוצג למועצת העיר לדיון.

<u>החלטת הוועדה לענייני ביקורת שנדונה במועצת העיר מתאריך 07/11/2023:</u>

לא קיימת התייחסות הוועדה לענייני ביקורת, או החלטת מועצה לתיקון הליקוי או לנושא בכללותו, מעבר לתגובת ראש העירייה.

<u>התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2023/2024:</u>

עד סיום הביקורת (15/10/2024) לא נדון בצוות תיקון הליקויים.

<u>תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2024 :</u>

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	ללא שינוי מהותי בשנת 2024, מכאן – לא תוקן.	לא תוקן

8.9 הליקוי : רוב פעילות האשכול מתבססת על קולות קוראים כמשק סגור, ופחות בהסדרת תוכניות עבודה מבוססות סיכונים, במטרה למזער פגיעה במטרות האשכול.

<u>תגובת המבוקר : האשכול בוחן בזהירות רבה לעבור מ"ספק שירותים" בלבד, לגוף המשלב גם פעולות נוספות כהקמת חברת אנרגיה משותפת עם המגזר הפרטי או בהקמת יחידת הנדסה המהווה גוף כלכלי שיעמוד בזכות עצמו וכמובן הכל בכפוף לרגולציה המכבידה הקיימת לעת עתה.</u>

<u>המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :</u>

מומלץ לבחון שינוי אופן פעילות, מתפיסה פסיבית של ספק שירותים בהתאם לקולות קוראים רלוונטיים המפורסמים על ידי משרדי הממשלה השונים, לפעולה אקטיבית מבוססת ניהול סיכונים להשגת מטרות האשכול.

<u>הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :</u>

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

עיריית ערד
דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

<u>תגובת ראש העירייה לדוח מבקר העירייה לשנת 2022 :</u>

לעניין חזון האשכול והאסטרטגיה במאי 2023 ערך האשכול כנס בן יומיים עם כלל נציגי הרשויות לחידוד הנושא האסטרטגי. לעניין המשך החברות באשכול, הנושא יידון בעתיד הקרוב ויוצג למועצת העיר לדיון.

<u>החלטת הוועדה לענייני ביקורת שנדונה במועצת העיר מתאריך 07/11/2023 :</u>

לא קיימת התייחסות הוועדה לענייני ביקורת, או החלטת מועצה לתיקון הליקוי או לנושא בכללותו, מעבר לתגובת ראש העירייה.

<u>התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2023/2024 :</u>

עד סיום הביקורת (15/10/2024) לא נדון בצוות תיקון הליקויים.

<u>תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2024 :</u>

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	ללא שינוי מהותי בשנת 2024, מכאן – לא תוקן.	

<u>מטרת ביקורת מספר 2 – בחינת פעולות האשכול בתחום הבריאות.</u>

8.10 הליקוי : למרות הצורך לקידום הבריאות ברשויות האשכול בהתאם לאתגרים שעלו בכנס של האשכול בנושא "בריאות והוגנות בכל מדיניות" , וכפי שמתבטא הן בסקר שביעות רצון של מכון המחקר של הכנסת מדצמבר 2019, והן מנתוני תוחלת החיים, שיעור חולי סכרת, ועודף משקל של תלמידים, לאחר מעל שנתיים מזכיית האשכול בתקציב הקול הקורא "לפיתוח אסטרטגיות אזוריות והנעת מיזמים לקידום בריאות והזדקנות בריאה", לא בוצע כל קמפיין להגברת מודעות התושבים, ועובדי הרשויות לעניין הבריאות ותפקיד האשכול בקידומה.

<u>תגובת המבוקר :</u>

א. <u>בתוכנית העבודה התלת שנתית לא הוגדר קמפיין חלק מתוכנית העבודה.</u>

ב. *<u>בשלב ראשון, השקיע האשכול בהקמה וביסוס תשתיות ברשויות באמצעות תוכנית לפיתוח מנהיגות, ליווי ומעטפת מקצועי ובהקמת יחידות בריאות, זאת בשל השונות הגדולה, חוסר בשלות וחוסר תשתיות בתחום הבריאות ברשויות האשכול.</u>*

ג. *<u>ללא הכנת תשתית, קמפיין מכל סוג שהוא יהווה בזבוז כספי ציבור.</u>*

<u>לכן: פעילות האשכול בתחום הבריאות בשלב ראשון התמקדה בביסוס תשתיות.</u>

התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר: תגובת המבוקר לא סותרת את הממצא, בכנס שערך האשכול מתאריך 5/10/21 הוגדרו 4 אתגרים אחד מהם עוסק בתשתיות, אחר עוסק בהטמעה. הממצא מצביע כי נושא ההטמעה טרם טופל ובהתאם ההמלצה לעתיד. לשיטת הביקורת ככל והפעילות המקצועית לא מלווה בקמפיין מתאים, סיכויי ההצלחה קטנים (פחות חשיפה, פחות משתתפים ופחות מודעות לאורח חיים בריא לדוגמה), במקרה זה לאשכול עמדה ייחודית לקיים לקמפיין אזורי (גם במתודולוגיה של פרויקט "אפשרי בריא" המתוארת בפרק הבא, לאחר ההתארגנות וגיבוש תוכניות עבודה, יש לקיים פרסום ותקשורת עם התושבים).

<u>המלצת הביקורת לתיקון הליקוי</u>:

מומלץ לפעול להטמעת נושא קידום הבריאות באשכול, כולל הסברה על מרכיבי הבריאות, וכיצד האשכול בכלל וכל רשות בפרט, פועלים בנושא לטובת התושבים.

<u>הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא</u>:

נמוכה מאוד	נמוכה	**בינונית**	גבוהה	גבוהה מאוד

<u>תגובת ראש העירייה לדוח מבקר העירייה לשנת 2022</u>:

לעניין חזון האשכול והאסטרטגיה במאי 2023 ערך האשכול כנס בן יומיים עם כלל נציגי הרשויות לחידוד הנושא האסטרטגי. לעניין המשך החברות באשכול, הנושא יידון בעתיד הקרוב ויוצג למועצת העיר לדיון.

<u>החלטת הוועדה לענייני ביקורת שנדונה במועצת העיר מתאריך 07/11/2023</u>:

לא קיימת התייחסות הוועדה לענייני ביקורת, או החלטת מועצה לתיקון הליקוי או לנושא בכללותו, מעבר לתגובת ראש העירייה.

<u>התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2023/2024</u>:

עד סיום הביקורת (15/10/2024) לא נדון בצוות תיקון הליקויים.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2024 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	ללא שינוי מהותי בשנת 2024, מכאן – לא תוקן.	

8.11 הליקוי : תוכנית העבודה של האשכול לשנת 2022 בתחום הבריאות, לא כוללת יעדים מדידים (כמות, איכות, זמן) לכלל מטרות התוכנית, מכאן לא ניתן להבין האם פעילות האשכול בתחום הבריאות, מקדמת את השגת המטרות שהוגדרו הן מבחינת הישגים והן מבחינת איכות.

תגובת המבוקר : תחום הבריאות הינו תחום חדש ואנו נפעל השנה לדייק ולהגדיר יעדים מדידים לתכני העבודה בתחום זה.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

מומלץ להגדיר יעדים לתוכנית העבודה של האשכול (כמותיים, איכותיים ותחומים בזמנים), זאת על מנת לאפשר ניטור והפקת לקחים.

הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

תגובת ראש העירייה לדוח מבקר העירייה לשנת 2022 :

לעניין חזון האשכול והאסטרטגיה במאי 2023 ערך האשכול כנס בן יומיים עם כלל נציגי הרשויות לחידוד הנושא האסטרטגי. לעניין המשך החברות באשכול, הנושא יידון בעתיד הקרוב ויוצג למועצת העיר לדיון.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שנדונה במועצת העיר מתאריך 07/11/2023 :

לא קיימת התייחסות הוועדה לענייני ביקורת, או החלטת מועצה לתיקון הליקוי או לנושא בכללותו, מעבר לתגובת ראש העירייה.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2023/2024 :

עד סיום הביקורת (15/10/2024) לא נדון בצוות תיקון הליקויים.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2024 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	ללא שינוי מהותי בשנת 2024, מכאן – לא תוקן.	לא תוקן

8.12 הליקוי : בניגוד לתפיסת קיום האשכול ולחזון האשכול, העוסקים בתפיסה וקידום אזוריים, תוכנית העבודה של האשכול לשנת 2022 בתחום הבריאות, לא מגדירות יעדים ברמת האשכול/האזור (למעט הכנה לאמנת בריאות אשכולית).

תגובת המבוקר : התכנית פועלת כשנה וחצי, כאשר בתקופת הזמן הראשונית פעלנו לבניית אסטרטגיה ורתימת שותפים. את התוצרים ניתן יהיה לראות בשנה הקרובה וכאמור האשכול יפעל לדייק ולהגדיר יעדים מדידים בתחום זה השנה.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

מומלץ להגדיר יעדים אזוריים בתוכנית העבודה של האשכול (כמותיים, איכותיים ותחומים בזמנים), זאת על מנת לאפשר ניטור והפקת לקחים.

הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

תגובת ראש העירייה לדוח מבקר העירייה לשנת 2022 :

לעניין חזון האשכול והאסטרטגיה במאי 2023 ערך האשכול כנס בן יומיים עם כלל נציגי הרשויות לחידוד הנושא האסטרטגי. לעניין המשך החברות באשכול, הנושא יידון בעתיד הקרוב ויוצג למועצת העיר לדיון.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שנדונה במועצת העיר מתאריך 07/11/2023 :

לא קיימת התייחסות הוועדה לענייני ביקורת, או החלטת מועצה לתיקון הליקוי או לנושא בכללותו, מעבר לתגובת ראש העירייה.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2023/2024 :

עד סיום הביקורת (15/10/2024) לא נדון בצוות תיקון הליקויים.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2024 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	ללא שינוי מהותי בשנת 2024, מכאן – לא תוקן.	לא תוקן

8.13 הליקוי : בניגוד לתפיסת מושג הבריאות הרחבה (גורמים סביבתיים, גורמים חברתיים כלכליים, התנהגות בריאות, שירותי בריאות), בתחום הבריאות האשכול מתרכז בעיקר בהתנהגויות בריאות, למרות שבפועל עוסק גם בשאר הנושאים.

תגובת המבוקר : האשכול יבחן את המלצות הביקורת ויפעל בהתאם לתוצאות בחינה זו.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

מומלץ לתכלל את פעילות האשכול הקשורה לבריאות (איכות הסביבה, מנועי צמיחה כלכלית, קהילתיות...) ולהציג כחלק מתוכנית הבריאות האשכולית.

הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	**בינונית**	גבוהה	גבוהה מאוד

תגובת ראש העירייה לדוח מבקר העירייה לשנת 2022 :

לעניין חזון האשכול והאסטרטגיה במאי 2023 ערך האשכול כנס בן יומיים עם כלל נציגי הרשויות לחידוד הנושא האסטרטגי. לעניין המשך החברות באשכול, הנושא יידון בעתיד הקרוב ויוצג למועצת העיר לדיון.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שנדונה במועצת העיר מתאריך 07/11/2023 :

לא קיימת התייחסות הוועדה לענייני ביקורת, או החלטת מועצה לתיקון הליקוי או לנושא בכללותו, מעבר לתגובת ראש העירייה.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2023/2024 :

עד סיום הביקורת (15/10/2024) לא נדון בצוות תיקון הליקויים.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2024 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	ללא שינוי מהותי בשנת 2024, מכאן – לא תוקן.	לא תוקן

8.14 הליקוי : בהתאם לסקר שביעות רצון התושבים משנת 2018 בעיר ערד, עולה כי רוב הנושאים המרכיבים את הגדרת הבריאות הרחבה, מוגדרים כנדרשים לשיפור בעיר (תעסוקה, תמיכה חברתית, ניקיון וכד').

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

מומלץ להגדיר גורם מתכלל לכלל תחומי הבריאות בהם עוסקת העירייה (גורמים סביבתיים, גורמים חברתיים כלכליים, התנהגות בריאות, שירותי בריאות), ולהטמיע את ההגדרה בקרב עובדי העירייה ותושבי העיר.

הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	**בינונית**	גבוהה	גבוהה מאוד

תגובת ראש העירייה לדוח מבקר העירייה לשנת 2022 :

לעניין חזון האשכול והאסטרטגיה במאי 2023 ערך האשכול כנס בן יומיים עם כלל נציגי הרשויות לחידוד הנושא האסטרטגי. לעניין המשך החברות באשכול, הנושא יידון בעתיד הקרוב ויוצג למועצת העיר לדיון.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שנדונה במועצת העיר מתאריך 07/11/2023 :

לא קיימת התייחסות הוועדה לענייני ביקורת, או החלטת מועצה לתיקון הליקוי או לנושא בכללותו, מעבר לתגובת ראש העירייה.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2023/2024 :

עד סיום הביקורת (15/10/2024) לא נדון בצוות תיקון הליקויים.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2024 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	ללא שינוי מהותי בשנת 2024, מכאן – לא תוקן.	✗ לא תוקן

8.15 הליקוי : נושא הבריאות מטופל במסגרת אגפי ומחלקות העירייה השונים, לדוגמה :

א. "גורמים סביבתיים" – מטופל בהנדסה, איכות הסביבה, שפ"ע.

ב. "גורמים חברתיים כלכליים" – מטופל ברווחה, חינוך, חכ"ל.

ג. "התנהגות בריאות" – מטופל במתנ"ס, מקדם בריאות, חינוך, רווחה.

ד. שירותי בריאות – מיון קדמי, מקדם בריאות - תאום עם קופות חולים.

העירייה לא בנתה תוכנית מקושרת תקציב לתחום, ולא קבעה יעדים המאפשרים ניטור והפקת לקחים.

<u>המלצת הביקורת לתיקון הליקוי</u> :

מומלץ להגדיר יעדים בעיריית ערד לתחום הבריאות ובהתאם לבנות תוכנית עבודה מקושרת תקציב.

<u>הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא</u> :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	**גבוהה**	גבוהה מאוד

<u>תגובת ראש העירייה לדוח מבקר העירייה לשנת 2022</u> :

לעניין חזון האשכול והאסטרטגיה במאי 2023 ערך האשכול כנס בן יומיים עם כלל נציגי הרשויות לחידוד הנושא האסטרטגי. לעניין המשך החברות באשכול, הנושא יידון בעתיד הקרוב ויוצג למועצת העיר לדיון.

<u>החלטת הוועדה לענייני ביקורת שנדונה במועצת העיר מתאריך 07/11/2023</u> :

לא קיימת התייחסות הוועדה לענייני ביקורת, או החלטת מועצה לתיקון הליקוי או לנושא בכללותו, מעבר לתגובת ראש העירייה.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2023/2024:

עד סיום הביקורת (15/10/2024) לא נדון בצוות תיקון הליקויים.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2024 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	ללא שינוי מהותי בשנת 2024, מכאן – לא תוקן.	לא תוקן

8.16 הליקוי : העירייה לא בנתה תוכנית אסטרטגית רב שנתית לקידום הבריאות, תוך הבחנה בין מגזרים וגילאים שונים (תהליכי שיפור בריאות וחינוך לאורח חיים בריא מצריכים מספר שנים).

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

מומלץ לקיים עבודת מטה מקיפה לבחינת הצרכים של כלל המגזרים והגילאים בעיר ערד, ובהתאם לבנות תוכנית אסטרטגית רב שנתית בתחום שתספק מענה לכלל תושבי העיר.

הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	**גבוהה**	גבוהה מאוד

תגובת ראש העירייה לדוח מבקר העירייה לשנת 2022:

לעניין חזון האשכול והאסטרטגיה במאי 2023 ערך האשכול כנס בן יומיים עם כלל נציגי הרשויות לחידוד הנושא האסטרטגי. לעניין המשך החברות באשכול, הנושא יידון בעתיד הקרוב ויוצג למועצת העיר לדיון.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שנדונה במועצת העיר מתאריך 07/11/2023:

לא קיימת התייחסות הוועדה לענייני ביקורת, או החלטת מועצה לתיקון הליקוי או לנושא בכללותו, מעבר לתגובת ראש העירייה.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2023/2024:

עד סיום הביקורת (15/10/2024) לא נדון בצוות תיקון הליקויים.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2024 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	ללא שינוי מהותי בשנת 2024, מכאן – לא תוקן.	✗ לא תוקן

8.17 הליקוי : בניגוד להגדרת הפרויקט כ"בריאות בכל מדיניות", בפועל אין כל דגש על הנושא בתוכניות העבודה של אגפי ומחלקות העירייה, ואין כל תקציב ייעודי מהותי לקידום הנושא.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

מומלץ לבחון את תחום הבריאות כחלק מניהול הסיכונים העירוני, לתעדף אותו בהתאם לסיכון שמהווה, ובהתאם לתקצב את התחום.

הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	**בינונית**	גבוהה	גבוהה מאוד

תגובת ראש העירייה לדוח מבקר העירייה לשנת 2022 :

לעניין חזון האשכול והאסטרטגיה במאי 2023 ערך האשכול כנס בן יומיים עם כלל נציגי הרשויות לחידוד הנושא האסטרטגי. לעניין המשך החברות באשכול, הנושא יידון בעתיד הקרוב ויוצג למועצת העיר לדיון.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שנדונה במועצת העיר מתאריך 07/11/2023 :

לא קיימת התייחסות הוועדה לענייני ביקורת, או החלטת מועצה לתיקון הליקוי או לנושא בכללותו, מעבר לתגובת ראש העירייה.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2023/2024 :

עד סיום הביקורת (15/10/2024) לא נדון בצוות תיקון הליקויים.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

<u>תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2024 :</u>

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	ללא שינוי מהותי בשנת 2024, מכאן – לא תוקן.	לא תוקן

8.18 הליקוי : בניגוד להגדרת הפרויקט כ"בריאות בכל מדיניות", העירייה לא השכילה ליישם את תוכנית אפשרי בריא במקום התעסוקה, ולא מקיימת מסגרת לפעילות לעובדי העירייה.

<u>המלצת הביקורת לתיקון הליקוי</u> :

מומלץ לבחון את קידום תוכנית אפשרי בריא גם בעירייה כמעסיק.

<u>הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא</u> :

נמוכה מאוד	נמוכה	**בינונית**	גבוהה	גבוהה מאוד

<u>תגובת ראש העירייה לדוח מבקר העירייה לשנת 2022</u> :

לעניין חזון האשכול והאסטרטגיה במאי 2023 ערך האשכול כנס בן יומיים עם כלל נציגי הרשויות לחידוד הנושא האסטרטגי. לעניין המשך החברות באשכול, הנושא יידון בעתיד הקרוב ויוצג למועצת העיר לדיון.

<u>החלטת הוועדה לענייני ביקורת שנדונה במועצת העיר מתאריך 07/11/2023</u> :

לא קיימת התייחסות הוועדה לענייני ביקורת, או החלטת מועצה לתיקון הליקוי או לנושא בכללותו, מעבר לתגובת ראש העירייה.

<u>התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2023/2024</u> :

עד סיום הביקורת (15/10/2024) לא נדון בצוות תיקון הליקויים.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

<u>תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2024 :</u>

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן /לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	ללא שינוי מהותי בשנת 2024, מכאן – לא תוקן.	לא תוקן

פרק 10 - מעקב אחר תיקון ליקויים שנים קודמות (2012-2021)

תוכן העניינים

נושא	עמוד
1 . כללי – רקע.	763
2. טבלה מסכמת מעקב תיקון ליקויים לשנים 2012-2021	764
3. טבלאות מסכמות מעקב תיקון ליקויים לפי שנים 2012-2021	764-770
4. מעקב סטטוס ליקויים דוחות מבקר העירייה 2012-2021	771-1091

עיריית ערד
דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

1. כללי – רקע.

להלן עדכון (נכון לתום שנת 2024) של סטטוס הליקויים שנמצא בדוח המבקר לשנת 2023 כי לא תוקנו/תוקנו חלקית.

<u>תקנות העיריות (דין וחשבון מבקר העירייה), התשל"ד-1974, מגדירות בין השאר:</u>

1. תאריך הגשת דין וחשבון

מבקר העירייה יגיש לראש העירייה... דין וחשבון ... על ממצאי הביקורת שערך.

2. תוכן דין וחשבון

בדין וחשבון יסכם המבקר את פעולותיו בשטח הביקורת, ויפרט בו את הליקויים.

3. המלצות

המבקר יביא בדין וחשבון את המלצותיו לתיקון הליקויים ולמניעתם בעתיד.

4. רשימת מעקב

הדין וחשבון יפרט את המעקב אחרי התיקון של ממצאי הביקורת בדינים וחשבונות קודמים ... והוא יציין אם הליקוי שעליו הצביעו תוקן.

<u>הביקורת חילקה את הטיפול בליקויים לארבע קטגוריות:</u>

1. ליקוי שתוקן - או בהתאם לתגובת ראש העירייה לדוח הביקורת/סיכומי הוועדה לענייני ביקורת, או באופן אחר לפי החלטת צוות תיקון ליקויים או ביוזמת המבוקר.
2. ליקוי שתוקן חלקית - משמע בוצעו פעולות תיקון שלא הביאו לתיקון מלא של הליקוי או לנטרול מלא של הסיכון עליו הצביע.
3. ליקוי שלא תוקן – משמע שהמבוקר ממשיך לפעול ללא שינוי לאחר דוח הביקורת.
4. הפסקת מעקב - אחר תיקון הליקוי וזאת במספר מקרים:

א. החלטת צוות תיקון הליקויים העירוני להכיל את הליקוי (לא לטפל בו, או שבניגוד לממצאי מעקב הביקורת המעידים שהליקוי לא תוקן, לשיטת צוות תיקון הליקויים, הליקוי תוקן).

ב. ליקוי שהפך לא רלוונטי (לדוגמא ליקוי המתייחס לתוכנה שהשימוש בה הופסק).

ג. ליקוי חד פעמי שלא סביר שיחזור על עצמו (כגון מקרה נקודתי או טעות אנוש).

ד. ליקוי בנושא ביקורת לגביו בוצעה ביקורת חדשה בדוח זה.

ה. ליקוי שאינו מהותי/מערכתי שעברו כ-7 שנים מפרסומו בדוח המבקר ולא טופל, מאחר ומצביע כי בפועל, העירייה/הגוף העירוני המבוקר בחרה שלא לטפל בו או שאינה מסוגלת לטפל בו.

2. טבלה מסכמת מעקב תיקון ליקויים דוחות מבקר העירייה לשנים 2012-2021

נושא הביקורת	סך ליקויים שתוקנו	סך ליקויים שתוקנו חלקית	סך ליקויים שלא תוקנו	סך ליקויים בהם הופסק המעקב	סה"כ ליקויים
כלל הנושאים	28	35	409	71	543
באחוז מכלל הליקויים (543 סה"כ)	5%	7%	75%	13%	100%
באחוז רק מהליקויים הרלוונטיים (472 סה"כ)	5.9%	7.4%	86.7%	---	100%

3. טבלאות מסכמות מעקב תיקון ליקויים לפי שנים 2012-2021

טבלה מסכמת לפי נושאי הביקורת, מעקב אחר תיקון ליקויים
דוח מבקר העירייה לשנת 2012

בשנת 2019 הופסק המעקב אחר רוב הליקויים מדוח זה, למעט ליקוי מהותי אחד במחלקת הגביה (כיום אגף הכנסות).

נושא הביקורת	סך ליקויים שתוקנו	סך ליקויים שתוקנו חלקית	סך ליקויים שלא תוקנו	סך ליקויים בהם הופסק המעקב	סה"כ ליקויים
גזברות - מערך החייבים	---	1	---	---	1
באחוז מכלל הליקויים (1 סה"כ)	---	---	---	100%	100%

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

טבלה מסכמת לפי נושאי הביקורת, מעקב אחר תיקון ליקויים
דוח מבקר העירייה לשנת 2013

בשנת 2021 **הופסק המעקב אחר כל הליקויים** מדוח זה מכמה סיבות עיקריות :

1. מאחר ועברו מעל 7 שנים מאז שהביקורת הביאה את הליקוי לידיעת המבוקר והליקוי לא תוקן, מכאן, לפחות במבחן התוצאה נראה כי העירייה לא מתכוונת או לא מסוגלת לטפל בליקוי (מעקב אחר תיקון ליקויים דורש משאבי ביקורת שהם לא בלתי מוגבלים, מכאן, הוחלט שיש לקבוע גבול לתקופת המעקב, אחרת קיים סיכון כי הביקורת תעסוק רק בנושא זה, ולא יערכו ביקורות בנושאים רלוונטיים אחרים).
2. ביקורת חוזרת בחלק מהנושאים בשנים הבאות.

טבלה מסכמת לפי נושאי הביקורת, מעקב אחר תיקון ליקויים
דוח מבקר העירייה לשנת 2014

להלן הליקויים שנותרו למעקב.

נושא הביקורת	סך ליקויים שתוקנו	סך ליקויים שתוקנו חלקית	סך ליקויים שלא תוקנו	סך ליקויים בהם הופסק המעקב	סה"כ ליקויים
לשכת ראש העירייה – התנהלות שוטפת.	**1**	**---**	**1**	**---**	**2**
תפקוד צוות תיקון ליקויים	**---**	**---**	**3**	**---**	**3**
סה"כ ליקויים	**1**	**---**	**4**	**---**	**5**
באחוז מכלל הליקויים (4 סה"כ)	**20%**	**0%**	**80%**	**0%**	**100%**
באחוז רק מהליקויים הרלוונטיים (4 סה"כ)	**20%**	**0%**	**80%**	**----**	**100%**

טבלה מסכמת לפי נושאי הביקורת, מעקב אחר תיקון ליקויים
דוח מבקר העירייה לשנת 2015

בשנת 2022 הופסק המעקב אחר כל הליקויים מדוח זה מהסיבות המפורטות מעלה (ראה פרוט בנושא דוח מבקר העירייה לשנת 2013).

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

טבלה מסכמת לפי נושאי הביקורת, מעקב אחר תיקון ליקויים
דוח מבקר העירייה לשנת 2016

נושא הביקורת	סך ליקויים שתוקנו	סך ליקויים שתוקנו חלקית	סך ליקויים שלא תוקנו	סך ליקויים בהם הופסק המעקב	סה"כ ליקויים
גזברות – רישום בספרים וניהול ספקים, חוזים וערבויות.	---	1	3	---	4
סה"כ ליקויים	---	1	3	---	4
באחוז מכלל הליקויים (4 סה"כ)	0%	25%	75%	0%	100%
באחוז רק מהליקויים הרלוונטיים (4 סה"כ)	0%	25%	75%	----	100%

טבלה מסכמת לפי נושאי הביקורת, מעקב אחר תיקון ליקויים
דוח מבקר העירייה לשנת 2017

נושא הביקורת	סך ליקויים שתוקנו	סך ליקויים שתוקנו חלקית	סך ליקויים שלא תוקנו	סך ליקויים בהם הופסק המעקב	סה"כ ליקויים
התנהלות ועדת המכרזים בעירייה	---	---	---	10	10
רשות ניקוז ים המלח - ניהול סיכונים ובקרה על פרויקטים.	---	---	---	17	17
מחלקת תברואה – מדור ביעור אשפה ומדור ניקוי רחובות	6	4	6	4	20
סה"כ ליקויים	6	4	6	31	47
באחוז מכלל הליקויים (47 סה"כ)	13%	8%	13%	66%	100%
באחוז רק מהליקויים הרלוונטיים (16 סה"כ)	37.5%	25%	37.5%	----	100%

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

טבלה מסכמת לפי נושאי הביקורת, מעקב אחר תיקון ליקויים
דוח מבקר העירייה לשנת 2018

נושא הביקורת	סך ליקויים שתוקנו	סך ליקויים שתוקנו חלקית	סך ליקויים שלא תוקנו	סך ליקויים בהם הופסק המעקב	סה"כ ליקויים
טוהר מידות ואתיקה	---	1	4	---	5
התנהלות ואפקטיביות ועדת הכספים	2	---	7	1	10
הועדה לתכנון ובניה בעיריית ערד – תכנון עירוני	---	---	3	---	3
הועדה לתכנון ובניה בעיריית ערד – מערך הפיקוח	---	---	5	---	5
מחלקת תברואה - רישוי עסקים	---	5	14	---	19
מחלקת תברואה - יחידת הווטרינריה	---	---	1	1	2
ביצוע פרויקט הנגשת רובע האומנים למתחם ישפרו סנטר	---	1	6	2	9
החברה הכלכלית לערד בע"מ – ניהול נכסים	2	4	---	1	7
סה"כ ליקויים	4	11	40	5	60
באחוז מכלל הליקויים (60 סה"כ)	7%	18%	67%	8%	100%
באחוז רק מהליקויים הרלוונטיים (55 סה"כ)	7%	20%	73%	----	100%

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

טבלה מסכמת לפי נושאי הביקורת, מעקב אחר תיקון ליקויים
דוח מבקר העירייה לשנת 2019

נושא הביקורת	סך ליקויים שתוקנו	סך ליקויים שתוקנו חלקית	סך ליקויים שלא תוקנו	סך ליקויים בהם הופסק המעקב	סה"כ ליקויים
מימוש החזון העירוני – תחום התיירות.	3	---	8	12	23
יישום ואכיפת חוק עזר עירוני לערד בנושא מודעות ושלטים.	2	2	24	---	28
תאגידים עירוניים – ניהול רשומות, תיעוד ודיווח.	---	---	18	---	18
התנהלות ועדת תמיכות.	---	2	5	---	7
התנהלות הלשכה המשפטית.	---	1	11	2	14
ניהול פרויקטים (בניה) באמצעות החברה למשק וכלכלה.	---	---	10	4	14
מחלקת חינוך – מיצוי הכנסות.	---	---	9	5	14
סה"כ ליקויים	5	5	85	23	118
באחוז מכלל הליקויים (118 סה"כ)	4%	4%	72%	20%	100%
באחוז רק מהליקויים הרלוונטיים (95 סה"כ)	5%	5%	90%	----	100%

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

טבלה מסכמת לפי נושאי הביקורת, מעקב אחר תיקון ליקויים
דוח מבקר העירייה לשנת 2020

נושא הביקורת	סך ליקויים שתוקנו	סך ליקויים שתוקנו חלקית	סך ליקויים שלא תוקנו	סך ליקויים בהם הופסק המעקב	סה"כ ליקויים
מימוש החזון העירוני – הנדבך הדמוגרפי.	---	2	11	---	13
ניהול נכסי העירייה.	---	1	27	---	28
הוועדה לתכנון ובניה – ניהול כספי.	---	---	28	---	28
גזברות ומחלקת חינוך – התחשבנות מול מפעיל התיכון העירוני.	---	---	31	---	31
יישום חוק שוויון לאנשים עם מוגבלות.	---	---	11	9	20
מחלקת מחשוב – עמידה בתקנות הגנת הפרטיות.	---	---	18	---	18
יישום ואכיפת חוק עזר עירוני לערד בנושא מבנים מסוכנים.	1	---	18	---	19
המועצה הדתית – הרחבת בית העלמין	---	---	25	---	25
סה"כ ליקויים	1	3	169	9	182
באחוז מכלל הליקויים (182 סה"כ)	1%	2%	92%	5%	100%
באחוז רק מהליקויים הרלוונטיים (173 סה"כ)	1%	2%	97%	----	100%

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

טבלה מסכמת לפי נושאי הביקורת, מעקב אחר תיקון ליקויים
דוח מבקר העירייה לשנת 2021

נושא הביקורת	סך ליקויים שתוקנו	סך ליקויים שתוקנו חלקית	סך ליקויים שלא תוקנו	סך ליקויים בהם הופסק המעקב	סה"כ ליקויים
מימוש החזון העירוני – נדבך החינוך	---	---	12	2	14
מחלקת משאבי אנוש ומדור שכר – ניהול וחישוב השכר	6	---	4	1	11
הועדה לתכנון ובניה בעיריית ערד – התנהלות ויישום הרפורמה בהיבט המנהלי.	---	2	8	---	10
מחלקת מחשוב – ניהול הרשאות ובקרה על השימוש במערכות המאגרים.	---	1	20	---	21
ניהול צי הרכב העירוני.	2	---	23	---	25
סקר הבטחת איכות חיצוני לפעילות הביקורת בעירייה.	---	1	5	---	6
יישום חוק עזר לערד (שירותי שמירה, אבטחה וסדר ציבורי), התשע"ט 2019.	3	1	7	---	11
מתנ"ס ערד ניהול תחום הספורט העירוני	---	5	23	---	28
סה"כ ליקויים	11	10	102	3	126
באחוז מכלל הליקויים (126 סה"כ)	9%	8%	81%	2%	100%
באחוז רק מהליקויים הרלוונטיים (123 סה"כ)	9%	8%	83%	----	100%

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

4. מעקב סטטוס ליקויים דוחות מבקר העירייה 2012-2021

טבלה של ממצאי הביקורת לשנים 2012-2021 שטרם תוקנו/תוקנו חלקית נכון לשנת 2023, כולל מעקב סטטוס הליקויים נכון לבדיקת הביקורת במהלך שנת 2024

מספר סידורי 2024 (מספר דוח שנה שעברה)	הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים	מחלקה אחראית	נושא הפרק בדוח הביקורת	שנת הדוח בה הוצג הממצא	סטטוס ב-2024 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב
1 (1)	אין מערך נהלים כתובים למחלקת הגביה בעירייה.	גזברות	מערך הגביה והטיפול בחייבים	2012	תוקן חלקית
2 (2)	בניגוד לחוק שוויון לאנשים עם מוגבלות ותקנותיו, לשכת ראשת העירייה אינה מונגשת (הגישה במדרגות בלבד).	הנהלת העירייה	התנהלות לשכת ראש העירייה	2014	תוקן
3 (3)	לא קיים מערך לניטור ופיקוח על מעקב החלטות של מועצת העירייה, ישיבות הנהלת העירייה, פגישות עם גורמי חוץ וועדות העירייה.	הנהלת העירייה	התנהלות לשכת ראש העירייה	2014	לא תוקן
4 (6)	במבחן התוצאה כשל צוות תיקון הליקויים בטיפול בתיקון הליקויים של דוחות מבקר העירייה לשנים 2018-2022, מאחר ומעל 50% (ובחלק מהשנים מעל 80%) מהליקויים עדיין לא	מנכ"ל העירייה	תפקוד צוות תיקון ליקויים	2014	לא תוקן

	טופלו לאחר יותר משנתיים וחצי מפרסום הדוח.				
מספר סידורי 2024 (מספר דוח שנה שעברה)	***הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים***	***מחלקה אחראית***	***נושא הפרק בדוח הביקורת***	***שנת הדוח בה הוצג הממצא***	***סטטוס ב-2024 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב***
5 (7)	*בניגוד לדין, הצוות לא דן בדרכים ובמועדים לתיקון כל הליקויים שנמצאו בדוח שהגיש מבקר העירייה ושנדון על ידי המועצה לפי סעיף 170ג(ה)(1) או (2), לפי העניין, ובדרכים למניעת הישנותם של ליקויים בעתיד, אלא רק בתגובת ראש העירייה על עיקר ממצאי הדוח.*	*מנכ"ל העירייה*	*תפקוד צוות תיקון ליקויים*	*2014*	לא תוקן
6 (8)	*בניגוד לדין, הצוות לא מפקח ומוודא את יישום תיקון הליקויים בפועל.*	*מנכ"ל העירייה*	*תפקוד צוות תיקון ליקויים*	*2014*	לא תוקן
7 (9)	*נמצא כי אין כל בקרה של מחלקת הנהלת החשבונות על ביטול הרשאות לעדכון כרטיסי הספק במערכת הממוחשבת של העירייה, לגבי עובדים שהחליפו תפקיד או שהפסיקו לעבוד בעירייה.*	*מחלקת גזברות*	*רישום בספרים וניהול ספקים, חוזים וערבויות*	*2016*	תוקן חלקית
8 (10)	*נוהל הגשת חשבוניות והפקת המחאות, לא כולל הגדרה של הפקת דוחות ניטור ובקרה תקופתיים, לזיהוי חריגים ותקלות בתשלומים.*	*מחלקת גזברות*	*רישום בספרים וניהול ספקים, חוזים וערבויות*	*2016*	לא תוקן

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

מספר סידורי 2024 (מספר דוח שנה שעברה)	הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים	מחלקה אחראית	נושא הפרק בדוח הביקורת	שנת הדוח בה הוצג הממצא	סטטוס ב-2024 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב
9 (11)	רוב הבקרות בביצוע תשלומים לגורמי חוץ בעירייה, מובנים במערכת המחשוב, בהרשאות וחתימות בתהליך הקמת הזמנה, ואישור חשבונית. לא קיימות בקרות כוללות על כלל התהליכים והתשלומים, על מנת לזהות חריגות או מגמות.	מחלקת גזברות	רישום בספרים וניהול ספקים, חוזים וערבויות	2016	✗ לא תוקן
10 (12)	אין כל גורם בגזברות המוודא את תנאי ההצמדה וריבית בתשלום בהתאם לחוזים שנחתמו מול העירייה. הבקרות במקרה זה לא קיימות באופן מובנה. תגובת מבוקר: קיימת בדיקה מדגמית. התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר: התגובה אינה סותרת את הממצא. מבדיקת הביקורת ככל שקיימת בדיקה היא כתוצאה מיוזמה של האחראי, אין כל תבנית סדורה להגדרה ברורה, לגבי גודל המדגם, בחינת התקשרויות מסכומים מסוימים, תדירות הבדיקות, תיעודן וכו'.	מחלקת גזברות	רישום בספרים וניהול ספקים, חוזים וערבויות	2016	✗ לא תוקן

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

מספר סידורי 2024 (מספר דוח שנה שעברה)	הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים	מחלקה אחראית	נושא הפרק בדוח הביקורת	שנת הדוח בה הוצג הממצא	סטטוס ב-2024 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב
11 (17)	בניגוד לסעיף 11 לתקנות העיריות (מכרזים), התשמ"ח-1987, לא הסמיך ראש הועדה את אחראית נושא המכרזים או כל אדם אחר להפקיד בתיבת המכרזים אומדן. תגובת אחראית נושא המכרזים בעירייה: הנושא תוקן, ראש העיר הסמיך את מזכירת הוועדה להפקיד בתיבת המכרזים אומדן בתיבת המכרזים כמוגדר בתקנות.	ועדת המכרזים	התנהלות ועדת המכרזים בעירייה	2017	הפסקת מעקב עקב ביצוע ביקורת בנושא בשנה זו
12 (18)	בניגוד לסעיף 11(ג) לתקנות העיריות (מכרזים), התשמ"ח-1987, התקיימו מקרים בהם לא הופקד אומדן לתיבת המכרזים, כמו כן אין כל ציון על מעטפת האומדן מתי הופקדה בתיבה. תגובת אחראית נושא המכרזים בעירייה: במקרים בהם לא הופקד אומדן בתיבת המכרזים, האומדן היה בתוך מפרט המכרז כמחירים מקסימום. לכן לא הופקד. התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר: התגובה	ועדת המכרזים	התנהלות ועדת המכרזים בעירייה	2017	הפסקת מעקב עקב ביצוע ביקורת בנושא בשנה זו

	אינה סותרת את הממצא, כאמור בממצא התקיימו מקרים בהם לא הוכנס אומדן כלל ואם הוכנס לא צוין על ידי מי ומתי, גם לגבי מכרז עם מחירי מקסימום לא הוצגה חוות דעת משפטית המייתרת את האומדן שנדרש בחוק, לדעת הביקורת יש חשיבות להציג אומדן בכל מקרה ככלי המאפשר הבנה טובה יותר של המכרז המדובר.				
מספר סידורי 2024 (מספר דוח שנה שעברה)	***הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים***	***מחלקה אחראית***	***נושא הפרק בדוח הביקורת***	***שנת הדוח בה הוצג הממצא***	***סטטוס ב-2024 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב***
13 (19)	*בניגוד לסעיף 16 לתקנות העיריות (מכרזים), התשמ"ח-1987, המגדיר כי פרוטוקול הועדה ינוהל בשני עותקים, בפועל נרשם עותק אחד בלבד.* *<u>תגובת אחראית נושא המכרזים בעירייה: בסיום וועדת מכרזים ולאחר חתימת חברי הוועדה מתבצע צילום של הפרוטוקול הידני עותק נוסף עבור מבקר העירייה.</u>* *התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר: התגובה אינה סותרת את הממצא, וכן התקיימו כשלים במבחן התוצאה לאורך השנים,*	*ועדת המכרזים*	*התנהלות ועדת המכרזים בעירייה*	*2017*	 **הפסקת מעקב** **עקב ביצוע ביקורת בנושא בשנה זו**

	כאשר העתקים לא נמסרו למבקר כאמור.				
מספר סידורי 2024 (מספר דוח שנה שעברה)	***הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים***	***מחלקה אחראית***	***נושא הפרק בדוח הביקורת***	***שנת הדוח בה הוצג הממצא***	***סטטוס ב-2024 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב***
14 (20)	*בניגוד לסעיף 16 לתקנות העיריות (מכרזים), התשמ"ח-1987, המגדיר כי עותק אחד משני הפרוטוקולים שיש לנהל בוועדת המכרזים יימסר למבקר העירייה או לעובד עירייה שנקבע על ידי ראש העירייה, בפועל מועבר למבקר העתק פרוטוקול בלבד וגם זאת לא באופן רציף לאורך השנים הנבדקות.*	*ועדת המכרזים*	*התנהלות ועדת המכרזים בעירייה*	*2017*	**הפסקת מעקב** **עקב ביצוע ביקורת בנושא בשנה זו**
15 (21)	*בתקופה שבין 1/2015-9/2017, בין שליש ל-60% מהמכרזים שהוכנו לא נדונו או שבוטלו בוועדת המכרזים, דבר המעיד על חוסר יעילות והשקעת משאבים במכרזים רבים שלא מגיעים לשלב של דיון בוועדת המכרזים, השלב שבפועל אמור להבטיח את השוויון, השקיפות והעסקה המשתלמת ביותר לעירייה (חלקם בוטלו בגין אי קבלת הצעות כלל).*	*ועדת המכרזים*	*התנהלות ועדת המכרזים בעירייה*	*2017*	**הפסקת מעקב** **עקב ביצוע ביקורת בנושא בשנה זו**

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

מספר סידורי 2024 (מספר דוח שנה שעברה)	הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים	מחלקה אחראית	נושא הפרק בדוח הביקורת	שנת הדוח בה הוצג הממצא	סטטוס ב-2024 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב
16 (22)	בתקופה שבין 1/2015- 9/2017, שיעור המכרזים להם התקבלה הצעה בודדת מכלל המכרזים שנדונו עמד על 36%-50%, מכאן קיים לכאורה כשל מבחינת התחרותיות שההליך המכרזים הפומבי אמור להבטיח.	ועדת המכרזים	התנהלות ועדת המכרזים בעירייה	2017	הפסקת מעקב עקב ביצוע ביקורת בנושא בשנה זו
17 (23)	בתקופה שבין 1/2015- 9/2017, מתוך 11 חוזים בנושאי שיפוצים ותשתיות זכו שני ספקים ב-7 חוזים המהווים 64% מכלל העבודות, מכאן קיים לכאורה כשל מבחינת התחרותיות שההליך המכרזי הפומבי אמור להבטיח.	ועדת המכרזים	התנהלות ועדת המכרזים בעירייה	2017	הפסקת מעקב עקב ביצוע ביקורת בנושא בשנה זו
18 (24)	לא קיים אופן הצגה מוגדר למומחה התוכן להצגת עמידת ההצעות בתנאי הסף, לחברי ועדת המכרזים.	ועדת המכרזים	התנהלות ועדת המכרזים בעירייה	2017	הפסקת מעקב עקב ביצוע ביקורת בנושא בשנה זו
19 (25)	בניגוד לתקנות, חוות הדעת של המומחה שהוצגה לחברי הוועדה לא ציינה את הטעות האריתמטית בהצעה, זו	ועדת המכרזים	התנהלות ועדת המכרזים בעירייה	2017	הפסקת מעקב

	לא צוינה בפרוטוקול ולא תוקנה על ידי יו"ר הוועדה כמוגדר בחוק.				**עקב ביצוע ביקורת בנושא בשנה זו**
מספר סידורי 2024 (מספר דוח שנה שעברה)	***הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים***	***מחלקה אחראית***	***נושא הפרק בדוח הביקורת***	***שנת הדוח בה הוצג הממצא***	***סטטוס ב-2024 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב***
20 (26)	*בחשבון הסופי של העבודה כלל לא מופיע הסעיף בו התגלתה הטעות האריתמטית (1.5 טון של רשתות בטון לזיון הבטון) שתומחר נמוך באופן מיוחד (700 ₪ במקום 5,000 ₪ לטון). מכאן ההסבר/ההשערה שניתנה על פי הפרוטוקול לחברי הוועדה כי המחיר הנמוך מגולם בסעיף אחר בו התמחור גבוה לא התקיים מאחר והסעיף בתמחור הגבוה שולם במלואו.*	*ועדת המכרזים*	*התנהלות ועדת המכרזים בעירייה*	*2017*	 **הפסקת מעקב** **עקב ביצוע ביקורת בנושא בשנה זו**
21 (27)	*בניגוד למוגדר בתקנות הניקוז וההגנה מפני שיטפונות (תקציבים והנהלת חשבונות) ת"א – 1961 , סעיף 2 – טופס התקציב, תקציב הרשות לא נערך בהתאם לתוספת הראשונה.* *<u>תגובת המבוקר : הרשות מנהלת את תקציבה בהתאם להגדרות בחוק ובפיקוח מליאת הרשות. יחד עם זאת, אנו מודעים</u>*	*רשות ניקוז ים המלח*	*ניהול סיכונים ובקרה על פרויקטים*	*2017*	 **הפסקת מעקב** **(ליקוי שלא טופל מעל 7 שנים, מעיד כי בפועל אין את היכולת או אין את הרצון לטפל בליקוי – לכן מופסק המעקב).**

	<u>לפער שבין התקנות המיושנות והנוהג הרווח. בתקופה זו נעשה מאמץ משותף למשרד החקלאות ורשויות הניקוז לקביעת מתווה חדש למבנה התקציב במקביל לעדכון חוק הניקוז ותקנותיו לעניין זה.</u> *התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : תגובת המבוקר אינה סותרת את הממצא, התגובה אף לא נתמכה באסמכתא כלשהי, בפועל תקציב הרשות אינו מנוהל כמוגדר בטופס התקציב כמוגדר בתקנות, גם הקביעה כאילו התקנות מיושנות אינה נכונה (שיטת הדיווח בתקנות עדיפה וחדשה יותר משיטת הדיווח בפועל). ראה גם מסקנות דוח הוועדה הציבורית לבחינת מערכת הדיווח הכספי בשלטון המקומי, מאפריל 2015 המפורטות בהמשך פרק זה.*				
22 (28)	*בניגוד לתקנות הניקוז וההגנה מפני שיטפונות (תקציבים והנהלת חשבונות) התשכ"א – 1961 , פרק שלישי – הנהלת החשבונות, הרשות אינה מנהלת את כלל הפנקסים*	*רשות ניקוז ים המלח*	*ניהול סיכונים ובקרה על פרויקטים*	*2017*	**הפסקת מעקב** **(ליקוי שלא טופל מעל 7 שנים, מעיד כי**

	שהוגדרו בפרק (לדוגמא: פנקס מיטלטלין). *<u>תגובת המבוקר: כפי שצוין בתגובה לממצא הקודם בנושא, גם במקרה זה התקנות המיושנות אינן תואמות לעבודת הרשות. יחד עם זאת יש להדגיש כי הרשות מנהלת את מערכת הנהלת החשבונות באופן מסודר תחת מעקב ובקרה קפדניים של המערכת הפנימית ברשות (מנכ"ל, גזברית ומנהל חשבונות) ורואה חשבון מבקר בשני דוחות שנתיים. לאור הנושאים שהועלו בדוח, בכוונתנו לבחון את הנושא בשיתוף רואה החשבון המבקר, ועדת הביקורת והרגולטור – משרד החקלאות.</u>* *התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר: תגובת המבוקר אינה סותרת את הממצא. כאמור, שיטת הדיווח המחויבת על פי התקנות הינה חדשה, נכונה ועדיפה יותר מזו הנהוגה בפועל. ראה גם מסקנות דוח הוועדה הציבורית לבחינת מערכת הדיווח הכספי בשלטון המקומי, מאפריל 2015 המפורטות בהמשך פרק זה.*				**בפועל אין את היכולת או אין את הרצון לטפל בליקוי – לכן מופסק המעקב).**

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

מספר סידורי 2024 (מספר דוח שנה שעברה)	הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים	מחלקה אחראית	נושא הפרק בדוח הביקורת	שנת הדוח בה הוצג הממצא	סטטוס ב-2024 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב
23 (29)	בניגוד לתקנות הניקוז וההגנה מפני שיטפונות (תקציבים והנהלת חשבונות") התשכ"א – 1961 , סעיף 48 – דו"ח שנתי, הרשות אינה מציגה בדוח הכספי השנתי את כלל היתרות שחובה לנהל על פי התקנות (לדוגמא : פחת, אינוונטר וכו').	רשות ניקוז ים המלח	ניהול סיכונים ובקרה על פרויקטים	2017	הפסקת מעקב (ליקוי שלא טופל מעל 7 שנים, מעיד כי בפועל אין את היכולת או אין את הרצון לטפל בליקוי – לכן מופסק המעקב).
24 (30)	בניגוד לטופס הצהרת המנהלים, בו מאשרים ראש הרשות וגזברית הרשות כי כל הנכסים של החברה נכללו באופן נאות בדוחות הכספיים, בפועל לא הוצגו הנכסים בדוחות הכספיים של הרשות. עיקר תגובת המבוקר : הצהרת מנהלים היא מסמך מחייב על פי תקן ביקורת 21, נכסי החברה נכללו באופן נאות בדוחות הכספיים בהתאם לכללים שעל פיהם נערכו הדוחות. המיטלטלין אשר נרכשו בשנת הדוחות הכספיים אכן נרשמו והוצגו אך לא	רשות ניקוז ים המלח	ניהול סיכונים ובקרה על פרויקטים	2017	הפסקת מעקב (ליקוי שלא טופל מעל 7 שנים, מעיד כי בפועל אין את היכולת או אין את הרצון לטפל בליקוי – לכן מופסק המעקב).

	<u>תחת סעיף נכסי החברה אלא כי אם במסגרת ההוצאות, ומכאן שכלל נכסי החברה הוצגו בדוחות הכספיים (והמיטלטלין אשר נרכשו בשנים קודמות נכללים במסגרת עודפים).</u> *התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר: תגובת המבוקר אינה סותרת את הממצא, גם אם מאן דהוא יקבל את ההסבר החשבונאי של המבוקר בנושא המיטלטלין, התגובה לא מתייחסת כלל לנושא הפחת (החיוב בסעיף 48 לתקנות להציג פחת בדוח השנתי משמעותו כי יש לנהל כרטיס רכוש קבוע/פנקס מיטלטלין).*				
25 (31)	*מיעוט חברי ההנהלה ועובדי הרשות, יכול שיצור מצבים של ניגוד עניינים (לדוגמא חבר ועדת ביקורת שהוא גם חבר בוועדת מכרזים, עקב מיעוט חברי הנהלה, או נאמנות של עובדים שהם גם עובדי הרשות וגם עובדים במקום נוסף), מן הראוי כי הנושא ייבחן על ידי היועץ המשפטי של הרשות וכי חברי ההנהלה והעובדים יתנהלו בהתאם לחוות הדעת.*	*רשות ניקוז ים המלח*	*ניהול סיכונים ובקרה על פרויקטים*	*2017*	 **הפסקת מעקב** **(ליקוי שלא טופל מעל 7 שנים, מעיד כי בפועל אין את היכולת או אין את הרצון לטפל בליקוי – לכן מופסק המעקב).**

	<u>תגובת המבוקר : קיימת חוות דעת של היועץ המשפטי מסוף שנת 2015 בדבר הרכב ועדות הרשות, נכון לתאריך סיום הביקורת אין כבר עובדים שהם גם עובדי הרשות וגם עובדי המועצה).</u> *התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : התגובה אינה סותרת את הממצא, לא קיימת חוות דעת מסודרת או נוהל כיצד יש לדווח על ניגוד עניינים, וכיצד יש למנוע אותו. כמו כן בחוות הדעת בנושא הרכב הועדות כתב היועץ המשפטי בין השאר כי ... אנו סבורים שמן הראוי שחבר בוועדת הביקורת לא יהיה חבר במקביל בוועדת המכרזים ..., מצב שבפועל התקיים ברשות לאחר חוות הדעת.*				
26 (32)	*לא מתקיים ניהול סיכונים שוטף ברשות. רמות הסיכון לא מתעדכנות לאור הפעילות שבוצעה על ידי הרשות על מנת להקטינו. לא מזוהים סיכונים חדשים לאור המתרחש במציאות (סקר סיכונים בן שנתיים שלוש יכול להיות לפחות בחלקו לא רלוונטי).*	*רשות ניקוז ים המלח*	*ניהול סיכונים ובקרה על פרויקטים*	*2017*	 **הפסקת מעקב** **(ליקוי שלא טופל מעל 7 שנים, מעיד כי בפועל אין את היכולת או אין את הרצון לטפל**

	תגובת המבוקר : נושא הסיכונים מוצג למליאת הרשות במסגרת הצגת תוכנית העבודה השנתית. בנוסף, תקציבים המובאים לאישור המליאה מדורגים לפי רמת הסיכון שהם מייצגים בסקר הסיכונים. יחד עם זאת, אכן נדרש לנהל את מערך הסיכונים באופן דינמי כך שישקף את השינויים בשטח ובמערכות איתן הרשות עובדת. *אבקש לחדד את הנושא באמצעות אירוע זיהום נחל אשלים שאירע בסוף חודש יוני 2017. באירוע זה נוצר שיטפון וזיהום עקב קריסת בריכה תעשייתית במישור רותם. עקב אירוע ייחודי זה הוחל בעדכון סקר הסיכונים של רשות הניקוז. בסקר בו יבחנו סיכונים דומים הקיימים באזורי תעשייה אחרים בתחום הרשות. מליאת הרשות מדווחת על אירוע זה ומשמעותו לפעילות הרשות. במקביל, לעת אישור תקציב 2018 בחודש אוקטובר 2017, תקבל מליאת הרשות עדכון סטטוס על עבודת הרשות*				**בליקוי – לכן מופסק המעקב).**

	<u>בראי סקר הסיכונים הקיים.</u> *התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר: התגובה אינה סותרת את הממצא.*				
מספר סידורי 2024 (מספר דוח שנה שעברה)	***הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים***	***מחלקה אחראית***	***נושא הפרק בדוח הביקורת***	***שנת הדוח בה הוצג הממצא***	***סטטוס ב-2024 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב***
27 (33)	*בפועל לא הוצגה בפני המליאה תמונה כוללת של רמות הסיכונים בישיבת אישור התקציב, מכאן לא סופקו נתונים מלאים לחברי המליאה לשם הגדרת מדיניות בנושא טיפול בסיכונים, הן ברמת הכלל והן ברמת הסיכון הבודד.*	*רשות ניקוז ים המלח*	*ניהול סיכונים ובקרה על פרויקטים*	*2017*	 **הפסקת מעקב** **(ליקוי שלא טופל מעל 7 שנים, מעיד כי בפועל אין את היכולת או אין את הרצון לטפל בליקוי – לכן מופסק המעקב).**
28 (34)	*בפועל לא הוצגה בפני המליאה תמונה כוללת של רמות הסיכונים בישיבת אישור התקציב, בכך לא אפשרו לחברי המליאה לוודא כי התקציב מופנה לצמצום הסיכונים הגבוהים והמהותיים ביותר. וכן לא ניתן דיווח על הפעולות שבוצעו להקטנת הסיכונים בהתאם לתוכנית העבודה של השנה הקודמת.*	*רשות ניקוז ים המלח*	*ניהול סיכונים ובקרה על פרויקטים*	*2017*	 **הפסקת מעקב** **(ליקוי שלא טופל מעל 7 שנים, מעיד כי בפועל אין את היכולת או אין את הרצון לטפל**

					בליקוי – לכן מופסק המעקב).
מספר סידורי 2024 (מספר דוח שנה שעברה)	***הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים***	***מחלקה אחראית***	***נושא הפרק בדוח הביקורת***	***שנת הדוח בה הוצג הממצא***	***סטטוס ב-2024 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב***
29 (35)	*בניגוד להצהרת מנכ"ל הרשות, לא בוצעו תוכניות עבודה רב שנתיות על בסיס סקרי הסיכונים.*	*רשות ניקוז ים המלח*	*ניהול סיכונים ובקרה על פרויקטים*	*2017*	**הפסקת מעקב** **(ליקוי שלא טופל מעל 7 שנים, מעיד כי בפועל אין את היכולת או אין את הרצון לטפל בליקוי – לכן מופסק המעקב).**
30 (36)	*למרות שהשיטפון משנת 2010 היה אירוע מהותי ומכונן לגבי כלל רשויות הניקוז בארץ, ולמרות שהוצאו מספר דוחות מקצועיים בנושא, הרשות לא השכילה לספק נתונים מסודרים לביקורת לגבי הפעולות שבוצעו, הרשות מניחה כי בוצעו פעולות רבות עקב המסקנות מהאירוע, אך אין בידי הרשות נתונים מסודרים בנושא.* *<u>תגובת המבוקר: לאור התוצאות ההרסניות של שיטפונות 2010 נערכה</u>*	*רשות ניקוז ים המלח*	*ניהול סיכונים ובקרה על פרויקטים*	*2017*	**הפסקת מעקב** **(ליקוי שלא טופל מעל 7 שנים, מעיד כי בפועל אין את היכולת או אין את הרצון לטפל בליקוי – לכן מופסק המעקב).**

	פניה מסודרת למשרד החקלאות שמיפתה את הנזקים כתוצאה מאירועי הגשם החריגים. כתוצאה מכך התקבלה תמיכה ממשרד החקלאות הממוקדת להשפעות אלו. ההתחייבויות מומשו במלואן לתיקון הנזקים. *התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר: התגובה אינה סותרת את הממצא או את רלוונטיות ההמלצה בנושא ניהול סיכונים.*				
מספר סידורי 2024 (מספר דוח שנה שעברה)	***הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים***	***מחלקה אחראית***	***נושא הפרק בדוח הביקורת***	***שנת הדוח בה הוצג הממצא***	***סטטוס ב-2024 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב***
31 (37)	*הליקוי: סט הנהלים המקיף את כלל הפעילות שנכתב בשנת 2010-2011 אינו רלוונטי לפחות בחלקו לפעילות הרשות כיום, מכאן עלה הצורך לעדכונם גם בהתאם לדוחות הביקורת של מבקר הפנים של הרשות.*	*רשות ניקוז ים המלח*	*ניהול סיכונים ובקרה על פרויקטים*	*2017*	 **הפסקת מעקב** **(ליקוי שלא טופל מעל 7 שנים, מעיד כי בפועל אין את היכולת או אין את הרצון לטפל בליקוי – לכן מופסק המעקב).**
32 (38)	*נמצא כי על מנת להסדיר סיכון מהותי, בקיום מתחם מגורי עובדים זרים בשפך נחל, נאלצה הרשות*	*רשות ניקוז ים המלח*	*ניהול סיכונים ובקרה על פרויקטים*	*2017*	

	להיכנס לנעלי הרשות המקומית, אשר התעלמה מהתרעות הרשות לפעול לפינוי האתר. המליאה לא קבעה כללים לטיפול ברשות מקומית שנציגה הוא חבר מליאת הרשות אשר מתעלמת מהתרעות הרשות.				הפסקת מעקב **(ליקוי שלא טופל מעל 7 שנים, מעיד כי בפועל אין את היכולת או אין את הרצון לטפל בליקוי – לכן מופסק המעקב).**
מספר סידורי 2024 (מספר דוח שנה שעברה)	***הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים***	***מחלקה אחראית***	***נושא הפרק בדוח הביקורת***	***שנת הדוח בה הוצג הממצא***	***סטטוס ב-2024 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב***
33 (39)	*סיכון מהותי בנושא חוות בודדים, עדיין לא טופל באופן חד משמעי, למרות שעברו שבע שנים מהוצאת המלצות אופרטיביות להקטנת הסיכון.*	*רשות ניקוז ים המלח*	*ניהול סיכונים ובקרה על פרויקטים*	*2017*	הפסקת מעקב **(ליקוי שלא טופל מעל 7 שנים, מעיד כי בפועל אין את היכולת או אין את הרצון לטפל בליקוי – לכן מופסק המעקב).**
34 (40)	*כפי העולה מדוחות מבקר הפנים של הרשות, הרשות לא מקיימת את הוראות נוהל בקרת הפרויקטים ונוהל מכרזים*	*רשות ניקוז ים המלח*	*ניהול סיכונים ובקרה על פרויקטים*	*2017*	הפסקת מעקב

	והתקשרויות, כפי שהגדירה עוד בשנת 2010. *<u>תגובת המבוקר : הרשות מקיימת מעקב ובקרה רצוף והדוק אחר פרויקטים המבוצעים על ידה. יחד עם זאת, הרשות אינה מקיימת את נוהל בקרת הפרויקטים הקיים, היות והנוהל אלין התייחסה הביקורת מתייחס לבקרת הפרויקט על ידי מערכת ניהול ממוחשבת אשר אינה רלוונטית לפעולת הרשות מזה כשלוש שנים.</u>* *התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : התגובה אינה סותרת את הממצא או את רלוונטיות ההמלצה. מטרת נוהל היא להסדיר את פעולות הרשות.*				**(ליקוי שלא טופל מעל 7 שנים, מעיד כי בפועל אין את היכולת או אין את הרצון לטפל בליקוי – לכן מופסק המעקב).**
35 (41)	*נוהל בקרת הפרויקטים של הרשות משנת 2010 לא קובע את ממשק הפעילות עם הרשות המקומית בה מבוצע הפרויקט.*	*רשות ניקוזים המלח*	*ניהול סיכונים ובקרה על פרויקטים*	*2017*	**הפסקת מעקב** **(ליקוי שלא טופל מעל 7 שנים, מעיד כי בפועל אין את היכולת או אין את הרצון לטפל בליקוי – לכן מופסק המעקב).**

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

מספר סידורי 2024 (מספר דוח שנה שעברה)	הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים	מחלקה אחראית	נושא הפרק בדוח הביקורת	שנת הדוח בה הוצג הממצא	סטטוס ב-2024 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב
36 (42)	נוהל בקרת הפרויקטים לא קובע כללי דיווח למליאת הרשות במקרה של חריגה מהותית בעלות או בזמני ביצוע הפרויקט (ברשויות מקומיות לדוגמא נדרשת החלטת מועצה על הגדלת פרויקט בטווחים של 25%-50% מהעלות המקורית שאושרה לו). תגובת המבוקר : כל שינוי תקציבי עובר לאישור מליאת הרשות. במסגרת עדכון התקציב מתואר התקציב שאושר עד כה והוגדר כמסגרת הפרויקט והתקציב הנדרש לאישור המליאה. כמו כן מוצג הסבר לסיבה בגינה נדרש עדכון התקציב. התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : התגובה אינה סותרת את הממצא או את רלוונטיות ההמלצה, אין לנושא כל התייחסות בנוהל, מומלץ לקבוע כללים לגבי אופן ומועד הדיווח (לא רק דיווח בדיעבד), על מנת לתת למליאה כלים לקבלת החלטות בזמן אמת.	רשות ניקוז ים המלח	ניהול סיכונים ובקרה על פרויקטים	2017	 הפסקת מעקב (ליקוי שלא טופל מעל 7 שנים, מעיד כי בפועל אין את היכולת או אין את הרצון לטפל בליקוי – לכן מופסק המעקב).

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

מספר סידורי 2024 (מספר דוח שנה שעברה)	הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים	מחלקה אחראית	נושא הפרק בדוח הביקורת	שנת הדוח בה הוצג הממצא	סטטוס ב-2024 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב
37 (43)	נמצא כי הבעיות שהועלו על ידי אנשי הרשות המקומית בסיור המסירה של הפרויקט (חלקים א', ב'), נותרו ללא טיפול גם לאחר שנה, דבר המעיד על חוסר פיקוח ווידוא התיקונים על ידי הקבלן המבצע.	רשות ניקוז ים המלח	ניהול סיכונים ובקרה על פרויקטים	2017	הפסקת מעקב (ליקוי שלא טופל מעל 7 שנים, מעיד כי בפועל אין את היכולת או אין את הרצון לטפל בליקוי – לכן מופסק המעקב).
38 (44)	בניגוד להגדרת יעד העל של המחלקה הקובע כי : רמת השירות לה יזכו התושבים תהיה מוגדרת ידועה ומשתפרת בהתמדה. בפועל אין כל קריטריונים למדידת איכות שירות המחלקה, מכאן לא ניתן לקיים שיפור מתמיד של נושא שלא נמדד. תגובת המבוקר : מדד לקביעת יעלות ואיכות השירות קיים וזהו המוקד העירוני במסגרתו מרוכזות פניות הציבור, יחד עם האמור יש בכוונתי לבנות מערך מדדים אשר יכלול	מחלקת תברואה	מדור ביעור אשפה ומדור ניקוי רחובות	2017	תוקן חלקית

	<u>פילוח פניות הציבור בהתאם לאופי הפנייה ובהתאם למיקומה כמו כן יבנה טופס הערכת ראש צוות על אופן תפקוד העובדים והספקים.</u> *התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : תגובת המבוקר אינה סותרת את הממצא. במוקד העירוני אכן מרוכזות פניות הציבור בנושאים שונים, אך אין זה מהווה מדד ככל שלא מנתחים את הנתונים ובודקים מגמות דבר שלא נעשה בפועל (ראה בהמשך בפרק - ניתוח תלונות במוקד 106 בשנים 2016,2017).*				
39 (45)	*לא קיימת הגדרה במחלקה לגבי זמן תגובה מחייב (SLA), לדוגמא תוך כמה זמן יש לפנות פגר מרגע ההודעה למוקד 106.* *<u>תגובת המבוקר : למרות שאין זמן תגובה, הנושאים מטופלים בזמן אמת וזמן התגובה אמור לקבל מענה הן במסגרת הסדנא של ייעוץ ארגוני והן באמנה בין הרשות לתושב והן במסגרת תוכנה חדשה של המוקד שתחליף את תוכנת הקונטרה.</u>* *התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : התגובה*	*מחלקת תברואה*	*מדור ביעור אשפה ומדור ניקוי רחובות*	*2017*	תוקן

	אינה סותרת את הממצא, התנהלות של כיבוי שריפות (מענה מידי לפניה), לא בהכרח מעיד על ניהול נכון של משאבים, בניית SLA באופן מושכל יכולה לאפשר התנהלות יעילה יותר.				
מספר סידורי 2024 (מספר דוח שנה שעברה)	***הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים***	***מחלקה אחראית***	***נושא הפרק בדוח הביקורת***	***שנת הדוח בה הוצג הממצא***	***סטטוס ב-2024 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב***
40 (46)	*לא ניתן לנתח את איכות עבודת המחלקה על פי תלונות המוקד מאחר ולא קיימים מיונים מתאימים לפתיחת התקלות, אין אחידות באופן פתיחת התלונה, לדוגמא פעם מתייחסים לרחוב מלוכלך, פעם מטונף, פעם אשפה ברחוב ... או התייחסות לצואה , גללים , גללי כלבים ... וכד'.* *<u>תגובת המבוקר : הנושא יקבל מענה במסגרת החלפת תוכנת המוקד.</u>* *התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : התגובה אינה סותרת את הממצא, החלפת תוכנת המוקד עדיין לא בוצעה.*	*מחלקת תברואה*	*מדור ביעור אשפה ומדור ניקוי רחובות*	*2017*	 תוקן
41 (47)	*למרות התראת המחלקה המשפטית עוד בשנת 2015 בדבר הבעייתיות בגביית אגרת פינוי אשפה*	*מחלקת תברואה*	*מדור ביעור אשפה ומדור ניקוי רחובות*	*2017*	

	מעסקים, לאור פסיקות בתי המשפט בנושא , חוק העזר העירוני לא עודכן על מנת לאפשר גביית האגרה זאת עד תאריך סיום הביקורת (פברואר 2018), ובפועל העירייה מספקת את השירות ללא עלות (הפסד כספי).				 לא תוקן
מספר סידורי 2024 (מספר דוח שנה שעברה)	***הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים***	***מחלקה אחראית***	***נושא הפרק בדוח הביקורת***	***שנת הדוח בה הוצג הממצא***	***סטטוס ב-2024 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב***
42 (48)	*בניגוד לסעיף 6 לחוק עזר לערד (הוצאת אשפה), תשכ"ה – 1965, לא הונפקו הרשאות לעובדי מחלקת התברואה להיכנס לכל נכס לשם פינוי אשפה.*	*מחלקת תברואה*	*מדור ביעור אשפה ומדור ניקוי רחובות*	*2017*	 הפסקת מעקב **(ליקוי שלא טופל מעל 7 שנים, מעיד כי בפועל אין את היכולת או אין את הרצון לטפל בליקוי – לכן מופסק המעקב).**
43 (49)	*בניגוד למוגדר בסעיף 2 לחוק עזר לערד (ניקוי מדרכות) התשנ"ד – 1994, העירייה אינה אוכפת את חובת ניקוי רחבת העסקים על בעלי העסקים מאידך ולא גובה השתתפות בהוצאות ניקוי מאידך*	*מחלקת תברואה*	*מדור ביעור אשפה ומדור ניקוי רחובות*	*2017*	 תוקן

	(ככל שמבוצע על ידי עובדי העירייה). *<u>תגובת המבוקר : עם קליטת המפקח למרכז המסחרי בין יתר המטלות הנה הקפדה על יישום חוק העזר לערד (ניקוי מדרכות) עם כל המשתמע מכך דהיינו ניקיון 3 מ' בחזית בית העסק על ידי בעל העסק.</u>* *התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : התגובה אינה סותרת את הממצא לכל הפחות בשנת 2017.*				
מספר סידורי 2024 (מספר דוח שנה שעברה)	***הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים***	***מחלקה אחראית***	***נושא הפרק בדוח הביקורת***	***שנת הדוח בה הוצג הממצא***	***סטטוס ב-2024 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב***
44 (50)	*בעיריית ערד פוצל תפקיד ראש צוות שירותי ניקיון כמוגדר באוגדן העיסוקים של משרד הפנים לשני תפקידים, האחד של מנהל מדור ניקוי רחובות ושני מנהל מדור ביעור אשפה.*	*מחלקת תברואה*	*מדור ביעור אשפה ומדור ניקוי רחובות*	*2017*	 **הפסקת מעקב** **(ליקוי שלא טופל מעל 7 שנים, מעיד כי בפועל אין את היכולת או אין את הרצון לטפל בליקוי – לכן מופסק המעקב).**
45 (51)	*נמצא כי בממוצע משאיות פינוי האשפה מופעלות 5-4 שעות ביום, מכאן לכאורה*	*מחלקת תברואה*	*מדור ביעור אשפה*	*2017*	

	תוכנית העבודה של המדור חסרה, ולא מנצלת את מלא המשאבים והיכולות של נהגי המשאיות. *<u>תגובת המבוקר : על פי התחשיבים שנערכו בהתאם לכמות הפחים שיש לרוקן ולזמן הממוצע לריקון הפח המסקנה היא שרק חריצות העובדים למרות גילם והרצון להימנע ממזג אויר קיצון חום הקיץ, רוחות וסופות החורף מוביל אותם לרוץ פשוטו כמשמעו לסיים כמה שיותר מוקדם את המטלות היומיות.</u>* *התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : תגובת המבוקר אינה סותרת את הממצא. עדיין נהגי המשאית לא נוהגים במשאית בכמחצית מיום העבודה, מכאן אם יסתבר כי צוות המשאית (לא כולל הנהג) יעיל במיוחד, ניתן לנצל את שעות הנהיגה עם צוות נוסף לדוגמא ובכך לחסוך את הצורך בקנית משאיות נוספות. לעניין עבודה בריצה של עובדים מבוגרים, מומלץ לבחון האם הדבר מתאים לכללי הבטיחות ולבריאות העובדים.*		*ומדור ניקוי רחובות*		

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

מספר סידורי 2024 (מספר דוח שנה שעברה)	הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים	מחלקה אחראית	נושא הפרק בדוח הביקורת	שנת הדוח בה הוצג הממצא	סטטוס ב-2024 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב
46 (52)	מאחר ומשאיות האשפה פועלות בממוצע 4-5 שעות ביום עבודה, המשמעות היא כי עובדי הניקיון והתברואה עובדים על המשאיות בממוצע 3-4 שעות ביום, מכאן לכאורה תוכנית העבודה של המדור חסרה, ולא מנצלת את מלא המשאבים והיכולות של העובדים. תגובת המבוקר : על פי התחשיבים שנערכו בהתאם לכמות הפחים שיש לרוקן ולזמן הממוצע לריקון הפח המסקנה היא שרק חריצות העובדים למרות גילם והרצון להימנע ממזג אויר קיצון חום הקיץ, רוחות וסופות החורף מוביל אותם לרוץ פשוטו כמשמעו לסיים כמה שיותר מוקדם את המטלות היומיות. התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : תגובת המבוקר אינה סותרת את הממצא. לעניין עבודה בריצה של עובדים מבוגרים, מומלץ לבחון האם הדבר מתאים לכללי	מחלקת תברואה	מדור ביעור אשפה ומדור ניקוי רחובות	2017	לא תוקן

	הבטיחות ולבריאות העובדים.				
מספר סידורי 2024 (מספר דוח שנה שעברה)	***הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים***	***מחלקה אחראית***	***נושא הפרק בדוח הביקורת***	***שנת הדוח בה הוצג הממצא***	***סטטוס ב-2024 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב***
47 (53)	*כמו במדור ביעור אשפה גם במדור ניקיון הרחובות מתקיים מצב בו נהג מכונת טאטוא מסיים את תוכנית העבודה שלו מספר שעות לפי תום יום העבודה. מאחר ולא קיימים מדדים ליעילות ואיכות עבודת המחלקה בכלל ונהגי מכונות הטאטוא בפרט, לא ניתן לקבוע האם עבודת הנהג יעילה במיוחד או שתוכנית העבודה אינה מגדירה משימות ליום עבודה שלם.* *<u>תגובת המבוקר : תוכנית עבודה קיימת, הופקו לקחים. הוחלף נהג המטאטא וכיום נפרשת הפעילות על פני 8 שעות עבודה (משנת 2018).</u>* *התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : תגובת המבוקר לא סותרת את הממצא. התוכנית לא מגדירה מדדי יעילות ואיכות העבודה.*	*מחלקת תברואה*	*מדור ביעור אשפה ומדור ניקוי רחובות*	*2017*	

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

מספר סידורי 2024 (מספר דוח שנה שעברה)	הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים	מחלקה אחראית	נושא הפרק בדוח הביקורת	שנת הדוח בה הוצג הממצא	סטטוס ב-2024 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב
48 (54)	לאחר סיום תוכנית העבודה של הנהג אין כל הגדרה לגבי מה אמור לעשות והיכן אמור להיות עד להחתמת שעון הנוכחות בסוף היום. תגובת המבוקר: אין יותר סיום עבודה לפני שעת הסיום הרגילה (משנת 2018). התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר: תגובת המבוקר לא סותרת את הממצא המתייחס לשנת 2017, הנושא יבחן במסגרת מעקב אחר תיקון ליקויים.	מחלקת תברואה	מדור ביעור אשפה ומדור ניקוי רחובות	2017	
49 (55)	בניגוד למוגדר באוגדן תנאי העסקה של משרד הפנים לטענת מנהל המחלקה לא ניתן לקבוע תוכנית עבודה שבועית, מאחר וכמות כח האדם המצומצמת גורמת לשינוי תוכניות ברמה היומית זאת בהתאם לכמות העובדים שלא הופיעה לעבודה (מחלה, חופשה וכד'). תגובת המבוקר: לכל עובד יש תוכנית עבודה	מחלקת תברואה	מדור ביעור אשפה ומדור ניקוי רחובות	2017	

	מסודרת, כמו כן העובד מבוקר על ידי מספר גורמים ובין היתר ראש הצוות, מנהל המדור ומנהל המחלקה. לגבי מדדי ביצוע הנושא ייבדק ויתורגם הלכה למעשה יחד עם ראשי הצוותים. *התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : תגובת המבוקר לא סותרת את הממצא. התוכנית לא מגדירה מדדי יעילות ואיכות העבודה, מכאן הפיקוח ככל שקיים הינו חסר, מאחר ואין כל מדד להשוואה.*				
50 (56)	*כאמור, נמצא כי בממוצע משאיות פינוי האשפה פועלות 4-5 שעות ביום, מכאן לכאורה תוכנית העבודה של המדור חסרה, ולא מנצלת את מלא המשאבים והיכולות של עובדי מדור ביעור האשפה (נהגים וצוותי המשאיות).* *תגובת המבוקר : על פי התחשיבים שנערכו בהתאם לכמות הפחים שיש לרוקן ולזמן הממוצע לריקון הפח המסקנה היא שרק חריצות העובדים למרות גילם והרצון להימנע ממזג אויר קיצון חום הקיץ, רוחות וסופות החורף מוביל אותם לרוץ*	*מחלקת תברואה*	*מדור ביעור אשפה ומדור ניקוי רחובות*	*2017*	לא תוקן

	<u>פשוטו כמשמעו לסיים כמה שיותר מוקדם את המטלות היומיות.</u> *התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : חישוב תיאורטי של זמנים אינו תחליף לתוכנית עבודה כולל מדדי איכות ויעילות, בתצפית הביקורת בפינוי אשפה של חלק מרחוב נראה כי הזמנים שהוגדרו בתחשיב גבוהים בהרבה מהנדרש גם אם העובדים לא רצים במהלך הפינוי. גם בהתייחסות המבוקר צוין כי לעובדי הצוות זמן הפסקה מעבר למוגדר בחוק, לפי התחשיב התיאורטי. לעניין עבודה בריצה של עובדים מבוגרים, מומלץ לבחון האם הדבר מתאים לכללי הבטיחות ולבריאות העובדים.*				
מספר סידורי 2024 (מספר דוח שנה שעברה)	***הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים***	***מחלקה אחראית***	***נושא הפרק בדוח הביקורת***	***שנת הדוח בה הוצג הממצא***	***סטטוס ב-2024 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב***
51 (57)	*בניגוד להנחיות מנהל המדור, לא מקיימים הפסקת אוכל במהלך יום העבודה, הפסקה שהוגדרה הפסקת חובה שלא ניתן לדלג עליה.*	*מחלקת תברואה*	*מדור ביעור אשפה ומדור ניקוי רחובות*	*2017*	 תוקן

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

מספר סידורי 2024 (מספר דוח שנה שעברה)	הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים	מחלקה אחראית	נושא הפרק בדוח הביקורת	שנת הדוח בה הוצג הממצא	סטטוס ב-2024 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב
52 (58)	נמצא כי לא מתקיימת בקרה של המנהלים על העובדים בשטח בכלל ובזמן ההפסקות בפרט, דבר העלול להביא לאי יעילות בעבודה.	מחלקת תברואה	מדור ביעור אשפה ומדור ניקוי רחובות	2017	
53 (59)	לפי הערכת מנהל המחלקה רק כ- 40% משעות העבודה במהלך יום עבודה רגיל מוקדשות לניקוי רחובות (40% נוספים בהסדר גינון , 20% הפסקה והעברות). תגובת המבוקר : נבדקת האפשרות לבניית תוכנית מדדי יעילות.	מחלקת תברואה	מדור ביעור אשפה ומדור ניקוי רחובות	2017	
54 (60)	העירייה לא מספקת לעובדים בגדים מתאימים לעבודה בשמש.	מחלקת תברואה	מדור ביעור אשפה ומדור ניקוי רחובות	2017	
55 (61)	העירייה לא מספקת לעובדים אמצעי תקשורת לדיווח למוקד 106 על מפגעים שונים.	מחלקת תברואה	מדור ביעור אשפה ומדור ניקוי רחובות	2017	
56 (62)	ממוצע הגיל של עובדי מדור ניקיון רחובות עומד בסוף 2017 על 56 שנים, על פי המוסד לבטיחות וגהות יש לנהל את הסיכון של במקום העבודה	מחלקת תברואה	מדור ביעור אשפה ומדור ניקוי רחובות	2017	

	ולהתאימה לעובד המבוגר (באופן פרטני), כמו כן מומלץ לאפשר גמישות לחלקיות משרה וגמישות בשעות העבודה, בפועל לא קיים בעירייה ניהול סיכונים כאמור. *<u>תגובת המבוקר: לא ישים, המטלות הנן אותן מטלות ולא ניתן לצמצמם ולהתאימן בהתאם לגיל העובד.</u>* *התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר: התגובה אינה סותרת את הממצא. מאחר והמטלות קשיחות לטענת המבוקר, יש לבחון ביתר שאת מי מהעובדים יכול לבצע אותן ככל שהוא מתבגר, לעירייה אחריות גם לעובדים ולא רק לביצוע מטלות.*				
57 (63)	*בהתאם לסיכום המומחה שנשכר ללווי התהליך של הפרדת הפסולת במקור, התקלות עימן התמודדה העירייה בתחילת יישום הפרויקט, לפחות בחלקן הגדול, הן תוצאה ישירה של "השינוי הזוחל" שהתרחש לאורך זמן בתהליך קבלת ההחלטות בין שלב התכנון לשלב הביצוע בפועל.*	*מחלקת תברואה*	*מדור ביעור אשפה ומדור ניקוי רחובות*	*2017*	הפסקת מעקב

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

מספר סידורי 2024 (מספר דוח שנה שעברה)	הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים	מחלקה אחראית	נושא הפרק בדוח הביקורת	שנת הדוח בה הוצג הממצא	סטטוס ב-2024 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב
58 (64)	למרות חשיבות קיום והטמעת קוד אתי בשלטון המקומי, כפי שבאו לידי ביטוי גם בדוחות מבקר המדינה וגם בדוח הצוות לבחינת דרכים לחיזוק שלטון החוק וטוהר מידות בשלטון המקומי, וגם בגין הצטברות עדויות לקיומם של דפוסי פעילות פסולים ברשויות המקומיות, ופרשות שחיתות שנחשפו, בעיריית ערד לא קיים קוד אתי. תגובת המבוקר: נושא הקוד האתי מהווה נדבך חשוב בהתנהלות העירייה ככלל ועובדיה בפרט. הנושא יטופל במסגרת תכנית ההמראה הרשותית המתוכננת לשנים הקרובות יחד עם משרד הפנים. התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר: תגובת המבוקר לא סותרת את הממצא אלא מחזקת אותו, בפועל הנושא טרם טופל בעיריית ערד.	הנהלת העירייה	טוהר המידות ואתיקה	2018	 לא תוקן
59 (65)	בניגוד לרשויות מקומיות אחרות ולחשיבות הנהגת הקוד האתי בכל ארגון,	הנהלת העירייה	טוהר המידות ואתיקה	2018	

	בעיריית ערד לא מתקיימת כל פעילות אקטיבית לקביעת נורמות התנהלות בדומה לקוד אתי, על ראש הרשות המקומית, או על נבחרי ציבור, או על עובדי העירייה. *<u>תגובת המבוקר: מתבצעת פעילות אקטיבית לכתיבת נהלים ארגוניים ואמנת שירות לתושב. כמו כן, בהמשך לכתוב מעלה - נושא הקוד האתי יטופל במסגרת תכנית ההמראה הרשותית המתוכננת לשנים הקרובות יחד עם משרד הפנים.</u>* *תייחסות הביקורת לתגובת המבוקר: תגובת המבוקר לא סותרת את הממצא אלא מחזקת אותו. בפועל, נושא הקוד האתי טרם טופל בעיריית ערד, לגבי נהלי עירייה החל תהליך של בניית נהלים בתחום הכספי לפני מספר שנים, אך התהליך לא נשא פירות כמעט, ומאז הנושא לא מתוקצב ולא מטופל באופן מקצועי, לגבי אמנת שירות טרם הוגדרה כזו נכון לסוף שנת 2018.*				
60 (66)	*תיקון הליקויים המתוארים בדוחות מבקר העירייה שבאחריות צוות תיקון הליקויים העירוני*	*הנהלת העירייה*	*טוהר המידות ואתיקה*	*2018*	

	הינו לוקה בחסר (בין 50% ל- 80% מהליקויים לא מתוקנים לאחר שנתיים), בניגוד למטרת הצוות שצריך בין השאר לפעול לתיקון הליקויים על ידי קביעת נהלים והנהגת שיטות עבודה , שמטרתם העיקרית מניעת התהוותן של פגיעות בטוהר המידות. על פי מבקר המדינה העדרם של תקנות, נהלים ושיטות ברורים ויעילים, וגם אדישות בדבר השמירה הקפדנית על קיומם, ביחוד בתחום המנהלי והנהלת הכספים והחשבונות, פותחים פתח לפני עובד ציבור לעבירה ולמעילה באמון שהושם בו. *<u>תגובת המבוקר : צוות תיקון ליקויים החל לדון בליקויים שלא הופיעו בעיקרי הממצאים בדו"ח המבקר לשנת 2016, וימשיך באופן עבודה זה החל משנת העבודה 2019. כמו כן, הצוות יכין תכנית עבודה לצמצום הפערים ומעקב אחר תיקון הליקויים בשיתוף פעולה עם המבקר.</u>* *התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : תגובת המבוקר לא סותרת את הממצא.*				תוקן חלקית

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

מספר סידורי 2024 (מספר דוח שנה שעברה)	הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים	מחלקה אחראית	נושא הפרק בדוח הביקורת	שנת הדוח בה הוצג הממצא	סטטוס ב-2024 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב
61 (67)	בעיריית ערד לא מטופלות באופן מוסדר נורמות לא ראויות שהשתרשו במספר מחלקות, לדוגמא בנושא נוכחות עובדים במקום העבודה : א. הפסקת עבודה לאחר מילוי המכסה באמצע יום העבודה, וחזרה להחתמת כרטיס עבודה בסוף יום העבודה הרשמי (ובהתאם תשלום על יום עבודה מלא ולעיתים אף שעות נוספות). ב. יציאה ממתחם העירייה להפסקות ללא החתמת כרטיס נוכחות. ג. פרישה לתנומה במהלך יום העבודה (במחסני העירייה או ברחבי העיר).	הנהלת העירייה	טוהר המידות ואתיקה	2018	לא תוקן
62 (68)	בעיריית ערד אין כל יישום של קביעת והטמעת כללי התנהגות בין אם, קוד אתי, אמנת שירות, או נוהלים מסודרים, מכאן סטנדרט הפעולה הוא ברף המינימלי ביותר מול רף החוק.	הנהלת העירייה	טוהר המידות ואתיקה	2018	לא תוקן

	<u>תגובת המבוקר : מתבצעת פעילות אקטיבית לכתיבת נהלים ארגוניים ואמנת שירות לתושב. כמו כן, בהמשך לכתוב מעלה - נושא הקוד האתי יטופל במסגרת תכנית ההמראה הרשותית המתוכננת לשנים הקרובות יחד עם משרד הפנים.</u> *התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : תגובת המבוקר לא סותרת את הממצא אלא מחזקת אותו. בפועל נושא הקוד האתי טרם טופל בעיריית ערד, לגבי נהלי עירייה החל תהליך של בניית נהלים בתחום הכספי לפני מספר שנים, אך התהליך לא נשא פירות כמעט, ומאז הנושא לא מתוקצב ולא מטופל באופן מקצועי, לגבי אמנת שירות טרם הוגדרה כזו נכון לסוף שנת 2018.*				
63 (69)	*בניגוד לסעיף 140 לפקודת העיריות המגדיר כי ראש העיריה יהיה אחראי לכך שהחלטות המועצה יבוצעו כהלכה ; הצריכה ההחלטה הוצאה מכספי העיריה - יהיה ראש העיריה אחראי לכך שההחלטה תבוצע בהתאם לתקציב המאושר ובהתאם להוראות אחרות של פקודה זו או של דין*	*חברי ועדת הכספים*	*התנהלות ואפקטיביות ועדת הכספים*	*2018*	לא תוקן

	אחר ; בפועל בשנת 2017 הוצאו כשלושה מיליון ₪ בסעיפים שונים ללא מקור בתקציב המאושר באותה העת, עדכון התקציב לפי ההוצאות בפועל בוצע בדיעבד בחודש דצמבר 2017. *<u>תגובת המבוקר : העירייה פועלת, ככל הניתן, בהתאם למוגדר בפקודת העיריות. לא אחת משרד הפנים ו/או משרדי ממשלה אחרים מעבירים תקציבים לקראת סוף השנה, דבר המקשה על ביצוע מתוכנן בהתאם לתקציב מאושר מראש. בנוסף יצוין כי לא מאושרות הוצאות החורגות ממסגרת ההכנסות.</u>* *התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : תגובת המבוקר לא סותרת את הממצא. מן הראוי כי מקרים מעין אלה יהיו נדירים אם בכלל, וכאשר קורה המקרה יש להציג דיווח מתאים ושקוף בוועדת הכספים.*				
64 (70)	*בניגוד להגדרות תחומי הפעילות של וועדת הכספים על פי המדריך לנבחר של משרד הפנים, וועדת הכספים בעיריית ערד ברוב המקרים לא דנה בהעברות*	*חברי ועדת הכספים*	*התנהלות ואפקטיביות ועדת הכספים*	*2018*	לא תוקן

	כספים מסעיף לסעיף בתקציבי העירייה, <u>אלא בדיעבד לאחר שהכספים הוצאו</u> ואינה עוסקת כלל בהמלצה לאשר הוצאות, כנהוג ברשויות אחרות. *<u>תגובת המבוקר: המדריך לנבחר היא חוברת ממליצה, הוועדה דנה עפ"י המוגדר בדיני עיריות.</u>* *<u>סעיף 149 לפקודות העיריות (נוסח חדש) קובע "המועצה תבחר מבין חבריה ועדת כספים קבוע שתפקידה לייעץ למועצה בכל ענייניי כספים של העירייה" החוברת לנבחר שמפרסם המפע"ם שלא באה במקום דיני עיריות ראה עמ' 109 בחוברת "נספח 2 דבר החוק בנושא תקציב וכספים ברשות מקומית" אין דבר בחוק למעט סעיף 149.</u>* *התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר: התגובה לא סותרת את הממצא. משרד הפנים הוא הרגולטור של העירייה, המלצתו אינה חקיקה מחייבת, אך בהחלט מגדירה רף התנהלות רצוי מעבר למינימום המוגדר בחוק (אותו ברור כי חובה לקיים).*				

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

מספר סידורי 2024 (מספר דוח שנה שעברה)	הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים	מחלקה אחראית	נושא הפרק בדוח הביקורת	שנת הדוח בה הוצג הממצא	סטטוס ב-2024 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב
65 (71)	נמצא כי רשימת חברי ועדת הכספים באתר האינטרנט של העירייה לא עודכנה, לאחר החלפת אחד מחברי הוועדה לפני מספר חודשים.	חברי ועדת הכספים	התנהלות ואפקטיביות ועדת הכספים	2018	תוקן
66 (72)	בניגוד לסעיף 166 (ב) לפקודת העיריות המתיר קביעת סדרי עבודה, לא נקבעו כל סדרי עבודה בוועדת הכספים כחלק מתהליך ובחירה מודעת של חברי הועדה הנוכחיים, לא בפרוטוקול ועדה ולא בנוהל עירוני (קיים נוהג עירוני שהינו נוהל חסר לדעת הביקורת). תגובת המבוקר : ועדת כספים מנוהלת על פי נוהל עבודה דה פקטו שיטתי וקבוע, הגם שאינו נוהל כתוב. הנוהל יובא לאישור חברי ועדת הכספים.	חברי ועדת הכספים	התנהלות ואפקטיביות ועדת הכספים	2018	תוקן
67 (73)	בניגוד ליעודה של וועדת הכספים שהוא ניווט העירייה מבחינה כלכלית, בפועל פעילות ועדת הכספים בעיריית ערד הינה טכנית בעיקרה (אישור/ פתיחת/הגדלת/הקטנת תקציבים בלתי רגילים),	חברי ועדת הכספים	התנהלות ואפקטיביות ועדת הכספים	2018	לא תוקן

	הנתונים הנמסרים לחברי הועדה לפני הישיבות לא מאפשרים הבנה כוללת של הסעיף הנדון (לדוגמא אי צרוף תוכניות עסקיות באישור השקעות שונות), וכן לא מוזמנים עובדי עירייה רלוונטיים/מומחי תוכן לשם מתן הסברים שונים (כגון מהנדס העירייה כאשר מגדילים תב"ר בסכומים ניכרים, או רואה חשבון באישור דוחות כספיים). *<u>תגובת המבוקר: הנתונים הרלוונטיים מצורפים לסדר יום. חברי ועדה המעוניינים בכך, יכולים לשאול שאלות לפני ובמהלך ועדת הכספים. נוסף על כך, חברי הועדה מקבלים הסבר על הסעיפים הנידונים במהלך הועדה.</u>* *<u>עפ"י מיטב ההבנה של יו"ר הוועדה מצורפים כל החומרים הנדרשים לקבלת ההחלטה. חברי ועדת כספים הם נבחרי ציבור ויכולים לרכוש ידע ככל שנדרש ע"י השתתפות בקורסים של המפע"ם.</u>* *התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר: תגובת המבוקר לא סותרת את הממצא. מאחר וכאמור בממצא קודם, חברי הועדה*				

	אינם מומחים בנושא כספים לעיתים הם לא יודעים לשאול את השאלות ולבקש את הנתונים הרלוונטיים, לכן יש להציג בפניהם את מירב הנתונים על מנת לקבל החלטה מושכלת, ראה המלצת הביקורת לממצא זה.				
מספר סידורי 2024 (מספר דוח שנה שעברה)	***הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים***	***מחלקה אחראית***	***נושא הפרק בדוח הביקורת***	***שנת הדוח בה הוצג הממצא***	***סטטוס ב-2024 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב***
68 (74)	*בניגוד לסעיף 203א. לפקודת העיריות, לא מתקיים דיווח מסודר לוועדת הכספים לכל הפחות בנושא ערבויות שנטלה העירייה.* *<u>תגובת המבוקר : נפנה לקבלת חו"ד משפטית. כיום כל ערבות שהעירייה נותנת, נדונה במליאה. מנוהל על כל הערבויות רישום ומעקב בקונטרה.</u>*	*חברי ועדת הכספים*	*התנהלות ואפקטיביות ועדת הכספים*	*2018*	
69 (75)	*בניגוד לסעיף 206 לפקודת העיריות, תקציב העירייה לשנים 2016,2017,2018 לא הוגש לאישור ועדת הכספים ומועצת העירייה לא יאוחר מחודשיים לפני תחילת שנת הכספים.* *<u>תגובת המבוקר : מקובל. יחד עם זאת יצוין כי התקציב מאושר על ידי</u>*	*חברי ועדת הכספים*	*התנהלות ואפקטיביות ועדת הכספים*	*2018*	

	המליאה עד יום תחילת שנת הכספים שאליה מתייחסת הצעת התקציב.				
מספר סידורי 2024 (מספר דוח שנה שעברה)	***הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים***	***מחלקה אחראית***	***נושא הפרק בדוח הביקורת***	***שנת הדוח בה הוצג הממצא***	***סטטוס ב-2024 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב***
70 (76)	*בניגוד לסעיף 213 לפקודת העיריות, אף דוח רבעוני של שנת 2017 לא הוגש במועד בו נקבע בחוק לדיון בועדת הכספים (איחור ממוצע של כחודשיים), בנוסף על פי הפרוטוקולים לא נערך כל דיון בדוחות בניגוד למהות ועדת הכספים שתפקידה לבחון את ההתנהלות הכספית של העירייה.* *<u>תגובת המבוקר : בוועדת הכספים מוצגים עיקרי הדוח. ככל שלחברי ועדת כספים יש שאלות על הדוח, מתקיים דיון וניתן מענה, ההנהלה תפעל להגשת הדוחות הכספיים לוועדת הכספים תוך פרק הזמן הנדרש.</u>* *התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : תגובת המבוקר לא סותרת את הממצא.*	*חברי ועדת הכספים*	*התנהלות ואפקטיביות ועדת הכספים*	*2018*	 *לא תוקן*
71 (77)	*בניגוד להגדרת משרד הפנים את אחריות וועדת הכספים הקובעת בין השאר כי היא יכולה לשפר את*	*חברי ועדת הכספים*	*התנהלות ואפקטיביות ועדת הכספים*	*2018*	

	אופן הכנת התקציב ולהוות בלם וגורם מבקר, לפני אישור התקציב ולאחר מכן במעקב קפדני אחר מימוש התקציב לאורך כל שנת הכספים, בפועל לא עקבה וועדת הכספים אחר ביצוע ההחלטות עליה התחייבה העירייה בתוכנית ההתייעלות משנת 2014 עד שזו בוטלה בהסכמת משרדי הממשלה בשנת 2016 (כגון קיצוץ בשעות נוספות, וקיצוץ במשרות). *<u>תגובת המבוקר: חברי ועדת כספים מקבלים את כל המידע הרלוונטי. כמו כן, ככל שלחבר ועדת כספים יש שאלות או מידע חסר, הוא זכאי לקבל את כל התשובות מהנהלת העירייה והגזברות.</u>* *<u>עפ"י מיטב ההבנה של יו"ר ועדת כספים מוצגים כל הנתונים הרלוונטיים ככל שחבר ועדת כספים שהוא נציג ציבור מעוניין להעמיק בנושא מסוים עליו ללמוד את הנושא ולשאול שאלות.</u>* *התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר: לדעת הביקורת תגובת המבוקר אינה משקפת את המציאות במדויק. בפועל, כאמור בממצא לא התקיים מעקב אחר יישום*				הפסקת מעקב

	תוכנית ההתייעלות, בדוח ביקורת זה מוצגים מספר מקרים בהם לא ניתן מידע רלוונטי לפני ההצבעה על המלצת הוועדה (תוכניות עסקיות לדוגמא), לגבי זכאות חבר ועדה לשאול שאלות היא אכן נכונה ברמה הטכנית, אך מאחר וחברי הועדה אינם מומחים בנושאי הכספים אינה רלוונטית, במיוחד לאור העובדה שבניגוד למקובל בגופים אחרים, לא מוזמנים מומחי תוכן לוועדה להסביר את המשמעויות הכספיות לחבריה אף לא בנושאים מהותיים.				
72 (78)	*בניגוד להגדרת משרד הפנים את אחריות וועדת הכספים הקובעת בין השאר כי היא יכולה לשפר את אופן הכנת התקציב ולהוות בלם וגורם מבקר, לפני אישור התקציב ולאחר מכן במעקב קפדני אחר מימוש התקציב לאורך כל שנת הכספים, בפועל לא נדונו הפרויקטים המניבים שקודמו בעירייה בוועדת הכספים, כמו כן וועדת הכספים לא עקבה אחר ביצוע הפרויקטים המניבים, בפועל מעורבותה הסתכמה באישור טכני של*	*חברי ועדת הכספים*	*התנהלות ואפקטיביות ועדת הכספים*	*2018*	לא תוקן

	מסגרת התקציב הבלתי רגיל, וככל הנדרש בהגדלתו. *<u>תגובת המבוקר: אנו מאפשרים לחברי ועדה למלא את תפקידם כנדרש ומביאים לידיעתם את כל המידע הרלוונטי. בנוסף, ככל שיש לחברי ועדת כספים שאלות, הם מקבלים מענה מפורט.</u>* *<u>תגובת המבוקר- סעיף 149 לפקודות העיריות (נוסח חדש) קובע "המועצה תבחר מבין חבריה ועדת כספים קבוע שתפקידה לייעץ למועצה בכל ענייני כספים של העירייה"</u>* *<u>החוברת לנבחר שמפרסם המפע"ים שלא באה במקום דיני עיריות ראה עמ' 109 בחוברת "נספח 2 דבר החוק בנושא תקציב וכספים ברשות מקומית" אין דבר בחוק למעט סעיף 149.</u>* *התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר: תגובת המבוקר לא סותרת את הממצא.* *כמפורט בדוח זה בפרק העוסק באתיקה וטוהר מידות, החוק הוא רף המינימום בלבד, כלל מרכיבי השלטון המקומי (נבחרים, עובדים וכד') צריכים לשאוף לפעול*				

	בהתאם לרף המקסימום המוגדר במסגרת כללי האתיקה וטוהר המידות. הממצא לא מפרט את רף המקסימום אלא את הנחיות הרגולטור של העירייה, מכאן הביקורת מצפה כי לפחות אלה יתקיימו בעירייה, זאת כל עוד לא הוגדר קוד אתי לרף המקסימום.				
מספר סידורי 2024 (מספר דוח שנה שעברה)	***הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים***	***מחלקה אחראית***	***נושא הפרק בדוח הביקורת***	***שנת הדוח בה הוצג הממצא***	***סטטוס ב-2024 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב***
73 (79)	*הועדה המקומית לתכנון ובניה ערד, נותרה ברמת הוועדה הנמוכה ביותר מבחינת סמכויות, מכאן לא הושגה אחת מהמטרות המרכזיות של הרפורמה בתכנון ובניה בנושא האצלת סמכויות , על מנת לייעל ולקצר את זמני ההליכים בתכנון ובניה.* *<u>תגובת המבוקר : הממצא מקובל חלקית, הוועדה המקומית ערד מסווגת כוועדה רגילה כמו מרבית הוועדות המקומיות ברחבי המדינה. הוועדה ממשיכה בתהליך להשגת מטרות הרפורמה.</u>*	*ועדה לתכנון ובניה*	*תכנון עירוני*	*2018*	לא תוקן

	התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : התגובה אינה סותרת את הממצא.				
מספר סידורי 2024 (מספר דוח שנה שעברה)	***הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים***	***מחלקה אחראית***	***נושא הפרק בדוח הביקורת***	***שנת הדוח בה הוצג הממצא***	***סטטוס ב-2024 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב***
74 (80)	*לעיריית ערד אין עדיין תוכנית אסטרטגית ביצועית כולל לוחות זמנים למימושה, מאחר ותוכנית מתאר כוללנית צרכה לענות על צרכי העיר העתידיים, מן הראוי לגבש את התוכנית האסטרטגית של העירייה, על מנת לפתח תוכנית מתאר כוללנית רלוונטית ורואה פני עתיד.* *<u>תגובת המבוקר : קיים חזון ברור עם שש נקודות הפרוטות לעקרונות פעולה. בשלב זה עדיין אין תוכנית אסטרטגית ביצועית, עם זאת נכון וראוי כי העבודה על התוכנית האסטרטגית תיעשה במקביל ובשיתוף לשלב המיפוי שיעשה כחלק מהכנת תוכנית המתאר למען הסקת מסקנות משותפות.</u>* *התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : כמפורט בגוף הדוח, החזון העירוני השתנה מעט במהלך שנת 2018, תוכנית אסטרטגית*	*ועדה לתכנון ובניה*	*תכנון עירוני*	*2018*	לא תוקן

	היא תוכנית פעולה למימוש החזון, כמו כן בכוחה של תכנית מתאר היא לקבוע את אופיו של היישוב ואת כיווני התפתחותו העתידית, מכאן לכאורה בניגוד לתגובת המבוקר אין זה נכון וראוי כי העבודה על התוכנית האסטרטגית תיעשה במקביל לתוכנית המתאר, מאחר והאסטרטגיה תקבע את תוכנית המתאר ולא להפך, או במקביל.				
מספר סידורי 2024 (מספר דוח שנה שעברה)	***הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים***	***מחלקה אחראית***	***נושא הפרק בדוח הביקורת***	***שנת הדוח בה הוצג הממצא***	***סטטוס ב-2024 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב***
75 (81)	*בחזון העירוני, ובתוכנית האסטרטגית להגשמתו אין התייחסות לגידול הנדרש בשטחי מסחר לאור השאיפה לגידול האוכלוסייה, וכן לגרעון בשטחי התעשייה, המסחר והתעסוקה הקיים כיום בעיר (לפי מחקרי משרד הפנים היחס הנדרש על מנת להגיע לאיתנות תקציבית הוא כ-60% הכנסות ארנונה שלא ממגורים (בערד הכנסות הארנונה שלא ממגורים עומדות על כ-40% בלבד), גם מבקר המדינה התייחס לנושא בביקורת*	*ועדה לתכנון ובניה*	*תכנון עירוני*	*2018*	לא תוקן

	בעירייה אחרת עוד בשנת 2012 ושם העיר כי לפיתוח המואץ של בנייה למגורים לא נלווה פיתוח מספק של שטחי תעשייה, תעסוקה ומסחר. שטחים אלו דרושים כדי לחזק את הבסיס הכלכלי של העיר, להגדיל את הכנסותיה ולספק תעסוקה ושירותים לתושביה. *<u>תגובת המבוקר: הממצא מקובל, הנושא נמצא בעבודה.</u>*				
מספר סידורי 2024 (מספר דוח שנה שעברה)	***הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים***	***מחלקה אחראית***	***נושא הפרק בדוח הביקורת***	***שנת הדוח בה הוצג הממצא***	***סטטוס ב-2024 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב***
76 (82)	*בבחינת תיקי הבניין של נכסי העירייה בביקורת משנת 2013 (ליקוי שטרם תוקן נכון לשנת 2018), נמצא כי התיקים לא כללו מסמכים שונים הנדרשים על פי דין, כגון: היתרי בניה, תעודות גמר, היתרים לתוספות בניה, חוזי חכריה בתוקף וכד'. דבר המעיד בין השאר על פיקוח לא מיטבי על עבודות בניה עירוניות.*	*הועדה לתכנון ובניה*	*פיקוח*	*2018*	לא תוקן
77 (83)	*בניגוד למוגדר בחוזר מנכ"ל משרד הפנים 6/2018 – רוטציות בין פקחי הרשות המקומית באזורי פיקוח,*	*הועדה לתכנון ובניה*	*פיקוח*	*2018*	לא תוקן

	בעיריית ערד לא קיימת תוכנית תחלופת אזורים של פקחים.				
מספר סידורי 2024 (מספר דוח שנה שעברה)	***הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים***	***מחלקה אחראית***	***נושא הפרק בדוח הביקורת***	***שנת הדוח בה הוצג הממצא***	***סטטוס ב-2024 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב***
78 (84)	*בניגוד לסעיף 1 – דיווח של ועדה מקומית מתקנות התכנון והבניה (דיווח על בניה שלא כדין), התשמ"ח-1987 , יושב ראש הוועדה המקומית לתכנון ובניה ערד אינו מדווח אחת לחודש ליושב-ראש הועדה המחוזית דרום, על בניה שלא כדין שנעשתה במרחב התכנון המקומי, במקומות שלפי התכניות החלות עליהן אסורה הבניה.*	*הועדה לתכנון ובניה*	*פיקוח*	*2018*	לא תוקן
79 (85)	*בניגוד למדיניות האכיפה של הוועדה המקומית לתכנון ובניה ערד , בפועל לא קיים כל טיפול של הפיקוח העירוני בנושא פלישת קרקעות על ידי בדואים בתחום השיפוט של העיר.*	*הועדה לתכנון ובניה*	*פיקוח*	*2018*	לא תוקן
80 (86)	*למרות ההתנהלות הלא מיטבית (לאורך שנים) בממשק בין מערך הפיקוח לתביעה, לא אימצו בעירייה אף אחד מהנהלים שנבנו על ידי מפעם השפלה בנושא*	*הועדה לתכנון ובניה*	*פיקוח*	*2018*	לא תוקן

	פיקוח על התכנון והבניה בוועדות המקומיות והמרחביות, כולל נוהל מספר 11 המגדיר את התיאום ושיתוף הפעולה הנדרש בין מחלקת האכיפה על הבניה לבין המחלקה המשפטית/התובע, או כל נוהל עבודה אחר.				
מספר סידורי 2024 (מספר דוח שנה שעברה)	***הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים***	***מחלקה אחראית***	***נושא הפרק בדוח הביקורת***	***שנת הדוח בה הוצג הממצא***	***סטטוס ב-2024 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב***
81 (87)	*מנוע הצמיחה של הרשות הוא עסקים, הן מבחינת הכנסות ארנונה והן מבחינת מתן הזדמנויות תעסוקה ואיכות חיים לתושבי הרשות, לכל הפחות מבחינת דיווח העירייה למשרד הפנים בדבר מספר עסקים טעוני רישיון, בערד לא מתקיים מנוע הצמיחה מאחר ובין השנים 2012-2018 קיימת ירידה של כ- 27% במספר העסקים טעוני הרישוי לפי רישומי מחלקת רישוי עסקים.* *<u>תגובת המבוקר : מחלקת רישוי עסקים נטולת כלים מתאימים לשמש כמנוף לקידום עסקים, הנושא מטופל באמצעות החברה</u>*	*מחלקת תברואה*	*רישוי עסקים*	*2018*	לא תוקן

	הכלכלית בהתאם למדינות העירונית.				
מספר סידורי 2024 (מספר דוח שנה שעברה)	***הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים***	***מחלקה אחראית***	***נושא הפרק בדוח הביקורת***	***שנת הדוח בה הוצג הממצא***	***סטטוס ב-2024 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב***
82 (88)	*למעט בתחומי מים, פסולת ושמירה, מספר העסקים בכל סוגי העסקים טעוני הרישוי חווה ירידה בכמות בין השנים 2012-2018, המובילים בשיעור השינוי השלילי הם תחומי מסחר ושונות בשיעור ירידה של 48% (מ-80 עסקים ל-38 בלבד בשנת 2018), וכן תחום עינוג ציבורי נופש וספורט עם שיעור ירידה של 44% (מ-45 עסקים ב-2012, ל-25 עסקים בלבד ב-2018).*	*מחלקת תברואה*	*רישוי עסקים*	*2018*	
83 (89)	*בניגוד להמלצת היועץ המשפטי לעירייה ומנהלת מחלקת המחשוב, שהשתתפו בוועדה לרישוי עסקים בשנת 2014, לא אומצו נהלים מחייבים בטיפול בעסקים (קיים נוהל פנימי שלא אושר כנדרש מנוהל עירוני).* *<u>תגובת המבוקר : הנושא יובא לדיון לכשתתכנס וועדת רישוי עסקים .</u>*	*מחלקת תברואה*	*רישוי עסקים*	*2018*	
84 (90)	*בניגוד להגדרת התפקיד של המחלקה הקובע בין השאר כי עליה לדאוג להשתתפות*	*מחלקת תברואה*	*רישוי עסקים*	*2018*	

	נציג היחידה בדיונים של הועדה המקומית לתכנון ובניה, הנוגעים לעסקים ולוועדות קשורות אחרות כגון הועדה לאיכות הסביבה; בפועל לא משתתף נציג המחלקה בוועדות. *<u>תגובת המבוקר: בעבר סוכם שמנהל המחלקה יוזמן רק לוועדות שבהם קיימת זיקה לרישוי עסקים ולכל תחום שבסמכות מחלקת תברואה, אולם בפועל, מזמנים את מנהל המחלקה לכל הוועדות שחלקן אינן רלוונטיות לתחומי תפקידו, הנושא ייבדק במהלך השנה.</u>*				לא תוקן
85 (91)	*בניגוד להגדרות תפקיד מפקח רישוי עסקים, הקובעות בין השאר כי באחריותו לבדוק את הבקשות והתוכניות שצורפו לבקשה, כולל בדיקה במקום העסק ואימות תוכניות ההנגשה מול המצב הקיים בעסק. בפועל, המפקחים העירוניים לא הוכשרו לכך, ואינם בוגרי קורס רישוי עסקים שלבים א',ב', כנדרש באוגדן.* *<u>תגובת המבוקר: במהלך שנת 2019 הכשרה מקצועית תקבל עדיפות, נידון עם</u>*	*מחלקת תברואה*	*רישוי עסקים*	*2018*	תוקן חלקית

	מנהלת משאבי אנוש וממתינים לפתיחה של קורסים רלוונטיים.				
מספר סידורי 2024 (מספר דוח שנה שעברה)	***הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים***	***מחלקה אחראית***	***נושא הפרק בדוח הביקורת***	***שנת הדוח בה הוצג הממצא***	***סטטוס ב-2024 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב***
86 (92)	*בניגוד להגדרות תפקיד מפקח רישוי עסקים, הקובעות בין השאר כי באחריותו לנהל מעקב אחר בעלות, מבנה ומהות העסק, בפועל אין בעירייה כל תוכנית עבודה לפיקוח וניטור נושאים אלה באופן מובנה ושוטף.* *<u>תגובת המבוקר : הנושא מטופל בשוטף וקיימת אינטראקציה דו סטרית ושוטפת בין נציגת מחלקת הגבייה לבין מזכירת המחלקה.</u>* *התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : התגובה מתארת את המצב המצוי, לדעת הביקורת המצב המצוי בנושא זה אינו מיטבי, כמתואר בהמשך הביקורת (השוואת דוחות מערכת ניהול רישוי עסקים לנתוני מערכת הגביה העירונית בנושא עסקים המשלימים ארנונה).*	*מחלקת תברואה*	*רישוי עסקים*	*2018*	
87 (93)	*בניגוד להגדרות תפקיד מפקח רישוי עסקים,*	*מחלקת תברואה*	*רישוי עסקים*	*2018*	

	הקובעות בין השאר כי באחריותו לאתר עסקים חדשים טעוני רישוי בשטחי הרשות המקומית, בפועל אין כל נוהל עבודה בנושא, או תוכנית עבודה. *<u>תגובת המבוקר : איתור עסקים חדשים מתקיים בשוטף במספר אופנים</u>* *א. <u>פיקוח עירוני.</u>* *ב. <u>סקר שילוט שנתי.</u>* *ג. <u>פיקוח של מפקחת מוסדות חינוך שהתווסף לה בשנת 2019 ביקורות באזור התעשייה על כלל בתי העסק ובין היתר איתור עסקים חדשים או כאלו שנסגרו כולל תכנית עבודה.</u>* *ד. <u>איתור דרך המדיה והעיתונות המקומית מבוצע ע"י אחראית הנושא.</u>* *התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : התגובה מתארת את המצב המצוי, התגובה אף מחזקת את הממצא כאשר רק בסעיף ג מצוין כי קיימת תוכנית עבודה, בעוד שבשאר הסעיפים אינה קיימת, כמתואר בממצא ובהתאם להמלצה.*				

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

מספר סידורי 2024 (מספר דוח שנה שעברה)	הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים	מחלקה אחראית	נושא הפרק בדוח הביקורת	שנת הדוח בה הוצג הממצא	סטטוס ב-2024 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב
88 (94)	בניגוד לנהוג ברשויות אחרות ולקביעת משרד הפנים, נושא קידום העסקים אינו בסמכות מחלקת רישוי העסקים העירונית, זאת כאשר מספר העסקים בעיר נמצא בירידה לאורך השנים. תגובת המבוקר : א. נושא קידום העסקים לעת עתה בסמכות החברה הכלכלית . ב. רישוי עסקים פועל באופן נמרץ לקידום עסקים במקרים בהם הדרישות על פי המפרט האחיד מסרבל מאוד ולכן רישוי עסקים מנסה " להוציא את הערמונים מהאש" ומנסה לגשר בין דרישות נותן האישור לבין היזם על מנת להגיע לפתרון מושכל ולקבלת רישיון.	מחלקת תברואה	רישוי עסקים	2018	לא תוקן
89 (95)	בפרסומי מחלקת התיירות העירונית מופיעים מספר עסקים של אירוח ביתי קולינרי, ללא הגדרה ברורה האם מדובר בסדנה (שאינה	מחלקת תברואה	רישוי עסקים	2018	לא תוקן

	דורשת רישוי עסק) או בהסעדה (המחייבת רישוי). מן הראוי כי העירייה תקפיד על פרסום עסקים בעלי רישוי עסקים בלבד (כאשר נדרש). *<u>תגובת המבוקר : כל עוד במחלקת תברואה ורישוי מצוי מכתב חתום בידי מארגן הסדנא פטור הוא מחובת רישוי , לגבי פרסום של עסקים טעוני רישיון המחלקה תסב את תשומת ליבם של ההנהלה לכך שכל פרסום של עסק הטעון רישיון יוודאו את תוקפו של הרישיון בטרם פרסומו.</u>*				
מספר סידורי 2024 (מספר דוח שנה שעברה)	***הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים***	***מחלקה אחראית***	***נושא הפרק בדוח הביקורת***	***שנת הדוח בה הוצג הממצא***	***סטטוס ב-2024 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב***
90 (96)	*מהשוואת הביקורת את מספרי תעודות הזהות/ח.פ. של העסקים (הנתונים היחידים המהווים זיהוי חד חד ערכי במערכות המחשוב) בין תוכנת רישוי העסקים לבין נתוני מערכת הגביה העירונית של עסקים המשלמים ארנונה עסקית, נמצאה התאמה לכשליש מהמקרים (147 עסקים, מתוך 382 העסקים בנתוני רישוי עסקים). מכאן נתוני רישוי העסקים לכאורה*	*מחלקת תברואה*	*רישוי עסקים*	*2018*	

	אינם מעודכנים (עסקים שנסגרו, עסקים שהחליפו בעלים וכד'). *<u>תגובת המבוקר: הנושא יטופל בשנת 2019.</u>*				
מספר סידורי 2024 (מספר דוח שנה שעברה)	***הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים***	***מחלקה אחראית***	***נושא הפרק בדוח הביקורת***	***שנת הדוח בה הוצג הממצא***	***סטטוס ב-2024 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב***
91 (97)	*לאור אי ההתאמות המהותיות בין נתוני מערכות המחשוב של רישוי העסקים לבין נתוני מערכות המחשב של הגביה, בפועל, לא תוקן הליקוי עליו הצביעה הביקורת לפני 7 שנים, שהצביע על ממשקים לא מיטביים בין המחלקות. הביקורת רואה בחומרה את העובדה כי הממצא לא טופל לאחר 7 שנים, דוגמא נוספת לאי יעילות פעילות צוות תיקון הליקויים העירוני.* *<u>תגובת המבוקר: הנושא מטופל בשוטף וקיימת אינטראקציה דו סטרית ושוטפת בין נציגת מחלקת הגבייה לבין מזכירת המחלקה.</u>* *התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר: במבחן התוצאה ולאור אי ההתאמות, ההתנהלות בשוטף אינה מיטבית.*	*מחלקת תברואה*	*רישוי עסקים*	*2018*	 לא תוקן

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

מספר סידורי 2024 (מספר דוח שנה שעברה)	הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים	מחלקה אחראית	נושא הפרק בדוח הביקורת	שנת הדוח בה הוצג הממצא	סטטוס ב-2024 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב
92 (98)	נמצא כי בקובץ נתוני הגביה לגבי עסקים המחויבים בארנונה עסקית, נמצאו עשרות עסקים, שמספר זהות הבעלים, לא מופיע בקובצי רישוי העסקים, וזאת בסוג עסקים המחייב רישוי דוגמת : מספרה, תחנת דלק, נגריות , מסגריות, מלאכה, מוסכים, חדרי כושר, תעשייה, אנרגיה, מים, קופות חולים, מסעדות, סופרמרקט, וכד'. מכאן לכאורה, קיימים עסקים המשלמים ארנונה עסקית אך אין להם רישיון עסק כדין. <u>תגובת המבוקר : הנושא יטופל בשנת 2019.</u>	מחלקת תברואה	רישוי עסקים	2018	תוקן חלקית
93 (99)	לאור אי סבירות שיעור העסקים בעלי סיווג רישיון זמני מכלל הרישיונות, נבדק מדגם של תיקים ונמצאו מספר מקרים בהם תיקי עסקים שסווגו בתוכנה כבעלי רישיון זמני בטעות, כאשר הסיווג הנכון הוא רישיון מתחדש. <u>תגובת המבוקר : אכן נמצאו מספר רישיונות עסק בהם הופיעו בהגדרה של</u>	מחלקת תברואה	רישוי עסקים	2018	לא תוקן

	רישיון זמני במקום רישיון מתחדש , הנושא טופל במידי.				
מספר סידורי 2024 (מספר דוח שנה שעברה)	***הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים***	***מחלקה אחראית***	***נושא הפרק בדוח הביקורת***	***שנת הדוח בה הוצג הממצא***	***סטטוס ב-2024 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב***
94 (100)	*בניגוד להוראות המחייבות את העירייה לקבל אישור מורשה נגישות שירות ומורשה נגישות מתו"ס, שהוא עובד הרשות המקומית או מועסק על ידה (החוק שונה במסגרת תיקון 34), לא קיימים אישורי נגישות כאלה לכל העסקים שקיבלו רישיונות בשנים האחרונות, ואף לא לאירועים או פעילויות של העירייה המחייבים רישוי עסק כולל נגישות.* *<u>תגובת המבוקר : כן קיימים היתרים ממורשה נגישות לחלק מהעסקים.</u>* *<u>לגבי מורשה נגישות רשותי או חיצוני הנושא בטיפול ראש העיר כולל הנגשת אירועים.</u>*	*מחלקת תברואה*	*רישוי עסקים*	*2018*	 לא תוקן
95 (101)	*לא קיים נוהל אכיפה במחלקת רישוי העסקים, או לוח זמנים מוגדר לתהליך האכיפה, בפועל כל מקרה מטופל לגופו, דבר היכול לאפשר קיום פעילות עסק ללא רישיון לנצח.*	*מחלקת תברואה*	*רישוי עסקים*	*2018*	 תוקן חלקית

	<u>תגובת המבוקר : לו יהיה קיים נוהל אכיפה אנחנו משתפים פעולה בפעולה עבריינית , סעיף 4 ו- 14 לחוק רישוי עסקים טוען בין היתר שלא יפעיל אדם עסק הטעון רישיון ללא רישיון ולכן באם אנחנו נפעיל שיקול דעת אנחנו עלולים לפגוע בבעל העסק מחד גיסא ומאידך לפגוע בהסמכה שיש למחלקת רישוי עסקים לאכיפת החוק, התקנות והצווים.</u> *התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : התגובה לא סותרת את הממצא. קביעת נוהל זמנים מצמצם את טווח שיקול הדעת של המחלקה לזמנים מוגדרים, לדעת הביקורת מבחינת מנהל תקין, אין לקבל אפשרות לשיקול דעת ללא מגבלת זמן, הדבר מהווה פתח לקיום עסק עבריין לנצח.*				
96 (102)	*מחלקת רישוי העסקים לא מעודכנת על ידי המחלקה המשפטית לגבי הגשת תביעות כנגד עסקים העוברים על חוק רישוי העסקים.* *<u>תגובת המבוקר : קיימת אינטראקציה שוטפת בין המחלקה המשפטית למחלקת תברואה ובין</u>*	*מחלקת תברואה*	*רישוי עסקים*	*2018*	לא תוקן

	היתר מעבירים מידעים , זימונים ופסקי דין למעט עדכון בדבר סטטוס של תיק אשר הועבר אליהם להכנת כתב אישום, גם נושא זה ימצא את פתרונו במפגשי ישיבות רישוי עסקים השוטפות. *התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : התגובה אינה סותרת את הממצא.*				
מספר סידורי 2024 (מספר דוח שנה שעברה)	***הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים***	***מחלקה אחראית***	***נושא הפרק בדוח הביקורת***	***שנת הדוח בה הוצג הממצא***	***סטטוס ב-2024 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב***
97 (103)	*עיריית ערד אפשרה לבעלי עסקים במרכז המסחרי להציב שולחנות, כסאות וסחורה במעברים שיש לציבור זכות לעבור בהם, כפי שמתיר חוק עזר לערד (שימור רחובות), תשכ"ה – 1965, אך לא גבתה מהם את האגרה המוגדרת בחוק תמורת היתר כזה (הערכת אובדן הכנסות בעשרות אלפי שקלים בשנה).* *תגובת המבוקר : בגין הצבת שולחנות וכיסאות גובים אגרה על קרקע תפוסה , לגבי חוק העזר הנושא יובא לדיון בפני ראש העיר.*	*מחלקת תברואה*	*רישוי עסקים*	*2018*	לא תוקן
98 (104)	*בניגוד לסעיף 2 - סגירת בית עסק ביום שאינו מנוחה,*	*מחלקת תברואה*	*רישוי עסקים*	*2018*	

	לחוק עזר לערד (פתיחת בתי עסק וסגירתם), התש"ע 2010, קיימים בתחומי העיר עסקים הפתוחים לאחר 21:00 בערב ופועלים גם בימי המנוחה (לדוגמא חנויות מכולת ברחבי העיר), ללא כל אכיפה מצד העירייה. *<u>תגובת המבוקר: המחלקה תמלא כל מדיניות שתקבע על ידי הנהלת העירייה.</u>*				
מספר סידורי 2024 (מספר דוח שנה שעברה)	***הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים***	***מחלקה אחראית***	***נושא הפרק בדוח הביקורת***	***שנת הדוח בה הוצג הממצא***	***סטטוס ב-2024 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב***
99 (105)	*בניגוד לסעיף 3 – פתיחת בית אוכל ובית עינוג ציבורי ביום שאינו יום מנוחה, לחוק עזר לערד (פתיחת בתי עסק וסגירתם), התש"ע 2010, קיימים בתחומי העיר בתי אוכל הפתוחים לאחר 24:00 בערב ופועלים גם בימי המנוחה (לדוגמא קיוסקים), ללא כל אכיפה מצד העירייה.* *<u>תגובת המבוקר: המחלקה תמלא כל מדיניות שתקבע על ידי הנהלת העירייה.</u>*	*מחלקת תברואה*	*רישוי עסקים*	*2018*	
100 (106)	*על פי אוגדן העיסוקים של משרד הפנים חלק מתפקיד הווטרינר לפקח על מפעלי הסעדה המספקים ארוחות למוסדות חינוך ורווחה*	*מחלקת תברואה*	*וטרינריה*	*2018*	

	בעיר. לטענת היחידה הווטרינרית האחריות לתקינות המזון המסופק לצהרונים העירוניים היא של עובדות הצהרון, מאחר והמפעלי המזון אינם נמצאים בערד. לדעת הביקורת, לאור ייעוד המקצוע שהוא שמירה על בריאות הציבור, ובדומה לפיקוח המבוצע בעסקים המספקים אוכל לציבור, ראוי כי יבוצע פיקוח גם על המזון המגיע לצהרונים. *<u>תגובת המבוקר: לווטרינרית אין הרשאה לבדוק עסקים שאינם בתחום השיפוט של ערד ולכן לא ניתן לבדוק את המפעלים. כמו כן, אספקת המזון לצהרונים, ברחבי העיר ערד, אינה באחריות הווטרינרית אלא באחריות המתנ"ס (מפעיל הצהרונים). על סמך חוות דעת של משרד הבריאות, על מקבל המזון חלה החובה לנהל יומן רישום ובין היתר: שעת קבלת המזון, טמפרטורת המזון והתפריט.</u>* *התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר: תגובת המבוקר לא סותרת את הממצא. כאמור בממצא אין חובה חוקית מפורשת*				

	לביצוע בדיקות המזון בצהרונים העירוניים בערד, אך יש חובה חוקית לשמור על בריאות הציבור ולאור החשש לגבי איכות המזון המסופקת לילדים במוסדות, לדעת הביקורת ראוי שהיחידה המתמחה בנושא בעירייה, תבצע בקרות על הנושא.				
מספר סידורי 2024 (מספר דוח שנה שעברה)	***הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים***	***מחלקה אחראית***	***נושא הפרק בדוח הביקורת***	***שנת הדוח בה הוצג הממצא***	***סטטוס ב-2024 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב***
101 (107)	*במקרים של תלונות תושבים על מטרדים בגין בעלי חיים, לא מאפשר חוק העזר הקיים לפי פרשנות העירייה, לווטרינרית להתערב ככל שבעלי החיים מוחזקים בתנאי מחייה נאותים, מכאן פניות רבות בנושאי מטרדים לא מקבלות פתרון. בקשת היחידה לשנות את חוק העזר העירוני משנת 2011, כך שבין השאר יספק סמכות לפתור מקרים כאמור, טרם מומשה.* *<u>תגובת המבוקר: חוק העזר נמצא בהליך חקיקה.</u>*	*מחלקת תברואה*	*וטרינריה*	*2018*	הפסקת מעקב **עקב ביצוע ביקורת בנושא בשנה זו**
102 (108)	*הביקורת מצאה, כי הקבלן הזוכה, זכה למעשה במכרז בהתבסס על תיקון עלות סעיף במכרז וזאת לאחר*	*ביצוע*	*פרויקט הנגשת רובע האומנים למתחם*	*2018*	

	פתיחת ההצעות ולאחר שכל פרטי ההצעות האחרות כבר היו ידועים. לסעיף שבו מדובר מחיר שוק קבוע, המבוסס על מחיר הברזל. לברזל מחיר קבוע שעמד באותה עת על כ 5,000 ₪ לטון לכן, ניתן לומר, במידה רבה של וודאות, כי המחיר אליו תיקן הקבלן את הצעתו (700 ₪ לטון), היה לא סביר ביחס למחיר הברזל (כ 14% בלבד ממחיר הברזל). *<u>תגובת המבוקר: כל החומרים והמסמכים הנדרשים לקבלת ההחלטות הועברו לוועדת מכרזים, וכל החלטה לגבי בחירת הקבלן היא בידי וועדת המכרזים בלבד ולא בידי מחלקת ביצוע.</u>* *התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר: התגובה לא סותרת את הממצא, ובניגוד לתגובת המבוקר הטעות לא דווחה לוועדת המכרזים כנדרש בדין (ראה הרחבה מטה ציטוט מדוח המבקר לשנים 2013,2017).*		*ישפרו סנטר (רמפה)*		הפסקת מעקב **עקב ביצוע ביקורת בנושא בשנה זו**
103 (109)	*על פי חוות הדעת ההנדסית, רק כמחצית מסעיפי הפרויקט תומחרו בצורה סבירה ביחס לאומדן. המחצית השנייה של*	*ביצוע*	*פרויקט הנגשת רובע האומנים למתחם*	*2018*	הפסקת מעקב

	הסעיפים תומחרו בחריגה משמעותית ולא סבירה ביחס לאומדן, כאשר רוב הסעיפים תומחרו ביתר. בפועל, לא ניתנו הסברים למחיר הנמוך או הגבוה של פריטים אלו ביחס לאומדן. *<u>תגובת המבוקר: הסעיפים באומדן מבוססים על מחירון דקל, כאשר ההצעה של הקבלן ניתנת על בסיס התמחור שלו ביחס לעבודה בערד תוך שקלול הנתונים הרלוונטיים לעבודה.</u>* *<u>מחלקת ביצוע לא קובעת סבירות של מחירים אלא מכינה אומדן ועל בסיסו וועדת המכרזים נדרשת להחליט, וברצותה יכולה לשאול את הקבלן שאלות בנוגע לסבירות ההצעה שהגיש.</u>* *התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר: התגובה לא סותרת את הממצא, יתרה מכך, ראוי וצריך שאיש המקצוע אשר בודק את המכרז, יעיר את תשומת לב חברי ועדת המכרזים לחריגות לא סבירות בתמחיר סעיפים, תמחור לא סביר של סעיפים יכול להצביע על הצעה תכסיסנית, החשש הוא שהקבלן לא ירצה*		*ישפרו סנטר (רמפה)*		**עקב ביצוע ביקורת בנושא בשנה זו**

	לבצע סעיפים שתומחרו על ידו בחסר משמעותי ומנגד ינסה לבצע בעודף סעיפים שתומחרו על ידו בעודף . כמו כן, תמחור נמוך מידי עשוי לגרום לניפוח כמויות או לביצוע עבודה באיכות גרועה. *בפועל, הנושא לא הובהר והודגש לחברי וועדת המכרזים.*				
מספר סידורי 2024 (מספר דוח שנה שעברה)	***הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים***	***מחלקה אחראית***	***נושא הפרק בדוח הביקורת***	***שנת הדוח בה הוצג הממצא***	***סטטוס ב-2024 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב***
104 (110)	*חלק מהסעיפים הוחלפו בסעיפים אחרים וגם זאת ללא הסבר. כך לדוגמא, בוטל סעיף רשתות פלדה והוסף סעיף גוש בטון לא מזויין.* *<u>תגובת המבוקר: הסעיפים נדרשו לפי הביצוע הנדרש בפועל ולא כהחלפת הסעיפים. הכמות שאושרה בחשבון אושרה על בסיס חישובים של הביצוע בפועל. כך למשל, לא ניתן להחליף רשתות פלדה ביציקת בטון. ככלל, אנו משתדלים בפרויקטים ככל שאפשר להיצמד לסעיפי העבודה כפי שנקבעו מראש, עם גמישות לשינויים</u>*	*ביצוע*	*פרויקט הנגשת רובע האומנים למתחם ישפרו סנטר (רמפה)*	*2018*	לא תוקן

	<u>המתעוררים במהלך העבודה.</u> *התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר: התגובה לא סותרת את הממצא אלא מחזקת אותו, ככל שהמצב בשטח מצריך שינויים דבר שכיח בעבודות בינוי, חובה לתעד הסברים מדוע הדבר נעשה, כך גם כאשר מבטלים סעיפים. כאמור בממצא, אין כל הסברים מתועדים לשינויים ו/או לביטולים של סעיפים. התנהלות בדרך המתוארת אינה מאפשרת ניטור ובקרה על עבודת הפיקוח, ומחבלת בעמדת העירייה כאשר באים להסדיר אי הסכמות מול הקבלן לגבי הביצוע והתשלום.*				
105 (111)	*הפיקוח על הפרויקט היה ברמה ירודה ולא התקיים כל תיעוד לפיקוח – לא באמצעות יומני עבודה, לא באמצעות אישורי חריגות נוספות ולא באמצעים אחרים כגון בדיקות מעבדה, תכנית AS MADE מלאה וכדומה.* *<u>תגובת המבוקר: תכנית AS MADE קיימת והועברה לביקורת עם כל המסמכים שנדרשו כולל בדיקות מעבדה. יומני</u>*	*ביצוע*	*פרויקט הנגשת רובע האומנים למתחם ישפרו סנטר (רמפה)*	*2018*	

	<u>עבודה לא נוהלו, אך כל יום בוצעו צילומי שטח של מצב העבודה.</u> *התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר: התגובה לא סותרת את הממצא. לא קיימת תוכנית AS MADE מלאה לפרויקט, צילומי שטח אינם תחליף ליומני עבודה, מאחר ואינם כוללים את כל הנדרש בפרוט יומן עבודה (לדוגמא כמה ואיזה עובדים נמצאו בשטח בפועל, כמויות חומרים שהגיעו לשטח ביום העבודה, כלי עבודה שפעלו, העבודות שבוצעו, או אילו הוראות ניתנו בשונה מכתב הכמויות).*				
מספר סידורי 2024 (מספר דוח שנה שעברה)	***הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים***	***מחלקה אחראית***	***נושא הפרק בדוח הביקורת***	***שנת הדוח בה הוצג הממצא***	***סטטוס ב-2024 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב***
106 (112)	*אישור העבודות הנוספות בסך של 37 אלפי ₪, שלא נכללו בהצעה המקורית, נעשה ללא ניתוח מחירים על ידי הקבלן וללא בחינת הצורך בעבודות אלו, או תמחורן.* *אין כל תיעוד בחשבונות הקבלן להיקף העבודות שהתבצע כעבודות נוספות– כגון פירוט כמות*	*ביצוע*	*פרויקט הנגשת רובע האומנים למתחם ישפרו סנטר (רמפה)*	*2018*	

	הצינורות שהועתקו . בהעדר תיעוד כזה, לא ניתן לדעת איזו עבודה בוצעה וכיצד תומחרה. *<u>תגובת המבוקר : העבודה של העתקת הצינור בוצעה בהתאם לכמויות שהוגשו בהצעת הקבלן ואושרו על ידי כל הגורמים כולל מורשי חתימה על בסיס הזמנה חתומה. בחשבון הסופי נעשתה בדיקת כמויות מדויקת ועל בסיסה שולם החשבון לקבלן.</u>* *<u>ככל שהתכנון מפורט ומקצועי, עדיין נשארות בשוליים עבודות שנדרש לבצע אותן באופן בלתי מתוכנן. ככל שהתכנון יותר הדוק, יותר מפורט ויותר מקצועי, כך טווח הבלת"מ יורד עד למינימום הכרחי. יחד עם זאת, לא ניתן לעצור לכל החלטה ולהפסיק את עבודת הקבלן עד לקבלת החלטה, ולכן יש לפעמים החלטות שמתקבלות בסבב מיילים ובע"פ (ככל שהנושא נוגע לאישור תקציב נוסף או חריג מהפרויקט),הקבלן ממשיך בביצוע העבודה על מנת לא לעכב אותה וסבב החתימות אורך מספר*				

	ימים. יחד עם זאת, לאחר שיש אישור פורמלי (בכתב) של הגזברית לתקציב הנדרש, העבודה ממשיכה להתבצע כחלק ממכלול העבודות בפרויקט. *התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר: התגובה לא סותרת את הממצא, בניגוד לתגובת המבוקר לא הועברו כל מסמכים המפרטים את מרכיבי העבודה הנוספת (על פי מחירון דקל), אין כל תיעוד לעבודות בפועל.*				
מספר סידורי 2024 (מספר דוח שנה שעברה)	***הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים***	***מחלקה אחראית***	***נושא הפרק בדוח הביקורת***	***שנת הדוח בה הוצג הממצא***	***סטטוס ב-2024 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב***
107 (113)	*בהעדר יומני עבודה לא ניתן לראות כל תיעוד לאישור העבודות מראש, כמו כן בהעדר יומן, אין כל תיעוד לעבודות שבוצעו, להנחיות המפקח וגורמי הפיקוח כגון יועץ קרקע ומתכנן. כן אין תיעוד לבדיקות שבוצעו ולתיעוד שנתקבל.* *תגובת המבוקר: כל ההערות של הפיקוח ניתנו לקבלן בשטח ובוצעו באופן מיידי בשטח בעת נוכחות הפיקוח. כמו כן, התיעוד המצולם מחליף את התיעוד בכתב.*	*ביצוע*	*פרויקט הנגשת רובע האומנים למתחם ישפרו סנטר (רמפה)*	*2018*	 לא תוקן

	התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר: התגובה לא סותרת את הממצא. צילומי שטח אינם תחליף ליומני עבודה, מאחר ואינם כוללים את כל הנדרש בפרוט יומן עבודה (לדוגמא כמה ואיזה עובדים נמצאו בשטח בפועל, כמויות חומרים שהגיעו לשטח ביום העבודה, כלי עבודה שפעלו, העבודות שבוצעו, או אילו הוראות ניתנו בשונה מכתב הכמויות).				
מספר סידורי 2024 (מספר דוח שנה שעברה)	***הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים***	***מחלקה אחראית***	***נושא הפרק בדוח הביקורת***	***שנת הדוח בה הוצג הממצא***	***סטטוס ב-2024 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב***
108 (114)	*כאמור, על פי פרק ד' לחוות הדעת ההנדסית, נתגלו ליקויים מהותיים באיכות העבודה שבוצעה. כך לדוגמא רמת הגימור של הצבע נמוכה והגוון לא אחיד, הריצוף במידות 20/20 בעוד בתוכנית נקבע גודל 15/15 ועוד.* *חלק מהליקויים עשויים לפגוע במידת הנגישות של הפרויקט. כך לדוגמא – מעקה יד בגובה 1.35 מטר מהקרקע לעומת 1.1 בתוכנית.*	*ביצוע*	*פרויקט הנגשת רובע האומנים למתחם ישפרו סנטר (רמפה)*	*2018*	

	חלק מהליקויים בביצוע, עשויים להשפיע על מצב הפרויקט לאחר מספר שנים ולגרום לעלויות תחזוקה ותיקון גבוהות כגון – סדקים, קורוזיה בצבע וכו. *כאמור, חוות הדעת קובעת כי הפרויקט בוצע באופן כללי באיכות ירודה.* *<u>תגובת המבוקר: מקבל את ההערה בנוגע לטיב העבודה בפרקים מסוימים של העבודה (בעיקר בנוגע לעבודות ריתוכי מתכת). הליקויים הללו הם חזותיים בלבד ולא מהווים סכנה לשלום הציבור. בפרויקטים הבאים ניקח לתשומת ליבנו את ההערה הזו.</u>* *התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר: התגובה אינה סותרת את הממצא, ניסיון להקל בממצאי הביקורת אינו מקובל על הביקורת, ראה המלצה.*				
109 (115)	*לא בוצעה מסירה רשמית של הפרויקט ולכן גם לא התאפשר לעירייה לבדוק באופן מקיף את איכות העבודה ולדרוש מהקבלן רשימת תיקונים (רג'יקטים) בפרויקט. האיכות הירודה של הפרויקט היא, לדעת הביקורת, תולדה של*	*ביצוע*	*פרויקט הנגשת רובע האומנים למתחם ישפרו סנטר (רמפה)*	*2018*	תוקן חלקית

	הפיקוח הירוד עליו – העובדה שלא הקפידו לנהל יומני עבודה, לא תיעדו בדיקות מעבדה ואישורי מתכננים (ואולי אלו כלל לא נתקבלו), אפשרה לקבלן לבצע את הפרויקט באיכות ירודה בלא שהעירייה מקזזת לו סכום כלשהו מהתשלום ואף משלמת לו על עבודות נוספות. *יצויין עוד , כי העירייה לא הקפידה על הוראות הפיקוח שלה עצמה כפי שמשתקפות בחוזה ובמכרז.* *<u>תגובת המבוקר : מחלקות העירייה הוזמנו למסירת הפרויקט. יש מחלקות שסירבו להגיע, ועקב כך לא נערך סיור מסירה מסודר. בדיקות מעבדה הועברו לביקורת יחד עם כל המסמכים שהתבקשו. יומני עבודה לא נוהלו, אך כל יום בוצעו צילומי שטח של מצב העבודה. מאחר והמתכננים לא הופעלו על ידי העירייה, הם סירבו להיענות לפניות המחלקה ובפרט להזמנה להגיע לערד.</u>* *התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : התגובה אינה סותרת את הממצא, ניסיון להקל בממצאי*				

	הביקורת אינו מקובל על הביקורת, ראה המלצה. יש לבצע מסירה מסודרת ומתועדת. באם המתכננים מחויבים לבוא במסגרת עבודתם למסירה, וסרבו לבוא, על העירייה לקנוס אותם על כך. לא הועברו כל מסמכים על זימון למסירת הפרויקט ועל סירוב להגיע מבחינת מחלקות העירייה, הביקורת סבורה כי באם לא התבצעה מסירה סופית, אין לשלם חשבון סופי.				
מספר סידורי 2024 (מספר דוח שנה שעברה)	***הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים***	***מחלקה אחראית***	***נושא הפרק בדוח הביקורת***	***שנת הדוח בה הוצג הממצא***	***סטטוס ב-2024 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב***
110 (116)	*נמצא כי לא טופלו רוב הליקויים משנת 2012 ומשנת 2013 בנושא ביצוע פרויקטים עירוניים, למרות התראות הביקורת לאורך השנים במסגרת המעקב אחר תיקון הליקויים :* *כך, לא קיימו הפרדת תפקידים כנדרש במנהל תקין.* *כך, תכננו פרויקט להנגשת מתחמים, אך בסיום הפרויקט לא פעלו להשגת אישור מורשה נגישות כי*	*ביצוע*	*פרויקט הנגשת רובע האומנים למתחם ישפרו סנטר (רמפה)*	*2018*	 לא תוקן

	זה אכן עומד בכללי הנגישות, כנדרש. *כך, חתמו עם הקבלן על חוזה עבודה למרות מספר מהותי של סעיפים בכתב הכמויות של הקבלן שתומחרו באופן לא סביר למחירי שוק.* *כך, לא קיימת תוכנית AS MADE מלאה לפרויקט (תוכנית המתארת מה בוצע בדיוק בשטח), וכן לא נדרשו חישובי כמויות מהקבלנים.* *כך, התאפשרה ההתנהלות בניגוד למוגדר בחוזה כאשר הקבלן לא חויב להגיש חשבונות מסודרים עם פרוט נפרד לעבודות נוספות וחריגים.* *כך, לא נוהלו יומי עבודה. המשמעות דומה לניהול ישיבות ללא רישום פרוטוקול, מכאן בכל התדיינות מול הקבלן אין כל מסמך המעיד על מה סוכם, איזה עבודות נוספות אושרו ומתי, איזה שינויים בוצעו ומתי וכד'.* *מכאן התקיים כשל רוחבי ברמה העירונית, הן של מנהל המחלקה שלא פעל בהתאם להצהרתו כאילו פועל בהתאם להמלצות הביקורת ובהתאם למנהל תקין, הן של מנכ"ל*				

	העירייה שהוא מנהלו הישיר של מנהל מחלקת הביצוע שלא ניטר את ההתנהלות בפועל, הן של גזברות העירייה שאישרה תשלומים ללא פרוט וללא הבנה את מהותם וסבירותם, הן של צוות תיקון הליקויים שלא פעל לתיקון הנושא, והן של וועדת הביקורת שלא קיימה ניטור ובקרה על צוות תיקון הליקויים במקרה זה, ולא זימנה את מנהל המחלקה לתת הסברים כפי שזכותה לעשות. *הביקורת רואה בחומרה רבה את ההתנהלות המתוארת ואת העובדה שהגורמים האחראים לא ביצעו את תפקידם לאורך השנים , המשמעות של התנהלות זו היא סיכון כספי לעירייה, ההתנהלות מאפשרת תשלום כספי ציבור על עבודות שלא בוצעו בפועל, או תשלום הגבוה ממחירי השוק. מכאן, במקרה הפחות גרוע מדובר ברשלנות, ובמקרה היותר גרוע יכול להוות פתח למעילה בכספי ציבור.*				

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

מספר סידורי 2024 (מספר דוח שנה שעברה)	הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים	מחלקה אחראית	נושא הפרק בדוח הביקורת	שנת הדוח בה הוצג הממצא	סטטוס ב-2024 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב
111 (117)	*למרות שלא היה שינוי מהותי בשטח המבנים להשכרה, הרווח הגולמי מפעילות השכרת מבנים המהווה את עיקר הרווח הגולמי של החברה, נמצא במגמת ירידה לאורך השנים (בשנת 2011 1,048 אלש"ח ואילו בשנת 2017 481 אלש"ח בלבד).* *<u>תגובת המבוקר : מקובל. גובה דמי שכירות נקבע על פי הערכה שמאית. נקבעה הערכה שמאית של המבנה בשנת 2017. מעבר לכך השכרת המבנים כפופה לביקושים הקיימים למבני תעשייה באזור התעשייה בערד. היות ומדובר במבנים שלא מאפשרים תעשייה יצרנית בשל גגות האסבסט המיושנים, הדבר מגביל את השכרת המבנה לאחסנה בלבד. לאור זאת, החברה בוחנת דרכים להשבחת המבנה ובפרט שיפוץ הגגות וחידוש התשתיות הנדרשות, פעולה המוערכת בכ 2- מיליון ₪ שיפוץ כל מבנה, ועוד כ-900 אלש"ח לשיפוץ הגגות. תוכנית זו</u>*	*חברה כלכלית*	*ניהול נכסי החברה הכלכלית לערד בע"מ*	*2018*	תוקן חלקית

	מתגבשת בימים אלו תוך התייעצות עם גורמי מקצוע לטובת התקנת פאנלים סולריים על הגגות ויצירת הכנסות נוספות.				
מספר סידורי 2024 (מספר דוח שנה שעברה)	***הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים***	***מחלקה אחראית***	***נושא הפרק בדוח הביקורת***	***שנת הדוח בה הוצג הממצא***	***סטטוס ב-2024 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב***
112 (118)	*בעוד שיעור הרווח הגולמי של פעילות החכ"ל מהשכרת מבנים מהווה 70%-50% מכלל הרווח הגולמי של החכ"ל, שיעור ההכנסות מפעילות זו מהווה 17%-11%, ואילו השיעור מההוצאות מהווה רק 5%-3% מכלל ההוצאות, דבר המעיד על אי השקעה יחסית בנכסים לעומת התשואה מהם, דבר המתבטא בין השאר במצב הנכסים הירוד.* *<u>תגובת המבוקר : מקובל. תוכנית 2019 תיקח בחשבון כי 10% מסך ההכנסות בגין תחום זה ישמר לאחזקה שוטפת ומונעת.</u>*	*חברה כלכלית*	*ניהול נכסי החברה הכלכלית לערד בע"מ*	*2018*	תוקן חלקית
113 (119)	*למרות שרוב הרווח הגולמי של החכ"ל לאורך השנים , מקורו בפעילות השכרת המבנים , לא השכילה החכ"ל להשתמש בחלק מההכנסות לקיום תוכנית שיפוצים ואחזקה אשר*	*חברה כלכלית*	*ניהול נכסי החברה הכלכלית לערד בע"מ*	*2018*	תוקן חלקית

	תוודא רמת מבנים מינימלית. כתוצאה מכך המצב הפיזי של המבנים מאפשר פעילות אחסנה בלבד, ודמי השכירות נמוכים בהתאם. *<u>תגובת המבוקר : מקובל. בשנים בהם הביקוש באזור התעשייה היה נמוך (2010-2016) לא נמצאה ייתכנות כלכלית לקידום שיפוצים במבנה. אזור התעשייה כולו דרש שינויים רבים. בשנתיים האחרונות בעקבות עבודה אינטנסיבית, עלתה הדרישה למבנים באזור התעשייה. שנים רבות עמדו מבנים ראויים ללא דורש לעומת המצב כיום כאשר כל המבנים נרכשו או הושכרו. בשלב זה אנו מקדמים תוכנית כלכלית ארוכת טווח שתתמוך בשיפוץ והתאמת המבנים לצורכי התעשייה.</u>*				
114 (120)	*למרות שפעילות השכרת המבנים מהווה את החלק הארי מרווחי החכ"ל, אין כל מערך ארגוני התומך בפעילות, לדוגמא לא קיים אחראי נכס/איש אחזקה אשר מקצועו הוא לוודא כי הנכסים מוחזקים במצב ראוי ומספק פתרונות לשוכרים, ככל שאלה*	*חברה כלכלית*	*ניהול נכסי החברה הכלכלית לערד בע"מ*	*2018*	תוקן חלקית

	נדרשים, או כלכלן לגיבוש תוכנית כלכלית לשיפוץ והשקעות בנכסים על מנת שיהיו מניבים גם בעתיד. *<u>תגובת המבוקר: החכ"ל תמנה אחראי נכסים בחברה. אנשי מקצוע בתחום האחזקה ידרשו על פי צורך ועל פי תוכנית בקרה שנתית.</u>*				
מספר סידורי 2024 (מספר דוח שנה שעברה)	***הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים***	***מחלקה אחראית***	***נושא הפרק בדוח הביקורת***	***שנת הדוח בה הוצג הממצא***	***סטטוס ב-2024 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב***
115 (121)	*לא קיים כל נוהל לבדיקת מצבם הפיסי של הנכסים הן בשוטף והן בהעברת זהות השוכרים.* *<u>תגובת המבוקר: תחזוקת המבנה היא באחריות השוכר. תפקיד החברה הכלכלית יהיה לאכוף החזרת מבנים במצב תקין. כמו כן, החכ"ל תיצור נוהל בקרת מבנים לביקורת על מצב המבנה במהלך תקופת השכירות.</u>*	*חברה כלכלית*	*ניהול נכסי החברה הכלכלית לערד בע"מ*	*2018*	
116 (122)	*למרות שפעילות השכרת המבנים היא הפעילות המשמעותית ביותר לרווחי החברה, ולמרות הקושי למצוא שוכרים לכל הנכסים, לא נערך דיון משמעותי בדירקטוריון החברה בנושא, והנהלת*	*חברה כלכלית*	*ניהול נכסי החברה הכלכלית לערד בע"מ*	*2018*	

	החברה לא נדרשה לקיים תוכנית סדורה בנושא, כולל אבני דרך לביצוע ודיווח לדירקטוריון. *<u>תגובת המבוקר: הנהלת החכ"ל מביאה לפני הדירקטוריון לדיון כל פעולה משמעותית חדשה וכן דילמות בהחלטות אסטרטגיות. לצורך העניין, בעת שנבדקה אפשרות שיפוץ והחלפת הגגות, הובאה התכנית לאישור הדירקטוריון. כמו כן תכנית המבנים והשכרתם מוצגת בתכנית העבודה השנתית ונמצאת בבקרה מתמשכת בישיבות הדירקטוריון.</u>* *התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר: תגובת המבוקר לא סותרת את הממצא אלא מחזקת אותו, לדעת הביקורת כאמור בממצא ובהמלצה, לא הוצגו בפני הדירקטוריון ניתוחים מקצועיים למצב שוק, ומצב הנכסים על מנת שיוכל לקבל החלטות, בפועל לא נדרשה הנהלת החברה לכל דיווח/עמידה באבני דרך/תוכנית פעולה בנושא.*				

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

מספר סידורי 2024 (מספר דוח שנה שעברה)	הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים	מחלקה אחראית	נושא הפרק בדוח הביקורת	שנת הדוח בה הוצג הממצא	סטטוס ב-2024 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב
117 (123)	בישיבת דירקטוריון החברה בו הוצגו תוכנית העבודה ותקציב החכ"ל לשנת 2019, הציגה הנהלת החכ"ל צפי לירידה בהכנסות משכירות בשנת 2019 לעומת שנת 2018, כמו כן לא נערך כל דיון או אישור להערה שנרשמה לגבי שוכר מסוים שחתם על חוזה שכירות בשנת 2018, אך מאחר ולא נכנס לנכס התשלום הועבר לשנת 2019, זאת ללא כל אישור יועץ משפטי או מנהל הכספים של החכ"ל כי הפעולה היא בהתאם למנהל תקין. תגובת המבוקר : מקובל. תוצג הצעה לתכנית אסטרטגית ומדיניות מוגדרת לניהול נכסי החכ"ל בפני חברי דירקטוריון החכ"ל ברבעון השני של שנת 2019.	חברה כלכלית	ניהול נכסי החברה הכלכלית לערד בע"מ	2018	הפסקת מעקב
118 (126)	בניגוד לשימוש של מחברי תוכנית המיתוג בשנת 2013 בנתוני הלמ"ס לניתוח מגמות התיירות בעיר (אחוז תפוסה, כמות מבקרים וכד'), העירייה לאורך	מחלקת אסטרטיגה ותיירות	מימוש החזון העירוני תחום התיירות	2019	תוקן

	השנים לא הצליחה להשיג נתונים בתחום התיירות, רק לאחרונה השיגה מחלקת התיירות נתונים רלוונטיים אך חלקיים מאתר אינטרנט אחד המהווה פלטפורמה להזמנת חדרי אירוח (קיימים אתרים נוספים בתחום). אי שימוש בנתונים בתחום התיירות לא מאפשר לנתח מגמות, צרכים, קהלי יעד וכד', ומכאן לא ניתן לבנות תוכנית עבודה אפקטיבית בתחום התיירות, ולמדוד שיפור והשגת מטרות. *<u>תגובת המבוקר: רוב הלינה בערד מבוססת על לינה ביחידות אירוח פרטיות שלא מדווחות לאף רשות, מהנתונים ושיחות עם התיירנים העוסקים בתחום הלינה עולה שערד נמצאת במגמת עלייה מאז 2015. ישנם מקומות אירוח המעידים על תפוסה של 70% שהיא תפוסה הגבוהה מהממוצע הארצי. בסיס הנתונים המדווח לרשויות בארץ מבוסס בעיקר על הלינה המלונאית, מה שלא מאפיין כלל את הלינה במקומות שונים בנגב בכלל ובערד בפרט, לכן לא ניתן להסתמך עליהם. גם משרד</u>*				

	התיירות כיום מבין את הנושא ומוביל שינוי במדיניות שבא לידי ביטוי ע"י יצירת מוצר תיירות חדש הנקרא – Negev Pure Magic Desert, שמשווק ברחבי אירופה כיעד אטרקטיבי ומיוחד. מחלקת התיירות נעזרת בכל מקורות המידע הקיימים לרשותה – תיירנים פעילים בעיר, דיווחים של אתרי לינה ואף רכשנו קבלת מידע מאתר לינה בינלאומי. *התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : התגובה לא סותרת את הממצא, אלא מחזקת אותו, על מנת להבין את הצרכים ואת המגמות בתחום חובה להתבסס על נתונים, אחרת אין כל ביסוס להחלטות המתקבלות לעניין כיווני הפעולה הנכונים.*				
119 (127)	*בניגוד להגדרת התוכנית האסטרטגית משנת 2015, תקציב מחלקת התיירות לא הוגדל משמעותית ולא מתקרב לכדי 10% מהתקציב השנתי של העירייה שהוגדר בתוכנית האסטרטגית ככזה היכול לחולל שינוי בתחום התיירות.*	*מחלקת אסטרטגיה ותיירות*	*מימוש החזון העירוני תחום התיירות*	*2019*	הפסקת מעקב

	<u>תגובת המבוקר: מחלקת התיירות בונה תכנית עבודה שנתית מקושרת תקציב וחזון עירוני. יחד עם זאת, חשוב לזכור כי החיים דינאמיים ולעיתים אנו נדרשים לשנות ולערוך התאמות בתכנית בעקבות בלת"מים (ראה דוגמת משבר הקורונה).</u> *התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר: התגובה לא סותרת את הממצא.*				
מספר סידורי 2024 (מספר דוח שנה שעברה)	***הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים***	***מחלקה אחראית***	***נושא הפרק בדוח הביקורת***	***שנת הדוח בה הוצג הממצא***	***סטטוס ב-2024 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב***
120 (128)	*הביקורת לא מצאה תיעוד בארכיון העירייה, ולא נמסרו לביקורת אסמכתאות המסבירות את אופן קביעת החזון העירוני בתחום התיירות, מדוע נבחרו מטרות העל בהן לעירייה אפשרות השפעה נמוכה, ונזנחו מטרות אחרות שעלו בתוכניות אסטרטגיות בנושא התיירות מהשנים האחרונות בהן לעירייה אפשרות להשפעה מהותית יותר.* *<u>תגובת המבוקר: קביעת החזון מבוצעת על ידי הנהלת העיר. מחלקת</u>*	*מחלקת אסטרטגיה ותיירות*	*מימוש החזון העירוני תחום התיירות*	*2019*	 לא תוקן

	התיירות פועלת לקידום החזון העירוני בתחום התיירות. לא ברורה לנו הקביעה כי נבחרו מטרות על עירוניות בהן לעירייה אין השפעה. *עיר תיירות בוטיק מדברית כחוויה של שלושה ימי טיול – מחלקת התיירות פעלה להגדלת המוצר התיירותי, עובדת בשיתוף פעולה מלא עם כל גורמי התיירות באזור, בנתה את מיזם חלונות למדבר, מייצרת שיתופי פעולה עם ים המלח ופועלת בשיתוף משרד יחסי הציבור לבניית המותג והמוצר התיירותי – ערד כעיר כוכב לטיולים באזור. גם התוצאות בשטח מראות על גידול במספר הלינות והמבקרים בעיר וכן גידול במספר מיזמי התיירות בעיר.* *ערד כחלק מאזור תיירותי מדבר יהודה – מחלקת התיירות בונה שיתופי פעולה עם מועצות אזוריות תמר ומגילות לבניית המוצר התיירותי "ארץ ים המלח". כמו כן אנו מייצרים שיתופי פעולה עם המגזר הבדואי לאורך ציר 31 לבניית מוצר תיירותי – "יזמיות 31". בנוסף אנו פועלים בשיתוף מתמיד עם*				

	אתרי המורשת מצדה ותל ערד. דווקא בתחום זה, לערד השפעה רבה ויכולת קידום אמיתית, עשייה משמעותית והשפעה מהותית. *האומנות והאומנים כעוגן תיירותי – מחלקת התיירות העירונית בנתה את המוצר התיירותי "חלונות למדבר" המאגד מארחים בתחום הבישול, האומנות, פולקלור ועוד המארחים בביתם ובגלריה שלהם קבוצות ואנשים פרטיים ואף מקיימים אירועים קטנים בביתם. מוצר זה מסייע למשוך אמנים ויוצרים נוספים להצטרף לקהילת המארחים.* *קיום אירועי עוגן תרבותיים תיירותיים – מחלקת התיירות מתלבשת וחוברת לאירועים המופקים במחלקת התרבות העירונית ומחלקות עירוניות אחרות לקידום כחלק מקידום התיירות בעיר. אין זה תפקיד מחלקת התיירות העירונית להפיק אירועי תרבות עירוניים.* *התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : התגובה לא סותרת את הממצא, מעבר לכך התגובה לא*				

	גובתה בשום אסמכתא המעידה על הקביעות המפורטות בה, או מדדים מבוססים אחרים.				
מספר סידורי 2024 (מספר דוח שנה שעברה)	***הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים***	***מחלקה אחראית***	***נושא הפרק בדוח הביקורת***	***שנת הדוח בה הוצג הממצא***	***סטטוס ב-2024 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב***
121 (129)	*מעבר להגדרות החזון ומטרות העל, לא קיימת בעירייה תוכנית אסטרטגית סדורה למימוש החזון, בצורה של תוכנית עבודה מעשית הכוללת יעדים ברורים, ומדדי הצלחה.* *<u>תגובת המבוקר: תכניות העבודה השנתיות הנכתבות במחלקת התיירות מקושרות לחזון העירוני ולתקציב העומד לרשות המחלקה.</u>* *התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר: התגובה לא סותרת את הממצא, תוכנית עבודה שנתית אינה תוכנית אסטרטגית סדורה ממנה נגזרת תוכנית עבודה רב שנתית אליהן מתייחס הממצא.*	*מחלקת אסטרטגיה ותיירות*	*מימוש החזון העירוני תחום התיירות*	*2019*	
122 (131)	*למרות הבנת העירייה שיש להפוך את העיר ערד לנקודת כוכב ממנה יוצאים לפעילויות כחלק מאזור תיירותי – מדבר יהודה וים*	*מחלקת אסטרטגיה ותיירות*	*מימוש החזון העירוני תחום התיירות*	*2019*	

	המלח, וכעיר בוטיק, העירייה אינה עוסקת בקידום אתרים תיירותיים בתחום שיפוטה היכולים למצב את ייחודה באזור, ולהגדיל את מספר המבקרים בעיר ובאזור. *<u>תגובת המבוקר: מחלקת תיירות משתפת פעולה עם כל הגורמים הפועלים בתחום התיירות במרחב ערד ביניהם גם רט"ג. תל ערד הוא יעד משמעותי וחשוב, בפועל האתר נמצא בשליטה מלאה של רשות הטבע והגנים ולכן למחלקת התיירות העירונית השפעה מועטה. בתכנון החבילות התיירותיות תל ערד ייכנס כחלק מהחבילות המשווקות.</u>* *התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר: התגובה לא סותרת את הממצא, פעולות עתידיות יבחנו על ידי הביקורת במסגרת מעקב אחר תיקון ליקויים בשנים הבאות.*				
123 (132)	*בניגוד למטרת העל של חזון התיירות המגדירה כי ערד תהווה חלק מאזור תיירותי – מדבר יהודה וים המלח, בפועל, מתקיים שיתוף פעולה חלקי ונקודתי בלבד, לא קיימת תוכנית אסטרטגית רב שנתית*	*מחלקת אסטרטגיה ותיירות*	*מימוש החזון העירוני תחום התיירות*	*2019*	לא תוקן

	בנושא, על מנת להבטיח תיאום בין הרשויות בתחום. הסכנה היא שבמקום להוות מוצר משלים/ייחודי באזור, הרשויות יתחרו אחת בשנייה על אותו קהל יעד, תקציבים ממשלתיים, יזמי תיירות. *<u>תגובת המבוקר: שיתוף פעולה עם מועצה אזורית תמר החל במחצית השנייה של 2017. כבר בשנת 2018 לקחו מ.א. תמר, מ.א. מגילות ועיריית ערד ביתן משותף והציגו את המרחב התיירותי אזורי ביריד תיירות. בימים אלה מגבשות הרשויות תכנית הכשרה משותפת לתיירנים המתאימים שמהווים פיילוט תיירותי לשיווק "תיירות על הדרך" ככלי שיווקי השוזר בחבילה אחת את כל אתרי התיירות לאורך הדרך. המוצר מיועד לתת מענה לתיירים מחו"ל שמגיעים לאזור באופן עצמאי. שיתופי פעולה מאפשרים איגום משאבים ופנייה משופת למקבלי החלטות גם בנושא גיוס תקציב למימוש תכניות. שיתופי הפעולה האזוריים באים לידי ביטוי גם</u>*				

	בתכנית העבודה לשנת 2020. *התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר: התגובה לא סותרת את הממצא, אלא מחזקת אותו. פעולות עתידיות יבחנו על ידי הביקורת במסגרת מעקב אחר תיקון ליקויים בשנים הבאות.*				
מספר סידורי 2024 (מספר דוח שנה שעברה)	***הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים***	***מחלקה אחראית***	***נושא הפרק בדוח הביקורת***	***שנת הדוח בה הוצג הממצא***	***סטטוס ב-2024 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב***
124 (134)	*בניגוד למטרת העל של חזון התיירות המגדירה קיום אירועי עוגן תרבותיים, בפועל האירוע התרבותי הגדול ביותר בשנה בעיר הוא פסטיבל ערד (לפסטיבל האחרון נמכרו כ-7,000 כרטיסים ברובם לתושבי העיר). מכאן, המטרה לא מתקיימת ולא קיימת תוכנית ליישומה, כולל יעדים ומדדי הצלחה.* *תגובת המבוקר: אירועי תרבות בכלל ופסטיבל ערד בפרט הינם באחריות מחלקת התרבות העירונית ולא באחריות מחלקת תיירות. ככל ומתוכננים אירועי תרבות בעיר, מחלקת התיירות עובדת בשיתוף פעולה לשיווק*	*מחלקת אסטרטגיה ותיירות*	*מימוש החזון העירוני תחום התיירות*	*2019*	לא תוקן

	האירועים ומשיכת תיירים לצרוך את המוצר. *התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר: התגובה לא סותרת את הממצא, אלא מחזקת אותו.*				
מספר סידורי 2024 (מספר דוח שנה שעברה)	***הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים***	***מחלקה אחראית***	***נושא הפרק בדוח הביקורת***	***שנת הדוח בה הוצג הממצא***	***סטטוס ב-2024 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב***
125 (135)	*בניגוד למטרת העל של החזון לקיום "מרחב השראה ותרבות ייחודית המגדירה דגש תיירותי במרחב הציבורי", בפועל לא קיימת תוכנית למימוש החזון (לדוגמא אחד הממצאים בדוח הביקורת משנת 2012 הצביע כי אין שילוט בשפות זרות ברחבי העיר, דבר שלא קודם עד היום).* *תגובת המבוקר: מרחב השראה ותרבות ייחודית הוא סעיף נוסף בחזון העירוני ואינו באחריות מחלקת התיירות העירונית, תכנית העבודה השנתית שבאחריות מחלקת תיירות מקושרת תקציב. מחלקת תיירות לא אחראית על נושא האירועים במרחב העירוני לצורך זה קיימים מחלקת אירועים עירונית ומתנ"ס. מחלקת תיירות*	*מחלקת אסטרטגיה ותיירות*	*מימוש החזון העירוני תחום התיירות*	*2019*	לא תוקן

	מקיימת פעילויות לעידוד לינה שהיא הגורם המרכזי בעידוד כלכלה מקומית. *לדוגמא: מחלקת התיירות יזמה ביחד עם עמותת תיירות סיורים אורבניים ייחודים שהתקיימו בימי שישי במשך חודשיים והיוו משיכה גם לתיירנים שלנו בערד וגם לאנשים שהזמינו חדרים על -מנת להשתתף בסיורים הנ"ל. בנוסף מחלקת תיירות שותפה לאירועי ביובליץ שבפעם האחרונה הביא הרבה קהל מבחוץ .* *התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : התגובה לא סותרת את הממצא, אלא מחזקת אותו. לדעת הביקורת למימוש החזון חייבים למסד שיתופי פעולה רבים יותר מהקיימים.*				
מספר סידורי 2024 (מספר דוח שנה שעברה)	***הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים***	***מחלקה אחראית***	***נושא הפרק בדוח הביקורת***	***שנת הדוח בה הוצג הממצא***	***סטטוס ב-2024 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב***
126 (136)	*בניגוד למטרת העל שהוגדרה בתוכנית האב לתיירות שקבעה כמטרה לשפר את השירות התיירותי, בפועל לא הוקם מרכז מידע לתייר בתחומים של אספקת מידע, שמירת*	*מחלקת אסטרטגיה ותיירות*	*מימוש החזון העירוני תחום התיירות*	*2019*	הפסקת מעקב

	חפצים, חניה מאובטחת, קישור לספקים מקומיים... וכו'. *<u>תגובת המבוקר : מרכז מידע נושא חשוב מאוד וחיוני, אך מותנה בתקציב גדול.</u>* *<u>בשנת 2016 פרסמה עיריית ערד קול קורא להפעלת מרכז מידע ע"י גורם חיצוני בניסיון להפעיל מרכז מידע ע"י עמותת תיירות. אף גורם לא ניגש לקול קורא זה. בשנת 2019 הגישה עמותת תיירות עירונית בקשה ל JNF USA למימון הקמת מרכז מידע, אך קיבלו תשובה שלילית.</u>* *<u>בנושאים שמירת חפצים ושירותי מחשוב, לא עלה ביקוש מהשטח.</u>* *<u>מוקד עירוני יכול להוות פתרון אך מצריך אישור הנהלת העיר, התארגנות בהתאם והכשרת צוות ויכולת דיבור לפחות בשפה האנגלית.</u>* *התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : התגובה לא סותרת את הממצא, אלא מחזקת אותו.*				
127 (137)	*אתר מחלקת התיירות כחלק מאתר האינטרנט העירוני מוצג בשתי שפות עברית ואנגלית, כאשר על פי נתוני המחלקה מירב*	*מחלקת אסטרטגיה ותיירות*	*מימוש החזון העירוני תחום התיירות*	*2019*	לא תוקן

	התיירים בעיר דווקא דוברי גרמנית ורוסית.				
מספר סידורי 2024 (מספר דוח שנה שעברה)	***הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים***	***מחלקה אחראית***	***נושא הפרק בדוח הביקורת***	***שנת הדוח בה הוצג הממצא***	***סטטוס ב-2024 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב***
128 (138)	*בניגוד למוגדר בתוכנית האב שהגדירה שיווק חבילות תיירות לשני לילות בעיר, בפועל לא משווקות על ידי העירייה חבילות תיירות (קיימת בעיה של פרסום נותני שירותים פרטיים מכספי ציבור).* *<u>תגובת המבוקר: בימים אלה אנו נכנסים לייעוץ לבניית חבילות תיירות ובדיקת היתכנות להפעלת שיווק ומכירת חבילות ע"י החברה הכלכלית. הבדיקה נעשית עם יועץ מקצועי המסובסד ע"י משרד התיירות באמצעות חממות תיירות.</u>*	*מחלקת אסטרטגיה ותיירות*	*מימוש החזון העירוני תחום התיירות*	*2019*	הפסקת מעקב
129 (139)	*בניגוד להגדרת תוכנית האב לתיירות לא מתקיים בעיר וסביבותיה מגוון של אטרקציות תיירותיות במטרה לספק היצע של פעילויות חוויה אתגרית ליצירת חבילות של מספר ימי פעילות.* *<u>תגובת המבוקר: מאחר והחזון והאסטרטגיה העירונית למתג תיירות</u>*	*מחלקת אסטרטגיה ותיירות*	*מימוש החזון העירוני תחום התיירות*	*2019*	הפסקת מעקב

	בוטיק מדברית, החברה הכלכלית פועלת ליזום לפתח ולשפר מוצרי תיירות העונים להגדרה זו, כדוגמת חלונות למדבר, תיירות כביש 31, תיירות ארץ ים המלח. בנוסף, מקדמת העירייה את טיילת סף המדבר תוך יצירת אטרקציות לאורך הטיילת. ככל ויגיעו יזמי תיירות עם אטרקציות מתאימות נסייע להם לקדם את המיזם.				
מספר סידורי 2024 (מספר דוח שנה שעברה)	***הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים***	***מחלקה אחראית***	***נושא הפרק בדוח הביקורת***	***שנת הדוח בה הוצג הממצא***	***סטטוס ב-2024 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב***
130 (140)	*בניגוד להגדרת תוכנית האב לתיירות לא פותח קוד שירות תיירותי על ידי העירייה.* *תגובת המבוקר: רשמנו לעצמנו את ההערה ונפעל להגדרת קוד שירות בתכנית העבודה בשנה הבאה.*	*מחלקת אסטרטגיה ותיירות*	*מימוש החזון העירוני תחום התיירות*	*2019*	הפסקת מעקב
131 (141)	*בניגוד להגדרת תוכנית האב לתיירות שהמליצה על בניית מסלול ירוק ליזמים בתחום התיירות, במבחן התוצאה לא מומשו כיווני תיירות חדשים על ידי יזמים מחוץ לערד.* *תגובת המבוקר: לא נכון לומר שלא הגיעו תיירנים מחוץ לעיר. יזמי תיירות*	*מחלקת אסטרטגיה ותיירות*	*מימוש החזון העירוני תחום התיירות*	*2019*	הפסקת מעקב

	<u>בעיקר בתחום הצימרים מגיעים גם מחוץ לעיר. עיקר הקושי נובע הרבה פעמים מהתהליכים בירוקרטיים שיכולים להימשך הרבה זמן, תהליכים אלה אינם באחריותם של מחלקת תיירות.</u> *התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : תגובת המבוקר לא סותרת את הממצא, אלא מחזקת אותו. הממצא התייחס למימוש כיווני תיירות חדשים על ידי יזמים מחוץ לערד, התגובה מתייחסת לצימרים שאינם כיווני תיירות חדשים. בנוסף התוכנית מפרטת כי על העירייה לפשט את התהליכים הבירוקרטיים ליזם ולשחרר חסמים, מכאן תגובה המתייחסת לתהליכים בירוקרטיים ממושכים מחזקת את הממצא.*				
מספר סידורי 2024 (מספר דוח שנה שעברה)	***הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים***	***מחלקה אחראית***	***נושא הפרק בדוח הביקורת***	***שנת הדוח בה הוצג הממצא***	***סטטוס ב-2024 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב***
132 (142)	*בניגוד להגדרת תוכנית האב לתיירות שהמליצה על בניית סל הטבות למשיכת יזמים בתחום התיירות,*	*מחלקת אסטרטגיה ותיירות*	*מימוש החזון העירוני*	*2019*	

	במבחן התוצאה לא נוספה כמות מהותית של יזמים חדשים בתחום התיירות. *<u>תגובת המבוקר: בשנים האחרונות נוספו מיזמי תיירות רבים בעיר – ניתן לראות כי רובע האומנים פורח מחדש ונוספו שם מיזמים רבים (סטודיו קופי, מבשלת בירה, שפים מבשלים, סטודיו אומנות, חדר כושר ועוד) גם ברחבי העיר ניתן לראות פריחה של מיזמי תיירות בתחום הלינה והאירוח הביתי.</u>* *<u>בשנת 2018 הוציאה מחלקת התיירות העירונית חוברת ליזם בתחום התיירות במטרה להנגיש את המידע הרלוונטי ליזם ולהוות עבור היזם בתחום התיירות one stop station, המלווה אותו משלב הרעיון למיזם ועד למימושו מול גורמים רלוונטיים ברשות מקומית, משרד התיירות וגורמים מקצועיים נוספים.</u>* *<u>הביקורת לא מדויקת. בשנתיים האחרונות כמות החדרים בלינה הפרטית הוכפל בין היתר בזכות התושבים החדשים שפתחו צימרים בביתם.</u>* *<u>בטיילת מואב עד 2021 אמורים לקום שני מלונות בוטיק.</u>*		*תחום התיירות*		הפסקת מעקב

	<u>אחד האזורים המבוקשים למיזמי תיירות בתחום הלינה הוא אזור הגבעות המזרחיות, שבימים אלה נמצא בבדיקת עלויות תכנון ופיתוח, בתום התהליך ישווקו כ- 8 מגרשים ע"י רמ"י.</u> *התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר: תגובת המבוקר לא סותרת את הממצא, אלא מחזקת אותו. הטענה כי נוספו יזמים חדשים לרובע האומנים אינה רלוונטית ברובה לתיירות (חדר כושר, מבשלת בירה וכד' אינם מיזמי תיירות/לא נבנו לטובת תיירים). ככל ואכן הוכפל מספר חדרי הלינה בערד (לא צורפה כל אסמכתא לטענת המבוקר), אין זה בגין סל הטבות שצריך היה להבנות על ידי העירייה כמתואר בממצא. לעניין תכנונים עתידיים, אלה יבחנו בשנים הבאות במסגרת מעקב אחר תיקון ליקויים.*				
133 (143)	*בניגוד לתוכנית לא הוקם מערך המספק שירותי לוגיסטיקה לתייר וכן לא הוקמו שרותי הסעדה חדשים הכוללים מסעדה כשרה אחת לפחות.*	*מחלקת אסטרטגיה ותיירות*	*מימוש החזון העירוני תחום התיירות*	*2019*	הפסקת מעקב

	<u>תגובת המבוקר: ענף ההסעדה בישראל נמצא כאחד הענפים עם הסיכון הגבוה ביותר שנובע ממגוון סיבות שהם לא באחריות המחלקה, לכן יזמה מחלקת תיירות העירונית את המיזם האירוח הביתי שבין היתר נותן פתרון לשירותי הסעדה וקייטרינג. חלק מתיירני ערד מספקים את נושא הלוגיסטיקה לתייר. המידע מונגש באמצעות האתר.</u> *התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר: תגובת המבוקר אינה רלוונטית לממצא, נושא הלוגיסטיקה כמתואר בתוכנית האב לא בוצע, כמו כן אין תעודת כשרות למיזמים הביתיים.*				
מספר סידורי 2024 (מספר דוח שנה שעברה)	***הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים***	***מחלקה אחראית***	***נושא הפרק בדוח הביקורת***	***שנת הדוח בה הוצג הממצא***	***סטטוס ב-2024 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב***
134 (144)	*בניגוד להמלצת התוכנית לשדרוג אזור טיילת מואב, בפועל לא הוקמו בתי קפה בקומות הכניסה של המלונות, והאזור נשאר שומם כשהיה.* *<u>תגובת המבוקר: בימים אלה עיריית ערד, באמצעות רשות הניקוז ים המלח מקדמת פרויקט טיילת סף</u>*	*מחלקת אסטרטגיה ותיירות*	*מימוש החזון העירוני תחום התיירות*	*2019*	

	המדבר הפרויקט לוקח בחשבון את טיילת מואב כאחד הגורמים המושכים ביותר. הפרויקט נמצא בשלב גיוס תקציב לביצוע.				
מספר סידורי 2024 (מספר דוח שנה שעברה)	***הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים***	***מחלקה אחראית***	***נושא הפרק בדוח הביקורת***	***שנת הדוח בה הוצג הממצא***	***סטטוס ב-2024 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב***
135 (145)	*בניגוד להגדרת תוכנית האב לתיירות לא הוגדרו קהלי יעד ולא נבנתה תוכנית תרבות מדבר המתבססת על היצע פעילויות תרבותיות עשירות.*	*מחלקת אסטרטגיה ותיירות*	*מימוש החזון העירוני תחום התיירות*	*2019*	הפסקת מעקב
136 (146)	*בניגוד להגדרת תוכנית האב לתיירות לא פעלה העירייה להפיכת ערד ליעד ארצי של פעילות חוויה אתגרית, על ידי הקמת עוגן ומוקד משיכה ייחודי לתיירות פנים וחוץ.* *<u>תגובת המבוקר : פארק האומגות ועוד פרויקטים נוספים הוגשו לחל"י (חברה להגנות ים המלח), הממונה ע"י משרד התיירות באמצעות חברת ייעוץ "תיק פרויקטים" לקידום תיירות מדברית.</u>*	*מחלקת אסטרטגיה ותיירות*	*מימוש החזון העירוני תחום התיירות*	*2019*	הפסקת מעקב
137 (147)	*למרות שתוכנית העבודה לשנת 2016 תואמת למטרות העבודה של תכנית האב, עדיין קיימת*	*מחלקת אסטרטגיה ותיירות*	*מימוש החזון העירוני תחום התיירות*	*2019*	הפסקת מעקב

	התעלמות מרוב מטרות העבודה של תוכנית האב.				
מספר סידורי 2024 (מספר דוח שנה שעברה)	***הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים***	***מחלקה אחראית***	***נושא הפרק בדוח הביקורת***	***שנת הדוח בה הוצג הממצא***	***סטטוס ב-2024 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב***
138 (148)	*תוכנית העבודה של מחלקת התיירות לשנת 2016 לא כוללת יעדים ומדדי הצלחה, ולא מקושרת תקציב. כמו כן לא מוגדרים שיתופי הפעולה הנדרשים מבחינת מחלקות עירייה נוספות למימוש התוכנית.* *<u>תגובת המבוקר: קיימת תכנית עבודה לשנת 2020 עם מטרות, יעדים ומדדים. התכנית מקושרת תקציב ומקושרת לחזון העירוני.</u>*	*מחלקת אסטרטגיה ותיירות*	*מימוש החזון העירוני תחום התיירות*	*2019*	תוקן
139 (149)	*תוכנית העבודה של מחלקת התיירות לשנת 2018 כוללת יעדים ומדדי הצלחה כלליים בלבד, חלקם אף אינם רלוונטיים לסמכות ויכולת העירייה (לדוגמא העלאת מספר חדרי הלינה ב- 10%, נושא שאין באפשרות העירייה לקדם, וכן אין כל התייחסות לגבי איזה חדרים באיזה פורמט ורמה, לאיזה קהלי יעד ....).*	*מחלקת אסטרטגיה ותיירות*	*מימוש החזון העירוני תחום התיירות*	*2019*	תוקן
140 (150)	*למרות הבנת העירייה כי יש לשווק את העיר כנקודת כוכב ממנה יוצאים לפעילויות שונות/חבילות,*	*מחלקת אסטרטגיה ותיירות*	*מימוש החזון העירוני*	*2019*	

	לא מוצעות באתר התיירות העירוני חבילות.		*תחום התיירות*		הפסקת מעקב
מספר סידורי 2024 (מספר דוח שנה שעברה)	***הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים***	***מחלקה אחראית***	***נושא הפרק בדוח הביקורת***	***שנת הדוח בה הוצג הממצא***	***סטטוס ב-2024 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב***
141 (151)	*בניגוד למוגדר באוגדן העיסוקים, לא קיים בעירייה מנהל יחידה לשילוט ופרסום הכפוף למנהל תחום רישוי עסקים, מכאן רק חלק המשימות של תפקידו על פי האוגדן מבוצעות על ידי אחראי הנושא בעירייה.* *<u>תגובת המבוקר : תוקן, בימים הקרובים אמור להיקלט מנהל רישוי עסקים ובין יתר תפקידיו הנו אחריות על ביצוע סקר שילוט.</u>*	*אגף שפ"ע*	*אכיפת חוק עזר עירוני בנושא מודעות ושלטים*	*2019*	תוקן
142 (152)	*בניגוד למוגדר באוגדן העיסוקים של משרד הפנים לא קיים בנושא השילוט גיבוש יעדי התקציב השנתיים בתיאום עם הממונה ובקרה על ביצועם.* *<u>תגובת המבוקר : לקבוע יעדי תקציב בנושא סקר שילוט אינם רלוונטיים באופן כללי היעד הנו הבסיס משנה קודמת אולם</u>*	*אגף שפ"ע*	*אכיפת חוק עזר עירוני בנושא מודעות ושלטים*	*2019*	לא תוקן

	<u>השגת היעד הנו תלוי בכמות השלטים שנוספו או הוסרו.</u> *התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר: לשיטת הביקורת התגובה אינה רלוונטית לממצא, קביעת תוכנית עבודה שנתית, ממנה נגזרים יעדים ומדדים בכל פעילות הינם רלוונטיים מעבר לנושא התקציב העירוני, גם לצרכי פיקוח וניטור, זיהוי מגמות וניתוח ביצועים. על כל מנהל לוודא כי קיימים יעדים לפעילות שבאחריותו, אחרת אין לו כל אפשרות להבין את המתרחש בתחום ולקיים ניטור על הפעילות.*				
מספר סידורי 2024 (מספר דוח שנה שעברה)	***הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים***	***מחלקה אחראית***	***נושא הפרק בדוח הביקורת***	***שנת הדוח בה הוצג הממצא***	***סטטוס ב-2024 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב***
143 (153)	*בניגוד למוגדר באוגדן העיסוקים של משרד הפנים לא קיימות תוכניות הדרכה לעובדים הקשורים לנושא השילוט.* *<u>תגובת המבוקר: הדרכה פנימית כולל הכוונה מתקיימת באפן שוטף ורציף. אולם, באם כוונת המבקר הנה לקורס השתלמות הרי שהנושא בסמכות משאבי אנוש</u>*	*אגף שפ"ע*	*אכיפת חוק עזר עירוני בנושא מודעות ושלטים*	*2019*	 לא תוקן

	ולקראת תקציב 2020 הנושא יועלה מול משאבי אנוש.				
מספר סידורי 2024 (מספר דוח שנה שעברה)	***הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים***	***מחלקה אחראית***	***נושא הפרק בדוח הביקורת***	***שנת הדוח בה הוצג הממצא***	***סטטוס ב-2024 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב***
144 (154)	*לא קיים קשר מוסדר מול מחלקת רישוי עסקים ו/או מחלקת הגביה העירונית לגבי פתיחת עסקים חדשים ו/או סגירת עסקים, או החלפת בעלים, על מנת לבחון את נושא השילוט.* *<u>תגובת המבוקר: לעניות דעתי קיים מערך של הזנה הדדית בין מחלקת גבייה לרישוי עסקים המעביר את הנתונים לסוקרת.</u>* *התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר: התגובה לא סותרת את הממצא. בפועל, לא קיים קשר מוסדר בנושא, מכאן אין כל אפשרות לחוות דעה על אפקטיביות הקשר הקיים, מאחר ואין כל נתונים רלוונטיים להעריך את הנושא (לאור הממצאים בדוח מבקר העירייה לשנת 2018 בנושא רישוי עסקים, שם נמצא בין השאר כי רשימת העסקים בתוכנת רישוי עסקים אינה מעודכנת לעומת רשימות*	*אגף שפ"ע*	*אכיפת חוק עזר עירוני בנושא מודעות ושלטים*	*2019*	 לא תוקן

	מחלקת הגביה, נראה כי גם אם היה קיים קשר כלשהו הוא לא טרם לחשיפת אי ההתאמות למציאות בשטח).				
מספר סידורי 2024 (מספר דוח שנה שעברה)	***הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים***	***מחלקה אחראית***	***נושא הפרק בדוח הביקורת***	***שנת הדוח בה הוצג הממצא***	***סטטוס ב-2024 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב***
145 (155)	*על פי סעיף 1 לנוהל סקר השילוט הרשותי, הסקר לא עוסק כלל במודעות כהגדרתן בחוק העזר העירוני (מודעה היא כל מה שאינו שלט), אלא בהגדרת שלטים בלבד (פרסום/פרטי עסק). מכאן, אין לעירייה כל נוהל עבודה או מדיניות לגבי אכיפת תלית מודעות על ידי מי שאינו עסק.* *<u>תגובת המבוקר: קיימות אמות מידה מתאריך 25/10/2016.</u>* *התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר: התגובה לא סותרת את הממצא, אלא מחזקת אותו. הממצא מתייחס לסקר, אך גם אמות המידה מהתאריך כאמור בתגובת המבוקר עוסקות בשלט, ולא בשילוט כהגדרתם בחוק העזר, כאמור בממצא.*	*אגף שפ"ע*	*אכיפת חוק עזר עירוני בנושא מודעות ושלטים*	*2019*	 לא תוקן

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

מספר סידורי 2024 (מספר דוח שנה שעברה)	הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים	מחלקה אחראית	נושא הפרק בדוח הביקורת	שנת הדוח בה הוצג הממצא	סטטוס ב-2024 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב
146 (156)	בניגוד למנהל תקין לא מתקיימת הפרדת תפקידים בנושא אגרות שילוט, כאשר אותה עובדת גם מבצעת את סקר השלטים הרשותי, גם מעדכנת הקובץ שהוא מקור החיוב הכספי במערכות המחשוב של העירייה, וגם אחראית על איתור שלטים לא מאושרים (פיקוח). תגובת המבוקר: קיימת הפרדה מוחלטת אין לסוקרת כל נגיעה לנושא החיובים הכספיים שהינם באחריות מחלקת הגבייה. התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר: התגובה לא סותרת את הממצא. הממצא לא טען כי החיוב נעשה על ידי הסוקרת, אך בפועל, החיוב מבוצע באמצעות קובץ שמעדכנת הסוקרת בעוד פעולת מחלקת הגביה היא טכנית בלבד, פיקוח על הקובץ המתקבל הינו מינימלי.	אגף שפ"ע	אכיפת חוק עזר עירוני בנושא מודעות ושלטים	2019	
147 (157)	סעיף הבקרה בסקר השילוט הרשותי, הינו כללי ומופשט במידה כזו שלא ניתן להבין מי עורך את הבקרה, באיזה עיתוי,	אגף שפ"ע	אכיפת חוק עזר עירוני בנושא מודעות ושלטים	2019	

	וכיצד ולמי מדווחים ממצאיו. *<u>תגובת המבוקר: הנושא יקבל משנה תוקף עם קליטת מנהל רישוי עסקים</u>*				
מספר סידורי 2024 (מספר דוח שנה שעברה)	***הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים***	***מחלקה אחראית***	***נושא הפרק בדוח הביקורת***	***שנת הדוח בה הוצג הממצא***	***סטטוס ב-2024 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב***
148 (158)	*בניגוד למוגדר בסעיף 3 – אגרת שילוט, לחוק עזר לערד (מודעות ושלטים), התש"ע-2010 העירייה לא מחייבת רישוי למודעות אלא רק לשלט (שילוט על פי החוק מוגדר כשלט או מודעה), כהגדרתם בחוק, מכאן, העירייה מפסידה הכנסה פוטנציאלית.* *<u>תגובת המבוקר: ייושם משנת 2020.</u>*	*אגף שפ"ע*	*אכיפת חוק עזר עירוני בנושא מודעות ושלטים*	*2019*	
149 (159)	*מחד מחלקת הגביה לא עורכת בקרות מלאות ומובנות על נתוני סקר השילוט הקובע את סוגי השלטים ואת העסקים שיחויבו בהם (לדוגמא דוחות השוואה בין שנים או חיוב בשילוט של עסקים חדשים הקיימים במערכת הארנונה). מאידך, מחלקת התברואה האחראית על סקר השילוט לא מודעת כלל להיבטים הכספיים המנוהלים במחלקת הגבייה*	*אגף שפ"ע*	*אכיפת חוק עזר עירוני בנושא מודעות ושלטים*	*2019*	

	(עסקים שלא משלמים מספר שנים, עסקים בפשיטת רגל וכד'). *<u>תגובת מחלקת הגביה : מחלקת הגבייה מקבלת ממחלקת התברואה את נתוני השלטים ובטרם העלאתם לחיוב, אנו בודקים תקינות החיוב. במקרים בהם מתגלה טעות או חוסר התאמה הנתון מועבר לתיקון במחלקת התברואה. מנהלת מדור שומה בקשר עם מדור רישוי עסקים לדיווחים בנושא עסקים חדשים שנראים לה נדרשים לרישיון עסק. יש לציין כי נתוני סגירת/פתיחת עסק במחלקת הגבייה (בארנונה) משתנים בעקבות דיווח הדיירים לעומת מחלקת התברואה שמבצעת פיקוח בשטח ומוצאת את השלטים לחיוב.</u>* *התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : התגובה לא סותרת את הממצא. דווקא הדוגמא של רישוי עסק ממחישה את כשל ביצוע התאום בין המחלקות והבקרות הקיימות (ראה הרחבה בדוח מבקר העירייה לשנת 2018 בנושא רישוי עסקים). לדעת הביקורת יש לקיים*				

	בקרות מלאות יותר הן על נושא השילוט והן על נושא רישוי העסקים.				
מספר סידורי 2024 (מספר דוח שנה שעברה)	***הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים***	***מחלקה אחראית***	***נושא הפרק בדוח הביקורת***	***שנת הדוח בה הוצג הממצא***	***סטטוס ב-2024 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב***
150 (160)	*לא קיים דוח בקרה שנתי המבחין בין תקבולים על חשבון שנים קודמות לעומת גביה בגין אגרות שנה שוטפת, אין כל מדדים למחלקת הגביה בנושא (בדומה למדדי גביה מוגדרים בנושא ארנונה).* *<u>תגובת הגזברות : הממצא לא נכון. הכנסה משנים קודמות נרשמת בסעיף אחד והכנסות שוטפות בגין השנה בסעיף אחר. מתבצעת השוואה של הכנסות מגביה שוטפת במסגרת בקרה תקציבית. על חובות מתבצעת אכיפה משפטית.</u>* *התייחסות הביקורת לתגובת הגזברות : הממצא נכון, הממצא מתייחס לדוח בקרה, תגובת הגזברות מתייחסת לרישום, יתרה מכך תגובת הגזברות סותרת את הנתונים שהועברו לביקורת על ידי מחלקת הגביה שהיא חלק מהגזברות, בפועל, לא*	*אגף שפ"ע*	*אכיפת חוק עזר עירוני בנושא מודעות ושלטים*	*2019*	

	המציאו לביקורת נתונים כמתואר בממצא.				
מספר סידורי 2024 (מספר דוח שנה שעברה)	***הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים***	***מחלקה אחראית***	***נושא הפרק בדוח הביקורת***	***שנת הדוח בה הוצג הממצא***	***סטטוס ב-2024 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב***
151 (161)	*בניגוד למגמות הגידול המשתמעות לכאורה מנתוני סכום סך הגביה לפי שנים של אגרות השילוט, מספר העסקים שחויבו בכל שנה בארבע השנים האחרונות מעיד על מגמת ירידה, ובמשך 4 שנים ירידה בשיעור של 7.5%.*	*אגף שפ"ע*	*אכיפת חוק עזר עירוני בנושא מודעות ושלטים*	*2019*	לא תוקן
152 (162)	*בניגוד לסעיף 8 – גיבוש אמות מידה, לחוק עזר לערד (מודעות ושלטים), התש"ע-2010, העירייה לא גיבשה אמות מידה עד לשנת 2016, וגם זאת רק באופן חלקי.*	*אגף שפ"ע*	*אכיפת חוק עזר עירוני בנושא מודעות ושלטים*	*2019*	לא תוקן
153 (163)	*פרוטוקול הוועדה המקצועית שדן בגיבוש אמות המידה לשילוט, לא מבחין בין הגדרת שילוט (שלט או מודעה) לבין הגדרת שלט (פרסום בית עסק) בחוק העזר, מאחר וקבע אמות מידה לשלטים ולא לשילוט, אמות המידה לא חלות על מודעות שאינן מפרסמות עסק או עוסק (בניגוד לכוונת הועדה לכאורה).*	*אגף שפ"ע*	*אכיפת חוק עזר עירוני בנושא מודעות ושלטים*	*2019*	לא תוקן

	תגובת המבוקר : יוסדר מהפרוטוקול הבא.				
מספר סידורי 2024 (מספר דוח שנה שעברה)	***הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים***	***מחלקה אחראית***	***נושא הפרק בדוח הביקורת***	***שנת הדוח בה הוצג הממצא***	***סטטוס ב-2024 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב***
154 (164)	*אמות המידה לגבי שלטים, לא פורסמו לציבור משנת 2016.* *תגובת המבוקר : לאחר קבלת ממצאי הביקורת פורסמו אמות המידה בעיתונות המקומית.*	*אגף שפ"ע*	*אכיפת חוק עזר עירוני בנושא מודעות ושלטים*	*2019*	לא תוקן
155 (165)	*אין כל הגדרה לגבי סמכותה, אופן מינוי חבריה והרכב ועדת ערער העירונית ו/או סדרי עבודה (חובת כינוס, זמני מענה להשגה וכד'), למעט הגדרת מהותה בנוהל סקר השילוט הרשותי ("וועדה הדנה בהשגות של נישומים").* *למרות שמליאת המועצה אישרה שינוי חוק העזר, כך שיגדיר גם את וועדת הערער עוד בשנת 2016, טרם שונה חוק העזר משנת 2010.*	*אגף שפ"ע*	*אכיפת חוק עזר עירוני בנושא מודעות ושלטים*	*2019*	לא תוקן
156 (166)	*בניגוד לחוק עזר לערד (מודעות ושלטים), התש"ע – 2010, בפרוטוקול וועדת הערר לאגרות שילוט, נרשם כי הוועדה פטרה בעל עסק מאגרת שילוט בשנה מסוימת באופן חד פעמי*	*אגף שפ"ע*	*אכיפת חוק עזר עירוני בנושא מודעות ושלטים*	*2019*	לא תוקן

	וכמחווה של רצון טוב. בפועל אין כל אפשרות בחוק העזר לפטור מאגרה, כמו כן בעלי עסקים אחרים שפנו בבקשות לפטור מאגרת שילוט לא זכו ליחס דומה.				
מספר סידורי 2024 (מספר דוח שנה שעברה)	***הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים***	***מחלקה אחראית***	***נושא הפרק בדוח הביקורת***	***שנת הדוח בה הוצג הממצא***	***סטטוס ב-2024 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב***
157 (167)	*בניגוד לסעיף 5, חידוש רישיון, לחוק עזר לערד (מודעות ושלטים), התש"ע-2010 בו מוגדר כי האחריות על חידוש הרישיון מונחת לפתחו של בעל העסק, בפועל ובהתאם לנוהל סקר שילוט רשותי מוטלת האחריות לבדיקת המצב בפועל על אחראי הנושא במחלקת התברואה ורק לאחר מכן מונפקים שוברי התשלום לרישוי על ידי מחלקת הגביה בעירייה.*	*אגף שפ"ע*	*אכיפת חוק עזר עירוני בנושא מודעות ושלטים*	*2019*	
158 (168)	*בשיטה בה העירייה פועלת כיום, אין כל אינטרס לבעלי עסקים לדווח על שילוט חדש בכל שנה, בפועל, אין כל סנקציה על בעל עסק שלא דיווח על שלט כנדרש בחוק העזר.*	*אגף שפ"ע*	*אכיפת חוק עזר עירוני בנושא מודעות ושלטים*	*2019*	
159 (169)	*בניגוד לסעיף 5(ג), חידוש רישיון, לחוק עזר לערד (מודעות ושלטים), התש"ע-*	*אגף שפ"ע*	*אכיפת חוק עזר עירוני בנושא*	*2019*	

	2010 בו מוגדר כי: הוגשה בקשה לחידוש רישיון..., ושולמה אגרת שילוט מראש בגין תקופת חידוש הרישיון, יראו את מגיש הבקשה כמחזיק ברישיון שילוט תקף בגין תקופת החידוש, וזאת עד לחידושו של הרישיון כמבוקש. העירייה לא מספקת כל מסמך המהווה רישיון לשלט.		*מודעות ושלטים*		
מספר סידורי 2024 (מספר דוח שנה שעברה)	***הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים***	***מחלקה אחראית***	***נושא הפרק בדוח הביקורת***	***שנת הדוח בה הוצג הממצא***	***סטטוס ב-2024 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב***
160 (170)	*סעיף הבקרה בסקר השילוט הרשותי, הינו כללי ומופשט במידה כזו שלא ניתן להבין מי עורך את הבקרה, באיזה עיתוי, וכיצד ולמי מדווחים ממצאיו.* *<u>תגובת המבוקר: יטופל במסגרת הנוהל.</u>*	*אגף שפ"ע*	*אכיפת חוק עזר עירוני בנושא מודעות ושלטים*	*2019*	
161 (171)	*נוהל הסקר הרשותי לא מחייב תיעוד בהתאם לחוק העזר העירוני, בפועל אין תיעוד לבקשות בעלי העסקים לרישוי כמוגדר בחוק, מכאן אין כל בקרה בנושא.* *<u>תגובת המבוקר: יוסדר החל מסקר שנת 2020.</u>*	*אגף שפ"ע*	*אכיפת חוק עזר עירוני בנושא מודעות ושלטים*	*2019*	

162 (172)	בניגוד למוגדר בסעיף 2 לחוק עזר לערד (מודעות ושלטים), התש"ע-2010, מחלקת הפיקוח העירוני לא מקיימת אכיפה ולא מתעדת את המפרט הטכני של המסגרת או המתקן עליו יוצב השלט, לפחות לא בחידוש הרישיון, בכך לא מתקיימת מטרת החוק לוודא כי השלט מותקן בצורה בטיחותית. תגובת המבוקר: יוסדר החל משנת 2020, במסגרת הגשת הבקשה.	אגף שפ"ע	אכיפת חוק עזר עירוני בנושא מודעות ושלטים	2019	תוקן חלקית
163 (173)	בניגוד למוגדר בסעיף 6 לחוק עזר לערד (מודעות ושלטים), התש"ע-2010, מחלקת הפיקוח העירוני לא מקיימת אכיפה בנושא ציון פרטים על השלט, ולא בודקת כי בשילוט צוין שמו ומענו של מפרסם השילוט, מתקינו או יצרנו.	אגף שפ"ע	אכיפת חוק עזר עירוני בנושא מודעות ושלטים	2019	לא תוקן
164 (174)	בניגוד למוגדר בסעיף 2(ה) לחוק עזר לערד (מודעות ושלטים), התש"ע-2010, מחלקת הפיקוח העירוני לא מקיימת אכיפה בנושא אמות המידה שנקבעו על ידי הוועדה המקצועית בעירייה.	אגף שפ"ע	אכיפת חוק עזר עירוני בנושא מודעות ושלטים	2019	לא תוקן
165 (175)	בניגוד למוגדר בסעיף 11 לחוק עזר לערד (מודעות ושלטים), התש"ע-2010, מחלקת הפיקוח העירוני	אגף שפ"ע	אכיפת חוק עזר עירוני בנושא	2019	

	לא מקיימת אכיפה בנושא שימוש בשפות. *<u>תגובת המבוקר: יוסדר החל משנת 2020.</u>*		*מודעות ושלטים*		
מספר סידורי 2024 (מספר דוח שנה שעברה)	***הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים***	***מחלקה אחראית***	***נושא הפרק בדוח הביקורת***	***שנת הדוח בה הוצג הממצא***	***סטטוס ב-2024 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב***
166 (176)	*מתוך קנסות שהוצאו בשנת 2015 בסכום כולל של 548,283 ₪, נכון לשנת 2019 טרם שולמו קנסות בסכום של 534,508 ₪, המהווים כ-97% מסכום הקנסות הכולל באותה השנה.*	*אגף שפ"ע*	*אכיפת חוק עזר עירוני בנושא מודעות ושלטים*	*2019*	
167 (177)	*כמות הקנסות בנושא שילוט ירדה ל-6 דוחות בשנים 2017,2018 לעומת 726 דוחות בשנת 2015.*	*אגף שפ"ע*	*אכיפת חוק עזר עירוני בנושא מודעות ושלטים*	*2019*	
168 (178)	*למחלקת הפיקוח העירונית אין תוכנית עבודה ספציפית לנושא אכיפת חוק עזר לערד (מודעות ושלטים) התש"ע-2010.* *<u>תגובת המבוקר: לא ניתן להגדיר שעות וימים בהם הנושא ייאכף אלא במסגרת העבודה השגרתית והסיורים השוטפים.</u>*	*אגף שפ"ע*	*אכיפת חוק עזר עירוני בנושא מודעות ושלטים*	*2019*	
169 (179)	*בניגוד למנהל תקין ולכללי ניהול ארכיון עירוני, לא קיימים בעירייה רישומים ותיעוד מלאים ומסודרים, בנושא תאגידים עירוניים.*	*הנהלת העירייה*	*תאגידים עירוניים – ניהול רשומות,*	*2019*	

	תגובת המבוקר: כל החומר הנדרש נמצא ברשות כל תאגיד עירוני. מנכ"ל העירייה יוודא כי העתקים יימצאו גם בלשכת מנכ"ל.		*תיעוד ודיווח*		
מספר סידורי 2024 (מספר דוח שנה שעברה)	***הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים***	***מחלקה אחראית***	***נושא הפרק בדוח הביקורת***	***שנת הדוח בה הוצג הממצא***	***סטטוס ב-2024 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב***
170 (180)	*העירייה לא הגדירה אחראי נושא לריכוז כלל ההתנהלות מול התאגידים העירוניים. בפועל בשוטף, נציגי הציבור שהם גם דירקטורים בתאגידים העירוניים מהווים את אנשי הקשר, אך כפי שמראה הניסיון, בחילופי נבחרים אלה אין כל שמירת מידע בעירייה בנושא התאגידים.* *תגובת המבוקר: האחראי בעירייה הוא המנכ"ל שמשמש חבר דירקטוריון בכל התאגידים.* *התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר: התגובה לא סותרת את הממצא.*	*הנהלת העירייה*	*תאגידים עירוניים – ניהול רשומות, תיעוד ודיווח*	*2019*	
171 (181)	*ככלל ארכיון העירייה בשנת 2019 אינו מנוהל כנדרש (לא בהתאם לקטלוג מחייב, ללא מחשוב, ללא מיון המסמכים המתקבלים מהמחלקות – לא תוקנו הליקויים בנושא מדוח המבקר לשנת 2105), ובפרט*	*הנהלת העירייה*	*תאגידים עירוניים – ניהול רשומות, תיעוד ודיווח*	*2019*	

	בנושא התאגידים העירוניים, כאשר לאורך השנים דיווחה העירייה דיווחים חלקיים לכאורה לגבי התאגידים שבבעלותה, כתוצאה מכך העירייה חשופה לסיכונים שונים (תביעות כספיות, אי קיום חוק, אי תשלום אגרות), שלא לצורך. *<u>תגובת המבוקר: ישנה אחראית על הארכיון במחלקת משאבי אנוש. העירייה פועלת להסדרת הנושא.</u>* *התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר: התגובה לא סותרת את הממצא.*				
מספר סידורי 2024 (מספר דוח שנה שעברה)	***הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים***	***מחלקה אחראית***	***נושא הפרק בדוח הביקורת***	***שנת הדוח בה הוצג הממצא***	***סטטוס ב-2024 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב***
172 (182)	*המבנה הארגוני שהוצג בפני דירקטוריון החכ"ל לא כולל את הדירקטוריון עצמו וועדותיו, בהתאם לתקנון החכ"ל (ועדת הנהלה, לדוגמא). ההצגה רלוונטית במיוחד כאשר מדובר בדירקטוריון עם חברים חדשים, על מנת לשקף להם את תפקיד הדירקטוריון, וועדות הדירקטוריון שמטרתן*	*הנהלת העירייה*	*תאגידים עירוניים – ניהול רשומות, תיעוד ודיווח*	*2019*	לא תוקן

	בקרה וניטור על פעולות החברה.				
מספר סידורי 2024 (מספר דוח שנה שעברה)	***הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים***	***מחלקה אחראית***	***נושא הפרק בדוח הביקורת***	***שנת הדוח בה הוצג הממצא***	***סטטוס ב-2024 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב***
173 (183)	*החברה הכלכלית לערד מקיימת הפרדה ארגונית חלקית בלבד מהעירייה (בא לידי ביטוי בפעולות פיקוח הנדסי, גינון, מחשוב, דואר ואחזקה לנכסים המבוצעים על ידי עובדי עירייה, ללא חיוב מלא בעלויות שווי העבודות, וכן בבעלי תפקידים שונים שהם עובדי עירייה לדוגמא יועץ משפטי או מנהלת פעילות התיירות), זאת בניגוד להגדרת מפתח משרד הפנים לתאגיד מוצלח – הפרדת תפקידים מלאה בין העירייה לתאגיד העירוני.* *<u>תגובת המבוקר : החברה הכלכלית פועלת בשנתיים האחרונות לבחינת כל פעילותיה תחת תפיסה כי תפקידה המרכזי הוא פעילות בשני מישורים מרכזיים:</u>* *א. <u>סיוע לפיתוח כלכלי עירוני - קידום , ליווי וסיוע לעסקים קטנים ובינוניים ולתעשיינים</u>*	*הנהלת העירייה*	*תאגידים עירוניים – ניהול רשומות, תיעוד ודיווח*	*2019*	 לא תוקן

	היכולים ליצר פעילות כלכלית משמעותית, קליטת עובדים והגדלת השירותים העסקיים המוצעים לתושבי העיר. *תחת תפיסה זו הוכנסו שני בעלי תפקידים: ניהול אזור התעשיה וניהול פיתוח כלכלי. במסגרת זו החברה הקימה ONE STOP SHOP לתעשיינים, הקימה פורום עסקים במרכז המסחרי וקידום עסקי באמצעות יעוץ והכשרה.* *תחום התיירות פועל בחברה הכלכלית מתוך תפיסה כי עיקר הפעילות היא מול " שגרירי התיירות בעיר" ואלו היזמים ובעלי העסקים בתחום התיירות. החברה מסייעת ומפיקה הכשרות וליווי לכלל התיירנים ופועלת למיתוג והגדלת מספר התיירים בעיר. התחום כולו פועל תחת תפיסת ערד כעיר תיירות ותפיסת התיירות כמשאב כלכלי מרכזי.* *ב. יזום וקידום פרויקטים מניבים לעיר: תחת תפיסה כי החברה הכלכלית תנהל פעולות בעלות יתכנות כלכלית ויצירת מנופים*				

	לעצמאות כלכלית עירונית. *במסגרת זו החברה פעלה בשנתיים האחרונות לקידום מכרז לשותף אסטרטגי בתחום האנרגיה, פעלה ליסוד חממת אנרגיות בעיר.* *החברה נעזרת בבעלי תפקידים בעריה לנושאים בהם יש ערך מוסף לעירייה או שניתן לראות חיסכון כספי משמעותי.* *הפיקוח ההנדסי נבדק באמצעות קליטת מהנדס לחברה ונמצא לא כדאי . כתוצאה מכך, החברה מפעילה חברת פיקוח חיצוני לפרויקטים של החכ"ל באמצעות העסקת מפקח חיצוני בחצי משרה .* *תחומי מיחשוב, דואר , אחזקה: צורכי החכ"ל בתחומים אלו קטנים ואין כדאיות לאחזקת בעלי מקצוע באופן סדיר.* *יעוץ משפטי: החכ"ל בוחנת אפשרות העסקת יועץ חיצוני.* *ניהול קאנטרי: הנושא נבדק ואכן נמצא כי יש מקום לבחון הפעלה על ידי גופים בעלי ערך מוסף. הפעלת הקאנטרי יצא למכרז על ידי הרשות.*				

	התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר: התגובה לא סותרת את הממצא.				
מספר סידורי 2024 (מספר דוח שנה שעברה)	**הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים**	**מחלקה אחראית**	**נושא הפרק בדוח הביקורת**	**שנת הדוח בה הוצג הממצא**	**סטטוס ב-2024 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב**
174 (184)	החברה הכלכלית לערד לא מתמקדת בתחום עיסוק ספציפי מובהק, בו יש לה יתרון יחסי, זאת בניגוד להגדרת מפתחות משרד הפנים לתאגיד מוצלח – שאחד מהם הוא מיקוד בתחום עיסוק ספציפי מובהק, בו יש לתאגיד יתרון יחסי. תגובת המבוקר: המיקוד הוא פעילויות מניבות הנבחנות כפעילות עסקית. החברה הכלכלית בוחנת כל פעילות על פי השפעתה ותרומתה לפיתוח העירוני והפוטנציאל העסקי. כפי שבא לידי ביטוי בתוכנית העבודה של החברה, לשנה זו ולשנים הבאות. התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר: התגובה לא סותרת את הממצא. ניהול פעילויות מניבות אינו תחום ספציפי, כמתואר בממצא. להבנת הביקורת לחברה אין כל יתרון יחסי גם בניהול תחום התיירות,	הנהלת העירייה	תאגידים עירוניים – ניהול רשומות, תיעוד ודיווח	2019	לא תוקן

	גם בנושא קידום עסקים קטנים, גם בהפעלת מסלול מוטורי, גם בהפעלת פרויקטים מניבים וכו', החברה לא מעסיקה מומחים בכל תחום, או לחלופין נעזרת ביועצים מומחים בנושאים אלה, על מנת לקיים יתרון יחסי כלשהו.				
מספר סידורי 2024 (מספר דוח שנה שעברה)	***הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים***	***מחלקה אחראית***	***נושא הפרק בדוח הביקורת***	***שנת הדוח בה הוצג הממצא***	***סטטוס ב-2024 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב***
175 (185)	*החברה הכלכלית לערד לא מקיימת עבודה על פי מודל עסקי ברור ובחינה מתמדת של הפעילויות, דבר המתבטא בין השאר בשיעורי רווח תפעולי שונים מאוד לאורך השנים, זאת בניגוד להגדרת מפתחות משרד הפנים לתאגיד מוצלח – שאחד מהם הוא עבודה על פי מודל עסקי ברור ובחינה מתמדת של הפעילויות.* *<u>תגובת המבוקר: הממצא נקבע ללא בחינה של תוכניות העבודה של החברה הכלכלית לשנת 2019, בה כל תחום בחברה פועל על פי תוכנית עבודה מפורטת ומדויקת גם מילולית וגם כספית.</u>*	*הנהלת העירייה*	*תאגידים עירוניים – ניהול רשומות, תיעוד ודיווח*	*2019*	לא תוקן

	תוכנית העבודה נבחנת באופן שיטתי באופן שבועי וחודשי בישיבות שוטף עם המנכ"ל כחלק משיטת עבודה סדורה ועקבית. *מתוכנית העבודה לשנת 2019 ניתן ללמוד גם על התכנים והמיקוד וכן על בנית תקציב ותוכנית עסקית לכל תחום. חברי הדריקטוריון מקבלים דיווח על תוצאות החברה בכל רבעון.* *התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : הממצא נקבע בהתאם לעובדות המשתקפות מהדוחות הכספיים המבוקרים לשנים 2016-2018, לגבי שנת 2019 והשנים הבאות, הנושא ייבחן בעוד כשנתיים כאשר יהיו דוחות כספיים מבוקרים ותהיה אפשרות לבחון עמידה ביעדים, ודיווח מלא, רלוונטי, ובזמן אמת לדירקטוריון.*				
176 (186)	*בניגוד להגדרת משרד הפנים כאחד היתרונות בפעילות באמצעות תאגיד עירוני, המאפשר ניהול פעילויות כמרכזי רווח והפסד סגורים, בחכ"ל לאורך שנים רבות פעילות השכרת המבנים סבסדה את שאר הפעילויות שהועמסו על החכ"ל, בין*	*הנהלת העירייה*	*תאגידים עירוניים – ניהול רשומות, תיעוד ודיווח*	*2019*	לא תוקן

	השאר במחיר של הזנחת הנכסים לאורך עשרות שנים, ובנוסף בשנים האחרונות העירייה מעבירה לחכ"ל מאות אלפי שקלים בשנה עקב פעילות גרעונית של הקאנטרי העירוני				
מספר סידורי 2024 (מספר דוח שנה שעברה)	***הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים***	***מחלקה אחראית***	***נושא הפרק בדוח הביקורת***	***שנת הדוח בה הוצג הממצא***	***סטטוס ב-2024 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב***
177 (187)	*בניגוד למקובל בעולם העסקי ואף בחברות ממשלתיות, וכן בניגוד לחובת הדירקטוריון והדירקטורים לטפל בסיכוני החברה, החכ"ל אינה מקיימת הליך ניהול סיכונים ובכך לא נותנת בידי ההנהלה והדירקטוריון אמצעי לזיהוי אירועים העלולים לגרום נזק לארגון, להגדיר את רמת הסיכון בהתאם ליעדי החברה ומטרותיה, ובהתאם ליעדים העסקיים והאסטרטגיים שקבעה לעצמה החברה.* *<u>תגובת המבוקר: בכל דיון בנושא השייך לחכ"ל החכ"ל מציגה גם את הסיכונים האפשריים גם המהותיים וגם העסקיים באמצעות תוכניות עסקיות ובהצגת הנושאים בישיבות</u>*	*הנהלת העירייה*	*תאגידים עירוניים – ניהול רשומות, תיעוד ודיווח*	*2019*	

	<u>הדירקטוריון. יש לציין כי חברי הדירקטוריון מעלים סוגיות ושאלות לפני הישיבות ובמהלכן באופן שוטף והחברה נדרשת לתת מענה מלא.</u> *התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר: התגובה לא סותרת את הממצא. מערך ניהול סיכונים צריך לנהל באופן כולל, סיכונים ברמת הפרויקט המתוארים בתגובה אינם ניהול סיכונים כולל.*				
מספר סידורי 2024 (מספר דוח שנה שעברה)	***הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים***	***מחלקה אחראית***	***נושא הפרק בדוח הביקורת***	***שנת הדוח בה הוצג הממצא***	***סטטוס ב-2024 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב***
178 (188)	*לא קיימת מערכת ממוחשבת למעקב אחר יישום החלטות הדירקטוריון, וכן קיום החלטות שהתקבלו בדירקטוריונים קודמים, דבר היכול להביא לבזבוז משאבים שלא לצורך (לדוגמא החלטה מהעבר על תוכנית חיסכון שלא מיישמים), או להביא לפעולה שלא בהתאם למנהל תקין (לדוגמא אי פעילות וועדת ביקורת ואי קיום ביקורת פנימית, בניגוד להחלטות עבר שהסדירו את הנושא).*	*הנהלת העירייה*	*תאגידים עירוניים – ניהול רשומות, תיעוד ודיווח*	*2019*	

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

מספר סידורי 2024 (מספר דוח שנה שעברה)	הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים	מחלקה אחראית	נושא הפרק בדוח הביקורת	שנת הדוח בה הוצג הממצא	סטטוס ב-2024 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב
179 (189)	בניגוד להחלטת הדירקטוריון משנת 2011 שקבעה כי ניתן להסתפק בפעילות וועדת ביקורת ולא להעסיק מבקר פנים לחברה, לא קיימת וועדת ביקורת בשנים 2015-2019, ומצד שני לא מועסק מבקר פנים לחברה (לפי פרשנות אחרת של היועץ המשפטי של איגוד מבקרי הרשויות המקומיות, קיימת חובת מינוי מבקר פנים בהתאם לחוק הביקורת הפנימית והגדרת גוף ציבורי).	הנהלת העירייה	תאגידים עירוניים – ניהול רשומות, תיעוד ודיווח	2019	לא תוקן
180 (190)	בניגוד למוגדר בתקנון החברה, רואה החשבון המבקר לא מגיש לדירקטוריון דו"ח רווח והפסד חצי שנתי, לא מבוקר.	הנהלת העירייה	תאגידים עירוניים – ניהול רשומות, תיעוד ודיווח	2019	לא תוקן
181 (191)	החברה לניהול אזור התעשייה בערד בע"מ שהיא תאגיד עירוני בשליטה מלאה של העירייה, מוגדרת כחברה מפרת חוק מאחר ולא הגישה דוחות כספיים משנת 2007 (לכאורה חברה לא פעילה מאז ועד היום). כמו כן, אגרות רשם החברות לא שולמו משנת	הנהלת העירייה	תאגידים עירוניים – ניהול רשומות, תיעוד ודיווח	2019	לא תוקן

	2013-2018 (הנושא טופל לאחרונה). *<u>תגובת המבוקר: העירייה פועלת להשלמת כל הנתונים ושילמה את כל החובות.</u>*				
מספר סידורי 2024 (מספר דוח שנה שעברה)	***הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים***	***מחלקה אחראית***	***נושא הפרק בדוח הביקורת***	***שנת הדוח בה הוצג הממצא***	***סטטוס ב-2024 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב***
182 (192)	*מאחר וכתובת החברה לניהול אזור התעשייה בערד בע"מ היא לשכת ראש העיר – עיריית ערד, סביר כי דרישות תשלום לרשם החברות התקבלו לאורך השנים בעירייה, אך העירייה לא פעלה בנושא.* *<u>תגובת המבוקר: אחריות מנהלת לשכת ראש העיר לנתב את הדואר שמתקבל לעירייה, וכך זה פועל היום.</u>* *התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר: התגובה לא סותרת את הממצא, או רלוונטית להמלצה.*	*הנהלת העירייה*	*תאגידים עירוניים – ניהול רשומות, תיעוד ודיווח*	*2019*	
183 (193)	*נמצא כי בניגוד להחלטת דירקטוריון החברה מיולי 2005, הרכב דירקטוריון החברה לא עודכן ברשם החברות מהקמת החברה, כמו גם מחזיק המניות שהחזיק את המניות לטובת העירייה בנאמנות.*	*הנהלת העירייה*	*תאגידים עירוניים – ניהול רשומות, תיעוד ודיווח*	*2019*	

	תגובת המבוקר: העירייה פועלת בימים אלו להסדיר את הפעילות כולל מינוי דירקטוריון, הגשת דו"חות חסרים ושינוי כתובת.				
מספר סידורי 2024 (מספר דוח שנה שעברה)	***הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים***	***מחלקה אחראית***	***נושא הפרק בדוח הביקורת***	***שנת הדוח בה הוצג הממצא***	***סטטוס ב-2024 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב***
184 (194)	*העירייה לא העבירה את המניות בחברה שהוחזקו על ידי נאמן לחזקתה עוד בשנת 2002, רק תלונה משנת 2017 הביאה את הנושא לידיעת העירייה, ניסיון אסדרת הנושא מול משרד הפנים טרם הניבה תוצאות לאחר שנתיים מפניית העירייה.* *תגובת המבוקר: העירייה פועלת בימים מול משרד הפנים לאישור דירקטוריון חדש. לאחר האישור נטפל בכל הנדרש.*	*הנהלת העירייה*	*תאגידים עירוניים – ניהול רשומות, תיעוד ודיווח*	*2019*	לא תוקן
185 (195)	*לעירייה נדרשו 7 שנים להתייחס לליקוי רואה החשבון המבקר מטעם משרד הפנים בנושא עמותת פסטיבל ערד (רואה החשבון המבקר השתנה מאז), בטענה כי בניגוד לקביעתו העמותה אינה עמותה עירונית.* *תגובת המבוקר: העירייה הגיבה מדי שנה לדו"ח.*	*הנהלת העירייה*	*תאגידים עירוניים – ניהול רשומות, תיעוד ודיווח*	*2019*	לא תוקן

	<u>עמותת פסטיבל ערד נסגרה והנושא איננו רלוונטי יותר.</u> התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר: התגובה אינה מדויקת מאחר והטענה כאילו העירייה הגיבה בכל שנה לדוח היא אולי נכונה באופן כללי, אך לא נכונה למקרה הספציפי המתואר. כמו כן הממצא רלוונטי להווה (לדוגמא בחוסר מענה על ליקויי דוחות מבקר העירייה משנים קודמות) וכן לעתיד, כמצוין בהמלצה.				
מספר סידורי 2024 (מספר דוח שנה שעברה)	***הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים***	***מחלקה אחראית***	***נושא הפרק בדוח הביקורת***	***שנת הדוח בה הוצג הממצא***	***סטטוס ב-2024 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב***
186 (196)	*על פי הנתונים הנמצאים בארכיון העירייה נראה לכאורה כי עמותת פסטיבל ערד הינה עמותה עירונית, בניגוד לקביעת היועץ המשפטי לעירייה בהסתמכותו על מסמכי רשם העמותות בלבד. העירייה לא טרחה לחפש נתונים לגבי עמותת פסטיבל ערד בארכיון העירוני או בפרוטוקולים של מליאה המועצה בתקופה הרלוונטית, חוות דעת היועץ המשפטי נסמכת*	*הנהלת העירייה*	*תאגידים עירוניים – ניהול רשומות, תיעוד ודיווח*	*2019*	לא תוקן

	על נתוני רשם העמותות בלבד. *<u>תגובת המבוקר: העירייה פועלת ומקדמת ארכיון עירוני. עמותת פסטיבל ערד נסגרה והנושא איננו רלוונטי יותר.</u>*				
מספר סידורי 2024 (מספר דוח שנה שעברה)	***הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים***	***מחלקה אחראית***	***נושא הפרק בדוח הביקורת***	***שנת הדוח בה הוצג הממצא***	***סטטוס ב-2024 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב***
187 (197)	*בניגוד לתגובת המבוקר לשנת 2015 לעניין זימון מנהלי מחלקות רלוונטיים לבקשת תמיכה ספציפית, כנדרש בנוהל התמיכות של משרד הפנים, בפועל, על פי רישומי הנוכחים בפרוטוקולים של וועדת התמיכות, לא מוזמנים מנהלי מחלקות רלוונטיים לדיון.*	*ועדת תמיכות*	*התנהלות ועדת תמיכות*	*2019*	
188 (198)	*בניגוד לעקרון השקיפות, בדומה לבדיקת הביקורת בוועדות אחרות, באתר העירייה קיים פרסום חלקי של פרוטוקולים של ישיבות וועדת התמיכות לשנים 2016-2018, ואילו בשנת 2019 לא פורסם אף פרוטוקול של הוועדה נכון לתאריך בדיקת הביקורת (אוקטובר 2019).*	*ועדת תמיכות*	*התנהלות ועדת תמיכות*	*2019*	

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

מספר סידורי 2024 (מספר דוח שנה שעברה)	הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים	מחלקה אחראית	נושא הפרק בדוח הביקורת	שנת הדוח בה הוצג הממצא	סטטוס ב-2024 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב
189 (199)	בניגוד לנוהל התמיכות הקובע בין השאר כי המועצה לא תאשר את התבחינים אלא לאחר שקיבלה חוות דעת בכתב, מהיועץ המשפטי לרשות כי התבחינים הינם בהתאם להוראות כל דין לרבות לעניין השמירה על עיקרון השוויון, ולאחר הערת הביקורת בנושא בדוח המבקר לשנת 2013. לא קיים תיעוד לחוות דעת היועץ המשפטי בארכיון העירייה וכן המבוקר לא המציא לביקורת חוות הדעת היועץ המשפטי המתייחסות לשנים 2017 ו-2018.	ועדת תמיכות	התנהלות ועדת תמיכות	2019	לא תוקן
190 (200)	בניגוד לנוהל התמיכות הוועדה המקצועית (ועדת התמיכות), אישרה את התבחינים לתמיכות באיחור בכל השנים שנבדקו. בכך מנעה מהעמותות הנתמכות אפשרות לתכנן את תקציבן לשנה הבאה עם לכל הפחות הערכה של תמיכה מהעירייה.	ועדת תמיכות	התנהלות ועדת תמיכות	2019	לא תוקן

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

מספר סידורי 2024 (מספר דוח שנה שעברה)	הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים	מחלקה אחראית	נושא הפרק בדוח הביקורת	שנת הדוח בה הוצג הממצא	סטטוס ב-2024 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב
191 (201)	פעילות העמותה הנתמכת הועברה למתנ"ס העירוני בתאריך 1/9/2016, הודעה על העברת הפעילות למפקחת ועדת התמיכות הועברה רק בתאריך 30/7/2017.	ועדת תמיכות	התנהלות ועדת תמיכות	2019	תוקן חלקית
192 (202)	בניגוד לסעיף 17ג לנוהל הוועדה המקצועית לא קבעה כללים לפיקוח, כמו כן לא קיימת תוכנית עבודה מוגדרת לביצוע הפיקוח על התמיכות, כולל מועדים ואבני דרך לביצוע פעולות הפיקוח השונות.	ועדת תמיכות	התנהלות ועדת תמיכות	2019	תוקן חלקית
193 (203)	בניגוד לנוהל התמיכות המחייב התחייבות המוסד כי אופן השימוש בציוד שנקנה מכספי התמיכה, יישאר בשימוש המוסד ללא שינוי במשך 5 שנים, לא נמצאה אסמכתא של התחייבות כאמור (בשנים 2013-2016 נקנה ציוד בעלות של מעל 700,000 ₪). יתרה מכך, מאחר ופעילות העמותה עברה למתנ"ס, לא הומצאה כל אסמכתא המאשר העברת הציוד או כל הסדר אחר לגבי הציוד כמתחייב מנוהל התמיכות.	ועדת תמיכות	התנהלות ועדת תמיכות	2019	לא תוקן

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

מספר סידורי 2024 (מספר דוח שנה שעברה)	הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים	מחלקה אחראית	נושא הפרק בדוח הביקורת	שנת הדוח בה הוצג הממצא	סטטוס ב-2024 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב
194 (204)	נמצא כי למחלקה המשפטית, אין כלל נוהלי עבודה כתובים ואף לא נוהל המעגן את תחומי אחריותה. תגובת המבוקר: "הממצא מקובל - על העירייה יהיה לשכור את שרותיו של איש מקצוע לכתיבת נהלים ייעודיים לפעילות המחלקה המשפטית".	לשכת היועץ המשפטי	התנהלות הלשכה המשפטית	2019	לא תוקן
195 (205)	בעת עריכת הביקורת, לא נמצאה תוכנה ייעודית לניהול הפעילות המשפטית במחלקה המשפטית. תגובת המבוקר: "הממצא מקובל – בחודש 11/2019 בעת הערכות לתקציב 2020, חזרה המחלקה המשפטית וביקשה שוב לתקצב תוכנה ייעודית לניהול המחלקה המשפטית עפ"י המידע שנמסר לי, ניתן אישור לאמור, ומחלקת המחשוב אמורה לצאת לנוהל הצעות מחיר בעניין. בנוסף התבקשה גם רכישה של מחשב נייד לתובעים עם קישורית סלולרית..."	לשכת היועץ המשפטי	התנהלות הלשכה המשפטית	2019	לא תוקן

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

מספר סידורי 2024 (מספר דוח שנה שעברה)	הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים	מחלקה אחראית	נושא הפרק בדוח הביקורת	שנת הדוח בה הוצג הממצא	סטטוס ב-2024 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב
196 (206)	נמצא, כי המחלקה המשפטית אינה נוהגת ליתן חוות דעת משפטית בכתב טרם התקשרות חוזית עם עובדי העירייה. תגובת המבוקר: "ממצא לא מקובל מצ"ב דוגמאות מהשנים האחרונות לחוות דעת שניתנו לגבי הסכמים עם עובדים... דו"ח רבעוני יוסדר באמצעות האמור בסעיף 6.1.2". התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר: תגובת המבוקר רק מחזקת את ממצא הביקורת, שכן כל הדוגמאות אשר צורפו לתגובת המבוקר, אינם חוזי עבודה של עובדים המועסקים בעירייה, אלא קורסי הכשרה לתפקיד עו"ס הנחתמים בין העירייה למשרד העבודה והרווחה לבין העובד/ת. יובהר, כי אף בשיחה שערכה הביקורת עם מנהלת משאבי אנוש, נמצא כי המחלקה המשפטית אינה נוהגת ליתן חוות דעתה טרם התקשרות	לשכת היועץ המשפטי	התנהלות הלשכה המשפטית	2019	לא תוקן

	חוזית בין העירייה לבין עובדיה.				
מספר סידורי 2024 (מספר דוח שנה שעברה)	**הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים**	**מחלקה אחראית**	**נושא הפרק בדוח הביקורת**	**שנת הדוח בה הוצג הממצא**	**סטטוס ב-2024 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב**
197 (207)	מסקר הביקורת אשר נערך טרם עריכת הביקורת דנן, בקרב עובדי העיריה וכן מבדיקת הביקורת את חוזי ההתקשרות של העירייה עם ספקים ו/או יועצים חיצוניים (להלן: "הספק"), עולים מספר ליקויים כדלקמן: א. לא נמצאה אבחנה בין מקרים של התקשרויות חד פעמיות קצרות ו/או בהיקף כספי נמוך, לבין התקשרויות ארוכות טווח בהיקף כספי גבוה, כך שבשני מקרים דלעיל, נדרש הספק לחתום על חוזה סטנדרטי אחיד וארוך, בנוסח זהה או דומה, וכן נדרש הוא לחתום על כל צרופותיו, חרף העובדה כי נוסח החוזה הסטנדרטי, אינו בהכרח מתאים	לשכת היועץ המשפטי	התנהלות הלשכה המשפטית	2019	תוקן חלקית

	לכל ספק ולכל התקשרות. *תגובת המבוקר: "ממצא לא מקובל – טרוניית העובדים לנוסח ההסכם מוכרת וידועה, אך אינה מקובלת. מסמך ההתקשרות כולל נספחים הדרושים עפ"י חוק לרבות תצהיר עסקאות עם גופים ציבוריים, הצהרה על העדר ניגוד עניינים, שכר מינימום, עובדים זרים וכיוצ"ב. על כן, תקופת ההתקשרות או היקפה אינה רלוונטי במבחן המשפטי. כמו כן, הוכנו מספר גרסאות של הסכמי מסגרת על מנת לייעל את העבודה לסוגיה, אם להסכמי מסגרת, אם להסכמים לנותני שירותים ואם להסכמים עם יועצים למיניהם".* *כמו כן, בתגובת המבוקר אשר הועברה לטיוטה 2 של דוח הביקורת, צוין כי: "במחלקת הרכש מצויים הסכמים הן לנותני שירות והן ליועצים, כאשר ככל-וישנה בעיה או בקשה מטעם הספק בנוסח הסכם, על המחלקה לפנות למחלקה המשפטית ולבקש את השינוי/התאמה...".*				

	התייחסות הביקורת לתגובות המבוקר :הביקורת מבקשת לציין, כי לא הועברו לעיונה מספר גרסאות של הסכמי מסגרת כנטען ע"י המחלקה המשפטית. אף משיחה שקיימה הביקורת עם המחלקות המקצועיות, לא נמצא כי קיימים מספר הסכמי התקשרות כאמור. כמו כן, ראוי לציין כי תגובת המבוקר לטיוטה 2, רק ממחישה את הצורך לעריכת מספר גרסאות של הסכמים לשימוש המחלקות, חלף הצורך לפנות בכל פעם מחדש טרם התקשרות כזו או אחרת אל המחלקה המשפטית לצורך עריכת הסכם מותאם, דבר היוצר הן עומס על המחלקה והן מקשה על התנהלות המחלקות מול ספקי העירייה. לפיכך, הביקורת סבורה, שאם אכן טרוניית העובדים לנוסח ההסכם מוכרת וידועה למחלקה המשפטית, מן הראוי לייחס חשיבות לעניין ולפעול ככול הניתן ובמסגרת משפטית אפשרית, לעריכת חוזי התקשרות מותאמים לאופי ההתקשרות והיקפה.				

	א. לא צוין מספר מזהה (ח.פ.) של עיריית ערד בחוזי ההתקשרות. *<u>תגובת המבוקר: "ממצא מקובל, ככל ולא קיים, יתוקן".</u>* *ב. החוזה אשר מצוי בשימוש מחלקת הרכש, הינו חוזה סרוק באיכות נמוכה ואשר אינו הולם וראוי לשימוש.* *<u>תגובת המבוקר: "ממצא לא מקובל – למחלקת הרכש הועברו מסמכי החוזה בקובץ PDF איכותי, ככל ואלה במקום להדפיס מהקובץ, מצלמים נייר קיים או מדפיסים מסקירה באיכות ירודה, כי אז לא ניתן לייחס ליקוי זה למחלקה המשפטית".</u>* *התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר: עת מועברים חוזי ההתקשרות לחתימתה, תוודא המחלקה המשפטית כי כלל מחלקות העירייה ומחלקת הרכש בפרט, יעשו שימוש אך ורק בקובץ PDF איכותי ולא יעשה שימוש בהסכמים באיכות ירודה כפי הנהוג כיום.*				

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

מספר סידורי 2024 (מספר דוח שנה שעברה)	הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים	מחלקה אחראית	נושא הפרק בדוח הביקורת	שנת הדוח בה הוצג הממצא	סטטוס ב-2024 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב
198 (208)	נמצא, כי בוועדת הרכש והבלאי של עיריית ערד, אין ייצוג ליועץ המשפטי לעירייה ו/או מי מטעמו וכי מזה כ- 4 שנים שהוועדה מתנהלת ללא ייעוץ משפטי חרף העובדה כי וועדות רכש רבות, מעלות סוגיות אשר מן ההכרח כי ילוו בייעוץ משפטי טרם הכרעת הוועדה. תגובת המבוקר: "ממצא מקובל חלקית, אכן, לאור מצבת כח האדם אשר כלל בשנים האחרונות בין שניים לשלושה עורכי דין במחלקה (כולל היועמ"ש) כאשר במשך תקופה ארוכה היו רק שניים, לא ניתן היה לוותר על נוכחות עו"ד במחלקה לטובת השתתפות בוועדת הרכש. יחד עם זאת, מנהלת מח' הרכש יחד עם חברי הוועדה פונים באופן קבוע ליועמ"ש לקבלת חוות דעת משפטיות ככל ואלו נדרשים לצורך עבודה הוועדה, אם טלפונית מתוך ישיבות הוועדה, אם בהגעה פיזית למחלקה המשפטית	לשכת היועץ המשפטי	התנהלות הלשכה המשפטית	2019	לא תוקן

	הסמוכה למחלקת הרכש, ואם בתכתובת דוא"ל. *לאור האמור ניתן לקבוע שלוועדה כן ניתן ייעוץ משפטי שוטף, זאת עפ"י דרישה. ניתן לבדוק זאת מול מנהלת מחלקת הרכש אשר היתה אחת המרואיינות (מרואיינת מס' 8)..."*. *בתגובת המבוקר אשר הועברה לטיוטה 2 של דוח הביקורת, צוין כי: "כפי שציין בתגובה הקודמת מנהלת מח' הרכש יחד עם חברי הוועדה פונים באופן קבוע ליועמ"ש לקבלת חוות דעת משפטיות ככל ואלו נדרשים לצורך עבודה הוועדה (אסמכתאות הועברו), גם טלפונית מתוך ישיבות הוועדה ככל וישנה סוגיה המצריכה יעוץ בזמן כינוס הוועדה ולא בדיעבד (מומלץ לבדוק זאת מולה)".* *התייחסות הביקורת לתגובות המבוקר: תגובות המבוקר אינן סותרות את הממצא אלא אך מחזקות אותו. מעבר להוראות הדין הרווחות כאמור לעיל, הביקורת סבורה כי קיימת חשיבות רבה לנוכחות יועץ משפטי בוועדה, הן לשם שמירת המינהל התקין, לבטח ככול שמדובר בוועדה*				

	האמונה על התקשרויות העירייה עם ספקים/נותני שירותים/יועצים ללא עריכת מכרז והן לשם מתן חוות דעת משפטית ו/או ייעוץ משפטי בוועדה עצמה, לבטח את קיומן של וועדות המצריכות זאת. אף בשיחה שנערכה בין הביקורת לבין מנהלת הרכש, עלה הצורך בנוכחות יועץ משפטי בחלק מוועדות הרכש בהן נדונות סוגיות מהותיות המצריכות ייעוץ בעת התקיימות הדיונים הנערכים בוועדה ולא בדיעבד. טענת המבוקר כי הוועדה נעזרת במחלקה באמצעות ייעוץ טלפוני בעת קיום ישיבותיה, רק ממחישות את הצורך החיוני בנוכחות עורך דין מטעם המחלקה במהלך התקיימותן של וועדות רכש מהותיות.				
מספר סידורי 2024 (מספר דוח שנה שעברה)	***הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים***	***מחלקה אחראית***	***נושא הפרק בדוח הביקורת***	***שנת הדוח בה הוצג הממצא***	***סטטוס ב-2024 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב***
199 (209)	*נמצא כי נכון למועד הביקורת דנן, טרם יושמו החלטות מועצת העירייה, הן לעניין ביטולם ו/או עדכונם של חוקי עזר אחדים והן לעניין קביעת קנסות לחוקי עזר אחרים,*	*לשכת היועץ המשפטי*	*התנהלות הלשכה המשפטית*	*2019*	הפסקת מעקב

	חרף העובדה כי חלפו זה מכבר מעל ל-4 שנים. *יצוין, כי מעבר לעובדה שאי יישום החלטות מועצת העירייה, אינה עולה בקנה אחד עם הוראות החוק והדין, הרי שאי קביעת קנסות בחוקי עזר מהותיים כגון אלה, מונעת מהעירייה את אפשרות אכיפתם בצורה יעילה, מהירה וסדורה וכפי שנהוג בכלל הרשויות המקומיות.* *כמו כן, נמצא כי מאז שנת 2015, פועלת המחלקה המשפטית לחקיקתם של חוקי עזר חדשים: מניעת רעש, מאבק בתופעת השכרות והפרדת מחזור. ברם, עד למועד עריכת הביקורת דנן, לא נמצא כי חוקקו הלכה למעשה והם אינם נמנים על רשימת חוקי העזר של עיריית ערד.* *<u>בעניין זה, היועץ המשפטי לעירייה, מסר לביקורת כי: "...כמו כן, פועלת הלשכה המשפטית לביטולם של מספר חוקי עזר, בהתאם להחלטת מועצת העיר מתאריך 15/11/016... למרבה הצער ולאחר אין ספור פניות למשרד הפנים, ולאחר קיומה של פגישה עם הרפרנט במשרד הפנים, התברר כי למרות שיש בידי</u>*				**עקב ביצוע ביקורת בנושא בשנה זו**

	<u>העירייה אישורים בכתב על הגשת כל המסמכים הנדרשים משרד הפנים לרבות אישורי הגשה, משרד הפנים "איבד" את בקשות העירייה, וכעת ובלית ברירה נדרשת העירייה לחזור על ביצוע כל הליך אישור חוקי העזר מחדש".</u> *התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר: יצוין כי מתגובת המבוקר עולה שביום 02.02.2017, פנתה המחלקה המשפטית למשרד הפנים בעניין חוקי העזר, כאשר בפנייתה זו, איגדה את כלל חוקי העזר שנדרש לאשרם/לעדכנם/לבטלם ו/או לוודא פרסומם. יחד עם זאת, עד למועד עריכת הביקורת דנן, טרם הוסדרה הסוגייה.*				
מספר סידורי 2024 (מספר דוח שנה שעברה)	***הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים***	***מחלקה אחראית***	***נושא הפרק בדוח הביקורת***	***שנת הדוח בה הוצג הממצא***	***סטטוס ב-2024 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב***
200 (210)	*קיימים 14 חוקי עזר משנות ה-60, 3 משנות ה-70, 1 משנות ה-80, 5 משנות ה-90, ועוד 10 שחוקקו בשנים 2000 – 2018, כאשר רבים מהם אינם בשימוש ו/או אינם רלוונטיים עוד.*	*לשכת היועץ המשפטי*	*התנהלות הלשכה המשפטית*	*2019*	**הפסקת מעקב** **עקב ביצוע ביקורת בנושא בשנה זו**

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

מספר סידורי 2024 (מספר דוח שנה שעברה)	הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים	מחלקה אחראית	נושא הפרק בדוח הביקורת	שנת הדוח בה הוצג הממצא	סטטוס ב-2024 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב
201 (211)	נמצא, כי חוקי עזר רבים לא עודכנו, חרף חשיבותם ותחולתם הנרחבת בעיר. להלן מספר דוגמאות: 1. רוב רובם של חוקי העזר עד שנות ה- 90 וכ-20 במספר, חוקקו מתוקף פקודת המועצות המקומיות עת היות ערד מועצה מקומית דאז ולא נעשה כל תיקון לאחר הכרזתה כעיר ביוני 1995. 2. חוק עזר לערד (הוצאת אשפה), תשכ"ה-1965 – תיקון אחרון מיום 29.1.2001, כאשר האגרות המנויות בתוספת לחוק העזר, לא עודכנו משנת 2001. 3. חוק עזר לערד (אספקת מים), תשכ"ו-1966 – לא תוקן. חוק העזר אינו עומד בהלימה לחוק (בעיקר בהיותו מתיר ניתוק מים לצרכן החייב בתשלום כספי) ואף עומד בסתירה	לשכת היועץ המשפטי	התנהלות הלשכה המשפטית	2019	

	לכללי תאגידי מים וביוב (ניתוק אספקת מים וביוב), תשע"ה-2015 בדבר איסור ניתוק מים לצרכנים. *<u>תגובת המבוקר:</u>* *<u>"המחלקה המשפטית פעלה באופן נמרץ ליישום החלטות מליאת מועצת העיר, אך כפי שידוע אין הדבר תלוי במחלקה גופה, אלא בגורם המאשר, קרי משרד הפנים.</u>* *<u>פניות חוזרות ונשנות ואין ספור שיחות טלפון והתכתבויות עם הגורמים הרלוונטיים במשרד הפנים העלו חרס (טופל ע"י עורכת דין שסיימה את עבודתה בינואר 2018), כך שבסופו של דבר נקבעה פגישה בתאריך 14/04/2019 במשרד הפנים, בה השתתף הח"מ, שם התבררה המציאות העגומה, שעל אף שבידי העירייה אישורי הגשה ואף תכתובות דוא"ל (המסמכים הומצאו לביקורת), במערכת הממוחשבת של המשרד, אין זכר לחוקים, ובאדישות גמורה נאמר כי על הרשות להתחיל את כל התהליך מחדש, כך שכל העבודה שנעשתה עד כה ירדה לטימיון.</u>*				

	בעניין זה פנה החי"מ להנהלת העירייה ואף הציע כי הנושא יועבר לטיפול חיצוני של משרד העוסק בתחום, אך מפאת אילוצים תקציביים ועלות גבוהה, הוחלט בימים אלה לאשר למחלקה קבלת עזרה בדמות עו"ד נוסף שיועסק בעירייה, אשר עיקר עיסוקו יהא בהסדרה והתאמה של כל מערך חוקי העזר ברשות".				
מספר סידורי 2024 (מספר דוח שנה שעברה)	***הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים***	***מחלקה אחראית***	***נושא הפרק בדוח הביקורת***	***שנת הדוח בה הוצג הממצא***	***סטטוס ב-2024 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב***
202 (212)	*נמצא, כי העירייה הפרישה בגין כל התביעות התלויות ועומדות המנוהלות על ידי המחלקה המשפטית, שיעור קבוע של 20% בגין שנת 2017 ו- 25% בגין שנת 2018, זאת מבלי שהיועץ המשפטי לעירייה ייתן חוות דעתו בדבר רמת הסיכון הטמונה וסכום ההפרשה הנדרש בנוגע לתביעות תלויות ועומדות כנגד העירייה, בהן קיים סיכון שתחויב בתשלום לתובע העולה על שיעור של 50%, בניגוד לנדרש ממנו (ראו מכתבי היועץ המשפטי לעירייה אל אחראית*	*לשכת היועץ המשפטי*	*התנהלות הלשכה המשפטית*	*2019*	לא תוקן

	תביעות לשנים 2016 - 2019). *<u>תגובת המבוקר: "ממצא לא מקובל – היועץ המשפטי מוציא מדי חצי שנה דו"ח תביעות תלויות עם היקף חשיפה ככל הניתן, הדבר מבוצע באופן שוטף כל השנים, בהתאם להנחיות משרד הפנים ונדרש למערך הביקורת של משרד הפנים ואף מאושר על ידו.."</u>.* *<u>בתגובת המבוקר אשר הועברה לטיוטה 2 של דוח הביקורת, צוין כי: "בעניין זה אבקש להפנות לטופס ו- 5 סעיף 4 , לבקרת ביצוע עבודת הביקורת. לפיו פועלת המחלקה להוצאת דו"ח התביעות. הנוסח הוסכם עם הביקורת של משרד הפנים ומקובל עליה. ולא ברור מדוע הביקורת כאן מבקשת לקבוע אחרת"</u>.* *התייחסות הביקורת לתגובות המבוקר: דו"חות תביעות תלויות ועומדות לשנים 2017 – 2019, רק מחזקות את ממצא הביקורת שכן בכל הדו"חות הנ"ל, לא צוינה רמת הסיכון ו/או שיעור החשיפה לכלל ההליכים המתנהלים כנגד העירייה*			

	והמצויים בטיפול המחלקה המשפטית. יובהר, כי מעבר לעובדה שאי ציון רמת הסיכון ו/או שיעור החשיפה הינו בניגוד מוחלט להוראות הדין החלות בעניין וכמפורט לעיל, הרי שאין זה מתקבל על הדעת שלא ניתן להעריך את רמת הסיכון ו/או שיעור החשיפה במשך שנים ארוכות ובכל ההליכים המתנהלים כנגד העירייה בהליכים בהם שיעור החשיפה עולה על 50%. *לעניין תגובת המבוקר לטיוטה 2, הרי שיובהר כי ממצא הביקורת בעניין זה, נסמך על הנחיות כתובות שהוציא משרד הפנים והן מחייבות במקרה דנן גם את עיריית ערד. טענת המבוקר לפיה "הנוסח הוסכם עם הביקורת של משרד הפנים ומקובל עליה", לא נתמכה בכל אסמכתא לביסוסה, כך שנמנעה מהביקורת היכולת ליתן התייחסותה בהתאם. ראויה לציון העובדה, כי מעבר להיות הדרישה בדבר מתן הערכת הסיכון בהליכים בעלי שיעור חשיפה העולה על 50% רגולטורית והכרחית, הרי שיש בה הגיון והיא מהותית לעניין נכונות*				

	הסכומים אותם מפרישה העירייה מידי שנה בגין תביעות תלויות ועומדות כנגדה, בפרט כאשר לסוגיה יכולת השפעה מהותית על תקציבה.				
מספר סידורי 2024 (מספר דוח שנה שעברה)	***הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים***	***מחלקה אחראית***	***נושא הפרק בדוח הביקורת***	***שנת הדוח בה הוצג הממצא***	***סטטוס ב-2024 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב***
203 (213)	*להלן פירוט ההליכים המשפטיים אשר ננקטו על ידי התביעה בשנים 2017 – 2019:* *<u>נמצא כי נכון לשנת 2017</u>:* • *מתוך 186 דוחות עבירה ו/או התראות שנפתחו על ידי הוועדה המקומית לתכנון ובניה לתושבי העיר ערד, הוגשו 6 כתבי אישום.* • *הוגשו סך של 11 צווי הפסקת עבודה מנהליים בלבד.* • *הוגש צו הריסה מנהלי אחד בלבד שלא בוצע בסופו של דבר.* • *4 תיקי חקירה הועברו לטיפול המחלקה המשפטית.* • *20 תיקי חקירה נסגרו ללא כל אישום.*	*לשכת היועץ המשפטי*	*התנהלות הלשכה המשפטית*	*2019*	 *לא תוקן*

	<u>נמצא כי נכון לשנת 2018</u>: • *מתוך כלל ההליכים שנפתחו בשנה זו ובסך של 151, רק לתיק פיקוח אחד נפתח תיק פלילי ואף לגביו נכתב בדוח פעילות של המחלקה המשפטית כי בסופו של יום חזרה התביעה מאישום.* • *0 תיקי חקירה הועברו מיחידת הפיקוח לטיפול המחלקה המשפטית.* • *73 תיקים טרם טופלו נכון ליום 22.05.2019.* • *הוגשו 2 צו הריסה מנהליים שנדונו בהליך משפטי בשל בקשות ביטול שהוגשו בגינם.* • *הוגשו סך של 5 צווי הפסקה מנהליים.* *<u>נמצא כי נכון לשנת 2019</u>:* • *מתוך כלל ההליכים שנפתחו בשנה זו ובסך של 162, הוגשו 4 כתבי אישום ונערכו 3 הסדרים מותנים.* • *5 תיקי חקירה הועברו מיחידת הפיקוח לטיפול המחלקה המשפטית.*				

	• *הוגשו סך של 8 צווי הפסקה מנהליים.* • *הוגשו סך של 7 צווי הריסה מנהליים.* *<u>תגובת המבוקר: "לא ברור הממצא בשנת 2018 לפיו 73 תיקים טרם טופלו. כמו כן, לא צוין כמה תיקי פיקוח הועברו למחלקה המשפטית בשנים 2018 ו 2019".</u>* *<u>בתגובת המבוקר אשר הועברה לטיוטה 2 של דוח הביקורת, צוין כי: "המחלקה המשפטית לא יכולה להיות אחראית לדו"ח שלא הוצא על ידה במיוחד שלא ברור מה הכוונה "73 תיקים לא טופלו" מאיזו בחינה? ע"י מי?, זאת כאשר באותו הסעיף מצויין כי באותה השנה לא הועברו כלל תיקים לטיפול המחלקה".</u>* *התייחסות הביקורת לתגובות המבוקר: לעניין שנת 2018, הביקורת מצאה לנכון לציין כי נתון מדוח שנתי על פעילויות האכיפה בוועדה לתכנון ובניה לשנת 2018, אשר הוגש ע"י יו"ר הוועדה ביום 22.5.2019, לפיו עולה כי 73 תיקים טרם טופלו על ידי הוועדה, כל זאת לאור העובדה כי			

	באותה השנה בדיוק, לא הועברו כלל תיקי עבירה לטיפול המחלקה המשפטית, מה שאינו ברור ומעלה תמיהה ביחס למצופה מהמחלקה האמונה בין היתר על אכיפת עבירות הבניה בתחומה המוניציפלי של העירייה. התייחסות המבוקר לטיוטה 2, מחזקת את ממצא הביקורת ביחס לנדרש ולמצופה מיועמ"ש הוועדה לפעול לטיפול יזום בתיקי עבירות בניה ולמיגורן.				
מספר סידורי 2024 (מספר דוח שנה שעברה)	***הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים***	***מחלקה אחראית***	***נושא הפרק בדוח הביקורת***	***שנת הדוח בה הוצג הממצא***	***סטטוס ב-2024 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב***
204 (214)	*נמצא כי מתוך סך של 27 הליכים משפטיים שהסתיימו בשנת 2018 ו-29 בשנת 2019, 21 הליכים הסתיימו בביטול כתבי אישום מחמת טענה נגדית של הגנה מן הצדק, קרי כ-78% ביטולי כתבי אישום בשנת 2018 ו-כ-73% בשנת 2019.*	*לשכת היועץ המשפטי*	*התנהלות הלשכה המשפטית*	*2019*	
205 (215)	*נמצא כי מתוך 21 ההליכים המשפטיים שהסתיימו בביטול כתבי האישום מחמת טענה נגדית לשל הגנה מן הצדק כאמור, 20*	*לשכת היועץ המשפטי*	*התנהלות הלשכה המשפטית*	*2019*	

	הליכים הוגשו בגין הצבת בלוני גז המהווה עבירה של "הצבת מבנים, ביצוע עבודה ושימוש חורג – בלא היתר" לפי סעיפים 145 (א) (2) ו-(3) ו- 204 (א) לחוק התכנון והבניה, כאשר בכל המקרים בוטלו כתבי האישום מחמת קבלת הטענה להגנה מן הצדק. *השימוש בהגנה מן הצדק בישראל כטענה מקדמית, הופיע לראשונה בשנת 1994 כאשר בית המשפט העליון הכיר בהגנה זו בהליך ע"פ 2910/94, יפת ואח' נ' מדינת ישראל, פ"ד נ' (2) 221, אך קבע שהיא תתקבל רק במקרים נדירים ביותר בהם התנהגות הרשות הציבורית התובעת את האזרח "היא התנהגות שערורייתית שיש בה משום רדיפה, דיכוי והתעמרות בנאשם. מדובר במקרים בהם המצפון מזדעזע ותחושת הצדק האוניברסלי נפגעת."* *לאור קבלת הטענה המקדמית, הרי שבוטלו 21 כתבי האישום אשר הוגשו ע"י העירייה.* *הביקורת רואה לנכון לציין, כי לאור האמור לעיל, ניכר כי שיעור ביטולי כתבי אישום שהוגשו מטעם*				

	העירייה, גבוה לאין ערוך ביחס לשיעור ביטולי כתבי אישום הסביר בנסיבות העניין, בפרט לנוכח העובדה כי מטרת האכיפה בסופו של יום הינה אכיפת העבירות בתחום התכנון והבניה וכי היה מצופה מהתביעה כי תאכוף נושאי תכנון ובניה מהותיים ו/או שגרתיים שהם לב ליבו של תחום אכיפת הבניה כגון: תוספות בניה בלתי חוקיות, שימוש חורג, אכיפה בנושאי ייעודי תב"ע וכיוצ"ב. *<u>תגובת המבוקר: "הפסקה שצורפה ביחס להגנה מן הצדק מוטב ולא היתה נרשמת כלל, כאשר ממנה ניתן להסיק כי ההחלטה של בית המשפט נבעה מהתנהגות שערוריתית שיש בה משום רדיפה, דיכוי והתעמרות בנאשם בהם המצפון מזדעזע ותחושת הצדק האוניברסלי נפגעת ולא היא! טוב היה אם הפרשנות שניתנה ע"י הביקורת היתה מתאימה להחלטה שניתנה.</u>* *<u>כמו כן, הטענה כי לא התקיים שום דיון בתיקים אלו הוכחה כלא נכונה, עת הועברה לביקורת רשימת</u>*				

	<u>הדיונים בתיקים. ראה נספח 10 .</u> *<u>החי"מ אינו מסכים לחלוטין עם הקביעה בסיפא לממצא 22 לפיו מצופה כי התביעה תאכוף נושאי תכנון ובניה מהותיים שהם לב ליבו של תחום אכיפת הבניה טענה כאמור מוכיחה כי הביקורת לא הבינה את משמעות אכיפת נושא בלוני הגז עבירה אשר סיכנה את שלום הציבור ומשתמשי הדרך כפי שפסק בית המשפט. בנוסף את העבירות המועברות לאכיפה מגלים הפקחים ולא התובעים. לא יעלה על הדעת כי הביקורת תבקש מהתובעים לבצע אכיפה יזומה של עבירות. זאת ועוד, בגין אי העברת תיקים לאכיפה יודעו הממונים בפרקליטות המדינה שהם הגורם המוסמך".</u>* *התייחסות הביקורת לתגובות המבוקר:* *הביקורת סבורה כי העובדה שהמבוקר מכהן כיועמ"ש הוועדה, אמורה לסייע בידיו לוודא כי תתבצע אכיפה משפטית לתיקי עבירה מהותיים. אין בכוונת הביקורת להשית על המחלקה המשפטית את עבודת פקחי הוועדה לגילוי*			

	העבירות עצמן, אלא מצופה מן המחלקה לבנות מערך העברת מידע בין הוועדה למחלקה באופן שיאפשר אכיפה יעילה ונאותה של עבירות בניה המצריכות אכיפה משפטית והגשת כתבי אישום בהתאם.				
מספר סידורי 2024 (מספר דוח שנה שעברה)	***הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים***	***מחלקה אחראית***	***נושא הפרק בדוח הביקורת***	***שנת הדוח בה הוצג הממצא***	***סטטוס ב-2024 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב***
206 (216)	*נמצא כי באופן כללי, ניכר שבקרב מנהלי מחלקות העירייה שענו על הסקר (האנונימי), קיימת שביעות רצון כללית מהלשכה המשפטית, מהעומד בראשה ומעובדיה. יחד עם זאת, הביקורת העלתה כי קיים חוסר שביעות רצון מהיעדר זמינות ומתן מענה בזמן סביר מצד המחלקה ו/או מי מעובדיה, בפרט ככול שמדובר בנושאים מהותיים הדורשים תגובות בלוחות זמנים דחוקים, במקרים אלו הציון אותו קיבלה המחלקה עומד על 3 ומטה.* *הביקורת מוצאת לנכון לציין כי המחלקה עובדת עם מספר מצומצם מאד של עורכי דין כאשר לאחרונה התפטרה מעבודתה עו"ד*	*לשכת היועץ המשפטי*	*התנהלות הלשכה המשפטית*	*2019*	לא תוקן

	עובדת הלשכה (מחודש 12/2019), כך שבפועל עורכי הדין הלשכה כיום הם: היועץ המשפטי לעירייה, וע"ד אחד בנוסף בלבד. לאור העובדה כי המחלקה מעניקה שירותים משפטיים נרחבים מאד, החולשים כמעט על כל פעילותה של העירייה, הרי שברי כי אין באפשרות המחלקה ליתן שירות מהיר ויעיל בחסר כוח אדם. *<u>תגובת המבוקר: "ממצא מקובל, ויפה שעה אחת קודם. זאת, לאור מספר העובדים המצומצם במחלקה אל מול היקף העבודה מול כל מחלקות וגופי העירייה הן פנים והן חוץ, שנעשה רובו ככולו ללא מיקור חוץ".</u>*				
מספר סידורי 2024 (מספר דוח שנה שעברה)	***הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים***	***מחלקה אחראית***	***נושא הפרק בדוח הביקורת***	***שנת הדוח בה הוצג הממצא***	***סטטוס ב-2024 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב***
207 (217)	*נמצא כי -* *א. בהליך תו"ב 66161-12-14, לא התייצבה העירייה לדיון אשר נקבע ליום 30.04.2017, ונדרשה ע"י בית המשפט ליתן נימוק לאי התייצבותה וליתן טעם מדוע לא יימחק כתב*	*לשכת היועץ המשפטי*	*התנהלות הלשכה המשפטית*	*2019*	

	האישום ולחילופין מדוע לא תחויב בהוצאות משפט. המחלקה נתנה תגובתה בשם העירייה כנדרש ובי המשפט ציין כי: "לפנים משורת הדין, זו הפעם, לא יורה בית המשפט על מחיקת כתב האישום ולא תחויב המאשימה בהוצאות". *ב. בהליך ת.א. 8334-12-15 בפני כב' השופטת אורית ליפשיץ, ציינה זו האחרונה לגבי העירייה ביום 10.5.2018, כי: "...ובהינתן שסבורה אני כי נפל פגם בהתנהלות התובעת הנני מחייבת אותה בהוצאות לטובת הצד שכנגד בסך של 500 ₪ אשר ישולמו ללא קשר לתוצאות ההליך, לא יאוחר מאשר בתוך 30 יום."* *<u>תגובת המבוקר: "הממצא נכון עובדתית. אולם יש לציין כי היתה מחלוקת על השחרת חלק ממסמך שאינו נוגע למחלוקת הנדונה בתיק בין הצדדים".</u>* *ג. בהליך תו"ב 23020-02-17 בפני כב' השופט רון סולקין, לא התייצבה העירייה לדיון שנקבע ביום 04.12.2017*				

	לשעה 09:00. לאור כך, בשעה 10:55 ניתנה החלטה בהיעדרה לפיה ניתנה לעירייה שהות עד ליום 14.1.2018 ליתן הסבר למחדלה זה. *<u>תגובת המבוקר: "ממצא לא מקובל –מצ"ב תגובת העירייה וההחלטה בעניין ... מחד שביתת העובדים ומאידך ביטול כלל הדיונים. למותר לציין כי גם הנאשמים בעצמם לא התייצבו, כך שסביר שגם הם סברו כי הדיון בוטל".</u>* *ד. נמצא כי בהליך ד"מ 28873-02-18 בבית הדין האזורי לעבודה בבאר שבע, בפני כב' השופט יעקב אזולאי, לא הופיעו נציגים מטעם הלשכה המשפטית לדיון שהתקיים ביום 11.6.2018, לפיכך ניתן פסק דין במעמד צד אחד כנגד העירייה אשר חייב אותה בסכומים על פי כתב התביעה בתוספת הוצאות משפט.* *על יסוד האמור לעיל, הגישה הלשכה המשפטית בקשה לבית הדין לביטול פסק דין שניתן במעמד צד אחד. לאור הסדר פשרה שהגיעה העירייה עם התובעת, בוטל ביום*				

	16.8.2018 פסק הדין והתביעה נדחתה ללא צו להוצאות. *בהערת אגב יוער, כי בפרוטוקול הדיון מיום 11.06.2018 צוין כי: "מעיון בנט עולה כי בתאריך 22.3.2018, היתה המצאה לנתבעת ביחס לדרישה הגיש כתב הגנה והזמנה לדיון הקבוע להיום."* *לטענת הלשכה המשפטית, "בשל טעות משרדית לא נרשם מועד הדיון ביומן המשרד..."*, *לפיכך לא התייצבו נציגיה לדיון כאמור.* *<u>תגובת המבוקר: "ממצא מקובל".</u>* *נמצא כי בדיון שהתקיים ביום 15.7.2018 בבית המשפט המחוזי בבאר שבע, בהליך ד"מ -28873 02-18 בפני כב' השופט יעקב אזולאי, לא נכחה העירייה ולאחר שעה ו-12 דקות, ניתנה החלטה בהיעדרה.* *לטענת הלשכה המשפטית , לא נתקבל זימון לדיון על ידה.* *לעניין זה, הביקורת מבקשת לציין כי זימון לדיוני בית המשפט*				

	בתיקים בהם קיים גורם מייצג, נשלח באמצעות מערכת 'נט המשפט' ואף מתועד במערכת זו כך שניתן לצפות בדיונים העתידים להתקיים בכל התיקים ובכל רגע נתון. *תגובת המבוקר: "ממצא לא מקובל. לא התקבל זימון".*				
מספר סידורי 2024 (מספר דוח שנה שעברה)	***הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים***	***מחלקה אחראית***	***נושא הפרק בדוח הביקורת***	***שנת הדוח בה הוצג הממצא***	***סטטוס ב-2024 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב***
208 (218)	*מהביקורת עולה, כי מסמכים רבים אינם מתועדים באופן מסודר בעירייה. בפרויקטים של בנייה, אין גורם אחד האחראי על ניהול תיק פרויקט. כתוצאה מכך, קיים קושי באיתור מסמכי הפרויקט בדיעבד. אין גורם מוגדר שאחראי על תיעוד כל המסמכים.* *<u>תגובת המבוקר: העירייה רוכשת תוכנה לניהול פרויקטים, אשר תיתן מענה גם לכל נושאי תיעוד חומר הפרויקטים. תאריך יעד 1.7.2020.</u>*	*ניהול פרויקטים הנדסיים*	*ניהול פרויקטים (בניה) באמצעות החברה למשק וכלכלה*	*2019*	הפסקת מעקב **עקב ביצוע ביקורת בנושא בשנה זו**
209 (219)	*בפרויקטים שמנוהלים על ידי משכ"ל, העיריה לא מבקשת אישורים על ביטוחים וערבויות.*	*ניהול פרויקטים הנדסיים*	*ניהול פרויקטים (בניה) באמצעות*	*2019*	

	בביקורות קודמות נמצא, כי אין מעקב במערכת המידע של העיריה אחר ערבויות כן נמצא, כי אין בעירייה מערכת ממוחשבת של ניהול חוזים והתרעות על סיום מועד ערבות וביטוחים. *<u>תגובת המבוקר : העירייה רוכשת תוכנה לניהול פרויקטים, אשר תיתן מענה גם לכל נושאי תיעוד חומר הפרויקטים. תאריך יעד 1.7.2020.</u>*		*החברה למשק וכלכלה*		
מספר סידורי 2024 (מספר דוח שנה שעברה)	***הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים***	***מחלקה אחראית***	***נושא הפרק בדוח הביקורת***	***שנת הדוח בה הוצג הממצא***	***סטטוס ב-2024 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב***
210 (225)	*בחלק מהפרויקטים לא הושקעו משאבים מספקים בשלב התכנון. כתוצאה מכך, נערכו שינויים בביצוע ולעיתים נתגלו ליקויים לאחר המסירה.* *<u>תגובת המבוקר : הממצא מקובל, יוכנס לנוהל מחייב. תאריך יעד 31.12.2020.</u>*	*ניהול פרויקטים הנדסיים*	*ניהול פרויקטים (בניה) באמצעות החברה למשק וכלכלה*	*2019*	
211 (226)	*לא נערכה ישיבת מתכננים לביצוע התאמות בין תוכניות היועצים לתוכניות האדריכל. אי קיום ישיבה כזו, פוגע ביכולת העירייה לוודא, כי הפרויקט מבוצע לפי התוכנית וכי הוא בטיחותי ואיכותי.*	*ניהול פרויקטים הנדסיים*	*ניהול פרויקטים (בניה) באמצעות החברה למשק וכלכלה*	*2019*	

	<u>תגובת המבוקר : הממצא מקובל, יוכנס לנוהל מחייב. תאריך יעד 31.12.2020.</u>				
מספר סידורי 2024 (מספר דוח שנה שעברה)	***הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים***	***מחלקה אחראית***	***נושא הפרק בדוח הביקורת***	***שנת הדוח בה הוצג הממצא***	***סטטוס ב-2024 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב***
212 (227)	*בחלק מהפרויקטים אין בידי העירייה העתק של כתב הכמויות, המהווה בסיס למכרז. כך, גורמי העירייה לא תמיד יודעים, האם עבודה מסוימת נכללת במכרז או לא / איזה פריט כלול במכרז. העובדה שאין בידי העירייה עותק של כתב הכמויות, פוגעת ביכולתה לשלוט על התכנון והביצוע. ככל שהמפקח לא מעיר על פריט מסוים / על איכותו, אין בידי העירייה לדעת כי פריט זה לא סופק, או סופק באיכות פחותה. בנוסף, באם העירייה עורכת שינויים, אין לה מידע על שווי השינויים שערכה. <u>תגובת המבוקר : יישמר כתב הכמויות בתוכנת ניהול הפרויקטים כמו יתר מסמכי הפרויקט.</u>*	*ניהול פרויקטים הנדסיים*	*ניהול פרויקטים (בניה) באמצעות החברה למשק וכלכלה*	*2019*	 לא תוקן
213 (228)	*העירייה לא מקפידה לשמור את כתבי הכמויות, ועל כן לגבי חלק מהעבודות לא ברור, האם אלו נכללו בחוזה, אם לאו.*	*ניהול פרויקטים הנדסיים*	*ניהול פרויקטים (בניה) באמצעות החברה*	*2019*	 הפסקת מעקב

	תגובת המבוקר : כאמור, כתבי הכמויות ישמרו במערכת לניהול פרויקטים. בכל מקרה של עלויות נוספות, ככל וישנן, הן משולמות על בסיס סעיפי כתבי כמויות של המשכ"ל		*למשק וכלכלה*		**עקב ביצוע ביקורת בנושא בשנה זו**
מספר סידורי 2024 (מספר דוח שנה שעברה)	***הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים***	***מחלקה אחראית***	***נושא הפרק בדוח הביקורת***	***שנת הדוח בה הוצג הממצא***	***סטטוס ב-2024 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב***
214 (229)	*רק בפרויקט הקונסרבטוריון נמסר לביקורת יומן העבודה וגם בו היומן לא היה בידי העירייה, אלא נמסר רק בעקבות בקשת הביקורת. לא ברור אם בשאר הפרויקטים נוהל יומן עבודה ובכל מקרה, היומנים לא נמסרים לעירייה ולא נשמרים אצלה. אי ניהול יומן עבודה או אי שמירתו מעמידים את העירייה בסיכונים הן מול המשתמשים והן מול הקבלנים השונים, היות והיומן הוא המסמך המשפטי המחייב.* *תגובת המבוקר : ההמלצה מקובלת, היומנים כמו גם כל מסמכי הפרויקט ישמרו בתוכנה לניהול פרויקטים.*	*ניהול פרויקטים הנדסיים*	*ניהול פרויקטים (בניה) באמצעות החברה למשק וכלכלה*	*2019*	 **הפסקת מעקב** **עקב ביצוע ביקורת בנושא בשנה**

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

מספר סידורי 2024 (מספר דוח שנה שעברה)	הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים	מחלקה אחראית	נושא הפרק בדוח הביקורת	שנת הדוח בה הוצג הממצא	סטטוס ב-2024 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב
215 (230)	היומן שנמסר לביקורת, של הקונסרבטוריון, נוהל בצורה טובה ומסודרת באופן כללי. עם זאת, גם בו קיימים ליקויים באופן מילויו וברישום עבודות נוספות במסגרתו. בהעדר יומן מלא, נפגעת יכולתה של העירייה לנהל בקרה עירונית מספקת על אישור עבודות נוספות. תגובת המבוקר: בעיקרון, אין פרויקט שיוצא לדרך ללא צו תחילת עבודה כאשר בצו מוגדרים לוחות הזמנים באופן ספציפי. בנוסף, במסגרת ישיבת היערכות לפרויקט, כל קבלן מחויב להגיש לעירייה גאנט ביצוע מסודר של ביצוע העבודה. נוודא שהליך זה מתקיים גם בפרויקטים עתידיים.	ניהול פרויקטים הנדסיים	ניהול פרויקטים (בניה) באמצעות החברה למשק וכלכלה	2019	הפסקת מעקב עקב ביצוע ביקורת בנושא בשנה
216 (231)	העירייה כלל אינה עוסקת בנושא לוח זמנים בפרויקטים. בשניים מהפרויקטים, לא נמסר לביקורת צו התחלת עבודה חתום. בשני הפרויקטים שנסתיימו, לא נמסרו לביקורת אישורי מסירה.	ניהול פרויקטים הנדסיים	ניהול פרויקטים (בניה) באמצעות החברה למשק וכלכלה	2019	לא תוקן

	בפרויקט אחד אין בעירייה עותק של החוזה, ובפרויקט נוסף , החוזה הוא לעבודות תשתית כלליות ללא ציון פרויקט ספציפי וללא קביעת לוח זמנים. כך שבשני פרויקטים אלו, אין לעירייה תיעוד בכתב של לוח הזמנים שנרשם בחוזה. בכל הפרויקטים, אין בידי העירייה לוח גאנט המפרט לוחות זמנים לביצוע העבודות בפרויקט ורק בפרויקט אחד העירייה הצליחה להעביר לביקורת את לוח הזמנים וגם זאת, לאחר מספר חודשים. *<u>תגובת המבוקר : בעיקרון, אין פרויקט שיוצא לדרך ללא צו תחילת עבודה כאשר בצו מוגדרים לוחות הזמנים באופן ספציפי. בנוסף, במסגרת ישיבת היערכות לפרויקט, כל קבלן מחויב להגיש לעירייה גאנט ביצוע מסודר של ביצוע העבודה. נוודא שהליך זה מתקיים גם בפרויקטים עתידיים.</u>*				
217 (232)	*העירייה אינה מנהלת מעקב צמוד על ביצוע הפרויקטים על פי לוח זמנים. אין בעירייה רישום או מעקב ממוחשב או אחר לגבי עמידה בלוח זמנים בפרויקטים. מצב זה יוצר*	*ניהול פרויקטים הנדסיים*	*ניהול פרויקטים (בניה) באמצעות החברה למשק וכלכלה*	*2019*	לא תוקן

	פוטנציאל מובנה לאיחורים קבועים בעבודות. *<u>תגובת המבוקר : ניהול לוחות זמנים של הפרויקטים ינוהל במערכת ניהול פרויקטים ויבוצע מעקב שוטף לנושא.</u>*				
מספר סידורי 2024 (מספר דוח שנה שעברה)	***הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים***	***מחלקה אחראית***	***נושא הפרק בדוח הביקורת***	***שנת הדוח בה הוצג הממצא***	***סטטוס ב-2024 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב***
218 (233)	*בכרטסת הנהלת חשבונות של העירייה, אין רישום של מספר החשבון עליו שולם. הדבר מקשה על המעקב אחר מה שולם וביצוע התאמה בין החשבונות לתשלום לסכומים שכבר שולמו.* *<u>תגובת המבוקר : ההערה הועברה להנהלת חשבונות לטיפול – עד לתאריך 31.3.2020.</u>*	*ניהול פרויקטים הנדסיים*	*ניהול פרויקטים (בניה) באמצעות החברה למשק וכלכלה*	*2019*	
219 (234)	*העירייה לא שומרת אצלה אישורי מסירה או שאלו אינם נשמרים אצלה. אין בידי העירייה רשימת רג'יקטים לתיקון בשלב הסופי של הפרויקט. הדבר מקשה על יכולתה של העירייה לבדוק, האם אומנם כל התיקונים שנדרשו על ידי המפקח בוצעו לשביעות רצונו. ככל שבשנת הבדק פריט מסוים*	*ניהול פרויקטים הנדסיים*	*ניהול פרויקטים (בניה) באמצעות החברה למשק וכלכלה*	*2019*	

	מתקלקל, או מתגלות תקלות, העירייה אינה יודעת האם פרטי זה נכלל בהערות המפקח לתיקון והאם תוקן. *<u>תגובת המבוקר : אישורי מסירה יישמרו בעתיד בתוכנה לניהול פרויקטים ויועברו לידיעת כל הנוגעים בדבר.</u>*				
מספר סידורי 2024 (מספר דוח שנה שעברה)	***הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים***	***מחלקה אחראית***	***נושא הפרק בדוח הביקורת***	***שנת הדוח בה הוצג הממצא***	***סטטוס ב-2024 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב***
220 (235)	*בפרויקטים נתגלו ליקויים בביצוע לאחר סיום העבודה, אך העירייה לא דרשה מהקבלנים לתקן ליקויים אלו. בשניים מהפרויקטים, העירייה נאלצה לערוך שיפוץ נוסף, זמן קצר לאחר סיום הפרויקט. לדעת הביקורת, העובדה שהעירייה לא מקבלת פרוטוקול מסירה ורשימת רג'קטים, מקשה על יכולתה לפקח על תיקון הרג'קטים. כמו כן, בהעדר רשימת ליקויים, כמו גם העדר כתבי כמויות בחלק מהפרויקטים, העירייה לא יודעת מה כלול בתקופת הבדק של הקבלן ואינה דורשת את התיקונים המגיעים לה בתקופה זו.*	*ניהול פרויקטים הנדסיים*	*ניהול פרויקטים (בניה) באמצעות החברה למשק וכלכלה*	*2019*	

	הביקורת סבורה, כי חלק מהשיפוצים שנערכו על ידי העירייה לאחר סיום הפרויקטים היו נמנעים, לו העירייה מקפידה לקבל רשימת רג'יקטים וכתבי כמויות ועורכת ביקורת בשנת בדק. *<u>תגובת המבוקר: ההמלצה תיושם ככל וניתן יהיה לדרוש מהקבלן השלמת שנת בדק.</u>*				
מספר סידורי 2024 (מספר דוח שנה שעברה)	***הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים***	***מחלקה אחראית***	***נושא הפרק בדוח הביקורת***	***שנת הדוח בה הוצג הממצא***	***סטטוס ב-2024 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב***
221 (236)	*בחירת ניהול בניית פרויקט באמצעות המשכ"ל, לא פתר את הבעיות איתן מתמודדת העירייה, כאשר היא יוצאת למכרז לבניית פרויקט באופן עצמאי:* *כך, הפרויקטים לא מסתיימים על פי לוחות הזמנים שנקבעו בחוזה.* *כך, לא כל הפרויקטים מבוצעים באיכות ראויה.* *כך, העירייה נאלצת להשקיע תקציבים נוספים להסדרת הפרויקט, זמן לא ארוך לאחר סיומו.* *כך, לעיתים לא מתקיימת שליטה מלאה על אישור עבודות נוספות והתשלומים בגינם.*	*ניהול פרויקטים הנדסיים*	*ניהול פרויקטים (בניה) באמצעות החברה למשק וכלכלה*	*2019*	

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

מספר סידורי 2024 (מספר דוח שנה שעברה)	הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים	מחלקה אחראית	נושא הפרק בדוח הביקורת	שנת הדוח בה הוצג הממצא	סטטוס ב-2024 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב
222 (237)	לא קיימת הגדרת תפקיד כתובה המתארת את תפקיד מנהלנית החינוך ואת הבקרות המרכזיות שעליה לבצע בתחום מיצוי הכנסות חינוך.	מחלקת חינוך	מיצוי הכנסות	2019	לא תוקן
223 (238)	מנהלנית מחלקת חינוך כפופה למנהל מחלקת החינוך בלבד, לא קיימת כפיפות מקצועית לגזברות הרשות. לדעת הביקורת על מנת לוודא את בקרה אפקטיבית על מיצוי ההכנסות יש לבחון את האפשרות להכפיף מקצועית את מנהלנית מחלקת החינוך ברשות לגזברות.	מחלקת חינוך	מיצוי הכנסות	2019	לא תוקן
224 (239)	הביקורת לא מצאה כי מתקיימים על ידי הגזברות בקרות וניטור קבועות אחת לתקופה על טיפול מנהלנית החינוך בנושא מיצוי הכנסות מהמשרד, לדברי מנהלנית מחלקת החינוך בקרות של מחלקת הגזברות מבוצעות בהתאם לצורך ולא באופן שוטף.	מחלקת חינוך	מיצוי הכנסות	2019	לא תוקן

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

מספר סידורי 2024 (מספר דוח שנה שעברה)	הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים	מחלקה אחראית	נושא הפרק בדוח הביקורת	שנת הדוח בה הוצג הממצא	סטטוס ב-2024 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב
225 (240)	לא קיים תיעוד להליך בחינה של אכלוס גני הילדים טרם פתיחת שנה"ל וזאת במטרה להבין את המשמעויות הכספיות של האכלוס ואם קיים תת אכלוס בגני הילדים. תגובת המבוקר: הליך הבחינה מתקיים אך לא תועד. מעתה יוחל נוהל תיעוד המפגשים בהתאם להמלצות. לדעת הביקורת ביצוע בחינה של צפי אכלוס כיתות הגן טרם שנת הלימודים והמשמעויות הכספיות הנגזרות מכך, הינו הכרחי לבחינת המשמעויות הכלכליות ובהן האפשרות לצמצום/פתיחת גני ילדים.	מחלקת חינוך	מיצוי הכנסות	2019	לא תוקן
226 (241)	למרות שלא נמצאו ממצאים מהותיים בנושא נמצא כי לא מבוצעות בקרות סדורות באופן ממוחשב ובתדירות חודשית אחר קליטת הילדים לתקצוב בגנים. תגובת המבוקר: מתבצעת בקרה סדורה אחת לחודשיים. בהתאם	מחלקת חינוך	מיצוי הכנסות	2019	לא תוקן

	להמלצה, הבקרה תתקיים אחת לחודש ויבוצע תיעוד כמתבקש.				
מספר סידורי 2024 (מספר דוח שנה שעברה)	***הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים***	***מחלקה אחראית***	***נושא הפרק בדוח הביקורת***	***שנת הדוח בה הוצג הממצא***	***סטטוס ב-2024 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב***
227 (242)	*נמצא כי בשנה"ל תשע"ט עבור הסעה ללא פתרון בישוב למוסד ישיבת אמית חושב התשלום לפי 13% במקום 80% על פניו מדובר בפער של 1,770 ₪.*	*מחלקת חינוך*	*מיצוי הכנסות*	*2019*	לא תוקן
228 (243)	*בשנה"ל תשע"ח השתתפות הרשות מעבר לעלות הנורמטיבית עמדה על כ- 250 אלפי ₪ מתוכם כ- 50 אלפי ₪ נובעים מחוסר דיווח וכ-200 אלפי ₪ מפערי מחירים.* *בשנה"ל תשע"ט השתתפות הרשות מעבר לעלות הנורמטיבית צפויה לעמוד על כ- 220 אלפי ₪ אשר נובעת רובה מפערי מחיר.* *לדעת הביקורת, פערי תקצוב של מעל 10% בין שיעור התקצוב הרשותי הנורמטיבי לבין שיעור התקצוב בפועל חורג מהמקובל ברשויות אחרות.*	*מחלקת חינוך*	*מיצוי הכנסות*	*2019*	לא תוקן
229 (244)	*נמצא כי בשנת הלימודים תשע"ח בעירייה התקיימו 16 מסלולי חינוך מיוחד אך הרשות תוקצבה עבור 15*	*מחלקת חינוך*	*מיצוי הכנסות*	*2019*	

	מסלולים בלבד, מסלול 731 לא דווח ולא התקבל בגינו כל תקצוב. *על פי נתוני הרשות העלות למסלול זה הינה 220 ₪ כולל מע"מ מכאן שעבור כ-265 ימים מדובר על השלכה תקציבית של כ-47 אלפי ₪ לשנה.* *<u>תגובת המבוקר: מנהלנית המחלקה תבדוק מדוע לא דווח ולא שולם עבור קו שמספרו 731.</u>*				 **עקב ביצוע ביקורת בנושא בשנה זו**
מספר סידורי 2024 (מספר דוח שנה שעברה)	***הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים***	***מחלקה אחראית***	***נושא הפרק בדוח הביקורת***	***שנת הדוח בה הוצג הממצא***	***סטטוס ב-2024 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב***
230 (245)	*קיימים פערי מחירים שלא הוגש בגינם ערעור למשרד החינוך.*	*מחלקת חינוך*	*מיצוי הכנסות*	*2019*	
231 (246)	*בידי מחלקת החינוך לא קיים פירוט של תפקידי הסייעות כך שלא ניתן לבצע ניתוח מדויק של שיעורי המימון בהתאם לסוג הסייעת.*	*מחלקת חינוך*	*מיצוי הכנסות*	*2019*	 **עקב ביצוע ביקורת בנושא בשנה זו**
232 (247)	*בשנת הלימודים תשע"ח בוצע קיזוז כספי במית"ר בחודש יולי 2018 עקב אי סיום טיפול דיווח במערכת סייעות נט בבתי הספר "יעלים- עופרים" ו"קדם",*	*מחלקת חינוך*	*מיצוי הכנסות*	*2019*	

	הקיזוז הוחזר בסופו של דבר במית"ר של חודש אוגוסט 2018 (בשנת הלימודים תשע"ט לא בוצע קיזוז והמוסדות דווחו כנדרש).				**עקב ביצוע ביקורת בנושא בשנה זו**
מספר סידורי 2024 (מספר דוח שנה שעברה)	***הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים***	***מחלקה אחראית***	***נושא הפרק בדוח הביקורת***	***שנת הדוח בה הוצג הממצא***	***סטטוס ב-2024 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב***
233 (248)	*קיים ברשות קובץ מרכז ובו פרטים על היקף שעות ההקצאה לתלמיד אך לא קיים ברשות קובץ מרכז בו ניתן לראות את פירוט הילדים להם הוקצו שעות סיוע בפועל, פירוט שעות ההקצאה, מיהי הסייעת שמשובצת עבור הילד ומה היקף משרתה.*	*מחלקת חינוך*	*מיצוי הכנסות*	*2019*	הפסקת מעקב **עקב ביצוע ביקורת בנושא בשנה זו**
234 (249)	*מניתוח הנתונים עולה כי הרשות שילמה לרשת אורט 8,394 ₪ ביתר עקב ביצוע לא נכון של ההתחשבנות. דבר זה היה נמנע אילו הייתה מבוצעת בקרה באמצעות דוחות העברה למת"מ או צילומי מסך מתוך מערכת סייעות נט.*	*מחלקת חינוך*	*מיצוי הכנסות*	*2019*	הפסקת מעקב **עקב ביצוע ביקורת בנושא בשנה זו**
235 (250)	*בדיקת ההתחשבנות מבוצעת על פי מסמכי ההקצאה של המוסדות המועברים על ידי משרד החינוך בשלב מוקדם של השנה ולא על סמך דוחות*	*מחלקת חינוך*	*מיצוי הכנסות*	*2019*	לא תוקן

	הביצוע בפועל. לפני ביצוע התחשבנות והעברת תשלום למוסד שאינו בבעלות הרשות המעסיק את הסייע/ת הצמוד/ה לא מתבצע וידוא באמצעות דוחות העברה למת"מ כי המוסד אכן דיווח את התלמיד במערכת סייעות נט וכי התקציב עבור התלמיד הספציפי אכן הגיע לרשות.				
מספר סידורי 2024 (מספר דוח שנה שעברה)	***הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים***	***מחלקה אחראית***	***נושא הפרק בדוח הביקורת***	***שנת הדוח בה הוצג הממצא***	***סטטוס ב-2024 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב***
236 (251)	*על פי דוח מרכז המידע של הכנסת בנושא – מבט על ערי הפיתוח 1972-2016, עולה כי דרוג וסטטוס העיר ערד נמצאים במיקום נמוך (סה"כ 25 ערי פיתוח), במספר נושאים :* *א. מקום 7 מהסוף בדרוג סוציו אקונומי 4 בשנת 2016 (רמה 4 מתוך 10).* *ב. במקום ה-11 בכמות ההגירה שלילית בעשור 2006-2016 (בערך עזבו כ-2,500 יותר תושבים מאשר נכנסו).*	*אסטרטגיה*	*מימוש החזון העירוני – הנדבך הדמוגרפי*	*2020*	לא תוקן

	ג. במקום הרביעי ברמת שיעור תחלופת תושבים לכל 1,000 תושבים, בעשור הנמדד 2006-2016. ד. שכר ממוצע נמוך לעומת השכר הממוצע הארצי וגם מתחת לממוצע השכר בערי הפיתוח. ה. מחיר ממוצע של דירת 4 חדרים נמוך ממחיר דירה דומה בערי הפיתוח המגיע לכ-2/3 ממחיר ממוצע ארצי (למרות עליית מחיר של 124% לעומת עליית המחיר של 59% ברמה הכלל ארצית בין 2008-2015). לפי הנקודות מעלה, עד שנת 2016, נמצא כי העיר ערד סבלה מהגירה שלילית, משכר ממוצע נמוך, ומתחלופת תושבים גבוהה, דבר שהתבטא בין השאר בהידרדרות של 37 מקומות בדרוג הסוציו אקונומי של הרשויות (בארץ כ-255 רשויות), ומחירי דיור נמוכים גם יחסית לפריפריה, מכאן, קיים צורך מהותי וחשוב בפעולות של העירייה				

	לשינוי המצב, על מנת לממש את החזון בתחום הדמוגרפי, כמוקד לאוכלוסייה חדשה.				
מספר סידורי 2024 (מספר דוח שנה שעברה)	***הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים***	***מחלקה אחראית***	***נושא הפרק בדוח הביקורת***	***שנת הדוח בה הוצג הממצא***	***סטטוס ב-2024 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב***
237 (252)	*הליקויים שהוצגו בדוח מבקר העירייה לשנת 2016 בנושא הדמוגרפי בתוכנית האסטרטגית, לא תוקנו גם בשנת 2020 (בשנת 2018 החליט צוות תיקון הליקויים להפסיק מעקב בליקויים אלה מאחר ולכאורה תוקנו), כך :* *ד. אין לעירייה משנה סדורה ומדידה בתחום הדמוגרפי לשינוי המגמה/או לכל הפחות להאט אותה.* *ה. מעבר לכותרת בחזון אין כל תוכנית אסטרטגית לניהול העובדה שערד מהווה מרכז מטרופולוני בנושאי שירותים ועסקים לפזורה הבדואית באזור (בהערכה מספר תושבי הפזורה הסמוכים*	*אסטרטגיה*	*מימוש החזון העירוני – הנדבך הדמוגרפי*	*2020*	

	לערד, מגיע למספר תושבי ערד). *ו. אין התייחסות לעובדה שכל תוספת של אוכלוסייה לעיר תורמת לגידול גרעון העירייה. לאור מצבה הכלכלי של העירייה חשוב להבין את יכולת הקליטה של אוכלוסייה חדשה מבחינה תקציבית.* *לסיכום, בניגוד למנהל תקין, אין כל תיעוד לאופן בחירת מטרות העל בחזון העירוני , וכפועל יוצא אין כל תוכניות עבודה מסודרות הכוללות יעדים מדידים, המאפשרים ניטור ובקרה על יישום המטרות, תוך בחינה כוללנית של ההשפעות הדמוגרפיות על נושאים כמו דיור, תקציב העירייה, תעסוקה וכד'.*				
238 (253)	*למרות שהסיכון הדמוגרפי (עזיבת אוכלוסייה חזקה וכניסת אוכלוסייה מוחלשת), דורג בסקר הסיכונים שערכה הביקורת בשנת 2020 במקום השלישי (בשנת 2019 דורג הסיכון במקום השני), מכלל הסיכונים העירוניים, אין בידי העירייה כל תיעוד לניהול הסיכון על ידי גורם*	*אסטרטגיה*	*מימוש החזון העירוני – הנדבך הדמוגרפי*	*2020*	לא תוקן

	מתכלל, זיהוי בעיות השורש ובניית תוכנית לטיפול בהן. ומכאן בפועל, אין כל תוכנית סדורה להקטנת הסיכון העירוני המהותי.				
מספר סידורי 2024 (מספר דוח שנה שעברה)	***הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים***	***מחלקה אחראית***	***נושא הפרק בדוח הביקורת***	***שנת הדוח בה הוצג הממצא***	***סטטוס ב-2024 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב***
239 (254)	*לפי נתוני הלמ"ס רק בשנת 2018 מימשה העירייה את המטרה של גידול האוכלוסייה באלף נפש (ב-2017 כ-800 נפש, בשנת 2016 כ-300 נפש) , אין ברשות העירייה ניתוח של הרכב האוכלוסייה שנוספה.*	*אסטרטגיה*	*מימוש החזון העירוני – הנדבך הדמוגרפי*	*2020*	
240 (255)	*העיר ערד ירדה בדרוג הסוציו אקונומי, משנת 2013 ועד 2018 ב- 11 מקומות, לעומת העירייה השכנה -דימונה שחוותה ירידה של 7 מקומות. למרות הירידה בדרוג מצב זה טוב בהרבה לעומת הירידה בדרוג בחמש השנים הקודמות שנים 2008-2013 אז חוותה ערד ירידה של 37 מקומות לעומת דימונה שעלתה בשני מקומות. לא קיים בעירייה הסבר לשיפור היחסי בירידה בדרוג.*	*אסטרטגיה*	*מימוש החזון העירוני – הנדבך הדמוגרפי*	*2020*	

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

מספר סידורי 2024 (מספר דוח שנה שעברה)	הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים	מחלקה אחראית	נושא הפרק בדוח הביקורת	שנת הדוח בה הוצג הממצא	סטטוס ב-2024 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב
241 (256)	במבחן התוצאה כשלה לכאורה העירייה בקליטת אוכלוסייה חזקה (לחלופין נוספה יותר אוכלוסייה חלשה במיוחד), דבר שהיה מביא לשיפור בדרוג הסוציו אקונומי, בפועל למרות הגידול באוכלוסייה ירדה ערד בדרוג ב-11 מקומות בין השנים 2013-2018.	אסטרטגיה	מימוש החזון העירוני – הנדבך הדמוגרפי	2020	לא תוקן
242 (257)	גם על פי סקר תושבים שנערך בשנת 2018, עולה כי 65% מהתושבים חושבים כי הנושאים והתחומים החשובים לטפל בהם, קשורים לנושא הדמוגרפי (תעסוקה, התחרדות, קידום עסקים), בפועל, לא הועבר לביקורת כל תיעוד לתוכניות כוללות לטיפול בנושא הדמוגרפי.	אסטרטגיה	מימוש החזון העירוני – הנדבך הדמוגרפי	2020	לא תוקן
243 (259)	העירייה הגדירה קהלי יעד שונים לאורך התקופה בפרויקטים שונים בתחום הדמוגרפי (בעיקר בשיווק מתחמי מגורים), אך לא נערכה כל עבודת מחקר לגבי הצרכים האמיתיים של האוכלוסיות שהוגדרו, דוגמת עבודות המחקר במוסדות להשכלה גבוהה	אסטרטגיה	מימוש החזון העירוני – הנדבך הדמוגרפי	2020	לא תוקן

	בתחום הסוציולוגיה העוסקים בתחום הדמוגרפיה והעיור, ובזיהוי הצרכים הרלוונטיים לאוכלוסיות שונות.				
מספר סידורי 2024 (מספר דוח שנה שעברה)	***הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים***	***מחלקה אחראית***	***נושא הפרק בדוח הביקורת***	***שנת הדוח בה הוצג הממצא***	***סטטוס ב-2024 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב***
244 (260)	*מעבר לעובדה שלא קיימת תוכנית אסטרטגית הכוללת יעדים מדידים בנושא הדמוגרפי, העירייה לא מקיימת איסוף נתונים וניתוחם, להבנת עמידה ביעדים (ככל שהוגדרו ברמה כלשהיא) בהקשר למטרת החזון : <u>ערד כעיר נפה המספקת שירותים עירוניים ומסחריים לתושבי העיר והאזור</u>. קיימת פעילות מסוימת (כגון : במהלך שנת 2020 יפתחו מכון דיאליזה, ומבנה לטיפול בגיל הרך), המשפרת את השירותים העירוניים, אך אין כל תכלול של הנושא מבחינת החזון העירוני, כולל מדידת השפעת הפעולות על מימושו.*	*אסטרטגיה*	*מימוש החזון העירוני – הנדבך הדמוגרפי*	*2020*	✗ לא תוקן
245 (261)	*על פי נתונים דמוגרפיים של הלמ"ס , טווחי הגילאים בהם יש את הגידול הרב ביותר בערד*	*אסטרטגיה*	*מימוש החזון העירוני –*	*2020*	

	בין השנים 2014-2018, הם גילאי 0-9 וכן גילאי 20-29, גילאים אשר מייצגים בעיקר את הזוגות הצעירים מהמגזר החרדי, בהצלבת נתונים אלה עם הנתונים של מספר התלמידים במסגרות החינוך, המסקנה המתבקשת היא כי רוב הגידול הדמוגרפי בעיר בשנים אלה מקורו באוכלוסייה החרדית, וזאת בניגוד לחזון העירוני שלא עסק/כיוון לאוכלוסייה זו (נתון זה לא היה ברשות העוסקים בנושא הדמוגרפי מטעם העירייה).		*הנדבך הדמוגרפי*		לא תוקן
מספר סידורי 2024 (מספר דוח שנה שעברה)	***הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים***	***מחלקה אחראית***	***נושא הפרק בדוח הביקורת***	***שנת הדוח בה הוצג הממצא***	***סטטוס ב-2024 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב***
246 (262)	*מנתוני הלמ"ס עולה כי בשנת 2017 חל קיטון משמעותי במספר העוזבים מול הנכנסים את העיר, בגילאי 30-64 (טווח הגילאים בו כמות העזיבה הגבוהה ביותר) אך בשנת 2018 התפכה המגמה וחל גידול, ככלל המצב טוב יותר משנים 2014-2016, בפועל המגמה המעורבת לא יכולה להעיד על שינוי חיובי כמוגדר בחזון.*	*אסטרטגיה*	*מימוש החזון העירוני – הנדבך הדמוגרפי*	*2020*	לא תוקן

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

מספר סידורי 2024 (מספר דוח שנה שעברה)	הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים	מחלקה אחראית	נושא הפרק בדוח הביקורת	שנת הדוח בה הוצג הממצא	סטטוס ב-2024 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב
247 (263)	נמצא כי מספר התחלות הבניה בערד לאלף תושבים בשנת 2016 הוא הנמוך ביותר מבין ערי הפיתוח, בשנים 2017-2018 אומנם חל גידול משמעותי בהתחלות הבניה (מ-13 בשנת 2016 ל-150 בשנת 2018, אך מבחינת גמר בניה אין שינוי משמעות 41 יחידות בשנת 2016 לעומת 48 בשנת 2018), כמות בניה במספרים אלה לא מאפשרת גידול דמוגרפי משמעותי, בהתאם לחזון העירוני.	אסטרטגיה	מימוש החזון העירוני – הנדבך הדמוגרפי	2020	תוקן חלקית
248 (264)	הסבר מרכזי למיעוט התחלות הבניה בעיר נובע מהעובדה שמחיר ממוצע לדירת 4 חדרים בערד נמוך משמעותית מהמחיר הממוצע של דירה דומה בערי הפיתוח (מחיר בערד הגיע רק ל-78% מהמחיר הממוצע בערי הפיתוח בשנת 2014), כאשר ממוצע ערי הפיתוח מגיע רק לכדי 60% לעומת המחיר הממוצע הארצי (אומנם הנתון נכון לשנת 2014, אך בהתחשב בעובדה שהוצאת	אסטרטגיה	מימוש החזון העירוני – הנדבך הדמוגרפי	2020	תוקן חלקית

	היתר בניה והבניה עצמה לוקחים מספר שנים, נתונים אלה קבעו את התפתחות תחום הנדל"ן בעיר בשנים האחרונות).				
מספר סידורי 2024 (מספר דוח שנה שעברה)	***הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים***	***מחלקה אחראית***	***נושא הפרק בדוח הביקורת***	***שנת הדוח בה הוצג הממצא***	***סטטוס ב-2024 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב***
249 (265)	*העירייה לא ערכה סקר נכסים שנים רבות, גורמים שונים בעירייה מנהלים רשימות נכסים עירוניים (לצרכים שונים), נמצא כי הרשימות לא תואמות, בפועל, אין כל נוהל מסודר לעדכון הרשימה לדוגמא במקרה של בניית נכס עירוני (מוסד חינוך, מוסד ציבור וכד'), המאושר על ידי הוועדה לתכנון ובניה (תעודת גמר), לא הוסדר אופן הדיווח למחלקת הארנונה שאמורה לנהל רשימה של כלל הנכסים בתחום השיפוט של העיר, ובכללם את נכסי העירייה, או דיווח לאחראית הביטוחים לשם עדכון פוליסת ביטוח המבנים.*	*מנהל נכסים*	*ניהול נכסי העירייה*	*2020*	לא תוקן
250 (266)	*בניגוד לאמור בדוח מבקר המדינה על הביקורת בשלטון המקומי לשנת 2016, בנושא טיפול הרשויות במבנים שאינם*	*מנהל נכסים*	*ניהול נכסי העירייה*	*2020*	לא תוקן

	בשימוש, המציין כי " המקרקעין שבחזקת הרשות המקומית שווים רב והם חלק הארי בנכסיה על הרשות המקומית לשמור ולפקח על אותם הנכסים, בין היתר כדי להבטיח שימוש מיטבי בהם, בהתאם לתפקידיה, למדיניותה ולהעדפותיה", בעיריית ערד לא הוגדר גורם מתכלל לנושא ניהול נכסי העירייה דבר העלול לפגוע בקבלת החלטות מושכלות בנושא ניהול הנכסים לטווח ארוך.				
מספר סידורי 2024 (מספר דוח שנה שעברה)	***הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים***	***מחלקה אחראית***	***נושא הפרק בדוח הביקורת***	***שנת הדוח בה הוצג הממצא***	***סטטוס ב-2024 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב***
251 (267)	*בניגוד למוגדר בתקנות הרשויות המקומיות (ניהול פנקסי זכויות במקרקעין), תשכ"ז 1967 – נמצא כי העירייה לא מינתה רשם נכסים, וכי הרשימות הקיימות במערכת ניהול הנכסים של העירייה, אינן מעודכנות ומנוהלות, כמחויב בתקנות.*	*מנהל נכסים*	*ניהול נכסי העירייה*	*2020*	לא תוקן
252 (268)	*עיריית ערד לא מינתה ממונה נכסים כהגדרתו באוגדן העיסוקים של משרד הפנים, תפקיד אחראית הנכסים בעירייה*	*מנהל נכסים*	*ניהול נכסי העירייה*	*2020*	לא תוקן

	עוסק בנושא ההקצאות בעיקר, ובפועל לא ניתנו כל סמכויות לבעלת התפקיד ולא הוגדרו נהלי עבודה המסדירים את עבודתה ואת הממשקים מול מחלקות העירייה האחרות.				
מספר סידורי 2024 (מספר דוח שנה שעברה)	***הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים***	***מחלקה אחראית***	***נושא הפרק בדוח הביקורת***	***שנת הדוח בה הוצג הממצא***	***סטטוס ב-2024 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב***
253 (269)	*כפי שנמצא בביקורת בשנת 2013, גם בשנת 2020 בניגוד לנדרש בחוק תכנון ובניה, לא נמצאה תעודת גמר ברוב המוחלט של תיקי הנכסים במדגם הביקורת (נבדק הן בתוכנת ההנדסה והן בארכיון הנייר של מחלקת ההנדסה).*	*מנהל נכסים*	*ניהול נכסי העירייה*	*2020*	לא תוקן
254 (270)	*ערך המבנים ותכולתם בפוליסות הביטוח של העירייה עלה משנת 2017 לעומת שנת 2020, בכ- 28 מיליון ₪ בלבד. על פי דוחות מבקר משרד הפנים בשנים 2018-2019 הסתיימו בעירייה תב"רים בעלות של כ-42 מיליון ₪, ברובם פרויקטים של בניה ושיפוץ, מכאן סביר כי עדכון הסכום בפוליסות הביטוח חושב בתת ביטוח (לא מבטחות*	*מנהל נכסים*	*ניהול נכסי העירייה*	*2020*	לא תוקן

	את כלל נכסי העירייה שנוספו).				
מספר סידורי 2024 (מספר דוח שנה שעברה)	***הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים***	***מחלקה אחראית***	***נושא הפרק בדוח הביקורת***	***שנת הדוח בה הוצג הממצא***	***סטטוס ב-2024 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב***
255 (271)	*למרות שערך הנכסים המבוטחים עלה בפוליסות הביטוח בכ-28 מיליון ₪ (משנת 2017 עד לשנת 2020), רשימת הנכסים המבוטחים שסופקו על ידי אחראית הביטוח לא השתנתה (כאשר בשנים אלה התקיימה בנייה של מוסדות עירוניים). בנוסף, לדוגמא מבנה המתנ"ס שאינו שייך לעירייה נכלל ברשימת הנכסים המבוטחים (כאמור מעלה העירייה ערכה חוזה שכירות עבור שימוש בחלק מהמתנ"ס לחברה הסוכנותית שהיא בעלת הנכס).*	*מנהל נכסים*	*ניהול נכסי העירייה*	*2020*	לא תוקן
256 (272)	*ביטוח הנכסים של העירייה בגין נזקי טבע, רעידת אדמה, פרעות ומהומות, עומד על סך כ- 256 מיליון ₪, סכום שלדעת הביקורת מהווה הערכת חסר לשווי הקמת נכסי העירייה עקב נזקי טבע מסוימים כגון רעידת אדמה, והערכת יתר לנזקים אחרים כגון*	*מנהל נכסים*	*ניהול נכסי העירייה*	*2020*	לא תוקן

	שיטפון (שאינו סביר בערד גם גיאוגרפית וגם לפי אופי הבניה בעיר).				
מספר סידורי 2024 (מספר דוח שנה שעברה)	***הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים***	***מחלקה אחראית***	***נושא הפרק בדוח הביקורת***	***שנת הדוח בה הוצג הממצא***	***סטטוס ב-2024 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב***
257 (273)	*העירייה מבטחת נכסים שגודלם מעל 100 מ"ר , לא הועברו לביקורת נתונים עליהם התבססה העירייה בהחלטה שלא לבטח נכסים מתחת לגודל 100 מ"ר.*	*מנהל נכסים*	*ניהול נכסי העירייה*	*2020*	לא תוקן
258 (274)	*בניגוד למנהל תקין, לדין ולחוזרי מנכ"ל משרד הפנים, תחנת מד"א פועלת במבנה העירוני ללא כל הסדרה (שכירות לאחר מכרז/הקצאה/מכירת זכויות וכד'). העירייה מודעת לאי הסדרת הנושא שנים רבות, אך לא פועלת לתיקון המצב.*	*מנהל נכסים*	*ניהול נכסי העירייה*	*2020*	לא תוקן
259 (275)	*העירייה משלמת למד"א מאות אלפי שקלים בשנה עבור שירות אט"ן, תשלום שקיימת ספק לגבי חוקיותו, בעוד מד"א יושב במבנה עירוני ללא כל חיוב/הקצאה מצד העירייה.*	*מנהל נכסים*	*ניהול נכסי העירייה*	*2020*	לא תוקן
260 (276)	*נמצא כי העירייה מחזיקה מקלט אשר פורמלית אינו שייך לה ואשר כפי העולה*	*מנהל נכסים*	*ניהול נכסי העירייה*	*2020*	

	מתכתובות ישנות, לטענת העירייה, טעות ברישום זכויות מצדה של שו"פ הביאה לרישום הזכויות במבנה ע"ש הדיירים בבניין, ולא על שם העירייה. במצב דברים זה ועל אף שאין הסכם המסדיר זאת, לקחה הרשות את המקלט והשקיעה בו מאות אלפי ₪ על מנת להכשירו כמרכז הפעלה של העירייה בעתות חירום.				
מספר סידורי 2024 (מספר דוח שנה שעברה)	***הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים***	***מחלקה אחראית***	***נושא הפרק בדוח הביקורת***	***שנת הדוח בה הוצג הממצא***	***סטטוס ב-2024 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב***
261 (277)	*בניגוד למצוין בדוח מבקר המדינה משנת 2016 : "אם בחזקת הרשות המקומית מבנים שאינם בשימוש, עליה להדק את הפיקוח עליהם, למנוע הידרדרות במצבם הפיזי והפיכתם למפגעים סביבתיים, ולפעול בנחישות כדי למצוא להם שימוש אחר.", העירייה כשלה בהשכרת/מכירת מתחם משרדים ששימש את המועצה הדתית עד לאמצע שנת 2016, המשמעות היא שבמשך ארבע וחצי שנים הנכס לא הניב לעירייה כל*	*מנהל נכסים*	*ניהול נכסי העירייה*	*2020*	

	הכנסה, או נוצל לשימוש עירוני.				
מספר סידורי 2024 (מספר דוח שנה שעברה)	***הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים***	***מחלקה אחראית***	***נושא הפרק בדוח הביקורת***	***שנת הדוח בה הוצג הממצא***	***סטטוס ב-2024 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב***
262 (278)	*העירייה לא ביצעה סקר מונים על מנת למפות את המונים שעליהם היא מחויבת.*	*מנהל נכסים*	*ניהול נכסי העירייה*	*2020*	לא תוקן
263 (279)	*נמצא כי אין רשימה אחידה ומוחלטת של מוני החשמל בהם מחויבת העירייה, המחלקות השונות מחזיקות בסיסי מידע, כל אחת לפי צרכיה. כך למשל, חלקם של המבנים מזוהה באמצעות גוש חלקה, וחלקם האחר, לפי מספר נכס במחלקת הגביה.*	*מנהל נכסים*	*ניהול נכסי העירייה*	*2020*	לא תוקן
264 (280)	*לא קיים נוהל עירוני למשיכת מידע ממערכת טרקלין וניתוח דפוסי הצריכה ובכלל זה, איתור חיובים שגויים, צריכות חריגות, קנסות בגין מקדם הספק נמוך וכיוצ"ב. מכאן הבקרה בנושא אינה מיטבית.*	*מנהל נכסים*	*ניהול נכסי העירייה*	*2020*	לא תוקן
265 (281)	*נמצא כי קיימת שונות גבוהה בצריכה בין המוסדות השונים. נמצא כי סך צריכת החשמל ב 146 מונים על שם העירייה,*	*מנהל נכסים*	*ניהול נכסי העירייה*	*2020*	לא תוקן

	בשנת 2019 עמד על כ – 1.57 מיליון ₪ ללא מע"מ, שהם כ 1.84 מיליון ₪ כולל מע"מ, עבור צריכה של 3.5 מיליון קווט"ש.				
מספר סידורי 2024 (מספר דוח שנה שעברה)	***הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים***	***מחלקה אחראית***	***נושא הפרק בדוח הביקורת***	***שנת הדוח בה הוצג הממצא***	***סטטוס ב-2024 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב***
266 (282)	*נמצאו חשבונות חוזים אשר לכאורה צריכים להיות משולמים ע"י המחזיקים בהם אשר סך הצריכה בהם בתקופה שבין 2016-2019 היא כדלקמן:* • *חוזה 342275347 – אולם אורון: קיים הסכם הפעלה, אולם למרות זאת העירייה משלמת את חשבון החשמל. סך הצריכה בשנת 2019 עמד על 400,466 קווט"ש שעלותו לעירייה בתקופה הנבדקת כ – 230,000 ₪.* • *חוזה 342361645 – בי"ס צור אורט: סך העלות בתקופה הנבדקת, כ- 314,000 ₪ כולל מע"מ.*	*מנהל נכסים*	*ניהול נכסי העירייה*	*2020*	
267 (283)	*נמצא כי קיימת שונות גבוהה בצריכה בין המוסדות השונים. נמצא כי סך צריכת החשמל במתקני*	*מנהל נכסים*	*ניהול נכסי העירייה*	*2020*	

	העירייה עליהם הנפיקה חברת החשמל חשבונות על שם העירייה, בשנת 2019 עמד על של כ – 863 אלש"ח כולל מע"מ.				
מספר סידורי 2024 (מספר דוח שנה שעברה)	***הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים***	***מחלקה אחראית***	***נושא הפרק בדוח הביקורת***	***שנת הדוח בה הוצג הממצא***	***סטטוס ב-2024 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב***
268 (284)	*מבחינת חשבונות החשמל החודשיים, נמצא כי באולם הספורט ובמחלקת הקליטה קיימים צריכה חריגה במשך כל תקופת הקיץ.*	*מנהל נכסים*	*ניהול נכסי העירייה*	*2020*	
269 (285)	*נמצא כי לא מתבצעת בדיקה לאורך זמן הבוחנת את השינויים בדפוסי הצריכה של מתקני העירייה, על מנת ליתן מענה לצריכות חריגות, בין שמדובר בהתקנת אמצעים לחיסכון, דוגמת חיישני תנועה, חינוך לחיסכון או אף בתקצוב היחידות השונות בתקציב חשמל שחריגה ממנו תהא על חשבון המחלקה שבאחריותה המבנה.*	*מנהל נכסים*	*ניהול נכסי העירייה*	*2020*	
270 (286)	*נמצא כי בשש מרכזות תאורה (תאורת רחוב) חלה עלייה בסך הצריכה, זאת על אף המעבר לתאורת לד חסכונית. הביקורת מציינת כי שמירה על רמת הצריכה*	*מנהל נכסים*	*ניהול נכסי העירייה*	*2020*	

	בשנת 2019 בדומה לזו שהייתה בשנת 2016, הייתה מביאה לחיסכון נוסף של כ – 50,000 קווט"ש שפירושו חיסכון נוסף של כשישה אחוזים.				
מספר סידורי 2024 (מספר דוח שנה שעברה)	***הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים***	***מחלקה אחראית***	***נושא הפרק בדוח הביקורת***	***שנת הדוח בה הוצג הממצא***	***סטטוס ב-2024 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב***
271 (287)	*בבחינה חודשית של מרכזיות תאורת הרחוב, נמצאו כ-14 מקרים של חריגות בצריכת קווט"ש, מדובר בצריכות חריגות תקופתיות אשר בסה"כ מסתכמות בכ – 33 אלף קווט"ש בשנת 2019.*	*מנהל נכסים*	*ניהול נכסי העירייה*	*2020*	לא תוקן
272 (288)	*נמצאו 16 חשבונות חשמל על שם העירייה שלא משולמים בהוראת קבע. לפחות בחלק מהנכסים יושבים גורמים חיצוניים לעירייה, חלקם שלא כדין. מכאן, מתקיים לעירייה סיכון, במקרה בו היושבים בנכס לא ישלמו את חשבון החשמל, העירייה תחויב לשלמו.*	*מנהל נכסים*	*ניהול נכסי העירייה*	*2020*	לא תוקן
273 (289)	*נמצאו 9 חשבונות חשמל על שם העירייה המשולמים בהוראות קבע לא של העירייה. בחלקם נכסים עירוניים בהקצאה שתוקפה פג, בחלקם נכסים עירוניים*	*מנהל נכסים*	*ניהול נכסי העירייה*	*2020*	לא תוקן

	מושכרים, ונכס אותו מפעיל המתנ"ס (קונסרבטוריון).				
מספר סידורי 2024 (מספר דוח שנה שעברה)	***הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים***	***מחלקה אחראית***	***נושא הפרק בדוח הביקורת***	***שנת הדוח בה הוצג הממצא***	***סטטוס ב-2024 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב***
274 (290)	*נמצאו מספר נכסים אשר צוברים קנסות עקב מקדם הספק נמוך בחשבונות החשמל משנת 2016.*	*מנהל נכסים*	*ניהול נכסי העירייה*	*2020*	לא תוקן
275 (291)	*מסקירת חשבונות החשמל עולה כי העירייה ניכסה לעצמה מקלטים ציבוריים לכאורה ללא הסכמת הבעלים.*	*מנהל נכסים*	*ניהול נכסי העירייה*	*2020*	לא תוקן
276 (292)	*נמצא כי בין השנים 2016- 2019 היו זיכויים בסך של למעלה כ - 110,000 ₪ בגין חיובי יתר של חשבונות חשמל (סך של כ - 230,000 קווט"ש). ברם, נמצא כי הזיכויים ניתנו ע"פ בדיקת חברת החשמל ולא עקב השגה שהייתה על החיובים.*	*מנהל נכסים*	*ניהול נכסי העירייה*	*2020*	לא תוקן
277 (293)	*נמצא כי לחברי הוועדה לא ניתן מידע על התקציב, הם אינם מאשרים אותו ואינם מקבלים עדכונים על השינויים בתקציב.*	*הנדסה*	*הועדה לתכנון ובניה – ניהול כספי*	*2020*	לא תוקן
278 (294)	*בניגוד לדין, הוועדה לא פרסמה את תקציבה באתר האינטרנט.*	*הנדסה*	*הועדה לתכנון ובניה – ניהול כספי*	*2020*	לא תוקן

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

מספר סידורי 2024 (מספר דוח שנה שעברה)	הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים	מחלקה אחראית	נושא הפרק בדוח הביקורת	שנת הדוח בה הוצג הממצא	סטטוס ב-2024 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב
279 (295)	נמצא, כי לא נערך תקציב נפרד להוצאות הוועדה ואלו נרשמו בחלק מתקציב מחלקת הנדסה. הסעיפים שכן נרשמו כסעיפים נפרדים של הוועדה – נרשמו כך רק החל מתקציב שנת 2018. נמצא גם, כי רק חלק מהוצאות הוועדה מנוהלות בכרטיסים נפרדים וחלק לא מבוטל מהוצאותיה נרשם כחלק מהוצאות ההנדסה.	הנדסה	הועדה לתכנון ובניה – ניהול כספי	2020	לא תוקן
280 (296)	הביקורת מצאה כי בחלק מהסעיפים היו פערים גדולים בין התקציב לביצוע. לא ניתנו הסברים לפערים אלו לא למנהל הוועדה ולא לחברי הוועדה המקומית.	הנדסה	הועדה לתכנון ובניה – ניהול כספי	2020	לא תוקן
281 (297)	העירייה מנהלת את ההכנסות מהיטלי השבחה בכרטיס נפרד שבו נרשמות הוצאות והכנסות ויש מעקב אחר היתרה, כך שהכסף מההכנסות נרשם כולו בכרטיס ואמור לשמש להוצאות פיתוח. עם זאת, הביקורת מצאה, כי העירייה הוציאה בניגוד לדין לכאורה סכומים	הנדסה	הועדה לתכנון ובניה – ניהול כספי	2020	לא תוקן

	ניכרים על הוצאות שלא מיועדות לתכנון או לכיסוי הוצאות הוועדה, ולפי הגדרתן בכרטיס הן אינן מהוות "הוצאות פיתוח". חלק מהוצאות אלו היו אומנם למיזמים חינוכיים, אבל העירייה לא ביקשה ולא קיבלה אישור משר הפנים להפניית 10% מהכספים לחינוך והביקורת מצאה, כי גם אינה עומדת באחד תנאים להפניית כספים לחינוך - הוצאות שכר בשיעור עד 30% מהתקציב. מנגד נמצא כי הקרן חויבה רק בחלק קטן מהוצאות הוועדה והחיוב בגין סעיף "הוצאות השבחה" היה נמוך במיוחד – 85,000 ₪ בכל השנים שנבדקו.				
מספר סידורי 2024 (מספר דוח שנה שעברה)	***הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים***	***מחלקה אחראית***	***נושא הפרק בדוח הביקורת***	***שנת הדוח בה הוצג הממצא***	***סטטוס ב-2024 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב***
282 (298)	*נמצא כי הוועדה לא גיבשה נהלים ברוב הנושאים, כך לא נמצאו הוראות בדבר – אופן ביצוע החישוב והחיוב בהיטלים ו/או אגרות, הפרטים שיש למלא בתיק ההיתר במערכת הממוחשבת, מסמכים שיש לתייק בתיק וכדומה. לא*	*הנדסה*	*הועדה לתכנון ובניה – ניהול כספי*	*2020*	

	נמצאו נהלים הנוגעים לניהול כולל, ולדוחות ניהוליים שמטרתם לוודא גביית כל ההיטלים על פי החוק. גם במסמך הליך העברת זכויות אין כל התייחסות לגביית היטלים או אגרות בשלב בו מוגשת בקשה לקבלת היתר בניה (לבניה חדשה, לתוספת , לשינוי יעוד). בנוסף אין בו התייחסות לגביית היטלי פיתוח ו/או גביית היטל השבחה במקרה של שימוש חורג או הקלה.				
מספר סידורי 2024 (מספר דוח שנה שעברה)	***הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים***	***מחלקה אחראית***	***נושא הפרק בדוח הביקורת***	***שנת הדוח בה הוצג הממצא***	***סטטוס ב-2024 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב***
283 (299)	*בניגוד לחוזר מנכ"ל 4/2008, שהגדיר בין השאר כי על הרשות המקומית לפתוח חשבונות נפרדים לכל אחד מחמשת הנושאים הבאים : מים וביוב, כבישים , מדרכות ותיעול היטלי השבחה, עשייה במקרקעין, קרן כללית (שלא עבור אחד הנושאים הקודמים), בעיריית ערד מנוהלים רק שני חשבונות האחד להיטלי השבחה והשני כללי עבור הוועדה המקומית לתכנון ובניה.*	*הנדסה*	*הועדה לתכנון ובניה – ניהול כספי*	*2020*	

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

מספר סידורי 2024 (מספר דוח שנה שעברה)	הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים	מחלקה אחראית	נושא הפרק בדוח הביקורת	שנת הדוח בה הוצג הממצא	סטטוס ב-2024 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב
284 (300)	לעירייה חוקי עזר בתוקף לפחות משנת 2015, אך היא מעולם לא גבתה היטלים על פי חוקי עזר אלו. כתוצאה מכך, העירייה (באין הסבר אחר, כזה שלא הועבר לביקורת) לכאורה, הפסידה בשלושת השנים האחרונות סכום מוערך (פוטנציאל מקסימלי תיאורטי) של כ-18.5 מיליון ₪, שהיו יכולים לשמש אותה לשיפור תשתיות ומבני ציבור ברחבי העיר.	הנדסה	הועדה לתכנון ובניה – ניהול כספי	2020	לא תוקן
285 (301)	הגבלת הגבייה של שני חוקי עזר עירוניים, נכנסה לתוקף ב 1/1/2019 ושל חוק עזר שלישי כבר ב 1/1/2018. למרות זאת, רק במרץ 2020, מעל שנה אחרי תום תוקף הרשאת הגבייה, החלה העירייה לטפל בקבלת אורכה לגבייה, וגם אז עשתה זאת בעצלתיים – רק 4 חודשים לאחר אישור ההארכה המליאה – הוגשה בקשה לאורכה למשרד הפנים, חודש וחצי אח"כ היא שודרה, וגם לאחר אישור המשרד, ובמשך	הנדסה	הועדה לתכנון ובניה – ניהול כספי	2020	לא תוקן

	חודשיים, העירייה לא הייתה מעודכנת בכך שהחוקים אושרו.				
מספר סידורי 2024 (מספר דוח שנה שעברה)	***הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים***	***מחלקה אחראית***	***נושא הפרק בדוח הביקורת***	***שנת הדוח בה הוצג הממצא***	***סטטוס ב-2024 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב***
286 (302)	*נראה כי העירייה סבורה כי כאשר קיימים חוקי עזר היא יכולה לבחור באם לגבות על פיהם או שלא, על פי צרכיה (בדברי ההסבר למליאה נאמר "על מנת לשמור על אופציית הגבייה"). למען הסר ספק, כאשר לעירייה חוקי עזר, העיריה מחוייבת לגבות את ההיטלים ואין הדבר נתון לשיקול דעתה. על העירייה לגבות את כל הסכומים מגיעים לה על פי חוקי העזר.*	*הנדסה*	*הועדה לתכנון ובניה – ניהול כספי*	*2020*	לא תוקן
287 (303)	*שאלת החובה בתשלום היטל השבחה (במובחן מסכום החיוב) היא שאלה מורכבת שדורשת מומחיות מקצועית והבנת הנושא לעומק. בוועדה אין גורם מקצועי שאחראי על בחינת בקשות היתר, ובוחן בכל מקרה ומקרה את שאלת החיוב בהיטל השבחה.*	*הנדסה*	*הועדה לתכנון ובניה – ניהול כספי*	*2020*	לא תוקן
288 (304)	*בוועדה לא קיים נוהל או הליך סדור שמטרתו לבחון באם יש לחייב את מבקש*	*הנדסה*	*הועדה לתכנון*	*2020*	

	ההיתר בתשלום היטל השבחה. גם באם הוחלט על אי הטלת היטל אין כל תיעוד לשיקולים או לסיבות להחלטה זו ולכאורה נראה כי עניין זה כלל לא נשקל.		*ובניה – ניהול כספי*		
מספר סידורי 2024 (מספר דוח שנה שעברה)	***הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים***	***מחלקה אחראית***	***נושא הפרק בדוח הביקורת***	***שנת הדוח בה הוצג הממצא***	***סטטוס ב-2024 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב***
289 (305)	*לפטור מהיטל השבחה למבני מגורים יש מגבלות שונות מעבר למגבלת 140 מטרים, אך נראה כי הוועדה אינה בוחנת עמידה במגבלות אלו בבתי מגורים קטנים.*	*הנדסה*	*הועדה לתכנון ובניה – ניהול כספי*	*2020*	
290 (306)	*העובדה שבכ-25% מהתיקים במדגם הביקורת הוחלט לחייב בהיטל אך לא הוצאה שומה ובנוסף שיש תיקים שבהם הוצא חיוב אך אין קבלה על תשלום, מלמדת כי הועדה לא מנהלת מעקב מסודר בכל הקשור להוצאת חיוב במקום בו הוחלט כי יש להטיל היטל. בנוסף הדבר מעיד, כי לא הוגדר ממשק מסודר מול מחלקת הגבייה בדבר הגביה בפועל של ההיטלים שבגינם הוציאה דרישה.*	*הנדסה*	*הועדה לתכנון ובניה – ניהול כספי*	*2020*	

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

מספר סידורי 2024 (מספר דוח שנה שעברה)	הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים	מחלקה אחראית	נושא הפרק בדוח הביקורת	שנת הדוח בה הוצג הממצא	סטטוס ב-2024 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב
291 (307)	העובדה שהועדה מנפיקה היתרי בניה למי שלא הסדיר את תשלום היטל ההשבחה, מלמדת כי הועדה לא עושה שימוש בכלי שניתן בידיה להתניית הוצאת ההיתר בתשלום ההיטל, ובכך מקשה מאוד את האפשרות לגבות את החוב בהמשך.	הנדסה	הועדה לתכנון ובניה – ניהול כספי	2020	
292 (308)	בכל שנה רמ"י משלמת לוועדה מאות אלפי ש"ח בגין חלף היטל השבחה. סכומים אלו הם גם חלק לא מבוטל מסך תשלומי היטל ההשבחה שמשולמים לוועדה בכל שנה. למרות העובדה כי מדובר בסכומי כסף ניכרים, הוועדה לא מקבלת פירוט של הסכומים ואופן חישובם, ואינה בודקת את נאותות הסכומים.	הנדסה	הועדה לתכנון ובניה – ניהול כספי	2020	
293 (309)	העירייה הציגה לביקורת הסכמים בודדים עם רמ"י אך היא אינה עורכת מעקב אחר כלל התוכניות, בגינן יש לשלם היטלי השבחה ואינה בודקת מה שולם והאם שולם על פי ההסכם.	הנדסה	הועדה לתכנון ובניה – ניהול כספי	2020	
מספר סידורי					סטטוס ב-2024

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

2024 (מספר דוח שנה שעברה)	הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים	מחלקה אחראית	נושא הפרק בדוח הביקורת	שנת הדוח בה הוצג הממצא	תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב
294 (310)	נמצא כי גם במחלקת הנהלת חשבונות אין כל בקרה מוסדרת על התשלומים המתקבלים מרמ"י בנושא חלף היטלי השבחה (מעבר לבקרת שלמות מול ספרי רמ"י, אין כל בדיקת מהות ונאותות הסכומים).	הנדסה	הועדה לתכנון ובניה – ניהול כספי	2020	לא תוקן
295 (311)	הדין קובע, כי עצם השימוש החורג הוא מימוש, המהווה עילה לחיוב בהיטל השבחה. אך לא ניתן לגבות היטל השבחה כאשר לא הוגשה בקשה להיתר ולא נערכה שומה. לוועדה אין נהלים לניהול הטלת וגביית היטל ההשבחה ובכלל זה להטלת היטל השבחה במקרה של גילוי עבירת בניה או שימוש חורג. הסיכונים בהעדר נהלים ברורים הם רבים ובהם – עבודה לא יעילה, גבייה לא מלאה, חוסר בבקרה על תהליכים, טיפול בצורה לא שוויונית, ואף מעילות והונאות.	הנדסה	הועדה לתכנון ובניה – ניהול כספי	2020	לא תוקן
296 (312)	לא קיימים דוחות ניהוליים במערכת המחשוב, לכן אין בפני הוועדה נתונים על כלל הנכסים הדורשים טיפול לעניין היטל השבחה וכן	הנדסה	הועדה לתכנון ובניה – ניהול כספי	2020	לא תוקן

	לעניין אגרות. גם לא כאלו שכבר אותרו על ידי מחלקת הפיקוח או מחלקת רישוי עסקים, ועל כן הוועדה אינה מטפלת באופן מערכתי בנכסים אלו ובגביית היטלי ההשבחה בגינם כדרש ממנה לפי החוק.				
מספר סידורי 2024 (מספר דוח שנה שעברה)	***הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים***	***מחלקה אחראית***	***נושא הפרק בדוח הביקורת***	***שנת הדוח בה הוצג הממצא***	***סטטוס ב-2024 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב***
297 (313)	*נמצא כי גם במקרים בהם אותרו שימושים חורגים על ידי הפיקוח, ברוב המקרים השימוש החורג נמשך יותר משנתיים , מבלי שנערכה שומה לנכס ומבלי שבעל הנכס שילם היטל השבחה. למעשה במשך שנים השימוש החורג המשיך מבלי שהוא הוסדר כדין.*	*הנדסה*	*הועדה לתכנון ובניה – ניהול כספי*	*2020*	לא תוקן
298 (314)	*היטל השבחה עבור שימוש חורג מוטל על תקופה של 5 שנים שימוש חורג. לאחר מכן, אמורה הוועדה המקומית, אם לא שונתה התב"ע או ההיתר, להטיל היטל נוסף ל -5 שנים נוספות. בכך שהוועדה לא גובה את ההיטל במשך שנים, היא למעשה מאפשרת לבעלי העסקים לא רק לקיים שימוש חורג*	*הנדסה*	*הועדה לתכנון ובניה – ניהול כספי*	*2020*	לא תוקן

	שלא כדין, אלא גם לחמוק מתשלום היטל השבחה לשנים האמורות.				
מספר סידורי 2024 (מספר דוח שנה שעברה)	***הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים***	***מחלקה אחראית***	***נושא הפרק בדוח הביקורת***	***שנת הדוח בה הוצג הממצא***	***סטטוס ב-2024 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב***
299 (315)	*בוועדה אין גורם שאחראי על עניין תשלום האגרות – חישוב האגרות, הוצאת חיובים וגביה.*	*הנדסה*	*הועדה לתכנון ובניה – ניהול כספי*	*2020*	
300 (316)	*בדיקת המערכת הממוחשבת מעלה שהיא לא מתוכננת באופן שבו לא יתאפשר להוציא היתר בניה מבלי שנגבו אגרות בנייה.*	*הנדסה*	*הועדה לתכנון ובניה – ניהול כספי*	*2020*	
301 (317)	*בחלק מהתיקים לא נלקח פיקדון ובחלקם לא נשמר תיעוד על פיקדון.*	*הנדסה*	*הועדה לתכנון ובניה – ניהול כספי*	*2020*	
302 (318)	*בחלק מהתיקים לא נשמרה במערכת דרישת תשלום האגרה – ללא הדרישה, לא ניתן לדעת על מה התבסס חישוב האגרה וכיצד חושבה. העדר פרטים על מספר מטרים עליהם נגבה, פוגע בוועדה במקרה של תוספות בניה מאוחרות, שאז קשה לשחזר – על כמה מטרים כבר נגבתה אגרה ועל כמה לא.*	*הנדסה*	*הועדה לתכנון ובניה – ניהול כספי*	*2020*	
מספר סידורי					***סטטוס ב-2024***

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

2024 (מספר דוח שנה שעברה)	הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים	מחלקה אחראית	נושא הפרק בדוח הביקורת	שנת הדוח בה הוצג הממצא	תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב
303 (319)	*על פי הדוחות שהוכנו למשרד האוצר, בשנת 2018 נמצא פער של 113 אלפי ₪, בין השכר על פי הרשום בהנהלת החשבונות לבין הוצאות השכר שדווחו למשרד.*	*הנדסה*	*הועדה לתכנון ובניה – ניהול כספי*	*2020*	לא תוקן
304 (320)	*מהממצאים עולה, כי בכרטיס הוצאות שכר של הוועדה, נכללו רק הוצאות השכר של עובדי הפיקוח. עלות שאר העובדים נרשמה בסעיף נפרד כהוצאות שכר הנדסה.*	*הנדסה*	*הועדה לתכנון ובניה – ניהול כספי*	*2020*	לא תוקן
305 (321)	*מסקירת מסמכי הצעת התקציב עולה כי הם אינם כוללים השוואה של תקציב וביצוע שנים קודמות, מכאן לא ניתן להשוות בין הסעיפים התקציביים לאורך השנים, ולבחון השלכות של גידול בתקציב והנחות היסוד ששימשו לבניית התקציב.*	*מחלקת חינוך*	*התחשבנות מול מפעיל התיכון העירוני*	*2020*	לא תוקן
306 (322)	*לא קיים בעירייה תיעוד של פרוטוקול הכולל אישור הצעות התקציב לשנים תשע"ח ותשע"ט , על פי פרוטוקולי ישיבת הועד המנהל שהועברו לביקורת לא נמצא כי נדונו שם הצעות התקציב.*	*מחלקת חינוך*	*התחשבנות מול מפעיל התיכון העירוני*	*2020*	לא תוקן

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

מספר סידורי 2024 (מספר דוח שנה שעברה)	הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים	מחלקה אחראית	נושא הפרק בדוח הביקורת	שנת הדוח בה הוצג הממצא	סטטוס ב-2024 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב
307 (323)	סעיפי התקציב אינם תואמים לסעיפי הביצוע שהוגשו לבחינת העירייה, דבר המקשה לבצע השוואה של התקציב אל מול הביצוע.	מחלקת חינוך	התחשבנות מול מפעיל התיכון העירוני	2020	לא תוקן
308 (324)	מסקירת הצעות התקציב עולה כי סעיפי התקציב אינם כוללים את התקורה אותה גובה הרשת, כך שהן בצד ההוצאה והן בצד ההכנסה הסעיפים מוצגים בנטרול התקורה.	מחלקת חינוך	התחשבנות מול מפעיל התיכון העירוני	2020	לא תוקן
309 (325)	דוחות ההתחשבנות השנתיים שהועברו על ידי הרשת, כוללים השוואה של תקציב מול ביצוע רק בהיבט של שורת העודף/הגרעון, לא נערכת בקרה תקציבית בהיבט של השוואת תקציב מול ביצוע ברמת סעיפי התקציב.	מחלקת חינוך	התחשבנות מול מפעיל התיכון העירוני	2020	לא תוקן
310 (326)	מהשוואת התקציב לדו"ח הביצוע בשנות הלימודים תשע"ח ותשע"ט עולה כי קיימים פערים משמעותיים בין התקציב לביצוע הנובעים בין השאר מכך שסעיפי התקציב אינם כוללים את התקורה אותה גובה הרשת, כך שהן בצד	מחלקת חינוך	התחשבנות מול מפעיל התיכון העירוני	2020	לא תוקן

	ההוצאה והן בצד ההכנסה הסעיפים מוצגים בנטרול התקורה.				
מספר סידורי 2024 (מספר דוח שנה שעברה)	***הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים***	***מחלקה אחראית***	***נושא הפרק בדוח הביקורת***	***שנת הדוח בה הוצג הממצא***	***סטטוס ב-2024 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב***
311 (327)	*בהשוואת נתוני משרד החינוך למול דיווחי אורט לעירייה, נמצא כי לכאורה בדיווחי אורט לא נכללו כל ההכנסות הרשומות בדיווחי משרד החינוך (סך של 195 אלפי ₪ בשנות הלימודים תשע"ח, תשע"ט).*	*מחלקת חינוך*	*התחשבנות מול מפעיל התיכון העירוני*	*2020*	לא תוקן
312 (328)	*מהממצאים בהשוואת נתוני משרד החינוך למול דיווחי אורט לעירייה, נמצא כי לכאורה לא נזקף תקציב בגין מילוי מקום, לטור ההכנסות (כ-110 אלפי ₪ בשנות הלימודים תשע"ח, תשע"ט).*	*מחלקת חינוך*	*התחשבנות מול מפעיל התיכון העירוני*	*2020*	לא תוקן
313 (329)	*בניגוד להסכם שחתמה העירייה מול רשת אורט משנת 1987, נכללת בתחשיבי הרשת עמלת תקורה מקסימלית בשיעור 6%, למרות שההסכם לא הגדיר כל עמלה (בפועל יש מקרים בהם רשתות החינוך לא גובות עמלה כלל, או עמלה פחותה מ-6%*	*מחלקת חינוך*	*התחשבנות מול מפעיל התיכון העירוני*	*2020*	לא תוקן

	השיעור המקסימלי בחוזר מנכ"ל).				
מספר סידורי 2024 (מספר דוח שנה שעברה)	***הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים***	***מחלקה אחראית***	***נושא הפרק בדוח הביקורת***	***שנת הדוח בה הוצג הממצא***	***סטטוס ב-2024 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב***
314 (330)	*לדעת הביקורת הרשת חייבה עמלת תקורה גם על סעיפים שלא מזכים בעמלה זו, מהבדיקה עולה כי בתקופה הנבדקת חויבה לכאורה תקורה ביתר בסך מצטבר של 42 אלפי ₪ (ללא קשר לזכאות לעמלה כמתואר בממצא הקודם) .*	*מחלקת חינוך*	*התחשבנות מול מפעיל התיכון העירוני*	*2020*	
315 (331)	*נמצא כי הרשת חייבה בעמלת תקורה סעיפים לכאורה בניגוד לחוזר המנכ"ל (השתלמויות, תוכנות, עמלות).*	*מחלקת חינוך*	*התחשבנות מול מפעיל התיכון העירוני*	*2020*	
316 (332)	*בניגוד להסכם שחתמה העירייה מול רשת אורט משנת 1987, מסקירת דוחות הביצוע עולה שרשת אורט חייבה בדוחות הביצוע תקורה בגין פעילות חטיבת הביניים.*	*מחלקת חינוך*	*התחשבנות מול מפעיל התיכון העירוני*	*2020*	
317 (333)	*בניגוד להסכם משנת 1987, המגדיר כי במקרה ששנת פעילות מסתיימת בעודף, על הרשת להשקיע את הכספים בבית הספר, בפועל, חולק העודף בין הרשת לעירייה, המשמעות*	*מחלקת חינוך*	*התחשבנות מול מפעיל התיכון העירוני*	*2020*	

	תקורה נוספת לרשת בניגוד להסכם.				
מספר סידורי 2024 (מספר דוח שנה שעברה)	**הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים**	**מחלקה אחראית**	**נושא הפרק בדוח הביקורת**	**שנת הדוח בה הוצג הממצא**	**סטטוס ב-2024 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב**
318 (334)	במסגרת הליך ההתחשבנות השנתית בין הרשת לרשות הרשת אינה מעבירה את דוחות הביצוע הכספיים בנוגע להפעלת המכללה והתוצאות הכספיות של מסגרת זו אינן נכללות בהליך ההתחשבנות.	מחלקת חינוך	התחשבנת מול מפעיל התיכון העירוני	2020	לא תוקן
319 (335)	נמצא כי הרשת אינה זוקפת עלויות תפעול שוטפות בדוחות הביצוע של המכללה. רשת אורט זקפה את כל הוצאות המכללה לרבות שכר עובדי המנהלה והוצאות אחזקה לחטיבת ביניים וחטיבה עליונה דהיינו לפעילויות החינוך המתוקצבות ע"י עיריית ערד . עקב כך נוצר עודף בסך 65 אלפי ש"ח ו-67 אלפי ש"ח בשנים תשע"ח ותשע"ט בהתאמה אשר ממנו נהנתה הרשת כפועל יוצא הגרעון שנובע מכך מושת על הרשות.	מחלקת חינוך	התחשבנת מול מפעיל התיכון העירוני	2020	לא תוקן
320 (336)	מהממצאים בניגוד למקסימום אחוז התקורה המותר הרשת זוקפת אחוז תקורה של מעל 6%	מחלקת חינוך	התחשבנת מול מפעיל התיכון העירוני	2020	

	מהכנסות משרד החינוך (9% בשנה"ל תשע"ח ו – 7% בשנה"ל תשע"ט) .				
מספר סידורי 2024 (מספר דוח שנה שעברה)	**הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים**	**מחלקה אחראית**	**נושא הפרק בדוח הביקורת**	**שנת הדוח בה הוצג הממצא**	**סטטוס ב-2024 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב**
321 (337)	בתקופה הנבדקת בוצעו 29 ש"ש פחות משעות התקן בהיקף כספי של כ -290 אלפי ₪. יודגש כי לא עלה בידי ביקורת לבדוק אם אף לא היו מורים שלימדו בפועל במכללה אשר נזקפו לחטיבת הביניים וחטיבה העליונה.	מחלקת חינוך	התחשבנות מול מפעיל התיכון העירוני	2020	
322 (338)	מהממצאים מבדיקת הביקורת עולה כי בתקופה הנבדקת נוצר לרשת לכאורה עודף נוסף בסך 791 אלפי ₪ בחטיבה העליונה וכ – 120 אלפי ₪ בחטיבת הביניים ובסה"כ כ- 910 אלפי ₪.	מחלקת חינוך	התחשבנות מול מפעיל התיכון העירוני	2020	
323 (339)	ניצול שעות התקן ע"י בית הספר אינו עולה בקנה אחד עם הנחיות משרד החינוך, בהתאם להנחיות אלה היה על בית הספר לנצל 94% משעות התקן ואילו בפועל ניצול התקן בשנים תשע"ח ותשע"ט עמד על 90% ו- 93% בהתאמה.	מחלקת חינוך	התחשבנות מול מפעיל התיכון העירוני	2020	
מספר סידורי					**סטטוס ב-2024**

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

2024 (מספר דוח שנה שעברה)	הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים	מחלקה אחראית	נושא הפרק בדוח הביקורת	שנת הדוח בה הוצג הממצא	תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב
324 (340)	לא קיימת בקרה של הרשות על ניצול שעות התקן המוקצות לבית הספר.	מחלקת חינוך	התחשבנות מול מפעיל התיכון העירוני	2020	
325 (341)	בניגוד למוגדר בהסכם, לא קיים תיעוד בפרוטוקולים של ישיבת הועד המנהל לאישור הצעות התקציב לשנים תשע"ח ,תשע"ט.	מחלקת חינוך	התחשבנות מול מפעיל התיכון העירוני	2020	
326 (342)	על אף שנדרשות להתקיים לכל הפחות 4 ישיבות ועד מנהל בכל שנת לימודים, קיים תיעוד בפרוטוקול לישיבת ועד מנהל אחת בלבד במהלך כל אחת משנה"ל תשע"ח תשע"ט.	מחלקת חינוך	התחשבנות מול מפעיל התיכון העירוני	2020	
327 (343)	אחוז רמת השירות בשנה"ל תשע"ט ירד משמעותית לאחוז של 97.2%, מדובר בשיעור נמוך בהשוואה לבתי ספר אחרים. עובדה לה השלכה תקציבית של קיטון ברמת השירות משנה"ל תשע"ח לתשע"ט על הכנסות משרד החינוך הינה כ – 290 אלפי ₪!	מחלקת חינוך	התחשבנות מול מפעיל התיכון העירוני	2020	
328 (344)	בשנה"ל תשע"ט - נמצא תלמיד חינוך מיוחד אחד אשר דווח כתלמיד מיוחד אך לא נקלט לתשלום כתלמיד חנ"מ וקיבל תקצוב כתלמיד רגיל -	מחלקת חינוך	התחשבנות מול מפעיל התיכון העירוני	2020	

	השלכה תקציבית שנתית של כ- 20 אלף ₪. לא נמצאו פערים בשנה"ל תשע"ח ותש"פ.				
מספר סידורי 2024 (מספר דוח שנה שעברה)	***הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים***	***מחלקה אחראית***	***נושא הפרק בדוח הביקורת***	***שנת הדוח בה הוצג הממצא***	***סטטוס ב-2024 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב***
329 (345)	*בניגוד למוגדר בחוזה ההפעלה החדש בין השאר בסעיף 5.5 המגדיר: "המפעיל ימסור לעירייה, לבקשת ראש העירייה ו/או הגזבר ו/או מנהל מחלקת החינוך ומי מטעמם, כל דיווח שיתבקש על ידם, זאת תוך 7 ימים מיום הדרישה, לרבות דו"חות כספיים, תוכניות עבודה וכיו'." וכן בסעיף 8.18 המגדיר: "העירייה תוכל לבקש מרואה חשבון חיצוני מטעמה לבדוק את ספרי המפעיל ביחס לבית הספר וכן את ספרי בית הספר (חשבונות, תקנים, משרות, שעות וכיו'). המפעיל ישתף פעולה עם רואה החשבון וימסור לו כל מסמך שיידרש על ידו. אי שיתוף פעולה כאמור יהווה הפרה יסודית של ההסכם אשר תאפשר לעירייה להביא את ההסכם לכלל סיום לפי שיקול דעתה." בפועל, לא*	*מחלקת חינוך*	*התחשבנות מול מפעיל התיכון העירוני*	*2020*	

	הועברו לבקשת הביקורת נתונים בזמנים ובאופן שהתבקשו.				
מספר סידורי 2024 (מספר דוח שנה שעברה)	**הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים**	**מחלקה אחראית**	**נושא הפרק בדוח הביקורת**	**שנת הדוח בה הוצג הממצא**	**סטטוס ב-2024 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב**
330 (346)	העירייה לא מקיימת בקרה על ניצול שעות התקן המוקצות לבית הספר.	מחלקת חינוך	התחשבנות מול מפעיל התיכון העירוני	2020	לא תוקן
331 (347)	בניגוד למוגדר בחוזה החדש בסעיף 8.10 המפעיל לא הגיש לעירייה עדכוני תקציב והשוואה של תקציב מול ביצוע בתאריכים המוגדרים. נכון לסוף עריכת הביקורת טרם הוגש דוח ביצוע לשנת הלימודים תש"פ.	מחלקת חינוך	התחשבנות מול מפעיל התיכון העירוני	2020	לא תוקן
332 (348)	כחלק מהליך המכרז להסכם הפעלת בתי הספר, טען אחד המתעניינים כי הדרישה להשקעה של 700,000 ₪ על ידי הגוף המפעיל בבית הספר, בהכרח מביאה למצב בו ההצעות שיוגשו יהיו גרעוניות (לטענת המתעניין במצב זה ההשקעה מותירה את המציע במקרה הטוב עם פחות מ-2% דמי ניהול). ככל ויש אמת בטענה, המצב עלול לגרום לרשת מוטיבציה עודפת להגדלת	מחלקת חינוך	התחשבנות מול מפעיל התיכון העירוני	2020	לא תוקן

	שיעור דמי הניהול מעבר לזכאותה על פי ההסכם החדש.				
מספר סידורי 2024 (מספר דוח שנה שעברה)	***הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים***	***מחלקה אחראית***	***נושא הפרק בדוח הביקורת***	***שנת הדוח בה הוצג הממצא***	***סטטוס ב-2024 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב***
333 (349)	*אחוז רמת השירות בשנה"ל תשע"ט ירד משמעותית לעומת שיעורו בשנת הלימודים תשע"ח, לאחוז של 97.2% ובשנה"ל תש"פ עומד על אחוז דומה של כ- 97.06% מדובר בשיעור נמוך בהשוואה לבתי ספר אחרים. עובדה לה השלכה תקציבית.*	*מחלקת חינוך*	*התחשבנות מול מפעיל התיכון העירוני*	*2020*	
334 (350)	*לא קיים תיעוד בפרוטוקול לאישור הצעות התקציב לשנת תש"פ על ידי הועד המנהל עד לתאריך 30.6.19, על פי פרוטוקולי ישיבת הועד המנהל שהועברו לביקורת לא נמצא כי נדונו שם הצעות התקציב.*	*מחלקת חינוך*	*התחשבנות מול מפעיל התיכון העירוני*	*2020*	
335 (351)	*לאור ממצאי הביקורת נראה לכאורה כי העירייה לא קיימה בקרות הדוקות על דיווחי המפעיל בנוגע לפעילות בתיכון, בין אם מחוסר ידע ובין אם מחוסר הגדרת בקרות נדרשות במתודולוגיה מסודרת.*	*מחלקת חינוך*	*התחשבנות מול מפעיל התיכון העירוני*	*2020*	

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

מספר סידורי 2024 (מספר דוח שנה שעברה)	הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים	מחלקה אחראית	נושא הפרק בדוח הביקורת	שנת הדוח בה הוצג הממצא	סטטוס ב-2024 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב
336 (352)	בניגוד לממצא דוח מבקר העירייה לשנת 2014 ולמסמך עיר נגישה, שהבהיר בין השאר כי: "הטמעת נושא ההנגשה במערכת העירונית דורשת עבודת מטה, בניית תוכנית אסטרטגית רב שלבית להנגשת היישוב, ויישומה לאורך שנים בהתאם לדרישות החוק והתקנות. לפיכך הנהלת הרשות היא זו שצרכה להוביל את התהליך ולהעמיד בראשו בעל תקפיד ביצוע בדרג גבוה (מנכ"ל הרשות או מזכיר)". עיריית ערד לא העמידה בראש התהליך בעל תפקיד ביצוע בדרג גבוה, וכפועל יוצא בניגוד למנהל תקין, לא נבנתה בעירייה תוכנית אסטרטגית רב שלבית מבוססת עבודת מטה כוללת ליישום הדין, להנגשת כלל ההיבטים שהעירייה מחויבת בה (הנגשה פיזית, שירות, מידע, והנגשה טכנולוגית), זאת בשיתוף כל מחלקות העירייה הנדרשות לקיים	הנדסה	יישום החקיקה בנושא שוויון לאנשים עם מוגבלות	2020	לא תוקן

	את הדין ובניהן : מחלקת הנדסה, אחזקה, ביצוע, משאבי אנוש, רישוי עסקים, אירועים, כל המחלקות מקבלות הקהל וכו'.				
מספר סידורי 2024 (מספר דוח שנה שעברה)	***הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים***	***מחלקה אחראית***	***נושא הפרק בדוח הביקורת***	***שנת הדוח בה הוצג הממצא***	***סטטוס ב-2024 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב***
337 (353)	*העירייה בנתה ודיווחה למשרד הפנים על תוכניות עבודה ללא ביצוע סקרים ואומדנים מלאים בנושא נגישות (ברשות העירייה סקר ראשוני בלבד שבו מובהר כי אינו מחליף סקר מפורט של מורשה נגישות מתו"ס), מכאן אין כל ביטחון כי כלל נכסי העירייה נכללו בתוכניות וכי האומדנים מציאותיים.*	*הנדסה*	*יישום החקיקה בנושא שוויון לאנשים עם מוגבלות*	*2020*	לא תוקן
338 (354)	*על פי דיווח העירייה לנציבות שוויון וזכיות לאנשים עם מוגבלות על רמת ההנגשה של הרשות המקומית בשנת 2020, לעניין מבני ציבור ומקומות שאינם מבנים, עולה כי שיעור המתחמים והמבנים שהונגשו בעיר נמוך במיוחד, אף ביחס להערכת מרכז השלטון המקומי של 40%-50% בכלל הרשויות (בערד פחות מ-20%*	*הנדסה*	*יישום החקיקה בנושא שוויון לאנשים עם מוגבלות*	*2020*	לא תוקן

	מהמבנים נגישים באופן מלא ופחות מ-30% מהמקומות שאינם בניין, כולל מוסדות חינוך שהמועד בנקבע בחוק להנגשתם כבר חלף).				
מספר סידורי 2024 (מספר דוח שנה שעברה)	***הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים***	***מחלקה אחראית***	***נושא הפרק בדוח הביקורת***	***שנת הדוח בה הוצג הממצא***	***סטטוס ב-2024 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב***
339 (355)	*למרות ממצאי הביקורת בדוחות המבקר משנים הקודמות שהצביעו על התנהלות בניגוד למנהל תקין, העירייה לא שינתה את אופן ההתנהלות בנושא יישום חוק שוויון אנשים עם מוגבלות :* • *כך, בניגוד למוגדר באוגדן העיסוקים של משרד הפנים, רכז הנגישות אינו מתאם ומפקח על הנושא בכללותו, התוצאה חוסר בתוכניות עבודה רב שנתיות מבוססות נתונים וחוסר בהנחיית מנהלי העירייה שונים בנושא חובותיהם ליישום דיני הנגישות. התוצאה – אי קיום החובות על פי דין והוצאת צווי נגישות לעירייה.*	*הנדסה*	*יישום החקיקה בנושא שוויון לאנשים עם מוגבלות*	*2020*	 לא תוקן

	• כך, בניגוד למנהל תקין, לא מתקיימת הפרדת תפקידים כאשר עובד עירייה אחד מתכנן, מפקח ומאשר תשלום בפרויקטים הנדסיים שמטרתם הנגשה, ללא כל תאום עם מחלקות אחרות שיתכן כי מתכננות ביצוע עבודות באותו המקום, ללא כל מסירת הפרויקטים למחלקת האחזקה, וללא כל אישור של מורשה נגישות כי העבודות שבוצעו עונות למוגדר בדין.				
מספר סידורי 2024 (מספר דוח שנה שעברה)	***הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים***	***מחלקה אחראית***	***נושא הפרק בדוח הביקורת***	***שנת הדוח בה הוצג הממצא***	***סטטוס ב-2024 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב***
340 (356)	*לאור התראה של נציבות השוויון לאנשים עם מוגבלות מסוף שנת 2019, לפני הוצאת צו נגישות ו/או הגשת תביעה, פעלה העירייה לתקן את עשרות הליקויים שמצא פיקוח הנציבות במטה עיריית ערד (רוב הליקויים מתחום נגישות השירות). העירייה לא פעלה למציאת פתרונות כוללים בתחום נגישות השירות כפי שמחייב אותה החוק וכמצוין בהתראה*	*הנדסה*	*יישום החקיקה בנושא שוויון לאנשים עם מוגבלות*	*2020*	לא תוקן

	במפורש, אלא בחרה פתרונות נקודתיים לממצאי הנציבות, בעוד ליקויים בתחום מדוחות מבקר העירייה משנים קודמות לא טופלו כלל.				
מספר סידורי 2024 (מספר דוח שנה שעברה)	***הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים***	***מחלקה אחראית***	***נושא הפרק בדוח הביקורת***	***שנת הדוח בה הוצג הממצא***	***סטטוס ב-2024 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב***
341 (357)	*במדגם הביקורת עלה כי בעוד בשלב ההיתרים נדרשו כלל העבודות לאישור מורשה נגישות, לפרויקט הרחבת בית העלמין, ולפרויקט פארק יהושפט שכבר נפתחו ומשמשים לייעודם, אין תעודת גמר שחלק ממנה הוא אישור מורשה נגישות המאשר כי הפרויקט נבנה בהתאם לדרישות החוק בתחום הנגישות.*	*הנדסה*	*יישום החקיקה בנושא שוויון לאנשים עם מוגבלות*	*2020*	לא תוקן
342 (358)	*נמצא כי בנושא רישוי עסקים ואירועים חייבים ברישוי, אין התנהלות סדורה של מדור רישוי עסקים בעירייה. אין כל הגדרה לפורמט אישור נגישות המתו"ס ונגישות השירות. ועדיין מתקיימים אירועים עירוניים החייבים ברישוי ללא אישור מורשה נגישות.*	*הנדסה*	*יישום החקיקה בנושא שוויון לאנשים עם מוגבלות*	*2020*	לא תוקן

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

מספר סידורי 2024 (מספר דוח שנה שעברה)	הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים	מחלקה אחראית	נושא הפרק בדוח הביקורת	שנת הדוח בה הוצג הממצא	סטטוס ב-2024 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב
343 (359)	מועצת העירייה בישיבתה מיום 8/12/2020 אישרה האצלת סמכויות הרשות לאשכול נגב מזרחי, לשם מינוי מורשה נגישות, ולצורך גביית תשלום האגרה בגין השירות של חוות דעת מורשה נגישות השירות ומורשה לנגישות מבנים, תשתיות וסביבה. זאת כאשר בעירייה יש עובד שהוכשר לנושא בעלות של עשרות אלפי שקלים (הן מורשה נגישות מתו"ס תשתיות והן מורשה נגישות השירות).	הנדסה	יישום החקיקה בנושא שוויון לאנשים עם מוגבלות	2020	הפסקת מעקב
344 (360)	בשנים 2019,2020 הוצאו לעירייה מספר התראות לפני הוצאת צו נגישות ו/או הגשת תביעה, מנציבות שוויון לאנשים עם מוגבלות, בכל ההתראות צוין כי - "יש לשים לב כי המדובר בדוגמאות לליקויים, אותם מצאנו בפקוחים שערכנו במקום, ובאחריותכם לבדוק את המקום ולבצע את כל ההתאמות הנדרשות על פי התקנות/חוק התכנון והבניה. לצורך ביצוע	הנדסה	יישום החקיקה בנושא שוויון לאנשים עם מוגבלות	2020	לא תוקן

	הבדיקה ובליקויים הנדרשים, הנכם רשאים לפנות למורשה לנגישות מתו"ס שילווה את תהליך הבדיקה והביצוע של ההתאמות, לאחר שיתייעץ גם עם מורשה לנגישות השירות...", *בפועל, העירייה שכרה איש מקצוע חיצוני לטיפול בממצאי צווי הנגישות נקודתית, ולא על מנת לתקן את כלל הנושאים שיש להסדיר בהתאם לדיני הנגישות.*				
מספר סידורי 2024 (מספר דוח שנה שעברה)	***הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים***	***מחלקה אחראית***	***נושא הפרק בדוח הביקורת***	***שנת הדוח בה הוצג הממצא***	***סטטוס ב-2024 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב***
345 (361)	*בניגוד למנהל תקין ולחוק המחייבים את העירייה לבנות תוכניות עבודה בהתאם ללוחות הזמנים שהוגדרו בדין, חלק ניכר מהעבודות במכרזי הנגשת העיר בשנים 2018,2019 מקורן בבקשות הציבור (עבודות במאות אלפי שקלים). מן הראוי כי התקציבים הקיימים ינוצלו בהתאם לסדרי עדיפויות מוגדרים מראש ובהתאם למחויב בחוק, ולא בעיקר לפי בקשות הציבור ללא כל קריטריונים מוגדרים*	*הנדסה*	*יישום החקיקה בנושא שוויון לאנשים עם מוגבלות*	*2020*	

	מראש. בכך, יהיה ניתן לנצל את התקציב גם על מנת להקטין את הסיכון בחשיפה לתביעות עקב אי עמידה בתנאי ולוחות הזמנים שקבע החוק, וגם על מנת להסדיר את נושא בקשות התושבים בהליך שקוף ואובייקטיבי.				
מספר סידורי 2024 (מספר דוח שנה שעברה)	***הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים***	***מחלקה אחראית***	***נושא הפרק בדוח הביקורת***	***שנת הדוח בה הוצג הממצא***	***סטטוס ב-2024 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב***
346 (362)	*בניגוד למקרה של הועדה לתכנון ובניה שבאחריותה לוודא כי קיימות תוכניות הנגשה ואישורי מורשי נגישות בעבודות המחייבות היתר ותעודת גמר, בעבודות כגון הנגשת מדרכות מחד אין חובת היתר (ולכן לא באחריות הועדה לתכנון ובניה), ומאידך אין כל גוף עירוני הדורש אישור מורשה נגישות על מנת לוודא כי העבודה עומדת בתקנים ובהוראות הדין.*	*הנדסה*	*יישום החקיקה בנושא שוויון לאנשים עם מוגבלות*	*2020*	לא תוקן
347 (363)	*למרות שלכאורה חל שיפור בהתנהלות העירייה בהליך סילוק הקבלן בניגוד לשנים קודמות, הנתונים שהועברו לביקורת בכדי להבין על מה הסתמכו בקביעה כי הקבלן ביצע עבודה לא*	*הנדסה*	*יישום החקיקה בנושא שוויון לאנשים עם מוגבלות*	*2020*	לא תוקן

	איכותית, הינם חלקיים ביותר, אינם חלק מכתב הכמויות המקורי במכרז, ומאחר ולא נוהלו יומני עבודה לא ניתן להבין מי ביקש את העבודה ומתי. כמו כן הביקורת לא מצאה עדות שהעבודות שלכאורה בוצעו באיכות ירודה תוקנו או על ידי הקבלן המסולק או על ידי קבלן ב' במכרז החדש. בנוסף טענות העירייה לעבירות בטיחות לא נתמכו כלל על ידי ממונה הבטיחות בעירייה של עודכן כלל בנושא, מכאן המסקנה המתבקשת היא שההחלטה על סילוק הקבלן התקבלה בניגוד למנהל תקין המחייב הסתמכות על נתונים מלאים, מתועדים וברורים בקבלת החלטות בעירייה.				
מספר סידורי 2024 (מספר דוח שנה שעברה)	***הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים***	***מחלקה אחראית***	***נושא הפרק בדוח הביקורת***	***שנת הדוח בה הוצג הממצא***	***סטטוס ב-2024 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב***
348 (364)	*כפי שנמצא בביקורות בשנים קודמות גם במרכז 32/2019 נפלה טעות אריתמטית, בניגוד לדין לא הועבר לביקורת כל תיעוד כי מנהל המחלקה (המומחה שהוגדר לבדיקת המכרז) דיווח על כך, ואין*	*הנדסה*	*יישום החקיקה בנושא שוויון לאנשים עם מוגבלות*	*2020*	**הפסקת מעקב** **עקב ביצוע ביקורת בנושא בשנה זו**

	כל רישום לכך בפרוטוקול הוועדה.				
מספר סידורי 2024 (מספר דוח שנה שעברה)	***הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים***	***מחלקה אחראית***	***נושא הפרק בדוח הביקורת***	***שנת הדוח בה הוצג הממצא***	***סטטוס ב-2024 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב***
349 (365)	*מהשוואת תמחיר סעיפי האומדן לסעיפי הצעת המחיר של קבלן ב' עולה כי מתוך 27 סעיפים, רק 6 עומדים בטווח הסביר שנקבע על ידי וועדת המכרזים משנת 2015 (הפרש מהאומדן של 25% ומטה), ואילו 21 בסעיפים מתוך 27 שיעור ההפרש נע בין מינוס-48% לפלוס-567%, אין כל תיעוד כי נתון זה הובא לידיעת הוועדה וכי נערך דיון בנושא. סביר להניח כי הפרשים אלה מעידים או על הצעה תכסיסנית, או על אומדן לא סביר, ובכל מקרה ברור כי נתונים אלה שלא הובאו לידיעת הוועדה היו יכולים להשפיע על שיקול דעתה בהכרזה על הזוכה, לכל הפחות לעניין הצורך בברור/שימוע להבנת ההפרשים הלא סבירים בתמחור.*	*הנדסה*	*יישום החקיקה בנושא שוויון לאנשים עם מוגבלות*	*2020*	**הפסקת מעקב** **עקב ביצוע ביקורת בנושא בשנה זו**

מספר סידורי 2024 (מספר דוח שנה שעברה)	הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים	מחלקה אחראית	נושא הפרק בדוח הביקורת	שנת הדוח בה הוצג הממצא	סטטוס ב-2024 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב
350 (366)	במכרז 32/2019 לעומת מכרז 21/2018 הוחלפה יחידת המדידה של הנמכת מדרכה ממ"ר, ליחידה קומפלט, זאת בניגוד למחירון דקל ולהיגיון (אין כל סיבה שהעירייה תשלם עבור יחידה סטנדרטית מקסימלית כאשר יש מדרכות בהן שטח העבודה קטן יותר). שינוי סעיפים סטנדרטיים עלולים למנוע מקבלנים חדשים לגשת למכרז, עקב הגדלת הסיכון בתמחור לא נכון שיביא להפסד כספי. בפועל למכרז 32/2019 ניגש קבלן בודד, שהוא קבלן ותיק בעירייה.	הנדסה	יישום החקיקה בנושא שוויון לאנשים עם מוגבלות	2020	הפסקת מעקב עקב ביצוע ביקורת בנושא בשנה זו
351 (367)	בסעיף הנמכת מדרכה, בניגוד לתשובת המנכ"ל כי התמחור שונה מהצעת הקבלן ב-24% ביתר, בפועל הצעת הקבלן היתה נמוכה בכ- 49% מאומדן, מחיר לא סביר (הסעיף מהווה כ-18%, מתוך כלל הפרויקט שעמד על 445,473 ₪) עובדה שלכאורה יכולה להעיד על הצעה תכסיסנית.	הנדסה	יישום החקיקה בנושא שוויון לאנשים עם מוגבלות	2020	הפסקת מעקב עקב ביצוע ביקורת בנושא בשנה זו

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

מספר סידורי 2024 (מספר דוח שנה שעברה)	הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים	מחלקה אחראית	נושא הפרק בדוח הביקורת	שנת הדוח בה הוצג הממצא	סטטוס ב-2024 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב
352 (368)	בתאריך 25/2/2020 הגדירה וועדת המכרזים נהלים לגבי אופן קבלת התייחסות הגורם המקצועי להצעות במכרזים. הנוהל שהוגדר לא היה מציף בפני הוועדה את החשש להצעה תכסיסנית, במכרז 32/2019, בו 21 מתוך 27 סעיפי כתב הכמויות שיקפו חריגה של מעבר ל-25% מהאומדן (בחלקם אף במאות אחוזים), מאחר ולפי הסיכום הכללי סך ההצעה חרגה מהאומדן "רק" בכ-23%, שיעור שהוא מתחת לסף 25% מכלל ההצעה הכספית, שקבעה וועדת מכרזים קודמת משנת 2015 לקיום שימוע למציע.	הנדסה	יישום החקיקה בנושא שוויון לאנשים עם מוגבלות	2020	הפסקת מעקב עקב ביצוע ביקורת בנושא בשנה זו
353 (369)	לפי הגדרת סעיף הנמכת מדרכות יש לבצע את כלל ההנמכה עד גמר מושלם, לפי תקן ישראלי 1918 חלק 2. בפועל, אין כל תיעוד/אישור לכך שהעבודות שבוצעו ועליהן העירייה שילמה עומדות בתקן שהוגדר (אין אישור	הנדסה	יישום החקיקה בנושא שוויון לאנשים עם מוגבלות	2020	הפסקת מעקב עקב ביצוע ביקורת בנושא בשנה זו

	מורשה נגישות). עוד התניה שעלולה למנוע מקבלנים חדשים להגיש הצעה, לעומת קבלנים ותיקים שיודעים כי הנושא לא נאכף בפועל.				
מספר סידורי 2024 (מספר דוח שנה שעברה)	***הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים***	***מחלקה אחראית***	***נושא הפרק בדוח הביקורת***	***שנת הדוח בה הוצג הממצא***	***סטטוס ב-2024 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב***
354 (370)	*בניגוד למנהל תקין, אין בעירייה כל תיעוד לגבי העבודות שבוצעו, יומני עבודה ותצלומים שהועברו בדיעבד אינם מהווים הוכחה חד משמעית כי בוצעו במסגרת עבודות המרכז הנוכחי, ובפועל לא כוללים תיעוד לכל העבודות שאושרו לתשלום.*	*הנדסה*	*יישום החקיקה בנושא שוויון לאנשים עם מוגבלות*	*2020*	**הפסקת מעקב** **עקב ביצוע ביקורת בנושא בשנה זו**
355 (371)	*בניגוד למנהל תקין אושרו ושולמו עבודת קבלניות, ללא כל תיעוד תומך כי אכן בוצעו. גזברות העירייה לא ביצעה כל בקרה על דיווחי הפיקוח.*	*הנדסה*	*יישום החקיקה בנושא שוויון לאנשים עם מוגבלות*	*2020*	**הפסקת מעקב** **עקב ביצוע ביקורת בנושא בשנה זו**
356 (372)	*בניגוד לסעיף 5 לתקנות לא בוצע בעירייה מיפוי מעודכן של מבנה מאגרי המידע - הכולל רשימת מצאי מעודכנת של*	*מחלקת מחשוב*	*עמידה בחוק ותקנות הגנת הפרטיות*	*2020*	**לא תוקן**

	המערכות ותרשים רשת המאגר.				
מספר סידורי 2024 (מספר דוח שנה שעברה)	***הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים***	***מחלקה אחראית***	***נושא הפרק בדוח הביקורת***	***שנת הדוח בה הוצג הממצא***	***סטטוס ב-2024 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב***
357 (373)	*בניגוד להוראות סעיף 2 לתקנות, אין בעירייה מסמך הגדרות עבור כל מאגר, בנוסף לא מבוצעת אחת לשנה בחינה אם אין המידע השמור בהם רב מן הדרוש למטרת המאגר.*	*מחלקת מחשוב*	*עמידה בחוק ותקנות הגנת הפרטיות*	*2020*	לא תוקן
358 (374)	*בניגוד להוראות סעיף 8(ג) לחוק, מאגרי המידע של העירייה אינם רשומים כנדרש אצל הרשם ברשות להגנת הפרטיות - כפי שחייבת הן כגוף ציבורי והן מאחר שכוללים מידע רגיש ואשר משמש גם לדיווח ישיר.*	*מחלקת מחשוב*	*עמידה בחוק ותקנות הגנת הפרטיות*	*2020*	לא תוקן
359 (375)	*בניגוד להוראות סעיף 7 לחוק, לא הוסמך בעירייה מנהל למאגרי המידע.*	*מחלקת מחשוב*	*עמידה בחוק ותקנות הגנת הפרטיות*	*2020*	לא תוקן
360 (376)	*בניגוד להוראות סעיף 3 לתקנות, לא מונה בעירייה ממונה על האבטחה - כמתחייב עבור בעלים שהוא גוף ציבורי או שברשותו 5 מאגרי מידע.*	*מחלקת מחשוב*	*עמידה בחוק ותקנות הגנת הפרטיות*	*2020*	לא תוקן

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

מספר סידורי 2024 (מספר דוח שנה שעברה)	הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים	מחלקה אחראית	נושא הפרק בדוח הביקורת	שנת הדוח בה הוצג הממצא	סטטוס ב-2024 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב
361 (377)	לעירייה נהלים רבים של תהליכים שונים במסגרת אבטחת המידע של העירייה, אשר אינם מיושמים הלכה למעשה, בפועל לא בוצע עבור כל מאגר סיווג של רמת האבטחה ההולמת אותו כנגזרת של סוג הנתונים, מספר האנשים שפרטיהם קיימים ומספר בעלי הרשאת גישה.	מחלקת מחשוב	עמידה בחוק ותקנות הגנת הפרטיות	2020	לא תוקן
362 (378)	בניגוד לנדרש לא בוצעו על ידי האחראים בעירייה סקר סיכונים, או מבדק חדירה או מסמך ניתוח הסיכונים העיקריים של פגיעה באבטחת המידע והגנת הפרטיות במסגרת הפעילות השוטפת, לרבות ניתוח נזקם/השלכתם המוערכת.	מחלקת מחשוב	עמידה בחוק ותקנות הגנת הפרטיות	2020	לא תוקן
363 (379)	לא קיים מסמך הנחיות לביצוע מאובטח ותיעוד של פעולות פיתוח במערכות או גישת מפתחים לנתונים במאגר, וכך גם לגבי התחברות מרחוק לתמיכה או תחזוקה ועדכון טכניים.	מחלקת מחשוב	עמידה בחוק ותקנות הגנת הפרטיות	2020	לא תוקן
364 (380)	בסתירה להוראות סעיף 6 לתקנות, אין בעירייה נוהל מחייב ביחס לאבטחה	מחלקת מחשוב	עמידה בחוק ותקנות	2020	

	פיזית וסביבתית של מערכות מאגרי המידע - אף לא אמצעים לבקרה ולתיעוד של כניסת ויציאת אנשים וציוד אל ומאתרי המערכות כמתחייב ברמת האבטחה הבינונית.		*הגנת הפרטיות*		
מספר סידורי 2024 (מספר דוח שנה שעברה)	***הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים***	***מחלקה אחראית***	***נושא הפרק בדוח הביקורת***	***שנת הדוח בה הוצג הממצא***	***סטטוס ב-2024 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב***
365 (381)	*בניגוד לסעיף 7 לתקנות , לא ננקטים כדבר שבשגרה אמצעים סבירים המקובלים בהליכי מיון עובדים ושיבוצם כדי לברר שאין חשש כי בעל ההרשאה אינו מתאים לקבלת גישה למידע המצוי במאגר, ואף לא קיים מערך להדרכה שוטפת על חובתם מכוח חוק ונוהל.*	*מחלקת מחשוב*	*עמידה בחוק ותקנות הגנת הפרטיות*	*2020*	
366 (382)	*בניגוד לסעיפים 8-9 לתקנות, <u>ובסתירה לעיקרון הצורך לדעת של עובד לשם מילוי תפקידו</u>, אין בעירייה רשימת הרשאות תקפות של המורשים לגשת אל מערכות המאגרים - לרבות עדכון שינוי בתפקיד או הפסקתו.*	*מחלקת מחשוב*	*עמידה בחוק ותקנות הגנת הפרטיות*	*2020*	
367 (383)	*כפי שעלה עוד בדוח מבקר העירייה לשנת 2014, בעירייה לא יושם מנגנון להזדהות חזקה למרות*	*מחלקת מחשוב*	*עמידה בחוק ותקנות*	*2020*	

	שמבחינה טכנולוגית קיימת תמיכה לכך, מכאן העירייה חשופה לגישת גורמים בלתי מורשים אשר ישיגו סיסמת משתמש לגיטימי.		הגנת הפרטיות		
מספר סידורי 2024 (מספר דוח שנה שעברה)	***הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים***	***מחלקה אחראית***	***נושא הפרק בדוח הביקורת***	***שנת הדוח בה הוצג הממצא***	***סטטוס ב-2024 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב***
368 (384)	בניגוד לסעיף 10 לתקנות, אין בעירייה שיטה או מנגנון תיעוד אוטומטי או ידני המאפשר בקרה על הגישה למערכות המאגר.	מחלקת מחשוב	עמידה בחוק ותקנות הגנת הפרטיות	2020	
369 (385)	בניגוד לסעיפים 13-14 לתקנות (מיושמים חלקית), אין מפרט מתועד או נוהל בעירייה לגבי האמצעים שמטרתם הגנה על המערכות למניעת שיבושן או דלף מידע.	מחלקת מחשוב	עמידה בחוק ותקנות הגנת הפרטיות	2020	
370 (386)	בניגוד להוראות סעיף 15 לתקנות, העירייה אינה מקיימת בקרה נאותה על ספקים במיקור חוץ/מחזיקים של מוצר/שירות הכרוך במתן גישה למאגרי המידע.	מחלקת מחשוב	עמידה בחוק ותקנות הגנת הפרטיות	2020	
371 (387)	בניגוד להוראות סעיף 16 לתקנות, העירייה כבעלים של מאגרי מידע שחלה עליהם רמת האבטחה הבינונית לפחות לא מימשה אחריותה לכך שתיערך	מחלקת מחשוב	עמידה בחוק ותקנות הגנת הפרטיות	2020	

	בהם ביקורת אחת ל-24 חודשים לפחות - פנימית או חיצונית, על ידי גורם בעל הכשרה מתאימה בנושא אבטחת מידע שאינו ממונה האבטחה של המאגר.				
מספר סידורי 2024 (מספר דוח שנה שעברה)	***הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים***	***מחלקה אחראית***	***נושא הפרק בדוח הביקורת***	***שנת הדוח בה הוצג הממצא***	***סטטוס ב-2024 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב***
372 (388)	*בניגוד להוראות סעיפים 17-18 לתקנות, העירייה אינה עומדת בחובתה לשמור את נתוני האבטחה של מערכות מאגרי המידע ל-24 חודשים לפחות – ובהינתן שהמדובר ברמת אבטחה בינונית לפחות, גם לא בחובה לגיבוי ושחזור שלהם באופן תקופתי ושגרתי.*	*מחלקת מחשוב*	*עמידה בחוק ותקנות הגנת הפרטיות*	*2020*	לא תוקן
373 (389)	*כמפורט במטרת ביקורת מספר 1, בעירייה לא מיושמות רוב הדרישות המוגדרות בתקנות ובדוח מבקר המדינה משנת 2017 :* *כך, העירייה לא מנהלת (אין תכנון ועיצוב המערך) את נושא הגנת הפרטיות.* *כך, העירייה לא מנהלת מערך בקרה על מנגנוני הגנת הפרטיות והשימוש במערכות.*	*מחלקת מחשוב*	*עמידה בחוק ותקנות הגנת הפרטיות*	*2020*	לא תוקן

	כך, העירייה לא מנהלת תכונית סדורה לתגובה לאירועי חירום שונים, ואין בקרת אירועים חריגים.				
מספר סידורי 2024 (מספר דוח שנה שעברה)	***הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים***	***מחלקה אחראית***	***נושא הפרק בדוח הביקורת***	***שנת הדוח בה הוצג הממצא***	***סטטוס ב-2024 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב***
374 (390)	*בניגוד לסמכותה בחוק, ולסקרי הסיכונים של הביקורת מהשנים האחרונות (עד שנת 2019) שמיקמו את הסיכון - "אי זיהוי מבנים מסוכנים" כאחד מעשרת הסיכונים הגבוהים ביותר לעירייה, בפועל, העירייה לא השקיעה כמעט משאבים לפעילות והקטנת הסיכונים בנושא, וכן לא קיימת מדיניות של זיהוי ואכיפה יזומה בתחום.*	*חוק עזר עירוני*	*יישום חוק עזר עירוני (מבנים מסוכנים)*	*2020*	לא תוקן
375 (391)	*בניגוד לרשויות אחרות, באתר האינטרנט של עיריית ערד אין כל התייחסות למבנים מסוכנים, לתהליך שניתן לדווח לעירייה על חשד למבנה מסוכן, ולא מפורטת רשימת הנכסים המסוכנים ברחבי העיר.*	*חוק עזר עירוני*	*יישום חוק עזר עירוני (מבנים מסוכנים)*	*2020*	לא תוקן
376 (392)	*בניגוד להגדרה של מהנדס בחוק עזר לערד (מבנים מסוכנים), התש"ס – 2000, הקובע כי "מהנדס –*	*חוק עזר עירוני*	*יישום חוק עזר עירוני (מבנים מסוכנים)*	*2020*	

	כמשמעותו בחוק המהנדסים והאדריכלים התשי"ח – 1958 , שמינתה העירייה למהנדס לעניין הוראות חוק עזר זה, לרבות מי שהמהנדס העביר אליו בכתב את סמכויותיו לפי חוק עזר זה, כולן או מקצתן". לא מינתה העירייה מהנדס אחראי לנושא.				
מספר סידורי 2024 (מספר דוח שנה שעברה)	***הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים***	***מחלקה אחראית***	***נושא הפרק בדוח הביקורת***	***שנת הדוח בה הוצג הממצא***	***סטטוס ב-2024 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב***
377 (393)	*בניגוד למוגדר באוגדן העיסוקים של משרד הפנים, לא קיים בעירייה מנהל יחידת מבנים מסוכנים, בפועל, רק חלק המשימות של תפקידו על פי האוגדן מבוצעות על ידי אחראי הנושא בעירייה.*	*חוק עזר עירוני*	*יישום חוק עזר עירוני (מבנים מסוכנים)*	*2020*	
378 (394)	*בניגוד למוגדר באוגדן העיסוקים של משרד הפנים כמשימה של מנהל יחידת מבנים מסוכנים, לא קיימות תוכניות עבודה תקופתיות סדורות לעניין זיהוי, פיקוח ומעקב בנושאי מבנים מסוכנים.*	*חוק עזר עירוני*	*יישום חוק עזר עירוני (מבנים מסוכנים)*	*2020*	
379 (395)	*בניגוד לעובדה שנושא אי זיהוי מבנים מסוכנים דורג בעשרת הסיכונים הגבוהים בעירייה, ובניגוד למוגדר*	*חוק עזר עירוני*	*יישום חוק עזר עירוני (מבנים מסוכנים)*	*2020*	

	באוגדן העיסוקים של משרד הפנים כמשימה של מנהל יחידת מבנים מסוכנים, אין כל תקצוב עירוני לנושא מבנים מסוכנים (פיקוח, בדיקות, חוות דעת מגורמי חוץ מתמחים לדוגמא).				
מספר סידורי 2024 (מספר דוח שנה שעברה)	***הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים***	***מחלקה אחראית***	***נושא הפרק בדוח הביקורת***	***שנת הדוח בה הוצג הממצא***	***סטטוס ב-2024 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב***
380 (396)	*במוקד 106 העירוני לא קיים סיווג מיוחד לפניות בנושא מבנים מסוכנים.*	*חוק עזר עירוני*	*יישום חוק עזר עירוני (מבנים מסוכנים)*	*2020*	
381 (397)	*נמצא כי בניגוד למצופה בפניות בנושא סכנה לציבור בגין מבנים מסוכנים, משך התקופה לסגירת פניה במוקד 106 בנושא עמד בשלוש השנים הנבדקות (2018-2020), על כ-211 ימים לפניה בממוצע.*	*חוק עזר עירוני*	*יישום חוק עזר עירוני (מבנים מסוכנים)*	*2020*	
382 (398)	*בעירייה לא קיים נוהל טיפול במבנים מסוכנים. מכאן, לא קיים פיקוח וניטור מוסדרים על הפעולות הננקטות, ואין כל ידע מאורגן בנושא הקטנת הסיכונים.*	*חוק עזר עירוני*	*יישום חוק עזר עירוני (מבנים מסוכנים)*	*2020*	
383 (399)	*בתוכנת מחלקת ההנדסה נמצאו 185 תיקים בעבירת "מבנה מסוכן" בסטטוס*	*חוק עזר עירוני*	*יישום חוק עזר עירוני*	*2020*	

	פעיל, התיקים נפתחו החל משנת 2003 ועד שנת 2019, כולל מקרה בו נרשם כי התיק נסגר, אך הסטטוס נשאר כתיק פעיל.		*(מבנים מסוכנים)*		
מספר סידורי 2024 (מספר דוח שנה שעברה)	***הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים***	***מחלקה אחראית***	***נושא הפרק בדוח הביקורת***	***שנת הדוח בה הוצג הממצא***	***סטטוס ב-2024 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב***
384 (400)	*בתוכנת מחלקת ההנדסה נמצאו 185 תיקים בעבירת "מבנה מסוכן" בסטטוס פעיל, החל משנת 2003 ועד שנת 2019, ברוב התיקים משנים קודמות אין כל עדכון רלוונטי למצב המבנה לאורך שנים, לדוגמא תיק פיקוח 2004092 שנפתח בתאריך 5/7/2004 נותר בסטטוס "שליחת מכתב לדייר", מאותו התאריך. המשמעות כי לאחר 16 שנים אין כל מידע באים תוקן המצב והמבנה כבר אינו מהווה סכנה לשלום הציבור.*	*חוק עזר עירוני*	*יישום חוק עזר עירוני (מבנים מסוכנים)*	*2020*	
385 (401)	*בניגוד לדיווחים למוקד 106 בהם דווחו 44 תלונות בנושא מבנה מסוכן בשנים 2018-2020, בתוכנת מחלקת ההנדסה נפתחו 6 תיקים בלבד בסוג עבירה "מבנה מסוכן", לדוגמא בהנדסה לא נפתחו תיקים ל-18 הפניות בנושא בניית*	*חוק עזר עירוני*	*יישום חוק עזר עירוני (מבנים מסוכנים)*	*2020*	

	סוכה מסוכנת (דיווחים על הקמת סוכות בבניינים באמצעות שלד מתכת היוצא מחלון הבית בקומות שונות).				
מספר סידורי 2024 (מספר דוח שנה שעברה)	***הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים***	***מחלקה אחראית***	***נושא הפרק בדוח הביקורת***	***שנת הדוח בה הוצג הממצא***	***סטטוס ב-2024 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב***
386 (402)	*בתוכנת ההנדסה בתיקי "מבנה מסוכן", אין ציון לרמת הסיכון ו/או לצורך במעקב אחר התפתחות הסיכון (לדוגמא במקרה של סדקים בקירות, או התפוררות בטון), החוסר בנתונים אלה מקשה על ניטור ופיקוח בנושא.*	*חוק עזר עירוני*	*יישום חוק עזר עירוני (מבנים מסוכנים)*	*2020*	
387 (403)	*בשנת 2020 לא נפתח אף תיק בנושא מבנה מסוכן על ידי הפיקוח העירוני, למרות שבמוקד 106 נפתחו 12 פניות שעוסקות במבנים מסוכנים לכאורה.*	*חוק עזר עירוני*	*יישום חוק עזר עירוני (מבנים מסוכנים)*	*2020*	
388 (404)	*ב- 14 התיקים הפעילים בתוכנת מחלקת ההנדסה בסוג עבירה "מבנה מסוכן" שנפתחו בין השנים 2017- 2020, קיימים לא פחות מ- 8 שלבים שונים בהם הופסק הטיפול (כאמור, 14 התיקים הם משנים 2017- 2019, כאשר בשנת 2020 אין כלל פעילות בתיקים אלו). הפסקת הפעילות*	*חוק עזר עירוני*	*יישום חוק עזר עירוני (מבנים מסוכנים)*	*2020*	

	בשלבים שונים מעידה גם על היא במקרה הטוב על חוסר עדכון התוכנה, ובמקרה הגרוע על חוסר במעקב ואי קביעת שלבי התנהלות אחידים.				
מספר סידורי 2024 (מספר דוח שנה שעברה)	***הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים***	***מחלקה אחראית***	***נושא הפרק בדוח הביקורת***	***שנת הדוח בה הוצג הממצא***	***סטטוס ב-2024 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב***
389 (405)	*נמצא כי נושא חוות דעת של מהנדסים מומחים לעניין מבנים מסוכנים לא תוקצבו באופן רציף ורלוונטי לאורך השנים, חוסר התקצוב הוא סיבה נוספת לאי קיום תוכנית עבודה סדורה, לזיהוי יזום של מבנים מסוכנים.*	*חוק עזר עירוני*	*יישום חוק עזר עירוני (מבנים מסוכנים)*	*2020*	לא תוקן
390 (406)	*נמצא כי לאורך השנים כאשר הוצאו צווי עשה למחזיקים לתיקון הסיכון במבנים, ואלה לא בוצעו, ביקשה מחלקת ההנדסה ממחלקת האחזקה של העירייה לבצע את העבודה, זאת בהתאם לחוק העזר המאפשר לעירייה לבצע את העבודה ולחייב את המחזיקים על מנת לנטרל את הסיכון לציבור. בפועל, סרבו מנהלי מחלקת האחזקה לבצע את העבודה זאת מחוסר תקציב.*	*חוק עזר עירוני*	*יישום חוק עזר עירוני (מבנים מסוכנים)*	*2020*	לא תוקן

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

מספר סידורי 2024 (מספר דוח שנה שעברה)	הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים	מחלקה אחראית	נושא הפרק בדוח הביקורת	שנת הדוח בה הוצג הממצא	סטטוס ב-2024 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב
391 (407)	נמצא כי קיים תיק פיקוח מסוג "מבנה מסוכן" שהועבר ללשכה המשפטית לסגירת התיק (בהתאם לנוהל שבו רק הלשכה המשפטית רשאית לסגור תיקי פיקוח), זאת עוד מתאריך 21/5/2017, הדבר מעיד על ממשק לא מיטבי בין המחלקת ההנדסה ללשכה המשפטית, כאשר לאחר מעל 3.5 שנים טרם נסגר התיק.	חוק עזר עירוני	יישום חוק עזר עירוני (מבנים מסוכנים)	2020	לא תוקן
392 (408)	בניגוד להוראות תמ"א 19 הקובעות כי בתי העלמין יתוכננו מראש באופן שהם יכילו חלקות קבר שיספיקו לפרק זמן של 25 שנים לפחות ובתמהיל מוגדר, לא פעלה המועצה לעדכן את התכנון הקיים בבית העלמין העירוני בהתאם למספר הנפטרים בפועל במהלך החמש השנים האחרונות ובהתאם לתמהיל שהוגדר בשינוי התמ"א בשנת 2014.	המועצה הדתית ערד	הרחבת בית עלמין והנגשה לבעלי מוגבלויות	2020	לא תוקן
393 (409)	המועצה הדתית העסיקה קבלן לבצוע עבודות יציקת בטון לקברים ללא הכנת כתב כמויות הכולל אומדן	המועצה הדתית ערד	הרחבת בית עלמין והנגשה	2020	

	עלויות לפרויקט, כך שלא היה לה אומדן לעלויות פרויקט הרחבת בית העלמין ולא היה לה מדד לפיקוח על עבודתו של הקבלן המבצע.		*לבעלי מוגבלויות*		
מספר סידורי 2024 (מספר דוח שנה שעברה)	***הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים***	***מחלקה אחראית***	***נושא הפרק בדוח הביקורת***	***שנת הדוח בה הוצג הממצא***	***סטטוס ב-2024 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב***
394 (410)	*בניגוד למסמכים שהוצגו לביקורת המציינים כי על הקבלן להכין 120 יחידות קבורה בחלקה 204, בפועל, נספרו בחלקה 324 יחידות קבורה. דבר המעיד על פיקוח לא מיטבי בפרויקט וחוסר בתיעוד מסמכים המעידים על התפתחות הפרויקט, תוכנית מול מציאות.*	*המועצה הדתית ערד*	*הרחבת בית עלמין והנגשה לבעלי מוגבלויות*	*2020*	
395 (411)	*ברשות המועצה הדתית לא קיימים מסמכים המתעדים את אומדן עלויות הפרויקטים בשנים 2015- 2018 ואף לא את העלויות בפועל כך שאין למועצה יכולת בקרה על עלויות הפרויקט.*	*המועצה הדתית ערד*	*הרחבת בית עלמין והנגשה לבעלי מוגבלויות*	*2020*	
396 (412)	*ברשות המועצה הדתית קיימים מסמכים המציינים את מספר יחידות הקבורה שהתקבלו מקבלני פיתוח בית העלמין בשנים 2015-2018, אך אלה*	*המועצה הדתית ערד*	*הרחבת בית עלמין והנגשה לבעלי מוגבלויות*	*2020*	

	אינם תואמים את מספר יחידות הקבורה שהוזמנו במסמכי המכרז, דבר המונע מהמועצה הדתית יכולת פיקוח על מספר יחידות הקבורה שקיבלה בפרויקט.				
מספר סידורי 2024 (מספר דוח שנה שעברה)	***הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים***	***מחלקה אחראית***	***נושא הפרק בדוח הביקורת***	***שנת הדוח בה הוצג הממצא***	***סטטוס ב-2024 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב***
397 (413)	*בניגוד לכללים שנקבעו בהחלטות מועצת מקרקעי ישראל שעניינן הקצאת קרקע לרשויות מקומיות, בהם נקבע כי הקרקע תוקצה לגוף הקבורה או לרשות המקומית. לא קיים אצל אחראית הנכסים בעירייה תיעוד להקצאת הקרקע למועצה הדתית.*	*המועצה הדתית ערד*	*הרחבת בית עלמין והנגשה לבעלי מוגבלויות*	*2020*	לא תוקן
398 (414)	*נמצא כי, בניגוד לכללים שנקבעו בהחלטות מועצת מקרקעי ישראל שעניינן הקצאת קרקע לרשויות מקומיות, בהם נקבע בין השאר כי הקרקע תוקצה לגוף הקבורה או לרשות המקומית ורק לאחר מכן תתאפשר הקבורה. המועצה הדתית ערד קברה נפטרים בקרקע שלכאורה טרם הוקצתה לה על ידי העירייה.*	*המועצה הדתית ערד*	*הרחבת בית עלמין והנגשה לבעלי מוגבלויות*	*2020*	לא תוקן

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

מספר סידורי 2024 (מספר דוח שנה שעברה)	הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים	מחלקה אחראית	נושא הפרק בדוח הביקורת	שנת הדוח בה הוצג הממצא	סטטוס ב-2024 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב
399 (415)	בניגוד להתנהלות הנדרשת, בית העלמין שהינו נכס עירוני נמצא בשימוש המועצה הדתית שהינה גוף חיצוני לעירייה, זאת ללא שום הסדרה. מכאן שהעירייה נושאת באחריות על הקורה בבית העלמין, ללא כל שליטה בניהול המקום.	המועצה הדתית ערד	הרחבת בית עלמין והנגשה לבעלי מוגבלויות	2020	לא תוקן
400 (416)	בניגוד למצב בו קיימת הקצאת קרקע של העירייה למועצה הדתית בתחום המקוואות, הקרקע של בית העלמין לא הוקצתה למועצה הדתית.	המועצה הדתית ערד	הרחבת בית עלמין והנגשה לבעלי מוגבלויות	2020	לא תוקן
401 (417)	פוליסת הביטוח של המועצה הדתית לעניין ביטוח צד ג' של בית העלמין אינו כולל את עיריית ערד כמוטב, מכאן במצב ובו יפגע אדם בשטח בית העלמין העירייה עלולה להיות חשופה לתביעות ללא כיסוי ביטוחי מתאים.	המועצה הדתית ערד	הרחבת בית עלמין והנגשה לבעלי מוגבלויות	2020	לא תוקן
402 (418)	למועצה הדתית אין תוכניות עבודה עתידיות לפיתוח בית העלמין ואין לה מידע ונתונים בדבר מספר חלקות הקבורה העתידיות שתצטרך העיר	המועצה הדתית ערד	הרחבת בית עלמין והנגשה לבעלי מוגבלויות	2020	לא תוקן

	ערד על מנת שתוכל להיערך בהתאם.				
מספר סידורי 2024 (מספר דוח שנה שעברה)	***הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים***	***מחלקה אחראית***	***נושא הפרק בדוח הביקורת***	***שנת הדוח בה הוצג הממצא***	***סטטוס ב-2024 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב***
403 (419)	*בניגוד להוראות משרד הדתות הקובעות כי על מועצה דתית לנהל את ההכנסות משירותי בית העלמין במשק סגור, הכולל חשבון בנק נפרד, המועצה הדתית מנהלת את ההכנסות וההוצאות של בית העלמין בחשבון הבנק של המועצה הדתית.*	*המועצה הדתית ערד*	*הרחבת בית עלמין והנגשה לבעלי מוגבלויות*	*2020*	
404 (420)	*למועצה הדתית אין תוכניות עבודה תלויות תקציב לפיתוח בית העלמין דבר היכול לפגוע בהצלחת הפרויקט מחוסר יכולת תקציבית.*	*המועצה הדתית ערד*	*הרחבת בית עלמין והנגשה לבעלי מוגבלויות*	*2020*	
405 (421)	*בניגוד לתקנות חובת מכרזים 1993 הקובעות כי החלטות ועדת המכרזים יתקבלו ברוב קולות ויהיו מנומקות ויירשמו בפרוטוקול, בפרוטוקול ועדת מכרזים מיום 15 באוגוסט 2017 הדן בהרחבת בית העלמין לא קיים רישום של המשתתפים בוועדה, לא פורט אופן הצבעת החברים,*	*המועצה הדתית ערד*	*הרחבת בית עלמין והנגשה לבעלי מוגבלויות*	*2020*	

	ההחלטות שהתקבלו ונימוקן.				
מספר סידורי 2024 (מספר דוח שנה שעברה)	***הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים***	***מחלקה אחראית***	***נושא הפרק בדוח הביקורת***	***שנת הדוח בה הוצג הממצא***	***סטטוס ב-2024 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב***
406 (422)	*בניגוד לסעיף 2(ב) בתקנות שיוויון זכויות לאנשים עם מוגבלויות (התאמות נגישות למקום ציבורי שאינו בניין) התשע"ד – 2013 הקובע כי "יכין חייב בביצוע נגישות תוכנית לסוגי מקומות שאינן בניין", לא הכינה המועצה הדתית תוכנית לבית העלמין.*	*המועצה הדתית ערד*	*הרחבת בית עלמין והנגשה לבעלי מוגבלויות*	*2020*	לא תוקן
407 (423)	*בניגוד לתקנות שיוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות (התאמות נגישות למקום ציבורי שאינו בניין), התשע"ד- 2013 הקובעות שיש לתלות שלט בדרך נגישה, המציין כי זוהי הדרך הנגישה לא נמצאו בבית העלמין שלט המציין על הדרך שהיא דרך נגישה.*	*המועצה הדתית ערד*	*הרחבת בית עלמין והנגשה לבעלי מוגבלויות*	*2020*	לא תוקן
408 (424)	*בניגוד לתקנות שיוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות (התאמות נגישות למקום ציבורי שאינו בניין), התשע"ד- 2013 הקובעות שיש ליצור דרך רציפה לאדם בעל מוגבלות, בפועל ספסלים שנבנו*	*המועצה הדתית ערד*	*הרחבת בית עלמין והנגשה לבעלי מוגבלויות*	*2020*	לא תוקן

	במעברים בין גושי בית העלמין הצרו את המעבר ובכך עלולים למנוע מאדם בעל מוגבלות מעבר במקום (לדוגמא מי שיושב על כיסא גלגלים).				
מספר סידורי 2024 (מספר דוח שנה שעברה)	***הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים***	***מחלקה אחראית***	***נושא הפרק בדוח הביקורת***	***שנת הדוח בה הוצג הממצא***	***סטטוס ב-2024 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב***
409 (425)	*בניגוד לתקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות (התאמות נגישות למקום ציבורי שאינו בניין) ,התשע"ד- 2013 הקובעות שפני דרך הגישה לאנשים עם מוגבלויות תהיה יציבה, קשיחה ואחיד. תחזוקה לקויה של המעברים (צמחייה, שברים, מרצפות עקומות) מגבילה את אפשרות המעבר לאדם עם מוגבלויות.*	*המועצה הדתית ערד*	*הרחבת בית עלמין והנגשה לבעלי מוגבלויות*	*2020*	לא תוקן
410 (426)	*בניגוד לתקנות שיוויון זכויות לאנשים עם מוגבלויות (התאמות נגישות למקום ציבורי שאינו בניין) הקובעות כי על המועצה ליישם אחת משתי החלופות: (1) דרך נגישה שתוביל למצבת הקבר של 7% לפחות מן הקברים; כדי שקברים אלה יהיו זמינים למי*	*המועצה הדתית ערד*	*הרחבת בית עלמין והנגשה לבעלי מוגבלויות*	*2020*	לא תוקן

	שייזקק להם, קבעו התקנות הסדר שירותי חובה לשמור ולהקצות לקבורת נפטרים שקרובם נכה, לפחות שתי חמישיות מחלקות הקבר שעד אליהן תתאפשר נגישות. תצפית ליתרת חלקות הקבר שלא קיימת דרך נגישה עד למצבותיהן: מהמקום הכי קרוב למתחם הקבורה. (2) דרך נגישה שתוביל למצבת הקבר של 7% לפחות מן הקברים; כדי שקברים אלה יהיו זמינים למי שייזקק להם, קבעו התקנות הסדר שירותי חובה לשמור ולהקצות לקבורת נפטרים שקרובם נכה, לפחות שתי חמישיות מחלקות הקבר שעד אליהן תתאפשר נגישות. תצפית ליתרת חלקות הקבר שלא קיימת דרך נגישה עד למצבותיהן: מהמקום הכי קרוב למתחם הקבורה. לא קיים תיעוד בידי המועצה ליישום אחת מהחלופות שנקבעו.				
411 (427)	*בניגוד לתקנות שיוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות (התאמות נגישות למקום ציבורי שאינו בניין), התשע"ד- 2013*	*המועצה הדתית ערד*	*הרחבת בית עלמין והנגשה*	*2020*	לא תוקן

	הקובעות (התאמות נגישות למקום ציבורי שאינו בניין), התשע"ד- 2013 הקובעות כי בשטח הרחבה רציפה לבית עלמין קיים יש ליצור נגישות לאדם עם מוגבלויות עד למצבת הקבר או מקום המאפשר מימוש השתתפות בטקס של אדם בעל מוגבלויות על ידי הקמת מקום תצפית המאפשר לראות אדם עומד ליד הקבר. בפועל, לא בכל שטחי ההרחבה של בית העלמין קיים מקום המאפשר זאת.		לבעלי מוגבלויות		
מספר סידורי 2024 (מספר דוח שנה שעברה)	**הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים**	**מחלקה אחראית**	**נושא הפרק בדוח הביקורת**	**שנת הדוח בה הוצג הממצא**	**סטטוס ב-2024 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב**
412 (428)	בניגוד לתקנות שיוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות (התאמות נגישות למקום ציבורי שאינו בניין), התשע"ד- 2013 הקובעות כי יש לקבוע שילוט המראה לנו היכן קיימת תצפית אשר תאפשר לאדם בעל מוגבלויות לצפות על הקבר. לא נמצא בהרחבת בית העלמין שילוט המציין היכן נמצא מקום התצפית.	המועצה הדתית ערד	הרחבת בית עלמין והנגשה לבעלי מוגבלויות	2020	
413 (429)	בניגוד להליך המקובל המחייב אישור נגישות			2020	

	לעמידה בתקנות הנגישות לאחר הקמת הפרויקט. ברשות המועצה הדתית לא קיים אישור מורשה נגישות.	*המועצה הדתית ערד*	*הרחבת בית עלמין והנגשה לבעלי מוגבלויות*		
מספר סידורי 2024 (מספר דוח שנה שעברה)	***הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים***	***מחלקה אחראית***	***נושא הפרק בדוח הביקורת***	***שנת הדוח בה הוצג הממצא***	***סטטוס ב-2024 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב***
414 (430)	*בניגוד לחוק רישוי עסקים, תשכ"ח-1968 הקובע כי על עסק אשר מחדש את רישיון העסק יש להציג אישור נגישות על מנת לקבל רישיון עסק, בפועל לא קיים אישור נגישות מגורם מוסמך לאף אחד משלושת המקוואות לנשים בערד.*	*המועצה הדתית ערד*	*הרחבת בית עלמין והנגשה לבעלי מוגבלויות*	*2020*	
415 (431)	*בניגוד תקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות (התאמות נגישות למקום ציבורי שהוא בניין קיים), תשע"ב- 2011 הקובעות שצריכה להיות דרך רציפה ממקום החניה ועד למקום שבו ניתן השירות הציבורי לא קיימת דרך רציפה עד לחדר ההכנה במקווה.*	*המועצה הדתית ערד*	*הרחבת בית עלמין והנגשה לבעלי מוגבלויות*	*2020*	
416 (432)	*בניגוד תקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות (התאמות נגישות למקום ציבורי שהוא בניין קיים), תשע"ב- 2011 הקובעות כי יש ליצור דרך רציפה נגישה מהמקלחת ועד לבור*	*המועצה הדתית ערד*	*הרחבת בית עלמין והנגשה לבעלי מוגבלויות*	*2020*	

	הטבילה, בפועל במקווה שכונת מעוף אין ידית אחיזה מהכניסה למקווה ברחוב העיט ועד לבור הטבילה כך שאין דרך רציפה נגישה המאפשרת לאדם בעל מוגבלות לטבול.				
מספר סידורי 2024 (מספר דוח שנה שעברה)	***הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים***	***מחלקה אחראית***	***נושא הפרק בדוח הביקורת***	***שנת הדוח בה הוצג הממצא***	***סטטוס ב-2024 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב***
417 (433)	*בניגוד לתקנות שוויון זכויות הקובעות שיש לתלות שלט המציין דרך כנגישה לא קיים במקווה שלט המציין זאת.*	*המועצה הדתית ערד*	*הרחבת בית עלמין והנגשה לבעלי מוגבלויות*	*2020*	
418 (1.1)	הליקוי : בסקר הסיכונים משנת 2020 שדורג על ידי נבחרי ועובדי העירייה הבכירים דורגו מטרות העל בתחום החינוך בחזון העירוני במקומות האחרונים, בהקבלה לסקר התושבים משנת 2018 בו רוב התושבים לא ציינו את החינוך בעיר כתחום שהכי חשוב לטפל בו, משמעות תוצאות אלה יכולה להיות אחת משלוש : 1. מצב החינוך בתפיסת התושבים והנבחרים הוא טוב ומכאן החזון מתממש (בפועל, לפי	*אסטרטגיה*	*מימוש החזון העיוני – נדבך החינוך*	*2021*	

	נתוני התוכנית האסטרטגית של החינוך משנת 2019, מצב החינוך בעיר נדרש לשיפור מבחינות שונות (לדוגמא: מיצ"ב (יכולות), נשירה מצה"ל (ערכים)...). 2. מטרות העל בחזון לא חשובות לתושבים ולנבחרים לכן אי התממשותן אינה מהווה סיכון מהותי לעירייה (כשל בהטמעה של החזון וחשיבות המטרות שהוגדרו בנדבך החינוך). 3. קושי בהבנה של מטרות החזון והסתמכות על תחושת בטן מצד התושבים והנבחרים (אמונה כי מצב החינוך טוב ללא קשר לנתונים, או מדדים רלוונטיים). כל אחת מהסיבות האפשריות המפורטת מעלה מעידה על חזון שאינו מבוסס ומדויק מספיק, בנוסף בניגוד למנהל תקין, לא נמסר לביקורת כל תיעוד לאופן בחירת נדבך				

	החינוך והמטרות בתחום שהוגדרו בחזון.				
מספר סידורי 2024 (מספר דוח שנה שעברה)	***הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים***	***מחלקה אחראית***	***נושא הפרק בדוח הביקורת***	***שנת הדוח בה הוצג הממצא***	***סטטוס ב-2024 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב***
419 (1.2)	בעירייה לא הגדירו יעדים מדידים למימוש מטרות החזון העירוני בתחום המיומנויות לדוגמא על פי הצלחה במבחנים, כגון אחוז זכאות לבגרות, איכות תעודת הבגרות, תוצאות במבחנים כלל ארציים (מיצ"ב וכדי). בניגוד לאי הגדרת היעדים מתהדרת הרשות בגידול בשיעור הזכאים לבגרות בתיכון העירוני, והישגים אחרים.	*אסטרטגיה*	*מימוש החזון העיוני – נדבך החינוך*	*2021*	
420 (1.3)	בהתאם לפרסומי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, קיימת שונות גבוהה על הוצאה לחינוך (שעורים פרטיים, חוגים, צהרונים וכדי) בהתאמה להכנסה של משק הבית, שונות היכולה להסביר את הפערים הגבוהים בהישגים לימודיים של התלמידים בישראל. החזון העירוני לא מתייחס לנושא ההוצאה לחינוך, למרות הדרדרות העירייה במדד הסוציו אקונומי בשנים האחרונות	*אסטרטגיה*	*מימוש החזון העיוני – נדבך החינוך*	*2021*	

	ולאור ההכנסה נמוכה יחסית של תושבי העיר. *<u>תגובת המבוקר : הרשות ערה לתעשיית השיעורים הפרטיים ולכן בוצע בשנת 2021 סקר בין תלמידי התיכון על מנת לזהות את הפערים המדוברים – הנתון עמד על 10% מסך התלמידים בלבד. בית הספר התיכון מקיים מערך שיעורים פרטניים ותיגבור לאחר שעות הלימודים וזאת על מנת לצמצם את הפערים הלימודיים בין התלמידים.</u>*				
מספר סידורי 2024 (מספר דוח שנה שעברה)	***הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים***	***מחלקה אחראית***	***נושא הפרק בדוח הביקורת***	***שנת הדוח בה הוצג הממצא***	***סטטוס ב-2024 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב***
421 (1.4)	על פי הדוחות הכספיים של העירייה הסכום אותו השלימה העירייה לתחום החינוך בתקציב הרגיל (לכיסוי הגרעון בתחום = הוצאות חינוך מעבר להכנסות), בשנת 2019 חזר לרמתו שבשנת 2016, לאחר שנתיים של ירידה, דבר המעיד על עדיפות תקצוב נמוכה.	*אסטרטגיה*	*מימוש החזון העיוני – נדבך החינוך*	*2021*	
422 (1.5)	בשנים 2016,2017 הגידול בתקצוב ממשרד החינוך היה גבוה מסך הגידול בהוצאות החינוך,	*אסטרטגיה*	*מימוש החזון העיוני – נדבך החינוך*	*2021*	

	המשמעות שהעירייה הקטינה את מימון פעילות החינוך לעומת שנים קודמות (גודל מערך החינוך לא השתנה מהותית בשנים אלה), ואילו בשנת 2019 משרד החינוך הקטין את תמיכתו והעירייה הקטינה את תקציב פעולות השכר בסכום דומה (כ-450 אלש"ח).				
מספר סידורי 2024 (מספר דוח שנה שעברה)	***הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים***	***מחלקה אחראית***	***נושא הפרק בדוח הביקורת***	***שנת הדוח בה הוצג הממצא***	***סטטוס ב-2024 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב***
423 (1.6)	בעוד הוצאות החינוך בתקציב הרגיל עלו בכ- 8.4 מיליון שקלים בין השנים 2016-2019, מימון החינוך ממקורות שאינם משרד החינוך (כולל השתתפות העירייה) עלו בכ-220 אלפי ₪ בלבד.	*אסטרטגיה*	*מימוש החזון העיוני – נדבך החינוך*	*2021*	
424 (1.7)	הליקויים שהוצגו בדוח מבקר העירייה לשנת 2016 בנושא התוכנית האסטרטגית, בפועל לא תוקנו בשנת 2021 (בשנת 2018 החליט צוות תיקון הליקויים להפסיק מעקב בליקויים אלה מאחר ולכאורה תוקנו), כך : א. אין לעירייה משנה סדורה ומדידה בתחום	*אסטרטגיה*	*מימוש החזון העיוני – נדבך החינוך*	*2021*	

	החינוך, בהתאם למטרות החזון. ב. מעבר לכותרת בחזון אין כל תוכנית אסטרטגית למימוש המטרות בפועל, כולל הערכת עלות ותקצוב מתאים (יש תוכנית אסטרטגית לחינוך שאינה מקבילה למטרות החזון, ולכן לא תורמת למימוש החזון – ראה הרחבה בהמשך דוח זה). ג. אין התייחסות כלל לחינוך החרדי המוכש"ר למרות שמספר התלמידים בו מהווה מעל -50% מכלל התלמידים בעיר. לסיכום, בניגוד למנהל תקין, אין כל תיעוד לאופן בחירת מטרות העל בחזון העירוני ומטרותיו, וכפועל יוצא אין כל תוכניות עבודה מסודרות הכוללות יעדים מדידים, המאפשרות ניטור ובקרה על יישום המטרות, תוך בחינה כוללנית של תחום החינוך. *<u>תגובת מחלקת החינוך: ראשית עלי לתקן יש תכנית אסטרטגית המבוססת תכנון תקציבי – התכנית בכללותה מתוקצבת על סך 200 אלש"ח.</u>*				

	התכנית לקורס גישור מתוכננת על סך 13 אלש"ח לבתי הספר היסודיים + 15 אלש"ח לנוער , פיתוח מקצועי של מנהלי בתי הספר פועל באיגום משאבים יחד עם מרכז פסג"ה והרשות. *הרשות תקצבה את הפיתוח המקצועי על סך 5,000 ₪.* *תכנית לפיתוח יוזמות מתוקצבות על סך 20,000 ₪* *.* *התכנית "בוחרים בשישי" מתוקצבת על סך 100 אלש"ח מכספי הרשות.* *כמו כן, התכנית האסטרטגית לחינוך נכתבה בהקשר ישיר לחזון העירוני ואנמק את טענתי:* *כאשר חזון מדבר על רצף חינוכי פורמלי ובלתי פורמלי אנחנו מבקשים לתת רצף מענים לתלמידים המתחילים בשעות הבוקר במסגרות החינוכיות כשהמענים עוסקים כמובן בלמידה האקדמית, החברתית והרגשית. תוך חיזוק פיתוח המצוינות ע"י חיזוק עקרונות הבחירה, ההידברות והיזמות. בהמשך ליום הלימודים פועלות מסגרות רבות לחיזוק המיומנות ואותם				

	הערכים הן במסגרת החוגים, המועדוניות חינוך-רווחה, בפעילות בספריה ובתפוח פיס ועוד. *בנוסף הפעילויות הבלתי פורמליות מוצאות את מקומן גם בשעות הבוקר לדוגמא: שיעורי חלילית בזמן שעות הלמידה, שילוב של ש"ש, תכנית פותחים עתיד המשולבת גם בשעות הבוקר, הטייסת, פעילות של הספריה המשולבות וכמובן תכנית בוחרים בשישי, תפוח פיס ועוד...* *כמו כן, אנו עמלים על מענה חינוכי המבוסס על ייחודיות בתי הספר –* *בית ספר חלמיש - העוסק בתחום תקשורת* *בית ספר אבישור- חקר ולמידה בתנועה* *בית ספר לבאות- מוסיקה* *בית ספר יעלים - אומנות* *טללים - מורשת* *קדם - דמוקרטי* *חב"ד- על בסיס התכנית החרדית.* *המגוון הוא גדול ותלמידים רבים בוחרים את בית הספר בהתאם לייחודיות בית הספר. עתם הבחירה*				

	המאפשרת לתלמידים ללמוד מתוך מוטיבציה פנימית ולהגיע להישגים גבוהים יותר. *כמו כן המנהלים החלו בהכשרות לפיתוח פדגוגיות חדשניות בהן משתתפים כל מנהלי מוסדות החינוך מגן הילדים ועד לבתי הספר התיכוניים כולל מנהלי המסגרות הבלתי פורמלי.* *המנהלים מעודדים את אנשי הצוות לכתוב יוזמות חינוכיות והרשות מחזקת זאת ע"י מתן תקציב ליישום היוזמות.* *ולגבי הסעיף בחזון העוסק במרחב העירוני ככלי לקידום מצוינות אישית וקהילתית. יש לשים לב למוסדות העירוניות – הספריה, תפוח פיס, קונסרבטוריון, מתנ"ס, מערכת עיתון הצבי, מרכז הגישור, המוזיאון ואומנים נוספים שאיתם מערכת החינוך מקיימת מערכת יחסי גומלין אשר שני השותפים יוצאים נשכרים. הן התלמידים והן המוסדות. השיפור המתמיד הוא זה המעיד על מצוינות.* *תגובת ראש העירייה: ליבת החזון מדברת על " חוויה מיטבית לתושב" וכנגזרת*				

	<u>מכך "חוויה חינוכית אחרת", כמו כן החזון העירוני מבוסס על שלושה תתי ערך עיקריים :</u> 1. *<u>מגוון חינוכי מבוסס ייחודיות מוסדות ואופן לימוד פורץ דרך וחדשני.</u>* 2. *<u>רצף פורמלי ובלתי פורמלי.</u>* 3. *<u>המרחב העירוני ככלי לקידום מצוינות אישית וקהילתית.</u>* *<u>התוכנית האסטרטגית מחזקת באופן חד משמעי את ערכים 1 ו-2, לגבי יעדים מדידים – הם יוכנסו לתוכנית העבודה מקושרת תקציב בשנת 2022.</u>* *<u>הרשות מפעילה מאמצים רבים להכניס תחת כנפיה את החינוך המוכש"ר – ולראיה ההצלחה להכניס את חב"ד ובית הספר הדמוקרטי שכעת פועלים תחת התוכנית העירונית.</u>* *<u>לגבי החינוך המוכש"ר של גור – לרשות אין כל יכולת להשפיע על תוכן התוכנית הלימודית ולכן אינם רלוונטיים לביקורת.</u>* התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : התגובה לא סותרת את הממצא, כאמור בממצא אין כל תיעוד לאופן בחירת				

	המטרות בחזון, ואין כל תוכניות הפורטות את המטרות ליעדים מדידים. הטענה אינה שלא נעשים דברים בתחום החינוך, אלא על אופן ניהול הגדרת ויישום החזון העירוני בכללותו, המלצת הביקורת בהתאם.				
מספר סידורי 2024 (מספר דוח שנה שעברה)	***הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים***	***מחלקה אחראית***	***נושא הפרק בדוח הביקורת***	***שנת הדוח בה הוצג הממצא***	***סטטוס ב-2024 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב***
425 (1.8)	מחד החזון העירוני בתחום החינוך לא מגדיר מצוינות כמטרה (בניגוד למוצע בתוכנית האסטרטגית משנת 2015 ולחזון מחלקת החינוך), מאידך העירייה מפרסמת ומתהדרת בתוצאות התיכון העירוני כמוסד חינוכי מצטיין ואיכותי. ככל והעירייה רואה לנכון לקדם את נושא המצוינות, גם בתחום זה יש לקבוע יעדים ומדדים לבחינה לכלל מוסדות החינוך בעיר. *<u>תגובת מחלקת החינוך: חוזרת ומדגישה כי מחלקת החינוך רואה בהצטיינות ערך אך לא פחות הדרך להגיע אליה וזו המצוינות עליה מדובר.</u>*	*אסטרטגיה*	*מימוש החזון העירוני – נדבך החינוך*	*2021*	לא תוקן

	התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר: התגובה לא סותרת את הממצא אלא מחזקת אותו, אין הלימה בין החזון העירוני לחזון מחלקת החינוך לעניין המצוינות.				
מספר סידורי 2024 (מספר דוח שנה שעברה)	***הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים***	***מחלקה אחראית***	***נושא הפרק בדוח הביקורת***	***שנת הדוח בה הוצג הממצא***	***סטטוס ב-2024 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב***
426 (1.10)	בניגוד לסעיף 166 (אא) לפקודת העיריות [נוסח חדש], בהתאם לפרסומים באתר האינטרנט של העירייה בנושא וועדת החינוך של העירייה, לא התכנסה הועדה כנדרש לכל הפחות פעם אחת ברבעון 3 בשנים 2018,2019,2020 ובשנת 2021 עד לחודש נובמבר התכנסה פעם אחת בלבד.	*ועדת חינוך*	*מימוש החזון העירוני – נדבך החינוך*	*2021*	לא תוקן
427 (1.11)	לאור מיעוט מספר ישיבות ועדת החינוך בשנים האחרונות (בין ישיבה אחת לשלוש בכל שנה), ולאור סדר היום של הישיבות, אין באפשרות חברי הועדה לתרום לעשייה בתחום החינוך כמוגדר בדין ובחוברת לנבחרים של משרד הפנים, לדוגמא:	*ועדת חינוך*	*מימוש החזון העירוני – נדבך החינוך*	*2021*	לא תוקן

	ו. ליזום ולתכנן פעילות בתחומים הנוגעים לחינוך. ז. להגיש תוכניות לאישור המועצה ולעקוב אחר ביצוע התוכניות שאושרו. ח. גיבוש המלצות העשויות לסייע בקבלת החלטות איכותיות בנושאים חינוכיים של הפרק כגון: האם להפעיל מיזם חינוכי מסוים, יום לימודים ארוך, הפרטת פעולות חינוך. ט. סיוע בגיבוש המדיניות החינוכית ארוכת הטווח של הרשות, או תוכנית האב לחינוך. י. סיוע בגיבוש ובקידום מטרות חינוכיות קצרות טווח. יא. סיוע באיתור וגיוס מתנדבים מהקהילה ומחוצה לה לביצוע משימות חינוכיות שונות כגון: גיוס מתנדבים למתן שירותי עזר. יב. סיוע בגיוס משאבים מגורמים פרטיים וציבוריים למטרות חינוך שונות, כגון:				

	שיפור מבנים במוסדות חינוך, השלמת ציוד. יג. כתובת לתושבים בנושאי חינוך שונים, כגון : סיוע באיתור פתרונות חינוכיים מתאימים לאוכלוסיות מובחנות ...				
מספר סידורי 2024 (מספר דוח שנה שעברה)	***הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים***	***מחלקה אחראית***	***נושא הפרק בדוח הביקורת***	***שנת הדוח בה הוצג הממצא***	***סטטוס ב-2024 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב***
428 (1.12)	לא מועצת העירייה ולא ועדת החינוך של העירייה משמשות כגורם מפקח ומנטר לעניין יישום נדבך החינוך בחזון העירוני, או עמידה במדדי ההצלחה שנקבעו בתוכנית האסטרטגית העירונית בתחום החינוך.	*ועדת חינוך*	*מימוש החזון העירוני – נדבך החינוך*	*2021*	
429 (1.13)	דגשי ראש העיר לתוכנית האסטרטגית בחינוך ניתנו באמצע שנת 2019, לפני גיבוש נדבך החינוך בחזון העירוני שהתגבש לקראת סוף השנה, למרות זאת לא הוצג בפני הביקורת תיעוד כי התוכנית האסטרטגית עודכנה בהתאם.	*אסטרטגיה*	*מימוש החזון העירוני – נדבך החינוך*	*2021*	
430 (1.14)	למרות הגדרת ראש העירייה שיש לתת מענה בראיה אסטרטגית לשני	*אסטרטגיה*	*מימוש החזון*	*2021*	

	אתגרים מרכזיים : שימור ומשיכת אוכלוסייה ברמה סוציואקונומית גבוהה, ופיתוח הכלכלה המקומית. נמצא כי התוכנית האסטרטגית לא מספקת מענה לנושאים אלה, לא קיים כל תיעוד רלוונטי לנושא הדמוגרפי (לדוגמא : שאלונים של משפחות עוזבות/נכנסות להבנת הסיבות לעזיבת/כניסה לעיר), או לפיתוח הכלכלה המקומית.		*העיוני – נדבך החינוך*		הפסקת מעקב
מספר סידורי 2024 (מספר דוח שנה שעברה)	***הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים***	***מחלקה אחראית***	***נושא הפרק בדוח הביקורת***	***שנת הדוח בה הוצג הממצא***	***סטטוס ב-2024 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב***
431 (1.15)	מדדי ההצלחה שהוגדרו בתוכנית האסטרטגית לחינוך, לא מקדמים את מטרות החזון העירוני (שניהם הוגדרו בשנת 2019).	*אסטרטגיה*	*מימוש החזון העיוני – נדבך החינוך*	*2021*	לא תוקן
432 (2.1)	בסה"כ מתקיימת הפרדת תפקידים טובה בין מחלקת השכר ומחלקת כוח אדם, כאשר רוב נתוני השכר מועברים באופן ממוכן למחלקת השכר. בנוסף מתקיימות מספר רב של בקרות , על מנת לוודא תקינות תלושי השכר, אך אלה לא בקרות מובנות ומלאות, טרם הוטמעה	*אגף משאבי אנוש ומדור שכר*	*מחלקת משאבי אנוש – ניהול וחישוב השכר*	*2021*	לא תוקן

	תוכנית כוללת ומובנה לבקרה או תוכנה של ניתוח ובקרת שכר.				
מספר סידורי 2024 (מספר דוח שנה שעברה)	***הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים***	***מחלקה אחראית***	***נושא הפרק בדוח הביקורת***	***שנת הדוח בה הוצג הממצא***	***סטטוס ב-2024 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב***
433 (2.2)	למרות מהותיות שיעור הוצאות השכר מכלל תקציב העירייה (מעל 40%), למרות הסיכון למעילות והונאות בתחום השכר, ולמרות שנושא השכר מחייב עמידה ברגולציה מחמירה (סיכון לתביעות כספיות) לא הוגדרו נהלים פנימיים כתובים כולל בקרות מובנות לביצוע הליכי השכר.	*אגף משאבי אנוש ומדור שכר*	*מחלקת משאבי אנוש – ניהול וחישוב השכר*	*2021*	לא תוקן
434 (2.3)	נמצאו מספר מקרים בהם הותק המדווח לא תאם את אישורי העבודה, בעיקר במצבים של ותק מואץ, (אצל עובדים ותיקים מאוד).	*אגף משאבי אנוש*	*מחלקת משאבי אנוש – ניהול וחישוב השכר*	*2021*	תוקן
435 (2.4)	ככלל נמצא כי חישוב הותק תקין, עם זאת במדגם הביקורת נמצאו מקרים בהם הותק שנרשם לצרכי השכר היה גובה מהוותק המגיע לעובדים בפועל.	*אגף משאבי אנוש*	*מחלקת משאבי אנוש – ניהול וחישוב השכר*	*2021*	תוקן
436 (2.5)	במדגם הביקורת נמצאו מספר מקרים בהם נרשם לעובדים וותק העולה על	*אגף משאבי אנוש*	*מחלקת משאבי אנוש –*	*2021*	

	הותק המקסימלי הניתן לצבירה (40 שנה).		*ניהול וחישוב השכר*		הפסקת מעקב
מספר סידורי 2024 (מספר דוח שנה שעברה)	***הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים***	***מחלקה אחראית***	***נושא הפרק בדוח הביקורת***	***שנת הדוח בה הוצג הממצא***	***סטטוס ב-2024 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב***
437 (2.7)	במדגם הביקורת נמצאו מספר מקרים של עובדים שהפסיקו עבודתם בעירייה וחזרו לעבוד לאחר תקופה, בהם הוותק המוכר לא חושב באופן נכון.	*אגף משאבי אנוש*	*מחלקת משאבי אנוש – ניהול וחישוב השכר*	*2021*	תוקן
438 (2.8)	במדגם הביקורת נמצאו מספר מקרים של עובדים שלא דורגו בדרגה המתאימה לתפקידם, כן נמצאו מקרים בהם עובדים היו צרכים להיות מקודמים בדרגה (על פי דוח שמופק בכל שנה בעירייה) אך הקידום לא בוצע בפועל. מענה העירייה להערות הביקורת היה טוב וניתנו הסברים מספקים לרוב הערות הביקורת. עם זאת, ישנן מספר נקודות שיש לשפרן בנושא הבקרות הכוללות על דירוג ודרגה (כולל שמירת תיעוד מתאים).	*אגף משאבי אנוש*	*מחלקת משאבי אנוש – ניהול וחישוב השכר*	*2021*	תוקן
439 (2.9)	במדגם הביקורת נמצאו מספר מקרים של עובדים המועסקים בשכר כולל	*אגף משאבי אנוש*	*מחלקת משאבי אנוש –*	*2021*	

	למשך תקופה ארוכה, לכאורה בניגוד לדין (בהתאם לאוגדן העסקה באופן זה מותרת לזמן מוגבל, בחלוף הזמן יש לקלוט את העובד כעובד עירייה). העסקה באופן זה מעבר לתקופה המוגבלת חושף את העירייה לסיכונים משפטיים כספיים.		*ניהול וחישוב השכר*		
מספר סידורי 2024 (מספר דוח שנה שעברה)	***הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים***	***מחלקה אחראית***	***נושא הפרק בדוח הביקורת***	***שנת הדוח בה הוצג הממצא***	***סטטוס ב-2024 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב***
440 (2.12)	נמצא מקרה בו לאורך שנים אושרו ושולמו שעות נוספות לעובד מעבר למותר בחוק, למרות התראות מחלקת משאבי האנוש. התנהלות זו מעידה על התערבות לא ראויה בתחום עליו אחראית מחלקת משאבי האנוש, כך שבפועל מתאפשרת התנהלות בניגוד לחוק, תוך סיכון כספי לעירייה.	*אגף משאבי אנוש*	*מחלקת משאבי אנוש – ניהול וחישוב השכר*	*2021*	
441 (2.13)	שעות כוננות משולמות ללא בקרה מספקת, בחלקן ללא דיווח של העובדים באילו שעות בוצעו. שעות כוננות הן שעות בתשלום לכל דבר ועניין ויש להקפיד על הבקרה עליהן.	*אגף משאבי אנוש*	*מחלקת משאבי אנוש – ניהול וחישוב השכר*	*2021*	

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

מספר סידורי 2024 (מספר דוח שנה שעברה)	הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים	מחלקה אחראית	נושא הפרק בדוח הביקורת	שנת הדוח בה הוצג הממצא	סטטוס ב-2024 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב
442 (2.14)	נמצא כי עובדים מסוימים מדווחים ומקבלים תשלום עבור שעות כוננות באופן קבוע וללא קשר לתפקידם או לצורך בשעות כוננות באותו חודש. תשלום כזה, מהווה תוספת שכר חריגה לכל דבר ועניין ויש להפסיקו.	*אגף משאבי אנוש*	*מחלקת משאבי אנוש – ניהול וחישוב השכר*	*2021*	לא תוקן
443 (3.1)	בניגוד לסעיף 44א (א) לחוק התכנון והבניה, המגדיר חדילת חברות משיעור היעדרויות מסוים מישיבות הוועדה, לא חדלה חברותם של חברים שנעדרו מעל השיעור המותר. *<u>תגובת המבוקר: הממצא מקובל. בישיבה הקרובה יבוצע ריענון בכל הקשרו לסעיף 44(א) בחוק.</u>*	*ועדת תו"ב*	*הועדה לתכנון ובניה – התנהלות ועמידה ביעדי הרפורמה*	*2021*	לא תוקן
444 (3.2)	בניגוד לסעיף 18 לחוק התכנון והבניה, נמצא כי נציגי משרדי הממשלה ונבחרי הציבור שאמורים להיות ממונים על ידי שר האוצר, ככלל לא השתתפו בישיבות הוועדה בשנת 2020. אף שוועדת המשנה לתכנון ובניה מזמינה את	*ועדת תו"ב*	*הועדה לתכנון ובניה – התנהלות ועמידה ביעדי הרפורמה*	*2021*	לא תוקן

	נציגי המשרדים השונים לישיבות מבעוד מועד. *<u>תגובת המבוקר: נציגי משרדי הממשלה מקבלים דרך קבע סדרי יום. נוכחותם אינה חובה לצורך קיום ישיבה לפי החיקוק. נציגים אלה הם בעלי דעה מייעצת בלבד וסביר שכל אחד מהנציגים בוחן את הסעיפים שבסדר יום ובהתאם מפעיל שיקול דעת האם קיים עניין למשרדו בנושא. הוועדה מקיימת את חובתה החוקית בכך שמזמינה את נציגי הממשלה ומפיצה להם סדר יום לכן הממצא לא מקובל. שיקול הדעת בהשתתפותם של הנציגים הינה נתונה להם ולא לוועדה המקומית.</u>* התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר: התגובה לא סותרת את הממצא או מיתרת את ההמלצה.				
445 (3.4)	בניגוד למשתמע מסעיף 44(א) לחוק התכנון והבניה, לא קיימים נהלים כתובים המסדירים את הליך מסירת סדר היום לחברים ונציגים. *<u>תגובת מ"מ מנהל הוועדה לתכנון ובנייה: אנו פועלים בהתאם לנהלים הכתובים "בחוברת עזר לניהול</u>*	*ועדת תו"ב*	*הועדה לתכנון ובניה – התנהלות ועמידה ביעדי הרפורמה*	*2021*	תוקן חלקית

	הוועדה" מטעם מנהל התכנון.				
מספר סידורי 2024 (מספר דוח שנה שעברה)	***הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים***	***מחלקה אחראית***	***נושא הפרק בדוח הביקורת***	***שנת הדוח בה הוצג הממצא***	***סטטוס ב-2024 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב***
446 (3.5)	בניגוד לתקינת כח האדם שהוגדרה על ידי מנהל התכנון למידען ולבודק היתרים בהתאם לסך הבקשות להיתרים וסך הבקשות למידע בשנה, לפיו על העירייה להעסיק במשרות אלה 300% משרה, התקן העירוני עומד על 200% בלבד.	*ועדת תו"ב*	*הועדה לתכנון ובניה – התנהלות ועמידה ביעדי הרפורמה*	*2021*	לא תוקן
447 (3.6)	בניגוד להמלצת מבקר המדינה, בדוח משנת 2021, שהמליץ לוועדות התכנון והבניה המקומיות להכין תוכניות הכשרה ופיתוח מקצועי המתבססות על ניתוח הידע והמיומנויות הנדרשים מהם מתוקף תפקידם וצורכי הארגון, תוך פיתוח מנגנוני עידוד ואווירת למידה בתוך הארגון, אין בעיריית ערד תוכנית הכשרה לתפקידי בודקי היתרים ומידענים.	*ועדת תו"ב*	*הועדה לתכנון ובניה – התנהלות ועמידה ביעדי הרפורמה*	*2021*	לא תוקן
448 (3.11)	בניגוד למוגדר בחוק, נמצא כי מבין 46 בקשות שנבדקו, 37 היתרים ניתנו לאחר יותר מחמישה עשר ימים	*ועדת תו"ב*	*הועדה לתכנון ובניה – התנהלות ועמידה*	*2021*	לא תוקן

	מהיום בו החליטה הוועדה לאשר מתן היתר. *<u>תגובת מ"מ מנהל הוועדה המקומית לתכנון ובנייה: לעתים קיים פער בין מועד התשלום של המבקש ועד למועד בו הוא מזין את הקבלה במערכת המקוונת.</u>*		*ביעדי הרפורמה*		
מספר סידורי 2024 (מספר דוח שנה שעברה)	***הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים***	***מחלקה אחראית***	***נושא הפרק בדוח הביקורת***	***שנת הדוח בה הוצג הממצא***	***סטטוס ב-2024 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב***
449 (3.12)	נמצא כי מתוך 343 תיקי עבירה שנפתחו בשנים 2019-2020 לגביהם קיימת הגדרת סוג הטיפול, 125 תיקים לא טופלו כלל. *<u>תגובת המבוקר: מפקחי הבניה מקפידים, עם תום שלב החקירה, להעביר את תיק העבירה עם המלצת המנהל לבחינה והמשך הטיפול של התובע. דהיינו, הכנת כתב אישום, הסדר מותנה או סגירה של התיק. מאותה נקודה שהתיק מועבר אין ליחידת האכיפה יכולת להשפיע על המשך הטיפול בקידום התיק.</u>* התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר: התגובה לא סותרת את הממצא.	*ועדת תו"ב*	*הועדה לתכנון ובניה – התנהלות ועמידה ביעדי הרפורמה*	*2021*	 לא תוקן
450 (3.13)	נמצא כי במעלה מ-43% מתיקי עבירה שנפתחו בשנים 2019-2020,	*ועדת תו"ב*	*הועדה לתכנון ובניה –*	*2021*	

	באמצעות אכיפה יזומה לא טופלו כלל. *<u>תגובת המבוקר: עם תום שלב החקירה, להעביר את תיק העבירה עם המלצת המנהל לבחינה והמשך הטיפול של התובע. דהיינו, הכנת כתב אישום, הסדר מותנה או סגירה של התיק. מאותה נקודה שהתיק מועבר אין ליחידת האכיפה יכולת להשפיע על המשך הטיפול בקידום התיק.</u>* *<u>כחלק מתוכניות העבודה ניתן דגש לניסיון לאתר עבירות בניה עוד בתחילתם על מנת לפעול במסלול המנהלי. ניתנת עדיפות לטיפול במסלול המנהלי.</u>* התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר: התגובה לא סותרת את הממצא.		*התנהלות ועמידה ביעדי הרפורמה*		
מספר סידורי 2024 (מספר דוח שנה שעברה)	***הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים***	***מחלקה אחראית***	***נושא הפרק בדוח הביקורת***	***שנת הדוח בה הוצג הממצא***	***סטטוס ב-2024 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב***
451 (3.14)	נמצא כי כשלושים ותשעה אחוזים מכלל עבירות הבניה בסטייה מההיתר אינן מטופלות כלל. מדובר בשיעור גבוה של העדר טיפול שכן, עבירות של בנייה בסטייה מהיתר צריכות להתגלות בזמן אמת ולהיות מטופלות	*ועדת תו"ב*	*הועדה לתכנון ובניה – התנהלות ועמידה ביעדי הרפורמה*	*2021*	

	בהליך מנהלי שהוא יחסית קצר ואינו דורש הקצאת משאבים רבה. *<u>תגובת המבוקר: עם תום שלב החקירה, להעביר את תיק העבירה עם המלצת המנהל לבחינה והמשך הטיפול של התובע. דהיינו, הכנת כתב אישום, הסדר מותנה או סגירה של התיק. מאותה נקודה שהתיק מועבר אין ליחידת האכיפה יכולת להשפיע על המשך הטיפול בקידום התיק.</u>* *<u>כחלק מתוכניות העבודה ניתן דגש לניסיון לאתר עבירות בניה עוד בתחילתם על מנת לפעול במסלול המנהלי. ניתנת עדיפות לטיפול במסלול המנהלי. לראיה הגידול במספר הצווים המנהליים שהוצאו וכן ההריסות המנהליות שבוצעו בשנים האחרונות.</u>* התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר: התגובה לא סותרת את הממצא.				
452 (3.15)	נמצא כי סך העבירות אשר מתגלות דרך תלונות של הציבור ואינן מטופלות הינו גבוה ועמד על כשליש מכלל התלונות. *<u>תגובת המבוקר: הממצא אינו מדויק. לראיה, נכון ליום תגובה זו, ישנן רק 15 תלונות שעדיין פתוחות</u>*	*ועדת תו"ב*	*הועדה לתכנון ובניה – התנהלות ועמידה ביעדי הרפורמה*	*2021*	תוקן חלקית

	<u>אשר יזכו להתייחסות בימים הקרובים. בנוסף, אישרנו אמנת שירות המתייחסת לזמני הטיפול בנושא של עבירות הבניה (לרוב הזמנים קצרים). יש לציין כי נפתחות הרבה תלונות אשר מועברות לטיפול המפקחים שאינן שייכות לתחום האחריות של המפקחים.</u> התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר: התגובה לא סותרת את הממצא. הממצא מדויק לתקופת הביקורת, במסגרת מעקב אחר תיקון ליקויים ייבחן הנושא בשנית.				
מספר סידורי 2024 (מספר דוח שנה שעברה)	***הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים***	***מחלקה אחראית***	***נושא הפרק בדוח הביקורת***	***שנת הדוח בה הוצג הממצא***	***סטטוס ב-2024 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב***
453 (4.1)	בניגוד למוגדר במדריך היישומי להגנת הסייבר של הארגון שפרסם מערך הסייבר הלאומי, לא נמצא תיעוד ליישום תורת הגנה בעירייה, כך: א. לא הוגדרו ומופו מאגרי המידע של הארגון. ב. לא בוצעה הערכת סיכונים לאיומי סייבר שונים.	*מחלקת מחשוב*	*מחלקת מחשוב – ניהול הרשאות ובקרה על שימוש במערכות המאגרים*	*2021*	לא תוקן

	ג. לא נקבעה אסטרטגיה לטיפול בסיכונים. ד. לא נבנתה תוכנית עבודה ליישום הטיפול בסיכון. ה. לא מתקיימת ביקורת ובקרה רציפה ומתמשכת על יישום תוכנית ההגנה.				
מספר סידורי 2024 (מספר דוח שנה שעברה)	***הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים***	***מחלקה אחראית***	***נושא הפרק בדוח הביקורת***	***שנת הדוח בה הוצג הממצא***	***סטטוס ב-2024 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב***
454 (4.2)	לא קיים בעירייה ביטוח סייבר, לשיפוי העירייה במקרה של תקיפת סייבר וגרימת נזק לנתוני העירייה. ההסבר של העירייה כי קיים ביטוח לספקים של תוכנות החיצוניות שבשימוש העירייה, לא מגובה בתיעוד מסודר, מכאן לכאורה ההחלטה לאי רכישת ביטוח סייבר, התקבלה בניגוד למנהל תקין (המחייב בין השאר התבססות על תיעוד ועבודת מטה מוסדרים).	*מחלקת מחשוב*	*מחלקת מחשוב – ניהול הרשאות ובקרה על שימוש במערכות המאגרים*	*2021*	לא תוקן
455 (4.3)	לא קיימת התייחסות מיוחדת ליצירת חשבונות משתמשים עבור ספקים חיצוניים, עובדי מיקור חוץ, ועובדים זמניים.	*מחלקת מחשוב*	*מחלקת מחשוב – ניהול הרשאות ובקרה על שימוש*	*2021*	לא תוקן

			במערכות המאגרים		
מספר סידורי 2024 (מספר דוח שנה שעברה)	***הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים***	***מחלקה אחראית***	***נושא הפרק בדוח הביקורת***	***שנת הדוח בה הוצג הממצא***	***סטטוס ב-2024 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב***
456 (4.4)	לא קיימת הגדרה לאופן נעילת/השעיית חשבון משתמש במקרה של אי שימוש בחשבון במשך תקופה ממושכת.	*מחלקת מחשוב*	*מחלקת מחשוב – ניהול הרשאות ובקרה על שימוש במערכות המאגרים*	*2021*	לא תוקן
457 (4.5)	אין אפשרות לעירייה לבצע בדיקת וניטור שימוש ביישומים, שאילתות מידע, תיבות דואר אלקטרוני או תיקיות פרטיות במחשבי העובדים, מאחר ולא מבוצע ולא מוגדר אופן יידוע העובדים מראש אודות מדיניות הניטור של הארגון.	*מחלקת מחשוב*	*מחלקת מחשוב – ניהול הרשאות ובקרה על שימוש במערכות המאגרים*	*2021*	לא תוקן
458 (4.7)	בעירייה הגדרה חלקית של נהלים המתייחסים למסירת אמצעי הזדהות באופן מאובטח למשתמש לאחר אימות זהותו. *<u>תגובת המנמ"ר : קיימת הנחיה של איסור והנחיה זו מודגשת בהדרכה האישית שכל עובד עובר.</u>* התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : לא הוצג לביקורת מדגם מייצג	*מחלקת מחשוב*	*מחלקת מחשוב – ניהול הרשאות ובקרה על שימוש במערכות המאגרים*	*2021*	לא תוקן

	כבקשתה. הדרכה חד פעמית אינה נוהל, מה עוד שאין כל אכיפה ובקרה בנושא.				
מספר סידורי 2024 (מספר דוח שנה שעברה)	***הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים***	***מחלקה אחראית***	***נושא הפרק בדוח הביקורת***	***שנת הדוח בה הוצג הממצא***	***סטטוס ב-2024 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב***
459 (4.8)	בניגוד לסעיפים 8-9 לתקנות, ובסתירה לעיקרון הצורך לדעת של עובד לשם מילוי תפקידו, אין בעירייה רשימת הרשאות תקפות של המורשים לגשת אל מערכות המאגרים, נמצא כי במערכות בהן קיימת הטרוגניות תפקודית/מקצועית אין מידור פנימי כלל.	*מחלקת מחשוב*	*מחלקת מחשוב – ניהול הרשאות ובקרה על שימוש במערכות המאגרים*	*2021*	לא תוקן
460 (4.9)	מאחר ובמחלקת המחשוב אין רשימת הרשאות תקפות של כלל המשתמשים בכלל מערכות ומאגרי המידע, ולא הוגדר פרופיל פונקציונלי למשתמש בהתאם לעיקרון "הצורך לדעת" לשם ביצוע תפקידו, אין אפשרות לקיים אכיפה ובקרה של מידור אפקטיבי בגישה למידע האישי הרגיש על בסיס מקצועי (שיוך מחלקתי) או היררכי (דרוג משרה).	*מחלקת מחשוב*	*מחלקת מחשוב – ניהול הרשאות ובקרה על שימוש במערכות המאגרים*	*2021*	לא תוקן

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

מספר סידורי 2024 (מספר דוח שנה שעברה)	הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים	מחלקה אחראית	נושא הפרק בדוח הביקורת	שנת הדוח בה הוצג הממצא	סטטוס ב-2024 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב
461 (4.10)	נמצא כי טופס "בקשה להרשאה" של מחלקת המחשוב אינו מיושם בפועל ולא נאכף השימוש בו. *<u>תגובת המנמ"ר: הטופס נאכף ומיושם.</u>* התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר: לא הוצג לביקורת מדגם מייצג כבקשתה. המסמך שהוצג מתוארך לחודש נובמבר 2021, לאחר הכנת דוח הביקורת.	*מחלקת מחשוב*	*מחלקת מחשוב – ניהול הרשאות ובקרה על שימוש במערכות המאגרים*	*2021*	לא תוקן
462 (4.11)	נמצא כי לעיתים לא מתקיים הליך סדור לאישור בקשה להרשאת גישה למערכות העירייה (בדרך כלל נעשה על גבי טופס ייעודי, אך היו מקרים שהוגדר בעל פה או טלפונית על ידי גורמים שונים, ולא על ידי מנהלי מאגר הנתונים שזו סמכותם ואחריותם).	*מחלקת מחשוב*	*מחלקת מחשוב – ניהול הרשאות ובקרה על שימוש במערכות המאגרים*	*2021*	לא תוקן
463 (4.12)	לא קיימת הנחייה מקצועית בדבר אופן וכללי השימוש הנאותים במערכות המידע ע"י ממונה ישיר/עמית.	*מחלקת מחשוב*	*מחלקת מחשוב – ניהול הרשאות ובקרה על שימוש*	*2021*	לא תוקן

		במערכות המאגרים			
מספר סידורי 2024 (מספר דוח שנה שעברה)	***הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים***	***מחלקה אחראית***	***נושא הפרק בדוח הביקורת***	***שנת הדוח בה הוצג הממצא***	***סטטוס ב-2024 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב***
464 (4.13)	נמצא כי נוהל אחריות אישית לאבטחת מידע של העירייה אינו מיושם בפועל ולא נאכף. *<u>תגובת המנמ"ר : הנוהל מיושם חלקית ומוטמע בהדרגה.</u>* התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : תגובת המבוקר לא סותרת את הממצא, בפועל, לא צורפו כל אסמכתאות כבקשת הביקורת לאימות תגובת המנמ"ר.	*מחלקת מחשוב*	*מחלקת מחשוב – ניהול הרשאות ובקרה על שימוש במערכות המאגרים*	*2021*	לא תוקן
465 (4.14)	לא הוצג בפני הביקורת תיעוד מוסדר לאימות חתימת כלל העובדים על נספחי הנוהל ו/או על הצהרה על שמירת סודיות וכללי עבודה במחשבי העירייה. *<u>תגובת המנמ"ר : קיימות חתימות והן מתויקות במחלקת מחשוב.</u>* התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : לביקורת לא הוצג מדגם של הטפסים בהתאם	*מחלקת מחשוב*	*מחלקת מחשוב – ניהול הרשאות ובקרה על שימוש במערכות המאגרים*	*2021*	לא תוקן

	לבקשתה, לצורך אימות תגובת המבוקר.				
מספר סידורי 2024 (מספר דוח שנה שעברה)	***הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים***	***מחלקה אחראית***	***נושא הפרק בדוח הביקורת***	***שנת הדוח בה הוצג הממצא***	***סטטוס ב-2024 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב***
466 (4.15)	נמצא כי אין מערך סדור של הדרכה/שמירת מודעות בנושאי אבטחת מידע אלא מצגת שמעביר המנמ"ר לעובדים באופן רנדומלי.	*מחלקת מחשוב*	*מחלקת מחשוב – ניהול הרשאות ובקרה על שימוש במערכות המאגרים*	*2021*	
467 (4.17)	אין בעירייה הגדרת מדיניות ושיטה לבקרה אפקטיבית או מנגנון תיעוד אוטומטי או ידני, של יומני פעילות המשתמשים (Log) במערכות ומאגרי המידע.	*מחלקת מחשוב*	*מחלקת מחשוב – ניהול הרשאות ובקרה על שימוש במערכות המאגרים*	*2021*	
468 (4.18)	נמצא כי לא קיים תהליך מחזורי לניטור/תיעוד רציף ובקרה תקופתית (שנתית לכל היותר) – של תקינות ועדכניות השימוש בפועל ביחס לפרופיל פונקציונלי, ולתיקוף רשימת ההרשאות התקפות בארגון.	*מחלקת מחשוב*	*מחלקת מחשוב – ניהול הרשאות ובקרה על שימוש במערכות המאגרים*	*2021*	
469 (4.19)	נמצא כי לא מתבצעים תהליכי סקירה תקופתיים של חשבונות ספקים חיצוניים/"מחזיק במידע",	*מחלקת מחשוב*	*מחלקת מחשוב – ניהול הרשאות ובקרה על*	*2021*	

	עובדי מיקור חוץ ועובדים זמניים.		*שימוש במערכות המאגרים*		
מספר סידורי 2024 (מספר דוח שנה שעברה)	***הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים***	***מחלקה אחראית***	***נושא הפרק בדוח הביקורת***	***שנת הדוח בה הוצג הממצא***	***סטטוס ב-2024 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב***
470 (4.20)	נמצא כי אין לכלל מערכות מאגרי המידע של העירייה מנגנון תיעוד (ל-24 חודשים) אוטומטי (שאינו ניתן לביטול) לבקרת פעילות המשתמשים מעת לעת כנדרש בתקנות, הכולל: 1. זהות המשתמש. 2. התאריך והשעה של ניסיון הגישה. 3. רכיב המערכת/נכס המידע שאליו בוצע ניסיון הגישה. 4. סוג הגישה – צפייה, עריכה, העתקה וכדומה. 5. היקף הגישה – תכניות/שאילתות, ממשקים ובסיסי נתונים הנוגעים בדבר. 6. האם הגישה אושרה או נדחתה.	*מחלקת מחשוב*	*מחלקת מחשוב – ניהול הרשאות ובקרה על שימוש במערכות המאגרים*	*2021*	
471 (4.21)	נמצא כי לא מקיימים דיון באירועי אבטחה (אחת לשנה לפחות ברמה הבינונית, ואחת לרבעון ברמה הגבוהה), ולבחינת	*מחלקת מחשוב*	*מחלקת מחשוב – ניהול הרשאות ובקרה על*	*2021*	

	הצורך בעדכון נוהל האבטחה או מסמך הגדרות המאגר, בהתאם למסקנות ולקחים שהופקו מאירועים אלה.		*שימוש במערכות המאגרים*		
מספר סידורי 2024 (מספר דוח שנה שעברה)	***הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים***	***מחלקה אחראית***	***נושא הפרק בדוח הביקורת***	***שנת הדוח בה הוצג הממצא***	***סטטוס ב-2024 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב***
472 (4.22)	נמצא כי העירייה אינה מקיימת בקרה נאותה על ספקים במיקור חוץ/מחזיקים של מוצר/שירות הכרוך במתן גישה למאגרי המידע - לא נבחנו סיכוני אבטחת המידע ולא נקבעו סייגים ותנאים ברורים לשם כך בהסכם ההתקשרות עם כל ספק/מחזיק.	*מחלקת מחשוב*	*מחלקת מחשוב – ניהול הרשאות ובקרה על שימוש במערכות המאגרים*	*2021*	לא תוקן
473 (4.23)	בניגוד לסעיפים 13-14 לחוק הגנת הפרטיות, אופן ניהול המאגרים בעירייה אינו מאפשר לנושא המידע זכות עיון ותיקון או מחיקה במידע אודותיו שבמאגר העירייה.	*מחלקת מחשוב*	*מחלקת מחשוב – ניהול הרשאות ובקרה על שימוש במערכות המאגרים*	*2021*	לא תוקן
474 (5.1)	בניגוד למנהל תקין, לא קיימת בעירייה תוכנית רב שנתית לרכישת רכבים המבוססת על כלל הנתונים של מדור הרכב וצרכי המחלקות. מכאן, קבלת	*מחלקת תברואה*	*ניהולי צי כלי הרכב העירוני*	*2021*	לא תוקן

	ההחלטות בנושא עלולה להיות לא מיטבית.				
מספר סידורי 2024 (מספר דוח שנה שעברה)	***הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים***	***מחלקה אחראית***	***נושא הפרק בדוח הביקורת***	***שנת הדוח בה הוצג הממצא***	***סטטוס ב-2024 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב***
475 (5.2)	בניגוד למנהל תקין, נמצא כי אין תיעוד לאופן קבלת ההחלטות בהליך רכישת רכב למחלקות העירייה. תיעוד הכולל את פרוט צרכי מחלקות העירייה ואת שיקולי הנהלת העירייה לרכישת הרכב, תיעוד שהיה יכול למנוע רכישת רכב לא מתאים למחלקות, טענה שעולה ממנהלי המחלקות לאורך שנים.	*מחלקת תברואה*	*ניהולי צי כלי הרכב העירוני*	*2021*	לא תוקן
476 (5.3)	בעיריית ערד לא קיימים נהלים המסדירים את הליך רכישת הרכב בעירייה ואת הדרך בה יש להציג את הצרכים בפועל על ידי מנהלי מחלקות העירייה.	*מחלקת תברואה*	*ניהולי צי כלי הרכב העירוני*	*2021*	לא תוקן
477 (5.4)	בניגוד ליעילות תפעולית, נמצא כי עקב השבתת רכבים ישנים לאור תיקונים רבים הנדרשים במהלך השנה, נאלצת מחלקת הגינון לבצע עבודות באופן ידני ולא ממוכן. לא הומצא לביקורת תיעוד המעיד על חישוב העלות הכלכלית לעירייה כתוצאה מכך.	*מחלקת תברואה*	*ניהולי צי כלי הרכב העירוני*	*2021*	לא תוקן

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

מספר סידורי 2024 (מספר דוח שנה שעברה)	הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים	מחלקה אחראית	נושא הפרק בדוח הביקורת	שנת הדוח בה הוצג הממצא	סטטוס ב-2024 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב
478 (5.5)	בניגוד ליעילות תפעולית, נמצא כי עקב הגיל המתקדם של חלק מהרכבים במחלקת הגינון, נאלצים לחלק את היקף העבודה לעומסים קטנים יותר בהתאם ליכולת העבודה המוגבלת של הכלים, ולעיתים אף לבצע את העבודות באמצעות קבלנים חיצוניים.	מחלקת תברואה	ניהולי צי כלי הרכב העירוני	2021	לא תוקן
479 (5.6)	בניגוד ליעילות כלכלית ותפעולית, נמצא כי אין כל דיווח למדור הרכב על נחיצות ו/או אופן השימוש של מחלקות העירייה בנגררים השונים, בעוד שקיימת עלות להחזקת הנגררים (רישוי, צמיגים וכדי).	מחלקת תברואה	ניהולי צי כלי הרכב העירוני	2021	לא תוקן
480 (5.7)	הליקוי מדו"ח מבקר העירייה לשנת 2015 המעיר על אי קיום נוהל רכש מסודר טרם תוקן לעניין בחירת מוסד לביצוע עבודות תיקון ברכב עירייה, כך לא נקבע מספר הצעות שיש לקבל וכן לא הוגדרו בדיקות שיש לקיים על מנת להחליט על הספק הזוכה.	מחלקת תברואה	ניהולי צי כלי הרכב העירוני	2021	לא תוקן
מספר סידורי					סטטוס ב-2024

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

2024 (מספר דוח שנה שעברה)	הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים	מחלקה אחראית	נושא הפרק בדוח הביקורת	שנת הדוח בה הוצג הממצא	תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב
481 (5.8)	הממצא מדוח מבקר העירייה לשנת 2017 המציין כי לא קיים הליך של רכש/מכרז בנושא תיקוני הרכבים במוסכים והמלצת הביקורת למציאת דרך לביצוע הליך רכש/מכרז לתיקון רכבי העירייה, לא טופל עד וכולל שנת 2021 (באפריל 2021 החלטת הנהלה המחייבת הצעת מחיר לטיפול מעל 3,000 ₪ אך זו לא נפרטה לתוכנית עבודה נכון לנובמבר 2021).	*מחלקת תברואה*	*ניהולי צי כלי הרכב העירוני*	*2021*	לא תוקן
482 (5.9)	בניגוד לסעיף לסעיף 585(א)13 לתקנות התעבורה, התשכ"א-1961 - תפקידי קצין בטיחות הקובע כי על קצין הבטיחות "לפקח על כך שהרכב יתוקן רק במוסך שניתן לו רישיון לפי סעיף 127 לחוק רישוי שירותים ומקצועות בענף הרכב" לא קיימים נהלים המסדירים את מעורבותו של קצין הבטיחות בעת בחירת מוסך לעירייה יחד עם מנהל מדור הרכב, כולל הגדרת שמירת תיעוד מתאים לעמידה בהוראות הדין.	*מחלקת תברואה*	*ניהולי צי כלי הרכב העירוני*	*2021*	לא תוקן

	<u>תגובת קצין הבטיחות בתעבורה : לכלל המוסכים העובדים עם עיריית ערד קיים תיעוד כי הם מוסכים מורשים מטעם משרד התחבורה וכן לתעודת מנהל מוסך מקצועי.</u> התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : התגובה לא סותרת את הממצא, כאמור בממצא אין הסדרה של הנושא ולא נמצא כי מתקיים מנגנון המאפשר לקצין הבטיחות בתעבורה כלים לבקרה וניטור של כלל העבודות מול מוסכים.				
מספר סידורי 2024 (מספר דוח שנה שעברה)	***הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים***	***מחלקה אחראית***	***נושא הפרק בדוח הביקורת***	***שנת הדוח בה הוצג הממצא***	***סטטוס ב-2024 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב***
483 (5.10)	בניגוד להגדרת תפקיד קצין בטיחות בתעבורה באוגדן הגדרת תפקידים של משרד הפנים הקובע כי יש לבצע אישור כשירות לתנועה לרכב שעבר תיקונים אחרי תאונה לא קיים נוהל בעירייה המחייב לערוך בדיקה של כשירות הרכב ואיכות התיקון לאחר חזרת הרכב מתיקון במוסך.	*מחלקת תברואה*	*ניהולי צי כלי הרכב העירוני*	*2021*	
484 (5.12)	לא קיים הליך מוסדר בעירייה לבקרה על טיב תיקון הרכבים במוסכים	*מחלקת תברואה*	*ניהולי צי כלי הרכב העירוני*	*2021*	

	לאחר חזרתם מהתיקון במוסך.				
מספר סידורי 2024 (מספר דוח שנה שעברה)	***הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים***	***מחלקה אחראית***	***נושא הפרק בדוח הביקורת***	***שנת הדוח בה הוצג הממצא***	***סטטוס ב-2024 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב***
485 (5.13)	נמצא כי בניגוד ליעילות תפעולית, לא מנוהל תיעוד כגון דוח מרכז המתעד את הטיפולים שנעשו במוסכים לשם מעקב אחר איכות שירות המוסכים ועלות התיקונים.	*מחלקת תברואה*	*ניהולי צי כלי הרכב העירוני*	*2021*	
486 (5.14)	ככלל העירייה לא רוכשת ביטוח מקיף לרכבים (הביטוח אינו חובה בחוק), בניגוד ליעילות כלכלית, נמצא תיעוד חלקי בלבד לביסוס ההחלטה לאי ביטוח רכבים בביטוח מקיף. *<u>תגובת קצין הבטיחות בתעבורה : כל שנה נערכת ישיבה בנושא ביטוחי רכב, בה מחליטים מה יבוטח בביטוח מקיף ומה רק בביטוח חובה. הפגישה בשיתוף אחראית הביטוח בגזברות, מנהל מדור הרכב וקצין הבטיחות בתעבורה.</u>* התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : תגובת המבוקר לא סותרת את	*מחלקת תברואה*	*ניהולי צי כלי הרכב העירוני*	*2021*	

	הממצא, הומצא לביקורת תיעוד משנת 2019 ממנו לא ניתן להבין על מה מתבססת ההחלטה לגבי אי רכישת ביטוח מקיף, חסרים לדוגמא תחשיבים כלכליים ו/או ניהול סיכונים בנושא.				
מספר סידורי 2024 (מספר דוח שנה שעברה)	***הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים***	***מחלקה אחראית***	***נושא הפרק בדוח הביקורת***	***שנת הדוח בה הוצג הממצא***	***סטטוס ב-2024 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב***
487 (5.15)	בניגוד לניהול כספי מבוסס נתונים, לא הועבר לביקורת תיעוד של בדיקת כדאיות כלכלית עדכנית הבוחנת רכישת רכבים חדשים מול חכירת רכבים בליסינג בהתחשב בעלויות המימון, הוצאות האחזקה וירידת הערך.	*מחלקת תברואה*	*ניהולי צי כלי הרכב העירוני*	*2021*	לא תוקן
488 (5.16)	הליך ההחלטה על מתן רכב ליסינג לעובד כולל תנאי הזכאות אינו מתועד, כך שאין אפשרות לבחון את עמידת העובד בהסכמות שהוגדרו כתנאי לקבלת הרכב (כגון הגבלת ק"מ).	*מחלקת תברואה*	*ניהולי צי כלי הרכב העירוני*	*2021*	לא תוקן
489 (5.18)	בניגוד ליעילות כלכלית, בעירייה לא קיימים קריטריונים קבועים לעניין עלות הליסינג הכוללת המקסימלית לה זכאי כל עובד המוצמד לו רכב (קיימת רק מגבלה לגבי מחיר הרכב), דבר המביא	*מחלקת תברואה*	*ניהולי צי כלי הרכב העירוני*	*2021*	לא תוקן

	לפערים גדולים של עלויות הליסינג בין העובדים עם רמת תפקיד זהה ומצב משפחתי דומה (במקרה הקיצון אף מעל 20,000 ₪ לשנה, או 60,000 ₪ לתקופת החוזה רק בגין רכיב התשלום לחברת הליסינג).				
מספר סידורי 2024 (מספר דוח שנה שעברה)	***הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים***	***מחלקה אחראית***	***נושא הפרק בדוח הביקורת***	***שנת הדוח בה הוצג הממצא***	***סטטוס ב-2024 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב***
490 (5.19)	הליקוי מדוח מבקר העירייה משנת 2013 טרם תוקן , מכאן גם בשנת 2021 בניגוד למנהל תקין העירייה לא הגדירה קריטריונים לשימוש ברכב ליסינג , כך שבפועל אין כל הגבלה על השימוש ברכב. זאת למרות תגובת הגזברות משנת 2013 שקבעה כי : יש לאמץ באופן מיידי את כללי האוגדן (לכל רכב צמוד, לא רק ליסינג) בהתייחס להשתתפות עצמית , נהיגת בן/בת זוג ועבירת תנועה/שימוש בכביש אגרה. כמו כן יש להגביל את מכסת הק״מ ולהקבילו למכסת הק״מ בחוזה עם משכ״ל. חריגה ממכסה , תהיה ע״ח העובד. שימוש בכבישי אגרה שלא לצרכי עבודה, יחול על	*מחלקת תברואה*	*ניהולי צי כלי הרכב העירוני*	*2021*	לא תוקן

	העובד. יבוטל השימוש בנתיב המהיר.				
מספר סידורי 2024 (מספר דוח שנה שעברה)	***הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים***	***מחלקה אחראית***	***נושא הפרק בדוח הביקורת***	***שנת הדוח בה הוצג הממצא***	***סטטוס ב-2024 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב***
491 (5.20)	בניגוד למוגדר בחוזה העירייה עם המשכ"ל, אף גורם עירוני לא מנחה את העובד המקבל את רכב הליסינג, לגבי אופן השימוש בו, בהתאם לחוזה.	*מחלקת תברואה*	*ניהולי צי כלי הרכב העירוני*	*2021*	לא תוקן
492 (5.21)	מדור הרכב לא מבצע כל בקרה על השימוש ברכבים לעומת מכסת הקילומטרים שנקבע להם בחוזה הליסינג, דבר העלול למנוע חריגות מהסכם הליסינג וקנסות לעירייה (ניתן למניעה לדוגמא על ידי החלפת רכבים שכמעט ולא מנצלים את מכסת הק"מ עם רכבים המתקרבים למקסימום הניצול).	*מחלקת תברואה*	*ניהולי צי כלי הרכב העירוני*	*2021*	לא תוקן
493 (5.22)	חריגה ממכסת הקילומטרים בהסכם הליסינג מגדילה את תעריף התשלום במידה ניכרת, אין כל סנקציה בעירייה על עובד החורג מהסכם הליסינג המקורי.	*מחלקת תברואה*	*ניהולי צי כלי הרכב העירוני*	*2021*	לא תוקן
494 (5.23)	לא קיים נוהל בעירייה המסדיר את הטיפול בקנסות שהוטלו על רכבי ליסינג צמודים לעובדים.	*מחלקת תברואה*	*ניהולי צי כלי הרכב העירוני*	*2021*	לא תוקן

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

מספר סידורי 2024 (מספר דוח שנה שעברה)	הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים	מחלקה אחראית	נושא הפרק בדוח הביקורת	שנת הדוח בה הוצג הממצא	סטטוס ב-2024 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב
495 (5.24)	בניגוד לנהוג בעיריות אחרות, בהן יש מגבלה של השתתפות עצמית של הרשות עקב תאונה (לדוגמא השתתפות עצמית על חשבון הרשות פעם אחת בכל תקופת חוזה של שלוש שנים), בעיריית ערד אין כל מגבלה והעירייה עלולה לשלם את ההשתתפות העצמית, גם אם יש מספר תאונות באשמת עובד העירייה לו מוצמד הרכב לאורך חיי החוזה.	*מחלקת תברואה*	*ניהולי צי כלי הרכב העירוני*	*2021*	לא תוקן
496 (5.25)	נמצא כי בניגוד לנוהל משרד התחבורה המחייב לבצע נסיעת מבחן על ידי קצין הבטיחות לאחר בדיקה תקופתית, בפועל, לא מבוצעת נסיעת מבחן לכל הפחות ברכבי הליסינג. *<u>תגובת קצין הבטיחות בתעבורה : כלל כלי הרכב ממוחשבים, כולל חיווים עם הנעת הרכב, ככל ולא נדלקת מנורת אזהרה אין כל תקלה ברכב.</u>*	*קצין בטיחות תעבורה*	*ניהולי צי כלי הרכב העירוני*	*2021*	לא תוקן
497 (5.26)	בניגוד להגדרות באוגדן העיסוקים של משרד הפנים למילוי תפקיד קצין בטיחות בתעבורה הקובעות	*קצין בטיחות תעבורה*	*ניהולי צי כלי הרכב העירוני*	*2021*	

	כי יהיה בתיק הנהג טופס מבחן נהיגה עיוני ומעשי, לא נמצאו בתיקי הנהג בעירייה מסמכים אלו. *<u>תגובת קצין הבטיחות בתעבורה הממצא מתייחס לנהגים שנקלטו לפני התחלת העסקתי (אוקטובר 2017), לכל הנהגים שנקלטו על ידי קיים תיעוד למבחנים בתיקי הנהג.</u>*				תוקן
מספר סידורי 2024 (מספר דוח שנה שעברה)	***הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים***	***מחלקה אחראית***	***נושא הפרק בדוח הביקורת***	***שנת הדוח בה הוצג הממצא***	***סטטוס ב-2024 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב***
498 (5.27)	לא קיים נוהל מסודר המגדיר את המסמכים שיש לנהל בתיק הנהג בעירייה. בסקירת מדגם של תיקי נהג נמצא כי אין אחידות במסמכים המתוייקים בתיקים השונים (בחינת מסמכים רלוונטיים לנהג בלבד). *<u>תגובת קצין הבטיחות בתעבורה : חוסר האחידות נובע מההבדלים בין נהג מקצועי לנהג אחר, או במקרה של נהגים שנקלטו טרום התחלת העסקתי.</u>* *<u>בנוהלי עבודה של קצין בטיחות קיימת חובת אחזקת מסמכים בתיק נהג: הצהרת נהג, טופס חתימה על הסבת דוח,</u>*	*קצין בטיחות תעבורה*	*נוהלי צי כלי הרכב העירוני*	*2021*	תוקן

	בדיקת נהג בנסיעה , בדיקת נהג במשרד התחבורה ולנהג מקצועי תקנה 168 שעות עבודה ונהיגה ורישיון נהיגה. לצערי לא ברורה למבקר ההבדלים בין נהג מקצועי שמוגדר בחוק לבין נהג המשתמש ברכב ואינו מוגדר כנהג קיימים במשרדי 2 קלסרים נהגים רגילים ונהג מקצועי, עברתי בקורת פתע /עומק של מפקח גף קציני בטיחות ולא נרשמו כל הארות מכל סוג רק צוינתי בע"פ לשבח על הבקרה. התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : הממצא מתייחס למסמכים הרלוונטיים לנהג, תגובת המבוקר הינה כללית ולא ספציפית לנהג ומסמך רלוונטי, מכאן ההמלצה בעינה עומדת.				
499 (6.2)	תוכנית העבודה השנתית לביקורת הפנימית, וכן תוכנית העבודה הרב שנתית לשנים 2019-2021 , הינן תוכניות מבוססות סיכונים. התוכניות נבנו כך שתהלומנה את המגמות המתפתחות בארגון, את סדרי העדיפויות של העיריה ואת האתגרים והסיכונים העומדים בפניה. בניגוד למתואר לגבי הביקורת,	*לשכת ראש העירייה*	*סקר הבטחת איכות חיצוני לפעילות הביקורת בעירייה*	*2021*	לא תוקן

	הנהלת העירייה לא ביצעה סקר סיכונים לשימושה. *<u>תגובת המבוקר (הנהלת העירייה): הנהלת העירייה תבחן עד כמה ניתן להתבסס על סקר הסיכונים שיבוצע על ידי גוף חיצוני שהוזמן על ידי הביקורת ואת המשמעויות להתאימו לצרכי העירייה (פרויקט בשלבים למשך 3 שנים).</u>*				
מספר סידורי 2024 (מספר דוח שנה שעברה)	***הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים***	***מחלקה אחראית***	***נושא הפרק בדוח הביקורת***	***שנת הדוח בה הוצג הממצא***	***סטטוס ב-2024 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב***
500 (6.3)	פקודת העיריות מגדירה גוף עירוני מבוקר כגוף בו העירייה משתתפת מעל 10% מתקציבו, או רשאית למנות נציג להנהלתו, גוף כזה כפוף לביקורת מבקר העירייה. דוגמאות לגופים עירוניים מבוקרים בעיריית ערד: מועצה דתית, מתנ"ס, חברה כלכלית, רשות ניקוז ים המלח, אשכול נגב מזרחי. מבקר העירייה משלב תאגיד אחד בשנה בתוכנית העבודה. צוות תיקון ליקויים אינו מטפל בתיקון הליקויים של תאגידים אלו. *<u>תגובת המבוקר (הנהלת העירייה): צוות תיקון הליקויים יעקוב אחר</u>*	*צוות תיקון ליקויים*	*סקר הבטחת איכות חיצוני לפעילות הביקורת בעירייה*	*2021*	לא תוקן

	ממצאים הנוגעים לעירייה או שיש לטפל בהם בשיתוף העירייה, ממצאים הנוגעים לגוף המבוקר יטופלו על ידי הגוף עצמו.				
מספר סידורי 2024 (מספר דוח שנה שעברה)	***הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים***	***מחלקה אחראית***	***נושא הפרק בדוח הביקורת***	***שנת הדוח בה הוצג הממצא***	***סטטוס ב-2024 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב***
501 (6.4)	נמצא כי הערכת סיכונים לצורכי ביקורת נערכת אחת לשנה ומהווה בסיס לעדכון תוכנית העבודה. העיריה אינה מנהלת סיכונים באופן מתועד ולפיכך בסקר לא היה ניתן לבחון את תהליך ניהול הסיכונים בביקורת ייעודית. *<u>תגובת המבוקר (הנהלת העירייה): ככל ויושלם סקר הסיכונים עירוני וימונה מנהל מחלקת חדשנות ואסטרטגיה, נושא ניהול הסיכונים יוגדר כחלק מתפקידו.</u>*	*לשכת ראש העירייה*	*סקר הבטחת איכות חיצוני לפעילות הביקורת בעירייה*	*2021*	
502 (6.5)	מבדיקת תהליכי הביקורת עולה, כי פעילות הביקורת מבוססת על מתודולוגיה סדורה ומקובלת העומדת בדרישות המקצועיות ותומכת בהשגת מטרות הביקורת הפנימית. מבחינת תהליכי תיקון הלקויים שבאחריות הנהלת	*מנכ"ל העירייה*	*סקר הבטחת איכות חיצוני לפעילות הביקורת בעירייה*	*2021*	

	העירייה, לאחר הגשת דוח הביקורת נמצא כי : א. לא נערך דיון הנהלה בדוח לאחריו מצורפת התייחסות ההנהלה. ב. צוות תיקון הליקויים אינו מתכנס בתדירות הדרושה לדיון בתיקון הליקויים. *<u>תגובת המבוקר (הנהלת העירייה) : החל שנת 2021 יערכו ישיבות בסיום כל פרק ביקורת, בהשתתפות מנכ"ל העירייה, המבוקר, והמבקר. צוות תיקון הליקויים ישתדל להגביר את תדירות המפגשים לכל הפחות, כנדרש בחוק.</u>*				
מספר סידורי 2024 (מספר דוח שנה שעברה)	***הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים***	***מחלקה אחראית***	***נושא הפרק בדוח הביקורת***	***שנת הדוח בה הוצג הממצא***	***סטטוס ב-2024 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב***
503 (6.7)	נמצא כי: א. תהליך המעקב אחר ביצוע המלצות הביקורת עומד בדרישות המקצועיות בנושא. ב. שיעור תיקון הליקויים נמוך מאוד, מעל 75% מן ההמלצות טרם תוקנו. *<u>תגובת המבוקר (צוות תיקון ליקויים, הוועדה לענייני ביקורת): צוות תיקון הליקויים יגביר את קצב</u>*	*צוות תיקון ליקויים*	*סקר הבטחת איכות חיצוני לפעילות הביקורת בעירייה*	*2021*	

	<u>המעקב אחר תיקון ליקויים.</u>				
מספר סידורי 2024 (מספר דוח שנה שעברה)	***הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים***	***מחלקה אחראית***	***נושא הפרק בדוח הביקורת***	***שנת הדוח בה הוצג הממצא***	***סטטוס ב-2024 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב***
504 (6.8)	במהלך עריכת הסקר בחנו את פרוטוקולי הוועדה לענייני הביקורת בשנים 2019-2020 , נמצא כי : א. במהלך שנת 2019 נערכו 6 ישיבות, לעומת 4 ישיבות שנערכו בשנת 2020. ב. לא תמיד מתכנסת הוועדה כנדרש בפקודה (לדוגמה ברבעון הראשון של 2020 לא התכנסה הוועדה). ג. טרם עוגן נוהל הנוגע לפעילות הוועדה. ד. הוועדה לא מתכנסת מספיק לדיון בתיקון הליקויים מדוחות המבקר משנים קודמות. *<u>תגובת המבוקר (צוות תיקון ליקויים, הוועדה לענייני ביקורת): וועדת הביקורת תסדיר את פעילותה ואת נהליה.</u>*	*צוות תיקון ליקויים*	*סקר הבטחת איכות חיצוני לפעילות הביקורת בעירייה*	*2021*	לא תוקן
505 (7.2)	נמצא כי תפיסת ההפעלה בה הוגדר כי מנהל הפיקוח העירוני יהיה מנהל השיטור העירוני, שונתה כאשר הוחלט כי השיטור העירוני	*אגף ביטחון*	*יישום חוק עזר לערד (שירותי שמירה, אבטחה*	*2021*	לא תוקן

	יפעל תחת מנהל מחלקת ביטחון ובטיחות, אך בפועל ברמת השטח חסרה תפיסת הפעלה ברורה המבחינה בין מנהל הפיקוח העירוני (השייך למחלקת התברואה), לבין מנהל השיטור העירוני (מנהל מחלקת ביטחון ובטיחות), דבר שגרם לאי יעילות תפעולית. *<u>תגובת המבוקר: הנושא קיבל את ההגדרה המדויקת והברורה עם הפעלת יחידת השיטור העירוני המשולבת עם המשטרה.</u>* התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר: תגובת המבוקר מתייחסת לתקופה שלאחר סיום הביקורת, כמו כן לא נתמכה בתיעוד מתאים.		*וסדר ציבורי), התשע"ט 2019.*		
506 (7.3)	נמצא כי המפקח המשמש כמנהל יחידת השיטור העירוני, לא עבר הכשרה של פקח מסייע כנדרש בתפיסת ההפעלה ממנהל יחידת פיקוח עירוני המנהל את העובדים ביחידת הפיקוח, אף שחלפו למעלה משנתיים ממועד מינויו לתפקיד. לאור העיכובים המשמעותיים בהפעלת הכח המשולב עם המשטרה, סביר כי מנהל שיטור עירוני	*אגף ביטחון*	*יישום חוק עזר לערד (שירותי שמירה, אבטחה וסדר ציבורי), התשע"ט 2019.*	*2021*	לא תוקן

	הבקי בעבודת הפיקוח, היה יכול לנהל את היחידה במועילות גבוהה יותר בהיבט העירוני. *<u>תגובת המבוקר : מאחר והיחידה מונחית על ידי המשטרה אין צורך בהסמכה.</u>* התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : תגובת המבוקר מתייחסת לתקופה שלאחר סיום הביקורת, כמו כן כאמור בהמשך הדוח, על העירייה להגדיר את מטרות השיטור העירוני לצרכים עירוניים, ולא להוות כח עזר למטרות המשטרה בלבד, ומכאן החשיבות למפקח המצוי בנושא הפיקוח העירוני.				
מספר סידורי 2024 (מספר דוח שנה שעברה)	***הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים***	***מחלקה אחראית***	***נושא הפרק בדוח הביקורת***	***שנת הדוח בה הוצג הממצא***	***סטטוס ב-2024 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב***
507 (7.4)	בניגוד למנהל תקין, נמצא כי מעבר להאצלת הסמכות אין כל הגדרת תפקיד למפקח על השמירה.	*אגף ביטחון*	*יישום חוק עזר לערד (שירותי שמירה, אבטחה וסדר ציבורי), התשע"ט 2019.*	*2021*	

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

מספר סידורי 2024 (מספר דוח שנה שעברה)	הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים	מחלקה אחראית	נושא הפרק בדוח הביקורת	שנת הדוח בה הוצג הממצא	סטטוס ב-2024 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב
508 (7.6)	נמצא כי לא קיימת תוכנית הדרכה והשתלמות לפקחים. נוכח העובדה שמנהל מחלקת ביטחון ובטיחות הוא אשר מנהל את הפקחים המסייעים, נדרש ממנו להכשיר את הפקחים בנושאים שבטיפול השיטור העירוני. ברם, הכשרת פקחים מסייעים צריכה להיעשות לא לפני שקיבלו הכשרה של פקחים עירוניים, הכשרה המצויה בתחום האחריות של מחלקת התברואה.	*אגף ביטחון*	*יישום חוק עזר לערד (שירותי שמירה, אבטחה וסדר ציבורי), התשע"ט 2019.*	*2021*	תוקן
509 (7.8)	לא הוצג בפני הביקורת תיעוד מסודר המעיד כי מתקיים ניטור ופיקוח על עבודת הפקחים במסגרת הסיורים של השיטור העירוני. בהתאם למבוקר, מערכות הפיקוח ועמידה ביעדים קיימות ויופעלו עם התחלת העבודה המשותפת עם המשטרה. נמצא כי הפיקוח על רכבי השיטור, דפוסי הנהיגה, שעות הנהיגה, עצירות והפסקות שמבצעות הניידות וכדומה קיים אצל מנהל מחלקת התעבורה אך אינו עומד	*אגף ביטחון*	*יישום חוק עזר לערד (שירותי שמירה, אבטחה וסדר ציבורי), התשע"ט 2019.*	*2021*	תוקן

	באופן שוטף לרשותו של המפקח.				
מספר סידורי 2024 (מספר דוח שנה שעברה)	***הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים***	***מחלקה אחראית***	***נושא הפרק בדוח הביקורת***	***שנת הדוח בה הוצג הממצא***	***סטטוס ב-2024 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב***
510 (7.10)	נמצא כי פעילות השיטור העירוני אינה כלולה באמנת השירות לתושב המגדירה זמני תגובה לנושאים שונים.	*אגף ביטחון*	*יישום חוק עזר לערד (שירותי שמירה, אבטחה וסדר ציבורי), התשע"ט 2019.*	*2021*	תוקן חלקית
511 (7.11)	נמצא כי במערכת מוקד 106 לא קיים דוח המפרט את הסיבה לסגירת פניות שהופנו למוקד, אי דיווח מסודר על אופן סגירת התלונה, מונע ניתוח איכות סגירת התלונות, כן נמצא כי נושא סגירת התלונה במערכת לא הוגבל בזמנים ובתוכן.	*מוקד 106*	*יישום חוק עזר לערד (שירותי שמירה, אבטחה וסדר ציבורי), התשע"ט 2019.*	*2021*	לא תוקן
512 (7.12)	נמצא כי מעבר לפרסום נושא השמירה בעיר בכניסת חוק העזר לתוקף, אין כל פירוט של הנושא באתר האינטרנט של העירייה.	*אגף ביטחון*	*יישום חוק עזר לערד (שירותי שמירה, אבטחה וסדר ציבורי), התשע"ט 2019.*	*2021*	לא תוקן

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

מספר סידורי 2024 (מספר דוח שנה שעברה)	הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים	מחלקה אחראית	נושא הפרק בדוח הביקורת	שנת הדוח בה הוצג הממצא	סטטוס ב-2024 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב
513 (7.14)	בניגוד לסעיף 4(א)(ב) בחוק העזר, לא פועלת בעירייה ועדה מקצועית ולא מאשרת את הזכאות להנחות היטל השמירה. *<u>תגובת מחלקת גבייה: זימנו ועדה דחופה לנושא, אם כי לדעתנו קיים ספק בנחיצות הועדה. בוועדת הנחות היטל שמירה הקרובה (הראשונה) נדון בנושא ונקבל החלטות לגבי העבר והעתיד (או שנתקן את חוק העזר, או שנעביר סמכות למנהלת מדור הנחות , או שנקבל החלטות רוחביות מוסדרות וכד').</u>*	*לשכת ראש העירייה*	*יישום חוק עזר לערד (שירותי שמירה, אבטחה וסדר ציבורי), התשע"ט 2019.*	*2021*	
514 (7.15)	בניגוד לסעיף 8 לחוק העזר, נמצא כי בשל סיבות טכניות העירייה לא מנהלת בחשבון בנק ייעודי את כלל הפעילות, דבר המסרבל את המעקב אחר הוצאת הכספים שהתקבלו מהיטל השמירה ומקורות אחרים.	*גזברות*	*יישום חוק עזר לערד (שירותי שמירה, אבטחה וסדר ציבורי), התשע"ט 2019.*	*2021*	
515 (7.16)	נמצא כי עד מועד סיום הביקורת, ומעט לפני התחלת הפעלת כוח השיטור המשותף עם המשטרה, העירייה טרם	*לשכת ראש העירייה*	*יישום חוק עזר לערד (שירותי שמירה, אבטחה*	*2021*	

	הגדירה את המדיניות בתחום העיסוק של מערך האכיפה העירונית המוניציפלית, כולל בניית תוכניות עבודה ליישום המדיניות העירונית והמשטרתית.		*וסדר ציבורי), התשע"ט 2019.*		
מספר סידורי 2024 (מספר דוח שנה שעברה)	***הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים***	***מחלקה אחראית***	***נושא הפרק בדוח הביקורת***	***שנת הדוח בה הוצג הממצא***	***סטטוס ב-2024 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב***
516 (8.1)	העירייה לא קבעה מדיניות מסודרת לעבודה מול המתנ"ס המופעל על ידי חברה של הסוכנות היהודית, עד שנת 2020 השקיעה העירייה עשרות מיליוני שקלים בשיפוץ המבנה, בטענה כי המבנה לשימוש התושבים והעירייה משתמשת בו ללא עלות, ואילו בשנת 2020 בניגוד למדיניות המוצהרת פעלה העירייה לעריכת חוזה שכירות עבור הספרייה העירונית שישבה במתנ"ס עשרות שנים ללא תשלום, בעלות של מעל 4.5 מיליון ש"ח למשך 10 שנים. *<u>הערת הגזברות : אכן נערך הסכם שכירות, אך בסופו של דבר ההסכם לא נחתם ולא שולמו דמי שכירות בגין הספרייה. העירייה פועלת מול הסוכנות</u>*	*הנהלת העירייה*	*מתנ"ס ערד ניהול תחום הספורט העירוני*	*2021*	

	היהודית ורשות מקרקעי ישראל להעברת הנכס על שמה.				
מספר סידורי 2024 (מספר דוח שנה שעברה)	***הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים***	***מחלקה אחראית***	***נושא הפרק בדוח הביקורת***	***שנת הדוח בה הוצג הממצא***	***סטטוס ב-2024 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב***
517 (8.3)	החזון העירוני הנוכחי כולל 6 נדבכים שונים (תיירות, חינוך וחברה, תרבות, עצמאות כלכלית, צמיחה דמוגרפית, מרחב עירוני מזמין וטבעי), נושא הספורט נכלל בשתי מטרות ומתייחס למרחב עירוני זמין להליכה ורכיבה, ולחינוך בלתי פורמלי. בפועל, מטרות אלה תואמות לחלק קטן בלבד מכלל החזון בתוכנית האב לספורט, וגם למטרות אלה לא נבנתה תוכנית עבודה כולל יעדים מדידים (כמות ואיכות). *<u>תגובת המתנ"ס: לאחר שיתוקצב מהעירייה מנהל מחלקת ספורט במשרה מלאה תיבנה תוכנית עבודה בהקבלה לחזון העירוני.</u>*	*הנהלת העירייה*	*מתנ"ס ערד ניהול תחום הספורט העירוני*	*2021*	
518 (8.4)	בניגוד לחזון מחלקת הספורט על פי תוכנית האב לספורט, נמצא כי אין תוכנית סדורה של העירייה/המתנ"ס להגברת המודעות אצל התושבים	*הנהלת העירייה*	*מתנ"ס ערד ניהול תחום הספורט העירוני*	*2021*	

	בדבר חשיבותו של נושא הספורט בחיי היום יום, עיקר הפרסום הוא שיווקי בנושאי חוגים ואירועי ספורט. *<u>תגובת המתנ"ס : קיימת תוכנית עבודה סדורה לחיבור התושבים שבאה לידי ביטוי בפרסומים השונים וכן הלכה למעשה בשותפות בהובלת פעילות ספורט במחלקת החינוך הפורמלי (צהרונים, בוחרים בשישי וכו) שמשפיעים על הגברת המודעות לספורט אצל התלמידים ובני משפחותיהם.</u>* התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : התגובה לא סותרת את הממצא מאחר ולא צורף כל תיעוד לתוכנית סדורה, כאמור בממצא קיימים פרסומים לפעילויות אך לא נמצא כל תיעוד לתוכנית סדורה, יתרה מכך, ככל ויש תוכנית סדורה אמורים להיות מדדים ויעדים, בפועל לא הועברו לביקורת כל נתונים המעידים על מימוש החזון, מכאן הממצא נותר ללא שינוי.				
519 (8.5)	בניגוד לחזון בתחום הספורט ההישגי על פי תוכנית האב לספורט, נמצא כי אין תוכנית סדורה	*הנהלת העירייה*	*מתנ"ס ערד ניהול תחום הספורט העירוני*	*2021*	

	לענפים ולאגודות הספורט על מנת שיהיו ענפי הדגל של העיר, כמו גם עידוד השקעות עסקיות בספורט על מנת להגדיל את התשתית הכלכלית בעיר. *<u>תגובת המתנ"ס : אנו משקיעים את המשאבים בפיתוח הענפים המועדפים (כדורגל, כדורסל, כדוריד עם דגש בפיתוח הנשים, האבקות שחיה והתעמלות קרקע) ולראיה פתחנו קבוצת נשים בכדוריד לא פתחנו קבוצות בנות בענפי הכדור למרות שהייתה דרישה.</u>* התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : התגובה לא סותרת את הממצא, צמצום מספר הענפים היא רק מטרה אחת מתוך 6, הממצא מתייחס לשאר המטרות שלא יושמו				תוקן חלקית
מספר סידורי 2024 (מספר דוח שנה שעברה)	***הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים***	***מחלקה אחראית***	***נושא הפרק בדוח הביקורת***	***שנת הדוח בה הוצג הממצא***	***סטטוס ב-2024 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב***
520 (8.6)	בניגוד לחזון בתחום הספורט בחינוך הפורמלי על פי תוכנית האב לספורט, נמצא כי לפחות חלק מהיעדים שהוגדרו כמו הוספת שעות פעילות ספורט בענפים נבחרים	*הנהלת העירייה*	*מתנ"ס ערד ניהול תחום הספורט העירוני*	*2021*	לא תוקן

	בבתי הספר התיכוניים וחטיבות הביניים, או שילוב ספורט בהוראה של מקצועות שונים, לא קודמו ואין תוכנית סדורה לקידומם. *<u>תגובת המתנ"ס : לא היה תקציב ייעודי להוספת שעות.</u>*				
מספר סידורי 2024 (מספר דוח שנה שעברה)	***הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים***	***מחלקה אחראית***	***נושא הפרק בדוח הביקורת***	***שנת הדוח בה הוצג הממצא***	***סטטוס ב-2024 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב***
521 (8.7)	בניגוד לחזון בתחום הספורט העממי על פי תוכנית האב לספורט, נמצא כי לפחות חלק מהיעדים שהוגדרו כמו, הגדלת מספר המשתתפים בכל חוג ב-10% לשנה, או הקמת אירוע ספורט עממי חודשי ברחבי העיר, או הקמת ליגת שכונות בענפי ספורט שונים, לא קודמו ואין תוכנית סדורה לקידומם. *<u>תגובת המתנ"ס : בתחום של הספורט העממי הוספנו ותמכנו באירוע דגל של חצי מרתון לזריחה מערד למצדה עם למעלה מ- 1,500 רצים. בתקופת הקורונה אנו מקווים לשמור על כמות המשתתפים בחוגים.</u>* התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : התגובה	*הנהלת העירייה*	*מתנ"ס ערד ניהול תחום הספורט העירוני*	*2021*	 לא תוקן

	לא סותרת את הממצא, אלא מחזקת אותו.				
מספר סידורי 2024 (מספר דוח שנה שעברה)	***הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים***	***מחלקה אחראית***	***נושא הפרק בדוח הביקורת***	***שנת הדוח בה הוצג הממצא***	***סטטוס ב-2024 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב***
522 (8.8)	בניגוד לחזון בתחום התשתיות על פי תוכנית האב לספורט, נמצא כי לפחות חלק מהיעדים שהוגדרו כמו, הקמת קרית ספורט, הקמת קאנטרי נוסף או שדרוג הקיים, קירוי מגרשים בבתי הספר, לא קודמו ואין תוכנית סדורה לקידומם. *<u>תגובת המתנ"ס : כיום יש בשלבי תכנון סופיים הקמת היכל ספורט נוסף והוקמו 2 מגרשי קטרגל עם דשא סינטטי בשנתיים האחרונות.</u>* התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : התגובה לא סותרת את הממצא, אלא מחזקת אותו.	*הנהלת העירייה*	*מתנ"ס ערד ניהול תחום הספורט העירוני*	*2021*	לא תוקן
523 (8.9)	בתוכנית העבודה לשנת 2022 של המתנ"ס, בפרק הדן במחלקת הספורט, אין כל יעדים מדידים לתוכנית העבודה השנתית שמטרתה העיקרית היא לקדם את יישום החזון בתחום הספורט.	*מתנ"ס*	*מתנ"ס ערד ניהול תחום הספורט העירוני*	*2021*	לא תוקן
מספר סידורי					***סטטוס ב-2024***

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

2024 (מספר דוח שנה שעברה)	הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים	מחלקה אחראית	נושא הפרק בדוח הביקורת	שנת הדוח בה הוצג הממצא	תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב
524 (8.10)	תוכנית העבודה לשנת 2022 של המתנ"ס, בפרק הדן במחלקת הספורט, זהה לתוכנית העבודה של שנת 2020, לכל הפחות הדבר מעיד כי הנושאים הכלולים בתוכנית לא קודמו בשנים אלה באופן מספיק לגריעתם מהתוכנית. *<u>תגובת המתנ"ס : לאחר שיתוקצב מהעירייה מנהל מחלקת ספורט במשרה מלאה תיבנה תוכנית עבודה בהקבלה לחזון העירוני.</u>*	*מתנ"ס*	*מתנ"ס ערד ניהול תחום הספורט העירוני*	*2021*	
525 (8.12)	בניגוד לתוכנית העבודה ולוחות הזמנים שהוגדרו בתוכנית האב לספורט, לא הוגדל מספר החוגים ב-10% לאחר שנה מהגשת התוכנית. *<u>תגובת המתנ"ס : לאחר שיתוקצב מהעירייה מנהל מחלקת ספורט במשרה מלאה תיבנה תוכנית עבודה מפורטת.</u>*	*מתנ"ס*	*מתנ"ס ערד ניהול תחום הספורט העירוני*	*2021*	
526 (8.13)	בניגוד לתוכנית העבודה ולוחות הזמנים שהוגדרו בתוכנית האב לספורט, לא הוגדל מספר אירועי הספורט בעיר בשיעור שנתי של 10%. *<u>תגובת המתנ"ס : נוסף אירוע ריצה של חצי מרתון</u>*	*מתנ"ס*	*מתנ"ס ערד ניהול תחום הספורט העירוני*	*2021*	

	לזריחה בתמיכת העירייה והמתנ"ס. אירוע של 1,500 רצים מכל הארץ ברמה גבוהה מאוד.				
מספר סידורי 2024 (מספר דוח שנה שעברה)	***הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים***	***מחלקה אחראית***	***נושא הפרק בדוח הביקורת***	***שנת הדוח בה הוצג הממצא***	***סטטוס ב-2024 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב***
527 (8.14)	בניגוד לתוכנית העבודה ולוחות הזמנים שהוגדרו בתוכנית האב לספורט, לא הוגדל מספר העוסקים בספורט ב-10% בכל שנה, עם דגש על ספורט אופניים, ריצה, ספורט מוטורי.	*מתנ"ס*	*מתנ"ס ערד ניהול תחום הספורט העירוני*	*2021*	
528 (8.15)	לא ניתן להעריך עמידה ביעד שהוגד בתוכנית העבודה ולוחות הזמנים שהוגדרו בתוכנית האב לספורט, בדבר הגדלת מספר הספורטאים בעיר בתחום הספורט ההישגי.	*מתנ"ס*	*מתנ"ס ערד ניהול תחום הספורט העירוני*	*2021*	
529 (8.16)	בניגוד למוגדר בתוכנית האב לספורט, לא הוקם צוות/פורום מצומצם שתפקידו לדאוג כי תוכנית האב היישובית תצא לפועל (הצוות המוצע בתוכנית: מנכ"ל העירייה, מנהל מחלקת הספורט, גזברית ומהנדסת העירייה).	*הנהלת העירייה*	*מתנ"ס ערד ניהול תחום הספורט העירוני*	*2021*	
530 (8.18)	בניגוד ליעד הכמותי שהוגדר בתוכנית האב לספורט, לעניין תקציב מחלקת הספורט, התקציב	*הנהלת העירייה*	*מתנ"ס ערד ניהול תחום הספורט העירוני*	*2021*	

	לא גדל בשיעור של 5% בכל שנה, השינויים המהותיים בין השנים מקשים על היכולת לתכנן פעילות רב שנתית.				
מספר סידורי 2024 (מספר דוח שנה שעברה)	***הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים***	***מחלקה אחראית***	***נושא הפרק בדוח הביקורת***	***שנת הדוח בה הוצג הממצא***	***סטטוס ב-2024 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב***
531 (8.19)	בניגוד ליעד הכמותי שהוגדר בתוכנית האב לספורט, לעניין תקציב מחלקת הספורט מסך תקציב העירייה, התקציב לא גדל לשיעור של 2% שנתי (בפועל כחצי מיליון ₪ בשנת 2021, לעומת כ-4 מיליון ₪ שהם 2% מהתקציב השוטף). *<u>תגובת המתנ"ס : מסכים עם הממצא, לדעתי הספורט לא מתוקצב כראוי.</u>*	*הנהלת העירייה*	*מתנ"ס ערד ניהול תחום הספורט העירוני*	*2021*	
532 (8.20)	בניגוד ליעד האיכותי שהוגדר בתוכנית האב לספורט, לעניין ביצוע משוב שנתי להסקת מסקנות וזיהוי נקודות לשיפור, לא בוצעו סקרי שביעות רצון (לא של העירייה מאופן ביצוע הפרויקטים, לא של עובדי העירייה העוסקים בתחום הספורט, ולא של התושבים).	*הנהלת העירייה*	*מתנ"ס ערד ניהול תחום הספורט העירוני*	*2021*	

	<u>תגובת המתנ"ס : ככל ויתקבל תקציב ייעודי לקיום סקר הוא יבוצע.</u>				
מספר סידורי 2024 (מספר דוח שנה שעברה)	***הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים***	***מחלקה אחראית***	***נושא הפרק בדוח הביקורת***	***שנת הדוח בה הוצג הממצא***	***סטטוס ב-2024 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב***
533 (8.21)	למרות האינטרס המובהק של העירייה לקדם פעילות ספורט של ילדים ונוער (בין השאר על מנת לשפר את בריאותם, להקטין התנהגויות בסיכון ובעיות נפשיות, וגם על מנת לשפר את הציונים בלימודים – כל אלה השפעות פעילות ספורט בהתאם לסקר ארצי), העירייה לא מצאה את המימון ליישום תוכנית ספורט רצופה מהגן לכיתה יב.	*הנהלת העירייה*	*מתנ"ס ערד ניהול תחום הספורט העירוני*	*2021*	לא תוקן
534 (8.22)	ועדת הספורט היא ועדת רשות (אין חובה להקימה על פי חוק), בעירייה אין כל הגדרה לגבי סדרי העבודה של ועדות רשות בכלל וועדת הספורט בפרט, כמו כן אין כל הגדרת סמכות ותחומי עיסוק, בכך לא באות לידי ביטוי המטרות בהפעלת ועדה ממנה מצופה שתנווט, תנחה, תפקח ותבקר את הפעילות העירונית בנושא עליו היא אמונה.	*ועדת ספורט*	*מתנ"ס ערד ניהול תחום הספורט העירוני*	*2021*	לא תוקן

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

מספר סידורי 2024 (מספר דוח שנה שעברה)	הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים	מחלקה אחראית	נושא הפרק בדוח הביקורת	שנת הדוח בה הוצג הממצא	סטטוס ב-2024 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב
535 (8.23)	ועדת הספורט התכנסה לכל היותר 3 פעמים בשנים 2019-2021, וכלל לא דנה בתוכנית האב לספורט וביישומה בפועל.	*ועדת ספורט*	*מתנ"ס ערד ניהול תחום הספורט העירוני*	*2021*	לא תוקן
536 (8.24)	בניגוד להערת מבקר העירייה משנת 2011 בעקבות חוזר מנכ"ל משרד הפנים שהגדיר את אופן ההתקשרות המותר עם חברות של הסוכנות (כדוגמת החברה המפעילה את המתנ"ס העירוני), שהעיר כי : " יש לדרוש מהמתנ"ס להגיש תוכניות עבודה ולבדוק את תוצאות הפעולות בפרויקטים השונים... חשוב שתחת גג המתנ"ס לא יעשו קיצורי דרך שאסורים לעירייה" , לא קיים נוהל מתכלל לניטור ומעקב אחר יישום הסכמים ואישור תשלומים למתנ"ס, כך לדוגמא גם בתחום הספורט כעולה מדוח מבקר העירייה לשנת 2019 בנושא ועדת תמיכות, ומהביקורת הנוכחית אין כל מעקב אחר תוכניות העבודה ו/או יישום תוכנית האב לספורט משנת 2016	*הנהלת העירייה*	*מתנ"ס ערד ניהול תחום הספורט העירוני*	*2021*	לא תוקן

	שהמתנ"ס אמור ליישם . קיים פיקוח תקציבי כולל במחלקת הנה"ח, אך זה עוסק בפן הכספי בלבד בהתאם לתקציב העירייה, ולא בוחן את יישום הסכם ועמידה בתנאיו.				
מספר סידורי 2024 (מספר דוח שנה שעברה)	***הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים***	***מחלקה אחראית***	***נושא הפרק בדוח הביקורת***	***שנת הדוח בה הוצג הממצא***	***סטטוס ב-2024 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב***
537 (8.25)	בניגוד לסעיפים 10 ו-11 להסכם למתן שירותים מול המתנ"ס מתאריך 28/3/2016, המחייב את המתנ"ס בהגשת תוכנית עבודה ודיווח רבעוני על פעילות, נמצא כי אישור התשלומים למתנ"ס אינו כולל תיעוד לגבי אופן עמידת המתנ"ס בהסכמים השונים, כמו כן לא נמצא תיעוד לחלק מבדיקות הגורמים השונים בעירייה המאשרים את התשלומים השוטפים למתנ"ס (תקציבאית מחלקת רווחה, תקציבאית מחלקת חינוך, תחום הספורט).	*אגף תקציב ובקרה*	*מתנ"ס ערד ניהול תחום הספורט העירוני*	*2021*	לא תוקן
538 (8.26)	בניגוד למנהל תקין, למרות שתחום הספורט הועבר לתפעול המתנ"ס עוד בשנת 2016 ובהתאם העבירה העירייה למתנ"ס תשלומים שוטפים עבור קניית שירותי	*אגף תקציב ובקרה*	*מתנ"ס ערד ניהול תחום הספורט העירוני*	*2021*	לא תוקן

	ספורט, רק בהסכם משנת 2019, הוסף הספורט כאחד מהשירותים שמספק המתנ"ס לעירייה בגינם זכאי לתשלום.				
מספר סידורי 2024 (מספר דוח שנה שעברה)	***הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים***	***מחלקה אחראית***	***נושא הפרק בדוח הביקורת***	***שנת הדוח בה הוצג הממצא***	***סטטוס ב-2024 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב***
539 (8.29)	נמצא כי בניגוד למוגדר בסעיף 11 להסכם לא פורטו בהסכם ולא נמצאו בידי הגורמים המאשרים את התשלומים באופן שוטף, תוכניות עבודה מפורטות של השירותים שעל המתנ"ס לספק לעירייה.	*אגף תקציב ובקרה*	*מתנ"ס ערד ניהול תחום הספורט העירוני*	*2021*	לא תוקן
540 (8.30)	נמצא כי בניגוד למוגדר בסעיף 15 להסכם המתנ"ס לא בנה נהלים המגדירים את ההתנהלות מול העירייה (גם בעירייה אין נהלים כאלה).	*אגף תקציב ובקרה*	*מתנ"ס ערד ניהול תחום הספורט העירוני*	*2021*	לא תוקן
541 (8.34)	המכרז מתייחס בסעיפים שונים לוועדת היגוי של העירייה, שתהווה גורם מחליט לזוכה במכרז בנושאים שונים, כגון: קביעת תקנון, הגדרת מחירים של פעילות במתחם שניתן לגבות, הגדרת הנחות לזכאים, כולל אפשרות להטלת וטו של ראש העירייה על החלטות	*הנהלת העירייה*	*מתנ"ס ערד ניהול תחום הספורט העירוני*	*2021*	לא תוקן

	הוועדה. בכך למעשה מבטלים את האפשרות של הזוכה לנהל את הפעילות בצורה עסקית, לשם מקסום רווחים, מגבלות אשר יכולות להסביר את העובדה שלמעט המתנ"ס לא הוגשה אף הצעה בשני המכרזים שפורסמו בנושא.				
מספר סידורי 2024 (מספר דוח שנה שעברה)	***הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים***	***מחלקה אחראית***	***נושא הפרק בדוח הביקורת***	***שנת הדוח בה הוצג הממצא***	***סטטוס ב-2024 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב***
542 (8.35)	בניגוד לאמור במכרז כי תופעל ועדת היגוי עירונית שתקבע תקנון פעולה, מחירים לסוגי הפעילות בקאנטרי, והנחות לזכאים, לא נמצא בארכיב העירייה שום פרוטוקול של ועדה כאמור בשנים 2020-2021. *<u>הערת המבוקר: לאור מגפת הקורונה לא עלה הצורך בכינוס הועדה, מאחר ומטרתה העיקרית היא המשך פיתוח הקאנטרי, בעוד שבתקופת הקורונה המטרה היא לשמר פעילות ככל הניתן.</u>*	*הנהלת העירייה*	*מתנ"ס ערד ניהול תחום הספורט העירוני*	*2021*	
543 (8.39)	בניגוד לאמור במכרז לתפעול הקאנטרי ובהסכם שנתחם בעקבותיו, לא נמצא ברשות אחראית	*אגף תקציב ובקרה*	*מתנ"ס ערד ניהול תחום הספורט העירוני*	*2021*	

	החוזים בעירייה נספח ו – תכנית עסקית, שהיה על הזוכה להכין בשיתוף ועדת ההגוי של העירייה.				

פרק 11 - מעקב אחר תיקון ליקויים מדוחות מבקר המדינה

תוכן העניינים

נושא	עמוד
1 . כללי – רקע.	1093
2. דוחות מבקר המדינה בהם מפורטים ליקויים שנמצאו בביקורת בעיריית ערד.	1094
3. מעקב סטטוס ליקויים מדוחות מבקר המדינה	1095-1098

עיריית ערד
דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

1. כללי

<u>תקנות העיריות (דין וחשבון מבקר העירייה), התשל"ד-1974, מגדירות בין השאר:</u>

1. תאריך הגשת דין וחשבון

מבקר העירייה יגיש לראש העירייה, לא יאוחר מהאחד באוגוסט בכל שנה, דין וחשבון המתייחס לשנת הכספים שקדמה לאותו תאריך על ממצאי הביקורת שערך.

2. תוכן דין וחשבון

בדין וחשבון יסכם המבקר את פעולותיו בשטח הביקורת, ויפרט בו את הליקויים.

3. המלצות

המבקר יביא בדין וחשבון את המלצותיו לתיקון הליקויים ולמניעתם בעתיד.

4. רשימת מעקב

הדין וחשבון יפרט את המעקב אחרי התיקון של ממצאי הביקורת בדינים וחשבונות קודמים ושל **ממצאי הביקורת של מבקר המדינה** בנושאים שהם בתחום סמכויותיו של מבקר העירייה, והוא יציין אם הליקוי שעליו הצביעו תוקן.

בהתאם לאמור, פרק זה מפרט את סטטוס הליקויים מדוחות מבקר המדינה שעסקו בעיריית ערד.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

2. דוחות מבקר המדינה הכוללים ליקויים שנמצאו בביקורת בעיריית ערד

1. עד שנת 2020 לא נכללה עיריית ערד בין המבוקרים בדוחות מבקר המדינה השונים.
2. בתאריך 19/10/2021 פרסם מבקר המדינה דוח בנושא : ניהול השקעות בקרב גופים שונים, עיריית ערד הייתה בין המבוקרים בדוח זה – כל הליקויים הרלוונטיים לעירייה תוקנו.
3. בשנת 2022 לא נכללה עיריית ערד בין המבוקרים בדוח מבקר המדינה על השלטון המקומי.
4. בשנת 2023 במסגרת דוחות הביקורת בשלטון המקומי, נערכה ביקורת בעיריית ערד בנושא טיפול הרשויות המקומיות באזרחים הוותיקים שבתחום שיפוטן. להלן סטטוס הטיפול בליקויים נכון לתאריך 31/12/2024 :

סטטוס הליקוי נכון לתאריך 31/12/2024	תוקן	תוקן חלקית	לא תוקן	הפסקת מעקב
מספר הליקויים בסטטוס	0	4	4	0

5. בשנת 2024 לא נכללה עיריית ערד בין המבוקרים בדוח מבקר המדינה על השלטון המקומי.

עיריית ערד
דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

3. מעקב סטטוס ליקויים מדוחות מבקר המדינה

להלן מעקב דוחות הביקורת על השלטון המקומי משנת 2023 לתאריך 31/12/2024 :

כותרת הדוח: טיפול הרשויות המקומיות באזרחים הוותיקים שבתחום שיפוטן

מס'	כותרת ליקוי	הליקוי/המלצת ביקורת	סטטוס תיקון - הליקוי תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ אחר
1	המידע הקיים ברשויות המקומיות על האזרחים הוותיקים שבתחום שיפוט	**ליקוי -** הממצאים ברשויות המקומיות שנבדקו הראו כי אין ברשותן מידע מלא ומעודכן על פרטיהם של כלל האזרחים הוותיקים שבתחום שיפוטן, ובפרט על האזרחים הוותיקים שמחמת מוגבלות פיזית או נפשית אינם מסוגלים ליצור בכוחות עצמם קשר עם הגופים המקצועיים. הרשויות המקומיות שנבדקו ציינו בפני עובדי משרד מבקר המדינה במהלך הביקורת כי בעת משבר הקורונה הן אומנם עדכנו את הנתונים שהיו בידיהן על האזרחים הוותיקים, אך לא קבעו מנגנון ותוכנית פעולה להמשך עדכון הפרטים גם לאחר סיום המשבר. **המלצה -** משרד מבקר המדינה ממליץ לרשויות המקומיות שנבדקו להמשיך ולעדכן את פרטיהם של כלל האזרחים הוותיקים שבתחום שיפוטן, כדי שיהיה ביכולתן לייעל את ערוצי הקשר עם האזרחים הוותיקים ולסייע להם הן בעת שגרה והן במצבי חירום	
2	תוכנית אסטרטגית יישובית להיערכות הרשות המקומית להזדקנות האוכלוסייה	**ליקוי -** הבדיקה העלתה כי בכל הרשויות המקומיות שנבדקו אין תוכניות אב עדכניות להזדקנות האוכלוסייה. **המלצה -** מומלץ כי הרשויות המקומיות יפעלו להכנת תוכניות אב יישוביות תוך שיתוף אוכלוסיית האזרחים הוותיקים, שיכללו תכנון מטרות ויעדים ארוכי-טווח ועל פיהם ייקבעו השירותים והפעילויות לרווחת האזרחים הוותיקים. עוד מומלץ כי הרשויות	

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

מס'	כותרת ליקוי	הליקוי/המלצת ביקורת	סטטוס תיקון - הליקוי תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ אחר
		המקומיות יבחנו השתתפות בתוכניות של משרדי הממשלה דוגמת תוכנית Muni 100	
3	סקרי מיפוי צרכים ושביעות רצון	**ליקוי -** שמונה מהרשויות המקומיות שנבדקו , לא ערכו סקרי מיפוי צרכים או סקרי שביעות רצון. **המלצה -** משרד מבקר המדינה ממליץ לרשויות המקומיות שנבדקו למפות את השירותים הנדרשים עבור האזרחים הוותיקים בתחום שיפוטן, להפיק תועלת מרבית מההשקעה במשאבים הציבוריים ולספק פתרון מיטבי לצורכיהם.	תוקן חלקית
4	הקצאת משרות של עובדים סוציאליים לרשויות המקומיות	**ליקוי -** קיימת שונות בין הרשויות המקומיות במספר המטופלים למשרת עו"ס. משרד הרווחה לא קבע מספר מרבי של מטופלים למשרת עו"ס לאזרחים ותיקים. משום כך, מספר המטופלים בחלק מהרשויות המקומיות מגיע לכ-450 מטופלים למשרת עו"ס, ועל העו"ס מוטל עומס כבד העשוי לפגוע בתדירות הטיפול שמקבלים האזרחים הוותיקים, באיכותו וברמתו, בעיקר בכל הקשור למפגשים ישירים באמצעות ביקורי בית ובאיתור בעיות וצרכים חברתיים של האזרח הוותיק. **המלצה -** משרד מבקר המדינה ממליץ למשרד הרווחה לקבוע את עומס המטופלים המיטבי למשרת עו"ס (המספר המרבי של האזרחים הוותיקים המטופלים למשרה), שיאפשר לעו"סים לבצע היטב את תפקידם ולהעניק לאזרחים הוותיקים טיפול נאות ואיכותי. עוד מומלץ שהרשויות המקומיות יבחנו את העומס המוטל על העו"סים ביחידות לאזרחים ותיקים ויקצו כוח אדם בהתאם לכך.	תוקן חלקית

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

מס'	כותרת ליקוי	הליקוי/המלצת ביקורת	סטטוס תיקון - הליקוי תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ אחר
5	הסכמי התקשרות עם הגורמים המפעילים מסגרות לאזרחים ותיקים	**ליקוי -** עיריית ערד לא עיגנה בהסכם את החובות של החברה הנוגעות להפעלת מועדוני מופ"ת כפי שנקבעו בהוראות התע"ס, כמו העסקת כוח האדם בהיקף הנדרש, טיפול סוציאלי, פעילות חברתית ושירותי הסעדה שמועדון מופ"ת מחויב לספק לאזרחים הוותיקים. **המלצה -** כדי להבטיח טיפול ושירות איכותיים ונאותים לאזרחים הוותיקים על עיריית ערד לעגן בהסכמים עם החברות המפעילות את המועדונים לאזרחים הוותיקים את כל החובות שנקבעו בתע"ס הנוגעות להעסקת כוח האדם, לטיפול הסוציאלי, לפעילות החברתית ולהסעדה שהן מספקות לאזרחים הוותיקים בתחום שיפוטן.	
6	הנגשת מידע	**ליקוי -** מבדיקת אתרי המרשתת של הרשויות המקומיות שנבדקו עלה כי המידע הרלוונטי לאזרחים ותיקים אינו מרוכז תחת כותרת בולטת במסך הראשי באופן שיקל על האזרחים הוותיקים להיחשף למידע. **המלצה -** מומלץ כי הרשויות המקומיות ינגישו את אתרי המרשתת לאזרחים הוותיקים באמצעות ריכוז המידע והבלטתו במסכים הראשיים של אתריהן.	
7	מסירת מידע למשרד לשוויון חברתי בנוגע להטבות שמעניקות הרשויות	**ליקוי -** הבדיקה העלתה כי שבע מהרשויות המקומיות שנבדקו לא העבירו למשרד לשוויון חברתי תמצית של כל זכות או הטבה שהן מעניקות לאזרחים הוותיקים בתחום שיפוטן ושל התנאים לקבלת הזכות או ההטבה. **המלצה -** על הרשויות המקומיות לרכז אחת לשנה	

מס'	כותרת ליקוי	הליקוי/המלצת ביקורת	סטטוס תיקון - הליקוי תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ אחר
	המקומיות לאזרחים ותיקים שבתחום שיפוטן	את הנתונים כנדרש בחוק ולהעבירם למשרד לשוויון חברתי.	
8	הנחות בתשלום הארנונה	**ליקוי -** הבדיקה העלתה כי הרשויות המקומיות שנבדקו אינן מיידעות באופן יזום את האזרחים הוותיקים המקבלים הנחת אזרח ותיק בשיעור 25% כי באפשרותם להגיש בקשה חד פעמית לקבל הנחה של 30% על פי חוק האזרחים הוותיקים, כפוף למבחן הכנסה. **המלצה -** משרד מבקר המדינה ממליץ לרשויות המקומיות להביא באופן יזום לידיעת האזרחים הוותיקים המקבלים הנחה מתוקף תקנות ההנחה בארנונה את האפשרות להגיש בקשה להנחה בשיעור של 30% כפוף למבחן הכנסה, זאת מאחר שרבים מהם אינם מעיינים בטבלאות ההנחה בארנונה שמפרסמות הרשויות המקומיות.	

פרק 12 - פרוט בנושא

המקור החוקי והרעיוני לעבודת המבקר.

1. <u>המקור הרעיוני לעבודת מבקר העירייה</u>

1.1 <u>מתוך דוח מבקר המדינה על הביקורת הפנימית ברשויות המקומיות (משנת 2010)</u>

הביקורת הפנימית בעיריות, מושתת על החובה שנקבעה בפקודת העיריות [נוסח חדש] (להלן – "הפקודה"), להעסיק בכל עירייה מבקר עירייה. מבקר הרשות המקומית נדרש לערוך ביקורת על פעילות הרשות ולהגיש לעומד בראשה ולוועדה לענייני ביקורת את ממצאיו. תפקידיו וסמכויותיו של מבקר הרשות המקומית נקבעו בחקיקה.

חשיבותו ומרכזיותו של השלטון המקומי במערכת הציבורית השלטונית בישראל הולכת וגוברת. אופי התפקידים הציבוריים המוטלים על הרשויות המקומיות, הגידול בהיקפי תקציב הרשויות והרחבת פעילותן, בד בבד עם צמצום הרגולציה הממשלתית על פעילות השלטון המקומי, מחזקים את הצורך במתן דין וחשבון לציבור ונשיאה של השלטון המקומי באחריות כלפי תושביו.

מבקר הרשות הוא אחד העובדים הסטטוטוריים שהרשות חייבת בהעסקתם, והוקנה לו מעמד מיוחד בחקיקה. המחוקק קבע בין היתר, כללים שיבטיחו את עצמאותו ואי תלותו של המבקר בראש הרשות המקומית ובבעלי התפקידים הבכירים בה.

1.2 <u>מתוך חוברת הדרכת נבחרים של משרד הפנים בנושא הוועדה לענייני ביקורת</u>

בציבור ובקרב המחוקקים, גוברת ההכרה במשמעות השקיפות והדיווח במסגרת מחויבויות השלטון המקומי והמינהל הציבורי כלפי תושביו. לביקורת ברשות המקומית יש תפקיד חשוב בהבטחתה של שקיפות זו. בצד זה יש לציין את חיוניותה של הביקורת, ובפרט של דוח הביקורת, למערכת ככלי לשיפור ולתיקון ליקויים ברשות. דוח הביקורת מהווה גם ערוץ מידע משמעותי לתושבים על הנעשה ברשות המקומית ועל אופן ניהולה.

בית המשפט העליון עמד פעמים רבות על חשיבותה של הביקורת וקבע כי הערובה לקיום של משטר דמוקרטי יעיל מצויה בחשיפתו לביקורת. כדי שמשטר דמוקרטי לא ינצל את כוחו לרעה עליו לפעול

עיריית ערד
דוח מבקר העירייה לשנת – 2024

בגלוי תוך חשיפת דרכי עבודתו בפני הציבור שהוא נזקק לאמונו. ביקורת על מוסדות השלטון מעוגנת בעקרונות היסוד של השיטה והיא נשענת על חופש הביטוי ועל זכות הציבור לדעת.

לעבודתם של המבקרים ברשויות המקומיות חשיבות רבה בהבטחת תקינות התנהלותן של מערכות השלטון המקומי והמערכות המשיקות להן כגון : איגודי ערים, ועדות מקומיות לתכנון ובניה וחברות כלכליות.

2. <u>המקור החוקי בנושא מבקר העירייה</u>

2.1 <u>חובת מינוי מבקר ברשויות המקומיות</u>

סעיף 167 לפקודת העיריות [נוסח חדש] - מינוי פקידים מגדיר בין השאר :

(ב) המועצה, בהחלטה ברוב חבריה, תמנה לעירייה מבקר במשרה מלאה ;

2.2 <u>תנאי סף השכלה וניסיון נדרש למשרת מבקר ברשויות המקומיות</u>

סעיף 167. פקודת העיריות [נוסח חדש] - מינוי פקידים מגדיר בין השאר :

(ג) לא ימונה ולא יכהן אדם כמבקר עירייה אלא אם כן נתקיימו בו אלה :

(1) הוא יחיד ;

(2) הוא תושב ישראל ;

(3) הוא לא הורשע בעבירה שיש עמה קלון ;

(4) הוא בעל תואר אקדמי מאת מוסד להשכלה גבוהה בישראל או מוסד להשכלה גבוהה בחוץ-לארץ שהכיר בו, לעניין זה, מוסד להשכלה גבוהה בישראל, או שהוא עורך דין או רואה חשבון ;

(5) הוא רכש ניסיון במשך שנתיים בעבודת ביקורת ;

(6) הוא אינו חבר בהנהלה פעילה של מפלגה או בהנהלה פעילה או בגוף דומה אחר של רשימת מועמדים שהתמודדה בבחירות לרשות המקומית.

(ג1) לא ימונה ולא יכהן כמבקר עירייה מי שכיהן כחבר מועצה, אלא אם כן עברו עשר שנים מתום כהונתו כחבר מועצה באותה עירייה, או שנתיים מתום כהונתו כחבר מועצה בעירייה גובלת.

(ג2) מי שהיה מועמד בבחירות למועצת העירייה, לא יכהן כמבקר אותה עירייה, למשך כל תקופת כהונתה של אותה מועצה שאליה היה מועמד.

(ד) על אף הוראות סעיף קטן (ג), רשאי הממונה על המחוז לאשר מינויו של אדם אשר לא נתמלא בו אחד מן התנאים המנויים בפסקאות (4) ו-(5) לסעיף קטן (ג), כמבקר העירייה, אם הוא רכש ניסיון במשך עשר שנים בעבודת ביקורת בגוף ציבורי כמשמעו בחוק הביקורת הפנימית, התשנ"ב-1992.

2.3 <u>תפקידיו של מבקר הרשות המקומיות</u>

סעיף 170א לפקודת העיריות [נוסח חדש] - תפקידי המבקר - מגדיר בין השאר:

(א) ואלה תפקידי המבקר:

(1) לבדוק אם פעולות העירייה, לרבות פעולות לפי חוק התכנון והבניה, התשכ"ה-1965, נעשו כדין, בידי המוסמך לעשותם, תוך שמירת טוהר המידות ועקרונות היעילות והחיסכון.

(2) לבדוק את פעולות עובדי העירייה.

(3) לבדוק אם סדרי הבוחן והוראות הנוהל הנהוגים בעירייה מבטיחים קיום הוראות כל דין, טוהר המידות ועקרונות היעילות והחיסכון.

(4) לבקר את הנהלת חשבונות העירייה ולבדוק אם דרכי החזקת כספי העירייה ושמירת רכושה והחזקתו מניחות את הדעת.

(ב) הביקורת לפי סעיף קטן (א) תיעשה גם לגבי המועצה הדתית שבתחום העירייה וכן לגבי כל תאגיד, מפעל, מוסד, קרן או גוף אשר העירייה משתתפת בתקציבם השנתי כדי יותר מעשירית לגבי אותה שנת תקציב או משתתפת במינוי הנהלתם. למי שעומד לביקורת לפי סעיף קטן זה ייקרא להלן "גוף עירוני מבוקר".

2.4 <u>תוכנית עבודה שנתית</u>

סעיף 170א פקודת העיריות [נוסח חדש] - תפקידי המבקר - מגדיר בין השאר:

(ג) בכפוף לאמור בסעיף קטן (א) יקבע המבקר את תכנית עבודתו השנתית, את נושאי הביקורת בתקופה פלונית ואת היקף הביקורת –

(1) על פי שיקול דעתו של המבקר.

(2) על פי דרישת ראש העירייה לבקר עניין פלוני.

(3) על פי דרישת הועדה לענייני ביקורת, ובלבד שמספר הנושאים לביקורת לא יעלה על שני נושאים לשנת עבודה.

(ד) המבקר יקבע על פי שיקול דעתו את הדרכים לביצוע ביקורתו.

(ה) מבקר העירייה יכין ויגיש לראש העירייה מדי שנה הצעת תקציב שנתי ללשכתו, לרבות הצעת תקן, במסגרת הכנת התקציב לפי הפקודה. היקף הצעת התקציב לא יפחת משיעור קבוע באחוזים מהתקציב השנתי של העירייה, כפי שיקבע השר בהתחשב במספר התושבים בתחומה של העירייה ובגודל תקציבה השנתי.

(ו) ועדת הכספים והמועצה ידונו בהצעות התקציב והתקן של לשכת מבקר העירייה, כפי שהגיש אותן מבקר העירייה, במסגרת דיוניהן בהצעת התקציב השנתי.

2.5 <u>מינוי עובדי ביקורת ביחידת המבקר</u>

סעיף 170 לפקודת העיריות [נוסח חדש] - דרכי מינוי עובדים וכשירות עובד ביקורת - מגדיר בין השאר:

(ה) ראש העירייה בהסכמת מבקר העירייה ימנה עובדים ללשכת מבקר העירייה בהתאם לתקנים שיקבע שר הפנים בתקנות ועל-פי האמור בהוראות סעיפים קטנים (א) עד (ד). תקנים לפי סעיף קטן זה ייקבעו בידי השר בהתחשב במספר התושבים, בתחומה של העירייה ובגורל תקציבה השנתי.

(ה1) לא ימונה עובד ולא יכהן אדם כעובד ביקורת בלשכת מבקר העירייה אלא אם כן התקיימו בו הוראות סעיף 167(ג)(1) עד (4).

(ה2) על אף הוראות סעיף קטן (ה1), רשאי ראש העירייה, בהסכמת מבקר העירייה, לאשר מינויו של אדם אשר לא נתמלא בו התנאי האמור בסעיף 167(ג)(4) אם רכש ניסיון במשך שבע שנים בעבודת ביקורת בגוף ציבורי כמשמעו בחוק הביקורת הפנימית, התשנ"ב-1992.

(ו) עובדי לשכת מבקר העירייה דינם כשאר עובדי העירייה, ואולם הם יקבלו הוראות מקצועיות ממבקר העירייה בלבד.

(ז) לא יופסק שירותו של עובד אצל מבקר העירייה, שלא בהסכמתו של מבקר העירייה, אלא בכפוף להוראות סעיף 171א(1).

(ח) בסעיף זה, "עובד ביקורת" - עובד המבצע פעולת ביקורת.

2.6 <u>גישה לנתונים בעירייה ובגופים עירוניים מבוקרים</u>

סעיף 170ב לפקודת העיריות [נוסח חדש] - המצאת מסמכים ומסירת מידע - מגדיר בין השאר:

(א) ראש העירייה וסגניו, חברי המועצה, עובדי העירייה, ראש המועצה הדתית וסגניו, חברי המועצה הדתית, עובדי המועצה הדתית, וחברים ועובדים של כל גוף עירוני מבוקר, ימציאו למבקר העירייה, על פי דרישתו, כל מסמך שברשותם אשר לדעת מבקר העירייה דרוש לצרכי הביקורת ויתנו למבקר העירייה כל מידע או הסבר שיבקש בתוך התקופה הקבועה בדרישה ובאופן הקבוע בה.

(ב) למבקר העירייה או עובד שהוא הסמיך לכך תהיה גישה, לצורך ביצוע תפקידו, לכל מאגר מידע רגיל או ממוחשב, לכל בסיס נתונים ולכל תוכנת עיבוד נתונים אוטומטי של העירייה או של המשרתים את העירייה או של גוף עירוני מבוקר.

(ג) לגבי מידע החסוי על-פי דין, יחולו על מבקר העירייה ועל עובדים מטעמו המגבלות הקבועות בחוק או לפיו לגבי המורשים לטפל באותו מידע.

(ד) עובדו של מבקר העירייה שאינו עובד העירייה, יחולו עליו, לעניין עבודתו האמורה, כל איסור והגבלה החלים על עובד הציבור שהוא עובד מבקר העירייה.

2.7 <u>השתתפות המבקר בישיבות מועצת וועדות העירייה</u>

סעיף 170ב לפקודת העיריות [נוסח חדש] - המצאת מסמכים ומסירת מידע - מגדיר בין השאר:
(ה) לצורך ביצוע תפקידו יוזמן מבקר העירייה ויהיה רשאי להיות נוכח בכל ישיבה של מועצת העירייה או כל ועדה מועדותיה או כל ועדה מועדותיו של גוף עירוני מבוקר; בישיבה שאינה סגורה רשאי הוא להיות נוכח אף על ידי עובד מעובדיו.

2.8 <u>דוח שנתי</u>

סעיף 170ג לפקודת העיריות [נוסח חדש] - דוח המבקר - מגדיר בין השאר:
(א) המבקר יגיש לראש העירייה דוח על ממצאי הביקורת שערך; הדוח יוגש אחת לשנה, לא יאוחר מ-1 באפריל של השנה שלאחר השנה שלגביה הוגש הדוח; בדוח יסכם המבקר את פעולותיו, יפרט את הליקויים שמצא וימליץ על תיקון הליקויים ומניעת הישנותם בעתיד; בעת הגשת הדוח לפי סעיף קטן זה, ימציא המבקר העתק ממנו לוועדה לענייני ביקורת; אין בהוראות סעיף קטן זה כדי לפגוע בהוראות סעיפים 21א ו-21ב לחוק מבקר המדינה, התשי"ח-1958 [נוסח משולב].
(ב) בנוסף לאמור בסעיף (א) רשאי המבקר להגיש לראש העירייה ולוועדה לענייני ביקורת דו"ח על ממצאי ביקורת שערך בכל עת שייראה לו או כאשר ראש העירייה או הועדה לענייני ביקורת דרשו ממנו לעשות כן.

2.9 <u>לוחות זמנים לטיפול העירייה בדוח המבקר</u>

סעיף 170ג לפקודת העיריות [נוסח חדש] - דוח המבקר - מגדיר בין השאר:
(ג) תוך שלושה חדשים מיום קבלת דו"ח המבקר יגיש ראש העירייה לוועדה לענייני ביקורת את הערותיו על הדו"ח וימציא לכל חברי המועצה העתק מהדו"ח בצירוף הערותיו.
(ד) הועדה לענייני ביקורת תדון בדו"ח המבקר ובהערות ראש העירייה עליו ותגיש למועצה לאישור את סיכומיה והצעותיה תוך חודשיים מיום שנמסרו לה הערות ראש העירייה כאמור בסעיף קטן (ג). לא הגיש ראש העירייה את הערותיו על הדוח עד תום התקופה האמורה, תדון הועדה בדוח המבקר ותגיש למועצה לאישור את סיכומיה והצעותיה עד תום חמישה חודשים ממועד המצאתו על ידי מבקר העירייה לוועדה בטרם תשלים הועדה את סיכומיה והצעותיה

רשאית היא, אם ראתה צורך בכך, לזמן לדיוניה נושאי משרה של העירייה או של גוף עירוני מבוקר כדי לאפשר להם להגיב על הדו״ח.

(ה) (1) תוך חודשיים מן היום שהגישה הועדה את סיכומיה והצעותיה תקיים המועצה דיון מיוחד בהם ובדוח המבקר ותחליט בדבר אישור הסיכומים או ההצעות כאמור.

(2) לא הגישה הועדה את סיכומיה והצעותיה לחברי המועצה עד תום התקופה כאמור בסעיף קטן (ד), או לא המציא ראש העירייה לכל חברי המועצה העתק מהדוח בצירוף הערותיו, ימציא המבקר עותק הדוח לכל חברי המועצה והמועצה תדון בדוח ובהמלצותיו לא יאוחר משבעה חודשים ממועד הגשתו לראש העירייה.

(ו) לא יפרסם אדם דו״ח מן האמורים בסעיף זה או חלק ממנו או תכנו, לפני שחלף המועד שנקבע להגשתו למועצה, ולא יפרסם ממצא ביקורת של מבקר העירייה, ואולם מבקר העירייה או ראש העירייה רשאי, באישור הועדה, להתיר פרסום כאמור.

(ז) היה למבקר העירייה יסוד להניח שראש העירייה או היועץ המשפטי של העירייה, הוא צד לעשיית עבירה לפי הוראות פרק ה׳ סימן ב׳ לחוק העונשין, התשל״ז-1977, יעביר המבקר את העניין במישרין לידיעת מבקר המדינה.

2.10 <u>שימוש בתוצרי הביקורת כראיה בהליך משפטי</u>

סעיף 1ג170 לפקודת העיריות [נוסח חדש] - דוח המבקר - מגדיר בין השאר:
דוחות המבקר, חוות דעת או כל מסמך אחר שהוציא או שהכין מבקר העירייה במילוי תפקידו, לא ישמשו ראיה בכל הליך משפטי, אך לא יהיו פסולים בשל כך לשמש ראיה בהליך משמעתי.

2.11 <u>מעקב אחר תיקון ליקויים</u>

סעיף 4 לתקנות העיריות (דין וחשבון מבקר העירייה), התשל״ד-1974, רשימת מעקב מגדיר:
הדין וחשבון יפרט את המעקב אחרי התיקון של ממצאי הביקורת בדינים וחשבונות קודמים ושל ממצאי הביקורת של מבקר המדינה בנושאים שהם בתחום סמכויותיו של מבקר העירייה, והוא יציין אם הליקוי שעליו הצביעו תוקן.